COLLECTIO
DECLARATIONUM
SACRAE CONGREGATIONIS
CARDINALIUM SACRI CONCILII TRIDENTINI INTERPRETUM,

QUAE CONSENTANEE AD TRIDENTINORUM PATRUM DECRETA, ALIASQUE CANONICI JURIS SANCTIONES SECULO XVIII. IN CAUSIS PROPOSITIS PRODIERUNT.

HUIC ACCEDUNT

CONSTITUTIONES APOSTOLICAE PRAESERTIM NOVISSIMAE

AD CONCILII TRIDENTINI DECRETA SPECTANTES, DECRETA GENERALIA CETERARUM CONGREGATIONUM; NECNON SELECTAE VETERES DECLARATIONES, MENTES, MODI ET INSTRUCTIONES SACRAE CONGREGATIONIS CONCILII INEDITAE

OPUS

AD MAJOREM FACILITATEM ALPHABETICO ORDINE PER MATERIAS, ET TRACTATUS DISPOSITUM, ACCURATEQUE COLLECTUM, AC IN TRES PARTES DE DECLARATIONIBUS, DE TITULIS CAUSARUM, DEQUE CONCLUSIONIBUS DIVISUM OPERA, ET STUDIO

JOH. FORTUNATI DE COMITIBUS ZAMBONI

PRAESULIS SUMMI PONTIFICIS PII PP. VII.

TOMUS IV.

MUTINAE MDCCCXVI.

APUD SOCIETATEM TYPOGRAPHICAM

= Officii Nostri esse dignoscitur, ut ex apice Summae Apostolicae Sedis, cui Deo auctore praesidemus, Universitati Ecclesiarum tamquam nostris membris consulamus. =

S. Victor II. Papa Liter. quibus Eccl. Sylvae Candidae privilegia amplificat. (apud Labb. an. 1055.)

ILLUSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO

DOMINO DOMINO

ANDREAE SZABÒ

EPISCOPO VENERABILIS ECCLESIAE AC ALMAE DIOECESIS CASSOVIENSIS

APOSTOLICI REGNI HUNGARIAE

Johannes Fortunatus Zamboni.

Nescirem prorsus, ILLUSTRISSIME, ET REVERENDISSIME PRAESUL, meae erga Te observantiae, quae summa reapse est, specimen aliquod edere, Tuaeque in Pastoralibus implendis muneribus vigilantiae, sedulitati ac virtuti publicum et candidum reddere testimonium, ni mihi suppeditasset opportunitatem ambobus satisfaciendi officiis impressio hujus Operis, quod Deo juvante aggressus in Germania et Hungaria nunc plane perficiam in Italia. Nec arbitror me nimis audere, nec Tibi fore injucundum, si tuo Nomini Volumen hoc IV. Collectionis meae prodat nuncupatum.

Apud eos quibus in compertum est, quomodo in Ecclesia Dei nitide splendeas, et praesertim apud Tuos, Nomen tuum multum operi meo pretium et decus addet, et insuper quamvis angustis finibus perstrictus cogar loqui de Te tuisque laboribus et meritis, sat erit saltem demonstrasse observantiae et existimationis meae erga Te perenne argumentum.

Ortus anno MDCCXXXVII in Hottnttontensi Possessione Nemes Nyék ex nobilibus Parentibus Pyöngyössini et Agriae sedulo studiis minoribus incubuisti; dein inscriptus Clero Archidioecesis Strigoniensis theologiae Auditor Tyrnaviae, universam theologiam publica disputatione defendisti, ac Lauream doctoralem merito consecutus es anno MDCCLX. Anno insequenti factus Diaconus a Comite Francisco Barköczio electo Primate et Archiepiscopo Strigoniense, ejus Aulae et Ecclesiae plura absolvisti munera et officia usque ad an. MDCCLXVIII. Anno eodem ab Augusta Imperatrice et Regina M. THERESIA Canonicus Posoniensis, et per quinquennium jugiter variis muneribus optime functus, renuntiatus Canonicus Strigoniensis an. MDCCLXXIII. Insequenti anno Praefectus in Magno Tyrnaviensi Seminario, et an. MDCCLXXV constitutus

tamquam Praefectus in Seminario Pazmaniano Viennae. Quum vero sequenti anno Universitas Tyrnaviensis Budam translata fuisset electus ab Augustissima M. THERESIA cum Comite Nyitzky celebri Judice Curiae ad componenda illa studia, Tibique haud petenti oblata fuit insignis Abbatia S. Jacobi de Silisio, et an. MDCCLXXVII creatus insuper Director et Praeses Facultatis Theologicae, Inspector Generalis Seminarii, Vice-Praeses Senatus Regii, et Vicesgerens Cancellarii, qui tunc temporis erat Episcopus Albensis. Exacto Budae septennio tam gravibus et multis muneribus sedulo incumbentem Augustus Imperator et Rex JOSEPH II. Te ad officium evexit Rectoris Seminarii Generalis Posoniensis, quod plusquam quingentis constabat alumnis, et hac praefectura ita enituit prudentia, virtus, educationis et pietatis zelus, ut ipse Augustus JOSEPH II in visendo illo Seminario, tribus integris horis quam libentissime detineretur ac Praesulis merita, et Alumnorum profectus summis, evexerit laudibus.

Inde annis MDCCLXXXVIII. et sequenti cum Hungariae Primate Card. Josepho Comite de Batthyàn confecisti canonicam perlustrationem Capituli Metropolitani, et Archidiaconatus Neogradien-

sis. Huic labori idem Cardinalis, et Primas alium adjungere voluit et Tibi tradidit administrationem bonorum omnium Seminarii Strigoniensis, aliasque insuper magni momenti curas: quibus implendis sedulo ac fideliter per decennium operam dedisti. Sede Archiepiscopali vacante districtus Strigoniensis creatus fuisti an. MDCCCI. Generalis Vicarius Capitularis: et tandem Sedis Cassoviensis, quam modo tenes, merito renuntiatus Episcopus ab Augustissimo Imperatore et Rege FRANCISCO I, et ab Apostolica Sede confirmatus an. MDCCCIV.

Si tot munerum et laborum copia pro Ecclesia Dei, et animarum salute viam Tibi aperuit majori Dignitati, post Episcopatum crevit vis pietatis et animi, quam a primis annis, et in quibuscumque officiis jugiter ostendisti. Hic haudquaquam describam pastorales sollicitudines tuas, ne nimius videar et pro angustia epistolae nuncupatoriae, et pro modestia tua: sed praetereundum mihi non est, perlustrationes universae Dioecesis tuae, quae valde ampla tres Hungariae Superioris Comitatus amplectitur, victis itinerum et aetatis incommodis indesinenter Cleri tui, et Fidelium magna utilitate fieri a Te: Cassoviae et tuo Episcopio tuam propriam

Bibliothecam, pretio septuaginta millium florenorum, addictam voluisse: magno flagrare animarum zelo praesertim cum Schismaticorum et Acatholicorum ingens numerus insit in tua Dioecesi: et Romano Pontifici et Apostolicae Romanae Sedi, ubi veritatis centrum est, addictissimum jugiter fore. Haec et alia eloqui possem; duo tamen pertingam, quae egomet pluries conspicere potui oculis meis, quaeque non sine maxima cordis voluptate recordor. Ad diffundenda catholica principia, et ad arcendas novitates jugiter periculosas tibi maxime debetur si opus vere aureum Canonici Comitis Alphunsi Muzzarellii, qui jam Theologus S. Poenitentiariae decessit Lutetiae Parisiorum an. MDCCCXIII. quod italice conscripsit de recto Logices usu in rebus ad religionem spectantibus, latine istuc prodit cura et labore doctissimi Praepositi Majoris et Canonici Georgii Seddmayer: Tibique praesertim Hungaria universa debet hoc opus, cujus jam quinque prodiere volumina, ut, instar Italiae, ubi pluries impressum fuit, et Galliae et Hispaniae ubi jam eorum idiomatibus legitur, istis etiam Provinciis innotescat. Pietate et charitate fulgens quot exempla hujusmodi virtutum non tradis gregi, quem ad pascendum tibi Deus dedit? Te Sacrum quotidie et magno

fervore ad Basilicam S. Elisabeth peragentem populus miratur: Te in largiendis subsidiis et in juvandis egenis cuncti vident, et pulchro et dulci nomine passim appellant Patris Pauperum. Te suavissimum, hospitalem, benignum, cunctis faventem, et insimul doctrinae, disciplinae, et pietatis vindicem cuncti fatentur, characteres fideliter in te effingentem, quos Spiritus S. per os Pauli Episcopis tribuit. Quae cum ita sint accipe Illustrissime ac Reverendissime Praesul hos animi sensus, et cum isto mei operis volumine vota et omina, ut longo tempore sospitem adhuc Deus te servet Dioecesi tuae, Hungariae Regno et toti Ecclesiae.

INDEX

Capitum Declarationum Sacrae Congregationis Concilii quae in hoc Quarto Volumine continentur.

Fabrica *Vide Seminarium* §. *V.*

Fabrica Basilicae S. Petri (1).

1. Quum Archiepiscopus de jure nequiret compellere Regulares Conventuales S. Francisci ad exhibendos libros Sacrarii, in quibus celebrationes Missarum adnotantur; quod facere posse ipse putabat, et vigore facultatis Pontificiae instar privilegiorum fabricae Metropolitanae annua debita ex quacum-

(1) ,, Quanta cura (ait Benedictus XIV. *in Const. Quanta cura num.* 15. *Novem.* 1751. *Bull. ejusd. tom.* 3. *pag.* 185.), et expensarum mole Praedecessores Nostri Romani Pontifices, alii quidem ad reaedificandam B. Petri Basilicam, alii vero ad perficiendam, atque ornandam, alii demum ad eamdem conservandam, opportuneque restaurandam incubuerint; universus novit terrarum Orbis, quem hujusce augusti, et pulcherrimi templi, ac religiosae eorumdem Pontificum magnificientiae fama pervasit. Ad quae omnia in Dei honorem, ac Beatissimi Apostolorum Principis venerationem agenda, ac perficienda necesse ipsis fuit, tam pro exactione redituum, ac proventuum in opus Fabricae ejusdem Basilicae assignatorum, quam pro fideli ac provida eorumdem arogatione in ipsum opus, ad quod unice destinati sunt, pari diligentia ac studio advigilare. ,, Et revera ab anno 1370. Pontifices concesserunt Episcopo Portuensi oblationes factas die Palmarum, feria quinta, et sexta, ac Sabbato majoris hebdomadae, et Dominica Resurrectionis; et Urbanus V. *Const. In Charitatis* 10. *Julii ejusd. anni* (*Bull. Rom. tom.* 3. *par.* 2. *pag.* 330.) mandat Altarario dictae Basilicae, ut ipse eas colligat, et detractis expensis insumantur illae in fabricam dictae Basilicae. Cupiens insuper Julius II. Basilicam praefatam restaurare magnificentius proposuit *Const. Liquet omnibus* 11. *Januarii* 1510. (*Bull. Rom. tom.* 3. *par.* 3. *pag.* 313.) indulgentiam iis, qui vel per se, vel per alium intra annum deponent eleemosynas in capsa posita in eadem Basilica. Ac in regionibus Ultramontanis Commissarium elegit, qui nomine Pontificis eas elargientibus indulgentias distribuat. Quod autem Julius II. inceperat voluit absolvere Leo X., novas idcirco elargitur Indulgentias eleemosynas praebentibus in favorem dictae Fabricae, ut *ex Const. Postquam ad Apostolatus* 18. *Kal. Oct.* 1517. (*Guerra Epit. Const. tom.* 3. *pag.* 91.) colligitur, hac occasione Martini Luteri impietas mundo apparuit, qui et sui asseclae falsissime innumeris repugnantibus Ecclesiae monumentis Christianorum templorum non Apostolicis temporibus, verum Constantini evo corruptis jam Ecclesiae rebus, uti blaterant, referendam esse contendunt. Denique Clemens VII. *Const. Admonet nos* 12. *Decem.* 1523. (*Bull. Rom. tom.* 4. *par.* 1. *pag.* 31.) instituit Collegium 60. virorum ab jurisdictione cujusque exemptum, ad curandam perfectionem Fabricae Basilicae S. Petri, cum facultate deputandi Judicem ad cognitionem causarum interessa dictae Fabricae respicientium. Idem Pontifex alia *Const. Dudum admonentes* 1. *Junii* 1525. (*Bull. ibid. pag.* 49.) dictas facultates ampliavit; nempe ut dictum Collegium posset componere pro subventione dictae Fabricae lites super legatis loco Pio, vel personae incertae, aut ignotae, et pro malis ablatis, maleve ablatorum restitutione relictis, ac bonis Ecclesiarum, et beneficiorum occupatis; necnon posset dare Confessores iis, qui eleemosynae fabricae dabunt cum facultate Confessariis absolvendi vota, dispensandi, et alia hujusmodi. Paulus III. *Const. Nuper postquam* 25. *Januar.* 1540. (*Bull. tom.* 4. *part.* 1. *pag.* 170.) jussit, ut collectas a quaestoribus locorum piorum pecunias, si nondum in eorumdem usum insumptae sint, deputati Fabricae dictae Basilicae capiant, et in eam adhibeant. Idem Pontifex *Const. Dum ad universas* 3. *Febr.* 1542. (*Bull. ibid. pag.* 195.) comprobavit gratias, jurisdictiones, ac indulta praefati Collegii Fabricae S. Petri. Julius III. cum audisset multas donationes, inter vivos factas Fabricae S. Petri, multa legata relicta, et nihilominus haeredes, et Commissaries nolle legata, et donationes solvere, dat vigore *Const. Accepimus nos* 31. *Julii* 1551. (*Bull.*

que pia dispositione hactenus non impleta videre, consulendo etiam executioni pro futuro; S. C. de dicta asserta potestate ex delegatione retulit examen ad S. Congr. Fabricae (2): *Urbinaten. Visit. SS. LL.* 10. *Martii* 1663. *dub.* 20.

2. Dubium, an officiales Fabricae S. Petri sint exempti a Foro ecclesiastico tam in foro juris, quam in foro conscientiae? S. C. remisit ad S. Congr. Fabricae (3): *Maceraten. Visit. SS. LL.* 26. *April.* 1664. *dub.* 32.

3. Postulatur, ut aboleantur, seu nullae declarentur alienationes bonorum Ecclesiae tantummodo Commissarii S. Petri factae, et S. C. respondit Episcopum debere instare in S. Congr. Fabricae (4): *Ibid. dub.* 39.

4. Quoad attributionem unius fercu-

ibid. pag. 285. Œconomo, et Praefecto Fabricae facultatem consequendi legata et donationes viis, et remediis a Pontificibus illis concessis. Ad hunc effectum inde Pius IV. Motu proprio incipien. *Etsi per diversas* 18. *Decem.* 1562. (*Bull. tom.* 4 *par.* 2. *pag.* 151.) Fabricae Deputatis, ut Notarius, qui ad declinandam executionem voluntatum piarum testamenta non aperiebant, cogere possint ad ea aperienda, data tamen iis debita mercede.

S. Pius V. variis Constitutionibus Fabricae S. Petri consuluit. *Const. Ad Romani* 10. *Martii* 1568. (*Bull. tom.* 4. *par.* 3. *pag.* 8.) de legatis Domui Lauretanae relictis, quarum exactio negligitur, quintam partem Fabricae applicat, quod extendit *Const. Decet nos* 22. *Decem.* 1569. (*Bull. ib. p.*89.) ad cetera legata pia; ac *Const. Exigit incumbentis eod. anno et die pag.* 91. medietatem legatorum adjudicat, si intra triennium non impleta remaneant. Facultatem Fabricae concessit idem Pontifex rescindendi contractus nullos super Ecclesiarum bonis, et de his tertiam partem Fabricae applicare vigore *Const. Etsi de singulis* 1. *Januar.* 1569. (*Bull. ibid. pag.* 55.) necnon agnoscendi causas de his contractibus pendentibus *Const. Exigit incumbentis* 11. *Sept.* 1570. (*Bull. ibid. pag.* 124.), fructusque applicandi *Const. Ex debito* 1. *Febr.* 1570. (*Bull. ibid. pag.* 127.) Ac denique super his post duas sententias uniformes Deputatorum nullam dari appellationem sancivit *Const. Etsi omnium* 22. *Decem.* 1569. (*Bull. ibid. pag.* 88.)

Alexander VII. binis Const. Superni dispositione 30. Aug. 1655. (*Bull. tom.* 6. *par.* 4. *pag.* 39.) *et Const. Decet Romanum* 16. *Novem.* 1660. moderavit facultates Fabricae circa legata pauperibus in genere facta, ne cedet in Fabricae utilitatem, si negligentia sit in executione, sed in favorem pauperum.

Denique Bened. XIV. *Const. Quanta curarum* in initio citatae primum summatim recensitis, quae praedecessores Pontifices statuerunt de hac Fabrica, instituit Congregationem particularem super rebus oeconomicis ejusdem Fabricae.

Advocatus Dominicus Ursaya Compendium exaravit Privilegiorum Rev. Fabricae, et illa explicat disserte, et casus enumerat, in quibus locum habeant *infine tom.* 1. *part. II. operum*. Hieronymus Baldassini Compendium Privilegiorum Rev. Fabricae S. Petri a Jo. Carolo Vespignano Judice Ordinario confecto in 4. Romae anno 1762. publicavit.

(2) *Vide not.* 265. *tom.* 3. *pag.* 295.

(3) In Compendio Privileg. Fabricae S. Petri, quod edidit Dominicus Ursaya *tom.* 2. *part.* 2. *Discep. Eccl. num.* 131. habetur, quod Ministri, et Officiales Fabricae exempti sunt ab omni aliorum judicum jurisdictione, tam civili, quam criminali, ex privilegio Pont. Max. Pauli III. *apud Vespinian. fol.* 115. relato, ubi hujusmodi exemptio attribuitur etiam illorum familiaribus actu eis inservientibus. Et *num.* 122. ait, quod Commissarii Fabricae post servitium eidem praestitum laudabiliter privilegium fori retinent.

(4) Pius V. *Const. Etsi* 1. *Januar.* 1569. (*Bull. Rom. tom. IV. Part. III. pag.* 55) dedit facultatem Collegio deputatorum Fabricae S. Petri de Urbe revidendi quascumque alienationes bonorum Ecclesiae contra jus, et Constitutiones Pontificias factas; cum applicatione tertiae partis bonorum recuperatorum ipsi fabricae, cum facultate avocandi causas ab omnibus Judicibus. Ita Dominicus Ursaya in Compendio Privileg. Fabricae S. Petri exarato inter suas *Discept. Eccl. tom.* 1. *Part. II. in fin. num.* 45. „ Quaeres XVI. An Commissarii Fabricae habeant facultates revidendi quascumque alienationes rerum Ecclesiae, perperam, factas, et condemnandi venditores ad restitutionem bonorum male alienatorum. Resp. *Affirmative*, imo possunt etiam recuperare omnes fructus, qui

li praestandi Patribus Cappuccinis terrae Muticianae, servanda sunt Decreta Congr. Rev. Fabricae diei 14. Febr. 1633. (5) : *Faventina Leg.* 2. *Martii* 1697. *dub.* 2.

5. Capitulo Collegiatae Ecclesiae S. Salvatoris erectionem unius Canonicatus, cujus collatio erat facienda ignobilibus, a Francisco Blancone demandatam, detrectante, acta fuit causa in

ex illis fuerint percepti, et percipi potuerint, et Causas super hujusmodi alienationibus ad se avocandi et incorporandi ad beneficium Fabricae 3. partem bonorum, et fructuum, quae, et qui fuerunt recuperata necnon desuper concordandi, prout late determinatur *in Const.* 98. *S. Pii V. cum duabus aliis Const. ejusd. extensivis*, impressis immediate post illam, et prius *in Const. Clem. VII. la* 9. §. 17. *Barbos. in suum Apost. dec. collect.* 350. *n.* 1. *in medio*.„

(5) Super Legatis relictis PP. Minoribus de urbe super Legatis relictis PP. Minoribus de observantia S. Francisci ton. seq. „ Cum Saepius fuerit habitus recursus ad S. C. Ven. Fabricae S. Petri super annuis Legatis factis, seu faciendis ad favorem Fratrum S. Francisci Min. de Observ., cum onere Missarum, seu Officiorum, sive gratis, sive alio modo.

Praetendante Ven. Fabrica S. Petri ad illam spectare, propter dictorum Fratrum incapacitatem hujusmodi Legatorum.

Dictis autem Fratribus allegantibus, posse annua Legata hujusmodi recipere tuta conscientia, quatenus haeres ex sua libera voluntate voluerit illa dare in eleemosynam, et committere Fratribus dictas Missas, et Officia juxta sententiam S. Bonaventurae, et Decreta S. C. a SSmo D. Nostro Fratrum Min. de Observ. S. Francisci Cismontanae Familiae Consultationibus praepositae sub die 4. Junii 1628. publicata.

Eadem S. C. pro opportuna praemissorum provisione, facta prius relatione SSmo D. N. Urbano Papae VIII., ac de illius expresso ordine, et mandato decrevit in futurum super hujusmodi Legatis observari, ut infra.

Quod hujusmodi Legata per Debitores, haeredes non extinguantur, vel reducantur per compositionem cum Ministris Fabricae faciendam, vel alio quovis modo, sed illorum Capitale, sive sors principalis, vel Proprietas absque aliqua diminutione conservetur, semper, et perpetuo ad effectum, ut in usus Romano Pontifici pro tempore existenti benevisos possint applicari. Ita tamen, ut quamdiu applicationem specialem auctoritate Apostolica fieri non contingerit, haeredes, vel debitores possint libere, si velint, dictis Fratribus dare dicta annua legata per eosdem Fratres recipianda in eleemosynam, non autem per eos exigenda. Et quod quaevis extinctio, reductio, seu diminutio capitalis, seu proprietatis, aliter absque speciali Romani Pontificis permissione facta, eo ipso nulla sit, nec debitoribus, aut aliis quibuscumque suffragetur.

Quodque Commissarii, aliique Ministri Ven. Fabricae super hujusmodi capitala, seu proprietate supradicta, se de cetero non intromittant, nec dictos haeredes, seu debitores aliquo modo molestent, nisi ad effectum reinvestiendi in casu reinvestimenti, seu providendi, ut conservetur, ut supra, aut alias in executionem applicationis auctoritate Apostolica facta, vel faciendae.

Et quod nolentibus dictis haeredibus, vel debitoribus dare supradictis Fratribus dictas eleemosynas, seu annuas praestationes, sive legata, ut supra solvere, vel illas, seu illa non solventibus, tunc, et eo casu lapsis duobus annis a die obitus Testatorum, si fuerit maturatum Legatum, vel a die maturatae illius solutionis, eadem Fabrica et illius Commissarii, et Ministri id totum quod solutum non fuerit pro praeterito, pro rata tamen, in qua fuerit, ut supra elapsum biennium, vel ultra possit, et valeat annuas praestationes hujusmodi exigere, exigique facere ad sui beneficium, juxta suas facultates, et privilegia; salvo semper capitali, seu proprietate, ut supra ad effectum, quod haeredes, vel debitores (dummodo de eis per Romanum Pontificem pro tempore existentem aliter non fuerit dispositum, nec praedicta Legata in alios usus ejus auctoritate applicata fuerint, vel applicari contigerit) possint, si velint, etiam quandocumque futuris temporibus, et sic deinceps in perpetuum dare dictis Fratribus dicta annua Legata in eleemosynam, ut supra, nec fabrica eosdem haeredes, vel debitores molestare possit, et valeat toties, et quoties casus contigerit, nisi pro praeterito, et tunc in illis terminis tantum post quorum maturationem fuerit elapsum biennium, vel ultra, ut supra; salva semper erectione Beneficiorum, et applicatione Le-

Rota Maceratensi. Commissarius Rev. Fabricae S. Petri post hujusce Tribunalis in favorem erectionis editum judicatum, curavit praefigi terminum pro commutatione voluntatis a succumbentibus obtinenda; et illo elapso fundum Canonicatus applicavit Fabricae. Instante Capitulo pro commutatione S. C. rescripsit, ut audiatur Rev. Fabrica S. Petri (6): *Maceraten. Com. Vol.* 31. *Maii* 1704. Deinde decrevit, non intrare privilegia Rev. Fabricae, et petitam concessit commutationem: 30. *Aug. ejusd. anni.*

6. Renuerunt Patres Carmelitae Discalceati demandatas a Fabritio Pinto testatore eleemosynas Patribus Cappuccinis Legatariis elargiri, tamquam incapacibus, freti Constitutionibus Apostolicis Nicolai III. Clem. V. *in cap.*

gatorum, seu quorumcumque bonorum, et redituum, ac Jurium eisdem Beneficiis, seu aliis usibus piis auctoritate Apostolica facta, vel in posterum quandocumque, et quomodocumque facienda, et executione literarum Apostolicarum desuper expeditarum, seu expendiendarum; Itaut praefata decreta ad illas nequaquam se extendant, sed illae semper firmae, et illesae remaneant, ac suos plenarios, et integros effectus sortiri debeant, ita quod neque Fabrica, neque haeredes, vel debitores praefati, ullo modo illas impedire, retractare, vel convertere valeant, et salvis semper Sedis Apostolicae auctoritate et facultatibus competentibus dictae S. C. Ven. Fabricae.

Probibuit tamen eadem S. C. Fratribus supradictis sub poena excommunicationis ipso facto incurrenda, ne audeant, seu praesumant, nec quilibet eorum audeat, seu praesumat per se, nec per alios Syndicos, Ministros, seu Procuratores tam seculares, quam regulares dictas annuas praestationes, seu Legata, neo judicialiter tam coram quocumque Judice Ecclesiastico, quam Seculari Ordinario, vel Delegato, nec alias, nisi juxta formam dicti decreti Congregationis Fratrum Min. de Oberv. S. Francisci Cismontanae familiae a SSmo D. N. deputatae ab haeredibus, seu quibusvis aliis eorum debitoribus petere, minusve dictis haeredibus, seu debitoribus facere aliquas receptutas pro dictis annuis praestationibus, nisi pro rata, et pecunia, seu eleemosynis supradictis cum effectu, ac vere, et realiter eisdem Fratribus data, vel soluta, seu datis, vel solutis, nec sub alia data, nisi sub ea, quae fuerit iisdem Patribus, aut aliis pro eis facta realis satisfactio, et insuper, ne Provisos Apostolicos pro tempore de Beneficiis, quibus Legata supradicta fuerint applicata, vel eorum Procuratores, et Ministros super exactione dictorum Legatorum directe, vel indirecte impedire, vel molestare quovis quaesito colore, vel praetextu audeant, vel praesumant. In quorum fidem etc. Dat. Romae ex Collegio S. C. die 14. Febr. 1633. " *Rel.* in Commentariis ejusd. S. C. *tom. ab an.* 1629. *ad an.* 1636. *pag.* 118. *seqq.*

(6) In Declarationibus *Congr. Fabricae* §. *praeterea* impressis apud Quaranta *in Sum. Bull. verb. Fabricae S. Petri* habetur „ Praeterea, quia saepe contingit pia hujusmodi Legata, et dispositiones pro constructione Monasteriorum, Hospitalium, seu Ecclesiarum, et similium relictorum; debitae executioni demandari non posse, propter aliquod facti, seu juris impedimentum, quia nempe pecunia relicta ad constituendum Monasterium non sufficit, aut in loco a testatore designato aedificari non potest, sau etiam licentia ab Episcopo, aut alio superiore obtineri nequit: cum aequum non sit, ut pium opus hujusmodi propterea deseratur, sed potius in aliud de jure commutandum veniat, declaramus, ut gravatis certus competens terminus praefigatur, arbitrio Judicum pro impedimentis hujusmodi realiter, et cum effectu removendis, aut pro obtinenda a Sede Apostolica commutatione talis pii relicti, et dispositionis. Quod si terminus elapsus, et impedimenta remota non fuerint, aut commutatio obtenta non sit, tunc legatum ipsum integraliter a Fabrica exigatur, proinde ac si ad Fabricae utilitatem devolutio facta fuisset ". Quando autem minime probatur insufficientia bonorum pii legati, et non praecessit praefixio termini pro obtinenda commutatione voluntatis non intrent privilegia Fabricae, ut firmavit Rota coram Celso decis. 78. num. 2. et asserit Ursaya *in Comp. Priv. Fabr. S. Petri tom.* 1. *part.* 2. *in fin, num.* 72. *et* 113.

exiit de verb. signif. (7) et decretis Urbani VIII. a relatis Fagnan. *in cap. nimis parva de excess. Praelat. n.* 54. (8), S. C. sancivit servari decreta Congr. Fabricae diei 14. Febr. 1633. (9): *Salernitana Elec. et Leg.* 14. *Junii* 1704.

7. Qnum Provincia Monastica Aragoniae Ordinis Praedicatorum in Regnis Aragoniae, Valentiae, Principatu Cathalauniae, et Insulis Balearibus Monasteria 83. possideret, et ob bellum ultimum tanta damna passa esset, ut Legatorum Missarum fundi, vel periezint, vel fuerint imminuti, itaut eorum implementum effici non potuerit, praesertim quia Religiosi ad victum comparandum manualem eleemosynam recipiunt, preces pro condonatione quoad praeteritum exhibuit, quas S. C. Rev. Fabricae (10) commisit: *Ordinis S. Dominici* 27. *Nov.* 1717.

8. Indnlsit Summus Pontifex Hospitali Spiritus Sancti Civitatis Elborensis, ut legata omnia pia in eadem Urbe, et Dioecesi a testatoribus relicta, et in posterum relinqnenda, quae intra tempus pro executione statutum non fuerant executioni mandata, eidem Hospitali applicata censerentur; dummodo tamen legata non fuissent certis personis relicta: Hinc ambigitur, an legata missarum tam perpetuarum, quam manualium in indulto seu Brevi, de quo agitur, comprehendantur?

9. An et qui terminus praeter designatum a testatoribus haeredibus, aut executoribus testamentariis antequam Legata pia non impleta Hospitali Expositorum Eborae applicentur, sit praefigendus?

10. An et quomodo sit Sum. Pontificem consulendum pro moderatione Brevis, seu indulti, de quo agitur? Ad singula S. C. dixit, audiantur Ministri Rev. Fabricae et ad mentem (11): *Elboren. Decl. Ind.* 21. *Maii* 1718. *dub.* 1. 2. *et* 3.

11. Quoad legatum pium unius ferculi praestandi singulis hebdomadis Patribus Cappuccinis relictum a Johanne Baptista Bini, rescriptum est, servari decretum Rev. Fabricae anni 1633. (12): *Lucana Leg. pii* 31. *Julii* 1728. *dub.* 2.

12. Qunm ortae fuissent quaestiones nonnullae super fructibus neglecti multiplici ordinati a Johanne Luca Fabia-

(7) Nam *cap.* 3. *Exiit tit. de verb. signif.* in 6. habetur constitutio amplissima declarans haesitationes, quae circa divi Francisci regulam contingere possunt; praesertim an Fratres Minores (quos Cordigeros vocant) illius regulae professores sint ad omnia Evangelii Consilia obligati. Et utrum aliquid proprium habere, et pecuniam recipere, legataque sibi relicta agnoscere valeant, cum multis aliis ambiguitatibus luculentissime resolutis. Et *Clem. I. Exivi tit. eod.* declaratur in aliquibus *cap. exiit*, praesertim an fratres Minores teneantur ad observationem eorum omnium quae in regula sub verbis imperativi modi pronunciatur: deinde multa inseruntur, ad quae Fratres ipsi obligantur. Et consequenter eorum novem excessibus prolixe discussis, de electione ministri ipsorum luculentissime tractatur.

(8) Ubi nonnullas Declarationes exhibet Fagnanus editas in Congr. ab Urbano VIII. Fratrum Min. S. Francisci, tam de Observantia, quam ex Reformatione negotiis praeposita; quum ille dictae Congr. a Secretis fuerit: Et *num.* 54. *Lib. V. pag.* 225. ita legitur „ Et primum articulum, Fratres Minores tam Observantes, quam Reformatos non esse capaces legatorum annuorum, quae fiunt sine aliquo onere, aut modo adjecto, nisi ad effectum illa extinguendi, seu illorum proprietatem, et pretium convertendi in usus Fabricae, vel Sacristiae. “

(9) *Vide not.* 5.

(10) *Vide not.* 56. *tom.* 1. *pag.* 39.

(11) Quibus auditis S. C. censuit Breve non comprehendere legata pia relicta certis personis, et locis, nec minus legata pro quibus impetratae sunt compositiones, aut obtineri possunt a Rev. Fabrica S. Petri; et Hospitale non posse facere compositiones, et condonationes cum debitoribus piorum legatorum.

(12) *Vide note* 5.

ni Presbytero Oratorii S. Philippi, S. C. declaravit non esse transferendam sortem in creditum Legatorum piorum, sed fructus investiendos esse ad formam testamenti reservato Rev. Fabricae jure agendi contra executores testamentarios, aut haeredes, quatenus de jure, et prout de jure: *Januen. Erect. Coll.* 18. *Dec.* 1734.

13. Decedente sine filiis Jo. Baptista de Dominis locus factus fuit erectioni Monasterii Monialium in oppido Pontiani a Canonico Martino de Dominis demandati; idcirco idem Jo. a Rev. Fabrica S. Petri impetravit compositionem super haereditate patris cum jurium cessione; et de ipsa haereditate disposuit. At impugnata dispositio haec fuit, et re ad S. C. delata, decisum est, validam non esse compositionem illam factam a Rev. Fabrica in favorem Jo. Baptistae de Dominis: *Nullius terrae Pontiani Com. Vol.* 5. *Maii* 1742. *d.* 1. *Confirm.* 21. *Julii ejusd. anni.*

14. Fructus pensionis assignatae in annuis scutis novem a Sacerdote Jacobo Nance in dotem Capellaniae institutae in Ecclesia Collegiata, et Parochiali S. Petri Avenionensis die procedente reducti fuerunt. Accedit, quod illos debitor non solvit, imo anno 1779. clam a Rev. Fabrica S. Petri compositionem quoad praeteritum obtinuit. Sed S. C. interrogata, praedictos fructus Capellano ab anno supradicto, quo tempore vacavit Capellania in posterum deberi censuit; et quoad annos praecedentes deducet jura sua ut iterum omnino audiatur Rev. Fabrica S. Petri (13): *Avenionen. Cap.* 16. *Sept.* 1780.

15. Quum erectio Canonicatus demandata primum a Canonico Josepho Piciocchi, deinde a Catharina Barbarassia, et aliis assignatis bonis postea a Josepho Silvestrelli post mortem Caesaris germani fratris facienda in Ecclesia Cathedrali neglecta fuisset per an. 30. et ultra; Rev. Fabrica S. Petri possessionem bonorum iniit, at ob litis cum Capitulo pendentiam judicium progressum non habuit. Definiit autem S. C. mandatam Canonicatus erectionem ad formam testamenti Josephi Silvestrelli, fructus deberi Fabricae S. Petri quoad bona Caesaris, detracta eleemosyna erogata in Missarum celebrationem: *Viterbien. Erect. Can.* 28. *Maii* 1796. *dub.* 2. Confirm. juxta modum (14): 21. *Januar.* 1797.

Facultas Vide *Jus, Jura, Potestas*.

Facultas Alienandi Vide *Alienatio* §. I.

Facultas Concedendi Literas Dimissoriales, et Testimoniales Vide *Abbas* §. V. *Episcopus* §. V.

Facultas Exercendi Curam Animarum Vide *Abbas* §. III. *Canonici* §. I. *Capitulum Ecclesiasticum* §. II. *Cura Animarum etc.*

Facultas Testandi Vide *Moniales* §. II.

Falcidia.

1. Ecclesia S. Petri Apostoli Civitatis Praenesti haerede a Josepho Leonio instituta ad hoc, ut ex tota sua haereditate beneficium laicalis jurispatronatus in eadem Ecclesia erigeretur, falcidiam ex haereditate prius detrahi praetendit haeredis institutae Ecclesiae Archipresbyter, beneficium erigendum vocans Legatarium. Verum illi Falcidiam haud competere S. C. sancivit: *Praenestina Fun. Ben.* 4. *Decem* 1745. *dub.* 1.

2. Non licet Patribus, et Conventui S. Marcelli Urbis detrahere Falcidiam ex dimidio haereditatis Annibalis Bertoni, a quo fuerat Conventus institutus in quantitate unius loci montium

(13) Audiri praecepit S. C. Rev. Fabricam S. Petri, apud quam forsan haud validam compositionem debitor pensionis reportaverat.

(14) *Vide not.* 60. *tom.* 2. *pag.* 55.

S. Petri pro anniversario a testatore praescripto: *Romana 8. Julii* 1752.

Ex multiplico vero ab eodem haereditatis dimidio pro in superum numero relatione B. Philippi Jacobi Bertoni, juxta testatoris praeceptum efficiendo, Falcidiae detractioni locum non esse eadem S. C. firmavit, licet ab eo multiplico tota absorberetur haereditas: *Ead. 2. Dec. ejusd. anni*.

Falsum, Falsificans.

Chrisostomus Szezycinski duos tenens Canonicatus, et Romam profectus litis agendae causa, fructus unius Canonicatus percipiendi indultum nullo de altero Canonicatu facto verbo, et bis etiam prorogationem obtinuit. Hoc indulto fructus habuit Canonicatus unius; sed eodem vitiato, corruptoque alterius Canonicatus fructus quoque est assecutus. Habito deinde Capitulo fuit Commissarius renunciatus, et futurae optionis Praestimonii capax declaratus. Facto optioni loco, Capitulum ipsum Chrisostomum, ut de falsitate diffamatum rejecit, praetulitque Josephum Gorzenscki. Appellavit Chrisostomus, et definiri impetravit, quod falsum rescriptum S. C. sibi non obstare ad praestimonium praefatum optandum: *Posnanien. Jur. Opt. 2. Aug.* 1755.

Fenestra, Fenestrae.

1. Quum alique fenestrae, et viridarium Monasterii SSmae Trinitatis Jesuatorum supereemineant Monasterio Monialium S. Luciae; itaut Fratres in eis commode introspiciant nonnullas fenestras, et totum viridarium earumdem Monialium, quaeritur; an dicti Fratres compelli possint extollere murum viridarii super altitudinem hominis e conspectu Monasterii dictarum Monialium, et dictas fenestras claudere? Censuit S. C. Archiepiscopum debere praenarratis prospectibus consulere, sed expensis, cujus de jure: *Urbinaten. Visit. SS. LL.* 10. *Martii* 1663. *dub.* 18.

2. Interrogata S. C. an possit tribui patrono Ecclesiae, ut habeat fenestras ipsis parietibus Ecclesiae, ex quibus possit in Ecclesia prospicere, et etiam Parochus hoc jus habeat? respondit ipsi patrono fundatori posse concedi: *Ibid. dub.* 25.

3. Cum tubae ligneae, quae fuerunt appositae ab Episcopo Zaulo, ne Moniales Monasterii S. Johannis Baptistae terrae Babuci in Aedes vicinorum respicere possent, e fenestris Monasterii exciderint, neque fuerint repositae, facta controversia fuit cum illis de Ressis, qui domum habent e conspectu Monasterii, super retentione fenestrarum in superioribus Domus Mansionibus existentium; quaesito itaque an tubae hae ligneae collapsae reponendae sint? et quatenus affirmative.

4. An in superiori domus de Ressis diaeta licitum iis sit retinere superiores fenestras prospectum habentes in viam publicam? S. C. rescripsit, dilata, et conficiatur planta elevata judicialis cum assistentia personali Episcopi: *Verulana Dom.* 23. *Maii* 1722. *dub.* 1. *et* 2. Deinde respondit, ut fiat accessus per D. Secretarium S. Congr: 17. *Julii* 1723.

5. Permittendum haud est Comiti Theodosio Panizzae Delphinio parvam quandam mansionem aedificare a latere sinistro Ecclesiae Parochiali S. Cathaldi, et duas in hac fenestras versus altare majus prospicientes aperire, ut ipse una cum familia divinis officiis interesse possit, quamvis idem Comes plura in oppido bona possideat, multaque in Ecclesiae utilitatem contulerit, et Sacras etiam supellectiles fuerit elargitus: *Mantuana* 18. *Maii* 1726.

6. Marianus Vecchiarellius, cujus domui finitima est Parochialis Ecclesia S. Petri plura etiam ultro pro istius reaedificatione contribuit, pas-

susque est graves domui suae servitutes imponi pro Ecclesiae reparatae commodo. Postea facultatem annuente Rectore obtinuit aperiendi in Ecclesiae pariete fenestram, per quam ipse una cum sua familia posset audire Missam; sed ea lege assequutus est facultatem, ut repaculum ferrarum cratium fenestrae insereret. Insurrexit inde Parochus indultum Mariano contendens, eo quod patronus ille non sit, neque eximia in Ecclesiam beneficia contulerit; examinato hinc dubio; an fenestra claudenda esset? responsum prodiit negativum, solutis tamen scutis 200. in subsidium fabricae Ecclesiae; et moderata fenestra juxta formam a Card. Praefecto approbandam, necnon cum declaratione, quod indultum suffragetur dumtaxat Mariano, ejusque uxore, et filiis durante vita ipsius Mariani, et uxoris tantum: *Reatina Ind.* 24. *Maii* 1732.

7. Eques Julius Orlandinius *del Becuto* indultum postulans aperiendi fenestram in pariete Ecclesiae S.Mariae Majoris Fratrum Carmelitarum, per quam medio quodam ponte supra viam publicam construendo, liceret sibi, suaequo familiae Missam, ceteraque divina officia audire, negativum accepit rescriptum, quin hunc juvaret, quod ex nobili *del Becuto* familia proficisceretur, quae jurepatronatus in eadem Ecclesia gaudebat, quaeque ob plura simplicia beneficia, aliaque in Ecclesiae populique bonum collata optime de ea merita est; et quod Capellam, in qua fenestram aperiri petebat, in elegantiorem formam restituere in actis promiserat: *Florentina Ind.* 23. *Aug.* 1738.

8. Publicum Oratorium in honorem D. Josephi in Civitate Campaniae juxta proprias aedes a solo erexit Gherardus Copetus, constituta dote ducatorum millium, datoque onere trium Sacrorum singulis hebdomadis. Juspatronatus familiae suae reservavit, legemque in fundatione adjecit, ut liceret habere fenestram, e qua in Oratorium hoc prospici posset; atque ita filii, et haeredes in perpetuum domum habitantes Sacrum commodius audirent. Disquisitione itaque facta, an juxta hanc conditionem fenestram ibidem illi retinere liceat? responsum est, ut supplicaret Episcopo, et ad mentem: *Campanien.* 16. *Dec.* 1747. *dub.* 2.

9. Decretum Episcopi Uxenti in sacra Visitatione editum, in quo Francisco Vernaleonio Baroni terrae Muggiani duas habere fenestras in muris lateralibus Ecclesiae, sive Capellae S. Antonii Patavini suo Palatio contermiae, et januam cum scalis pro descensu ad Ecclesiam a superioribus Palatii istius mansionibus inhibuit, et interdicto supposuit Ecclesiam, usquequo clauderetur janua, et altera ex fenestris, quae constructa erat ad usum odei in Ecclesiam protendentis, implendum esse una cum publico edicto id confirmante, salvo ei tamen jure retinendi unicam fenestram tantum S. C. sancivit: *Ugentina* 9. *Febr.* 1760. *confirmat.* 10. *Maii ejusd. anni*.

10. Fenestram apertam, uti jam olim fuit, servandi facultas denegatur fratribus de Vincis, quorum Palatium cohaeret immediate Collegiatae et Parochiali Ecclesiae S. Michaelis Archangeli Civitatis Firmi, quorumque familia plurima in ipsam Ecclesiam beneficia contulerat, atque in ea tertiae partis Canonicatuum patronatu gaudebat. Nec iisdem prodest offerre Ecclesiae, et Capitulo cessionem Capellaniae, una cum jurepatronatus eorum familiae, et cum Capellaniae fundo annui reditus scutorum viginti et octo, cum onere nonnullarum annuarum Missarum: *Firmana Servit.* 8. *Junii* 1782.

11. Fenestrae aperitio ad vitam tan-

tum Oratoris, et ejus matris cum solitis clausulis indulgetur, dum a Josepho Thelesphoro Catanio Fundatoris Ecclesiae S. Annae in oppido *le Preci* filio, postulatur in dextero istius Ecclesiae latere januam aperiendi facultas, qua sibi, viduae matri, et aliis familiaribus hyberno praesertim tempore pateret aditus ad audiendum Missae Sacrificium, et ad aliis ecclesiasticis functionibus interveniendum. Familia haec habet patronatum Ecclesie, et fundator multa tum pro illius manutentione, tum pro institutione Capellaniae cum onere Missarum in ea celebrandarum bona assignavit: *Spoletana* 24. *Julii* 1784.

12. Marchio Laurentius Centurionius nobilis Januensis, et inde Bononiensis indultum a Pont. Max. Clem. XIV. obtinuerat audiendi Sacrum ex Odeis Palatio suo adhaerentibus. Hoc defuncto palatium jure venditionis transit in Carolum Linerium civem non nobilem Bononiensem, qui supplicavit pro perpetua concessione privilegii, quo Marchio Centurionius fruebatur, et non impetravit: *Bononien.* 15. *Januar.* 1785.

Festivitas *Vide Festum*.

Festorum Dierum Observantia.

1. Ad Episcopum spectare declarationem casuum necessitatis, vel pietatis, ut diebus festis possit operam dari rebus necessariis statuitur; sed hujusmodi tamen declaratio, et licentia est ab Episcopo gratis concedenda: *Strongolen.* 17. *Junii* 1643. *dub.* 2.

2. Quoad arma, quae a Finalibus, seu officialibus super observantia festorum deputatis gestari vellent, S. C. injunxit D. Secretario, ut S. C. mentem Episcopo significet: *Nicien. ab Visit. SS. LL.* 6. *Aug.* 1677. *dub.* 9.

3. Communitati, Civibus, et Incolis Ripae non licet habere mercatum die Sabbati intus, et extra Civitatem quando eveniat, ut Sabbatum sit dies festus. Episcopus edictum super Dierum Festorum observantia promulgaverat, et Communitas consuetudinem quolibet Sabbato habendi mercatum ostendebat immemorabilem: *Ripana Merc.* 2. *Maii* 1711. (15).

4. Oppidanis S. Felicis de Guixols, qui ut plurimum sunt piscatores, concessum a Rom. Pontifice fuerat, ut singulis diebus Sabbati, et vigiliis singulorum festorum a media nocte usque ad auroram, et Dominicis, aliisque festis diebus post Missam, et meridiem, piscari possent in mari, quod est oppido proximum; impetrata tamen ab Abbate Monasterii S. Benedicti venia, et dummodo lucri pars tertia in Ecclesiae reparationem, et fabricam eroganda Abbati traderetur. Indultum hoc conscientias illaqueavit piscatorum, qui detractis sumptibus, et tertia parte, nihil reliquum pro ipsis erat. Agebatur autem de Ecclesia Parochiali quae reparatione indigebat. Opinati hinc sunt de indulti ampliatione hoc modo, ut ipsis liceat piscari diebus Sabbati, et Vigiliis festivitatum a solis occasu usque ad mediam noctem, diebus Dominicis, et festis mane ante Missam, et vespere post Missam, exceptis tamen principalioribus festivitatibus, et ut septima lucri pars cedat in commodum, et re-

(15) Hoc decretum Benedictus XIV. *Const. ab eo tempore* 5. *Novem.* 1745. (*Bull. ejusd. tom.* 1. *pag.* 260.) confirmat hisce verbis „Quod Decretum Apostolica auctoritate Nostra comprobante instar regulae esse volumus, ac in omnibus temporalis Ditionis Nostrae Provinciis, Urbibus, ac locis Sanctae Sedi Apostolicae mediate, vel immediate subjectis, inviolabiliter observari praecipimus.“ In hac enim Const. diebus festis prohibentur haberi *mercatus* rerum venalium; tolerantur vero *nundinae* sub certis conditionibus.

staurationem Ecclesiae et suppellectilium Sacrarum. Responsum exiit, ut consuleretur Pontificem pro confirmatione Brevis cum reductione a tertia parte ad septimam, et additum fuit ad mentem: *Gerunden.* 24. *Aug.* 1720.

Festum, Festivitas.

1. In Ecclesia Sodalitii S. Josephi in terra Lutiorum nuper aedificata celebratum fuit ejusdem Sancti festum. Festum hoc etiam in Ecclesia Parochiali S. Michaelis Archangeli, quae per jactum lapidis est illi disjuncta, et in qua laudati Sancti imago in quadam Capella asservabatur, quotannis solemni pompa colitur. Episcopus in visitatione ad arcendas dissentiones, ac populi offensiones, quae propter ignitorum tormentorum, ac tintinnabulorum fragorem divina alterius Ecclesia officia pertubantem oriebantur, per modum provisionis decrevit, ut Parochialis Ecclesiae Presbyteri celebritatis rumorem temperarent. Delata ad S.C. querela, haec definiit, ut festum S. Josephi majori pompa ac exteriori solemnitate celebraretur in Ecclesia Sodalitii, quam in Parochiali: *Bisinianen. Fest.* 22. *Febr.* 1710. *dub.* 1. (16).

2. Franciscus Phisicus quinque in Sacello S. Blasio Ecclesiae S. Crucis oppidi Montis Bodii dicato erigi jussit Capellanias, et in instrumento onera omnibus festis anni diebus interveniendi choro capellanis imposuit. In testamento exinde facto onus illud taxavit in omnibus praefati Sacelli S. Blasii festivitatibus. In dubium vocatur, quibusnam festivitatibus testatoris intelligi mens debeat? resolutum fuit, Capellanos teneri omnibus diebus festis in Ecclesia S. Crucis, ubi sita est Capella celebrandis: *Senogallien. Cap.* 9. *Sep.* 1713. *dub.* 1.

3. Diem Expectationis B. M. V. festum esse juxta Episcopi preces S. C. declaravit: *Antequeren. in Indiis Occid.* 22. *April.* 1719.

4. Solemnis Almae Domus Lauretanae festivitas ab anno 1626. ad haec usque tempora celebrata fuit in Ecclesia Sanctissimae Conceptionis Societatis S. Josephi Civitatis Vadensis ad normam dispositionis, et juxta reditus Hippolyti Vernatii. Huic festo Capitulum Ecclesiae Cathedralis una cum Clero tam seculari quam regulari, necnon Magistratus Civitatis semper interesse consueverunt. Nuper autem Patres S. Francisci Ordinis Minorum Conventualium ejusdem Civitatis autumarunt, se non teneri ad celebrationem praedictae festivitatis. Succubuerunt hi coram Vicario Generali, et coram A. C. supplicarunt inde Sum. Pontifici Clem. XII. pro ejusdem festivitatis ab Ecclesia Sanctissimae Conceptionis ad eorum Ecclesiam translatione, et obtinuerunt. Reclamarunt ab hac translatione Societatis Ecclesiae S. Josephi Officiales, et definiri meruerunt, ut in eorum Ecclesia festivitas Almae Domus Lauretanae celebraretur: *Sancti Angeli in Vado* 20. *Nov.* 1734.

5. Monasterium in oppido Collis Torti impensis Marchionis Rotae oppidi Domini extructum, una cum aliis adjacentibus traditum fuit Patribus Minoribus strictioris Observantiae. His Patribus illic receptis, plures inter eos, et Clerum secularem factae sunt controversiae, et prima fuit, an et cui competeret jus celebrandi festivitatem S. Mariae de Monte Carmelo cum solemniori cultu die 16. Julii, necnon festivitates SS. Antonii Abbatis, Antonii Patavini, Januarii, et Francisci Xaverii, et in qua Ecclesia? responsum est, ut servaretur pactum conventionis: *La-*

(16) *Vide not.* 599. *tom.* 2. *pag.* 446.

rinen. 14. *Maii* 1746. *dub.* 1.

6. Quum Epimenides Ursius inter cetera legata Patribus Minoribus Conventualibus S. Francisci Civitatis Auximi reliquerit censum cum onere celebrandi duo officia defunctorum, instituit quoque Capellaniam in casu mortis sui filii, hanc Capellano indicendo legem, ut nempe quotannis anniversarium pro anima Dei famuli fratris Josephi a Cupertina in Ecclesia S. Francisci celebraret; et ut illius in superum numero relatione eveniente, suum solemniter in die obitus in perpetuum celebraretur festum. Evenit casus et petitum fuit, an festivitas B. Josephi a Cupertino sit celebranda quolibet anno eadem impensa, qua retroactis annis celebratum fuit anniversarium pro anima juxta testatoris dispositionem? et responsum prodiit negativum: *Auximana* 20. *Decem.* 1760. *dub.* 1. *confirmat.* 25. *Sept.* 1762.

7. Quaesito autem, an et ad quae solemnia, et sumptus haereditas Epimenidis Ursii occasione recurrentis praedicti Beati festivitatis teneatur? S. C. censuit teneri juxta votum Episcopi: (17) *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

8. Familia Testa in oppido Castri novi Foliani ruri, quod in oppidi agro possidet, Oratorium habet SS. Francisco, et Wenceslao dicatum, quod commodo etiam accolarum patet, et mille circiter passibus distat ab Ecclesia Parochiali, quae est intra oppidum. Archipresbyter juri consentaneum esse propugnat, ut ad solemnia celebranda invitetur Parochus, qui est Dux gregis, et in Parochia dignior. Sed resolutum est, patronos publici Oratorii praelaudati S. Francisci occasione ejus festivitatis non teneri invitare Archipresbyterum Ecclesiae Parochialis Castri praedicti pro celebratione Missae cum cantu, et interventu Sacerdotum in choro sine tamen assistentia Diaconi, et Subdiaconi: *Placentina Fest.* 14. *Apr.* 1764. *dub.* 1.

9. Neque iidem in prima Dominica Octobris, in qua celebratur festum B. M. V. Sanctissimi Rosarii in Parochiali Ecclesia, occurrente festo S. Francisci celebrando in praedicto Oratorio tenentur illud in aliam diem transferre: *Ibid. dub.* 2.

10. Praebendarii Ecclesiae Parochialis villae de Reus, qui omnibus diebus festis a choro vacare non possunt, sciscitati sunt, num dierum festorum nomine comprehendantur dies festi, in quibus cum onere audiendi sacrum opera servilia permissa sunt? et affirmativum retulerunt responsum: *Tarraconen.* 23. *Mar.* 1765. *dub.* 2.

11. In Ecclesia Divae Catharinae Virginis, et Martyris oppidi S. Ginnesii erectum reperitur simplex, et perantiquum beneficium, de quo deficiente fundatione in quadam visitatione anni 1624. onus duarum Missarum quolibet mense adnotatur. In quodam vero bonorum inventario tantum celebratio ejusdem Sanctae festivitatis legitur; ob id possessor ejusdem S. C. exorat suum declarare onus, et rescriptum est, non teneri, nisi ad festum S. Catharinae celebrandum: *Camerinen.* 12. *Junii* 1773.

12. Festivitas in honorem Divi Peregrini Latiosi, cujus corpus in Ecclesia Patrum servorum B. M. V. Forolivii asservatur die 1. Maii quotannis

(17) Episcopus enim in sua relatione censet Capellanum gravari posse ad contribuendum pro celebranda Festivitate annua summa scut. 7. vel paulo plus; quum in die festo S. M. ad Nives, quem Card. Spada, olim Episcopus Auximanus anno 1621. injunxit Parocho, et Ministro Ecclesiae S. Mariae de Misericordia, *Solennizzare ogni anno*, aequalis summa impendi soleat, itaut exemplum allatum congruam praebere valeat interpretationem verbi *solennizzare* juxta morem Regionis: *Ead. Caus.* 6. *Decem.* 1760. §. 5.

habenda, in eadem Ecclesia a Communitate quoad functiones ecclesiasticas celebrari debet, servata forma decretorum S. C. Rituum, et Constitutionum Synodalium: *Forolivii* 11. *Sept.* 1784. *dub.* 2

13. Inde quaesitum est; an dictae Communitati competat jus celebrandi in Capella Divi Peregrini alias solemnitates, ac functiones sacras? et quatenus affirmative.

14. An, quo tempore, quibus modis et formis, quorum consensu, et facultatibus dictae functiones, et solemnitates sint celebrandae? affirmativum datur ad utrumque responsum, de consensu Religiosorum, et cum licentiis Episcopi juxta modum, et formam ab Episcopo eodem praescribendam: *Ibid. dub.* 3. *et* 4.

15. Sub nomine solemnitatum Sanctissimi Natalis non comprehenduntur dies tres consequentes; sed sub nomine solemnitatis Paschatis comprehenduntur duo dies, qui primum consequuntur. Et solemnitas incipere debet a primis Vesperis festivitatum, et in Sabbato Sancto: *Romana* 2. *Julii* 1785. *dub.* 9.

16. Sub primis autem Vesperis Paschatis comprehendi debet Missa solemnis Sabbati Sancti non vero ejusdem diei functiones. *Ead.* 27. *Febr.* 1790.

17. Ad tramites piae dispositionis Sacerdotis Petri Mariae Bosii extructum fuit Oratorium, ut dicaretur S. Bernardo, et in quo festum illius quotannis celebraretur. Prae illius angustia in diversum usum conversum est, et festum fuit in alia Ecclesia celebratum. Collegium hodie Doctorum Theologiae Civitatis Parmae praefati fundatoris haeres supplicat pro facultate decentem aliquam alterius Ecclesiae Capellam in locum Oratorii subrogandi. Assentitur Episcopus, cujus mensa substituta est Collegio, et S. C. annuit juxta votum Episcopi: *Parmen.* 7. *Junii* 1788.

18. Patribus de Observantia Conventus Siroli in propria Ecclesia celebrare non licet festum Sanctissimae Crucis eodem die, quo in Ecclesia SS. Crucifixi celebratur: *Anconitana Trans. Miss.* 14. *Martii* 1789. *dub.* 2.

Feudum *Vide Emphyteusis* §. *I.*

Fideicommissum quoad Derogationem.

Quum nonnullae nubiles puellae aliaeque viduae descendentes ab Isabella Haber, quae perpetuum ordinavit fideicommissum, ac post haeredes institutos absque prole defunctos substituit Patres Carmelitas Civitatis Valeriae, gravi paupertate, onerosaque permeretur familia, derogationem hujusce fideicommissi a Magno Melitensi Magistro, auditis Patribus praedictis, qui cuicumque juri sibi ipsis competenti renunciarunt, impetrarunt; ideo operam consumunt pro Apostolica confirmatione referenda, ut nempe derogatio illa firma et rata permaneat. S. C. rescripsit pro gratia directa Inquisitori Apostolico in forma commissaria: *Melevitana Confir. Apost.* 3. *Dec.* 1712.

Fidei Professio *Vide Professio Fidei.*

Fides seu Testimonia.

1. Explanatio optatur, an instantibus interesse habentibus eis tradenda sit fides authentica Matrimonii contracti secreti, seu conscientiae? rescriptum est ad mentem (18): *Dubium Matr.* 2. *Dec.* 1724. *dub.* 2.

2. Quum servitii chori in Ecclesia Collegiata S. Agricolae imminutio ex

(18) Benedictus XIV. *Const. Satis nobis* 17. *Novem.* 1741. decernit, ut Sacerdos, qui matrimonio secreto, seu conscientiae assistit, det documentum Episcopo hujus initi matrimonii temporis, loci testium; et hic liber matrimoniorum sic contractorum obsignatus sigillo retineatur in Cancelleria Episcopali. Hac de causa Parochus nullum documentum authenticum potest edere; immo et Parochus, et testes arcani silentii lege obstringuntur.

blandientium medicorum testimoniis irrepsisset, Capitulum nonnullas Sanctiones condere, quas Beneficiati aegre tulerunt, putavit. Id occasio fuit S. C. decernendi medicorum fides ad eos excusandos, qui interesse non solent horis matutinis, in posterum recipi non debere, prout resolutio capitularis declaraverat: *Avenionen. Ser. Ch.* 20. *Januar.* 1787. *dub.* 1.

3. Inde S. C. fuit requisita quoad alias Capitulares resolutiones, quas non sustineri decrevit, nempe ne binae fides consecutivae in favorem unius, ejusdemque recipiantur, nisi infirmitas hujusmodi sit, quae a Missae celebratione detineat: *Ibid. dub.* 2.

4. Nec aliam resolutionem validam esse putavit, videlicet ne testimonia admittantur, quae habitualiter, ac periodice exhibentur, nisi infirmitas sit probe cognita, et declarata: *Ibid.* §. 3.

5. Item validam non esse illam, qua fides suscipiantur pro exemptione ab omnibus officiis, nisi infirmitas talis sit, quae a Missae celebratione detineat, fuit placitum S. C. respondere, quae addidit ad singula ad mentem (19): *Ibid. dub.* 4.

Filiorum Familias Matrimonium *Vide Matrimonium* §. *VII.*

Filius, Filii quoad Legitimationem *Vide Matrimonium* §. *XXV.*

Fines seu Confinia *Vide Ecclesia in Genere* §. *V. Ecclesia Parochialis* §. *III.*

Firmatio Status Haereditarii.

1. Venit in disceptationem, an procedere possit, ac debeat ad erectionem duorum Canonicatuum, non obstante Capituli consensu, vel Capellaniarum cum onere servitii Chori? S. C. firmari statum haereditatis, et redituum Canonicatuum erigendorum, et Canonicatuum erectorum putavit: *Amerina Erect. Can.* 25. *Junii* 1695.

2. Quum ageretur de divisione distributionum quotidianarum Ecclesiae Cathedralis, quumque a Canonicis ejusdem Cathedralis Episcopi Sarmicuti statutum quoad has distributiones observari praetenderetur; S. C. praecepit perfici firmationem status tam redituum, quam onerum, et expensarum: *Giennen. Distr.* 16. *Febr.* 1704. *dub.* 1. *et* 2.

3. Patres S. Mariae Congregationis Matris Dei, et Sodales Confraternitatis B. Virginis a succursu, haeredes substituti supplicarunt, ut praevia commutatione voluntatis Stephani Leonardi, locus fieret transactioni in aliqua congrua summa cum haeredibus fiduciariis ob difficultatem perficiendi tot demandata multiplica, propter quae nunquam Oratoribus aliquod obvenit emolumentum. In his rerum circumstantiis S.C. firmationem status injunxit: *Lucana Com. Vol.* 10. *Julii* 1706.

4. Ad preces, et ad dubium, an locus esset redintegrationi Seminarii ad mediam decimam, et fructus beneficiorum Insulae Melitae vigore Brevis Clem. VIII. Pont. Max. jam per modum provisionis addictorum Collegio Societatis Jesu; S.C. die 12. Dec. 1699. demandavit firmationem status. Inde resolvit locum esse redintegrationi praefatae pro nunc quoad quatuor beneficia primo loco unita, necnon quoad taxam debitam ab Episcopo, et Beneficiatis, et praecepit omnino firmari statum coram Inquisitore, praefixo termino quatuor mensium: *Melevitana Sem.* 31. *Julii* 1706.

5. Quamquam S. C. inficiata esset approbationem concordiae initae inter

(19) Et mens est, fides, ac testimonia a Medicis esse cum juramento subscribendas, et recipiendas a Capitulo; etiamsi periodice, et habitualiter exhibeantur; in posterum tamen esse ejusdem Capituli per aliquem Canonicum infirmum visitare, et quatenus dubium existerit, Archiepiscopus utatur jure suo. *Ead. Caus.* 20. *Januar.* 1787.

Claram Bonitiam, quae alteras contrahere nuptias cupiens caducitatem legati timebat, et Societatem S. Josephi Fabrorum Lignariorum; tamen causa reproducta, dilata, et firmari statum bonorum coram Card. Praefecto rescripsit: *Romana Benep* 7. *Decem*. 1709.

6. Aloysius Panizza exercitus Regis Catholici in statu Mediolani Generalis Locumtenens in pluribus instrumentis cum pio loco charitatis Mediolani stipulatis, multa ac varia dum vivebat, opera pietatis ordinavit. At quum temporum calamitate reditus notabiliter imminuti reperirentur, Deputati Loci pii exorant pro reductione onerum impositorum, et S. C mandat, ut firmetur status juxta instructionem faciendam a Card. Praefecto (20): *Mediolanen. seu Comen. Red. On.* 8. *Aug.* 1711. *dub* 1. *et* 2.

7. Hospitalia Sanctissimi Crucifixi, et S. Tobiae urbis Caesenae egerunt, ut a contributione, quam illis Summus Pontifiex imperaverat in favorem invalidorum Hospitii nuper erecti eximerentur, et in medio protulerunt diminutionem redituum. Sed S. C. non retardata praefata contributione firmari statum bonorum Hospitalium, et Hospitii juxta instructionem (21) voluit: *Caesenaten. Ann. Praest.* 3. *Octob.* 1711.

8. Rector, ac Deputati Ecclesiae Collegiatae Sanctissimae Virginis de Provezano annuam solutionem scut. 100. in favorem Praepositi, ac 50. pro quolibet Canonico a Laelio Taja pro distributione illis relictam, continuare renuerunt; petierunque perspecta redituum diminutione reduci, vel Praeposito, et Canonicis sortes ab illo relictas restitui, Ecclesiamque a praefata solutione eximi. At S. C. denegavit reductionem, et decrevit firmari statum bonorum Ecclesiae: *Senen. Red. Fruct. Can.* 3. *Oct.* 1711. *dub.* 1. *et* 2. *confirmat.* 20. *Febr.* 1712.

9. Quum legata pia a Francisco Riccio relicta cum reditibus haereditariis non convenirent, eo quod illorum onera minime sustinere valet haereditas, petita hinc fuit legatorum reductio; et praeceptum a S. C. est, ut firmaretur status bonorum haereditariorum, auditis interesse habentibus: *Placentina Eret. Can. et Leg.* 20. *Febr.* 1712. *dub.* 2.

10. Johannes Franciscus Rosatus voluntatem Sebastiani Venturelli, qui Ecclesiam, et Congregationem Oratorii S. Philippi Nerii de Urbe in Civitate Ameriae erigi mandaverat, exequi cupiens, et idoneos pro hac erectione Sacerdotes invenire non valens, desiderat subrogari Presbyteros Congregationis Missionis ex domo Romana, et obtinuit ab Innocentio XI. At quum erectio, licet sequuta sit applicatio bonorum in favorem Patrum Missionis, protracta fuisset, decreverunt reditus. Instante ideo Promotore Fiscali pro executione pii operis S. C. jussit firmari statum bonorum cujuscumque haereditatis coram Ordinario: *Amerina*

(20) Cujus summa fuit, ut firmaretur distinctus status sortium singulis oneribus separatim assignatarum per Panizzam Institutorem plurium Operum Piorum cum expressione quantitatis fructuum cujuscumque sortis, injuncta ulterius redditione rationis omnium bonorum haereditariorum dicti Panizzae: *Ead. Caus.* 8. *Aug.* 1716.

(21) Ad cujus formam datae fuerunt literae Episcopo Foro Livii, quatenus audito Episcopo Caesenatensi, ac Officialibus mox dictorum locorum piorum, distincte eorum Statum firmaret, et praesertim super quantitate panis, aliorumque comestibilium, quae dietim Invalidis subministrautur; instructam quoque *S.* C. redderet, quoad pauperum numerum, qui in Hospitio aluntur, anve Hospitale S. Tobiae in controversiam revocare velit contributionem scut. 40. quae deberi asseritur jam dicto Hospitio, ac quaenam subsidia aliunde idem ipsum habeat: *Ead. Caus.* 13. *Januar.* 1714.

App. Haer. 12. *Nov.* 1712. *dub.* 1. *et* 2.

11. Franciscus Physicus Capellanis praeter onus singulis diebus festis choro Ecclesiae S. Crucis oppidi Montis Podii, ubi Capellaniae ab eo fundatae sunt, interveniendi, imposuit etiam onus Missarum hebdomadalium. Capellani inspecta tenuitate redituum exorarunt S. C. ut reductionis gratiam impertiret. At haec de redituum diligenti calculo haud certior facta sancivit, ut a Vicario Apostolico firmaretur status redituum Capellaniarum citatis Parocho, et patronis: *Senogallien. Cap.* 9. *Sept.* 1713. *dub.* 2.

12. Dum exquireretur, an sit exequendum edictum S.C. 10. Jan. 1699. editum, quo praecipiebatur erectio Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii in terra Mevaniae, a Canonico Matthiolio demandata, ac exponeretur redituum haereditatis exiguitas, S. eadem C. Episcopo, qui firmaret statum juxta modum (22), rem committendam censuit: *Spoletana Erect. Congr. Orat.* 17. *Martii* 1714.

13. Quum vigore imminutionis assis haereditarii Fratres de Ciccolinis haeredes Annibalis Giardini postulassent reductionem temporariam oneris subsidii dotalis scut. 100. ad scut. 25. jam obtentam, et prorogatam, perpetuam effici, S. C. ut firmetur status bonorum juxta instructionem (23) praecepit: *Maceraten. Subs. Dot.* 30. *Martii* 1715.

14. Patres Oratorii S. Philippi Nerii, quibus Victoria Bagliona jus tribuit nominandi sex puellas, ut ab Orphanotrophio, quam haeredem reliquit, admitterentur, ac tam in ingressu, quam in progressu de omnibus necessariis utensilibus providerentur, petierunt, ut hoc exequi deberent Deputati Piae Domus, qui tum ob redituum insufficientiam, tum perspecta decretorum observantia, necessaria sex Puellis a Patribus illis nuper nominatis subministrare detrectarunt, ob id instantibus iisdem Patribus consultum a S. C. fuit, ut firmaretur status ab haeredibus bonorum haereditariorum testatoris Victoriae, citatis interesse habentibus, praefixo termino, et interim mandatum est servari solitum: *Fanen. Pior. On.* 18. *Maii* 1715.

15. Quum fuisset obscurum, quomodonam facienda sit divisio redituum Canonicalium Ecclesiae Cathedralis, tam pro distributionibus, quam pro expensis? S. C. antequam ullam ediderit resolutionem edixit firmari statum bonorum ab Episcopo: *Perusina Distr.* 22. *Junii* 1715. *dub.* 1.

16. Populares Villae Vallis Longae, et Capitis Aquae Episcopo supplicarunt, ut erectio fieret Ecclesiae S. Nicolai in Parochiam, et dismembratio ab antiqua Parochia S. Mariae et S. Donati oppidi Leonissae, quae tertio lapide a nova distat. Dismembrationem sub nonnullis obtinuerunt con-

(22) Videlicet injungendum esse S. C. duxit, „ Quatenus confici curet distinctum statum bonorum relictorum a testatore tam quoad Capitale, quam quoad fructus, et onera, necnon recognoscat, an fideliter fuerit factum multiplicum demandatum, vel cujus culpa integre peractum non fuerit, ac ulterius cogat, quos de jure ad reddendam rationem, atque ad solvendum, et respective redintegrandum. Rursus in casu sequutae alienationis bonorum recognoscat qua de causa, et an id factum fuerit cum Beneplacito Apostolico, vel de licentia Episcopi; si vero alienatio nulliter facta reperiatur, procedat contra quos de jure pro redintegratione facienda „ *Regist. Lit. Lib.* 25. *die* 17. *Martii* 1714.

(23) Quae hujusmodi fuit, ut liquidarentur fructus bonorum haereditariorum jamdicti Annibalis, eorumque asserta onera, et expensae: comprobaretur sanguinis conjunctio, qua Oratores ad ipsum disponentem attinent; exhiberetur transactio enunciata cum uxore testatoris, auditu in omnibus Magistratu Civitatis, cui praeterea tempus constitueretur ad deducenda jura, si quae habet in S. C.: *Ead. Caus.* 24. *Aug.* 1715.

ditionibus, iidem hodie habitatores, et novus Parochus aliqua pacta uti minus aequa abolenda esse contendunt; ac propterea postulant; num cum praefatis conditionibus dismembratio sustineri possit? S. C. protelata decisione, status utriusque Parochiae firmationem imperavit, non retardata interim executione dismembrationis: *Spoletana Dism.* 3. *Octob.* 1716.

17. Suppresso parvo Conventu S. Augustini de Plano Mileti, erecta fuit per perpetua Capellania, et Capellanus gravatus fuit onere residentiae personalis celebrationis, adjuvandi Parochum, docendi pueros, ac solvendi scut. 20. Seminario, quae redacta inde fuerunt ad scut. 10. Hodie Rector hujusce Capellaniae exponit, quod reditus in scutis 20. et ob. 50. consistant; petitque contributionis scutorum decem exemptionem, vel onerum reductionem; S. C. antequam quidquam decerneret, praecepit, ut firmaretur status, et testes examinarentur formaliter, auditis interesse habentibus: *Feretrana Red. Oner.* 3. *Sept.* 1718. Deinde jussit, Rectorem teneri ad dictam solutionem, iterumque mandavit, ut melius firmaretur status, ut onerum reductio perficeretur: 7. *Sept.* 1720.

18. Tria Monialium Monasteria erigenda mandavit Julianus de Orsuciis, postquam absolutum fuisset multiplicum 20. annorum spatio. Hoc exacto conflata fuit summa scut. 28220., qua vix erigi potest unum Monasterium; idcirco efflagitata fuit commutatio voluntatis ad erigendum tantummodo unum Pisciae testatoris patriae. Sed S. C. demandavit firmationem status haereditarii juxta instructionem (24), et indixit, ut Ordinarius interim incumberet Monasterii, et Ecclesiae constructioni, et ut post transmissam rationum reditionem supplicaretur pro commutatione: *Nullius Piscien. Com. Vol.* 13. *Julii* 1720.

19. Capitulum, et Canonici Cathedralis exposuerunt, quod eis ratione unionis beneficiorum evenerit gravamen propter taxae Seminario debitae solutionem, quae in scutis duobus pro quolibet centenario imposita fuerat; ideo poscunt reductionem, et S. C. rem omnem remisit ad Card. Praefectum, qui eligeret Peritum ad effectum firmandi statum super reditu Canonicatuum, detractis distributionibus et aliis oneribus: *Praenestina Tax. Sem.* 29. *Januar.* 1724.

20. Nicolaus Gentilis accepit Archipresbyteratum Ecclesiae Castri Turritae cum onere annuae pensionis scut. 15. persolvendae, anceps inde fuit, num ei deberetur congrua ab oneribus pensionis exempta? et destitit a solutione pensionis. Sed S. C consulta resolutionem protelando, firmationem status redituum Parochiae cum Ordinario, auditis interesse habentibus, praecepit: *Nepesina* 18. *Apr.* 1722. *dub.* 1. Quum inde Episcopus mandaverat dari album peritorum, ut eligeretur, qui statum firmaret, album hoc exhibitum numquam fuit; unde nihil aliud super status firmatione fic-

(24) Qua fuit demandatum, ut firmaretur Status haereditarius Juliani, vel per exhibitionem Inventarii, quatenus adesset, vel per alium quemcumque possibilem modum, si Inventarium confectum non fuisset. Iterum ut ex libris administrationis doceretur, qualis fuerit annuus reditus bonorum, et an aliqua contingerit bonorum diminutio, sive in sorte, sive in annuo reditu; et demum, ut statuta bonorum quantitate, una cum annuo reditu, doceretur de multiplico, hoc est de ejus initio, et progressu, necnon de personis, qui multiplici confectioni incubuerunt, et tandem, ut valor bonorum multiplicatorum de praesenti existens, una cum anno praesenti reditu S. C. notificaretur: *Ead. Caus.* 21. *Junii* 1721. §. 5.

ri potuit. At S. C. iterum status firmationem praecepit: 9. *Febr.* 1726.

21. Facta inter executores testamentarios Johannis Carafini, et Moniales Carmelitas Discalceatas haeredes ab Carafinio institutas, quaestione super constitutione dotis pro erectione duorum beneficiorum seu Capellaniaram, num scilicet assignandae forent pecuniae, seu fructus terrarum frugiferarum, ac super earumdem fructuum quantitate? S. C. voluit firmari statum haereditarium: *Burgi S. Domnini* 24. *Maii* 1727. *dub.* 1. 2. 3. *et* 4.

22. Episcopus in Collegiata Ecclesia S. Nicolai oppidi Montis Prandoni sex in visitatione Canonicatus instituit, quorum duobus dotem assignavit ex dimidia proventuum Praepositurae parte cum onere adjuvandi Praepositum in cura animarum. Assignationem hanc ratam habuit S. C., et approbavit Urbanus VIII. Sed postea Praepositura vacata, institit Capitulum, ut redintegraretur status anterior, eo quod nimis tenuem ex ea divisione fructuum Praepositurae faturam esse dotem probatur. S. C. status Praepositurae firmationem jussit: *Ripana Praepos.* 17. *Nov.* 1731.

23. Quum Fratres de Capponis, qui in emphyteusim acceperant plura praedia a Rectore Commendatario Parochialis Ecclesiae S. Petri in Campo, multasque ibi meliorationes peregerant, implorassent affrancationem, eo quod praedia illa erant cum bonis familiae de Capponis confusa; eis indicta fuit a S. C. firmatio status bonorum, de quibus agebatur coram Judice subdelegato, sumptibus suis: *Piscien. Affran.* 13. *Junii* 1733. *dub.* 1. 2.

24. Possessores praediorum, quae intra fines Parocciae S. Francisci Patrum B. Petri de Pisis in Monte Mario, contributionem ad tramites constitutionis Benedicti XIII. S. M. solvere detrectantes, ne Patribus congrua sufficiens deesse possit, contenderunt tum pro aperitione oris adversus constitutionem, tum an praefata sustineretur contributio? S. C. distulit resolutionem, et status firmationem conventus optavit. Nam asserebatur, quod proventus a Bartholomaeo Nerio pro spiritualibus agricolarum illius regionis subsidiis, essent iisdem Patribus congrui: *Romana seu Aper. Or. et Congr.* 27. *Junii* 1733. *dub.* 1. *et* 2.

25. Franciscus Lucarinus e Trebio haereditatem suam partim sex dotandis puellis, partim fundationi Collegii destinavit. Diminutis postea annuis reditibus obtenta fuit dotium reductio. Quaeritur hodie; num de reductionis hujusce invaliditate constet? S. C. bis respondet, dilata, et interim Episcopus auctoritate S. C. mandet firmari statum haereditatis, et cogat administratores ad redditionem rationum juxta instructionem (25); necnon, quod dicta firmatio facienda sit coram Card. Gentili Protectore Collegii cum omnibus facultatibus necessariis, et opportunis, non retardata interim collatione dotium promissarum, aliarumque distributione pro nunc ad formam Brevis: *Spoletana Collegii, et Dot.* 24. *Maii* 1732. *et* 4. *Aug.* 1736.

26. Officiales SSmae Annuntiatae haeredes Francisci Surcii flagitarunt oris aperitionem adversus Chirographum Be-

(25) Nempe, ante illius decisionem scribendum esse Episcopo Spoletano, ut auctoritate S. C. statum haereditatis nedum tempore obitus testatoris, sed etiam tempore praesenti coram se, utraque parte audita firmari juberet, idoneum Exactorem, qui excuteret debitorum nomina, deputaret; necnon ad rationis redditionem cogeret eos, qui praeterito tempore Montem Frumentarium, aliaque bona haereditaria administrarunt: *Ead. Caus.* 7. *Julii* 1736. §. 3.

nedicti XIII., qui concessit cumulum dotium scut. 400. pro singulis filiabus quinque septimii Alberti a testatore descendentis, eo quod subreptionis et obreptionis vitio laboraret, ex suppositione praesertim assis haereditarii scut. 60000., quod constabat scut. 10930. Verum S. C. distulit resolutionem rescribendo ad Card. Urbis Vicarium pro firmatione status: *Romana Aper. Or., et Sub. Dot.* 21. *Maii* 1735.

27. S. C. decrevit statum Monasterii S. Clarae Civitatis Setiae firmari, quum ab eo requisita fuisset, exemptionem a solutione taxae, quae antea solvebatur Seminario in scut. 12. jam obtentam, validam esse: *Setina Tax. Sem.* 24. *Sept.* 1735.

28. Actum in S. C. fuit super commutatione voluntatis Pier-Sanctis Fanti, qui dotes puellis maritandis distribuendas reliquit. Harum dotium cumulum sperabat Philippus Bezeius testatori consanguineus pro filia, ac neptibus; S. C. jussit Episcopo, ut firmaretur status, ac tam super summa, quae ex reditibus haereditariis superextare deberet, quam super numero puellarum jam extractarum habentium requisita a testatore mandata referret: *Camerinen. Subs. Dot.* 17. *Aug.* 1737.

29. Exoptata fuit ratione redituum tenuitatis reductio ad unum ex duobus Canonicatibus in Ecclesia Collegiata S. Pauli terrae Fortii a Volumnia Angeletti fundatis. S. C. antequam ad illam deveniret, jussit, ut firmaretur status haereditarius coram Vicario Generali Card. Abbatis, deputata ab eodem persona sibi benevisa pro creditorum exactione, sumptibus haereditatis: *Nullius seu Farfen. Un. Can.* 21. *Nov.* 1739.

30. Volens hodiernus Episcopus irritam facere quandam Missarum reductionem, quam Canonici fundationis Lucatelli Ecclesiae Cathedralis anno 1693. consecuti erant, ipsis Canonicis expostulantibus firmari statum redituum S. C. mandavit: *Senogallien. Red. Miss.* 16. *Decem.* 1741.

31. Quum haud executioni mandari valeret voluntas Canonici Martini de Dominis, qui Monasterium Monialium in oppido Pontiani ordinaverat, ex deficientia haereditatis, petita fuit voluntatis commutatio, at S. C. voluit, ut status firmaretur haereditatis Canonici praedicti coram Vicario Apostolico, qui procedat etiam pro redditione rationum adversus haereditatem quondam Jo. Baptistae de Dominis junioris, et haeredis dicti Martini: *Nullius Terrae Pontiani Com. Vol.* 5. *Maii* 1742. *dub.* 2.

32. Dum ambiguum fuit, an esset locus reductioni Missarum vel admittendae oblationi Jacobi Venerii pro fundo Missarum celebrandarum; seu potius reservandae testatoris dispositioni? S. C. sanxit firmationem status haereditatis testatoris coram Ordinario, qui auditis Partibus, servatis servandis procedat prout de jure ad declarationem quantitatis bonorum, quae detractis detrahendis remanent libera pro oneris Missarum inplemento: *Mantuana Red. Miss.* 2. *Julii* 1742. *dub.* 1. *et* 1.

33. Ad examen positum dubium, an reditus bonorum nuncupatorum *Procura de' Beneficii* impendi deberent pro supellectili, et ornamentis Ecclesiae Cathedralis sartis tectis juxta benefactorum mentem servandis; vel an dividi deberent inter Canonicos una cum aliis Massae communis? S. C. statuit firmationem status tam redituum bonorum supranarratorum, quam Mensae Episcopalis, et Mensae Capitularis; et coadjuverentur hinc inde probationes super consuetudine: *Melphicten.* 30. *Martii* 1743. *d.* 1. *usque ad.* 11.

34. Capitulum Ecclesiae Cathedralis causa reparationis ipsius Ecclesiae violenti terraemotu concussae suspensionem pii operis Ansuini Cambii postulavit, et S. C. ei annuit, sed eodem tempore jussit, ut Episcopus incumberet firmationi status ejusdem haereditatis, eumque ad S. C. transmitteret: *Camerinen. Rep. Eccl.* 18. *Apr.* 1744.

35. Petita a populo Montis Milonis pro erectione Ecclesiae Parochialis in Collegiatam applicatio scut. 3000. summae cujusdam multiplici ab Accursio pro annua panis distributione pauperibus eroganda relicti, et nunc ad summam usque 6000. scut. aucti; S. C. distulit resolutionem, et interim praecepit, ut firmaretur status multiplici, et transmitteretur: *Macerat. Appl.* 5. *Julii* 1749.

36. Confecta a Card. Corradinio fuit taxa pro Seminario Setiae, et per Apostolicum Breve approbata. Sed eam abnuerunt Abbas Commendatarius S. Mariae Fossae Novae, et Monasterium, ac Monachi Ordinis Cisterciensis Civitatis Piverni. S. C. vero demandata pro praeterito solutione taxae ad formam Brevis, statum pro futuro firmandum censuit: *Terracinen. seu Setina Taxae* 9. *Sept.* 1752. *dub.* 3.

37. Quum Patres S. Augustini Urbis Faventiae in obscuro habebant, num ad applicationem Missae in donatione a Bartolo Fornario ad commodum Sodalium Societatis S. Ursulae, demandatae tenerentur; et a quonam tempore cogendi sint ad satisfacendum in praeteritum? S. C. constituit statum firmari: *Faventina Appl. Miss.* 12. *Maii* 1753. 1. *dub. et* 2.

38. Episcopus in ultima Synodo propter aes alienum, et expensas, quibus Seminarium premebatur, taxam pro tota Dioecesi ad rationem duorum scutorum cum dimidio confecit, itaut cuncti de beneficiis provisi illam exsolvere tenerentur. Episcopo autem obtemperare Beneficiati recusarunt. Acta in S. C. causa fuit super hac controversia, et illa mandavit firmari statum Seminarii, taxae interim solutione minime retardata: *Brictinorien. Taxae* 7. *April.* 1753. *dub.* 1. *usque ad* 9.

39. Marianus Vetuli-Narius Cathedralis Ecclesiae Canonicus Theologalis quum unionem beneficiorum pro incremento suae Praebendae, quae 34. tantumodo ducatos Regni reddit, obtinere non valuisset, post munus jam per 15. fere annos expletum destitit a lectionibus populo peragendis, passusque est sequestro poni Praebendae fructus. Re ad S. C. delata, respondit, ut firmaretur status, et interim Canonicus Theologalis lectiones explicare pergeret: *Civitatis Ducalis Praeb. Theol.* 18. *Januar.* 1757. *dub.* 1.

40. S. C. cavit, ut Archiepiscopus conficeret statum juxta instructionem (26), dum Thecla Ruffo ex familiis tertio ordine vocatis ab Angela Eleonora Moroni, quae ex fructibus haereditariis suorum censuum reliquit quasdam monasticas dotes, dotem secundum testamenti legem petit. *Firmana Subs. Dot.* 28. *Febr.* 1761. Novam iterum status firmationem juxta instructionem (27) injunxit: 18. *Aug.* 1764.

41. Agitata quum fuisset quaestio, an bona a Salvatore Pecorella suo proxi-

(26) Nempe, ut clarius, et distinctius referat super statu haereditario Eleonorae Moroni, ejusque reditibus, et pecuniis extantibus etiam ab anno 1754., antequam instantiae supplicationis ad S. C. delatae fuerunt, usque ad hoc tempus: *Regist. Lit. Lib.* 32. *die* 18. *Aug.* 1764.

(27) Videlicet, ut mandet firmari statum activum, passivumque sortis relictae ad effectum de quo agitur cum respectiva judicia-

miori Raphaeli Musolino sua vita durante Capellaniae titulo relicta cum onere Missae quotidianae; et an aliarum Capellaniarum erectiones ob expensas litis pro vindicandis dictis bonis suspensae remaneant? imperavit S. C. firmari statum: *Panormitana* 22. *Sept.* 1763

42. Status firmationem voluit S. C. ad dignoscendum; an sit locus incremento distributionis Capellanis faciendo ex reditibus bonorum quae a Card. Ludovico Ludovisio Bononiensi Archiepiscopo Metropolitanae Ecclesiae Capitulo ad sex Capellanias legata fuerunt? *Bononien.* 13. *Julii* 1765.

43. Ut numerus beneficiorum erigendorum juxta Virginii Turchi fundationem recte statueretur ad quaesitum responsum fuit, ut firmaretur status coram Ordinario citatis interesse habentibus: *Fulginaten.* 27. *Apr.* 1765. *dub.* 3.

44. Quum considerata Archipresbyteri Montis Portii recusatione praestandi salarium Capellano Curato noviter deputato in Ecclesia rurali S. Mariae de Molara, disceptatum fuisset, an et a quo, et quomodo, et in qua quantitate deberetur eidem Capellano salarium? S. C. responsum dedit, ut firmaretur status servatis servandis coram Ordinario: *Tusculana* 8. *Junii* 1765. *d.* 2.

45. Canonicus Jacobus Pomeranus erectionem Ecclesiae Parochialis S. Mariae ab Ulmo in Collegiatam demandavit. Sed Collegiata haec nunquam fuit erecta, et Capellani a longo tempore addicti fuerant Ecclesiae Cathedrali per modum provisionis, quotidianum in ea cum ceteris de Capitulo praestantes servitium. Hi nihil de distributionibus participantes, supplicant pro reductione servitii Chori ad dies festos tantum S. C. firmari statum praecepit resolutionem protelando: *Alexandrina* 21. *Nov.* 1767.

46. Capitulum Ecclesiae Collegiatae Civitatis Cerreti exponens se gravari S. Martini oneribus, quibus gravabantur Parochiales, et beneficia illi unita, ab onere missae conventualis eximi optabat. S.C. ei definitione protelata, statum coram Ordinario servatis servandis firmari injunxit: *Thelesina Miss. Conv.* 4. *Junii* 1768.

47. Archihospitale Ecclesiae S. Jacobi incurabilium haereditatem Ceciliae Merisi legatis piis onustam habuit cum beneficio legis et inventarii. Imminutam inde et oneribus gravatam ita comperiit, ut iis impletis grave in scut. 1077. ob 86. damnum subierit, hac de causa non solum inquirebat redintegrationem, sed onernm etiam reductionem postulabat. S. C. firmandum primum statum a perito a D. Secretario deputando juxta instructionem (28) putavit: *Romana Red. Leg.* 16. *Decem.* 1769

48. Imminuta ex variis locorum Montium extractionibus Capellaniarum ab Alexandro Valtrinio fundatarum dote, imminuti sunt etiam fructus earum. Quaeritur hinc, num Archiconfraternitas Sanctissimae Annuntiatae penes quem dotes existunt, cogi valeat ad supplendum Capellanorum reditibus, et quomodonam sit pro summis deficientibus tam praeteritis quam imposterum decurrendis providendum? responsum est, firmetur status integrae haereditatis juxta mentem (29): *Romana. Cap.* 10. *Febr.* 1770.

li aestimatione praecisi valoris ipsiusmet fundi una cum annuo reditu, qui modo percipitur, et percipi poterit casu, quo meliorari contingat. Ulteriusque referat, an hujusmodi fundatio utilis sit, vel necessaria signate in loco demandato, et in ista Dioecesi respective exquirendo a Comunitate, an illa valeat assensum ad memoratum effectum reponere: *Regist. Lit. Lib.* 32. *die* 24. *Sept.* 1764.

(28) Idest, firmandum esse statum haereditarium de decennio in decennium a perito, ut singula luculentius appareant: *Ead. Caus.* 14. *Maii* 1774.

(29) *Vide not.* 280. *tom.* 2. *pag.* 201.

49. Ludovicus Sarra plurima legata ordinavit solvenda a possessore Canonicatus, quem erigendum voluit. Canonicus Dominicus Frangarozzius a testatore nominatus animadvertens reditus bonorum Canonicatui unitorum longe impares esse ad tot tantaque superaddita onera implenda, supplicat pro reductione legatorum. S. C. nulla data definitione statum juxta instructionem firmari sancivit: *Bononien. Red.* 28. *Julii* 1770.

50. In ultimam inopiam Mons Pietatis Consolini Urbis Perusiae incidit, temporale indultum Apostolicum recipiendi scut. 3. pro quolibet centenario assecutus est. At absoluta facultate, ejusque prorogatione, perpetua postulatur, et S. C. firmandum esse statum redituum Montis censuit: *Perusina Mon. Piet.* 20. *Apr.* 1771.

51. Quum Capitulum Ecclesiae Cathedralis Setiae, et Episcopalis Mensa ob redituum inopiam fabricae reparationi refragaretur, quaesitum est; quisnam ad reparandam Cathedralem cogendus esset. Sed nulla a S. C. edita definitione, voluit prius, ut firmetur status redituum Mensae Terracinensis, Privernensis, et Setiae juxta instructionem (30): *Terracinen. et Setina* 14. *Decem.* 1771. *dub.* 5.

52. Deinde dubitatum fuit de conspicuis reditibus Ecclesiae Sacrarii, et firmari statum redituum ejusdem Sacrarii pariter mandavit: *Ead.* 9. *Maii* 1772.

53. Optata a Capitulo Ecclesiae Collegiatae SS. Petri et Dalmatii Civitatis Alexandriae fuit gratia exemptionis ab onere applicationis Missae Conventualis, et a S. C. rescriptum est dilata, et firmetur status: *Alexandrina Miss. Conv.* 22. *Januar.* 1774. *dub.* 2.

54. Capellaniarum ab Hilario Mauro in Basilica Lateranensi ob fortuitas bonorum vicissitudines imminuti sunt reditus, implorata ob id est onerum reductio, et respondit. S. C. eligendum prius peritum judicialem pro firmatione status: *Romana Cap.* 17. *Junii* 1775.

55. Domus Veliternae ad Capellanias a Johanne Baptista Stacconio fundatas spectantis instauratio causa fuit petendi a S. C. suspensionem Missarum, donec scutis 154. in ea instauratione erogatis redintegrari posset haeres. S. C. nullam edens decisionem, ut status firmetur, mandavit: *Romana Susp. Miss.* 17. *Junii.* 1775.

56. Jacobus de Comitibus animam suam recitavit haeredem, et suis executoribus testamentariis, ne sua unquam mutaretur voluntas, vetuit. Commutata tamen illius voluntas fuit, ut ex superextantibus haereditatis reditibus desumerentur annua scuta 200. pro constructione, et erectione Conservatorii pro ibi fovendis, recipiendisque periclitantibus puellis. Necesse fuit exquirere, num locus sit aperitioni oris adversus Breve Pontificium ab Episcopo pro commutatione obtentum. S. C. nullam definitionem proferens, statum Conservatorii, et haereditatis firmari existimavit. *Asculana Com. Vol.* 20. *Januar.* 1776. *dub.* 1.

57. Cadit in deliberationem, num dos a Johanne Baruffio in summa scut. 25. in favorem puellarum relicta sit in ea quantitate distribuenda, quae detractis oneribus de reditibus haereditatis superest, dummodo summam scut. 25. non excedat? S. C. quin aliquid resolveret, statum haereditarium a perito curiali firmari decrevit: *Romana Sub. Dot.* 27. *Apr.* 1776.

58. Status firmatio a S. C. praecipitur dum Legatorum a Juditta, Josepho Gabrieli, Maria Amaliae, et Mi-

(30) *Vide not.* 22. *tom* 3. *pag.* 143.

ehaeli Angelo Foglianio, et a Jacobo Santillio relictorum commutatio imploratur, et firmatio haec fieri debet uniuscujusque legati, et haereditatis respective testatorum, et ad mentem (31). *Cajetana Com. Vol.* 13. *Julii.* 1776.

59. Patres Conventuales Civitatis Vadensis, qui tanquam administratores haereditatis tam Corneliae, quam Vincentii Vernazzi legata ob impares haereditatis vires praestare renuebant, propriis pro nunc sumptibus, et deinde cujus de jure status haereditarii firmationem explere teneri sancitur: *Vaden. Leg.* 13. *Martii.* 1780.

60. Peracta erectione Collegiatae Ecclesiae S. Angeli in Civitate Anagniae a Johanne Baptista, et ab ejus consorbina Matthia Rauli testamento demandata, Capitulum haeres institutum ab onere tum quotidianae trium Missarum celebrationis, tum Missae Conventualis se gravatum sentiens postulat quotidianas Missas ad unam reduci. S. C. decisionem protelando, ut haereditatis utriusque status firmaretur, deque reditibus, et oneribus Capituli doceretur, decernit: *Anagnina* 10. *Febr.* 1781.

61. Capitulum, et Canonici S. Gregorii Magni Spoleti temporariam Missarum reductionem, ejusdemque prorogationem obtinuerunt. Postmodum ad eorum preces fuit ad aliud biennium gratia prorogata, sed etiam jussum, ut interim ad firmationem status deveniat: *Spoletana.* 15. *Sept.* 1781.

62. Dum Johannes Dominicus Perillius Parochus S. Michaelis Archangeli juris remedio ad solvendam Cathedrali mediam annatam cogebatur, allegavit suae Parochiae paupertatem, utpote quae reditus scut. 100. non attingit, ideo re in S. C. deducta haec statum Parochiae firmari demandavit: *Verulana Mediae Ann.* 29. *Nov.* 1788.

63. Status haereditatis Mancini Firmatio a S. C. mandatur, antequam ad sanciendum, an abolitioni, vel reductioni oneris Missarum sit locus? deveniatur. Prima enim et secunda Mancini uxor, illum gravarunt onere Missarum, tributa viro facultate bonorum medietatem alienandi, et quatenus non alienasset tot Missarum reliquit legatum, quot ad rationem obulorum decem pro quolibet, reditus ferrent: *Asculana Cap.* 31. *Julii.* 1790. *dub.* 1. *et* 2.

Fons Baptismalis *Vide Baptismalis Fons.*

Foraneus Vicarius *Vide Vicarius Foraneus.*

Fori Privilegium *Vide Clerici §. III.*

Forma Vide *Concursus §. III.*

Forum.

Pro comperto non habetur, an administratores Confraternitatum Laicalium agendo contra debitores earumdem possint illos convenire tam in foro Ecclesiastico, quam in foro Laicali? S. C. censuit recurrendum esse in casibus particularibus: *Ferentina Jur.* 15. *Martii* 1704. *dub.* 1.

Frigiditas ad Copulam Vide *Matrimonium §. XV.*

Fructus quoad Applicationem *Vide Applicatio.*

§. I.

Fructus quoad Condonationem.

1. S. C. Oratori condonavit omnes fructus, quos ob non emissam fidei professionem suos non fecit, ita tamen, ut eleemosynam arbitrio Episcopi pauperibus erogaret, et eamdem fidei professionem ad Sacri Concilii Trid. praescriptum (32) quamprimum emitteret: *Novarien.* 16. *Martii* 1630.

(31) Et mens est, ut scribatur Episcopo juxta instructionem: *Ead. Caus.* 13. *Julii* 1776.

(32) *Sess.* 24. *Cap.* 12. *de Reformat.*, ubi decernitur „ Cum Dignitates . . . . Provisi etiam de beneficiis quibuscumque curam a-

2. Perspecta bona Oratoris fide, S. C. ei benigne condonavit cunctos fructus hactenus perceptos; ita tamen ut aliquid eleemosynae arbitrio sui Confessarii Christi pauperibus elargiretur: *Bisignanen.* 17. *Aug.* 1630.

3. Joachim Provenzalius pii testatoris abnepos, quum ex persona abavi sui esset debitor erga Capellaniam laicalem tum pro quantitate librarum 288. tum pro aliis libris 170. et solidis 15. petiit, ut ab utroque prae inopia absolveretur. Obtinuit jam ante suae paupertatis ratione Capellaniae administrationem suspensa nominatione, modo petitioni responsum habet hoc modo, quod nempe altera medietas eroganda sit in redintegrationem Capellaniae donec aere alieno se eximat, celebratis tribus missis in singulos annos, facto verbo cum SSmo: *Aquen. Cap.* 3. *Febr.* 1787. *dub.* 2.

4. Antonius Amaya in favorem Josephi Sanchez Brioso beneficium ecclesiasticum, cui adnexum erat officium aeditui Ecclesiae Parochialis Villae *Fuentes de Leon* libere resignavit, sed privatim cum eodem, et Eusebio illius patre convenit, ut officii exercitio incumberet resignatarius, et ipse fructus beneficii perciperet; qua de causa Joseph poposcit, et obtinuit absolutionem a censuris, eodemque tempore fructuum condonationem, aliqua summa in pauperum levamen distributa, retulit: *Nullius S. Jacobi de Spatha* 21. *April.* 1792. *dub.* 1.

5. Capellaniam collativam a Francisco Ercolani in Ecclesia S. Silvestri terrae Constantii institutam, qui in erectione appellata fuit beneficium, retinet a quadriennio Petrus Corradini patroni filius in conjugali atatu per alium oneribus impletis. Monitus ab Episcopo exorat S. C. quoad praeteritum pro absolutione, et fructuum perceptorum condonatione, et S. C. annuit: *Funen. Ben.* 15. *Julii* 1797. *dub.* 2.

§. II.

Fructus quoad Erogationem, Investimentum, ac Multiplicum.

1. Perpetuam Johannes de Bussis Praelaturam instituens mandavit, ut primus haeres quotannis investiret scut. 500. et ut alii in ea Praelatura successorea investire tenerentur acuta mille, cujus tamen investimenti fructibus frui valequo,

nimarum habentibus, teneantur a die adeptae possessionis ad minus intra duos Menses, in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito, coram generali ejus Vicario, seu Officiali, orthodoxae suae fidei publicam facere professionem, et in Romanae Ecclesiae obedientia se permansuros spondeant, ac jurent. Provisi autem de Canonicatibus, et Dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu ejus Officiali, sed etiam in Capitulo, idem facere teneantur: alioquin praedicti omnes provisi, ut supra, fructus non faciant suos, nec illis possessio suffragetur, " Huic dispositioni Conciliari accessit *Const. In Sacrosancta* 13. *Novem.* 1564. (*Bull. Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 201.) Pii IV., ubi forma professionis Fidei Catholicae observanda a quibuscumque promotis, et promovendis ad aliquam liberalium artium facultatem, electis, et eligendis ad Cathedras, lecturas, et regimen publicorum Gymnasiorum sive Clerici sint, sive Laici praescribitur; et altera *Const.* ejusd. Pont. *Injunctum nobis eod. die et anno* (*Ibid. pag* 204.), qua exhibetur forma professionis Fidei observanda a provisis de beneficiis Ecclesiasticis curatis, ac Dignitatibus, Ecclesiis, Monasteriis, et aliis locis Ordinum Regularium, et Militarum. Haec tamen non est usu recepta quoad illos Praelatos, qui Regularium regimini praeficiuntur a Capitulis, seu a suis superioribus, non a Sancta Sede, ut notat Thesaurus *de Poenis Eccles. Verb. Fidei cap.* 1. *num.* 4. *p.* 186. Denique Concilium Rom. celebratum a Bened. XIII. anno 1725. *tit.* 1. *cap.* 1. *et* 2. declarat quando, et a quibus emittenda est Professio Fidei sub poenis in praefata Pii IV. Const. latis, aliisque Episcoporum arbitrio statuendis.

ret. Initio investimentum hoc scuta termillia reddebat; nunc vix summam attingit scutorum 1787. Quum ex Const. Alexandrina pro alendo Romanae Curiae Praelato necessaria sit summa 1500. scutorum in annuo reditu; opus est definire, in quanam summa fieri debeat quolibet anno investimentum? S. C. decidit, esse investienda, et multiplicanda quolibet anno scuta biscentum juxta modum, in reliquis ad mentem: *Romana* 6. *Dec.* 1721.

2. Fructus, ac pecuniae, deductis oneribus superextantes et haereditate Hyacinthi Sgambae in celebrationem aliarum Missarum praeter taxatas a testatore, et ab Ordinario sunt erogandae: *Firmana Legat.* 12. *Febr.* 1729. *dub.* 2.

3. Ac Missarum oneri etiam fructus bonorum valoris scut. 1500. ad Ecclesiam haeredem post obitum legatarii sine filiis reversorum subjacere debet: *Ibid. dub.* 4.

4. Quum patroni Capellaniae institutae ab Addetio Martelli in Ecclesia Parochiali S. Nicolai oppidi Aquaevivae nominassent tantum Sacerdotem pro celebratione Missarum assignata eleemosyna julii unius; S.C. ei praefixit terminum ad nominandum Capellanum ad formam testamenti: et ad quaesitum de reditibus superextantibus Capellaniae sub sequestro positis quid faciendum sit? S. C. esse investiendos in favorem Capellaniae respondit: *Ripana. Cap.* 7. *Maii.* 1791. *dub.* 3.

5. In distributione subsidiorum dotalium erogandos esse fructus sortis superlucratae a Sodalibus S. Appolloniae Urbis ex investimento promissarum dotium decernitur: redintegrato prius ex eadem sorte fundo Legati Egidj in duobus locis montium, et deductis ex ejus fructibus expensis Sodalitii pro administratione bonorum, necnon celebrato quotannis anniversario pro fundatoribus, et benefactoribus: *Romana Subs. Dot.* 31. *Maii.* 1794. *dub.* 1.

6. Ex Legato pio relicto a Josepho Stropeno, ac inde ab haeredibus declarato summa scut. 18. 15. fructuum census creati in favorem ejusdem legati deposita in Monte Pietatis Arimini supererat ob intermissam aliquibus annis Missarum celebrationem: ideo obscurum est, an, et quomodo hi fructus erogari debeant? rescribitur, erogandos esse ad formam fundationis in Missarum celebratione ad taxam ob. 12. ½ deductis expensis pro constituendo legato necessariis ab Ordinario liquidandis: *Ariminen. Leg.* 11. *Febr.* 1797. *dub.* 3.

7. Haeredem sua animam Matthaeus Restagno instituit, mandavitque Prioribus Societatis Suffragii in Parochiali Ecclesiae *di Niella del Tanaro* erectae ut pretium suarum rerum mobilium, necnon fructus bonorum stabilium in tot erogaretur Missas. Vendita autem haec bona stabilia fuerunt, et pretio occupato in montibus Augustae Taurinorum crevit reditus ex scut. 77. ad scut. 133. Propterea applicatio auctae summae petita fuit in manutentionem Vice-Curati, ut rectius onerosum curare gregem dictae Paroeciae posset; et ad dubium exhibitum, an et quomodo reditus haereditatis Restagno erogandi sint? respondit S. C. affirmative ad formam testamenti, detracta tamen in favorem Vice-curati summa ab Episcopo designanda: *Mon. Reg. Appl.* 9. *Sept.* 1797.

8. Quum ea omnia, quae testator Card. Petrus Paullus de Comitibus ejus executor testamentarius P. Tomas Germanus frater, et subsitutus Canonicus Valenti trium Ecclesiarum de jure patronatus familiae praescripserunt, impleta fuissent usque ad annum 1790. quo Canonicus Valenti administrationem dimisit, ideo inexacti fructus Locorum Montium, sacra, aliaque negle-

cta sunt; et ad dubium quoad eorumdem fructum erogationem prolatum, rescriptum est erogandos esse juxta Votum Archiepiscopi (33): *Camerinen.* 18. *Novem.* 1797. *dub.* 4.

§ III.

Fructus, cui et a quo tempore debeantur, et sint restituendi.

1. Praecepit Maria de Aquilera erectionem Conventus Ordinis S. Francisci Recolectorum Provinciae Granatensis, vel Monasterium Monialium Minimarum infra sexennium, et in defectu erectionis vocavit Hospitale, atque Eremos oppidi de Arconilla. Perdiu voluntas praedicta haud executa fuit. Imo regius assensus, et oppidanorum proConventu constructione negatus fuit, sed pro erectione Monasterii Monialium datus, cujus vix incepta fuit aedificatio Vicarius Generalis administratorem ad restitutionem omnium bonorum, ac fructuum in favorem Eremitarum damnavit. Consulta S. C. censuit haereditatem Mariae una cum fructibus esse restituendam tertio loco vocatis ad formam testamenti, et Codicilli: *Giennen. Com. Vol.* 12. *Januar.* 1704. *dub.* 2

2. In dubium venit, an omnes fructus Mensae Archiepiscopalis Turritanae pendentes ante *praeconizationem*, et post eam maturati, integre spectent ad Archiepiscopum, vel sint pro rata parte inter ipsum, et Ecclesiam Cathedralem dividendi? responsum extitit, ut probationes super asserta consuetudine hinc inde proberentur, distingueretur que; quantitas fructuum praefixo termino trium mensium: *Turritana* 15. *Novem* 1704. *dub.* 1.

3. Marchio Caesar Vidonius, deficientibus suae familiae masculis, mandavit, ut Patribus Ordinis Eremitarum Conventus, et Ecclesia construeretur: disposuitque, ut ex nonnullis suis reditibus in Parochiali Ecclesia S. Johannis in Cruce feudi sui erigeretur Collegiata. Voluntas haec ob redituum paucitatem executioni committi nequivit. Card. Petrus Vidonius hujus Collegiatae erectionem ter mille additis insuper scutis expediri moriens jussit. Quum hanc haeredes erectionem omisissent, precati sunt, ut pia utriusque Vidonii voluntas commutaretur: Sed S. C. causam cunctando jussit, ut Ordinarius interim juris remedio cogeret quos de jure ad promptam fructuum restitutionem utriusque legati tam Marchionis Caesaris, quam Card. Petri, illosque penes aedem sacram deponi curaret: *Cremonen. Com. Vol.* 31. *Maii* 1704 Decrevit inde, ut fructus a die obitus Card. Vidonii deberentur: 23. *Julii* 1707. *dub.* 4. *confirmat.* 19. *Novem. ejusd. anni.*

4. Beneficii residentialis a Sacerdote Antonio Lacingula in Ecclesia Archipresbyterali oppidi Serrae Capriolae possessi fructus tempore non peractae residentiae amissos ei deberi, sed aliis, qui sunt praesentes, accrescere S. C. definiit: *Larinen. Priv.* 2. *Maii* 1711. *dub.* 2.

5. Franciscus, et Tarquinius de Leoninis haeredem nuncupavit Petrum Germanum, ad hoc ut Seminarium pro educandis in ecclesiasticis disciplinis adolescentibus erigeret. Petrus Presbyteris Congregationis Missionis Montis Citatorii Urbis et sua, et a fratribus provenientia bona donavit, ut in

(33) Qui ait „ Æque conveniens esse, ac summopere expediens, quod fructus dictorum locorum Montium elapsi, et decurrendi, qui supererunt, factis dumtaxat necessariis expensis juxta mentem, ac expressam voluntatem testatoris, iterum impendantur pro summa saltem scut. 200. in augendos in perpetuum annuos reditus Parochi pro tempore praedictae Ecclesiae S. Mauri; praesertim quia Parochus ex bonis hujusmodi Ecclesiae vix annuatim percipit scuta 50. " *Ead. Caus.* 18. *Novem.* 1797. §. 9.

cantu, ritibusque sacris adultos erudirent ecclesiasticos Amerinos. S. C. postquam de fratrum non de propriis bonis donationem infirmaverat, praecepit, ut donatarii Presbyteri Seminario puerorum ab ipso etiam Petro ante donationem in ultimis tabulis instituto, nedum bona ab haeredibus Fratrum derivantia, sed omnes etiam fructus a die obitus Petri usque ad praesentem diem elapsos, et ex bonis praefatis perceptos, multiplicatos, investitos, et in sortes principales conversos, restituerent: *Amerina Praet. Erect. Sem.* 12. *Novem.* 1712. *dub.* 2.

6. Fructus autem ab ipso Petro a die obitus Francisci, et Tarquinii fratrum ex bonis eorum haereditariis perceptos Seminario erigendo restituendos nequaquam esse, sententiam protulit: *Ead.* 1. *Decem.* 1714.

7. Quum Capellaniam laicalem a Petro Falconetto institutam per matrimonium Virgilii de Vigiliis vacasse S. C. decrevisset; disputatum quoque fuit, an et a quo tempore fructuum Capellaniae a Virgilio possessae restitutio deberetur? et responsum prodiit, deberi a die motae litis: *Reatina Cap.* 22. *Sept.* 1714. *dub.* 2. *confirmat.* 9. *Febr.* 1715.

8. Matthaeo Francisco Ciancio Capellaniae habitu Sacerdotalis a Jo. Baptista Altovito institutae, possessori die 10. Octobris anni 1713. praefixus de mandato S. C. fuit terminus unius anni ad recipiendum Presbyteratum, et ut fieret depositum summae fructuum Capellaniae. Pro istius Capellaniae fructuum consecutione a praefata die 10. Octob. instantias renovat Ciancius; et responsum habet, ut instet postquam a tempore praescripto factus fuerit Sacerdos: *Romana. Cap.* 6. *Junii* 1716. *dub.* 1. Pro dictorum fructuum consecutione ad Sacerdotium quamvis promotus non fuerit, institit inde, eo quod Capellania non sufficiat pro sacro patrimonio, et ipse supplementum aliunde habere non valeat. S. C. resolvit, deberi fructus, et celebrandas esse Missas a die, qua Ciancius constitutus fuit in aetate, qua promoveri potuit ad Sacerdotium, et in futurum juxta mentem testatoris: 10. *Julii* 1717. *Confirmat.* 27. *Nov. ejusdem anni.*

9. Petrus Paulus Brandus nonnulla Montium Cameralium loca Archiconfraternitati SS. Stigmatum S. Francisci legavit, ut in eorum Ecclesiae, ac Capellae fabricam erogarentur fructus, perpetuoque multiplico investirentur. Jacobus haeres institutus magna pressus paupertate, supplicavit, ut filiabus suis illa loca Montium applicarentur. S. C. resolvit, ut traderentur fructus investiti, et usque ad praesens elapsi locorum sorte integra remanente. Perconctatus post quinque annos a S. C. est, num Archiconfraternitas ad fructus, qui percipi potuerunt, et exacti, ac investiti non fuerunt, teneretur, illique essent Oratoris filiabus consignandi? et responsum tulit negativum, salvis juribus, si quae in Capellae favorem competunt: *Romana Mult.* 5. *Julii* 1717.

10. Alexander de Calvis Signaturae Justitiae votans ab Innocentio XII. Pont. Max. obtinuit Breve, quo Multiplicum a Laurentio de Calvis ordinatum pro suae dignitatis conservatione suspendebatur. Breve hoc ratum habuit S.C., sancivit inde fructus a tempore, quo hoc Breve expiravit, haud esse restituendos: *Romana seu Praten. Ind.* 11. *Junii* 1718. *dub.* 2.

11. Otho a Malsburg Canonicatum obtinuit in Ecclesia S. Petri extra muros Civitatis Moguntiae una cum dispensatione retinendi Canonicatum etiam in ecclesia Metropolitana ejusdem urbis, et alium Canonicatum, et Decanatum Collegiatae. Capitulum coepit

ei fructus Canonicatus controvertere, eo quod ad formam antiqui statuti non habitabat in aedibus Ecclesiae claustralibus. Moritur Canonicus, et ejus haeredes probantes plura adesse statuta, quae huic adversantur, et probantes statutum illud non fuisse a Sum. Pontifice confirmatum, quinimmo nec olim, nec hodie illud observari ostendentes, fructus auctoris vita durante elapsos postularunt, et habuerunt: *Moguntina Con. Fruct. Can.* 15. *Maii* 1723.

12. Declarata nullitate contractus emptionis venditionis nonnullarum beneficialium domorum a Rectore peractae, Capitulum Cathedralis fructuum a emptore Stregapede perceptorum restitutionem postulavit; et responsum accepit fructus rei non melioratae a die motae litis deberi, fructus vero meliorationum deberi nullos, reservatis juribus haeredibus Stregapede agendi pro damnis et interesse passis ob non factum investimentum, quod a Beneficiato fieri oportebat, pro ut de jure et contra quos de jure: *Ruben. Null. Alien.* 28. *Aug.* 1723. *dub.* 3.

13. Et hoc decretum servandum esse ad effectum imputandi in computum expensarum, et meliorationum eosdem fructus perceptos, deciditur: *Ibid. dub* .4.

14. Johannes Luca Fabianus Presbyter Oratorii S. Philippi multiplicum de tota sua haereditate tum pro constructione Collegiatae in oppido S. Romuli, tum pro institutione primogeniturae in favorem familiae Arconatae, instituit. Senatus Januensis bona haereditaria divisit, et partem Josepho Antonio Arconato ratione primogeniturae dedit, partem ad multiplicum Januae conficiendum juxta testatoris votum reliquit. Hanc senatus provisionem infregit S. C. et ad dubium, an, a quibus, et super quibus bonis deberentur fructus, et fructus fructuum neglecti multiplici in favorem erigendae Collegiatae? responsum prodiit, scribendum esse Archiepiscopo juxta instructionem (34): *Januen. Erect. Coll.* 23. *Jan.* 1734. *dub.* 3. Deinde sancivit, Marchionem Arconatum ad perceptorum fructuum restitutionem teneri ad effectum investiendi in tot locis Montium in Urbe ad formam testamenti, necnon esse in creditum Legatorum piorum ad formam ejusdem testamenti sortem transferendam, reservato Rev. Fabricae jure agendi contra executores testamentarios, aut haeredes quatenus de jure, et prout de jure: 18. *Dec. ejusd. anni.* Tandem Arconato, qui succubuit, instante, S. C. mandavit, ut exquireretur votum Rotae (35): 21. *Maii* 1735.

15. Fructus et ducatorum 1500. sor-

(34) Quae fuit, ut idem Archiepiscopus, auditis etiam executoribus, vel etiam haeredibus, aliisque interesse habentibus S. C. distincte redderet instructam circa quantitatem patrimonii relicti, et circa alienationes, quando, et a quibus factae fuerint: *Ead. Caus.* 18. *Decem.* 1734. §. 1.

(35) Constans opinio fuit Sacri Rotae Tribunalis ut investimentum facere negligens, ad quod sciebat se esse obligatum, teneatur ad quanti interest, investimentum non esse factum, etiam si non fuisset interpellatus, quod constat *ex Decis.* 6. *et* 7. *per tot. cor. Falconier. tit.* 46. *de Usur. et Fruct.* Et multiplici natura essentialiter haec est, quod fructus coacerventur, et in augmentum patrimonii convertantur usque ad praefinitum terminum, ut *ex decis.* 30. *cor. eor. cit. loc. n.* 19. Et fructus non debentur ratione morae sed tanquam incrementum intrinsecum rei Legatae, cujus dominium a die mortis testatoris, fictione juris transit in Legatarium, vel ratione damnorum, et interesse, si haeres pecuniam non impendit juxta praeceptum testatoris, Rota *decis.* 143. *num.* 7. *part.* 8. *recen.* Et inter fructus, et fructus fructuum verbalis est distinctio, quia cum testator voluerit fructus investimenti in augmentum sortis suae haereditatis, cum fructus augeant haereditatem non est agendum amplius de fructibus fructuum, sed de fructibus haereditatis, quia tales sunt effecti isti fru-

tem a Pompeo Sarnellio Episcopo Vigiliensi, dum vitam colebat, in chirographo relictam ad hoc, ut construeretur novum Seminarium pro recta puerorum educatione, non legatariis, qui voluntatem intervivos declaratam, revocatam in Codicillis fuisse contendebant; sed pro jussi Seminarii erectione dispositam, destinatamque fuisse S. C. judicavit: *Vigilien.* 14. *April.* 1736. *dub.* 1. *confirm* 7. *Julii ejusd. anni*.

16. Nuntius Baccarius Episcopus Bojanensis in Urbe vices Vicarii gerens, et Pontificio Solio assistens, ex bonis, quae in Dioecesi manebant, animam suam scripsit haeredem. Promotor Fiscalis testamentum dixit irritum, ex solemnitatum destitutione, et ex vi Constitutionis Innocentianae *Incrutabili* (36), quae bona illa in beneficium Cathedrae erogari jubet. Nullum quippe testamentum pronunciavit S. C. Modo autem definiit, ut fructus haereditatis istius, quos Canonici, et Mansionarii fiduciarii haeredes pro Missarum satisfactione impenderant, assignentur in favorem ejusdem Cathedralis: *Bojanen. Spol.* 10. *Martii* 1742. *d.* 2.

17 Ab Oeconomo Parochialis Ecclesiae S. Bartholomaei Pagi Fucis ab Episcopo nulliter ab altera Parochiali D. Andreae sejunctae fructus omnes perceptos esse restituendos, deductis expensis, et mercede ipsius oeconomi, S. C. resolvit: *Montis Alti Diss. Union. Eccl.* 5. *Decem.* 1744 *dub* 3

18 Erectionem Dignitatis Archipresbyteratus in Ecclesia Cathedrali fieri jussit Petrus Franciscus Nardius. Protracta erectio fuit, eo quod testamentarius executor de istius expensis contenderet. Factum hinc est, ut quaeri oportuerit, num fructus bonorum specialiter pro demandata erectione designatorum, spectarent ad haereditatem testatoris, vel ad Archipresbyterum a die obitus testatoris? S. C. resolvit, fructus post obitum haeredis usufructuariae usque ad diem petitionis judicialis erogandos esse in expensas constructionis sedilis; reliquos vero spectare ad Archipresbyterum: *Tolentina Erect. Arch.* 5. *Dec.* 1744. *dub.* 2.

19. Sacerdoti Jacobo Siniae Ecclesiae Cathedralis Participanti, qui ab ea participatione, postquam perpetuam Archipresbyteri praefatae Ecclesiae coadjutoriam obtinuerat, remotus fuit, a S C. edicitur, ut ipse non teneatur ad restitutionem fructuum post acquisitam coadjutoriae possessionem perceptorum: *Ruben.* 30. *Martii* 1748. *dub.* 3

ctus de mandato testatoris, qui ita potuit disponere, quod firmatur *ex decis.* 682. *num.* 8. *part.* 11. *recen.* Maxime cum augmentum recipiat naturam principalis aucti. Excludi insuper debet bona fides Areonati, quia nemo sibi persuadet Senatum Januensem potuisse piam testatoris commutare voluntatem.

(36) Innocentii XII. 28. *Januar.* 1694. in qua eximuntur Praelati Regni Neapolis a jure Camerae Apostolicae assequendi spolia, et fructus suarum Ecclesiarum, in harum tamen utilitatem convertenda, et illis non indigentibus, ad Parochiales Ecclesias eorum regimini commissas applicanda. Hanc ampliavit Bened. XIII. etiamsi praedicti moriantur extra residentiam. *Const. Sacrosancti Apostolatus* 11. *Julii* 1724. §. 3. necnon §. 5. voluit, ut ex spoliis fiant dotes applicandae dumtaxat Ecclesiarum Fabricae a Praesule cum Consilio Capituli, excepta tantum Ecclesia Metropolitana Beneventana dote non indigente. Iterum ampliatur Const. altera *Romanum decet* 12. *Octob.* 1726. §. 3. quoad bona etiam, de quibus Praesules per donationem, aut alium contractum inter vivos cum reservatione usus ad sui vitam commoditatem disposuerint. Quibus Const. demum accessit *Const. Pastoralis sollicitudo* 28. *April.* 1756. qua Sum. Pont. Bened. XIV. quoad spoliorum applicationem novas superaddidit cautiones.

20. Diuturna in Collegiata Ecclesia oppidi Proxeudis consuetudo vigebat, qua praescribebatur, ut annui reditus Archipresbyteri, aut Canonici, Beneficiative mortui in duodecim dispertirentur partes, et rata portio pro praestito servitio illi debita reservaretur haeredibus; et ut annus a mense Septembris inciperet. Hinc Joseph Graselius haeres Archipresbyteri die 24 Martii anni 1748 mortui fructuum, et redituum partem, quae septem mensibus responderet, petiit a successore Archipresbytero, qui possessionem die 23 April. est nactus. Disserendi locus datus est super fructuum pertinentia, et S. C sancivit, septem mensium fructuum ratam partem non moderno Archipresbytero, sed haeredi mortui Archipresbyteri deberi: *Ferentina Fruct.* 2. *Aug.* 1749.

21. Patres Congregationis S. Philippi Nerii Sacerdotem Jo. Antonium Luchinium ex haereditatis a Johanne Nellio relictae vi admissum, ob nimiam morum censuram fastiditi removerunt. Remotio haec neglectis ipsis Ordinis Constitutionibus facta reprobata fuit a S. C.; deinde decretum est, ut praefati Patres eidem P. Lucchinio omnes fructus ex asse Johannis Nellii perceptos, pro toto tempore, quo ipse absens fuit, tradere deberent: *Forolivien.* 11. *Julii* 1750 *dub* 3

22 Nonnullae mulieres, quae induunt habitum Tertii Ordinis Carmelitarum, accesserunt ad excolendas puellas oppidi Arcis Priorum;ac annua scut. 36 a Sum. Pontifice, ac nonnulla subsidia dotalia, ut Conservatorium erigerent, obtinuerunt; et istae ex pecunia subsidiorum dotalium 4 cum dimidio loca montium emerunt. At nolentes Episcopi jurisdictioni subesse urbem repetierunt, et perplexae sunt, an fructus locorum montium transferri in earum favorem? S. C decidit minime eosdem fructus eis deberi, sed Domui, seu Scholae Magistrarum piarum praedicti oppidi ad formam rescripti Sum. Pontificis deberi: *Tusculana* 30. *Januar.* 1768. *dub.* 3 *confirmat.* 23. *April. ejusd. anni.*

23 Testator Defendens Brusatius Capellaniam erigi jussit; at haeres Camilla unica filia ob aes alienum, quo gravabatur haereditas, erectionem praetermisit, et consilio theologorum missas nonnullas celebrare curavit, quia aliter Camillae ipsi legitima de jure debita super bonis paternis omnino defecisset. Modo hodiernus haeres dictae Camillae quaerit, num praenuncupati testatoris haeredes teneantur fructus perceptos a fundis Capellaniae erigendae detractis expensis, et in cujus favorem, et in quos usus sint illi erogandi? S C. rescripsit, quoad praeteritum in omnibus ad D. Secretarium cum SSmo, et quoad futurum ad D. Secretarium cum SSmo pro observatione contractus anni 1750., et 1751. (37), et Orator acquiescat: *Novarien* 7 *Aug.* 1779. *dub.* 2.

24. Franciscus Basilius duas erigi Capellanias mandavit, primam testamento in Ecclesia Cathedrali, alteram Codicillis in Ecclesia Monialium S. Luciae prioris non facta mentione; immo bona alteri assignavit, quae in favorem primae disposuerat. Primam non secundam erigi voluit S C., et quoad fructus locus est restitutioni contra quos de jure a mense Januarii 1757., quo tempore detentori bonorum integra concidit fides: *Civitatis Plebis Erect. Cap.* 27. *Novem.* 1784. *dub.* 3.

25. Diu multumque neglecta erectio

(37) In quo Jo. Petrus, et Camilla Mater Fundatoris, haeredes cum Capitulo Ecclesiae Cathedralis Novariae inierunt, cui bona quaedam cesserunt, ut onus Missarum adimpleret. *Ead. caus.* 7. *Aug.* 1779.

fuit annis nempe 80., et ultra Canonicatus a Canonico Josepho Piciocchi illegali testamento ordinata in Ecclesia Cathedrali, quam Catherina Barbarassia usufructuaria voluit statim perfeci post ejus obitum; ac Joseph Silvestrelli filius Jacobi executoris testamentarii nonnullis missis statutis jussit dictam erectionem aliis attributis bonis post mortem germani ejus fratris Caesaris faciendam. Ob id Rev. Fabrica S. Petri comparuit, sed instante Capitulo dictae Ecclesiae demandata fuit erectio ad formam testamenti Silvestrelli; et quoad fructus responsum est negative: *Viterbien. Erection. Can.* 21. *Junii* 1783. *dub.* 2. Postmodum recessit a decisis, et deberi fructus Rev. Fabricae quoad bona Barbarassiae ab anno 1783.; quo vero ad bona Josephi Silvestrelli a die obitus Caesaris, detracta eleemosyna erogata in celebratione missarum: 28. *Maii* 1796. *dub.* 2. denique confirmat. juxta modum (38): 21. *Jan.* 1797.

26. Ex duobus piis Sodalitiis, altero nimirum SSmi Sacramenti, et altero S. Mariae Suffragii, quae inter cetera in oppido S. Elpidii ad mare Dioeceseos Firmanae enumerantur, unum composuit Archiepiscopus. Suffragii Confratres obtenta redintegratione, percontati etiam fuere, an, et a quo tempore, et in qua summa restituendi essent fructus? et responsum tulerunt ad D. Secretarium cum SSmo pro condonatione: *Firmana* 10. *Decem.* 1785. *d.* 3.

27. Patroni Capellaniae Peretti Carolum Peretti sub ea nominarunt conditione, ut si congruo postea is ecclesiastico beneficio provideretur, patroni alterum nominarent. Parochialem revera Ecclesiam Petrealtae assecutus est, et post decennium dimisit. Dum hanc retinebat, M. Aurelius alter ex compatronis novem Capellaniae praediola alienavit, et domum vendidit. Carolus novit, se ob hanc alienationem esse sine patrimonio sacro, et ad bona redintegrari petiit. Obtinuit redintegrari; et petiit inde fructus, quos etiam obtinuit a possessoribus bonorum illi restituendos a die dimissae Parochiae in summa coram Episcopo liquidanda: *Asculana Cap.* 2. *Decem.* 1786. *dub.* 3.

28. Franciscus Mastronius, et Anna Pomponia conjuges vicissim sese testamento scripserunt haeredes usufructuarios, proprietariam vero nuncuparunt Capellaniam ad altare S. Vincentii Ferreri in Ecclesia SSmi Rosarii Montis Fortini erigendam. Anna vidua priori voluntate mutata sibi secundum virum, et nepotes in proprietate scripsit haeredes cum onere menstrui sacri. Actum hinc, quaesitumque fuit de fructibus bonorum Mastronii, quos Anna ex primo testamento percepit; et decisum est, hos Annam restituere non teneri quum suos recte fecisse videretur: *Signina* 29. *Nov.* 1788. *dub.* 2.

29. Antonius Assortati detentor Canonicatus Ecclesiae Collegiatae S. Blasii terrae Montis Milonis una cum Rectoratu Immaculatae Conceptionis ejusdem terrae non obstante incompatibilitate a S. C. jam declarata absolvitur a restitutione fructuum praedicti Rectoratus: *Maceraten. Dispens.* 12. *Julii* 1788. *dub.* 2.

30. Contractum inter Conservatorium Oblatarum Sacrae Familiae Setiae, et inter Joachim Benedictum Pacifici ex venia Card. Protectoris initum, S.C. invalidum recensuit; et quoad fructuum restitutionem respondit, ad D. Secretarium pro liquidatione juxta mentem; necnon ad eumdem cum SSmo pro absolutione: *Terracinen. et Setina* 23. *Januar.* 1790. *dub.* 2.

31. Sacerdos Johannes Bernardinus

(38) *Vide not.* 60. *tom.* 2. *pag.* 55.

Morichius Beneficiatus Lauretanae Basilicae absque beneplaciti apostolici reservatione vendidit jus et commodum exigendi pensiones domus choralis Beneficio Morichii adnexae, et cum pacto vendidit redimendi semper, et quandocumque. Poenitentia postea ductus querelam detulit nullitatis contractus, postulavitque restitutionem fructuum, quos Sacerdos Jo. Cinamius emptor perceperit, et obtinuit utrumque: *Lauretana Null. Contr.* 30. *Aug.* 1788. *cofirmat.* 17. *Jan.* 1789. ubi addita declaratio fuit, et cui sint restituendi fructus, ad D.Secretarium cum SSmo. Integratis deinde precibus, rescriptum est, fructus restituendos esse a die initi contractus, compensata sorte, fructus quippe extantes. *Die tandem.* 11. *Febr.* Sanctitas sua fructus superextantes relaxari mandavit in favorem Jo. Cinamii. Hic autem hodie contendit, sibi esse restituendos fructus superextantes non usque ad diem primae resolutionis, sed ad diem 11. Febr., et factus est sui voti compos, quum gratiam Pontificiam ad diem 30. Aug. primae resolutionis retrotrahendam esse S. C. existimaverit: 18. *Dec.* 1790. *d.* 1.

32. Quaestitum vero quum fuisset, cuinam fructus essent restituendi a Laurentio Breccia, ex jam resoluto contractu percepti, alienationis nempe juris exigendi pensiones alterius beneficialis domus Vincentii Belardi, remissum est ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem: *Ibid. dub.* 3.

33. Quum ex pia haereditate Petri Jacobi Beccari detracto sumptu musicae, et Capellani de omnibus fructibus bonorum quidquid superest esset distribuendum juxta donationem testatoris in dotes, quae solutae non fuerunt, dubium proponitur, an, et qua summa, et a quo tempore debeantur fructus, et in cujus favorem sint consignandi? respondetur, affirmative ab anno 1773. juxta liquidationem faciendam coram Ordinario ad formam instructionis, in reliquis dilata: *Caesenaten. Sub. Dot.* 19. *Feb.* 1791. *dub.* 2.

34. Praecipitur Valentino restitutionem fructuum perceptorum in spretum administratoris ab Episcopo deputati Capellaniae institutae a Petro Andrea Marinucci. Nam dictus Valentinus pendente inhibitione bona occupaverat: *Montis Alti Cap.* 22. *Aug.* 1795. *d.* 5.

Reliqua quoad Fructus Vide *Abbas* §. *VI. Archidiaconus* §. *III. Archipresbyter* §. *IV. Beneficiati* §. *I. Canonici* §. *III. Capellanus* §. *II. Capitulum Ecclesiasticum* §. *IV. Census* §. *II. Dignitates Ecclesiasticae* §. *II. Hospitale* §. *II. Legatum Pium* §. *IX. Parochus* §. *VI. Praepositus* §. *II. Presbyteri* §. *III. Prior.* §. *II. Seminarium* §. *II.*

Frumentarius Mons Vide *Mons* §. *I.*

Functiones Ecclesiasticae.

1. Non constat de aliquo jure Capituli Ecclesiae Cathedralis ad peragendas functiones ecclesiasticas occasione cadaverum tumulationis, et die festo S.Margaritae in Ecclesia ejusdem Sanctae nuncupata de Suffragio, quam ei subjectam esse praedicat, sed jus faciendi easdem functiones privative ad Rectores, et Capellanos ejusdem Ecclesiae salvis juribus parochialibus spectat: *Ortonen.* 29. *Januar.* 1735.

2. Functiones quascumque ecclesiasticas peragere intendunt Sodales Ecclesiae S. Jo. Baptistae in Atrio absque dependentia a Praeposito, et Canonicis Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis S. Fidelis. Sed S. C. ad allatam controversiam monuit, ut proponatur dubium super matricitate: *Comen. Adn. et Jur. Par.* 27. *Juli.* 1737. *dub.* 4. *usque ad dub.* 8.

3. Presbyteri Parochialis Ecclesiae S. Petri urbis Vasti in insignem nuper Collegiatam erectae S. C. percontati

sunt; num separationi eorum Ecclesiae ab Ecclesia Parochiali, et Collegiata S. Mariae Majoris ejusdem civitatis, quoad supplicationes, omnesque alias functiones locum esse possit; itaut quaelibet Ecclesia illas exercere debeat in suo proprio territorio? S. C. definitionem protelavit, et scribi Archiepiscopo juxta instructionem (39) mandavit: *Theatina Erect. Coll.* 6. *Julii* 1737. *dub.* 2., et inde negativum suum judicium edidit: 19. *April.* 1738.

4. A Sodalibus SSmi Suffragii oppidi Stronconii officia generalia cujuslibet mensis tum in Ecclesia Collegiata S. Michaelis Archangeli, tum in altera S. Nicolai celebranda sunt alternatim. Celebratio enim hujusmodi vicissim peragenda erat consuetudine innixa, quae adprobata ab Episcopo visitante fuerat: *Narnien.* 11. *April.* 1752. *dub.* 1: *Confirmat.* 8. *Julii ejusd. anni.*

5. Celebratio autem officiorum occasione obitus alicujus ex Confratribus facienda in posterum est in Ecclesia Parochiali cujuslibet respective defuncti: *Ibid. dub.* 2. *Confirmat. ibid.*

6. Patres Conventuales in terra Mottae Brunoaturi degentes ab Episcopo moniti non debent à celebrandis missis, aliisque peragendis functionibus cum sonitu tintinnabulorum ante Missam Parochialem, vel donec illa absolvatur, se abstinere: *Squillacen. Celebr. Miss. et Funct. Conv.* 28 *Febr.* 1761. *dub.* 1. *Confirmat.* 8. *Aug. ejusd. anni.*

7. Quoad assignationem functionum in Ecclesia Cathedrali peragendarum, S. C. singulis Capitularibus mandavit observari tabellas Capitulares, dummodo tamen non adversentur Caerimoniali Episcoporum: *Camerinen. Praecem.* 7. *April.* 1781. *dub.* 2.

8. Postquam Parochialis Ecclesia S. Petri Montis Martiani in Collegiatam fuerat erecta, plurimae inter Archipresbyterum, et Canonicos controversiae emerserunt. Quaesitum inter cetera fuit; an, et cui competat jus celebrandi in eadem Ecclesia sacras omnes functiones, choralibus, et parochialibus exceptis: S. C. respondit, servandum esse decretum tertium Card. Episcopi anni 1781. *Senogallien.* 13. *Junii* 1789. *dub.* 6.

9. Distinguendas vero esse mandavit functiones Parochiales a non parochialibus juxta decreta generalia Sacrae Congr. Rituum anni 1703. (40): *Ib. d.* 7.

Reliqua Vide *Capellanus Sodalitii* §. *I. Oratorium* §. *V.*

Functiones Parochiales Vide *Archipresbyter* §. *IX. Capellanus Curatus* §. *I. Parochus* §. *IV.*

Functiones Pontificales Vide *Episcopus* §. *XV.*

Fundatio, Fundationes.

1. Michael Romaguerra piam missarum annuarum 35. in perpetuum a Dignitatibus Cathedralis in Ecclesia, seu Capella iis benevisa, intra tamen Civitatem existenti, celebrandarum fundationem instituit. Alteram quoque 12. Missarum fundationem fecit Benedictus Vadella, Ordinarii approbatione reservata, quam Ordinarius concedere renuit, tum quia Dignitates motivum desumerent habendi corpus et Collegium extra Ecclesiam, tum quia nullus pro implemento deputatus administrator fuerat. Attamen Fundationes hae a S. C. approbatae fuerunt: *Gerunden. Fund.* 24. *Martii* 1703.

2. Cornelius Seulen Decanus Collegiatae Ecclesiae S. Castoris, ut suae familiae descendentes ad bonarum artium studia, et ad morum honestatem incenderentur, quaedam bona valoris sex millium, studiorum Universitatibus Lau-

(39) *Vide not.* 47. *tom.* 3. *pag.* 153.

(40) *Vide not.* 700. *tom.* 2. *pag.* 503.

rentianae in Coloniensi urbe existenti, et Carthusianae in oppido Suliacensi sitae. assignavit mandans, ut fundatio haec appellaretur Coloniensis, voluitque, quod reditus, suis deficientibus antelatis, inter nonnullos juvenes, studiis operam navantes, et in horum defectum, inter alios opificia, vel mercaturam discentes, vel inter puellas in Monasteria educationis gratia ingredientes, annuatim distribuerentur. Hujus fundationis petita fuit approbatio, et a S. C. ultro concessa: *Colonien. Ben. et Erect. Ben.* 15. *Junii* 1709. *dub.* 1.

3. Julianus Dierte, et Josepha de Loxo conjuges quandam fundarunt Capellaniam jurepatronatus passivo consanguineis tributo. Ad jurgia, ac dissidia removenda, quae inter consanguineos passive vocatos oriri possent, petierunt, ut sibi eam mutare liceret fundationis legem, quae nominationem respiceret, quod nempe ad Capellaniam praesentare possent, quem magis vellent. Petitioni huic obstitit Idelphonsus de Torres passive vocatus, et poscit ad Capellaniam vacantem institui, contendens, fundatores passive vocatis, et jus quaesitum habentibus detrimentum inferre non posse. Verum S. C. fundatoribus legem mutare vetuit, et indulsit, ut eorum vita durante, Capellanum praesentare eis liceret ad libitum: *Compostellana* 10. *Febr.* 1748. *Confirmat.* 11. *Maii ejusd. anni.*

4. Pia mulier Margarita Bonvicini in Ecclesia Collegiata D. Paulli Apostoli Civitatis Vallettae Canonicatum erigi jussit. Inde eamdem fundationem confirmavit, titulum Canonicatus in Dignitatem Cantoratus, qua eadem Ecclesia carebat, variando. At Capitulo prima placuit voluntas non secunda, et Canonicatus erectus est. Re autem a S. C. examinata, haec variationem in Cantoratus praedictae fundationis ratam habuit: *Melevitana Erect. Can. sive Cant. Tom. IV.* 11. *Aug.* 1753. *dub.* 1.

5 Carolus Hieronymus Palearius fundare cupiens Canonicatum in Ecclesia Collegiata S. Magni terrae Legnani Vicarium Capitularem Mediolanensem rogavit, ut conditiones approbaret Canonicatumque erigeret. Consensit Capitulum, et erectus fuit novus Canonicatus. Testator mutato consilio voluit, ut ea erectio non amplius executionem suam haberet, sed jussit, ut tot Missae celebrarentur; ideo petita voluntatis commutatione, Archiepiscopus retulit res esse de pacto, actuque inter vivos, jusque Ecclesiae quaesitum jam esse; et discusso dubio commutationi praefatae haud locum esse S. C. declaravit. *Mediolanen Com. Vol.* 15. *Dec.* 1753.

6. Piae fundationes, et Capellaniae institutae a nonnullis Monialibus professis Monasterii Matris Dei Vallisoleti, validae ob immemorabilem observantiam pronunciantur; licet de legitima facultate ab initio non constet: *Vallisoletana* 17. *Aug.* 1793. *dub.* 1.

Reliqua Vide *Beneficia Ecclesiastica* §. *V. Canonicatus* §. *IV. Canonici* §. *V. Capellania* §. *IV. Clericatus*, *Collegium* §. *I. Ecclesia Collegiata* §. *II. Juspatronatus* §. *II. Mansionaria* §. *II. Monasterium Monialium* §. *III. Seminarium* §. *IV.*

Fundus Vide *Legatum Pium* §. *VIII. Missa* §. *VIII.*

Funerandi Jus Vide *Cadaver* §. *III. Parocus* §. *IV.*

Funeraria Emolumenta Vide *Emolumenta* §. *II. Parochus* §. *VI.*

Funeraria Emolumenta quoad Quartam Vide *Episcopus* §. *XVI. Parochus* §§ *VI. Quarta Funeraria.*

Funus Vide *Cadaver* §. *III.*

Furtive Ordinatus Vide *Sacramentum Ordinis* §. *VI.*

Generalis Vicarius Vide *Matrimonium* §. *XX. Vicarius Generalis.*

Generationes Vide *Emphiteusis* §. *I.*

E

Gentilitium Stemma Vide *Stemma Gentilitium.*

Gradus Vide *Matrimonium* §. *X.*

Gratia *Peinde Valere* Vide *Sanatoria*.

Gravamen, Gravamina.

Cum disputandum proponeretur de exemptione ab Episcopi jurisdictione, et Judicis deputatione in causis Capituli, et Cleri, desumit Capitulum gravamen ex edicto evulgato ab Episcopo, quo alternatim in una ex tribus Ecclesiis Urbis ab ipso destinatis instrui debere populum in Doctrina Christiana cavetur; tum ex alio edicto, in quo sub poena suspensionis praescribitur delatio SS. Viatici cum tot luminibus, ac caeremoniis tam de die, quam de nocte, quod impossibile implementum est: tum quia ille privavit facultate audiendi confessiones Carmelitas, Paulanos, et Augustinianos Civitatis; tum denique ex aliis quamplurimis decretis, de quibus satis responsum fuit ab Episcopo, qua de causa S. C. non constare de gravaminum causis, itaut sit locus exemptioni et deputationi Judicis in causis Capituli, et Cleri: *Sulmonen.* 2. *Decem.* 1719. *d.* 2.

Gravatoria Vide *Poena.*

Gregorianus Cantus Vide *Cantus Gregorianus.*

Gubernator, sive Administrator Vide *Administrator.*

Habitatio Vide *Domicilium.*

Habitus Vide *Clerici* §. *V.*

Haereditarius Status quoad Firmationem Vide *Firmatio Status Haereditarii.*

Haereditas quoad Delationem, Transmissionem, et Amissionem.

1. Postulatum est, an quidam professus Regularis incapax bonorum ad Episcopatum assumptus recuperet jus succedendi quoad haereditates post assumptum Episcopatum sibi delatas?

2. An eidem obstet cessio, et renunciatio ejusmodi haereditatum facta in favorem fratris ad praescriptum Concilii Tridentini *Sess.* 25. *cap.* 16. *de Regul.* (1)? S. C. ad primum respondit recuperare jus succedendi ad haereditates post adeptum Episcopatum sibi delatas, ad utilitatem suae Ecclesiae quoad proprietatem, et ad proprium commodum quoad usumfructum. Ad secundum eidem non obstare supradictam cessionem, et renunciationem quoad haereditates, quae non sint alteri post adeptum Episcopatum acquisitae (2): *Neapolitana* 3. *Decem.* 1739. *d.* 1. *et* 2.

3. Lucia Tofani disposuit, ut haeredibus sine prole occumbentibus haereditas sua ad Syndicum Apostolicum PP. Minorum Observantium Montis Barocci pertineat, et ut Syndicus ille haereditatem in Ecclesiae reparationem impenderet. Ultimus haeres Matthaeus sine prole decedens donationem praedictae haereditatis fecit in favorem PP. S. Marci Ordinis Congr. B. Petri de Pisis. Facta hinc inter haeredem, et donatarios est controversia. Dicebant Donatarii incapaces esse Fratres Minoritas suscipiendae haereditatis. Proposita quaestione resolutum fuit, haereditatem Luciae non Syndico Apostolico PP. Minorum Observ., sed Patribus S. Marci esse adjudicandam: *Pisauren. Haered.* 25. *Januar.* 1727.

4. Antonius Maria Ricciolius nobilis Urbini filium haeredem instituit lege adjecta, ut si uxorem paris gradus, atque conditionis non duceret, ipso facto haereditatem excepta legitima amitteret. Matrimonium filius contrahere avens cum Elisabetha Ligia honestae quidem conditionis puella, sed ex gradu civium non nobilium, et putans ob matrimonii libertatem minime paternae

(1) *Vide not.* 210. *tom.* 3. *pag.* 260.

(2) *Vide not.* 211. *tom.* 3. *pag.* 260.

haereditatis jacturam facere, precatur S. C. ut fontes suorum consiliorum aperiat; et S. C. consulendum esse Sanctissimum pro gratia dispensationis censuit: *Urbinaten. Matrim.* 10. *Maii* 1732.

5. Nicolaus Marrubius Parochus Ecclesiae S. Valentini in oppido Carbii jussit, ut usufructuariis defunctis haeredibus, ad Congregationem Presbyterorum, quae erat in Ecclesia Matre, haereditas deferretur, dato onere, ut ex illius venditae, et investitae fructibus, horas Canonicas omnibus diebus festis canerent, et tot sacra, quot habita ratione redituum Narniensis esse judicaturus Episcopus, celebrare tenerentur. Collegiata Carbii ab Ecclesia SS. Conceptionis translata fuit ad eamdem Ecclesiam Matrem. Episcopus satis voluntati Marrubii prospectum censens decrevit, ut haereditas Marrubii praebendae Theologali erigendae uniretur. Canonici impares illius reditus ad praebendam Theologalem erigendam esse videntes sibi delatam esse haereditatem illam putarunt, quod ipsi in suppressae Presbyterorum Congregationis jura successerint, et facti fuerunt voti compotes: *Narnien.* 8. *Maii* 1745. *d.* 1.

6. Caesar Rubeus Episcopus Montis Pelusii, post undecim Episcopatus annos ad Ecclesiam Hieracensem translatus est, et ad honorem Episcopi assistentis solio deinde evectus, fecit testamentum; sed Capitula illa duo, quibus praefuit, sibi disputant illius bona haereditaria. Prima Ecclesia bona in prima sede comparata sibi jure vindicare praesumit, altera quae in secunda sede acquisivit sibi deberi contendit; idcirco disquiritur, quomodo sit illius haereditas distribuenda? responsum extitit, ut detractis prius legatis vigore indulti relictis in scutis 1000., bona quae proveniunt ab Ecclesia Montis Pelusii juxta inventarium anni 1750., et non fuerunt ab Episcopo in ejus vita distracta, deberentur illi Ecclesiae Montis Pelusii; reliqua vero Ecclesiae Hieracensi, atque ita haereditatem esse inter dictas Ecclesias partiendas: *Montis Pelusii, seu Hieracen.* 18. *Febr.* 1758. *dub.* 2. *confir.* 2. *Dec. ejusd. anni.*

7. Antonius Fioravanti vocatis ad suam haereditatem descendentibus masculis tam suis quam Matthaei Resani, inde voluit, ut ad illam familia aliqua a Sodalibus Sanctissimi Sacramenti, et Rosarii oppidi Melariae nominaretur. Omnibus hisce haeredibus opera pia imposuit. Adhuc superstes D. Bonaventura Resani, seu Reggiani erat, et Fabius Borghi, ut ad illam sua familia eligeretur, exoravit. De hac re pendente informatione Sodales familiam Cagnini absque D. Bonaventurae praejudicio nominarunt, inde precati sunt pro electionis confirmatione, et S. C. validam electionem non esse judicavit: *Ferrarien. Haered.* 15. *Januar.* 1791.

8. Minime S. C. piam haereditatem Jo. Lunardini nepotibus attribuit, allegata ab eis facultate, ac testamenti nullitate ob defectum testatoris subscriptionis, sed erogandam ad formam dicti testamenti mandavit. Nam illius validitatem habere ambiguam nemo potest, post sententiam Tribunalis A. C. in judicatum transactam, et illius tricenariam executionem: *Caesenaten. Appl. Haer.* 23. *Febr.* 1793.

§. I.

Haeres quoad Jura, et Potestatem.

1. Angelus de Blanchis disposuit de sua haereditate in favorem Thomasiae sororis, ut demptis legatis, dote, ac decenti conservatione, residuum pauperibus invalidis ad sui libitum distribueret. Haec obiit non facta distributione nec separatione, nec scripto haerede. Unde haeres ab intestato praetendit distributionem ad sui libitum exequi; et revera S. C. decernit prae-

dictam distributionem spectare ad haeredem haeredis, et non ad Episcopum, nisi quoad consultum, et consensum: *Lunen. Sarzanen. Distrib. haer.* 6. *Febr.* 1700. *dub.* 1.

2. Nec posse declaravit eumdem haeredem haeredis etiam per viam gratiae illam erogare in erectionem tot Capellaniarum cum onere Missarum, et cum reservatione juris patronatus in favorem suae familiae: *Ibid. dub.* 2.

3. Johannes Bartolus mandavit suo haeredi, ut pro unica vice scuta 500. deberet persolvere ad ornatum Altaris Majoris Ecclesiae Plagarum SSmi Dni, ubi erexerat Capellaniam; at haeres ejusmodi obtulit Ecclesiae scut. 350. praeter scut. praedicta 500. pro altaris splendidioris ornatu, et scut. 100. pro constructione depositi dicti testatoris. Renuit Confraternitas incrementum illis conditionibus accipere. S. C. autem decrevit licere haeredi augere legatum pium pro ornamento Altaris majoris a testatore ordinatum: *Romana App. Insig.* 4. *Sept.* 1700. *dub.* 1.

4. Inde resolvit Societatem posse impedire constructionem Depositi testatoris cum inscriptione in ejus Ecclesia: *Ibid. dub.* 2.

5. Item posse inhibere appositionem insignium tam dicti testatoris, quam haeredis in lateribus dicti Altaris Majoris exornandi: *Ibid. dub.* 3.

6. Parochis impedientibus deferre cadavera ad sepeliendum integrum est haeredi post expectatum triduum a morte defuncti ducere funus ad Ecclesiam, in qua cadaver est humandum, praeterquam ante solis ortum, et de nocte: *Novarien. Fun. et Jur.* 15. *Martii* 1704. *dub.* 6.

7. Johannes Stampa suo haeredi jussit, ut domum designatam traderet Ecclesiae S. Nazarii cum onere sacri quotidiani in Ecclesia praedicta celebrandi hac facultate, quod si ille vellet pro dicta Domo tradere sortem ad sacrum quotidianum celebrandum, ei licitum sit in quocumque tempore Sacrario dictae Ecclesiae solvere lib. 8000. Imperiales. Consulta S. C. an haeredi hac uti facultate liceret? respondit licere haeredi assignare libr. 8000., et praedictam domum retinere: *Mediolanen. seu Ferentina Cap.* 23. *Febr.* 1715. *d.* 2.

8. Item anceps fuit haeres, an sibi jus sit celebrationem Missarum alibi transferre? ipsi hanc facultatem non competere decretum adscripsit: *Ibid. d.* 1.

9. Petrus Sanctes Fanti Communitatem Campi Rotundi haeredem instituit sub conditione, ut reliqui redituum fructus in assignationem dotium inopum, honestarumque virginum in summa scut. 50. pro qualibet puella erogarentur. In eo Pago tres, aut quatuor tantum quotannis puellae nubunt; et pecuniae in aede Sacra depositae supersunt; hinc plures testatoris consanguinei ad hos superextantes reditus lucrandos concurrunt, tum ratione assignationis, ac subsidii ad studia excolenda, tum ratione alimentorum causa inopiae. Verum contra hos cunctos testatoris consanguineos insurgit Communitas haeres, et fructus omnes, qui detractis dotibus redundant, ad publica opera munienda, et reficienda impendere autumat. In consultationem S. C. vocata, an praefata Communitas haeres gravata libere disponere possit de dictis fructibus exuberantibus, vel potius an, et in cujus favorem sint applicandi? primum respondit, dilata, et ad mentem (3): *Camerinen. Sub. Dot.*

(3) Mens fuit, ut inquireretur de numero dotium, quae a Republica, sive Communitate Campi Rotundi collatae quidem fuissent in puellas inopes, natas, et moram in eodem Pago facientes, non tamen hactenus solutas. et de quantitate pecuniarum, quae superextant: *Ead. caus.* 29. *Febr.* 1744.

23. *Novem.* 1743. Deinde judicium fecit, Communitatem libere dictis fructibus disponere non posse; ac quoad applicationem petitam recurrendum esse in casibus particularibus, quando de superextantia redituum docetur, et inde ead. S. C. subjunxit ad mentem (4): 29. *Febr.* 1744.

§. II.

Haeres quoad Onera.

1. Quum inspecta petitione haeredis reductionis primi legati Antonii Sparapani supplendum esset ex rata parte alterius Legati, S. C. interrogata minime ab haerede esse supplendum censuit: *Camerinen. Red. Miss.* 24. *Julii* 1677. *dub.* 8.

2. Disposuit testator per haec verba; relinquo meis haeredibus statim post meum obitum onus tribuendi tot bona Scholae SSmi Rosarii terrae Ludriani quot satis sint fructibus eorum celebrare curandi Missam quotidianam altari SSmi Rosarii; ac Regentes dictae scholae habere hanc solicitudinem debent. Mortuo testatore assignatio facta fuit ab haeredibus, sed inde annui fructus sortis attributae jacturam passi sunt, ac ambiguum fuit, an haeredes ad supplementum teneantur? et eos non teneri S. C. respondit: *Brixien. Red. Miss.* 1. *Decem.* 1685.

3. Gaspar de Amantibus Rector Capellaniae sub titulo SSmae Annuntiatae cum onere trium Missarum qualibet hebdomada inspecta redituum tenuitate in scutis octo consistentium appellat S. C. pro reductione. S. C. instantiam rejecit, et Oratorem contra haeredes pro supplemento agere debere judicium fecit: *Urbinaten.* 12 *Jan.* 1697.

4. Erectis Capellaniis ad formam testamenti Paulli Carcani Sacerdos Tholomaeus Pila de harum altera provisus, supplicat S. C. pro Missarum reductione perpenso reditu bonorum, qui detracto canone scut. 25. vix sufficit pro implemento Missarum. S. C. indulsit reductionem ad ratam portionem fructuum assignatorum; sed etiam haeredes supplere teneri resolvit: *Commen. Red. Miss.* 26. *Apr.* 1698.

5. In comitatu cadaverum ab haerede defuncti non sunt convocandi in aequali numero tot Sacerdotes seculares, quos Patres Reformati convocantur: *Novarien. Fun. et Jur.* 15. *Martii* 1704. *dub.* 9.

6. Post mortem Alvarii de Luna Regii Gubernatoris urbis Cortonae, quae ab intestato in eadem civitate evenit, Capitulum Cathedralis quaestiones de juribus funereis excitavit, et quaesita S. C. decrevit haeredes idem Capitulum in exequiis invitare non teneri: *Cortonen. Jur. Fun.* 3. *Sep.* 1707. *dub.* 1. (5)

7. Haeredes Gabrielis Prati non habent onus supplendi deficientiam summae scut. 55. annuorum, quot ab ipso Prati attributa fuere in tot locis Montium in favorem Basilicae S. Mariae Transtyberim pro oneribus, quibus ab ipso gravata fuit: *Romana Sup. et Red. On. Miss.* 11. *Maii* 1709. *d.* 1.

8. Mariam Camisciottam haeredem Feliciani Finucci usufructuariam a die obitus testatoris usque ad obitum ipsius usufructuariae Missas celebrari curare teneri ad instantiam haeredis proprietarii S. C. respondit: Nam ignorabatur de initio, et pertinentia oneris: *Reatina On. Miss.* 16. *Nov.* 1709. *d.* 1. *confirmat.* 27. *Januar.* 1714.

(4) Mens est ut Episcopus stricte injungat eidem Communitati Campi Rotundi, ut ad subsidia dotalia juxta testatoris dispositionem distribuenda Puellas eligat omnia requisita ab ipso testatore petita pollentes: *Regist. Lit. Lib.* 29. *die* 29. *Febr.* 1744.

(5) *Vide not.* 8. *tom.* 2. *pag.* 7.

9. Canonici Collegiatae Ecclesiae oppidi Montiscalerii beneficii ab Anna Lingotti in eadem Ecclesia erecti, et imparis injunctis oneribus suppressionem rogarunt. Beneficium autem hoc ita Anna instituerat, ut Beneficiatus et Missam et Divina in choro caneret, et unum Magistrum de cantu, qui quatuor pueros a suis haeredibus eligendos teneretur instruere. S. C. postulatam denegavit suppressionem, mandavitque ut haeredes ad supplementum cogerentur: *Taurinen. Suppr. Ben.* 12. *April.* 1710.

10. Haeredes Petri Pauli de Avila, qui Capellaniam ab illo jussam instituere obstricti erant assignata dote scut. 50., ad supplementum ejusdem non tenentur; quamvis Clericus Matthaeus Ciani a testatore nominatus cum ad Sacerdotii pervenisset aetatem, eam titulo ordinationis imparem invenerit: *Romana Cap.* 12. *Januar.* 1715 *dub.* 4. *confirmat.* 20. *Sept. ejusd. anni d.*2.

11. Quum Ludovicus Ripa haeres Francisci Ripa se liberavisset ab annua pensione libr. 300., quam ei praeceperat testator, solutione libr. 6000., sicuti idem testator ei facultatem tribuerat; licet non sufficiant hujus summae libr. 6000. fructus ad onus Missarum a testatore injunctum, eumdem haeredem nihil adjicere debere S. C. resolvit: *Mediolanen. On. Miss.* 1. *Apr.* 1719.

12. Antonius Maria Lancianus scripto haerede legavit Ecclesiae Sacrorum Stigmatum loca 10. Montium, ut ex eorum fructibus tot Missas celebrari obstringatur. At tres ex his locis ante obitum alienavit idem testator, ac pecuniam deposuit, et ex hac vita decessit. Parum apertum est, an teneatur haeres ad supplementum? S. C. rescripsit Missas non esse celebrandas tantummodo ex fructibus septem locorum Montium, sed locum esse supplemento: *Romana Leg.* 2. *Oct.* 1721.

13. Monachi S. Praxedis de Urbe acceperunt annua scut. 72. relicta a Bernardo Olgiato cum onere quotidiano duarum Missarum, postquam legatum auctum fueret a Septimio Olgiato ad scut 100., inde ob redituum decrementum devenerunt ad dimissionem bonorum, et institerunt pro oneris deletione vigore pacti in acceptione appositi; S. C. vero eos non audivit; idcirco modo quaerunt, an teneantur haeredes Bernardi supplere? et S. C. putavit habendam esse rationem suis loco, et tempore: *Romana Leg.* 21. *Novem.* 1722. *dub.* 2.

14. Jo. Paulus de Palazzis donavit inter vivos Thaddeo de Palazzis nepoti inter cetera quoddam praedium onere Missarum imposito. Hoc praedium emit Antonius Ginevri, et institit pro reductione. S. C. autem denegando reductionem decernit Diophaebum de Palazzis haeredem Thaddei, et donatarii successorem ad supplementum astrictum esse. Nam visus fuit testator demonstrative, non taxative loquutus fuisse: *Fanen.* 6. *Decem.* 1727.

15. In publico Oratorio SS. Caroli Borromaei, et Aquilini posito in Pago Cassani Christophorus Bentius assignatis bonis, impositisque oneribus beneficium fundavit. Abbas Paulus de Cantiis modernus possessor ob redituum imparilitatem poposcit vel onerum reductionem, vel dotis supplementum, contendens bona non taxative, sed demonstrative assignata fuisse: et quatenus taxative, adhuc supplemento locum esse, ex quo enixe, et determinate exoptaverat fundator onerum implementum. At S. C. respondit non esse locum reductioni, et quoad supplementum, dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (6): *Cremonen. Sup-*

(6) *Vide not.* 23. *tom.* 1. *pag.* 224.

pl. Dot. 13. *Aug.* 1729. et causa reproducta iterum rescriptum fuit dilata, et Episcopus deveniat ad electionem alterius periti juxta instructionem (7), non retardata tamen interim celebratione missarum salvis juribus Abbatis. Abbas quippe redintegrationem quoad praeteritum ab haeredibus postulaverat: 28. *Martii* 1733. Tandem decretum fuit, dotem esse augendam ab omnibus cohaeredibus pro virili in scut. 130. annuis praeter bona attributa computandis ab anno 1729., et redintegrato hodierno Abbate de pecuniis praeter fructus perceptos erogatis pro oneribus beneficii ab an. 1713. usque ad dictum an. 1729. habita ratione fructuum perceptorum in annua summa scut. 120. 8. *Febr.* 1738.

16. Marchio Prosper Costagutus emit octo loca montium montis Bentivoli, tredecim loca montium S. Petri, cum tertia parte alterius loci, et quatuor loca montis Gualenghi ad commodum puellarum nubilium. Principis auctoritate fructus sunt imminuti, et S. C. decrevit haeredes pii testatoris pro nunc non debent adjicere quantum deest annuae summae scut. 60., quae in dotalia subsidia erogari voluit Marchio Prosper ex fructibus octo locorum Montium Bentivoli, et quatuor montis Gualenghi; in reliquis distulit decisionem: *Romana. Sub. Dot.* 14 *Martii* 1733. *d.* 1. *confir.* 16. *Maii ejusd. anni.*

17. Deinde quoad Loca Montis S. Petri dictos haeredes non alligari praestare supplementum rescriptum fuit: *Ibid. dub.* 2.

18. Camillus princeps Pamphilius mandavit, ut haeres sortem, quae annua scut. 400. redderet, ad tot pro anima sua Missas in Ecclesia S. Agnetis celebrandas assignaret, eidem data facultatem, quot sibi luberet, deputandi propterea Capellanos. Centum Loca Montium tradidit haeres Jo. Baptista Pamphilius. Diminutis horum reditibus Ecclesia ipsa primum supplevit, solita unicuique ex quinque Capellanis in scut. 72. tradens stipendia. Disputatum vero fuit, num ab haerede supplendum sit? sed nondum definita causa, inita inter partes transactio fuit, qua Princeps ipse 500. se soluturum scuta, ut damna sarcirentur, promisit, et alia insuper annua scut. 36. in posterum daturum spopondit. Exitum concordia non habuit, et perpenso, an esset supplemento locus? haud esse S. C. statuit: *Romana Suppl. Conc. et Reint.* 28. *Nov.* 1733. *dub.* 1.

19. Binas Petrus Rapacciolus fundavit Capellanias constituta dote in annuis scut. 75., sed quum loca montium nonnulla de dicta dote extracta fuissent, eorumque fructus imminuti usque ad annua scut. 40., petierunt Capellani Missarum reductionem, et S. C. onus supplementi haeredibus imposuit, quod decretum modo confirmat: *Narnien.* 1. *Junii* 1737. *dub.* 1.

20. Quum haeres Jo. Baptista Tucci coram testibus aperta arca, in qua testator enunciaverat ducat. 300. in pecunia numerata asservari invenisset in ea solum duc. 95., nullae latebrae in quaerendo omissae fuerunt, sed inutiliter; hinc tota summa expressa a testatore duc. 720., redacta fuit ad ducat. 515. 40., et ambigitur, an haeres praedictus summam dumtaxat duc. 213. 40., quae solutis legatis cunctis superest, persolvere, aut teneatur usque ad summam a testatore scriptam pro implemento Missarum, quo ipse testator eum gravaverat? S. C. nulla edita definitione scribendum Episcopo juxta instructionem mandavit: *Venafrana Leg.* 19. *Apr.* 1738. Deinde non te-

(7) *Vide not.* 24. *tom.* 1. *pag.* 224.

neri ad summam a testatore enunciatam respondit; 20. *Dec. ejusd. anni*.

21. Haeredes de Albertis devincti non sunt alium fundum annui reditus scut. 15. praestare pro missis, et anniversariis pro anima Josephi de Albertis fundatoris celebrandis; neque inventis debitoribus relictorum censuum solvere non valentibus, onus non habent pro jam celebratis eleemosynam pendere: *Albanen.* 10. *Martii* 1742. *hub.* 1.

22. Fructus Capellaniae erectae in Ecclesia S. Mariae de Platea terrae Pergulae diminuti ex temporis injuria non tenetur haereditas patrona dictae fundationis, necnon ad illorum redintegrationem usque ad primaevam summam supplere. Nam testatrix Artemisia Capocaccia mille scuta legavit, et hanc tantummodo sortem ab haeredibus manuteneri putabat Episcopus: *Eugubina Cap.* 28. *Sept.* 1743. *dub.* 2.

23. Haeredes Petri Catanei, qui sex a Petro relictorum sacrorum onus Patribus S. Bartholomaei Apostoli Montis Imperialis Pisauri transtulerunt facta aureorum 250. monetae romanae solutione, ad supplementum pro respondenti quantitate eleemosynae Missarum praefatarum, adstrictos minime esse statutum fuit: *Pisauren.* 30. *Jan.* 1744. *dub.* 3.

24. Haeredes sibi scripsit Jo. Verzaglius primogenitos masculos fratrum suorum onere adjecto quorumdam sacrorum, indictaque caducitatis poena, quatenus coram Concilio Caesenatensi implementi probationes non exhiberentur. Ob mortem haeredis instituti delata fuit haereditas ad Lucretiam Bologhi haeredis praefati matrem, quae ut haeres legitima, et non scripta putavit se non teneri ad exhibendas dictas coram Concilio, prout non teneri ceteros haeredes haeredum in perpetuum; Concilium contradixit, et S.C. Lucretiam, aliosque haeredes alligandi ad controversam exhibitionem declaravit: *Caesenaten.* 26. *Martii* 1746. *dub.* 1.

25. Quoad Legatum Hugonis de Pepolis relictum Sodalibus SSmi Rosarii, quod fuit intermissum, S. C primum mandavit, ut ejusdem haeredes sua jura deducerent in S. C., et deinde, ut haeredes Pepoli ad redintegrationem tantum usque ad summam scut. 39. teneantur: *Bononien. Com. Vol.* 15. *Maii* 1790.

26. Legatum Sacerdotis Laurentii Florentini trium hebdomadalium Missarum in Ecclesia SS. Simonis, et Blasii Montis Scutuli implendum esse firmavit jam S. C. ad formam testamenti per haeredes Columbae Gratiosi, quae praedium devinctum emit, et onus in se assumpsit; reprobata cessione sortis sufficientis pro annua celebratione Missarum 30., quot ex rescripto S. C. celebrare sueverunt possessores praedii ob assertam ejus reditus tenuitatem, circumstantia silentio praetermissa, quod illius venditores remisissent Columbae de justo pretio scut. 400. ratione oneris, praevia revocatione indulti reductionis concessae; modo damnantur haeredes Columbae ad supplendum numerum Missarum a tempore empti praedii: *Ariminen. Leg.* 26. *Sept.* 1795. *dub.* 2.

27. Quum Jo. Baptista Ricci in Ecclesia Patrum Oratorii Aesinorum celebrationem perpetuam 4. Officiorum annuatim Missarum 15. pro quolibet et qualibet die Sabbati unam Missam, et libras cerae quatuor annuatim, et pro omnibus scut. 12. impensam mandasset, legatum impletum fuit. Attamen petita a Patribus Oratorii eleemosyna ob. 12. pro qualibet Missa praeter utensilia, haeres postulat Missarum reductionem, quam S. C. denegavit, et ab haerede supplendam eleemosynam esse judicavit: *Aesina Red. Mis.* 18. *Nov.* 1797.

Hebdomadariatus Erectio.

Episcopus Castrimaris ad preces Dignitatum, ac Canonicorum Ecclesiae Cathedralis, ut cultus, et Ecclesiae decor eo magis promoveretur, loco Presbyterorum, et Hebdomadariorum, qui antea ad ipsorum nutum erant amovibiles, duodecim perpetua beneficia sub nomine Hebdomariatus fundavit. Legem adjecit, ut inservirent, uti Dignitates, ac Canonici vicissim in tres divisi hebdomadas. Haec erectio in titulum collativum sub reservatione jurispatronatus in favorem Capituli, dum quaeritur, an valida sit, validam esse S. C. rescripsit: *Castrimaris* 7. *Julii* 1736. *dub.* 1.

Hebdomadarius, Hebdomadarii *Vide Canonicus* §. *III. Presbyteri* §. *I.*

Hierosolymitana Religio *Vide Religio Militaris Ordinis Hierosolymitani.*

Homicida, Homicidium *Vide Irregularitas* §. *III.*

Honestas Publica *Vide Matrimonium* §. *XIV.*

Honorarium.

1. Censuit S. C. servandum solitum quoad Canonicos administratores Massae Capitularis Ecclesiae Collegiatae S. Agricolae, dum dubium fuit expositum, num una salmata pro centenis salmatis frumenti, necnon honorarium 24. scut. primo ex dictis administratoribus eis rependi debeat? *Avenionen.* 19. *Sept.* 1733. *dub.* 13.

2. Et ad dubium, an Canonico pulsanti organa praeter distributiones honorarium debeatur, et in qua summa? danda Decreta (8) respondit: *Ibid. d.* 14.

3. Aloysius Pagnius Advocatus a Vicario Capitulari Clusino deputatus fuit ad procurandam Collegiatae in terra Sarteani erectionem. Legales quaestiones, quae in hoc erectionis negotio oriebantur, respiciebant jus patronorum, Parochi, Sacerdotum, et Universitatis Sarteani; atque hi omnes mandatum procurae dederant praefato Advocato, qui ad hoc opus operam navaret. Timens vero Pagnius, ne consumeretur depositum, honorarium petiit quod fuit in summa scut. 100. taxatum. At defensor Collegiatae erigendae prius explorare voluit S. C. oraculum, et haec respondit, honorarium a Collegiata non deberi: *Clusina Hon.* 20. *Martii* 1756. *dub.* 1. *et* 2.

Honorarius Canonicus *Vide Canonicus* §. *IV.*

Hora *Vide Missa* §. *X.*

Horae Canonicae *Vide Breviarium, seu Officium Divinum.*

§. I.

Hospitale quoad Erectionem

1. Congregatio Sacerdotum in Parochiali Ecclesia S. Petri Regiae Villae Matriti sub ejusdem sancti invocatione instituta novum pro curandis infirmis Sacerdotibus erexit Hospitale, subindeque Summum Pontificem enixe oravit, ut praevia confirmatione erectionis, plura hospitali privilegia elargiretur. Civitatis Matriti Parochi erectioni obstiterunt, hinc res in disceptationem fuit, num confirmanda, vel supprimenda sit hujusmodi erectio? novam informationem juxta instructionem (9)

(8) S. C. Episcop., et Regul. in Causa Nolana 23. Sept. 1639., et in Triventina 22. Novem. 1641. distributiones Canonico pro tempore, quo sine salario organum pulsat, deberi decidit.

(9) Instructio autem in eo versabatur, ut S. C. certior fieret, ad quam summam ascendant reditus, qui debent a Congregatione (Sacerdotum nimirum S. Petri Villae Matriti) impendi in subsidium pauperum Sacerdotum infirmorum degentium in propria domo, et eorum, qui detinentur in carceribus, et quot sint reditus, erogandi pro manutentione Hospitalis nuper erecti, itidemque an reditus destinati in priorem causam erogentur cuncti in eamdem, et num Congregatio parata sit prosequi opera pia prius instituta; etiamsi retineat Hospitale

expetivit S.C. *Toletana Jur. Par.* 21. *Apr.* 1742. *dub.* 1. Deinde iterum novi Archiepiscopi informationem et votum juxta instructionem (10) postulavit. 16. Febr. 1743. Demum resoluit esse confirmandam erectionem, salva auctoritate Ordinarii ad formam Concilii (11), et dummodo reditus prioris instituti erogentur in ejusdem implementum, et ad quem effectum fiat separatio bonorum, cui Ordinarius incumbat 20. *Nov.* 1745. *d.* 1. *confir.* 18. *Maii* 1746.

2. Hieronyma Lega Taroni Faventina haeredibus Monasterium substituit erigendum in sua domo pro Monialibus Discalceatis S. Theresiae, jussitque filiae ut donec viveret, depositum faceret quotannis scut. 50., et ita ad effectum facilius voluntas adduceretur. In codicillis autem legatis haereditatem plurimum exhausit; ob id creditum fuit testatricem mutavisse voluntatem, et rogatum de commutatione, ut nempe vel pro una vice Xenodochio Faventino pauperum aegrotantium summa daretur scut. 600. vel perpetuo subministrarentur annua scut. 12. Sed non annuit commutationi S. C., immo voluit non retardari depositum scut. 50. ad formam dispositionis: *Faventina* 10. *Maii* 1766.

3. Petrus Galassi Praepositus Ecclesiae Cathedralis haeredem proprietarium recitavit Sodalitium S. Crucis cum onere erigendi in sua domo hospitale pro Convalescentibus. Sodales peracta pro bonis valoris scut. 9216. transactione, timentes reditus horum bonorum impares esse praedictae erectioni, et manutentioni occasionem tennerunt petendi, ut patrimonium erigendi xenodochium Convalescentium uniretur patrimonio alterius jam erecti Xenodochii pauperum infirmorum, sed negativum reportarunt responsum et ad mentem (12) *Fanen. un.* 15. *Apr.* 1780. Causa ad novum examen vocata confirmatum est decretum juxta modum (13): 16. *Sept. ejusd. anni.*

§. II.
Hospitale quoad Exemptionem, Visitationem, ac Redituum Administrationem.

1. Privilegium in limine fundationis

pro Sacerdotibus infirmis, et praesertim pro invalidis juxta dispositionem Sacerdotis Blasii Rodriquez de Carior: *Ead. caus.* 16. *Febr.* 1743.

(10) Nempe, ut S. C. instructam reddat distincte; praecipue vero referat etiam circa ea, quae postremo in literis datis Vicario Generali, et Instructione transmissa requisita fuerunt; ad demum votum, et animi sui sensum exprimere, atque aperire non omittat: *Regist. Lit. Lib.* 29. *die* 16. *Febr.* 1743. d. 2.

(11) *Sess.* 22. *cap.* 8 *de Reform.*, quo decernitur „ Episcopi, etiam tanquam Sedis Apostolicae delegati, in casibus a jure concessis, omnium piarum dispositionum, tam in ultima voluntate, quam inter vivos, sint executores; habeant jus visitandi hospitalia, Collegia quaecumque, ac Confratenitates Laicorum, etiam quas scholas, sive quocumque alio nomine vocant; non tamen quae sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia: eleemosynas Montis Pietatis, sive Charitatis, et pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiamsi praedictorum locorum cura ad Laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis privilegio sint munita; ac omnia quae ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio suo, juxta Sacrorum Canonum Statuta cognoscant, et exequantur: non obstantibus, quacumque consuetudine, etiam immemorabili, privilegio, aut statuto. “

(12) Et mens est, ut scribatur Episcopo, qui referat, convalescentes retineantur per tres dies tantum, vel limitatum tempus, vel potius per tantum temporis, quantum ex judicio Medici necesse est, ut retineantur ad hoc ut perfecte convalescant. “ *Ead. caus.* 15. *April.* 1780.

(13) „ Et modus est, ut Episcopus curet retentionem convalescentium in domo testatoris, donec reconvaluerint judicio medici; reditus vero adhuc superextantes ex haereditate testatoris applicentur hospitali infirmorum, etiam in futurum: “ *Ead. caus.* 16. *Sept.* 1780.

Hospitali concessum nt ab Ordinario visitari non possit, nequaquam esse derogatum decreto *cap.* 8. *Sess.* 22. (14) statutum est : *Lycien.* 12. *Aug.* 1604. *d.* 1.

2. S. C. inhaerens decisione a se alias editae, quod Concilium decreto *cap.* 8. *Sess.* 22. (15) tribuens Episcopis facultatem visitandi hospitalia non sustulerit fundationes excludentes Episcopum a jure visitandi, perpensoque tenore exhibitarum fundationum, censuit Episcopum Abulensem Collegium S. Bernardi, Hospitale, aliaque pia opera a B. Francisco de Toleto erecta nequaquam visitare, ant alias a se in eis ingerere posse: *Abulen.* 6. *Apr.* 1606.

3. Episcopus Eugubinus sedem Apostolicam, cui ore Salvatoris cura totius Ecclesiae delegata est, consuluit, quae sic respondit; si hospitale S. Mariae Charitatis ab Ordinarii jurisdictione, et visitatione prout ex ipsa relatione supponitur exemptum existit, non posse ab A. T. visitari praeter quam si videre voluerit, an piae testantium voluntates executioni mandentur. Quo vero ad redditionem rationis A. T. omnino esse reddendam, quod si privilegio, aut ex consuetudine vel alia aliqua ratione aliis reddenda esset, eisdem reddendam esse adhibita cum illis A.T. nisi in fundatione aliter expresse cautum esset, nempe quod rationes Ordinario reddendae non essent, nec cum illius interventu : *Eugubina* 12. *Nov.* 1633. *dub.* 4.

4. Episcopus potest, et debet visitare Hopitale Generale Civitatis ad praescriptum *cap.* 8. *Sess.* 22. *de refor.* (16), nis in limine fundatonis fuerit ab Ordinarii visitatione exemptum, quo casu nequit visitare, praeterquam si idem Episcopus videre volnerit, an piae testantium voluntates executioni demandentur, quo vero ad redditionem rationis ad eumdem Episcopum omnino esse reddendam; quod si ex privilegiis vel ex consuetudine vel aliqua alia ratione aliis esset reddenda, eisdem edendam esse adhibito Episcopo, nisi in fundatione expresse cautum esset, quod rationes Ordinario non sint referendae nec cum illius interventu: *Derthusen.* 27. *Maii* 1634. *dub.* 5.

5. Dictumque Episcopum visitare debere, ut in Hospitale Collis Balagarii hospitalitas a fundatore ordinata exerceatur, decisum est: *Ibid. dub.* 8.

6. Circa visitationem Hospitalium, necnon rationem administrationis exigendam Episcopus se conformare debet cum responsis, ac declarationibus S. Congr. Concilii, quae, quum sint manu Card. Praefecti, et Secretarii signatae et sigillo munitae, licet typis non impressae, sunt omnino servandae: *Neapolitana* 7. *Febr.* 1637. *dub.* 1.

7. An Visitationem jure delegato Episcopus peragere possit Hospitalis S. Mariae de Misericordia cui sunt incorporata bona alterius Hospitalis exempti in fundatione? S. C. dubium planum fecit, audiendos esse Officiales Hospitalis decernens: *Urbinaten. Visit. SS. LL.* 10. *Martii* 1663. *dub.* 24.

8. Occasione controversiae inter Magistrum Religionis Hierosolymitanae, et Episcopum Melitensem super visitatione Hospitalis S. Spiritus in suburbiis Civitatis Notabilis S. C. die 19. Junii 1638. censuit, rationes reddendas esse administrationis Episcopo, et Juratis Civitatis simul, Episcopumque habere votum absolvendi, et condemnandi administratores cum ceteris Deputatis, et ad ipsum executionem spectare contra eosdem administratores condemnatos. Denuo a moderno Episcopo excitata quaestione S. C. in decisis respondit anni 1638. nempe rationes red-

(14) *Vide not.* 11. *praecedentem.*
(15) *Vide not.* 11. *praecedentem.*

(16) *Vide not.* 11. *praecedentem.*

dendas esse Episcopo una cum Juratis tantum, et in domo Civitatis Notabilis, et adhibito Notario Episcopali dumtaxat: *Melevitana Hosp.* 20. *Mar.* 1700.

9. Dubia, an, et quomodo Card. Episcopo Sabinensi competat jus visitandi Hospitale terrae Asprae?

10. An et quomodo Ministri seu Officiales dicti Hospitalis teneantur reddere rationes dicto Card. Episcopo Sabinensi privative quoad omnes alios? non potuit S. C. definire, nisi prius exhibeatur Breve exemptionis Johannis XXII. et ut coadjuventur probationes: *Sabinen: Hosp.* 4. *Sept.* 1700. *dub.* 1. *et.* 2.

11. Licet Episcopo Sutrino visitare Hospitale, et Oratorium Societatis Disciplinatorum Roncilionis, quod exemptum esse putabatur: *Sutrina Jur.* 7. *Dec.* 1715. *dub.* 1.

12. Jure Ordinario, non jure delegato dictam visitationem peragere valet: *Ibid. dub.* 2.

13. Quoad Hospitale Sanctissimae Trinitatis Narniae, cui praesunt Deputati a Communitate electi, in quo recipiuntur infirmi peregrini, et pueri expositi ab anno 1574. censuit S. C. posse Episcopum illud visitare, et visitando statuere ea, quae ad rectam ejus administrationem pertinent *sub die* 8. *Aug.* 1693. successive propositis dubiis 1.° an Episcopo competat jus visitandi dictum Hospitale, et invisendi rationes administris? et quatenus affirmative 2.° an et ubi dictae rationes invisendae sint? ad 1.° affirmative respondit, ad 2.° censuit danda esse decreta hac de re edita, et signate in Valentina 11. Maii 1624. ubi S. C. censuit rationes reddendas in domo Episcopi. Demum sub die 29. Januar. 1701. S. C. recessit a decisis, et servari Decretum anni 1693. mandavit, quod confirmavit *in Narnien. Hosp.* 28. *Maii* 1716. *dub.* 1.

14. Ac statuit hujusmodi Decreta respicientia visitationem esse intelligenda quoad temporalia salva administratione penes Rectores: *Ibid. dub.* 2.

15. Ad dubia, an Episcopus habeat jus visitandi hospitale B. Mariae Misericordiae urbis Senogalliae, et ab administratoribus, ac ministris exigendi rationes administrationis redituum ejusdem hospitalis tamquam Ordinarius, seu tanquam Delegatus Apostolicus?

16. An administratio temporalis, seu oeconomica Hospitalis B. Mariae Misericordiae Senogalliae et electio, seu remotio ejus ministrorum, et famulorum spectat ad Episcopum seu ad Syndicos ejusdem Hospitalis sub clientela Legati, seu Praesidis pro tempore, ita ut licuerit, et liceat Legato, seu Praesidi demandare Syndicis electionem, et remotionem dictorum ministrorum? S. C. dilata respondit, ut coadjuventur probationes: *Senogallien.* 18. *Maii* 1726. *d.* 1. *et* 2.

17. Episcopo Tuderti jus visitandi Hospitale Ecclesiae S. Mariae Consolationis, cui a Clemente VIII. exemptionis privilegium fuerat donatum in iis, quae spectant tantum ad divinum cultum, non autem in iis, quae oeconomiam respiciunt, competere firmatur. Denegatum vero illi fuit jus redditionem rationum ab illius Rectoribus, seu Administratoribus exigendi; reservato ei jure incumbendi ex cautioni piarum dispositionum: *Tudertina Jur.* 22. *Sept.* 1742. *dub.* 2.

18. Definivit S. C. fas esse Ordinario visitare Ven. Hospitale pauperum infirmorum Civitatis Vasionis, et pro recto illius regimine, et circa bonorum administrationem decreta condere, licet praetendebatur esse privatum ac laicale: *Vasionen.* 19. *Junii* 1751. *d.* 1.

19. Adest in oppido Malaucenae Hospitale, in quo Episcopi jurisdictionem gesserunt, et bona ab Exconsule oppidi uti Rectore hospitalis administrata

fuisse constat. Modo factis controversiis, ac dubiis propositis S. C. decrevit non constare de exemptione dicti hospitalis ab jurisdictione ordinaria Episcopi: *Vasionen. Jurisd.* 11. *Aug.* 1753. *dub.* 1.

20. Et integrum esse Episcopo in visitatione et extra tam quoad spiritualia, quam quoad temporalia decreta condere statutum fuit: *Ibid. dub.* 2.

21. Necnon eidem Episcopo competere jus convocandi Congregationem dicti Hospitalis, et in ea per se, vel per ejus Deputatum praesidendi decernitur: *Ibid. dub.* 3.

22. Ac Rectores, aliique Administratores bonorum dicti hospitalis eidem Episcopo rationes reddere tenentur: *Ibid. dub.* 4.

23. Administrationem, et gubernium ejusdem hospitalis spectare ad Congregationem ejusdem hospitalis nuncupatam *Bourreau*, non autem ad consilium dictae Urbis planum fuit: *Ibid. dub.* 5.

24. Hospitale nuncupatum S. Rocchi oppidi Vigueriao Sum. Pont. Alexander VI. anno 1497. univit Monasterio S. Mariae Pietatis Familiae Dominicanae hisce verbis; *quod propter unionem, annexionem, et incorporationem praedictas Hospitale praedictum debitis non fraudetur obsequiis, sed congrua supportentur onera consueta.* Hinc de jure visitationis ejusdem controversum est, et S. C. definiit Episcopum Derthonae posse tanquam Delegatum Apostolicum visitare Hospitale S. Rocchi una cum annexis, nec visitationem factam anno 1754 esse circumscribendam: *Derthonen. Visit.* 26. *Jan.* 1760. *dub.* 1.

25. Regulares praedictae familiae etsi habeant sub eorum cura, protectione, ac dominio tam Ecclesiam, quam Hospitale S. Rocchi una cum annexis ad formam conventionis, tamen a S. C. jus Episcopi visitandi eos, ac rationes invisendi praeservatur: *Ibid. dub.* 5.

26. Hospitalis erecti in terra Montis Bodii vigore dispositionis Angeli Sammarani bona non sunt administranda per separatum Ministrum ab aliis bonis Societatis Mortis, cui haeredi substitutae testator erigi mandavit. Nam unius semper fuit administer: *Senogallien.* 13. *Julii* 1765. *dub.* 5.

27. Nec administratores praedicti sunt approbandi ab Ordinario, sed cavere tantum debent de bene et fideliter administrando: *Ibid. dub.* 6.

28. Necnon conficiendum est inventarium bonorum mobilium, aliarumque rerum ad Hospitale spectantium sine praejudicio qualitatis haereditariae prout de jure: *Ibid. dub.* 7.

29. Antiquissimum in oppido Carboneani extat Hospitale sub titulo S. Antonii Abbatis, cujus administratio est penes Communitatem. Quaestiones inde factae fuerunt de regimine, jurisdictione, ac administratione ejusdem Hospitalis. Sopita prima quaestio fuit per rescriptum S. C., quo demandatum fuit, ut Congregationibus, quae fiunt pro administratione hospitalis Carboneani, ejusque bonorum, interesse debeant Vicarius Foraneus ad formam Synodi Dioecesanae, et soli componentes Congregationem ad formam Statutorum anni 1682. (17) addendo ad mentem: *Civitatis Castellanae Hosp.* 13. *Mar.* 1773. *dub.* 1.

30. Petitum postea fuit, an et a quo

(17) Ad illorum formam administratio omnis penes quatuor Priores, et sex Deputatos extitit, Congregationibus ab iis habitis pro hospitalis regimine Vicarii Foranei, non Praetores semper interfuerunt, omniaque illarum decreta non Praetorum sed Episcoporum nomine lata fuerunt: *Ead. caus.* 13. *Febr.* 1773. §. 2.

sit approbanda electio Officialium ejusdem hospitalis; et cui sit referendae rationes? et rescriptum negativum ad primam partem, et quoad secundam, rationes reddendas esse duobus Syndicis a Consilio eligendis cum praesentia Vicarii Foranei salvis Episcopi juribus prodiit: *Ibid. dub.* 2.

31. Denique decisum fuit, ut Statuta, et Ordinationes praescriptae usque ab anno 1682. per Episcopum Altini pro recta hujusce Hospitalis administratione observandae sunt: *Ibid. dub.* 3.

32. Ex haereditate Antonii Gioja relicta Xenodochio Civitatis Eugubii, quum nullum levamen pauperes infirmi perciperent ex defectu administrationis, nomine eorumdem infirmorum porrectus fuit libellus ad mala praefata avertenda. Nam Hospitale sub Legati Urbini regimine reperiebatur, et e contra executio piae dispositionis Episcopis pro tempore commissa fuerat. Tota hinc quaestio proposita super jurisdictione, administratione bonorum, ac jure eligendi Capellanos, aliosque Ministros hospitalis fuit in S. C., quae ut adjuventur probationes et reformetur primum dubium jussit: *Eugubina Jur. Visit.* 19. *Julii* 1783. *dub.* 1. 2. *et* 3.

33. Sodalitium SSmi Corporis Christi, qui spurios recipere, et nutricibus tradere ob defectum Brephotrophi consueverat, obtinuit Ecclesiam, et Collegium Ex-Jesuitarum Asculi cum reditibus, nonnullis Legibus praescriptis. Statim ac Sodales sumptus fecerunt, ut Collegium ad usum Conservatorii redderetur, curam spuriorum neglexerunt. Ob id zelatores die 5. Aug. 1795. consecuti sunt Rescriptum Pontificium, cujus vigore constituti sunt deputati pro temporali, et spirituali regimine Hospitalis, amoto ejusdem ministro. Id jurgia seminavit inter Deputatos, et Sodales, qui uno ore ad S. C. confugerunt. Haec cunctans resolutionem jussit, ut dubium proponatur, an constet de obreptione, et subreptione rescripti Pontificii, et interim ut scribatur Card. Episcopo pro informatione et voto juxta mentem (18): *Asculana Brephotr.* 9. *Julii* 1797. *dub.* 1. *usque ad dub.* 11.

§. III.

Hospitale quoad Infirmos, Invalidos, et Expositos.

1. Unio confecta ab Episcopo Montis Falisci Card. Barbadico hospitalis ejus Civitatis Collegio, seu Seminario puerorum auxilio fuit hospitali Viterbiensi, ad quod non obstante interdicto transmittebantur infirmi. Sed Rectores illius hospitalis obliti legis, conditionisque unionis iterum transmittere coeperunt infirmos ad Hospitale Viterbiense. De hoc conquesti Administratores in S. C. decretum reportaruut, esse prohibendam transmissionem infirmorum exterorum ab hospitali Montis Falisci ad hospitale Viterbii: *Viterbien. seu Montis Falisci Hosp.* 23. *Januar.* 1755. *dub.* 1. confirmat. juxta modum (19). 26. *Apr. ejusd. anni.*

2. Et ad dubium alterum, an sit in-

(18) „ Mens autem est, ut E. V. superadjunctis precibus S. ipsam C. auditis omnibus interesse habentibus, et praesertim Deputatis, Merli, et Parochis, ulteriusque super expositis, eorumque veritate, ac subsistentia instructam reddere, necnon prudentissimum animi sui sensum aperire. " *Regist. Lit. Lib.* 35. 9. *Julii* 1796. *pag.* 374.

(19) Nempe exceptis iis, quorum fit mentio in *Cap. xi.* Unionis: *Ead. caus.* 26. *April.* 1755. *dub.* 1. In unionis autem legibus cautum fuit, ut omnes, qui reciperentur „ nell' Ospedale tanto paesani, quanto forastieri si infermi, come feriti siano ben trattati, e curati a tutte spese di detto Seminario, duranti le loro infermità " *Ead. caus.* 14. *Decem.* 1754. §. 1.

hibenda transmissio infirmorum ab hospitalibus terrae Martae, Bolsenae, et Balneoregii ad hospitale Montis Falisci? Jussit S. C. ut proponatur citatis interesse habentibus: *Ibid. dub.* 2. Deinde negativum emanavit a S. C. responsum: 26. *April. ejusd. anni.*

3. Insuper decrevit esse interdicendam transmissionem infirmorum ab hospitalibus Valentani, et Capitis Montis ad illud terrae Martae: *Ibid. dub.* 5.

4. Demum ad dubium, quomodo sit exequendus modus adjectus resolutioni quoad infirmos, de quibus loquitur cap. XI. unionis? S. C. respondit modum esse exequendum juxta mentem (20): *Ead.* 29. *Maii* 1756.

5. Extat in Urbe Fori Cornelii Hospitale S. Mariae de Schaletta quod erectum fuit pro curandis infirmis usque dum sanati medicorum judicio omnino fuerint, et pro infantibus expositis, et peregrinis triduo excipiendis. Hoc hospitale recentes a morbo, et peregrinos pedibus viam prosequi non valentes rheda, vel jumento ad proximorum locorum hospitalia deferri curabat. Reclamavit hospitale Castri S. Petri Dioecesis Bononiensis, quod primum obtinuit a Benedicto XIV., ne in posterum transmissio fieret sub poena damnorum refectionis. Pontificiae hujusce legis abrogationem modo postulant praefati hospitalis S. Petri Officiales, et S. C. decrevit esse prohibendam transmissionem peregrinorum, et itinerantium valitudinis non adhuc confirmatae, et pedibus iter sustinere non valentium, licet non infirmorum ab hospitale S. Mariae de Schaletta Fori Cornelii, ad hospitale Castri S. Petri: *Bononien. seu Imolen. Hosp.* 24. *Julii* 1762. *dub.* 1.

6. Necnon vetandam esse transmissionem ead. S. C. resolvit ab ipso hospitali Castri S. Petri, necnon Faventiae et Bononiae, ceterisque circumstantibus hospitalibus ad dictum hospitale Fori Cornelii, praeterquam quod hospitalia destinata tantum pro receptione Peregrinorum, qui in casu infirmitatis transmittantur ad hospitalia infirmorum ejusdem Dioecesis: *Ibid. dub.* 2.

7. Duae puellae diversis diebus expositae fuerunt in Brephotrophio Urbinatensi, quae prout inde Rectoribus ejusdem Brephotrophi nunciatum fuit, in Monte Paganuccio Calliensis Dioecesis in lucem prodierunt. Ipsi itaque Rectores Episcopum Calliensem rei certiorem fecerunt, ut levarentur ab onere puellas alendi, et cum nihil officia juvassent, quia praesertim puellarum matres ab illa Dioecesi discesserant, ad S. C. detulerunt querelas postulantes, ut Brephotrophium Calliense hasce puellas recipere, et alimenta illis tradita Urbinatensi Brephotrophio restituere cogeretur; sed S. C. rescribendum censuit negative, et ad mentem: *Urbinaten. seu Callien.* 18. *Decem.* 1762.

8. Erecto hospitali, ac Ecclesia in Monte Bodio vigore piae dispositionis Angeli Sammarani, qui in universo asse substituit Sodalitium Mortis Sodales exhibuerunt redituum imminutionem, ac expressionem testatoris, qui dixit *in casu necessitatis recolligere pauperes infirmos advenas*, et dubia ad examen de-

(20) Nempe modus est exequendum juxta mentem, et mens est, vetitis omnibus interrogationibus servetur Cap. XI. Unionis quoad incurrabiles, et quoad discedere volentes, facto per Parochum, et unum ex deputatis testimonio cum juramento de eorum libera voluntate transmittantur, cum schedula subscripta ab Episcopo, vel Vicario Generali, et idem Episcopus invigilet, ne cura infirmorum negligatur, nec committantur fraudes, stricte onerata ejusdem Episcopi conscientia: *Ead. caus.* 29. *Maii* 1756.

tulerunt; an pauperes tam infirmi, quam non infirmi terrae Montis Bodii sint excipiendi in hospitali ibidem erecto ad formam testamenti dicti Angeli ?

9. An eis sint administranda alimenta et respective medelae, aliaque necessaria? S. C. rescribit ut afferatur codex authographum: *Senogallien.* 13: *Julii* 1765. *dub.* 1. *et* 2.

10. Deinde decrevit, ut retineantur in eo mansiones distinctae, et separatae pro terrigenis exteris, et mulieribus una cum lectis, seu cubilibus ad tramites Episcopi occasione visitationis emanati decreti, quod est honestati, atque etiam voluntati testatoris consentaneum: *Ibid. dub.* 3.

§. IV.

Hospitale quoad Jura, ac Privilegia.

1. Administratores, ac patroni hospitalis oppidi nuncupati *dell' Areciffe* exemptionem a jurisdictione Ordinarii ac jure parochiali, audito, et consentiente Parocho, et Capitulo Ecclesiae Cathedralis ab Episcopo reportarunt. Hanc exemptionem modo urgent confirmari a Sede Apostolica, et responsum retulerunt, concessionem ab Episcopo factam ratam non esse, et supplicent Pontifici pro concessione privilegii exemptivi a parochiali jurisdictione: *Oliden.* 14. *Mar.* 1705.

2. Congregatio Sacerdotum in Parochiali Ecclesia S. Petri Regiae Villae Matriti sub ejusdem Sancti invocatione instituta novum pro curandis infirmis Sacerdotibus erexit hospitale, subindeque Summum Pontificem exoravit, ut praevia confirmatione erectionis plura hospitali privilegia elargiretur. Confirmationem erectionis Villae praedictae Parochis contradicentibus obtinuit salva auctoritate Ordinarii ad formam Concilii (21). Praedictis vero hospitali, et Congregationi indultum respective administrandi Sacramenta Poenitentiae, SSmae Eucharistiae etiam per Viaticum, retinendi Oleum Sanctum, illudque administrandi de licentia Parochi S. Sebastiani, concedendum esse itidem S. C. firmavit: *Toletana Jur. Par.* 20. *Nov.* 1745. *d* 2. Reproposita causa haec resolutio confirmata bis fuit, et additum, dempta clausula *de licentia Parochi*: 28. *Maii et* 27. *August.* 1746.

3. Sub eo autem Indulto comprehensos esse Ministros, seu Inservientes, et Familias degentes intra septa dicti Hospitalis, et Ecclesiae quoad pariter Sacerdotes infirmos de licentia Parochi S. Sebastiani S. C. putavit; *Ibid. dub.* 3. At in confirmatione pariter deleta fuit clausula *de licentia Parochi*: *Ibid.*

4. Indultum vero administrandi Sacramentum Eucharistiae pro implemento praecepti Paschalis non Sacerdotibus, Ministris, aliisque supradictis personis intra septa dictae Ecclesiae, et hospitalis degentibus, sed Sacerdotibus infirmis de licentia Parochi concedendum esse statutum fuit: *Ibid. d.* 4., et pariter postea fuit ablata clausula *de licentia Parochi*, et confirmata resolutio: *Ibid.*

5. Eidemque Congregationi, et hospitali concedendum esse jus sepeliendi tantum Sacerdotes infirmos in hospitali decedentes, non tam vero Confratres, Ministros, aliosque in hospitali occumbentes, quam alios morientes in quacumque Parochia, et sepulcrum eligentes in dictis Ecclesia, et hospitali, quin subjicerent Parocho, seu Parochis eorumdem, et absque ipsorum interventu, et Cruce tam in associando, quam in humando cadavera, una cum emolumentis competen-

(21) *Vide not.* 11. *pag.* 42.

ibus aliis Ecclesiis, et hospitalibus exemptis a jurisdictione Parochi S. C. resolvit: *Ibid. dub.* 5. *confirmat. ibid.*

6. Quaesitum fuit ab eisdem Sacerdotibus dictae Congregationis; num concedendum esset hospitali, et respective Congregationi indultum exponendi in illius Ecclesia publicae venerationi SSmum Eucharistiae Sacramentum, celebrandi Divina Officia in hebdomada majori, benedicendi candelas, cineres, et ramos olivarum, et celebrandi quamcumque festivitatem, Missas cum cantu, conciones, anniversaria, et officia mortuorum, et peragendi quasvis ecclesiasticas functiones fieri consuetas in Ecclesiis aliorum hospitalium exemptorum, fruendique cunctis privilegiis, et praerogativis pariter instar aliorum hospitalium auctoritate Apostolica exemptorum? S. C. respondit; quoad expositionem SSmi Sacramenti, et concionem arbitrio Ordinarii, in reliquis idem Ordinarius provideat pro sui prudentia, salvis juribus parochialibus: *Ibid. dub.* 7. *confirmat. ibid.*

7. Patri Ministro SSmae Trinitatis in Archihospitali S. Marthae Urbis Avenionis, quod fundaverat Bernardus Rasca, et ejus uxor, et cujus confirmavit fundationem Innoc. VI. Sum. Pont. nonnullis tributis privilegiis, non competit titulus, et denominatio Curati Archihospitalis praedicti: *Avenionen.* 12. *Sept.* 1750. *dub.* 1.

8. Neque jus exercendi in Coemeterio Archihospitalis quascumque functiones pro exequiis, et humationibus cadaverum decedentium extra dictum Archihospitale, et sepulcrum in eo eligentium spectat ad Capitulum Collegiatae et Parochialis Ecclesiae S. Petri, sed ad P. Ministrum, et Religiosum Sanctissimae Trinitatis: *Ibid. dub.* 2.

9. Non autem in eodem Archihospitali degentes familiares, et domestici inservientes praeceptum paschale in Ecclesia ejusdem explere valent. *Ibid. dub.* 3.

§. V.

Hospitale quoad Rectores, et Inservientes.

1. Aeditui, seu Rectoris, aliorumque inservientium hospitalis S. Angeli in Platea seu sede (ut vocant) Nidi Civitatis Neapolis ordinatio pertinet ad Archiepiscopum, licet exemptionem omnimodam ab Ordinarii jurisdictione illi allegassent: *Neapolitana* 21. *Julii* 1742. *dub.* 6. (22)

2. Dignitatibus, et Canonicis Ecclesiae Cathedralis Vasionis duobus ex Rectoribus hospitalis pauperum infirmorum dictae Urbis competere praecedentiam respectu Rectorum laicorum tam in Congregationibus, aliisque functionibus dicti hospitalis, quam in subscriptione resolutionum, et mandatorum administrationem bonorum respicientium S. C. sententia fuit: *Vasionen.* 19. *Junii* 1751. *dub.* 3.

(22) Hoc decretum sequuta est *Const. Bened. XIV. Praeclarum* 4. *Octob.* 1755. (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 4. *pag.* 152.), qua declaratur exemptio Hospitalis praedicti ab Archiepiscopi Neapolitani jurisdictione. Et §. 6. haec habentur „ Praedictos duos Nobiles, ut supra electos, et in posterum eligendos habere insuper jus, et potestatem deputandi, atque colligendi in S[illegible]stam, seu Rectorem Hospitalis, et Ecclesiae, unum Clericum, seu Presbyterum, ad nutum, et voluntatem ipsorum quandocumque amovibilem, qui tamen tempore ipso deputationibus hujusmodi sit, ac reperiatur ab Ordinario suo rite, et canonice ordinatus, consuetisque literis testimonialibus super vita, et honestate ad ipso suo Ordinario debite ac de recenti munitus " Et §. 7. *et* 8. dictis nobilibus vindicatur pariter electio vigintiquatuor Clericorum, seu Presbyterorum eidem Hospitali inservientium, necnon sedecim Ministrorum pro servitio infirmorum.

3. Non singulis Rectoribus, sive Ecclesiasticis, sive laicis absque ceterorum consensu licet privative munera dicti hospitalis obire: *Ibid. dub.* 3.

4. Sodalitium Mortis, uti disposuerat Angelus Sammaranus, Ecclesiam, et hospitale in terra Montis Bodii construxit, atque erexit. Inde ex benignitate ejusdem Sodalitii admissi sunt Presbyteri Oratorii S. Philippi Nerii, ac ipsi Sodales praedicant utilitatem obventuram, si illi hospitali praeponantur. S. C. tamen censuit dictos Patres degentes pro tempore in dicta terra non esse praeficiendos dicto hospitali juxta decretum Episcopi in Sacra Visitatione interpositum, et addidit ad Card. Praefectum ad mentem: *Senogallien.* 13. *Julii* 1765. *dub.* 4.

Hospitium quoad Erectionem.

1. Comes Joseph Lucatelli haeres Johannis Attonii, qui demandaverat in substitutionem erectionem hospitii invalidorum pauperum assecutus est Literas Apostolicas in forma Brevis pro exequenda voluntate sui auctoris; nam ingravescente aetate nulla affulgebat spes filios habendi a testatore contemplatos; idcirco dismembrata fuit domus, quae ad hospitale SSmi Crucifixi pertinebat, et assignata fuit pro receptione invalidorum pauperum, ac idem hospitale obligavit Summus Pontifex ad panem quotidie subministrandum, et dimidiam partem annui reditus 80. circiter scutorum per hospitale S. Thobiae Peregrinorum pauperibus Sacerdotibus distribui solitis, eidem hospitio applicavit, donec provisus fuerit dictum hospitium. Modo cum dictus Joseph duos habuerit filios licet senex, evanuit spes substitutionis in favorem hospitii, qua de causa dicta hospitalia cessare exposcunt a subministratione praedicta, praesertim inspecta redituum diminutione. S. C. rescriptum edidit, ut non retardata praestatione firmetur status bonorum hospitalium, et hospitii juxta instructionem (23): *Caesenaten. Ann. Praest.* 3 *Otob* 1711. Ac inde respondit teneri dicta hospitalia, dummodo retineantur in hospitio invalidi tantum ad formam Brevis: 13. *Januar.* 1713.

2. Erectionem hospitii, et Valetudinarii pro Religiosis Cappuccinorum Villae de Barcellos infirmis, et convalescentibus reprobavit S. C. Nam ambo laici degentes in quadam Eremo fundata tantum pro viris fructuosae solitudini satagentibus, dictam Eremum donaverunt dictis Religiosis una cum bonis, ut ad usum hospitii redigatur sub obtentu non inveniendi Consocios vitam solitariam traducere volentes: *Bracaren. Erect. Hosp.* 12. *Aug.* 1741. *dub.* 2.

Hypotheca *Vide Bona Ecclesiastica* §. *VI.*

Janua.

1. Ostium Capellae seu Oratorii publici S. Jo. Baptistae dicati, quod situm intra claustrum atrii Palatii Baronalis est, aperiendum in via publica minime esse rescribitur: *Compsana Cap.* 8. *Aug.* 1705. *d.* 1.

2. Ac licet in praesenti casu Baroni per Palatium ad Ecclesiam praedictam descendere: *Ib. dub.* 2.

3. Oratorium Sodalitii SSmi Sacramenti erecti in Ecclesia Cathedrali cohaerens Capellae ejusdem tituli, cum esset publicum declaratum, et non privatum; non est claudenda janua ejusdem exterior versus viam, nec aperienda, ac construenda janua interior, quae ad dictam Capellam ducat: *Sarnen. Confir.* 11. *Junii* 1712. *dub.* 4.

(23) *Vide not.* 21. *pag.* 14.

4. Dum petiit familia de Fontaner, an possit retinere tintinnabulum, et illud pulsare diebus festis in Oratorio, quod habet in atrio suae domus? S.C. diluit dubium praecipiens ut januae atrii amoveantur: *Barchinonen. Cap.* 30. *Sept.* 1730.

5. Episcopus in Visitatione sancivit, ut janua extructa in cubiculo contiguo Sacrario Ecclesiae Societatis Lanariorum, qua ingredi poterant Fratres de Tundis egredientes e propria domo, claudi deberet. Reclamarunt Fratres praedicti asserentes ex transactionibus jam antea cum Societate initis, et ex concessione situs ab ipsis facta in favorem Ecclesiae, jus retinendi liberum aditum per eamdem januam derivare; et S. C. consulta ratum habuit praefatum decretum Episcopi. Situm enim donatum fuerat absque ulla reservatione dominii, nec beneplacitum Apostolicum in hac servitute intercesserat: *Eugubina* 2. *Junii* 1736. *confir.* 4. *Aug. ejusd. anni*.

6. Capitulum S. Petri in Vaticano perpetuum Abbatem Commendatarium Abbatiae S. Rufilli, dum illam visitaret, mandavit, ut Fratres Zaulii fenestram, quam in muro Ecclesiae S. Mariae ad Nives in terra Montis *l'Abbate* habebant, et januam, quae in Sacrarium emittebat, intra mensem clauderent. Quaestione de hac re a Zaulis agitata, illud edictum ratum S. C. habuit: Zaulios enim nec Barones, nec patronos esse, neque a Sede Apostolica indultum quaesivisse Capitulum comprobabat: *Nullius Fori Pompilii* 28. *Januar.* 1758.

7. Marchio Laurentius Centurionius nobilis Januensis et inde Bononiensis indultum Pontificium retinendi apertas interiores fintimi Oratorii januas obtinuit: Hoc defuncto Palatium transiit vigore venditionis in Carolum Ceneri civem non nobilem Bononiensem, quem optima spes pascit de perpetua concessione privilegii, quo Marchio Centurionius fruebatur, sed S. C. omnem spem ab eo abscindit: *Bononien.* 15. *Januar.* 1785.

8. Communicationem domus Archipresbyteralis Ecclesiae Collegiatae S. Petri Montis Martiani in choro, ubi in hyeme Sacra faciunt Canonici, claudi debere juxta decretum Episcopi anni 1781., reservata Archipresbytero altera quam habet, communicatione cum Ecclesia in latere opposito, S. C. visum est: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789. *dub.* 2.

Ignis Benedictio *Vide Benedictiones etc.*

Illegitimitas Prolis *Vide Matrimonium* § *XXV.*

Illegitimitas Prolis quoad Dispensationem *Vide Dispensatio* §. V.

Immemorabilis Consuetudo *Vide Consuetudo*.

Immunitas Ecclesiastica (1).

1. Contra Officiales Principum secularium Immunitatem Ecclesiasticam laedentes Episcopus jure sibi competenti uti debet, ac prudenti zelo juris remediis servatis servandis Immunitatem Ecclesiasticam tueri: *Civitatis Castellanae* 26. *Aug.* 1628.

2. Censuit S. C. injungendum Legato, atque Rectori Avenionensi, ut assistere, et praesto esse velint Episcopis, dum pro repetitione bonorum suae Ecclesiae procedunt contra Locumtenentem Capitaneum a praedecessore Episcopo ob violationem jurisdictionis, et Immunitatis Ecclesiasticae excommunicatum; atque de hoc etiam cum Card. Legato agendum esse: *Vasionen.*

(1) *Vide Verb. Congregatio* §. 3. *tom.* 2. *pag.* 495.

Visit. SS. LL. 25. *Aug.* 1637. *dub.* 1.

3. Ad dubium propositum, an alienatio, seu donatio in Clericum secularem, seu Regularem, vel locum pium censeatur facta in potentiorem; itaut bona alienata, vel donata gaudeant Ecclesiastica Immunitate? respondit S. C. alienationem seu donationem hujusmodi non censeri factam in potentiorem, et bona alienata, seu donata gaudere Immunitate Ecclesiastica juxta tamen Decisionem in Brundusina Gabellae coram Poenia, et in Alben. coram Merlino (a): *Vercellen.* 21. *Mar.* 1643. *dub.* 5.

4. Et alterum dubium, an donatio, quam facit laicus loco pio, ut effugiat solutionem onerum, et sibi servet ad vitam pensionem fere aequivalentem fructibus subsistat; itaut bona donata ab oneribus extraordinariis sint immunia? rescribitur, praevia declaratione Episcopi super fraude donationis hujusmodi bona donata non esse immunia ab oneribus etiam extraordinariis: *Ibid. dub.* 6.

5. Pro conservatione Immunitatis, et Jurisdictionis Ecclesiasticae valde conculcatae petit declarari Episcopus, non posse directe, neque indirecte Ecclesiasticos impedire quominus vendant, et extrahant, non autem ex statu Ecclesiae, neque mari, frumenta, aliosque suos proventus.

6. Neque posse Exactores Camerales executione reales, et personales facere in Ecclesiasticos absque Episcopi facultate, et licentia.

7. Inde postulat Episcopus, ut a temporali superiorum, seu Guberna-

(a) Prima *sub die* 13. *Febr.* 1604. *decis.* 1079., ubi Sacrum Tribunal Rotae censuit sententiam Curiae Brundusinae non esse confirmandam; quia in judicio pronunciaverat; ,, quod Clerici per decennium praeteritum tribus tertiis solvere in rebus emptis, et donatis tenerentur, et in futurum quoad possiderent, excepto ad titulum Ordinis Sacri, non tamen in fraudem: et pro debitis contractis bona empta, et donata, et patrimonialia transivisse cum oneribus suis, et Clericos teneri contribuere: non tamen si donatores, et venditores fuissent solvendo: rursus eosdem Clericos teneri pro bona tenentibus contribuere, donec pervenirent ad Odines Sacros, de bonis donatis ad titulum Ordinis. " Voluit enim Rota mature considerare, et intelligere naturam bonorum, super quibus imponuntur dicta onera, et similiter naturam onerum fiscalium; cum ergo impositiones censuum, de quibus agebatur, non essent onera certa, et ordinaria, nec talia, quae vere, et proprie dicerentur realia Clerici, et Ecclesiae, ad quas ista bona pervenerunt, non tenentur ad eorum solutionem. Et idem judicium fuit de solutionibus fiscalibus. Hinc merito fuit Brundusinae Curiae sententia revocata. Altera inscribitur: *Alben. Gabellae seu onerum* 28. *Junii* 1630. cor. Merlino *decis.* 902. *relat. in fin. tom.* 2. *inter decis. omissas*, et etiam impressa inter *recent. part.* 4. *decis.* 339. In hac magistrali, et famigerata decisione tractatur, quod bona Ecclesiastica, et Ecclesiasticorum libera sunt, et immunia a collectis, tributis, et oneribus impositis per Communitates, et Principes Laicos, et demonstratur, quod Immunitas Ecclesiastica, non a jure positivo, ut quidam minus vere putarunt, sed a jure ipso divino originem suam agnoscit, et traditur docta distinctio, et deciditur, quando Ecclesia teneatur, et quando secus, ad solutionem tributorum de bonis, in quibus imposita erant tributa Laicalia antea quam ad eam transirent. Rota hanc decisionem pluries sequuta est, et praesertim *in Causa Barchinon. Exemptionis* 20. *Junii* 1636. *cor. Coccino Decis.* 2196. *tom.* *V. Card. de Luca Lib. II. de Regal. disc.* 50. *num.* 1. loquens de duabus Decis. cit. in Brundusina, et Alben., et de distinctione in Romana Curia, et Congregatione Immunitatis receptissima ait, ,, ut praedictae Decisiones in materia sunt magistrales, quod scilicet in Ecclesiasticos transeunt solum onera vere realia, perpetua, invariabilia, et fixa, quae principaliter solvuntur propter ipsas res, non propter personas, secus autem mixta, imposita personis propter res, quod desumitur, ubi sunt temporalia, seu varabilia ,,.

torum Satellitum Capitaneo detur una vice pro cunctis licentia, ut requisitus de brachio seculari suum praebeat officium absque alia licentiae petitione, et sine causae significatione ab Ordinario facienda. S. C. rem remisit ad S. C. super Controversiis Jurisdictionalibus: *Maceraten. Visit. Sacr. Lim.* 26. *Apr.* 1664. *dub.* 14. 15. 16. *et* 17.

8. Ad id quod ad canonum intemerata praecepta servanda Episcopus retulit de eo, qui ad Ecclesiam confugerat, exindeque ut diutius servaretur ad carceres, Ecclesiae nomine retinendus delatus fuerat, et nihilominus ad triremes fuit condemnatus, censuit S. C. Episcopum debere facto processu etiam per censuras procedere, ut Immunitas Ecclesiastica sarta, tectaque servetur. In altero etiam casu, quo secnlare Tribunal fugitivum ad Ecclesiam Immunitate gaudere declaravit, debere etiam Episcopum processum conficere, et Ecclesiastica Immunitate gaudere declarare. Id tam in praemissis, quam in ceteris casibus si obveniant, esse observandum: *Nicien. ad Visit. SS. LL.* 6. *Aug.* 1677. *dub* 6

9. Et de depositionibus antem degentium in Xenodochiis, quae a seculari judicio requiruntur, habendis, recurrendum erit ad S. C. Immunitatis pro licentia: *Ibid dub.* 11

10. Quum S. C. declaraverit Ecclesiam, seu Oratorium S Mariae de Areneto esse publicum facta per Senatorem Imperialem in publico instrumento declaratione se nullum jus habere in area sita ante Ecclesiam, necnon quod claves tam Ecclesiae, quam dictae areae retineantur a Capellano, additum fuit, et ad D Secretarium cum SSmo pro declaratione, quod area non gaudeat Immunitate: *Savonen.* 9. *Sept.* 1724.

Reliqua *Vide Congregatio* §. *III*

Impedimenta Matrimonalia Dirimentia *Vide Matrimonium a* §. *VIII. usque ad* §. *XXIII*

Impedimenta Matrimonialia Impedentia *Vide Matrimonium* §. *XXIII*

Impedimenta Matrimonialia quoad Dispensationem *Vide Dispensatio* §. *X.*

Impensa *Vide Expensae*

Imperatio *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *II. Concursus* §. *II. Vicaria Perpetua* §. *I.*

Implementum *Vide Leg. Pium* §. *II.*

Impositio *Vide Census* §. *I.*

Impotentia *Vide Matrimonium* §. *XXVI.*

Improbatio *Vide Consuetudo* §. *IV.*

Impuberes *Vide Matrimonium* §. *VII. Professio Religiosa* §. *III.*

Incisio Arborum *Vide Arborum Incisio.*

Incompatibilitas *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *VI. Canonicatus* §. *V. Capellania* §. *V.*

Incompatibilitas quoad Dispensationem *Vide Dispensatio* §. *VI.*

Incorporatio *Vide Applicatio, Unio.*

Indebiti Repetitio *Vide Repetitio Indebiti.*

Indulgentia Plenaria, et Partialis.

1. Non licet Fratribus Ordinis Praedicatorum in eorum Ecclesiis Indulgentias Societati Rosarii B. M. V. concessas instar Stationum Urbis publicare; sed per Ordinarium loci, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus Populo evulgandas esse ex decreto Concilii *Sess.* 12. *cap. ult* (3) mandatur: *Neritonen. anno* 1574. *d.* 2.

(3) Nempe *cap.* 9. *de Reform.*, ubi habetur „ Indulgentias vero, aut alias spirituales gratias, quibus non ideo Christi fideles decet privari, deinceps per Ordinarios Locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas esse decernit: quibus etiam eleemosynas, atque oblata sibi caritatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem coelestes hos Ecclesiae thesauros non

2. Audito Episcopo, et Procuratoribus S Johannis Hierosolymitani de utriusque partium consensu S C. probavit, annuitque, ut Magnus Magister, et Conventus in eorum Ecclesiis dumtaxat possit, absque Episcopi licentia, sub sigillo tamen Prioris promulgare Indulgentias tantum sibi, et eorum Hospitali concessas; alias vero Indulgentias, etiam concessas visitantibus Ecclesias Militum non possint, sed Episcopus extra Militum Ecclesias palam facere debeat: *Melevitana* 24. *Aug.* 1619.

3 Publicationem Indulgentiarum ad solos Episcopos adhibitis duobus de Capitulo pertinere, non obstante ordinaria forsan jurisdictione eorumdem Capitulorum, aut quibuscumque illorum privilegiis ante Sacrum Concilium Tridentinum obtentis, definitum est: *Suessionen.* 16. *Sept.* 1662. *d.* 7.

4. Quaestione agitata a binis Societatibus in duabus PP. Dominicanorum Ecclesiis erectis, quae inter se bismilletercentum, et quatuor passibus distabant, quarum secunda ab antiquitus anno nempe 1619 fuerat erecta; S. C. eo tempore, quo censuit posteriorem esse tolerandam quoad Indulgentias, agendum esse cum SSmo putavit: *Valentina Societ. SS. Ros.* 2. *Aug.* 1687.

5. Quum in concessione Indulgentiarum Summus Pontifex soleat praefigere certum numerum Missarum celebrandarum qualibet die in Altari Privilegiato ad instantiam nonnullorum Religiosorum, data occasio est S. C. decidendi proposita dubia, scilicet, an absentibus Religiosis ex causa Praedicationis tempore Quadragesimae, et Adventus, vel quando occasione festivitatum, vel funerum, aut similium a superioribus ad celebrandum alibi transmittuntur Indulgentiae concessae cum certo numero Missarum, qui ob dictas causas impleri non potest, prorsus cessent, vel pro eo tempore, quo dictus numerus Missarum non fuerit impletus, sint suspensae, vel remaneant in suo robore? S. C. rescripsit quoad primam partem pro tempore Adventus, et Quadragesimae remanere suspensas, non autem in reliquis dummodo raro contingat: *Dubia Indul.* 30. *Julii* 1701. *dub.* 1. (4).

ad quaestum, sed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant „. Hoc decretum juncto altero contento *cap.* 2. *Sess.* 5. *de Reform.* quo prohibetur Indulgentiarum publicatio ob quaestum, ampliatum est a S. Pio V. *Const. Etsi Dominici* 8. *Febr.* 1567., *Bull. Rom. Tom. IV. Part. II. pag.* 348. *et Quam plenum* 2. *Januar.* 1570. *Bull. Rom. Tom. IV. Part. III. pag.* 91. prohibente, ne quocumque praetextu publicentur Indulgentiae ob quaestum, seu praedicetur, ut ad eas acquirendas solvenda sit aliqua eleemosyna alicui personae, vel loco, sub poena in Episcopos, etiam Cardinales, secus facientes, sive attentantes, suspensionis ab ingressu Ecclesiae, et perceptionis fructuum suarum Ecclesiarum, donec praevia satisfactione a Sede Apostolica, haec suspensio relaxetur, et in his inferiores excommunicationis Papae reservatae. Ex declaratione S. C. Concilii Regulares non possunt publicare Indulgentias, aut prae foribus suarum Ecclesiarum affigere, nisi postquam fuerint ab Episcopo publicatae: *in Civitatis Plebis* 10. *Novem.* 1640 *ad dub.* 2. *Const. Romani Pontificis* 1. *Febr.* 1582. A Gregorio XIII. Pont. Max. permittitur Ordini Fratrum S. Antonii Viennensis pro eorum Hospitalibus eleemosynas colligere.

(4) Super hisce dubiis Advocatus Dominicus Ursaya fuit interrogatus, ante S. C. Concilii definitionem, qui respondit „ non cessare Indultum, seu Indulgentiam, sed solum remanere suspensam pro illis diebus, illoque tempore, quatenus tamen breve sit, quibus Missae in Altari privilegiato in determinato numero non celebrantur; Ea ratione, quia, quando ex accidenti modus, in aliqua dispositione adjectus non verificatur, non resolvitur dispositio, sed solum illius effectus pro eo tempore suspenditur, juxta late animadversa per Pasqualigum *De Sacram. Nov. Leg. quaest.* 748. *per tot.* „ Id habetur *in Discept. Eccl. XXIV. tom. III. part. II. per tot.*

6. Inde ad postulatum, an idem sit statuendum deficiente praefixo numero Missarum ob infirmitatem Sacerdotum, tam Regularium, quam secularium? respondit suspensas non remanere: *Ibid. dub.* 2.

7. Atque ad dubium, an pariter idem sit statuendum deficiente dicto numero Missarum ob absentiam ab Ecclesiis secularibus Canonicorum, et Sacerdotum per aliquot dies, et menses? fuit provisum in primo: *Ibid. dub.* 3.

8. Dubitatum est, an stante Const. Pauli V. incipien. *Romanus Pontifex* edita anno 1606. (5) revocatoria Indulgentiarum, quae quibuscumque Ordinibus, et Institutis Regularibus sunt concessae comprehendat quoque, et intelligenda sit de Indulgentiis Tertio Ordini Seculari S. Francisci vulgo nuncupato de Poenitentia Hispaniarum, et Indiarum, S. C. edidit negativum responsum, quoad Indulgentias directe concessas eidem tertio Ordini: *Dubium Indulg.* 24. *Martii.* 1703.

9. Nutantibus tamen adhuc Fratribus praedictis, an Indulgentiae a principio Fratribus Regularibus, sive Monialibus S. Francisci concessae, et per summos postea Pontifices (non vero per Religiosos Observantes) specialibus Constitutionibus ipsi Tertio Ordini communicatae dici necne possint directe concessae. S. C. respondit, exhiberi Constitutiones authographas: *Hispaniarum, et Indiarum* 6. *Junii* 1705.

10. Summus Pontifex elargitus est in forma Brevis Indulgentiam Plenariam ad septennium in die Commemorationis omnium Defunctorum, et qualibet feria sexta ejusdem hebdomadae Josepho Maria Chiesa Archipresbytero Parochialis Ecclesiae S. Jo. Baptistae Loci Vigulzoni cum clausula, ut *in ipsa Ecclesia quinque Missae quotidie celebrentur*. Hanc conditionem implere ille non valet, quum contingeret ex decem Sacerdotibus aliquando duo, vel tres, et rarissime nemo unus accedat ad celebrandum. At ducto calculo Missarum computari possunt in illa Ecclesia quinque quotidianae Missae, et amplius. S. C. vero respondit, Breve non esse exequendum in casu de quo agitur. *Placentina Dub. Ind.* 6. *Febr.* 1706.

11. Sodalitium SS. Matthaei, et Francisci de Assisio Neapoli erectum obtenta aggregatione Sacrosanctae Basilicae Lateranensis Urbis cum communicatione Indulgentiarum Januae Oratorii Lapidem hisce verbis, *Visitantibus quotidie poenae indulgentur, sicut in Lateranensi Ecclesia*, affixerunt. Reclamante autem Archiepiscopo contra illam aggregationem occasionem habuit S. C. declarandi, scalam sanctam permittendam non esse, nec pro om-

(5) *Die* 23. *Maii Bull. Rom. Tom. V. Part. III. pag.* 207., in qua dum nova fit Indulgentiarum concessio, §. 19. aliae revocantur hisce verbis „ Ceterum omnes, et singulas Indulgentias quibuscumque Ordinibus. et Institutis regularibus. et quibuslibet personis regularibus tam vigore privilegiorum, quam vivae vocis oraculo, aut alios quovis modo per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, ac Nos, et Apostolicam Sedem hactenus concessas, confirmatas, approbatas, et innovatas, auctoritate, et tenore praedictis perpetuo revocamus, cassamus, annullamus, et abrogamus, et ad praesentium nostrarum literarum praescriptum reducimus, et moderamus „ Hanc Const. declaravit altera Benedicti XIV. 15. *Martii* 1751. *Ad Romanum Bullar. ejusd. Tom. III. p.* 151. qui Indulgentias novas pro Fratribus, et Sororibus Tertii Ordinis saecularis S. Francisci Assisiensis concessit, ac alias concessas abrogavit, quum agitarentur animi Tertiariorum S. Francisci super Indulgentiis, dum Breve Paulli V. praedictum Indulgentias Ordinum non dari, nisi iis, qui substantialia vota religionis emiserint.

nibus illam ascendentibus, et descendentibus Indulgentiam adesse: *Neapolitana Ind. 19. Junii 1717. dub. 1. et 2.* (6).

12. Quamquam in Ecclesia PP. Ordinis Praedicatorum Ulyssiponis Occidentalis ab antiquis temporibus erecta reperiatur Societas SSmi Rosarii, tamen anno 1715. alia sub eodem titulo in Ecclesia S. Mariae Conceptionis ejusdem Civitatis erecta fuit. Ideo petita, et obtenta ejusdem erectionis convalidatione, quoad Indulgentias agendum esse cum SSmo S. C. censuit: *Ulyssiponen. Occid. Confr. 7. Decem.* 1720.

13. Pius inolevit mos plures ingrediendi, et visitandi tam Capellam Portiunculae positam in Ecclesia S. Mariae Angelorum, quam reliquas Ecclesias Ordinis Fratrum S. Francisci a vesperis Kalendarum Augusti usque ad vesperas sequentis diei, sub obtentu Indulgentiarum Portiunculae lucri faciendi quolibet ex dictis ingressibus. Episcopo Labacensi id absonum visum fuit. Questus deinde est in S.C., quae die 17. Julii 1700. servandum esse solitum respondit. Inde examinato dubio, an praedictum Decretum ita sit intelligendum, ut Indulgentia Portiunculae acquiri possit a Christifidelibus a vesperis Kalendarum Augusti ad vesperas diei sequentis non semel, sed toties, quoties easdem Ecclesias dicta die diebus intercedentibus requisitis visitaverint? et denuo ut servaretur solitum fuit mandatum: *Ordinis S. Francisci 4. Decem.* 1723.

Indultum Absentandi a Choro *Vide Dispensatio §. I.*

Indultum Absentandi a Residentia *Vide Dispensatio §. II.*

Indultum Assequendi Beneficium *Vide Dispensatio §. IV.*

Indultum Assequendi Capellaniam *Vide Dispensatio §. IV.*

Indultum Jubilationis quando, et quomodo concedi debeat, necnon.

1. Statutum vigebat in Ecclesia Compostellana ab immemorabili usu firmatum, ut Beneficia post annos 40. sine ulla fructuum, acti distributionum jactura vacarent. Sed post Concilium in obscuritate latet, an salva Tridentini Concilii sanctione praemissum statutum quoad concessionem emeritae requiei post quadragenarios labores inter Beneficiatos dictae Ecclesiae in futurum, prout hactenus, servari queat?

(6) Postmodum a Bened. XIV. Pont. Max. Indulgentiae Basilicae Lateranensis confirmantur, *Const. Assiduae 6. Maii* 1751. §. 3. (*Bull. ejusd. Tom. III. pag.* 163.), necnon illae, quae Ecclesiis ipsius Filialibus, seu ipsi aggregatis, hactenus communicatae fuerunt, in eadem Const. §. 8. suspenduntur; et interim eisdem aliae Indulgentiae, et gratiae spirituales, §. 10. 11. 12. 13., Ecclesiis, Altaribus, Capellis, Oratoriis, Societatibus, Locisque Piis dictae Basilicae membris, hactenus erectis, seu eidem subjectis, et incorporatis, conceduntur; nempe; Indulgentia Plenaria vis tantibus in diebus festis Ascensionis Domini, Nativitatis S. Jo. Baptistae, SS. Apostolorum Petri, et Pauli, et S. Jo. Evangelistae, et Dedicationis ejusdem Lateranensis Basilicae. Indulgentia septem annorum, et totidem Quadragenarum in diebus festis SS. Apostolorum Andreae, Jacobi, Thomae, Philippi, et Jacobi, Bartholomaei, Matthaei, Simonis, et Judae, ac Mathiae. Indulgentiae quatuor annorum, totidem quadragenarum a Dominica prima Adventus, usque ad Festum Nativitatis Domini, et a Feria IV. Cinerum usque ad Festum Resurrectionis Dominicae singulis diebus. In reliquis diebus singulis anni centum dies. Indulgentiae denique Stationales in diebus Stationum ejusdem Ecclesiae Lateranensis in Missali Romano descriptis, videlicet Dominica prima Quadragesimae, Dominica Palmarum, Feria V. in Coena Domini, Sabbato Sancto, Sabbato in Albis, Feria III. Rogationum, et Sabbato in Vigilia Pentecostes. Denique §. 16. praemissae novis aliis Ecclesiis aggregandis communicari permittuntur.

Pont. Max. Gregorius XIII. audita relatione S. C. tolerandum esse hoc statutum, sic dubium aperuit: *Compostellana anno circiter* 1576.

2. Capitulum Cathedralis Canonico Nicolao Bretio jubilationem postulanti exposuit: 1.° quod ex Constitutionibus Capitularibus sub anno 1569. confectis nullus Canonicus, nisi infirmus, vel ex justa causa absens a servitio chori excusaretur; 2.° quod in dicta Ecclesia, neque consuetudo concedendi Jubilationis indultum, neque ullum dicti indulti aliquando impetrati exemplum reperiretur; 3.° quod petita jubilatio in maximum ejusdem Ecclesiae servitii, divinique cultus detrimentum fuisset cessura, inspecto parvo Canonicorum numero; 4.° demum quod praefatus Canonicus Bretius annum sexagesimum quintum dumtaxat agens posset Ecclesiae commode inservire, dum negotiis domesticis reipsa incumberet; discusso itaque dubio; an petitum indultum sit concedendum? non esse concedendum S. C. rescripsit: *Civitatis Castelli* 17. *April.* 1666.

3. Indultum Jubilationis suffragatur causa tantum quadragenarii servitii obtentum: *Novarien. Jub.* 2. *Octob.* 1677. *dub.* 1.

4. Julius Sala, qui de anno 1642. fuit constitutus coadjutor Paridis Salae Canonici Cathedralis cum futura successione, quod munus exercuit usque ad annum 1644., quo decessit coadjutus, impetrare cupit jubilationis indultum, et est assecutus: *Brixien.* 27. *Martii* 1683.

5. Jo. Franciscus Rosatus antiquior Canonicus Cathedralis, cui Ecclesiae spatio 40. annorum, quinque scilicet uti Canonicus coadjutor, et 35. uti simpliciter Canonicus continuo, et laudabiliter inservivit, spem collocat in S. C. pro Jubilatione, et obtinet: *Novarien.* 4. *Aug.* 1691.

6. Jo. Baptista de Justis inspecto servitio quadraginta annorum, et ultra, uti Canonicus, et Decanus Cathedrali peracto jubilationem consecutus est; nuper autem collato sibi a Summo Pontifice Prioratu ejusdem Ecclesiae supplicat, vel sibi novam jubilationem concedi, vel declarari, eamdem sibi prodesse respectu Prioratus? S. C. audita Episcopi relatione, et ponderato quadragenario servitio, et ultra laudabiliter, et continuo praestito in eadem Cathedrali, censuit Oratorem nova jubilatione non indigere, sed jam obtentam eidem suffragari etiam respectu Prioratus: *Fulginaten.* 22. *Decem.* 1691.

7. Alexander Gallitiolus Canonicus subdiaconus Cathedralis in aetate annorum 62. variis infirmitatibus praessus circumspecto servitio quadragenario praestito preces fudit pro indulto jubilationis assequendo. Indultum habuit, ita tamen ut Orator oneribus subdiaconalibus per vices per se ipsum, vel per alios supplere teneatur: *Bergomen.* 11. *Febr.* 1696.

8. Sub narrativa servitii Ecclesiae laudabiliter absoluti spatio 40. annorum Ludovicus Carbonus Canonicus Cathedralis indultum jubilationis obtinuit. At reclamante Capitulo propter mendas in eodem quadragenario servitio contractas, S. C. praefatum indultum ratum non habuit: *Maceraten. Jub.* 8. *Martii* 1698.

9. Jo. Vincentius Marchesius quadragenarium absolvit servitium in Lateranensi Basilica prius per aliquot annos tanquam Clericus Beneficiatus, ac deinde uti Beneficiatus, ad ejus rogatum responsum habuit a S. C., id non obstare pro indulto jubilationis, et ser-

(7) Nam fuit beneficio privatus, et intrusus ejus loco Ecclesiae eidem inservit: inde vero restitutus quadragenarium servitium per se ipsum complevit: *Lib.* 49. *Decr. pag.* 412.

vitii tempora esse conjungenda (7): etsi perbiennium, quo ipse a possessione beneficii ejectus inservire non valuerit, et in ejus locum intrusus servitium fecit: *Romana Jub.* 12 *Decem.* 1699. (8).

10. Ob peractum personale servitium Cathedrali Ecclesiae quadraginta annorum spatio Canonicus Hieronymus de Auxilio senio confectus, morbisque praepeditus indultum jubilationis exoptat. Capitulum retulit interpolate, et parum laudabiliter suo muneri erga Ecclesiam illum satisfecisse, ac propterea ab Episcopo ob notas causas fuisse suspensus. S. C. autem ad preces respondit, ut audiatur Episcopus in Curia: *Aversana Jub.* 3. *April.* 1700.

11. Indultum jubilationis concessum jam Sacerdoti Philippo Bonellio Archipresbytero Ecclesiae S. Mariae Majoris Civitatis Baruli, sese opponente Capitulo, quod praetendit non explevisse integrum quadragenarium servitium, sed 36 annos in qualitate Sacerdotis, et primos in qualitate Clerici, et subdiaconi inservisse, nec ejusdem infirmitates esse graves, non esse exequendum S. C. sancivit: *Tranen. Jub.* 13. *Januar.* 1703. *dub.* 1.

12. Remissis ad S. C. precibus a Capitulo Cathedralis super confirmatione cujusdam statuti ab anno 1668. concedentis Canonicis post servitium annorum 30 in eadem Ecclesia dumtaxat impensum jubilationis indultum cum perceptione omnium fructuum, ac distributionum, quod antea non nisi post 40. annos concedi consueverat, eadem S. C. postulatam confirmationem denegavit: *Segovien. Stat.* 15. *Decem.* 1703. *confirmat.* 15. *Novem. et* 20 *Decem.* 1704.

13. Crucianus Crucettius Canonicus Collegiatae Montis Prandoni pro consueto indulto jubilationis considerato servitio 40 annorum et ultra spem in S. C. responit. S. C. ei indultum concessit. Constabat enim de laudabili, continuoque servitio; et parvus Canonicorum numerus dictae Ecclesiae impedimento gratiae non fuit: *Ripana Jub.* 29. *Novem.* 1710.

14. Ad preces Rogerii Minerbietti Canonici Metropolitanae supplicantis pro indulto jubilationis ob servitium quadragenarium in dicta Ecclesia laudabiliter ab eo gestum de quo testatur Archiepiscopus, eum, exceptis 12. primis annis, in quibus sacris Ordinibus insignitus non erat, varias absentandi prorogationes obtinuisse. S. C. indultum vacationis a servitio Chori per triennium concessit; *Florentina Jub.* 10. *Januar.* 1711.

15. Canonicus Cathedralis Joseph Carosellus suae Ecclesiae per annos 40. servitio praesto fuit, sed ad complementum dicti servitii triennium, quo cum indulto S. C. causa studiorum in Urbe moratus est, fore computandum praetendit. Sed S. C. obstitente Capitulo indultum postulatum denegavit, concessitque indultum vacandi a choro per biennium: *Nepesina Jub.* 28. *Novem.* 1711.

16. Jo. Petrus Strada Canonicus Ecclesiae SS. Celsi, et Juliani post servitium quadragenarium, et ultra laudabiliter peractum, indultum jubilationis quaesivit, sed non obtinuit. Hic enim Canonicalis Praebendae possessor ab anno 1669. usque ad annum 1702. sedulum impendit servitium, inde ob passam incisionem indultum vacationis ad biennium reportavit, et quinquies illud fuit ei prorogatum: *Romana Jub.* 6. *Aug.* 1712.

17. Martinus Antonius Guerrinius Canonicus subdiaconus Ecclesiae Cathe-

(8) Nempe responsum fuit, ut quando constet de servitio quadragenario, et ultra, jubilatio concedi potest ab Archipresbytero: *Lib.* 49. *Decr. pag.* 433.

dralis servitium Ecclesiae suae die 4. Novem. 1675. uti coadjutor ac die 19. Jan. 1684. uti principalis inchoavit, ac usque ad mensem Octob. 1705. continuavit, a quo tempore ob habituales nonnullas infirmitates singulis annis vigore indulti a servitio Chori horis matutinis, et Primae vacavit. Hic indultum jubilationis petens, reportavit ad formam consensus (9): *Bergomen. Jub.* 8. *Aug.* 1716.

18. Haec explanatio dubia Jubilationum aperta, ac dilucida reddit. Indulgenda est jubilatio Canonicis et Beneficiatis, qui spatio 40. annorum Ecclesiis servitium impenderunt licet dicto temporis spatio cum debitis licentiis, et indultis causa infirmitatis abfuerint ab Ecclesia, vel pro suae Ecclesiae servitio, vel cum indultis absentandi pro diebus, et horis, non autem qui dicto tempore recesserint ex causa studiorum, vel ratione munerum pro quibus indulta abscedendi absolute ab Ecclesia durante officio consecuti sunt: *Dubia Jub.* 17. *Decem.* 1718. *dub.* 1.

19. Indulgenda haud est Jubilatio illis, qui servitium Ecclesiae exhibuerunt spatio annorum 40. sed partim in una Ecclesia, partim in alia, aut tanquam Canonici in ambabus, aut tanquam Beneficiati in una, et Canonici in alia, sed illis quippe, qui in una, et in eadem Ecclesia per totum tempus inservierunt, et partim tanquam Beneficiati, et partim tanquam Clerici Beneficiati, et aliquando partim tanquam Beneficiati, partim tanquam Canonici, vel partim tanquam Coadjutores, et partim tanquam Principales, et titulares: *Ibid. dub.* 2.

20. Ad dubium autem an sit indulgenda jubilatio illis, qui satis officio suo fecerunt spatio 40. annorum etsi ad paucitatem ceteri, quibus servitium Ecclesiae incumbit, redacti sint, et quis sit parvus numerus inservientium ad effectum, de quo agitur? S. C. respondit, dabitur resolutio in casibus particularibus: *Ibid. dub.* 3.

21. Jubilationis indultum Aloysio Zeno Canonico Feltrensis S. C. elargita est. Hic quadraginta et octo annorum spatio Ecclesiae Cathedralis suum munus executus est, et nulla de laudabili ac continuo servitio ab eodem peracto orta est dubitatio, licet parvus numerus inservientium obstaret: *Feltren. Jub.* 11. *Januar.* 1721.

22. Matthias Salta Canonicus Collegiatae S. Mariae Mathelicae jubilationem postulat. Servitium istius est laudabile, et quadragenarium. Assidue choro, et functionibus interfuit. Et licet a Missis, quae ad ipsum vicissim pertinebant, spatio viginti, et octo annorum canendis se abstinuerit propter vocem absonam, et quia ad cantum ineptus erat, onus tamen suum per substitutos implevit; ob id S. C. indultum ei elargitur: *Camerinen.* 1. *Decem.* 1725.

23. Jubilationis indultum concessum Fabio Ballato olim Canonico Metropolitanae eidem suffragatur post obtentam in eadem Ecclesia Dignitatem Decanatus, dummodo in solemnioribus servitium chori colat: *Senen.* 16. *Martii* 1726.

24. Josepho de Miranda Canonico Cathedralis ad obtinendam jubilationem obstat, quod jam coadjutorem cum futura successione habeat: *Calaguritana Jub.* 2. *Maii* 1733. *dub.* 1.

25. Indultum jubilationis concessum Francisco Leontio Cysat Canonico Collegiatae S. Leodegarii Lucernae in praemium continui, et laudabilis servitii

(9) Nempe Capituli hac conditione limitati: dummodo non intelligatur data exemptio per Indultum a functionibus subdiaconalibus solemnibus, quae vicissim ad eum spectabunt: *Ead. caus.* 4. *Julii* 1716.

spatio quadraginta, et ultra annorum non sustinetur. Ceteri Canonici Ecclesiae suae peracti de vitio obreptionis, et subreptionis illud accusant, affirmantque continuum, et laudabile servitium non praestitisse, quia pluribus ab hinc annis nocturnis horis nunquam, rarissime diurnis interfuit: *Constantien. Jub.* 4. *Maii* 1737. *d.* 1.

26. Postulante Philippo Ragone Canonico Collegiatae S. Petri Montis Corvini exemptionem a choro inspecto assiduo laudabilique servitio praefatae Ecclesiae ultra quadragenarium completo, et aetate provecta, morbis affecta, S.C. censuit esse locum jubilationi, exemptionique a choro ad effectum obtinendi indultum juxta formam consuetam: etiamsi Canonici reclamassent, quod Ecclesia servitio destituebatur, quum alii supplicantes eamdem gratiam adessent; nullumque in dicta Ecclesia exemplum haberetur: *Acernen. Distr. Quot. et Jub.* 11. *Apr.* 1739. *dub.* 2.

27. Solitum Indultum jubilationis a Sacerdote Josepho Maria Capponio Equite Ordinis SS. Mauritii, et Lazari in gravi aetate annorum constituto S. C. concedere renuit. Ipse etenim exposuit triginta sex annis servitium Ecclesiae S. Mariae Montis Cassiani una cum aliis Capellanis instar Canonicorum praestitisse, et annuam celebrationem 50. Missarum a fundatione Capellaniarum impositam in casu tantum servitii chori deletionis subire paratum esse: *Lauretana Ind.* 10. *Junii* 1741. *d.* 1.

28 Canonico Poenitentiario Cathedralis Josepho Cerrouio, qui se promptum obfert diebus festis, aliisque, quibus adest frequentia poenitentium ad Sacramentales Confessiones excipiendas, indultum jubilationis fuit denegatum; etiam si doloribus podagrae cruciaretur, ac laudabiliter per annos 38. et menses 6. suae Ecclesiae munus sustinuerit: *Setina Disp. a Serv. Ch.* 22. *Martii* 1760.

29. Vetustissima, imo immemorabilis, uti asseritur, viget consuetudo in Capitulo Cathedralis, ut qui ex viginti quatnor Canonicis ad Decanatus, seu Canonici antiquioris gradum pervenerit, jubilatus habeatur. S. C. vero Josephum Ribera uti Canonicum antiquiorem gaudere jubilationis indulto vigore praetensae consuetudinis non posse declaravit: *Barchinonen. Jub.* 19. *April.* 1760. *dub.* 1.

30. Quum quaesitum fuisset, an Beneficiatis Metropolitanae Valentinae indultum jubilationis post continuum Ecclesiae servitium quadraginta annorum sit donandum, tum vigore consuetudinis in eadem Ecclesia vigentis, tum ex canonica aequitate? S. C. resolutionem protelando mandat, ut scribatur Archiepiscopo juxta mentem (10): *Valentina Ind.* 18. *Julii* 1761. *dub.* 2.

31. Paulus Nannius Decanus Cathedralis ratione senectutis, ac male valetudinis indultum jubilationis efflagitavit; sed quum in servitio Ecclesiae 38. annis tantum versatus esset, S. C. minime eum audivit. Post annum pene elapsum suas renovat preces, et testibus laudabile, et assiduum fuisse servitium comprobat, deque infecta valetudine, ac grandaeva aetate constare affirmat; et ne hac quidem vice S. C. illius preces excepit: *Hieracen. Disp.* 27. *Martii* 1762.

32. Paullus Samirrima Canonicus Civitatis Castellanae post quadragenarium et laudabile servitium pro perpetua a choro vacatione supplicavit. Capitulares concorditer assensum praebuerunt adjectis tamen nonnullis conditionibus ut ille nempe suam hebdomadam facere teneatur, nec fallentias distributio-

(10) *Vide not.* 110. *tom.* 1. *pag.* 285.

num quotidianarum percipere possit, S.C. autem indultum jubilationis demptis conditionibus concessit: *Civitatis Castellanae* 29. *Novem.* 1766.

33. Julius Felix Archidiaconus Major Cathedralis jam septuagenarius post completum quadragenarium Ecclesiae servitium precatus est pro perpetua a choro vacatione seu indulto jubilationis, ut fructus suae dignitatis etiam absens lucrari possit: at perspecto obitu Oratoris causa non fuit proposita: *Derthusen. Jub.* 4. *Junii* 1768.

34. Per sex supra annos quadraginta Ecclesiae Collegiatae S. Michaelis Archangelis oppidi de Genestreto laudabiliter, et sedulo chori servitii partes obivit Canonicus Christophorus Musca. Hic aetate gravis indultum petit jubilationis. Huic postulationi Capitulum refragatur, ne novum exemplum cum servitio Ecclesiae detrimento induceretur. S. C tamen indultum jubilationis elargita est: *Pisauren Jub.* 28. *Julii* 1770.

35. Ex Praebendatis, qui in cura animarum sunt coadjutores Collegiatae S. Michaelis Archangeli oppidi Mevaniae unus Andreas Marini post assiduum laudabileque annorum 40. servitium eidem Ecclesiae perfectum, jubilationis indultum efflagitavit. Capitulum assentitur sub nonnullis conditionibus, nempe Missas conventuales alternatim canendi et applicandi, alias Missas sub auroram, et meridiem diebus festis celebrandi, et ut exemptus, jubilatus non esset ab onere Priorem in exercitio animarum cura adjuvandi. S. C. tamen deletis conditionibus petitam gratiam indulsit: *Spoletana Jub.* 24. *Novem.* 1770.

36. Quum spatio annorum 55. chori servitio functus esset Sacerdos Sebastianus Jannotta Canonicus Collegiatae S. Johannis terrae Somneni, ac processisset aetate annorum 70, ad assequendum indultum jubilationis preces porrexit. S. C. licet Capitulo ob paucitatem Canonicorum inservientium dissentiente, ei concessit, et addidit, ut scribatur Episcopo juxta mentem: (11): *Terracinen. Jub.* 20. *Apr.* 1771.

37. Jo. Matthaeus Lombardi Canonicus Cathedralis, quum in praemium laboris, et diuturni servitii 40. annorum poposcisset jubilationem, S. C. ob id consuluisset rescriptum primum habuit ut Archiepiscopo scriberetur juxta instructionem (12): *Lucana Jub.* 8. *Junii* 1771. Postmodum resolutum definitive fuit, ut jubilatio ei donaretur cum facultate tamen revocandi ad servitium, quatenus divini cultus detrimentum pateretur arbitrio Archiepiscopi: 19. *Sept.* 1772.

38. Cathedrali Ecclesiae continuum, et laudabile servitium curavit per annos 45. Archidiaconus Major, et Canonicus Isidorus de Orteu, qui jam septuagenarius preces S. C. pro indulto jubilationis reportando obtulit. Sed sicuti in eadem Ecclesia adest quoddam statutum, cujus observantiam in actu capiendae possessionis unusquisque juvare tenetur, quo cavetur, ne a Sede Apostolica, vel a Legatis ejusdem privilegia impetrentur percipiendi in absentia fructus, neque quis eis impetratis utatur, denique ne a jura-

(11) Scriptum fuit Episcopo, ut (occasione discussionis praedictae Jubilationis) animadversum fuerit in Bulla erectionis Collegiatae Clem. VIII. quotidianum Ecclesiae servitium praescriptum: hinc Episcopus sedula inquisitione investiget, quanam auctoritate a quotidiano ad alternatim Canonici declinaverint servitium, audito igitur Capitulo S. C. instructam reddat: *Regist. Lit. Lib.* 33. *die* 20. *April.* 1771.

(12) S. C. mandavit, ut Archiepiscopus de qualitate servitii, de inservientium numero de Sacris peragendis functionibus inquireret, ac referret, an ex Oratoris deficientia decor Domus Dei imminueretur: *Ead. caus.* 19. *Sept.* 1772. §. 1.

menti vinculo obtineatur absolutio. Primum non obstare statuta ad effectum jubilationem assequendi, et respective praedictum juramentum; itaut non indigere absolutione ad cautelam S. C. declaravit: *Gerunden. Jub.* 15. *Febr.* 1772. *dub.* 1. *confir.* 9. *Maii ejusd. anni.*

39. Deinde esse indultum jubilationis concedendum censuit: *Ibid. dub.* 2.

40. Attho Maria de Alfarolis possessor ultimae fundatae Dignitatis Cathedralis, et a fundatorum familia descendens, per annos supra 40. continuo, et laudabiliter Ecclesiae suae servitio fecit satis. Huic petenti, cum septuagenario major esset, pluribusque adversae valetudinis incommodis afficeretur, S.C. indultum jubilationis juxta votum Episcopi (13) tribuit: *Pistorien. Jub.* 28. *Aug.* 1773.

41. Sacerdos Nicolaus Bartolinius Collegiatae, ac Parochialis S. Stephani oppidi Castri Fidardi Praepositus, ac Rector, emenso quadragesimo peracti servitii anno indultum jubilationis poposcit; itaut vigore ejusdem absens a choro participare de punctaturis, seu fallentiis, etsi nunquam de his Canonici jubilati priusquam Ecclesia praedicta in Collegiatam erigeretur, participes facti fuerint. Hac de causa ceteri Canonici opponuntur. S. C. autem licet Episcopus de servitio quadragenario sedulo, ac laudabili, deque aetate senili, malaque valetudine testetur, tamen distulit resolutionem, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (14): *Lauretana Jub.* 9. *Julii* 1774. *dub.* 1. *et* 2. deinde in omnibus annuit S. C. 2. *Decem.* 1775. *dub.* 1. *et* 2.

42. Indultum Jubilationis Capitulo annuente impertivit S. C. Ubaldo Benio Praeposito Cathedralis. Hic sexaginta duorum annorum aetatem attingit, ac quadragenarii servitii curriculum jam confecit, computatis annis absentiae causa studiorum, et valetudinis, necnon aliqua corporis infirmitate Physicorum testimonio comprobata afficit: *Eugubina Jub.* 9. *Sept.* 1775.

43. Fabritius Ettorris Canonicus Ecclesiae S. Mariae de Populo terrae Leonissae post exactum quadragenarium, et ultra tempus servitii expleti in dicta Ecclesia, ejusque inspecta aetate annorum 66. jubilationem exquirit. Et quamquam nonnullae conditiones a Capitulo fuerint exhibitae S. C. tamen illas despexit, et cum solitis clausulis jubilationis indultum permisit: *Spoletana seu Reatina Jub.* 28. *Aug.* 1779.

44. Sacerdos Carolus Dominicus Valentius Canonicus Theologus Cathedralis, cujus aetas gravis annorum 66., et aegra valitudo a servitio Chori illum arcet, causa annorum 44. laudabilis, et assidui servitii jubilationem implorat. Promptum se exhibet praefinitis temporibus Lectionem Sacrae Scripturae peragere; et licet obstaret, eum per omnes quotidianas horas Canonicas, tempore annorum 15., quo antecessor sacrae Theologiae in Reali Collegio Astensi fuit, non inservisse, a S. C. tamen indultum petitum impetravit: *Asten. Jub.* 26. *Aug.* 1780.

45. Sacerdos Benedictus Franciscus

(13) Episcopus, qui exposita confirmet, testatur Capitulum Oratoris precibus assentiri; ipse vero existimat, eumdem Oratorem dignum petita jubilatione cum perceptione omnium fructuum ejus Canonicatus, et Praebendae, ac emolumentorum, et distributionum, quae lucraretur si resideret, et ut antea inserviret, absque onere praedictarum Missarum in casu ejus absentiae a Pistorio: *Ead. caus.* 7. *Aug.* 1773. §. 4.

(14) „Proindeque commisit Episcopo, ut super his omnibus a Capitulo contra Praepositum deductis diligentius inquireret, illorumque aut cognovisset subsistentiam, aut fallaciam detegisset" *Ead. caus.* 9. *Sept.* 1775.

Muliere annorum 70. Canonicus Metropolitanae post exactum quadragenarium servitii tempus postulat vacare, seu jubilationis indultum. S. C. docta de laudabili servitio, continuoque, deque gravi aetate, ac morbo, quo laborat, beneficium optatum induisit: *Avenionen. Jub.* 17. *Martii* 1781.

46. Indultum Jubilationis contulit S. C. Dominico Pela Canonico Cathedralis post absolutum quadragenarium servitium demptis conditionibus appositis a Capitulo, quod de sufficienti psallentium numero Ecclesia destitui significabat, fatebatur tamen spatio quadraginta annorum Oratorem continuo, et laudabiliter chori munus perfecisse: *Civitatis Plebis Jub.* 23. *Novem.* 1782.

47. Sex elapsi sunt anni supra quadraginta, ex quo Canonicus Thomas Florentia possessionem Canonicatus in Collegiata S. Michaelis Archangeli terrae Stronconi nactus fuit: postulat proinde indultum jubilationis. Is servitium per decennium vi coactus, ut se defenderet a capitali crimine, de quo injuste fuit accusatus, interrupit. Ætas gravis est, morboque habituali affecta, laudabiliter, seduloque reliquo tempore servitium praestitit. Ideo ei S.C. gratiam jubilationis praebuit: *Narnien. Jub.* 3. *Aug.* 1782.

48. Sacerdos Nicolaus Sforza Canonicus Cathedralis emenso quadragintà annorum servitio jubilationis indultum quaesivit. Unus Canonicus restitit, non constare de laudabili, et sedulo illius servitio autumans, et S. C. licet gravis aetas, adversaque valetudo extaret, instantiam rejecit. Preces Orator proinde integravit. Ex Capitularibus libris dictus Canonicus Sforza praeter 40 dierum vacationem ab Ecclesiae statutis permissam, semper fere centum. et ultra negligentiae notas, non raro biscentena, quandoque tercenta, et quingenta habuit, in aliquibus annis obtingenta excesserunt. S. C. consilium, quod primum inierat, non repudiavit: *Ripana Jub.* 8. *Febr.* 1783.

49. Franciscus Zandemaria Canonicus Cathedralis indultum jubilationis expetivit. De quadragenario servitio continuo, et laudabili horis tamen diurnis, et Missae Conventuali, raro autem matutino, et Primae, quae summo mane decantari solent, peracto docet S. C., quae primum petitionem non attendit, ac postea a suo proposito non declinavit super novis precibus: *Placentina Jub.* 21. *Junii* 1783.

50. Postulante Stephano Giorgiolio Canonico Collegiatae S. Mariae oppidi Cavae jubilationis indultum ob servitium laudabiliter, ac continuo per annos 40. completum, exceptis primis duobus annis, in quibus abfuit a residentia studiorum causa, Capitulo contradicente ob parvum inservientium numerum, conceditur cum facultate tamen revocandi ad servitium Oratorem, quatenus Divinus Cultus detrimentum patiatur: *Praenestina Jub.* 24. *Apr.* 1784.

51. Alexander Tedeschius Prior Capellaniarum Capellae Burghesianae Basilicae Liberianae, cum per 40. et ultra annos inservisset, jubilationis indultum exoravit. Hujusmodi Capellani leve habent chori servitium, quod annuatim ad 25. dies cohibetur, in quorum aliquibus soli Missae cum Capitulo, in aliis litaniis pariter cum Capitulo, in ceteris nonnullis horis Canonicis mane, vesperae, et Missae solemni pariter cum Capitulo intersint. Sed lex residentiae eos semper premit. Exhibetur Bulla Paulina collegialitatem praeseferens S. C. optatum indultum concedere non haesitavit: *Romana* 11. *Martii* 1786.

52. Sacerdos Bruno Velluccius vir septuagenarius, et ultra servitium praestitit annis tribus, et quadraginta suae

Ecclesiae Cathedrali, in qua beneficium tenet. Modo supplex gratiam jubilationis precatur. Hic morbis affligitur, fallentias habet 5000. quum dies quilibet 12. constaret fallentiis, quarum partitio si fiat per annos 43. dies novem fallentiarum annus quilibet capit. Et licet Capitulum nuncupet beneficia hujusmodi servitoria, sunt nihilominus vera beneficia Ecclesiastica, quae in perpetuum titulum conferuntur. Quibus perspectis S. C. cum solitis clausulis arbitrio Episcopi indultum jubilationis tribuit: *Signina Jub. 2. Martii* 1786.

53. Hieronymus Gentilonius possessor unius ex decem Capellaniarum, quarum Capellani Ecclesiae oppidi Montis Philoptrani more Cathedralium et Collegiatarum inserviunt, ob servitium annorum 50. laudabiliter, et continuo exactum jubilationis indultum rogitat. Illorum Capellanorum Congregatio instar Collegii esse dicitur. Nam in cujusdam electione suffragium sociorum concurrere debet. Oratori S. C. beneficium quaesitum cum solitis clausulis contulit: *Auximana Jub. 9. Sept.* 1786.

54. Post servitium 41. et ultra annorum jubilationis indultum mereri putat Sacerdos Simeon Perla Cathedralis Montis Falisci Capellanus. Hujus enim punctaturarum summa notatur in quopiam anno scut. 5., alio scut. 6., alio scut. 8. et alio scut. 9. licet intregra unius diei punctatura obolos sex non praegrediatur, qua de causa Capitulum de laudabili, ac continuo servitio testimonium perhibere recusavit. Adsunt vero Ordinarii commendatitiae, ac Parochorum testimonia de servitio infirmis peracto. Ideo S. C. ex speciali gratia inspectis circumstantiis, arbitrio Card. Episcopi de jubilationis indulto gratificata ei est: *Montis Falisci Jub. 2. Decem.* 1786.

55. Emenso quadragenario servitio Chori jubilationis indultum poposcit Comes Cristophorus Nicellius annorum 70. Cathedralis Canonicus. Eum reddidisse justa, onusque diurnum sustinuisse Episcopus affirmat, sed in nocturno servitio 34. in singulos annos de punctaturis habet, nihilominus Episcopus subjungit, „ gratiae largitionem admodum gratam, et mihi futuram, vir est optimis moribus praeditus, veraque pietate, religione, atque integritate perfulgens. „ Assentitur Capitulum, et S. C. pariter annuit indultum petitum concedens: *Placentina Jub. 18. Aug.* 1787.

56. Petiit Antonius Boscolius Cathedralis Canonicus annorum 60. post expletum servitium quadragenarium jubilationis beneficium. Capitulum contrarium se exhibuit, tum quia leve est onus, ac solius corporalis praesentiae, tum quia occasione infirmitatis, ac senectutis nihil ammittitur; tum denique quia nullum in illa Ecclesia jubilationis adest exemplum. S. C. tamen indultum jubilationis elargita est: *Parmen. Jub. 15. Sept.* 1787.

57. Jubilatio conceditur octogenario Francisco Ronconi Collegiatae Civitellae ob continuum, et laudabile servitium quadraginta, et ultra annorum, non obstante Canonicorum dissensu, et exiguo eorumdem numero: *Brictinorien. Jub. 12. Maii* 1792.

58. Sacerdos Archangelus Pellegrini Collegiatae Gradulensis Canonicus post quadragenerium servitium indultum jubilationis efflagitat. Ei opponitur leve chori servitium diebus tantum festis, ac quod tres alii grandiori, et emeriti sequi possint Canonici. S. C. vero indultum praebuit juxta resolutionem ad dubia Jub. 1718. ad III. (15): *Montis Falisci Jub. 6. Decem.* 1794.

(15) *Vide num.* 20.

59. Conatus omnis pro assequenda jubilationis gratia nihil profuit Sacerdoti Philippo Galeotti Canonico Collegiatae S. Mariae Majoris Labicorum, qui per annos 40. Canonicatum possedit, sed servitium praestitit, non suae Ecclesiae, sed Rev. Fabricae S. Petri in munere commissarii, qua ratione Episcopus, et Capitulum dignum gratia haud esse ajebant: *Signina Jub.* 16. *Maii* 1795.

60. Retulit indultum jubilationis Capellanus Cathedralis Philippus Naldini ob lapsum annorum 40. a possessione Capellaniae, licet ille ob habituales morbos ab eo probatos nunquam fero choro interfuerit: *Perusina Jub.* 13. *Junii* 1795.

61. Sacerdos Carolus Puccisanti Capellanus Parochialis S. Mariae, in qua duodecim sunt Capellaniae ad nutum amovibiles de jurepatronatus Ecclesiae Metropolitanae, quarum Capellani more Canonicorum Ecclesiam inserviunt, ob quadragenarium servitium, assiduum, et laudabile, adversamque valetudinem annorum 66. postulavit indultum jubilationis. Archiepiscopus, Capitulum Capellani ei favent, sed minime S. C. quae petitum indultum denegavit. *Camerinen. Jub.* 12. *Martii* 1796.

62. Petrus Antonius Gardini Mansionarius Collegiatae S. Rufilli sub spirituali jurisdictione Capituli Vaticani ob chorale servitium ultra quadragenarium praesidio nititur S. C. pro gratia jubilationis, quia cuncti Capitulares assensi sunt, dummodo onus Missae Conventualis habeat, cui ipse se obligavit. Inde ad dubium in S. C. propositum, an, et quomodo sit dictum indultum concedendum? affirmative respondit, dempto onere Missae Conventualis, et amplius: *Nullius seu Foropompilii Jub.* 18. *Junii* 1796.

63. Sacerdos Paulus Leggi Cathedralis Canonicus post quadragenarium servitium chori indulti jubilationis spe ducitur; Exibet is compendium librorum Capituli, ex quibus constat, se ab anno 1752., ad 1792. integrum laudabili frequentia praestitisse servitium per duodecim cujusque anni menses, itaut juxta Capitulares Constitutiones bimestri usus non fuerit vacatione; ideo a S. C. beneficium jubilationis assecutus est; etsi Episcopus indiguum illum non ob graves defectus in choro, sed ob extranea crimina judicaret: *Anagnina Jub.* 9. *Sept.* 1797.

Indultum retinendi Beneficium *Vide Dispensatio* §. *IV.*

Indultum retinendi Capellaniam *Vide Dispensatio* §. *IV.*

Infamia.

1. Quidam Sacerdos propter homicidium infamia laboravit, et quamvis sustinuisset torturae poenam tamen ad exilium fuit condemnatus, et dubitatum est, an infamia laboraret? et S. C. censuit in infamiae sordibus versari: *Asculana Irr.* 8. *Julii* 1690. *d.* 1.

2. Occasione concursus ad vacantem Parochialem oppidi Carentini instituerunt nonnulli rejiciendum esse Jacobum Philippum Bugatium tanquam adhaerentem antecessori dicta Ecclesia privato, consocium illius criminis, malisque moribus instructum. Sed habito concursu magis dignus renunciatus Bugattus. Bartholomaeus Salius excepit contra illum, sicut publica infamia notatum, ad Sacrum Senatum relatum est, an constet de diffamatione illius? affirmative respondit: *Mediolanen. seu Alexandrina Conc.* 28. *Nov.* 1693. *dub.* 1. Inde quoad assertam diffamationem Bugatti ut adeat judices suos (16) rescripsit: 13. *Febr.* 1694.

(16) Nam antequam excluderetur Bagatti a dignitatibus, et beneficiis ecclesiasticis

Inferior Praelatus *Vide Abbas*, *Archipresbyter*, *Praepositus*.

Infirmus *Vide Hospitale* §. *III*.

Inhabilitas *Vide Beneficium Ecclesiasticum* §. *I*. *Capellania* §. *V*. *Legatum Pium* §. *XV*. *Pensio Ecclesiastica* §. *II*.

Inhibitiones *Vide Appellatio*.

Innocentiana Taxa *Vide Taxa*.

Inquisitio Universalis *Vide Congregatio* §. *VII*.

Inscriptio.

1. Collegium S. Severi Martyris donavit Capitulo, et Basilicae S. Jo. in Laterano Urbis Capellam veterem in Cathedrali existentem, necnon aliquas domos ad construendam novam Ecclesiam, Basilicae aggregandam, et ab Ordinarii jurisdictione eximendam. Ecclesia haec nova fuit aedificata a dicto Collegio, et ejusdem fronte inscriptio fuit haec posita, *Sacrosancta Ecclesia Lateranensis Urbis*, *et Orbis*, *Ecclesiarum Mater*, *et Caput*. At Episcopo reclamante S. C. locum esse amotioni insignium, et inscriptionis deliberavit: *Barchinonen. Am. Ins.* 24. *Januar.* 1705.

2. Inter Patres Oblatos Congregationis S. Caroli, qui in Ecclesia S. Christinae sine praejudicio jurium parochialium recepti fuerant, et inter Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Bartolomaei oppidi Burgi Manerii, cui cura animarum illius Ecclesiae incumbit, controversia super inscriptione, quae ad Collegium praedictorum Clericorum spectat, exarsit? Hanc quaestionem S. C. explanavit decernens illam inscriptionem esse retinendam in janua, ubi jam apposita fuit: *Novarien.* 12. *Decem.* 1705. *dub.* 11.

3. Sodalitium SS. Matthaei, et Francisci de Assisio Neapoli erecta obtenta aggregatione Sacrosanctae Basilicae Lateranensis Urbis cum communicatione Indulgentiarum Januae Oratorii lapidem hisce verbis, *Visitantibus quotidie poenae indulgentur*, *sicut in Lateranensi Ecclesia*, affixerunt. At reclamante Archiepiscopo contra praedictam aggregationem, praefatum lapidem esse amovendum S. C. decernit: *Neapolitana Ind.* 19. *Junii* 1717. *d.* 3.

4. Etsi Parochialis S. Mariae da Facta terrae Castelli, et altera Ecclesia Parochialis S. Jo. Bapstistae, terrae Carifii declarari Collegiatas, et Parochos Dignitates obtinere non valuerint, tamen iisdem instantibus S. C. censuit tolerandum esse, ut dictarum Parochialium Rectoribus, et Presbyteris uti sigillo cum inscriptione *Collegium Terrae Carifii*, *Collegium Terrae Castelli*, jussit: *Trivicana Coll.* 2. *Sept.* 1731. *dub.* 4.

5. Signum Capituli Cathedralis, quo idem Capitulum utitur, hanc praesefert titulum, *Praepositus*, *Dignitates*, *Canonici*. Hodiernus Praepositus contendit hanc in omnibus capitularibus actibus esse inscriptionem adhibendam, et sese opposuit Capitulum, quod singulare Praepositi nomen removere in inscriptione conatur; at S. C. inscriptiones faciendas esse, *Praepositus*, *Dignitates*, et *Canonici* stabilivit: *Urbanien. Ins.* 18. *Dec.* 1745.

6. S. C. declaravit Lapides, quibus onera Patrum Carmelitarum Conventus Vulturis inscripta fuerunt, et e celebriori loco in obscurum ab ipsis translati, restituendi sunt eodem, quo erant loco usque a fundatore dicti Conventus, et Ecclesiae juxta voluntatem, quam germani fratres Jo. Augustinus, et Jo. Baptista de Capellis testatores

ex cap. Infamibus 87. *de Regulis Juris* in 6. probari deberet ejusdem infamia tum juris, tum facti ad tramites juris communis.

panderunt: *Januen. Cap.* 25. *April.* 1752. *dub.* 5.

Inservientes *Vide Clerici* §. *IV. Hospitale* § *V. Monasterium Monialium* §. *II. Religio Militaris Ordinis Hierosolymitani* §. *V.*

Insignia Familiae *Vide Stemma Gentilitium*.

Institutio *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *VII. Canonicatus* §. *I. Capellania* §. *VI.*

Instrumentum.

1. Sacerdos Johannes Orlandi publicis exaratis tabulis conquestus fuit, quod Notarius Galitius Moranus suam voluntatem inordinate, et confuse exposuerat, idcirco altero declarativo instrumento jurejurando mentem suam non fuisse, ut asseritur in primo instrumento declaravit, nec voluisse instituere simplex beneficium, sed Capellaniam laicalem in Ecclesia Cathedrali, et alia hujusmodi, quae omnia Episcopus comprobavit. Ob id S. C. sanxit instrumentum declarativum esse attendendum ex gratia, ac executioni demandandum in forma commissaria: *Montis Pelusii Erect. Cap.* 12. *Maii* 1714.

2. Posteaquam S. C. consilium ceperat constare de excessibus Capituli Collegiatae S. Mariae Urbis Tudelae in Josephum Antonium Junguitum Canonicum Thesaurarium, et provisum Apostolicum, statuit idem Capitulum cogendum esse sub poenis pecuniariis in quantitate arbitrio Nuntii, et in subsidium suspensionis a divinis ad exhibenda omnia instrumenta, et jura, quae reditibus, praeeminentiis, ac juribus Dignitatis Thesaurariae, et Canonicatus ejusdem Josephi respectum habent: *Nullius Tudelae* 22. *Novem.* 1727. *dub.* 4. Causa reproducta rem S. C. commendavit Card. Bellugae, qui auctoritate S. C. Partes inducat ad concordiam, et quatenus concordare nolint, eam faciat ex officio in S. C. referendam: 13. *Martii* 1728.

3. Audita S. C. causa consilii, an instrumenta, quae celebrari solent occasione vestitionum, et professionum, nempe obligationes, quae fieri solent ab iis, ad quos pertinet, pro alimentis anni probationis, pro paraphernalibus, pro deposito dotis, pro annua praestatione vitalitia, solutione dotis, et pro fine, et renunciatione, rogari possint peracta cujuscumque Notarii Civitatis Mediolani, sive rogari debeant privative per Notarium Cancellarium Curiae Archiepiscopalis? responsio prodiit, dilata, et scribatur Archiepiscopo pro meliori informatione juxta instructionem: *Mediolanen.* 2. *Junii* 1736. *dub.* 2.

4. Instante Cancellario Curiae Episcopalis Urbaniae exhibitum fuit in S. C. dubium, an juxta solitum acceptilationes, et extinctiones obligationum deinde rogari debeant per eadem acta, per quae fuerunt rogata obligationes, prout Franciscus Maria II. Urbini Dux decreverat? Dilata, et ad mentem S. C. respondit; *Urbanien.* 4. *Maii* 1754. *dub.* 1.

5. Exinde proposuit idem Cancellarius dubium, an, et qui formularum libri, ac instrumentorum post obitum Cancellariorum, et Scribarum quorumcumque Urbaniae deferri debeant ad Archivum publicum Communitatis Urbaniae, de qua re etiam sancivit praefatus Dux? S. C. eumdem dedit responsum: *Ibid. dub.* 2.

6. Expositum fuit, S. C. definiisse usque ab anno 1625. instrumenta constitutionis patrimonii sacri non esse Communitatis publico Archivo, sed in Cancellaria Episcopali asservanda, modo quaeritur, ut declaretur in dicto decreto instrumenta etiam comprehendi assignationis bonorum, quae in titulum

patrimonii sacri constituuntur, quum hujusmodi bonorum assignationes essent ad vitam Clerici tantum, quo tempore sunt immunia illa bona ab oneribus cameralibus, et S. C. censuit dicta instrumenta ad publicum Archivum Communitatis minime esse deferenda: *Sutrina* 23. *Januar.* 1773.

Interdicti Censura.

1. Quum declarasset S. C. Vicarium, sede vacante, qui concesserat aliter dimissorias, quam praescriptum sit a Concilio *cap.* 10. *Sess.* 7. (17) posse puniri ab Episcopo, qui ad eam Ecclesiam vacantem promotus est juxta *cap.* 16. *vers. Episcopus vero sess.* 24. *de reform.* (18); pariter constituit S. C. Capitulum incidere in poenas *cap* 10. *Sess.* 7. (19): *Tarraconen. Febr.* 1590. *d.* 4.

2. Ad dubium, an Visitationi Ordinarii subjaceat Oratorium in praedio *della Bagnarola*, et nullum sit interdictum illius cum omnibus inde sequutis? S. C. respondit dandas esse remissoriales literas hinc inde directas Episcopo viciniori ad effectum probandi, an Oratorium sit publicum, vel privatum, necnon circa notitiam Interdicti: *Caesenaten. Jurisd.* 23. *Sept.* 1690.

3. Quum Patres Eremitae S. Augustini Urbis Firmi in Archiepiscopum, Praedecessorum vestigia prosequendo, peragere expetentem visitationem SS. Spinae D. N. J. C., quae in eorumdem Patrum Ecclesia tribus occlusa clavibus, quas Civitas, Sodalitium inibi erectum, et iidem Patres retinent, asservatur, oppugnationem sustinuissent, idem Archiepiscopus Ecclesiam illam interdicto supposuit, quod validum esse S. C. agnovit: *Firmana Visit. SS. Spinae* 5. *Junii* 1700. *dub.* 2.

4. Lata Excommunicationis censura contra Decanum Ecclesiae Cathedralis assistere Episcopo concionanti abnuentem, idem Decanus divinis officiis praesto esse, et supplicationibus, aliisque functionibus intervenire voluit. Capitulum id permisit; ideo in dubium venit, an Capitulum causa dicti assensus Interdicto multetur? definitio protelatur, ut Episcopus ad ulteriora procedat: *Calaritana Cens.* 26. *Novem.* 1701. *dub.* 3.

5. Maximilianus Franciscus Gobertus Comes de Rechem Parochis Locorum sui Comitatus Religiosum S. Lamberti Patroni Urbis, ac Dioecesis Leodiensis, diem festo ritu traducere ve-

(17) *De reform.*, ubi haec habetur „ Non liceat Capitulis Ecclesiarum Sede vacante, infra annum a die vacationis, ordinandi licentiam, aut literas dimissorias, seu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex juris communis dispositione, quam etiam cujusque privilegii, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficii ecclesiastici recepti, sive recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere „ Huic dispositioni accedit Epistola S. C. Episc., et Reg. 9. Sept. 1701. relata *in Bull. Clem. XI. pag.* 526, qua Nuntio Apostolico in Regno Neapolitano jussu Summi Pontificis mandatur, ut omnibus Vicariis Capitularibus ejusdem Regni Pontificio nomine inibeat, ne literas dimissorias pro prima chericali tonsura, aliisque ordinibus cuicumque concedant; tametsi annus a die vacationis Ecclesiarum elapsus sit, absque speciali facultate S. Congr.

(18) „ Episcopus vero ad camdem Ecclesia vacantem promotus ex iis, quae ad cum spectant, ab cisdem Œconomo, Vicario, et aliis quibuscumque Officialibus, et Administratoribus, qui, Sede vacante, fuerunt a Capitulo, vel ab aliis in ejus locum constituti, etiamsi fuerit ex eodem Capitulo, rationem exigit officiorum, jurisdictionis, administrationis, aut cujuscumque eorum muneris, possit eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerit; etiamsi praedicti officiales, redditis rationibus a Capitulo, vel a deputatis ad eodem absolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad Ecclesiam pertinentibus, si quae ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere ".

(19) *Vide not.* 17.

tavit. Episcopus sub poena censurarum cum monitorio, ut ille se ab hujusmodi inhibitione abstineret, praecepit. Comes vero non solum imperium recusavit, sed plurima libere contra Sacros Canones egit; qua de causa Episcopus processit, et in poenam interdicti censurasque una cum Ministris eum incurrisse declaravit. Interrogata S. C. de validitate censurarum, validas censuras judicavit: *Leodien. Cens.* 11. *Martii* 1702.

6. Etsi Vicarius Generalis in sacra Visitatione Oratorium in aula Palatii Baronis Castri Novi positum, ac fere dirutum, non aedificari iterum, nec sacrum in eo peragi, nisi de legitima Apostolica facultate constaret, mandaverit, tamen denuo constructum, hostiaque divina immolata fuit. Ob id Archiepiscopus ejus demolitionem decernens, interdicto supposuit. At non patuit inde ejusdem valor, et S. C. interdictum emanatum a Visitatore sub fundamento quod Oratorium sit privatum, et non publicum, validum non esse putavit. Plura signa publicam erectionem ostendebant, praesertim tintinnabulum, officiatura certis diebus festis per Clerum, beneficii Ecclesiastici erectio, ac visitatio cum procurationis exactione; *Compsana Cens.* 31. *Maii* 1704. *dub.* 1.

7. Interdictum appositum in Oratorio Societatis Mortis, et Orationis Casalis Majoris a Curia Episcopali Cremonensi esse validum S. C. visum est. Prohibuerant enim Sodales, ut in dicto Oratorio Praepositus Ecclesiae Parochialis S. Leonardi intra cujus limites situm est, solemni more sacrificaret in festo Nativitatis, qua de causa lumina extinxerant, atque altare expoliaverunt; *Cremonen.* 23. *Januar.* 1706. *dub.* 1.

8 Georgius Cugurra ob assertam Clerici Michaelis Satta percussionem excommunicatus a Curia Algarensi ad Metropolitanum Turritanum appellavit, et ab eo literas inhibitorias, mandatumque, ut Curia Algarensis acta transmitteret, obtinuit. Sed Curia praefata ad Delegatum Apostolicum Judicem Apellationum recursum habuit. Hic ad Episcopatum Bossanensem evectus Archiepiscopo Turritano procedi inhibuit, et ob suorum mandatorum spretum Ecclesiae ingressum ei interdixit, dictumque Archiepiscopum ad Sanctam Sedem appellantem excommunicavit. Controversiam desuper ortam S. C. sedavit, decrevitque interdictum, censurasque ab Episcopo Bossanensi latas haud sustinendas sed eumdem suae conscientiae consulendum: *Turritana Null. Cens.* 5. *Junii* 1706.

9. Decretum Episcopi super interdicto Capellarum ruralium territorii terrae Belvederii, quas non visitavit, sed certior factus fuit, esse supellectilibus sacris destitutas, qua de causa ut de legitima fundatione earum, ac dotatione doceretur, praeceperat, validum non est, neque est exequendum, sed Episcopus in visitatione singillatim provideat: *Sancti Marci Decreti* 2. *Julii* 1707.

10. Praevia Ordinarii venia construerat Jo. Baptista Antaldus nobilis Urbini Oratorium prope suum rurale domicilium in Dioecesi Pisaurensi situm. Episcopus autem Visitationis occasione sub fundamento, quod illud publici Oratorii qualitatibus destitueretur, interdicto supposuit. Antaldus S. C. adiit, quae rem Card. Legato remisit ut mandet plantam judicialem fieri, et cum suo voto transmittat: *Pisauren. Orat.* 19. *Novem.* 1707. Postmodum esse locum remotioni suspensionis, et Ecclesiae interdicti juxta modum (20)

(20) Nempe censuit S. C. injungere Episcopo, ut si, et posteaquam DD. De Ansal-

definivit; 22. *Febr.* 1710. (21).

11. Praeceptum a Curia Episcopali Patribus S. Dominici Urbis Andriae injunctum sub poena localis interdicti, quod iidem servare formam consuetam in supplicatione peregenda in festo S. Dominici ejusdem Civitatis patroni abnuebant, validum est: *Andrien. Proc. et Inter.* 6. *Julii* 1709. *dub.* 2.

12. Minime autem firmum est interdictum ab eadem Curia appositum causa eorum contumaciae qui dicta praecepta haud exhaurierunt. Nam Episcopus interposita ad Nuntium jam appellatione hanc poenam relaxavit: *Ibid. dub.* 3.

13. Sodales Societatis S. Crucis in Ecclesia S. Martini loci de Treppiniana existentis propria auctoritate sacram Imaginem in ara majori Ecclesiae positam amoverunt, ac oppositionem fecerunt, quominus cadaver Jo. Baptistae Conti dictae Ecclesiae Rectoris nuper defuncti in eadem Ecclesia, ubi sepulcrum sibi delegerat, tumularetur. Vicarius Generalis praeceptum promulgavit, sub poena interdicti, et suspensionis, quo Sodalibus, ut sacram Imaginem reportarent, ac patientiam pro sepeliendo cadavere haberent, injungebatur. Non obtemperarunt Sodales, eo quod Societas eorum esset laica, Ecclesia haud Parochialis, hinc Ecclesiam, Sodalesque interdictos, suspensosque declaravit. Facta controversia rescriptum a S. C. fuit, ut praevia repositione Iconis S. Martini in ara Majori, et restitutione clavium suspenso interdicto proponatur causa super negotio principali in S. C. *Lucana Cens.* 18. *Apr.* 1711.

14. Contendens Alexander Angelus Rector Parochialis Villae S. Angeli, quod Andreas Buccolinus paschale praeceptum in propria paroccia non perfecisset, expediri praeceptum personale sub interdicti poena curavit, et postmodum interdictum eum declaravit. S. C. consulta dictam poenam ratam non habuit. Nam ille a pluribus annis ab Ecclesiae Parochialis S. Angeli gremio sese separaverat, et curae Cathedralis fuerat adscriptus, necnon in urbe domicilium urbanum habebat: *Tolentina Inter.* 30. *April.* 1712.

15. Episcopus Uxentinus Conventum Carmelitarum oppidi Marciani obnoxium illum esse Constitutioni Innocentii X. Pont. Max. *Instaurandae* (22) putans, supprimi intendit, quatenus restitutionis gratia vigore Decreti *ut in parvis* (23) ab ipsis Patribus obtenta non fuerit. Inde ob eorumdem contumaciam censurarum excommunicationis, et interdicti sententiam pronunciavit. Suppressio facta invalida fuit declarata, modo censuras latas, ac per eumdem gesta nulla esse S. C. edixit. Patres enim de numero Religiosorum, ac de praeventiva contestata denunciatione una cum appellatione coram Vicario Generali habita docuerant: *Ugentina Jurisd. et Cens.* 16. *Martii* 1715. *dub.* 3.

16. Archiepiscopus Beneventi in sacra Visitatione anni 1714. ab Univer-

dis publico instrumento in Cancellaria Episcopali servando se obbligaverint, atrium, seu ambulacrum, scalas, situm ante easdem, et viam, quibus itur ad Oratorium cuicumque libera in perpetuum servare, atque praedictorum omnium dominio, et juri cum effectu renunciaverint, et apposito in loco omnibus patente lapide cum inscriptione, quod domus cum omnibus supradictis locis nulla gaudet immunitate, praefatum Interdictum removeat: *Lib.* 60. *Decret. pag.* 76.

(21) Advocatus Dominicus Ursaya causam hanc patrocinatus est in favorem Jo: Baptistae De Antaldis, cujus jura exponit in *Discept. Eccl. XXIII. tom. part.* 2. *usq. ad num.* 63.

(22) *Vide not.* 463. *tom.* 3. *pag* 293.

(23) *Vide not.* 464. *tom.* 3. *pag.* 393.

sitate reparari, tectumque reaptari Ecclesiae unius Parochialis S. Nicolai terrae Ceppaluni sub poena interdicti mandavit. Sed statim Universitas validitatem, justitiamque interdicti impugnavit. Qui S. C. sensus sint, quaeritur: haec suspendit illud usque ad exitum causae, quae super praefata reparatione in S. C. agitabatur, quam ex defectu probationum minime S. C. resolvit: *Beneventana Rep. Eccl.* 28. *Martii* 1716. *dub.* 2.

17. Marius Gigli provisus fuit a sede Apostolica de Archipresbyteratu Cathedralis. Episcopus praetendens concursum nullum fuisse ob non servatam formam Concilii (24), eo quia duo Examinatores Synodales interfuerint tantum, ac vices tertii Vicarius suppleverit Generalis, illum citari ad comparendum sub poena ducat. 300., interdicti etiam ab Ecclesia tribus assignatis diebus, ac hisce elapsis decretum tulit, in quo mandatum pro ducat. 300. relaxavit, Archipresbyterum interdictum ab Ecclesiae ingressu declaravit, concursum ac Bullas nullas, Archipresbyteratum vacare pronunciavit. Hoc dubitationi obnoxium fuit; S. C. vero privationem, mandatumque poenale juxta decretum Episcopi nullum, circumscriptis omnibus ab Episcopo gestis, edixit: *Ugentina Archip.* 6. *Junii* 1716.

18. Curia Archiepiscopalis Officialibus Sodalitii SS. Mathaei, et Francisci de Assisio Neapoli erecti, sub poena interdicti, ne ascensum Scalae Sanctae permitterent, inhibuit, monuitque sub eadem poena, ut biduo praecise, et peremptoriae tribunal Visitationis de assertis Indulgentiis, deque aggregatione sacrosanctae Basilicae Lateranensi edocerent. At Sodales praevio monitorio super observantia in usu scalae sanctae continuarunt, et Curia praefata cedulones interdicti affixit. Quaesitum inde fuit, an illud sustineatur? et rescriptum prodiit, audiantur: *Neapolitana Indul.* 19. *Junii* 1717. *dub.* 4. Deinde negativum emanavit a S. C. responsum: 10. *Julii ejusd. an.*

19. Canonici Thomas de Ruheis, et Hieronymus Morini laudum Episcopi observare nolentes, et impositam poenam solvere recusantes, ab eodem Episcopo fuerunt sacrorum interdictione multati. Quaesierunt hi num interdictum hoc sustineretur? et responsum acceperunt, dilata, suspenso interdicto usque ad exitum causae: *Aquilana* 18. *April.* 1722. *dub.* 4.

20. Censuras excommunicationis, suspensionis, et interdicti ab Archiepiscopo contra Patres S. Francisci de Paula, qui illi visitationem in Oratorio S. Mariae Lauretanae eorum claustro adjecto, et in quo quaedam Sarcinatorum est erecta Societas, peragenti restiterunt, latas S. C. suspendit usque ad exitum causae super jure visitandi propositae, et interim amoveri cedulones voluit: *Consentina Visit. et Cens.* 19. *Sept.* 1722. *dub.* 1. *et* 2.

21. Antiqua est controversia inter Episcopum Caputaquensem et Abbatem S. Mariae Angelorum terrae Centulae super exercitio jurisdictionis. Haec quaestio vero vigore S. C. resolutionum composita fuit, et Episcopus visitationem dictae terrae explevit. In hac autem Visitatione duo Sacerdotes abnuentes ad examen accedere suspensos a facultate confessiones audiendi declaravit, et edictum ad valvas Ecclesiae

(24) *Sess.* 24. *cap.* 18. *de Reform.* quo inter cetera decernitur „ Transacto constituto tempore, omnes, qui descripti fuerint, examinentur ab Episcopo, sive eo impedito ab ejus Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quam tribus; quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur ".

affigi voluit. Ob id tumultus in populo concitatus est, ministroque Episcopi contumeliis, verberibusque affecti fuere, imo populus ipsum Episcopum per horam obsessum retinuit qui postea ad oppidum Pixunti confugit, inibi auctoritate ordinaria, ac delegata a S. C. interdicto locali, ac personali contra nominatos dictam terram subjecit. De validitate ejusdem S. C. consulta, validitatem illius agnovit: *Capuquen. Jurisd.* 2. *Octob.* 1723. *dub.* 1.

22. Etiamsi in Constitutionibus Synodalibus Missae celebratio in Oratoriis tempore tridui Passionis D. N. J. C., necnon aliis solemnioribus festivitatibus sub poena interdicti Oratorii, et suspensionis celebranti prohibeatur, tamen Sacerdos Petrus Pratus Capellanus Ecclesiae S. Mariae de Areneto sacrum in eadem Ecclesia perpetravit, nulla reportata licentia, die festo Paschalis Resurrectionis. Episcopus Oratorium privatum esse putans Ecclesiam illam suspensum Capellanum enunciavit, Ecclesiamque ecclesiastico supposuit interdicto. Sed quum jam antea S. C. Ecclesia praefata publica fuisset judicata, hinc de injustitia interdicti sancivit: *Savonen.* 9. *Sept.* 1724. *d.* 1.

23. Vicarius Capituli Portucallensis Sede vacante interdicto affecit patronalem Capellam, et Aediculam a Margarita Leite de Figueredo dotatam, et B. Johannae Principissae Portugalliae dicatam. Expostulatum ab hoc interdicto fuit, et num validum esset, quaesitum, sed non esse validum S. C. rescripsit: *Portugallen.* 2. *Januar.* 1727. *dub.* 1.

24. Etsi Pompejus Sarnellus Episcopus Vigiliensis horariam tabellam pro choro Cathedralis confecerit, ac observari mandaverit, tamen per annos 20 eo vivente nunquam servata fuit. Novus Episcopus successor illius tabellae observantiam exoptans interdixit ab ingressu Ecclesiae nonnullos Canonicos, et Dignitates obsistentes, donec paruerint. Reclamarunt iidem, et S. C. non validum esse interdictum sententiam attulit. Nam solum imputabatur Canonicis absentia a choro, seu non interventus tempore debito, quo in casu imposita est tantum punctaturae poena: *Vigillen. Interd.* 2. *Dec.* 1730. *d.* 1.

25. Patres Augustiniani Civitatis Suessae Sacramentum Eucharistiae die Resurrectionis Christi Clerico Antonio de Paulo devotionis causa ministrarunt. Censuit Episcopus Patribus licitum non esse illa die sacra Synaxi fideles reficere interdictum propterea comminatus est. S. C. ad quam Patres ipsi confugerunt, respondit primum, ut praefatis Patribus Sacramentum Eucharistiae Clerico Antonio ministrare non licuerit; deinde quum sciscitati Patres essent, an praefata Ecclesia interdicti intentatio valida sit? respondit ad mentem: *Suessana Jur. Par.* 14. *Januar.* 1736. *d.* 2.

26. Episcopus suo edicto praecepit Capitulo Collegiatae, et Parochialis oppidi Terlitii sub poena interdicti Ecclesiae ipso facto incurrenda sibique reservata, ut in posterum servatis ritibus a rubrica praescriptis benedictio, ac candelarum distributio sumptibus ejusdem Capituli fieret, expresse vetans cuicumque Sacerdoti sub poena suspensionis a divinis ipso facto incurrenda, ut candelas privatim benediceret, et distribueret. Procurator Generalis Capituli, ac Capituli deputatus in alia Ecclesia occulte candelas benedixerunt, ac distribuerunt. Ecclesia itaque interdicto supposita fuit, ac non obedientes suspensione innodati, non obstante appellatione interjecta ab Archiepiscopali Curia Baresi. Ex animo ob id tractatum est, an censurae praedictae latae post interpositam, ac admissam appellationem a Metropolitano validae sint? S. C. affirmativum de-

dit responsum addens ad mentem: *Juvenacen.* 22. *Sept.* 1736. *dub.* 3. confir. pariter ad Mentem: 9. *Febr.* 1737.

27. Decreverat jam ante S. C. Capellanos Societatis Suffragii Castri Rapagnani absque Parochi S. Mariae licentia, cum venia tamen Archiepiscopi canere posse solemniter Missam in Ecclesia seu Oratorio dictae Societatis. Putarunt Sodales non indigere facultate quum jam in Synodalibus Constitutionibus prout in Sodalitii statuto habita fuisset mentio de celebrationibus praedictis, eaeque praescriptae, quapropter Missas praefatas celebrari absque potestate Archiepiscopi curarunt, qui hac de causa Ecclesiam Societatis interdicto generali locali multavit, quod an sustineatur? quaesito a S. C. responsum fuit ad mentem: *Firmana Interd.* 29. *Martii* 1733.

28. Non valentes Patres Conventuales S. Francisci Castri Villarum ut Episcopus poenam censurarum infligeret adversus illos, qui damnum in praedio Monasterii intulerant, funebri sonitu tintinnabulorum in hora secunda noctis magno populi timore, ac offensione incolas moerore afficere non desinerunt. Episcopus sub poena interdicti eos monuit, ut a dicta pulsatione desisteret. Patres appellarunt ad S. C. et cedulones, quas Episcopus affigi jussit, laceraruut, divinaque in templo interdicto officia celebrarunt. Apud S. C. igitur certatum est de interdicti validitate. Patres nullitatem defendunt ex jurisdictionis, ordinis judiciarii, justaeque causae defectu, et eorum sententiam S. C. sequuta est, et addidit ad mentem (25): *Cassanen. Cens.* 7. *Aug.* 1745. *dub.* 1

29. Advenit novus Episcopus Albigani visitationis causa in terram Tabiae. Clerus solemni pompa ei occurrit sed inter Clerum defuerunt Patres S. Dominici, et Cappuccini. Episcopus eorum Ecclesias interdicto supposuit. Sed Patres ad S. C. se converterunt, exponentes eos cogi non posse ad supplicationibus nisi publicis interveniendum necnon consuetudinem, ac loci distantiam in eorum favorem protulerunt. S. C. oratorum sententiam tenuit, nullitatem interdicti decernens: *Albinganen. Proc. et Null. Int.* 11. *Julii* 1750. *dub.* 2.

30. Interdictum ab Episcopo Elvensi contra Abbatem S. Benedicti de Salute Civitatis Lisbonae Ecclesiam ruralem in Villa de Alandroal sine Episcopi licentia aedificantem, solemniter benedicentem, peragentem sacra, et Sacramenta administrantem, latum sustinendum esse rescribitur; ita ut idem Episcopus potest etiam prout de jure procedere contra Sacerdotes seculares, et Regulares, qui in interdicta aedificata Ecclesia celebrarunt, et celebrant: *Elven.* 9. *Febr.* 1754. *dub.* 2.

31. Interdictum ab Episcopo Salutiarum contra Ecclesiam seu Capellam S. Antonii de Padua Carmignolae extra claustra, et districtum Conventus positam, a qua P. Guardianus Minorum Observ. S. Francisci ob sua privilegia tanquam exempta Episcopum visitantem prohibuit, declaratum validum non esse decisum fuit: *Salutiarum Juris. Vis.* 6. *Aug.* 1756. *dub.* 2.

32. Ad dubium; an simplices Presbyteri Civitatis S. Germani compelli possint ad accedendum quotannis ad Coenobium Montis Casini pro obedientia Abbati praestanda sub poena interdicti vel pecuniaria juxta formam Edictorum, et Decretorum? respondit S. C. affirmative moderata tamen poena ad duos carolenos tamen: *Nullius Montis Casini* 19. *Novem.* 1757. *dub.* 4.

(25) *Vide not.* 469. *tom.* 3. *pag.* 399.

33. Dubio perpenso, an sustineatur poena interdicti in edicto Episcopi intentata adversus Ecclesias, in quibus formularium Doctrinae Christianae deficere contigerit? negativum datum est responsum: *Neritonen.* 3. *Decem.* 1757. *dub.* 2. confir. addendo juxta modum (26) 18. *Febr.* 1758.

34. Statuta Sodalitii Poenitentium Episcopali primum, deinde auctoritate Apostolica in urbe Bonjeux erecti, praescribunt modum, quo Sodales pietatis opera agere possint. Vicarius Generalis Aptense probante Episcopo Sodalibus repente vetuit, ne in eorum Oratorio sacra canerentur, pompasque, seu supplicationes publicas Sodales ducerent et Augustissimum Eucharistiae Sacramentum deferrent, populoque benedicerent, non vocato Parocho, et Sacerdotibus Parochialis Ecclesiae. Appellarunt Sodales ad Pro-Legatum Avenionensem, qui mandata Episcopalia uti statutis Sodalitii contraria revocavit. Episcopus suspendit cunctos Societatis functiones exercentes, et ipsam Capellam interdixit. Sodales hodie nosse cupiunt, num haec interdictio valida esset? et non esse validam rescripsit S. C: *Asten.* 2. *Decem.* 1758. *dub.* 1. *confir.* 11. *Aug.* 1759.

35. Quum Sodales Sanctissimi Nominis Jesu quoad Oratorium S. Rocchi Oppidi Vigueriae dictae Societatis Regularibus Ordinis Praedicatorum subjectum visitationi Episcopi obstitissent, Oratorium illud Episcopus interdicto subjecit. Sodales Curiam Metropolitanam Mediolanensem adierunt, quae spreta oppositione Oratorium ab interdicto absolvit. Re discussa nullitas interdicti declarata est: *Derthonen. Visit.* 26. *Januar.* 1760. *dub.* 23.

36. Mos est Capellanum Curatum in Capella S. Pancratii, qui curam animarum in finitimis campestribus Regionibus *Calvi Villatellae, S. Antonii,* et *Turrium* exercet, deputandi. In ipsius congruam conservationem unaquaque familia publico instrumento quandam frumenti, ac vini quantitatem subministrare spondet. Et quum homines regionis Turrium Episcopum exorassent pro constructione novae Capellae, quae aedificata fuit, abnuerunt idcirco promissam praestationem Curato S. Pancratii tradere, quamvis eam sub poena interdicti praeceperat Episcopus, qui tempore in mandato praefinito elapso Capellam interdicto laesit. Re a S. C. cognita ejusdem validitas fuit pronunciata: *Albintimilien. Int.* 16. *Junii* 1770.

37. Episcopus Firmanus Ecclesiam S. Mariae de Puteo oppidi S. Martini interdixit, decrevitque munerum parochialium translationem ad Ecclesiam S. Johannis, donec reficeretur. Populus reclamavit, ac praesertim Antonius Piroli qui actionem popularem sibi competere putabat, ut Episcopo contradiceret. Ajebat Piroli instaurationes non indigere Ecclesia, itaut opus esset onerum parochialium translatione. S. C. autem ratum habuit Episcopi decretum, tum quoad interdictum, tum quoad translationem: *Firmana Inter. et Trans.* 19. *Maii* 1787.

38. Parochialis Ecclesia, et Orato-

(26) Et modus est, sustineri edictum quoad Ecclesias rurales tantum, sublata poena suspensionis, et Episcopus se gerat ad formam Const. SSmi DD. NN: *Ead caus.* 18. *Febr.* 1758. Haec Constitutio *incip. Etsi minima* 7. *Febr.* 1742., qua Benedictus XIV. etsi non dubitat, quin Episcopi invigilent, ut populus sibi commissus erudiatur in rebus fidei, sui tamen muneris esse putat illos de hoc Episcopali officio admonere. Et inter alias suadet doctrinam Cardinalis Bellarmini addiscendam, et explicandam, ut uniformitas habeatur, docendos, ait, esse actus virtutum theologicarum; et frequenter pueros in iis eliciendis exercendos.

rium publicum Villae Brignole plantam quandam emptam contendebant. Accurata, ac inimicitiis incensa contentio effecta, illa deposita fuit penes Judicem secularem, et ab Episcopo per totam Dioecesim interdicta. Petitum fuit, an sustineatur plantae interdictum? S. C. suspendit decretum, et scribi mandavit Episcopo juxta instructionem: *Derthonen. Er. Eccl.* 8. *Aug.* 1789. *dub.* 2.

Interdictum quoad Absolutionem *Vide Absolutio* §. *V.*

Interpositio *Vide Appellatio* §. *III.* *Concursus* §. *II.*

Interesse *Vide Damna etc.*

Interpretatio *Vide Applicatio* §. *III.*

Interstitia *Vide Sacramentum Ordinis* §. *IX.*

Invalidus *Vide Hospitale* §. *III.*

Inventarium.

1. Modestus de Vecchis administrator animalium, quae Marcus de Vecchis in favorem Capellae S. Nicolai terrae Morroni legaverat, quum ad rationis redditionem hujus administrationis adstrictus esset, quaesivit, num eorum animalium conficere inventarium teneretur? teneri tradere notulam juratam statutum est: *Larinen. Redd. Pent.* 10. *Maii* 1710. *dub.* 2.

2. Presbyteri Ecclesiae Receptitiae S. Nicolai terrae Castellucci tenentur conficere inventarium de reditibus Ecclesiae praedictae: *Cassanen. Visit.* 14 *Junii* 1749. *d.* 5. *confirmat.* 6. *Decem. ejusd. an.*

3. Ut de cunctis bonis inventarium fieret, Johannes Fabius Capellaniae S. Sebastiani Collegiatae S. Petri Massae Fiscaleae fundator jussit. Sodales B. M. V. de Consortio, et Capellani, beneficii sumptibus fieri debere contendunt. Neutrum sibi incumbere hoc onus ait Capellanus. Posita est quaestio, et confectioni inventarii ad formam testamenti locum esse sumptibus beneficii decisum est: *Cervien.* 7. *Junii* 1788. *dub.* 9.

Investimentum *Vide Bona Ecclesiastica* §. *VII.* *Fructus* §. *II.* *Legatum Pium* §. *IX.* *Pecunia.*

Investitura *Vide Emphyteusis* §. *I.*

Irrationabilitas Electionis *Vide Concursus* §§. *II et V.*

§. I.

Irregularitas orta ex defectu animi quando incurratur, necne.

1. Supplicatur declarari, quod si contingat aliqua homicidia a Capitulorum Cathedralium, et Collegiatarum militibus, Capitaneis praefectis, et aulicis, ubi habent Capitula dominium temporale, in reprimendis haereticorum, schismaticorum, et Sectariorum insultibus, committi Archiepiscopum, Episcopos, Capitula, et Clerum propterea non contraxisse irregularitatem. S. C. minime concedere id respondit: *Gnesnen. Febr.* 1590. *dub.* 1.

2. Episcopus negavit dimissorias ad Praesbyteratum Petro Jacobo Caprioli Diacono, qui cum quodam Clerico homicidio fuerat accusatus; sed inde absolutus cum clausula, nisi nova supervenissent indicia. Nihilominus viget publica adhuc fama, quod ille revera deliquerit, nec argumenta sufficientia de ejus vita, et moribus praebuit; ideo an ipse indigeat dispensatione super nota infamia? affirmativo responso S. C. aperte indicat: *Vigilien. Dimis.* 23. *Sept.* 1673. *dub.* 1.

3. Definitione explicavit S. C. irregularem Clericum propter accusationem, quam est poena mortis sequuta: *Dubium Irr.* 22. *Apr.* 1673.

4. Clericum illum, qui consuluit, ut honor defenderetur sanguine, et de facto occisio insequuta fuerit, esse irregularem S. C. judicium fecit: *Dubium Irr.* 15. *Decem.* 1674.

5. Episcopus ordines sacros confer-

re renuebat descendentibus ab Indis, seu ut vocantur a *Mulatis* intra quartum gradum. Sed S.C. ad quam hujus rei examen commissum fuit, censuit supplicandum esse Sanctissimum, quatenus Indiarum Episcopos animadvertat, Indos, et Nigros, omnesque ab eis per paternam, vel maternam lineam descendentes nullo jure ab ordinum, aliorumque Sacramentorum receptione arcendos esse, dummodo cetera per canones sacros requisita habeant: *Charchien. Ord.* 13. *Febr.* 1683.

6. Quum Franciscus Gomez de Britto reclamasset adversus Archiepiscopum qui detrectabat eidem conferre ordines, quia a Mauris trahebat originem, asserens, hoc vetitum esse suis Synodalibus Constitutionibus, et supplex institisset Franciscus pro facultate recipiendi ordines a quocumque Episcopo, disputato dubio, an Oratoris precibus sit annuendum? in casu de quo agitur, Constitutiones Synodales non obstare S. C. respondit: *Ulyssiponen. Ord.* 13. *Januar.* 1685.

7. Scribas exarantes processus, quorum vi rei ad ultimum supplicium damnati fuerunt, irregulares esse fuit statutum: *Dubium Irr.* 19. *Januar.* 1686.

8. Clericus Petrus de Larriantegui Colon in aula Matritensi evectus ad munus Regii Auditoratus requirentis causarum criminalium cognitionem obtinuit ab Innoc. XII. Breve praeservativum ab irregularitate ad triennium, dummodo a ferenda sententia in causa sanguinis se abstineat. Verum assumptus postea fuit in eadem Curia ad munus *d' Alcaldo*, ut ajunt, qui fert votum in causa sanguinis, et Secretarium ex pluralitate decretum extendit, et illi non subscribunt. Hinc occulte latet, an vigore praedicti Brevis Innoc. XII. tuta conscientia, et quin incurrerit in irregularitatem possit Orator modo supra enunciato consulere, et suffragium ferre in causis sanguinis, et mortis poenam importantibus? pro meliori informatione et ad mentem rescribitur: *Toletana* 4. *Febr.* 1702. *dub.* 1.

9. Praetendente Promotore Fiscali Curiae Episcopalis Ripanae Presbyterum Thomam Foliettam terrae Aquaevivae ob impulsum datum Birruariis pro detrusione in carcerem Pauli Imperatoris ejusdem terrae graviter in lecto decumbentis ex quo mors dicti Pauli evenit, irregularitatem incurrisse; idem Presbyter S. C. adiit, a qua dilata, et expectetur exitus causae coram Episcopo, responsum emanavit: *Ripana Irr.* 12. *Apr.* 1710. *dub.* 1. *et* 2.

10. Quum ad Locum Alberiae accessisset Dominicus Ridella cum duobus sociis, Sacerdos Dominicus Bozzinius Praepositus dicti loci, ad quem jure feudi pertinet ejusdem loci jurisdictio temporalis, convocavit plures subditos ut armati carceribus manciparent, nonnullos praetensos facinorosos, inquiens *se fuggissero voi altri sapete quello dovete fare alli furbi*, intelligens *Archibugiate*. Evenit, ut nepos Praepositi Sacerdos Bozzinius ictum igneae ballistae e fenestra exploserit adversus in via stantes quod etiam alii consocii egerunt, ex quo vulneratus Ridella obiit. S. C. consulta censuit Praepositum incurrisse irregularitatem: *Derthonen. Pract. Irr.* 2. *Maii* 1711. *dub.* 1. *confir.* 3. *Oct. ejusd. anni*, *et* 17. *Junii* 1713.

11. Gullielmus Melfort origine Scotus Londini natus ex genitoribus haeresis labe infectis, qui tamen haeresim abjurarunt, Catholicamque Religionem subinde amplexi fuerunt, in aetate duorum annorum baptismum ab Ministro Ecclesiae Anglicanae recepit; inde quum ad sacros ordines ascendere cuperet, ignorat, an sit irregularis, ex quo baptismum ab haeretico habuit? S. C. non esse irregularem resolvit:

Romana 21. *Maii* 1718. *dub.* 1.

12. Necnon irregularem non esse eumdem Gulielmum, ex quo natus ille est a parentibus haereticis eadem S. C. declaravit: *Ibid. dub.* 2.

13. Jo. Baptista Vivier ortus ex parentibus turcis baptismum in aetate infantili suscepit, inde sacris ordinibus una cum presbyteratu fuit insignitus, postea animo perplexo est, an indigeret absolutione ab irregularitate cum rehabilitatione ad ordines, et non indigere S. C. judicavit. Irregularitas quippe descendens ex neophitatu locum sibi non vindicat in eo, qui in aetate infantili, se qui in adulta fuit baptizatus, quatenus post aliquod temporis intervallum, idoneus ab Episcopo ad suscipiendos ordines reputatus fuerit. *Melevitana* 13. *Aug.* 1718. *dub.* 1.

14. Licet Hieronymus Antonius Bonacina Clericus Mediolanensis, qui in aetate annorum 23. constitutus cupit sacris ordinibus initiari, nullam a demone passus fuerit per biennium vexationem, veluti Card. Archiepiscopus confirmat, cum tamen uti olim energumenum irregularem esse S. C. arbitrata est: *Mediolanen.* 2. *Decem.* 1724.

15. Josephi de Carolis Amerinus clericus in minoribus constitutus ordinibus Capellaniam retinet in terra Sublaci Dioeceses Interamnensis. Hujus pater, et frater ob furta a Sacra Consulta fuerunt ad triremes condemnati. Duo hinc simul proponuntur definienda; utrum ille in quamdam irregularitatem ob parentis, fratrisque infamiam ratione criminis inciderit, indigeatque dispensatione Apostolica; et num idem Joseph ab Interemnate Beneficii, sive ab Amerino originis Episcopo ad sacros ordines promoveri debeat? S. C. nullam contraxisse irregularitem, et per Episcopum Interamnatem ad Sacerdotium promovendum esse definivit: *Amerina, seu Interamnen, Ord.* 11. *Aug.* 1759.

16. Gregorium Donato in Civitate Rhodigii ex parentibus Judaeis natum in sacro tamen regenerationis lavacro Venetiis ablutum, et in Seminario Adriensi militiae ecclesiasticae studiis operam navantem, irregularem esse, utpote neophytum, et recenter ad fidem conversum, fuit declaratum: *Adrien. Irr.* 31. *Maii* 1783. *dub.* 1.

§. II.

Irregularitas orta ex defectu Corporis quando incurratur, necne.

1. Irregularem illum pronunciatur, qui pollice in sinistra manu caret: *Caturcen.* 14. *Januar.* 1673.

2. Irregularem dixit S. C. Sacerdotem cui duo digiti manus sinistrae deerant: *Baren.* 16. *Dec.* 1673.

3. Quum dubitatum fuisset de quodam Novitio, qui erat emisurus professionem, an esset hermafroditus, et sic, an esset irregularis, et eum eo esset dispensandum? auditi fuerunt medici, qui retulerunt Religiosum esse marem, nec in eo considerari posse ullam sexus duplicitatem; et ideo dubium involutum evolvit S. C: eundem non esse irregularem: *Dubium Ord.* 11. *Januar.* 1687.

4. Declaratur in irregularitatem incidisse Sacerdotem Bernardinum Lopes oppidi Phileni, eo quod ob quandam laesionem flexibilitate in brachio dextero caret; et ideo neque perfecte signare se potest crucis signo, neque in celebratione Missae sacram ostiam, et sanguinem sumere valet, nisi ope brachii, et manus sinistrae, quamquam ceteras Missae caeremonias rite, recteque impleat; quod ab Archiepiscopo confirmatur, qui de peracto experimento coram Caeremoniarum Magistro testimonium perhibet: *Consentina* 3. *Julii* 1725. *dub.* 1.

§. III.

Irregularitas orta ex Crimine quando incurratur, necne.

1. Clericos Seculares Abbatiae Ferentilli ordines accipientes et literas dimissoriales impetrantes ab Episcopo, intra cujus fines existunt ordinandi, a susceptorum ordinum executione suspensos esse juxta *cap.* 8. *Sess.* 23: (27) et sic suspensos ministrantes irregularitatem incurrere fuit definitum: *Spoletana anno* 1583. *dub.* 2.

2. Ad dubium, an Clericus, qui de homicidio inquisitus indicia causa torturae diluit, durante mihilominus communi aestimatione populi illum pro homicida reputantis censendus sit irregularis ad effectum, ut promoveri queat? S. C. respondit, in casu, et ad effectum, de quo agitur, legitime fuisse denegatas literas dimissoriales ad ordines: *Novarien. Dimiss. ad Ord.* 1. *Octob.* 1661.

3. Exponit Hyacinthus Theti qualiter praecedentibus solitis publicationibus, et nullo opponente promotus fuerit ad subdiaconatum, nunc vero pro reliquis ordinibus suscipiendis occasione denunciationum revelatum fuit, quod Hyacinthus interfecerat Franciscam Pizzoniam. E contra constat de bona vita, et fama Oratoris; ob id ignoratur, an sit censendus irregularis? et negativum datum est responsum quoad forum externum; quoad forum internum Oratorem consulere debere suae conscientie: *Mileten. Irr.* 10. *Novem.* 1674.

4. Quaedam puella plagam fronti inflictam accepit, qua immaturam mortem oppetiit. Hujus vulneris per accidens inlati suspicio injecta fuit in Jo. Baptistam Coranisium Diaconum, qui in aliorum comitatu ludis illo tempore vacabat; tamen comprobari id haud potuit. Quaesita proinde S. C. an Orator sit irregularis? et non esse respondit: *Ugentina Irr.* 27. *Martii* 1677. *dub.* 1.

5. Quidam vir cum sua uxore Clericum Palentinum deprehendit, et vulnere eum affecit. Post diuturnum tempus in eodem delicto Clericus delinquit, ex quo factum est, ut de noctu cum vir supervenisset, qui videntem Clericum fuga salutem petentem, suam uxorem interemit. Clericus modo ordines sacros desiderat, sed Ordinarius haesitans de irregularitate illum repellit, qui enixe proinde orat S. C.. et quaerit, an propter hoc incurrerit irregularitatem? et rescribitur, negative: *Dubium Irr.* 22. *April.* 1679.

6. Expositum fuit, quod Capitulum Ecclesiae Zagabriensis juxta leges Regni, si ageretur de bello pro Catholicae fidei, et Patriae defensione, mittebat milites, quibus praeerat aliquis de gremio Capituli. Quum autem eam ob causam anno 1685. Capitulum milites misisset, iisque praeesset Archidiaconus, qui Vexiliiferum Turcam necavit, dum se ab Exercitu Liburnico opprimi credebat: proposito dubio: an Archidiaconus ex causa praefata effectus fuerit irregularis? responsum prodiit affirmativum: *Zagabrien. Disp. Sup. Irr.* 17. *Nov.* 1685. *dub.* 1.

7. Postulatur, an Clerici, qui post absolutionem obtentam a Vicario Ca-

(27) *De reform.*, quo praecipitur, neminem ordinandum esse; nisi a proprio Episcopo, quod explicatum est ab Innocentio XII. *Const. Speculatores* 4. *Novem.* 1694. (*Bull. Rom. tom.* 9. *pag.* 374.) declarante, illum esse proprium Episcopum ordinandi, qui ei subditus sit, vel ratione originis, vel ratione domicilii. Et Sacrum Concilium *cit. loc.* quoad poenas addit,, si secus fiat, ordinans a collatione ordinum per annum, et ordinatus a susceptorum ordinum exequtione quamdiu proprio ordinario videbitur expedire, sit suspensus. "

pitulari exercuerunt ordines illicite susceptos inciderint in irregularitatem? dispensandos esse ad cautelam respondetur: *Neapolitana Ord.* 15. *Decem.* 1685. dub. 2. Deinde esse dispensandos super irregularitate resolvitur: 27. *Apr.* 1686.

8. Jo. Dominicus Benuccius Parochus Ecclesiae S. Eugeniae supplicavit redintegrari ad facultatem Missam celebrandi, a qua fuit suspensus, eo quod duas Missas eodem die pluries celebravit; ideo ob infamiam in ambiguo fuit, an in irregularitatem inciderit? S. C. censuit Oratorem esse dispensandum intra tempus, quod Archiepiscopo libet: *Senen. Irr.* 16. *Novem.* 1686. *dub.* 1.

9. Casus propositus fuit his verbis. Quidam Parochus cujusdam loci interfuerat matrimonio contracto inter vilis conditionis mulierem, et Baronem, qui, licet nullum penitus jus in, et super Ecclesia Parochiali haberet, attamen jurisdictionis exercitio inter plures condominos per vices diviso, nonnullis anni mensibus in dicto loco fruebatur; dicti Baronis filius ex alia uxore tunc praemortua susceptus Parochum praedictum occidit de anno 1677. Hujus homicidae hactenus viventis filius ante patratum delictum natus ad sacros ordines promoveri desiderat, quo circa preces obtulit S. Poenitentiariae, quibus S C. remissis decernendum proponitur; an praefatum homicidium obstet Oratori, quominus ordinari valeat? Oratorem non indigere dispensatione respondit. *Dub. Disp.* 2. *Aug.* 1687.

10. Episcopus ex causis sibi notis suspendit a celebratione, et ordinum exercitio Presbyterum Dominicum Gulielmum, quem subinde irregularem declaravit, ex quo iste neglecta suspensione praedicta celebravit. Censurae validitate firmata opus est explicare, an sit irregularis? et S C. dilata, et ad mentem (28) rescripsit: *Isernien. Susp. et Irr.* 20. *Decem.* 1687. *dub.* 2.

11. Sacerdos quidam sese vendidit Batavis pro servitio marittimo, inde egestate pressus arma sumpsit, et in Indiis militiam exercuit, in dubium hinc venit, an Orator praemissis ex causis inciderit in irregularitatem? resolutio prodiit esse dispensandum: *Salisburgen. Irr.* 14. *Maii* 1689.

12. Quidam Sacerdos propter homicidium nota infamiae inurit, et quia sustinuit torturam, idcirco condemnatus tantum fuit ad exilium, et dubitatum est; an infamia laboraret, et dici posset irregularis? S. C. illum fama esse diminutum censuit: *Asculana Irr.* 8. *Julii* 1690. *dub.* 1.

13. Processum subjerunt Sacerdos *della Polonia*, et duo Diaconi Jacobus Anzara, et Jo. Carolus de Rubeis ob partum sacrilegum, qui nocturno, et hyberno tempore devexerunt; qua de causa foetus occubuit. Modo in dubio ponitur, an isti praetensi rei indigeant dispensatione ab irregularitate? et non indigere dispensatione ad cautelam fuit judicatum: *Brugnaten.* 11. *Julii* 1693.

14. Sacerdos Emanuel Cohelo quadam nocte anni 1677. permanens in

(28) Mens est, ut in prima Congregatione referatur, an Guilielmus celebraverit ante appellationem, vel post expletum tempus absolutionis cum reincidentia obtentae a Metropolitano: (*Lib.* 37. *Decret. fol.* 715.) Causa reproposita *die* 10. *April.* 1688. constet Oratorem plures celebrasse post expiratam absolutionem, cum reincidentia post duos menses a Metropolitana obtenta, censetque Episcopus eum in Irregularitatem incidisse. Et imposita Oratori poenitentia salutari, et factis prius per ipsum Oratorem exercitiis spiritualibus, ut Episcopus dispenset, eumdemque ad exercitium Sacrorum Ordinum rehabilitet, jussit S. C. *Lib.* 38. *Decret. fol.* 182.

domo Ludovicae de Barros non sine magna difficultate, et periculo ab illius manibus aufugit relicto gladio, cum quo maritus infelicem uxorem etiam praegnantem pluribus verberibus una cum foetu inhumaniter interfecit. Ob id Orator pendit pro scelere poenam exilii, et multam; inde Parti, et Fisco praestita satisfactione supplicat pro absolutione cum rehabilitatione ad beneficia. S. C. audita relatione Nuntii Apostolici, ac re mature perpensa censuit Oratorem non incurrisse irregularitatem: *Ulyssiponen.* 14. *April.* 1696.

15. Quum Archiepiscopus Hispalensis praetensionem excitaverit Clericum Josephum Fuentes de Lebrixa suum subditum promotum ab Episcopo Samensi, cujus obsequiis addictus erat, ad sacros ordines sine literis Commendatitiis, et ad titulum insufficientis beneficii ipso jure fuisse suspensum, et per exercitium ordinum irregularem evenisse; idem Joseph S. C. adiit, quae affirmavit esse irregularem, et quoad absolutionem recurrere ad Archiepiscopum debere: 15. *Dec.* 1696. modo confirmatur decretum: *Hispalen. Irr.* 6. *Febr.* 1700.

16 Posteaquam Decanus Ecclesiae Cathedralis onus assistendi Archiepiscopo concionanti respuens fuerat excommunicatus, praefuit tamen divinis officiis. Quaesita proinde S. C. an in irregularitatem prolapsus sit? dilata, et Episcopus Alborensis procedat ad ulteriora, rescripsit: Nondum enim S. C. Archiepiscopi allegationes acceperat: *Calaritana Cens.* 26. *Nov.* 1701. *dub.* 2.

17. Angelus Malpicius Parochus Ecclesiae S. Nicolai Urbis Aesii ab Episcopo suo suspensus ab administratione Sacramentorum, eo quod non obtemperaverit cuidam praecepto sibi antea dato de se habenda domo pro carcere sub poena suspensionis a divinis, recursum habuit sub fundamento nullitatis, et injustitiae dicti mandati; tum quia elicitum fuit nulla praecedente citatione, et absque expressione causae; tum quia sibi personaliter praesentantum esse non constat. S. C. vero Parochum illum non incidisse in suspensionem nec in irregularitatem decrevit: *Aesina. Susp. et Irr.* 19. *Aug.* 1702. *dub.* 1.

18. Necnon mandavit Episcopo super deductis in ejus informatione, ut Parochum praedictum non molestet: *Ibid. dub.* 2.

19. Quum Curia Metropolitana Aquilejensis revocasset omnia per Episcopum Comensem gesta tanquam nulla, et attentata contra Sacerdotem Antonium Gattum; Curia Episcopalis appellavit ad S. C. Haec decrevit non constare de irregularitate Gatti, ob celebrationem Missae non obstante suspensione, ac illius declaratione, etiam per affixionem cedulae suspensionis: *Comen. Irr. et Grav.* 9. *Sept.* 1702. *dub.* 1. *confir.* 1. *Martii* 1704.

20. Canonici Ecclesiae S. Mariae ad Mare oppidi Majoris concionatorem a Curia Archiepiscopali deputatum rejecerunt, falso putantes se exemptos a jurisdictione Archiepiscopi. Vicarius Capitularis censuris eos innodavit; ipsi tamen a celebratione sacrificii sese minime abstinuerunt, absolutionem per mensem inde a S. C. reportarunt; eo jam elapso de ulteriori prorogatione non curarunt, et in exercitio eorum munerum perstiterunt; ipsos itaque irregularitatem incurrisse, S. C. declaravit: *Amalphitana Jur.* 30. *Sept.* 1702. *dub.* 3. *confir.* 2. *Decem. ejusd. anni.*

21. Suspensio a divinis lata a Vicario Generali Episcopi Leodiensi contra Jo. Dominicum Diognies Parochum oppidi Marienburgensis S. C. decreto valida est; ideo in irregularitatem incurrisse ob illius contemptum affirma-

re ead. S. C. non dubitavit, quando constet coram Ordinario, quod Parochus in ordinibus administraverit: *Leodien. Cens. et Irr.* 7. *Julii* 1703.

22. Joseph Martinus Nieto de beneficio provisus in Ecclesia Cathedrali ab Episcopo fuit rejectus a Sacrorum Ordinum susceptione, nisi obtinuisset dispensationem ab irregularitate contracta, quia in societatem fuit improbi viri, qui homicidium voluntarium patraverat, et fama emanavit illum esse irregularem, ob id pronunciavit irregularem, confirmavitque decretum *die* 17. *Decem* 1701. Modo rediit Orator exhibens quandam consultationem trium Doctorum Universitatis Salamantinae, qui eum haud incurrisse irregularitatem opinantur; et S. C. meliorem informationem postulavit: *Salamantina Irr.* 18. *Aug.* 1703. *d.* 1. Deinde esse irregularem iterum decidit: 26. *Januar.* 1704. *dub.* 1.

23. Scipio de Martino, et Angelus Ricciull:us celebrantes in Oratorio denuo extructo contra decretum visitationis Vicarii Generalis, qui privatum reputavit, quod situm erat in aula Palatii Baronis Castri Novi, ac interdicto suppositum, inibi celebrantes suspendendo, non incurrerunt irregularitatem. Nam jam S. C. ante censuras latas minime esse validas firmaverat: *Compsana Cens.* 31. *Maii* 1704. *dub* 4.

24. Sacerdos Jo. Antonius Barocchus a Curia Vercellensi renuens praeceptis suis parere, fuit a divinis suspensus; ausus inde est sacrum celebrare, et confessiones cum totius populi offensione audire. A S. C. in irregularitatem incurrisse fuit declaratum: *Vercellen. Irr.* 18. *Aug.* 1703.

25. Johanni Ludovico Boetreis Parocho Erthali, et in Feurdall nulla designata causa ac nulla praevia monitione a Curia Abbatiae Fuldensi censurae irrogatae fuerunt; et ob celebrationem postea peractam dubitatum fuit, an in irregularitatem inciderit? et negativum datum est responsum: *Herbipolen. seu Nullius Abbatiae Fuldensis Irr.* 19. *Julii* 1704.

26. Declaratis a S. C. *die* 15. *Sept.* 1713. censuris a Canonico Antonio Sorgiù praetenso delegato Apostolico, tum contra Secretarium Curiae Archiepiscopalis, tum contra ipsum Archiepiscopum latis nullis; et temerariis, ac illis e contra per Archiepiscopum in illum, et alios Canonicos assistentes eidem intentatis validis; inde sub *die* 5. *Dec ejusd. anni* praevia facultate a S. C. Archipresbytero indefinite commissa Canonicus Sorgiù absolutus fuit; alii Canonici putant sibi etiam suffragari illam facultatem, et absolutionem itaut non sit locus novae absolutioni, et S. C. contrarium edidit responsum decernens non esse locum novae absolutioni servata forma Ecclesiae consueta; et quoad irregulatitatem consulant suae conscientiae: *Turritana Cens.* 18. *Julii* 1705.

27. Jo. Felix Pellonus de Castro S. Eliae ad poenam triennalis relegationis ad Centumcellas damnatus, et deinde ante tempus remissus optavit, ut ad sacros ordines promoveatur et praevia Apostolica dispensatione ad illos ascendit ad titulum beneficii. Pro hujus consecutione tamen dispensationem Apostolicam minime impetraverat, dictumque beneficium per sex annos retinuit, et per hoc tempus sacrificium celebravit, ac inde a S. C. siscitatus est, num in irregularitatem inciderit, et dispensatione indigeret? illa non indigere S. C. putavit: *Nepesina Irr.* 23. *Julii* 1707. *dub.* 1. *et* 2.

28. Sacerdos Fabius Agosti loci Curtis Majoris exorans pro absolutione ab irregularitate, in quam incidit, eo quod causa duplicem stipem recipiendi duas Missas per duas vices eadem

die celebraverit, et ad dubium an ille inciderit in irregularitatem? S. C. voluit, ut expectetur exitus causae et ut Episcopus Placentinus procedat ad illius absolutionem: *Placentina Irr.* 9. *Junii* 1708. *dub.* 1. deinde affirmativum in casu de quo agitur responsum paudit: 11. *Januar.* 1710.

29. Suborta verbali contentione inter Sacerdotem Gabrielem de Gabrielis, et Dominicum Rosati super quadam parva quantitate frumenti ab ipso Gabriele debita Capellano Curato Ecclesiae loci de Pugliano; et quibusdam ad invicem contumeliosis verbis prolatis, idem Gabriel in ipso calore rixae adortus Dominicum ejus sinistrum supercillium cultro per obliquum transfixit, ex quo vulnere licet convaluerit, tamen sinistri oculi virtutem, et usum ita amisit, ut objectorum qualitatem, et quantitatem agnoscere minime valeat. S. C. respondit ad quaesitum, an irregularitatem incurrerit? negative: *Feretrana Irr.* 5. *Maii* 1708. *dub.* 1.

30. Sacerdos Felix Antonius Mutius Parochus loci Moriconis exquisivit a S. C. num in irregularitatem incurrerit? in eam enim incidisse praetenditur, eo quod Joseph Mutius dicti Felicis Germanus frater, ipso Felice absente, homicidium in Gregorium Pennellam patraverat, cujus cum fratribus paullo ante Felix jurgaverat, et in manu sanciatus fuerat. S.C. absolutionem ad cautelam impertivit: *Aprutina Irr.* 15. *Decem.* 1708. *dub.* 1.

31. Clericus Horatius Saracenius ad istantiam puellae Dominicae Grottolae ob praetensum Stuprum cum ipsa patratum excommunicationis censuram passus est; deinde de crimine insimulato tanquam innocens absolutus, nulla habita ratione ad excommunicationem ad sacros ordines, et ad Ecclesiae Cathedralis Canonicatum fuit promotus. At ambiguum fuit, an in irregularitatem inciderit? S. C. rescribit esse dispensandum ad cautelam: *Juvenacen. Cens. et Irr.* 23. *Febr.* 1709. *dub.* 2.

32. Clericus Franciscus Galuccius ad sacros ordines ascendere exoptans, rogavit, utrum in irregularitatem inciderit? Nam agens ille aetatem annorum 13. ludebat una cum coetaneo Eutizio Ciavatti, eumque vulneravit scalpello librario in dextero latere, qui per spatium 10. dierum curatus e domo discessit, at post alios dies decem maligna praeveniente febri, obiit. Gubernator Suriani processit contra eumdem, tamen ex medici, chirurgi testimonis absolutus fuit. S. C. re cognita esse dispensandum ad cautelam censuit: *Hortana Irr.* 15. *Junii* 1709. *d.* 1.

33. Subdiaconus Andreas Sette terrae Arenarum postulavit, ne labatur errore, num in irregularitatem inciderit ob internecionem sequutam puellae Caterinae Feulae, cujus retro humeros sese Andreas context. Siquidem Decurio dictae terrae ob inimicitiam cum illo habitam explodens igneam ballistam, illam per accidens percussit, ac postea dictum Andream vulneravit. Deficientibus testibus occularibus Curia Episcopalis tantummodo conjectura ducta fuit ad suspicandum. S. C. rescripsit, ut expectetur exitus causae coram Episcopo: *Mileten. Irr.* 8. *Febr.* 1710. *dub.* 1. *et* 2.

34. Paschalis Gioja Sacerdos, et Parochus S. Mariae de Paradiso terrae Pizzoli monitus ab Archipresbytero Ordinario dictae terrae fuit de irregularitate, in quam incurrit ob homicidium ab eo patratum in Jo. Dominicum de Castellano, dum erat in statu simplicis Clerici constitutus. Illius mortem ipse asserebat evenisse ex imperitia Chirurgi, quae sequuta est post 40. dies ab accepta plaga. Confecto

processu S. C. irregularis fuit declaratus, et bis instantiam quoad dispensationem rejecit, modo repulsam confirmavit: *Aquilana Irr.* 28. *Novem.* 1711.

35. Curia Episcopalis ad instantiam Jo. Josephi Faraglia allegantis Sacerdotem Jo. Jacobum Germanum in eum manus injecisse, et inde celebrasse, contra eumdem processit, et Vicarius Generalis cum testibus juratis, qui rixae interfuerant, eum excommunicavit. Succumbens S. C. adiit, num censurae latae validae sint, et an inciderit in irregularitatem? attestans nunquam fratrem pertigisse manibus; et S. C. rescripsit esse absolvendum, ac dispensandum ad cautelam: *Civitatis Ducalis. Cens. et Irr.* 12. *Decem.* 1711. *d.* 2.

36. Sacerdos Andreas Ravizottus musicas gratulationes cum sociis noctu agens, et a nonnullis ludificatus, et sibilis prosequutus, ipse cum aliis irrisores insequutus est illos objurgans, ut ab injuriis se abstinerent; sed minime valuit, ac jurgia declinandi causa a comitatu sauciatus abscessit. Contentio tamen non finiit et ictu selopi brevioris Antonius Portius comes Ravizzotti alterum ex irrisoribus interemit. In dubio positum fuit, num Sacerdos Ravizzottus inciderit in irregularitatem? et esse dispensandum ad cautelam S. C. respondit: *Novarien. Pract. Irr.* 16. *Julii* 1712. *dub.* 1.

37. Jam ab anno 1691. interneciono perpetrata Clerici Perpetui Josephi Pacerii in loco Viaristii a Promotore Fiscali Curiae Episcopalis compilato processu informativo homicidii, reus factus fuit Sacerdos Petrinus Luzana Praepositus Altavillae ex indiciis; ex quibus innotuit, quod idem Luzana iracundia concitatus fuerat in Christophorum Ripam, cui Pacerius socium se adjunxit, quod selopi ictus ex domus specula ipsius explosus fuit; ac quod statim Luzana post delictum fugam arripuit. S. C. quamquam omnes probationes ex conjectura penderent, tamen cum bis rejecit Conatus inde est apud Curiam Episcopalem infirmare, ac diluere, quae contra dicebantur, obtinuitque innocentem declarari, nullique irregularitati obnoxium, necnon collationem Parochialis consecutus ipse est. Postmodum ad Sanctam Sedem confugit, et deputata Congregatione particulari, contradicente Fiscali substituto, rescriptum est, constare de irregularitate: 30. *Aug.* 1709. Modo Orator novam audientiam imploravit, et S. C., ad quam res est delata, constare de eadem sententiam tulit: *Asten. Irr.* 3. *Martii* 1714. *dub.* 1.

38. Sacerdos Vitus Malanca in Ecclesia Parrochiali oppidi Bellae absente Parocho baptizavit puellam propter imminens periculum vitae absque debitis caeremoniis, successive de licentia parochi iterum camdem puellam in ejus Parochiali Ecclesia salutis aqua aspersit. S.C. hac de re audita praefatum Sacerdotem irregularem declaravit: *Murana Irr.* 14. *Novem.* 1716. *d.* 1.

39. Canonicus Roccus Jaquinto Prior, quum non incidisset in excommunicationem ex decreto S.C., ita ob Missae celebrationem non incurrit in irregularitatem: *Casertana Cens. et Irr.* 11. *Sept.* 1717. *dub.* 2.

40. Quum Prosper Ascentianus Canonicus Ecclesiae Cathedralis ordinatus fuisset contra formam Constitutionis Innocentianae (29) ab Episcopo Maceratae absque testimonialibus Archiepiscopi Firmani, cui subditus ratione originis erat, ac domicilii; ita eum incurrisse una cum suspensione in irregularitatem firmatum est: *Tolentina Ord.* 2. *Oct.* 1717. *dub.* 2.

(29) *Vide not.* 4. *tom.* 1. *pag.* 2.

41. In irregularitatem incidisse Sacerdotem Petrum Jacobum Rampini, a quo fur nocturnus, qui se abdiderat in horreo Advocati Vasini, cujus domum Sacerdos idem colebat, occisus fuit, S. C. decernit. Sacerdos enim igneam ballistam non explosit, nisi postquam fur extinxerat lumen, ideoque ad suae vitae tuitionem illum interfecit praeter intentionem: *Casalen. Irr.* 24. *Sept.* 1718.

42. Concedendam esse dispensationem ad cautelam respondit S. C. ad rogatum Sacerdotis Jo. Baptistae Rosini, qui postquam Josephum Sancium Clericum conjugatum suum nepotem, a quo fuerat provocatus, humi straverat, manuque percusserat in Platea loci Julianelli, atque ob id a celebranda Missa se abstinuerat. Nam quamquam ille Clericus non incessisset in habitu, et tonsura, tamen ipse Sacerdos de hoc ambegit, an ipse irregularis evaserit: *Civitatis Castellanae Ir.* 3. *Dec.* 1718. *dub.* 1.

43. Paulus Jordanes Montis S. Angeli Sipontinae Dioecesis a suo Episcopo ad titulum patrimonii sacri in subdiaconum ordinatus Mansionariam quamdam residentialem, quae dicitur esse amovibilis ad nutum, obtinuit in Ecclesia Cathedrali Vestana, et ad ejusdem titulum reliquos Sacros ordines cum literis dimissorialibus Vicarii Capitularis Vestani sine testimonialibus Archiepiscopi Sipontini ab Episcopo Ascolano accepit. S. C. primum Jordanem suspensum, et irregularem esse pronunciavit *die* 4. *Maii* 1719. Inde causa reproducta probationes super qualitate Mansionariae, an sit perpetua, vel ad nutum amovibilis? postulavit: *Vestana seu Sipontina Ord.* 11. *Maii* 1710.

44. Jo Baptista Palazzescus Canonicus Cathedralis, qui Canonicum Pompilium Gianellium Catapultae ictu in foemore vulneravit, ex quo vulnere ille mortem post 23. dies obierat: nonnullis mulieribus primum malitiosum, deinde per accidens homicidium testantibus, anceps est, num sit irregularis? et esse irregularem S. C. definiit: *Cajacen. Irr. et Cens.* 23. *Maii* 1722. *dub.* 1.

45. Clerici nonnulli Patriachatus Occidentalis Ulyssiponensis origine, et domicilio subditi ad Capitulum Orientale, et ad Vicarium Capitularem Episcopum Tagastensem recurrerunt, qui hos ad titulum nonnullarum Capellaniarum in Ecclesiis Orientalis Dioeceseos existentium ordinavit. Hae Capellaniae ecclesiasticae beneficia esse nequeunt, quia in fundatione Episcopi auctoritas defuit. De his primum Ordinationibus dubitatum fuit, et decisum est, fuisse illicitas. Fuit inde quaesitum, num per exercitium ordinum sic ordinati remanserint suspensi, et irregulares? et suspensos, ac irregulares utique factos esse S. C. judicavit, et addidit ad mentem: *Ulyssiponen. Occid.* 26. *Junii* 1723. *dub.* 2. confirmatur pro nunc quoad Valentinum Pereiram, et Emanuelem Nunez Colares: 19. *Aug.* 1724.

46. Hippolytum Macchiolum Praepositum Parochialis loci Wadae suspensum a divinis Curia Episcopalis Aquensis declaravit, eo quod absque ejus licentia fecerit unam publicationem de patrimonio constituto proprio Filio à Nicolao Molphino, in cujus publicationis sequelam fuit ordinatus ad subdiaconatum ab Archiepiscopo Januensi. Postmodum incidisse in irregularitatem eadem Curia decrevit. Praepositus asseruit putasse licentiam habere a Curia Aquensi, quia vir probus Nicolaus praedictus id ei significaverat. S. C. vero ad dubium, an suspensio, et irregularitas sustineatur? dilata respondit, ut expectetur novus Episcopus,

interim concessa relaxatione a suspensione, et ab irregularitate dispensatione ad cautelam: *Aquen.* 4. *Decem.* 1723. *dub.* 2.

47. Dum Presbyter Alphonsus Sanchez Garido ex Villa de Quintana nullius Dioecesis domi cujusdam mulieris conjugatae manebat, non obstante paterno monitu sui Ordinarii, contigit, ut Petrus vir praedictae mulieris domum suam improviso petens eumdem Sacerdotem illic invenerit, strictoque pugione in eum irruens uxorem impedientem, quominus Sacerdos vulneraretur, per accidens sauciaverit, quae paulo post obiit. Venit in dubitationem, num Sacerdos praedictus in irregularitatem inciderit? et dispensandum esse ad cautelam S. C. putavit: *Nullius Provinciae Compostellanae* 2. *Octob.* 1723. *dub.* 1.

48. Super qualitate panis distribuendi pauperibus quoddam jurgium exortum est inter Paulum Positanum, ad quem ministerium hujusmodi pertinebat, et Thomam Positanum Presbyteros Participantes Ecclesiae terrae Novarum. Thomas post prolata injuriosa verba adversus Paulum ipsum etiam alapa percussit, minatusque fuit, se velle Paulum ea die interficere, ut constat ex Episcopi informatione; quumque post haec supervenisset Cajetanus Positanus frater Thomae, atque hic post nonnulla verba cum praedicto Paulo habita eumdem interfecit. S. C. autem irregularem ipsum Thomam declarat; licet hic homicidium non perpetrasset: *Caputaquen.* 24. *Martii* 1725. *d.* 1.

49. Sacerdos Marcus Mercadante Rector, seu Aedituus Ecclesiae S. Angeli ad Nidum minime intervenit supplicationi a Curia Archiepiscopali Neapolitana occasione Sedis vacantis ob obitum Innoc. XIII. ad divinum auxilium implorandum pro nova electione Summi Pontificis indicta. Illum in censuras intentatas eadem Curia incurrisse publicavit; et haec attentata minime fuerunt a S. C. judicata. Sed quum ille postea celebraverit, anxius est, an incurrerit irregularitatem? et ad mentem (30) S. C. respondit: *Neapolitana* 24. *Martii* 1725. *dub.* 2. *confir.* 21. *Julii* 1742. *dub.* 3. (31).

50. Quaesitum quum esset, an in irregularitatem inciderit Sacerdos Franciscus Carnevale, qui sermonem habens de rebus domesticis cum Sacerdote Theodoro Carnevale suo ex fratre nepote ob quasdam inter eos factas contentiones calce percussus ab illo fuit, et videns eumdem Theodorum statim manum ad igneam ballistam admovere, timens ne ille ictum adversus se exploderet, aliam ferream fistulam in eum contorsit, atque in oculo sinistro vulnus illi inflixit. S. C. rescripsit, pro dispensatione ad cautelam, etsi subinde Theodorus convaluerit, et nulla in eodem supersit deformitas, atque solam in oculo laeso visus debilitatem patiatur: *Aquinaten.* 12. *Januar.* 1726. *d.* 1.

51. Franciscus Maria Sique Canonicus Turritanus in Sacerdotem Jo. Andream Sacajoni Officialem rationarium Ecclesiae Cathedralis tanta violentia irruit, ut humi palam prosterneritt,

(30) Mens fuit, ut absolutio a censuris una cum dispensatione ab irregularitate impertiretur facultatibus in hunc finem opportunis Card. Archiepiscopo committendis: *Ead. caus.* 21. *Julii* 1742.

(31) Huic decreto accessit *Const. Praeclarum* 4. *Octobr.* 1755. (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 4. *pag.* 152.) Bened. XIV., qua declaratur qualis conveniat exemptio ab Archiepiscopi Neapolitani; jurisdictione hospitali S. Angeli praedicti ejusdem Ecclesiae, et personis; et §. 15. decernitur Rectorem, aliosque Praesbyteros hospitali addictos non teneri ad Processiones ab Archiepiscopo quocumque jure indictas accedere.

qui sanguinem inde ore expuit. Praevio testium examine fuit postulatum, ut excommunicatus, et inde ex quo Missam celebraverat, irregularis declareretur. S C. autem respondit, ut Vicarius quatenus opus esset auctoritate etiam ejusdem S. C. denunciet illum excommunicatum, et ab omnibus evitandum, necnon irregularem, et ad mentem. Deinde quaeritur, num sit recedendum a decisis? S C. incurrisse in censuram, et esse irregularem respondit: *Turritana* 20. *Martii* 1726.

52. Sacerdos Jo. Maria Lenti, qui fratrem germanum occidit, eo quod hic violenter illi manus intulerit, et pecuniae subripiendae causa percusserit, precatus est, ut S. C. aperiret, num esset irregularis? indulgendam esse dispensationem ad cautelam S. C. censuit: *Bapien.* 18. *Maii* 1726. *d.*1.

53. Quum occasione Visitationis jure delegato actae Ecclesiae Parochialis terrae Centulae exemptae Episcopus vocasset ad examen Dominicum Gabrielem Parochum, seu Oeconomum dictae Ecclesiae, et ipsum abnuentem servata forma judiciali suspensum pronunciaverit ab officio, inde ob officii exercitium irregularem. Idcirco examinatum fuit dubium de validitate censurarum, ac suspensionis validitate firmata, irregularem S. C. agnovit, quia suum munus exercuit: *Caputaquen.* 2. *Apr.* 1729. *dub.* 1.

54. Irregularem esse Sacerdotem Cajetanum Pasetti, qui videns valde iracundia concitatum fratrem Josephum ob controversiam quamdam super nonnullorum bonorum mobilium divisione exortam, illum (non quidem opera data, sed casu, sicuti ipse constanter semper asseruit) ita cultro vulneravit, ut paucas post horas confessus, extremaque unctione munitus ex hac vita migraverit, S. C. judicium fecit: *Vicentina Irr.* 19. *Apr.* 1738. *dub.* 1.

55. Clericum Antonium de Cagiga, qui post nonnullorum verborum cum fratre Michaele habitam contentionem arrepto baculo per Michaelem, eoque in jocosa rixa dirupto, ense patris fratrem in coxa percussit, atque vix ora elapsa hic syncope correptus ab hac vita migravit, incidisse in irregularitatem S. C. definiit; licet Medicus, et Chirurgus formaliter mortem Michaelis non ex tenui vulnere ei a fratre inflicto, sed ex syncope, quae supervenit, a morbo stomachi, quo Michael saepe angebatur, producta contigisse deposuerint: *Gualtimalana Irr.* 14. *Maii* 1729. *dub.* 1.

56. Comprobantibus pluribus testibus in Episcopali Curia rite interrogatis Clericum Antonium Marchiano, exhibita schedula ab ejus patre judicis munus exercente scripta, incitasse satellites ad Demetrium Sisarra in vincula conjiciendum, atque hunc catapultam explodentem quemdam Comitem satellitum interfecisse; contra quos tamen testes tres alii suum testimonium jurejurando apud acta confirmantes asseruerunt, nullam hac in re memorati Clerici operam fuisse; ipse petiit a S. C. an inciderit in irregularitatem, et dispensationem ad cautelam S. C. impertivit: *Rossanen. Irr.* 20. *Martii* 1734. *dub.* 1.

57. Ut a suspecta cujusdam mulieris consuetudine sese abstineret Sacerdos Jo. Wolfangus Baumharter pluries paterne monitus ab Episcopo fuit sed incassum; hinc voluit Episcopus, ut ille simplex beneficium Primiceriatus, quod in urbe Donaverthae obtinebat, cum altero simplici beneficio in Liechtenau existente, permutaret. Appellavit hic ad Metropolitanum, et tamen fuit a divinis ab Ordinario hac appellatione pendente, suspensus. Suspensionem neglexit Johannes, celebravitque. Expenso dubio, an in irregu-

laritatem incurrerit? et incurrisse sancitum est: *Augustana* 12. *Febr.* 1735. *dub.* 2.

58. Sacerdos Joseph Ronca in Ecclesia PP. Ordinis Minor. S. Francisci de Observantia oppidi Terlitii Missam inchoavit, multis die Dominica adstantibus, post factam hostiae oblationem, repertis urceolis vino vacuis, post lapsum circiter horae quadrantem taedio affectus ab altari discessit, seque eadem die contulit ad celebrandum in Collegiata dictae terrae, perque plures insequentes dies a Sacrificio Missae non se abstinuit. Monitus ab Episcopo opportunam postulavit absolutionem. Inde facta quaestio fuit, num vere Orator in poenam suspensionis inciderit, proindeque ob sequutam celebrationem contraxerit irregularitatem? verum S. C. Oratorem non censuit irregularem, et Episcopo rescribi mandavit, ut imposita aliqua salutari poena Oratorem denuo admittat ad altaris ministerium: *Juvenacen. Susp. et Irr.* 3. *Decem.* 1735.

59. Etiamsi Joseph Lana Parochus Ecclesiae S. Germani in Pago *del Pizzone*, et Sacerdos Franciscus Pane excommunicationis poena irretiti sint, quam S. C. minime sustineri declaravit; tamen eadem S. C. ob celebrationem, ac Sacramentorum administrationem postea ab eis peractam, ad dubium, an incurrerit in irregularitatem, sive aliqua poena puniendi? respondit pro absolutione, et dispensationo ad cautelam: *Capuana, seu Calven. Jur.* 7. *Sept.* 1737. *dub.* 4.

60. Una cum socio Francisco Blanco iter agente Casimiro Garzia Gil, socius nocturno tempore Roccbum Bustello ex Villa de Grovas interfecit. Archiepiscopus ait Casimirum non fuisse neque aggressorem, neque homicidam, sed tantum Socium homicidae; at ambiguum fuit; an incurrerit in irregularitatem Casimirus? S. C. esse locum dispensationi ad cautelam existimavit: *Compostellana Ir.* 14. *Junii* 1738. *d.* 1. Sed quum compertum fuisset non esse simplicem socium, sed auxiliatorem, S. C. consilium mutavit, et decernit breve dispensationis non exequendum: 4. *Maii* 1743.

61. Delata est ad Episcopalem Curiam duplex querela adversus Presbyterum Franciscum Pavese, virum fuisse Sclopi ictu ab eo interemptum, et de alterius igneae ballistae explosione, qua cujusdam Sacerdotis pallium fuit perforatum. A Curia vero Episcopali obtinuit, ne amplius pro hujusmodi causis molestetur, sed tantum ad tollendas populi offensiones ad cautelam dispensationem impetraret; ideo ad trutinam positum est, an constet de irregularitate? et S. C. dilata respondit, et praecepit, ut trasmittantur acta confecta contra Oratorem in Curia Episcopali, necnon scribatur Episcopo pro meliori informatione juxta instructionem (32): *Bisacciarum. Irr.* 2. *Maii* 1739. Inde eruitur fuisse de praedicto homicidio Pavese participem, et declaratur constare de irregularitate: 10. *Junii* 1741. *Confir.* 22. *Sept.* 1742. Praeterea appellante Pavese ad Tribunal AC. in Criminalibus a decreto Episcopi, et probata negativa coarctata loco, et tempore dictum Sacerdotem uti non culpabilem reper-

(32) Hoc est, ut Episcopus S. C. instructam reddat super veritate eorum, quae recentius ab eodem Oratore exposita fuerant de Carmine Freda, qui veluti reus enunciati homicidii asserebatur in poenam reclusionis quinquennalis in quodam Praesidio a Laicali Luceriae curia condemnatus, utque praeterea curet investigare, num ex actis ejusdem Curiae Laicalis hauriatur auctorem fuisse aliqua ratione dicti homicidii: *Ead. caus.* 22. *Sept.* 1742.

tum absolvendum fore fuit judicatum, ob id causa reproducta S. C. Sententiam rescidit, et illum non indigere dispensatione inspecta sententia AC. pronunciavit : 18. *April.* 1744.

62. Sacerdos Johannes Caesari e Monte Falisco, qui dum se recipiebat Viterbium solemni festo die S. Rosae visitaturus, ut is asserit, Ecclesiam B. M. *della Quercia*, velociter equitans nullo edito sonitu vocis, quo circumstantes caverentur, ita praeceps in quemdam hominem irruit, ut is in terram prostratus, vulneratusque ab equi pedibus in hospitali, cura nondum expleta, febri correptus paucos post dies occubuerit; testantibus tamen medicis, et chirurgis alia ex causa mortem illi obvenisse. Ad dubium, an sit irregularis? dispensationem ad cautelam S. C. donavit : *Montis Falicsi Irr.* 6. *Junii* 1739. *dub.* 1.

63. Jacobus Antonius Mecchi, qui in aetate novem annorum et sex circiter mensium constitutus emit jussu Matris venenum pro patre interficiendo, qui tamen alia ex causa occubuit, post acceptam tonsuram, ac ordines usque ad Diaconatum, et absolutionis definitivam sententiam ab Episcopo relatam, animi expectatione pendet, an inciderit in irregularitatem? concedendam esse dispensationem ad cautelam S. C. rescripsit : *Alexanen. Irr.* 12. *Decem.* 1740 *dub.* 1.

64. Postquam Sacerdos Dominicus Mirri forte videns Jo. Baptistam Gavoni e vinea sua quosdam uvae racemos subripuisse, summo percitus furore (uti testes deponunt) dictum Johannem percussit, cumque ita impulit manibus, ut idem in vicinam foveam praeceps deciderit, indeque ac dierum spatio obierit. Inquiritur itaque, an constet de irregularitate? esse locum dispensationi ad cautelam S. C. judicavit : *Imolen. Irr.* 28. *Januar.* 1741.

65. Suspenso a divinis, et excommunicato Vincentio Amalphitano Ecclesiae Cathedralis Canonico coadjutore declarato a Vicario Generali Cortonensi, illum ob celebrationem Missarum idem Vicarius irregularem pronunciavit. Nam noluit Canonicus in pervigilio festi SSmi Corporis Christi, et in sequenti die functionibus interesse, ac neglexit alterius comparere coram illum ad dicendum causam. Canonicum vero fuisse illo tempore ab articulari morbo vexatum, ut absque vitae discrimine divinis officiis, et supplicationi interesse nequiverit, comprobabat. E contra Promotor Fiscalis ajebat eum celebrasse eo die in alia Ecclesia sibi commoda. Re ad S. C. delata, decretum est eum non incurrisse censuras latas, et jussum, ut Episcopus abroget a Synodali Constitutione poenam suspensionis, et provideat ad formam Concilii (33) : *Cortonen. Cens.* 28. *Januar.* 1741.

66. PP. Conventuales S. Francisci Castrivillarum, quum non potuissent ab Episcopo obtinere, ut poenam censurarum infligeret adversus illum, qui damnum intulerat in praediis Monasterii, funebri sonitu tintinnabulorum in secunda noctis hora non destiterunt populum contristari, ac perturbari magno ipsius timore, ac offensione. Episcopus eos monuit sub poena Interdicti. Poenam hanc Patres spreverunt, et divina officia peregerunt. Episcopus inflixit excommunicationem, et irregulares declaravit. Cum autem S. C. judicasset nullas censuras, ita etiam non esse irregulares resolvit ad-

(33) Nempe *Sess.* 21. *cap.* 3. *Sess.* 22. *cap.* 3. *de reform.*, et *Sess.* 24. *cap.* 12. *de reform.*, in quibus poena ammissionis distributionum absentibus statuitur.

dens ad mentem (34). Nam Patres contendebant de invaliditate censurarum ex defectu jurisdictionis, ordinis judiciarii, et justae causae: *Cassanen. Cens.* 7. *Aug.* 1745. *dub.* 2.

67. Hieronymo Sintronich Clerico in minoribus dumtaxat ordinibus constituto adscriptum fuit crimen fascinationis, potionumque eroticarum, et a Magistratu Spalatensi summo supplicio mactatus fuit. Appellavit ille ab hac poena, et fuit mortis poena in exilium commutata, sed mandatum exilii contempsit, ad lares redeundo, et ad triremes per septennium damnatus est. Hanc poenam pecunia redemit. Fatetur hodie in metu versari irregularitatem incurrisse, et petit dispensationem. Episcopus Spalatensis pessimos illius mores diserte recenset, minimeque dubitat, quin illum, qui fama, ac existimatione decidit, ab altari sit repellendus. Proposito dubio S. C. respondit constare de irregularitate: *Spalaten.* 22. *Januar.* 1743. *d.* 1. Deinde impertita est ei dispensationem ad cautelam: 28. *Aug.* 1745.

68. Episcopus Hieracensis ita Antonium Mari Parochum SS. Blasii, et Leonis Castriveteris quaesito rixae cum Clerico colore vexavit, ut suspensum a divinis, ac irregularem declaraverit, insuper Ecclesiae, ejusque bonis oeconomum praeposuit? Parochus exhibuit in S. C. testimonia gestorum Episcopi injustitiam comprobantia. S. C. autem Episcopi decretum minime esse approbandum, ac exequendum firmavit: *Hieracen. Cens.* 13. *Januar.* 1748. *d* 1.

69. Dum Thomas Andreassi Diaconus parvo tormento bellico venationis gratia armatus operis rusticis suorum praediorum praeerat, ob fundi fratris damni emendationem petiit a Pastoribus pignus, quo negato rixa facta est, et pastores baculo, securique armati in dictum Diaconum irruentes ipsum contunderunt, atque uno ex pastoribus tormenti vectem movente, explosus est ictus, et alter pastor occisus est. Nonnulli tamen asserunt Diaconum ictum explosisse, unde homicidium evenit. Quaeritur, an constet de irregularitate? et concedendam esse dispensationem S. C. respondit: *Cassanen. Irr.* 14. *Decem.* 1748. *dub.* 1.

70. Parochum Thomam Antonium de Cortone Convisitatores ab Episcopo Nolano justis ex causis impedito ad visitationem gerendam deputatos ab Ecclesia Parochiali S. Petri ad Scafatum Arcentem, et ab iisdem propterea excommunicatum, in irregularitatem incidisse S. C. non dubitavit. Nam ille spreta censura non solum sacris operatus est, sed etiam Visitatores excommunicavit: *Nolana* 20. *Junii* 1750. *dub.* 3. *confir.* 11. *Martii* 1752. *dub.* 1.

71. Franciscum Zappieri ad sacros Ordines a Cremonensi Episcopo promotum cum Ordinarii sui Burgensis literis testimonialibus absque expressione aetatis natalium, ac morum ejusdem, in poenas Bullae *Speculatores* (35), et in irregularitatem incidisse compertum est: *Burgi S. Domnini, seu Cremonen. Ord.* 1. *Aug.* 1750. *dub.* 2.

72. Parochus Ecclesiae Castri S. Restitutae Joseph Narduccius, qui Sacerdotem Franciscum Bernardini manibus sive tetigit, sive percussit, aut pulsu, vel in brachio, non enim testes conveniunt necnon incertum est; an animo offendendi, vel causali manuum motu, non incurrit suspensionem; postmodum etiamsi officia Parochi exercuerit spreta Episcopi monitione, et sacra egerit, non esse irregularem S. C. censuit, et addidit ad mentem: *Tudertina Cens. et Irr.* 19. *Aug.* 1752. *dub.* 2.

(34) *Vide not.* 469. *tom.* 3. *pag.* 399.

(35) *Vide not.* 75. *tom.* 1. *pag.* 60.

73. Episcopus suspendit Priorem Franciscum Clelium, et Petrum Simium Congregationis Presbyterorum seu Capituli Civitatis Pisciae exactores, qui exhibere Codices accepti, et expensi, in Archivo jam Capitulari reconditos, renuerunt. S. C. consulta postquam nullam suspensionem declaraverit; quoque non incurrisse illos in irregularitatem judicavit: *Piscien.* 24. *Martii* 1753. *dub.* 7.

74. Declarat S. C. irregularem esse Sacerdotem Josephum Calvi Canonicum Seniorem Collegiatae Uneliae virum septuagenario majorem, eo quod quum in suspicionem venisset Curia Episcopalis eum frequentem esse cum quadam foemina quinquagenaria, ipsi praeceperat, ne sub poena suspensionis ipso facto incurrendae amplius illi consuescere sed idem, uti Curiae relatum fuit, cum illa foemina alloquutus fuit, sacrumque egit. Nec valuit apud S. C. defecisse formam judiciariam asserere: *Albinganen. Irr.* 7. *Apr.* 1753.

75. P. Humbertum Pslaundler, qui inconsulto Episcopo Basileensi, ejusque monitione posthabita, Monialium Monasterii Olsberg Ordinis Cisterciensis in Dioecesi Basileensi siti, et Abbati subjecti Monasterii Salernitani Dioecesis Constantiensis sacramentales confessiones excepit, suspensionem a divinis, et irregularitatem etiam incurrisse S. C. sancivit: *Basileen.* 9. *Febr.* 1754. *dub.* 9.

76. Decedente Caecilia Papa terrae Porciliorum Cilenti, ex lethali vulnere parvi tormenti bellici ei inflicto, Sacerdos Joseph Bartolini plagae auctor assertus fuit. Hic aufugit, et sequenti anno petiit a S. C., an constaret de homicidio, ita ut inciderit in irregularitatem? et affirmativum reportavit responsum; quum jam irregularis ab Episcopo fuisset declaratus, a qua sententia non appellavit: *Caputaquen. Dispens.* 10. *Maii* 1755. *dub.* 1.

77. Cum Subdiaconus Antonius Cacciapuoti terrae Juliani in macello cum lanione jurgasset, qui ira excandescens arrepta macelli securi cum vultu minaci insectatus est, tunc Antonius, ut illius impetum retardaret, obversa ignea ballista, quam ferebat, fistulae summitate dictum lanionem sub ter costas spurias percussit, ex quo ictu humi ille prostratus fuit, et post horae quadrantem decessit. Ideo clam est, an constet de irregularitate? S. C. aperuit esse consulendum SSmum pro dispensatione resolvens: *Aversana Irr.* 2. *Aug.* 1755.

78. Alexander Repettus vir perditus, et trucis incidit in Sacerdotem Jo. Baptistam Carboni, quem necare ille cupiebat; sed videns Sacerdos illum manum apponere brevi, quod gerebat, tormento bellico, imminenti vitae suae discrimini ipsa suadente natura prospiciens impresso alterius tormenti in ipsius pectus ictu eumdem humi stravit, qui paulo post e vita excessit. Postulatum est, an constet de irregularitate? et constare decisum est: *Dertho-nen. Irr.* 8. *Maii* 1756. *dub.* 1.

79. Infantem jam baptizatum quum rursus sacro profuderit lavacro Lucas Antonius Fabri Canonicus, et Vicarius Collegiatae SS. Petronii, et Prosperi terrae Lugi, consilium a S. C. capit, an in irregularitatem inciderit? S. C. dispensationem ad cautelam impertivit: etiamsi non satis probetur collatum fuisse Sacramentum ad Obstetrice: *Imolen. Irr.* 11. *Decem.* 1756.

80. Irregularitatis nota infectum esse Clericum Michaelem Angelum Marini, qui ad fratris jam vulnerati defensionem duos ictus igneae ballistae noctu exploserat, ob quorum alterum quemdam rusticum hominem, qui occisus mane repertus fuit, necasse dubitabatur, S. C. respondit: *Fulginaten. Irr.* 4. *Martii* 1758. *dub.* 1.

81. Canonicus Bernardus Evangeli-

sta obtinuit a S. C indultum Apostolicum exercendi artem medicam *per annum tantum si tamdiu penuria medicorum perduraverit*, in Civitate S. Germani. Cum tamen post annum ab exercitio praefato non sese abstinuerit, ancipiti cura jactatur, an incidisset in irregularitatem? S. C. dispensandum esse ad cautelam putavit: *Nullius Montis Casini* 19. *Decem.* 1761. *dub.* 1.

82. Constare de irregularitate Sacerdotis Gasparis Giannella Taurinensis, qui Antoninm Falla manibus pedibusque quum percussisset, hic postquam tota die absque ullo dolore, et incommodo urbem incederat, noctu sua domo se recipiens, atque conquerens in aliqua corporis partes dolores sentire, biduo post occubuit, S. C. declaravit: *Taurinen. Irr.* 14. *Apr.* 1764. *dub* 1.

83. Putavit S. C. irregularem esse Diaconum Michaelem Angelum Fasanium, qui Magentiae loco vices absentis Praetoris gerens sine Apostolica auctoritate duos e proximo Carpineto accersivit Satellites, quibus una cum suae curiae Apparitore armato mandavit, ut ob litem natam inter juvenes quosdam noctu cantando cursitantes, caperent, si quos invenirent noctu per oppidum vagantes, et in carceres traherent, et hac occasione alter leviter vulneratus cultro fuit, alter occubuit: *Terracinen.* 10. *Maii* 1766. *dub.* 1.

84. Incidisse in irregularitatem Sacerdotem Januarium Pacella de oppido Balvani, qui dum se conferens cum ministris Curiae ad praedium Octavii Passavante sui debitoris, ut iis indicaret, super quibus vaccis mandatum exequi deberent, quae erant aliis commixtae, ad propriae vitae defensionem interfecit Petrum debitoris filium, S. C. rescribit: *Murana Irr.* 12. *Martii* 1763. *dub.* 1.

85. Sacerdos Bernardus Marini ex oppido Dragonerii Curati vices gerebat in Villanovetta, qui locus subest Abbati SS. Victoris, et Constantiae; ipse dum forte erat in Ecclesia Dragonerii, mulierem extraneam occupantem suae familiae scamnum deturbavit, dejecitque. Regressus Villamnovettam monitus a Curia Salutiarum, ut ad Episcopalem audientiam accederet, paruit; sed quia coram Episcopo introduci non potuit, sine venia, re prorsus infecta discessit. Denno judicialiter monitus fuit, ut infra triduum sub poena suspensionis ipso facto incurrendae judicio se sisteret, et non obtemperavit. Eadem Curia incidisse in poenam intentatam censuit. Curia tamen Abbatialis sua jura laedi credidit, et edicta Episcopalis Curiae irrita declaravit. Actum est, an constet de irregularitate? et conceditur dispensatio ad cautelam: *Salutiarum Irr.* 13. *Julii* 1765.

86. Quum ex lethali cultri plaga Laurentius Mugnani secunda fere hora noctis inflicta aliquot post menses occubuisset, illius vulneris auctor Sacerdos Cosmus Robertus Capellanus in Ecclesia Regii Nosocomii Incurabilium Neapolis fuit autumatus. Ipse Sacerdos confugit ad S. C. probans testibus omni fide dignis se ante dictam horam ejusdem diei, quo id evenerat, in Nosocomium redivisse, petiitque declarari, an constet de irregularitate? et non constare S. C. respondit: *Neapolitana, seu Bojanen.* 16. *Januar.* 1768.

87. Abortum faciente puella Antonia Goderico oppidi Montis Sarculi Sacerdos Raphael Paradiso, qui cum illa frequentissime agebat, hujus delicti auctor putatus est, quomodo a tribus foeminis fuit confirmatum, et nonnulli de illius prava consuetudine cum aliis etiam mulieribus testati sunt. Sacerdos itaque S. C. adiit, quaerens, an esset ipse

irregularis? et esse habuit responsum: *Beneventana Irr.* 28. *Novem.* 1769. *dub.* 1.

88. Rixa ob dicteria facta est inter Sacerdotem Michaelem Jannelli, et Angelum famulum, qui Petronillam uxorem Francisci Jannelli fratris comitabatur, dictaque Petronilla media stetit inter rixantes et obsecravit Sacerdotem, ut ab incaepta objurgatione desisteret. Angelus interim igneum tormentum in ipsum Sacerdotem explosit, et pro eo Petronillae vulnus inflixit, ex quo paullo post illa occubuit, Angelus saucius vulnere fuit inventus. Modo conatus est Sacerdos, an constet de irregularitate? et de ea constare definitum est: *Salernitana Irr.* 4. *Maii* 1771.

89. Sacerdos Vincentius Morelli causa damni in quodam horto illati Rosariam Carino objurgare caepit, et mulier a maledictis non cessavit. Hinc Vincentius furore succensus Rosariam, quae utero gravis erat fugientem insecutus est, securim habens prae manibus, et ictum vibrare minatus est. Mulier sequenti die abortum passa est, quae tamen fassa est, eam abortioni causam non dedisse. Dictus Sacerdos adiit S. C., an constet de irregularitate? et constare decernitur: *Sancti Marci Irr.* 8. *Junii* 1771. *dub.* 1.

90. Metuens Sacerdos Lucas Baldini, qui in Castro Montis Portii Capellani munus gerebat, ne ob vulgatum rumorem infantis ex illicito actu suscepti ab infami foemina, qui in suo famulatu erat, occisi molestias ab Ecclesiastica Curia pateretur, solicitus adiit ejusdem oppidi Baronem, eique innuit personam, et locum, ad quem ea confugerat, atque mox foemina capta, capitisque poena mulctata fuit. Ille Sacerdos in summa solicitudine fuit, ut declaretur, an ille sit irregularis? et S. C. dispensationem ad cautelam impertita est: *Senogallien. Irr.* 15. *Febr.* 1772. *dub.* 1.

91. Quum Sacerdos Bernardus Fernandez della Fuente in alterius Presbyteri defectum, uti idem affirmat, bis missae celebrationem iterasset, S. C. invocavit, an in irregularitatem inciderit? et esse locum dispensationi ad cautelam arbitrio Ordinarii rescriptum fuit: *Toletana Irr.* 15. *Febr.* 1772. *d.* 1.

92. Dum Clericus Joseph Morandi aetate 18. annorum parabat in Sacrario Ecclesiae, cui inserviebat, urceolos pro missis, fuit ab adolescentulo minoris aetatis verbis provocatus, et calce etiam, alapaque percussus; et quum ipse Clericus eumdem adolescentulum fugientem insequeretur, atque calcis ictu vellet percutere, statim conversus juvenis, evenit, quod calcis ictus per accidens illius anteriorem corporis partem percussit, et post sex menses adolescentulus mortem oppetiit. Planum non est, an Clericus sit irregularis? et S. C. esse irregularem dubium explicavit: *Senen. Disp.* 30. *Martii* 1776. *dub.* 1.

93. Jo. Baptistae Mazzapioti Canonicus Collegiatae Casciae, et Monialium dicti Oppidi Confessarius cuidam fabro murario mandavit, ut columbam ab eo interfectam e turris foramine educeret. Hic dum jussum exequebatur, cecidit, et post biduum decessit: Dubio itaque agitato de irregularitate, rescribitur pro dispensatione ad cautelam: *Spoletana* 21. *Junii* 1776. *dub.* 1.

94. Subdiaconus Vitus Scattaglia Vitum Angiulum conviciis in publica platea redarguens, et ad manus deveniens provocatus, ter ictum ei in humeros injecit. Percrebuit illico rumor Angiulum ex tot vulneribus cito moriturum. Evolavit ad Catharinam uxorem utero gravem fama percussi viri quae post 12. dies fecit abortionem. Vir recognitus fuit, et compertum trinos ictus in irritum cessisse, vixque vestem penetrasse. Medici, et Chirurgi abortum plu-

rimis ex causis obvenire potuisse probant. Sciscitatur tamen Subdiaconus, num ullam contraxerit irregularitatis notam? et nullam contraxisse S. C. existimavit: *Baren. Irr.* 17. *Julii* 1779.

95. Questus est Sacerdos Franciscus Apa, quod in Curia Archiepiscopali inquisitus ipse fuerit, quia ementitis dimissorialibus sui Ordinarii literis, absque legitima constitutione patrimonii sacros ordines a Cajacensi Episcopo ante praescriptum tempus susceperit, et cuncta falsissima esse comprobans, petiit, ut ab irregularitate innoxius renuncietur; sed S. C. irregularem denunciavit: *S. Severinae Irr.* 24. *Januar.* 1784. *dub.* 1.

96. In nono aetatis anno constitutus Antonius Tranquillini Parochiae Murii, dum cum aliis pueris ad Montem quemdam pervenerat, atque unus alterum lapidibus percutere ludendo inceperat, ut mos puerorum est, accidit, ut ex ictu lapidis post paucos dies puer sexennis virenti aetate obiret, atque idem Antonius ictus auctor assertus fuit, qui tamen annum aetatis 18. attingens Clericali tonsura, quatuor primis ordinibus minoribus nulla obtenta Apostolica dispensatione fuit insignitus. Sed postea exoravit, ut declaretur, an ipse sit irregularis? S. C. dispensavit ad cautelam: *Tridentina Irr.* 27 *Martii* 1784 *dub.* 1.

97. Ambiguum est, an inciderint in irregularitatem Canonici extra Capitulares nuncupati Ecclesiae Collegiatae S. Michaelis Arcangeli Caprarolae suspensi ab Episcopo, quia dimissionem tertiae partis fructuum pro distributionibus assignandam impugnarunt. Quum hi juxta antiquas Constitutiones Capituli, et veterem consuetudinem immunes esse punctaturis autumarent. S. C. rescribens consulendum esse SSmum pro dispensatione planum fecit: *Civitatis Castellanae Punt.* 16. *Maii* 1795. *dub.* 10.

Irregularitas quoad Dispensationem *Vide Dispensatio* §§. *VII. VIII. et IX. Episcopus* §. *VIII.*

Iteratio *Vide Concursus* §. *V. Examen*.

Jubilationis Indultum *Vide Indultum Jubilationis*.

Jubilatus *Vide Beneficiatus etc. Canonicus* §. *V.*

Judex.

1. Interrogata S. C. fuit, an electio Vicarii Capitularis in favorem Hieronymi Mazlichii Prioris Cathedralis peracta valida fuerit; et an sit locus petitae deputationi alterius judicis? S. C. valida judicata electione, injungendum Capitulo censuit, ut deputet alium judicem juxta petita: *Assisien. Elect. Vic. Cap.* 11. *Martii* 1669. *dub.* 2.

2. Putabant Canonici Cathedralis medietatem fructuum, quae amittebatur a Canonicis Sacerdotali ordine nondum insignitis adjudicandam ceteris tantum Canonicis, neque participare de ea posse Beneficiatos, et dubium in S. C. exposuerunt, cujus solutio ad judices suos (36) fuit remissa: *Reatina Jur. Auct.* 13. *Sept.* 1675.

3. Cum in S. C. relatum esset de controversia, an constet de publica infamia Sacerdotis Jacobi Philippi Bugatti, qui licet in concursu Ecclesiae Parochialis oppidi Carentini magis dignus fuerit renunciatus, tamen sicut adhaerens antecessori paroeciae privato, et consocius illius criminis, perditisque moribus inquinatus in infamiam erat adductus. S. C. primum censuit constare de infamia illius, dein quoad assertam infamiam, ut ad judices suos (37) adeat, rescripsit: *Mediolanen. seu Alexandrina Conc.* 13. *Febr.* 1694.

(36) Qui ad tramites juris quaestionem solverent.

(37) *Vide not.* 16.

4. Disceptatio dubii, an judex deputari solitus a Nuntiatura pro causis civilibus subcollectorum debeat esse alicujus publicae Universitatis Doctor, vel saltem sit ei dandus Assessor? arbitrio, et prudentiae Nuntii Apostolici commendatur: *Bituntina Dep. Sub. Coll.* 4. *Maii* 1697. *dub.* 5.

5. Robertus Spinola clam cum Maria Theresia Cabi disparis conditionis matrimonium contraxit, deinde ad evadendam indignationem Jo. Baptistae Lercarii Ducis Januae consanguinei clericalem habitum assumpsit, et Mariam Theresiam in Monasterium Mantuae ingredi curavit, ut post obitum Joannis denuo reciperet, ac palam faceret matrimonium. Ex hoc conjugio duo orti fuerunt filii, ideo dum de eorum legitimitate sermo fuit, S. C. rescripsit ad judices suos (38): *Januen. Leg.* 14. *Aug.* 1700.

6. Compertum non est, an Ecclesia, seu publicum Oratorium nuncupatum Trium Magorum existens intra Parochiae S. Mariae Loci Rezzonici limites sit de jurepatronatus Jo. Antonii, Andreae, et aliorum de familia Tricana, remittitur ad judices suos (39) decisio: *Comen. Jur. Par.* 21. *Aug.* 1706. *dub.* 1.

7. Canonicus Joseph Accetta detrimentum habere exponit ex quadam specie contractus, qui dicitur vulgo a *Capo salvo*, et fit sub specie locationis cum sortis cautione, quia ille receperat a nonnullis locis piis ad triennium fructum gregis ovium, aliarumque pecudum pro annua responsione gran. 15. pro quolibet capite earumdem pecudum, quod annuos carolenos decem efficit. Ideo discusso dubio super validitate dicti contractus, S. C. eodem tempore, quo non esse usurarium respondit; quoad laesionem praetensam ad judices suos rem detulit: *Montis Pelusii Prael. Null. Contr.* 39. *April.* 1712. *dub.* 1.

8. Locus disserendi datus est de exemptione ab Episcopi jurisdictione, et judicis deputatione in causis Capituli, et Cleri. Nam Capitulum gravamina complura a nuperrimis Episcopi edictis desumit. Sed Episcopus suam responsionem ad singula gravaminum capita S. C. tradidit, ideo non constare de causis gravaminum, itaut sit locus exemptioni, ac deputationi judicis in causis Capituli, et Cleri decisum fuit: *Sulmonen.* 2. *Decem.* 1719. *dub.* 2.

9. Jo. Andreas de Rubeis praedium Ecclesiae se constructae legavit usufructu reservato quatuor filiis masculis, eorumque uxoribus; item scuta 40. ex domorum pensionibus retrahenda Capellano cum onere quotidianae Missae tribuit. Filiis masculis fato functis, unica tantum uxore Francisci superstite, postulatum fuit, an a die obitus Francisci factus sit locus traditioni praedii una cum fructibus in favorem Ecclesiae; itaut onera Capellano injuncta sint implenda: sive supplendum sit tam ex reditibus praedii praefati, quam aliorum bonorum, quae in ejus testamento fuerunt assignata? S. C. rem ad judices suos commendavit: *Urbinaten.* 2. *Octob.* 1723.

10. Dubium exhibitum, an jus praesentandi ad Capellaniam, seu Abba-

(38) Nullum examen assumere voluit S. C., quum haec quaestio extranea a matrimonii validitate esset.

(39) Cum Ecclesia, et Beneficia praesumantur libera, alleganti juspatronatus, onus illud probandi incumbit; ita Rota *in Romana* decrevit *inter recent. part.* 4. *tom.* 2. *decis.* 59. *num.* 9. Concil. Trid. *Sess.* 25. *cap.* 9. *de reform.* nihil innovavit quoad hujusmodi probationes, quae a personis privatis requiruntur, sed eam reliquit in terminis Juris communis, ad cujus tramites Judices causam disceptare debent.

tiam ab Hercule Murgia in Ecclesia S. Mariae de Platea Coriolani fundatam privative ad familiam Murgia, seu cumulative etiam ad familiam Interzato, et Maunarino spectet? S.C. ad judices suos (40) pro definitione remisit: *Rossanen.* 13. *Januar.* 1725. *dub.* 1.

11. Cum firmata fuisset validitas sponsalium, quae iniit Salvator Calce cum Beatrice Fortunata, ac facta fuisset facultas mulieri resilire a dictis sponsalibus, quaesitum est, an sponsus Selvator restituere teneatur duc. 700. in dotis computum recepta? definitionem suis Judicibus (41) commisit: *Salernitana Spon.* 13. *Julii* 1725. *dub.* 3.

12. Pluries in S. C. agitata fuit quaestio quoad Canonicum Ecclesiae Collegiatae S. Mariae oppidi Novarum, an carente Ecclesia aedibus parochialibus in domo intra fines alterius Paroeciae idem habitans in ultima infirmitate Sacramenta ab Ecclesia Collegiata, vel a Parochia domicilii debeat recipere? tandem decisione protelata, subdelegatur Judex in partibus pro recognitione scripturarum, et interim servetur solitum: *Derthonen. Jur. Par.* 15. *Dec.* 1725. *dub.* 2.

13. De pia dispositione Joannae Lucillae de Blondis, quae haeredes scripsit Moniales SS. Bernardini, et Marthae Urbis Bononiae cum onere dotium distributionis, plures super Legati executione factae fuerunt quaestiones quae versabantur de praelatione puellarum ac de litium expensis. S. C. ad singula dixit ad judices suos (42): *Bononien. Supp. Dot.* 8. *Junii* 1726. *d.* 2. *usque ad* 13.

14. Non admissa suspensione electionis duorum Capellanorum caetus Presbyterorum fundati a Caesare Armanni in Parochiali oppidi Meldulae, ut reditns ad restaurandum, atque ampliandum saerarium, comparandamque sacram suppellectilem impendantur, praecipitur Judicibus suis redditio rationis referenda de administratione ab Œconomo gesta, et ut Ordinarius certiorem S. C. reddat: *Nullius Foro-Pompilii Capellan.* 18. *April.* 1733. *d.* 1.

15. Petrus senior di Rapaciolis duas Capellanias dote constituta in scut. 75. fundavit. Eadem dote imminuta implorata reductio Missarum fuit, sed S. C. denegando reductionem haeredes teneri ad supplementum declaravit. Modo planum non est, an competat actio adversus bona haereditaria praedicti Petri a tertiis possessoribus retenta? rescriptum prodiit ad Judices suos (43): *Narnien.* 14 *Junii* 1737. *dub.* 2.

16. Denegata dissolutione matrimonii initi inter viduas personas Adam Szamockium, et Barbaram Szymanous-

(40) Nam examen praedicti dubii confectionem processus, et qualitatis Jurispatronatus investigationem postulat, an subinde immutaverit naturam, et gentilitium evaserit? ac hujusmodi discussio a S. C. Concilii fieri non potest juxta Decretum Innocentii XII. incipien. *Ut debitus* 9. *Aug.* 1693. relatum a Guerra *in Epitome Bull. Rom. tom.* 1. *pag.* 398: quo ille confirmat *Const. Immensa aeterni* 22. *Januar* 1587. (*Bull. Rom. tom.* 4. *part.* 4. *pag.* 392.) emanatam a Sisto V. super institutione quindecim Congregationum S. R. E. Cardinalium, ubi non debere admittere lites contentiosas, quae sunt eae, quae requirunt probationes, acta, examina testium, scripturas etc. decernit; posse tamen ab his Congregationibus cognosci has causas, si pars utraque consentiat, vel si Pontifex aliquas audiendas iis demandet; causas vero Criminales Regularium deferendas esse ad Judices ordinarios voluit. Et ita dicendum est de aliis hujusmodi causis ad Judices suos commissis.

(41) Quum quaestio esset difficilis indaginis, ideo S. C. censuit examinandam pro ut de jure.

(42) Nam de praedicta dispositione testamentaria pluries lites Moniales contra Judices Ordinarios expertae jam antea fuerant.

(43) *Vide not.* 82. *tom.* 1. *pag.* 67.

kia, quam Barbara poposcerat, ex quo Adae virilis hasta deficiebat, et S. C. tori separationem concessit, tamen firma remanente obligatione cohabitandi et quoad exequutionem mandat, ut ad Judices suos adeat (44): *Plocen. Separat. Thori* 12. *Febr.* 1746.

17. Joannes Franciscus Marx primarias preces obtinuit ab Imperatore Francisco I. ad assequendum unum ex duobus beneficiis erectis in Ecclesia Monialium veteris Cellae primo vacaturum. Archiepiscopus Moguntinus illas exequendas minime duxit. Praedictorum enim beneficiorum collatio ad Abbatissam pertinebat, ac indultum Apostolicum in favorem Imperatoris locus haberet tantum quoad collatores saltem aliorum beneficiorum, minime vero quoad duorum Abbatissae, et S. C. interrogata, utrum essent illae exequendae preces; seu ad Abbatissam collatio libera pertineat? solutionem ad Judices suos (45) S. C. remisit: *Moguntina Primarum Precum* 14. *Decem.* 1748.

18. Consultum est an sint restituendi, ac assignandi fructus Parochiales Thomae Moscoso in Carcerem ab Episcopo detento?

19. Et an sint eidem Parocho nonnullis criminibus accusato restituenda omnia mobilia supellectilia, ac fructus ab eodem Episcopo nulliter distracta. S. C. ad judicem Delegatum omnia remisit: *Mindonien. Par.* 13. *Aug.* 1740. *dub.* 1. *et* 2. confirmat; et additum, ut judex Delegatus procedat cum omnibus facultatibus necessariis, et opportunis: 13. *Sept. ejusd. anni.*

20. Dum exposita fuerunt dubia in S. C. occasione, qua Dominicus Andreas Cameti Parochus Ecclesiae S. Stephani Villae Pontis Sigestri sibi coadjutorem cum futura successione Andream Luceti elegit: An et quomodo sit providendum in re administrationis etiam in temporalibus, ne bona Ecclesiae ulterioribus detrimentis subjiciantur?

21. An, et quomodo sit providendum Coadjuto, ne litigare continuo cogatur alimenta sua iu summa 36. Ducatorum auri de Camera sibi in Bulla reservata addita obligatione Camerali, ac fidejussione ad ejus placitum pro eisdem alimentis in tuto ponere? rescriptum est, ut partes utantur jure suo coram suis judicibus. *Brugnaten. Coadj.* 17. *Januar.* 1756. *dub.* 4. *et* 5.

22. Occasione Controversiae a Marianna Malekouski, et Theophilo Rozdrazenki factae in S. C. super nullitate matrimonii inter illos contracti, fuit ab illis etiam quaestio excitata super quantitate alimentorum, sed quum partes decreto D. Secretarii S. C. non acquievissent, ead. S. C. ut partes utantur jure suo coram Judicibus competentibus sancivit: *Posnanien. Matrim.* 23. *Aug.* 1760.

23. Coram suis Judicibus partes uti suo jure S. C. declaravit quando actum est de causa redintegrationis in favorem cujusdam Capellaniae, cujus onerum minus recte reductio obtenta fuit, et ab administratoribus non rite bona nonnulla vendita fuerunt: ac simul actum fuit de causa fructuum restitutionis, ac damnorum refectionis: *Faventina Reduct. Miss. seu Redintegr.* 27. *Aug.* 1763. *dub.* 2.

24. Maximum dissidium factum fuit inter Card. Episcopum Capitulum, et Parochum Collegiatae et Parochialis SS. Faustini, et Jovitae Civitatis Vi-

(44) Ad quos remittendae sunt omnes causae, et controversiae, quae in S. C. Concilii fuerunt definitae pro illarum executione. S. ead. C. minime exequendi Declarationes habet facultatem *Vide Introductionem pag.* XLIII.

(45) *Vide not.* 40. *tom.* 1. *pag.* 29.

terbii ex una, et Incolas ejusdem Paroeciae ex altera partibus super jure, et modo eligendi Sanctenses curam animarum habentes; et resolutum fuit a S. C. incolis Paroeciae una cum Parocho electionem officialium vulgo Sanctensium competere; et Parochum unam tantum vocem habere, caeteras Paroeciae incolas, et in casu discordiae ad Judices suos prout de jure adire debent: *Viterbien. Juris Elig.* 30. *Maii* 1767. *dub.* 2.

25. Nicolaus Castracane sub jurata promissione futuri Matrimonii Vincentiam Fabrini famulam suam compressit, indeque utero gestans una cum Nicolao coram Vicario Generali Matrimonium clandestine contraxit praesentibus testibus. Filium peperit Vincentia, cui Philippi nomen impositum est. Declarata Matrimonii validitate, quaerebatur; num Philippus censeri debere filius legitimus, et naturalis Nicolai? et respondit S. C. ut partes utantur jure suo coram Judice competenti: *Callien. Matr.* 7. *Sept.* 1776. *dub.* 2.

26. Contractum Matrimonium a puella Angela Ferrarini an. 18. vi, metuque, ut ipsa testatur, cum Hyacintho Londinelli, inde fuit consumatum. Episcopus non servata Constitutione Benedictina validum per sententiam declaravit. Hinc puella appellavit S.C., et exoravit pro subrogatione alterius Judicis in locum Episcopi in suspecionem allegati, et S.C. committi praecepit Episcopo Brugnatensi confectionem processus ad formam Const. Bened. XIV. *Dei Mise-ratione* (46) cum facultatibus etiam subdelegandi: *Lunen Sarzanen. Matr.* 17. *Sept.* 1796.

Judex Appellationis *Vide Appellatio* §. *III. Concursus* §. *V.*

Judex Conservator Privilegiorum *Vide Moniales* §. *I. Regulares* §. *II. Religio Militaris Ordinis Hierosolymitani* §. *V.*

Judex Synodalis *Vide Causa Judicialis*.

Judiciales Expensae *Vide Expensae* §. *II. Matrimonium* §. *I.*

Judicialis Actio *Vide Actio Judicialis*.

Judicialis Causa *Vide Causa Judicialis*.

Judicium Episcopi *Vide Concursus* §. *V.*

Jura *Vide Administrator* §. *III. Archipresbyter* §. *IX. Beneficiati* §. *II. Canonici* §. *II. Capellanus Curatus* §. *I. Capellanus Sodalitii* §. *I. Capellanus, seu Vicarius Exercitus, Clerus* §. *II. Confessarius* §. *III. Dignitates Ecclesiasticae* §. *III. Haeres* §. *I. Hospitale* §. *IV. Mansionarius* §. *II. Oeconomus Curatus* §. *III. Praepositus* §. *III. Presbyteri* §. *IV. Prior* §. *III. Regulares* §. *III. Sodalitium* §. *VII. Vicarius Curatus* §. *III.*

Jura Parochialia *Vide Archipresbyter* §. *IX. Capellanus Curatus* §. *I. Parochus* §. *IV.*

Juramenti Absolutio *Vide Absolutio* §. *VI.*

Juramentum (47)

Vacante Sede Archiepiscopali Me-

(46) 3. *Novem.* 1741., in qua praeter dispositiones emanatas in literis encyclicis incipien. *Quamvis paternae* 26. *Aug. ejusd. anni* providet egregie Summus Pontifex Causis matrimonialibus.

(47) Juvat hic referre nonnulla responsa data die 1. April. 1794. a Pio VI. Pont. Max. de consilio selectae Cardinalium Congregationis diversis quaestionibus eidem Pontifici propositis, *ut in Ecclesiarum statu quoquomodo interim componendo, servetur ab omnibus una, et fida consensio.* (*S. Cyprianus Epist.* 32. *edit. Balutii*) super juramento Civico Regni Galliarum.

1. Num fidelibus liceat diebus ferialibus sacrificio Eucharistico assistere celebrato a

tropolitanae Ecclesiae Capitulum antequam deveniret ad electionem occurrere volens pluribus defectibus Capitulationes quasdam concorditer stabi-

Parocho, aut simplici Presbytero, qui Civicum juramentum emiserint?

2 Num fidelibus liceat Dominicis, aliisque festis de praecepto diebus Encaristico Sacrificio assistero a praemomoratis Sacerdotibus celebrato?

3. Num fidelibus liceat assistore vesperis quae celebrantur, aliisquo publicis precibus, quae recitantur sub directiono Parochi, aut Presbyteri jurati? His tribus quaestionibus responsum est, ut sequitur: Non licere fidelibus, sive diebus ferialibus, sivo Dominicis, aliisque festis de praecepto diebus Missae assistero celebratae a Parocho, vel simplici Presbytero, qui Civicum juramentum omiserint; neque eisdem fidelibus licere Vesperis, publicisque precibus assistere, quibus Parochus, vel simplex Presbyter juratus praeest. Cum onim vetita expresse fuerit ab eodem Pontifice per literas Apostolicas in forma Brovis diei 19. Martii suporioris Anni quaevis communicatio *praesertim in Divinis cum Intrusis, et Refractariis quocumque nomine appellentur*, evidens profecto est vetitam eo ipso fuisse communicationem in Divinis cum Parochis, simplicibusque Presbyteris juratis, quos Refractariorum nomine venire uemo prudens ambiget. Jam vero si fideles assisterent Missae Sacrificio celebrato a Presbyteris juratis, sivo ferialibus diebus, sive diebus festis de praecepto, aut si assisterent Vcsperis, aliisquo publicis precibus, quae recitantur sub directione Parochi, aut Presbyteri jurati, cum ipsis profecto in Divinis communicarent. Ex quo illud consequitur abstinero fideles debere ab assistendo tum diebus ferialibus, tum diebus festis de praecepto, Missae Sacrificio celebrato a Parochis, et simplicibus Presbyteris juratis, atque ab assistendo vesperis, ac aliis publicis precibus, quae recitantur sub assistentia Parochi, aut simplicis Presbyteri juramento Civico obstricti.

4. Num absolutionem, et communionem quovis anni temporo, praosertim vero tempore Paschali a Parocho jurato potere fidelibus liceat?

Resp. Eadem prorsus rationo ac ad praecedentes.

5 Num Parochum juratum fideles adire licite possint pro Sacramentis baptismatis et Matrimonii?

Resp. Non licero oxcepto tamen (ubi res sit do baptismo) casu extremae necessitatis, in qno non adesset alius valens baptizare.

6. Num Catholicis licitum sit Patrini munere fungi in baptismate administrato a Parocho, sivo Presbytero jurato?

Resp. Non licere fidelibus Patrini mnnore fungi in baptismate administrato a Parocho, sive Presbytero jurato, uo cum ipso in Divinis communicent.

7. Num fidelibus liceat Patrini munere fungi in baptismate collato a Parocho intruso?

Resp. Non licere fidelibus munero Patrini fungi in baptismate a Parocho intruso administrato: Cum enim Parochus intrusus schismaticus profecto sit, ojusque schisma evidentissime constet, ex eo fit, ut actio Catholici infantem de sacro fonte levantis in baptismate a Parocho intruso administrato, quacumque ex parte spectetur, vitiosa, mala, et prohibita deprehendatur. Nam Catholicus hac sua actione cooperatur in schismate, immo schismatis crimen ipso suo facto approbat, intrusumque pro legitimo Parocho agnoscit, et colit: ut fusius declaratur in Instructione Sanctitatis Suae jussu exarata die 26. Sept. anni 1791. super baptismo, matrimonio, et sepulturis.

8. Num mulieribus post puerperium fas sit praesentes se sistere Parocho, aut Presbytero jurato, ut benedictionem ab ipso accipiant, quae in Rituali Romano praescripta legitur: Pro benedictione mulieris post partum, item que Missae assistere a Parocho, aut Presbytero jurato celebratae?

Res. Non licere mulieribus puerperio expleto praefatam accipere benedictionem a Parocho, seu Presbytoro jurato, quoniam id esset cum ipso in Divinis, communicare: eo vel magis quod nullo adstringuntur praecepto mulieres, accipere post partum benedictionem, sed praestaro id solent solummodo *ex pia, ac laudabili consuetudine*, ut legitur in Rituali Romano: neque ferendum esse mulieres ea occasione assistore Missae celebratae a Parocho, vel Presbytero jurato ob rationem saepe saepius indicatam.

9. Num licite fideles in articulo, vel periculo mortis possint absolutionom recipere a Sacerdote jurato, et Parocho intruso?

Resp. Non esse improbandam rationem, quam inierunt nonnulli Gallicani Praesules,

livit, quas omnes observare, et exequi jurarunt. At quum ob promulgatam per Innoc. XII. specialem Constitutionem abrogantem omnia statuta, et Capitulationes a Sancta Sede Apostolica non approbatas praetendere caeperit ipsum amplius non teneri ad illarum observationem, ideoque praevio recursu S.C. decrevit juramentum validum non esse: *Salisburgen. Cap. 5. Martii* 1701. *confirmat. 9. Julii ejusd. anni*. Deinde causa iterum producta in decisis respondit: 11. *Martii* 1702.

Jurisdictio *Vide Abbas §. IV. Archidiaconus §. II. Archiepiscopus seu Metropolitanus §. I. Archipresbyter §. III. Capitulum Ecclesiasticum §. III. Episcopus §§. VII. VIII. et IX. Parochus §. IV.*

Jus Alimentorum *Vide Alimenta, Matrimonium §. I.*

Jus Conferendi Beneficium *Vide Episcopus §. X.*

Jus Convocandi Synodum *Vide Archimandrita*.

Jus Eligendi *Vide Subsidium Dotale §. IX.*

Jus Ferendi Censuras *Vide Episcopus §. XI.*

Jus Ferendi Suffragium *Vide Regulares §. IV. Sodalitium §. II.*

Jus Nominandi *Vide Patronus §. I. Subsidium Dotale §. IX.*

Jus Quaestuandi *Vide Eleemosynae.*

Jus Sepeliendi *Vide Cadaver §. IV.*

Jus Visitandi *Vide Archiepiscopus, seu Metropolitanus §. I. Episcopus §§. XXV. usq. ad XXX. Hospitale §. II. Seminarium §. VII. Vicarius Capitulares, §. III.*

§. I.

Juspatronatus quoad Amissionem, Privationem, et Caducitatem.

1. Simplici Beneficio de jure patronatus Familiae de Claruccis vacato Petrus Paullus Claruccius patronus nominavit Clericum Philippum Antonium Bonifatium; istius tamen admissionem contendit, seu impugnavit Promotor Fiscalis; quod praedictus Petrus ob homicidium commissum in Rectorem Ecclesiae ceciderit ab omni jurepatronatus; ideo S. C. quesita, an Petrus Paulus habeat jus nominandi? rescripsit, ut exhibeatur Instrumentum Fundationis: *Nullius seu Foro-Pompilii Ben.* 14. *Maii* 1729.

2. Consiliarios, aliosque Officiales, et

qui in articulo, vel periculo mortis, Poenitentiae sacramentum, quod est secunda post naufragium tabula, a Sacerdotibus juratis, ac etiam a Parochis intrusis recipi posse permiserunt, deficiente quovis alio Catholico Sacerdote.

10. Num licitum sit Sacerdotibus non jejunis hostias consumare a Sacerdotibus Catholicis consecratas, ne in manus deveniant Intrusorum?

Resp. Licere Sacerdotibus non jejunis hostias consumare a Catholicis Sacerdotibus consecratas, ne in manus Intrusorum veniant, quoties alius Sacerdos jejunius non adsit, nec alia ratione consuli possit reverentiae iisdem hostiis debitae.

11. Num Fidelibus liceat genua flectere coram hostiis consecratis ab Intrusis?

Resp. Fideles genua flectere debere coram hostiis consecratis ab Intrusiis, cum in iis contineatur vere, realiter, et substantialiter Corpus, et Sanguis, una cum anima, et Divinitate D. N. J. C. Ne vero in ejusmodi cultu praestando immiscere se videantur Catholici cum Schismaticis, curabunt iidem Catholici occasiones declinare occursus schismaticorum, cum Sacramentum deferunt.

12. Quibus poenis subjiciendi sint sive ecclesiastici, sive laici, qui praestiterunt juramentum de libertate, et aequalitate servanda?

Resp. Non esse locum pro nunc poenis Canonicis, nondum edito per Pontificem D. N. judicio super praefato juramento, sed monendos esse et laicos, et ecclesiasticos, qui idem juramentum praestiterunt, ut consulant conscientiae suae, cum in dubio jurare non liceat.

Ministros Communitatis Oppidi S. Genesii, qui habent juspatronatus, et administrant bona Capellae B. M. V. Gratiarum in Collegiata S. Mariae dicti oppidi per alienationem bona fide factam non cecidisse a jurepatronatus dictae Capellae, S. C. decrevit: *Camerinen.* 11. *Julii* 1767. *d.* 3.

§. II.

Juspatronatus quoad Fundationem, Reservationem, et Concessionem.

1 Quum dubitaretur; an exequutio gratiae super erectione jurispatronatus Ecclesiae S. Mariae de Pinna in favorem Didaci de Avalos terrae Vasti Marchionis cum omnibus subsequutis valida sit, ex quo Praepositus Parochialis S. Petri dictae terrae, intra cujus limites adest Ecclesia, contendit gratiam fuisse nullam, ac exequutionem, tum propter omissam sui vocationem, tum quia exequutor excessit facultates tributas admittendo incrementum dotis in stabilibus non tutis, et securis? S. C. rescripsit, dilata, et citentur interesse habentes etiam per edictum: *Theatina* 15. *Novem.* 1704. *dub.* 1.

2. Instante Peregrino Pallotta viro, et haerede Caeciliae Angelae de Vaglientibus in Collegiata terrae Luniani, qui Canonicatum erigendum demandavit arbitrio haeredis sui dote relicta in scut. 1500., S. C. resolvit licere ei in fundatione hujus Canonicatus reservare juspatronatus pro se, haeredibus suis, ac etiam extraneis per eum nominandis cum conditionibus Sacris Canonibus, et Concilio Tridentino (48) non contrariis: *Amerina Erect. Canon.* 6. *Junii* 1705. *dub.* 1.

3. Univeritas loci Atrani supplicavit, ut Parochialis, et Receptitia Ecclesiae S. Mariae Magdalenae erigeretur in Collegiatam. Quatuor ex duodecim Canicatibus jurispatronatus nomine, et titulo fundationis praefatae fuit Universitati reservatum, postquam annuos ducatos 405. ea assignaverat. Universitas vero tantum ducat. 100. donavit, reditusque Ecclesiae Parochialis pro nova erectione computavit. Quum ad unum vacantem Canonicatum quemdam nominaverit Universitas, statim nominationi contradixerunt, eo quod Collegiatae erectio, et jurispatronatus reservatio ob integram non solutam dotem nulla reputabatur; devenit lis ad judicium S. C., quae resolvit de jurepatronatus Universitatis omnimode constare; itant ab illa nominato esset supplicatio relaxanda: *Amalphitana Can.* 10. *April.* 1717.

4. Obtenta a Card. Gozzadino dismembratione Paroeciae, ac nova erectione, Sacerdos Franciscus Belletti proprio aere Ecclesiam a fundamentis, et domum pro novo Parocho construxit, paratusque esset ad congruam in favorem novi Parochi assignandam una cum annua suppeditatione Corbarum septem frumenti in favorem Parochi S. Bernardini ad damni reparationem perpessa dismembratione praedicta. Inde incertum fuit, an et in cujus favorem juspatronatus sit, reservandum? S. C. rescripsit, juspatronatus pertinere ad Sacerdotem Belletti solutis Corbis septem frumenti annuis a novo Parocho Ecclesiae Matrici, et reservato competenti honore ab Ecclesia filiali exhibendo erga Matricem arbitrio Card. Episcopi: *Imolen. Dism.* 21. *Junii* 1721. *dub.* 2.

5. Antiqua intra li[illegible]s Parochialis terrae Zebuggi ruralis adest Ecclesia, et cujusnam fuerit impensis reaedificata, non liquet. Hujus cura tamen, et administratio fuit semper penes Clericum Bartholomaeum Magro, qui e-

(48) *Vide not.* 547. *tom.* 2. *pag.* 422.

tiam eidem Ecclesiae locum domorum pro usu, et commodo Sacrarii, necnon bona stabilia, ac censum annui reditus 50. scutorum Missarum onere donavit. Mortuo donante in curam successit ejus frater, qui offerens augere dotem in annuis scut. 17., supplicat pro erectione Ecclesiae in beneficium simplex cum reservatione jurispatronatus laicalis sui, ac in successorum favorem. S. C. super hoc consulta respondit, firmo remanente dominio, et jure Parochi super Ecclesia, et firmis remanentibus legibus, et conditionibus in donationibus quoudam Bartholomaei praescriptis in favorem Parochi, consulendum SSmum pro Concessione jurispatronatus juxta modum: *Melevitana Jurisp.* 2. *Decem.* 1730.

6. Concessa dismembratione Villae de Joreas ab Ecclesia Cathedrali fuit reservatum a S. C. juxta modum juspatronatus in favorem Jo. Baptistae Castelvi ejusdem Villae domini, et ejus successorum, eo quod se obligavit ad praestanda cuncta ornamenta dictae Ecclesiae necessaria, erectionem Fontis Baptismalis, et custodiam pro SSmo Sacramento, ac denique Lampadis manutentionem: *Segobricen. Dism.* 30. *Januar.* 1740. *dub.* 2.

7. Capellaniam a Barbara Alfonsi Ægidii Fanelli uxore relictam erigendam esse cum reservatione jurispatronatus omnibus descendentibus masculis de Benedictis facta ad formam testamenti non fundatricis, quae nihil praecisae de Capellania loquuta est, sed Gabriellae unius ex substitutis filiabus, quae de numero Missarum de jurepatronatus, deque erectione providit, S. C. constituit: *Montis Falisci Erect. Cap.* 23. *Aug.* 1760.

8. Quum vigore Codicilli suam voluntatem ostendisset Jo. Baptista Mordinius Plebanae Ecclesiae Castri Illicis Archipresbyter. relicta suorum bonorum usufructuaria quadam sua famula; exequutores tamen testamentarii inter quos testatoris frater tumultuarie ex condicto cum famula inventarium confecerunt, et juspatronatum stipulato instrumento erexerunt, reservatum Hieronymo Mastinio, ejusque filiis, et descendentibus, deinde Josepho Mondonio, et tertio in favorem ipsius Notarii stipulantis. Sed postmodum contra voluntatem fratris gesti poenitens factus Mordinius postulavit; an valida sit erectio jurispatronatus confecta virtute dicti instrumenti? non esse validam S. C. sanxit, et addidit ad mentem (49) *Feretrana* 18. *Sept.* 1779. *dub.* 2.

9. Parochialis Ecclesiae S. Felicitatis Villae Casachiae Laicalis juspatronatus, ob auctos in praeteritum tenues ejus reditus, novas oblatas largitiones, et futurarum spem, conceditur Comitissae Antoniae Riceheri Montanari prout erat in votis Episcopi: *Parmen. Jurisp.* 6. *Aug.* 1791.

10. Juspatronatus Capellaniae erectae in Ecclesia S. Sebastiani oppidi Lupiani conceditur Marchioni Borbon del Monte ob desponsam illius Ecclesiae reparationem; sub lege tamen praesentandi tres Sacerdotes Episcopo, ad quem pertinebat deputatio Capellani. Nam dictus Marchio dominus est oppidi, et jus conferendi Capellaniam, nisi in favorem Sacerdotis Patronis feudi accepti, et benevisi exerceri non expediebat: *Civitatis Castelli Cap.* 16. *Aug.* 1794.

§. III.

Juspatronatus quoad Probationem, et Vocationem.

1. Ecclesia sub titulo Assumptionis

(49) *Vide not.* 93. *tom.* 3. *pag.* 116.

(50) „ Et instructio redacta fuit ad capita

B. M. V. loci Puglianelli olim Parochialis, cujus bona ob ejusdem depopulationem Episcopus univit alteri Ecclesiae, non est de jurepatronatus Baronis ejusdem loci. Nam in literis collationis anni 1627. et 1645. nulla fit mentio juris patronatus: *Thelesina Union.* 7. *Julii* 1703. *dub.* 1. *confir.* 9. *Aug.* 1704.

2. Propositum dubium; an Ecclesia, seu publicum Oratorium nuncupatum trium Magorum existens intra limites Parochiae S. Mariae Loci Rezzonici sit de jurepatronatus Johannis Antonii, Andreae, et aliorum de familia Trincana? S. C. judicibus suis commendavit: *Comen. Jur. Par.* 21. *Aug.* 1766. *dub.* 1.

3. Franciscus Maria Ludovicus de Ruvere, quum supplicasset pro confirmatione patronatus Parochialis Ecclesiae Monasterii Aquensis allata Bulla Alexandri VI. Pont. Max. in qua praecedentes concessiones Sixti IV., et Innocentii VIII. in favorem Johannis de Ruvere, et ejus successorum Apostolica Auctoritate fuerunt iterum roboratae, deficientibus praecedentibus praesentationibus ex injuria temporum, atque bellorum deperditis, et absumptis, dictam confirmationem S. C. denegavit; etsi annui tenues scut. 14. reditus Parochialis Franciscus augere ad scut. 30. paratus esset: *Aquen.* 8. *Julii* 1719.

4. Universitas Civitatis Majoris Praeposituram Collegiatae dictae urbis in annuis ducatis 60. auxit cum reservatione jurispatronatus; ita tamen ut alternius vicibus ad Praeposituram praesentasset Capitulum, et Universitas, accessitque Capituli consensus; exinde vero contradicente Capitulo S. C. rescripsit constare de jurepatronatus in favorem Universitatis; dummodo intra terminum trium Mensium persolvantur ab Universitate annualitates huc usque elapsae, et dummodo intra eumdem terminum fiat redintegratio in forma valida assignationis usque ab initio factae, elapsoque termino, et non adimpletis dictis conditionibus cesset juspatronatus: *Amalphitana Praepos.* 24. *Febr.* 1720.

5. De controversia exorta inter Communitatem oppidi S. Clementis, quae praetendit se habere juspatronatus Ecclesiae S. Agatae in dicto oppido existentis, et Parochum S. Clementis, intra cujus Paroeciae fines dicta Ecclesia posita est, quem controversia dirimi potuisset si Ecclesia Parochialis S. Clementis transferratur ad Ecclesiam S. Agatae, ut visitatores censuerint, et Card. Ordinarius approbaverit; perpensa fuerunt nonnulla dubia; Sed S. C. nulla capta definitione, censuit scriberendum Card. Ordinario juxta instructionem (50): *Ariminen. Jur. Paroch.* 18. *April.* 1722. *dub.* 1. *usque ad* 9. Denuo producta causa quoad translationem praedictam, ea remittitur ad Card. Ordinarium, juxta mentem: 6. *Julii* 1726. *dub.* 1.

6. Erecto beneficio simplici a Sacerdote Francisco Biffi in Parochiali S. Stbephani oppidi Casalis Majoris, de jure patronatus suae Familiae, qua deficiente in favorem Beneficiatorum dictae Ecclesiae, et inde voluit expresse fundator, ut = *portando il caso, che sia erecta la Collegiata di S.*

sequentia, 1. fuit, ut doceretur, an Communitas haberet juspatronatus in Ecclesia S. Agathae; 2. quomodo indemnitati Communitatis consuli posset, in hypothesi, in qua constaret de ejus patronatu. 3., an supposita translatione remanere possit in Ecclesia S. Agathae Confraternitas, quae nunc in ea existit; 4., an Ecclesia Parochialis S. Clementis in hypothesi translationis destrui, et profanari debeat, vel potius remanere in statu Ecclesiae „: *Ead. Caus.* 14. *April.* 1725.

Stefano, voglio che il juspatronato s' aspetti subito ai Canonici. = Erectio Collegiatae licet adue actu, et cum effectu sequuta praevia signaturae, ac literarum Apostolicarum expeditione non fuerit; tamen S. C. illud beneficium posse erigi in Canonicatum simplicem mandaverat; et modo juspatronatus continuare debere in ipsa Familia de Biffis decernit: *Cremonen. Erect. Praeb. Theol.* 2. *Julii* 1729. *d.* 3.

7. Ecclesia S. Sebastiani extra muros terrae Rendarum posita constructa ex eleemosynis, et oblationibus populi fuisse creditur. Juspatronatus ejusdem vindicare Communitas dictae terrae sibi arrogabat. Liberam esse Ecclesiam Societas S. Mariae Constantinopolis inibi admissa asserebat; tum quia acquiri non potest ex donatione Clausorii valoris ducat. 34.; tum quia concessum Communitati fuerat juspatronatus ab Ordinario sub conditione, si Ecclesia alios reditus tunc non haberet, quando de facto possidebat bona a Dianora de Stephano donata; ob id S.C. haud constare de jurepatronatus in favorem Communitatis putavit: *Consentina Cap.* 3. *Decem.* 1729. *dub.* 1.

8. Quum Joannes Antonius de Alma in testamento vocasset in jure successionis patronatus Capellaniae ab eo fundatae in perpetuum, et indiscriminatim omnes masculos descendentes a Balthassare, Melchiore, et Gaspare de Alma, non solicitus de medio sive masculino, sive foeminino, et in casu deficientiae lineae masculinae substituisset Mensam Archiepiscopalem; Dominicus Mezzopreti Agnatus dictae familiae, sed ex sorore ortus quaesivit a S. C.; an is comprehensus sit inter vocatos ad Capellaniam? responsum est dilata, et ad Card. Praefectum pro Concordia: *Firmana Cap.* 1. *Sept.* 1731. Concordia haud fuit inita; hinc S.C. negativam praebuit responsionem: 12. *Januar.* 1732. demum recessit a decisis, et jussit Concordiam juxta modum declarandum a Card. Praefecto fiat: 27. *Sept. ejusd. anni.*

9. Haeredes Pomponii Jordani contendit sibi vindicare juspatronatus Capellae S. Mariae de Monte Carmelo existentis in Ecclesia S. Mariae de Misericordia Patrum Minorum S. Francisci de Observantia Civitatis Maratheae una cum gentilitio sepulcro ibidem constructo, ubi tumulari sit licitum sibi suorum consanguineorum cadavera. Idem enim Pomponius reliquit manutenendi obligationem haeredibus propriis sumptibus dictum Altare, et festum ipsius jurispatronatus solemni pompa celebrandi, quod haeredes impugnant: Ideo S. C. decrevit constare de jurepatronatus dictae Capellae in favorem haeredum Pomponii quoad jus honorificum; *Cassanen.* 28. *April.* 1736. *dub.* 3. *confir.* 1. *Sept. ejusd. anni.*

10. Erecta a Paullo IV. Cathedrali, eaque cum juribus omnibus adsignata Episcopo, Capitulo, Canonicis; et personis ipsius Ecclesiae, iterumque a fundamentis extructa est non solum ex publica pecunia Civitatis, sed etiam aere Episcopi, Collegiorum, et privatorum Civium. Communitas juspatronatus Ecclesiae habere intendit; At S. C. dicto juri animo praesumpto non adhaesit: *Savonen.* 29. *Febr.* 1744. *dub.* 1.

11. Juspatronatus passivum beneficii sub titulo S. Mariae erectum in Parochiali Caggiani coarctandum est ad unum ex Clericis de Familia, quae patronatum activum possidet; his tamen deficientibus, patroni regimen, et curam beneficii cum facultate deputandi Capellanum amovibilem habere non debent; quemadmodum ipsi obsecrarunt, ea ratione ducti, quod Beneficiati extranei bona beneficii dissi-

paverant, et quod ipsi dotem ejusdem auxerant: *Setrianen. seu Campanien. Jurisp.* 23. *Novem.* 1748. *confir.* 1. *Martii* 1749.

12. Juspatronatus passivum ad Capellaniam mere Laicalem, ad quam testator Comes Raynerius Montemarte filios Blasj Leonardi, eorumque filios, et descendentes in infinitum vocavit, deberi filiis Magdalenae Leonardi, licet per medium foeminae descentibus a Blasio; et licet unus ex iis bimus, et alter minoris etiam aetatis esset ad exclusionem aliorum substitutorum a testatore in defectu dictae familiae Leonardi vocatorum, stabilitum est: *Civitatis Castelli Capel.* 29. *Aug.* 1761. *dub.* 2. *confir.* 16. *Januar.* 1762. *et* 1. *Martii* 1766. *dub.* 1.

13. Juspatronatus Ecclesiae S. Mariae *dell' Incoronata* possidere Civitas Anconae putabat. Proferebat documentum veteris historici, ex quo constabat illam anno 1470. Hospitale contruxisse prope Ecclesiam S. Thomae, ibique ex piis fidelium eleemosynis Oratorium erexisse in honorem B. M. V. Incoronatae, ac concessionem reservationis patronatus dicti Hospitalis, et Oratorii a Sixto IV tributam; denique Marmoream inscriptionem super januam Ecclesiae appositam, in qua Civitatis Anconae sumptibus templum fuisse ornatum legebatur. Sed S. C. dictae Civitati juspatronatus minime vindicavit. Constabat enim vigore instrumenti concessionis situs factae Sodalitio Sanctissimi Rosarii anno 1578. eo Patrum S. Dominici Conventum potiri: *Anconitana Benep.* 27. *Martii* 1762. *dub.* 2.

14. Quum Patres S. Augustini contra familiam Angelini impugnarent juspatronatum Capellae S. Nicolai Tolentini in eorum Ecclesia Castri S. Angeli erectae, et e contra Familia praedicta sibi vindicaret ex enunciativa patronatus deprompta ex instrumento donationis stipulato cum Patribus dicti Castri anno 1705., et ex testimonio Vicarii Apostolici testantis de constructione, et dotatione praefatae Capellae sumptibus Federici Angelini confectae aucta a Josepho Angelini, qua de causa eadem familia pluribus praerogativis gaudebat, idcirco S. C. dictum juspatronatum familiae Angelini adjudicavit: *Firmana Erect. Cap.* 22. *Januar.* 1763. *dub.* 1.

15. Dum quaestio agitabatur; quis teneatur ad reparandam Collegiatam, et Parochialem S. Stephani oppidi Fiani S. C. voluit, ut dubium proponeretur de pertinentia jurispatronatus dictae Ecclesiae. Communitas dicti oppidi exhibet acta Visitationum, ex quibus desumitur onus restaurationis eidem, uti patronae fuisse injunctum, ac cessionem ipsius patronatus in favorem Ducis Petri Gregorii Boncompagni factam, quae cessio irrita fuit inde declarata. E contra Baro jure praesentandi Archipresbyterum, Canonicos gaudet, et ejus stemma Organum, ac Ecclesiae facies, ostendit. S. C. autem rescripsit, inspectis peculiaribus circumstantiis, *in casu de quo agitur*, placere de concordia, et fiat etiam ex Officio per Card. Praefectum juxta instructionem facto verbo cum Sanctissimo; *Nepesino Rest. Eccl.* 18. *Sept.* 1773. *dub.* 2.

16. Diu certatum fuit inter Communitatem Fiani, ac Ducem Ottobonum Baronem, ad quem onus restaurationis Collegiatae ejusdem oppidi spectaret. Urgebat Communitas Ducem Marcum Ottobonum emisse fundum Fiani, et in eum translata fuisse jura Patronatus, seu patronatum, et praesentandi ad quaecumque beneficia Ecclesiastica, et Baronem reapse jus hoc exercere dum Canonicatus, et beneficia ibi vacare contingant. Respondebat Baro aliud esse Ecclesiam, et a-

tiud beneficium in Ecclesia, itaut argumentum inductionis valere nequiret; ac cessionem Ecclesiae eum non acceptasse. Examinato itaque dubio, resolutum fuit; patronatum Ecclesiae praefatae spectare ad Communitatem: *Nepesina Jurisp.* 13. *Sept.* 1777.

17. Etiamsi in aedificatione Altaris Divi Augustini Ecclesiae Archipresbyteralis oppidi Scarpae apposita fuerit inscriptio: *D. O. M. Sinibaldus de Nicolais Archipresbyter propriis sumptibus anno* 1751. tamen S. C. minime pertinere juspatronatus ad dictam familiam de Nicolais, sed esse liberum ejusdem Ecclesiae judicavit. Nam oblationibus Fidelium quoque erectum fuit, nec dictus Sinibaldus illud dotavit: *Tyburtina Juris.* 4. *April.* 1778.

18. Ecclesia, et Capella B. M. V. Gratiarum Frusinonis est de jurepatronatus Scolasticae Quartucci. Nam etsi prorsus ignoretur dotatio, et nominatio Capellanorum facta a dicta Familia, in pluribus Visitationibus tamen asseritur esse dictae Familiae de jure patronatus: *Verulana Jurisp.* 16. *Januar.* 1779. *dub.* 1.

19. Ecclesiae Parochialis S. Michaelis, quae modo est Collegiata jure patronatus potiuntur Paroeciae incolae pro duabus ex tribus, pro tertia Comites de Giliuccis, licet constans Parochi fidelibus non fuerit nominandi modus, saepiusque sunt collegialiter in praedicta Ecclesia cum interventu quandoque illorum de Giliuccis congregati, quos illi postea respuerunt in electionibus. Inde facta transaetione inter dictos Comites, ac Paroeciae incolas, uti singulos, S. C. consulta eam reprobavit. *Firmana Juris.* 19. *Junii* 1790. *dub.* 1.

20. Neenon praesentationem faciendam esse collegialiter; et quoad Paroeciae incolas vero qui intervenire debeant, iterum causa proponi mandavit: *Ibid. dub.* 2. Deinde sancivit, ut interesse debeant Parochiae incolae patres familias in Paroeciali Conventu: 21. *Aug. ejusd. anni.*

21. Matthaeus Uguccionus fundator cujusdam Capellaniae de activo jurepatronatus sollicitus mandavit, ut major descendentium natu *sia sempre l'elettore del Capellano*; nilque per ambigua saltem verba de passivo disposuit; hac de re in S. C. ponderato dubio; an, et in cujus favorem constet de jurepatronatu passivo? negativum in omnibus emanavit a S. C. responsum: *Fanen. Cap.* 29. *Jan.* 1791. *d.* 3.

22. Juspatronatus Capellaniarum SS. Rocci, et Olivae, earumque administrationem competere decernitur solis hominibus Castri S. Olivae, qui earumdem Capellaniarum dotes constituerunt; licet in temporalibus suppositum sit inde Castrum jurisdictioni Communitatis Pontis Curvi, quae sive per usurpationem, vel per Oppidanorum conniventiam pium opus administravit: *Pontis Curvi Jurisp., et Admin.* 23. *Novem.* 1793.

23. Matthaeus Uguccioni e Cartyceto fundata Capellania in eodem Loco activum constituit juspatronatus, *nelli discendenti del q. Tommaso Abondi, ed il maggiore di essi discendenti sia sempre l'elettore del Capellano*, voluitque postremo, quod *mancando la discendenza, l'ultimo dei discendenti possa liberamente disporre, e nominare altra Casata per tal effetto*. Hinc ter Thomas jun. Abondi Capellanum nominavit, licet plures extarent Agnatae, natuque majores foeminae modo vero hoc activum juspatronatum impugnat Antonius Gradarius, et spectare ad suam cognatam familiam praetendit; sed S. C. constare de jurepatronatus activo in favorem Mariae Abondi decrevit: *Fanen. Jusp.* 20. *Januar.* 1798. *dub.* 1.

§: IV.

Juspatronatus quoad Reservationes Apostolicas.

Juspatronatus Praepositurae, quae in secundam Dignitatem post Archipresbyteratum, in Ecclesia S. Laurentii terrae Sarteani est erigenda una cum quatuor Canonicatibus, tanquam reservatum ab Antonio Gabriellio, qui ad dictum patronatum invitavit filios, et descendentes a filiabus suorum haeredum, qui bona pro fundatione, et dote assignaverat, S. C. rescripsit spectare ad Nicolaum Fortiguerra, licet per duplex medium foemininum a testatore ortum duceret; nec sub reservationibus Regularum Cancellariae posse comprehendi, prout Card. Relator in suo voto suum consilium ostenderat: *Clusina Erect. Colleg.* 10. *Maii* 1755.

§ V.

Juspatronatus quoad Suspensionem.

1. Decreverat Episcopus, ut Communitas, et Officiales Villae Belloculorum de jurepatronatus privarentur Parochialis, et Capellae *Gioventù* ob Simoniacos quosdam contractus cum amovibili Capellano initos, nisi intra tres menses legitimam a censuris absolutionem impetrassent, eamdemque non dotassent Ecclesiam. Reclamavit adversus hoc decretum Communitas, et proponi curavit; an valida sit suspensio praedicta? non esse validam S. C. edixit: *Fanen. Exeq. Decr. S. Visit.* 22. *Novem.* 1760. *dub.* 5. *Confir.* 28. *Febr.* 1761.

2. Neque etiam suspensionem, interinamque jurispatronatus Capellae *Gioventù* devolutionem validam esse decisum est: *Ibid. dub.* 7. *Confir. ibid.*

§: VI.

Juspatronatus, quomodo transeat cum Donatione, Cessione, et Venditione.

1. Ad effectum securum reddendi Juspatronatus cujusdam Capellaniae ad praesentationem perpetuam PP. Congregationis Missionis Januario Bassario descendenti masculo titulo concordiae offerunt duc. 230. pro unica vice tantum, et jura reperta in haereditate Jo. Baptistae Balsamo, cujus sunt haeredes. At S. C. petito Beneplacito concordiae praeventive esse locum censuit: *Neapolitana Benep.* 4. *Martii* 1690. *Confir.* 6. *Maii ejusd. anni.*

2. Petrus de Rapacciolis Patribus Augustinianis Excalceatis donavit juspatronatus sibi in Ecclesia S. Mariae de Colle competens, Ecclesiam, et juspatronatus aliorum duorum beneficiorum. Hujus donationis intuitu Patres Conventum, seu suae Congregationis Hospitium fundare promiserunt. Ante Conventus erectionem vacarunt beneficia, et unus a Patribus, alter a Rapacciolo praesentatus est. In praesentatos orta controversia, et donatione de nullitate ex defectu consensus ab Episcopo non quaesiti redargnita, S. C. censuit, ut Religioni praefigeretur terminus unius mensis ad faciendam legitimam renunciationem: *Narnien. Jurispru.* 10. *Novembr.* 1718. Donationi renunciare Religione nolente, decretum fuit, ut exhiberetur actus definitorii, in quo dedit facultatem Provinciali ad nominandum: 1. *April.* 1719., et tandem decisum est, sustineri nominationem a Rapacciolo factam: 6. *Maii, confir.* 5. *Aug. ejusd. anni.*

3. Antonius Franzone fundavit Prioratum, seu Commendam Ordinis Canonicorum S. Spiritus in Saxia annui reditus scut. 100. reservata nominatione, dum vixerit, et post obitum masculis Domus Fimiae Cajetanus ultimus dictae familiae illam donavit inter vivos Antonio Cardellae, reservato Generalis Praeceptoris Ordinis consensu. Hinc Antonius praedictus dissentiente dicti Ordinis Praeceptore sup-

plicavit pro consensus supplemento, sed inutiliter, negativum accipiens responsum: *Panormitana Jurisp.* 29. *Martii* 1738.

4. Donatio Patronatus Ecclesiastici simplicis beneficii sub titulo S. Mariae Lauretanae erecti in Cathedrali, in favorem Sacerdotis Michaelis Tollemeto facta, et a Vicario Capitulari approbata, quum nulla praetenderetur, confirmata deinde fuit per concessionem Beneplaciti Apostolici: *Neritonen. Benep.* 20 *Decem.* 1755. *dub.* 1.

5. Ac hujusmodi Beneplacitum retrotrahendum esse ad diem donationis decretum insuper fuit: *Ibid. dub.* 2.

6. Simon Sensini Capellania Laicali instituta jus nominandi Capellanum tribuit Josepho Valle, suisque masculis filiis, et his deficientibus dedit Caroli Sensini filiis. Prole masculina carens Joseph Valle jus hoc nominandi cedere exoptabat in favorem Caroli Sensini, qui ea propter obtulit scut. 1000. ad effectum illa erogandi in dotationem quinque filiarum Josephi Valle, et Catherinae Cerroni conjugum. Hac tamen lege, ut in casu molestiae inferendae a nascituris filiis masculis Josephi, qui paterna cessione impugnata jure proprio regressum ad jus hoc obtinerent, ipse Joseph ejusque haereditas tantum Carolo scut. 700. restituere teneretur. Oblatae hinc sunt preces pro faciendae cessionis adprobatione, sed nihil est impetratum: *Tudertina* 3. *Julii* 1762.

7. Bonaventura Ansaldus Patronus Capellaniae fundatae in Parochiali Oppidi Cogoletti praedium subrogatum loco domus pro fundo ejusdem pretio 3450. vendidit cum cessione Jurispatronatus Capellaniae, et cum reservatione Beneplaciti Apostolici, hac vero conditione, ut emptor retineret scut. 2018. pro fundo Capellaniae in tot Bononiae, Romae, sive Januae Montibus impendenda; propterea disputatur; an confirmanda sit cessio cum conditione subrogandi alium fundum pro dote juxta investimenta a fundatrice ordinata? et non esse confirmandam S. C. respondit: *Savonen.* 26. *Novem.* 1763.

8. Donationem Jurispatronatus, quod Franciscus Georgeus Harsevvinkel trium, vel quatuor beneficiorum simplicium in Cathedrali Ecclesia juxta ejusdem voluntatem erigendorum foeminae primogenitae ex descendentibus Henrici Christiani Fratris reliquit, factam Francisco Ludovico Meyer a Maria Anna Harsevvinkel, in quam jus patronatus devenit, confirmandam esse censet S. C., quamvis objiciatur dictum juspatronatus non haereditarium esse, sed quodammodo gentilitium, ac familiare in familia faeminae primogenitae, et Franciscus sit persona extranea. *Paderbonen: App.* 19. *Decem.* 1772. *d.* 2.

9. Jus nominandi Rectorem, qui Lubrianensi Populo sacra ministret, animarumque curam exerceat propter graves expensas Abbatissa Monasterii S. Bernardini Civitatis Urbis Veteris, non audito Capitulo, proprioque arbitratu renunciare penes Sacrum Senatum praemeditabatur: sed moderna Abbatissa una cum omnibus Monialibus Capitulariter congregatis dimissionem ab antecedente Abbatissa factam reprobavit, et ad nominationem Rectoris Curati Sacerdotis Jacobi Voeunae devenit. Modo quaeritur; utrum admittenda sit renunciatio, an retractatio, et quae congrua danda sit instituto? S. C. rescripsit esse admittendam retractationem, et institutionem cum congrua Sacerdoti a Monasterio praesentato, praevio tamen examine ab Episcopo Balneoregiensi faciendo, et addidit ad mentem (51): *Balneoregien., seu Urbevetana* 7. *Junii* 1777. *dub.* 1. *et* 2.

(51) Et mens est, ut urgeat Episcopus pro executione Decretorum respicientium restau-

10. Familia Caccialupi, et Raccamadori ad Rectoratum in Ecclesia SS. Conceptionis Montis Milonis fundatum nominavit Sacerdotem Antonium Affortati, qui aliam Capellaniam ejusdem fundatoris, et contra ipsius mentem possidebat. Monitus hic, ut Rectoratum dimitteret, fecit, ut Dominicus ejus frater activum patronatus Rectoratus emeret, eique cesserunt patroni illius fundum, ut cum bonorum universitate translatus videretur. Et Dominicus nominavit inde Rectorem. Sed quum Cajetanus Caccialupi, et Canonicus Joseph Raccamadori venditores supplicaverint pro concessione reservati Beneplaciti Apostolici, et favente quamvis Episcopo, nequaquam obtinere meruerunt: *Maceraten. Jurisp.* 18. *Julii* 1789. *dub.* 1.

11. Jacobus Lepretti omnia sua bona, et juspatronatus donavit Petro Podaliri, et instituit fideicommissum in favorem descendentium donatarii, reservavitque sibi usumfructum, et quartam partem bonorum ad effectum testandi cum dimidio jure nominandi ad gentilitia beneficia. In compensationem solvit Petrus donanti scut. 600. alia despondit 400., et aes alienum scut. 692. 50. in se assumpsit. Inde facta est quaestio, super liquidatione quartae reservatae Ulpiano, qui per transactionem vendidit Donatario pro scut. 300. excepta jurispatronatus voce, quam liberaliter absque pretio cessit. Hujus liberalis cessionis approbationem postulat, et obtinet Podalirius: *Recineten. Jurisp.* 9. *Julii* 1796.

Laesio

P. Vincentius Ugolinus Congregationis B. Petri de Pisis, ut procurator sui Monasterii, praevia Superioris licentia, perpetuam assumpsit obligationem celebrationis Missarum sex qualibet hebdomada, receptis pro eleemosyna scutis 375. monetae Urbini. Onus praedictum ad duas missas in hebdomada, et unam in mense reduxit Minister Generalis Ordinis; sed reductionem invalidam declaravit Commissarius Rev. Fabricae: hinc egit contra Monasterium, et contra haeredes Petri Cattanei, qui scuta 375. solverant, eosque pro missis non celebratis post reductionem damnavit ad solutionem scut 1100. Re composita perpendere placuit; num contractus obligationis Missarum de laesione redargui posset; itaut locus esset rescissioni? et de laesione nequaquam constare fuit resolutum: *Pisauren. Rescis. Con.* 13. *Martii* 1762.

Lapis *Vide Stemma Gentilitium.*

Lateranensis Basilicae Urbis Vicarius *Vide Vicarius etc.*

Laudemium *Vide Emphyteusis* §. 1.

Laudum

1. Laudum ab Episcopo latum vigore compromissi in eum facti a Parochorum Consortio, atque a PP. Congr. Oratorii Comi acceptum, et longo tempore exeutioni demandatum validum est in omnibus partibus. Nam Consortium Parochorum detrectabat admittere inter eosdem Vicarium amovibilem deputatum ab eadem Congr. pro Ecclesia Parochiali S. Jacobi; et in favorem Vicarii amovibilis fuit Laudum praefatum emanatum: *Comen.* 7. *Febr.* 1705. *dub.* 1. 2. *et* 3. *Confir.* 27. *Martii* 1706. *dub.* 1. (1).

2. Post discrimen agitatum inter Archidiaconum Cathedralis, Abbatem Ecclesiarum Parochialium S. Ja-

vationem pavimenti Ecclesiae, et aliorum divinum cultum respicientium: *Ead. Caus.* 7. *Junii* 1777.

(1) In favorem Congregationis praefatae Oratorii scripsit sua jura Advocatus Dominicus Ursaya, quae exhibet: *Discept. Eccles. XVIII. tom.* 2. *part.* 1. *per tot.*

cobi Villae Pontis Reginae, et illarum Parochiarum Portionarios ex una, et Priorem, ac Religiosos Conventus SSmi Crucifixi Ordinis Hierosolymitani ex altera partibus super jure decimas percipiendi; causam Partes compromiserunt in arbitros, reservato Beneplacito Apostolico. Sententia prolata, licet Episcopus laesivam juribus Archidiaconi, et Capituli Portionariorum putaret, S. C. petitum beneplacitum indulsit, *Pampilonen. Ben.* 3. *Martii* 1708.

3. Ecclesia Pratensi in Cathedralem erecta, et Pistoriensi aeque principaliter unita, inter utrumque Capitulum complures factae fuerunt quaestiones circa Dioecesis utriusque limites. Pistoriensis, et Pratensis Episcopus in compromissarium Judicem electus auctoritate S. C. interposita, territorium, edito Laudo, divisit; etiam ex Laudi interpretatione dissidia emerserunt, sed exhibito Laudo, ut probaretur, S.C. respondit ad D. Secretarium juxta mentem (2): *Pistorien. et Praten.* 2. *Aug.* 1721. Reproducta instantia Laudum fuit approbatum, et quoad postulatam declarationem Laudi recurratur in casibus particularibus: 2. *Octob. ejusd. an.* Inde quinque proposita dubia super jurisdictionalibus actibus S. C. dixit, ut denuo proponeretur causa super approbatione Laudi: 9. *Julii* 1725. Tandem adprobandum esse juxta modum (3), et quoad reliqua dubia satis provisum esse in praecedentibus, et ad mentem Card. Praefecti: 31. *Julii* 1728. *confi.* 2. *Ap.* 1729.

4. Judicium coram Episcopo institutum fuit inter Sacerdotem Josephum Scocchera conductorem, et Societatem SS. Sacramenti oppidi Vastigirardi super pensionum remissione, et animalium demortuorum refectione. Ad refugienda jurgia, utraque parte consentiente, et S. C. probante Romanae Curiae Praelatus in Judicem compromissarium electus fuit, qui omnibus auditis Laudum edidit. S. C. imploratum Beneplacitum Apostolicum largiendum esse juxta modum praescribendum a Card. Praefecto declaravit: *Triventina Lau.* 3. *Maii* 1725.

(2) Et mens fuit, ut licet laudum ab Episcopo prolatum bonis rationibus innixum esse videretur, et signate cum editum fuisset juxta normam insinuatam in suffragio pro veritate exarato a Card. Sperellio, dum advocati munere fungebatur in urbe, necessarium nihilominus visum fuit, quod ante laudi approbationem, nonnulla explanarentur, cum ad tramites suffragii mox dicti Card. Sperelli, Episcopus in laudo prolato censuerit ad Ordinarium Pratensem, privative quoad Pistoriensem spectare, jurisdictionem super Parochos trium Parochialium Civitatis Prati habentes Populum in Dioecesi Pistoriensi, et ad eum pertinere illorum approbationem, institutionem, et punitionem, quatenus in exercitio curae animarum deliquissent, remanente de caetero eodem Populo exceptis iis, quae pertinent ad curam animarum sub jurisdictione Ordinarii Pistoriensis, ad praecavendas futuras lites, operae pretium existimatum fuit, ante laudi approbationem, perpendere, ad quem ex dictis ordinariis, hoc est, an ad Pratensem, vel ad Pistoriensem, pertineat examen quoad status liberos eorum Paroeciae incolarum, qui degunt extra urbem, et qui subduntur Parochiis in urbe existentibus, ad quem pariter ex ipsis Ordinariis pertineat executio dispensationum matrimonialium, cognitio de matrimonialibus causis, judicandi facultas in causis dependentibus a cura animarum, aut a jure Parochiali, puta si ageretur de puniendis concubinariis, vel de quarta funerum, et consimilibus rebus: 2. *Octob.* 1721. 8. *Pistorien.*

(3) Modus est, ut praevia reformatione laudi in ea parte tantum, in qua decernit populum degentem extra muros Civitatis Prati, et subjectum Parochis Ecclesiarum existentium intra muros ejusdem Civitatis Prati, esse subditum in respicientibus curam animarum, et administrationem Sacramentorum Episcopo Pratensi, declaretur in praedictum populum competere omnimodam jurisdictionem Episcopo Pistoriensi, sicuti etiam in praefatos Parochos respectu illius populi, in reliquis vero laudum approbetur: *Ead. Caus.* 25. *Sept.* 1728.

5. S. C. impertita est facultatem, ut duo ecclesiastici viri in arbitros eligerentur, ut quaestiones omnes inter Piam domum Convictricum SS. Infantis Jesu, et Jo. Baptistam Bavarum, (prima haeres a matre, secundus a filio fuit institutus) exortas super bonorum identitate suo judicio dirimerent. Idcirco duo, qui Advocati munere fungebantur, electi fuere, quique circa nonnulla capita concordes, circa caetera convenientia illorum non fuit; ob id tertius auctoritate S. C. additus fuit. Edito Laudo obscurum est, an in ea parte, in qua cuncti convenerunt probandum foret, vel etiam in ea parte, in qua duo ex tribus arbitris fuerunt consentientes, alio dissentiente? S. C. exquiri votum Rotae (4) praeviis duabus decisionibus tantum placuit definire: *Romana seu S. Severini Appr. Lau.* 22. *Nov.* 1732. *dub.* 1. *et* 2.

6. Contentio inter Commendatarium Abbatiae Monasterii Saxivi, et Episcopum Fulgin. quoad jus indicendi concursum ad Ecclesias nonnullas Parochiales ad idem Monasterium spectantes, et intra limites Dioecesis Fulginatensis existentes compromissa fuit Laudo. Judex Laudum pronunciavit in favorem Abbatis. At Episcopus se executioni opposuit, injustitiae censura illud notavit. S. C. haud esse exequendum interrogata respondit: *Fulginaten. Jur.* 1. *Martii* 1738. *dub.* 1. *Confir.* 27. *Sept. ejusd. an.*

7. Incolae Loci *della Gerra* Ecclesiam SS. Sebastiani, et Rocchi in Parochialem erigi optarunt, eorumque instantia rejecta fuit. Capellanus tamen praefatae Ecclesiae schedulas, quae Paschali tempore distribuuntur, imprimi curavit, novo itaque instaurato certamine cum Capitulo Collegiatae S. Bassiani Piceleonis. Episcopus arbiter electus Laudo cuncta composuit, et expetito, num Laudum exequendum esset? S. C. definitio protelavit, ut audiatur Episcopus: *Cremonen. Laud. et Null. Cen.* 6. *Decem.* 1749. *dub.* 1.

Laurea Doctoralis *Vide Doctoratus, Doctores, Primiceratus Dignitas Ecclesiastica.*

Lector

Legitima declaratur remotio Innocentii Mariani Parochi Cathedralis a munere Lectoris Theologi Moralis, ad quod fuit nominatus a Clero secretis suffragiis; quia justis de causis hoc officium suppressum erat; licet Marianus in culpa, ac in causa privationis non fuerit: *Tudertina* 15. *Sep.* 1792. *d.* 2.

Lector Sacrae Scripturae *Vide Canonicus* §. *IX.*

Lectoratus Ordo *Vide Sacramentum Ordinis.*

Legalis Cognatio *Vide Matrimonium* §. *X.*

§. I.

Legatum Pium seu Opera Pia quoad Acceptionem, Agnitionem, et Renunciationem.

1. In disquisitione positum est, an acceptio Legatorum pro certo numero missarum annuarum, ad quarum celebrationem fructus relicti non sunt sufficientes, et nomine Rev. Fabricae interpellantur Legatarii, an velint illa legata excipere, et ipsi respondent, se velle accipere animo obtinendi reductionem, sit de jure admittenda? re-

(4) Putavit Sacer Tribunal Rotae., quod laudum non potest pro parte acceptari, et in alia impugnari, quod in sententia fieri potest, et ratio diversitatis est, quia sententia judicis redditur in invitos, et quando compromissum est, voluntarium laudum trahit originem a voluntate compromittentium, quae est individua, ut notat Rota ipsa *in Decis.* 218. *cor. Bichio num.* 10., neque laudum potest esse pro una parte obligatorium, et pro alia non: *ex Decis.* 248. *num.* 3. *cor. eod.*

spondit S. C. acceptionem ut supra expressam de jure admittendam esse : *Romana* 16. *Januar.* 1644. *dub.* 1.

2. Atque acceptiones hujusmodi factas non esse invalidas, sed recipientes incurrere poenas in decreto expressas definitur : *Ibid. dub.* 2.

3. Marchio Caesar Vidonus, filiis improlibus decedentibus, legavit, ut Ecclesia, Conventusque in feudo familiae Vidonis construeretur, et dotaretur in favorem PP. Ordinis Eremitarum; istis autem excipere abnuentibus, alios subrogavit Religiosos. Cunctae familiae Religiosae vocatae ob fructuum tenuitatem legatum admittere noluerunt, ob id Vidoni haeredes precati sunt pro voluntatis commutatione. At obstantibus praedictis familiis, dubitatum est, an praefata renunciatio obstaret? utique obstare quoad PP. S. Bernardi ultimo loco vocatos in casu de quo agitur : *Cremonen. Com. Vol.* 23. *Julii* 1702. *dub.* 1. *Confir.* 19. *Novem. ejusd. an.*

4. Censum in sorte scut. 1000., fructus 5. pro quolibet centenario reliquit Jo. Minelli Societati SS. Sacramenti de Aricia cum onere annuatim dotem scut 40. elargiendi . Hoc legatum a praedicto Sodalitio acceptum, impletumque fuit . Sed censu restituto, ac summa pecuniae erogata, fructus diminuerunt, idcirco quaeritur, an Societas habeat facultatem illud legatum renunciandi? et utique habere rescriptum fuit . *Albanen. Sub. Dot.* 24. *Sept.* 1707. *dub.* 2. *Confir.* 18. *Aug.* 1708

5. Francisca de Constantinis Fr. Jo. Bartolucci Augustinianae familiae nepoti suo praedium legavit, cujus usumfructum ad ipsum pertinere voluit; eo autem ab humanis erepto, praedium devolvi jussit ad Augustinianum Coenobium cum onere celebrationis missarum. Quum autem reditus imminuti fuissent, suscipiendi legatum potestatem postularunt sub conditione, ut onus reducatur, et S. C. respondit sequuta acceptione, vel repudiatione recurrant: *Nucerina Leg. Pii* 5. *Apr.* 1732. *d.* 1. *et* 2.

6. Legata pia sub perpetuo onere missarum, anniversariorum, et similium recipere nequeunt absque Ordinarii licentia Communitas Presbyterorum, et Sodalitia Defunctorum erecta in Ecclesia Parochiali S. Eulaliae loci de Berga; quamvis vetustissima in eorum favorem consuetudo teneretur : *Celsonen.* 22. *Julii* 1741. *dub.* 1.

7. Legati pii a Francisco M. Bianchi haeredibus relicti acceptio stipulata a Parocho, aliisque PP. Scholarum Piarum Collegii Lugi de venia eorum Provincialis cum promissione evictionis fundi, valida est; rejecta oblatione dimittendi sortem, fructus, et onera in manibus haeredis : *Imolen. Leg. Pii* 20. *Sept.* 1794. *dub.* 1.

§. II.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Implementum.

1. Quum ageretur de testamento sequentibus verbis concepto „ relinquo, ut mei nominati haeredes celebrare curent 40. Missas annuatim Altari S. Mariae Magdalenae in Ecclesia S. Mariae Gratiarum PP. Min. Observ. ab illis PP., qui assistentes supradicto Conventui erunt; immo, ut eis traderentur a dictis haeredibus 4. Ducata annuatim, quae indigentiis dictae Capellae inserviant. " perspicuum non fuit, an praeter ducata 4. annua pro indigentiis Capellae haeredes tenerentur separatim persolvere eleemosynam pro celebratione missarum, et in qua quantitate? S. C. hoc explanat, haeredes teneri saltem solvere ad rationem eleemosynae manualis: *Isernien. Leg.* 10. *Junii* 1684.

2. Voluit Angelus de Blanchis, ut haeres sua, et germana soror demptis legatis, dote, et decenti conservatione

residuum haereditatis pauperibus invalidis ad sui libitum distribueret. Obiit haec nec facta distributione, nec sortium assignatione, nec haerede sibi scripto; unde nepos ab intestato haeres legatum ad sui libitum implere voluit, S. C. rescripsit distributionem haereditatis in usus a testatore praescriptos, et ab haerede non factam spectare ad haeredem haeredis, non ad Episcopum, cui tantum sua consilia aperire, et ab eo consensum petere debet: *Lunen. Sarzanen. Distr. Haer.* 6. *Febr.* 1700. *dub.* 1.

3. Quoad Legata pia relicta a Card. Jo. Baptista de Luca decreta ab Episcopo in visitatione edita super modo conferendi dotes, necnon super modo praestandi subsidium adolescentibus ratione studiorum, et super ratione distribuendi eleemosynam pauperibus exequenda non sunt, sed est praecise forma servanda statuta a testatore: *Venusina Leg.* 15. *Novem.* 1704. *d.* 2. 3. 4.

4. Quum hactenus rationes omnium redituum Archiconfraternitatis S. Hieronymi Charitatis Urbis tam liberorum, quam oneribus obnoxiorum inordinate extitissent, itant aliquatenus omissum, fuit implementum in nonnullis piis operibus, ac in aliis sumptus praeter reditus assignatos factus est; quod considerata temporis vetustate haud omnia solidare permissum est, ac nulla compensatio ex notoria Sodalitii maxima inopia obtineri potest; ideo Officiales ejusdem S. C. exorant pro sanatione gestorum in praeteritum, et pro eorum approbatione; et sanationem assequi valuerunt: *Romana Op. Pior.* 7. *Julii* 1708.

5. Fructus haereditarii legati Ivonis Cattoli, qui ait, *instituisco eredi le monache di Neme, e povere di Neme in SS. Quattro,* erogari possunt in favorem puellarum Castri Nemoris tempore, quo Monasterium in aetate praescripta a statuto ejusdem ingrediuntur, non autem expectandum tempus, quo Deo illae virgines vovent: *Rom. Subs. Dot.* 27. *Apr.* 1709 *dub.* 1.

6. Demandavit Jo. Andreas de Restis, ut ex reditibus annuis scut. 138. aedificaretur Ecclesia cum domo pro Capellano, qui quotidie celebrare teneretur; deinde multiplicum conficeretur usque ad reditum ducat. 80. vel 100 pro congrua Capellani. Testatore vita privato, reditus assignati fuere Andreae de Restis Capellano a testatore nominato, qui multiplico neglecto absque haeredibus inops occubuit. Unus ex vocatis ad Capellaniam testatoris voluntatem exequi poposcit, ita ut sibi assignaretur medietas annui reditus scut. 138. cum onere missarum ad rationem manualis, altera medietate tradita pro multiplico. S. C. annuit juxta modum (5): *Ragusina Ben.* 22. *Febr.* 1710.

7. Quidam vir Catholicus in Hollandia legatum, quo haeredes adstrinxit ad annuam solutionem flor. 500. pro alimentis Sacerdotis in quodam Pastoratu, seu Sacellania ad populi Catholici utilitatem in perpetuum constituto, instituit. Post primorum haeredum obitum haereditas in quatuor partes divisa fuit, et diminuta, ac gravata propter bellica onera, ob id dubium emersit, an in hisce circumstantiis tenerentur haeredes testatoris dispositionem servare? eos teneri S. C. aperte ponit: *Hollandiae Past.* 22. *Febr.* 1710. *dub.* 1.

8. Excessit Nicolaus de Angelis Prin-

(5) Nempe, ut reliqua medietas redituum fideliter ponatur ad multiplicum praestita per eumdem Oratorem idonea cautione de hujusmodi multiplico faciendo: *Libr. Decr.* 60. *fol.* 76.

ceps Mesapiae sequenti dispositione exarata „ Declarat ipse testator, ut in toto suo statu habet 12 millia *tomoli* tritici, et vult, et jubet, ut tertia pars dicti tritici 4. millia *tomoli* debet vendi, et de pecunia ipsius impendenda sunt alia ducata tria millia in fabricis Monasterii S. Petri de Alcantara in suo statu existentis. „ Quantitas enunciata minime reperta fuit, sed dumtaxat 6780., facta igitur est quaestio super implemento legati, et deberi illud in summa ducat. 3000. *Brundusina Com. Leg.* 12 *Decem.* 1711. *dub.* 1. *confir.* 3. *Martii* 1714.

9. Sebastianus Venturelli Sacerdos Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii de Urbe Ecclesiam construendam, et Congregationem dicti Oratorii instituendam jussit. Ecclesia aedificata, Congregatio institui nequit ex deficientia Sacerdotum; ideo Presbyteri Congregationis Missionis ex domo Romana substituti fuere ab Innocent. XI., capta ab ipsis bonorum possessione, Domus vero non instituebatur; et causa fuit dubia exhibendi; an scilicet PP. Missionis terminus a S. C. sit praefigendus ad fundandam domum eorum Instituti in urbe Amerina loco Congregationis Oratorii subtitutam, ac subrogatam, et quatenus affirmative.

10. An si intra terminum praefixum praedicti PP. domum non fundaverint, Ecclesia S. Philippi et bona, et mobilia, ac stabilia Sebastiani Venturelli applicata Domui Missionis fundandae in usum consentaneum voluntati dicti Sebastiani, et in quem converti debeant? firmari statum bonorum cujuscumque haereditatis coram Ordinario S.C. respondit: *Amerina Appl. Haer.* 12. *Novem.* 1712. *dub.* 1. *et.* 2.

11. Sacri quotidiani celebrationem, et dotalis subsidii distributionem jussit Pompejus Barba hisce legatis haereditatem suam onerando. Reditibus imminutis sacrum quolibet die festo celebratum fuit, ac subsidium dotale in duc. 15. distributum, prout ferebat haereditas; adaucti inde reditus fuere; itaut haereditas par sit ad quotidianam celebrationem, et subsidium in duc. 25. distribuendum, adeoque exquisita fuit S. C., num reditus praelative erogari deberent in celebrationem, vel coaequaliter in causam dotis? et pro praelatione celebrationis decrevit: *Nolana Red. Leg. Pior.* 11. *Mart.* 1713.

12. Felicianus Finucci suos haeredes adstrinxit ad celebrationem sacrorum faciendam a Sacerdote ab ipsis designando, instituitque in suo testamento haeredem usufructuariam suam conjugem, nominavitque haeredes proprietarios. Ignorabatur vero oneris initium, et onus praedictum ab haeredis usufructuariae, minime vero a testatoris obitu incipere, et ad haeredes proprietarios spectare S. C. declaravit: *Reatina On. Miss.* 27. *Apr.* 1709. Deinde Legatum praedictum a morte testatoris usque ad haeredis usufructuariae mortem ad ipsam spectare decernit: 16. *Novem. ejusd. an. dub.* 1. *confir.* 27. *Jan.* 1714.

13. Modernus Equitis Jo. Baptistae Guazzi haeres contendit, quod destructo Altari ejusdem disponentis in antiqua Ecclesia S. Georgii PP. Ordinis S. Augustini legata pia, recolendi nempe festivitates, manutenendi lampadem accensam saltem suspensa remaneant, donec altera subrogetur ara sub patronatu familiari in nova Ecclesia aedificanda? S. C. autem suspensionem non admisit, sed esse implenda in Oratorio publico, jam erecto cum facultate Episcopi, in quo Regulares celebrant, praecepit: *Cervien. Trans. Prior. On.* 1. *Junii* 1715. *dub.* 2.

14. Monti Pietatis haeredi suo Jo. Antonius de Magnapassis oppidi Lugi solutionem solid. 20. qualibet hebdo-

mada in favorem Religiosorum pauperiorum dictae terrae pro obsonio comparando mandavit. Legatum hoc persolutum fuit PP. Carmelitis, licet isti annuos reditus scut. 1000. habeant; et in dicto oppido aderant PP. Praedicatores, Min. Conv., ac Cappuccini. Praesidentes Montis legatum implere cogitarunt in favorem Cappuccinorum, non obstante centenaria consuetudine in favorem Carmelitarum. Hanc rem explicavit S. C. non deberi legatum PP. Carmelitis, sed exequi posse ad libitum Praesidentium, vel pro PP. Cappuccinis, vel pro aliis Regularibus, servata forma testamenti, decernens: *Imolen. Leg. pii* 27. *Novem.* 1717.

15. Legatum relictum a Jo. Vincentio Vitali PP. S. Francisci de Paula terrae Liberani, quomodo implendum sit? consilium petiit universalis ejus haeres, cum iidem PP. illud excipere nequeant; strictioris enim Observantiae S. Francisci sunt; et S. C. suam sententiam aperuit, haeredem posse censum creare, et assignare pro onere Missarum cum auctoritate Archiepiscopi, cui scribatur juxta mentem (6): *Brundusina Adim.* 26. *Aug.* 1719. *dub.* 3.

16. Legatum perpetuum Missarum 80. fidenter quaedam persona indixit Jo. Francisco de Laurentiis, tradita ei pecunia in scut. 230. in censibus, vel bonis stabilibus investienda, prout ille in publico instrumento fassus est. Suo tamen testamento jussit ipse de Laurentiis annuas Missas 80., assignato peculiari fundo, aliasque Missas 6. hebdomadales aliis attributis bonis. Aliquid latebat, quod planum ita S. C. fecit, in hisce legatis comprehensum esse etiam legatum ab illa pia persona indictum: *Civitatis Castelli Leg.* 18. *Apr.* 1722. *dub.* 1.

17. Alexander Ghislerius annuas libras 60. reliquit cum onere Missarum 100., quae ad 30. reductae fuere. Andreas vero Giglius Missam hebdomadalem praecepit. Hector Ghislerius, ad quem onera praedicta pervenerant, in suo testamento investimentum librarum 6000. mandavit, et sortis consignationem Congregationi Domus Cathecumeni Bononiae cum obligatione Missarum juxta mandata Andreae Giglio; et ut *reliquum impendatur pro una Capellania Missae quotidianae*, quam perpetuuam esse voluit. In dubitationem executionis legati venerunt Gubernatores Domus praedictae, et S. C patefecit, satis esse, ut consignetur sors librarum 6000., nequaquam vero opus esse, ut traderetur sors, ex cujus reditu nedum celebrari valerent 30. Missae relictae ab Alexandro Ghislerio Missa celebranda ex dispositione Andreae, et alia Missa quotidiana perpetua: *Bononien.* 19. *Sept.* 1722.

18. Praedium legavit Ecclesiae a se constructae Jo. Andreas de Rubeis, reservato usufructu quatuor filiis masculis, eorumque uxoribus; item alia scut. 40. ex domorum pensionibus retrahenda Capellano assignavit cum onere sacri quotidiani. Filiis masculis morte functis unica tantum uxor Francisci superstes est; incertum ideo fuit, an a die obitus Francisci factus sit locus traditioni praedii una cum fructibus in favorem Ecclesiae: itaut onera Capellano injuncta sint implenda, sive supplenda tam ex reditibus praedii, quam aliorum bonorum in ejus testamento designatorum? et S. C. rem ad judices suos commendavit pro definitione: *Urbinaten.* 2. *Octob.* 1723.

19. Haeredem universalem sibi instituit Capellam SS. Conceptionis Ecclesiae S. Caeciliae loci Spetiae Jacobus

(6)* Et mens est, ut novus censuarius se obliget solvere PP. eleemosynam ad formam testamenti: *Ead. Caus.* 26. *Aug.* 1719.

Barbarossa, qui Capellam erexerat, et dotaverat, onere tamen in testamento adjecto quamplurima implendi legata pia, tum Missarum, tum accensionis candelarum, et lampadis, tum novendialium precum occasione Nativitatis Domini festi. Oneribus impar haereditas comperta fuit, itaque Franciscus Oldoinus Capellae patronus, et executor testamentarius declarari postularunt, quaenam legata explenda essent? et S. C. rescripsit eleemosynam Missarum deberi ad rationem manualis, et implenda esse omnia legata pia, et quatenus reditus haereditarii non sufficiant, diminuendum esse legatum relictum Capellano. Eidem enim assignationem anxerat testator: *Lunen. Sarzanen.* 5. *Junii* 1728.

20. Legatum unius ferculi hebdomadalis praestandi PP Cappuccinis jussit Jo. Baptista Bini, ac etiam rogavit Annam Mariam filiam suam, et haeredem, ut Capellaniam cum onere Missae quotidianae fundaret, qua expleta cessationem sacrorum haeredibus, et successoribus injunctorum voluit. Fundationem neglexit Anna Maria, ejusque haeres paratus ad Capellaniae fundationem contendit se non teneri ad implementum legati ferculi; in ejusque favorem respondit S.C. consulta juxta votum Episcopi, et firma remanente obligatione bonorum haereditariorum in casu diminutionis: *Lucana Leg. Pii* 31. *Julii* 1728. *dub.* 3.

21. Anna Maria Giusiana haeredem nominavit Caeciliam sororem suam, onere eidem fiducialiter indicto restituendi semisse haereditarium Monialibus SS. Annuntiationis Civitatis Cunei post obitum suum. Caecilia duas exaravit declarationes, in prima haeredes suos ad dictam restitutionem obligavit, nullo adjecto Monialibus onere, in altera non immutata testamentaria dispositione ad realem assignationem medietatis haereditatis devenit, Monialibusque celebrationis duorum Sacrorum qualibet hebdomada onus imposuit, quod etiam per viam contractus injunctum, exceptumque a Monialibus fuit, ac etiam impletum. Putarunt modo Caeciliam onus praefatum imponere minime potuisse, sed eas ad implementum teneri S. C. consilium cepit: *Montis Regalis* 30. *Apr.* 1729.

22. Resolutiones editae a S. C. die 20. Sept. 1700. et 3. Martii 1703. (7) super implemento legati pii a Bernardo de Villa Fredario relicti pro comparandis vestibus in pauperum subsidium, et pro reparatione Ecclesiae Cathedralis ab Episcopo applicati exequendae sunt juxta modum: *Gerunden. Vest.* 7. *Julii* 1731. *dub.* 3.

23. Haeredi suo imperavit Anna Maria Yveglia, ut gemmas venderet, fundumque pro onerum, legatorumque, ab ipsa relictorum satisfactione emeret. Hujusmodi gemmae evictionem in majori earum parte passae sunt, adeoque haeres ad rationem residualis portionis onera explere optat, ac quonam pacto inter legatarios contributum fieri debeat? postulat, et S. C. respondit, dilata, et ad D. Secretarium juxta mentem: *Neapolitana Leg.* 10. *Jan.* 1733. *dub.* 1. *et* 2.

24. S. C. decrevit quod perpensa Missarum reductione ab ipsa expleta anno 1711. sublatum censetur onus annuae praestationis tum olei PP. Cappuccinis, tum cerae, prout mandaverat Franciscus Tinellus, cujus haeres mediatus sub expositione, quod fructus haereditatis adeo essent imminuti, ut vix sufficerent pro stipe Missarum, et ut ipse de suo ad supplendum non teneretur, sub die 5. Sept. praedicti

(7) *Vide not.* 142. *tom.* 1. *pag.* 105.

anni obtinuit rescribi Episcopo Asculano, ut veris existentibus narratis, et vocatis, si qui fuerint vocandi, ac soluta eleemosyna annui anniversarii, reliquos reditus in celebratione tot Missarum ad rationem eleemosynae manualis inspecto regionis more, pro suo arbitrio, et conscientia gratis erogari mandet: *Asculana Leg.* 24. *Julii* 1734. *dub.* 3.

25. Matthaeus Maria Ghirlandari haeredem universalem instituit Archiconfraternitatem Confalonis de urbe nonnullis legatis indictis. Inter administratores quaedam exorta fuerunt dubia, quae S. C. hoc modo enucleavit, exactori scilicet, non competere integram mercedem scut. 100., sed ex his detrahendam esse ratiocinatoris mercedem: *Romana Decl. Vol.* 23. *Apr.* 1735. *dub.* 2.

26. Bona mobilia, vero reperta domi urbis Albani, quatenus dicta domus vendatur, comprehensa remanere non debent in legato in favorem pauperum ejusdem Civitatis instituto: *Ibid. dub.* 3.

27. Et ex haereditatis reliquatu aliqua certa portio non est eroganda in pauperum eleemosynam quolibet anno, sed mens testatoris exequi debet, quotiescumque Redemptionis Captivorum casu evenerit, arbitrio administratorum: *Ibid. dub.* 4.

28. Anno 1700. Pomponius Jordanus sese, suosque haeredes obligavit ad annuam solutionem ducator. 36. PP. Min. S. Francisci indicta celebratione sacri quotidiani, necnon ad solutionem duc. 4. pro celebratione festi B. M. V. de Monte Carmelo, reservata sibi facultate assignandi bona reditus praefati. Facti autem poenitens Pomponius a S. C. assecutus est, ut Episcopo tribueretur potestas, qua eidem licitum foret conventionem inire non cum PP., quos praestationis incapaces esse asserebat, sed cum eorum syndico, et onus Missae quotidianae ad unam hebdomadalem reducere. Pomponii haeredes conventionem impugnant, et contendunt, ipsos deputare posse Sacerdotes, qui celebrarent praefatam Missam, exclusis PP., sed S. C. mandat, conventionem initam servandam esse: *Cassanen.* 28. *Apr.* 1716. *dub.* 1. *confir.* 1. *Sept. ejusd. anni.*

29. Quum Rector Collegii Scholarum Piarum oppidi Castrinovi, cui pro Collegii erectione, et alumnorum manutentione delata fuit haereditas Josephi Perelli, exposuisset bona haereditaria gravium, et frequentium jurgiorum sumptibus fuisse obnoxia, et ex iis nec alumnos, nec etiam plures, quam sex Religiosos ad haec usque tempora nutriri potuisse; S. C. decrevit ex hactenus deductis non constare de sufficientia redituum; itaut PP. Scholarum Piarum teneantur manutenere Alumnos: *Nullius Farfen. Alum.* 18. *Maii* 1743.

30. Haeredes sibi scripsit Joseph Verzaglius primogenitos masculos fratrum suorum onere adjecto quorumdam sacrorum, indictaque caducitatis poena, quatenus coram Concilio Caesenatensi implementi probationes non exhiberentur. Ob mortem haeredis instituti delata fuit haereditas ad Lucretiam Bologhi haeredis praefati Matrem, quae ut haeres legitima, et non scripta putavit se non teneri ad exhibendas dictas probationes coram Concilio, prout nec teneri caeteros haeredes haeredum in perpetuum. Concilium contradixit, et S. C. Lucretiam, aliosque haeredes ad controversam exhibitionem teneri declaravit: *Caesenaten.* 26. *Martii* 1740. *dub.* 1.

31. Haereditatem Johannis Nelli acceperunt PP. Oratorii S. Philippi Nerii cum onere gratis retinendi unum Sacerdotem Ecclesiae servitio addictum, Pres-

byter Jo. Antonius Lucchini hac de causa inter ipsos cooptatus fuit, quem inde PP. e Congregatione ejecerunt ex redituum imminutione; quum ab ipso postulassent solutionem annuorum scut. 18., quae tamen solvere renuit Lucchinius; expulsioni etiam obstabant Constitutiones Congregationis, et S. C. expulsionem ratam non habuit: *Forolivien.* 11. *Julii* 1750. *dub.* 1.

32. Sodalitium SSmae. Spinae haeredem sibi scripsit Alcides Galassi cum onere aram extruendi in Ecclesia PP. Ordinis S. Augustini eamque dotandi in summa scut. 100. jussitque, ut PP. ad celebrationem bis in hebdomada adstricti forent in dicto altari pro ipsius anima. Pro sacrorum eleemosyna a Sodalitio publicis tabulis conventa fuit summa scut. 12. quotannis PP. praestanda. Ast Card. Ginnettus praescripsit, ut Sodalitium fundum scut. 100. assignaret, et a praestatione praedicta liberaretur. Id tamen gestum non fuit; nunc vero Sodales investimento praesto sunt, ita tamen, ut a solutione scut. 12. immunes evadant. Sed S.C. ipsos minime liberari ab annua praestatione ex hoc investimento judicavit: *Firmana Leg.* 17. *Julii* 1756. *d.* 1.

33. Ob pessimam administrationem bonorum relictorum a Silverio Piccolomineo pro alimentis juvenum Celanensium in urbe causa studiorum, et ob redituum imminutionem, juvenes praefati manutenendi sunt in Seminario Marsorum, cum reditus satis non esset ad alendos eosdem juvenes in urbe: *Marsorum Leg. Pii* 4. *Martii* 1758. *dub.* 1.

34. Qua de causa nominationem Clerici Andreae Santucci ad effectum commorandi in Seminario Marsorum validam esse mandatur: *Ibid. dub.* 3.

35. Perpetuum legatum annuarum lib. 100. relictum ab Antonio M. de Aventiis pro duabus pauperibus puellis habitantibus in Communi S. Laurentii in Collina impleri debet a die cessationis, quae evenit ex gratia S. C. ob suppositam redituum deficientiam concessa, licet emptores praediorum, qui onus assumpserunt, docerent de eorum in pejus mutatione, et respectiva redituum imminutione. Onus enim universae haereditati impositum fuerat: *Bononien. Red. Leg.* 22. *Martii* 1760. *dub.* 2.

36. Necnon annuum hoc Legatum deponi debet quotannis in sacro Monte Pietatis ad effectum consignandi pecunias puellis nominatis in casu, quo Deo vovere, aut matrimonium inire vellent, postquam dies solutionis cesserit: *Ibid. dub.* 3.

37. Ac idem legatum quatenus puellae nominatae nec in Domino, nec in saeculo nubant, distribuendum est inter pauperes ad formam testamenti: *Ibid. dub.* 5.

38. Antequam S. C. quidquam decerneret super augendis, et partiendis dotationibus piorum operum a Petro Gonzalo institutorum jussit, ut interim Archiepiscopus incumberet deposito, et investimento pecuniarum haereditatis, et curaret etiam ex illarum fructibus compleri voluntatem testatoris: *Burgen. Op. Pior.* 21. *Aug.* 1762. *d.* 1.

39. Jo. Baptista Pagliari haeredem sibi scripsit Hospitale pauperum infirmorum in Portu S. Mauritii existens, itaut Capellanus amovibilis haberetur, qui ibidem sacrum quotidie ageret; et Sacramenta ministraret certo constituto stipendio; ex reliquis reditibus infirmorum adjumentum jussit; liberum tamen fecit suis executoribus testamentariis Hospitale in ampliorem formam redigere, et utensilia parare, dummodo provisum primum fuerit infirmis. Anno sequenti vero praecepit, ut ex reditibus redundantibus tertia pars in celebrationem Missarum pro

anima sua impenderetur, altera pars in Hospitalis reparatione, extrema vero in distributione panis in favorem pauperum, maxime tamen optans, prout in testamento, quod infirmis provideretur; ob id quaesitum est, quomodo consulendum foret Legatis in Codicillo relictis, et responsum fuit; erogatis in conservationem pauperum infirmorum antiquis Hospitalis reditibus, erogentur in subsidium pro eadem causa reditus haereditatis Pagliari, soluto Capellano stipendio; de reliquis vero fructibus impleri testatoris legata ad formam Codicillorum, et ad D. Secretarium ad mentem (8): *Albiganen.* 28. *Sept.* 1765.

40. Dotis nomine praedium rusticum cessit Arsilia Forti Sacello B. M. Miricordiae in Ecclesia Min. Conv. oppidi Mollani extructo. PP. vero Arsiliae cesserunt Sacellum ipsum una cum tribus sepulcris, ac promiserunt sacrum quotidie inibi celebrare pro Arsiliae, ejusque consanguineorum anima, tria insuper officia quolibet anno peragere, lampadem accensam in Sacello perpetuo servare; ac super his publicum instrumentum confectum fuit. Arsiliae haeredibus compertum inde fuit Capellam amplius non existere, ac tria tantum annua sacrificia celebrari, institerunt itaque pro Capellae nova aedificatione, vel alterius subrogatione; et pro onerum implemento S. C. sententiam tulit esse conficienda omnia ad formam instrumenti: *Firmana* 4. *Maii* 1771.

41. In priori testamento Petrus Dominicus Marini Missas 12. perpetuo celebrandas injunxit, et alteram cum cantu in die festo S. Francisci Xaverii, in secundo testamento vero propria manu subscripto signo Parochialis Ecclesiae munito, et in quodam Scrinio reposito, Notario consignando, celebrationem sacrorum 4. tantum, et alterius cum cantu ordinavit. Hujusmodi Legatum S. C. consulta juxta ultimam dispositionem explendum esse deliberavit: *Anconitana Leg. Pii* 23. *Nov.* 1771.

42. Executor voluntatis Petri Calcioni, qui animam suam de suis omnibus bonis recitavit haeredem, et celebrationem Missarum faciendam edixit *in illis Ecclesiis, et ab illis Sacerdotibus, qui designato executori testamentario placebunt*, bona magis offerenti vendidit pretio 900., ex conditione, ut solvat numerata scuta 500., de reliquis scut. 400. celebrarentur in qualibet benevisa Ecclesia spatio decennii tot Missae, quot eidem summae responderent. At dubitans executor Moretti Cathedralis Ecclesiae Prior, nequid minus recte egerit quoad voluntatis defuncti implementum postulat, ut, an de eo implemento constet? dijudicetur; et de eo constare rescriptum est: *Fulginaten.* 8. *Aug.* 1772. *d.* 1.

43. Multa pietatis ergo legata fecit nobilis vir Marchio Spada in pauperum levamen singulis annis distribuenda. Familiae suae descendentibus, et vocalibus Paulinae Congregationis administrationem relinquens voluit, ut si opus esset, aliquid mutaretur, vel adderetur. Virgilius fundatoris filius decrevit, ut eleemosynae non quotannis, sed tantum, dum ingravescit annona, distribuerentur, idque a S. C. probatum fuit; ac inde etiam iisdem vocalibus privative spectare indicationem, et determinationem anni, quo rei frumentariae tanta sit difficultas, judicatum fuit: *Faventina Red. Rat.* 19. *Sept.* 1772. *dub.* 7.

(8) Mens est, ut Episcopus curet exactionem scut. 1277. adhuc non solutorum cum distinctione partitarum spectan. ad haereditatem Pagliari, et referat de earum quantitate, ut S. C. providere possit, quid de his agendum sit: *Lib.* 115. *Decret. fol.* 383.

44 Astulphus Galloppi postquam altare majus B. M. V. Lauretanae dicatum marmoribus extruxerat, fundum etiam pro dote constituit, et optavit, ut PP. Min. Conv. accensam lampadem ante praefatum altare retinerent, et tria quolibet mense sacra operarentur. Thaeresia Astulphi filia animadvertens, quod PP. unicam tantum lampadem, quae jam ante tabernaculum sui altaris aderat, retinebant, secundae lampadis accensione penitus neglecta, postulavit, ut PP. ad alterius etiam accensionem compellerentur; sed S. C. suos sensus exposuit, PP. non teneri ad duplicem lampadem accedendam: *Sabinen. On.* 3. *Junii* 1780. *dub.* 1.

45. Jo. Baptista Rubinus legati solutionem annuam duc. 50. mandavit, ut Missae in Ecclesia Metropolitana celebrarentur pro ejusdem anima. Hujusmodi legatum inita transactione redactum fuit ad annua duc. 25. Haereditas Rubini pervenit ad familiam Margiaceam, quae solutionem praedictam faciendam recusavit. Auxilio S. C. petito, dictam familiam ad illud onus a die omissae solutionis teneri statutum fuit: *Beneventana* 24. *Januar.* 1784. *d.* 2.

46. Parochus Jo. Maria Minis nepotem suum haeredem in testamento instituit hac declaratione, ut *le robbe di mobilie, cioè panni di dosso, biancheria, casse, tavolini, ferramenti esistenti di mia ragione nella casa Parochiale di S. Leo,* hic a marginali nota oratio intercipitur, sequentibus additis verbis, *con tutt' altro, che trovasi di mia ragione, e che passa sotto il nome di mobilio,* mox vero prosequitur, *si facciano stimare da persone perite, indi si vendano, e col prezzo si facciano celebrare tante messe*. Haeres putavit in legato contineri ea tantum bona mobilia, quae expressa sunt, non autem libros, vinum, frumentum, oleum, et alia hujusmodi; et S. C. praedicta non contineri existimavit: *Feretrana Leg.* 17. *Junii* 1786.

47. Administratoribus suae haereditatis legem fecit Romanus Boari, ut annuis scutis 40. pro eorum stipendio retentis, reliqui reditus in constructione Sacelli in honorem SS. Annuntiatae in ampliationem Parochialis Villae S. Nicolai, Missarum celebratione, subsidiorum dotalium praestatione, aliorumque piorum operum ab ipso designatorum implemento impenderentur. Emphyteuta, qui pro annuis scut. 180. ratione canonis obligatus extiterat, legata omnia neglexit, clam itaque fuit, quomodonam pia haec opera implenda essent? eaque juxta votum Card. Archiepiscopi (9) implenda esse S. C. sensit. *Ferrarien.* 15. *Sept.* 1787. *d.* 2. confirmat. juxta modum (10): 16. *Febr.* 1788.

48. Legatum scut. 40. *de juliis quatuordecim pro singulo scuto monetae Pontremoli*, in celebrationem quotidianae Missae relictum per Sacerdotem Camillum Coppini, et cujus hodie imminutus est valor, solvendam esse decernitur in moneta, quae in usu est, juxta valorem scut. 40., quae in usu erant tempore conditi testamenti:

(9) Card. Archiepiscopus putabat, ut retentis per Administratores scut. 40., quidquid reliquum esset in piis operibus, atque eleemosynis verteretur, juxta legem a testatore traditam: *Ead. Caus.* 15. *Sept.* 1787. §. *omnia*.

(10) Nempe in omnibus, et per omnia ad formam testamenti Romani Boari, sed in iisdem operibus piis esse eroganda scut. 40., quae sibi retineant usurarii titulo Administrationis, ac similiter nec posse sibi retinere scut. 40. pro hospitio PP. Cappuccinorum, sed ea solummodo impensas esse admittendas, quae vere in eorum alimoniam, et hospitium persolvuntur, et Archiepiscopum debere esse perpetuum Administratorem Operis pii: *Ead. Caus.* 16. *Febr.* 1788.

Apuana Red. Miss. 24. *Novem.* 1792. *dub.* 1.

49. Legatum de rebus cibariis hisce verbis expressum, *e pane, e vino, ed altro, che pareranno ad essi miei Eredi per la rifezione de' Padri*, per Hyacinthum Carosi Patribus Cappuccinis Auximi relictum in die celebrationis duplicis annui officii, nempe applicationis Missarum, Orationum piorumque operum Sacerdotum, et laicorum, praestandum esse recribitur ad taxam Card. Lanfredini olim Episcopi Auximani, in scut. nempe tribus pro quolibet officio; quum antea erat in scut. 6., et modo Religiosam familiam constituunt Sacerdotes octo, et septem Laici: *Auximana Leg.* 12. *Julii* 1794.

50. Cum validum sit instrumentum acceptionis legati Francisci Mariae Bianchi haeredibus relicti a PP. Scholarum Piarum Collegii Lugi de licentia eorum Provincialis cum promissione evictionis fundi confectum, ideo statuitur PP. teneri quoad futurum exequi legatum praedictum ad formam testamenti, et successivi instrumenti: *Imolen. Leg. Pii* 20. *Sept.* 1794. *d.* 2.

51. Ac quoad praeteritum esse implendum a PP. supradictis ad formam fundationis, detractis expensis in summa liquidanda a Card. Episcopo: *Ibid. dub.* 5.

52. Legata pia onerum, et Missarum, quibus gravati erant haeredes testamentarii Jo. Baptistae senioris Pessani perpensa renunciatione haereditatis persolvenda esse juxta mentem (11) S. C. arbitrata est: *Savonen. Leg.* 14. *Martii* 1795. *d.* 1.

53. Legatum Missarum annuum. 50. addictum anno 1661. per haeredes Baptistae Guazzi ipsorum Oratorio, declaratur idem, ac illud totidem Missarum relictum an. 1651. a Baptista cum facultate celebrandi ubique: ac distincte non esse implendum S. C. stabilivit. Nam haeredes Baptistae circumscripserunt ad unum praedium generalem bonorum haereditatis hypothecam, quod Baptista voluit pro suo legato: *Cervien. Leg. Pii* 18. *Apr.* 1795. *dub.* 1.

54. Sodalitium S. Mariae Misericordiae Calli, qui quatuor constat patrimoniis, et Hospitale habet annexum, Visitatores Apostolici, Card. nempe Antonellius, et Calliensis Episcopus plurima ad res componendas, ac moderandas ediderunt decreta, sed in quibusdam dissentientes Conservatores ejusdem Sodalitii, oraculum eflagitarunt a S. C., quae declaravit supprimendam non esse largitionem panis in pauperes ad annua summa scut. 26. 31., ne rei novitate excitetur illorum tumultus; sed retinendum pro pauperibus Parochi testimonium de sua inopia offerentibus juxta votum Card. Antonelli: *Callien. Sub. Dot.* 28. *Novem.* 1795. *dub.* 1.

55. Et erogandum fuit resolutum reditum haereditatis Ranaldi annuae summae scut. 136. 38. pro infantibus expositis juxta votum ipsius Card. non ex ea haereditate distribuenda tamen quolibet triennio dos Monastica scut. 100. Nam illam haereditas utrique oneri impar est: *Ibid. dub.* 3.

56. Postquam nonnulla opera pia Card. Petrus Paulus de Comitibus instituerat, haerede vocato Josepho germano ejus fratre in favorem trium Ecclesiarum Dioecesis Camerinensis, elegit pro executore testamentario P. Thomam alterum fratrem. Iste, defuncto Cardinali testatore, exequi coepit illius volun-

(11) Nempe, ut fructus haereditariae portionis possessae a paupere Vidua..anius legitimi haeredis erogetur post ejus obitum in partiale implementum fundationis arbitrio Episcopi; et portio possessa ab altero in titulum patrimonii sacri erogetur pariter post ejus mortem ad formam fundationis: *Rel. in Ind. Thesaur. Resol. tom.* 64. *verb. Legata*

tatem, sed ob gravem aetatem in suum locum substituit Canonicum Vincentium Valenti, et ei jus tribuit super locis Montium piae haereditatis, et quaedam alia in mandato procurae sub reservatione beneplaciti Apostolici praescripsit, vi facultatum, quas recepisse in testamento et etiam oretenus a pio Cardinali expressit. Substitutus Valenti alia addeus opera pia impleri curavit, et ea, quae Card. testator, P. Thomas, et Valenti jusserunt, absoluta sunt. Sed neglecta fuerunt sacra, ac trium Ecclesiarum supellex. Haeres modo equitis Josephi de Comitibus, et trium illarum Ecclesiarum patrona postulat potestatem locorum Montium fructus exigendi ac confirmationem methodi a P. Thoma, et Valenti constitutae, et in spirituale bonum populi S. Mauri per aliquot annos servatae; et S. C. disposita a P. Thoma, et ejus procuratore Canonico Valenti servanda esse judicium fecit: *Camerinen*. 18. *Novem*. 1797. *dub*. 1.

§. III.

Legatum Pium seu Pia Opera quoad Applicationem, ac Unionem.

1. Emanuel Sanchez demandavit, ut residuam haereditatem impletis legatis executores investire, et ex fructibus tot missas loco non designato peragere curarent. Executores pecuniarum reliquum occuparunt, et missas celebrarunt. Deinde diviso investimento, ex una parte unam Capellaniam erexerunt, et alteram Conventui Diani Dioecesis Albiganensis cum missarum onere attribuerunt, necnon ejusdem administrationem cesserunt. At dubitans P. Borellius de ejusdem potestate quoad translationem administrationis praedictae Capellaniae a Sacra Inquisitione, ad quam de jure spectabat, ad Conventum Diani S. C. interrogat, quae assignationem validam non esse resolvit, scribendumque Episcopo pro informatione super applicatione alterius medietatis legati, auditis interesse habentibus praecepit: *Berthonen. Leg*. 4. *Junii* 1701. *Confir*. 1. *Apr*. 1702.

2. Comes Benno de Martinez Praepositus Vuissegradensis legavit flor. 5000. primo pro fundatione Monasterii Cap. puccinarum S. Clarae. 2. obligavit haeredem praesentandi ad Parochiam Lobeskirken unum ex Clericis de Bartolomitis, ac inibi aperiendi Seminarium, ac Scholas inferiores. 3. legavit alteram summam flor. 5000. Bartholomitis ad eumdem effectum. 4. reliquit fundationem pro 5. Eremis. 5. ex pretio quarumdem domorum Pragensis Civitatis, ut emerentur aliae in urbe Neopraga pro habitatione nobilium studentium Bohemorum una cum Rectore. At exequi minime potuit voluntas praedicta tum ex oppositionibus quorumdam, tum ex tenuitate summae legatae; ideo supplicatur pro commutatione voluntatis. Clerici de Bartholomitis nomine etiam haeredis petierunt applicationem 2. et 3. Legati in favorem domus Salisburgensis, ubi educantur alumni, cum onere manutenendi tot juvenes juxta reditus. Capitulum Vuissegradense applicationem poposcit pro consulendis suae Ecclesiae indigentiis, S. C. tamen respondit 2, et 3. Legatum exequendum esse, et pro faciliori executione eisdem Legatis applicandas esse summas relictas pro primo. Et 4. et 5. vero legatum omnino implendum: *Salisburgen. Com. Vol*. 18. *Junii* 1701. Postea quoad 5. legatum denuo precantur pro commutatione, quod executioni mandari nequit, ideoque rescripsit S. C. praevio recessu a decisis, esse locum commutationi pro manutentione tot Alumnorum Bohemorum, et quoad locum audiatur Episcopus Pragensis: 1. *Junii* 1715.

3. Marchio Antonius haeres Jo. Joa-

chimi ex Dominis de Bassano putavit PP. Reformatos S. Francisci prorsus incapaces esse relicti legati a dicto Johanne, qui voluit absoluto multiplico 2000. locorum Montium S. Georgii Januae dictis PP. locorum 80. reditus consignari annuatim pro vestibus eorumdem emendis. Idcirco rogavit pro applicatione hujus legati 80. Locorum in favorem Ecclesiae S. Mariae de Costa ab ipso testatore fundata, perpensa ejusdem indigentia, et S. C. rescripsit, ut expectetur complementum multiplici: *Januen. Leg.* 17. *Dec.* 1701. *dub.* 1.

4. Ob eorum inopiam filii Rosanae de Nicolettis judicium inceptum contra Hospitale terrae S. Laurentii in Campo sub multiplici substitutione haeredum, fratrum, ac sororum de Nicolettis prosequi non valentes, petierunt fructus haereditarios auctoris Rosanae ascendentes ad annua scut. 70. eorum vita durante, at S. C. negativum praebuit responsum: *Senogallien. Usufr.* 14. *Junii* 1704.

5. Haeredes Marchionis Caesaris Vidoni, qui legaverat, ut construeretur in suo fundo, seu fendo, ac dotaretur Ecclesia, ac Conventus pro PP. Ordinis Eremitarum; et haeredes Card. Petri Vidoni, qui Collegiatae erectionem in terra S. Jo. de Cruce scut. 3000. insuper additis mandaverat supplicarunt, ut Legatum Marchionis Caesaris, quod insufficiens erat ad construendum Monasterium, quodque Eremitae, caeterique substituti excipere renunciarunt, uniretur cum Legato Card. Petri. At S. C. censuit minime obstare in casu de quo agitur, vocatarum Religionum renunciatio quoad Patres S. Bernardi postremo loco vocatos: *Cremonen. Com. Vol.* 23. *Julii* 1707. *dub.* 2. *confir.* 29. *Nov. ejusd. an.*

6. Nonnulla PP. Min. de Observ. S. Francisci terrae Padulae relicta fuere legata. Oeconomus Rev. Fabricae S. Petri petebat ea legata cum suis reditibus fabricae applicare considerata praefatorum PP. incapacitate. PP. aut legatorum usum, utpote pro ornamentis Ecclesiae relictum sibi retinere licere praetendebant. Obscurum fuit, num in favorem fabricae S. Petri esset applicationi? et esse utique locum respondit S. C. commisitque D. Secretario pro aliqua eleemosyna pro una vice tantum in favorem PP: *Caputaquen. Leg.* 28. *Nov.* 1711. *dub.* 2.

7. Jo. Petrus de Comitibus mercator oppidi Lugari septem nominatis executoribus erectionem Monasterii Monialium Cappuccinarum non procul ab oppido ordinavit, eisdem concessa in alia pia opera commutandi facultate. Quum pia dispositio ad effectum perduci ob deficientiam pecuniarum nequiret, ac extrema Monasterii S. Margaritae Ordinis S. Augustini ejusdem oppidi pauperie perspecta, implorata fuit applicatio bonorum dicti testatoris, et S. C. praevia bonorum illius Monasterii status exhibitione petitam indulsit facultatem accedente majoris partis executorum consensu, et cum appositione lapidis in memoriam testatoris, ac onere orandi aliquo modo arbitrio Episcopi pro anima ejusdem: *Comen. Appl. Bon.* 2. *Decem.* 1713.

8. Quum Serenissimus Lusitaniae Rex ob ampliorem, melioremque Hospitalis B. M. V. Conceptionis a PP. Congregationis Canonicorum secularium S. Jo. Evangelistae constructionem, ac formam postulasset a S. Sede, ut applicari permittat eidem Hospitali omnia legata pia Urbis, et Dioecesis Conimbricensis, quae executioni non mandantur, nec mandata unquam fuerunt intra tempus per testatores praefinitum, aut a jure, vel Dioecesana lege statutum, oblata debitoribus legatorum facultate cum S. Petri Fabrica componendi; at Ministris Rev. Fabricae se-

se opponentibus instantia admissa non fuit: 18. *Maii* 7. *Decem.* 1715. Inde in generali Congr. Rev. Fabricae declaratum est non obstare petitae gratiae, S. C. recessit a decisis, et gratiam ad annos 30. juxta votum praescribendum (12) indulsit: *Conimbricen. Grat. App. Leg.* 21. *Aug.* 1717.

9. Concessum jam ante fuerat a Summo Pontifice Hospitali Spiritus Sancti Urbis Elborae indultum, cujus vigore legata omnia pia in eadem urbe ac Dioecesi Elborensi a testatoribus relicta, ac in posterum relinquenda, quae intra tempus pro executione statutum, non fuerint executioni mandata, eidem Hospitali applicata censerentur, dummodo tamen legata non fuissent certis personis relicta. Proindeque petitur a S.C. planum facere, an legata missarum, tam perpetuarum, quam manualium in indulto seu Brevi, de quo agitur, comprehendantur?

10. An, et qui terminus praeter designatum a testatoribus haeredibus, aut executoribus testamentariis, antequam legata pia non impleta Hospitali Expositorum Elborae applicentur, sit praefigendus?

11. An, et quomodo sit Summus Pontifex consulendus pro moderatione Brevis, seu Indulti, de quo agitur? ad singula S. C. rescripsit, ut audiantur Ministri Rev. Fabricae, et ad mentem: *Elboren. Decl. Ind.* 21. *Maii* 1718. *dub.* 1. 2. *et* 3. Deinde causa reproducta censuit esse assignandum terminum trium annorum, qui elapsi sunt a die, quo Hospitale interpellaverit haeredes pro implemento in Curia Episcopali: 3. *Sept. ejusdem anni. dub.* 2. Et *ad dub.* 3. Breve non comprehendere legata pia relicta certis personis, et locis, nec minus legata pro quibus impetratae fuerunt, aut obtinebuntur compositiones a Rev. Fabrica S. Petri resolvit, item ut exprimatur etiam Hospitale non posse facere vigore Brevis compositiones, seu condonationes cum debitoribus, et ut Brevis exequutio ad solum Episcopum pertinere debeat. Denique *ad dub.* 1. S. C.

(12) „ S. C. censuit, si SSmo D. N. placuerit, per suas literas Apostolicas in forma Brevis concedi posse gratiam applicationis Hospitali praefato ad annos triginta duraturam, Legatorum Piorum Urbis, et Dioecesis Conimbricen., quae certis locis, vel personis relicta non fuerint, et executioni non demandantur, hac tamen conditione, ut Hospitale non possit haeredes gravatos, seu quocumque titulo debitores convenire, nisi post decennium a die morae, et maturatae solutionis, ita ut legata unica vice praestanda post decennium a die debiti adimplementi, et quoad annua Legata, annatae tantum supra decennium elapsae Hospitali valeant applicari. Quo vero ad legata facta pro constructione monasteriorum, Hospitalium, Ecclesiarum, et similium relictorum, quae executioni demandari nequeunt propter aliquod facti, vel juris impedimentum applicari nequeant Hospitali nisi ad instantiam ejusdem Hospitalis servatis servandis. praefixis haeredibus, seu aliis, ad quos eorum executio spectat, ab Episcopo competentibus terminis pro hujusmodi impedimentis removendis, aut pro obtinenda a Sede Apostolica commutatione talis Pii relicti, et dispositionis; Hospitale autem nisi post triennium a die publicationis, et affixitionis Gratiae in Urbe Conimbriae illius exequutionem petere nequeat, et nullo unquam tempore molestare possit debitores, qui super Legatis praefatis vel se composuerunt, vel etiam quocumque futuro tempore se cum Rev. Fabricae S. Petri component, antequam praedictam Hospitale post decennium a die morae, conventi fuerint; et e contra nullatenus dicto Hospitali licitum, et permissum sit ullam remissionem, seu condonationem debitoribus concedere, sed quocumque modo, et nomine se cum illis componere, sed totam, integramque summam debitam exigere teneatur. Demum executionem hujusmodi gratiae omniumque illi connexorum, eadem S. C. committendam esse censuit Episcopo pro tempore Conimbriae privative quoad omnes alios Judices, qui in hujusmodi applicatione se ingerere non valeant „: *Ex Lib. Dec.* 67. *pag.* 372. *seq.*

affirmativum dedit responsum, addendo ad mentem (13): *dub.* 2. confirmavit dempta tamen interpellatione facienda; necnon etiam confirmavit *dub.* 3., non adempta Episcopis facultate exequendi etiam per suos delegatos: 21. *Januar.* 1719.

12. Dum a Jo. Baptista Donghio, et Maria Æmilia Teresia ejus filia consanguineis testatoris Jo. Augustini Capelli Legatorum, quae in favorem pauperum, et puellarum reliquerat, fuit applicatio petita. S. C. cunctando definitionem ad mentem (14) rescripsit: *Romana seu Januen. App. Leg.* 19. *Nov.* 1718. Deinde autem S. C. praecepit; ut Emanueli scuta 3. quolibet mense ex fructibus 12. Locorum Montium, et Æmiliae ex fructibus 80. Locorum Montium dos in scut. 300. assignentur; ita tamen, ut in uno anno scut. 150. totidem duobus sequentibus annis recipiat: 27. *Apr:* 1720. (15).

13. Concessa (16). a S. C. legati Caroli Scaccia, quod ob grave missarum onus PP. Oratorii S. Philippi Nerii admittere noluerant, applicatione in favorem Seminarii summa indigentia laborantis, et consentiente possessore Capellaniae ab eodem Scaccia in Ecclesia dictorum Patrum institutae, modernus Capellanus applicationi contradixit asserens haeredem universalem fuisse Capellaniam, ideoque eo spectare jus accrescendi, sed S. C. non recessit a decisis, denegavitque unionem dicti legati in favorem Capellaniae: *Sancti Severini App. Leg.* 13. *April.* 1720. *dub.* 1. *et* 2.

14. Duo legata Pater Laurentius Organi Sacerdos Congr. Oratorii S. Philippi Nerii instituit in favorem puerorum suae familiae, ut edocerentur in praeclaris scientiis, unus sub disciplina praeceptoris, qui in Grammatica, ac humanioribus literis sit peritus, alter in Seminario Romano. Residuum fructuum investiretur usque ad annua scut 40. ad alendum Clericum Pratensem pariter in Seminario. Primum assecutus est filius Francisci Organi, qui cum alium liberum habuisset adhuc in aetate assequendi legatum aliud, non constitutum, postulavit applicationem fructuum ratione suae indigentiae, donec filius septennis ad aetatem 12. annorum pervenisset ad Seminarium Romanum ingrediendum, et assecutus est per Breve gratiam. At cum in favorem filiorum dicti Francisci interim purificatus fuerit cujusdam majoratus substitutio, hinc omnis paupertas evanuit, proinde oppugnata fuit executio Brevis; licet ex majoratu fructus percipere nequit dicti Francisci filius novennis, nisi pervenerit ad an. 20. S. C. autem ad quam fuit res delata, rescripsit, breve esse exequendum pro medietate: *Praten.* 25. *Januar.* 1726.

15. Administratores Hospitalis Mi-

(13) S. C. ad primum dubium respondit affirmative, censuitque si SSmo D. N. placuerit, instituendam esse perpetuam Capellaniam cum onere celebrandi, et applicandi quotidie pro animabus eorum, qui Legata Missarum applicandarum vigore Indulti reliquerunt, supplendo de Thesauro Ecclesiae, factaque proinde per Secretarium relatione Sanctitas sua benigne annuit, et S. C. sententiam approbavit die 1. Febr. 1719. *Lib.* 69. *Decret. pag.* 4.

(14) Et mens fuit, ut Archiepiscopus Januae informaret super existentia, et paupertate Fratrum Johannis Baptistae, audita Communitate; et ut extrahi curaret ab aestimo partitam bonorum stabilium, quae possidet praedictus Jo. Baptista, et ut exhiberetur assignatio Locorum Montium facta ab eodem in favorem creditorum: *Ead. Caus.* 27. *April.* 1720.

(15) In hac Causa Advocatus Dominicus Ursaya egit in favorem Communitatis Vulturis, atque sua jura: *in Discept. Eccl.* 2. *tom. III. part. II. per tot.* in medium prodiit.

(16) Per Summaria precum decisa.

sericordiae Portugalliensis exponentes plurimos tam indigenas tam exteros in eo recipi, ac omnino reditus impares esse tanto oneri sustinendo, ideo applicationem legatorum piorum in urbe, et Dioecesi, quae relicta, et sunt relinquenda a piis testatoribus, ac in tempore praefixo ab eis executioni non sunt mandata, dummodo certis personis fuere relicta, petierunt; ita ut per quaevis opera pia, quae in Hospitali fiunt, operibus a testatoribus demandatis expletum censeatur. S. C. vero distulit definitionem, et dixit ad mentem (17): *Portugalen.* 5. *Junii* 1734.

16. Legatum a Blanca Theresia Buonvisi pro sacris missionibus relictum firmum permanere jussit S. C. Nam rescripsit non esse consulendam Pontificem pro commutatione illius, sive adplicatione in pium opus spiritualium exercitationum pro bono illorum Civitatis, et Dioeceseos Lucensis, qui ad clericatum ascendunt: *Lucana* 15. *Apr.* 1741.

17. Benedictus Mandina inter caetera pia opera praecepit, duc. 700. per annos septem PP. Ordinibus Praedicatorum reformatis, vel aliis Religiosis a Praeposito Congregationis S. Pauli seligendis, ut Monasterium in Civitate Melphiae cum Ecclesia construerent, ac dotarent. Facultatem vero voluntatem suam declarandi, et interpretandi dedit Praeposito S. Pauli praedicto, qui postulavit, ut rata haberetur declaratio a se facta commutandi opus Monasterii Regularium in alterum opus subveniendo non quidem Seminario puerorum Civitatis Melphiae, uti ejus Rector exposcebat, sed iis mulieribus, quae meretricio quaestu abjecto ad bonam redeunt frugem. Seminarii Rector parum, nihilve dicit commutationem hanc profuturam, sed aequius et utilius fore demonstrat; si sors 4900. Seminario Melphiensi applicetur, et huic applicandam esse S. C. putavit: *Melphien. Com. Vol.* 22. *Junii* 1743.

18. Sacerdos Joseph Romanus testamento suo bona omnia haereditaria vendi jussit, pretiumque erogari mandavit in stipendium sacrorum. Deputati vero Hospitii, ubi pueri, puellaeque aluntur, et bonis moribus, atque artibus imbuuntur, poposcerunt voluntatis commutationem defuncti, et universae suae haereditatis applicationem cum onere agendi perpetuo duo quotidiana sacra, sed scissis in aequas partes suffragiis et deputatis definitionem urgentibus, negativum a S. C. emanavit responsum: *Regien.* 28. *Apr.* 1759.

19. Legatum ab Ignatio Quesina PP. Observ. S. Francisci relictum, ut illi ad fundationem Conventus in Bosae Civitate devenirent, etiamsi Conventus non fuerit adhuc erectus, tamen applicandum non est Fabricae Ecclesiae PP. Carmelitarum, neque erogandum in erectionem Seminarii in eadem urbe Bosae facienda ad formam S. Conc. Trid. (18), sed fundationi Conventus PP. Min. de Observ. S. Francisci ad formam testamenti est applicandum, et ad mentem: *Bossanen. Appl. Leg.* 13. *Maii* 1762.

20. Legatum pium, quod decem ex locis montium ab Equite Jo. Laurentio Bernino Seniore pro annuis subsi-

(17) Idest secreto auditus fuit Nuntius Apostolicus antequam quidquam decerneretur: *Regist. Lit. lib.* 28. *die* 5. *Junii* 1734.

(18) *Sess.* 23. *cap.* 18. *de reform.*, qua erectio Seminariorum Clericorum, ubi nondum facta reperitur, demandata est, ac erigendi datur forma, quam etiam praecipit legum Ordinariis Italiae, et Insularum adjacentium Bened. XIII. *Const. Creditae Nobis* 9. *Maii* 1725. (*Bull. Rom. tom. XI. par.* 2. *pag.* 409.) et novissime a Bened. XIV. sua Epistola Encyclica, et commonitoria ad omnes Episcopos incipien. *Ut primum* 3. *Decem.* 1740. (*Bull. ejusd. tom.* 1. *pag.* 2.)

diis 6. puellarum destitutis constat, pro dimittendo aere alieno minime est in favorem Comitis Jo. Laurentii Bernini junioris applicandum; etiamsi apponatur conditio conficiendi multiplicum superextantium locorum montium usque ad integram horum locorum redintegrationem: *Romana Leg.* 12. *Junii* 1762.

21. Episcopus Nucerinus incrementum Seminario ad amplissimae suae Dioeceseos utilitatem promovere studens novas aere suo construxit aedes; ac deinde supplicavit pro unione, et applicatione piorum legatorum ad hoc ut scientiarum praeceptoribus ad erudiendos in eodem Seminario commorantes pueros, qui solius grammatices rudimentis sunt hactenus imbuti, honorarium constitui posset. Et quoad legatum a Francisco Camilli in favorem pauperum, ac patriae, ut pauperes, juvenes in Seminario, vel in Religiosa domo alerentur. Praedictam applicationem S. C. indulsit pro scut. 100. deleta conditione quoad nominationem, ac remotionem Magistrorum, quod Episcopus sibi tribui facultatem optabat: *Nucerina Appl.* 24. *Julii* 1762.

22. Quoad autem Legatum a Francisco Laurentio Coppari relictum in favorem descendentium, quibus non existentibus, testator praeceperat annuos reditus in dotationem pauperum puellarum Nuceriae erogandum, S. C. applicationem denegavit: *Ibid.*

23. Applicationem tamen indulsit legatio Josephi Olivieri, qui nonnulla bona Congr. Oratorii S. Philippi Nerii Nuceriae reliquit, ut Nucerinus aleretur adolescens in Universitate Maceratensi, Firmana, aut Perusina: *Ibid.*

24. Denique quoad Legatum proveniens a dispositione Laurentii Tortolini, qui binas in Ecclesia S. Francisci fundavit Capellanias, quarum fructus cedere parata est in favorem Seminarii Presbyterorum Congregatio, cui tam activum, quam passivum fuerat juspatronatus reservatum, S. C. rescripsit, dilata, et ad D. Secretarium ad mentem: *Ibid.*

25. Johannes, et Lucas Gabrielli haeredes Dominici Orgoni de terra Viturelani, preces exhibuerunt, ut bona ab illo relicta post eorum mortem venderida, et pro tot missarum celebratione in suffragium animae testatoris impendenda, sibi ipsis adscriberentur, et onus interim suscepissent implendi intra quinquennium 300. missarum celebrationem. Sed S. C. votis haeredum non adhaesit, imo voluit, ut Episcopus conservationi bonorum testatoris incumberet: *Balneoregien.* 17. *Julii* 1773

26. Legata relicta a Thoma, et Magdalena Madambra Capellis SS. Conceptionis in Ecclesia S. Francisci, et B. M. Arcis Majoris in Collegiata Anguillariae positis, ob tenuitatem redituum uniuntur ad Capellam SSmae Conceptionis tantum cum annuo onere missarum 45. *Sutrina* 31. *Julii* 1790. *confir.* 16. *Junii* 1792.

27. Nicolaus Taddei praecepit investimentum scut. 100. in annuo censu, piumque legatum missarum ex fructibus instituit, implendum in Ecclesia S. Angeli Castri Derutae, ac in aliis ejusdem loci Ecclesiis. Eundem fundum pariter reliquit Jo. Baptista Campi cum onere missarum absque Ecclesiae designatione, ac summam ordinavit in manuales missas erogandas. Plebanus S. Angeli, ut inopiae suae Paroeciae consulat, pro applicatione trium legatorum perpetuorum missarum 90., et pro facultate pecuniam scut. 24. ex Taddei, et scut. 250. ex Campi haereditate in manuales missas destinatam investiendi cum onere 50. missarum perpetuo deprecatus est. Ast S. C. annuit pro scut. 495. tantum investien-

dis cum solitis clausulis ad taxam perpetuae: *Perusina Com. Vol.* 15. *Jan.* 1791.

28. Canonicus Clemens, et Dominicus Fratres Rilli sese invicem haeredes instituerunt, et mandarunt, ut post obitum superstitis, et Margaritae Martini Dominici uxoris in usumfructum institutae, erogaretur per Sacerdotem Jacobum Massi executorem testamentarium pretium eorum domus, et horti adnexi in celebrationem missarum. Modo superstes est Margarita an. 80. Ob id Canonici Ecclesiae Cathedralis orant pro applicatione legati pauperi illorum Sacrario sub onere aliquas annuas missas celebrandi. S. C. gratiam indulsit juxta votum Episcopi (19), celebratis quolibet mense tribus missis in perpetuum pro anima fundatoris, et describatur in tabella: *Tolentinaten. App. Leg.* 9. *Sept.* 1797.

§. IV.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Caducitatem, et Substitutionem.

1. Jo. Augustinus Capello praeter Conventum pro PP. Carmelitis Excalceatis construendum in terra Vulturi, mandavit etiam Scholas aperiri, ubi facultates docerentur substituendo in codicillis Hospitale Pauperum B. M. Misericordiae Civitatis Savonae in casu repudiationis legati vel minime expleti. Hospitale neglectam voluntatis executionem in medium protulit, et S. C. non esse locum substitutioni, et scribendum Archiepiscopo Januae juxta instructionem (20) existimavit: *Januen Leg.* 22. *Sept.* 1725.

2. Petrus Llebres monumentum sibi construxit in Ecclesia PP. S. Francisci de Paula ante aram maximam, et prope Presbyterium, iisdemque lib. 200. hac lege donavit, ut nempe tenerentur conservare sepulcrum, et lapidem eo modo, et forma, in qua tunc reperiebatur, quod si contrarium fecissent, etiam per Breve Pontificium, substituit Hospitale Generale. Exposuerunt PP. grave incommodum, quod ex sepulcro provenit, ex quo palmis sex supra pavimentum extollatur, obtinueruntque a S. C. sepulcrum pavimento aequari, ac demolitioni contradicente Nicolao Llebres rescriptum fuit in decisis; Hospitale vero locum factum esse substitutioni contendit, et negativum tulit responsum: *Majoricen. Leg.* 18. *Apr* 1733. *dub.* 1.

3. Praestationem unius salmae vini mosti quolibet anno jussit Tiberius Petronius in favorem Conventus S. Mariae de Arcu aliamque traditionem lagenarum 12. olei pro Capella Sanctissimi Corporis Christi faciendam a Rectore simplicis beneficii ab ipso fundati. Anno autem 1652. per const. Innoc. X. Pont. Max. incipien. *Instaurandae* (21) suppresso Conventu, in quo de-

(19) Qui ait „ Id si EE. VV. placeat, eam legem (quod magni momenti esse reor) expresse apponi humillime rogarem, ut nempe administratio bonorum, de quibus agitur, semper fiat per Canonicum, vel alium ab Episcopo pro tempore deputandum, ac annui reditus nonnisi de licentia, et consensu ipsius Episcopi exacte, ac fideliter singulis annis erogetur in causam in precibus expressam „. *Ead. Caus.* 9. *Sept.* 1797. §. 3.

(20) Archiepiscopus invigilare dignetur, ut PP. Carmelitae Excalceati Terrae Vulturri retineant Magistros idoneos tum pro Schola Grammaticae, tum pro aliis Scholis Rethoricae, Logicae, et Philosophiae in executione ultimae voluntatis Johannis Augustini, et mandet, ut in fine cujuslibet anni coram persona ab E. S. deleganda instituatur examen puerorum, qui ad Scholam Grammaticae, accesserunt, et videatur, an aliqui velint, et possint ad altiores Scholas ascendere: *Regist. Lit. Lib.* 26 *die* 22. *Sept.* 1725.

(21) *Die* 15. *Octob.* 1652., super extinctione, et suppressione parvorum Conventuum, eorumque reductione ad statum secularem, et bonorum applicatione, ac prohibitione eri-

cem non alebantur Religiosi; praestationis legatum Episcopo persolutum fuit, inde vero omissum. Ideo latet, an caducitati legatorum locus fuit? et S. C. negativum dedit responsum: Legibus enim fundationum Constitutio Pontificia non derogat: *Civitatis Castellanae Leg.* 27. *Sept.* 1738.

4. Joseph Maffei legavit operi pio Fabricae Cathedralis Ecclesiae quamdam pecuniae summam adjecto onere perpetuae celebrationis Missae quotidianae, addens, *e non accettando detto legato colla perpetuità di detto peso, ricada a favore dell' eredità.*, Curia Episcopalis monuit Fabricae Camerarium, ut infra biduum super acceptione legati deliberaret. Terminus expetitus fuit novus, inter quem Fabricae officiales declarationem acceptionis neutiquam emiserunt, sed Summo Pontifici supplicem porrexerunt libellum, ut quamvis legatum par non esset oneri, nihilominus ipsis potestas fieret excipiendi legatum, quod arbitrio, et conscientiae Episcopi remissum fuit; inde Officiales formaliter acceptionem declararunt. Haeredes vero Legantis caducitatem opposuerunt, ex quo acceptionem intra terminum ab Episcopo praestitutum facta non fuerit; et S. C. deberi Fabricae legatum edixit: *Urbevetana Leg.* 10. *Martii* 1742.

5. Joseph Leonus haeredem instituit Ecclesiam Archipresbyteralem S. Petri Apostoli urbis Praenesti pro beneficii cujusdam erectione, inde legatum scut. 200. in favorem duarum pro-neptum pro singulis in suo testamento reliquit. Obierunt puellae, et caducitatis casus dicti legati evenit, idcirco postulatum est a S. C., in cujus favorem caducitas sit? deberi legatum doti beneficii, non Ecclesiae, pro ejusdem incremento placuit respondere: *Praenestina Fund. Ben.* 4. *Decem.* 1745. *dub.* 2.

6. Annua scut. 30. a suo haerede praestari jussit Jo. Coppola in incrementum festi S. Rosaliae in ejus Ecclesia celebrandi; liberum tamen a solutione haeredem voluit, quatenus Ecclesia a Sicula Natione amplius non administretur. Natio praedicta cessit Ecclesiam PP. Min. Observ. Ordinis S. Francisci, facta ipsis facultate Conventum erigendi, administrationem vero sibi retinuit; disceptatum est, num spectata praefatorum PP. receptione in Ecclesia S. Rosaliae annua praestatio deberetur? S. C. credidit rescribi dilata, et scribatur Archiepiscopo juxta mentem (22), et proponatur citatis PP. Observ. *Calaritana Contr.* 18. *Apr.* 1750. *dub.* 1.

7. Bonorum legatorum a Margarita Celsi cum onere Missarum pro PP. Min. Conv. S. Francisci Montis Luponi cum substitutione Ecclesiae S. Petri Plebis dictae terrae in casu, quo defuissent legatarii in celebratione Missarum; his jam pro secunda vice justis tamen de causis reductis, instante Ecclesia substituta, caducitati locum non esse declaratum fuit: *Lauretana Cad.* 19. *Aug.* 1752.

8. Episcopus Palma testamento legavit censum in sorte scut. 1000. pro dote Oratorii S. Aldeprandi siti intra limites Parochiae S. Rocchi, cum substitutione in favorem PP. Carmelitarum Excalceatorum Civitatis Urbini, *si in eodem Oratorio Parochus juridictionem haberet, aut in illo Parochia transferatur*. Parochus sua munia in Oratorio

gendi nova loca Regularia in Italia, et Insulis adjacentibus emanata.

(22) Quod Episcopus referat quale sit gubernium, quod modo Natio Sicula exercet in praefata Ecclesia S. Rosaliae, exprimendo omnes, et singulos actus dictum respicientes gubernium, terminum competentem praefigat PP. Observantibus ad deducenda jura sua in S. C: *Regist. Lit. Lib.* 30. *die* 18. *April.* 1750.

exercere exoptans, quaesivit, an locus esset caducitati, seu ademptioni legati praedicti? et S. C. negativam dedit responsionem; postquam in primo dubio decreverat consulendum esse Pontificem pro immediata subjectione dicti Oratorii jurisdictioni Episcopi, indipendenter a Capitulo Cathedralis, et a Parocho S. Rocchi: *Forosempronien. Jur. Par.* 25. *Apr.* 1761. *dub.* 4.

§. V.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Commutationem.

1. Jussit Angelus de Planchis Thomasiae sorori suae, et haeredi, ut ex reliquo haereditatis distributionem in favorem pauperum ad sui libitum expleret. Defuncta Thomasia, et distributione non facta, statutum fuit a S. C. ejus haeredem non posse nec per viam gratiae praefatum haereditatis reliquum erogare in erectionem Capellaniarum cum Missarum onere, et reservatione jurispatronatus in favorem suae familiae: *Lunen. Sarzanen. Distr. Haer.* 6. *Febr.* 1700. *dub.* 2.

2. Instabant haeredes Fiduciarii pro commutatione legati relicti a Julio Parisini, qui ex bonis superextantibus tot Missas celebrari jusserat. Hi vero quum ageretur de summa scut. 3200. duas Capellanias erigere optabant, sed instantia rejecta fuit a S.C., ac inde rescriptum confirmavit: *Bononien. Leg. Pii* 9. *Sept.* 1702. (23). Inde consilium mutavit, et mandavit Card. Archiepiscopo, ut curaret ex fructibus haereditatis celebrationem Missarum ad rationem Manualis, et in casu restitutionis sortis censuum easdem sortes integre erogaret in tot Missas pariter ad Manualem, et compelleret haeredes fiduciarios ad redditionem rationum de fructibus per ipsum erogandis modo, quo supra expositum quippe fuerat in S. C., quod censuum venditio fieri non poterat, nisi cum notabili jactura legati: 12. *Januar.* 1704.

3. Carolus Stigliano Ecclesiam Spiritus Sancti positam in suburbiis Civitatis Ostunensis erigi mandavit in Parochiam, et Collegium Presbyterorum. Ejus voluntas ab Episcopo executioni demandata fuit, qui etiam ad titulum admissionis Presbyteros ordinavit. Modernus Episcopus novit reditus impares pro illorum alimonia, censuit subrogare PP. Scholarum Piarum, assentiente Capitulo, et S. C. rescripsit pro meliori informatione juxta instructionem (24): *Ostunen. Com. Vol. et Er. Conv.* 17. *Nov.* 1703.

4. Erectionem Conventus PP. Recollectorum Ordinis S. Francisci, vel Monasterii Monialium S. Francisci de Paula voluit Maria de Aquilera. In defectu vero erectionis praefatae bona divisit inter Hospitale, et Eremitas in oppido de Arconilla existentes. Nil horum gestum fuit. Aloysius itaque frater, et haeres Mariae disposuit de suis bonis pro constructione Conventus praedicti, qua non peracta infra sexennium, Monasterium S. Clarae Ordinis S. Francisci erigi ordinavit,

(23) *Discept. Eccl. XVIII. tom. III. part. II. per tot.* Advocatus Dominicus Ursaya hanc Commutationem totis viribus sustinuit.

(24) S. C. edocere voluit, de consensu trium Praesbyterorum in Collegio superstitum, et transmittat distinctum calculum redituum haereditariorum habito respectu ad fructus decem annorum proxime elapsorum, magis exacte informet super situatione, et qualitate Ecclesiae S. Orontii; et qua auctoritate permitti debeat pernoctatio duorum Fratrum in domo dictae Ecclesiae, et rursus referat causam, propter quam nulla adsit spes conservandi Collegium a testatore volitum; super his insinuando ulterius, an commutatio voluntatis fieri possit in alium usum magis proximum ejusdem intentioni stante vocatione Capituli: *Regist. Lit. Lib.* 23. *die* 17. *Novem.* 1703.

aliter erigerentur tot Capellaniae. At denegato regio, et oppidanorum consensu pro constructione Conventus, intra sexennium constrni nequit; hinc obtenta fuit licentia aedificandi Monasterium S. Clarae, sed Vicarius Generalis condemnavit administratores ad restitutionem bonorum in favorem Eremitarum. Homines vero loci de Areonilla supplicarunt pro fundatione Conventus Ordinis S. Francisci Min. Observ. eodem loco, quo Monasterium S Clarae coeptum fuit, et S. C. commutationem petitam voluntatis denegavit, mandavitque dispositiones utriusque testatoris esse serbandas: *Giennen. Com. Vol. 12. Jan. 1704. dub. 1.*

5. Franciscus Senechetus scriptis haeredibus universalibus PP. Oratorii S. Philippi Nerii Nursiae plurimo legata pia ipsis injunxit, quibus expletis, reliquum haereditatis in constructionem novae Ecclesiae impensum voluit. Terraemotus causa in tentoriis degebant dicti PP., domo eversa; exorarunt itaque pro commutatione voluntatis, itaut summa quaedam pro Ecclesiae ac domus constructione conferretur, reliquum constituto prius fundo pro legatorum praestatione in eorum alimoniam converteretur, et commutationem indulsit S. C. ad mentem (25): *Spoletana, seu Nursina Inter. seu Com. Vol. 6. Junii 1705.* Ac iterum instantibus PP., quia ex praedicta resolutione nullam utilitatem perciperent pro manutentione Ecclesiae, et Sacrarii ac pro eorum vitae subsidio, S. C. in eadem sententia permansit, aucta summa scut. 1000. in favorem PP. ex medietate assignata in favorem Ecclesiae: 29. *Januar.* 1707. *confir.* 21. *Maii ejusd. anni.*

6. Deprecantibus PP. Congr. Matris Dei, et Sodalibus Societatis B. V. a succursu haeredibus substitutis Stephani Leonardi, ut praevia commutatione voluntatis dicti testatoris fieri ab ipsis posset transactio cum haeredibus fiduciariis, ex qua ipsi congruam summam reciperent; cum ob difficultatem explendi tot, tantasque multiplices dispositiones testatoris, nullum unquam Oratoribus obveniret emolumentum, S. C. jussit, ut firmetur status: *Lucana Com. Vol. 10. Julii 1706.* Postmodum iterum pro firmatione status rescripsit: 21. *Maii* 1707. Denique negativum responsum tulit, et ad mentem: 11. *Febr.* 1708. *confir.* et ad mentem: 2. *Decem.* 1719.

7. Jusserat Marchio Caesar Vidonius, ut decedentibus filiis absque prole masculina aedificaretur Ecclesia, et domus in territorio S. Gervasii pro PP. Ordinis Eremitarum; his renuentibus alias substituit Religiones. Clar. Mem. Card. Vidonius ejus filius, et ultimus de linea masculina legato praedicto alia scut. 3000. addidit, quia ob redituum tenuitatem Religiones vocatae renunciaverant legato. Cardinali Vita functo pro commutatione voluntatis instituerunt haeredes, ac trino dubio quaesiverant, num Religionibus vocatis obstaret renunciatio? num uniri deberent legata pro erectione Collegiatae, vel Capellaniae? ac tandem an, et

(25) „ Mens autem fuit, ut Episcopus Spoletanus Commissarius deputatus, detractis prius Legatis unica vice praestandis, et assignato fundo capaci pro aliorum temporali, vel perpetua satisfactione, medietatem praefatae haereditatis, et fructuum, qui factis praedictis detractionibus supererunt, erogari mandaret in fabricam Ecclesiae; alteram vero haereditatem ut supra dividi in duas partes, quarum unam in aedificationem Domus, alteram vero pro manutentione Oratorum applicaret, et assignaret „ *Ead. Caus. die* 15. *Januar.* 1707.

in quam causam, et in cujus favorem facienda esset commutatio? S. C. ad singula dixit non obstare in casu de quo agitur quoad PP. S. Bernardi, ceteris vero jam provisum (26): *Cremonen.* 23. *Julii* 1707. *dub.* 1. 2. 3. *confir.* 19. *Nov. ejusd. anni.*

8. Decrevit etiam fructus dicti legati deberi a die obitus Card. Vidoni: *Ibid. dub.* 4. *confir. ibid.*

9. Erectionem Monasterii puellarum ex sua haereditate faciendam jussit Jo. Baptista Protontinus. Ejus voluntate nentiquam executa Canonicus Thomas Ricciardus haeredem instituit dictum Monasterium erigendum, putans tamen, quod puellae parentum orbatae in eo recipiendae sint titulo educationis instar Conservatorii; itaut in seculo nubere possent; ex verbis vero Protontini fundatoris regularem, ac solemnem professionem emittere debere apparebat, commutatio itaque voluntatis Ricciardi expetita fuit; itaut ex ejus bonis ali possent tot puellae parentum orbatae moniales ad formam dispositionis Protontini; et S. C. dissensit: *Tarentina Com. Vol* 21. *Apr.* 1708.

10. Per obitum Jo. Antonii Lucateli sine liberis ex ejus dispositione erigendum erat Monasterium pro Deo vovendis virginibus, sed ob varias difficultates, et Episcopo denegante consensum nunquam erectum fuit; hinc Curia Episcopalis commutationem voluntatis postulavit in manutentionem Alumnorum sex in Seminario, in quo ob redituum inopiam 4. tantum alebantur juvenes, et commutationem S. C. denegavit, et addidit, ut Episcopus incumbat in erectionem Monasterii: *Caesenaten. Com. Vol.* 5. *Maii* 1708.

11. Disposuerat Felix Sorinus aedificationem Oratorii, seu Conventus faciendam pro puellis recipiendis oppidi Vitellianae. At Petrus Sorinus Praepositus Ecclesiae Parochialis dicti oppidi sub praetextu impetrandae licentiae, ac ob praejudicium Parochialis ex dicta constructione, petiit commutationem dispositionis erigendo Collegiatam in dicta Parochiali Ecclesia cum haereditate praedicti fundatoris, et S. C. ad rogatum piam dispositionem esse exequendam juxta modum a testatore praescriptum, nec esse commutandam in Collegiatae erectionem sententiam tulit: *Cremonen. Com. Vol.* 7. *Dec.* 1709.

12. Quoad pium legatum relictum a quodam Catholico, ut aleretur scilicet Sacerdos in quodam Pastoratu, et Sacellania, quae fieri, et curari debebat a PP. Societatis Jesu ad Populi Catholici commodum, decrevit S. C., ut expulsis e Provincia Hollandiae PP. Societatis Jesu, prout tunc evenerat, non licere cuilibet ex legantis haeredibus pro sua portione haereditaria debitam summam impendere pro manutentione alicujus Sacellani domestici, etiam pro incolis vicinioribus Catholicis, sed alterius Sacerdotis Missionarii: *Hollandiae Past.* 22. *Febr.* 1710. *dub.* 2.

(26) „ Et optima (Card. Petra ait dictam resolutionem perpendens) ratione dixit, in casu, de quo agitur, quia admisit posse fieri sine beneplacito renuntiationem haereditatis, vel Legati onerosi nondum aditi, vel acceptati; et sic poterunt PP. sine beneplacito repudiare; tamen in hujusmodi abstentionibus, etsi non requirantur solemnitates, requiritur tamen legitimus consensus omnium partium, qui exigitur in quocumque actu gravi, ac proinde opus est consensu, nedum Praelati, et Abatis, sed etiam totius Conventus, cum agatur de gravibus rebus ..... et ex hoc motivo S. C. non approbavit renunciationem factam a dd. Patribus, utpote emissam absque consensu Capituli Monasterii, et semper competebat restitutio in integrum Ecclesiae ob factam eam repudiationem „. *Comment. ad Const. V. Paulli II. Sect. II. num.* 79. *tom. V. pag.* 225.

13. Hospitii erectio ad recipiendos Leodienses Cives a Lamberto Darchis praescripti nunquam peracta fuerat ob redituum tenuitatem; idcirco ne delusa remaneret ejus voluntas, executores testamentarii exorarunt pro commutatione Hospitii in formale Collegium servata mente testatoris, circa qualitates Alumnorum, et S. C. annuit juxta modum: *Romana seu Leodien. Er. Coll.* 7. *Febr.* 1711.

14. Officiales Hospitalis, et Societatis Loci Plani Mercati exponentes legatum pium Propertii de Angelis haud exequi posse, cum non adesset nec hebreus, qui Catholicam Fidem amplecteretur, nec meretrix convertenda, consilium petierunt, an esset locus erogationi praedicti legati, vel in aliis operibus piis; vel in cumulum? S. C. rescriptum apposuit, cumulari reditus ad effectum eos erogandi juxta mentem testatoris: *Urbinaten. Op. Pii* 28. *Novem.* 1711.

15. Legatum pium relictum a Nicolao de Angelis Principe Messapiae pro fundatione Monasterii S. Petri de Alcantara in oppido Turris S. Susannae, quae exequi non poterat ob insalubritatem aeris, et penuriam eleemosynarum commutari postulatum fuit in tot Capellanias, vel in dotationem puellarum status Messapiae quolibet anno faciendam ex fructibus sortis. Primum quaesita fuit informatio, an, et quot sint Conventus Mendicantium in oppido Messapiae, et quae in eadem terra, et finitimis locis opulentia, auditis interesse habentibus: 23. *Martii* 1697. *dub.* 1. *et* 2. Deinde dilata, et ad mentem D. Secretarii (27): *Brundusina Com. Vol.* 12. *Decem.* 1711. *dub.* 2. Denique negativum datum est responsum; sed esse commutandum juxta modum (28) dixit S.C. 3. *Martii* 1714. *d.* 1.

16. Censuum, et molendini venditionem jusserunt Horatius Sertorius, et Angela Lighetta, et erogationem pretii in celebrationem missarum. Ex defectu emptorum deveniri non potuit ad praedictam alienationem; postulata itaque fuit facultas celebrandi perpetuo missas pro rata parte redituum; itaut deputarentur duo Capellani cum onere inserviendi choro in Ecclesia Cathedrali. Sed S. C. commutationem denegavit, et jussit, ut nova edicta affigerentur pro alienatione, et interim celebrarentur missae ex fructibus ad rationem manualis: *Pisauren. Com. Leg.* 17. *Junii* 1713. Item ad novas preces S. C. ivit inficias, et mandavit celebrari missas ad rationem manualis ex fructibus; et quatenus restituantur sortes celebrentur missae etiam ad manualem: 23. *Junii* 1714.

17. Haeredem sibi scripsit Congregationem Oratorii S. Philippi Nerii Emanuel Rodriquez dictae Congr. Praepositus, ac pluribus legatis piis oneravit, ac distributionibus pro pauperibus mulieribus invalidis, vel in carceribus detentis; voluit tamen, quod si eadem Congregatio in difficultate rei domesticae versaretur, distributiones suspendi possent. Commutationem praelatae

(27) „ Nimirum, ut literae darentur tum Vicario Capitulari Brundusino, cum etiam Episcopo viciniori pro informatione, numquid in feudis Baronalibus jam dicti Principis adsit aliquod indigens Monialium Monasterium, quantique fructus annuatim retrahi possint ex investimento duc. 3000. in stabilibus bonis pro manutentione unius, vel plurium sanctimonialium juxta morem Regionis „. *Ead. Caus. die* 27. *Januar.* 1714.

(28) „ Modus est si Sanctitati placuerit sub onere recipiendi gratis Moniales Capitulariter, et nec non fieri debere investimentum pecuniae legatae in stabilibus bonis, ac apponi lapides in Ecclesia dicti Monasterii, in quo fiat mentio hujusmodi legati, et praesentis Commutationis, onerumque praefatorum „. *Ead. Caus. die* 3. *Martii dicti anni*.

dispositionis poposcerunt Presbyteri dictae Congr. pro eorum aedificio recens erecto, quod necessariis caret officinis pro tempore S. C. benevisis, sed poposcerunt incassum: *Portucallen. Com. Vol.* 16. *Dec.* 1713.

18. Jo. de Verunceis haeredes suos plurimis oneravit legatis, tum missarum in Ecclesia designata celebrandarum, tum constructionis Ecclesiae in oppido Montorii, tum distributionis in favorem pauperum mulierum dicti loci; hac lege, ut in casu diminutionis redituum bonorum ab ipso designatorum haereditas suppleret. Inimicitiarum causa haeredes alibi domicilium transtulerunt, et bona alienarunt, Ecclesia neutiquam constructa. Modernus haeres petiit facultatem implendi legatum missarum in Civitate Neapolis; praetermissa constructione Ecclesiae in oppido Montorii, et S. C. voluit, ut audiatur Ordinarius loci Montorii juxta instructionem (29): *Neapolitana Com. Vol. et Red. Oner.* 3. *Martii* 1714. *d.* 1. Inde commutationi esse locum decrevit juxta modum (30): 7. *Julii ejusd. anni*.

19. Legata Missarum, ac subsidiorum dotalium praescripsit Jacobus Pecorellus instituto haerede Capitulo, et Canonicis Collegiatae S. Petri. Postulata fuit facultas erigendi, ac manutenendi Conservatorium puellarum, quae parentibus carent sub obtentu, quod consona esset voluntati testatoris haec commutatio, et licet faveret Episcopus, S. C. aliter sensit: *Nullius Guastallae Com. Vol.* 4. *Maii* 1715.

20. Jo. Baptista Marrubius haeredibus fideicommissariis substituit Communitatem oppidi Curbii cum onere erigendi Monasterium Monialium substitutioni factus fuit locus; at ex insufficientia redituum exequi non potuit pia dispositio, ideirco fuit commutatio voluntatis implorata, erogando nempe reditus praefatos in subsidia dotalia in favorem Magistrarum Scholae, accedente etiam Episcopi consensu, et S. C. ad rogatum respondit proponendam instantiam citata Fabrica, et interim pro meliori informatione juxta instructionem: *Narnien. Com. Vol.* 16. *Nov.* 1715. Deinde rescripsit Card. Priolo pro voto: 14. *Novem.* 1716., ac tandem esse locum commutationi juxta votum Card. Relatoris, et ad eumdem ad mentem (31) resolvit: 13. *Nov.* 1717.

21. Loco Capellae sub invocatione S. Barbarae construendae in Ecclesia Parochiali Portus Fiui juxta dispositionem Caesaris Costa subrogandum non est unum ex altaribus Ecclesiae Monialium SS. Annuntiationis; etiamsi una ex Monialibus Francisca Costa esset secunda haeres testatoris: *Albinganen. Red. On.* 14. *Mar.* 1716. *dub.* 1.

22. Nec aliqua de fructibus elapsis quantitas investienda est in favorem di-

(29) „ Quae ejuscemodi fuit, ut super adjunctis precibus S. C. instructam redderet, et quatenus supersint descendentes ex familia Sanctoria, et Bruna a testatore praedilecti, iis auditis, subderet, num Oratoris instantiae assensum praestent. „ *in ead. Caus. sub die* 7. *Julii* 1714.

(30) „ Modus est, ut pecunia destinata pro Ecclesia construenda in loco Montorii investiatur in Civitate Neapolis, cujus investimenti fructus erogentur in pauperibus mulieribus ex territorio dicti Oppidi juxta voluntatem testatoris, missas vero ab eodem celebrari demandatas posse celebrari in aliqua Ecclesia Capellanis benevisa in Civitate Neapolis, et quoad alias eleemosynas mulieribus servetur solitum ejusdem testatoris „. *Ibid. ad dub.* 1.

(31) Quod Episcopus pro suo arbitrio, et conscientia gratis applicet, et assignet cum obligatione tamen tot recipiendi Moniales, quot ali possint cum reditibus, qui in praesens percipiuntur, et in futurum forsan ex censuum, aliorumque Creditorum ejusdem haereditatis Marrubiae exactione percipientur: *Lib.* 67. *Decret. fol.* 451.

cti Monasterii pro manutentione Capellae, nec ex omnibus fructibus elapsis celebrandae sunt missae ad rationem manualis, et ad mentem juxta instructionem (32): *Ibid. dub.* 3. *confir.* juxta modum (33): 14. *Novem. ejusd. anni*.

23. Silvester Rainaldus haeredem instituit Societatem Suffragii adjecto onere aedificandi in testatoris domo Ecclesiam dictae Societatis, ubi missa hebdomadalis celebrari deberet. Haeres praefata supplicavit pro commutatione voluntatis quoad locum pro Ecclesiae constructione designatum; at contradicentibus Sodalibus Hospitii Peregrinorum substituti, negativum prodiit responsum: *Fulginaten. Com. Vol.* 31. *Julii* 1717. Concordia autem inita est, qua conventum fuit, ut scut. 200. solverentur Hospitio ad comparandam domum pro Peregrinorum usu, et ab Hospitio consensus praestaretur pro aedificatione Ecclesiae in loco Societati beneviso, et renunciatio substitutioni emitteretur, et S. C. annuit pro commutatione, transactionemque approbavit: 15. *Julii* 1720.

24. Pia mulier Isolda Melitensis conspicuam haereditatem Monasterio S. Nicolai de Arena Ordinis S. Benedicti Cataniae reliquit, et legem imposuit, ut *Monachi habitent in quadam Ecclesia* vocata sub vocabulo B. Nicolai existente in dicta Insula in terris ipsius testatricis, qui celebrent divinum officium *pro anima mariti sui, et parentum suorum*. Melitensis Antistes impossibilem putans executionem voluntatis testatricis, eam sequenti forma mutavit, ut *in dicto Monasterio S. Nicolai Cataniae, ubi viget numerus Monachorum quinquaginta, et ultra, isti continuo orarent pro anima testatricis, et ut omnia ejus bona essent, et converterentur in utilitatem dicti Monasterii*. Rev. Fabrica institit primum pro executione voluntatis, inde pro declaratione, quod Monachi tenerentur in perpetuum ad celebrationem divini officii, et missae Conventualis cum applicatione peculiarii in favorem praedictae piae mulieris. Monasterium commutationem propugnavit, et post lapsam plurium saeculorum praesumptionem beneplaciti Apostolici, Monaci bis in die pro Isolda orabant. Consulta S. C. non teneri eos ad ullum novum onus praeter solitum decretum prodiit: *Melevitana* 18. *Decem.* 1723.

25. Quum adversus sanctimoniales S. Mariae de Turri expeditum a Curia Episcopali fuisset mandatum ex causa plurium legatorum piorum, pro quibus satisfactum fuisse non docebatur, Monasterium cum Rev. Fabrica compositionem iniit. Ut autem in futurum sibi quoque prospiceret, preces obtulit ad impetrandam nonnullorum onerum moderationem, aliorumque commutationem, et S. C. respondit ad mentem (34): *Urbinaten. Red. et Com. On.*

(32) Quae fuit, „ medietatem fructuum decursorum ex locis Camerae Jannen. ad haereditatem qu. Caesaris Costae spectantibus investiendum esse in augmentum Dotis Capellaniae reducendae juxta responsionem ad 2. dubium, ex reliqua vero medietate eroganda esse scuta 100. seu 150. monetae Romanae arbitrio E. V. pro construenda Capella in Parochiali Ecclesia S. Martini Portuffini sub titulo S. Barnabae, et residuum dictorum fructuum erogandum esse duxerunt in celebrationem tot Missarum pro Anima testatoris „. *Ead. Caus. die* 14. *Novem.* 1716.

(33) „ Nempe, ut arbitrio Card. Archiepiscopi ex fructibus tam antiquae sortis, quam novi investimenti congrua dos pro una Capellania cum onere Missae quotidianae assignetur, et ex reliquis fructibus altera erigatur Capellania cum congruo respondente onere Missarum „. *Ead. Caus. die* 14. *Novem.* 1716.

(34) Exquirendum, an aliqua ratio posset iniri ad tribuendum dictis Presbyteris subsidium aliquod ex fructibus dictae haeredi-

20. *Decem.* 1782. *dub.* 1. 2. 3. 4. *et* 5.

26. Voluit Franciscus Gabuio; ut Congregatio Oratorii S. Philippi Nerii haeres ab ipso scripta praeter praestationem aliorum piorum legatorum, reliquos haereditatis fructus impenderet in manutentionem nobilium virorum, qui idem institutum amplecterentur; hujus tantum legati commutationem petierunt PP. Oratorii, qui reliquum haereditatis consumere optabant in constructionem novi Templi, declararuntque se potius haereditatem abdicaturos, nisi petita concederetur commutatio. S. C. decretum adscripsit negativum, et ut scribatur Archiepiscopo juxta mentem (34) mandavit: *Taurinen. Com. Vol.* 20. *Decem.* 1732.

27. Legata pia pro missarum celebratione PP. Missionis haeredibus injuncta, et a Laurentio Belmonte relicta, ejus neptes nobilis originis, sed ad miserrimum statum redactae in propriam conservationem aliquam summam converti postularunt. Archiepiscopus eas censuit commiseratione dignas, et S. C. ad aliud tempus remisit definitio, et voluit, ut proponatur causa citato Collegio haerede Marii Belmonte, cui haereditatis partem assignaverat testator, nec non scribatur Archiepiscopo Consentino juxta instructionem (35), interim vero subministrentur per modum provisionis a PP. Missionis duc. 200., salvo jure redintégrandi, aut imputandi juxta declarationem faciendam a S. C.: *Neapolitana seu Consentina Com. Vol.* 20. *Martii* 1734. Preces instaurarunt Oratrices, et rescriptum fuit consulendum esse SSmum. juxta modum (36): 25. *Sept. ejusd. anni.*

28. Carolus Cellesius haereditatis suae fructus in celebrationem missarum converti mandavit, ac etiam in haereditatis manutentionem ad onera perpetuo ferenda. Executores vero testamentarii poposcerunt, ut celebratis tribus sacris quotidianis, reliquum haereditatis impenderetur pro construenda domo, in qua mulieres male nuptae, et puellae, quae honestatis periculum passae fuerant, alerentur, et si quid superesset, alerentur etiam puellae derelictae, vel qui parentibus orbati sunt, vel dementes, vel adolescentes, ut studiis operam darent, ac etiam ut summa scut. 2000. ex bonorum mobilium venditione retracta investiretur in opus nuncupatum *Vallico di seta*, ex quo majores fructus, quam ex censibus, vel locis Montium percipi possent; executorum zelum laudavit Episcopus. Sed S. C. responsum dedit negativum quoad bona haereditaria, et ut servetur mens testatoris, quo vero ad scut. 2000. investiantur in bonis stabilibus: *Pistorien. Com. Vol.* 11. *Sept.* 1734. Iterum vero perpensis circumstantiis resolutum

tatis in expressam causam construendi novum templum, quo eos indigere retulit; fortasse enim S. C. consuleret SSmum, ut dignaretur ad certum tempus suspendere exequutionem praedictae voluntatis, ut interim annui proventus pro illo opere assignari possent, si hoc medium esset profuturum in eum finem: *Regist. Lit. lib.* 28. *die* 20. *Decem.* 1732.

(35) Quae fuit, ut ipse referret quantitatem bonorum haereditariorum ejusdem Marii, ac denique explicaret onera a Mario imposita Collegio Societatis Jesu Civitatis Consentinae ejus proprietario haeredi. *Ead. Caus. die* 11. *Sept.* 1734. §. *Archiep.*

(36) Nempe censuit S. C. committi posse Archiepiscopo Neapolitano, ut veris etc. in subsidium Sororum supplicantium pro suo arbitrio, et prudentia assignet, earum vita durante fructus relictos, supradictis Mario, ex Lalla fratri, et respective sorori testatoris, necnon eis dictis Oratricibus ita quoque applicet annuum Legatum a testatore relictum in favorem Johannae ejus uxoris in casu viduitatis, ut portio decedentis accrescat aliis super viventibus; donec fuerint numero quatuor, ac denique proportione servata imminuatur: *Lib.* 84. *Decret. fol.* 496.

fuit quoad scut. 2000. in decisis, in reliquis praevio recessu a decisis consulendum esse SSmum. pro commutatione voluntatis juxta modum, et pro hujusmodi effectu scribatur Episcopo juxta instructionem (37): 20. *Novem. ejusd. anni.*

29. Lucas Fredianus haeredes scripsit orbatas parentibus educandas, et easdem puellas dotandas; ac cuilibet ex his operibus scut. 2000 assignavit. Mandavit etiam, ut si legata integre expleri nequirent, unusquisque ex legatariis suam pati deberet diminutionem. Exposuit autem Executor testamentarius, quod considerata redituum diminutione ex viginti puellis parentibus orbatis novem tantum alantur, et ex tredecim dotentur vix quatuor, ideoque studuit, ut pium dotationis opus in alterum conservationis converteretur. Obstitit Salvator Frediani, qui pro filia sua fieri cumulum dotium a Summo Pontifice obtinuerat; et S. C. negavit petitam commutationem, et quoad Breve videri particulariter auditis interesse habentibus voluit. *Lucana Com. Vol.* 20. *Martii* 1737.

30. Multiplicum ex fructibus suae haereditatis fieri demandavit Jo. Lucas Fabrianus, quo perfecto erectionem Collegiatae optavit, et primogenituram in favorem descendentium a Marchione Aloysio Arconati instituit. Neglecto multiplico, ac haereditate dilapidata, Marchio Arconatus impossibilem esse pii operis executionem exponens, quaesivit, ut sortes una cum fructibus erogarentur in opus Summo Pontifici benevisum, reservata quota in favorem primogeniturae, et S. C. rescripsit ad Card. Praefectum juxta mentem: *Januen. Com. Vol.* 1. *Junii* 1737. *dub.* 1. *et* 2.

31. Pro executione legati pii Missarum voluit Francisca Maria Florentini, ut pecuniae deponerentur in Mensa nummularia. Haeres fidei commissarius litigiosus vir penes se depositum pecuniarum fieri postulavit, et paratus est ad onus implendum: At interrogata S. C. id non admisit: *Lucana Com. Vol.* 6. *Julii* 1737.

32. Triplex Missarum legatum a tribus diversis personis relictum Oratorio S. Sebastiani Urbis Corrigii ad impediendam bonorum divisionem Oratorii Praesides converti apud S. C. egerunt in erectionem perpetuae Capellaniae cum onere Missae quotidianae: et a S. C. quoad bona haereditaria Josephi Bezzechi tantum impetrarunt: *Regien. Cap.* 23. *Sept.* 1741.

33. Martinus de Dominis Canonicus Collegiatae S. Nicolai terrae Pontiani sine filiis decedente ex fratre suo nepote Jo. Baptista aedificationem Monasterii pro puellis suae familiae ordinavit. Testatore obito Jo. Baptista junior de Dominis exponens demandatum opus impleri nequire, tum ex defectu puellarum, tum ex tenuitate redituum, cum Rev. Fabrica S. Petri sese composuit erigendo Canonicatum in Ecclesia S. Nicolai, reservans jurium cessionem, etiamsi sine filiis obiret. Descendentes vero ex Jo. Baptista seniore compositionem impugnarunt, ex subreptionis, et obreptionis vitio, et erectionem plurium Canonicatuum, praestationem que subsidiorum dotalium in favorem puellarum familiae ex bonis

(37) S. C. instructam reddat Episcopus super qualitate bonorum haereditariorum dicti q. Praepositi Cellesii testatoris, nimirum, in qua bonorum specie consistant, et an pro illorum conservatione requirantur quotannis magni sumptus exprimendo eorum quantitatem, rursum informet super praecisa quantitate annuorum redituum eorumdem bonorum, necnon exprimat opus pium magis utile, ac necessarium pro bono publico Civitatis, ejusque pauperum; *Regist. Lit. Lib.* 28. *die* 20. *Novem.* 1734.

Martini petierunt; et responsum fuit, compositionem cum jurium cessione minime validam esse: *Nullius Terrae Pontiani Com. Vol.* 5. *Maii* 1742. *dub.* 1. *confir.* 21. *Julii ejusd. anni.*

34. Alter vero perpenso dubio, an sit consulendum SSmum. pro commutatione voluntatis in modum praefatum? responsum est, ut firmetur antea status haereditatis Canonici Martini coram Vicario Apostolico, qui procedat pro redditione rationum adversus haeredes Jo. Baptistae de Dominis junioris: *Ibid. dub.* 2. Inde probatum fuit impossibilem esse voluntatis executionem ob redituum insufficientiam, et ad mentem (38) et ut audiatur Card. Commendatarius dixit: 8. *Febr.* 1744. Tandem resolvit pro commutatione juxta mentem (39) communicandam Card. Commendatario; in reliquis ad judices suos, et interim Card. Commendatarius incumbit administrationi et indemnitati haereditatis etiam cum facultatibus S. C: 30. *Januar.* 1745. Hinc bini Canonicatus erecti sunt in dicta Collegiata a Card. Sciarra anno 1747. Abbate Commendatario, et statuta duo subsidia dotalia annua: quae cum negligerentur, idem Abbas occasione visitationis anno 1763. et 1771. separavit bona, ac dotes. Modo incertum est, quomodo sit exequenda bulla erectionis, ac fundationis a dicto Card. anno 1747. facta? ad formam decretorum S. Visitationis an. 1763. ac 1771. S. C. respondit: 12. *Martii* 1796.

35. Petrus Franciscus Nardius Cathedralis Canonicus post haeredis usufructuarii mortem quamplurima legata pia exequi mandavit; his vero impletis voluit, ut reliquum haereditatis suae, quam celerius fieri posset in celebrationem sacrorum erogaretur. Omnia ut par erat, perfecta fuere; quum vero adhuc scut. circiter 1000. superextarent, Capitulum Cathedralis petiit, ut dimidia pars in dotem unius Mansionariae in eadem Ecclesia erigendae impenderetur, altera autem medietas in ampliationem chori, ac novae sedis constructionem pro Dignitate ab ipso Nardio fundata, S.C. consilium nondum cepit et dixit ad mentem (40): *Tolentina* 13. *Junii* 1744. Iterum causa exhibita negativum prodiit responsum: 5. *Decem. ejusd. anni.*

36. Singulis pauperibus scut. 5. distribui jussit Canonicus Cosmas Saluccius, atque hoc pacto integram voluit erogari haereditatem suam. Quinque etiam suae voluntatis executores fecit. Ejus neptes dotem ex ejus haereditate expetierunt. Censuit Archiepiscopus, ut singulis puellis a singulis executoribus scut. 5. assignari possent absque ulla voluntatis mutatione. Et S. C. juxta votum Archiepiscopi providen-

(38) Mens est, ut compellantur haeredes ad solutionem debiti: *Ead. caus. die* 8. *Febr.* 1744.

(39) „ Hinc factum, ut ex mente S. C. a SSmo. approbata, Card. Commendatarius decreverit: prosequendo mentem S. C. intendimus contemporanee destinare, ac fundare duplex subsidium dotale, quotannis tradendum puellis in gradu proximioribus consanguineis dicti Canonici de Dominis, quas in suo testamento praedilexit. Idcirco in exequutionem dictae mentis volumus, et mandamus, ut ex reditibus bonorum assignatorum dictis duobus Canonicatibus, et respective Canonicis, singulis annis subdantur scuta 50. pro quolibet, et exactissime in fine cujuslibet anni per dictos Canonicos deponantur scut. 50. per primum et alia scut. 50. per secundum Canonicum in arca Capitulari pro effectu illa erogandi in dotatione illarum puellarum, quae coram nobis docebunt de earum gradu proximitate dicto Canonico de Dominis fundatori „ *Rel. in Avenionen. Paroch.* 1. *Martii* 1766. §. *Hinc.*

(40) Mens est, ut proponatur una cum aliis dubiis, et scribatur Episcopo, juxta instructionem.

dum esse judicavit: *Florentina Com. Vol.* 23. *Febr.* 1747. *dub.* 1. *et* 2. At postmodum in proposito consilio permansit, ita tamen ut pecuniae pro dotibus deponerentur in sacra aede Pietatis: 15. *Apr. ejusd. anni*.

37. Aloysius Balbani censum, ejusque fructus Sodalitio SS. Angelorum Custodum reliquit, ut musica aestivo tempore in quodam Viridario, quo Sodales piis agendis operibus conveniebant, fieret, quod si Sodales legatum vel non susciperent, vel non implerent, Presbyterorum Lucensium Societatem substituit cum onere annuae celebrationis unius anniversarii. Viridarii dominus renuit illius usum praestare, et alium locum adinvenire non potuerunt. Quum igitur absque eorum culpa onus musicae explere nequirent, facultatem postularunt erogandi reditus census in expensas exercitationum quas hyberno tempore prima, et secunda noctis hora agere solent diebus festis, et in celebrationem unius anniversarii, et S. C. scribendum Archiepiscopo juxta instructionem (41) censuit: *Lucana Com. Vol.* 30. *Martii* 1748.

38. Modernus Episcopus, precatus est ut mutata Margaritae voluntate, quae institutionem Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii praeceperat, eaque jam instituta extiterat, hujus Congregationis reditus converterentur partim in distributiones quotidianas pro Canonicis Cathedralis, partim in erectionem Collegii instar Oblatorum in eadem domo manentium sub titulo S. Philippi, quibusdam optimis datis legibus, et S. C. pro hac commutatione dissensit. *Syracusana Com. Vol.* 18. *Apr.* 1750. Petiit inde Episcopus, ut integri reditus applicarentur novo Collegio instituendo, rescriptum habuit consulendum Sanctissimum, et scribendum Episcopo juxta mentem (42): 12. *Sept. ejusd. anni.* At quoniam in hac causa vocatus non fuerat Sacerdos Placidius Platone, qui solus ex Collegio a Margarita fundato remanserat, qui expostulavit, S. C. recessit a decisis, et re examinata servandum esse instrumentum fundationis resolvit: 22. *Maii* 1751. *confir.* 18. *Sept. ejusd. anni.*

39. Haeredes fiduciarios scripsit Canonicus Joseph Silva, ut per secreta suffragia pauperibus puellis dotes ex fructibus haereditatis distribuerent; et cum ex censibus magna ex parte componeretur haereditas, mandavit, ut in casu restitutionis sortis, scut. 10. pauperibus, et scut. 20. ex sorte ipsa pro Missarum celebratione erogarentur, et id usque ad totius assis restitutionem agendum esse praecepit. Sed fiduciarii haeredes pium hoc opus brevi duraturum putantes, si voluntas testatoris exequeretur, preces exhibuerunt, ut census in casu restitutionis iterum investirentur, atque ut jus haeredis fiduciarii in haeredes eorum pertransiret. At nil ex his obtinuerunt: *Imolen.* 20. *Maii* 1752.

40. Dominicus Magliotti uxori suae haeredi mandavit, ut bona omnia venderet, ac ex pretio vel sacra celebra-

(41) Commissum fuit Episcopo, ut si vere a Domino Viridarii denegetur illius usus pro implenda testatoris voluntate, eamdem juxta preces a sodalibus oblatas pro suo arbitrio gratis commutet, emissa tamen per eosdem sodales obligatione in forma juris valida pro celebratione duarum Missarum singulis annis in perpetuum in suffragium dicti testatoris: *Regist. Lit. Lib.* 30. *die* 30. *Martii* 1748.

(42) S. C. respondit affirmative, proindeque censuit praevia commutatione voluntatis supradictae testatricis, petitam facultatem erigendi Sacerdotum Oblatorum Collegium cum condictionibus superius expressis, et juxta novas preces per suas literas Apostolicas in forma Brevis Episcopo Oratori concedi posse: *Lib.* 100. *decret. fol.* 365.

re faceret, vel eleemosynas praestaret; praecepit etiam, ut mature fieret venditio, ne vili pretio alienarentur bona ac interim ex eorum reditibus voluntatem impleret. Venditio fieri non potuit; uxor itaque PP. Carmelitis Excalceatis bona cessit cum onere celebrandi sacra ex fructibus; donec venderentur bona. Nec PP. Carmelitae venditionem explere potuerunt. Hinc Capitulum Cathedralis a Sum. Pontifice consecutum est, ut invendita bona sibi addiceret pro constructione altaris in Cathedrali, cum onere solvendi scut. 20. Rev. Fabricae S. Petri, ac quotannis celebrandi Missam pro anima testatoris. Huic gratiae contradixerunt PP. Carmelitae, et S. C. illam commutationem supra expositam indulsit: *Interamnen. Com. Vol.* 8. *Maii* 1756. *confir.* 29. *ejusd. anni.*

41. Jam ante S. C. concesserat sub die 28. Aug. 1756. commutationem legati pii a Pontiano Fargna relicti, qua facultas facta fuerat, ut pecuniae assignatae pro ampliando Hospitali Civitatis Plebis, cui ex alio pio opere satis provisum fuerat, investirentur in bonis stabilibus, quorum reditibus subministrarentur alimenta infirmis. Contradicente inde commutationi praedictae Advocato Fargna S. C. rescripsit in decisis, et amplius: *Civitatis Plebis Leg.* 15. *Apr.* 1758. *dub.* 1.

42. Voluntas testatoris Josephi Cammilli Valentini, qui praecepit specularium ad altare Sanctissimi Crucifixi Ecclesiae S. Mariae Lauretanae Nationis Picenae, quod altari dedecebat, et impensum scut. 200. requirebat, et alio loco Cenotaphii erectionem jusserat, commutanda est juxta votum Card. Protectoris: *Romana Leg.* [illegible]. *Julii* 1758. *dub.* 1.

43. Casus substitutionis evenit in favorem Benedictinorum S. Sixti Placentiae, et locus factus fuit constructioni Oratorii in praedio testatoris Nicolai Soprani, qui dicto onere eos cum quotidiana sacrorum trium celebratione gravaverat. At primus haeres bona dissipaverat, ejusque filius Marcus, jura sua PP. cessit ob defectum filiorum masculorum. PP. Benedictini plures sustinuerunt lites contra tertios possessores, ac alimenta suppeditarunt Marco, qui sacra omisisse moriturus aperuit. PP. implorarunt voluntatis commutationem, omittendo scilicet Oratorii aedificium, et sacra in eorum Ecclesia celebrando, et S. C. respondit scribendum Episcopo juxta instructionem (43); *Placentina Com. Vol.* 6. *Decem.* 1760. Inde annuit pro commutatione juxta votum Episcopi (44), facta in favorem Capellani assignatione fundi ad normam testamenti: 8. *Aug.* 1761.

44. Multiplicum jussit Franciscus Corradinus usque ad confectionem sortis sufficientis pro fundo Praelaturae, ac patronatum destinatis familiis reliquit, quum autem spatium an. 80. requisitum esset ad perficiendum multiplicum, patroni exorarunt pro facultate erigendi binas Capellanias cum Missarum onere,

(43) Datae idcirco fuerunt literae ad Episcopum requirentes, num in locis finitimis praedio nuncupato *il Poggio*, ubi pro celebratione trium Missarum quotidianarum Oratorii constructionem testator demandaverat, aliquod adesset Oratorium, in quo expediret unius saltem ex injunctis Missis quotidianis decernere celebrationem, ad consulendum indigentiae, et commoditati ibidem degentium: *In Thesaur. tom.* 30. *p.* 148.

(44) Insinuat Episcopus posse Oratoribus indulgeri petitam commutationem, facta eisdem potestate celebrandi Missas a testatore praestitutas cum eleemosyna unius Julii Romani pro qualibet Missa, praeter subministrationem in ratione decimae partis alterius julii similis, juxta taxam, quae in usu ibidem est: *Ead. caus.* 8. *Aug.* 1761.

sed commutationi non esse locum S. C. respondit: *Auximana Com. Vol.* 18. *Julii* 1761. Testatoris sorores, quarum descendentibus relictum fuerat juspatronatus, iterum pro commutatione supplicarunt, et S. C. consilium mutavit juxta modum (45) 2. *Junii* 1762. Filius unius ex sororibus Romae studiis vacans de annua praestatione conquestus pro incremento juxta summam a testatore volitam, institit, et nihil tamen obtinuit: 2. *Julii* 1764.

45. Voluntatis commutationem elargita est S. C. juxta Episcopi votum (46); itaut excepta eleemosyna pauperibus distribuenda, legata contemplatione patriae, et pauperum relicta a Virginio Turchi adjungerentur doti novorum beneficiorum, quae ipse erigenda mandavit in Ecclesia Cathedrali in incrementum divini cultus, ac ne deesset Ministrorum numerus. Dos enim ab ipso relicta detrimentum passa fuerat, itaut pro ordinationis titulo satis non esset, quemadmodum testator voluerat: *Fulginaten. Com. Vol.* 4. *Decem.* 1762.

46. Michael Angelinius haeredes fiduciarios instituit tres sibi familiarissime conjunctos Sodales S. Mariae Pietatis, his deficientibus substituit Syndacum, Ratiocinatorem, et Depositarium pro tempore, onere dato, ut ex fructibus haereditatis quolibet anno in quatuor diligentiores Sodales distributio fieret, a cunctis tamen Sodalibus per suffragia deligendos, quod si aliquando vel nulli, vel minus quam quatuor frequentiores reperirentur, patriae pauperes ad fructuum partitionem admitterentur. Quod testator voluit nunquam exequi potuit; petierunt itaque Sodales commutationem distributionis in favorem eorum etiam ad declinanda dissidia super cognitione impedimentorum, et negativum receperunt responsum: *Bononien.* 17. *Decem.* 1763.

47. Sodalitium Tertii Ordinis S. Francisci Assisii, ad quod delata fuit haereditas Rosmi de Rosmis deficientibus institutis, et primis substitutis, preces obtulit pro commutatione legati in favorem juvenis adolescentis, ut lauream assequeretur, relicti, in stipendium lectoris utriusque juris. Testator vero in defectu adolescentis puellas pauperes substituerat. Mandatum fuit Episcopo, ut executioni incumberet, et Sodalitii petitio rejecta fuit a S. C. *Assien. Com. Vol.* 21. *Julii* 1764.

48. Petrus Negretta Sierra Hispanus in suo supremo voluntatis elogio lega-

(45) Et modus fuit, ut assignarentur annua scuta 120. juveni studenti in urbe juxta ordinem vocationis ad Praelaturam, ad decennium: *Eud. caus. die* 2. *Junii* 1762.

(46) Censet (Episcopus) hujusmodi legata saniori consilio uniri posse doti novorum beneficiorum, ut congruo stipendio allecti Beneficiati diligentius incumbant servitio Ecclesiae, quod vergit in incrementum Divini Cultus, utque pro singulis Beneficiatis expleatur quantitas requisita pro titulo ordinationis, ad quam Beneficiatos assumi titulo eorumdem Beneficiorum testator ipse concessit. Cum enim voluntas testatoris, ut etiam defenditur in circumferendo Beneficiatorum libello, impleri nequeat quoad omnia legata, ob insufficientiam relictae substantiae, ea expedit servare, quae utiliora videntur. Praesertim quia per institutionem Beneficiorum utilius consulitur suffragio testatoris, ob Missas Conventuales pro Benefactoribus celebrandas, aliasque preces Deo fundendas: et pinguius completur ejus voluntas principaliter intenta ad honorem patriae, et levamen pauperum, atque ad promovendas literarum scientias, quia cum testator Beneficia instituere professus sit in honorem patriae, et decorem Ecclesiae, et in Beneficiatos cooptari praeceperit, qui pietate, scientia, et paupertate praestarent, non videtur plenius, et utilius impleri posse ejus voluntatem, quam applicando potiori causae beneficiatorum id, quod pauperibus incertis relictum est: *sub die* 20. *Novem.* 1762 §. *Censet.*

vit 125. *mila pezze* PP. Societatis Jesu, qui Collegium erigerent cum onero docendi scientias, earumque rudimenta. Si vere Collegium non erigeretur, reliquit 120. *mila pezze* pro explendis sacris Missionibus in insulis Philippinis, et de aliis pro pluribus piis operibus disposuit. Praeter haec de aliis 25000. jussit, ut pro reaedificanda, augendaque Ecclesia erogarentur, ac in ea Sacellum pro se et familia cum sepulcro erigeretur. Parochus, et populus, quum erectum non fuisset Collegium, supplices fuere pro commutatione in scholam grammaticae, duasque dotes quotannis distribuendas, et ad sustentandos oppidanos in aliqua Universitate studiorum. Sed S. C. in hanc sententiam minime descendit: *Santandrien.* 1. *Martii* 1766.

49. Pluribus in favorem incolarum oppidi S. Caeciliae praescriptis, Francisca Roche mandavit etiam expositionem SS. Sacramenti, ac multiplicum scut. 480. pro Parochi manutentione. Praefata summa nunquam ob executorum dissensiones investita fuit, ejusque haeres Sacerdos Aloysius Arnaud rusticam agens vitam in loco Scifelli Verulanae Dioecesis, ubi pro incolarum commodo Ecclesiam extruxerat, onera testatricis in dicta Ecclesia impleri posse postulavit, sed minime assecutus est: *Vasionen. seu Verulana Com. Vol.* 4. *Apr.* 1767.

50. Maria Sannucci legavit scuta 50. Conventui SS. Annuntiatae, scut. 100. Monasterio Cappuccinarum, totidemque Conventui PP. Ordinis S. Augustini cum onere perpetuo retinendi lampadem accensam ad altare B. Andreae Sannucci, aliaque implendi ab ipsa praescripta. Legata haec tradi mandavit ex pretio cujusdam domus, quae fuit vendita, itaut ad PP. Augustinianos pervenerint scut 44. ideo commutatio implorata, vel onerum diminutio fuit, et S. C. diminutionem tantum concessit juxta modum (47): *Camerinen. seu Fabrianen. Leg.* 20. *Januar.* 1770.

51. Legatum pium Missarum instituit Sacerdos Philippus Antonius Francioni in Collegiata Cinguli implendum. Devoluta haereditate ob deficientiam descendentium ad Capitulum Cathedralis contradicente familia de Paolis testatoris sanguine juncta, lis transactione quievit, qua conventum fuit, ut onus incumberet praedictae familiae erigendi Mansionariam in eadem Cathedrali, proindeque commutandi legatum pium Missarum ob cultus divini incrementum, et Ecclesiae decus, sed transactionem minime probavit S. C. *die* 24. *Julii* 1762. Iterum repetita instantia responsum est, locum non esse erectioni Mansionariae, seu confirmationi transactionis, itaut standum sit in decisis: *Cingulana Er. Mans.* 14. *Dec.* 1771.

52. Nosocomii S. Spiritus reditibus imminutis, et aucto infirmorum numero ad commutationem oneris Missarum in pauperum alimoniam, et Hospitalis subsidium devenire ab illius Protectoribus excogitatum fuit, sed contra testatoris voluntatem, ac ejus longaevam executionem S. C. commutationis minime consilium cepit: *Albintimilien. Com. On. Miss.* 15. *Febr.* 1772.

53. Mandavit Sacerdos Franciscus Antonius Cristofanetti, ut haeredes fiduciarii ejus bona venderent, pretiumque in celebrationem Missarum manuali statuta eleemosyna erogarent. Testatore obito pauca tantum bona vendi potuerunt reliqua valoris majoris, quum invendita adhuc essent, Capitulum Colle-

(47) Nempe, ut in diebus Dominicis, et Festis retineri debeat lampas accensa ad altare B. Andrae Sanucci die tantum, etsi aliquid supererit, erogetur pro cera, et ad mentem: *Rel. a Ferrari in Biblit. Can. tom.* 8. *pag.* 455. *edit. Rom.* 1789.

giatae oppidi Montis S. Viti in erectionem quatuor Mansionariatuum cum onere chori et celebrationis Missarum 50. erogari postulavit, sibi jurepatronatus reservato. Haeredes consenserunt, dumtaxat juspatronatus pro prima vice petierunt, consenserunt pariter interesse habentes; tamen S. C. de hac re ita non existimavit: *Senogallien. Com. Vol.* 27. *Junii* 1772.

54. PP. Conv. et Ecclesia S. Francisci terrae Longiani petierunt commutationem voluntatis conjugum Muccioli, a quibus proprietarii haeredes instituti fuerant, quoad tria potissimum onera ab ipsis implenda, videlicet panis in domo praedictorum conjugum pauperibus distribuendi, retentionis lampadis accensae ante Imaginem B. M. V. existentis in aedicula sita in Villa Massae prope domum testatorum, ac tandem ejusdem cellae, sive aediculae manutentionem. S. C. stetit pro commutatione voluntatis quoad lampadem ad effectum illam transferendi ad Ecclesiam PP. Conv. coram Imagine B. M. V. in reliquis negative: *Ariminen. Com. Vol.* 2. *Decem.* 1775.

55. Commutationem Legatorum relictorum a fratribus, et sororibus Fogliani, et a Jacobo Santilli expetierunt haeredes in erectionem Capellaniae in Ecclesia S. Mariae *dell' Orto*, legatis hactenus non expletis, excepto legato Santilli, et S. C. respondit, dilata, et firmetur status uniuscujusque legati, et haereditatis respectivorum testatorum, et ad mentem (48): *Cajetana Com. Vol.* 13. *Julii* 1776.

56. Binas Sacer Mons Pietatis Forosempronii possidet haereditates; unam scilicet Comitis Particelli, Stephani Modesti alteram. Primus testator mandaverat, ut tot eligi deberent lectores ad erudiendos juvenes Forosempronienses, quot haereditas ferret; voluit alter, ut haereditas suam ad reditum 400. ducalium ope multiplici perventa in duas divideretur partes, quarum una in dotandis puellis, altera in celebratione Missarum impenderetur. Ad urbinatem Archiepiscopum vero, et ad suae Dioeceseos puellas haereditatem devolvi hic praescripsit, si quod ipse voluerat, non impleretur. Vicissitudines, et decrementa utraque haereditas passa est, adeoque Administratores Montis commutationem voluntatis Modesti postularunt; itaut ex reditibus ambarum haereditatum locus sit electioni, et manutentioni lectorum Philosophiae, et Theologiae, quorum opera maxime civitas indiget, sed administratorum voto haud indulsit S. C., et ad mentem subjunxit: *Forosempronien.* 1. *Martii* 1777.

57. Animam suam haeredem scripsit Sacerdos Petrus Bianchi, praecepitque, ut quinque laicales Capellaniae erigerentur, ut si bona ab ipso relicta ad aliud opus transferri contigisset, Communitatem substituit cum facultate eligendi Sacerdotem, qui bona administraret, et legata impleret. Vix testatore obito Congregatio deputata pro fabrica novae Cathedralis postulavit commutationem voluntatis Bianchi in favorem ejusdem fabricae, nihil tamen obtinuit: *Forosempronien. Com. Vol.* 16. *Maii* 1778.

58. Canonicus Jacobus Matius haeredem Collegiatae S. Agatae Capitulum vocavit, itaut ejus bona in constructionem Ecclesiae ruralis, ubi sacra ab ipso praescripta celebrarentur, cederent. Urgente necessitate ejusdem Collegiate, expetitum fuit, ut relictum pro nova Ecclesia aedificanda in ejus favorem erogaretur, et sacrorum translatio fieret ad altare S. Petri praedi-

(48) *Vide not.* 27. *pag.* 132.

etae Collegiatae. S. C. ad singula dixit *negative*, ac relictum pro Ecclesiae aedificatione erogandum in favorem Ecclesiae S. Felicis, quae parum distabat a loco, quo nova extrui debebat Ecclesia, arbitrio Episcopi, et facto verbo cum SSmo commisit. *Ariminen. seu Feretrana* 30. *Januar.* 1779.

59. Decreto suo Episcopus mutavit voluntatem Julii Fiaschetti Canonici Collegiatae oppidi Moroli donatoris adhuc viventis, et declarantis, ut domus in Religiosum erigeretur Conventum sub invocatione S. M. V. Boni Consilii, ac cum onere ibidem retinendi Religiosos, qui sacra pro bono populi, et animarum salute facerent; vel ut tria erigerentur beneficia simplicia, ad quae suos proximiores vocavit, quatenus erectio Conventus, ut supra exequi non posset. Dictum decretum quaesita S. C. non sustinendum esse censuit: *Anagnina* 15. *April.* 1780. *d.* 1.

60. Quum Abbas, et Monachi Benedictini Civitatis Ulyssypponis inspecto inadimplemento legati pii Franciscae Telles, cujus in redemptionis opere eroganda erat summa pecuniae relicta, quaeque ob deficientiam captivorum in Monasterii capsa otiosa manebat, supplicaverint praevia commutatione voluntatis fructus dicti legati posse erogari in manutentionem Monasterii, et Ecclesiae, quae gravem jacturam subierunt ex terraemotu anni 1755. Pontifex Summus annuit in forma brevis injuncto onere quatuor annnorum anniversariorum. Sed post annum captivorum promotor institit pro nullitate brevis, quia in precibus lis, quae adhuc pendebat fuit silentio involuta. Ideo exorant praedicti pro sanatione a quocumque defectu, et pro ampliatione commutationis etiam ad summam, quae ex legato scut. 20. pro manutentione Capellae relicto, impleto onere, superesset, quaeque juxta testatricis mentem in captivorum redemptionem erat eroganda. At S. C. sanationem indulsit quoad summas in alios usus hucusque consumptas, firma tamen remanente in posterum lege testamenti Franciscae Telles: *Lisbonen.* 29. *Novem.* 1783.

61. Nicolaus Montini legavit hospitali Expositorum lectum unum, ut asservaretur pro recipiendis, curandisque pauperibus exterarum nationum, ideoque reditum scut. 25. assignavit. Monasterium Monialium Montis Christi haeres per annos 100. legatum praestavit, sed inde per annos 30. a solutione defecit. Testatoris voluntas ex infirmorum exterorum deficientia nunquam executa fuit; Monasterium itaque oneris deletionem postulavit, et denegata fuit, institit postmodum pro commutatione voluntatis, quam pariter S. C. inficiata est: *Tudertina* 8. *Maii* 1784. *dub.* 2.

62. Cum in distributione frumenti, quae juxta mentem testatoris Sacerdotis Andreae Nicoletti in loco S. Laurentii in Campo peragitur in favorem pauperum, nonnulli irrepserint abusus, administratores Communitatis putarunt Legatum praedictum convertendum in stipendium alterius praeceptoris, quia unus tantum Ludi Magister satis esse non potest ad pueros omnes in fidei rudimentis, in grammatica, et humanioribus literis instituendos; eorumque instantia rejecta fuit: *Nullius S. Laurentii in Campo Com. Vol.* 11. *Decemb.* 1784. Instituerunt inde pro eadem commutatione Patres familias, qui juri eorum pro meliori bono renunciarunt, ac Decuriones oppidi, et totius Abbatiae, et S. C. judicium rescindit, et commutationem donavit ad decennium facto verbo cum SSmo 20. *Aug.* 1785.

63. Marchio Ugo de Pepolis demandavit Sodalibus SS. Rosarii ad armo-

niam litanias statutis dicbus canendis, et eis fundum assignavit; et in ejusdem decremento onus perpetuum supplendi haeredibus injunxit. Inde ad camdem causam accesserunt piae dispositiones Dorotheae Lambertini Berò, et Religiosi anonymi. Cantus intermissus fuit pro redimenda Cruce argentea oppignorata, deinde supplicarunt sodales pro commutatione, ut scilicet temporaria Cantus Gregoriani permissio in locum armonici perpetua fieret, et reditus erogari valerent in subsidiorum dotalium distributionem; et S. C. a definitione sese abstinuit, et mandavit praefigi terminum haeredibus Ugonis Pepoli ad deducenda jura sua: *Bononien. Com. Vol.* 26. *Apr.* 1793. *dub.* 1. *et* 2. Inde commutationem denegavit; et quoad executionem provideri mandavit, itaut haeredes Pepoli tenerentur ad redintegrationem usque ad summam scut. 39. 15. *Maii* 1790.

64. Cum P. Joseph Masetti Parochus S. Marcelli Urbis possessor Capellaniae fundatae a Sacerdote Vincentio Carbi in Parochiali Servorum Deiparae M. V. sub invocatione S. Nicolai ad forum Archimonium petierit loco anniversarii celebrari tot Missas lectas; sed deficiente justa, et rationabili causa commutationem voluntatis testatoris S. C. denegavit: *Romana Cap.* 16. *Maii* 1789. *dub.* 2.

65. Postmodum vero precatus est, ut perpetuam dicti anniversarii cessationem in favorem Ecclesiae S. Nicolai permitteret S. C. cum facultate recitandi per se ipsum in anniversaria die privatum officium defunctorum, quod superiores Religionis ob tenue emolumentum suscipere renuebant, et responsum dedit negativum: *Ead. Caus.* 27. *Novem.* 1790.

66. Comitissa Martha Scotti assignavit loca montium quatuor sub administratione Societatum SSmi Sacramenti, et SS. Rosarii Castri S. Viti, ut in parvum Xenodochium, pro qua binas destinavit mansiones, ut Sodales, et Sorores infirmae reciperentur; at populus dicti Castri preces porrexit, ut reditus locorum montium converterentur in subsidia dotalia pro filiabus Sodalium SS. Sacramenti, et S.C. pari consilio minime usa est: *Narnien.* 27. *Febr.* 1790.

67. Jo. Antonius Miglio oppidi S. Georgii sub lege erogandi libell. 8500. idest scut. 1700. in celebrationem Missarum disposuit. Oppidana hinc Congregatio Charitatis exoravit pro commutatione Missarum, ex parte saltem in subsidium pauperum; et S. C. annuit juxta votum Ordinarii (49) celebratis quotannis Missis 100. a Societate Charitatis; Missis 102 a Jacobo Miglio; Missis 60. a PP. Reformatis; et 15. a Societate SSmae. Conceptionis: *Nullius S. Benigni Com. Vol.* 21. *Julii* 1792.

68. Commutatio voluntatis Jo. Andreae Callegari Bertinorii olim Episcopi, qui donavit Capitulo Collegiatae Brixichellae scut. 727. 27. 4. monetae Romanae, ut ex annuis fructibus alere deberet scholasticum *di Brisighella*, o *Valle di Amone* in studiis illius Civitatis, indulgetur, ac conceditur,

(49) Qui hunc proponit modum. Libel. 4000. cum onere menstruae Missae Congregationi Charitatis, cujus annui reditus libell. 1300. seu scut. 260. impares sunt subsidiis pauperum. Egeno Jacobo Miglio testatoris consanguineo pratum valoris libel. 800. Ecclesiae Min. Refor., quae reparationibus indiget, libell. 2500. cum onere annui Sacri cum cantu, et officii defunctorum. Societati SS. Conceptionis libel. 500. cum eodem solemnis Missae, et officii onere pro unica vice. Reliquae libel. 700. pro hujusce divisionis sumptu, et celebrationis Missarum manualium: *Ead. caus.* 16. *Junii* 1792. §. 1.

ut Canonici ejusdem Collegiatae, una cum Sodalitio Suffragii ad Societatem admisso ex scut. 36., quae nunc reddit sors donata, unam acquirere valeant stationem inter alumnos Seminarii Faventini per annuam praestationem scut. 28. 83. pro rata parte ejusdem Capituli in manutentionem scholastici, et reliqua scut. 7. 20. applicentur Sacrario ipsius Collegiatae juxta votum Episcopi. Quo vero ad alternam nominationem ejusdem scholastici per Canonicos, et Sodales Suffragii faciendam, decernitur rem esse committendam pro prima vice sorti: *Faventina Com. Vol. et App. 15. Sept.* 1792.

69. Conceditur commutatio voluntatis Bartholomaei Manildi tum oneris missarum, tum praestationis olei in pias preces; sed missae hebdomadales 4, et altera cum cantu in festo S. Nicolai de Tolentino, quibus gravatur Jo. Franciscus filius ob gravem illius paupertatem suspenduntur ad decennium imposito aliquo pio onere per modum suffragii arbitrio Episcopi; necnon mandatur Episcopo, ut incumbat vindicationi bonorum, quae alienata fuerunt: *Derthonen. Com. Vol. 10. Maii* 1794. *dub.* 1.

70. Aniversarium a Sacerdote Francisco de Villaggis praescriptum commutatur in duas missas lectas, sequuta tamen erectione Conservatorii pauperum puellarum in Castro Arquati, in cujus Oratorio missae transferentur. *Placentina Com. Vol. et Trans. On. 21. Junii* 1794.

§. VI.

Legatum Pium seu Opera Pia quoad Deletionem, et Remissionem.

1. Card. Nicolaus Caracciolus Capuanus Archiepiscopus Metropolitanam suam Ecclesiam ex asse scripsit haeredem, ad hoc ut ea in ornatiorem inducretur formam. Executori vero testamentario Josepho Schinosa Episcopo Casertano facultatem dedit, quod si quid ex bonis post opus perfectum superesset pro nubendis pauperibus puellis, proque pauperibus ipsis suae dioecesis erogaret. Moniales Monasterii S. Hieronymi exorarunt, ut auctoritate Pontificia condonari eis possit debitum census in sorte ducat. 1300. cum haereditate Card. praedicti nuper contracti; ad hoc ut proprium Monasterium occasione novissimi belli dejectum, fatiscensque reedificarent. Archiepiscopus supplicantium voto favit, et S. C. cum illius sententia suam conjunxit: *Capuana* 13. *Sept.* 1738.

2. Haeredes Jacobi Ambrosini bona haereditaria in divisionem legatorum, quibus a testatore gravabantur, ob aes alienum cesserunt. Et unicum praedium quinque jugerum ab ipsis possessum immune fuisse ab onere omni ipsius testatoris judicio dixerunt. Ob id putarunt cessatum fuisse implementum annui legati relicti in Ecclesia Parochiali Gambellariae, a cujus solutione haeredes jam ex inopia haereditatis sese abstinuerant. S. C. tamen decrevit non constare de deficientia bonorum dicti Jacobi; itaut cessatum fuisset legati implementum: *Ravennaten. Ces. Leg.* 15. *Dec.* 1759.

3. Nicolaus Montini legavit Hospitali Expositorum Tuderti lectum unum, ut asservarentur pro recipiendis, curandisque pauperibus exterarum Nationum infirmis; idcirco assignavit reditus scut. 25. censuum. Testatoris haeres fuit Monasterium Sanctimonialium Montis Christi, quae per annos 100. solvit legatum; sed postea per 30. annos destitit a solutione. Inde vero exorarunt pro oneris deletione, vel saltem pro commutatione, quia nunquam pia voluntas fuerit executa, nec infirmi exteri unquam fuerint recepti. Administri

Hospitalis repugnant. S. C. decrevit locum esse legati deletioni: *Tudertina* 8. *Maii* 1784. *dub.* 1.

4. Quaesitum fuit, an pia legata tam Missarum, quam aliorum onerum, quae dubia, et incerta sunt, quaeque non habent peculiarem fundum superstitem, sint penitus delenda juxta capituli preces, vel potius reducenda, et quomodo? responsum prodiit juxta votum Card. Relatoris (50): *Ecclesien. On. et Distr.* 9. *Sept.* 1786. *dub.* 4.

5. Quoad legatum Missarum a Maria Catharina Burlando nunquam fuit constitutus legati fundus, uti disposuerat testatrix. Sed Missae celebratae fuerunt. Hinc tanquam de indebita celebratione doluit Anna Maria haeres, eo quod par oneri ab initio non esset haereditas, et testatrix, uti ait Episcopus, inter credita haereditatis ea scripserit, quae reapse reperta non fuerunt. S. C. autem abolitionem legati non admisit. *Januen. Leg.* 15. *Dec.* 1787 *d.* 1.

6. Parochus Ecclesiae SS. Laurentii, et Nicolai oppidi de Morisco postulavit abolitionem legati unius Missae hebdomadalis, quod fundo carebat. Certum enim erat, ut sors pro fundo legati relicta perierit; at abolitionem S. C. denegavit: *Firmana* 14. *Martii* 1789.

§. VII.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Dominium, Admissionem, et Vocationem.

1. Jo. Baptista Sequi a majori patronorum parte nominatus fuit uti proximior ad annuum legatum relictum a Laurentio Sampieri Episcopo Ampuriensi ad effectum commorandi in urbe. Laurentius Sampieri Junior silentio praetermissa nominatione Sequi obtinuit Breve dispensationis super defectu requisitorum; exponens insuper quod ipse esset nepos legantis Episcopi, ac patronos paratos ad nominationem in sui favorem explendam. Nominatus Sequi ad S. C. convolavit, quae rescripsit Breve non esse exequendum; et legatum assignandum esse Jo. Baptistae Sequi, si SSmo D. N. placuerit, fructusque deberi eidem Johanni Baptistae a die obtentae gratiae: *Turritana Leg.* 27. *Febr.* 1706. At obiit Laurentius, et patroni nominarunt Arigiani, et S. C. confirmavit praecedentem resolutionem: 8. *Febr.* 1710. *dub.* 1.

2. Ob controversiam factam inter PP. S. Andreae de Valle urbis, et haeredes Caroli de Baldis super legato missarum a dicto Carolo relicto dubium fuit exhibitum, an legatum 24. locorum montium cameralium relictum Ecclesiae S. Andreae cum onere unius missae quotidianae spectet ad PP. dictae Ecclesiae; seu erigi debeat in beneficium collativum auctoritate Ordinarii? S. C respondit affirmative quoad primam partem, negative quoad secundam. Verba enim testatoris legatum pium institutum fuisse praeseferebant excepto casu Sacerdotis descendentis, quo voluit eum posse ejus titulo ordinari: *Romana Cap.* 5. *Maii* 1708. *confir.* 23. *Junii, et* 18. *Aug. ejusd. anni.*

3. Ad subsidium relictum a Jo. Baptista Raolino in favorem juvenum Tyburtinorum non excedentium annos 19., et linguae latinae peritorum, optarunt Dominicus Massius aetatis annorum 17., Marcus Antonius Viscantes an. 14., et

(50) Qui respondendum esse arbitratur „ Negative ad primam partem, affirmative ad secundam, et reductionem faciendam esse ab Episcopo juxta modum inferius exprimendum „ nempe juxta uniuscujusque legati descriptionem in tabella adnotatam, et fructus, qui ex communi legatorum fundo percipi poterunt Missarum legata ad rationem manualis eleemosynae, reducendo prius cetera pia opera, quam Missas, et Missas solemnes missis lectis subrogare: *Ead. caus.* 16. *Aug.* 1794. *in* 1. *relat.* §. 31. *et* 36.

Gaspar del Rò an. 20., ac verum quilibet septem ex novem suffragiis reportarunt. Electores itaque sortem miserunt, quae super Viscantem cecidit, Massius reclamavit, ex quo sortes non praescripsit testator; ast electionem studentis legitime factam fuisse S. C. censuit: *Tyburtina Elec. Stud.* 6. *Julii* 1709.

4. Canonicus Dominicus Studiosus legatum reliquit Ecclesiae S. Mariae de Focio Comitatus Ameriae in scut. 2000., ut sacrum peragatur arbitrio Episcopi. Hic scut. 400. erogavit in tot Missas; de reliqua summa scut. 1600. tres fundavit Capellanias; postea S. C. consilium audivit, an legatum de quo agitur, adjudicandum fuerit Ecclesiae cum onere Missarum, et quarum, vel debuisset erigi in Capellanias? tulit responsum negativum ad primam, affirmativum ad secundam partem: *Amerina Eleem. Miss.* 30. *Aug.* 1710. *d.* 1.

5. Alexander Scappius Placentinus Episcopus aere suo fundavit lecturam Sacrae Theologiae pro Clero saeculari. Jus nominandi lectorem suis haeredibus tribuit, dummodo *de*, *et ex familia Scappia* forent. Camillus Scappia fundatoris haeres, et ex fratre pronepos haeredem sibi nuncupavit Camillum Sampieri ex Constantia filia nepotem. Camillus hic, ejusque mater Josephum Cepellotti pro assequenda lectura nominarunt. E contra quinque filiae, et haeredes Caroli Aloysii Scappi ejusdem fundatoris ex altero fratre nepotis, et haeredis Dominicum Madium elegerunt. Quaestionem factam super admissione ad lecturam definiit S. C. deberi Dominico Madio: *Placentina Lecturae* 29. *Aug.* 1722.

6. Universam haereditatem suam in pia relicta distribuit Advocatus Masetti pro manutentione puellarum in uno, vel altero Monasterio designatarum; itaut tamen admitterentur primum consanguineae, et affines testatoris; his deficientibus *filiae Romanae ex pauperibus Romanis Advocatis*; tertio denique filiae Romanorum, qui ad statum civilem pertinerent. Cum autem admissae fuerint duae puellae tertiae classis, deficientibus primae, et secundae, insurrexerunt tres filiae Advocati Dominici Ursaya, ut legatum admissionis consequerentur, et S. C. decrevit, subsidium praedictum pertinere ad puellas admissas tertiae classis; et legatum secundae classis esse relictum in favorem tantum filiarum natarum in Urbe ex pauperibus Advocatis pariter natis in Urbe. Advocatus autem Ursaya quamvis civis Romanus esset domicilii, et privilegii originis, tamen non erat. *Romana* 20. *Sept.* 1727. *dub.* 1.

7. Cum Congregatio particularis constans ex decem Confratribus Sodalitii SS. Sacramenti oppidi Granari neglexissent nominationem doctoris ad assequendum legatum pium relictum a Francisco Nicolelli, Antonius Franciscus Cruciani utriusque juris doctor admissionem ad legatum postulavit a superiore ecclesiastico, cui jus eligendi devolutum esse asserebat. Sed S. C. putavit non esse admittendum, electionemque faciendam esse per dictam Congregationem praefixo termino unius mensis praevia edictorum affixione: *Firmana Leg.* 18. *Junii* 1735.

8. Ad legatum relictum a Josepho Sale e terra Rojatis in favorem suae familiae nominatus fuit Carolus Antonius Sale infans annorum 3. Clericus Adrianus ex familia Sale descendens, et stricto sanguinis vinculo testatori conjunctus irritam contendit nominationem, et contra testatoris voluntatem, qui septem annorum aetatem requisivit usque ad an. 22., sibi theologiae in Urbe incumbenti, et annum 22. excedenti deberi legatum usque ad an. 25. postulavit, ejusque petitioni S. C.

annuit: *Nullius seu Sublacen. Leg.* 19. *Novem.* 1740. *confir.* 15. *Apr.* 1741.

9. Legatum pium scut. 7000. relictum a Lucretia Falson Conservatorio puellarum Urbis Brumulae adjecta conditione si intra quinquennium in verum Monasterium erigeretur sub regula S. Theresiae, et maneret sub regimine PP. Carmelitarum, deberi decrevit S. C. eidem Conservatorio in Monasterium sub regula praedicta intra praefinitum tempus erecto; quamvis Carmelitae illud noluerint in propria jurisdictione manere: *Melevitana Leg.* 17. *Decem.* 1740. *confir.* 6. *Maii* 1741.

10. P. Vincentius Milcetti sacrorum Canonum Professor civitatis Fani, qui ad gerendam vicem P. Battaglini senio confecti in Cathedra Faventina instituta a P. Leonio Ordinis S. Dominici deputatus fuerat, postulavit, ut decedente Battaglini, ipse in ejus locum sufficeretur, responsumque fuit obstare testatoris mentem. Testator namque praeter primam vocationem plures substitutiones expleverat in favorem certi generis personarum, in quibus comprehensus P. Milcetti nunquam fuerat: *Faventina* 28. *Aug.* 1751.

11. Testamento, quo decessit an. 1752. Joseph Hemma ita legavit. *Relinquo Ven. Cappellae S. Josephi Ecclesiae S. Mariae ad Martyres loca tria montium cum onere celebrationis in perpetuum Missae hebdomadalis in dicta Capella*. Quum vero in eadem Capella adesset Sodalitium erectum nuncupatum *de' Virtuosi*, disceptatum est, an legatum deberetur Capitulo, vel Sodalitio: ex Brevi Gregorii XIII., et ex re judicata AC. constabat de dominio Capellae in favorem Societatis, et ejusdem favorem etiam S. C. definivit legatum praestandum: *Romana Leg.* 24. *Aug.* 1754.

12. Filii Sanctae Nardoni Gallesii admitti non debent ad Legatum studiorum relictum a Theophilo Gargani, cum nec Gallesii nati sint, nec ex patre Gallesino, quamvis ex statuto Gallisino habeatur, ut qui vel ex patre, vel ex matre Gallesina oriuntur, inter cives recenseri debeant; testator autem vocavit *adolescentulos ex dicta patria* (Gallesii) *oriundos . . . . illi adolescentuli, qui ex parentibus a dicta patria sint oriundi: Civitatis Castellanae Adm. ad Leg. Stud.* 23. *Aug.* 1755.

13. Admitti non debet ad concursum pro vacante loco in Monasterio S. Clarae terrae Cottiniolae Magdalena Cervini. Testator enim Gaspar de Bolis ad pium legatum a se relictum vocavit personas *suae parentelae de Bolis*, adeoque solas aguatas voluisse existimatum fuit; nec esse locum subsidiariae cognatarum vocationi, quum sedes vocationis omnino deesset: *Faventina seu Imolen. Elect.* 23. *Aug.* 1755. *d.* 1.

14. Postea vero in dicto concursu ex duabus electa fuit Maria Biancoli; et cum non constaret de ejus paupertate a testatore optata electionem validam non esse S. C. existimavit: 2. *Sept.* 1758. *dub.* 1.

15. Sed voluit admittendam esse Antoniam Mariam Medri alteram ex concurrentibus, et uno tantum suffragio victam; nec esse locum novae electioni, quamvis Moniales renuerent recipere dictam Antoniam humili genere natam: *Ibid. dub.* 2. *confir.* 2. *Decem. ejusd. anni*.

16. Ad Legatum pium annuae praestationis in favorem Adolescentis civis Fanensis a Canonico Jo. Ligi relictum, electus fuit Andreas Bernetti ex majori suffragiorum parte, posthabito Francisco Tombari, qui invalidam contendebat electionem ob defectum qualitatum a testatore requisitarum; consulta hac super re S. C. mandavit, ut coadjuvarentur probationes: *Fanen. Leg.* 20.

April. 1771. Postmodum pro validitate electionis respondit, etsi Andreas per accidens Fani ortus esset, ob fortuitum patris domicilium, qui lectoris munere in Collegio Nulphio fungebatur: 14. *Decem. ejusd. anni.*

17. Juventuti opitulari desiderans Sacerdos Jo. Corradinius cunctos haereditarios fructus erogari voluit in favorem tot juvenum, quot illis respondent, assignata cuilibet annua summa ut in Urbe possent legum studio vacare. Vocavit vero juvenes in Civitate Fabriani ortos, e pauperibus familiis, qui tamen primi, aut secundi gradus nobilitate fulgerent. His deficientibus pauperes cives Fabrianenses, et Civitatis Consilio adscriptos invitavit, ut in Seminario alerentur. Tertio puellas nobiles in Monasterio educandas ad partitionem praedicti legati admisit. Deficientibus juvenibus nobilibus utriusque gradus, Vincentius Manni Fabriani natus ex pauperibus, sed Consilio adscriptis parentibus a Summo Pontifice obtinuit idoneum reputari, accedente etiam administratorum consensu pro assequendo legato, ut studiis Romae vacaret, at subreptionis vitio infecta gratia haud esse exequendam S. C. edixit: *Camerinen. seu Fabrianen.* 8. *Maii* 1762.

18. Legatum pium, seu Capellania, quam erigi mandavit Eugenius Rodriquez in Ecclesia PP. B. M. V. de Mercede, et D. Johanni dicata iisdem PP. non debetur. Constabat quippe de jure Religiosorum, sed pro prima vice facultas facta fuerat Petro de Castro assequendi legatum pium ab ipsomet testatore, dummodo in sacris ordinaretur, et ipse dispensationem Apostolicam ab onere suscipiendi sacros ordines obtinuerat: *Romana Cap.* 8. *Ap.* 1775.

19. Legatum constitutum a pio testatore Raphaele Paulo Callo, ac ex multiplico peracto explendum, non deberi ab haerede Rosalinda nepte testatoris possessori extraneo Canonicatus Ecclesia S. Paulli a testatore enunciato, et addidit S. C. ad mentem (51). Nam in codicillo variavit idem testator suam dispositionem, nempe quod possessor Canonicatus, in cujus favorem summam multiplici legavit, non sit extraneus, quo casu hoc beneficio privavit: *Melevitana Leg.* 5. *Aug.* 1780.

20. Legatum eleemosynae relictum a Jo. Braghi pro pauperibus verecundis, et mendicis Ragusii non est privative distribuendum inter pauperes descendentes a legante, quibus ceteroquin Sodales SS. Rosarii, pii legati administratores; prae omnibus succurrere consueverunt; sed ipsi concurrere debent cum aliis habentibus qualitates a testatore praescriptas; *Ragusina Eleem.* 31. *Julii* 1790. *dub.* 1.

21. Innocentius Raymundus Masetti instituta haerede Congregatione divinae pietatis urbis mandavit, ut singulis ejus consanguineis puellis, quae in unum de designatis Urbis Monasterium ingrederentur, annua ad mensuram reditus scut. 60. praestarentur. Ac praeferri in concursu voluit proximiores, et in paritate gradu majores natu, quibus deficientibus pauperes puellas vocavit. Iterum inter consanguineas, et extraneas praeferri pauperiores, parentum orbatas, ac pulchriores jussit, ob id Francisca Posthumi testatoris consanguinea gratiam Pontificiam reportavit fruendi legato, dum in pia Magistrarum domo Sublaci viveret, et quamquam narratum fuisset S. C. Quintiliam Cartapaoli esse in pari gradu consanguinitatis, aetate majorem, pauperrimam,

(51) Et mens est, ut Episcopus incumbat executioni piae dispositionis fundatoris: *Ead. caus.* 5. *Aug.* 1780.

parentibus orbatam, ac pulcherrimam, tamen S. C. gratiam apostolicam esse exequendam decidit: *Romana seu Sublacen. Leg.* 26. *Martii* 1791. *dub.* 1. *et* 2. *confir.* 19. *Jan.* 1793.

22. Legatum Petri Antonii Marefoschi ex Pontificio rescripto concessum Aloysio Carradori, et Dominico Pieretti in pari aetate annorum 15. cum facultate vacandi studiis domi, non in Universitatibus Maceratae, aut Firmanae juxta dispositionem testatoris, eis deberi declaratur ad formam testamenti, per quinquennium, nempe a die, quo infra annum decimum octavum studere inceperit: *Firmana Leg.* 19. *Jan.* 1793. *dub.* 1.

23. Eodemque legato frui debere decernitur studentes, qui in tempore nominationis decimum octavum excesserint annum: *Ibid. dub.* 2.

24. Legatum pium relictum a Josepho Stropeni, et in domo quadam fundatum plures quoad onera vicissitudines habuit. Primum testator haeredes substituit PP. S. Francisci de Paula, ut pro ejus anima orarent, cum in ejus Ecclesia sepulcrum elegerit; sed inde Marius Mastinus praedicti voluntatem declarando domum vendidit cum onere legati; jussitque, ut si emptores vellent liberari ab onere solverent summam scut. 118. Mansionariis Ecclesiae Cathedralis. Hi vero, et inde PP. praedicti recusarunt cum onere summam illam, quae in censu activo fuit constituta, nisi reductio Missarum obtineretur. Ideo dum reductio petitur, incertum est, an et cui sit tradendum legatum praedictum? et Mansionariorum Collegio tradendum S. C. respondit. Nam PP. Minimi gaudent privilegio hac conditione, ut legata excedere scut. 50. non debeant: *Ariminen. Leg.* 11. *Febr.* 1797. *dub.* 1.

§. VIII.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Dotem, et Fundum.

1. Sacerdotes *della Massa* Ecclesiae Cathedralis precantur, ut non ad numerum Locorum montium, quae diminutioni subjacent, sed ad quantitatem certi determinati reditus debeat fieri computum, nempe taxando unumquodque locum montis ad rationem unius aurei. S. C. censuit petitioni pro arbitrio, et prudentia Card. Archiepiscopi annuendum: *Jannen. Legator.* 23. *Novem.* 1658.

2. Tiburtius Mazza reliquit Societati Resurrectionis, et suffragii *di Morro* scut. 400. ut fructus eorum erogentur in celebrationem Missae sub auroram; onerando haeredes spatio trium annorum post mortem viduae testatoris solvendi dictam summam, et interim fructus 6. pro quolibet centenario. Modo iidem haeredes sequuto viduae obitu postulant declarari: an solvendo scut. 400. liberentur ab annua usura scut. 24.? et responsum affirmativum tulerunt: *Firmana Reduct. Miss.* 24. *Aug.* 1686. *dub.* 1.

3. Cunctata hactenus emptione locorum Montium annua summa scut. 35. pro prima, et 75. pro secunda ex mandatis officiaturis relictis ab Joanne Maria Sozzifante, ab haeredibus persoluta fuit. At Hieronymus Sozzifantes hodiernus haeres prole ac aere alieno gravatus intolerabile sentiens onus praestandi dictas summas annuas tempore, quo loca montium, et stabilium non nisi ad rationem trium pro centenario annuatim reddunt, suppliciter instat ab eo eximi mediante emptione per ipsum facienda 22. Locorum Montium legatorum; et S. C. precibus annuit: *Pistorien. Reduct. Miss.* 28. *Sept.* 1686.

4. Investimentum in censibus quoad legata pia ab Ignatio Galantes relicta,

fieri debet ab Antonio Galantes, in quem legans nominationem Capellanorum detulerat, et a Monialium Monasteriis, in quorum favorem instituta fuerant legata *cum licentia Episcopi gratis danda*, minime vero ab Episcopo privative quoad alios fieri valet: *Civitatis Castelli Legator. Pior.* 19. *Maii* 1708. *dub.* 2.

5. PP. Carmelitae Excalceati Conventus S. Mariae de Scala Urbis haeredes Gabrielis Prati non tenentur ex bonis haereditariis supplere deficientiam summae scut. 55. annuorum; quot ab ipso Prati assignata fuere in tot locis montium in favorem Basilicae S. M. Transtyberim pro oneribus, quae ipsi imposuit, quamvis eadem loca Montium notabilem diminutionem passa fuissent. *Romana Supp. et Red. On. Miss.* 11. *Maii* 1709. *dub.* 1.

6. Firma remanente taxa pro Missarum celebratione ab Antistite Camerinensi facta, investimentum scut. 1000. in tot locis Montium pro dote ab ipso demandatum, ratum non habuit S. C. sed ab haeredibus comitis Petri Martini Ambrosii, qui Missas legaverat, suosque haeredes ad solutionem adstrinxerat pro summa concordanda cum PP. Silvestrinis, solvenda esse scut. 800. iisdem PP. ad effectum investiendi: *Camerinen. Eleem. Miss.* 18. *Novem.* 1713. *d.* 2.

7. Jo. Stampa suo haeredi jussit, ut domum designatam traderet Ecclesiae S. Nazarii cum onere sacri quotidiani, facultatem tamen eidem fecit, ut *si vellet pro dicta domo sortem dare causa celebrationis Missae quotidianae praedictae, ei integrum est in quocumque tempore tradere dicto Sacrario Lib.* 8000. *Imperiales*. Dum latet, an liceret haeredi hac uti facultate? S. C. aperuit, licere haeredi assignare libras 8000., et praedictam domum retinere: *Mediolanen. seu Ferentina Cap.* 23. *Febr.* 1715. *dub.* 2.

8. Ut Legata ab Hercule de Servis implerentur voluit ipse, ut suus haeres scut. 650. ad rationem septem pro quolibet centenario in censibus investiret, et ad censuum manutentionem in praefata summa universam haereditatem coegit. Nonnullorum annorum spatio neglectum fuit investimentum, inde vero adinveniri non potuit, qui pro designata usura pecunias reciperet, quod si pro minori investirentur scut. 650. fructus satis non essent ad Legatorum implementum. Haeres itaque mediatus legantis preces porrexit pro assignatione bonorum stabilium valoris designatae summae, vel pro pecuniae traditione, et *die* 28. *Julii* 1708. rescriptum est, facto investimento sortis cum consensu Card. Episcopi ex fructibus celebrentur annuatim tot Missae lectae ad rationem manualis eleemosynae. At mortuo Episcopo, et nondum executo decreto, iterum ad S. C. res delata fuit, quae rescripsit, non esse locum assignationi sortis scut. 650. in tot bonis stabilibus, sed in tot pecuniis investiendis in censibus cum licentia Card. Episcopi et obligatione haeredum semper manutenendi sortem: *Anconitana Pior. On.* 11. *Jan.* 1716. *dub.* 1.

9. Bibliothecam suam legavit Antonius Michelori, ut ex pretio scut. 1000. circiter ab ejus venditione recipiendorum fundus constitueretur pro celebratione Missarum. Ejus haeres venditionem neglexit, neglecta etiam librorum legitima descriptione, et legis beneficio. Nonnullis elapsis annis ad venditionem devenit, et ex ea scut. 452. tantum habuit. In quaestione itaque fuit, an haeres praefatus teneretur ad supplementum usque ad scut. 1000. de proprio, (nam in haereditate aderant substituti, actionumque confusio), vel ex bonis haereditatis, quamvis legatum prius a rei, quam oneris designatione incipiat? S. C. teneri resolvit de proprio usque ad summam du-

cat. 70. monetae Urbini: *Urbinaten. Leg*. 16. *Martii* 1737.

10. Postulatum quum esset, an, et a quo sit faciendum investimentum ratae partis sortis legati pii in causam subsidiorum dotalium a Junipera Ginevri relicti non adhuc investitae? remissum est decretum ad Episcopum pro ut de jure; *Recineten. Sub. Dot.* 2. *Decem.* 1741. *dub.* 4.

11. Fundus legati pii relicti a Petro *del Signore* redintegrari debet ab haereditate Jo. Laurentii *del Signore*, qui legatum praefatum possederat, in summa scut. 100. una cum damnis, et interesse, reservatis juribus contra Depositarium Dominicum Constantini, qui scut. 100. habuerat occasione restitutionis sortis census impositi a Thoma Bastoni in favorem legati pii: *Viterbien. Leg.* 28. *Sept.* 1743. *dub.* 1.

12. Nec sufficienter redintegratum fuit dictum legatum ex dispositione facta per eumdem Jo. Laurentium, qua erectionem simplicis beneficii jusserat; itaut beneficii seu Capellania ab ipso instituta redigenda non sit in praefatum pium legatum: *Ibid. dub.* 2.

13. Petronius Gardenghius pro distributione subsidii dotalis assignavit locationem Turris Molae adjecta conditione, ut Sodales Societatis SS. Jo. et Petronii haberent onus exigendi hanc summam. In praeceps fere ruit Turris, quaesitum proinde fuit, an locatio praefata taxative, vel demonstrative accipi deberet? et non esse taxativam, sed demonstrativam accipiendam S. C. resolvit: *Romana, seu Bononien. Leg.* 20. *Novem.* 1745.

14. Joseph Verzaglius omnia sua bona reliquit *primogenitis masculis fratrum suorum* adjecto onere plurium Sacrorum, indicta etiam caducitatis poena in favorem Magistratus, nisi implementi probationes coram Caesenatensi Concilio exhibuissent. Ejus haeres studuit, ut consuleretur SSmum. pro gratia assignandi fundum pro satisfactione sacrarum liberum, cum obligatione totius haereditatis subrogandi alium, tam in casu diminutionis fructuum, quam peremptionis fundi, ad effectum vitandi caducitatis poenam; petitioni sese opposuit Concilium, et S. C. instantiam haeredis rejecit: *Caesenaten.* 26. *Martii* 1746. *dub.* 2.

15. Pro comperto non habetur, an haereditas Dominici Guillelmini oppidi Balnariae Ecclesiae Cathedralis Curatis relicta cum onere dotandi puellas pauperiores, sit liberanda ab onere annuae praestationis scut. 70. monetae erga Hospitalo Projetorum Viterterbii, et a censu Viglioni in sorte scut. 1000. debito eidem Hospitali mediante assignatione sortium, vel alio modo magis proficuo? responsum prodiit ad D. Secretarium ad mentem: *Viterbien. Dot.* 11. *Apr.* 1761. *d.* 2.

16. Clementina, et Hortensia Spada duplex legatum pium Missarum praeceperunt, relicta pecunia in censibus investienda. Comes Alexander Spada onera impleri curavit, ignorans vero de census investimento demandato pro utriusque legati fundo, nunquam fundum constituit, modo optat proprium assignare praedium, cujus valor oneri Missarum respondet, ast S. C. subrogationem hanc non admisit: *Interamnen.* 29. *Julii* 1775. *dub.* 1.

17. Legatum pium institutum a Caesare Casati in Ecclesia PP. Ordinis S. Augustini oppidi Chiavennae Laudae cum assignatione dotis librarum 6400. monetae Parmensis a dictis PP. per contractum inter vivos susceptum fuit. Ex condicta summa libr. 4388. erogata fuere in emptionem praediorum. At Conventu suppresso, omnia bona applicata fuere Conventui ejusdem Ordinis Burgi S. Domnini; qui exoptavit restituere haeredibus summam in em-

ptionem praedictam erogatam; reliqua enim summa a familia Casati adhuc retinebatur; et S. C. respondit non teneri restituere praedium, neque pecunias in emptione erogatas: *Placentina Leg. Pii* 23. *Novem.* 1782 *d.* 3.

18. Noverunt moderni Canonici Cathedralis, quod antiqui Canonici inconsulto nimis haereditatem Canonici Jacobi Ghilini adierint; petierunt itaque, ut absolverentur ab omni culpa, quoad praeteritas diminutiones, et sortium et fructuum, et ab onere manutentionis sortium juxta testatoris legem, qui ab omni diminutione haereditatem suam servandam praeceperat; firma tamen remanente obligatione de jure cuilibet administratori incumbente; et precibus annuit S. C. *Alexandrina* 10. *Decem.* 1785. *dub.* 1. et 2.

19. Licet Maria Catharina Burlando fundum Legati Missarum constituerit *nella terra Pivi*, attamen executores testamentarii nunquam ad assignandum fundum devenerunt, onera vero impleri curarunt, de hac re actum est in S. C. quae praecepit fundum esse constituendum ad formam testamenti; sin minus in alio idoneo fundo arbitrio Archiepiscopi: *Januen. Leg.* 15. *Decem.* 1787. *dub.* 2.

20. Bernardina Lavaresi fratribus Danzi haeredibus institutis latifundium in territorio Argentano situm Archiconfraternitati, ac Hospitali B. M. V. *della Cintura* nuncupatae cum onere perpetuae Missae legavit. Octennio haeredes latuit haec dispositio, eaque reperta, Marchio Zambeccari, cujus pater latifundium una cum ceteris testatricis bonis vigore vitalitii contractus ab ultimo de familia Danzi receperat curavit onus impleri, ac etiam a S. C. declarari, an summa scut. 1200. esset sufficiens pro solutione legati? affirmativum tulit responsum, ita tamen ut investirentur cum solitis cautelis: *Ravennaten. Leg.* 25. *Apr.* 1789. *dub.* 1.

21. Fundus pro legato pio relictus scut. 200. a Maria de Rubeis Sodalitio SS. Angelorum Custodis urbis cum annuo onere Missarum 40. constituendus est in censibus cum locis piis, et Communitatibus status ecclesiastici: *Romana* 5. *Junii* 1790. *dub.* 1.

22. Jam nullum instrumentum emphyteusis perpetuae piae haereditatis Boarii in favorem fratrum de Manzaliis ab hinc 80. annis confectum S. C. judicaverat, et administrationem pii operis ad Card. Archiepiscopum commiserat, quando querelae factae sunt de difficili exactione summae in pia opera erogandae, litibusque hac de actis cum Manzaliis. Idcirco Card. Archiepiscopus putat separari modo ab haereditate testatoris latifundium, quod peritorum arte ex officio eligendorum reddat in singulos annos scut. 184., quot necessaria sunt ad explenda opera injuncta sub cura Archiepiscopi Ferrariae pro tempore. Hoc modo, et nullum Manzaliis infertur praejudicium in reliquis bonis quae obtinent ex munificentissima liberalitate summi Pontificis, et ejusdem operis pii securitati providebitur. Ita Card. Archiepiscopus. At S. C. non esse locum fundi assignationi in favorem pii operis Boarii censuit: *Ferrarien.* 16. *Martii* 1793.

23. Post acceptionem legati pii Francisci M. Bianchi PP. Scholarum Piarum Lugi Collegii frustra tentarunt haeredibus fundum legati restituere; et res delata est ad S. C., quae de investimento sortis scut. 230. existentis sub deposito decrevit esse illud investiendum in favorem legati pii a PP. praedictis in bonis stabilibus tutis, et securis: *Imolen. Leg. Pii* 20. *Sept.* 1794. *dub.* 3.

§. IX.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Fructus, eorumque Investimentum.

1. Balthassar de Galvanis, instituta haerede usufructuaria Pieria uxore, gravavit tam ipsam, quam haeredes ad tradendum PP. Cappuccinis eleemosynam juliorum 7. singulis hebdomadis; adjecto onere faciendi investimentum aequivalens annuae satisfactioni praedicti legati. Omnia fuerunt neglecta, et haeredes condemnati sunt ad compositionem cum Rev. Fabrica. Modo iidem cupiunt voluntatem testatoris exequi: et interrogata S. C. sancivit, investimentum esse faciendum in quantitate aequivalenti ad integrum onus: *Aesina Leg.* 4. *Maii* 1697. *dub.* 1.

2. Ac post factum investimentum, ac superveniente aliqua diminutione tam in sorte, quam in fructibus, haeredes tenentur cum bonis haereditariis perpetuo supplere summam deficientem: *Ibid. dub.* 2.

3. Ad Capitulum Cathedralis haeredem substitutum Jo. Baptistae Pirelli dumtaxat tertia fere pars bonorum haereditariorum pervenit, ob litem ratione cujusdam fideicommissi; neglexit idcirco perficere multiplicum annuorum ducat. 100. a testatore injunctum. Re a S. C. perpensa, Capitulum quoad praeteritum non fuisse obligatum ad perficiendum multiplicum, sed licuisse illud praetermittere definitum est. Cetera enim onera impleverat. *Gallipolitana Trans. et Red. On.* 5. *Martii* 1712. *dub.* 3.

4. Dominicus Clerichettus instituens haeredes Syndicos Hospitalis S. Michaelis Matteani, voluit, ut duo, vel plures, si opus esset, Confessarii haberentur, qui quotidie Missam pro testatore celebrarent. Archiepiscopus Firmanus Hospitale visitans anno 1722. demandavit, ut reditus scut. 300. superextantes investirentur in tot censibus perpetuis, ut tertius manuteneretur Capellanus juxta testatoris dispositionem; et dictum investimentum jam confectum validum esse S. C. declaravit: *Firmana Leg.* 12. *Febr.* 1729. *dub.* 1.

5. Cum PP. Scholarum Piarum Collegii Lugi accepissent legatum pium Francisci Mariae Bianchi, et postea frustra acceptionem infringere tentassent; modo damnantur ad denuo fundendos fructus sortis scut. 230. investitae a die restitutionis censuum ad taxam legalem. Nam eorum culpa dictam sortem sub otioso deposito tot annorum fuit: *Imolen. Leg.* 20. *Sept.* 1794. *dub.* 4.

§. X.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Incompatibilitatem, et Retentionem.

1. Legatum pium licet laicale, et simplex ordinatum a Hyacintho Rubini cum onere Missarum, ac Chori servitio in Cathedrali Ecclesiae retineri nequit a Jo. Francisco Capotosti Archipresbytero ejusdem Ecclesiae, et primo loco a dicto Rubino nominato simul cum Archipresbyteratu praedicto: *Ripana Patr. Sacr.* 23. *Junii* 1714. *dub.* 4.

2. Episcopi Bitecti ob consuetudinem in Provincia Barensi vigentem retinendi a Clericis plura legata pia absque ulla dispensatione Apostolica, nonnulla in S. C. proposuit definienda dubia, et haec prodierunt decreta; nempe obtinens primum legatum pium sive liberae collationis, sive de jurepatronatus laicorum ad sui conservationem sufficiens non potest absque dispensatione Apostolica retinere secundum de jurepatronatus laicorum: *Bitecten.* 6. *Decem.* 1721. *dub.* 3.

3. Item obtinens duo legata pia si-

ve liberae collationis, sive de jurepatronatus laicorum minime sufficientia ad congruam conservationem non potest retinere tertium, et quartum de jurepatronatus laicorum absque dispensatione Apostolica: *Ibid. dub.* 4.

4. Jo. Baptista de Grassis haereditatem suam in tres partes dividendam jussit, annuosque reditus cujuscumque portionis cuique ex tribus Clericis, vel Presbyteris Oratorii S. Philippi Nerii simul conviventibus, reliquit. Sacerdos Carolus Blanchinius probata ejus infirmitate coram Episcopo praedictam tertiam partem retinendi potestatem S. C. ei fecit, durante eadem morbi causa; etiamsi non habeat vitae societatem cum dictis PP., a quibus ratione infirmitatis post an. 14. dimissus fuerat: *Asculana Leg. Pii* 24. *Jan.* 1733.

5. Simplex pium legatum Missarum instituit Andrianus Galli e terra Amandulae in favorem Sacerdotis familiae suae, ac in ejus deficientia substituit Collegiatam S. Donati ejusdem terrae. Marcellus Galli deficiente Clerico suae familiae, ne substitutioni locus fieret, exoravit pro facultate retinendi dictum legatum in statu conjugali, et assecutus est, quousque aliquis de familia idoneus evaserit ad formam testamenti impletis oneribus: *Firmana Leg.* 9. *Aug.* 1777.

6. Quum Comes Jo. Baptista ab Arcu Archidiaconus Ecclesiae Tridentinae instituisset pium opus in Ecclesia Lauretana, et illud exemit a potestate ecclesiastica, et Cançellariae regulis cum onere Missarum implendo per Rectorem, vel Capellanum, vel per alium, qui pii operis capax esset; ideo Carolus Franciscus Galeotti filius ex una superstite ex passive vocatis linea poscit facultatem retinendi legatum in statu conjugali, et S. C. indulsit intra annum. Nam testator in substitutione filiorum Moganti mandavit, ut onere satisfacto, quod superest, cedat in eorum emolumentum, et utilitatem: *Lauretana Cap.* 23. *Januar.* 1796.

7. In S. C. quaesitum est de legatis piis, seu patrimoniis relictis Congregationi Oratorii Civitatis Portucallensis, ut ex eis tot Alumni manutenerentur in ea Congregatione; an retineri valeant extra praedictam Congregationem? non posse S. C. rescripsit extra Congregationem Oratorii retineri, dummodo non sint promoti ad titulum eorumdem patrimoniorum: *Portucallen. Red. On.* 27. *Aug.* 1796. *d.* 2.

Legatum Pium, seu Opera Pia Missarum *Vide Capellania, Missa.*

§. XI.

Legatum Pium seu Opera Pia quoad Qualitatem.

1. Testatrix instituit suos haeredes Guidum Savini suum virum, et Pacificam Minii suam neptem cum onere celebrari quotannis curandi officium mortuorum decem Missarum, et tradendi quotidie ob. 5. in perpetuum Ecclesiae S. Francisci, ut prima Missa sub auroram quotidie celebretur. Licet hoc onus videretur injunctum certis nominatis personis, perpetuum esse S. C. firmare placitum fuit: *Urbanien. Leg.* 24. *Aug.* 1669.

2. Duo inter cetera reliquit pia legata a suis haeredibus implenda Bartholus filius Vincentii Tognini, qui voluit, *ut infrascripti haeredes teneantur celebrare facere Missam unam qualibet hebdomada. Amplius voluit, ut teneantur dd. haeredes quolibet anno in perpetuum celebrare facere .... festum S. Antonii cum* 12. *Missis ad minus; ut si non fecerint, Rector Plebis facere teneatur, et postea gravare dictos haeredes, et successores*. Dubitatum fuit primum Legatum expirasse in primis immediatis haeredibus, et

S. C. consulta pro perpetuitate legatorum resolvit: *Urbanien. Leg.* 14. *Junii* 1704.

3. Parochus Castriplani S. C. audire studuit super qualitate nonnullorum Legatorum piorum, eique respondit, ut transmittat integra testamenta: *Aesina Leg.* 19. *Junii* 1706. *dub.* 1. His transmissis compertum est, quod in testamento Petri Andreae Cataldi habetur teneri suos filios, et haeredes, donec vitam duxerint, in alio Sulpitiae Jacobi; et in tertio Jo. Mariae de Matthaeo imponitur onus suis haeredibus annuatim; in ultimo Francisci Cataldi datur haeredibus onus Missarum hebdomadalium; et S. C. primum temporarium, reliqua perpetua dijudicavit: 21. *Aug. ejusd. anni*.

4. Disquiritur qualitas Legati Missarum a Carolo de Baldis relicto sequenti dubio, an Legatum 4 locorum montium Cameralium relictum Ecclesiae S. Andreae de valle urbis cum onere unius Missae quotidianae spectet ad PP. dictae Ecclesiae; aut erigi potius debeat in beneficium collativum auctoritate Ordinarii? S. C. responsum dedit affirmativum ad primam partem, negativum ad 2. Verba enim testatoris legatum pium institutum fuisse praeseferebant, excepto casu Sacerdotis descendentis, quo voluit eum posse ejus titulo ordinari: *Romana Cap.* 5. *Maii* 1708. *confir.* 23. *Junii*, *et* 18. *Aug. ejusd. anni*.

5. Hippolitus Arsillus disposuit, ut *sui infrascripti haeredes curent quolibet anno in perpetuum celebrari facere officium anniversarium in die suae depositionis* 20. *Missarum in Ecclesia Cathedrali Senogalliae, aut ubi dicti haeredes voluerint*. Haeredum filii de perpetuitate legati ancipites sunt ratione verborum *sui infrascripti haeredes*, sed perpetuum S C. pronunciaciavit: *Senogallien. Leg.* 23. *Junii* 1708.

6. Felicianus Finucci suos haeredes adstrinxit ad celebrationem Missarum faciendam a Sacerdote ab ipsis designando; instituitque in suo testamento haeredem usufructuariam conjugem suam, designavitque haeredes proprietarios. Ignorabatur vero de oneris initio; Sed S. C. praedictum onus ab haeredis usufructuariae, minime vero ab obitu testatoris incipere, ac ad haeredes proprietarios spectare declaravit. *Reatina On. Miss.* 27. *April.* 1709. Deinde Legatum praedictum ab obitu testatoris usque ad obitum haeredis usufructuariae ad ipsam spectare decernitur: 16. *Novem. ejusd. anni dub.* 1. *confirmat.* 27. *Jan.* 1714.

7. Canonicus Dominicus Studiosus legatum reliquit Ecclesiae S. Mariae de Focio Comitatus Ameriae in scut. 2000. pro celebratione Missarum arbitrio Episcopi, qui scuta 400. erogavit in celebratione Missarum pro unica vice; ex reliquis scut. 1600. tres fundavit Capellanias, indeque quaesivit, an adjudicandum foret Ecclesiae cum onere Missarum legatum praedictum, vel erigi debuisset in Capellanias? S. C. pro erectione Capellaniarum respondit: *Amerina Ele. Miss.* 30. *Aug.* 1710. *dub.* 1.

8. Legatum pium assignationis duarum possessionum pro patrimonio sacro a Hyacintho Rubini institutum; quae tamen assignatio fieri debebat a suis haeredibus in favorem unius ex nominatis ab ipso testatore ad formam testamenti, est simplex legatum pium laicale; nec cogendi sunt haeredes ad illud erigendum in titulum collativum perpetui beneficii, seu Capellaniae Ecclesiasticae. Testator enim qualitatem ecclesiasticam non expressit, nec Ordinarii auctoritatem exquisivit: *Ripana Patr. Sacr.* 23. *Junii* 1714. *d.* 1.

9. Hippolytus Manninus instituit uxorem haeredem injuncta annua cele-

bratione sacrorum, ac Candelarum praestatione in favorem PP. Societatis Jesu. Hoc idem onus haeredibus uxoris imposuit, *sino a tanto camperanno, e viveranno*. Ideo defuncto uxoris haerede de cessatione legati actum fuit; sed pro perpetuitate rescriptum: *Caesenaten. Leg. Pii* 16. *Martii* 1715. Deinde concordia inita cum PP. Augustinianis, in quorum Ecclesia celebrari debebant Missae responsum fuit esse locum propositae concordiae: 10. *Maii* 1766.

10. PP. Servis B. M. legatae fuerunt lib. 400., ut in eorum Ecclesia celebraretur cum applicatione una Missa plana singulis diebus in perpetuum durante seculo, et semel in anno Missa solemnis defunctorum singulis annis in perpetuum, donec coelum, et terra permanebunt. Ob id de legati perpetuitate actum est quoad Missam planam, et S. C. putavit onus praedictum durare debere ultra spatium annorum centum; nec hoc termino elapso extinctum esse. *Bononien*. 17. *Dec*. 1728.

11. Hortensia Carpini Archiconfraternitati S. Hieronymi Charitatis duo loca montium reliquit, ut 20. Sacra celebrarentur, et unum cum cantu sine expressione perpetuitatis; etsi de aliis oneribus loquendo, ea perpetua esse debere expresserit. Archiconfraternitas pro unica tantum vice legatum implevit, et instante Rev. Fabrica S. Petri, declaratum fuit legatum praedictum esse temporarium, scilicet pro unica vice implendum: *Romana Leg*. 18. *Nov*. 1719.

12. Petrus Gentilis Berardi in suo testamento instituta haerede universali Eufrasia uxore ait *item jubeo, ut infrascripta haeres teneatur, et obligata sit quotannis officium facere in festo S. Petri dictae Ecclesiae, et Capellae cum illo Missarum numero, quem habere in dicta die potest*. Hujusmodi legatum temporale fuit declaratum: *Camerinen. Leg*. 12. *Julii* 1721. *dub*. 1.

13. Eadem vero Eufrasia, haerede instituto Carolo Piccinino aliud legatum pium hisce verbis disposuit: *Item relinquit officium quotannis* 10. *Missarum pro anima sua ad vitam dicti Caroli. Item relinquit officium annuatim* 10. *Missarum pro anima Petri Gentili Berardi*. Ac legatum praedictum pro anima Eufrasiae temporarium, pro anima vero Petri Gentilis perpetuum dijudicatum fuit: *Ibid. dub*. 2.

14. Legatum 12. Missarum ordinatum a Martha uxore Philippi Pulcinelli, quas celebrari mandavit per infrascriptos haeredes quolibet anno in perpetuum, absque ulla substitutione, non est restrictum ad vitam haeredum, sed est perpetuum: *Civitatis Castellanae* 18. *Sept*. 1723.

15. Legatum anniversarii, et Missarum annualium relictum ad Dominico Gentili est temporarium ad vitam scilicet haeredum testamentariorum. Inquit enim testator, *ut infrascripti ejus haeredes teneantur, et debeant celebrari curare Missas S. Gregorii pro anima ipsius testatoris, et similiter teneantur et debeant annuatim celebrari curare unum anniversarium, et Missas annuales in dicta Ecclesia S. Petri*: *Montis Falisci* 16. *Dec*. 1724. *dub*. 1.

16. Legatum praestandi unum ferculum singulis hebdomadis PP. Cappuccinis a Jo. Baptista Bini relictum est perpetuum. Nam testator hoc onus injunxit non solum haeredibus institutis, sed etiam substitutis sibi conjunctis, et a se dilectis: *Lucana Leg. Pii* 31. *Julii* 1728. *dub*. 1.

17. Scipio Muratorius haeredes sequenti legato oneravit. „ *Relinquo PP. Ecclesiae Novae in Vallicella scut*. 1000. *cum onere celebrandi in dicta Ecclesia in perpetuum duas Missas hebdomadales solvendas a meis haeredibus*

una vice, cum conditione, ut si dicti PP. excipere nolent, in hoc casu relinquo, et jubeo ut substituatur Dominicus Benedetti de Sanctis cum onere celebrandi 4. Missas hebdomadales in suo Altari S. Andreae. „ Substitutioni factus fuit locus, et causa substituti obitus de qualitate legati disceptatum fuit, et resolutum legatum esse perpetuum, et ad ulteriores haeredes progredi debere: *Romana Leg.* 10. *Jan.* 1733. *dub.* 1. Reproducto dubio S. C. recessit a decisis, et non esse onus perpetuum statuit: 20. *Martii* 1745.

18. Anno 1660. Jo. Tusconus Presbyter legavit Annae, et Gentili Perpetuae sororibus de Mazzantis domum et praedium, deindeque subjunxit. „ *Item dico, ut dum Anna, et Gentili Perpetua sorores de Mazzantis gaudebunt pacifice Domum, et Mensuras terrae teneantur celebrationem curare duarum Missarum per hebdomadam in perpetuum in Ecclesia Metropolitana Ravennae, et per mensem neglecta dicta celebratione, domus, ac mensurae terrae statim pertineant ad Capitulum Metropolitanae cum eodem onere.* „ Hujus legati perpetuitatem constare S. C. judicavit: *Ravennaten. On. Miss.* 14. *Novem.* 1733.

19. Legatum pium Missarum, quas celebrandas reliquit Joseph Verzaglia in die anniversario suae depositionis, ac in aliis Festivitatibus in Ecclesia PP. Servorum B. M. V. non solum per decennium, sed in perpetuum impleri debere statutum fuit; etiamsi testator in postrema dispositionis parte dixerit: *facendomi celebrare le trecento messe all' anno per dieci anni, compresevi quelle, delle quali ho disposto addietro,* nec in superiori parte testamenti ullam adhibuerit perpetuitatis dictionem: *Caesenaten. On. Miss.* 14. *Junii* 1738. *dub.* 4.

20. Petronius Franciscus Gardenghius disposuit, ut subsidium dotale scut. 25. filiae Sodalium Societatis SS. Jo. et Petronii distribueretur. Inde pro fundo dictae distributionis assignavit Locationem turris molae annuae summae scut. 30. adjecta conditione, ut Sodales habeant onus exigendi dictam summam, et dotem assignandi. Super hac dispositione quaestio facta fuit, an locatio turris praedictae stet taxative, vel demonstrative? Nam turris postquam tradita fuerat ab haerede Sodalitio pene dejecta ivit, et ad avertendam minam necesse fuit illam pecunia communi haeredis, et Sodalitii munire, ac restituere; et hujus pecuniae redintegrationem Societas modo petebat: S. C. illam locationem esse non taxative, sed demonstrative relictam decidit: *Romana seu Bononien. Leg.* 20. *Novem.* 1745.

21. Testamento a Francisco Frassoni condito instituta fuit haeres in semisse Lodorica Staggia ejus soror, et in altero semisse Carolus filius naturalis fratris sui, et Caroli mater. His testator substituit hoc pacto. *Mortuis autem Carolo, ac Dominica matre, relinquo, ut haec eorum pars transeat ad Thomam filium dictae meae sororis cum conditione, ut sit Sacerdos, et celebrare debeat tres Missas hebdomadales, et si Sacerdos non esset, in hac portione succedat Societas SS. Sacramenti cum eadem obligatione Missarum ut supra.* Portio illa pervenit ad Thomam Staggia Sacerdotem, qui senio confectus bona hujus portionis distrahere cupiens quaesivit de qualitate legati, et responsum tulit, non esse perpetuum, sed ad sui vitam duraturum: *Ferrarien. Leg. Miss.* 15. *Apr.* 1747.

22. Alexius Ficenius haeredes oneravit celebrationis duarum Missarum continuatione. Onus hoc impletum fuit ad obitum usque sororum haeredum, iis vero defunctis ad instantiam haere-

dum a dictis sororibus institutorum demonstratum fuit constare de temporalitate legati : *Bergomen. Pii Leg. Cel. Miss.* 20. *Julii* 1754.

23. Instituta haerede usufructuaria, haeredem etiam proprietarium instituit Clemens Masucci, onere adjecto usufructuariae cujusdam pii legati : inde planum non fuit, an legatum praedictum ad vitam usufructuariae perdurare debuerit, necnon pro qua rata parte adimplendum ? cum testator his verbis animi sui sensum expresserit : *reliquum suorum redituum si superfuerint vult, ut applicarentur quotanuis in suffragium suae animae.* S. C. dubium ita aperuit: deductis annuis scut. 200. pro alimentis necessariis, reliquum erogandum fore in opus pium ad formam testamenti durante vitae Anastasiae: *Lauretana Leg.* 15. *Dec.* 1759.

24. Legatum Propertii de Angelis relictum pro hebraeis ad fidem orthodoxam conversis his verbis conceptum: *Insuper scut.* 12. *quotannis illis hebraeis, qui fidem Catholicam amplexi sunt.* S. C. existimavit eorum singulis deberi pro unica vice tantum, non autem quolibet anno eorum vita naturali durante : *Urbinaten.* 16. *Januar.* 1762. *dub.* 2.

25. Franciscus Ranieri haeredem usufructuariam adegit ad annuam praestationem scut. 25. quae in beneficium altaris Sanctissimi Rosarii erogaret, et ad celebrationem implendam Sacrorum 200 ; hujusmodi vero legata ab haerede proprietario dupla suppeditari praecepit; planum itaque non fuit, an post mortem proprietarii progressiva forent ? et pro perpetuitate patefactum fuit : *Cervien. Leg.* 30. *Julii* 1785. *confirmat.* 20. *Dec.* 1788.

26. Sacerdos Andreas Prosperi haerede instituto Thoma Piccioni Sacerdote voluit, ut ipse celebraret, vel celebrare curaret annuas Missas 40 ; huic vero haereditatem non accipienti loca pia substituit cum iisdem conditionibus. Onus vero praedictum primo haeredi injunctum ad successores transire censuit S. C. : *Aprutina* 19. *Maii* 1787. *dub.* 3.

27. In testamento anni 1662. Pompejus Fabri mandavit, ut haeredes tenerentur, *celebrari curare Missas quinque singulo anno eorum vità durante.* In alio anni 1675. jussit, ut *in die S. Bartholomaei Apostoli praeter quinque Missas consuetas, curet cèlebrari alias Missas quinque in perpetuum pro sua anima.* Utrumque legatum veluti perpetuum ejus descendentes impleverunt, ac idem perpetuo implendum esse S. C. decrevit : *Ariminen. Leg.* 18. *Decem.* 1790.

28. Legata pia Nicolai Taddei, et Jo. Baptistae Campi manualium Missarum commutantur in perpetua ad taxam perpetuae eleemosynae in favorem pauperis Plebaniae S. Angeli Castri Derutae, praevio investimento pecuniae cum solitis clausulis peragendo: *Perusina Com. Vol.* 15. *Januar.* 1791.

29. De Legatis piis, seu patrimoniis relictis Congregationi Oratorii Civitatis Portucalensis, ut ex eis tot Alumni manutenerentur in ea Congregatione, quaesitum est de eorum qualitate: an sit ecclesiastica ? S. C. rescripsit non esse ecclesiastica, excepto legato Azevedo. Nam illo excepto ceteri institutores non fuerunt solliciti de ecclesiastica qualitate patrimoniorum, sed voluerunt, ut cum his congregatio alumnos aleret : *Portucalen. Red. On.* 27. *Aug.* 1796. *dub.* 2.

30. Legatum pium reliquit Evangelista Rosarini cum onere quolibet anno suis haeredibus, et filiis Missae in diebus dominicis cujuscumque mensis. Hoc onus hactenus est impletum. Sed illud fuisse resolutum post obitum priorum haeredum autumans haeres hodiernus ,

orat S. C. de sua declaratione, quae non expirasse morte priorum haeredum sed perpetuo esse implendum firmavit: *Nepesina Leg. Pii* 16. *Decem.* 1797.

§. XII.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Reductionem.

1. Etsi Loca montium, et pecunia elargita, ac investita a Fabritio Naro titulo irrevocabilis donationis Archihospitali B. M. Consolationis non sufficiant ad onera imposita sustinenda, considerata redituum imminutione: tamen S. C. non esse locum petitae onerum reductioni affirmavit: *Romana Leg.* 13. *Jan.* 1703.

2. Nicolaus. Maffiolius reliquit sortem lib. 50000. ad hoc ut erigeretur Conventus Barnabitarum in terra Ortae cum onere distribuendi scut. 125. pro quinque subsidiis dotalibus, tradendi sarcinam olei PP. Cappuccinis ejusdem terrae, necnon celebrandi quotidianam Missam. Hoc erectum Collegium, ac inde suppressum unitum fuit Seminario cum suis oneribus. Rector Seminarii exponit reditus modo esse imminutos ex facto Principis, et ad annuas lib. 1200. tantum ascendere; hinc onerum reductionem postulat, sed ea fuit denegata: *Novarien. Red. On.* 28. *Julii* 1703. *confir. et* additum ad mentem: 15. *Martii* 1704.

3. Franciscus de Macrinis instituto fideicommisso haeredibus fideicommissariis perpetuum dedit onus distribuendi aurea 200. annuatim pauperibus puellis Civitatis, et Comitatus Lucani. Passum fideicommissum est non exiguam redituum jacturam absque eorum culpa, itaut detractis piis relictis vix supersint annua aurea 120. pro fidei commissariis haeredibus; iidem proinde pro reductione exorarunt, et S. C. petiit a Card. Episcopo novam informationem juxta instructionem (52): *Lucana Susp. Leg.* 26. *Febr.* 1707. Deinde annuit pro suspensione ad decennium juxta modum praescribendum a Card. Praefecto (53). 13. *Aug. ejusd. anni confir.* 1. *Decem.* 1708. *dub.* 1.

4. Ab Officialibus, ac Deputatis Archiconfraternitatis S. Hieronymi Charitatis maxima inopia laborantis reductio onerum imploratur nempe Missarum, subsidiorum dotalium, aliorumque piorum operum eidem loco incumbentium, perspecta notabili diminutione redituum illis respondentium, vel ex natura rei, vel ex facto Principis sequuta. S. C. rescripsit Card. Relatori juxta formulam dandam a S. C. (54): *Romana Op. Pior.* 7. *Julii* 1708.

(52) „ Nempe quot dotes hucusque non fuerint solutae; etsi promissae; in qua quantitate consistat Patrimonium fideicommissarium ad praesens possessum; et in qua quantitate aderat tempore obitus fideicommittentis: causam deteriorationis ejusdem patrimonii, necnon omissionem dotium non solutarum; et a quibus possessoribus fideicommissi facta fuerit, et ob quam causam; et ulterius, an omittentes reliquerint bona, super quibus possit haberi relevatio dictarum dotium non solutarum ex eorum culpa? “ *Ibid.* 13. *Aug.* 1707.

(53) „ Qui modus fuit ejusmodi, ut omnes fructus tempore hujusmodi decennii decurrendi cedere, et erogari debeant in solutionem dotium effective promissarum juxta temporis anterioritatem, et Card. Episcopus juris remediis cogat tam promissores dotium, quam quoscumque alios, qui in alienos usus converterunt pecuniam ad reintegrandum legatum. Ulterius decrevit, ut in posterum fructus non administrentur a successore in fideicommisso, sed per Oeconomum a Card. Episcopo deputandum, qui teneatur summam exactam deponere apud Ædem Sacram, et quatenus non adsit, penes idoneam personam ad praedictum effectum solvendi dotes promissas, ut supra, cum obbligatione quolibet anno reddendi rationem vel ipsi Card. Episcopo, vel personae ab eo deputandae “ *Ibid.* 1. *Decem.* 1708.

(54) S. C. inspecta relatione Card. Ma-

5. Insuper idem officiales subjicierunt preces, ut in futurum quotiescumque casus eveniat diminutionis redituum, ipsismet fiat facultas efficiendi congruas onerum reductiones, et reportarunt responsum, ut in casibus particularibus recurratur: *Ibid*.

6. Postmodum super hoc indulto reductionis bina dubia agitata fuere. An in praefato indulto reductionis concesso a S. C. comprehendantur etiam onera provenientia ex contractu, congruam eleemosynam non habentia? et quatenus negative.

7. An sit concedenda reductio supradictorum onerum ex contractu, quae congruam non habent eleemosynam? quibus dedit responsum negativum ad primum, et secundum remisit arbitrio, et prudentiae Card. Marescotti: *Romana Red. Oner.* 10. *Maii* 1710. *dub.* 1.

8. Non obstante redituum imminutione, quam Canonici Basilicae S. Mariae Transtyberim passi sunt, quoad dispositionem Gabrielis Prati, ac denegato ab haeredibus supplemento, minime S. C. impertiri voluit onerum reductionem, quae imposita a dicto Gabriele fuerunt. Nam de relictis locorum montis Novennalis praevia facultate obtenta Canonici pretium eorum in fabricam Canonicae erogaverant: *Romana Red. Miss.* 28. *Sept.* 1709.

9. Vincentius Pacetti haeredem instituit usufructuariam Magdalenam Possentem nonnullis oneribus impositis, ac ei substituit Ecclesiam S. Bibianae su-

riscotti quoad prima instantiam benigne commisit eidem Card. ut veris etc., et praevia Oratorum absolutione a quibuscumque censuris, et poenis, petitam facultatem erogandi praefatam liberam sortem scut. 40. unius millium 887. 94. in dissolutionem, ac extinctionem supra enunciati aeris alieni pro suo arbitrio, et prudentia Oratoribus gratis impertiatur; secundam petitionem benigne remisit arbitrio ejusdem Card. Relatoris, qui pro sua prudentia Oratoribus grotis impertiatur. Secundam petitionem benigne remisit arbitrio ejusdem Card. Relatoris, qui pro sua prudentia gerat, statuat, atque decernat, quod sibi magis in Domino expedire videbitur; quoad tertiam instantiam eidem card. Relatori commisit, ut gesta in praeteritum sanet dumtaxat, atque convalidet.

Quo vero ad petitam quarto loco reductionem Missarum, subsidiorum dotalium, aliorumque piorum operum, itidem EE. suae commisit, ut vocatis, si qui fuerint vocandi, et mature perpensis omnibus, et singulis hujusmodi fundationibus, seu legatis, firmis remanentibus oneribus congruam eleemosynam habentibus, ac provenientibus ex contractu inito cum Archiconfroternitate, necnon Missis, quae a piis fundatoribus, seu testatoribus in eorum dispositionibus fuerint praedilectae, et subsidiis dotalibus antepositae, ea dumtaxat Missarum onera, commutatis anniversariis in tot Missas lectas ad rationem eleemosynae manualis, mora urbis inspecto ex eis obulo pro qualibet Missa in causam Sacrorum utensilium erogando, quatenus Ecclesia reditus ad hunc effectum assignatos non habeat juxta Const. S. M. Urbani VIII. de celebr. Miss. pro suo arbitrio, et prudentia moderetur: atque reducet, que taxactive a piis fundatoribus concepta fuerint; secus vero si fundationes, seu legata praedicta demonstrative concepta erunt, quo casu eadem S. C. censuit, non esse locum reductioni, sed ogendum esse contra haeredes fundatorum ad perpetuam injunctorum onerum manutentionem, et ad supplendam summam deficientem tam pro praeterito, quam pro futuro tempore; quatenus autem quoad onera demonstrative concepta, factus judicialibus, et possibilibus diligentiis, vel haeredes cogendi, vel testatorum bona non reperiantur, super quibus Oratorum conscientia onerata remaneat, tunc censuit, onera ipsa reduci posse proportione servata, ut supra, ita tamen ut auctis reditibus ongeantur missae, ac dotes. Ut autem in futurum cautius, et diligentius procedatur tum in suscipiendis piis legatis cum onere Missarum, tum in implendis jam acceptis, S. C. praefato Card. Relatori pariter commisit, ut Deputatis, et Officialibus praedictae Confroternitatis stricte injungat observantiam dictae Const. Urbani VIII., et Innoc. XII. super celeb. Miss: *Lib. Decret.* 58. *fol.* 246. *seq.*

ministratione Capituli Basilicae Liberianae. Post obitum mulieris aes haereditarius valde imminutus repertus est; ideo administrator cogitat in posterum observandum onerum implementum juxta vires haereditarias. S. C. vero mandavit firmari status bonorum haereditariorum Vincentii Pacetti tempore ejus obitus: *Romana Red. On.* 18. *Apr.* 1711.

10. Quam plurima, dum viveret, pietatis opera instituit Locumtenens Generalis Exercitus Regis Catholici Aloysius Panizza in pluribus instrumentis cum loco pio Charitatis Mediolani stipulatis. Cum autem ex temporum calamitate reditus notabiliter imminuti essent, Deputati loci pii pro reductione onerum invocarunt S. C. quae firmandum statum juxta instructionem faciendam per Card. Praefectum (55) censuit: *Mediolanen. seu Comen. Red. On.* 8. *Aug.* 1711. *dub.* 1. *et* 2. Postmodum dixit, dilata, et Card. Ptolomaeus dignetur rem perpendere, et votum suum aperire: 8. *Aug.* 1716. Putavit in voto Card. Relator locum esse onerum reductioni, quamvis onera per contractum inter vivos suscepta fuerint ratione laesionis, quae supervenit, ex causa reductionis fructuum mensae nummulariae S. Ambrosii. Ast novem Canonici a dicto Panizza in Collegiata Ecclesia Castri Domasii instituti; et Communitas ejusdem Castri, in cujus favorem plura disposuit Panizza, reductioni contradicentes, ad concordiam devenerunt, pro cujus approbatione S. C. requisita respondit, ut scribatur Card. Archiepiscopo juxta instructionem (56): 8. *Febr.* 1721.

11. Summa annuorum scut. 100. pro Praeposito Collegiatae SS. Virginis de Provenzano, et alia scut. 50. pro quolibet Canonico relicta a Laelio Taja, considerata fructuum diminutione ex hactenus deductis reducenda non est; nec sortes per deputatos Ecclesiae restituendae sunt Praeposito, et Canonicis; liberata Ecclesia a solutione praedicta ex decreto S. C., quae etiam mandavit firmationem status bonorum Ecclesiae: *Senen. Red. Fruct. Can.* 3. *Oct.* 1711. *dub.* 1. *confir.* 20. *Febr.* 1712.

12. Cum plura legata pia ordinasset Franciscus Riccius, ac reditus haereditarii impares comperti fuissent ad eorum executionem, petita fuit reductio, sed rescriptum, ut firmetur status bonorum haereditariorum, auditis interesse habentibus. *Placentina Erec. Can.* 20 *Febr.* 1712. *dub.* 2. Inde vero respondit esse locum reductioni juxta formam praescribendam a Card. Praefecto (57): 9. *Junii* 1714. *dub.* 1.

13. Reducenda non sunt onera pia per Baronem Jo. Baptistam Pirelli in suo testamento imposita. Nam licet omnia testatoris bona ad Capitulum Ca-

(55) *Vide not.* 20. *pag.* 127.

(56) Melius edoceri voluit S. C. super universo statu praefati Loci Pii, an satisfactis oneribus omnibus aliquid supersit pro eodem loco pio, an alia omnia onera habeant suos reditus, et an haec onera proveniant ex legatis ex contractibus, vel ex instituto Confraternitatis: *Regist. Lit. Lib.* 26. *die* 8. *Febr.* 2721.

(57) S. C. ad 1. respondit affirmative juxta modum. Modus autem est, ut Episcopus veris etc., et vocatis Legatariis, firmisque integre remanentibus legatis Missarum dotium pro quinque pauperibus, et miserabilibus puellis, et Canonicatus statim erigendi cum oneribus a testatore praescriptis, anniversaria debeat, eorumque loco quatuor Missas lectis celebrari mandet; cetera vero legata proportione servata moderet, atque reducat, et ex eo quod superest, idem Episcopus pro suo arbitrio augeat onus officiaturae in diebus tamen diversis ab iis in quibus Canonici, et Prebendati jam in praesens ad officiaturam tenentur. Ad 2. rescripsit provisum in 1., et hujusmodi causam amplius non proponi mandavit: *Lib. Decret.* 64. *fol.* 218.

thedralis vigore fideicommissi non pervenerint, tamen acquisita, ac possessa pro explenda onera designata sufficiunt: *Gallipolitana Trans. et Red. On.* 5. *Martii* 1712. *dub.* 5.

14. Impares sese agnoscentes Operarii Ecclesiae B. V Humilitatis subendis oneribus ex diversis piis dispositionibus derivantibus ad S. C. convolarunt pro consueto reductionis remedio. Episcopus ait provenisse redituum imminutionem tum ex temporum injuria, tum ex aucta eleemosyna Missarum; ideo cum opera pia in dies magis depauperari comperiatur, censet esse, precibus indulgendum. S. C. rescripsit quoad opera Equitis Julii Alfaroli audiantur haeredes legantis, in reliquis pro reductione juxta modum: *Pistorien. Red. Oner.* 13. *Maii* 1713.

15. Camilla Rosales haeredi suo substituit Collegium Societatis Jesu, ut cum ex haereditate demptis legatis piis nullum sentiret commodum, postquam plures etiam pro ipsa haereditate sustinuerat lites, pro reductione legatorum supplicavit, sed minime eam obtinuit: *Theatina Red. Oner.* 2. *Decem.* 1713. *dub.* 1.

16. Cum onerum Missae quotidianae ac chori servitii, quod Hyacinthus Rubini fundato legato pio in Ecclesia Ripana expleri mandavit, reductio petita fuisset ratione tenuitatis redituum, qui tamen ascendunt ad annua scut. 50; S. C. hanc reductionem haud largita est: *Ripana Patr. Sacr.* 23. *Junii* 1714. *dub.* 5.

17. E vivis ereptus fuit Petrus Janninus, qui haeredem ex asse inscripserat Capitulum, seu Presbyteros Participantes terrae Guaniani cum onere chori, et Missarum, aliorumque. Idem Capitulum adivit haereditatem cum beneficio asserti inventarii, et modo comperiit haereditarios proventus impares omnino esse tot exequendis oneribus, idciro opportuuum reductionis beneficium exposcit, ut sublatis Missarum, anniversariorum, ceterisque oneribus chori, dumtaxat quotidianum pensum intactum servaretur. At S. C. preces hujusmodi rejecit: *Brundusina Red. On.* 23. *Junii* 1714. confir., et addidit ad mentem (58): 30. *Martii* 1715. Inde in primo loco decisis, et ad judices suos rem remisit. Nam de nullitate inventarii dubitatum fuit: 31. *Julii* 1717.

18. Reductionem piorum legatorum, quae in numero sedecim partim Missarum, et partim eleemosynarum instituit per capita separata Hercules de Serris S. C. impertita est; ita tamen, ut pro rata parte fieri deberet. Testator enim summam scut. 650. reliquerat investiendam ad rationem septem pro quolibet centenario, et anno, quod perfici numquam potuit, adeoque haeres facultatem studuit consignandi integram summam, ut investiatur: *Anconitana Pior. On.* 11. *Januar.* 1716. *dub.* 2.

19. Jo. Andreas Castellanus Domui Lauretanae Nationis Picenae in urbe omnia sua bona donavit, jussitque Missarum celebrationem, et alumnorum manutentionem. Ex dictae haereditatis fructibus impendi scut. 75. pro cantu in die festivitatis Translationis Almae Domus mos fuit. Sed ut hoc onus deleatur, modo Ecclesiae deputati exorant, necnon aliorum onerum reductione ob haereditatis impares reditus. S. C. delendas esse omnes Musicas, et in reliquis ad Card. Praefectum juxta men-

(58) Mens fuit, ut loco Missae in cantu celebrandae die Lunae, celebretur Missa lecta, quodque legatum PP. Cappuccinis diminuatur ad annua scut. 6: *Ead. caus.* 31. *Julii* 1717.

tem rescripsit: *Romana Red. Oner* 3. *Decem.* 1729. Eo sublato onere Ecclesiae Gubernatores reditus adhuc impares esse exponunt, iterumque reliquis omnibus liberari postulant; sed satis provisum S. C. respondit: 28. *Febr.* 1733.

20. Haeredes substituti a testatore Johanne Sarchio ejus haereditatem imparem agnoverunt ad implenda pia onera ab ipso praescripta, eorumque reductionem obtinuerunt juxta votum Card. Archiepiscopi, ne absque ullo compendio haeredes vocarentur, tum etiam administrationis causa; denegata vero ipsis fuit partialis adscriptio fructuum, et voluit S. C., ut Card. Archiepiscopus procederet prout de jure in redditione rationis firmo remanente sequestro: *Ferrarien.* 13. *Febr.* 1751. *confir.* 27. *Martii ejusd. anni.*

21. Decessit in urbe Antonius Duchi Tridentinus nullo confecto testamento; reperta tamen penes ipsum fuere folia quaedam, in quibus Sodalitium SS. Trinitatis Peregrinorum haeredem scriptum fuerat, pluribus legatis piis oneratum. Haereditatem postulavit Sodalitium, sed obstitit Antonius Lucchesi defuncto proximior. Exarsit lis, ast res omnis transactione composita fuit inde legatorum reductio ratione concordiae expensarum actae litis fuit efflagitata, sed non impetrata a S. C: *Romana Red. Leg.* 13. *Sept.* 1755. *confir.* 6. *Decem. ejusd. anni.*

22. Antonius Maria de Aventiis super omnibus bonis suis annuum legatum perpetuum instituit libr. 100. pro duabus pauperibus puellis in communi S. Laurentii in Collina commorantibus. Praedia Legato praedicto subjecta in pejus mutaverunt, qua de re ab emptoribus horum peculiarium praediorum legati reductio expetita fuit, sed contradicentibus Parochis, et Massariis, quibus jus erat puellas eligendi, S. C. ivit inficias: *Bononien. Red. Leg.* 22. *Martii* 1760. *dub.* 1.

23. Anno 1711. S. C. reduxit ad medietatem singula legata; quemadmodum imminuti erant fructus censuum, quos reliquerat Propertius de Angelis Confraternitati S. Mariae Misericordiae Plani Mercatus. Nova fructuum diminutione sequuta, nova etiam expetita fuit reductio, eaque concessa ad formam reductionis anni 1711. *Urbinaten.* 16. *Januar.* 1762. *dub.* 2.

24. Legatum relictum a Jo. Baptista Serneri in favorem Sacratii, et novae Ecclesiae PP. Cappuccinorum in ea quantitate, quae mandatur in testamento, ac in conventione inita anno 1710., ubi suppeditatio annua decernitur, statuitur, nullam vero pati debet reductionem ob redituum diminutionem, testator enim indeterminatum dotium legatum praestandum ex residuis fructibus jusserat: *Viterbien. Leg.* 19. *Sept.* 1767.

25. Caecilia Merisi haeredem sibi scripsit Archihospitale Incurabilium S. Jacobi, plura praescribens pia legata perpetua. Archihospitalis Deputati cum beneficio legis, et inventarii haereditatem adierunt; inde vero imminutis fructibus, auctisque expensis pro reparatione domorum ad haereditatem pertinentium, impar ad onera ferenda reddita fuit, immo ad ea implenda Archihospitale e propriis pecuniis scut. 1077. 86. solverat, quorum redintegrationem, onerumque reductionem cupit. S. C. respondit pro firmatione status per peritum deputandum a D. Secretario juxta instructionem (59): *Romana Red. Leg.* 16. *Decem.* 1769. Concessa deinde fuit redintegratio ad formam peritiae judicialis, necnon suspen-

(59) *Vide not.* 28. *pag.* 132.

sio 4. subsidiorum tantum usque ad integram redintegrationem; et quoad reductionem respondit dilata, et ad mentem: 11. *Junii* 1774. *dub.* 1. 2. 3. Demum etiam reductionem donavit aliorum 4. subsidiorum dotalium pro rata parte tantum annuorum scut. 91. 77; itaut exactis reditibus annualibus, ex superextanti summa fiat cumulus usque ad quantitatem scut. 25. constituentium unum subsidium dotale, quod statim conferri debeat secundum dispositionem testatoris, et servetur idem ordo, et methodus successivis temporibus: 6. *Maii* 1775.

26. Maria Sanecci legavit scut. 50. Conventui SS. Annuntiatae, scut. 100. Monasterio Cappucinarum, totidemque Conventui PP. Ordinis S. Augustini cum onere perpetuo retinendi lampadem accensam ad Altare B. Andrae Sanucci, aliaque implerent ab ipsa praescripta. Legata haec praestari mandavit ex pretio cujusdam domus, quae vendita fuit; itaut ad PP. Augustinianos pervenerit summa scut. 44; hinc commutatio, vel onerum diminutio postulata fuit, et diminutionem indulsit S. C. juxta modum (60): *Camerinen. seu Fabrianen. Leg.* 20. *Januar.* 1770.

27. Bona relicta a Ludovico Sarra propriis implendi legatis comperta fuere annui reditus scut. 48., ad onera vera ferenda summa requiritur annuorum scut. 100, assequi reductionem cogitatio suscepta fuit, et S. C. voluit antea firmationem status a Card. Archiepiscopo faciendam juxta instructionem: *Bononien. Red.* 28. *Julii* 1770.

28. Agatha Malacrosta universam suam haereditatem reliquit Collegio PP. Congregationis Doctrinae Christianae Centumcellarum cum onere addendi alios Sacerdotes, qui docerent facultates superiores, ac Missas, cum aliis piis exercitiis peragerent. Sed illi agnoverunt vires haereditatis deducto aere alieno omnibus expletis oneribus nequaquam sufficere: Idcirco instant PP. pro illorum reductione, et consecuti sunt juxta votum Vicarii Capitularis (61): *Viterbien. Red. On.* 8. *Maii* 1784. Deinde alias porrexerunt preces Vicarii votum multiplicis arguentes erroris, et ajunt esse admodum gravatos; ac instante Societate Confalonis substituta quaesitum est; an, et quomodo sit standum a decisis 8. Maii 1784., seu potius substitutioni sit locus Societatis Confalonis Centumcel-

(60) Nempe, ut in diebus Dominicis, et festis retineri debent lampades accensae ad Altare B. Andreae Sanucci die tantum; et si aliquid supererit erogetur pre cera, et ad mentem: *Ead. caus.* 20. *Januar.* 1770.

(61) Ut igitur quod postremum erat imbecillis animi mei sensum aperiam, in ea forem sententia, ut firme remanenta bonae mortis exercitio Collegium PP. Doctrinae Christianae proximo Nov. mense ineunte, nempe initio novi anni scholastici duos alios adsciseceret Sacerdotes, quorum alter humaniores literas, ac Rethoricam pubblice edoceret, alter matutinis horis Geometriae, ac Logicae, Physicaequa elementa traderet; horis vero pomeridianis saniores Theologiae moralis institutiones praelegeret, et uterque eorum alternis vicibus Missam celebret in satisfactionem unius quotidianae Missae pro hoc legato celebrandae. Post sexennium vero cum nempe extinctum fuerit aes alienum praedictum in summa scut. 325. 97., tertius addatur praecepter, qui totus sit in sanioribus Theologiae moralis institutionibus enucleandis, atque ita in posterum tres Praeceptores ee in Collegio habebuntur; alter nempe pro humanioribus literis, Reothericaque, alter Geometriae Philosophiaeque tradendae; postremus vero Theologiae morali unice edocendae semper destinati. Onus vero quotidianae Missae inter hos tres Praecepteres aequa lance distribuatur. Interim vero donec novus accedat Scholasticus annus praescriberem, ut ex reditibus conficiantur restaurationes in domibus haereditariis, si opus sit, sin minus Missae celebrentur ad rationem eleemosynae manualis: *Ead. caus.* 8. *Maii* 1784.

larum? S. C nullum decretum edidit quoad 1. partem, sed mandavit confici peritiam super restauratione domorum haereditatis Malacrostae, et ad tramites ejusdem peritiae, praevia edictorum affixione, deliberet redemptori operis, et deinde eligat peritum ratiocinatorem, qui conficiat statum activum, et passivum ejusdem haereditatis; et quoad 2. partem negative in oneribus: 6. *Decem.* 1786. Alias vices habuit causam, et bis scriptum fuit Card. Episcopo juxta mentem (62): *die* 24. *Maii* 1788. et iterum juxta mentem (63): *die* 14. *Martii* 1789. Denique decretum emanavit a S. C. in decisis sub die 8. Maii 1784., et Domos, de quibus agitur concedendas esse in emphyteusim PP. Doctrinariis pro annuo Canone scut. 150: 31. *Julii* 1790. Redeunt PP. pro onerum reductione, quam obtinere non potuerunt, et in decisis S. C. rescripsit; et quoad tertium praeceptorem juxta Vicraii Capitularis relatum votum assumendum, edicitur, ut elapso sexennio recurrant: 15. *Sept.* 1792.

29. Hyppolitus Vicedomini fideicommissum ad agnationem cum stemmate suae domus conservandam condens, pluribus Legatis piis fideicommissarios tum Missarum, ac praestationum oneravit. Ast hisce oneribus deductis ex bonis fideicommissariis vix nobiliae familiae annua scut. 28. supersunt; itaut Comes Hyppolitus Valisnieri fideicommissi possessor obtinendi cogitatione versatur, ut per celebrationem unius anniversarii, et alicujus numeri Missarum ab implemento aliorum legatorum solvatur. Sed nihil ei tenuitatis redituum, et tantorum onerum profuit expositio: *Regien. Red.* 24. *Julii* 1784.

30. In consultationem vocatur, an pia legata tam Missarum quam aliorum onerum, quae dubia, et incerta sunt, quaeque non habent peculiarem fundum superstitem, sint penitus delenda, vel potius reducenda? Juxta votum Card. Relatoris (64) datur responsio: *Ecclesien. On. et Distr.* 9. *Sept.* 1786. *dub.* 4.

31. Disquiritur, an legata, quae peculiarem habent fundum adhuc existentem, nec cum reliquis bonis Capituli Ecclesiensis confusum, praeservanda sint, et quatenus imminuti sint reditus, an, et quomodo sint reducenda? S. C. respondit juxta votum Card. Relatoris (65): *Ibid. dub.* 5.

32. Item ad dubium, an legata, quae ad populi, et Ecclesiae commodum, et utilitatem instituta sunt, sint servanda, aut etiam reducenda? idem responsum dedit (66): *Ibid. dub.* 6. (67).

33. Conservatorium Puellarum Peri-

(62) Quod activum nempe, et passivum haereditatis statum quam cito transmitteret: *Ead. caus.* 14. *Martii* 1789.

63) Mens est, ut mandet affigi nova edicta cum praefixione unius mensis ad recipiendas oblationes, quo elapso transmittat easdem ad S. C., et referat super idoneitate oblatorum Ventura, Mazzaroni, et aliorum supervenientium: *Ead. caus.* 19. *Sept.* 1789.

(64) *Vide not.* 50. *pag.* 146.

(65) Qui respondendum censet „ affirmative ad primam partem, et quoad secundam, reductionem faciendam esse juxta modum infra exprimendum " Hujus responsionis inde affert rationem, et concludit, ut Legata, quorum reditus sunt absque culpa Capituli imminuti, Episcopus „ redigat ad aequalitatem inter onus, et fructum cujuslibet Legati, ducto decennii calculo inter impensum, et acceptum, atque iis servatis regulis, quantum fert ipsa legatorum conditio " *Ead. caus.* 16. *Aug.* 1794. *in* 1. *Relat.* §. 38. *et.* 41.

(66) Et Card. Relator respondit „ affirmative juxta modum, quem inde explicat, quod de legatis quae vel totum fundum, vel partem ipsius habent superstitem, ab Episcopo est observanda, nimirum, ut quidquid ex illo fundo lucri reportatur cujusli-

clitantium haeres institutum a Sacerdote Francisco Focaccia cum onere dotandi puellas, reductionem petendi rationem exposuit, ex quo conspicua haereditatis pars auctoritate S. C. Ursulae Focaccia testatoris sorori adjudicata fuere; et rescriptum fuit consulendum esse SSmum juxta calculum ab interesse habentibus approbatum, et ab Episcopo transmissum: *Caesenaten*. 3. *Martii* 1787. *dub*. 2.

34. Lucia Sgarronia SS. Salvatoris supra Minervam haeredem instituit, ut binas quotannis in summa scut. 25. Romanis puellis, quae in Domino nuberent, dotes conferret; onera eisdem puellis dotatis in pagella dedit, ut semel in mense defunctorum officium, vel integrum B. M. V. Rosarium, alternmque Rosarium SSmi Salvatoris in hebdomadis singulis, donec vixerint, recitarent. Sodalitii Deputati probantibus Confessariis institerunt pro commutatione voluntatis, proque imparis oneris moderatione, et puellarum conscientiae, et testatricis animae consulendo annuit S. C. mandando, ut annuae Missae 12. in suffragium animae testatricis ex fructibus ejusdem haereditatis exuberantibus celebrarentur: *Romana Com. Vol.* 14. *Martii* 1789.

35. Non semel tantum Canonici Cathedralis Missae Conventualis reductionem ad dies Dominicos obtinuerunt causa reparationis Ecclesiae a terraemotu concussae. Prorogationibus expiratis aliam ad decennium impetrarunt. Sed ob aes alienum eadem de causa contractum postulandi coacti sunt etiam legatorum reductionem, sed eorum petitio rejecta fuit: *Fabrianen*. 19. *Dec*. 1789. *dub*. 1.

36. Legatum Missarum 40., et alterius cum cantu in die decollationis S. Jo. Baptistae, non indefinitivae distributionis panis, eodem die pauperibus omnibus ad domum Jo. Baptistae Mascagni legantis concurrentibus, ob plura executionis incommoda, reducitur ad totidem Missas diebus dominicis, et festis intra annum cum eleemosyna ob. 20. pro qualibet, et ad distributionem panis pauperibus dumtaxat parochiae, juxta votum Card. Archiepiscopi: *Bononien. Com. Vol.* 17. *Sept*. 1791.

37. Purificato erectionis cujusdam Canonicatus casu, haec expleta est vi dispositionis Angelicae Marinae in Collegiata S. Andreae Apostoli Sublaci cum onere chori, trium Sacrorum hebdomadalium, celebrationis Festi S. Vincentii Ferrerii, ac cum aliis 12. Missis annuis. Sacerdos Jo. Baptista Ferrari primus nominatus ad dictum Canonicatum agnoscens imminutam fuisse sortem Canonicatus ex detractione peracta vigore testamenti Josephi Marini testatoris patrui, exorat pro onerum reductione, quam S. C. abnuit: *Nullius Sublacen. Red. On*. 5. *Junii* 1790. Deinde detecto chori servitii gravamine, ac tenui eleemosyna, censuit S. C. praevio recessu a decisis esse locum reductioni ad 3. Missas hebdomadales tantum: 24. *Martii* 1792.

38. Congregationi Oratorii Portuensis Urbis gravis non erat tot alumnorum ex parvis patrimoniis, seu legatis manutentio, quum distinctum cuilibet assignare non teneretur patrimonium causa indulti eos ad ordines promovendi titulo missionis et mensae a Bened. XIII. obtenti. At deinde adempta hac facultate, cum paria respective non fuissent pia illa relicta ad congruam presbyteralem, quae est scut.

bet legati obligationi sustinendae addicat, et si fundus totus perierit absque illius culpa, et nemo adsit, qui illius evictione teneatur, legatum omnino deleat " *Ead. caus.* 16. *Aug*. 1794. *in* 1. *Relat*. §. 43. *et seqq.*

(67) *Reliqua vide Missa* §. *IX. num*. 300. *seqq.*

50., sua auctoritate moderatores Congregationis reduxerunt alumnorum numerum ad 5. de qua dicunt assequutos fuisse postea approbationem Pontificis die 20. Junii 1788. Modo iterum quaerunt approbationis praedictae confirmationem de falsa assertione Pontifici facta dubitantes; et S. C. indulsit confirmationem rescripti diei 20. Junii 1788. *Portucalen. Red. On.* 27. *Aug.* 1796. *dub.* 1.

39. PP. Dominicani Conventus oppidi Petraecutae possident haereditatem Sinibaldi plurimis gravatam oneribus. Hujus reditus ex scut. 763. 30. annnis imminuti sunt ad scut. 350. 50. absque culpa Oratorum; qua de re efflagitant, ut praevia derogatione testamenti Jo. Sinibaldi, qui sex fratres voluit adesse in dicto a se fundato Conventu, plurimis gravatos oneribus, et tum poena caducitatis, si immutaretur ejus dispositio, possit tres Religiosos unum Sacerdotem, et duos laicos tantum adesse; et S. C. gratiam concessit juxta votum Episcopi ad sexennium: *Feretrana Red. On.* 26. *Novem.* 1796.

Legatum Pium, seu Opera Pia Subsidiorum Dotalium *Vide Subsidium Dotale.*

§. XIII.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Suspensionem.

1. Cum Camilla Rosales nuncupasset haeredem substitutum Collegium Theatinum Societatis Jesu impositis nonnullis legatis, praesertim constructione Ecclesiae praedicti Collegii: propterea supplices PP. dictae Societatis preces exhibent, ut redituum portio, quae juxta testatricis praeceptum annuatim eroganda esset, pro sacello construendo, reservari possit, quousque cumuletur summa duc. 3000., quia perexigua summa ad id impraesentiarum superest, ut ne vix quidem manus operi admoveri possent. S. C. ad rogatum respondit esse concedendam dilationem 20. an., facta tamen obligatione per PP. de habendo in forma depositi summas annuas: *Theatina Red. On.* 2. *Decem.* 1713. *dub.* 2.

2. Destructo in antiqua Ecclesia S. Gregorii S. Augustini altari Equitis Jo. Stephani Guazzi, haeres dicti Equitis exquisivit; num onera pia recolendi festivitates, manutenendi, lampadem accensam suspensa remanerent, quousque altera subrogaretur ara in nova Ecclesia aedificanda? S.C. ea suspensa minime esse declaravit, immo implenda mandavit in Oratorio publico jam erecto cum facultate Episcopi, in quo Regulares celebrant: *Cervi. Trans. Pior. On.* 1. *Junii.* 1715. *d.* 2.

3. Demandato multiplico a Sacerdote Sebastiano Guidi haerede instituto hospitali S. Jo. Nationis Florentinae cum onere quaelibet subsidia dotalia in scut. 30. saltem distribuendi, inde processit ad tria legata disponenda in favorem dictae Ecclesiae; planum proinde non fuit, an pendente multiplico pro dotibus, suspendenda sit solutio legatorum trium, vel persolvenda? S. C. censuit non esse suspendenda, sed persolvenda pendente, et adhuc non completo pro dotibus dicto multiplico: *Romana Leg.* 13. *Aug.* 1718.

4. Agitabat Civitas Pergulae fundationem Collegii scholarum Piarum pro juvenibus Religione, ac bonis artibus imbuendis, sed deerant pecuniae pro fabrica Collegii, cetera necessaria praesto erant. Postulatum proinde fuit a Civibus pro suspensione temporaria legati Luciae Vennarucci, quae reliquit in favorem animae suae, puellarum, ac pauperum, ac applicatione pro hujusmodi fabrica, S. C. voluit, ut scribatur Episcopo juxta instructionem (68):

(68) Quae fuit, ut referret reditus superextantes ejusdem haereditatis, detractis an-

Eugubina, seu Pergulen. 7. *Aug.* 1756. Deinde gratiam praevia Sanctissimi consultatione concessio suspensionis ad an. 12 : 21. *Maii* 1757.

5. Porphirius Fantozzinius e Vetralla haerede nuncupata Congregatione Scholarum Piarum onus ei imposuit erigendi Collegium ejusdem instituti Vetrallae post 50. an. spatium, a die ejus obitus cum substitutione erectionis peragendae tot Canonicatuum in Ecclesia Collegiata dictae terrae, ac interim cum onere multiplici in favorem dictae dispositionis. Intra praefiniti temporis spatium, haereditas passa est insignes bonorum immutationes; unde aliud idoneum spatium temporis ad cumulum perficiendum Scholarum Piarum Congregatio requisivit, non obstante conditione substitutionis a testatore apposita S. C. expetitam prorogationem indulsit ad decennium, declarando locum factum haud esse vocationi ac erectioni Canonicatuum: *Viterbien. Pior.* 20. *Sept.* 1766. *dub.* 1.

6. Legata pia pro dotibus, et eleemosyna pauperum exequenda sunt in eo quod superest, etsi Antonius Peluechi Romanus ordinaverit quatuor subsidia dotalia quotannis conferenda. Nam haereditas nimis gravata reperta fuit; non autem consanguineis instantibus, qui propriam paupertatem praeferebant, eadem legata sunt suspendenda: *Romana Cap. et Leg. Pior.* 23. *Sept.* 1777. *dub.* 1.

7. Comperta haereditate Petri Mariae Constantini aere alieno gravata in scut. 1825. Sodalitium Suffragii Arimini urget, ut suspenderentur onera pia usque ad debiti extinctionem, ut inde possit testatoris exequi voluntatem, et obtinuit: *Ariminen. Susp. On.* 13. *Martii* 1784.

8. Suspensio onerum legati a Petrino, et Jo. Bartholomaeo Naja relicti conceditur haeredibus, et consanguineis Naja ob gravem inopiam illorum ad decennium juxta votum Card. Episcopi (69): *Vercellen. Susp. On.* 15. *Dec.* 1792. *dub.* 1.

§. XIV.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Translationem.

1. Legato annuae celebrationis Festi B. M. V. in suo Sacello in Ecclesia S. Jo. Baptistae Pisauri constructo, item celebrationis unius officii defunctorum ac alendi pauperes 30. die Annuntiationis B. M. V. Collegium et PP. SS. Nicolai, et Blasii Urbis Congr. Somaschae haeredes sibi scriptos oneravit Michael Angelus Stephani ejusdem Congregationis. PP. S. Francisci, qui Ecclesiam S. Jo. Baptistae detinent, legatum ob tenuitatem redituum solemniter repudiarunt, et Altare a testatore designatum, quod ipse errore ductus suum putaverat, destruxerunt, translationem itaque legati PP. SS. Nicolai, et Blasii expetiverunt, eaque quoad onus Missarum tantum concessa fuit. Romana seu *Pisauren. Trans. On.* 23. *Junii* 1753.

2. Translatio pii operis ab Ecclesia B. M. V. de Mari ad aliam Ecclesiam ejusdem Civitatis Barchinonae denegata fuit, obsistente mente testatoris, quamvis ex translatione lis inter executores testamentarios, et Communitatem Presbyterorum extincta reman-

nuis scut. 80. pro stipendio Capellani, quae nam esset impensa necessaria, ut complerentur fabricae Collegii, et an PP. Scholarum Piarum consensum praestarent: *Ead. caus die* 21. *Maii.* 1757.

(69) Ait enim „ Quoties S. C. indulgere Oratoribus videbitur, conditio mihi videretur simul adjicienda, ut quotannis pecunia reponatur, quousque Capellaniae dos redintegretur, idque aliquos a concessa gratia post annos " *Ead. caus* 15. *Decem.* 1792. §. 4.

sisset: *Barchinonen. Op. Pii, seu Mis. Quot.* 22. *Julii* 1758. *dub.* 1. *confir.* 20. *Januar.* 1759.

3. Conjuges Adolphus de Nesselroth, et Anna Catherina de Soeteren statuit, ut ex fructibus suorum bonorum Sodales SSmi Sacramenti in Ecclesia PP. Ordinis S. Francisci strictioris Observantiae ad Olivas musicam ad cultum SSmi Sacramenti pararent; et casu, quo hoc non obtinuissent, in favorem pauperum disposuit. Opus pium Archiepiscopus approbavit. Sed a Sodalibus musicam inde negligi videntes praedicti conjuges dispositionem variarunt, et partim Parocho Engelskirchen, partim in favorem pauperum assignarunt. Comes Carolus de Nesselroth supplicavit postmodum pro translationis hujusmodi pii operis confirmatione, et eam non est consecutus: *Colonien. Trans.* 2. *Junii* 1764. *dub.* 1. *confir.* 3. *Aug.* 1765.

4. Assecutus tamen fuit approbationem translationis a se factae, ut sacra fierent intra praefatae Parochiae limites pro accolarum commodo: *Ibid. d.* 2. Sed canonicam haud fuisse hanc translationem probare adnitente Sodalitio, piumque opus summa pietate institutum ad haec usque tempora retineri testante, negativum in hoc quoque dubio passus fuit Orator responsum, et S. C. recessit a decisis: *Ibid.*

5. Henricus Magi Melitensis nonnulla legata pia tum Missarum tum eleemosynae pauperibus foeminis distribuendae jussit implenda per Parochum Ecclesiae Portus Salutis Civitatis Vallettae PP. Ordinis S. Dominici commendatae. Tum Parochus tum Procurator Conventus in judicio lacessiti fuere super onerum, et haereditatis acceptione, quatenus vero ipsi renuerent, desiderata fuit translatio in favorem Confraternitatis SS. Sacramenti in eadem Ecclesia erectae. Termino jam praestituto elapso, et Parocho, ac Procuratore silentibus, S. C. rescripsit pro translatione, impletis tamen per Societatem omnibus oneribus a testatore impositis, et jussit, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (70): *Melevitana Leg.* 29. *Aug.* 1772.

6. Haeredem sibi scripsit Canonicus Jacobus Matius Capitulum Collegiatae S. Agathae, itaut ejus bona in constructionem ruralis Ecclesiae, ubi Sacra ab ipso praescripta celebrarentur, cederent. Urgente necessitate reparationis ejusdem Collegiatae, elaboratum est, ut relictum pro nova Ecclesia aedificanda in ejus favorem erogaretur et sacrorum translatio fieret ad altare S. Petri Collegiatae praedictae, et responsum fuit negativum in omnibus; ac relictum pro Ecclesiae aedificatione erogandum in favorem Ecclesiae S. Felicis quae parum distabat a loco, quo nova extrui debebat Ecclesia arbitrio Episcopi: *Ariminen. seu Feretrana* 30. *Januar.* 1779.

7 Per contractum inter vivos legatum pium Missarum et Anniversariorum a Caesare Casati institutum susceperunt PP. Ordinis S. Augustini oppidi Chiavennae Landae, ac partem fundi in summa lib. 4388. erogarunt in emptionem non-

(70) Die 31. dicti Sanctitas approbavit; ut firmius sit dispositionis implementum, et solemnior acceptio Episcopo scriptum fuit, ut praedicta dispositio Henrici Maggi in omni sua parte ab omnibus Confratribus, et universo eorum coetu legitime congregato per secreta suffagia prout juris est servatis servandis acceptetur. Alterum quod exemptio, qua a casibus fortuitis Societas sibi praecavere intendit, respiciat quidem casus insolitos, atque ipsam rei substantiam pertingentes, minime vero, qui circa fructuum imminutionem, aut quacumque ex alia causa consurgere poterunt, menti S. C. se conformet: *Regist. Lit. Lib.* 33. *die* 29. *Aug.* 1772.

nullorum praediorum. Conventu auctoritate Apostolica suppresso, Ecclesia pro nova Parochiali assignata fuit. Bona vero ad Conventum ejusdem Ordinis Burgi S. Domnini applicata. Rescriptum inde obtinuerunt Religiosi Burgi S. Domnini a Summo Pontifice, quo liberati fuere a quolibet onere, facta tamen restitutione dictarum librarum, necnon aliarum 2012., quae a familia Casati detinebantur in favorem novae Ecclesiae Parochialis. Re ad S.C. perducta, vel pro translatione onerum ad ipsorum Ecclesiam Burgi S. Domnini, vel pro executione rescripti, S. C. respondit, rescriptum non esse exequendum: *Placentina Leg. Pii* 23. *Novem.* 1782. *dub.* 1.

8. In regione nuncupata *il Pizzo* territorii Anquillariae adest aedicula quaedam, in qua Imago colitur B.M.V. ab Angelo annuntiatae. Frequens est populi concursus, et semel in anno Capitulum ad illam publica supplicatione accedit. Praefatae Imagini Jo. Guidi legavit scuta 100. eroganda in aediculae fabricam. Ejus haeres Silvester censens melius impletam in sui auctoris voluntatem, si Imago ad Ecclesiam PP. Congregationis a Passione D. N. Jesu Christi tranferretur, ibique in Capella decenter ornata collocaretur, necessariam facultatem a S. C. requisivit, quae ejus precibus annuit juxta votum Episcopi, et consensum Capituli, et Communitatis: *Sutrina Com. Vol.* 16. *Decem.* 1786.

§. XV.

Legatum Pium, seu Opera Pia quoad Validitatem, vel Nullitatem, et Capacitatem illud assequendi.

1. Legatum relictum fuit, ut certa portio pani, et vini emeretur pro servitio infirmorum Minor. de Observ. Conventus Araecoeli, cum onere Fratribus imposito celebrandi quotannis sacra 200 Sententia S. C. exquiritur, et Fratres hujusmodi legati capaces esse resolvit: *Romana Leg.* 2. *Decem.* 1673.

2. Laura Francisca de Jacuffis reliquit duc. 180. causa legati haeredibus, ut ex illorum reditu celebrarentur 4. anniversaria annuatim in Ecclesia S. Mariae Luminum a PP. de Observ. S. Francisci. Haeredes institerunt declarari de validitate hujusmodi Legati, et validitatem S. C. vindicavit: *Aprutina Leg.* 29. *Febr.* 1676.

3. Occasione fundationis Monasterii in terra Muticianae imposita fuit Monialibus subministratio PP. Cappuccinis dictae terrae lib. 25. cerae albae pro usu eorum Ecclesiae; et centum olei pro manutentione lampadis, necnon unius ferculi valoris solid. 20. singulis hebdomadis praestanda. Modo recusant Moniales dictas praestationes suppeditare ratione incapacitatis PP., et S. C. eas teneri quoad oleum, et ceras resolvit: *Faventina Leg.* 2. *Martii* 1697. *dub.* 1.

4. Et quoad praestationem unius ferculi respondit esse servanda decreta Congr. Fabricae die 14. Febr. 1633. (71): *Ibid. dub.* 2.

5. Annuum, et perpetuum legatum a Jo. Joachimo ex Dominis de Passano relictum fuit in favorem Conventus Reformatorum S. Francisci ad emendum pannum pro vestiendis PP., quod legatum praestari jusserat testator absoluto multiplico 2000. locorum Montium S. Georgii Januae, perpenso itaque; an Legatum validum sit? S. C. jussit, ut expectetur complementum multiplici: *Januen. Leg.* 17. *Decem.* 1701. *dub.* 1.

6. Abnuentes PP. Carmelitae Discalceati demandatas a Fabritio Pinto te-

(71) *Vide not.* 5. *pag.* 112.

statore eleemosynas PP. Cappuccinis Legatariis tamquam incapacibus freti Constitutionibus Apostolicis Nicolai III. Clem. V. Pont. Max. *in cap. exiit, et cap. exivi de Verb. signif.* (72), et Decreto Urbani VIII. relat. a Fagnan. *in cap. nimis parva de excessibus Praelat. num.* 54 (73); S.C. servari decreta Congregationis Fabricae diei Febr. 14. 1633. sancivit: *Salernitana Eleem. seu Leg.* 14. *Junii* 1704.

7. Dispositio haereditatis suae facta per Petrum Antonium Adurnum in favorem Capellae seu Altaris nuncupati *del Cordone* existentis in Ecclesia PP. Reformatorum S. Francisci terrae Tuani pro manutentione utensilium, et celebrationem Missarum a PP., vel substitutis peragenda valida non est: *Marianen. Piar. Disp.* 6. *Julii* 1709. *dub.* 1. *confir.*, et additum quoad Fratres (75): 15. *Novem.* 1710.

8. Ad dubium, an valida sit donatio facta a Petro Paulo Polidoro tam pro utensilibus Capellae in dicta Ecclesia, quam promissi, et lana pro dictis PP.? respondetur negative: *Ibid. dub.* 2. confirmat. *ibid.*

9. Quum relicta fuissent nonnulla Legata PP. Min. de Observ. S. Francisci terrae Padulae, quaestio orta est inter eos, et Ministros Fabricae S. Petri, Patrum inspecta legatorum incapacitate, et quamvis PP. praedicti posse retinere, quia sunt eis relicta pro ornamentis Ecclesiae, ac etiam quia expendunt in adjutorium eorum inopis valetudinarii, assererent, tamen S. C. resolvit, quoad duo legata esse locum applicationi Rev. Fabricae, et Secretario cum SSmo pro aliqua stipe una vice tantum in favorem PP., et quoad alterum legatum spectare ad Clericum substitutum: *Caputaquen. Leg.* 28. *Novem.* 1711. *dub.* 1. *et* 2.

10. Archipresbyter Collegiatae Terlitii Jo. Angelus Pantalaeus Capitulo duc. 100. legavit cum onere celebrationis Missarum 20. quolibet anno. Putavit Capitulum praefatas pecunias ad suam Ecclesiam spectare ex Juris Pontificii dispositione (76); et S. C. decrevit Missarum onus validum haud esse: *Juvenacen. seu Nullius Terlitii Spolii* 24. *Apr.* 1717.

11. Jo. Vincentius Vitali haeredibus jussit, ut nonnullos census PP. S. Rocchi strictioris Observ. S. Francisci traderent, ut Missarum onera implerent; sed Fratres praedicti incapaces ejusdem legati declarati fuere: *Brundusina Adim.* 26. *Aug.* 1719. *dub.* 1.

12. Religiosi S. Francisci Min. Observ. Murri vallium retinere possunt frustum terrae emptum ex pecuniis legatis a Bradamante Tancredi injuncto onere duarum Missarum cum cantu quolibet anno, facto tamen verbo cum San-

(72) *Vide not.* 6. *pag.* 111.
(73) *Vide not.* 7. *pag.* 115.
(74) *Vide not.* 5. *pag.* 112.
(75) *Vide not.* 7. *pag.* 115.
(76) Tum ex Decretali *cap.* 1. *Quorumdam tit. de Testam. et ult. volunt.* in qua statuitur Episcopum testari posse de bonis patrimonialibus, non vero de rebus Ecclesiae, seu de acquisitis illius intuitu; tum *ex Const.* Innoc. XII. *Inscrutabili Æternae Sapientiae* 28. *Januar.* 1694. (*Bull. Rom. Tom. IX. pag.* 342.), qua eximuntur Prelati Regni Neapolis a jure Camerae Apostolicae assequendi spolia, et fructus suarum Ecclesiarum in harum tamen utilitatem convertenda, et illis non indigentibus, ad Ecclesias Parochiales eorum regimini commissas applicanda, et quam ampliando, confirmavit Bened. XIII. etiamsi hi moriantur extra residentiam *Const. Sacrosancti Apostolatus* 11. *Julii* 1724. (*Bull Rom. Tom. XI. Part.* 2. *pag.* 324. §. 3., *et Const. Romanum Decet.* 12. *Octob.* 1726. (*Bull. Rom. Tom. XII. pag.* 152.) §. 2. Quibus dispositionibus demum accessit *Const. Pastoralis Sollicitudo* 28. *April.* 1756. (*Bull. ejusd. Tom. IV. pag.* 181.) qua Bened. XIV. applicationi Spoliorum novas superaddidit cautiones.

otissimo. Nam illud frustum licet esset Sylvosum in claustro tamen fuerat oppilatum: *Firmana Leg.* 31. *Maii* 1721. *dub.* 2.

13. Item cum in dubium veniat, an iisdem Religiosis liceat retinere Legatum census scut. 50. relictum cum onere Missarum a Ludovico Moretti? rescripsit, ut audiatur Procurator Generalis: *Ead. Caus.* 21. *Junii* 1721. Deinde negativum protulit responsum, et Syndacum teneri censum dimittere; sed PP. posse recipere fructus ab haeredibus per modum eleemosynae: 2. *Oct. ejusd. an.*

14. Quoad Legatum pium unius ferculi praestandi singulis hebdomadis PP. Cappuccinis, relictum a Jo. Baptista Bini, rescriptum fuit, servetur Decretum Rev. Fabricae anni 1633. (77): *Lucana Leg. Pii* 31. *Julii* 1728. *dub.* 2.

15. Francisca Balbi de Franchis testamentum nuncupativum anno 1678. confecit, illudque Notario consignavit et in actu traditionis, testibusque praesentibus in dorso ejusdem testamenti clausi per manus Notarii conscribi voluit legatum Missae quotidianae. Inde mutato consilio an. 1687. testamentum a Notario repetiit, nulloque alio confecto diem supremum obiit. Haeres ab intestato satisfactionem praedictae celebrationis implevit propria pietate ductus, et curam habuit, ut revocatio legati a S. C. declararetur; verum responsum fuit, legatum praedictum deberi: *Januen. Leg.* 28. *Sept.* 1737. *dub.* 1.

16. Lucas Puccitelli Capellaniam fundavit, necnon tradi singulis hebdomadis eleemoynam juliorum 4. PP. Cappuccinis statuit. Inde verens ne praedicti PP. illam assequi possent, substituit onus alterius celebrationis Missarum; quod S. C. ratum non habuit: 10. *Novem.* 1684. Ideo dicta Eleemosyna tradita semper PP. fuit. At Curia Episcopalis in judicio petitorio instrumentum revocationis exequi mandavit, et praestatio fuit intermissa. Demum denuo S. C. consulta censuit standum esse in decisis sub die 18. Novem. 1684: *Sancti Severini Elee.* 4. *Januar.* 1769. *dub.* 1.

17. Ac insuper legatum deberi per Canonicum Lavini possessor Capellaniae a die omissae praestationis: *Ibid. d.* 2.

18. Vincentius Vernazzi legati titulo reliquit PP. Cappuccinis et Minor. de Observ. nonnullas praestationes perpetuas carnis, seu piscium ab haeredibus faciendas. Ejus haereditate a Cornelia Vernazzi delata ad PP. Min. Conv. renuerunt hi hujusmodi legata suppeditare inspecta PP. Cappuccinorum incapacitate ad illa assequenda. Sed S. C. eos teneri tradere legata sententiam tulit, et addidit ad D. Secretarium juxta mentem: *Vaden. Leg.* 10. *Jan.* 1778. *confir.* 13. *Martii* 1780. *dub.* 1.

19. Legavit Virginius Antonini censum in sorte scut. 1600. nullo instrumento, nulloque censito fundo designato, ut ex ejus fructibus binae Podii Mirteti oppidi dotarentur puellae. Hiacynthus Tozzi haeres inventarium an. 1646. confecit, et censum sub conditione, quatenus existeret recensuit. Ad annum usque 1696. dotium solutio peracta fuit. Dicto anno idem haeres solvendi propriis pecuniis animo se recipiendi contra quos de jure declaravit. Sed Fratres Bentivoli mediati Hyacinthi haeredes studuerunt pronunciari nullam adesse obligationem dictum legatum praestandum. At S. C. de reditibus censualibus constare judicium fecit; *Nullius seu Farfen. Sub. Dot.* 2. *Decem.* 1786. *dub.* 1.

Legatus a Latere.

1. Praesupposito facultates Legati a

(77) *Vide not.* 5. *pag.* 112.

Latere esse restrictas ad fines Concilii, dubitatur, an legatus in mensibus Ordinariorum in omnibus beneficiis possit concurrere cum Ordinario?

2. Et posito, quod collatio aliquorum beneficiorum vigore statutorum, aut privilegiorum a sede Apostolica confirmatorum spectet pleno jure ad Capitulum, occultum est, utrum vigore collationis alternatim faciendae legatus solus possit conferre in mensibus suis? S. C. respondit non esse Congregationis: *Avenionen.* 25. *Octob.* 1586. *d.* 1. 2. *et* 3.

3. In controversiam adductum est, utrum in Ecclesiis Parochialibus vacantibus ex causa resignationis libere in manibus legati factae ab Ordinario faciendum sit examen per concursum? concursum faciendum esse coram Ordinario, et collationem a legato faciendam esse ei, quem digniorem Ordinarius judicaverit: *Ibid. dub.* 4.

4. Et ad dubium num Legatus a Latere possit habere Examinatores, qui promovendos per ipsum de quibuscumque beneficiis etiam in quibus concursus est faciendus, examinent; an vero teneatur providere cum clausula in forma dignum, et committere Ordinario? S. C. respondit concursum institui non posse, nisi coram Ordinario, ideo Legatum teneri providere ut supra ad tertium: *Ibid. dub.* 10.

5. Ad quaesitum denique, an haec verba a nemine prorsus praeterquam ab Episcopo excludant Legatum etiam a Latere; itaut non possit decernere hujusmodi excommunicationes? non excludi Legatum a Latere S. C. pandit: *Ibid. dub.* 2.

Legitima aetas *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *I. Canonicatus* §. *I. Dignitates Ecclesiasticae* §. *I. Matrimonium* §. *VIII. Professio Religiosa* §. *III. Sponsalia* §. *I.*

Legitimatio Prolis *Vide Matrimonium* §. *XXV.*

Liber, Libri, Scripturae.

1. Capellani Ecclesiae Parochialis S. Crucis tenentur exhibere libros antiquos, et recentes legata, et bona eidem Ecclesiae relicta continentes, occasione Visitationis Abbatis Monasterii B. M. V. de Naxera Ordinis S. Benedicti, qui privative quoad visitationem, in reliquis cumulative cum Episcopo habet jurisdictionem; *Calaguritana Visit.* 18. *Junii* 1701. *dub.* 1.

2. Item tenentur exhibere libros complectentes anniversaria, aliaque onera, et pia opera in dicta Ecclesia fundata: *Ibid. dub.* 2.

3. Item Capellani onus habent quoque exhibendi libros fundationum beneficiorum, et Capellaniarum, earumque fundationum instrumenta continentes: *Ibid. dub.* 3.

4. Imo adstricti sunt ad producendos libros, qui rationes accepti, et expensi Ecclesiae, eorumque solidationes capiunt: *Ibid. dub.* 4.

5. Cum Canonici Cathedralis decretum renuissent quoad divisionem distributionum; aliud edidit Episcopus decretum pro exhibitione librorum, et documentorum ad effectum deveniendi ad divisionem praedictam; sed renuentibus Canonicis S. C. respondit inspecto consensu Episcopi exhibendos esse libros penes tertiam personam partibus non suspectam: *Giennen. Distr.* 16. *Febr.* 1704. *dub.* 3.

6. Dubio examinato, an teneatur Capitulum Cathedralis deferre libros administrationum ad Palatium Episcopale ad hoc ut Episcopus rationes suscipere valeat? S. C. rescripsit affirmative ad formam resolutionis in causa Hispalensi (78): *Urgellen. Visit.* 5. *Sept.* 1705. *dub.* 6.

(78) *Vide not.* 102. *tom.* 1. *pag.* 185.

7. Edictum emanavit ab Episcopo, ut coram eo Visitationem oolente in redditione rationum librorum exhibitio a Canonicis Camerariis Cathedralis fieret. Sed de validitate hujus decreti facto dissidio S. C. praefatum edictum validum esse decidit: *Civitatis Castellanae Edicti* 31. *Julii* 1706.

8. Libri Collectarum, quae ad contribuendum necessariis, et extraordinariis laicorum indigentiis fieri debent, exhibendi sunt Capitulo Ecclesiae Cathedralis, et in eo loco, quo magis Episcopo arriserit: *Burgi Sancti Domnini Conv. Cap.* 18. *April.* 1711. *dub.* 3.

9. Dubio disceptato, an liceat unicuique ex Rectoribus Parochialium S. Georgii, S. Bartholomaei, et SS. Angeli, et Mercurii terrae Campobassi proprios particulares conficere, et retinere libros baptizatorum, atque ex iis fides baptismatum respective extrahere, vel unicus liber faciendus sit, asservandus ab Archipresbytero, dictaque extractio ab ipso solum Archipresbytero privative peragenda sit? rescripsit S. C. solitum servari: *Bojanen. Jur. Par. et Praeem.* 24. *Maii* 1732. *dub.* 5.

10. Communicationem rationum, et exhibitionem librorum in his, quae respiciunt Massam Capitularem Collegiatae Ecclesiae S. Agricolae Avenionensis faciendam esse Beneficiatis juxta modum ab Archiepiscopo providendum censuit S. C: *Avenionen.* 19. *Sept.* 1733. *dub.* 7.

11. PP. Scholarum Piarum, quibus sub nonnullis conditionibus concessum fuerat Seminarium Albanense, exhibere debent etiam libros proventuum, quos a Convictoribus Seminarii quotannis percipiunt; etiamsi immune se esse putarent ab hoc onere: *Albanen. Sem.* 23. *Junii* 1742. *confirmat.* 1. *Sept. ejusd. anni.*

12. Prior Franciscus Chelius, et Petrus Simius Exactores compellendi haud sunt ad exhibendos libros redituum Congregationis Presbyterorum, sive Capituli Ecclesiae SS. Nicolai, et Stephani, quos penes Archivum Capitulare repositos esse judicialiter asseruerant: *Piscien.* 24. *Martii* 1753. *dub.* 3.

13. In Archivum Collegiatae S. Petri Montis Viti reportare tenetur Archipresbyter ejusdem Ecclesiae scripturas, et libros ad Capitulum quomodocumque spectantes, exceptis libris parochialibus: *Senogallien. Jur. Par. et Praeem.* 17. *Novem.* 1753. *dub.* 13.

14. Libri omnes nuncupati magistrales spectantes ad Monasteria Monialium SS. Catharinae Martyris, et Senensis necnon SS. Monicae et Rocchi Urbis Ferrariae, quae Regularibus subjectae sunt, retinendi sunt in Archivio Monialium, et de trimestre in trimestre tradi Ministris pro summis referendis accepti, et expensi: *Ferrarien: Jur.* 28. *Sept.* 1754. *dub.* 14.

15. Occasione dissidii facti inter Rectorem, et Beneficiatos residentes Ecclesiae Parochialis S. Mariae in Coelum Assumptae Villae de Llimiana, hoc perpensum fuit dubium, an, et ad quem, vel quos spectet jus retinendi librum, in quo adnotantur Missae, anniversaria, aliaque opera pia in eadem Ecclesia fundata, S. C. respondit ad Rectorem spectare: *Urgellen.* 12. *Martii* 1757. *dub.* 4.

16. Sodales Societatis SS. Nominis Jesu oppidi Vigueriae in Ecclesia Hospitalis S. Rocchi PP. Praedicatorum erectae debent librum peculiare tenere, in quo celebrationis Missarum cujusque legati pii implementum aduotetur: *Derthonen. Visit.* 26. *Januar.* 1760. *dub.* 15.

17. Libri administrationis Ecclesiae S. Sebastiani, et Capellaniae *Gioventù* de jurepatronatus communitatis Villae Belloculorum sibi ab Officialibus tra-

dere fecit Episcopus Fanensis. Reclamavit Communitas, ac vindicato jurepatronatus postulavit, num esset restitutioni locus? Libros restituendos esse S. C. putavit, sed facta per Communitatem obligatione de custodiendo, et exhibendo ad omne mandatum: *Fanen. Exec. Decr.* S. *Visit.* 22. *Novem.* 1760. *d.* 10. *confir.* 28. *Febr.* 1761.

18. Postulatum est, an in fine cujuslibet anni Vicarius, seu Vicarii Ecclesiae filialis S. Nicolai adferre debeant ad archivum Cathedralis quinque libros parochiales, in quibus baptizati, confirmati, in matrimonium conjuncti, mortui, ac status animarum fuerint descripti? servari solitum rescriptum fuit *Andrien.* 24. *Januar.* 1767. *dub.* 23. deinde ut scribatur Episcopo juxta instructionem (79). 19. *Sept. ejusd. anni.* Demum definitum est, libros status animarum quolibet anno, reliquos quolibet sexennio traducendos esse ad Cathedralem: 15. *Sept.* 1770.

19. Ad Curatos, seu Vicarios Curatos Cathedralis, et Parochialis Carpentoracti, apud quos cura actualis animarum residet, spectat custodia Librorum parochialium, qui in diem occurrunt, non autem sunt servandi sub duplici clavi, quarum una saltem a Capitulo retineatur: *Carpentoracten.* 15. *Sept.* 1781. *dub.* 3.

20. In Archivio proprio Confraternitatis SS. Sacramenti terrae Bondeni asservari, et custodiri debent omnes libri, scripturae, et monumenta ad eam spectantia ad nutum Ordinarii loci S. C. statuit: *Ferrarien. Confir.* 14. *Sept.* 1782. *dub.* 9.

21. Episcopi Assisiensis edictum, quo Societatibus jusserat, ut praeter retentionem libri resolutionum, quae in Comitiis capiuntur, conficiatur etiam alius codex administrationis oeconomicae cum adnotatione facultatum ab Ordinario pro faciendis sumptibus, et investimentis datarum, sustinendum esse in omnibus S. C. sancivit: *Assisien.* 21. *Januar.* 1786. *dub.* 7.

22. Vicarius Apostolicus Setinus occasione Visitationis Collegiatae B. M. in Coelum Assumptae Sulmonis in Latio accepti, et expensi librorum exhibitionem sub poena suspensionis, ut reddatur ratio Synodalibus Syndicis decrevit. De hoc praetenso injusto decreto Capitulares conquesti sunt, eo quod ex propriis Constitutionibus illos exhibere, et rationes reddere tenentur revisoribus Capitularibus, et saltem reformari petunt a S. C. quae validum juxta modum (80) respondere putavit: *Terracinen. et Setina* 18. *Junii* 1796. *dub.* 4.

Libertas *Vide Matrimonium* §. *XXVI.*

Liberatio a Molestiis.

Comes Roscius Latifundum diruti Castri Balncoli emit a Monialibus S. Silvestri in Capite de urbe, ibidem Ecclesiam aedificavit, dotavitque, et ei Capellanum Curatum praefecit, qui cum auctoritate Episcopi curam animarum quoad Colonos Latifundii exerceret. Ecclesia pene collapsa fuit. Latifundium ob deficientiam solutionis Rosci ad Moniales reversum, Coloni vero ab Episcopo subjecti fuere Parochiae SS. Josephi, et Marci Evangelistae, cui antea subjiciebantur. At reclamante ejus Parocho damnatum fuit Monasterium ad solutionem stipendii scut. 12. quolibet anno, et decretum insuper fuit, locum esse liberationi a molestiis in favorem dicti Monasterii: *Hortana Stip. et Liber. a Mol.* 7. *Sept.*

(79) *Vide not.* 17. *tom.* 1. *pag.* 12.

(80) „ Nempe apud Syndicatores Synodales existentes in loco, et deleta poena suspensionis, subrogata tamen multa pecuniaria arbitrio Ordinarii “. *Ead. caus.* 18. *Junii* 1796.

1776. *dub.* 2. *confir.* 18. *Sept.* 1779.

Ligamen *Vide Matrimonium* §. *XVI.*

Lis Judicialis *Vide Causa*, *Episcopus* §. *IV.*

Lis judicialis quoad Expensas, *Vide Expensae* §. *II.* *Matrimonium* §. *I.*

Literae Apostolicae quoad Executionem *Vide Executor Apostolicus*, *Beneficia Ecclesiastica* §§. *II.* *VII.* *Canonicatus* §. *I.* *Capellania* §. *VI.*

Literae Dimissoriales, ac Testimoniales *Vide Abbas* §. *V.* *Episcopus* §. *V.* *Sacramentum Ordinis* §§. *II.* *III.* *et IV.*

Literae S. C. Concilii Compulsoriales, et Remissoriales.

1. Rogat Episcopus, ut Partes, quarum rogatu compulsoriae a Tribunali AC. dantur in prima instantia contra formam Concilii, declarentur subjacere poenis, quae in particularibus casibus a S. C. taxabuntur. Hac enim declaratione deterriti ab hujusmodi rogationibus desisterent. Nihil respondendum S. C. censuit: *Maceraten. Vis. SS. LL.* 26. *Apr.* 1664. *dub.* 30.

2. Episcopus Sarnensis jussit omnibus Sacerdotibus Civitatis etiam simplicibus, et nullum beneficium in Cathedrali, seu Collegiata Ecclesia obtinentibus, ut singulis festis de praecepto, aliisque consuetis diebus servitio praefatarum Ecclesiarum statutis horis asssisterent sub poena suspensionis ipso facto incurrendae, et aliis arbitrio. Sacerdotes reclamarunt, et S. C. ratum non fecit decretum, et dari literas remissoriales Episcopo si velit, mandavit: *Sarnen. Ser. Ecc.* 7. *Junii* 1690.

3. Dum agitur quaestio; an visitationi subjaceat Oratorium in praedio *della Bagnarola*, et nullum sit interdictum cum omnibus inde sequutis, signanter sententiae irregularitatis contra Monachum Benedictum Victorium Cellerarium? S. C. dandas esse literas remissoriales hinc inde directas Episcopo viciniori ad effectum probandi; an Oratorium sit publicum, vel privatum; necnon circa notitiam interdicti: *Caesenaten. Jur.* 23. *Sept.* 1690.

4. Agitata controversia inter Episcum, et Clerum Urgellensem super quantitate subsidii charitativi, petitae ab Episcopo fuerunt super articulis remissoriales hinc inde, subminsitrata interim summa residuali expeditionis Bullarum: *Urgellen. Sub. Char.* 26. *Jan.* 1692. *dub.* 3.

5. Quum in pluribus quaestionibus factis inter Episcopum Gardiensem, et Religionem Hierosolymitanam circa jurisdictionem in oppido Aquaviva ad Commendam S. Primiani spectante Episcopum manutenendum esse in omnibus fecisset definitum; ideo Commendatarius inter dubia denuo proposita, quae jurisdictionem independentem a delegata circa curam animarum respiciebant, petiit concessionem literarum Remissorialium, atque compulsoriales impertivit: *Guardien.* 15. *Jan.* 1695. *dub.* 2.

6. Praetendente Capitulo Cathedralis sibi vigore asserti Statuti Capitularis Apostolica auctoritate firmati, competere jus privativum administrationis Sacramentorum Canonicis infirmis in quacumque Parochia degentibus, lis fuit acta, et in favorem Parochorum definita; inde a Capitulo literae compulsoriales, et remissoriales postulatae, quae concessae, non retardata executione prioris decreti: *Novarien. Jur. Adm. Sacr.* 17. *Sept.* 1695. *d.* 2.

7. Dubio ponderato; an teneantur simplices Sacerdotes non participantes, nec habentes Beneficium Curatum saltem inservire Ecclesiae Cathedrali in munere Diaconi, et Subdiaconi in Missis cum Cantu, S. C. re-

spondit, dentur Litterae Remissoriales ad probandam consuetudinem: *Auximana Serv. Ch.* 26. *Nov.* 1701. *d.* 2.

8. Cum S. C. decrevisset applicationem fructuum, et distributionum amissarum, et amitendarum a Dignitatibus Cathedralis faciendam esse in favorem fabricae, quatenus indigeret, aliter vero esset in arbitrio Episcopi illas applicandi aliis locis piis institit Episcopus pro remissoria obtinenda ad effectum excludendi Fabricae indigentiam extrahendo summas ex libris ejusdem Fabricae per Secretarium Capituli cum alio Notario deputando, et S.C. negative respondit: *Cavrien. Distr.* 5. *Maii* 1703. *dub.* 3.

9. Plurima in S. C. de quantitate, et modo exigendi mediam annatam a Canonicis, et Portionariis Collegiatae Complutensis super Parochis, ceterisque Beneficiatis Dioecesis Toletanae proposita fuerunt dubia quae reformari jussit S. C. Antequam tamen de subscribendis dubiis ageretur Canonici, et Portionarii dicti Capituli coram Card. Accrajolio, cui dubiorum concordatio remissa fuerat, institerunt pro concessione remissoriae, et compulsoriae tam super articulis, quam super congrua Parochorum, et pro concessione respondit: *Toletana Dim. Ann.* 5. *Sept.* 1705. *dub.* 1.

10. Senensis Archiepiscopus praeceperat, ut omnes urbani, et suburbani Parochi nonnullis supplicationibus, aliisque Ecclesiasticis functionibus in Cathedrali peragi solitis sub multarum poena interessent. Petrus Miniatus edicto parere recusavit, et una cum aliis duobus Parochis quaesivit; num dictis functionibus interesse tenerentur? S. C. respondit pro concessione remissoriae hinc inde: *Senen.* 6. *Junii* 1705. *dub.* 1. *et* 2.

11. Paulus Dentice in Religione Clericorum Regularium Theatinorum professus contra lapsum quinquennii restitutionem in integrum ex causa vis metusque a parentibus incussi obtinere non valuit; petiit hinc remissoriam super examine aliorum testium inducendorum sperans ex probandis S.C. recedendum a decisis, sed nec remissoriam obtinuit: *Neapolitana Rest. in Int.* 12. *Febr.* 1707.

12. Carolus Michael Gavonus Montis Regalis matrimonium iniit cum Anna Catharina Ghibanda a Cuneo, ac inde simul cohabitarunt conjuges. Matrimonii nullitatem ex capite raptus, ac vis, et metus protulit vir coram Ordinario, legitimas tamen non deducens probationes. Re ad S. C. delata de matrimonii validitate constare, ac remissoriam concedendam non esse declaravit: *Montis Regalis Matr.* 2. *Julii* 1707.

13. Definiverat jam antea S. C. anno 1699. Episcopum Minerbiensem vicinioritatis causa esse manutenendum in possessione, vel quasi exercendi ea, quae sunt Ordinis, et jurisdictionis in oppido Cerignolae, quod *nullius* esse praetendebat Archipresbyter Collegiatae S. Petri. Episcopus Lavellensis suas antiquas vicinioritatis praetensiones excitando institit pro recessu a decisis, sin minus sibi remissoriales concedi petiit, et ad hunc effectum mensurationis modum praescribi, quas obtinuit, non retardata visitatione ab Episcopo Minerbiensi peragenda: *Nullius seu Minerbien. Conc.* 1. *Julii* 1709. *dub.* 3.

14. Quaestione excussa in S.C. inter Episcopum Anglonae, et Abbatem Commendatarium Monasterii S. Eliae Ordinis S. Basilii oppidi Carboni super visitatione Ecclesiae in respicientibus animarum curam; et licet S. C. in favorem Episcopi judicium fecerit; tamen dari literas compulsoriales, et remissoriales cum praefixione termini quatuor mensium censuit: *Anglonen.*

Jur. 24. *Aug.* 1709. *dub.* 1.

15. Lis inter Parochum Portoni, ejusque Parochiae incolas super quantitate emolumentorum funerum facta fuit, et S. C. ordinavit, ut Episcopus conficeret taxam auditis interesse habentibus. Taxam confecit Episcopus, et retulit, Parochum omnia jura sua ex consuetudine, quam utpote abusum improbavit, deducere: poscit itaque Parochus remissoriam, et eam S.C. denegavit, ac taxam servari mandavit: *Senogallien. Emol. Fun.* 2. *Maii* 1711. (81)

16. Sanxit S. C. non licere Parochis Civitatis Laudae occasione comitatus cadaverum ingredi Ecclesiam PP. Carmelitarum Excalceatorum cum stola, et cruce elevata, et intra Ecclesiam dare ultimum vale defunctis, quia PP. indultum Innoc. XI. desuper exibebant. Parochi non acquiescentes petierunt literas remissoriales, et compulsoriales ad probandam consuetudinem in eorum favorem, sed non obtinuerunt (82): *Lauden. Fun.* 2. *Maii* 1711. *d.* 2.

17. Minime concessa fuit remissoria Canonicis Collegiatae S. Euphemiae loci Insulae, qui succubuerunt in causa super servitio chori, ac onere Missae Conventualis, ac super vacatione in S. C. acta: *Comen. Serv. Chor.* 6. *Aug.* 1712. Inde sub die 1. Apr. 1713. dub. 4. remissoriam assecuti sunt praefati Canonici una cum Archipresbytero quoad praetensam tenuitatem redituum. Adstricti enim fuerant a S. C. ad reparationem Ecclesiae, et domorum Archipresbyteralium, et Canonicalium.

18. Pariter iidem Canonici reportarunt remissoriam non retardata interim decretorum executione, quae lata fuerant super onere expositionis SS. Sacramenti statutis diebus, de quo servari solitum mandatum fuerat: *Ibid. dub.* 7. *et* 8.

19. Admitti articulos postularunt Canonici Cathedralis pro immemorabili consuetudine comprobanda quoad eorum liberam administrationem Communeriae Presbyterorum Participantium, et quoad onus Missae Conventualis, quod in Presbyteros refundere contendebant, adeoque remissoriam expetiverunt, et S. C. confirmavit decreta, et remissoriam denegavit: *Squillacen. Mis. Con. et Com.* 11. *Martii* 1713. *d.* 2.

20. Vicarius Ecclesiae S. Mariae de Pitelos unitae Monasterio S. Salvatoris de Colanova Ordinis S. Benedicti exercet curam animarum etiam alterius Parochialis S. Martini eidem Monasterio pariter unitae, et diebus dominicis, et festis Missam in utraque Ecclesia celebrat. Primum Episcopus, deinde S. C. praecepit Abbati, ut alterum deputaret Vicarium assignata congrua; postmodum proposito dubio, an standum, vel recedendum esset a decisis? rescriptum fuit pro concessione remissoriae, et interim per modum provisionis Episcopus mandet Abbati, ut deputet duos Vicarios cum assignatione congruae ex fructibus utriusque Parochialis, et in casu recusationis, ipse Episcopus deputet: *Aurien. Par.* 6. *Julii* 1716.

21. Orta controversia inter Archipresbyterum Parochialis S. Nicolai terrae Ceppaluni, et communitatem di-

(81) *Vide not.* 184. *tom.* 3. *pag.* 235.

(82) „ Dum enim illa prorsus improbabilis, ut supra animadverti, imo inverisimilis, irrelevans, et imaginaria, necnon nullius prorsus efficaciae in conflictu dicti Brevis Innocentii muniti clausula sublata, et decr. irritanti, nullo modo videtur locus concessioni literarum remissorialium, et compulsorialium, ut in terminis immemorabilis, de cujus initio moderno constabat, multis concordantibus cumulatis, firmavit egregie Rota *in decis.* 542. *num.* 3. *part.* 4. *rec. et cor. Ottobon. decis.* 36. *num.* 16 *et seq.*

ctae terrae super restauratione Ecclesiae ab Archiepiscopo sub poena interdicti demandata, S. C. remissoriam concessit, instante Communitate pro articulorum admissione: *Beneventana Rep. Eccl.* 31. *Julii* 1717.

22. Validitatis, aut nullitatis sponsalium, quae Comes Joseph Wilzeeh cum Comitissa Josephina Berg inierat, definitionem distulit S. C., et voluit, ut darentur novae literae remissoriales praefixo termino mensium ad trasportandum processum: *Viennen. Spon.* 24. *Sept.* 1724. *dub.* 1. *et* 2.

23. Causa super validitate matrimonii initi inter Regium Principem Constantinum Subjesck filium Johannis III. Poloniae Regis, et Comitissam Josepham de Wessel introducta, exquisitum fuit votum Rotale, actum etiam fuit ad instantiam Principis de concessione remissoriae, et S. Rotae auditorium edito voto censuit concedendam non esse, et positiones admittendas esse, sed clausas, et votum praefatum exequendum S. C. mandavit: *Leopolien. Matr.* 10. *Junii* 1724.

24. Quaesito a S. C. considerato, an et in qua quantitate, et qualitate debeantur Episcopo decimae frumenti? S. C. rescripsit pro concessione remissoriae, et compulsoriae praefixo termino duorum mensium: *Spoletana Dec.* 30. *Mar.* 1726. *dub.* 2.

25. Actum fuit, an liceret Capitulo Cathedralis in instrumento solutionis dotium apponere pactum reversivum in casu obitus puellarum sine filiis, vel vitae inhonestae, et cum onere investiendi, vel praestandi cautionem? negative rescriptum fuit quoad dotem Campellam; in reliquis dilata, et concedendam esse compulsoriam; qua de causa praefixus fuit terminus unius mensis ad compulsandum, ac extrahendas partitas distributionis: *Spoletana Dot.* 2. *Dec.* 1730. *dub.* 1.

26. Dum habitatores Montium Pyrenorum in quatuor pagis Abbatiae S. Victorini Ordinis Benedictini unitis indigent supellectilibus sacris pro eorum Ecclesiis, petunt, utrum incolae, an Abbas ad ea paranda adstringantur; vel quomodo sit providendum? S. C. protelavit resolutionem, et scribi mandavit Nuntio Apostolico pro informatione, et voto, qui interim jubeat per modum provisionis, et sine praejudicio jurium partium subministrari per Abbatem necessaria pro celebratione Missarum, et administratione Sacramentorum, et ad D. Secretarium pro compulsoria, et remissoria: *Barbastren.* 9. *Julii* 1757. *dub.* 1. *et* 2.

27. Clemens Politi Archipresbyter Cathedralis remissoriam, et compulsoriam postulavit, ut Beneficiorum reditus probare posset, easque concedendas esse rescriptum fuit: *Recineten. Serv. Ch.* 9. *Julii* 1757. Praeposito Centoflonio contradicente responsum est, non omisso interim servitio quotidiano super remissoria, et compulsoria in decisis: 20. *Aug. ejusd. an.*

28. Occasione, qua Episcopus visitare curavit Hospitale S. Rochi, et Montem Frumentarium, et Sodalitium SS. Nominis Jesu in Oratorio S. Rocchi erectum, post eorumdem unionem Monasterio S. Mariae Pietatis Ordinis Praedicatorum peractam, magna exarsit contentio, et S. C. rescripsit ad D. Secretarium pro remissoria ad effectum jura compulsandi: *Derthonen. Visit.* 30. *Junii* 1759.

29. Inter Capitulum Metropolitanae Avenionensis, et Capitulum Collegiatae S Agricolae multiplex exorta est controversia super quarta, et caeremonia funebr., et S. C. respondit, dilata, et ad D. Secretarium pro concessione compulsoriae, quam Capitulum Metropolitanae petierat: *Avenionen. Jur. Par.* 15. *Decem.* 1759.

30. Capitulum Ecclesiae Cathedralis quamvis Matrius pro suis Parochiae incolis, etiam Canonicis damnatum fuit ad solutionem quartae funerum in favorem Parochi. Testes induxit Capitulum ad probandam consuetudinis iuterruptionem, ac contrariorum testium retractationes exhibuit, postulavit propterea remissoriam, et compulsoriam, et obtinuit: *Faventina Praem. et Fun.* 11. *Apr.* 1761. *dub.* 2.

31. Decreverat S. C. Episcopum esse Parochum quoad omnes effectus Cathedralis unice Parochialis in Civitate, et territorio Andriae, non autem Capitulum. Sed ad nonnulla monumenta comparanda compulsoriam, et decisionis dilationem protulit Capitulum; et dilationem assecutus est, minime vero compulsoriam: *Andrien.* 30. *Julii* 1763.

32. A Card. Episcopo, Capitulo, et Parocho SS. Faustini, et Jovitae, qui in causa super electione Sanctensium, seu Officialium dictae Parochiae contrariam passi fuerant decisionem, efflagitata fuit concessio literarum remissorialium, et compulsorialium ad effectum examinandi testes super consuetudine eligendi, et concessae fuerunt: *Viterbien. Jur. El.* 21 *Novem.* 1767.

33. Nonnulla contra decreta passus est Sacerdos Ambrosius Casoni possessor beneficii S. Sebastiani fundati in Ecclesia Collegiata S. Petri Fiscaleae, re non integra, quum scilicet jam coram AC. monitorium super executione rescriptorum expeditum, illorumque facta productio fuisset, petiit dictus Casoni literas compulsoriales, quas S.C. denegavit: *Cervien.* 14. *Martii* 1789.

Locatio *Vide Bona Ecclesiastica* §. *VIII.*

Locus *Vide Missa* §. *IV. Sacramentum Ordinis* §. *IX.*

Ludi-Magister.

1. Quum ob tenuitatem redituum Mensae Episcopalis, et Capitularis, et propter paupertatem, ex exiguitatem beneficiorum Civitatis, et Dioecesis Seminarium puerorum erigi non valeat, Episcopus suae obligationi, retinendo Magistrum Grammatices, et Musicae, debet satisfacere: *Leyrien.* 7. *Sept.* 1780. *dub.* 1.

2. Seminario destituta Civitas provisa fuit ab Episcopo de Magistro Humanitatis Bernardino Puglicsio, et exercitium promissum fuit in proprio Episcopali Palatio. Hic autem quodam crimine inquisitus, et citatus confugium habuit ad Principem Civitatis, et in ejusdem Palatio Scholam exercuit, et evocatus comparere abnuit. Ideo Episcopus edicto lato munus ei exerceri interdixit. Appellavit Pugliesius; et re in S. C. deducta, decisum fuit locum esse reassumptioni Causae, tam quoad manutentionem, quam quoad causam principalem: *Asculana Apuliae Rem. Lud.* 4. *Aug.* 1691. *dub.* 1.

3. Ac edictum ab Episcopo promulgatum super probibitione exercitii scholae sustineri deciditur: *Ibid. dub.* 2.

4. Dictumque Pugliesium de crimine inquisitum, et in contumaciam excommunicatum, non obstante appellatione, esse suspendendum ab exercitio scholae, durante causa, fuit deliberatum: *Ibid. d.* 3.

5. Saepe doluerunt Ferentini Cives, quod a Communitate parum idoneus eligebatur Ludi-Magister. Propterea postulatum, ut de cetero ad juventutis bono, moribus, et educationi consulendum, per concursum electio Magistrorum fieri debeat. Ideo mandavit S. C. Episcopo, peragere concursum coram illis, qui habent jus eligendi, ac coram duobus Canonicis, qui Ludi-Magistrum examinarent, quique votum tantum haberent consultivum. At Communitas per donationem Nicolai Rahonii in libera possessione eligendi

ultra centum annorum metam manere autumat, et poscit, num sibi independenter competat Ludi-Magistri electio? sibi utique competere dictam electionem firmo tamen remanente jure Episcopi ad formam Concilii (83) rescripsit: *Ferentina* 4. *Decem*. 1734.

6. Ludi-Magister grammatices, qui pueros, clericosque doceret, antea eligebatur in Civitate Sarsinae cum annua mercede scut. 55., quorum decem Episcopus, 25. Clerus, alia 20. cum domo solvebat Communitas. Episcopus huic instituto in fundatione Seminarii plura simplicia beneficia applicavit, et divisim in beneficia curata Dioecesis rejecit onus praestandi scut. 18., non sufficiente unitorum beneficiorum simplicium reditu. His actis ob laxum tempus sexaginta, et ultra beneficia fundata fuerunt in ea Dioecesi, quae nullam fructuum portionem pio huic necessario instituto contribuunt. Iniquum, et grave hoc sibi Parochi antiquae fundationis putarunt, et dividi propterea a S. C. obtinuerunt, quod beneficia erecta post taxam factam pro mercede Magistri Seminarii Sarsinae contribuere debeant dictae mercedi; itaut locus sit novae divisioni faciendae ad formam Concilii (84): *Sarsinaten. Contr.* 12. *Febr.* 1746.

Magister Vide *Ludi-Magister Seminarium* §. *III*.

Magister Sacrarum Caeremoniarum.

1. Occasione, qua S. C. definivit, Episcopum accedente consuetudine praesertim immemorabili Regulares posse compellere etiam ultra medium milliarium a Civitate distantes, ut intersint supplicationibus, ac ab eis discedant, nisi finitis, etiam praecipitur, ut in eis obediant Magistro Caeremoniarum: *Strangolen*. 17. *Junii* 1645. *d*. 1.

2. Archiepiscopus Elector in favorem Canonicorum, quos pro bono, et suarum Ecclesiarum regimine suscipiebat, a Pontifice indultum a residentia obtinuit; et id causam praebuit decidendi a S. C., quod ex generalitate, et amplitudine verborum indulti veniunt omnes distributiones quotidianae sibi annexae, sive separatae a corpore praebendae, sive in anniversariis, seu aliis piorum memoriis, et fundationibus consistant, quando aliter non fuerit a testatoribus dispositum; et etiam quod Magister Caeremoniarum dicto Archiepiscopo inserviens debet illis gaudere vigore praefati indulti: *Co-*

(83) *Sess*. 5. *Cap*. 1. *de Reform*. ubi statutum est ,, Ecclesiae vero, quarum annui proventus tenues fuerint, et ubi tam exigua est Cleri, et populi multitudo, ut Theologiae lectio in eis commode haberi non possit, saltem Magistrum habeant, ab Episcopo cum Consilio Capituli eligendum, qui Clericos, aliosque Scholares pauperes grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipsa Sacrae Scripturae studia, annuente Deo, transire possint; ideoque illi magistro grammatices, vel alicujus simplicis beneficii fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perstiterit, assignentur; dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio, vel ex Capitulari, vel Episcopali mensa condigna aliqua merces persolvatur; vel alias Episcopus ipse aliquam rationem ineat suae Ecclesiae, et dioecesi accomodamne pia haec, utilis, atque fructuosa provisio, quovis quaesito colore negligatur " Animadvertendum est, onus deputandi Magistrum grammaticae ut praecipitur tam in Decretalibus *Quoniam, et quia nonnullis tit. de Magist*., quam *in cit. cap*. 1. *Trid*., hodie satisfieri per Clericorum Seminaria, et Gymnasia in omnibus fere locis erecta, cura nedum Episcoporum, sed etiam civilium magistratuum; quorum Magistri publico aerario conducuntur. Satisfieri pariter, et quidem non sine magno studiosorum progressu per scholas PP. Barnabitarum, et PP. Societatis Jesu, quae modo Apostolica auctoritate est restituta, potest.

(84) *Vide not*. 87. *tom*. 1. *pag*. 273.

Ionien. Distribut. 9. Maii 1671. *dub.* 1. *et* 2.

3. Dubium; an Magister Caeremoniarum Capituli teneatur assistere Episcopo extra Cathedralem, seu in Dioecesi? remissum fuit ad S.C. Rituum (1): *Murana Assist.* 28. *Januar* 1673. *d.* 2.

4. In dubium venit; an officium Magistri Caeremoniarum Capituli Cathedralis exerceri in choro debeat per personam distinctam ab octo Mansionariis Capellanis noviter erectis, ac etiam an, et qui ad hoc officium exercendum deputandus sit? resolutum fuit, eligendum esse de gremio Ecclesiae arbitrio Capituli: *Capuana* 17. *Decem.* 1753. *dub.* 13. *et* 14. *confir.* 23. *April.* 1736.

Magistrae Piae.

1. Ad erudiendas, et excolendas in pietate bonisque moribus puellas oppidi Arcis-Piorum Archiptesbyter illuc accersiverat duas Mulieres ad scholarum Piarum munus inibi exercendum. A Sum. Pont. scut. 36. annua illae obtinuerunt, et subsidia dotalia facultatem exigendi a nonnullis locis piis Almae Urbis ad conservatorium erigendum, de quibus Loca Montis quatuor cum dimidio emerunt. At quoniam Card. Episcopi Tusculani jurisdictioni hae, aliaeque mulieres, quae Tertii Ordinis Carmelitarum habitum sumpserant, subesse noluerunt, Urbem repetierunt rerum, quae ad scholam Conservatoriumque spectabant, aliarumque redintegrationem petentes. Opponitur Archipresbyter, dicens, se Magistras Pias, non Tertiarias advocasse, et eas nullum titulum conductionis, nullamque perseverandi promissionem emisisse, et sponte denique decessisse. S. C. vero rescripsit, ad Card. Praefectum juxta mentem: *Tusculana* 20. *Junii* 1767. *d.* 1. 2. *et* 3. Ad scholam Arcis Priorum redire mulieres renuerunt, et S. C. redintegrationem exoptatam minime deberi decidit: 30. *Januar* 1768. *dub.* 1.

2. Inde ad quaesitum; num iisdem restituenda essent asserta bona stabilia, et mobilia, necnon assertae expensae factae in fabrica Conservatorii? responsum prodiit negativum, exceptis vero scutis 50. jam depositis, et mobilibus bonis juxta liquidationem faciendam a D. Secretario: *Ibid. dub.* 2. *confir.* 23. *April. ejusd. anni.*

3. Ac resolutum etiam fuit: fructus Locorum Montium quatuor cum dimidio Montis S. Petri transferri in Oratrices minime debere, sed Domui, seu scholae Magistrarum Piarum praefati oppidi ad formam rescripti Sum. Pont. deberi, et debitos esse: *Ibid. dub.* 3. *confir. ibid.*

Magistratus. (2)

1. Quantum attinet ad Magistratum

(1) *Vide not.* 683. *tom.* 2. *pag.* 498.

(2) In causa *Asculana* 23. *Junii* 1781. haec proposita fuerunt dubia a capitulo Ecclesiae Collegiatae terrae Ophydae, et Magistratu dictae terrae, a S. C. Rituum definita.

1. An, et in quibus functionibus Ecclesiasticis Collegiatae Ecclesiae terrae Ophydae intervenire debeat Magistratus ejusdem terrae?

2. An pro functionibus, in quibus intervenire debet Magistratus praedictus, fieri debeat eidem intimatio diei, et horae, in qua functiones incipiant, seu potius sit servanda tabella horaria Capituli?

3. An, et a quo ex Capitulo, seu presbyteris addictis servitio Ecclesiae Collegiatae praestanda sit aqua benedicta Magistratui ingredienti Ecclesiam?

4. An, et a quo sit comitandus idem magistratus interveniens supradictis functionibus, dum ab Ecclesia discedit?

5. An magistratui accedanti ad Ecclesiam interveniendi causa sacris functionibus assignari dabeat sacrarium, aut aliud cubiculum eidem adnexum, in quo persistat, usquedum sacrae functiones incipiunt?

6. An sit servanda consuetudo faciandi in festo Purificationis Bmae Virginis praeter di-

Civitatis, qui recusat Episcopum ad Ecclesiastica munia comitari, remisit decisionem ad S. C. Rituum (3): *Liparen.* 10. *Maii* 1631. *dub.* 7.

2. Ad S. C. Rituum (4) deferendum pro definitione id, quod retulit Episcopus de Consulibus Civitatis, qui in supplicationibus, in quibus, sacra Lipsana gestantur pileati incedunt putavit S. C. *Nicien. ad Visit. SS. LL.* 6. *Aug.* 1677. *dub.* 8.

3. In adventu Magistratus ad Ecclesiam Cathedralem, et in recessu ab eadem tam absente, quam praesente Episcopo, vel etiam Pontificalia exercente S. C. requisita, quomodo se gerere debeat Capitulum respondit servari juxta Votum Episcopi, et ad mentem Caeremoniale Episcoporum (5): *Terracinen. et Setina* 22. *Aug.* 1784.

Magnus Magister, Magni Priores Vide *Religio Militaris Ordinis Hierosolymitani* §. *VI.*

§. I.

Mansionaria quoad Electionem, et Admissionem.

1. In Cathedrali Ecclesia, quae constat ex quinque dignitatibus, duodecim Canonicis, et octo Mansionariis, viget statutum anno 1675. conditum, synodalibus sanctionibus, veterique usu confirmatum, quod *in cap.* 7. praescribit, eum dumtaxat ad Mansionarias esse eligendum, qui ceteris paribus *sia Prete seniore del Clero, ben versato nel Canto Gregoriano, sopra del quale dovrà essere strettamente esaminato sia per riuscire utile ec.* Ad unam ex dictis Mansionariis, quam vocant Carusianum Sacerdos lo Pilato, veluti solus in Cantu Gregoriano peritus a Capitulo electus fuit. Opposuerunt electioni nonnulli Presbyteri uti seniores ex Clero, sed minime Cantum praedictum callentes, legem fundationis exhibentes. At S. C. illam electionem validam esse existimavit. *Murana Mansion.* 19. *Novem.* 1735. *dub.* 1. Deinde consilium mutavit, statuitque Mansionariam ad seniorem in ordine, qui in examine coram Episcopo peragendo sufficienter in Cantu Gregoriano versatus reperiatur, spectare: 3. *Martii* 1736.

2. Ac declaravit insuper dictam resolutionem intelligi debere tantummodo pro Mansionaria Carusiana, non comprehendi Mansionarias Capitulares: *Ead. Caus.* 27. *Julii* 1737. *dub.* 1.

3. Necnon electionem, seu admissionem Mansionariorum Capitularium faciendam per Capitulum Cathedralis, et confirmandam per Curiam Episcopalem esse explendam praevio examine super Cantu Gregoriano juxta Cap. 22. Appendicis Synodi; ac examen ante confirmationem tantum Episcopi haud debere permitti, decidit, addendo ad mentem: *Ibid. dub.* 2.

4. Inde putavit eadem S. C., admissum ad Mansionariam Carusianam cum electione Capituli juxta fundationem, et confirmationem Curiae Epi-

stributionem candelarum in altari, etiam alteram mulieribus, et populo in janua Ecclesiae ante discessum magistratus ab Ecclesia, seu potius sit facienda post discessum ejusdem magistratus?

7. An eidem magistratui intervenienti publicis concionibus praeter solitam generalem reverentiam ante initium concionis, fieri debeat a sacris concionatoribus specialis reverentia post inceptum exordium concionis?

Respondit S. C. Rituum Ad 1. *servetur solitum* Ad 2. *Affirmative ad primam partem*, Ad 3. 4. et 5. *Negative.* Ad 6. *Faciendam esse post discessum magistratus.* Ad 7. *faciendam esse unicam reverentiam ante initium concionis, primam Capitulo, secundam magistratui, et generalem populo, et amplius in omnibus.*

(3) *Vide not.* 682. *tom.* 2. *pag.* 498.
(4) *Vide not.* 685. *tom.* 2. *pag.* 499.
(5) *Vide not.* 31. *et* 32. *tom.* 2. *pag.* 28.

scopalis juxta dictum cap. 22. praevio examine faciendo coram Episcopo pro sufficienter versato in cantu Gregoriano, deinde admitti nequaquam debere ad Mansonariam Capitularem praevio novo examine juxta praefatum cap. 22. *Ibid. dub.* 3.

5. Mansionaria Ecclesiae Cathedralis addicitur Sacerdoti Cajetano Paffi ejusdem Ecclesiae Parocho, qui majorem suffragiorum numerum in primo Capituli scrutinio, licet ob unius suffragii exuberantiam numeri Capitularium vitioso, retulit. Eodem tempore S. C. instantiam rejecit clerici Johannis Baptistae Macconi, qui in secundo scrutinio eum vicit; quod scrutinium ob Paffi denunciatam contestationem, et ob suffragium a nonnullis Canonicis non latum aeque vitiosum putabatur: *Eugubina Mansion.* 5. *April.* 1794. *confir.* 20. *Sept. ejusd. anni.*

§. II.

Mansionaria quoad Fundationem, et Erectionem.

1. Quum Capitulum et Canonici Ecclesiae Collegiatae S. Salvatoris erectionem ordinatam a Francisco Blancone acriter impugnaverint; quia dictus Canonicatus juxta fundatoris voluntatem Clericis ignobilibus ejusdem consanguineis, vel his deficientibus artificibus, vel Villicis progenitis erit conferendus; hinc causam in Rota Maceratensi egerunt; sed locum esse commutationi voluntatis Mansionariam erigendo, firma in reliquis remanente testatoris dispositione S. C. declaravit: *Maceraten. Commutat. Volunt.* 30. *Aug.* 1704.

2. Ex Mansionariis, qui Episcopo, et Dignitatibus ob Canonicorum repugnantiam pro Diacono, et Subdiacono inservire consueverant, idem Episcopus de consensu majoris partis Capituli duos Canonicatus erexit sub titulo Diacoui, et Subdiaconi cum separata Praebenda, nihil a Capitulo detrahendo. Sed S. C. certior facta de hac erectione, eam validam non esse censuit: *Isernien. Erect. Canon.* 5. *Septem.* 1705. *confir.* 14. *Novem. ejusd. anni.*

3. Theodorus Ferracuti ex suis bonis Montem erigi mandavit Frumentari ea lege, quod si reditus illius annua scut 72. excederet, erigantur in Ecclesia Cathedrali Firmi duae Coadjutoriae spirituales, quarum possessores vocarentur Praebendati Mansionarii, et Coadjutores S. Annae, ac eligendi a Capitulo et ad ejus nutum amovendi essent. Primam Praebendam obtinuit Sacerdos Joseph Fontana, et quaesivit; an ipse noviter electus teneatur reportare erectionem Mansionariae, atque respective institutionem faciendam esse juxta formam fundationis, sumptibus tamen haereditatis: *Firmana Erect. Praebend.* 11. *Junii* 1729. *dub.* 1.

4. Dubium est solvendum, an erectio quinque Mansionariatuum seu Capellaniarum ab Episcopo defuncto facta de anno 1729. cum omnibus conditionibus, et legibus ibi praescriptis, valida esset? respondit S. C. dilata, et scribatur Episcopo hodierno pro informatione, et voto: *Sancti Severi* 19. *Januar.* 1737. *dub.* 1.

5. Erectioni Mansionariatus, quam Comes Guidus Ubaldus Paciotti erigi in Ecclesia Cathedrali praecepit, purificata substitutione, factus est locus ad formam testamenti ejusdem, et dos solvenda est in pecunia numerata ad effectum investiendi in tot Locis Montium Cameralium, non vacabilium libere juxta legem fundationis, et Archiepiscopus exequutioni debet incumbere. Excipiebat enim Capitulum dictae Ecclesiae bona, quae in dotem tradenda sunt, pluribus hypothecis es-

se obnoxia: *Urbinaten. Erect. Canon.* 6. *Junii* 1750.

6. Nicolaus Marcantoni Mansionariam erigendam in Metropolitana Ecclesia Firmi mandavit injunctis chori, Missarumque Conventualium oneribus, ac Bullarum expeditionem vetuit. Illius voluntatis commutatio petita fuit, ut nempe facultas Archiepiscopo Firmano impertiretur erigendi dictam mansionariam in beneficium Ecclesiasticum cum onere expediendi literas Apostolicas. Hinc obscurum fuit; an, et quomodo facienda sit erectio? negativa ad petitionem prodiit responsio: *Firmana Erect. Mansion.* 10. *Martii* 1770. *confir.* 15. *Decem. ejusd. anni.*

7. Sacerdos Philippus Antonius Francioni Legatum pium Missarum instituit in Ecclesia Collegiata Cinguli adimplendum. Devoluta haereditas est ob deficientiam descendentium ad Capitulum Cathedralis Ecclesiae contradicente familia de Paolis testatoris sanguine juncta. Lis transactione quievit, qua convenerunt, ut onus incumberet praedictae familiae erigendi mansionariam in eadem Cathedrali, proindeque commutandi Legatum pium Missarum ob cultus divini incrementum, et Ecclesiae decorem; sed S. C. transactionem haud approbavit: *die* 24. *Julii* 1762. Et instantia repetita, non esse locum erectioni mansionariae, et concordiae confirmationi; itaut standum sit in decisis dixit: *Cingulana Erect. Mansion.* 14. *Decem.* 1771.

8. Commutata ob impares praediorum reditus testatoris Johannis Antonii Gili voluntate, quae quatuor Canonicatuum in Ecclesia Collegiata S. Christinae erectionem praeceperat; censuit S. C. consulendum esse SSmum pro erectione quatuor Mansionariatuum; minime vero pro erectione duorum Canonicatuum. Conformior quippe menti testatori dignoscitur Mansionariatuum erectio, a quibus idem servitium Ecclesiae praestatur: *Eugubina Commut. Volunt.* 8. *April.* 1786. *dub.* 2.

9. Erectionem unius Canonicatus, et trium Mansionariatuum cum chori, ac nonnullarum Missarum onere in Collegiata Ecclesia terrae S. Johannis in Persiceto relicto jure illos assequendi in favorem suorum descendentium Laurentius Morisius ordinavit. Sed haereditatis status impar fuit tot oneribus sustinendis; at inita concordia Partes convenerunt, ut Canonicatus, et unica Mansionaria eisdem cum oneribus a fundatore praescriptis erigeretur; altera Mansionaria scut. 6. Praebendae Theologali eisdem impositis oneribus uniretur, ac tertia supprimeretur, ut ejus dos praedictis erigendis accresceret. Hujusmodi concordiam, dempta tamen suppressione tertiae Mansionariae, confirmavit S. C: *Bononien. Commut. Volunt. et transact.* 17. *Junii* 1786. *confir.* 18. *Aug.* 1787. *dub.* 1.

10. Post diuturnum a quatuor Mansionariis servitium peractum in Ecclesia Collegiata S. Æmiliani Trebiae viderunt Canonici eos tot muneribus sufficientes non esse. Ipsi canunt Missam Conventualem diebus profestis, dirigunt chorum ac Missas solemnes, fidelium Confessiones excipiunt. Hac de causa Capitulares supplicant pro erectione aliarum quatuor Mansionariarum ex pluribus Capellaniis, et beneficiis liberae collationis, tum vacantibus, tum vacaturis facienda. Episcopus assentitur, sed S. C. dictae erectioni haud assensum praebuit: *Spoletana Erect. Mansion.* 23. *April.* 1796. *dub.* 1.

§. III.

Mansionaria quoad Incompatibilitatem, et Privationem.

1. Abbas Collegiatae Ecclesiae S. Petri Guastallae Loci Ordinarius, exponit Andream Benessium dictae Eccle-

siae Mansionarium tribus ab hinc annis, et ultra abfuisse, et adhuc abesse a sua residentia; ob id, ut divino cultui consuleret ad formam Tridentini Concilii *cap.* 12. *sess.* 24. *de Reform.* (6) devenire ad privationem intendit. Sed quum dictus Andreas ad titulum illius Mansionariae fuisset sacris Ordinibus initiatus, S. C. adiit quae sancivit, quatenus servati fuerint termini ad praescriptum sacri Concilii (7) esse locum privationi: *Nullius Guastallae Privat. Mansion.* 28. *Aug.* 1660.

2. Ad dubium propositum; num Presbyter Bartholomaeus Simonetti olim Ecclesiae S. Nicolai aggregatus, postea electus Mansionarius Ecclesiae Cathedralis amiserit aggregationem praedictae Ecclesiae S. Nicolai; seu potuerit per ejus clerum haberi tamquam ab aggregatione expulsus, vel sit redintegrandus? voluit S. C. moderno Episcopo pro informatione, et voto esse scribendum: *Sancti Severi* 19. *Januar.* 1737. *dub.* 3. *et* 4.

§. I.

Mansionarius quoad Distributiones, et emolumenta.

1. Clemens Grattarola Mansionarius Metropolitanae Ecclesiae, et Caeremoniarum Magister Archiepiscopi Ravennatis exposuit, se tempore, quo eidem Archiepiscopo Pontificalia sive in Civitate, sive in Dioecesi occasione Pastoralis Visitationis celebranti, aut alias functiones solemniter peragenti in eo munere assistit, consuevisse a Capitulo punctis notari. Immeritum id sibi fieri autumans, supplicat Capitulo injungi, ne ipsum deinceps ea de causa a chori, Ecclesiaeque servitio absentem punctis subjaceat, sed omnes ei tradantur quotidianae distributiones. Responsum a S. C. fuit haud esse ex gratia indulgendum, ut has lucretur distributiones, nisi quando assistit Archiepiscopo in Cathedrali: *Ravennaten. Distribut. Quotid.* 1. *Aug.* 1739. *dub.* 1. *et* 2.

2. Sex in Ecclesia Cathedrali Pisaurensi extant Mansionarii, quinque sunt amovibiles, alter vero habet praebendam fundatam a Canonico Pellegrini, quae in titulum confertur perpetuum. In fundatione praescribitur, ut reditus vacantis Mansionariae successori Mansionario deberentur. Capitulum decrevit, ut eligeretur aliquis Sacerdos, qui vacantis Mansionarii vicem suppleat, et reditus percipiat. Quum huic decreto voluntas refragaretur testatoris, quaesitum fuit; an confirmandum esset? et negativa prodiit resolutio: *Pisauren.* 6. *Sept.* 1783.

3. In Ecclesia Cathedrali quatuor numerantur ex fundatione Bernardini Pellicani Mansionarii cum onere chori servitii. Singulis pius testator distinctas designavit praebendas in summa sexcentorum scutorum. Temporis edacitate factum est, ut vix biscentum nunc supersit scutorum rata. Hinc neglectum contra testatoris mentem fuit Ecclesiae servitium. Illarum patronus, ut huic occurreret malo, precatur pro reductione quatuor praebendarum ad Massam Communem, et obtinuit facto verbo cum SSmo: *Maceraten. Mass. Comm.* 9. *Julii* 1785.

4. Distributiones duorum Mansionariorum Ecclesiae Collegiatae S. Martiani computandas esse quolibet mense, solvique debere ex illorum salario; utroque vero absente a choro, adjudicandas esse Sacrario Ecclesiae, juxta Decretum Card. Episcopi anni 1781. praescribitur: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789. *dub.* 13.

(6) *Vide not.* 65. *tom.* 2. *pag.* 57.

(7) *Vide not.* 65. *tom.* 2. *pag.* 57.

5. Deponi autem debere singulis mensibus per ipsos Mansionarios in manibus Æditui statuitur: *Ibid. dub.* 14.

6. Mansionariis sex institutis in Cathedrali Ecclesia a cl. mem. Card. Durazzo, quorum singuli sufficientem habent reditum scut. 40. denegatur augmentum praebendarum ex reditibus ab eodem Cardinali assignatis Hospitio Michelinarum ejusdem Civitatis. Nam illud incrementum detrahi debebat ex Conservatorio Pauperum Mendicantium, in quo plurimae puellae aluntur: *Faventina Aug. Praebend.* 26. *Septem.* 1795.

§. II.

Mansionarius quoad Jura, Vocem in Capitulo, et Stallum in Choro.

1. Cathedralis Ecclesia Civitatis Firmi tribus Ministrorum ordinibus est composita, quorum primus constituitur ex Dignitatibus et Canonicis, secundus ex Praebendatis, tertius vero ex Mansionariis. Sacerdos Joseph Fontana Praebendam seu Mansionariam a Theodoro Ferraonti noviter erectam obtinens, non post ultimum Mansionarium inferioris Ordinis Praebendatorum, sed post ultimum Praebendatum immediate in choro sedere in stallo debet: ***Firmana Erect. Praebend.* 11. *Junii* 1729. *dub.* 2.**

2. Paulus V. Sum. Pont. Collegiatam SS. Christophori, et Constantii Fani erigens voluit, ut Canonici, et Mansionarii, omnes una cum Archipresbytero Capitulum ipsius Collegiatae Ecclesiae constituerent. Hinc tam Canonici, quam Mansionarii Capitulo interesse, suffragiique jure in singulis actibus capitulariter gestis potiri consueverunt. Hinc Canonici Mansionarios in quocumque actu, et negotio arcendos esse contendunt. Episcopus, Beneficiatos, sive Mansionarios Capitularibus congregationibus interesse, et suffragium ferre posse, ac debere in iis dumtaxat negotiis, quae communem Massam respiciunt, definivit. Non acquiescentibus Canonicis audita fuit S. C. Mansionarii interim probarunt ex fundationis lege, ipsos partem facere corporis Capitularis, ac propterea Capitularibus actibus intervenire, suffragiumque ferre posse certarunt, et voti compotes in omnibus ad formam Paulinae Bullae facti sunt: ***Fanen.* 16. *Junii* 1731.**

3. Mansionarii Parochialis Ecclesiae oppidi Murri Vallium in Collegiatam erectae non habent jus interveniendi, et suffragium ferendi una cum Canonicis in Capitulo, praeterquam in casibus condendi, vel reformandi statuta, aliisque respicientibus eorum interesse ad formam Bullae erectionis: *Firmana Vocis in Cap.* 11. *Sept.* 1734. *confir.* 18. *Novem.* 1797. *dub.* 1.

4. Re in genere definita, modo S. C. in specie decidit, dictos Mansionarios jus habere interveniendi, et suffragium reddendi in Capitulis, dum agitur de administratione bonorum vel erogatione pecuniarum ad Massam communem spectantium: *Ead. Caus.* 17. *Junii* 1797. *dub.* 1. *confir.* 18. *Novem. ejusd. anni dub.* 2.

5. Necnon dicti Mansionarii excluduntur a Capitulo occasione electionis, et remotionis Officialium; cum S. C. hoc jus privative spectare ad Capitulum absque eorum interventu censuerit: ***Ibid. dub.* 3.**

6. Nulla a S. C. declarata est erectio Canonicatus in dicta Ecclesia Collegiata Murrivallium a Matthaeo Ventura fundati ab Archiepiscopo peracta cum applicatione Census, qui ad Massam communem spectabat inconsultis Mansionariis, hinc S. C. cum illam convalidaverit ad jus praesentandi admitti Mansionarios putavit: ***Firmana Erection. Canon.* 5. *Martii* 1735.**

7. Ad S. C. relatum est, an Man-

sionarii, seu Portinarii vocandi, ac admittendi sint ad suffragandum in electione Vicarii Capitularis, et in actibus mere jurisdictionalibus, ac in aliis oeconomicis, et in quibus agitur de interesse communi Capituli Cathedralis Ecclesiae? S. C. rescripsit; dilata, et scribatur moderno Episcopo pro informatione, et voto: *Bituntina* 26. *Sept.* 1739. *dub.* 6.

8. Disceptatur causa super vocem in Capitulo, cujus Mansionarii Ecclesiae Collegiatae SS. Nazarii, et Celsi oppidi Castillionis a Stiveriis jus putant habere. Canonici contradictores autumant neque illis de jure competere, neque concessam in literis Apostolicis erectionem praecipientibus; Capitulum ejusdem Collegiatae Ecclesiae insimul constitui a Dignitatibus, Canonicis, et Mansionariis; quod interpretandum esse de simultaneo eorumdem Clero Ecclesiae cum partitione Massae communis Mensae, ideoque admittendos esse ad suffragium ferendum in Capitulo solum in actibus respicientibus interesse Massae Communis, non autem in praeeminentialibus, et jurisdictionalibus. S. C. illos admittendos esse in actibus tantum respicientibus interesse Massae Communis decrevit: *Brixien. Vocis in Cap.* 8. *Martii* 1760. Iidem Mansionarii impetrata nova audientia ex una parte controversam indulti literam coadjuvare subsequuta observantia nituntur; ex altera exhibent Capitulares quasdam deliberationes; et S. C confirmavit Decretum juxta modum (8): 6. *Decem. ejusd. anni*.

9. Mansionariis Collegiatae Ecclesiae B. M V. in Coelum Assumptae terrae Galatonae in omnibus actibus juxta solitum ejus in Capitulo cum Dignitatibus, et Canonicis, suffragium ferendi competere statutum fuit: *Neritoren. Plur.* 7. *Junii* 1760. *dub.* 16.

10. Ac eorum suffragia singillatim computanda sunt juxta numerum Capitularium. *Ibid. dub.* 17.

11. Mansionarii Collegiatae Ecclesiae S. Antonini Placentiae, qui approbarunt, et ratam habuerunt concordiam cum Canonicis initam, ligare eorum successores non potuerunt: *Placentina* 13. *Sept.* 1777. *dub.* 2.

12. Declaravit S. C. Mansionarios Ecclesiae Collegiatae Pergulae ferre non valere suffragium in electione Archidiaconi. Nam fundator Capitulo, et Canonicis eligendi jus detulit de suo, et Mansionariorum gremio: *Eugubina Elect.* 7. *Sept.* 1793. *dub.* 1.

§. III.

Mansionarius Novae, ac Primae Erectionis.

1. Duo Mansionarii fundati a Marchione Jacobo Gallio in Ecclesia Cathedrali tenentur residere, et interesse choro, ceterisque Ecclesiasticis functionibus, sicuti tenentur alii mansionarii prius erecti ab Abbate Marco Gallio. Nam dictus Jacobus mandavit dictos binos Mansionariatus uniri, et aggregari aliis decem, *volendo che detti due Mansionarii siano tenuti osservare, e fare tuttociò, che fanno, ed osservano i suddetti dieci* ec: *Comen. Distribut.* 6. *Maii* 1719. *dub.* 1.

2. Ac reditus annuus a Marchione Jacobo relictus pro unoquoque ex dictis duobus Mansionariis est in fundatione partim destinatus pro praebenda, et partim pro distributionibus quotidianis ad formam aliorum Mansionariatuum erectorum ab Abbate Marco: *Ibid. dub.* 2.

3. Et Sacerdos Ptolomaeus Pila unus

(8) Modus est competere etiam votum consultivum in reliquis actibus Capitularibus: *Ead. caus.* 6. *Decem.* 1760.

ex dictis duobus Mansionariis fundatis a Marchione Jacobo pro eo tempore, quo est addictus servitio, seu gerit negotia D. Ducis Albeti, tenetur ad residentiam, ac interventum, sicuti ceteri Mansionarii: *Ibid. dub.* 3.

4. Qua de causa participare debet de distributionibus, necnon fallentiis, seu puntatnris omnium aliorum Mansionariorum: *Ibid. dub.* 4.

5. Atque etiam de omnibus, et quibuscumque emolumentis tam non fixis, vel extraordinariis, quam fixis, et ordinariis, quae a Collegio Mansionariorum in exeqniis mortuorum, aliisque similibus functionibus percipiuntur: *Ib. dub.* 5.

6. Et pro eo tempore quoque, quo dictus Sacerdos Pila in praeteritum non interfuit choro, aliisque Ecclesiasticis functionibus, non est admittendus ad partitionem distribntionum, et fallentiarum aliorum Mansionariorum: *Ibid. dub.* 6.

7. Nec non pro eo tempore, quo non interest choro, ceterisque Ecclesiasticis functionibus, distributiones quotidianas amittit; et dubio; an in cujus favorem cedere istae debeant? S. C. mandat servari dispositionem Abbatis Marci Galli anni 1632. *Ibid. dub.* 7.

8. Et pro eo tempore, quo dictus Sacerdos Pila defecit a choro, aliisque functionibus Ecclesiasticis non interfuit, non tenetur restituere pecuniam exactam respectu portionis destinatae pro distribntionibus quotidianis: *Ibid. dub.* 8.

9. Quo vero ad alteram ratam partem constitutam pro praebenda, non intrat dispositio Sac. Concilii Tridentini *cap.* 12. *Sess.* 24. *de reform.* (9); sed locus est poenae injunctae ab Abbate Marco Gallio *in cap.* 5. instrumenti Fundationis anni 1632. sed in futurum: *Ibid. dub.* 9.

10. Ac dicti duo Mansionarii erecti a Marchione Jacobo debent in posterum gaudere de utilibus librarum trium millium relictarum in testamento dicti Marchionis Collegio Mansionariorum; necnon debuerant illis gaudere etiam pro tempore praeterito excepto Pila: *Ibid. dub.* 10.

11. Atque reditus relicti a Marchione Jacobo pro dictis duobus Mansionariatibus debent in posterum poni in communi Massa cum reditibus Collegii Mansionariorum ab Abbate Marco fundati: *Ibid. dub.* 11.

12. Iidemque reditus haud sunt exigendi a dictis duobus Mansionariis, sed a Caneparío Collegii ad hoc, ut quoad ratam partem destinatam pro distributionibus quotidianis distribuantur juxta peractum Ecclesiae servitium, ac summa a dicto Caneparío deponenda pro distributionibus non excedat summam, quam contribuunt ceteri Mansionarii: *Ibid. dub.* 12.

13. Immortalis memoriae Bened. XIV. tunc Archiepiscopus Bononiensis, ut Ecclesiae Metropolitanae decus augeret, decrevit, ut quatuor Ludovisianae Capellaniae ad statum Mansionariatuum elevarentur, Capellanisque et habitus ceteris uniformis, et stallum inter ceteros Mansionarios daretur, paribusque ii uti, et frui praerogativis, et privilegiis valerent, quibus uti, et frui solent Mansionarii ejusdem Ecclesiae. Hinc recentiores Mansionarii putarunt unum, idemque cum illis efformare Corpus, sive Collegium; sed frustranea fuit eorum opinio; quum antiquos duodecim distinctum facere corpus, statutum fuisset: *Bononien. Praeced.* 22. *Novem.* 1738. *dub.* 1.

14. Et insuper decisum, ut praefati duodecim Mansionarii, eorumque successores, ac Coadjutores praecedere deberent dictis quatuor novis Ca-

(9) *Vide not.* 65. *tom.* 2. *pag.* 57.

pellanis Mansionariis nuncupatis Boncompagn:, tamnesi anterioribus in receptione, seu admissione : *Ibid. d.* 2.

§. IV.

Mansionarius quoad Onera in genere.

1. Mansionarii Ecclesiae Cathedralis idonei esse debet in cantu Gregoriano, non autem in cantu figurato ad canendum in choro pro cultu, et veneratione B. M. V. nuncupatae *ab Igne* deputati; etiamsi fundator, qui illas Mansionarias erexit, *Musicae scientiam callentes* voluerit ; quia ad organum pneumaticum litanias canunt : *Foro-Livien.* 21. *Novem.* 1767.

2. San. Mem. Urbanus VIII. Abbatialem Ecclesiam S. Christophori in Cathedralem Civitatis Urbaniae erexit, binis Parochialibus suppressis. Mansionariis perpetuis curam animarum imposuit, necnon pro eorum dote assignavit decimas, et quartaria, ac tercenta scuta annua per communitatem spatio annorum 20., et deinde per Episcopum solvenda. Concessit inde potestatem Episcopo una cum Capitulo quœcumque faciendi statuta. Conqueritur hodie Collegium Mansionariorum tum de onere celebrationis Missae pro populo per Episcopum ipsis injuncto, et in postrema synodo confirmato, tum de interceptis Decimis, et quarteriis, aliisque a laudato Pontifice sibi assignatis. Ad congrua hinc dubia proposita S. C. respondit, dilata, et ad mentem, et proponatur citato Capitulo : *Urbanien.* 26. *Aug.* 1769. *dub.* 1. *et* 2.

3. Quum Ecclesia Parochialis S. Petri Montis Martiani in Collegiatam erecta fuisset inter cetera quæsitum fuit; an et cujus sumptibus debeat provideri Almutia pro Mansionariis ? rescriptum est affirmative sumptibus Mansionariorum: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789. *dub.* 15.

4. Mansionario autem Curato Ecclesiae praedictae a Choro vacanti, vacare etiam a Cura, pro qua habet stipendium ab Archipresbytero, non licere S. C. decernit: *Ibid. dub.* 18.

§. V.

Mansionarius quoad Servitium Chori, et Missam Conventualem.

1. Sacerdos Joseph Fontana, qui Præbendam seu Mansionariam sub nomine Coadjutoriæ spiritualis erectam a Theodoro Ferracuti cum pacto, ut illius possessor eligeretur a Capitulo, et ad ejus nutum esset amovibilis, obtinuerat, quæsivit, an teneretur intervenire in choro etiam de sero in diebus ferialibus, prout interveniunt ceteri Præbendati, et Mansionarii? non teneri S. C. respondit: *Firmana Erect. Praeb.* 11. *Junii* 1729. *dub.* 3.

2. Idemque Fontana in sua hebdomada per vices Missam Conventualem canere minime tenetur, quum trium Missarum in hebdomada fundator onus imposuisset: *Ibid. dub.* 4.

3. Neque etiam Gregorius Gradamassi Præbendatus Mansionarius auctoritate ordinaria institutus in exequutionem dispositionis testamentariæ Gregorii Moschini, qui illi, et successoribus onus trium Missarum in hebdomada injunxit, Missam Conventualem in sua hebdomada pariter canere tenetur, nisi quatenus illi ab aliis Presbyteris eleemosyna juxta morem solvatur: *Ibid. dub.* 5.

4. Supressis Apostolica auctoritate Canonicatibus supranumerariis, ac Beneficiatis Ecclesiae Cathedralis, erigi statutum fuit duodecim Mansionarias injuncto possessoribus onere chori ac Missae Conventualis. Sed numerus duodenarius haud fuit completus, et sex tantum fere Mansionarii. Episcopus visitans Ecclesiam reperit Missam Conventualem ab uno ex Canonicis diebus festis pro benefactoribus, minime vero illam, quae diebus ferialibus ab

uno ex Mansionariis canebatur, adplicari. Decrevit ideo hanc quoque pro benefactoribus adplicandam esse. Mansionarii se novo onere gravatos esse asserentes supplicant, ut quatenus onus praefatum subire debeant, aliquod ex fabricae reditibus eisdem assignetur emolumentum. Definitionem distulit S. C., sed voluit interim, ut scriberetur Episcopo pro meliori informatione juxta instructionem (10): *Asculana Diminut. Oner.* 8. *Maii* 1734. Sed quum Episcopus retulisset ante Mansionariarum erectionem nescire, an Missam Conventualem pro benefactoribus Capellani applicarent, et quod ex fabricae reditibus 30. superessent scuta, S. C. resolvit, delendum haud esse onus applicationis, sed locum quippe esse incremento in scutis 20: 29. *Januar.* 1735.

5. Nonnulla Decreta edidit Archiepiscopus Firmanus in ultima Visitatione Collegiatae Ecclesiae S. Bartholomaei Murri Vallium super reformatione tabellae Missarum solemnium, et diminutione punctaturarum Mansionariis non assistentibus eisdem Missis, ac Vesperis. De his Canonici, ac dicti Mansionarii expostularunt, contendentes retinendum omnino esse veterem morem in eorum Ecclesia receptum, immo existimarunt potius ratione redituum tenuitatis esse relaxandam eam consuetudinem in aliqua parte. S. C. praefata decreta minime valida esse sancivit: *Firmana* 22. *Junii* 1743.

6. Quaestio posita est, an, et quale servitium praestari debeat in Choro per octo Mansionarios Capellanos in Ecclesia Cathedrali noviter erectos?

7. An eorumdem Mansionariorum punctatura adaugenda esset, servata cum reditibus proportione?

8. Num Hebdomadarii Presbyteri teneantur pro servitio praedictae Ecclesiae quandocumque supplere vices illorum octo Mansionariorum absentium, et sic vicissim Mansionarii absentibus Hebdomadariis? S. C. voluit, ut proponeretur citatis Mansionariis: *Capuana* 17. *Decem.* 1735. *dub.* 15. 16., *et* 17. Deinde jussit, ut proponeretur separatim: 28. *April.* 1736.

9. Deinde aliis propositis dubiis: an in Laudibus, et Vesperis, quae solemniter celebrantur per Canonicos, vel Dignitates praedictae Ecclesiae Metropolitanae assistere debeant cum pluvialibus Hebdomadarii Presbyteri; vel Mansionarii Diaconi noviter erecti? et quatenus affirmative quoad Hebdomadarios Presbyteros.

10. An praedicta assistentia praestanda sit Canonicis, et Dignitatibus celebrantibus extra Cathedralem solemniter Missam, Vesperas, et Laudes mercede soluta?

11. Num celebrante Archiepiscopo, assistere teneantur in Throno cum pluvialibus duo ex duodecim hebdomadariis Presbyteris cum duobus Mansionariis Diaconis; vel potius quatuor ex octo Mansionariis Diaconis? definitio delegata S. C. Rituum (11): *Ibid. dub.* 18. 19 *et* 20. *confir. ibid.*

12. Demum ad eamdem S. C. Rituum (12) remittitur dubium pro definitione; an in functionibus in quibus Canonici non utuntur Mitra, tenean-

(10) ,, Quae fuit, ut idem Episcopus certiorem redderet S. C., qua de causa omnes duodecim Mansionariae a Card. Bernerio Episcopo Asculano sub annum 1593. destinatae nondum fuerint erectae, an Canonici ante erectionem dictarum Mansionariarum Missam Conventualem canerent, illamque pro Benefactoribus applicarent, et demum quot sint annui reditus Fabricae Ecclesiae, a quo administrentur, et cujus commodo cedant ,, *Ead. caus.* 29. *Januar.* 1735.

(11) *Vide not.* 687. *tom.* 2. *pag.* 501.

(12) *Vide not. ut supra.*

tur ipsi Canonici canere in choro ex proprio stallo una cum Hebdomadariis in cantu Gregoriano, vel onus canendi spectet etiam tunc ad solos Hebdomadarios, et Mansionarios: *Ibid. dub.* 25.

13. Duo Mansionarii Ecclesiae S. Salvatoris Maceratae fundationis Francisci Bianconi Choro inservire, prout inserviebant Canonici, ibique inter cetera libro chorali assistere, illumque aptare, et revolvere coeperunt. Episcopus Ecclesiam visitans mandavit amoveri legile, et in medio Chori reponere. Unus ex Mansionariis Dominicus Lampechinius altercatur, neque ipsum, nec binos alios obstringi posse ad assistendum legili, illudque coaptandum. S. C. consulta decretum prodiit, ut ad librum Choralem aptandum, et revolvendum omnes adstringerentur: *Maceraten. Serv. Chori* 26. *Sept.* 1739. *dub.* 1.

14. Pluribus Sacerdos Simon Oliverius oneribus gravavit duos Mansionarios, quos in Cathedrali Ecclesia fundaverat. Hinc etiam munera ii ferre sueverunt, quæ ceteri Capitulares obibant, illudque præsertim solemnioribus anni diebus festis nuncupatis *Praerogativae* servitium praestandi Diaconi, et Subdiaconi alteri ex tribus Dignitatibus Capituli, seu Canonico Antiquiori, qui his diebus Vesperas, et Sacra Solemnia Episcopo impedito agunt. Ab hoc inde onere sese eximere illi studuerunt, et ab Episcopo ad S. C. provocarunt. Hæc vero postquam solitum servari mandaverat, resolvit eosdem choro interesse, et assistere in qualitate Diaconi, et Subdiaconi Dignitati, seu Canonico Episcopo impedito, primas Vesperas celebranti, cogendos esse: *Foro - Sempronien. Serv. Chori, et Eccl.* 15. *April.* 1752.

15. Mansionarii Collegiatae Ecclesiae S. Antonini Placentiae virtute transactionis inter eosdem et Canonicos initae non sunt compellendi etiam multis pecuniariis ad praestandum servitium Ecclesiae in eadem transactione statutum; quum valida haud concordia judicata praesertim quoad successores fuisset: *Placentina* 13. *Sept.* 1777. *dub.* 3.

16. Mansionarii Ecclesiae Parochialis S. Petri Montis Martiani in Collegiatam nuper erectae non deferentes in choro, et processionibus almutiam, haberi non debent pro interveniențibus, sed pro absentibus: *Senogallien.* 13. *Junii* 1789. *dub.* 16.

§. VI.

Mansionarius quoad Vacationes.

Gratia Vacationis duorum Mensium concessa Mansionariis Ecclesiae Collegiatae S. Petri terrae Corinalti a S. C. Concilii sub *die* 29. *Novem.* 1698. non est exequenda. Dictitant etiam Canonici dictos Mansionarios nemine citato, nulloque eis termino praefixo illam reportasse: *Senogallien. Vacat.* 29. *April.* 1702.

Maritus quoad Divortium *Vide. Matrimonium* §. *XXVII.*

Maritus quoad Religionis Ingressum *Vide Matrimonium* §. *V.*

Maritus quoad separationem Thori *Vide Matrimonium* §. *XXVII.*

Massa Fructuum ac Distributionum *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *IV.*

Materia *Vide Sacramentum Ordinis* §. *V.*

Matrimoniales Dispensationes *Vide Dispensatio* §. X. XI. *et* XII.

§. I.

Matrimonium quoad Alimenta, et Sumptus Litis. (13)

1. Alexander Franciscus Sensinus ca-

(13) Quae est, ut eligantur novi Periti ex officio pro instructione animi, et pro recognitione Sensini, et referant etiam cum interventu priorum quatuor peritorum, subministratis per Sensinum scutis 100. in causam declarandam: *Lib.* 47. *Decret. fol.* 33.

ptus amore puellae Eleonorae Cimarrae Matrimonium contraxit, primo quoque tempore accurata, et inimicitiis incensa contentio fuit ob assertam viri impotentiam, seu inhabilitatem consumandi conjugium, et mulier collocata fuit in conservatorio. Lis fuit agitata, et etiam quaesitum; an et ad quam summam et pro quo tempore sint taxanda alimenta, et expensae Litis? S. C. rescripsit: dilata, et ad Card. Praefectum juxta mentem (14) *Romana Matrim.* 27. *Julii* 1697. Item juxta mentem(15).

2. Diverterat jam Marchionissa Octavia de Rubeis ab ejus viro Marchione Johanne Paulo de Lupis, et S. C. jusserat Viro expensarum subministrationem, ac mulieri, ut in Monasterium quodcumque sese conferret. Interim vir Thori separationem intentavit. Subinde quoad alimentorum quantitatem S. C. requisita rescripsit, alimenta taxanda esse in summa pro nunc libr. 6000. annuatim per Marchionem assignanda, et non solvenda, nisi postquam Marchionissa redierit ad Monasterium claustrale; et cum facultate Episcopo Burgi S. Domnini augendi dicta alimenta, prout de jure: *Parmen. Aliment.* 17. *Novem.* 1708. *dub.* 1.

3. Ac uxor pro expensis, sumptibusque litis audiri etiam curavit, et obtinuit expensas juxta quantitatem arbitrandam a Card. Praefecto: *Ibid. dub.* 2.

4 Et ponderato dubio; an, et a quo tempore vir teneatur ad alimenta praeterita, et ad expensarum refectionem? rescripsit, causam proponi postquam Marchionissa redierit ad Monasterium: *Ibid. dub.* 3. Subinde resolvit teneri a die discessus a domo viri, repensis summis receptis; necnon teneri ad expensas factas pro ingressu in ultimum Monasterium: 1. *Decem.* 1714. *confir.* 6. *Junii* 1716.

5. Matrimonium contractum inter Jo. Antonium Cardonum, et Claricem Pisonam validum judicavit S. C., et causa absoluta est; inde vir obtinuit potestatem deducendi iterum sua jura in eadem S. C. hac conditione adjecta, subministratis alimentis, et sumptibus litis Clarici arbitrio Card. Praefecti: *Ferentina Matrim.* 2. *Aug.* 1721.

6. A paterno lare aufugit Antonius Romagnolus Caesenas, et Forum Livii petiit Matrimonium cum Angela de Nare, quae illuc etiam sese animo contraendi domicilium receperat contracturus. Sponsalia primum quinque testibus munita, deinde coram Parocho fidei rudimenta puellas docente, et duobus testibus Matrimonium ambo inierunt. Occulta hinc fuit ejusdem validitas et validum fuit declaratum. Quaeritur modo pro quanam summa subministranda sint alimenta, et sumptus Litis? et hos arbitrio Card. Praefecti deberi S. C. decrevit: *Caesenaten, seu Foro-Livien. Matrim.* 20. *Febr.* 1723. *dub.* 2. *confir.* 26. *Junii ejusd. anni.*

7. Instantibus pro declaratione nullitatis Matrimonii Constantia Radzivilla, et Johanne Sapicka Conjugibus S. C. respondit, non constare de Matrimonii nullitate, ipsos vero in separatione continuare debere, donec obtinerent literas declaratorias; nempe dispensationem jam obtentam ante Matrimonium suffragari, non obstante reticentia propinquioris gradus. Moram nectente Johanne super literarum expeditione, et uxori alimenta non subministrante, expostulavit Constantia

(14) Nempe ut „ vir experiatur nova medicamenta per Peritos benevisos sub directione P. P. per totum mensem Novembris proximi futuri " Ursaya *Discept. Eccl. XII. tom.* I. *part.* I. *num.* 255.

(15) Etsi in hac causa strenue certaverit Advocatus Dominicus Ursaya pro dissolutione matrimonii; sicuti manifestum est ex suis juribus exaratis *Discept. Eccl. XII. tom.* I. *part.* I. *per tot.*

apud S. C. et responsum fuit; scribatur juxta instructionem (16): *Luceorien.* 26. *April.* 1727., et postquam Nuntii Apostolici, et Episcopi Lucceoriensi relationes advenerint; S.C. censuit praefigendum esse a Nuntio terminum ipsi benevisum, tum comiti pro recipienda uxore una cum Dote, tum Principissae pro accedendo una cum dote, et cohabitando cum viro, terminisque elapsis certiorem facere S. C. quod effectum est: 17. *April.* 1728.

8. Iniit Matrimonium Johannes Franciscus Salvatorius cum Maria Hieronyma Angelica, et cum ea cohabitavit, sed haec a viro aufugit elapsis sex mensibus, et domum paternam repetiit. Archiepiscopus collocandam esse illam in Monasterium Convitricium Firmi, et alimenta esse suppeditanda a patre ex fructibus dotis ab ipso non solutae censuit. Sed patre reclamante alendam esse expensis patris ex fructibus Dotis S. C. decrevit: *Firmana* 22. *Novem.* 1727. *dub.* 3. *confi.* 17. *April.* 1728.

9. Postquam de sponsalibus inter Johannam Gertrudem de Lennep Viduam, et Andream de Wiendenfelt Coloniensem Consulem initis S. C. constare statuerat, et Andream moram nectentem ad ea adimplenda esse cogendum definierat. Ad dubium; an ipsi Gertrudi alimenta, et sumptus litis deberentur? apcruit, ut subministrarentur scuta centum in causam declarandam: *Colonien. Spons.* 26. *April.* 1732. *dub.* 3.

10. Nobilis virgo Johanna Czacka matrimonium invita contraxit, sed cum viro copiam sui corporis facere nunquam voluit. Vir inutilis sibi oneris eam ad paternos lares, mundumque muliebrem, et foemineam supellectilem restituit. Lite super Matrimonii nullitate contestata, Johanna aere alieno pressa petiit alimenta et sumptus litis. S. C. scuta mille in causam declarandam subministrari, et quaestionem una cum alia super negotio principali proponi mandavit: *Luceorien. Nullit. Matrim. super Alimen. et sumpt. litis* 14. *Sept.* 1748. Quum Johanna ne obulum quidem a viro accepisset, postulavit, ut desiniatur; num, et in qua summa alimenta, et sumptus litis sibi debeantur? et negativum responsum tulit, firma tamen remanente praedicta praestatione: Nam S. C. de validitate Matrimonii declaravit: 22. *Martii* 1749.

11. Controversia de nullitate Matrimonii inter Simonem Thaddaeum Ornanum, et puellam Mariam Felicem Puteoburgensem contracti ob defectum liberi consensus vi, metuque a consanguineis puellae extorti in S. C. excitata fuit; ob quam, dum ab Episcopo processus servata Constitutione Benedicti XIV. Pont. Max. (17) conficeretur; S.C. subsidium alimentorum ac

(16) Datae fuerunt literae tum ad Nuntium Apostolicum, tum ad Episcopum Luceoriensem, in quibus dictum fuit, ut totis viribus curarent conjugum reconciliationem, atque cohabitationem, et quod quatenus id obtineri non posset, refferrent super quantitate Dotis Principissae, quis sit ejus debitor, a quo bona pro dote assignata possideantur, et an adfuerint sevitiae mariti erga uxorem: *Ead. caus.* 17. *April.* 1728. §. 2.

(17) *In Cap. cum locum de spons.*, *et matrim.* statuitur, matrimonium solo consensu contrahi, et ut sententia super ejus validitate, aut nullitate feratur ad Episcopo, sed hodie ad valide contrahendum requiritur ulterius, ut consensus praestetur coram Parocho, et testibus juxta decretum Tridentinum *Sess.* 24. *cap.* 1. *de reform. matrim.* Quoad sententiam vero illius validitatis, aut nullitatis, tam circa causae cognitionem, quam circa ejusdem sententiae prolationem, attendenda est Const. Bened. XIV. incipien. *Dei miseratione* 3. *Novem.* 1741. (*Bull. ejusd. Pont. tom.* 1. *pag.* 36.) in qua praeter dispositiones emanatas in literis encyclicis incipien. *Quamvis paternae* 26. *Aug. ejusd. anni* 1741. (*ibid. pag.* 30.), providet egregie Sum. Pontifex causis matri-

litiis expensarum in favorem mulieris ab Oruano praestandum praecepit: *Adiacen. Nullit. Matrim.* 8. *Maii* 1756. Hisce ab illo denegatis, et causa reproducta, S. C. judicio Episcopi rem commendavit: 29. *Maii ejusd. anni.*

12. Invita, ac reluctans Barbara Kossow Antonio Remer nupsit, querelam inde nullitatis Matrimonii proposuit, atque interim ab Antonio alimenta ad rationem suae dotis atque bonorum ejus filiorum, quos ex alio susceperat conjugio, necnon sumptus litis postulavit. Episcopus ad eorumdem praestationem a die petitionis jure agendi pro fructibus anteriorum annorum perceptis ex bonis filiorum propriis reservato, virum damnavit. At eo reclamante, et Muliere alimenta a die motae litis efflagitante, S.C. deberi alimenta praedicta ac sumptus litis juxta votum Episcopi (18) censuit: *Cracovien. Matrim. super Alimen. et Sumpt. Litis* 21. *Julii* 1759.

13. Quum actum fuerit in S.C. de dispensatione obtinenda super Matrimonio, rato et non consumato inter Josephum Perez, et Annam Ponze de Leon inito, ipso Josepho postulationem excitante, interim Anna alimenta ac sumptus litis petivit; et S. C. alimenta ac litis impendia subministrari praecepit; sed illorum quantitatem taxandam D. Secretario commisit: *Corduben. Disp.* 22. *Novem.* 1760. *dub.* 2.

14. Matrimonio inter Mariannam Malekonski, et Theophilum Rozdrazenki contracto, mulier nullitatis ejusdem quaestionem proposuit, sed S. C. praevio sacrae Rotae voto ejus validitatem agnovit. Vir separationem Thori, et collocationem Mariannae in Monasterium postulavit; et alimenta *die* 16. *Sept.* 1755. (19) taxata fuit a S. C. in octo aureis Hungariae pro qualibet trimestre post ejusdem ingressum in Monasterium. Inde dictum decretum controversum fuit, et validitatem ejusdem S. C. defendit: *Posnanien. Matrim.* 21. *Junii* 1760. *dub.* 3. Deinde recedendo a decisis ut partes utantur jure suo coram Judicibus competentibus S. C. respondit: 23. *Aug. ejusd. anni.*

15. Alimenta ac sumptus litis juxta taxationem faciendam a D. Secretario Franciscae Urbani pauperi a suo Viro Comite Ludovico de Vecchis appellante, et Nullitatem Matrimonii ex defectu consensus, et formae impugnante debentur: *Camerinen. seu Fabrianen. Matrim.* 27. *Junii* 1761. *dub.* 3. *confir.* 2. *Sept.* 1762.

monialibus, et primum quoad Judices ait, se providisse, cum jussit Episcopis, ut una cum Capitulo nominent judices aptos, et doctos, et integros. Insuper jubet, ut in singulis Dioecesibus eligatur aliquis, si fieri potest Ecclesiasticus, qui sit defensor Matrimoniorum, data Episcopo facultate eum removendi, et alium substituendi, si causa subest. Hujus officium erit defendere validitatem matrimonii, comparere coram judice, data sententia contra validitatem, appellare etc. Ideo det juramentum, se omnia integre, casteque praestiturum, si pro validitate data sit sententia, defensor matrimonii non appellet.

Quoad Conjuges vult, ut post primam sententiam prolatam neuter sponsus nubat, nubens, incurrat poenas in Poligamos denuntiatas. Si detur appellatio, vel ad Metropolitanum, vel ad nuntium S. Sedis, vel ad viciniorem Episcopum, defensor, qui erit destinandus ab ipso Judice appellato, praestet omnia, quae diximus praestanda a defensore primo. Tunc liceat nubere, cum duplex sententia conformis pronuntiata fuerit, dummodo aliquod impedimentum, aliquis conjux non habeat, et modo aliquid non detegatur, quod causam in pristinum deducat. Neque in Curia unica sententia valeat pro dissolutione.

(18) Censet Episcopus alimentorum, et sumptuum litis subministrationem faciendam esse habita ratione fructuum bonorum uxoris, ejusque filiorum. *Ead. caus.* 21. *Julii* 1759.

(19) *Per Summaria praecum.*

16. Impensarum, ac sumptuum litis praestationi pro causa nullitatis matrimonii agitatae inter Josephum de Guzman, et Annam Ponze de Leon locum esse S. C. declaravit. Sed quoad causam separationis Thori, quam eadem S. C. prout de jure Ordinario commendavit, ad quaestionem de expensis respondit, utatur jure suo coram eodem Ordinario: *Corduben. Nullit. Matrim.* 26. *Martii* 1763. *dub.* 3.

17. Quamvis Clara Cesarini expensas litis actae pro dissolutione Matrimonii contra suum impotentem virum Augustinum Sciamanna haud pendente lite efflagitaverat; tamen animum suum saepe expensas reposcendi declaraverat. Sed eas refici S.C. rogat modo, et responsum tulit, quoad imimpensas omnes in causa factas pro summa liquidanda coram D. Secretario, imputatis fructibus exactis a Cesarino usque ad diem soluti Matrimonii: *Spoletana Dissolut. Matrim.* 14. *Mart.* 1763.

18. Alimenta, et sumptus litis praestanda sunt nobili Nicolasiae Blasio pendente judicio super Matrimonii validitate, et a privigno viri defuncti Marchione Raymundo de Patino, qui causam prosequutus est, et in summa vero a Card. Praefecto praefinienda debentur: *Caesaraugustana Matrim.* 10. *Martii* 1770. *dub.* 2. *confirmat.* 16. *Martii* 1771.

Matrimonium celebratum per verba de futuro *Vide Sponsalia*.

§. II.

Matrimonium sub conditione contractum.

1. Johanna Frontina cupiens in matrimonium collocari, Johannem Antonium Lucatellum in virum ducere promisit, ac per verba de praesenti coram Parocho, et testibus cum eo libere contraxit. Verum post triduum matrimonio minime consumato eadem Frontina Lucatellam e domo ejecit, eo quod ipsa nuptam se fecerat cum conditione pluries antea expressa nimirum si scuta quatuor millia haberet: hac deficiente conditione, ut nullum, atque irritum matrimonium declararetur coram Episcopo Perusino olim vicegerente institit, et S. C., ad quam super validitate matrimonii delata fuerat quaestio, respondit; secundum ea, quae proponuntur, constare de validitate matrimonii: *Romana Matrim.* 23. *Januar.* 1666.

2. Matrimonium contraxit cum Anna Ghinzona Johannes Johannonus cum declaratione tamen, quod suum praestabat consensum sub conditione, et praesupposito, quod Anna esset Virgo. Matrimonium non consumavit Johannes, ut rem detegeret, prout tertia nocte comperiit Annam utero gravem, ac insuper fassa fuit a proprio patre compressam fuisse, ac quinque lapsis a matrimonio mensibus prolem edidit. Pater in exteras Regiones profugus abiit, ac soluta ingenti pecuniarum summa in patriam rediit. Vir ad uxorem redire noluit, ac judicium nullitatis instituit. Conditionis appositio in matrimoniali contractu, et abstinentia a copula ex confessione conjugum dumtaxat haberi potuit, et S. C. non constare de Matrimonii nullitate censuit: *Novarien.* 24. *Februar.* 1720.

3. Johanna Agnes de Almada Carnide, ut propriae consuleret aestimationi, cui ex frequenti Ludovici Quifel Barberini consuetudine detractum fuerat in matrimonio stabili, et certo collocari postulavit, conditione tamen adjecta ingrediendi Religionem, et in ea profitendi, antequam matrimonii consumatio sequeretur, cui expresse renunciavit, omnique juri ex matrimonio sibi spectanti, et epocham exaravit, in qua haec omnia servare pollicitus est, aliter matrimonium nullum declarans: haec testibus patefa-

cta fuere, ac matrimonium inde contractum. Coram Judice Ordinario actum fuit de viribus hujusmodi matrimonii, qui validum illud declaravit; auditor nuntiaturae sententiam revocavit, et S. C. rescripsit; dilata, et examinentur formaliter Parochus, uterque Conjux; et testes matrimonii, quatenus non fuerint examinati formaliter: *Ulyssiponen. Occid. Nullit. Matrim.* 16. *Martii* 1720. Deinde sub die 8. *Julii* 1724. ex hactenus deductis matrimonium esse nullum in casu etc. fuit resolutum (20).

4. Johannes Baver Catholicus Eystettensis Dioecesis in Saxonia morans rem habuit cum Christina haeretica, coactus itaque fuit a Senatu ad matrimonium ineundum, prout coram Ministro haeretico initum fuit, adjecta tamen expressa conditione ex parte viri, *si Christina mecum se contulerit ad meam patriam catholicam*. Post annum cohabitationis, ac susceptam prolem, quam Christina interfecit, eidem denunciavit Johannes se eam amplius nolle in suam Conjugem indeque in patriam suam rediit, ibique interpellationem misit Christinae; an vellet conditioni satisfacere; sed haec ex decreto Ministri haeretici obtinuit approbari divortium, et ad alias nuptias transiit. Johannes vero rem habuit cum consobrina sua, eamque coram Ministro haeretico desponsavit; obtinere autem cupiens Apostolicam dispensationem a Sacr. Poenitentiaria super impedimento secundi gradus consanguinitatis, et revalidationem secundi matrimonii, institit coram Ordinario Eystettensi pro declaratione nullitatis primi matrimonii; propositaque causa in S. C. et re mature perpensa rescriptum fuit ad mentem: *Eystetten. Matrim.* 9. *Febr.* 1732. Inde fuit constare de nullitate prioris matrimonii in casu, de quo agitur: 21. *Junii ejusd. anni*.

5. Josepho Bosons, et Eulalia Galambi communi consensu propugnantibus matrimonium inter ipsos initum invalidum esse; tum quia a muliere adjecta fuerat conditio, quod memoratus Joseph seorsim ab Avia, et Matertera deinceps commoraretur; tum etiam quia Josephi Procurator constitutus ad stipulanda capitula matrimonialia sub conventione dotis in libris 1400. Mandati fines excesserit subscribendo Capitula, in quibus dos constituta fuerat in libris 1120., proposito itaque dubio super matrimonii validitate rescriptum fuit, dilata, et scribatur stricte super mandato procurae: *Barchinonen. Matrim.* 21. *August.* 1734. ac inde validum censuit matrimonium S. C., et quoad Josephum constabat de ejus voluntate etiam quoad minorem dotem: 23. *April.* 1735.

6. Mandatum procurae dedit Francisco Antonio Astimae Dominicus Gesta ad hoc ut matrimonium contrahe-

(20) „ Per eumdem saepe laudatum textum *in cap. Si conditiones, de conditionibus appositis*. Ea enim conventio, in pactum expresse deducta, qua mulier a se abdicavit potestatem in corpus viri, et vir similiter in corpus mulieris, aperte contraria est substantiae matrimonii: sicut docet Sanctus Thomas *in* 4. *sent. dist.* 28. *quaest. unic. art.* 4. *ad* 3., cui consentiunt S. Bonaventura, Hadrianus Pontifex, Richardus, aliique inter antiquos, quos memorat, sequiturque *Sotus in* 4. *sent. dist.* 29. *quaest.* 2. *art.* 3. Neque dissentiunt recentiores, Sanchez *de matrim. lib.* 5. *disp.* 10. *per tot.* Layman *lib.* 5. *tract.* 10. *part.* 2. *cap.* 7. *num.* 9. Gonzalez *in cap. Si conditiones, sub num.* 8. *de condit. appos.*, Salmaticenses *Oper. Moral. tom.* 2. *tract.* 9. *de matrim. cap.* 7. *dub.* 3. *per tot. et praecipue* §. 95. " Haec Benedictus XIV. *De Synod. Dioeces. lib.* 13. *cap.* 22. *num.* 10. *edit. Rom. anni* 1755. *in fol. pag.* 631. Plura habemus etiam in hac causa apud Advocatum Pitonium *tom.* 3. *Discept.* 58. qui matrimonium illud totis viribus impugnavit.

ret cum puella Maria Magdalena Martinenghi, exinde procuratori suo antequam matrimonii celebratio fieret, epistolam misit, qua eidem injunxit, ut nisi dos antea solveretur, matrimonium nullatenus contraheret, haec enim expressa conditio per oblivionem a Notario omissa in mandato procurae requirebatur a sponso, qua deficiente nullum praestare consensum ipse declaravit: nihilominus matrimonium, absque eo quod dos solveretur, celebratum fuit. Puella virum, quem divitem existimabat, pene pauperem comperiit; novit vir dotem solutam non fuisse; graves inde factae sunt inimicitiae, quae nullo modo componi potuere; supplicavit puella pro declaratione nullitatis matrimonii. Dominicus consensum quam libentissime praestitit: Conjuges non solum numquam cohabitarunt; sed nec in eadem Civitate permanserunt. Matrimonii defensor epistolam praedictam suspectam habuit, et S. C. censuit non constare de nullitate matrimonii: *Adjacen. Matrim.* 6. *Maii* 1752.

§. III.

Matrimonium quoad Consensum, ejusdemque Renovationem.

1. Difficultate exorta; an posset consensus matrimonialis iterari coram Parocho, et testibus, quando contrahentes asserunt medio juramento, se alias coram Parocho, et testibus praestitisse, ac proposito dubio; an in conscientia, et absque peccato possent praefati contrahentes coram dicto Parocho, et testibus renovare consensum? responsum fuit negative, et ad mentem (21) *Dubium Matr.* 18. *Novem.* 1684.

2. Obtenta dispensatione super affinitatis impedimento ex copula illicita cum Sponsae Matre habita per Datariam Apostolicam ab Amico de Federico, et Beatrice de Luce, exequi non potuit breve, ex quo habita fuerit notitia alius impedimenti criminis, sponsi tamen matrimonium coram Parocho, et testibus contraxerunt, ac tres filios procrearunt: in se autem reversi occasione Missionum S. C. adierunt, et quum ad primum dubium responsum fuisset, procedendum esse ad executionem Brevis Datariae, quaesitum fuit etiam, an consensus coram Parocho, et testibus renovari deberet ex quo affinitatis impedimentum erat publicum? S. C. pro renovatione respondit: *Reatina* 13. *Julii* 1725. *dub.* 2.

3. Super anxiis rebus, quae tenenda esset sententia, Episcopus Chiensis S. Congr. de Propaganda consuluit, aperiens, quod contracto matrimonio juxta Sacr. Concil. Trid. inter Josephum Odiber, et Angelicam Molin, vir nunquam cum uxore cohabitaverat, ac inde discesserat, aliudque matrimonium cum Gaetanula Aliprandi in Civitate Teni iniit: rediit inde ad civitatem Chiensem, ac novum matrimonium fassus est, asserit insuper se deceptum in primo matrimonio, adeoque nullum praestasse consensum in actu celebrationis, seque paratum esse Angelicam prorsus deserere: id coram Parocho, aliisque testibus fide dignis expressit, hac de causa occulte latet, an stante deficientia interni consensus nullum reputari posset pri-

(21) „ Et mens fuit, uti adnotatum invenitur ab R. P. D. Altovito tunc Secretario, quod modernus Parochus recepta etiam oretenus depositione testium, qui interfuerunt contractui matrimonii, atque recepto ipsorum Conjugum juramento super veritate dicti contractus matrimonii, sibique per eosdem conjuges exhibito duplicato literarum poenitentiariae, matrimonium hujusmodi describat in libro " *In Annot. Secret.* 9. *Sept.* 1724. §. 14.

mum matrimonium vel quatenus validum; an concedenda foret dispensatio? et S. C. respondit ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem: (22) *Chien.* 12. *Martii* 1729.

4. Julia della Corte, et Joseph Calvani coram Archipresbytero Metropolitanae Ecclesiae, et Parocho Regionis S. Scholasticae verba consensum ad matrimonium ineundum exprimentia protulerunt adstantibus testibus. Disceptatum vero fuit; an de praesenti, vel de futuro matrimonium contrahere voluissent? et proposito dubio; an constaret de matrimonio contracto? S. C. respondit dilata, et coadjuventur probationes juxta mentem (23): *Baren. Matrim.* 29. *Aug.* 1733., ac inde rescripsit affirmative. 18. *Decem.* 1734. *dub.* 1.

5. Antonia Brescia contendit matrimonium de praesenti initum fuisse inter ipsam, et Dominicum Pellegrinum Sforza coram Parocho clandestine tamen: e contra matrimonium tantum de futuro contractum fuisse propugnat Dominicus, qui aliam inde duxerat uxorem: Parochus in sua depositione potius matrimonium de futuro, quam de praesenti contractum fuisse testificatur, e contra vero testes affirmarunt: proposito dubio super matrimonio praedicto, S. C. respondit, dilata, et examinentur testes formaliter juxta instructionem: *Tranen. Matrim.* 6. *Decem.* 1738., completo examine rescriptum fuit constare de Matrimonio inter ipsos contracto: 4. *Maii* 1743.

6. Marianna Arandiga, et Joseph Rosell coram Parocho, et testibus matrimonium contrahere curarunt: inde vero Joseph nullum matrimonium dixit, ex quo consensum non expressit, quodque subdole ad ineundum Conjugium inductus fuit a parentibus Mariannae. Ex Parochi, et testium examine patuit, quod ex gestis ambo Sponsi consensum non coactum praestiterunt utrique, quodque non obstantibus objurgationibus testium, et Parochi matrimonium contrahere conati fuerint, adeoque S.C. pro validitate rescripsit: *Valentina Matrim.* 28. *Januar.* 1741.

7. Fraudibus, machinationibusque, quas D. Secretarius ob verecundiam in folio exprimere noluit, contractum fuit matrimonium inter Violantem Josepham Henriquez de Almada, et Ludovicum Franciscum Sanchez de Baena. Violantes pro declaratione nullitatis matrimonii ob defectum tum interni consensus, tum veri, et proprii Parochi deprecatus est S. C., quae rescripsit dilata, et ad mentem (24): *Lisbonen. Matrim.* 16. *Febr.* 1748. Deinde respondit constare de nullitate matrimonii: 14. *Decem. ejusd. anni.* Instante vero Ludovico pro retractatione judicii rescriptum fuit dilata, et ad mentem (25). 17. *Maii* 1749: Postmodum

(22) *Vide not.* 80. *tom.* 3. *pag.* 106.

(23) Injunxit S. C. nova afferri documenta, quae rem magis planam facere in alterutram partem possent. *Eadem caus.* 20. *Martii* 1734.

(24) Mens fuit, ut committeretur Nuntio Apostolico juxta Instructionem „ Instructio autem haec fuit, ut praeviis interrogatoriis dandis ex officio a Promotore Fiscali illius Tribunalis, et dato etiam defensore matrimonii, si nullus ex parte Ludovici Francisci Sanchez de Baena defensor assisteret, testes a puella Josepha Violante Henriquez de Almeda inductos, aliosque forsan inducendos formali examini subjiceret, ceterasque probationes ab utraque parte afferendas formaliter, ac servatis servandis reciperet, necnon Processum ita compilatum ad S. C. transmitteret, et ulterius liberam voluntatem supradictae puellae explorare, et de ea S. C. certiorare non omitteret tributa in hunc finem eidem Nuntio Apostolico facultate illam transferendi, ac collocandi, quatenus opus fuerit, in alio sibi beneviso Monasterio. *In Thesaur. tom.* 17. *pag.* 64.

(25) Mens fuit, ut Nuntius Apostolicus

praevio recessu a decisis non constare de nullitate matrimonii edixit: 24. *Januar.* 1750. confir. 6. *Junii ejusd. anni*. Ut definitionem praedictam firmiorem redderet Ludovicus, curavit, ut cofirmaretur a Summo Pontifice edito Brevi, interim vero a Violante comperta fuit Apostolica Dispensatio contrahendi praefatum matrimonium non obstante impedimento tertii, et quarti gradus simplicis consanguinitatis a San. Mem. Clementis XII. concessam, e contra vero certior facta fuit de eodem impedimento ex utroque latere, adeoque duplicis praedicti gradus, quod quum expressum non fuisset, nullum ex peritorum consilio putavit matrimonium: idipsum innotuit Ludovico, qui SSmo Dno Nro defectum praefatum exposuit, postulavitque literas in forma *perinde valere*, ex quo Violantes impedimentum ignoraret, easque obtinuit; ast obtenta a Violante aperitione oris, proposita denuo fuit causa in S. C. quae rescripsit dilata, et ad mentem (26) 2. *Aug.* 1755., ac tandem rescriptum fuit literas Apostolicas in forma *perinde valere* expeditas servandas non esse; itaut standum sit in primo loco, minime vero in secundo, et tertio loco decisis, adeoque nullitas matrimonii declarata fuit: 13. *Sept. ejusd. anni* (27).

8. Matrimonium quasi clandestinum celebraturus Comes Ludovicus de Vecchis cum Francisca Urbani ejus matris cubicularia coram Parocho, et testibus haec ut retulit Parochus, protulit verba; *Sappiate, che io voglio per mia legitima Sposa Checca Urbani*, et ipsa respondit; *Io confermo lo stesso*. Haec familiaria verba esse contendit Ludovicus, nec consensum praeseferentia: insuper controversum fuit; num revera Parochus, et testes verba audierint; proindeque num servata fuerit forma Tridentini quoad Parochi, et testium praesentiam? et S. C. rescripsit denuo examinentur testes formaliter in Urbe juxta instructionem et ad mentem: *Camerinen.*, *seu Fabrianen. Matrim.* 11. *Sept.* 1762. *dub.* 1. *et* 2. Concordia inter contrahentes inita fuit, et Francisca claustralem vitam elegit, Ludovicus dotem sumptus pro Religionis ingressu, ac annuum Livellum promisit: expetitum itaque fuit S. C. beneplacitum ad professionem emittendam, et S. C. stetit in decisis sub diebus 11. *Sept.* 1762., *et* 28. *Sept.* 1765., ac tandem non constare de matrimonio resolutum fuit: 4. *Junii* 1768., confir. 17. *Sept. ejusd. anni.*

9. Josephus Secundus Vigna coram Vicario Curato Metropolitanae Ecclesiae annulum ostendens, et Angelam

Violantem collocaret in alio Monasterio, in quo nullae essent utriusque partis consanguineae ibique dictus Nuntius per se ipsum Violantem rogaret de sua voluntate, tum ratione contrahendi matrimonium cum Ludovico Sanchez de Baena, tum ratione revocationis mandati Procurae antequam matrimonium contraheretur, ut eam certiorem faceret matrimonium contractum fuisse mandato Procurae ab ea integre scripto non folio albo, et tantum ab ea subscripto cum duo ex his foliis subscriptis tantum a Violante, et adhuc albis edita fuerint in actis Sacri Tribunalis a Ludovico: ut demum ipse Nuntius Apostolicus testes illos audiret, qui de re omni instructi esse possent: *Ex Thesaur. tom.* 17. *pag.* 60.

(26) Mens fuit, ut coram Nuntio Apostolico examinarentur testes formaliter, et compulsarentur juxta instructionem: *Ead. caus.* 2. *Aug.* 1755.

(27) Bened. XIV. Decretum edidit die 27. Sept. 1755. super nullitate praenarrati matrimonii, quod roboravit Apostolica Auctoritate per Constitutionem *Etsi matrimonialis* die 30. Sept. ejusd. anni (*Bull. ejusd. tom. IV. pag.* 150.) emanatam, in qua Decretum subnectitur.

Duffourn indigitans, dixit velle ipsam in Uxorem ducere, eamque affirmativam vocem tantum protulisse asserebatur. Parochus statim in Sacrarium se recepit: instante vero Josepho, seu potius ejus patre Matrimonii nullitas proposita fuit ex defectu consensus puellae; testes tamen in Matrimonio adhibiti de consensu deposuerunt; Parochus vero nullum a puella audivit verbum: quaesitum itaque fuit, quid verba Josephi, quid puellae silentium indicet? et S. C. validum matrimonium dixit: *Taurinen. Matrim.* 26. *Januar.* 1771.

§. IV.

Matrimonium ad contrahendum quandoquis adstringi debeat.

1. Delegatus ab Episcopo Vintimili sententiam protulit, quae Bottonum absolvit a qusdam praetentione, quam Luisetta adversus ipsum excitaverat, ex quo sese ab ipso defloratam asserebat sub spe Matrimonii, ac ad Matrimonium secum contrahendum Bottonum adstringi postulaverat; itaut ipse cum Catharina conjugium inire non posset. Res relata ad S. C. resolutum est, Thomam Bottoni non teneri ducere in Uxorem Luisettam, sed judicandum esse liberum ad contrahendum cum alia muliere: *Ventimilien. Spons.* 2. *Maii* 1722.

2. Vicarius Generalis Majoricensis Antoniam Mariam Massanes condemnavit ad contrahendum Matrimonium de praesenti in faciem Ecclesiae cum Matthia Roig. Asserebat Antonia locum non esse coactioni, eo quod in aetate 18. annorum constituta fugam a paterna domo arripuerat associante Roig, ac in sponsalibus contrahendis deocepta fuerat, ac insuper odium inter ipsam, et Matthiam supervenisse S. C. validitatem sponsalium agnovit, et coactioni locum non esse, sed tantum esse monendum: *Majoricen. Spons.* 24. *April.* 1723. *dub.* 2.

3. Barbara Margarita Kreagh Angla Vidua relicta a Jacobo Nevetio Caesariis copiis aggregato matrimonium contraxit coram Capellano Exercitus praedicti cum Josepho Pompejo Romano absque eo quod nec ipse nec Barbara praedictis copiis pertineret: factis vero inter Conjuges dissidiis, postquam de nullitate matrimonii utpote coram proprio Parocho non contracti responsum fuerat a S. C. quaesitum etiam fuit; num vir ad contrahendum obligatus foret; itaut si foeminam dolo malo ad matrimonium adduxisset, damnum repararet, extante insuper gemina prole ex dicto matrimonio suscepta? et S. C. respondit, dilata et coadjuventur probationes juxta mentem: *Neapolitana Matrim.* 19. *Sept.* 1733. *dub.* 2.

4. Elias Miloscevich accusatus fuit de stupro cum Anna Vocativo commisso, quae gravis utero affecta fuit, ac ideo in vinculis conjectus. Judicis Laici sententia damnatus fuit ad nuptias contrahendas, vel ad solvendum aureos biscentum, et carcerem per semestre sustinendum: aureos solvit, carceremque passus fuit Elias inde vero germanus frater Annae in Curia Ecclesiastica postulavit, ut Elias ad illam ducendam in matrimonium adigeretur ex causa stupri cum fide matrimonii, ac pro nuptiis sententia prodiit: Elias itaque Curiam adiit Laicalem, quum stupri crimen mixti esset fori, et arbitrium obtinuit, aut illam sibi copulandi, aut dotandi; hinc solvit statutos nummos aureos. Deinde dubio in S. C. exhibito, decisum fuit constare de statu libero praedicti Eliae ad effectum matrimonium contrahendi quam maluerit: *Ragusina* 28. *April.* 1770. *dub.* 1.

Reliqua *Vide Sponsalia* §. *I.*

§. V.

Matrimonium quoad Conversionem Conjugatorum.

1. S. C. censuit, si SSmo Dno placuerit, dispensationem petitam suscipiendi Ordines Sacros de consensu Uxoris concedendam esse Johanni de Monheron in forma tamen commissaria, verificatis aetate ipsius 62. annorum, et aetate Uxoris 58. annorum, quodque ipsa emiserit votum solemne castitatis in manu Archiepiscopi Parisiensis; et quod ex testimonio ejusdem in dicta Uxore cesset omnis incontinentiae suspicio, et ipse sit benemeritus Sedis Apostolicae ob servitium peractum Sacrae Congregationi de Propaganda Fide: *Parisien.* 6. *Maii* 1645.

2. Franciscus Felicini annorum 61. vir Mariae Petrusini aetatis annorum 65. virginis, assumpto habitu inter Patres Minimos S. Francisci de Paula supplicat dispensationem, ut ad minores, et sacros ordines promoveretur, consentiente muliere. S. C. annuit dummodo votum solemne castitatis mulier in manibus Ordinarii emiserit: *Conversana Dispens.* 16. *Martii* 1675.

3. Quum quaedam Mulier Lucensis post Matrimonium cum quodam Viro contractum cum aliis carnale commercium habuisset, postulavit facultatem ingrediendi in Monasterium, et in eo professionem regularem emittendi, licet Vir in Seculo remaneret, S. C. precibus minime annuit. Ex relatione enim Episcopi deprehendebatur, quod Oratrix pluribus prostituta fuerat jubente Viro; in nova autem relatione dixit Episcopus non subsistere in facto, vel saltem deficere probationes judiciales de lenocinio, quod supponebatur a Viro patratum, et S. C. causam in folio describi mandavit; hinc proposito dubio; an Oratrici indulgendum sit, ut Viro in Seculo constante, professionem in Monasterio Conversarum emittere valeat, et S. C. affirmative respondit, emisso per Virum castitatis voto; et proinde benigne indulsit Oratrici, ut veris existentibus narratis, regularem habitum in Monasterio Conversarum Civitatis Januae suscipere in eoque servatis alioquin servandis professionem emittere, pro arbitrio, et prudentia Card. Spinolae Episcopi Lucensis libere, et licite valeat: *Lucen. Profess.* 14. *Novem.* 1682.

4. Maria Cardenoine matrimonium contraxit cum nobili viro Michaele Despoi, cum quo cohabitavit per plures annos, ac liberos suscepit: post lapsum nonnullorum annorum Michael ingressus est religionem PP. Minimorum, et expleto probationis anno professionem protulit, facto a Maria Voto simplici castitatis; ast Maria summo Pontifici preces porrexit ad Virum vindicandum, ex quo in juvenili aetate constituta se continere non valeat, et quod invita, ac reluctans adducta fuerit ad consentiendum ingressui Viri in Religionem, ac ad votum simplex emittendum: preces ad S. C. remissae fuere, quae respondit, dilata, et fiant probationes super metu; *Taronen.* 7. *Sept.* 1720.

5. Maria Victoria Fossa Uxor Francisci Venatio ita aliorum obscenae libidini suum corpus addixit, ut instante viro pluries detenta fuerit in magno publico Hospitio, in quo impudicae mulieres custodiri solent: Vir ad cohabitandum redire noluit, Maria Victoria divina favente gratia animo se proposuit ingredi Monasterium Conversarum, et in eo Professionem Regularem emittere, vir paratus ad consensum praestandum, dotemque restituendam, ac nisi genitores jam senescentes haberet, etiam ipse professionem regularem in aliquo Religioso Ordine eliceret, facultas igitur praedicta a Maria Victoria petita fuit, licet Vir in

seculo remaneret: S. C. rescripsit; posse permitti Mariae Victoriae, ut Monasterium ingrediatur, et in eo professionem regularem emittat, accedente consensu Viri canonice praestando, et accedente voto continentiae ab eodem emittendo, donec Uxor vixerit: *Januen.* 2. *Maii* 1722.

6. Non constare nullitate matrimonii initi inter Comitissam Franciscam de Troilis, et Marchionem Johannem Franciscum Nembrini declaravit Congregatio quatuor Cardinalium a SSmo deputata; prout etiam pronunciavit non constare de non consummatione, nec esse locum ingressui in Religionem ad effectum professionis emittendae; optans igitur Nembrini amicabiliter revocare Conjugem suam ad maritale consortium, voluit ipsam collocare apud honestam Matronam extra Monasterii septa ad ipsius placitum potius quam severiora Canonum remedia implorare, adeoque scire studuit, quomodo esset providendum? et S. C. respondit ad mentem (28) cum SSmo juxta petita: *Anconitana Matrim.* 10. *Sept.* 1735.

7. Conjuges Franciscus Pignacco, et Anna Maria Gaudecia solemne Castitatis Votum emittere cupientes dispensationem postularunt: neuter in Religionem ingredi poterat tum ob senilem aetatem supra 67., tum ob habituales eorum aegritudines, quibus afficiebantur. Iidem Conjuges unicum filium jam uxoratum habebant, et omnes more nobilium vitam ducebant; adeoque seorsim vivere poterant. Episcopus omnia confirmavit; et S. C. pro dispensatione rescripsit, dummodo habitent in separatis domibus: *Panormitana* 20. *Maii* 1752.

8. Ob Viri imbecillitatem consummari non potuit matrimonium initum inter Annibalem Caesareum, et Annam Elisabeth Scorno, et S. C. constare de matrimonio rato, et non consummato rescripserat: Annibal vero causae propositionem curaverat, ut Religionem approbatam ingredi posset ad effectum in ea profitendi, et id Annibali licere responsum fuit: *Neapolitana Matrim.* 11. *April.* 1761. *dub.* 2. *confir.* 18. *Julii ejusd. anni.*

9 Nicolaus Ruiz de Turre clam matrimonium contraxit cum Elisabeth Ribot disparis conditionis: aliquot mensibus cum uxore vixit, unius filius ex hoc matrimonio natus infans obiit. Nicolaus Militiae adscriptus Africam petere coactus est: uxorem itaque in Monasterio reliquit, cui omnia ad vitam necessaria nunquam defuerunt: mulier habitum religiosum indui desideravit, viro consentiente, ac omnia libenter dante: Episcopus de vitae honestate mulieris, ac ejus vocatione ad statum religiosum retulit, Episcopus Gadicensis de bonis moribus Viri testimonium exaravit, qui quamvis in seculo maneret, paratus tamen erat ad perpetuae castitatis votum emittendum, immo in manus Episcopi jam expresserat, quatenus Elisabeth in Domino nupsisset: advenerunt novae probationes de enixo desiderio praedictae Elisabeth solo pietatis intuitu, ac de non bona valetudine Viri, et S. C. respondit; expectet et ad mentem: *Barchinonen.* 23. *Novem.* 1765. Minime sufficiens visa fuerat aetas viri annorum 55. ad vitandum incontinentiae periculum, elapso biennio in Indias profecturo Nicolao, ubi moram ducturus erat per octo annos computato itinere; preces iterum fudit Elisabeth saltem pro ad-

(28) Mens fuit, ut Francisca Troili Nembrini collocetur apud honestam matronam de consensu Marchionis Jo. Francisci Nembrini ejus viri elegendam: *Lib. Decr.* 85. *fol.* 359.

missione ad tirocinium, professionem dilatura tempore S. C. beneviso, ipsa in aetate annorum 32. metuebat, ne in posterum Moniales dissentirent, quae pro admissione ad tirocinium jam consenserant, et S. C. proposito dubio; an et quomodo liceret Elisabeth religiosum habitum suscipere, et regularem professionem emittere? respondit, pro gratia admissionis ad habitum et novitiatum, et ad professionem non admittatur inconsulta S. C. 21. *Novem.* 1767.

10. Francisca Franzoni matrimonium rite contraxit cum Johanne Baptista Orelli, quo cum per quatuor menses cohabitavit, ortis vero dissidiis inter germanum fratrem Franciscae, ejusque Virum, ad Monasterium convolavit, ubi Religioni nomen dare declaravit, reclamante tamen Viro, qui primum de consummatione deposuit, inde de consummatione quoad seipsum, minime quoad ejus Conjugem, deputatae fuerunt Obstetrices, quae de virginitate Franciscae retulerunt; efformatusque fuit processus, et Francisca jurejurando declaravit matrimonium consummatum non fuisse; instante itaque Francisca rescriptum fuit non licere professionem emittere: *Comen. Matr.* 28. *Januar.* 1769.

11. Matrimonium inter Vincentium Confalone Marchionem Petinae, et Catharinam Bajonam initum nullum declarari postularunt conjuges ob viri imbecillitatem; praesertim vero Vincentius de non consummatione declaranda solicitus fuit, ut Religionem approbatam ingredi posset ad effectum in ea profitendi: mulier incorrupta ab Obstetricibus renunciata fuit, pariter viri inertia a Medicis, et Chirurgis recognita, uterque conjux, et septima propinquorum manus de non consummatione deposuerant; sed Vir, dum anteacto tempore uxorem, quae ad Monasterium convolaverat, repetiit, consummationem fassus fuerat, et S. C. negativum dedit responsum: *Neapolitana Matr.* 28. *Apr.* 1770. reproposita causa ad instantiam amborum Conjugum rescriptum fuit; dilata, et coadjuventur probationes servata forma const. Benedictinae (29). 28. *Sept.* 1771. Confecto autem processu rescriptum fuit, praevio recessu a decisis licere Marchioni Vincentio ingredi Religionem approbatam, et in ea profiteri, et ad mentem (30): 18. *Julii* 1772. *confir.* 19. *Sept. ejusd. anni.*

§. VI.

Matrimonium quoad Denunciationes.

1. Occasione dubii; an ternae denunciationes ante Matrimonii contractum praemittendae sint loco sponsalium, quorum nulla fit mentio in decretis Concilii Trid. (31)? censuit, nihil de hac re decretum esse a Trid. Con: *Dubium anni* 1574. *dub.* 5.

2. Theodorus Bertoncellus de terra

(29) *Dei Miseratione* 3. *Novem.* 1741. Benedicti XIV (*Bull. ejusd. tom.* 1. *pag.* 36.) *Vide not.* 86. *seq.* In hac matrimonialium causarum judicia coram quibus, et quo ordine, ac forma peragenda sint, constituitur.

(30) Mens fuit, ut Marchionissa Catharina libera non remaneret, nisi post expletum a Marchione Vincentio integrum tyrocinium, emissamque professionem, idque eidem Marchionissae notificaretur: *tom.* 51. *pag.* 141. §. *Rescripta Thears. Resol.*

(31) *Sess.* 24. *cap.* 1. *de Reform. Matrim.* ubi legitur „ Sacri Lateran. Conc. sub Innoc. III. celebrati vestigiis inhaerendo, praecepit, ut in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter a proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter Missarum solemnia publice denuncietur, inter quos matrimonium sit contrahendum, quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum apponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii in facie Ecclesiae procedatur " Hoc Tridentini decreto ampliata est Decretalis Innocentii III. *rel. in cap.* 3. *Cum inhibitio de Clandestin. desponsat.* §. 1., in qua statuitur,

Guastaldae Meridianam Paganellam Romanam in Matrimonium ducere cupiens, in Ecclesia ter a proprio Parocho Matrimonium hujusmodi denunciari curavit: his expletis ad Matrimonii celebrationem devenire eos prohibuit vicesgerens Archipresbyteri, quia Romae denunciatum non fuerat Matrimonium, ubi ortum habuit Meridiana, quae quum vagans non fuerit, ac per octo circiter annos Guastaldae moram fecerit, una cum Sponso Supremum adiit Tribunal ut absque aliis denunciationibus Matrimonium perfici posset, et rescriptum fuit; nihil obstare quominus Oratores possint contrahere Matrimonium: *Terrae Guastaldi* 1579.

3. Ad postulandum, an Ordinarius possit ex causa dispensare, ut dum canitur Vesper, possint fieri denunciationes diebus tamen festis? posse ex gratia a S. C. respondetur: *Avenien.* 25. *Oct.* 1586. *dub.* 13.

4. Matrimoniales denunciationes remittere nulli plane inferiori etiam Episcopalem jurisdictionem habenti, aut nullius etiam Dioecesis existenti licere resolvitur: *Pacen.* 12. *April.* 1601.

5. Bartholomaeus Joannes Titta origine Senogalliensis in Matrimonium conjungi desiderans extra locum originis supplicat declarari, an praeter fides status liberi, necessario faciendae sint denunciationes Matrimoniales etiam in loco originis, prout praetendit Parochus, coram quo Matrimonium contrahi debet? et S. C. respondit denunciationes etiam in loco Originis esse necessarias: *Senogallien.* 29. *Jan.* 1684.

6. Denunciationes pro Oblatis, aliisque Mulieribus Conservatorii sub instituto S. Clarae Casalis Pentae terrae S. Severini exeuntibus a dicto conservatorio ut nubere possint, fieri debere in Ecclesia Parochiali pro tempore habitationis S. C. decrevit: *Salernit. Jur. Par.* 19. *Aug.* 1702. *dub.* 7.

7. Johannes Petrus Ferrarius ex oppido S. Agathae Dioecesis Vercellarum Matrimonium iniit in faciem Ecclesiae per verba de praesenti cum Anna Maria Pramajori e loco Borzani ejusdem Dioecesis, praemissis denunciationibus in Ecclesia Parochiali memorati oppidi. Omissae vero fuerunt denunciationes in Parochiali Borzani de consilio Parochi, qui eas non esse necessarias in loco Originis, ex quo Anna Maria moram in dicto oppido per decennium vita sui primi mariti durante traxerat, arbitratus est. Hinc audita S. C. non esse necessarias in loco Originis denunciationes constituit: *Vercellen.* 6. *Maii* 1719. *dub.* 1.

8. Felix Dolci ortus in oppido S. Elpidii Firmanae Dioeceseos a prima aetate Maceratam venit, ubi domicilium habuit usque ad mensem *Junii* 1729. Senogalliam inde se contulit, ac sponsalia iniit cum Victoria de Luca. Protulit testimonium Curiae Maceratensis de ejus libere statu; at Vicarius Capitularis voluit, ut etiam de denunciationibus in sua Parochia Maceratensi, in qua per 20. annos moram duxerat, expletis doceret; et S. C., ad quam ille adiit, censuit denunciationes non esse faciendas etiam in dicta Parochia: *Senogallien.*, *seu Maceraten. Matrim.* 3. *Apr.* 1734.

9. Quum ex privilegio Summ. Pontif. concessum fuisset pluribus populis, ut diebus quibusdam festis audito sacro servilibus vacare possent operibus ratione egestatis, quod privilegium ampliatum inde fuit etiam ad dispensationem audiendi sacrum; ita tamen ut sanctorum, et solemnitatum officia, et Missae tam in iisdem abrogatis fe-

ut matrimonia contrahenda publice in Ecclesia denuncientur, competenti termino praefinito, intra quem, qui illa voluerint impedire, impedimentum opponant.

stis, quam in eorum vigiliis retineri, et sicut antea in quacumque Ecclesia celebrari deberent. Dubitavit Episcopus Brunensis, an denunciationes matrimoniorum supradictis diebus, quibus tamen eadem populi frequentia in Ecclesia convenire consueverat, expleri possent? et more majorum Sedem Apostolicam consuluit, quae rem commendavit Card. de Zelada, ut rem perpenderet, suamque aperiret sententiam quae affirmativa fuit judicio, et prudentiae Episcopi usum remittendo. S. C. respondit scribendum esse Episcopo juxta mentem: *Brunen.* 17. *Junii* 1780.

10. Episcopus Catanae S. C., quae omnibus consilia sua dispensat, exposuit, quod is facultatem matrimonio assistendi cuidam Sacerdoti tribuerat, qui ab eo poposcit, ut denunciationes praemittere dispensaret, cui petitioni negativum Episcopus retulit responsum; at Sacerdos intellexit, ut matrimonium prius celebraretur, ac inde sponsi donec denunciationes fierent, separati manerent; et ita factum est, qua de causa incertum est, an matrimonium de quo agitur fuerit validum, et licitum? *affirmative in omnibus in casu de quo agitur* S. C. respondit: *Catanien. Dub. Matrim.* 20. *Jan.* 1798.

§. VII.

Matrimonium Filiorum Familias, seu invitis Parentibus contractum.

1. Non constare S. C. censuit de matrimonii nullitate inter Josephum Coulon, et Gabrielem Arnaud initi, licet ex Decreto Parlamenti Aquarum Sextiarum nullum fuerit judicatum, quia contra patrias leges initum fuerat absque genitoris assensu; ita ut locus non sit matrimonio contrahendo inter dictum Josephum, et Magdalenam Guernardam utero gravem ab ipso redditam, utrisque Romae praesentibus: *Romana seu Massilien. in Galliis Matrim.* 17. *Novem.* 1708. (32).

2. Thomas del Conte in uxorem ducere cupiens Camillam Manganellam adversam expertus est matrem, Germanum fratrem, ceterosque consanguineos ob conditionis disparitatem, ac praesertim quia avus maternus Camillae per triennium condemnatus fuerat ad opus in portu Liburnii ob quaedam parva furta: ast sponsi postquam a Vicario Generali sub excommunicationis poena prohibiti fuerant, ne matrimonium contraherent, sese Romam contulerunt, et actibus transmissis, cognitaque causa, responsum fuit matrimonium esse contrahendum: *Florentina Matrim.* 12. *Januar.* 1726.

§. VIII.

Matrimonium quoad Impedimentum dirimens Ætatis.

1. Initis sponsalibus cum Francisco Cimino oppidi Coriolani Victoria Spatara gravi morbo languescere coepit in aetate annorum 9. cum dimidio; id-

(32) Vigore Concilii Tridentini *Sess.* 24. *cap.* 1 *de Reform.* Qua in re jus canonicum abrogat jus civile, quod parentum consensum necessarium statuit ad vim matrimonii: *Inst. de Nupt. in princ. l.* 2. 10. 11. *ff. de Rit. nupt. L.* 7. 12. 20. *Cod. de Nupt.*, Etsi obstet locus Pauli S. C. *Recept. senten. l.* 2. *tit.* 19. *num.* 2.; qui etiam ex jure civili valere inquit matrimonia, quae a filiis familias sine parentum consensu contracta sunt. De hoc Pauli loco multae sunt doctorum virorum Cujacii, Gothofredi, Vinnii, Grotii interpretationes, quas vide apud Antonium Schaintingium *ad eumd. loc. num.* 6. *Jurisprud. vet. ante Justinian. t.* 1. *pag.* 300. *ed. Lip.* 1737., et Alexium Symmachum Mazochium *in Dissert. Muscettulae de spensal.*, *et matrim. dub.* 1. *not.* 5. *p.* 21. *ed. Romae* 1766. Ecclesia autem, cujus tantum ea in re leges sequi debemus, haec quidem matrimonia inita a filiis familias contra reverentiam, qua eos prosequi decet parentes suos, semper detestata est, sed ea tamen rata firma habet. Et apud Gallos defectus con-

circo Franciscus ad tollendam quamcumque suspicionem conjugium contraxit coram Parocho, et testibus cum ipsa sponsa in lectu decumbente. Subinde eadem post biduum intacta decessit. Franciscus cupiens in uxorem ducere Hieronymam defunctae sponsae sororem reportavit dispensationem super impedimento publicae honestatis, quae directa Vicario Generali fuit. Sed hic plures excitavit difficultates super nullitate matrimonii contracti in aetate mulieris, qua viri potens non erat, et nec malitia suplebat aetatem. S. C. proinde consulta rescripsit, esse coadjuvandas probationes juxta instructionem: *Rossanen, seu Bisinianen. Dispens.* 16. *Novem.* 1715. *dub.* 1.

2. Joseph Jaquinto annorum 13. in tertio consanguinitatis gradu conjunctus Constantiae Farinae coram Parocho, et testibus per dolum in propria domo adductis, dispensationibus super gradu prohibito, ac aetatis defectu minime obtentis vigore mandati procurae mulieris nullis testibus muniti, ac tot vitiis referti, ac distinctis characteribus, praesumpsit matrimonium contrahere cum dicta Constantia. De hujus matrimonii validitate non constare S. C. quaesita judicavit: *Casertana Matrim.* 27. *Febr.* 1717. *dub.* 1.

3. Gerardus Brancaccius in matrimonium ducere cupiens Theresiam Brancacciam, cum qua etiam sponsalia contraxisse asseruit, nullitatem matrimonii inter ipsum, et Matthiam Alexandrum Miroballo initi definiri postulavit a S. C., eo quod in statu impubertatis utriusque conjugis contractum fuit, ut ex supplici libello conjici potuit; quum contra Edictum S. C., nec factum, nec summarium ab ipso exhibitum fuerat. Hinc protelata fuit responsio, et ut fieret processus coram Nuntio juxta instructionem mandatum est, addendo ad mentem: *Neapolitana Matrim.* 1. *Octob.* 1720. *dub.* 1. *et* 2. (33).

4. Heva Zakorosuscha constituta in aetate annorum novem, mensium sex, et dierum quindecim coram Parocho, et Testibus nupsit Antonio Radechi. Actum fuit de viribus hujusce matrimonii coram Epicopo Luceoriensi. Hic legitimam aetatem expectandam esse pro renovatione consensus decrevit, et interim mulier in Monasterio Slonimensi detrusa fuit. Quum venisset ad aetatem legitimam matrimonii, Heva contradixit, ac nullum fuit matrimonium declaratum. Religiosum itaque induit habitum, ac expleto tirocinio solemniter vota in eodem Monasterio emisit. Sed statim infringere professionem tentavit, et a Curia Wilnensi, in cujus Dioecesi situm est Monasterium, contrariam sententiam passa est. Hinc e Monasterio fugam arripuit, et cum Antonio Sobolem procreavit. Ambo ad Summum Pontificem confugerunt, et Congregatio particularis fuit deputata, quae constare de validitate matrimonii, sed ad cautelam esse consulendum SSmum pro illius convalidatione in radice resolvit, atque hoc decretum ejusdem Pont. Max. Breve sequutum est. Quum autem pateret exposuisse Oratores matrimonium ante ingressum in Religionem consummatum fuisse et quum pro votorum validitate a Monasterio reclamatum esset, causa ad S. C.

sensus patris secundum mentem Regum non attingebat contractus substantiam, sed tantum effectus civiles, uti ex Jueninio tradit Mazochius *l. c. not.* 12. *p.* 30.

(33) Ceterum eadem causa non fuit amplius postea reproducta in eadem Congr., sed matrimonium suum effectum habuit; ut ait Ursaya *Eccl. Disc. XVII. tom. V. part.* 2. *num.* 43., qua disceptatione jura sustinuit in favorem Theresiae, et Mathiae Alexandri.

remissa fuit cum facultate aperitionem oris concedendi; S. C., nihil de aperitione oris, addendo ad mentem, respondit: *Wilnen. seu Luceorien. Matrim., et Prof.* 21. *Junii* 1732. *dub.* 1.

5. Marianna Malekouska impubes nupsit Theophilo Roxdrazovvskio. Matrimonio consummato Patrhus Sponsae causam de nullitate matrimonii ex defectu aetatis excitavit. Officialis Posnaniensis illud nullum declaravit. Marianna inde a perito viro potens judicata, facta ei fuit nubendi facultas. Haec igitur quum omni conatu Theophilo adhaereret, ac ejus amore fragrans iterum cum ipso legitime matrimonium iniit. Sed elapsis duodecim annis consilio mutato Marianna, iterum ab Officiali Posnaniensi nullitas matrimonii decisa fuit, ac confirmata non audito Theophilo a Metropolitano Gnesnensi. Appellavit proinde Theophilus ad Sanctam Sedem, et interim Marianna alteri viro se copulavit. Causa in S. C. agitata, validitas matrimonii fuit declarata: *Posnanien. Matrim.* 4. *Maii* 1754. Deinde reproducta dilata, et ad mentem (34) rescriptum est: 22. *Junii ejusd. anni*. Denique in decisis S. C. respondit: 24. *Aug. ejusd. anni*. Denuo ex decreto Card. Pro-Auditoris SSmi ad instantiam mulieris remissa fuit causae cognitio ad S. C., quae de Voto Rotae procederet. Rota pro validitate pronunciavit, ac etiam S. C. definitionem confirmavit: 21. *Junii* 1760. *d.* 1. quae ulteriorem etiam confirmationem promeruit: 23. *Aug. ejusd. anni*.

6. Ignatius Leognani Ferramosca Dux Alannè, ut propagationi suae familiae consuleret, voluit nuptui tradere Ignatio de Dura Duci Collis-Petri Annam Mariam suam filiam, quae nondum 12. aetatis annum excesserat. Impetrata itaque dispensatione Apostolica super aetate matrimonium fuit celebratum. Biennio expleto nullum dixit matrimonium Anna Maria ex defectu aetatis legitimae, et quod adhuc virgo permanserat, et ex vi metuque Patris, qui exheredare eam simulavit consensum praestiterat. Hinc S. C. consulta; primum instructione missa, ut processus conficeretur, et altera iterum missa instructione ad coadjuvandas probationes, matrimonium nullum esse putavit: *Theatina Matrim* 29. *Aug.* 1772. *confir.* 23. *Januar.* 1773.

§. IX.

Matrimonium quoad Impedimentum Dirimens Affinitatis.

1. Urbanus del Ciotto, et Navilia Pulsone absque licentia Episcopi propriique Parochi coram Parocho Villae Picciani extra Dioecesim, ubi ambo sese contulerant, in matrimonium sese conjunxerunt. Mulier malae vitae inhonestam cum praedicto Urbano habuerat consuetudinem. In dubium venit validitas matrimonii. S. C. quantum spectat ad Parochi praesentiam matrimonium validum fuisse, quo vero ad cetera impedimenta Archiepiscopum procedere prout de jure resolvit: *Theatina Validit. Matrim.* 30. *April.* 1661.

2. Exposuit Episcopus contractum fuisse matrimonium de praesenti, et consummatum inter Bartholomaeum, et Mariam; illudque subinde fuisse nullum pronunciatum, quod probatum fuit inter eos intercedere conjunctionem in quarto consanguinitatis gradu, narravit etiam eumdem Bartholomaeum velle in uxorem ducere quamdam Mulierem cognomine Cavallariam conjun-

(34) Quum causa ad instantiam Mariannae reproponi contingat Episcopus auctoritate S. C. adhibitis juris remediis, ac etiam per censuras praedictam Mariannam a praetenso viro Johanne Belcki omnino separari mandet: *Regist. Lit. Lib.* 31. *die* 22. *Junii* 1754.

ctam cum Maria in tertio consanguitatis gradu, et quaestionem fuisse excitatam, an absque Apostolica Dispensatione dictum matrimonium inire posset Bartholomaeus cum Cavallaria? non posse obstante illi tum impedimento publicae honestatis, tum affinitatis: *Brixien. Matrim.* 3. *Decem.* 1667.

3. Post matrimonium initum inter Franciscum Olimpium Palumbellam, et Johannam de Pettarso, Leonarda Antonia de Pettarso soror Consobrina dictae Johannae aperuit se fuisse defloratam a dicto Francisco. Sed examinata a Curia Seculare Leonarda testavit cum juramento se esse Virginem, vocesque editas fuisse invidas. Inde vero eadem examinata a Curia Barensi fuisse defloratam testatur, nec id pandisse ob saevitiam suorum fratrum. Mulier recognita vitiata comperta est, et S. C. re perpensa non constare de impedimento affinitatis sancivit: *Baren. seu Modunien. Matrim.* 9. *April.* 1701. (35).

4. Inter denunciationes, quae ad celebrandum rite Matrimonium in faciem Ecclesiae a Carolo Romano cum Faustina de Laurentio de more praemittebantur, Theodora sponsi Mater produxit in Curia Episcopali quamdam informem ac simplicem fidem unius occulati testis asserentis eamdem Faustinam olim a Dominico Romano ejusdem Caroli sponsi patre carnaliter fuisse cognitam; idcirco impedimentum ex illicito coitu proveniens opposuit S. C. quaesita, mandavit, ut coadjuventur probationes: *Tropien. Matrim.* 29. *Novem.* 1704. Deinde voluit, ut examinentur testes formaliter, et recipiantur informationes super aegreferentia Matrimonii: 7. *Febr.* 1705. Denique non constare de legitimo impedimento affinitatis censuit, peracto tamen per mulierem juramento non habuisse copulam, nec cum patre, nec cum patruo sponsi: 28. *Novem. ejusd. anni.*

5. Comes Angelus Belmesserius in matrimonium jungi exoptat cum Barbara Zambeccaria. Episcopus testimonia status liberi tradere renuit ob bina opposita impedimenta unum sponsaliorum initorum a dicta Barbara cum Petro Sanctae; alterum vero assertae copulae illicitae a Comite Antonio secundogenito praefati Comitis Angeli cum dicta Barbara patratae. Qua de causa Comes Angelus recursum ad S. C. habuit, exposuitque calumniose promotum affinitatis impedimentum, et Petrum sanctem jam Matrimonium cum alia muliere Parmae contraxisse. At S. C. constare de impedimentis Matrimonii deliberavit: *Lunen. Sarzanen. Matrim.* 17 *Novem.* 1708.

6. A meretricio scelere abduci, et in Matrimonio certo collocari studentes, Valerius Cota, et Lucia de Gregorio Sponsalia de futuro inierunt. Sed Dominicus Antonius Cota frater germanus praedicti Valerii impedimentum affinitatis ex asserta copula illicita inter illum, et dictam Luciam objecit. S. C. tamen non constare de impedimento primi gradus affinitatis arbitrata est: *Lurrentina Matrim.* 23. *Julii* 1707.

7. Non est locus (ita S. C. resolvit) celebrationi matrimonii in faciem Ecclesiae inter Comitem Carolum Ignatium Nappium, et Catharinam Casserari infimae conditionis; sed obstat potius aliquod impedimentum. Nam a Curia Episcopali prepeditus fuit, tum ob inhonestam conversationem praehabitam cum Maria Magdalena Mon-

(35) Quamquam Advocatus Dominicus Ursaya validas putaverit exhibuisse rationes pro sustinenda nullitate matrimonii ex impedimento secundi gradus affinitatis, ut videre est: *Discept. Eccles.* 1x. *tom.* 3. *part.* 2. *per tot.*

dainae, tum quia idem jactaverat eamdem Catharinam ex injusto complexu progenuisse, ac suam filiam esse: *Anconitana Matrim*. 6. *Aug*. 1712.

8. Post contractum matrimonium a Francisco de Francisco cum Josepha Brencola servata forma Tridentini, Ferdinandus Francisci Pater in Curia Archiepiscopali Neapolitana significavit nullum fuisse matrimonium; tum quia idem Franciscus rem habuerat cum Lucia Josephae sorore; tum quia Ignatius Francisci frater ipsam Josepham cognoverat; ac tandem Johannes alter Francisci frater pluries copulam habuerat cum eadem Josepha; ast re non probata S. C. non constare de nullitate matrimonii sancivit: *Neapolitana Matrim*. 17. *Junii* 1719.

9. Dominicus Marzillus de terra Cantalupi matrimonio sibi accepturum promisit Samaritanam Petreccam, quae uxor fuerat Marci Antonii sui privigni jam defuncti. Actum itaque fuit in S. C. num inter ipsos esset impedimentum vel affinitatis, vel publicae honestatis? et rescriptum est dilata, et scribant bini Theologi (36): *Bojanen. Matrim*. 8. *Junii* 1720. Inde responsum est ad mentem (37): 3. *Aug. ejusd. anni*. Retulit inde Episcopus jam Sponsalia contracta fuisse quodque nisi matrimonium celebraretur, diffamatio ex parte mulieris, egestas ex parte Dominici sequeretur. Hinc dictum est, ad D. Secretarium juxta mentem (38): 8. *Martii* 1721. (39).

10. Tempore, quo matrimonium inter Marcum Antonium de Laurentiis, et Felicem de Sanctis celebrandum indicebatur, nunciatum est, Marcum stuprasse Dianam Sororem Germanam Felicis; hinc publicationes suspensae fuerunt, donec impedimentum probaretur; nihilominus Sponsi coram Parocho institerunt, matrimoniumque celebrarunt. Compilato processu quamplurimae probationes de stupro illato eductae fuerunt; verum quum ageretur de re difficilis probationis, et concludentissime probanda, proposito dubio; an constaret de matrimonii nullitate? S. C. non constare respondit: *Ravennaten. Matrim*. 13. *Sept*. 1721.

11. Ex sui animi sententia Johannes Baptista Stephani uxorem habere Claram Celebrini deliberavit. Sed Episcopus ob diffamationem sequutam ex cohabitatione Johannis praedicti cum Antonia Clarae genitrice, cùm quas co-

(36) Quatnor Theologorum vota adsunt impressa *in Thesauro Resolutionum S. Congr. Concilii tom*. 1. *pag*. 352., necnon Adnotationes Benedicti XIV. tunc a secretis S. C. praedictae, et aliae Adnotationes reperiuntur *tom*. 2. *pag*. 26.

(37) Mens fuit, ut per literas admoneretur Episcopus Bojanensis, ut videret, an dum adhuc res erat in fieri, ageretur scilicet de matrimonio non contracto, sed contrahendo, Dominicum, et Samaritanam suasionibus avertere posset a contrahendo matrimonio: *in Thesaur. tom*. 2. *pag*. 22.

(38) Scilicet, ut non inpediatur matrimonium: *in Thesaur. tom*. 2. *pag*. 23. Hanc decisionem erudite expendit Bened. XIV. *De Synod. Dioeces*.. *lib*. 9. *cap*. 13. *num*. 2.

(39) Bened. XIV. quaestionem expendens, an valide contrahi possit matrimonium inter vitricum, et uxorem privigni, ait, quod „ hujus quaestionis articulo, in Sacra Congr. Concilii mature discusso, expensisque rationum momentis, a Nobis, qui (ut diximus) ejusdem a secretis eramus, in utramque partem adductis, quae legi possunt *in Thesaur. Resolut. tom*. 2. *pag*. 26. ead. S. C. *die* 8. *Martii* 1721.

Validum pronunciavit (S. C.) Matrimonium inter vitricum, et uxorem privigni contractum. Neque enim ulla habenda fuit ratio praedictarum Constitutionum Synodalium, utpote quae unice innitebantur juris civilis sanctionibus, jamdiu correctis, atque abrogatis ab Innocentio III. *in cit. cap. Non debet, de Consanguin*., *et Affinit*. " *De Synod. Dioeces. lib*. VII. *cap*. XXXIX. *num*. 2. *tom*. XII. *pag*. 418.

pulam habuisse ferebatur, ei contradixit. Ab impedimento ei attributo Dispensationem a Sede Apostolica hac tamen conditione, quatenus Episcopus super hoc praetenso crimine legitimam probationem non habuisset, assequutus est. Hinc Episcopus exequutioni mandare praedictam noluit, praesertim quoque quia mentio facta non fuerat S.C. decreti, quo dictum matrimonium contrahi non debere jubebatur. Sed quum jam duos filios a Clara suscepisset, vir institit denuo apud S.C.; an de impedimento constaret? et Dispensationem esse exequendam servata forma literarum Apostolicarum statutum est: *Verulana Matrimonii 2. April.* 1729. *dub.* 1.

12. Inita anno 1732. in pago Turita fuerunt Sponsalia inter Franciscum Gianninum Fabrum Lignarium, et Lucretiam Cantellam. Paullo post Virginia ipsius Lucretiae Mater, quae prius fuit uxor Bartholomaei Cantelli Agricolae, et post ejus mortem nupsit Angelo Carotio nunc etiam viventi, apud acta Episcopalis Curiae, jurejurando interposito, denunciavit, se filiam illam procreasse non ex Bartholomaeo priori marito, sed ex Johanne Carotio, cum quo habuit inhonestam consuetudinem, avunculo memorati Francisci Giannini, cum quo Lucretia Sponsalia contraxit; proindeque matrimonio inter eos incundo obstare Canonicum impedimentum. At S. C. Franciscum, ac Lucretiam posse matrimonium contrahere resolvit: *Pientina Matrim.* 20. *Martii* 1734.

13. Octavius Antinori, ut tres filios, quos ex Margarita Scuri susceperat, legitimis restitueret natalibus, impetrata proclamationum dispensatione in proprio Palatio coram Parocho utriusque contrahentis, et duobus testibus matrimonium celebravit. Id in Libro matrimoniorum adnotatum fuit, ac de hoc Connubio Episcopus Vestanus unus ex testibus testimonium perhibebat. Nullum vero inter ipsos intercessisse matrimonium Octavii Germanus Frater ex levibus conjecturis autumabat. Quatenus vero matrimonium celebratum fuisset nullum putavit ex copula habita ab Octavio cum Sorore Margaritae, de quo tamen concludentes probationes non afferebantur. Haec post Octavii obitum disputata fuere; S. C. autem de matrimonio, ejusque validitate constare edixit: *Matheranen. Matrim.* 3. *Decem.* 1735.

14. Post conjuncta Sponsalia inter Carolum Ulmi, et Hieronymam de Ghilianis, fama in Civitate Bobii invaluerat, ut Hieronyma ex damnato coitu inter ejus Matrem, et Augustinum Caroli fratrem habito suscepta fuerat. Processu proinde confecto, ex quo cum probationes defecissent, satis non constare de affinitatis impedimento fuit declaratum: *Bobien. Matrim.* 16. *Febr.* 1743.

15. Joseph Ximenes uxorem habens alteram duxit uxorem nomine Mariam Seraltam. Hac agnita fraude, nullum, irritumque fuit declaratum hoc matrimonium. Decepta, vitiataque mulier se praebuit Francisco Moreno, qui cum Josepho Ximenes secundo, et tertio consanguinitatis gradu conjunctus est. Franciscus, et Maria sese copulare cupientes, sciscitantur; num absque Apostolica dispensatione possint invicem matrimonium contrahere? Non posse S. C. judicavit: *Valentina Dispen.* 15. *April.* 1752.

16. Sponsalibus contractis inter Petrum Jacomini, et Caeciliam Severoli, ac jurejurando firmatis, dum in matrimonium conjungi cupiebant, ex parte Curiae Episcopalis Canonicum impedimentum appositum fuit, ex quo Caecilia pravam habuerit consuetudinem cum Germano fratre Petri, quos

concumbentes quaedam ancilla vidisse retulit. Propositum itaque fuit dubium; an constaret de impedimento Canonico, seu potius locus esset celebrationi matrimonii? S. C. rescripsit Ordinario qui permittat promulgationes addendo ad mentem: (40) *Fulginaten. Matrim.* 22. *Januar.* 1757. Denunciatum fuit matrimonium, et ex plurium testium depositionibus de impedimento constare Promotor Fiscalis asseruit. Hinc causa reproducta, ut scribatur Episcopo juxta mentem (41) respondit: 17. *Sept. ejusd. anni.*

17. Bona fide matrimonium contraxerunt in faciem Ecclesiae servatis servandis Joseph Barone, et Johanna Catharina Bentasta, paucos post dies a contracto matrimonio rumor ortus est eos affinitatis gradu esse conjunctos, prout compertum fuit quarto gradu ipsos detineri. Vir Apostolicam Dispensationem obtinere expetivit, mulier vero nullum declarari petiit matrimonium. S. C. protelavit resolutionem, ut coadjuventur probationes, et extrahantur Fides Baptismatum et matrimoniorum: *Nullius S. Benigni Nullit. Matrim.* 14. *Januar.* 1758. Hisce adimpletis nullum fuit declaratum matrimonium: 22. *Julii* 1758.

18. Vincentius Re stuprum intulit Annae Ricci; indeque contractis Sponsalibus, matrimonium inire ambo postularunt. Advocatus Ricci Annae Pater sese opposuit ob conditionis disparitatem; insuper actum etiam fuit super probatione commercii illiciti inter Annam, et Fratrem uterinum Vincentii sequuti, ex quo affinitatis impedimentum oriebatur. Sed S. C. nihil definiit, et ad mentem dixit (42): *Beneventana Matrim.* 15. *Apr.* 1758. Deinde praecepit, ut scribatur Episcopo viciniori, qui se transferat Beneventum ad explorandam voluntatem Annae et percontari de asserto impedimento 23. *Sept. ejusd. anni.* Et iterum Episcopo viciniori missae sunt literae urgentiores: 2. *Decem. ejusd. anni.* Retulit Episcopus Abellinensis; et S. C. censuit, Archiepiscopo procedendum ad promulgationes, et ad mentem (43): 28. *April.* 1759. Tandem absoluto processu in Curiis Beneventana, et Neapolitana locum esse exequutioni Matrimonii est deliberatum: 20. *Sept.* 1760. *dub.* 1.

19. Uxorem assumere cupiens Nicolaus Cucchi Victoriam Novelli a Matthaeo patre e domo expulsus fuit. Vulgatum inde a Matthaeo Canonicum impedimentum est, ut scilicet ipse Magdalenam Victoriae Matrem adulterio polluisset, prout jurejurando Matthaeus confirmavit; atque Nicolaus stuprum intulisset Angelae Victoriae Sorori, de quo testes tres deposuerunt; sed juravit Nicolaus se stuprum nullatenus commisisse. Parochus de Angelae honestate deposuit; testes viles, et infames, et forsan etiam a Matthaeo patre excitati comperti fuere; adeoque S. C. censuit non constare de

(40) Mens fuit, ut Episcopus efformet processum, et recipiat Testes super impedimento, et transmittat Congreg., et postea causa impedimenti decidetur: *in Thesaur. tom.* 26. *pag.* 70.

(41) Mens est, ut Episcopus prohibeat, ne dictum matrimonium inter Petrum Jacomini, et Caeciliam Scruoli contrahatur: *Regist. Lit. Lib.* 31. *die* 17. *Sept.* 1757.

(42) Mens fuit, ut Archiepiscopus referret, an dicta Anna compleverit aetatem annorum vigintiquinque, et de quo tempore, atque an circa ipsam aliqua orta esset per civitatem diffamatio: *in Thesaur. tom.* 29. *pag.* 167.

(43) Mens fuit, ut in casu alicujus oppositionis Archiepiscopus conficeret processum formalem usque ad sententiam exclusive, et transmitteret ad S. C: *in eod. Thesaur. ad dictum annum.*

Canonico impedimento, sed locum esse matrimonii celebrationi: *Æsina Matrim.* 22. *Julii* 1758. *confir.* 2. *Sept. ejusd. anni.*

20. Matrimonio contracto inter Dominicum Cruciotti, et Franciscam Guajani, paucis inde revolutis diebus a viro aufugit Sponsa, ejusque Mater de stupro, et incestu a germano fratre Dominici cum Francisca filia commisso conquesta est, et ob id nullitatem matrimonii probare contendit, verum in probationibus defecit. Mulier namque amplius inspici non poterat; testes tantum de auditu a Francisca deponebant, iique vel inquisiti, vel pessimis moribus imbuti, vel consanguinei erant. Aderat tantum Franciscae confessio, etiam sub sibillorum tormento confirmata, et proposito dubio; an constet de nullitate Matrimonii, seu potius sit locus coactioni? S. C. decisionem protendit, et dixit ad mentem: *Asculana Matrim.* 4. *Junii* 1768.

21. Dum coram Ecclesia evulgabatur matrimonium inter Magdalenam Barberini, quam mutua antea connubii ineundi data fide, praegnantem reddit Dominicus Fiani contrahendum, et ipsum Dominicum; ejus germanus frater Carolus Fiani affinitatis impedimentum opposuit ob illicitam copulam, quam Dominicum habuisse cum Maria Anna Magdalenae Matre, dum adhuc erat innupta, dixit. Testis de auditu in medium prolatus est, ac vilis quaedam Muliercula deposuit se Mariam Annam ita conspexisse, ut proximum accessum Dominici significaret; ceterum Parochus Lubriani testatus est, se nunquam pravam Mariae consuetudinem cum Dominico audivisse; adeoque necessaria deficiente probatione S. C. non constare de impedimento affinitatis firmavit: *Balneoregien. Imped.* 16. *Junii* 1770.

22. Nullum declarari matrimonium Conjuges Rosarius Ranieri, et Vincentia Gervasi inter eos contractum postularunt, non solum ex defectu consensus viri, ex impedimento criminis, sed etiam ex impedimento affinitatis contractae, quia Rosarius cum Rosaria Vincentiae Sorore rem ante matrimonium habuerit. Hinc omnia in S. C. deducta, mandatum est, ut Episcopo juxta instructionem (44) scriberetur: *Mileten. Nullit. Matrim.* 26. *Nov.* 1768.

23. Defuncta Maria Theresia Lixson-Noppi fidem nubendi dedit superstes ejus vir Dionysius Collard privignae Agneti Noppiae, quam in primis nuptiis ex Jo. Baptista Noppi obita uxor susceperat, eamque carnaliter etiam novit. Hinc ob publicas murmurationes supplicavit Parochus Dionysii pro dispensatione super impedimento primi gradus affinitatis lineae rectae; et Episcopo testante de reali, et absoluto tempore matrimonii recurrendi ad S. Sedem Oratorum voluntate ac de bona eorum fide, S. C. fuit quaesita pro convaliditate matrimonii praefati, et negativum praebuit responsum, addendo ad mentem: *Leodien. Matrim.* 28. *Maii* 1796. *dub.* 1.

(44) Ut nuperrimos testes, quos in forma minus legali, et probanti Conjuges exhibuerunt testes, servatis servandis, et interveniente defensore matrimonii formaliter examinari mandet; inde exquirat, an criminis, et illicitae copulae, recens, atque ad causae opportunitatem excitatus fuerit rumor, vel constans fuerit, vigueritque etiam tempore prioris Matrimonii constantis inter Rosarium, et Xaveriam Gasparro, et quibus ex monumentis habeatur, super quibus novus conficiendus erat Processus, et animi sensum aperte, diserteque aperiat: *Regist. Lit. Lib.* 32. *die* 26. *Novem.* 1768.

§. X.

Matrimonium quoad Impedimentum Dirimens Cognationis Legalis Spiritualis (45) *et Carnalis*.

1. S. C. sancivit, procuratorem, qui nomine alterius suscepit, vel ad confirmationem tenuit, non contrahere cognationem sibi, sed mandanti: *Nullius* 15. *Mart.* 1631.

2. Puella statim nata ob imminens mortis periculum fuit domi baptizata. Quumque deinde ad Ecclesiam pro explendis solemnitatibus consuetis delata fuerit denuo Parochus inscius aquis Baptismi eam lustravit, ipsamque Johannes Franciscus Farella e Sacro fonte suscepit. Ambiguum hinc fuit; an inter dictum Johannem Franciscum, et matrem puellae ortum fuerit impedimentum cognationis spiritualis, quominus possint inter se matrimonium contrahere? et responsum negativum datum est: *Murana Cognat. Spirit.* 13. *April.* 1669.

3. Quum constaret ex libris Baptismatum Aloysium Paci suscepisse de sacro fonte Baptismi Philippum Nicolaum filium Constantiae Catervi, obscurum fuit; an sit impedimentum Cognationis spiritualis inter Viduam Constantiam praedictam, et Aloysium Paci supradictum, qui inter se conjungere cupiunt, asserentes dictum puerum fuisse in domo ob necessitatem Baptizatum? et S. C. non adesse impedimentum putavit: *Tolentina Cognat. Spirit.* 16. *Maii* 1711.

4. Joseph Jaquinto annorum 13. in tertio consanguinitatis gradu conjunctus Constantiae Farinae coram Parocho et testibus per dolum in propria domo adductis, dispensationibus super gradu prohibito, et aetatis defectu minime obtentis, vigore Mandati Procurae Mulieris nullis testibus muniti, totque vitiis referti, ac distinctis charateribus matrimonium contrahere cum ipsa Constantia praesumpsit. Sed S.C. consulta non constare de validitate ejusdem judicavit: *Casertana Matri.* 27. *Febr.* 1717. *dub.* 1.

5. Nicolaus de Vito procurator constitutus a Francisco Cotogno suscepit in Sacro Baptismali Fonte Antoniam de Benedicto, quam uxorem assumere volens Nicolaus, ab Ordinario licentiam obtinere non valuit, eo quod putabat Episcopus adesse inter ipsos Cognationis Spiritualis impedimentum. in S. C. delata, dubium exibitum fuit; an impedimentum Cognationis Spiritualis obstaret Nicolao, quominus matrimonium contrahere valeret cum Antonia? et negativum latum est responsum: *Theatina Matrim.* 13. *Sep.* 1721.

6. Publicationes factae fuerunt, ut Corradus de Martino, et Anna Theresia Frisari Matrimonium inirent; verum denunciatum fuit impedimentum consanguinitatis, ex eo proveniens, quod Corradus esset filius naturalis Nicolai filii etiam naturalis Florilli Frisari, qui fuit pater Annae Theresiae Sponsae. Confectus fuit processus, ex quo probari non potuit certa descendentia Corradi. Ipse ut expositus, et natus ex genitoribus incertis in baptizatorum libro descriptus fuit; idem de Nicolao compertum est. Theresia enim Vulpicella Corradi mater pluribus copiam sui corporis fece-

(45) S. Pius V. *Const. Cum illius* 28. *Novem.* 1566. declarat praeter personas a Concilio Trid. *Sess.* 24. *cap.* 2. *Reform. matrim.* nominatas, hoc est „ Inter baptizatum, et illius patrem, et matrem, necnon baptizantem, et baptizatum, baptizatique patrem, et matrem, inter susciplentes, et susceptum, susceptique patrem, et matrem " inter alias personas tam ex parte suscipientis, quam baptizantis, et suscepti, nullam aliam dari spiritualem cognationem.

rat ut testes deposuerunt; itaut testis Jo. Bernardinus Forgia Corradum putaret ex Michaele Forgia ejus fratre. Qua de causa S.C. interrogata non constare de praefato impedimento edixit: *Vigilien. Matrim.* 23. *Julii* 1729. *d.* 1.

7. Dominicus Antonius Menicacci ex Archihospitali S. Spiritus in Saxia Urbis infantem Valentinum suscepit, eumque alendum propriae uxori tradidit. Jam in aetate annorum duodecim auctoritate Commendatarii ejusdem Hospitalis, cui id juris a summo Pontifice concessum est, in proprium filium adoptavit. Valentino vita functo Dominicus matrimonium inire cupiens cum Angela Bassanelli Valentini uxore, qui quinque filios post se reliquerat, quaesivit; an constaret de impedimento Cognationis Legalis, quae ob mortem Valentini dissoluta censebatur? et S.C. autem constare de impedimento deliberavit: *Hortana Dispens.* 25. *Sept.* 1734. *dub.* 1.

8. Post contracta Sponsalia inter Carolum Ulmi, et Hieronymam de Ghilianis, fama in Civitate Bobii invaluerat, quod Hieronyma ex damnato coitu inter ejus matrem, et Augustinum Caroli fratrem habito suscepta fuerit. Processu inde confecto, quum probationes deficerent, declaratum fuit satis non constare de impedimento consanguinitatis ad effectum impediendi matrimonium inter Sponsos praedictos: *Bobien. Matrim.* 16. *Febr.* 1743.

9. Contracto matrimonio inter Johannem Nicolaum Magliozzi, et Magdalenam filiam Francisci quondam Caesaris servata forma Tridentina, ac susceptis inde duobus filiis delatum est ad Curiam Episcopalem, hos Conjuges quarto consanguinitatis gradu esse conjunctos. Separati proinde ambo fuerunt. Vir dispensationem Apostolicam obtinuit, adjecta tamen lege, ut ipsius, ac mulieris votum exquireretur, consensusque renovaretur. Mulier renuit, ac pariter vir nolle ratum matrimonium habere declaravit. Cupiens vero Magdalena alteri viro nubere, postulavit, ut nullum praefatum matrimonium enunciaretur. S. C. primum voluit, quod uteretur jure suo coram Ordinario, qui nullitatem decrevit; deinde probato impedimento nullum pariter matrimonium S. C. sustinuit: *Montis Falisci Nullit. Matr.* 28. *Aug.* 1751. *confir.* 18. *Sept. ejusd. anni.*

10. Matrimonio inito inter Nicolaum Potocki, et Mariannam Justinam Dembrovvski filiam Stanislai Thesaurarii Halicensis post aliquot annos meminit Nicolaus suscepisse Mariannam e Sacro Fonte, doctusque de nullitate matrimonii ipsam declarari curavit, prout obtinuit ab Officiali Consistorii Leopoliensis, inde vero a Nuntio Apostolico, qui novum examen indixit. Nicolaus vero ad S.C. confugit, rescriptumque fuit, dilata, et conficiatur processus juxta Decretum Nuntiaturae Apostolicae: *Leopolien. Matrim.* 30. *Junii* 1759. Expleto examine patuit Mariannam domi aqua Baptismali lustratam fuisse, ac Nicolaum Caeremoniis tantum uti patrinum adfuisse, adeoque pro validitate responsum fuit: 19. *Sept.* 1761.

11. Ex conjugibus Carolo Dominico, et Anna Maria Casanova e Loco Pignae ortum habuit Maria Magdalena, quae baptizata fuit a Sacerdote Ludovico Rebando Praeposito Ecclesiae Parochialis dicti Loci, Compatribus Jacobo Pianavia, et Maria Magdalena Guarina. Modo Jacobus in uxorem ducere exoptat dictam Mariam Magdalenam Casanova, contendens se eam non levasse in baptismate, quum illa jam pridie ob imminens mortis periculum domi fuisset baptizata, sed solummodo forsan praesentiam suam praestitisse caeremoniis in Ecclesia suppletis, quod

ex processu constat. Quaesita S.C. an constaret de cognatione spirituali? ad D. Secretarium cum Sanctissimo, respondit: *Ventimilien. Cognat. Spirit.* 13. *Julii* 1782.

§. XI.

Matrimonium quoad Impedimentum dirimens Criminis.

1. Quum per Ludovicum de Bernard Patrem Annae Mariae opposita fuisset nullitas Matrimonii inter praefatam, et Franciscum Pezenas causa illiciti concubitus inter istum, et Johannam Rey matrem jam defunctam memoratae Annae Mariae sequuti, visum fuit S. C. rescribere, solutis a patre scut. 150. in causam declarandam, praefigatur eidem terminus quatuor mensium ad probandum deducta in supplici Libello: *Avenionen. Matrim.* 16. *Febr.* 1704. Deinde nulla ratione adducta praefixus fuit alius terminus duorum mensium ultimus, et peremptorius ad faciendas ultimas probationes: 7. *Maii* 1707. Denique constare de validitate affirmavit: 13. *Aug. ejusd. anni.*

2. Post sponsalia de futuro inita inter Medicum Lazarum Graecum, et puellam Donatam Chirizzi, ad ea impedienda querelam detulit Jo. Camillus Pennetta, quod Lazzarus viventi Laurae Pennettae uxori praemortuae, virulenta medicamina propinasset; ex quibus mors fuit sequuta, ad effectum sibi conjungendi Donatae, cum qua antea inhonestam consuetudinem habuerat. Vicarius Generalis nulla facta recognitione cadaveris processum construxit, ac prosequutionem Matrimonii novis Sponsis inhibuit. Episcopus processum transmisit, carnale inhibens commercium, quod adhuc durat (ut ipse ait), forsan cum prole. Dicto Pennetta renunciante querelae S C. censuit, ex deductis non sustineri inhibitionem Vicarii Generalis ad effectum ulterius impediendi Matrimonium, de quo agitur, et Ordinarius Lyciensis pro ut de jure contra Pennettam procedat: *Lycien. Spons.* 26. *Januar.* 1709.

3. Medicus Januarius de Vito Francisco Matrimonium contrahere clandestine cum Vidua Theresia Urbano tentavit, quum Parochus ab eorum oculis se opportune subtraxisset. Dominicus Januari pater accusavit mulierem de adulterio stante promissione matrimonii, vivente primo viro dictae Theresiae, et ejus subsequuta morte ex propinato a Theresia veneno. Curia Episcopalis obstare impedimentum Criminis decidit; sed ante sententiam Theresia praetextu gravis morbi advocato Parocho coram eo, et testibus Matrimonium cum dicto Januario contrahere praesumpsit. In consultationem venit ejusdem validitas, distulit, S. C. resolutionem, ut coadjuventur probationes citatis Promotore Fiscali, et patre praetensi sponsi: *Bituntina Matr.* 29. *Januar.* 1718. Deinde constare de validitate resolvit: 2. *Julii ejusd. anni.*

4. Johannes Teixeira Sobrado commorans in Civitate Ulyssiponis Occidentalis stupravit Mariam a Conceptione Colimbriensem, quamquam esset Matrimonio junctus cum alia Muliere domicilium habente in Civitate Bracarae. Et quum intellexisset inde adulterium a sua uxore commissum fuisse cum alio viro, Civitatem petiit Bracarae, et veritate comperta uxorem occidit. Rediit ad urbem Ulyssiponis et quum matrimonium contrahere cum praedicta Maria cuperet, ei oppositum fuit criminis impedimentum, quod an adesset? fuit S.C. rogata, et quomodo procedendum? rescriptum est, ut Ordinarius procedat prout de jure, et scribatur eidem juxta instructionem (46): *Ulyssiponen.* 28. *Sept.* 1726. *d.* 1. *et* 2.

(46) Negotium hoc remisit, ut juxta suam prudentiam curet, an praeter sententiam et

6. Raymundus Collocola pluries per adulterium polluit Rosam de Caro uxorem Carmeli Malfectoni data fide in matrimonium ducendi post obitum viri. Animam efflavit vir, ac octo inde lapsis annis Matrimonium contrahere tentarunt parentibus tamen utrinsque sponsi resistentibus, crimenque allegantibus, obtinuerunt a summo Pontifice dispensationem ab impedimento adulterii adjectis ab Oratoribus vernis, *neutro ex sponsis in mortem mariti machinante*. Consanguinei contradictores etiam hoc crimen in sponsos impegerunt, asserentes mortem Carmeli ipsorum opera sequutam fuisse. Episcopus tamen decrevit non constare de impedimento machinationis, et esse exequendum Breve Apostolicum, ac contrahendum Matrimonium sine ulla causa. Re ad S. C. delata ex peritorum testimoniis, aliisque probationibus patuit sponsos insimulati criminis reos dijudicari non posse, adeoque S. C. resolvit non constare de impedimento criminis in terminis oppositi, literasque Apostolicas exequendas esse: *Neapolitana Imped. Crim.* 26. *Martii* 1746.

6. Non solum Conjuges Rosarius Ranieri, et Vincentia Gervasi instituerunt pro nullitate Matrimonii ex defectu consensus ex parte viri minis, et suasionibus eliciti, et ex defectu impedimenti affinitatis, sed etiam ex impedimento criminis, quia Rosarius idem adhuc vivente prima uxore Legitima Vincentiam cum promissione futuri Matrimonii compresserit. Hinc omnia in S. C. deducta jussum est, ut Episcopo juxta instructionem (47) scribatur: *Mileten. Nullit. Matrim.* 26 *Novem.* 1768.

§. XII.

Matrimonium quoad Impedimentum dirimens Cultus Disparitatis.

1. In partibus Russiae, et Pomeraniae fere omnes sunt haeretici, quo posito latet, an liceat presbyteris virum catholicum cum haeretica muliere, et e converso in matrimonium conjungere? non licere S. C. judicium fecit: *Gnesnen. Feb.* 1590. *dub.* 5.

2. Matrimonium, ut proponitur contractum cum infideli nullum prorsus, atque irritum esse deciditur, ceterum an res ita se habeat Ordinarium diligenter dispicere debere, ac pro legitimatione prolis susceptae cum N. adeundum S. D. N: *Dubium* 26. *Sept.* 1623.

4. Negotium de Matrimoniis inter Catholicos, et haereticos contrahendis excitavit apostolicum zelum Episcopi Vassionis, et exemplo majorum in rebus dubiis Apostolicam Sedem consuluit. At ad S. Congr. S. Officii (48) judicium remissum fuit: *Vassionen. Visit. SS. LL.* 25. *Aug.* 1637. *dub.* 7.

4. Catholicus cum haeretica, quae haeresim abjurare promiserat, matrimonium coram Magistratu secnlari in loco, ubi Concilium Tridentinum est receptum, et Parochus commode haberi, et adire poterat, contraxit, et postea consummavit. Sed mulier ad haeresim abjurandam adduci non potuit, et altero viro nupsit. Interrogata S. C. suum consilium plane explicavit, nullum fuisse matrimonium: *Ruremunden. Matrim.* 2. *Maii* 1676.

praeter juramentum a viro, et muliere praestitum haberi valeant aliae praesumptiones, conjecturae, seu probationes, quae ostendunt uxoricidium processisse ex sola causa vindicandi adulterium ab uxore commissum, vel potius an fuerit patratum etiam ut nuberet cum rea, cum qua vivente uxore adulterium commiserat; iisque peractis novis diligentiis prout de jure procedat, permittendo, vel impediendo matrimonium: *Regist. Lit. Lib.* 27. *die* 28. *Sept.* 1726.

(47) *Vide not.* 44.

(48) *Vide not.* 706. *tom.* 2. *pag.* 506.

5. Quum ageretur de matrimonio contracto inter Catholicum, et Haereticam, non tamen coram Parocho Catholico, qui eo in loco non deerat, ibique Decreta Sacri Concilii Tridentini observari solerent; rescriptum est matrimonium nullum esse: *Gedanen.* 4. *Sept.* 1677. Sed *die* 8. *Maii* praecesserat rescriptum, ut distinctius informent.

6. Vicarius Generalis Card. Archiepiscopi super infrascripta facti specie S. C. oraculum exquirit. Pluribus ab hinc annis Stella Enriqnez, mulier Hebraea, et uxor Isaach Pinto, divina afflante gratia Catholicam Fidem amplexa est, et Mariae Rosae nomen accepit, viro in Judaica perfidia relicto. Quo juridice praemonito; an vellet et ipse Christianus fieri, et uxorem conversam sequi; terminoque assignato ad deliberandum elapso, declaratum fuit a judice Ecclesiastico, praefati matrimonii vinculum esse omnino dissolvendum; itaut liceret praefatae mulieri conversae ad secunda vota transire; ipsa nihilominus sperans fore aliquando, ut et ipse vir converteretur, semper mansit innupta. E converso vir infidelis in matrimonium duxit Esther neptem ex sorore, una cum qua novissime Baptismi gratiam suscepit, Ferrantis Mariae nomen assequutus. Quia vero Maria Rosa prima uxor instabat suum sibi virum restitui, vir a secunda uxore statim post baptismum separatus est, et mulier in Conservatorio honestarum mulierum degit, donec vel viro restituatur, vel alteri nubat. In re autem tanti ponderis, ut rectius, ac tutius procedatur, suum esse existimavit S. C. certiorem reddere a qua semper petentibus responsa emanant; an dictus Ferrantes Maria debeat ad primam uxorem redire, an vero cum secunda perseverare? S. C. censuit referendum SSmo votum ejusdem S. C., scilicet debere Ferrantem ad primam redire. *Florentina* 1. *Julii* 1679. Causaque reproducta articulo iterum ad trutinam revocato, praevia consultatione Theologorum, stetit in decisis, teneri scilicet ad primam redire: 13. *April.* 1680.

7. Constantinus Bolli miles Oriundus Dantisco, vulgo *Danzica* abjurata Lutherana secta indicia clariora praebuit ascendendi ad Ecclesiasticam militiam. Putat hic solutum fuisse a vinculo matrimonii contracti cum Lutherana in Civitate Gedani sive ob disparitatem Cultus Religionis, sive quia factus est locus perpetuae Thori separationi ob transitum dictae mulieris ad alia vota; tamen quoad ejus validitatem patitur difficultas ob probationem facti transitus ad secunda vota, vel ob necessarium judicium Ecclesiae, et an in dicta Civitate fuerit Concilium publicatum. S. C. vero nullam cepit resolutionem, mandavitque, ut scribatur Officiali Gedani juxta instructionem (49). *Placentina Ord.* 27. *Junii* 1711. *dub.* 1.

8. A quodam Missionario, qui dicitur unicus tolleratus Pastor in Exercitibus Hollandicis, propositis dubiis ob quoddam matrimonium coram Ministro Lutherano inter Catholicam, et Lutheranum; an matrimonium coram Ministro haeretico validum sit et quatenus? negative.

9. An sit concedenda facultas cau-

(49) Ut S. C. instruat super expositione facti, ac praesertim an dictum matrimonium sequutum fuerit coram Ministro Acatholico, et non cor. Parocho proprio Catholico, an in Civitate Hedani, et in Parochia, ubi degebat praefatus Constantinus, ejusque uxor publicatum fuit S. C. Trid. quoad celebrationem Matrimoniorum, et an adsit Parochus Catholicus: *Regist. Lit. Lib.* 24. *die* 27. *Junii* 1771.

te renovandi consensum coram Parocho Catholico? S. C. ad mentem rescripsit: *Trajecten.* 22. *Novem.* 1721. *dub.* 1. *et* 2.

10. Georgius d' Ascoli Graecus, et Catholicus matrimonium contraxit cum muliere Lutherana coram duobus testibus, et Praedicante Lutherano, militem agens captivus ab hostibus factus est, post reditum a captivitate tres filios ab uxore progenitos invenit; egit itaque pro dissolutione matrimonii, ac quum ipsa triplex confessa fuisset adulterium, juxta Graecorum praxim obtinuit a Synodo vinculum matrimonii dissoluti cum facultate transeundi ad alias nuptias, quas volens perficere S. C. oraculum petivit, et haec respondit, ut scribatur Oratorem non posse aliud matrimonium contrahere: *Dubium Matrim.* 29. *Jan.* 1724. (50).

11. Contracto, et consummato matrimonio inter Haebreos Abraham scilicet, et Riccam Ester; haec ad Catholicam Religionem Florentiae conversa est relicto viro, qui post canonicam monitionem suam Judaicam perfidiam non deseruit, et mulier innupta remansit. Abraham autem aliam Haebraeam nomine Blancham in matrimonium duxit, et inde ambo ad fidem Catholicam converti postularunt, ac si ipsis liceret, etiam in matrimonium perseverare. Quaesitum itaque fuit, an matrimonium in Judaismo contractum inter Riccam, et Abraham adhuc subsisteret? utique responsum est: *Florentina* 27. *Julii* 1726. *dub.* 1.

12. Item S. C. sententia exquisita ab Abraha; an post suam, et Blanchae conversionem teneretur ipse ad redeundum cum Ricca, et Blancham reliquendam? et responsum affirmativum fuit datum: *Ibid. dub.* 2.

13. Quod si Ricca ad cohabitandum cum Abraham reluctaret, quaerebatur; an cogi ipsa posset ad cohabitandum cum Abraham ad fidem converso? et rescriptum est dilata, et scribant Theologi, et Canonistae, et perquirantur exempla (51) et ad mentem (52): *Ibid. dub.* 3. scribendum juxta instructionem respondit: 29. *Martii* 1727.

14. In oppido Hohensulten, quod est in Ditione Ducis Lotharingiae, et in Dioecesi Wormatiae ubi religiose Tridentinum servatur, initum fuit coram Lutherano Ministro matrimonium inter Andream Meen, et Mulierem quamdam ambos haereticos; mulier deinde procul absente viro, sobolem ex alio homine, sed Catholico concepit,

(50) Bened. XIV. *de Synod. Dioeces. lib.* 13 *cap.* 22. *num.* 4. hac de causa ait „ Quo tempore nos a Secretis eramus Congregationis Concilii, ex parte cujusdam Graeci Catholici propositum fuit dubium, an ipsi permittendum esset, ut secundam uxorem duceret, adhuc prima vivente, quam repudiaverat ex causa adulterii in judicio manifeste probati, impetrata praeterea a judicibus facultate, ut novum cum altera matrimonium iniret: Graecorum enim opinio est, quam vel maxime in praxi tuentur, adulterii causa matrimonii vinculum solvi, quantumvis contra definitum fuerit tum in Decreto de unione Armenorum, edito a Summo Pontifice Eugenio IV. in pubblica Concilii Florentini sessione, habita anno 1439, tum *in cit. can.* 7. Concilii Tridentini *de Sacramento matrimonii*, tum etiam in fidei professione pro Graecis Orientalibus stabilita, tum denique in Instructione Clementis VIII. pro Italo-Graecis, quam nos confirmavimus in nostra Constitutione: *Etsi Pastoralis*, quae est 57. §. 8. *Bullarii Nostri tom.* 1, in quibus omnibus locis solemniter assertum fuit Catholicum dogma adversus errorem Graecorum, qui ob adulterium contendunt matrimonii vinculum dirimi, nec satis habent, thori divortium, aut habitationis discidium fieri “.

(51) *Vide not.* 73. *tom.* 3. *pag.* 98.

(52) *Vide not.* 74. *tom. ut supra.*

et cum eo nuptias contrahere cupiens, petiit a S. C. irritum declarari primum conjugium, utpote initum contra praescriptum Sac. Concil. Tridentini *in cap. 1. sess. 24. de Reform. Matrim.* (53) et S. C. assensa est: *Wormatien. Matrim. 7. Julii* 1731.

15. Episcopus Iprae in Relatione status suae Ecclesiae Romanum Pontificem, qui Persona Petri Episcopatus sumit initium consuluit super matrimoniis in Hollandia coram Ministro, et Magistratu Acatholico contractis, dum alter ex conjugibus ad Catholicam fidem conversus petit, an alteri conjugi adhaerere possit, praesertim dum pars conversa infirmatur, num Sacramentis muniri debeat, nisi promittat in casu reconvalescentiae a suo conjuge recedere, etiam super iis matrimoniis, quae celebrantur inter Catholicum, et Haereticam, vel etiam inter haereticos, quorum alter ad fidem conversus existat, et matrimonia praedicta celebrata fuerint in iis Parochiis, in quibus publicatum fuit Edictum Sacrum Concil. Trid., et S. C. ad mentem (54) rescripsit: *Ipren. Visit. SS. LL. 17. Aug.* 1737.

16. Marcus Christophorus Burk Augustanae Dioeceseos matrimonium contraxit in Urbe Ulmae cum Anna Maria Meyhin Lutherana haeresi infecta coram Ministro Lutherano, non servata forma Tridentini, et pacto insuper inito de prole instituenda in materna haeresi; inde divertit ad uxore sua una cum duabus filiabus, quae postmodum Catholicam susceperunt fidem, causamque nullitatis matrimonii proponi curavit in S. C., quae, quum ab Anna Maria jura sua, quamvis monita non valuisset, rescripsit; detur resolutio a D. Secretario: *Augustana Matrim. 24. Novem.* 1742.

17. Bartholomaeus Dimier Calvinista puellam ejusdem sectae in matrimonio Genevae habuit, abiit inde, tertium autem post annum Genevam repetiit, invenitque uxorem suam se absente tres filios peperisse. Viri metu mulier fugam arripuit. Inde habita fuit notitia ipsam abjurata haeresi cuidam Catholico nupsisse. Bartholomaeus itaque aliam Bernensem puellam uxorem ducere cupiens a parentibus impeditus, fugam arripuit cum dicta puella, ac biennio vagus cum ipsa fuit. Tandem Lucernam advenit cum eadem haeresim abjuraturus, cognito vero praecedenti matrimonio Bartholomaei Nuntius Apostolicus ad Helvetas S. C. consuluit, ut quid de ipso sentiendum esset, decerneret. Narratum fuit, quod Genevae matrimonia contrahuntur sub lege dissolubilitatis, quatenus mulier adul-

(53) Ubi ita cautum est inter alia „ Qui aliter, quam praesente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarii licentia, et duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt, eos, S. Synodus, ad sic contrahendum omnino inhabiles, reddit, et hujusmodi contractus irritos, et nullos esse decernit, prout eos praesenti decreto irritos facit, et annullat "

(54) Bened. XIV. *de Synod. Dioeces. lib. 4. cap. 6. num.* 6. Mentem S. C. exponit. Matrimonia inita, vel ineunda in locis Hollandiae, et Belgii Foederatorum Ordinum dominio subjecti inter duos conjuges haereticos sine Catholici Parochi praesentia valida sunt, et hi ad fidem conversi ne consensum quidem renovare coram parocho Catholico debent. Quando matrimonia in iisdem provinciis contrhauntur a viro Catholico, aut muliere cum haeretica foemina, aut viro sine Catholici Parochi praesentia, haec illicita sunt, non irrita. Nam cum conjugum alter tum ratione loci, in quo habitat, tum ratione Societatis, in qua vivit exemptus sit a Tridentina lege, exemptio, qua ipse fruitur, alteri parti communicata remanet, propter individuitatem contractus.

tera comperiatur. Mandavit S. C. scribi Nuntio Apostolico juxta mentem: *Gebennen.* 9. *Julii* 1740.

18. Dum Episcopus Brixiae anxio animo erat de validitate Baptismi Elisabeth Pegorini jam adultae, et uxoratae abhinc an. 29. ei collati ab obstetrice, etiam rem dubiam fecit de matrimonii ejusdem mulieris validitate, et a S. C. quaerit examen, an saltem sit consensus renovandus? S. C. firmata baptismi validitate, provisum etiam esse super matrimonii validitate respondit: *Brixien. Dubia Baptis. et Matrim.* 17. *Decem.* 1796. *dub.* 2.

§. XIII.

Matrimonium quoad Impedimentum dirimens Erroris.

1. Mortuo Antonio Ferracina suus filius Johannes fuit collocatus in Collegio Patrum Congregationis Somaschae, qui postea egressus ob contrahendum Matrimonium cum Catherina Bellata filia quondam Aloysii Civis Veneti, cum dote ducat. 10000., in matrimonium duxit Catherinam Bellottam filiam Aloysii adhuc viventis pauperis, et infimae conditionis, cum qua per annos duos pacifice vixit. Inde factis nonnullis inter conjnges dissidiis, Johannes errorem detexit, ac preces S. C. porrexit, ut nullitas matrimonii declaretur. Haec ad Patriarcham prout de jure non remisit: *Venetiarum Matrim.* 18. *Junii* 1701.

2. Inito matrimonio inter Carolum Antonium Sanctarellum, et Cajetanam Muschinam in Ecclesia Parochiali S. Nicolai de Incoronatis Urbis, suborta inde fuit controversia super illius validitate, eo quod persona viri alia quam esset, supposita mulieri fuisset. S. C. constare de validitate resolvit. Nam detecto praetenso errore adhuc sponsa cum sponso cohabitavit, et cum eo sese immiscuit. *Romana Matrim.* 17. *Novem.* 1708. (55).

3. Franciscus Xaverius Zedron, et Maria Antonia Mosquera connubio jungi cupientes ob timorem Patruelis Francisci obtinuerunt a Vicario Generali Lucensi dispensationem a denunciationibus, et facultatem contrahendi coram quocumque Sacerdote. Matrimonio inito, et comperto a patruele Francisco, quaestionem hic de nullitate instituit, tunc Vicarios se deceptum dixit, putans rem fuisse de alio Zedron, qui tamen non Franciscus, sed Joseph Antonius vocabatur; testes, et Sacerdotem in vinculis conjecit; propositaque causa in S. C., responsum fuit constare de validitate matrimonii renovato consensu ad cautelam: *Compostellana, seu Lucen. Matrim.* 19. *Sept.* 1744.

4. Clara Szekely ex Calvinistis parentibus orta, ac viro Calvinista nupta, post ejus mortem cum viro Catholico nupsit, ac Fidem Catholicam amplexa est. Mortuo viro, se Calvinam simulans coram Episcopo Schismatico abjurata secta Calviniana, Grecum schisma professa est, ac matrimonium coram Parocho Graeci Ritus Sacerdote iniit. Re delata ad Catholicum Episcopum, propriam simulationem fassa est Clara, et Vir errore deceptus nullum putavit matrimonium, ac conjuges sunt separati, et interim Clara cum alio viro Catholico novum in faciem Ecclesiae connubium contraxit. Interrogata S. C. ab Episcopo de validitate primi, vel secundi matrimonii rescripsit ad mentem. *Csanadien.* 26. *Junii* 1745.

(55) Etsi hujusmodi matrimonii nullitatem Advocatus Dominicus Ursaya in favorem mulieris pluribus rationibus sustinuerit, ut patet ex *Discept. Eccles. tr. tom. 4. part. 1. per tot.*

5. Joseph Buro negotiator matrimonio Mariam Theresiam Kraus Viduam Baronis de Leyden sibi accepit. Post filium inde susceptum Maria querelam de nullitate matrimonii in Curia Frisingae exposuit. Dixit enim a Viro fuisse deceptam, qui nobilitatem mentitus sese jactaverat ex nobili Gallica Bironia Gente coram Parocho, et testibus, quibus ipsa ea lege, et conditione matrimonium celebrare, quatenus is esset Joseph, quem praeseferebat, aliter nullatenus in matrimonium consensum praestare velle, declaraverat, de hac conditione ipse Joseph fassus est. Verum quod ipse negotiator esset, nec Mariam latuit, ut probatum fuit. Actum est, num matrimonium validum esset? et esse validum ex hactenus deductis decisum fuit: *Frisingen. Matrim.* 28. *Aug.* 1745.

6. Cosmus Parigi Florentinus uxoratus Smirnas appulsus utero gravem puellam Magdalenam Gratis spe matrimonii reddidit. Re cognita a consanguineis puellae Cosmum adegerunt ad sponsalia contrahenda. Suam Cosmus Florentiae relinquerat uxorem, quae tamen, post inita a viro suo cum Magdalena sponsalia, obiit. Cosmus de ejus morte notitiam non habuit, et fidem sui liberi status falsam exhibuit, ac solemniter matrimonium contraxit. Inde fugam arripuit. Magdalena Cosmum uxoratum comperiens alio ritu graeco nupsit viro, cum quo plures liberos suscepit, ignorans; an adhuc Cosmus viveret. Sed in S. C. re deducta, quaesitum est; an matrimonium contractum non expectato certo nuncio mortis prioris conjugis validum sit: dilata, et scribat defensor matrimonii, rescriptum est: *Smirnen. Matrim.* 6. *Maii* 1752. Postmodum non constare de nullitate Matrimonii a Cosmo, et Magdalena contracti, decrevit: 9. *Sept. ejusd. anni.*

7. Denegata jam ante fuerat dispensatio a S. C. Josepho de Guzman ob matrimonium ab ipso contractum cum Anna Ponze de Leon, modo ab eo judicium nullitatis reassumitur, cui renunciaverat, ut dirimatur matrimonium; quum constaret ex duobus processibus mulieris dementia tempore contracti matrimonii. At S. C. de nullitate non constare declaravit. Nam non satis Annae dementia ex testibus productis tempore initi conjugii probatur, immo nonnulli iteratum ejusdem in morbum lapsum, quod supponit praecedentem mentis sanitatem, asserunt: *Corduben. Nullit. Matrim.* 26. *Martii* 1763. *dub.* 1.

§. XIV.

Matrimonium quoad Impedimentum dirimens Honestatis:

1. Excitata controversia; an Textus Trid. *Sess.* 24. *cap.* 3. *de Reform. Matrim.* (56) excludens impedimentum

(56) Ubi legitur „ Justitiae publicae honestatis impedimentum, ubi sponsalia, quacumque ratione valida non erunt; Sancta Synodus prorsus tollit; ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedant; quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest hujusmodi prohibitio absque dispendio observari " Quo Trident. decreto non solum correcta est Bonifacii Decretalis *in cap. unic. ex Spons. tit. de Spons.*, *et matrim. in* 6, in quantum asserit, *ex sponsalibus invalidis oriri impedimentum, dummodo non sint nulla ex defectu consensus*, verum etiam Alexandri *in cap. Ad Audientiam eod. tit.*, in quantum ex ejus contextu infertur, Sponsalia primo hic inita cum consanguinea, ideoque invalida, inducere, hoc non obstante, impedimentum, quod juxta dicta nunc falsum est. Si vero dictum impedimentum ortum fuerit ex matrimonio, etiam tantum rato, declaratum est a S. Pio V. *Const. Ad Romanum* 1. *Julii* 1568, extendi usque ad quartum: *Bull. tom.* 4. *part.* 3. *pag.* 18.

justitiae publicae honestatis a sponsalibus nullis, et illud restringens ad primum gradum in sponsalibus validis, procedere etiam in matrimonio de praesenti contracto rato, et non consummato? et S. C. negativum dedit responsum: *Palentina Novem.* 1589.

2. Consulta S. C. respondit, ex matrimonio rato non consummato oriri impedimentum justitiae publicae honestatis, non autem affinitatis. Idque fortius, et majus vinculum esse, quam justitiae publicae honestatis proveniens ex sponsalibus de futuro, ac propterea decretum Concilii Trid. *cap.* 3. *Sess.* 24. *de Reform. Matrim.* esse redactum ad primum impedimentum justitiae publicae honestatis, quod oritur ex sponsalibus de futuro non autem illud, quod proficiscitur ex matrimonio rato non consummato, quod in omnibus juris veteris gradibus, et casibus hoc adhuc durat, quemadmodum de jure veteri ante Concilium erat introductum, uti dum S. Pius V. Pont. Max. declaravit Const., quae incipit *ad Romanum* edita 1. Julii 1568. (57). Itaque Oratores indigere dispensatione super dicto impedimento leviori, quam sit impedimentum affinitatis, sed graviori quam impedimentum justitiae publicae honestatis, quod oritur ex sponsalibus de futuro: *Valentina* 15. *Sept.* 1605.

3. Declaravit S. C. nullum fuisse matrimonium contractum ab Oratore cum sorore Germana Victoriae, a se prius libidine cognitae, ob impedimentum primi gradus affinitatis ex illicita copula cum Victoria sorore provenientis. Ex ipso tamen matrimonio utcumque nullo ortum esse impedimentum publicae honestatis, justitiae quod non est sublatum Decreto Trid. Concil. loquentis tantum de impedimentis publicae honestatis justitiae, quod oritur ex sponsalibus de futuro: *Caesenaten.* 18. *Junii* 1611.

4. Jubente Sum. Pontifice propositum fuit dubium; an sponsalibus valide ab initio contractis, deinde mutuo consensu dissolutis sit sublatum impedimentum publicae honestatis? S. C. respondit non esse sublatum. Et hanc sententiam Sum. Pont. approbavit, eamque in dubium deinceps non revocari mandavit. Sed quoad conjuges Lucretiam, et Marium Gazium, quorum prima cum Thoma Gazio sponsalia contraxit, et postea dissolvit, Sum. Pont. dubium non fieri decretum, sed per literas committi Ordinario, ut ad cautelam cum praedictis conjugibus dispenset cum ratihabitatione consensus per se ipsos coram confessario praestan-

(57) *Ad Romanum* 1. *Julii* 1568. (*Bull. Rom. tom.* IV. *part.* 3. *pag.* 18.), declaravit Decretum Trident. *Sess.* 24. *cap.* 3. *de reform. matrim.* statuens, nullum oriri impedimentum publicae honestatis, ubi sponsalia non sunt ex quacumque ratione valida, et ubi valida sunt, non excedere primum gradum, et hoc decretum esse intelligendum omnino, et procedere in sponsalibus de futuro dumtaxat, non autem in matrimonio per verba de praesenti, etiam non consumato; sed in hoc durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus, et gradibus, in quibus de jure veteri ante idem Conc. Decretum introductum erat. Quod si quaeritur, an hactenus dicta de impedimento ex matrimonio rato, valeant etiam quando hoc nullum est, affirmative respondetur, dummodo non sit nullum ex defectu consensus. Ratio est, quia ex una parte Tridentinum nihil innovavit circa impedimentum ex matrimonio rato: ex altera S. Pius V. declaravit, ab omnibus judicandum, quod illud peraeveret, in omnibus iis casibus, et gradibus, quibus jure veteri ante dictum Concilii decretum introductum erat. Cum ergo juxta comunem DD. sententiam eo tunc ita foret introductum, ut ex matrimonio rato, quantumvis nullo, oriretur impedimentum usque ad quartum gradum, dummodo non esset nullum ex defectu consensus; ideo etiam nunc id valet.

di, putavit: *Cervien. seu Ravennaten.* 6. *Julii* 1658.

5. Quum Episcopus retulisset contractum fuisse matrimonium de praesenti, et consummatum inter Bartholomaeum, et Mariam, illudque subinde fuisse nullum declaratum, ex quo probatum fuit inter eos intercedere conjunctionem in quarto consanguinitatis gradu; retulit quoque eumdem Bartholomaeum velle in matrimonium ducere quamdam mulierem cognomine Cavallariam conjunctam cum Maria in tertio consanguinitatis gradu, et quaestionem excitatam esse, an absque Apostolica dispensatione dictum matrimonium contrahere posset Bartholomaeus cum Cavallaria? responsum est, non posse obstante illi tum impedimento publicae honestatis, tum affinitatis: *Brixien. Matrim.* 3. *Decem.* 1667

6. Inierunt sponsalia Feliciana de Martinis, et Johannes Dominicus Tognanus, factisque solitis proclamationibus, frater Johannis opposuit impedimentum publicae honestatis ratione sponsalium, quae Feliciana cum eodem fratre Johannis praecedenter contraxerat: Hinc dubium in S.C. fuit examinatum, an constet de asserto impedimento publicae honestatis, vel procedendum sit ad ulteriora in celebratione matrimonii cum Johanne Dominico? et quatenus affirmative quoad primam partem, et negative quoad secundam.

7. An vigore priorum sponsalium cogi possit Feliciana ad celebrandum matrimonium cum Joachim Tognano? et S.C. rescripsit, coadjuvandas esse probationes in Curia Metropolitana praefixo termino trium mensium: *Rixiana Spons.* 2. *Martii* 1697. *dub.* 1. 2. Eo elapso sancivit Curiam Metropolitanam procedere debere ad coadjuvationem probationum ex officio juxta instructionem (58): 17. *Aug. ejusd. anni*. Deinde de compilato processu, et ad urbem delato, causam S. C. remisit ad Card. Praefectum juxta mentem: 7. *Junii* 1698. Demum in casu de quo agitur ad primum affirmative quoad primam partem, ad secundum negative decisum est: 20. *Sept. ejusd. anni*.

8. Anna Maria Mastrella postquam contraxerat sponsalia cum Antonio Feroccio, alia iniit cum consensu patrui cum Stephano Nellio, et semper animum ostendit adversum primis sponsalibus coacte, ut ajebat, instantibus consanguineis, contractis. Sed coram Parocho, et populo repente in Ecclesia post Missarum solemnia una cum Nellio dicta Anna Maria voce intelligibili eorum mutuum consensum significavit: Hinc fuit de validitate ejusdem dubitatum; verum S. C. validum fuisse firmavit: *Reatina Matrim.* 6. *Febr.* 1700.

9. Antonius de Christophoro iniit sponsalia cum Catharina Carusio, cum qua prolem habuit. At ob metum patris alia contraxit sponsalia cum Catherina Pascharello. Inde Antonius matrimonium per verba de praesenti cum dicta Carusio, ne infamata remaneret, celebravit. Et Pascharello alia sponsalia contraxit cum Alexandro fratre germano ipsius Antonii, qui perficere connubium exoptantes S. C. adierunt, quae constare de impedimento publicae honestatis inter Alexandrum, et Catherinam de Pascharello, itaut indigeant dispensatione, respondit: *Trivicana Spons.* 12. *April.* 1708.

10. Comes Angelus Belmesserius in matrimonium jungi peroptat cum Barbara Zambeccaria. Episcopus testimonium status liberi tradere renuit ob bina opposita impedimenta, alterum spon-

(58) Praevio nempe examine praedictae Felicianae, aliorumque testium informatorum: *Regist. Lit. Lib.* 22. *die* 17. *Aug.* 1697.

salium initorum a dicta Barbara cum Petro Sancte; alterum vero assertae copulae illicitae a Comite Antonio secundogenito praefati Comitis Angeli cum dicta Barbara. Qua de causa Comes Angelus recursum ad S. C. habuit, exposuitque calumniose promotum affinitatis impedimentum, et Petrum Sanctem jam matrimonium cum alia muliere Parmae contraxisse. At S. C. constare de impedimentis matrimonii sancivit: *Lunen. Sarzanen. Matrim.* 17. *Novem.* 1708.

11. Dominicus Marzillus de terra Cantaluppi matrimonium contrahere promisit cum Samaritana, quae uxor fuerat Marci Antonii sui privigni jam defuncti; actum igitur est in S. C., num inter ipsos esset impedimentum vel affinitatis, vel publicae honestatis? et rescriptum est, dilata, et scribant bini Theologi (59): *Bojanen. Matrim.* 8. *Junii* 1720. Non duo, sed quatuor Theologi scripserunt, ideoque reproposita causa, ad mentem (60) S. C. respondit: 3. *Aug. ejusd. anni.* Denique quum retulisset Episcopus jam sponsalia contracta fuisse, quodque nisi matrimonium celebraretur, diffamatio ex parte mulieris, egestas ex parte Dominici sequeretur, S. C. rescripsit ad D. Secretarium juxta mentem (61): 8. *Martii* 1721.

12. Ab Episcopo extra urbem degente pro regula conscientiae preces datae fuerunt S. C., ut declararet; an impedimentum justitiae publicae honestatis oriens ex matrimonio puro, et non conditionato rato, et non consummato, sed nullo non tamen ex defectu consensus, non excedat primum gradum; seu potius extendatur ad quartum juxta Const. S. Pii V.? S. C. ad mentem (62) respondit: *Dubium Matrim.* 5. *Decem.* 1722.

(59) *Vide not.* 36. *pag.* 211.
(60) *Vide not.* 37. *pag. ibi.*
(61) *Vide not.* 38. *pag. ibi.*

13. Anna Zidovuscki nullitatem matrimonii cum Johanne Zagoborki initi proposuit ex duplici capite; tum quia Johannes sponsalia contraxerat cum matre Annae, quae deinde obiit, indeque oriebatur publicae honestatis impedimentum; tum quia vi metuque ad matrimonium ducta fuerat; S. C. respondit, dilata, et proponatur in prima post cineres, et ad mentem nempe ut facti species inter partes coram Secretario concordaretur: *Gnesnen. Matrim.* 14. *Januar.* 1786. *d.* 1. Inde causa reproducta, responsum prodiit, dilata et scribatur Episcopo Cracoviensi pro informatione, et voto, et confectione alterius processus servatis servandis, sumptibus tamen Johannis etiam quoad testes inductos per Annam: 6. *Julii* 1737.

14. Joseph Zimenes uxorem habens, iterum nuptias fecit cum Maria Seralta. At agnita fraude nullum, irritumque fuit declaratum hoc matrimonium. Decepta, vitiataque mulier sese praebuit Francisco Moreno, qui cum Josepho Zimenes secundo, et tertio consanguinitatis gradibus conjunctus est. Franciscus, et Maria sese copulare cupientes, sciscitantur; num absque Apostolica dispensatione possint invicem matrimonium contrahere? non posse S. C. existimavit: *Valentina Dispen.* 15. *April.* 1752.

§. XV.

Matrimonium quoad Impedimentum dirimens Impotentiae coeundi, seu quando est locus experimento triennalis cohabitationis, ac ratum dissolvitur.

1. Alexander Franciscus Sensinus captus amore puellae Eleonorae, Cimarrae matrimonium cum ea contraxit, sed jurgia, et contentiones ob assertam viri impotentiam, ac inhabilitatem

(62) Mens. S. C. patet ex praecedentibus S. C. *Vide not.* 57. *pag.* 224.

consumandi matrimonium statim supervenerunt. Mulier proinde in Conservatorium collocata fuit, et lis in S. C. fuit agitata. Ad dubium, an sit locus triennali cohabitationi, vel potius matrimonii dissolutioni? rescriptum dilata, et ad Card. Praefectum juxta mentem (63): *Romana Matrim.* 27. *Julii* 1697. *d.* 1. Deinde iterum ad mentem (64) 11. *Januar.* 1698. Demum triennalis cohabitatio statuta fuit: 10. *Maii*, confir. 15. *Novem. ejusd. anni* (65).

2. Celebrato matrimonio anno 1679. inter Hieronymam Serram, et Leonardum Cataneum Grillum, ac sequuta cohabitatione per annos 17., tandem unanimi consensu se conjuges a maritali Thoro retraxerunt ob frustratam spem coeundi causa impotentiae viri, qui pati notabilem praeputii corrugationem, graece Phimosim, recognitum fuit. Id an sit perpetuum impedimentum, aut temporale sive sine mortis discrimine sanabile? disputatur in S. C., quae rescripsit ad Archiepiscopum praefixo alio termino trium mensium pro terminatione causae, et ad D. Secretarium ad mentem (66): *Januen. Matrim.* 5. *Junii* 1700. Inde mandavit Archiepiscopo pro electione novorum peritorum ex officio eligendorum, partibus non suspectorum extra tamen Dominium Januae, et qui referant intra tres menses juxta instructionem ab Urbe transmittendam, et quoad expensas litis satis provisum per Archiepiscopum esse sanxit: 21. *Maii* 1701. Deinde ut praefigatur terminus duorum mensium D. Leonardo ad se subjiciendum curae, quo elapso providebitur, jussit: 28. *Julii* 1703. Postmodum voluit ead. S. C. ut eidem assignetur novus terminus unius mensis a die denunciationis ad effectum se subjiciendi curae dictae Phimosis sub peritis sibi benevisis absque interventu alterius personae, et transmittatur ad S. C. causae relatio: 26. *Januar.* 1704. Quumque dictus Leonardus demonstraverit, quod curae, et incisioni Phimosis se interim subjecerat, ac Phimosi per incisionem avulsa frigiditatis impedimentum non deficiebat; hinc causa reproducta pro electione peritorum ad effectum recognoscendi, ac adhibendi fomenta praefixo termino unius mensis rescribitur: 20. *Sept. et* 15. *Nov. ejusd. anni* (67): Praeterea periti electi impedimentum perpetuum esse, naturale, ac insanabile affirmarunt, et S. C. dissolutioni matrimonii locum esse credidit: 13. *Mart.* 1706. Denique petente viro triennalem cohabitationem bis resolutio confirmatur: 12. *Febr.* 9. *April.* 1707.

3. Quum Baro Johannes Baptista Piccinnus filius familias, et secundo genitus Annam Bollam in matrimonio habere vehementer cuperet, Domum ipsius Annae clam ingressus eam deosculari curavit. Sed ab ejusdem Virginis parentibus de dote constituenda discrepantibus fuit crimine accusatus, et dum a Fisco in poenam capitis, et confiscationis omnium bonorum per Edictum poscebatur, folium subscripsit in albo, in quo extenso mandato procurae inter eos matrimonium contractum fuit. Sed quin connubium consummasset, ad Urbem se contulit pro matrimonium infringendo, quod validum fuit judicatum. Nuper ob contractam ab eo inter peregrinandum luem veneream, ac ad liberandam Annam ab aerumnis arcti Conservatorii ambo postulant matrimonii dissolutionem, quam

(63) *Vide not.* 13. *praecedentem.*
(64) *Vide not.* 14. *praecedentem.*
(65) *Vide not.* 15. *praecedentem.*
(66) Et mens est, ut Archiepiscopus praefigat terminum Leonardo ad declarandum, an velit se subjicere curae a Peritis praescribendae: *Ibid.* 23. *April.* 1771.
(67) Inter sum. precum, relata.

minime admittere S. C. censuit: *Lycien. Dissolut. Matrim.* 7. *Febr.* 1705.

4. Rite connubio celebrato Alphonsus Gonzales Barroso cum Maria Hernandes Corbo post quinquennii cohabitationem, consummationem obtinere non valuit. Hinc Curia Ecclesiastica virum impotentem, ac mulierem virginem esse judicavit; ac nullum matrimonium fuit declaratum. Maria ad secunda vota transivit. Alphonsus vero assumendi uxorem viduam licentiam postulavit, quam a Vicario generali assequutus est. Matrimonium itaque cum vidua Catharina Martin Niero iniit, et hac mortua aliam ducere avet. At Vicarius Generalis de instauratione primi ob beneficium temporis dubitat, et S. C. consulta decidit hic, et nunc esse supersedendum a primi matrimonii instauratione, quam a licentia secundum contrahendum, et proponi citata Maria prima uxore: *Abulen. Matrim.* 9. *April.* 1718. *dub.* 1.

5. Triennio simul cohabitarunt Daniel Giupponi, et Helena Zolli, postquam inter eos connubium contractum fuerat, et consummatio facta haud fuit. Hinc Helena nullum matrimonium dixit ex viri impotentia, quam perpetuam, et insanabilem probare operam dedit, cohabitationemque triennalem effugere expetens. E contra Daniel suam denegans impotentiam cohabitationem petivit, quam a die decreti a Judice lati incipere debere ostendit. Negotium ad S. C. relatum est, quae quoad validitatem matrimonii distulit resolutionem, ac jussit, ut fierer experimentum triennalis cohabitationis, vel alterius brevioris temporis arbitrio S. C. addendo ad mentem (68): *Ariminen. Nullit. Matrimon.* 16. *Martii* 1720. Deinde locum esse cohabitationi pro tempore beneviso S. C. rescribitur: 8. *Martii* 1721. (69).

6. Nullum dixit Matrimonium Baronissa Susanna Rovera de Ternavas quod ipse post exactum trigesimum viduitatis annum cum Equite Fabritio Cacherano in aetate 34. annorum constituto contraxerat. Querelam igitur nullitatis proposuit, tum ex suggestionibus, et suasionibus importunis, tum ex viri sui impotentia. Vir potens dijudicatus est, hujusmodi importunae suasiones improbatae fuerunt, et S. C. validitatem matrimonii defendit: *Taurinen. Matrim.* 13. *Sept.* 1721.

7. Post lapsum fere 22. annorum Maria Beatrix de Pedrolla matrimonium destruere contra Marchionem Aloysium de Quero virum suum tentavit. Haec illum esse impotentem asseruit: ille matrimonium consummasse dictitabat. Quaesitum itaque fuit; an esset locus recognitioni viri? S. C. respondit esse locum recognitioni tam viri, quam mulieris juxta instructionem; et eam viri esse explendam inspectis circumstantiis in oppido Matritensi auctoritate Nuntii Apostolici; et eam mulieris esse explendam in Civitate Giennii auctoritate Ordinarii, tanquam delegati S. C: *Giennen. Nullit. Matrim.* 15. *Maii* 1723. *dub.* 1.

8. Postulatum itidem fuit; an praefigendus esset terminus Viro se subjiciendi eidem recognitioni? prefigendum esse terminum quatuor mensium tam Viro, quam Mulieri computandum a die praesentis Decreti, fuit resolutum: *Ibid. dub.* 2.

9. Marchio de Camerana cum Ma-

(68) „ Quae fuit, ut antecedenter fieret a Daniele experimentum medicamentorum propositorum a D. de Paulis, et ut probatio medicaminum adhibitorum exhiberet S. C. ut deinde determinaretur tempus cohabitationis " Ursaya *Discept. Eccles.* XIII. *tom.* 4. *part.* 1. *num.* 76.

(69) Certavit in hac causa Advocatus Dominicus Ursaya, et sua jura exhibet: *Discept. Eccl.* XIII. *tom.* 4. *part.* 1. *per tot.*

ria Theresia Marchionissa de Falces matrimonium contraxit, et nihil intentatum reliquit, ut ad consummationem perveniret, quam unquam assequi potuit. Mulier itaque nullitatis Matrimonii causam coram Episcopo introduxit, qui triennalem cohabitationem decrevit. Cepta fuit nova cohabitatio, ac tribus elapsis mensibus, denuo instructum judicium fuit super nullitate matrimonii. Aderat juramentum utriusque Conjugis de non sequuta consummatione, septima propinquorum manus, mulier Virgo reperta. Apostolicae etiam datae fuerunt literae, quibus Judici committebatur, ut quatenus ob viri impotentiam intra triennium matrimonium non fuisset consummatum, procederet ad ulteriora, prout de jure, et absque alio triennali experimento. Hinc sententia super nullitate Connubii prodiit. Appellavit Marchio ad Archiepiscopum Toletanum, et quum nulla sententia edita fuisset, mulier ad Sanctam Sedem convolavit. Re S. C. remissa, locum esse dissolutioni matrimonii fuit definitum: *Tirasonen. Matrim.* 2. *Octobr.* 1723.

10. Angelus Scalzo matrimonium contraxit cum Carmosina Caporale, cui connubii jus non est, et revera paucos post dies pro nullitate matrimonii institit in Curia Caputaquensi ob perpetuum impedimentum arctitudinis uxoris cum interpositione Ossium, et duritici, ac supereminenti excrescentia carnis, itaut tentata copula perfici non potuerit. Carmosina suam arctitudinem fassa fuerat. Periti, et Obstetrices verum, et perpetuum, ac naturale impedimentum esse retulerunt. Septima propinquorum manus de non sequuta consummatione deposuerat. Defensor tamen Matrimonii datus haud est, nec mulieri praefixus terminus ad deducendum jura sua, quum vero Vicarius Generalis S. C. oraculum requisierit super connubii nullitate, rescriptum fuit, ut Ordinarius procedat prout de jure juxta instructionem: *Marsicen. seu Caputaquen. Matrim.* 17. *Decem.* 1729.

11. Marianna a Turre Rezzonica, postquam spatio decem, et octo mensium cum Paullo Antonio Besutio cohabitaverat, dissolutionem matrimonii petiit, eo quod ex viri impotentia nunquam cum ipso consummare matrimonium valuerit. Periti de mandato Curiae deputati de perpetua impotentia retulerunt. Petita proinde est a S.C., vel dissolutio, vel dispensatio; sed scribendum Card. Archiepiscopo juxta instructionem respondit: *Mediolanen. Matrim.* 12. *Febr.* 1729.

12. Comes Gaspar Casati, postquam cum Comitissa Eleonora Busca spatio unius anni permanserat, ut opus conjugii perficeret, assequi, quod optarat, non potuit. Eleonora itaque pro dissolutione institit ob viri impotentiam, quam vir constantissime usque ad exitum causae denegavit, quamvis non consummasse matrimonium fassus fuerit. Periti confidentes mulieris, et alii ex officio deputati de impotentia retulerunt, ast non consenserunt confidentes viri. Proposita igitur causa pro dissolutione matrimonii, protelata fuit definitio, ut scribatur Card. Archiepiscopo juxta instructionem: *Mediolanen. Diss. Matrim.* 21. *April.* 1731. Novae recognitioni corporis vir subjicere renuit, et S. C. rescripsit in decretis, et Card. Archiepiscopus cogat juris remediis: 12. *Januar.* 1732. Dictus Comes mandatis non exhausit, et mulier preces iteravit, et rescriptum tulit, ut scribatur Card. Archiepiscopo juxta instructionem: 8. *Martii ejusd. anni.* Retulit Episcopus justas sibi videri causas postulatae dissolutionis, comitem jurejurando, et septem propinquos matrimonium nunquam consummatum fuis-

se asseverasse; omissa itaque responsione quoad matrimonii dissolutionem pro dispensatione rescripsit S. C., salvis tamen juribus Comitissae quoad restitutionem dotis, aliorumque ejus creditorum, et expensarum Litis prout de jure: 24. *Maii* 1732.

13. Lucretia Riccardi paucis mensibus cum Severino Gregoretti Viro suo cohabitavit, quum vero matrimonium consummare nequiverit, ex viri impotentia, ut ipsa deposuit, matrimonii dissolutionem postulavit. Vir vero sub juramento asseruit matrimonii consummationem sequutam fuisse. Quapropter saltem experimentum triennale efflagitavit; Hisce in casibus viro potius credendum, quam mulieri, S. C. praedicto experimento triennali, et ad D. Secretarium juxta mentem rescripsit: *Sancti Severini Matrim.* 11. *Januar.* 1738. Severinus solemniter praedictae cohabitationi renunciavit, consensum praestitit pro dissolutione, vel dispensatione, ac declarationem de consummatione a se juxta propriam credulitatem factam fuisse affirmavit; novus processus proinde confectus est, mulier ab Obstetricibus intacta reperta, periti de viri naturali, et perpetua impotentia judicium tulerunt, hinc causa reproducta, responsum est; Episcopus cogat etiam per censuras ad cohabitationem pro tempore arbitrio S. C: 24. *Sept.* 1740. Inde censuit esse locum dissolutioni matrimonii: 2. *Junii* 1742. *confir.* 23. *ejud. Mensis, et anni.*

14. Jo. Andreas ab Auria tunc Comes Lodani inde Princeps Melphii in matrimonium duxit Theresiam ab Auria filiam Ducis Thursiae, cum qua decem circiter annos cohabitavit. Inde Theresia postulavit declarari dissolutionem connubii rati, et non consummati, quod metu reverentiali erga patrem matrimonium contraxit, et quod viri impotentia adsit. Hinc requisita extrajudicialiter ab Archiepiscopo informatione, protelavit S.C. resolutionem, ut conficiatur processus juxta instructionem per Judicem subdelegandum a Card. Praefecto, et fiat recognitio corporum mulieris Romae, viri autem in loco designando ab eodem Card. juxta mentem cum praefixione termini duorum Mensium dicto viro ad se subjiciendum praefatae recognitioni computandi a die faciendi Decreti, et in reliquis ad eumdem Card. Praefectum cum facultatibus necessariis, et opportunis: *Januen. Matrim.* 10. *Maii* 1738. *dub.* 1. Inde rescriptum est ad mentem: 22. *Aug.* 1739. Demum S. C. praevia consultatione Sanctissimi ab hujusmodi Matrimonio rato Dispensationem indulsit: 14. *Januar.* 1741.

15. Philippus Bonaventura Patritius Romanus, et Anna Victoria Uffreducci nobilis Fanensis Matrimonium celebrarunt. Doluerunt ambo postmodum de inutili cohabitatione ob viri impotentiam, preces itaque porrexerunt, ut S.C. vel per viam gratiae, vel per viam justitiae ipsis consuleret. Efformatus proinde fuit processus, datusque Matrimonii defensor, ac causa proposita super dissolutione, vel dispensatione Matrimonii rati, et non consummati, S. C. voluit esse locum dissolutioni Matrimonii ex causa naturalis, et perpetuae impotentiae viri: *Romana Matrim.* 2. *Aug.* 1738.

16. Dissolutionem Matrimonii initi inter Viduum Adam Ramockium, et Viduam BarbaramRymassovvskia efflagitavit mulier ex impotentia viri. Ex prioris uxoris querelis probatum fuit Adam nec cum ipsa Matrimonium consummasse, idipsum juramento affirmavit eadem Barbara, et corporis viri recognitione patuit defectus hastae virilis, quam ad evadendum morbum

misere amiserat. Hinc primum S. C. protendit decisionem, ut coadjuventur probationes: *Plocen. Nullit. Matrim.* 11. *Januar.* 1744. Deinde dissolutionem praedictam denegavit: 3. *April.* 1745.

17. Contracto matrimonio inter Liviam Mariam Gentilem, et Laurentium Centurionem nobiles Januenses spatio mensium duodeviginti circiter in lecti societate fuerunt, sed inutilem eam agnoscentes, deficiente individua corporum conjunctione supplicarunt pro dispensatione matrimonii rati, et non consummati, quam eis denegavit S. C.; modo Livia connubii solutionem ob viri imbecillitatem petit, et locum esse triennali cohabitationi responsum refert: *Januen. Matrim.* 28. *Maii* 1746. Quum inde noluerit vir decreto acquiescere, nisi cohabitatio in urbe expleretur, ubi domicilium elegit, mulier denuo preces instaurat pro dissolutione desperatum videns opus conjunctionis, et S. C. rescripsit, compellendum esse Laurentium Centurioni ad cohabitationem triennalem per censuras: 3. *Aug.* 1748. Denique adhuc viro renuente mandatis obtemperare, decisum est non esse dissolutioni locum: 23. *Aug.* 1749.

18. Lavinia Cardoli usque ab anno 1740. nupta Philippo Racani, fatente viro suam imbecillitatem, querimoniam nullitatis proposuit. Deputati fuerunt periti, prius vir reluctavit, tandem corporis recognitioni sese subjecit; ac inhabilis dijudicatus est, quamvis patens vitium non appareret. Judex itaque nullitatem matrimonii definivit. Sed S.C. triennali cohabitationi locum esse rescripsit: *Narnien. Matrim.* 27. *Aug.* 1746. Absoluto experimento triennali Lavinia adhuc Virgo permansit, et decretum est, ut fieret recognitio corporis mulieris per Obstetrices deputandas ab Episcopo: 14. *Martii* 1750. Inspecta Lavinia, Virgo ab Obstetricibus fuit renunciata, et S. C. dissolutionem conjugii admisit: 20. *Junii ejusd. anni.* Causa inde reproducta protelata est decisio, et ut scribat Defensor matrimonii mandatum est: 11. *Julii ejusd. anni.* Tandem resolutio emanata, fuit confirmata: 1. *Aug. ejusd. anni.*

19. Statim ac Matrimonium celebratum fuerit inter Hieronymum Tozzi Advocatum Consistorialem, et Marchionissam Lutgardam Andosillam. Haec de viri sui inertia conquesta est. Adhibita fuerunt a viro opportuna remedia, sed incassum. Duobus igitur et ultra elapsis annis a connubio inito ambo disolutionem rogarunt. Confecto processu probata per peritos fuit perpetua, ac insanabilis viri impotentia, ac Mulieris Virginitas, accedente conjugum juramento; septima quoque propinquorum manu, Judexque Ecclesiasticus locum esse dissolutioni Matrinii declaravit, facta potestate Lutgardae ad alias nuptias transeundi, interdicta eadem tamen Hieronymo, ac reportata dispensatione a summo Pontifice ab experimento triennali. Causa inde ad S. C. delata, locum esse dissolutioni matrimonii S. C. judicavit: *Romana Matrim.* 13. *Januar.* 1753. *confir.* 3. *Febr. ejusd. anni.*

20. Comes Antonius Genovini a Baronissa Flaminia Cornacchia uxore sua de impotentia ad consummationem matrimonii paucis diebus antea contracti accusatus est. Verum, quum ex peritorum inspectione certa impotentiae signa haud paterent, imo potentia ipsa adstrueretur, esse locum cohabitationi triennali S.C. definivit: *Amalphitana Matrim.* 30. *April.* 1757. *confir.* 9. *Julii ejusd. anni.*

21. Cleopatra filia Comitis Julii de Monte Veteri nupsit Lelio Rinalducci. Annum fecerunt ambo summa ani߀o-

rum consensione; dissidiis deinde exortis Lelius Romam perrexit; Cleopatra vero preces obtulit, ut connubium dissolveretur ex capite impotentiae viri. Periti deputati de viri aptitudine retulerunt; et S. C. non esse locum dissolutioni matrimonii rescripsit. *Fanen. Matrim.* 10. *Febr.* 1759.

22. Comitissa Paula Avezzani post viginti duobus annis a matrimonio inito cum Comite Brolea Antonio Brandolini, ipsum inertem ad opus conjugii dixit, dissolutionemque matrimonii efflagitavit. Plerique ex peritis virum habilem renunciarunt, et ipse habilitatis indicia expressit; fassus tamen est nunquam cum uxore sua matrimonium ex quadam aversione concepta consummasse. De virginitate mulieris non constabat. Decretum itaque fuit, non esse locum dissolutioni matrimonii: *Forolivien. Diss. Matrim.* 8. *Aug.* 1761.

23. Clara Cesarini Spoletana, querelam nullitatis matrimonii ob Agustini Sciamanna interamnae viri sui impotentiam, cum quo quatuor jam mensibus cohabitaverat, exposuit. Clarae instantia ad suum Judicem Ordinarium, Episcopum nempe Spoletanum, remissa fuit, qui servata forma notissimae Constitutionis triennale experimentum mandavit. Hoc nondum completo, iterum Clara Matrimonii dissolutionem cum dispensatione ulterioris inutilis cohabitationis postulavit. Periti de perpetua viri impotentia retulerunt, quamquam nullum vitium externum appareret. Adfuit utriusque conjugis septima propinquorum manus. Episcopus itaque pro dissolutione sententiam tulit, sed quum periti extrajudicialiter deputati fuerint S.C. ad dubium exhibitum, faciendam esse recognitionem corporis viri per peritos judiciales in Urbe juxta instructionem (70) D. Secretarii respondit: *Spoletana Diss. Matrim.* 27. *Martii* 1762. Quatuor periti de impotentia perpetua retulerunt, et dissolutio decreta fuit: 3. *Julii ejusd. anni*, *confir.* 14. *ejusd. Mensis et anni*.

24. Uxorem adinvenire Ignatius Rubio ob vulgatam suae impotentiae famam non valebat; tandem extra patrium solum duxit in matrimonium Vincentiam Navarro, nunquam tamen ad consummationem cum ipsa pervenit. Conquesta est mulier de imbecillitate viri, et nullitatem matrimonii in judicio experiri tentavit. Recognitio corporis viri vitium ostendit; nec opes medicaminum signa potentiae excitavit. Quapropter impedimentum temporale, et sanabile dijudicatum fuit. Curia itaque Episcopalis triennale experimentum praescripsit. Vincentia autem S. C. adiit, a qua eadem cohabitatio firmata fuit: *Valentina Nullit. Matrim.* 24. *Aug.* 1754. Expleto triennio, expleta non fuit consummatio; hinc dubio proposito, dilata, et scribatur Archiepiscopo juxta instructionem (71) rescriptum est: 24. *Martii* 1764.

(70) Quae fuit, ut brevem terminum praefigat Augustino Antonio Sciamanna ad solicite accedendum ad urbem ad petitum effectum: *Regist. Lit. Lib.* 32. *die* 27. *Martii* 1762.

(71) Instructio fuit, ut juris remediis Conjuges ad triennalis cohabitationis complementum cogas, et praecipue virum adamussim impleat, quae Medici praecipient, moneatque ejusdem Conjuges stimulo conscientiae, et quatenus opus sit minis censurarum, et cum individua vitae consuetudine ea faciant, quae ad effectum de quo agitur, eaque ut supra Tibi constiterint sine frande, et dolo peracta esse, instante tunc muliere eam per Obstetrices, quo magis fieri peritiorea, recognosci facias, easque jurato examini, judiciali subjicias, aliasque cauteles adhibeas non praetermisso Balneo, quae in ejusmodi rebus secundum juris, et praxis regulas adhiberi solent, ut veritas de non consummato matrimonio certissime pateat; processum

25. Matrimonium nunquam Conjuges Paullus Peccatorius Reatinus, et Eleonora Gamam de Castro Romana, ut ipsi asseruerunt, consummarunt. Mulier de viri impotentia, vir de uxoris odio, et indignatione querimoniam habuit. Hic quippe aliam uxorem cum prole susceperat, nec patens vitium in ipso dignosci potuit. Actum igitur quum fuisset de hujus matrimonii dissolutione, S. C. respondit locum non esse dissolutioni, addendo ad Card. Praefectum ad mentem: *Romana seu Reatina Nullit. Matrim.* 1. *Febr.* 1766.

26. Post annum a contractis nuptiis inter Blasium Torre, et Fulviam Ceciliam Sinibaldi, maritale Thorum Fulvia reliquit de impotentia virum accusans. Processu confecto ad formam Constitutionis Benedictinae, accedente etiam utriusque Conjugis juramento de non consummatione, sententia prodiit pro dissolutione connubii. Sed causa ad S. C. vocata, haec censuit protelari responsionem, ut fieret recognitio corporis viri juxta instructionem D. Secretarii: *Lucana Nullit. Matrim.* 19. *Julii* 1766. In dicta recognitione nullum exterius patens vitium compertum est, et locum esse cohabitationi triennali putavit; 12. *Decem.* 1767. Hac absoluta, sed incohata a die initi connubii, et causa reproducta, dilata et prosequatur experimentum per alium annum S. C. dixit: 4. *Maii* 1771. Verum, quum mulier plura deduxisset, quae vir attentaverat, et quae verecundiam afferunt, locum esse dissolutioni matrimonii statutum est: 28. *Sept. ejusd. anni. confir.* 23. *Novem. ejusd. anni.*

27. Matrimonio inito inter Johannem Baptistam Doria Dulcis-Aquae, et Mariam Theresiam Buonaroti, post semestrem cohabitationis vir impotens ad consummationem matrimonii repertus est. Ambo igitur querelam de nullitate coram Vicario Capitulari instituere cogitarunt; sed compilato processu ad formam Benedictinae Constitutionis S. C. rescripsit, dilata, et circumscriptis omnibus gestis coram Vicario Sospelli, idem Vicarius procedat ex integro ad formam praedictae Constitutionis: *Januen. seu Albintimilien. Nullit. Matrim.* 27. *Febr.* 1768. Confecto igitur novo processu, quamvis ageretur de viro sexagenario, qui potentiam nunquam habuerat, nec medelis excitare posset, nullum tamen patens vitium cernitur; hinc decreta fuit triennalis cohabitatio: 16. *Sept.* 1769.

28. Post sexennium a contracto matrimonio Maria Margarita Anna a conturbernio Gabrielis Fautrier deseruit, et in piam domum se recepit, nullum esse connubium ex viri impotentia asserens. Juravit eadem nunquam fuisse matrimonium consummatum, quod a septima propinquorum manu fuit confirmatum. Gabriel e contra pluries matrimonium consummasse juramento affirmavit. Ex utriusque corporis recognitione patens vitium compertum haud fuit; ideoque pro triennali cohabitatione sententia lata fuit a Curia Episcopali, a qua appellavit Maria Margarita; et proposito dubio in S.C. super dissolutione matrimonii, non esse locum datum est responsum: *Asten. Matrim.* 30. *Martii* 1776. Deinde causa reproducta, dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem exarandam per D. Secretarium, rescribitur: 18. *Maii ejusd. anni.* Denique, quum mulier experimento triennali sese subjicere noluisset, confirmatur decisio: 1. *Martii* 1777.

ita compilatum ad S. C. Concilii transmittat: *Regist. Lit. Lib.* 32. *die* 24. *Martii* 1764.

29. Celebrato matrimonio inter Antonium Casabianchi, et Catharinam Cipolli paucis elapsis mensibus institerunt ambo in Curia Episcopali pro dissolutione matrimonii causa perpetui, et naturalis impedimenti mulieris juxta etiam peritorum relationem. Iidem voti compotes effecti fuere, prout etiam a Metropolitana Curia confirmata fuit matrimonii dissolutio. Aliquot elapsis annis Catharina viro potens effecta est, damnatis, extraordinariisque mediis adhibitis; hinc postulavit facultatem contrahendi matrimonium; actum igitur fuit de nullitate connubii initi cum Antonio, et pro validitate S. C. rescripsit: *Massanen. Matrim.* 24. *Januar.* 1778. *dub.* 1.

30. Inde ad quaesitum; an Catharina contrahere aliud matrimonium posset? negativum emanavit a S. C. responsum: *Ibid. dub.* 3.

31. Matrimonio contractó inter rusticas, ac ignaras personas, videlicet Jacobum Freschi, et Juliam Ferrari, quamvis illud consummare nunquam potuerint, bona tamen fide duodecim annorum spatio simul cohabitarunt. Moniti tamen de nullitate invicem separati fuerunt. Mulier a peritis recognita fuit impotens ad generationem renunciata, licet bis incisionem passa fuerit. Efformato processu in causae propositione animadversum est, quod nec vir, nec uxor formaliter examinati fuerint; quod impotentia a peritis declarata fuerit non quoad copulam, sed quoad generationem. Et S. C. re perpensa distulit decretum, et scribi Episcopo juxta instructionem (72) mandat: *Placentina Nullit. Matrim.* 15. *Maii* 1779.

32. Marchio Paulus Franciscus Spinula cum Marchionissa Brignole matrimonium contraxit. Tribus annis, et fere duobus mensibus in cohabitatione consumptis, querelam nullitatis matrimonii ob viri impotentiam in Curia Archiepiscopali Januensi Maria proposuit. Vicarius Generalis recognitionem Corporum decrevit. Vir noluit experimento subjacere; et Judex pronunciavit pro cohabitatione. Sed Maria ab hac sententia appellavit, et Corporum inspectionem quaesivit. Virginitas apparuit mulieris, vir mandatis haud obtemperavit; et ad dubium proposito, an constet de nullitate matrimonii? responsum fuit *provisum in secundo* (73): *Januen. Matrim.* 16. *Aug.* 1783. *d.* 1. *confir.* 6. *Sept. ejusd. anni.*

33. Soluto hinc primo matrimonio, secundas Marchio contraxit nuptias cum Marchionissa Maria Hieronyma Mari, sed inutili pariter conatu per sexennium cum ea certavit. Mulier inde ab eo divertit, et judicium super nullitate matrimonii tentavit. S. C. primum rescripsit, dilata, et ad D. Secretarium pro explendo examine Marchionis Pauli Spinula, et praefixione termini unius mensis ad recognitionem corporis ejusdem Marchionis, qua peracta fiat nova recognitio corporis Marchionissae Hieronymae Mari juxta instructionem dandam a D. Secretario, cum omnibus facultatibus necessariis, et opportunis, etiam pro deputatione peritorum: *Ead. Caus.* 20. *Julii* 1793. *dub.* 1. Deinde nullitatem matrimonii

(72) Praescribitur Episcopo, ut in compilatione processus servetur Constitutio Benedictina, fiat recognitio corporis mulieris per duas Obstetrices, duos Peritos Medicos, duosque Chirurgos ope balnei tepentis aquae, methodusque traditur, inde examinandi Peritos, et Obstetrices, qui omnes referant de virginitate, de impotentia, et qualitate impotentiae, et Episcopus referat, an expleta fuerit triennalis: *Regist. Lit. Lib.* 34. *die* 5. *Junii* 1779.

(73) In quo impertita fuit dispensatio matrimonii rati, et non consumati: *Ibid.*

definivit: 23. *Januar.* 1794. *confir.* 15. *Martii ejusd. anni*

34. Comes Julius Bussi matrimonium iniit cum nobili puella Gentile Montogli, ad consummationem tamen pervenire non potuit. Signa autem ejusdem viri impotentiae certa dignosci non potuerunt, neo satis constabat, an vir, vel mulier impotens esset. Proposita igitur causa super nullitate matrimonii, vel dispensatione; S. C., dilata, et locum esse experimento cohabitationis triennalis, respondit: *Romana Matrim.* 19. *Aug.* 1786. *d.* 1. *et* 2. Inde a decisis recessit, et dispensationem impertivit: 2. *Decem. ejusd. anni.*

35. Matrimonium plures per menses non consummatum cum Angela Benedicta Gherardi ob impotentiam viri Nicolai Constantini Ferri (quam extrajudiciales inficiantur periti) indigere rescribatur experimento triennali in domo viri: *Januen. Matrim.* 16. *April.* 1791.

36. Iniit matrimonium die 11. Febr. 1782. Comes Joseph Nappi cum nobili puella Theresia Ercolani; sed eam in quatrienni concubitu deflorare non valuit. Consulentibus Confessariis a thoro Conjuges voluere separari; et tamen ad aliud sexennium inutile veneris periculum fecerunt. Tandem concordi animo institerunt pro dissolutione matrimonii ob impotentiam viri. Card. Episcopus pronunciavit constare de antecedenti, absoluta et insanabili coeundi impotentia viri, idcirco de nullitate matrimonii; et hanc sententiam S.C. sequuta est, denegando dilationem, ac novam viri recognitionem: *Anconitana Matrim.* 19. *Januar.* 1793. *confir.* 16. *Martii ejusd. anni*.

37. In matrimonium collocatus fuit Comes Aloysius Pontici cum nobili puella Gertrude Melchiorri. Sed pro sua frigiditate per triennium consummare non valuit licet artem adhibuisset medicam. Altero vix elapso anno mulier S. C. supplicavit pro dissolutione matrimonii. Chirurgi, ac Medici testati sunt de Comitis absoluta, perpetua, ac insanabili impotentia. Obstetricum depositio, aliorumque peritorum de virginitate mulieris deposuerunt. S.C. vero distulit resolutionem, ut scribatur Episcopo juxta instructionem (74): *Amerina Matrim.* 15. *Junii* 1793. Deinde constare de nullitate matrimonii resolvit: 20. *Julii ejusd. anni confir.* 7. *Sept. dicti anni*.

38. Post concubitum octo annorum Nicola Ruitia sui viri Johannis Mattei impotentiam exposuit coram Vicario Generali. Re perpensa, ac examinata definitum fuit non constare de nullitate matrimonii. Sed Ruitia non acquievit, et S. C. reversa; haec ob cognitam per peritos aliquam unius potentiam, dubiamque alterius virginitatem, validum esse matrimonium pronunciavit: *Camerinen. Matrim.* 20. *Sept.* 1794.

§. XVI.

Matrimonium quoad Impedimentum dirimens Ligaminis, seu cum duobus contractum.

1. Fabricato processu contra Antonium Augustinum inquisitum de Polygamiae crimine ob secundas nuptias contractas cum Julia vivente Margarita prima uxore, cum qua filios habuerat, suborta est dubitatio; an primum matrimonium dici possit validum tanquam contractum coram Sacerdote Re-

(74) Nempe, ut pro parte viri, et mulieris compleretur numerus 14. propinquorum, a Sacris Canonibus praefinitus, iique omnes juramento confirmarent, verosimile sibi esse, utrumque Conjugem verum dixisse: *Ead. caus.* 20. *Julii* 1793.

gulari, uti Capellano Militum in Stationibus degentium, absque eo quod de praecedenti Parochi licentia appareat. S. C. primum imperavit, ut denuo examinetur Vicarius Archidiaconalis juxta instructionem, (75) et doceat magis praecise de ejus jurisdictione in loco Demontis: *Dubium. Matrim.* 21. *Maii* 1701. Deinde placuit respondere nullum esse matrimonium: 30. *Julii ejusd. anni, confirmat.* 3. *Sept.* 1707.

2. Claudia Ricarde vidua, uti ipsa testatur, virum sibi adjunxit Antonium Neyran. In dubitationem venit mors primi viri Petri Dumont Militiam gerentis sub signis Regis Christianissimi, de qua ex defectu testium, ac commentariorum invenire fidem non valuit. Re disputata in S. C. quoad ejusdem Matrimonii validitatem; haec distulit resolutionem, demandavitque afferri fidem obitus Petri Dumont sequuti in Civitate Montium Haennoniae: *Avenionen. Matrim.* 5. *April.* 1704. Inde iterum quaesivit probationes super obitu dicti Petri: 4. *Decem.* 1706. Postea compertum est nuperrimum matrimonium contractum ab eadem Claudia cum Hugues, et relatum est Claudiam ab hinc decem annis carceribus emancipatam esse; et S. C. rescripsit: in decretis pro coadjuvandis probationibus juxta instructionem (76) super obitu Petri Dumont, et interim a carceribus liberetur mulier facta obligatione de se representando, et injuncto praecepto de non conversando cum Neyran, et Hugues praetensis viris, et ad D. Secretarium cum D. Assessore: 12. *Januar.* 1709. Demum validum ex deductis Matrimonium cum Neyran judicatum est: 8. *Febr.* 1710.

3. Nobilis vir Theophilus Stoz, dum haeresim lutheranam profitebatur Matrimonium iniit cum muliere similiter lutherana filiosque ex ea suscepit. Postea ad fidem Catholicam conversus, et domicilio mutato recusans cum haeretica uxore cohabitare, aliam duxit Catholicam, et illa alteri se viro Luterano copulavit. At dubitans de validitate secundi Matrimoni S.C. rescripsit dilata, et expectetur exitus causae introductae in Curia Frisingensi, et scribatur Nuntio Apostolico, et Episcopo Ratisbonae juxta instructionem (77): *Ratisbonen. Matrim.* 9. *Aug.* 1704.

(75) Ut juxta illam denuo examinaretur dictus Vicarius Archidiaconalis: *Ead. caus.* 3. *Sept.* 1707.

(76) ,, Instructio autem fuit hujusmodi: quatenus Archiepiscopus Avenionen. curaret, ex actis illius Curiae Archiepiscopalis haberi notitiam actorum matrimonii contracti inter praedictam Claudiam, et Joannem Hugues 21. Sept. 1698. tum ad reperiendam fidem obitus Petri Dumont primi ejus viri, tum ad reperiendum examen testium, tunc, ut praetenditur, productorum super obitu praedicto, et quatenus reperientur DD. attestationes, mandaret d. Archiepiscopus repeti testes super tali obitu cum causa scientiae, et particularibus circumstantiis individuantibus personam praefati Petri Dumont. Quatenus vero non invenirentur fides tunc productae, curaret elici a praedicta Claudia nomina dd. testium, ut vocentur, et examini subjiciantur; rursus curaret scire ab eadem Claudia, vel ex actis matrimonialibus inter eam, et D. Petrum, cujus loci erat dictus Petrus, et notitiam, ac probationem procuraret ab ejus Concivibus, ipsum de tali tempore perrexisse ad bellum Belgicum, ac elici ex ejus affinibus et parentibus, an habeant certitudinem, vel notitiam ejus obitus in bello, et quo tempore mors evenerit, prout etiam de publica voce, et fama talis obitus, et loci ejusdem, ac denique, an consanguinei et affines occuparent tunc temporis ejus bona, et factis supradictis diligentiis S. C. distincte informaret. " *in ead. causa sub die* 25. *Jann.* 1710.

(77) Quod Nuntius Apostolicus edoceat, an in civitate Ratisbonae, et signate in Parochia dictorum contrahentium fuerit publicatum S. Concilium Trid., ac audita prima Oratoris uxore, quae judicium instruxit in

4. Quidam Catholicus diu pro uxore sua palam, et publice Mulierom Catholicam retinuit cui consensum oretenus quidem non coram Parocho et testibus expresserat. Ipse vero semper pro vera uxore aguovit atque tractavit talisque fuit reputata. At aufugiens mulier Schismatico nupsit, et praedictus Catholicus vir modo sumere sibi aliam uxorem volens licentiam petiit, et S. C. ut Ordinarius procedat prout de jure rescripsit: *Tribinien. Matrimonii* 30. *Aug.* 1704.

5. Philippus Rao bina matrimonia contraxit, primum cum Theodora de Simone, cum qua non consummavit, alterum cum Anna Vitella, quam libidinose agnovit. Hinc inquisitus de Polygamia ait primum per vim, et metum a patre verberibus, minisque incussum celebrasse, quum Parocho interroganti nullum responsum affirmativum reddiderit, et conjugem mortuam putabat. Deducta causa in S. C. quoad primi matrimonii validitatem, ut scribatur Episcopo juxta instructionem(78) respondit. *Sanctae Agathae Gothorum Matrim.* 6. *Junii* 1705. Dein constare de validitate, et ut Ordinarius procedat prout de jure contra Andream Sanctorum, et ad D. Pro-Secretarium juxta mentem rescripsit: 14. *Novem. ejusd. anni.*

6. Connubium conflavit Johannes Henricus Wis Tiguri Helvetiorum cum Elisabetha Burchardin ritu Calvinistico; inde petiit dissolutionem, qua denegata per septennium moram traxit in Indias Orientales inter signa Batavorum militaria. Interea Elisabetha separationem obtinuit conjugii, quo significato Henrico, hic reversus ex Indiis; et depositis Calvinistarum erroribus junxit foedus nuptiarum cum Maria Barbara Exnezin in Ecclesia Parochiali Fridburgensi Bavariae inferioris Passaviae Dioecesis. Hoc irritum declaravit Consilium Aulicum Monachii; et S. C. non constare de nullitate primi matrimonii ex hactenus deductis arbitrata est: *Passavien. Matrim.* 20. *Novem.* 1706.

7. Matrimonium per vim, et metum a Patre incussum iniit Catharina Bonfilio cum Francisco Alvarez. Nunquam tamen in cohabitatione duorum mensium adduci potuit, ut Matrimonium consummaret mulier, quae quotidie protestabatur, se nunquam fuisse, nec suam esse uxorem. Alvarez desperatione adductus e Panormi Urbe discessit. Ac inde fama percrebuit, quod ille mortuus fuerit. Catharina itaque novum Matrimonium contraxit cum Ignatio Colli, ex quo quatuor habuit filios. Alvarez vero in civitate Lillae aliam in matrimonium duxit. Actum igitur fuit de praetensis utriusque Matrimoniis, et rescriptum est, dilata, et separentur Catharina, et Ignatius, necnon Alvarez, et ejus praetensa uxor, et coadjuventur probationes juxta instructionem (79): *Panormitana Nullit. Matrim.* 18. *Novem.* 1719. Causa re-

Episcopali Curia Frisingensi jura, et rationes ab illa deductas in dicta Curia S. C. referat, et terminata Causa copiam actorum transmittat: *Regist. Lit. Lib.* 23. *die* 9. *Aug.* 1704.

(78) Episcopo scribendum esse rescripsit, cum in processu per S. C. S. Officii ad S. C. tunc remisso, binae referentur partitae Libri Parochialis inter se variae, ac diformes, per literas idcirco injunctum fuit Episcopo, ut librum Parochialem per se ipsum recognosceret, et an in eo duplex, vel una tantum partita, a quo, et in qua parte folii conscripta esset, distincte adverteret, easque de verbo ad verbum formaliter extractas ad S. C. trasmitteret: *Ead. caus.* 14. *Novem.* 1705.

(79) Instructio fuit, quod formaliter et cum interrogateriis a Promotore Fiscali Curiae Archiepiscopalis Panormitanae exhiben-

producta quoad primum Matrimonium a Catharina contractum non constare de nullitate ejusdem sancivit S. C: 8. *Junii* 1720. *dub.* 1.

8. Quoad secundum vero ab eadem initum cum Ignatio Colli, provisum esse in primo dubio, respondit: *Ibid. dub.* 2.

9. Anna Maria Theresia Medicea abjurata perfidia Judaica postquam habuerat libellum repudii sui viri Abrahami Barda haebrei occasio praesto fuit ei nubendi Antonio Cecchio Milite Christiano. Quum Abraham ubi degat, scire non valeret, dubitatur modo; an praedictus Abraham sit de jure interpellandus, et quatenus affirmative; an accedentibus circumstantiis possit Anna matrimonium aliud contrahere? S. C. ad utrumque quaesitum affirmativum praebuit responsum: *Florentina* 17. *Januar.* 1722. *dub.* 1. *et* 2. (80).

10. Postquam Princeps Albertus Octavius de Serclaes Tilli matrimonium in sua privata Capella coram Sacerdote Capellano Exercitus Regis Catholici, et tribus testibus praevia speciali licentia Ordinarii Mechliniensis cum Alexandrina Sucre de Baeq, cum qua filiam nomine Albertinam suscepit, contraxerit, aliam, vivente Alexandrina, uxorem nomine Mariam Magdalenam de Serclaes Tilli ejus Neptem cum Apostolica Dispensatione in matrimonium duxit. Hinc quum de legitimitate Albertinae ageretur, quaesitum est: an constaret de primi matrimonii validitate? rescriptum est, dilata, et ad mentem (81): *Mechlinien. Legit. Prolis* 6. *Julii* 1726. *dub.* 1. Quum publice haberentur ut conjuges, et id ex epistolis, patet; S. C. constare de validitate primi matrimonii putativi, itaut proles sit legitima, censuit: 25. *Sept.* 1728. Inde causa reproposita dilata rescripsit, et ad mentem: 3. *Sept.* 1729. Postmodum jussit, ut exhibeatur Epistola Comitis de Tillis: 24. *Sept. ejusd. anni*. Tandem standum esse in decisis sancitum est: 28. *Januar.* 1730.

11. Theresia Canetta jam Francisco Smith Chirurgo Cohortis Centurionis Josephi Lopex nupta, quum ad secunda vota transire vellet cum Antonio Comello, fidem mortis a Capellano Exercitus exaratam exhibuit, in qua tamen asserebatur Franciscum mortuum fuisse, sed auctoritate Ordinarii haec fides minime munita erat; nec character a testibus recognitus juxta Clementinam Constitutionem (82) fuit. Episcopus facultatem conjungendi hujus-

dis examiaretur Parochus coram quo matrimonium fuit contractum cum Johanne Francisco Alvarez; quod etiam formaliter examinarentur testes, qui matrimonio inter fuerunt, et cum in anteacta causae propositione nonnulli testes fuerint producti deponentes de violentiis exercitis in ipsa Ecclesia coram Parocho, qui non videbantur formaliter examinati, quod formaliter examioarentur sub interrogatoriis Promotoris Fiscalis: *Thesaur. tom.* 1. *pag.* 324. §. *Panor.*

(80) Bened. XIV. *Const. in Suprema* 6. *Januar.* 1745. (*Bull. ejusd. tom.* 1. *pag.* 216.) dispensavit cum Neophytis in Loco Pio Cathecumenorum Venetiis ad fidem conversis super interpellatione prioris Conjugis in infidelitate relicti, ad effectum contrahendi matrimonium cum Fideli, minime rescindendum per adventum prioris Conjugis.

(81) Nam erant necessariae majores probationes, et eo fortius cum Albertina literas Remissoriales expedivisset: *Ead. Caus.* 13. *Martii.* 1728.

(82) Editam die 21. Aug. 1670. (*Bull. Rom. tom.* 7. *pag.* 46.) quae incipit *Cum alias*, in qua refertur Instructio Sacr. Congr. S. Officii super examine illorum Testium, qui inducuntur pro contrahendis matrimoniis, tam in Curia Card. Urbis Vicarii, quam in aliis Curiis ceterorum Ordinariorum, cujus *in num.* 14. legitur „ Fides, aliaque documenta, quae producuntur de partibus, non admittantur, nisi sint munita sigillo, et legalitate Episcopi Ordinarii, et recognita saltem per Testes, qui habeant notam manum, et sigillum, et attente consideretur fides,

modi connubi impertire renuit; verum matrimonium Clandestinum coram non proprio Parocho initum fuit. Ambiguum bino fuit; an diotae Theresiae permitti posset alterum conjugium contrahere? non ex hactenus deductis posse, respondit: *Papien. Matrim.* 12. *Decem.* 1733. Exhibita inde fuit depositio Antonii Tribaldi Militis, qui de infirmitate, et morte Francisci testatus est, quique in eodem Hospitali decumbens ab eodem Francisco Chirurgo curatus fuerat; et S. C. arbitrio Episcopi rem commendavit: 27. *Febr.* 1734.

12. Didacus Noboa Annam Franciscam de Seixas, cum qua geminos filios susceperat, in matrimonium duxit; exposuit autem se matrimonium cum Maria Cambias Bruxellensi contraxisse, nulliter tamen. Pluribus inde elapsis annis Maria è Bruxellis Hispaniam pervenit, se Didaci uxorem nominans. Relegatus Didacus fuit a Tribunali Sacrae Inquisitionis, ut Polygamiae reus. Obiit Maria, obiit quoque Didacus. Anna sola superstes validitatem sui matrimonii sustinere nixa est. Ex examine Didaci patuit, se pravam consuetudinem habuisse cum Maria, ut poenas effugeret, ad protrahendam illam se matrimonium coram Religioso, qui ab Archiepiscopo deputationem simulavit, cum Maria celebrare finxit; ac jamjam moriturus Didacus ipse accepta SSmi Crucifixi imagine juravit per D. N. J. C. cujusdam matrimonii suppositi Flandriae contracti innocentem se esse: Proposito igitur dubio in S. C., an constaret de validitate matrimonii? quae postquam rescripserat, dilata, et proponatur citatis interesse habentibus: *Granaten. Matrim.* 28. *Sept.* 1743. Postea iterum, dilata, et scribat Defensor matrimonii, respondit: 27. *Junii* 1744. Denique non constare de nullitate primi matrimonii decidit: 18. *Decem.* 1745.

13. Csanadiensis Episcopus inter alia dubia ad S. C. ut sua consilia ostendat, refert: vir Lutheranus ante aliquot annos cum muliere pariter Lutherana in Saxonia contraxit matrimonium, et paulo post uxorem hanc deseruit, quae ad magistratum suum recurrit, et juxta consuetudinem illarum partium maritum desertorem per vualvas citari curavit, eoque intra terminum statutum non comparente, facultatem alteri nubendi obtinuit, actuque nupsit. Interea desertor Lutheranus in hac Dioecesi haeresim abjuravit, factusque est Catholicus, et in faciem Ecclesiae cum alia copulatus est coram Parocho, prius jam contractum ligamen reticendo. Ad haec S. C. respondit, scribatur Episcopo juxta instructionem (83): *Csanadien.* 8. *Aug.* 1744.

14. Clara Szekeles ex Calvinistis parentibus orta, et viro Catholico matrimonium contraxit, Catholicamque fidem amplexa est. Mortuo viro, se Calvinianam simulans coram Episcopo Schismatico abjurata Secta Calviniana, Graecum Schisma professa est, ac matrimonium coram Parocho Graeci ritus Sacerdote iniit. Re delata ad Catholicum Episcopum, propriam simulationem fassa fuit Clara, ac vir errore deceptus nullum putavit matrimonium, separati hinc fuerunt Conjuges, donec res definiretur; hoc interim Clara cum alio viro Catholico aliud matrimonium in faciem Ecclesiae contraxit. Episcopus itaque Csanadiensis a S. C. definitionem va-

seu testimonia bene, et concludenter identificent personas, de quibus agitur "

(83) In enunciata materia exprimat casus particulares explicando cujuslibet casus distinctos, et particulares circumstantias: *Regist. Lit. Lib.* 29. *die* 3. *Aug.* 1744.

liditatis primi, vel secundi matrimonii petivit. Et ad mentem ut supra responsum est: *Csunadien.* 26. *Junii* 1745.

15. Cosmus Parigi Florentinus uxoratus Smirnas appulsus utero gravem puellam Magdalenam Gratis spe matrimonii reddidit. Re cognita a consanguineis puellae Cosmum adegerunt ad sponsalia contrahenda. Uxorem Cosmus Florentiae reliquerat, quae tamen post inita a suo viro cum Magdalena sponsalia obiit. Cosmus de ejus morte notitiam non habuit, et fidem sui liberi status falsam exhibuit, ac solemniter matrimonium contraxit. Inde fugam arripuit. Magdalena antequam occumberet, Cosmum uxoratum comperiens, alium ritu graeco duxerat virum, cum quo plures liberos susceperat, ignorans, an adhuc Cosmus viveret. In S. C. autem re deducta examinavit, an matrimonium contractum non expectato certo nuncio mortis prioris conjugis validum sit? Dilata, et scribat Defensor matrimonii, rescriptum est: *Smirnen. Matrim.* 6. *Maii* 1752. Postmodum non constare de nullitate matrimonii a Cosmo, et Magdalena contracti decrevit: 9. *Sept. ejusd. anni.*

16. Stephanus Fantore praevia dispensatione a probatione status liberi, ex quo Galliarum, Alemaniae, et Lombardiae regiones peragraverat, a Tribunali Sacrae Inquisitionis, stante ejus juramento super statu libero obtenta in matrimonium duxit puellam Magdalenam de Angelo in Civitate Vasti. Innotuit inde, quod Stephanus sub ementitis nominibus alias duas duxerat uxores diversis in regionibus, citoque aufugit. Diu siluit Magdalena, tandem institit pro declaratione nullitatis sui matrimonii, ut ad alia vota transire posset. Compilato itaque processu ab Episcopis Theatino, Sipontino, et Matheranensi, nullum S. C matrimonium edixit, addendo ad mentem: *Theatina Matrim.* 18. *Julii* 1761. *confir.* 19. *Sept. ejusd. anni.*

§. XVII.

Matrimonium quoad Impedimentum dirimens, seu quoad Praesentiam proprii Parochi, ac Testium, seu Clandestinum (84).

1. Dubitatum fuit, an Decretum

(84) Anno 1674. die 29. Novem. delatae fuerunt S. C. S. Officii questiones istae, Catholici, qui matrimonio vincti sunt coram Parocho, et testibus Catholicis, in pluribus locis, ita invaluit consuetudo, solent coram Ministro haeretico, sive Protestante, rursus conjungi. ad evitanda gravia damna, neque potest consuetudo haec a Clero corrigi: peccant ne? Et quo peccato? et quomodo se gerere debeat erga illos Ordinarius loci? " S. Cong. respondit „ Quatenus Minister assistat Matrimoniis Catholicorum uti Minister Politicus non peccare contrahentes. Si vero assistat ut Minister addictus Sacris, non licere, et tunc contrahentes peccare mortaliter, et esse monendos. " Bened. XV.: *De Synod. lib.* 6. *c.* 7. Responsa nonnulla Particularis Cardinalium Congregationis ad Episcopum Lucionensem super matrimoniis celebrandis in Regno Galliarum coram Municipalitate, sive coram Officiali a Municipalitate delecto, data die 28. Maii 1792.

1.° Frustra quaestionem modo moveri, num Tridentini Concilii Decretum publicatum in singulis Galliarum Ecclesiis fuerit. Cum enim certo certius constet in Ecclesiis Galliarum jam usu receptum esse, ut matrimonia celebrentur coram Parocho, et duobus, vel tribus testibus tamquam in executionem Decreti Concilii Tridentini, hoc profecto satis debet esse, ut praesumatur facta ejusdem decreti publicatio, sicut aperte legitur in resolutione edita a S. Congr. Concilii die 26. Sept. Anno 1602, quae refertur libro 10. Decem. pag. 47. *Publicationem praesumi, ubi id Decretum fuerit aliquo tempore in Parochia tamquam Decretum Concilii observatum*; Idemque statutum legitur in alia resolutione di 30. Martii Ann. 1669.

2.° Lucionensis Dioecesis fideles abstinere omnino debere a contrahendo matrimonio coram Municipalitate, aut coram Officiali

Concilii *Sess.* 24. *cap.* 1. (85) ad contrahentes matrimonium absque praesentia Parochi, qui postea data opportunitate solemniter in Sanctae Matris Ecclesiae faciem matrimonium inierunt, censuit non extendi, si in illa Ecclesia, in cujus Parochia tunc habitabant contrahentes nondum eo tempore, quo sic contraxerunt, erat, ut palam dicitur, publicatum Concilii Tridentini Decretum: *Antuerpien.* 13. *Aug.* 1571.

2. Censuit S. C. ad matrimonii vali-

a Municipalitate selecto cum enim, tum ii, qui Municipalitatem componunt, tum Officialis a Municipalitate electus, sint publici Functionarii, ut ajunt, juramentum a Conventu Nationali praescriptum emiserint necessum est; quapropter tamquam Schismatici, aut ad minus tamquam Schismaticis fautores jure merito reputantur. Ex iis autem illud consequens est, abstinere omnino fideles debere a contrahendo matrimonio coram Municipalitate, seu coram Officiali a Municipalitate delecto, ne ulla schismatis contagione polluantur.

3.° Curare idcirco fideles debere contrahere matrimonium coram testibus, et quidem, quoad fieri possit, Catholicis, priusquam Municipalitati se praesentes sistant, ut praescriptam a Nationali Conventu declarationem faciant. Et quoniam complures ex istis fidelibus non possunt omnino Parochum legitimum habere, istorum profecto conjugia contracta coram testibus, et sine Parochi praesentia, si nihil aliud obstet, et valida, et licita erunt, ut saepe saepius declaratum fuit a S. Congr. Concilii Tridentini Interprete.

4.° Nihil tamen impedimento esse, quominus fideles, ut civilibus potiantur effectibus praescriptam a Nationali Conventu declarationem faciant, illud semper prae oculis habentes, nullum ab ipsis tunc contrahi matrimonium, sed actum mere civilem exerceri.

5.° Demum in praefata declaratione facienda prae oculis habere debere saluberrimas regulas, quae ea de re loquuntur in Instructione jussu Sanctissimae exarata die 26. Sept. Anni 1791. super quibusdam quaestionibus a Galliarum Episcopis propositis. Hujus Instructionis tenor hinc est.

Primo igitur fideles in Galliis debent matrimonio conjungi a suo Parocho legitimo, vel alio Sacerdote de ejus vel ordinarii licentia; nam matrimonium aliter nullam vim haberet, ob celeberrimam Trid. Concilii legem de clandestinis matrimoniis, in illius Regni Parochiis jampridem promulgatam, et constantissime observatam.

2.° Quoniam intrusus minime est Parochus legitimus, neque ullum habet titulum, seu verum seu coloratum, matrimonium coram eo contractum nullius certe roboris est: qua etiam de causa, fideles abstinere debent, ne Parocho suo legitimo praetermisso, adeant intrusum.

3.° Caveant etiam fideles, qui matrimonio juncti fuerint a Parocho illegitimo intruso ne se sistant, ut ab eo, ritu quovis sacro, et religioso, rursus matrimonio conjungantur, vel ab eo petant veniam, qua possint ab alio Sacerdote matrimonii Sacramento conjungi, et sacro ritu copulari. Ne id enim fiat, vetant omnino rationes jam explicatae cum de baptismo ageretur.

4.° Nunquam etiam licebit fidelibus declarationem edere matrimonii jam contracti Magistratui civili, si forte adstringantur aliam iniquissimam sane declarationem facere, se scilicet haud esse catholicos, quod ne accidat, vereri se dicunt Epi consulentes eo in loco, ubi de baptismo loquuntur.

5.° Sed ne fidelibus quidem permittendum, ut matrimonii jam contracti declarationem coram civili Magistratu faciant, si ob istam Catholici pro Catholicis habeantur, tum quia Edicti verba Heterodoxos, tantum expresse comprehendunt, tum quia, publica hominem opinione, pro Heterodoxis reputantur omnes, qui civili Magistratui sua matrimonia declarant.

6.° Denique idem Sanctissimus super hac re commendavit Epis regulas traditas a Benedicto XIV. in Constitutione, *Inter omnigenas diei* 17. *Sept.* 1744 §. 8. 9. *et* 10. *Bull. ejusd. Pont.*, et *Redditae diei* 17. *Sept.* 1746. ad P. Simonem, a S. Josepho Carmelitarum excalceatum Missionarium in Belgio, jam editis in *Supplem. Tom.* III. *Bull. ejusd. Pont. num.* 3, et relatis in ejus opere de Synodo Dioecesana *Lib.* VI. *cap.* 7. *num.* 5. Itemque regulas commendavit, quas jampridem tradidit Catholicis Anglicanis Paulus V. in literis in forma Brevis datis tam. x. Kal. Octob. anni 1706, quam X. Kal. Sept. Anni 1607.

(85) *Vide not.* 31. *praecedentem.*

ditatem sufficere praesentiam solius Parochi proprii sponsae, quando matrimonium in Parochia sponsae contrahitur. Similiter sufficere praesentiam solius Parochi sponsi, si in ipsius sponsi Parochia matrimonium contrahatur: *Dubium anni* 1574. *dub.* 2.

3. Et ad dubium; an sit matrimonium, si duo contrahunt per verba de praesenti proprio Parocho praesente, et aliis requisitis non omissis, cui contractui formaliter Parochus non fuit adhibitus, sed dum forsan convivii, seu fabulandi causa, aut aliud agendi adest, audit hujusmodi contractum fieri; et postea alter contrahentium velit ab hujusmodi contractu rationem hujus defectus resilire? respondetur posse, nisi alia intervenerint, quae Parochum a contrahentibus adhibitum fuisse arguant: *Ibid. dub.* 3.

4. Perpenditur inde; num sit validum matrimonium judicandum, si duo contraxerunt coram Parocho alieno, quia eorum Parochus esset publicus haereticus, vel profugus, vel quia Rectore carebat Ecclesia Parochialis? et declaratur judicandum esse contra matrimonium. Posse tamen eos inter se contrahere valide coram proprio Parocho, vel alio Sacerdote de consensu Ordinarii, si non adsit aliud legitimum impedimentum, sancitur: *ibid. dub.* 4.

5. Si Miles contracto matrimonio, postea dimissa Uxore, negat hujusmodi matrimonium, quia contraxit tamquam vagabundus? S. C. censuit non ideo videri nullum: *Ibid. dub.* 7.

6. Disceptatur, utrum prohibitione facta ab Ordinario, ne Parochus aliquos desponsaret, ita tollatur jurisdictio ipsius Parochi, ut ad contrahendum matrimonium contra hujusmodi prohibitionem non sit legitimus Parochus, quum possit Ordinarius in totum, vel in partem auferre a Parocho ex causa jurisdictionali, sicut fit quando reservantur aliqui casus, quod in proposita quaestione majorem vim habet, quia praedictus Sacerdos non erat principalis Parochus, videlicet Rector proprietarius, sed annuus Vicarius, qui postea ad nutum ab Ordinario removeri potest, et S. C. respondit valere matrimonium contractum coram Parocho, cui interdictum est ab Episcopo, ne interveniat: *Giennen.* 26. *Julii* 1581. *dub.* 1. (86).

7. Ex quo secundum suboritur dubium; an matrimonium, in quo intervenerit talis Vicarius, non interfuerit idem non invitus, sed volens contra prohibitionem tantum Ordinarii, sit validum, vel potius invalidum, quia non interest Sacerdos habens jurisdictionem, quum sit ab Ordinario sublata?

(86) Hanc quaestionem diserte expendit Benedictus XIV. *de Synod. Dioeces. lib. XII. cap.* 5. *num.* 3, *et seq. pag.* 446. *edit. Rom.* 1755. „ Is enim (ait) adhuc est vere Parochus, suaeque retinet parochiae titulum, et propterea omnibus praestat qualitatibus, quas Tridentinum exposcit ad matrimonii validitatem. prohibitio autem Episcopi solum operatur, ne ille licite, non itidem ne valide assistat. " Inde pergit, quod aliud esset de matrimonio celebrato contra interdictum Papae, munitum decreto irritante: siquidem cum Papa possit per suam universalem legem novum impedimentum dirimens matrimonio apponere, potest etiam in aliquo speciali eventu prohibere, ne inter peculiares personas matrimonium contrahatur, simulque decernere, ut contra suam prohibitionem contractum, sit irritum; quemadmodum adnotat inter ceteros Schmalzgrueber *ad lib.* 4. *Decret. tit.* 16. *num.* 9. Non prohibetur tamen Episcopum, severissimis poenis illorum refrenare proterviam, qui, contra interdictum Ecclesiae, matrimonium contrahere praesumunt; quod cum communi tradit Sanchez: *lib.* 3. *disput.* 46. *num.* 7. notans insuper eas poenas non esse a jure praefinitas, sed ejusdem Episcopi permitti arbitrio. Verum etiam in his decernendis cavere debet, ne sua abutatur libertate, et jus commune infringat.

Esse validum deciditur: *Ibid. dub.* 2.

8. Quod si invitus, et compulsus per vim adsit Sacerdos, dum contrahitur matrimonium, praecedente, vel non praecedente dicta prohibitione, vel tali interdictione, utrum tale matrimonium subsistat? S. C. subsistere censuit: *Ibid. dub.* 3.

9. Si Sacerdos adfuerit, nihil tamen eorum, quae agebantur, vidit, neque audivit; utrum tale matrimonium valide contrahatur, vel tanquam sine Sacerdote nullius sit ponderis, et momenti? respondetur non valere, si Sacerdos non intellexit, nisi tamen affectasset non intelligere: *Ibid. dub.* 4.

10. Denique si adsit Sacerdos, dum contrahitur matrimonium, casu quo, non cogitans se esse ad id vocatum, sed aliud agens andit duos inter se contrahentes matrimoninm; utrum sit validum tale matrimoninm, in qno fuit praesens, non tamen certior factus, nec ad id expresse vocatns, neque interponens suam auctoritatem dicto, vel facto, vel potius sit nullum, quasi assistentia auctoritativa per Concilium requiratur, et non nuda, vel casualis praesentia? valere etiamsi Parochus aliam ob causam adhibitus sit ad illum actum, est definitum. *Ibid. dub.* 5.

11. Quum quaesitum fuisset; an matrimonium dicendum esset clandestinum, utpote contractum omissis denunciationibus, et multo magis cum in Synodalibus Constitutionibns contra sic contrahentes imposita esset poena excommunicationis, S. C. ad dubium, num omissis edictis hujusmodi matrimonium dicatur clandestinum, prolesque illegitima, veluti si sine testibus, et Parocho contraheretur? Sic respondit non dici, sed contrahentes incidere in poenam excommunicationis in Constitutionibus Synodalibns propositam: *Hieracen. mense Sept.* 1587.

12. Praesupposito, quod matrimonium sit factum absque praesentia Parochi, et duorum, vel trium testium, quo casu irritum declaratur a Concilio Tridentino *Sess.* 24. *cap.* 1. *de reform.* (87), quaeritur, an dictum connubium transeat in sponsalia de futuro; itaut cogi possit vir per censuras, aliaque juris remedia ad servandam fidem sponsae, maxime, quando sequuta copula est? non transire deciditur: *Hieracen.* 18. *Novem.* 1589. *dub.* 1.

13. Edidit S. C. rescriptum hisce verbis expressum, si vera sunt, quae narrantur et Parochus affectaverit non intelligere, matrimonium valere: *Ulyssiponen.* 29. *April.* 1593.

14. Matrimonium contractum per pubcres absque praesentia Parochi, vel alterius Sacerdotis de ipsius Parochi, vel Ordinarii licentia est nullum, nec resolvitur in vim sponsalium, itaut contrahentes judicialiter cogi non possint ad denuo contrahendum servata forma Concilii Trid. *Sess.* 24. *cap.* 1. *de Reform.* (88) *Bisuntina Martii* 1587.

15. Matrimonium contractum coram Parocho non Sacerdote valere: *Abulen.* 1. *Decem.* 1593. *dub.* 3.

16. S. C. declaravit, matrimonium sine praesentia Parochi per verba de praesenti contractum etiam copula subsequuta irritum, et nullum esse, et in sponsalia de futuro minime resolvi: *Nullius* 8. *Junii* 1595.

17. Censuit S. C., ubi Decretum Concilii Tridentini *cap.* 1. *Sess.* 24. *de Reform. Matrim.* (89), non est publicatum in Parochia, valere matrimonia contracta absque observatione formae a Concilio praescriptae: *Colonien. Matrim.* 26. *Sept.* 1602. *dub.* 1.

(87) *Vide not.* 31. *praecedentem.*
(88) *Vide not.* 31. *praecedentem.*

(89) *Vide not.* 31. *praecedentem.*

18. Inde sancitur, haereticos quoque, ubi decretum *cap. 1. Sess. 44. de Reform. Matrim.* Concil. Trid. est publicatum, teneri talem formam servare, et propterea ipsorum etiam matrimonia absque forma Concilii, quamvis coram Ministro haeretico, vel Magistratu Loci contracta, nulla, atque irrita esse: *Ibid. dub.* 3.

19. Ubi etiam constat decretum Concilii esse publicatum, vel aliquo tempore in Parochia tanquam Decretum Concilii observatum; sed Parochialis Ecclesia, ut portio vacans proprio Parocho careat, et Cathedralis itidem Episcopo, atque Capitulo habentibus a Concilio facultatem alium Sacerdotem ad id delegandi, nullusque alius ibi sit, qui vices Parochi, vel Episcopi suppleat matrimonium valere absque praesentia Parochi, servata tamen in eo, in quo potest forma Conciliari, nempe adhibitis saltem duobus testibus: *Ibid. dub.* 4.

20. Si extent quidem Parochus, et Episcopus, sed nullo constituto Vicario, uterque metu haereticorum lateat; itaut vere ignoretur ubinam sit, vel eodem metu a Dioecesi absit, nec ad alterutrum sit tutus accessus, validum esse matrimonium contractum absque forma adhibitis tamen, ut dictum est duobus testibus, constituitur: *Ibid. dub.* 5.

21. Quod vero attinet ad casum specialem in scripturis ejusdem Nuntii contentum, S. C. ita duxit respondendum; quum secundum ea, quae proponuntur, matrimonium fuerit contractum in Parochia, ubi fuerit publicatum dictum Decretum, ot extaret in Dioecesi Antuerpiensi, cujus erat in ea Parochia Vicarius, qui juxta Concil. Decretum poterat providere, utique hujusmodi matrimonium, absque forma contractum esse nullum resolvitur: *Ibid. dub.* 6.

22. Censuit S. C. Rectores Parochialium nuper erectarum in sua quaque Parochia matrimoniis, quae in ea celebrabuntur, interesse debere: *Lycien. 19. April.* 1606.

23. Censuit S. C. dandam esse declarationem in abstracto in forma sequenti. Vir, et Mulier in loco suae habitationis absque animo illam relinquendi discedentes, et ad locum alterius Parochiae solo animo illic matrimonium celebrandi non autem domicilium contrahendi se transferentes, cum Parocho illius loci matrimonium inter se contraxerunt. Supplicatur declarari, an hujusmodi matrimonium sit nullum, vel validum? respondetur secundum ea, quae proponuntur, esse nullum: *Romana Nullit. Matrim. 22. Febr.* 1631.

24. Ubi constat, Decretum Sacri Concilii esse publicatum, vel aliquo tempore in Parochia tamquam Decretum Sacri Concilii observatum, sed Parochialis Ecclesia, utpote carens proprio Parocho, et Cathedralis itidem Episcopo, atque Capitulo habente facultatem alium Sacerdotem delegandi careat, nullusque alius ibi sit, qui vices Parochi, vel Episcopi suppleat, matrimonium valere absque praesentia Parochi, servata tamen in eo, in quo potest forma Concilii, nempe adhibitis saltem duobus, aut tribus testibus. Si existant quidem Parochus, vel Episcopus, sed, nullo constituto Vicario, uterque metu haereticorum lateat itaut vere ignoretur, ubinam sit, vel eodem metu a Dioecesi absit, nec ad alterutrum sit tutus accessus, validum esse matrimonium contractum absque forma Sacri Concilii Trid., adhibitis tamen, ut dictum est, duobus testibus est decisum: *Belgii 27. Martii* 1632. (90).

(90) Inde emanavit. *Const. Matrimonia* 4. *Novemb.* 1741. (*Bull. ejusd. tom.* 1. *pag.*

25. S. C. censuit ex Ritualis Romani (91) de Sacramento matrimonii formam decreti Sacri Concilii Trid. continentis observantia per tot annos in singulis Parochiis Civitatis Perae, uti Decreti ejusdem Sacr. Concilii, seu Summi Pontificis Romani subsequuta, induci praesumptionem publicationis ipsius Decreti; itaut in celebratione matrimoniorum servanda sit forma ab eodem Sacro Concilio praescripta, ac propterea matrimonium contractum inter Franciscinam, et Pellegrinum ab initio invalidum ratione metus non fuisse purgato metu ex cohabitatione, et copula convalidatum, sed requiri, ut denuo contrahant, adhibita ejusdem Ritualis, et Concilii forma: *Constantinopolitana* 16. *Decem.* 1634.

26. S. C. inhaerendo declarationibus alias factis respondit, Parochum ruralem non esse proprium, et verum Parochum, quando rus itur causa recreationis, vel pro rusticanis negotiis; ideoque matrimonium valide coram hujusmodi Parocho celebrari non posse: *Urbinaten. Nullit. Matrim.* 1. *Decem.* 1640.

27. Censuit quod Parochus ruralis non est verus Parochus, quando rus itur causa recreationis, vel pro rusticanis negotiis: *Florentina ibid.*

28. Parochum ruralem non esse proprium Parochum, ideoque matrimonium coram eo celebratum fuisse nullum firmatur: *Florentina ibid.*

29. Deciditur non valere matrimonium contractum coram Parocho loci, ubi contrahentes reperiuntur, non animo ibi domicilium contrahendi: *Abulen. ibid.*

30. Quaesitum fuit; an matrimonium contractum absque denunciationibus, et sine licentia Ordinarii coram testibus et Parocho contradicente, qui audivit tantummodo verba consensus per sponsum praestiti, dum prae manibus habens sponsam dixit, *questa è la mia moglie*; et audivit, quod sponsa dixit nonnulla verba, quae tamen non intellexit; an sit de jure validum, et subsistat? S. C. respondit matrimonium subsistere; etiamsi Parochus non intellexerit verba sponsae, dum tamen de illius consensu ex aliis signis juxta juris communis dispositionem legitime constet; idque ad ipsius Episcopi disquisitionem pertinere: *Sarzanen. Matrim.* 15. *Febr.* 1648. *dub.* 1.

31. Et dubio; an quatenus matrimonium praedictum esset invalidum, debeat Episcopus ex officio illud declarare invalidum, et contrahentes in foro exteriori punire, et quibus poenis? rescripsit Episcopum posse tam contrahentes, quam alios, qui ministerium praestiterunt, poenis arbitrariis punire: *Ibid. dub.* 2.

32. Urbanus del Ciotto, et Navilia Pulsone absque licentia Episcopi, et proprii Parochi sese conjunxerunt in matrimonium coram Parocho Villae Pipciani extra Dioecesim, ubi ambo sese contulerant; etsi illa mulier malae vi-

39.), qua Benedictus XIV. declarat valida esse matrimonia in Hollandia, et Belgio contracta inter haereticos non servata forma Concilii Tridentini.

(91) In quo tit. *Ritus celebrandi matrimonii Sacramentum* hoc habetur „ Parochus igitur matrimonium celebraturus, publicationibus factis tribus diebus Festis, ut dictum est, si nullum obstet legitimum impedimentum, in Ecclesia superpelliceo, et alba stola indutus, adhibito uno saltem Clerico superpelliceo pariter inducto, qui librum, et vas Aquae benedictae cum aspersorio deferat, coram tribus, aut duobus testibus, virum, et mulierem, quos parentum, vel propinquorum suorum praesentia cohonestari decet, de consensu in matrimonium interroget utrumque sigillatim in hunc modum vulgari sermone. “

tae consuetudinem pravam cum Urbano habuerit; ob id validitas matrimonii latebat, et S. C. quantum spectat ad praesentiam Parochi matrimonium fuisse validum, censuit; quo vero ad cetera impedimenta, ut Archiepiscopus procedat prout de jure jussit: *Theatina valid. Matrim.* 30. *April.* 1661.

33. Responsum est a S. C. pro validitate matrimonii clandestine contracti coram Parocho, qui consensum sponsae non audivit; duo tamen testes adhibiti deponebant de verbis sponsae exprimentibus suum consensum: nam postquam Franciscus innuens Parocho Mariam, pronunciavit haec verba; *Vedete, questa è mia moglie*: quo audito Parocho coepit indignatus eos increpare, et redarguere, et terga vertens non auscultavit (ut ipse asserit) eamdem Mariam, quae suum consensum expressit his verbis; *Questo è mio marito*: *Patavina Matrim.* 11. *Maii* 1669.

34. Tuetur validitas matrimonii, non obstante, quod Parochus non audiverit verba sponsae, non affectate, sed ex animi turbatione; idem tamen Parochus ex antecedentibus, et subsequentibus credebat, sponsos habuisse animum contrahendi, testes quoque deponebant de consensu sponsae: *Tolentina Matrim.* 28. *Novem.* 1671. *dub.* 1.

35. Et ad dubium; an punibile, et qua poena; an dicta poena alendi, et dotandi filiam primi matrimonii? respondit, quoad poenam esse punibile poena pecuniaria: *Ibid dub.* 2.

36. Defendit S. C. validitatem matrimonii contracti coram Parocho, qui tantum audivit verba foeminae, sed non viri, et annuli traditionem aspexit; testibus deponentibus de utriusque expresso consensu: *Venetiarum, seu Vicentina Matrim.* 11. *Martii* 1678. *dub.* 1.

37. Ac dubiis perpensis; an qui ita contraxerunt sint puniendi: et quibus poenis?

38. An etiam testes, qui scienter interfuerunt?

39. An etiam qui consilium dederunt? rescribitur affirmative poena arbitraria arbitrio Episcopi. *Ibid. dub.* 2. 3. *et* 4.

40. Dominico Antonio Coradetto Civi Theatino, et Antoniae de Civitate Pennarum incolis Theani matrimonium contrahere desiderantibus, assensum denegavit Archiepiscopus, eo quod mulier debitas fides status liberi non exhibuit; qua de causa praefati vir, et mulier ad terram Farae filiorum Petri nuncupatam Abbati Montis Casini subjectam se contulerunt, ibique per triduum commorati matrimonium celebrarunt coram Parocho Loci, praevia fide duorum Civium Theatinorum super eorum statu; et illico, nempe quarta die Theanum redierunt. Desuper S. C. consulta hujusmodi matrimonium esse nullum decrevit: *Theatina Matrim.* 13. *Novem.* 1683.

41. Fulanus, et Berta matrimonium inter se contracturi interrogati fuerunt a Notario, quisnam esset eorum Parochus, responderunt per errorem Parochum S. Demetrii, in cujus Parochia jampridem habitaverat, sed tunc temporis non incolebant. Ita celebratum fuit matrimonium coram dicto Parocho; inde dubitatum fuit de ejusdem validitate; et modo instant declarari; an praefatum matrimonium fuerit validum? et affirmativum datum est responsum: *Dubium Matrim.* 9. *Sept.* 1684.

42. Amore invicem flagrantes Franciscus Tozzius, et Helena Lucretia Antonina in Ecclesia S. Ivonis accersito Parocho illi obviam iverunt cum duobus testibus, et vir verba protulit consensus, mulierque capite annuit. Nam exclamans Parochus illico discessit, et verba mulieris aut non expectavit, aut non audivit. Re in S. C. disceptata cau-

sa defectus moralis praesentiae Parochi, decretum ab eadem de praedicti matrimonii validitate emanavit: *Romana Matrim.* 2. *Junii* 1696. (92).

43. Marcus Atello natus in Civitate Bovini post habitam pravam consuetudinem cum Johanna Spera muliere conjugata in oppido Foggiae Dioecesis Trojanae, cum qua reversus ad patriam continuavit, Episcopus decrevit ad matrimonium devenire; at non habentes illi fidem obitus viri dictae Johannae, Foggiam se contulerunt, animo contrahendi inibi matrimonium, eoque sequuto illico repetendi Bovinum. Sed postquam commorati fuerant per paucos dies in dicto loco, simulata per Marcum mortali infirmitate, praevio examine testium trium super statu libero utriusque, praemissis duabus tantum denunciationibus, fuerunt de licentia ab Episcopi in matrimonium copulati Archipresbytero illius loci. Postea reversi ad Civitatem Bovini Decanus Cathedralis Ecclesiae, cui exhibita fuit fides matrimonii, dubitavit de validitate ejusdem, et revera S. C. validum non esse censuit addendo ad mentem: (93) *Bovinen. Matrim.* 28. *Sept.* 1697.

44. Matrimonium inter Johannem Dominicum de Laurens Marchionem de Brantes, et Johannam Mariam de Fain Marchionissam de Peraud contractum coram Parocho Ecclesiae Collegiatae S. Mariae Magdalenae mulieris originis non domicilii de licentia, et cum dispensatione ab omnibus denunciationibus concessa ab Episcopo Auriacensi Ordinario domicilii sponsi. S. C. validum esse judicavit: *Avenionen. Matrim.* 6. *Martii* 1700. Denuo, quum mulier matrimonium dissolvere cupiens exposuisset celebratum fuisse coram Parocho respectu utriusque alieno, S. C. ut coadjuventur probationes super eodem domicilio juxta instructionem (94) mandavit: 23. *April.* 1701. Denique causa reproposita *in decisis* est resolutum: 9. *Januar.* 1706.

45. Exhibitis sequentibus dubiis; an Parochus teneatur prohibere, et quantum in se est positive resistere clandestinis matrimoniis? et quatenus affirmative.

46. An ob inopinatum casum deficientibus aliis mediis prohibendi, et resistendi peccet, vel male faciat tentando fugam, claudendo oculos, et aures obturando?

47. An Parochi praesentia, de qua loquitur Sacr. Concilium *in* 2. *part. Cap.* 1. *Sess.* 24. *de reform.* (95) cum

(92) Inde „die 28. Julii ejusdem anni non sine magna votorum scissura perstitum fuit in decisis; et tandem die 22. Sept. 1696. nulla capta fuit resolutio ob votorum paritatem" ut refert Ursaya: *Discept. Eccl.* 1. *tom.* 3. *part.* 1. *num.* 17. Hic plurima congessit super praedicta controversia *in cit. Discept.*, quae sub titulo *Dissertatio Theologico-Legalis de matrimonio* impressa fuit in Typographia Camerali usque ab anno 1696.

(93) Quae fuit, ut insinuetur Episcopo ut curet matrimonium coram proprio Parocho: *Ibid.*

(94) Datisque pro opportuna Instructione ad Prolegatum literis, injunctum per eas fuit, ut super infrascriptis potissimum testes, et signanter Parochos formaliter examinaret. An scilicet Focagium, quod dictus Johannes Dominicus in loco Sarriani Dioecesis Arausicanae solvere asserebat, esse onus reale, vel personale, an ultra domum jam venditam, aliam ipse ibidem possideret, vel aliam conduxisset, an familiam, vel alios Ministros in dicto loco retineret, an tempore Paschali Sacramenta reciperet, et in libro status animarum descriptus esset; an Collectas Camerales solveret, utque demum in omnibus, quae habitationem dicti Johannis Dominici in eodem loco Sarriani respicerent, documenta cumulare, ac Processum postea transmitteret. " *In ead. causa diei* 9. *Januar.* 1706.

(95) Nisi aliter quam praesente Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius Parochi seu Ordinarii licentia, vel duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt, eos Sancta Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles, reddit, et hujusmodi contractus irritos, et nullos esse decernit."

illis verbis, *qui aliter quam praesente Parocho* etc. debeat esse moralis humano modo, et cum advertentia; itaut possit esse testis matrimonii actualiter, et de facto contracti, non vero voluntatis contrahendi, vel sufficiat potius sola praesentia physica, seu materialis?

48. An affectante Parocho non audire verba, vel non videre nutus attentantium clandestine contrahere matrimonium, et revera illo non audiente, vel non vidente, validum sit matrimonium coram ipso attentatum? S. C. rescripsit reprobata opinione, quod sufficiat praesentia Parochi pure physica, seu materialis providebitur in casibus particularibus: *Romana super dubiis Matrim. 6. Martii* 1700. *dub.* 1. 2. 3. *et* 4. (96).

49. Quum Nicolaus Ferdinandus Incancaro connubium inire cum Catharina Tombilla exoptaret, Ordinarius licentiam, quamvis factis jam denunciationibus, impertire renuit, quia praetendebat, quod ille fuisset notorius excommunicatus ob laesam Immunitatem Ecclesiasticam. Hinc Nicolaus hora prima noctis cum muliere, et testibus domum Thesaurarii Cathedralis curam animarum Ecclesiae excercentis accessit, et coram eodem consensus utriusque fuit declaratus; etsi Thesaurarius respondisset, *Io non assento, nè consento a cosa alcuna*. Inde cohabitarunt. Sed Curia Episcopalis divisionem praecepit; et re in S. C. avocata matrimonium validum esse deliberavit: *Castellanaten. Matrim.*, *et Cens.* 29. *April.* 1702. *dub.* 1.

50. Maria Cavana, et Hieronymus Borghi ambo de loco Spezzani habitantes in loco Maranelli, ut possint sese vinculo matrimonii copulari ab Ordinario dispensationem a denunciationibus cum facultate assistendi directa Parocho Ecclesiae loci de Maranello reportarunt. Verbum *Maranello* fuit ex opera scriptoris abrasum, et loco illius positum verbum *Spezzano* diverso caractere. Ideo latam licentiam proprius Parochus Maranelli, vidit, quod illa non erat sibi directa, eos remisit ad Parochum loci de Spezzano, coram quo matrimonium initum fuit, et sequuta est cohabitatio, ac filiorum procreatio. Postea instante viro, illud matrimonium haud esse validum sancitum

(96) In qua Causa S. C. prius votum Sacrae Rotae Romanae exquisierat, quae decidit sufficere Parochi praesentiam pro validitate matrimoniorum, phisicam, seu materialem; ita quod Parocho affectante, non audire verba, vel videre nutus, matrimonium sit validum ut habetur: *Ex decis.* 4. *Febr.* 1697. *cor. Ursino.* Hoc votum noluit sequi S. C. ut ait Ursaya *Discept. Eccl. VII. tom.* 1. *part.* 1. *num.* 20, et iterum scripsit difuse super praedicta controversia: *Discept. II. tom.* 1. *part.* 2. *per tot. qui num.* 260 ait „ Circa quod illud notandum occurrit, quod, attenta gravitate materiae, et articuli arduitate, in Cong. d. die habita, raro exemplo, interfuerunt 21. EE. PP. “ *num.* 261. subjungit „ Merito igitur ex his omnibus relinquitur manifestum, hanc Sac. Congr. declarasse quidem valida matrimonia, contracta coram Parochis, affectantibus non audire verba, vel non videre nutus, illa contrahentium, sed in rei veritate illa audientibus, et ipsos videntibus nunquam vero pro validis habuisse illa matrimonia, in quibus Parochi, commondabiliter quidem, quantum in se ipsis erat, obsequentes Generali Concilio Lateranensi affectantes Ignorantiam, nullatenus perceperunt consensum contrahentium, et hoc ad evitandum intolerabile istud absurdum quia, admissa contraria interpretatione, vera esset hae propositio: *validum est matrimonium contractum absente, seu fugiente Parocho, et nullatenus percipiente consensum contrahentium* non obstante, quod contrarium literaliter legatur determinatum in concilio Trident.: *Sess.* 24. *de Reform. matrim. cap.* 1, quo decreto non adesse aliud in toto Concilio majus, seu de novo sancitum, observat in illius Historia Card. Pallavicinus: *lib.* 12. *cap.* 4. *num.* 1. *etc.* “

est: *Mutinen. Matrim.* 18. *Novem.* 1702. (97).

51. Postquam Johanna de Mangillis, et Antonius de Mangellis unanimi consensu statuerant matrimonii vinculo sese conjungere, in aedibus dictae Johannae advocarunt Parochum, ut sponsalibus de futuro inter ipsos contrahendis assisteret. Cum vero in hujusmodi actu post consensum datum a Johanna Antonius declaravisset se velle contrahere matrimonium per verba de praesenti, ratum, et indissolubile orta fuit postmodum dubitatio; an illud fuit verum matrimonium contractum; itaut constet de validitate? sed negativum datum est responsum: *Bononien. Matrim.* 2. *Decem.* 1702.

52. Post contractum matrimonium per vim, et metum inter Lauram Orphinam et Comitem Johannem de Rovarellis, hoc non consummatum fuit infirmatum, et eadem Laura nupsit Bernardino de Rubeis, cum quo matrimonium consummavit. Post aliquot dies eadem Laura coepit praetendere nullitatem quoque istius matrimonii, eo quia celebratum coram Parocho proprio contrahentium haud fuerat. Nam initum fuit coram Parocho SS. XII. Apostolorum, sub cujus Parochia mater dictae Laurae degebat, sed ipsa Laura, ante primum matrimonium in Parochia S. Mariae de Monterono cum sua genetrice, et postea in Monasterio S. Clarae, in quo permansit, usque dum sese copularit cum Bernardino, a quo in proprios lares fuit obducta, nempe sub Parochia S. Caroli ad Catinarios. Ponderata re a S. C., ut coadjuventur probationes formaliter faciendae coram Card. Vicario juxta instructionem rescripsit: *Romana Matrim.* 19. *Decem.* 1702.

53. Non constat, an matrimonia clandestina in Transilvania, ubi vel nunquam publicatum fuit Concilium Tridentinum, vel si publicatum non acceptum est, sint permittenda, seu potius attendenda est dispositio ejusdem Concilii? S. C. rescripsit, ut scribatur Nuntio Viennae pro informatione, et cum Secretario S. C. Propagandae auditis Missionariis, et Episcopus Aladensis doceat praecise de causis suae scientiae: *Transilvaniae Matrimon.* 1. *Decem.* 1703.

54. Consuetudo habilitare non valet illum, qui non est Parochus contrahentium ad confirmandum Sacramentum matrimonii, nec est in posterum toleranda: *Toletana Matrim.* 31. *Maii* 1704. *dub.* 1.

55. Et dubium, quoad matrimonia, quae vigore dictae consuetudinis fuerunt hactenus contracta sine assistentia proprii Parochi, et ex quibus fuerunt jam suscepti filii, num sint modo valida, et filii sint legitimi. S. C. censuit inspecto consensu proprii Parochi non indigere responsione: *Ibid. dub.* 2.

56. Raymundus Mugros y Avalos exoptans cum Maria Antonia Corci disparis conditionis Matrimonium inire ambo ad domum Perpetuae Venturi accesserunt, et curarunt, ut Joseph Ciaccius Œconomus Prioratus curam animarum habentis ibi accederet, qui audito tantum nomine benedictionis nuptialis aufugit; idcirco advocarunt Franciscum Antonium Justum Curae coadjutorem Canonicum pertranseuntem, qui affirmavit facere id non posse quod postulabant sine Superiorum licentia

(97) „ In qua (Causa) Card. Bandinus Panciaticus ejusd. Congr. Praefectus suo praesertim suffragio opinionem quam modo exposuimus, (idest quod is proprius Parochus in celebrandis matrimoniis judicatur, in cujus ditione domicilium constituitur,) magno studio, sapienterque tutatus est, eamque unice probandam affirmavit. " Bened. XIV. *Inst. Eccl.* xxxi. *num.* 6. *tom.* 11. *edit. Rom.* 1750. *pag.* 217.

et tamen ter, quaterque Raymundum violavit maritali affectu mulierem. Consulta proinde S. C. non constare de Legitimo Matrimonio asseruit: *Nullius Orbetelli Matrim.* 3. *Octob.* 1705.

57. Johannes Andreas Cascianus Januensis mandatum procurae transmisit pro Matrimonio contrahendo cum Julia Sarri Civitatis Bastiae in Insula Corsicae, quo contracto per annos 14. nunquam simul coabitarunt. Vir postea impugnare validitatem matrimonii studuit, non solum quia procurator mandati fines excesserit, sed etiam ex defectu proprii Parochi praesentiae, et ex vi metuque sponsae incusso; sed incassum egerunt ambo, probationibus deficientibus: *Marianen. Matrim.* 7. *Maii* 1707. *confir.* 4. *Junii ejusd. anni.*

58. Initis Sponsalibus inter Ursulam et Regium ob objectum impedimentum affinitatis per Ursulam dissoluta fuerunt, et eadem alia inivit cum Johanne Capocaccia. Sed una facta denunciatione insurrexit Paullus Viola, qui ait anteriora cum Ursula Sponsalia contraxisse. Verum Johannes et Ursula ad Ecclesiam accesserunt, dum Parochus Sacrum peragebat, inquiens, *Signor Curato state per testimonio*, aliaque verba, quae Parochus sacrificio animadvertens non audivit, et reversus vidit virum, et mulierem. Testes autem deponunt audivisse, et vidisse conjunctos illos manibus. De hoc matrimonio dubitatur, sed S. C. renovari consensum ad cautelam coram Parocho, et testibus ad formam Concilii (98) arbitrata est: *Balneoregien. Matrim.* 24. *Januar.* 1711.

59. Quum celebratum fuisset a Vidua Carlotta Theresia Provana Chareherant cum Josepho Maria de Terraris Taurinensi Equite Religionis SS. Mauritii, et Lazari matrimonium coram testibus, et Parocho, qui tamen suam praestandi assistentiam ob Archiepiscopi verbalem inhibitionem renuerat, dubitatum fuit de ejusdem validitate, et S. C. primum mandat, ut firma remanente separatione inter Sponsos, ac injuncto per Archiepiscopum iisdem praecepto de non conversando sub poenis ejus arbitrio coadjuventur probationes juxta instructionem (99): *Taurinen. Matrim.* 27. *Junii* 1711. Deinde distulit resolutionem, ut renovato praecepto de separatione per Card. Urbis Vicario de non conversando inter ipsos coadjuventur probationes juxta instructionem (100): 30. *April.* 1712. *confirmat.* 11. *Junii ejusd. anni.* Denique ex hactenus deductis non constare de Matrimonii nullitate definivit: 4. *Febr.* 1713. (101)

60. Post diuturnum tempus adulterii Leonardi Palmae viri soluti cum Dominica Mengha Uxore Caroli Pappalardi Civitatis Gravinae praeceptum injunctum est eis a Curia Episcopali, ne invicem conversarentur. Verum Leonardus ad cohibendam suam intempe-

(98) *Vide not.* 31. *praecedentem*.

(99) Instructio in eo sita est „ ut melius probationes coadjuvaret super obitu Zughetti Rochefort Beniprimi jam dictae mulieris viri, recipiendas ex ejus sanguino conjunctis, conceivibus, atque commilitonibus, ac ulterius EE. PP. instructos redderet, quisnam esset Parochus domicilii praefatorum Sponsorum, antequam ad Ecclesiam S. Demetrii confugerent, et quanto tempore in eadem Ecclesia permanserint, ante praetensi matrimonii celebrationem; atque tandem particulam professionis praelibati Equitis Josephi transmitteret, una cum aliis possibilibus notitiis super hujusmodi Equitum SS. Mauritii, et Lazari conjugia " *Ibid. sub die* 30. *April.* 1712.

(100) „ Nempe super obitu Zughetti Rochefort Beniprimi jam dictae mulieris viri " *Ibid. sub die* 11. *Junii* 1712.

(101) Advocatus Dominicus Ursaya hanc dixit causam, et rationes, ac jura edidit pro dicti matrimonii validitate: *Discept. Eccl.* XIV. *tom.* 2. *part.* 1. *per tot.*

rantiam et usum citra suspicionem habendum Dominicae, curavit matrimonio sibi copulare Rosam filiam ejusdem Dominicae, et Caroli. Cum hac licet morbo affecta, et in lecto jacente ulceribus plena contraxit matrimonium coram Parocho Majoris Ecclesiae oppidi Altamurae, ubi Parentes Rosam ad morbum curandum deduxerant. Sed paullo post mortem obivit, non consummato, ut dicitur, matrimonio. Interea ambo in adulterio probroso volutari perrexerunt usque ad obitum Caroli viri Dominicae. Hinc Leonardus cupiens Matrimonium inire cum Dominica nullum fuisse dixit Matrimonium cum Rosa contractum coram alieno Parocho, et cum impedimento dirimente, S. C. vero non constare de nullitate resolvit, et Ordinarius omnino procedat ad separationem juris remediis: *Gravinen. Matrim.* 5. *Martii* 1712.

61. In prima noctis vigilia Maria Angela Dolla, et Felix Pavesius omissis denunciationibus coram proprio Mulieris Parocho inopinato et testibus assertum matrimonium inierunt, cujus validitatem coepit sponsus impugnare, quod minime protulerat consensum mutuum praeseferentia verba coram Parocho et testibus, et id jurejurando asseveravit. Mulier e contra testibus etiam munita mutuum consensum iteratis verbis praestitisse confessa est. Hinc Processu confecto S. C. constare de validitate Matrimonii inter eosdem sancivit, addendo, necnon ad Card. Praefectum juxta mentem (102): *Romana Matrim.* 6. *Aug.* 1712. (103)

62. Inito asserto Matrimonio Clandestino inter Leonem Michelettum Nobilem Aquilanum, et Rosam Celajam inferioris conditionis facta fuit controversia super validitate. Nam eadem Rosa prope cubile, ubi sopore gravi detinebatur Leo, perrexerat, et posuit se ad illam partem cubilis, in qua dormiebat Leo, quando statim venerunt accenso lumine Fratres Mulieris, et armis onusti coegerunt virum coram Parocho vocato praetextu commendandi animam Moribundae, ad consensum praestandum causa proximum periculum vitae evitandi. De hac re consulta S. C. non constare de validitate ex adductis arbitrata est: *Aquilanà Matrim.* 1. *Junii* 1715. (104).

63. Nondum resoluta questio erat super validitate Sponsalium in S. C. deducta inter Angelicam Traseam de Luniano, et Ceciliam Leone cum Thoma Trenta, quando conjugium clandestine interim attentare Thomas cum Angelica ausus est. De hoc Parochus ait tempore Missae celebrationis solum audivisse a dicto Thoma, *questa è la mia sposa*, et reversus nullum verbum audivisse, aut actum vidisse mulieris, ac idem Thomas etiam post Missam arrepta brachio Angelica verba super expressa protulit. Mulier examinata testatur verba consensus exprimentia protulisse. Re in S.C. perpensa constare de validitate, itaut Conjuges sint relaxandi putavit: *Amerina Matrim.* 12. *Januar.* 1715.

64. Frequentem esse exponit S. C. Archiepiscopus Bracarae Matrimoniorum clandestinorum celebrationem, magnas proinde quoque in his regionibus perturbationes hujusmodi celebratio ingerit, qua propter idem Praesul opportunum remedium ex Apostolica aucto-

(102) Et mens est, ut fiat aliqua publica demonstratio modorum irregularium, qui a patre sponsi erga eumdem sponsum adhibiti fuerunt: *Ead. caus.* 6. *Aug.* 1712.

(103) In favorem viri strenue propugnavit in hac causa Advocatus Dominicus Ursaya, solidis rationibus exhibitis: *Discept. Eccl* IV. *tom.* 1. *part.* 2. *per tot.*

(104) *In discept. Eccl.* XXI. *tom.* 2. *part.* 1. *per tot* Advocatus Dominicus Ursaya sua jura protulit, quibus in hac causa nullitatem matrimonii defendit in S. C. Concilii.

ritate proveniens praestolatur. Verum S. C. statis provisum per Concilium (105) esse censuit: *Bracharen. Dub.* 26. *Januar.* 1715. *dub.* 4.

65. Carolus Blanchettus Rectorem Ecclesiae SS. Andreae, et Agathae Missam celebraturum alta voce interpellavit, proferens verba Matrimonialis consensus cum Catharina Johannis Baptistae, nomine Paulli Antonii Morgantelli, cujus mandatum procurae manu exhibuit coram testibus ad id nuncupatis. Hac de causa super validitate connubii orta quaestione, praesertim, quia Paullus Antonius Morgantellus Mandatum procurae re adhuc integra revocasse autumavit. S. C. autem decretum distulit, ut coadjuventur probationes juxta instructionem: *Interamnen. Matrim.* 30. *Martii* 1715. *d.* 1. *et* 2.

66. Inito Conjugio inter Principem Regium Constantinum Subjeschi, et Nobilem Comitissam Josepham de Wesel coram Parocho, et testibus in Civitate Gedani, ac consummato praedictus Princeps se a connubiali foedere expedire constituit, eo sub obtentu, quod tam ipse, quam praelaudata puella alienigenae essent a Civitate praedicta licet eadem per novem menses ibi commorata fuerit; animum tamen domicilium acquirendi, ut perhibetur, nunquam habuit. Hoc irritum esse contendit vigore Concilii Tridentini, quamquam contractum fuisse coram Parocho ratione dicti domicilii appareat. Sed S. C. subsistere declaravit: *Leopolien. seu Uratislavien. Matrim.* 20. *Sept.* 1715.

67. Jacobus Antonius Celia, et Angela Frisari degentes in Civitate Lyciensi copulam habuerunt sub matrimonii spe, ac denegante Vicario Lyciensi ob defectum liberi status documenti illud contrahendi facultatem, ipsi sese transtulerunt in terram Martignani Dioecesis Hydruntinae, et obviam euntes Parocho professi sunt ad dictam terram accessisse, ut ibi incolatum ducerent, ac Matrimonium in Ecclesia Parochiali coram dicto Parocho, et testibus contrahere praesumpserunt. Sed instante Curia Episcopali quoad ejusdem validitatem, S. C. voluit, ut renovetur consensus ad cautelam coram Parocho Martignani, quando constet de statu libero utriusque coram Ordinario Hydruntino: *Hydruntina. seu Lycien. Matrim.* 14. *Martii* 1716.

68. Carolus de Receputis Matrimonium inire putavit cum Nicolaa de Campagnolis, quae e Civitate Æsii traducta fuerat Caesenam, adeoque coram Parocho habitationis Nicolaae praesentibus testibus sed clandestine, nullis praeviis denunciationibus neque exhibitis testimonialibus status liberi Ordinarii Æsii consensum expressit Carolus, atque actibus assensa est Nicolaa. Sed quum Parochus Matrimonium praesensisset, statim ac vidit Carolum manu ducentem Nicolaam, aufugit, seque intra Mansionem recepit clauso ostio, itaut non intellexit verba consensum exprimentia. Testes tamen de consensu deposuerunt. Ad instantiam Antonii Pasquini, qui cum Nicolaa sponsalia antea contraxerat, de validitate praedicti Matrimonii quaesitum est, et S. C. validitatem defendit: *Caesenaten. Matrim.* 3. *Octob.* 1716.

(105) *Sess.* 24. *cap.* 1. *de reform. matrim.* ubi patet, non valere amplius in praesens matrimonium clandestinum, contractum nempe sine praesentia Parochi, vel alterius Sacerdotis, de ejusdem Parochi, aut Ordinarii licentia, et duorum, vel trium testium. Verum,, certum est (ita Bened. XIV. *de Synod. Dioeces. lib. VIII. cap.* 13. *num.* 5. *edit.* 1755.) etiam nunc matrimonia clandestina vera, et rara esse in locis, in quibus praedictum decretum (Tridentini) nunquam fuit promulgatum "

69. Matrimonium initum est inter nobilem virum Franciscum de Robertis Parochiae S. Mariae vulgo a Cancello Civitatis Neapolis, et Luciam Capiello oriundam, ac incolam Casalis S. Petri Dioecesis Neapolitanae. Haec enim e loco sui domicilii Neapolim profecta, ubi post duorum mensium moram sub Parochiali Ecclesia S. Mariae ad Rotundam in eadem Ecclesia praemissis denunciationibus Matrimonium celebravit. Mortuo jam viro, et nata prole ratione successionis nullum praetendebatur. Interrogata idcirco fuit S. C. quae validum esse judicavit: *Neapolitana Matrim.* 17. *Novemb.* 1714. Inde obiit Lucia, et proposita denuo fuit causa in S. C., quae *in Decisis* respondit: 29. *Aug.* 1767.

70. Vitus Romigiallus Matrimonium iniit cum Maria Elisabetha Donati coram testibus, et alieno Parocho, qui tamen dixit se habuisse facultatem a Vicario Generali. Oppositum tamen fuit quod Vicarius praedictus facultatem hujusmodi impertiri nequiverit, quia Episcopus proprio contrahentium Parocho inhibuerat, ne eos Matrimonio jungeret, tum quia Vicarius Generalis facultatem conditionatam, quatenus adfuisset propinquorum viri consensus, concesserat. Proposita hinc causa validitas decreta est: *Pistorien. Matrim.* 22. *April.* 1719.

71. Johannes Petrus Ferrarius ex Oppido S. Agathae Dioecesis Vercellarum Matrimonium in faciem Ecclesiae per verba de praesenti cum Anna Maria Pramajori e loco Dorzani ejusdem Dioecesis, praemissis denunciationibus in Ecclesia Parochiali memorati oppidi contraxit. Omissae vero fuerunt denunciationes in Parochiali Dorzani de consilio Parochi, qui eas non esse necessarias in loco Originis, ex quo Anna Maria moram in dicto oppido per decennium vita durante primi sui Mariti traxerat, putavit. Desuper S. C. audita, non esse necessarias denunciationes in loco Originis, firmavit, deinde dubio, num esset clandestinum? ut audiretur Dataria, praecepit: *Vercellen.* 6. *Maii* 1719. *dub.* 2.

72. Caecilia Sannini Matrimonium contraxit cum Laurentio Appetito coram Parocho S. Catharinae in Foro Magno Urbis Neapolis. Post aliquot dies cohabitationis aufugit vir, et absque eo quod ullus rumor de ejus morte praecessisset, aliud iniit connubium cum Jannario Avitabile, cum quo tres filios procreavit. Aliquot elapsis annis Laurentius Neapolim rediit, et non procul dubio fuit alterutrius Matrimonii validitas. Caecilia nullum primum Matrimonium esse dixit, quia haud contractum est coram proprio unius ex contrahentium Parocho. S.C. vero nulla data definitione, Archiepiscopo Neapolis juxta instructionem (106) rescripsit: *Neapolitana Matrim.* 8. *Julii* 1719.

73. Quidam Miles Italus stationes habebat hybernas sibi assignatas a supremo Militiae Duce in Urbe Scardonae. Obtenta licentia civitatem Jadretae petiit, ibique Matrimonium contrahere cum puella Jadrentina curavit, sed ab Archiepiscopo licentiam non habuit. Hinc uterque ab Urbem Nonae alteri Ordinario subjectam se contulerunt; exhibitisque coram Vicario Generali probationibus super statu libero ab ipso Matrimonio juncti sunt. Archiepiscopus praedictus de Matrimonii vali-

(106) Instrui voluit de rationibus, ac causis, quae Curiam ipsam Ecclesiasticam induxerunt ad pronunciandum validum fuisse matrimonium contractum a dicta Caecilia cum Laurentio praedicto. Expectant itaque rationes ex quibus pronunciatum fuit in ipsa curia pro validitate matrimonii, ut decernere et dignoscere valeant, an revera subsistat in facto motivum ab Informantibus excitatum: *Regist. Lit. Lib.* 25. *die* 8. *Junii* 1719.

ditate dubitavit, uti non contracti coram proprio Parocho neutrius ex contrahentibus. At S. C. dubium non dirimit, et ut scribatur juxta instructionem mandavit: *Jadren.* 24. *Aug.* 1720.

74 Ac etiam quaesita quoad poenam, cui subjectus Sacerdos remansit, qui praesentiam, et assistentiam praestitit matrimonio praedicto, nihil resolvit, sed scribendum ut supra censuit: *Ibid.*

75. Antonius Romagnolus Caesenas captus amore Angelae de Nave filiae Silvii pariter Caesenatis, et Barsiarae Bricciole Forolíviensis, bis domo paterna, ac patria aufugit, atque Civitatem Foro-Livii petiit, ubi quoque Angela se recepit. Ambo inde per epocham subscriptam coram quinque testibus sponsalia contraxerunt; ac Angela se venisse Foro-Livium, ad ibi domicilium eligendum in domo Avae Maternae, cum juramento declaravit. At Episcopus Caesenae fidem status liberi transmittere renuit; ac etsi Curia Ravennae inhibuerit, ne Matrimonium contraheret absque illa fide, tamen Angela petiit Parochialis S. Blasii cubiculum parum distantem a Domo, et coram duobus testibus, et Parocho fidei rudimenta, et doctrinam Christianam puellis explicante, per verba de praesenti se conjuges esse declararunt. Facta controversia est super Matrimonii validitate, quod esse validum S. C. existimavit: *Caeseriaten. seu Forolivien. Matrim.* 20. *Febr.* 1723. *d.* 1. *confir.* 26. *Junii ejusd. anni.*

76. Bartholomaeus Cordella, et Clara Paradisi, qui Matrimonium contrahere rite cupidi erant, dum denunciationes explebantur, oppositum fuit impedimentum ex parte alterius viri, qui Claram ducere volebat, quae ad Montem Gibertum se transtulit, donec Matrimonium cum Bartholomaeo iniret cum consensu, et voluntate patris. Et revera quatuor elapsis Mensibus coram Parocho Sacramentales confessiones audiente, et testibus perfecerunt, matrimoniumque consummarunt. Contendente vero Promotore Fiscali nullitatem Matrimonii initi coram non Parocho proprio S. C. validum fuisse putavit: *Firmana Matrim.* 24. *April.* 1723. *dub.* 1.

77. Matrimonium confectum per verba de praesenti in faciem Ecclesiae S. Paulli Civitatis Placentiae inter Bartholomaeum Malaspina, et Rosam de Corvis coram duobus testibus, et Parocho ejusdem Rosae, nullis praecedentibus denunciationibus, Parochoque praedicto sub alio praetextu vocato, et reluctante, S. C. validum existimavit: *Placentina* 3. *Febr.* 1725. *d.* 1.

78. Matrimonium initum fuit inter Regium Principem Costantinum Subjeski filium Johannis III. gloriosissimi Poloniae Regis, et Comitissam Josepham de Wessell coram Parocho Urbis Gedani. Princeps inde autumavit nullum fuisse matrimonium, quod coram non proprio Parocho contractum erat. S. C. quaesita petivit, ut exquiratur votum Rotale (107), quod validitatem defendit. Principissa enim in dicto loco habitaverat per decem menses ante initum matrimonium, et postea fere duo-

(107) Hinc proposuit Sacer Rotae Tribunal hoc dubium; *An matrimonium, de quo agitur substineatur*, et omnibus DD. suffragantibus *affirmative* responsum fuit, ut patet ex *Decis.* 1298. *tom.* 6. *cor. Lancetta*, ubi probatur, quod ad contrahendum valide matrimonium, satis est ut coram Parocho alterius ex Conjugibus ineatur; et habitatio localis ad effectum, ut Parochus istius valide contrahentes conjungere in matrimonium possit, non requiritur, quod ex longa permanentia sit contracta, sed per duos menses sat est juxta S. C. Concilii resolutiones, *quas hoc nostrum Tribunal reverenter suscipere, et semper sequi passim protestatur*: *Ibid. num.* 9.

bus annis ibidem permansit. Hinc hujusmodi votum exequendum esse S. ead. C. declaravit: *Leopolien. Matrim.* 9. *Junii* 1725.

79. Antonius Maria Biglieni Matrimonium contraxit coram Parocho Montis Luponi, ubi ex loco Montis Casarii una cum duobus, testibus accesserat cum quadam muliere Theutonica, nomine Anna Margarita Uffrenin, eademque adhuc vivente, alium iniit in Urbe coram Parocho cum Catharina Galli. Hic contendit primum matrimonium nullum fuisse, quia Anna Margarita coram Parocho licet non proprio suum expressit consensum, non tamen ipse, ex quo statim ac loqui incoepit, Parochus aufugit. De his exhibent testimonia, tum etiam quod illud connubium non fuit adnotatum in libro matrimoniorum, et opponente muliere res in S.C. est agitata, quae nullum matrimonium praedictum declaravit: *Lauretana* 13. *Julii* 1725.

80. Elisabeth de Ghirardis nullitatem matrimonii per procuratorem a se initi cum Hieronymo de Raphaelibus proposuit, ex quo antequam illud contractum fuisset, mandatum a se fuerat revocatum, licet revocatio tunc ad notitiam procuratoris deducta non fuisset; vel etiam ex quo contractum fuerat coram Parocho Cathedralis, qui nec viri, nec mulieris proprius Parochus erat. S. C. causae resolutionem distulit, ac interim praecepit, ut puella caute transferretur ad aliquod Monasterium Tiferni Tiberini, in quo exploraretur ejus voluntas ab Episcopo juxta instructionem: *Eugubina seu Perusina Matrim.* 25. *Januar.* 1727. Deinde pro nullitate matrimonii rescriptum est: 5. *Julii ejusd. anni.*

81. Matrimonium contraxit Anna Maria Morillo cum Luciano Genovese. Huic connubio contradixit Gaspar puellae pater. Explorata puellae voluntate, ipsa retulit libere, imo libentissime matrimonium contraxisse. Pater tamen nullitatem matrimonii opposuit ratione praecedentis inhibitionis per Ordinarium Agrigentinum Parocho factae, ne connubio assisteret. Verum S. C. validitatem vindicavit: *Agrigentina Matrim.* 15. *Martii* 1727. *dub.* 1.

82. Marchionissa Lelia Maria Fava Vidua matrimonium contraxit cum Aurelio Versalia praevia dispensatione proclamationum, et Sacerdos Capellanus, qui eos conjunxit, libro matrimoniorum adnotavit, se connubio interfuisse ex speciali Parochi licentia. Matrimonio adhuc non consummato ac denunciationibus inditis, aegreferentia Leliae consanguineorum, ac filiorum primi matrimonii manifestata fuit. Actum est de dissolutione, et primum propositum dubium de validitate S. C. explicat, validum decernendo: *Caesenaten.* 20. *Decem.* 1727. *dub.* 1.

83. Contracta sponsalia fuerunt in Civitate Venafri inter Annam Gentilem, quam natam in terra Bareae genitoresse contulerant ad eandem Civitatem, et eam incolebant, cum Johanne Baptista Rocco; inde ambo matrimonium inire appetebant. Sed Curia Episcopalis licentiae petitioni refragata est sub obtentu, quod mulier alia contraxisset sponsalia cum Josepho Marchetta. Anna idcirco discessit a Civitate Venafri, et una cum germano fratre se contulit in terra Bareae, in qua habitabant patruus, et amita; et post quadraginta dies matrimonium cum dicto Rocco, qui supervenit, contraxit, absque tamen denunciationibus, et dum Archipresbyter Missam celebrabat, et conversus ad adstantes dicebat, *Dominus vobiscum*. Deinde petierunt nullum hoc matrimonium declarari; et re perpensa nullum S. C. esse decrevit: *Venafrana, seu Nullius Montis Cassinen. Matrim.* 20. *Decem.* 1727.

84. Anna Maria de Horst nupsit Boleslao Sohtuerin haeretico coram Ministro haeretico Castrensi, qui tamen proprius illius Legionis, sub qua Boleslaus militabat, non erat, licet Parochus Catholicus commode in eodem loco haberi potuisset, et Concilium Tridentinum ibidem fuisset publicatum. Ex hoc connubio duo filii nati sunt. Post quinquennium vir Annam Mariam deseruit, abiitque in longinquas regiones Sveciae, et matrimonium cum haeretica muliere contraxit. Anna Maria itaque desiderio tenetur nullitatem matrimonii declarandi, quia coram proprio Parocho haud fuit celebratum: et S. C. ad mentem respondit: *Colonien.* 21. *Febr.* 1728.

85. Alexander Ursinus amore captus puellae Annae Gonfiantini, ipsam sub fide matrimonii in scriptis data compressit. Dum inde denunciationes explebantur Comes Virginius Alexandri pater matrimonio restitit. Sponsi itaque coram Parocho, et testibus nocturno tempore matrimonium de praesenti celebrare tentarunt; sed Parochus statim ac cognovit ex Alexandri voce; quid agere sponsi vellent, aufugit, itaut nec sponsam viderit, nec ejus consensum intellexerit; sed vir tantum duo testes de consensu a muliere etiam expresso deposuerunt. Actum est proinde de nullitate instante Virginio; quam sponsi parati essent ad illud rite contrahendum. S. C. autem, ut renovetur consensus ad cautelam coram Parocho, et testibus juxta formam Concilii Tridentini (108) rescripsit: *Romana Matrim.* 28. *Julii* 1730.

86. Matrimonium contractum inter Juliam della Corte, et Josephum Calvani coram Archipresbytero Ecclesiae Metropolitanae, et Parocho Regionis S. Scholasticae, quamvis initum extra Regionem praedictam, postquam S. C. rescripserat, dilata, et coadjuventur probationes juxta mentem (109): *Baren. Matrim.* 29. *Aug.* 1733. illud validum declaravit: 18. *Decem.* 1734. *dub.* 2.

87. In oppido Nursiae Parochiae finibus non sunt distinctae, sed ex certis familiis constant. Ibidem consuetudo viget, ut non sponsae Parochus, sed sponsi Nuptias conciliet. Exteri vero, qui domicilium ibidem collocarunt Rectori Ecclesiae Matricis subsunt, et coram ipso matrimonia contrahunt. Facta fuit quaestio inter Rectorem praedictum, et Parochum Ecclesiae S. Benedicti; num exteri, qui Nursiam adveniunt matrimonium celebraturi, ac inde in Patriam cum sponsa reversuri, coram Rectore Ecclesiae Matricis, vel potius coram Parocho Ecclesiae S. Benedicti, quoties sponsae eidem Ecclesiae adscriptae matrimonium celebrari debeant ad implendum S. Concilii praescriptum de contrahendo coram proprio Parocho. S. C. autem rescripsit in favorem Parochi S. Benedicti: *Spoletana Juris Assist. Matrim.* 18. *Julii* 1733. Deinde instante Rectore Ecclesiae Matricis, et consuetudinem allegante, quae nec legitime fuit praescripta, quia etiam coram aliis Parochis hujusmodi matrimonia contracta fuisse compertum fuit, S. C. in decisis respondit: 16. *Martii* 1737.

88. Gratia Mantona vilis conditionis, et Caesar Luciani civis clandestinum matrimonium contrahere pertentarunt, sed re infecta a praesentia Parochi discesserunt; inde Gratia cum quodam homine pannis involuto coram Parocho, et quibusdam mulierculis consensum expressit, prout et ipse homo, qui non explicato pallio aufugit. Gratia cum dixit fuisse Caesarem, Caesar vero denegavit, imo negativam coar-

(108) *Vide not.* 31. *praecedentem.*

(109) *Vide not.* 23. *praecedentem.*

etatam probavit. Mulieres in depositionibus variae expertae sunt. Hinc S. C. distulit decretum addendo ad mentem: *Neapolitana Matrim.* 13. *Junii* 1733. Causa reproducta patuit Caesarem cum Gratia sponsalia contraxisse, et trinam proclamationem factam fuisse pro matrimonio celebrando, et non constare de matrimonio S. C. judicavit: 19. *Sept. ejusd. anni.*

89. Quirinus Chiudinovich, et Catharina Lallich coram Vicario Generali Segnensi, ac duobus testibus matrimonium clandestine contraxerunt. Vicarius sponsos increpavit, se non andivisse consensus formulam; iterum igitur repetitus fuit consensus, quem nihilominus non intellexisse in sua depositione declaravit. Intellexit tamen quid illi facere voluerunt. De viribus hujus matrimonii fuit disceptatum, etiam quia Episcopus Segnensis duas administrabat Dioeceses, adeoque ignorabatur, an duo essent Vicarii Generales; sed unus tantum erat Vicarius Generalis deputatus absque jurisdictionis restrictione super una tantum Dioecesi. S. C. vero validitatem matrimonii defendit: *Segnen. Matrim.* 17. *Novem.* 1736.

90. Vincentius Papa oriundus e terra Casarani, ut sponsalia inita cum alia puella eluderet, coram Parocho oppidi Matini, ubi quatuor annorum spatio moram traxerat, matrimonium clandestinum contraxit cum Carmina coram Parocho ejusdem oppidi Casarani. Parochus aufugit, aures obturavit, intellexit tamen quid egerint. Dubium super validitate matrimonii exortum S. C. enucleavit, validum matrimonium praefatum judicando: *Neritonen. Matrim.* 14. *Junii* 1738.

91. Matrimonium contractum est a Rosalia Papi cum Gerardo Piccolomini Principe della Valle coram Parocho, dum ab Altari jam conscius de eorum intentione quam festinanter discedebat, quique etiam nulla audivit verba consensum exprimentia, intellexit tamen ex nutibus, signis, et actibus, quid agere voluerunt. Ad disquisitionem S. C. vocatum hoc connubium validum est declaratum: *Neapolitana Matrim.* 6. *Maii* 174.. Posteaquam S. ead. C. praescripserat, ut daretur Defensor matrimonii sumptibus instantis: 17. *Decem.* 1740.

92. Nicolaus Brunetti, et Constantia de Clara Parochum sub praetextu audiendi confessionem cujusdam infirmae domum pepulerunt, ubi verba consensum denotantia etiam coram testibus protulerunt. Parochus testatus fuit audivisse tantum mulierem, minime autem virum, quem nequidem noscebat, Parochus enim objurgando clamabat; testes vero etiam de viri consensu deposuerunt. Quaestio proinde de nullitate ad instantiam Brunetti instituta fuit, et validum matrimonium fuit judicatum: *Neapolit. Matrim.* 6. *Maii* 1741.

93. Antonius Koppnrhat Dorotheam de Altaus Viduam Baronis de Breisingn Domini sui in matrimonium ducere concupiscens, et nolens in Loco Hortualde consanguineorum mulieris metu matrimonium celebrare, Ordinario Paderbonensi supplicavit, ut vellet Annae Franciscae Altoff famulae cubiculariae Dorotheae, quae erat vaga, domicilium constituere in oppido Winsembk loco originario ipsius Antonii, eumque rogavit, ut Parocho Winsembk licentiam traderet in matrimonium sine praeviis proclamationibus oratorem copulandi cum dicta Anna Francisca de Altoff; sed obtenta licentia cum Dorothea matrimonium celebravit. Saevitiis modo inter hos exortis, petivit Dorothea matrimonium invalidum declarari, et S. C. re sapienter expensa ex hactenus deductis de nullitate constare resolvit: *Paderbonen. seu Mo-*

nasterien. Matrim. 25. *Febr.* 1741. *confir.* 7. *Aug.* 1845.

94. Simon Lo Lago, et Catharina Baratta in publica Ecclesia pluribus adstantibus testibus coram Catharinae Parocho matrimonium clandestine contraxerunt, advenit deinde Capellanus Curatus Simonis, et iterum coram eo consensum mutuum expresserunt. In dubium vero hoc matrimonium fuit revocatum, quod Simon Catharinam de domo paterna rapere ausus est, ac consensus deficiebat. Verum neutrum probatum fuit, adeoque validitatem matrimonii S. C. tuetur: *Cassanen. Matrim.* 17. *Febr.* 1742.

95. Comes Johannes de Dourozyn Sollohub Supremus Magni Ducatus Lithuaniae Thesaurarius, et Comitissa Constantia de Kryspin Pakowva ejusdem Ducatus Vexillifera matrimonium inire libidinem habentes intra Dioecesim Varmiensem facultatem ab Apostolico Nuntio Poloniae impetrarunt matrimonium contrahendi coram Parocho Comitis, vel alio Presbytero per eum delegato nulla praemissa denunciatione. Initum fuit matrimonium in oppido Turburgi Samogitiensis Dioecesis, nuptiaeque benedictae fuerunt a Religioso Ordinis S. Paulli Primi Eremitae praesente Parocho Turburgi. Fere sex elapsis annis validitas illius fuit in quaestione posita, sed consensus per verba de praesenti coram Vicario Generali ad cautelam fuit renovatus, ac conjuges in foedere conjugali perpetuo mansuros spoponderunt. Verum tribus inde lapsis annis nova a viro excitata est controversia, quae ad S. C. delata, constare de validitate matrimonii judicium prodiit: *Samogitien. seu Vilnen. Matrim.* 26. *Januar.* 1743. *confirm.* 16. *Martii ejusd. anni.*

96. Ab Episcopo Csanadiensi hoc fuit dubium propositum: Catholicus Latini Ritus alias aeque proprium domicilium habens cum muliere pariter Catholica Graeci Ritus a Parocho Graeci Ritus, unito non proprio copulata est, utpote in Regione, ubi permixtim Catholici Latini, et Graeci Ritus cum Schismaticis Graecis habitant. S. C. de hoc dubio mandavit scribi Episcopo juxta instructionem (110): *Csanadien.* 8. *Aug.* 1844. *dub.* 4.

97. Riccardus Lo-Presto stuprum intulit Clarae Maglio sub promissione futuri matrimonii, quod inde clandestine coram Parocho, et testibus contraxit. Parochus statim ac intellexit matrimonium celebrandum clamando aufugit, cognovit tamen, quid agere voluerunt, ac testes de mutuo consensu deposuerunt. Matrimonium consummatum fuit. Consanguinei tamen Riccardi aegre ferentes dictum connubium eum ab uxore abduxerunt, et uxor ab eisdem consanguineis in Monasterium detrusa est. Validitas illius in disceptationem venit, et haec a S. C. fuit propugnata: *Tarentina Matrim.* 29. *Maii* 1745. *confir.* 17. *Julii ejusd. anni.*

98. Episcopus Posnaniensis, et Varsaviensis exponens plurimos adesse, qui non habent determinatum domicilium, quum illud a gratia Regis, negotiisque dependeat. Quaerit ab Ecclesia Romana, qui solicitudinem habet omnium Ecclesiarum, an eorum sit Parochus occasione matrimonii; an nonne dispositiones Sacrorum Canonum de vagis ipsis inservire possint, ut secundum illarum praescriptum matrimonia inter tales celebrari valeant? S. C. dilata, et ad mentem (111) respondit: *Posnanien. Visit. SS. LL.* 12. *Febr.* 1746.

99. Xaverius Gangale, quem Episco-

(110) *Vide not.* 81. *praecedentem.*

(111) Mens est, ut scribatur Nuntio Apostolico pro Informatione, et voto: *Ead. caus.* 12. *Febr.* 1746.

pus e Graeco ad latinum ritum translatum asseruit, matrimonium iniit cum Graeca puella Laureta Stratico coram Parocho Graeco, adeoque contra formam Constitutionis *Etsi Pastoralis* (112). Verum a praedicto Xaverio translatio hujusmodi ad ritum Latinum fuit impugnata, nec in Constititutione praecipitur, ut matrimonium hoc pacto contractum nullum judicetur, qua propter responsum est pro validitate illius facto verbo cum SSmo.: *Cassanen. Matrim. et Nullit. Censur.* 26. *April.* 1749. *dub.* 1.

100. Baro Cajetanus Tondut, et puella Rosalia Ardizzonia Nicienses coram Parocho, dum sacrum agebat, et ad populum se vertebat, mutuum consensum significarunt. Parochus licet protestatus fuerit de consensu sibi non constare, tamen conjuges matrimonium consummarunt. Parochus negavit consensum audivisse, nec operam dedisse, ut non audiret, sed tantum intellexisse petitionem benedictionis cum testium designatione, testatur. Baro consensum non negavit, sed dumtaxat se non reminisci dixit. Rosalia e contra de utriusque consensu deposuit, ac de consummatione. S. C. autem desuper interrogata validum matrimonium praedictum judicavit: *Nicien. Matrim.* 13. *Febr.* 1751. *confir.* 19. *Junii ejusd. anni.*

101. Contractis sponsalibus inter Beatricem Petrelli, et Marcum Alitto, matrimonium inire sponsi curarunt, re a sponsi patre detecta, hic mandavit, ut filius in Principis Palatio custodiretur, et inde Consentiam misit, ut ibi militiae nomen daret. Marcus vero Consentiam accivit Beatricem, et coram Parocho Cathedralis Ecclesiae matrimonium contractum est. Inde conjuges separati fuerunt, et nullum matrimonium fuisse dictum est ex defectu consensus, publicationum, et proprii Parochi, etsi Marcus uti relegatus censeri deberet. S. C. consulta non constare de nullitate matrimonii decrevit: *Consentina, seu Bisinianen. Matrim.* 15. *April.* 1752. *confir.* 29. *Julii ejusd. anni.*

102. Didacus Archayna proenobili genere natus honestam, sed pauperem puellam Melitonam Melendez compressit, indeque eam in matrimonium ducere expetens una cum Melitona, et testibus ad Parochum noctis tempore perrexit, ibique Matrimonium inire praesumpsit. Omnes in Carcerem conjecti fuerunt, et causa proposita super validitate S. C. respondit, ut iterum proponetur, et scribant duo Theologi, et Canonistae pro veritate, et officio: *Carthaginen. Matrim.* 7. *April.* 1753. Hisce hoc exhibitum fuit dubium; an validum sit matrimonium coram Parocho, qui alterutrum ex contrahentibus identifice, et singullatim non cognovit, nec noscere potuit vel propter noctem, et obscuritatem loci, vel propter tegumentum, quo operiebatur, licet adhibuerit omnem diligentiam, ut perspectum haberet, etiam cum aliquali violentia coram testibus, et quamvis iidem testes ad Matrimonium perducti scirent, quis ille esset, et Parochus non simultanee, sed successive, et post factam Ordinario relationem ejusdem Matrimonii certior factus fuerit de illius identitate et subsequuta inquisitione. Theologus alter Matrimonium validum censuit, caeteri nullum; et S. C. pro validitate inspectis facti circumstantiis in casu de quo agitur, respondit: 22. *Sept. ejusd. anni.*

103. Carceribus Arcis Collis Alti man-

(112) Bened. XIV. in sua *Const. Etsi Pastoralis* 26. *Maii* 1742. (*Bull. ejusd. tom.* 1. *pag.* 75.) §. *VIII. num.* 11. decernit, quod „ matrimonium inter maritum latinum, et graecam mulierem, latinae coram Parocho Latino contrahatur. “

cipatus fuit Franciscus Fratinius Stupri accusatus a Barbara Felli utero gravi, ultra annum carcerum angustias libenter tulit, Matrimonio constanter renuens, tandem ejus constantia fracta, illi consensit, ac coram Parocho Arcis contraxit, qui proprius Parochus viri existimatus est ex ejus diuturna mora in carceribus. Sed libertatem adeptus vir aufugit. Barbara vero ab alio viro compressa ipsum ibi sumere cupiens, petiit declarari primi nullitatem. S. C. rescripsit, ut scribat Defensor Matrimonii: *Reatina Nullit. Matrim.* 11. *Decem.* 1756. Iterum causa proposita dilata, et transportentur acta Criminalia Curiae Laicalis dictum est: 12. *Febr.* 1757.

104. Dum Parochus Bonard in Sacrario Parochialis, et Collegiatae Ecclesiae oppidi Baumes sacris vestibus induebatur, Joseph Vernas, et Blanca Dumas ad ejus pedes pervoluti loqui coeperunt. Parochus intellexit, quid agere vellent, eosque increpando aufugit. Testes, et Parochus nulla verba consensum exprimentia perceperunt. Mulier in Monasterium fuit collocata, et inde nullitatem Matrimonii proposuit. S. C. distulit resolutionem, et examinari Parochum, et binos testes formaliter jussit, et nihil de egressu Monasterii: *Avenionen. seu Auriacen. Matrim.* 2. *April.* 1757. Completo examine nihil de consensu expresso deprehendi potuit, imo compertum est, quod unus tantum adfuerit testis, alter nec audire, nec videre poterat, quae in Sacrario agebantur, hinc non constare de matrimonio S. C. decidit: 30. *Julii* 1768.

105. Theresia Carandinia e Civitate Mantuana Pisaurum translata, triduo in domo avita, ac intra fines Ecclesiae Cathedralis sita moram traxit, inde in Monasterium recepta est. Mox e Monasterio egressa, ut matrimonium iniret, ne sola in dicta domo moraretur, petiit domum Marchionis Arduini sitam intra fines Parochialis Ecclesiae S. Luciae. Contendentibus Parochis de praesentia Matrimonii, Episcopus illud Vicario Generali commisit. Sed Parochus praesertim Ecclesiae Cathedralis institit, ut definiatur, an pro contrahendo Matrimonio proprius Parochus puellae Carandini fuerit Parochus S. Luciae, vel Cathedralis? Ad mentem S. C. respondit: *Pisauren.* 18. *Junii* 1757.

106. Nobilis Vir Hieronymus Pasius conscientiae stimulis motus in matrimonium ducere Johannam Mattheucci ei famulatu addictam statuit. Ast praepedientibus suis consanguineis Matrimonium clam contrahere nequivit. Absente igitur Parocho, advocato in ipsius domo ejus Vicario matrimonium contraxerunt, indeque ablata Johanna in alienam ditionem, Jacobus Pasi filius Fratris Hieronymi rem habuisse dixit cum dicta Johanna, ex quo affinitatis impedimentum oriebatur. Proposito autem dubio, an constaret de validate Matrimonii, seu sit renovandum ad cautelam? renovari coram Parocho, et testibus ad cautelam responsum est: *Faventina Matrim.* 22. *Julii* 1758.

107. Franciscus Pinelli Tocci Dux, et Antonia de Notariis Matrimonium secreto contraxerunt coram non proprio Parocho vigore Brevis Sacrae Poenitentiariae. Sed orta est controversia, an dictus Brevis directus fuisset *proprio Oratorum Parocho, seu cuicumque confessario ex approbatis.* Ex testium depositionibus nil certi erui potuit. S. C. consulta nihil decidit jubendo, ut Defensor Matrimonii scribat. *Neapolitana Matrim.* 1. *Sept.* 1759. Inde declaravit nullitatem dicti connubii: 22. *ejusd. Mensis, et anni. confir.* 24. *Novem. ejusd. anni.*

108. Comes Ludovicus Bernabei clam, nullisque praemissis denunciationibus

in Matrimonium duxit in sua rurali domo Montis Daghi Annam Bulgarelli coram Parocho Ruralis Ecclesiae Montis Angeli pluribus adstantibus testibus. Actum proinde fuit de nullitate Matrimonii ab Antonio Martelli ob sponsalia contracta cum ejus filia, ac ob deficientiam proprii Parochi. Sed probato animo commorandi sub dicta Parochia quamvis ibidem vix coepit habitare S. C. non constare de Matrimonii nullitate definiit: *Anconitana Nullit. Matrim.* 10. *Maii* 1760.

109. Antonius Motta, et Anna Travagli Zecchini sese contulerunt ad Ecclesiam S. Romani Parochiam Mulieris ac post sacrum peractum a Vicario Curato coram testibus mutuum consensum in Matrimonium expresserunt, aufugerunt inde Judicis Ecclesiastici metu. Antonius vero querelam nullitatis exposuit ob defectum expliciti consensus Mulieris, et formalis praesentiae Parochi: utrumque autem exclusum fuit, ac validitas matrimonii est firmata: *Ferrarien. Matrim.* 16. *Januar.* 1762. *d.* 1.

110. Quum Matrimonium celebrandi cum Francisca Urbani ejus Matris cubicularia coram Parocho, et testibus Comitem Ludovicum de Vecchis cupiditas teneret haec protulit verba uti testatur Parochus: *sappiate che io voglio per mia legittima sposa Checca Urbani;* et ipsa respondit, *Io confermo lo stesso;* hac de re in dubium venit validitas consensus, nec non num servata fuerit forma Tridentina et Parochus, et testes verba audierit consensum praeferentia? S. C. primum voluit, ut denuo examinentur testes formaliter in urbe juxta instructionem, et ad mentem: *Camerinen. seu Fabrianen. Matrim.* 11. *Sept.* 1762. *dub.* 1. *et* 2.

111. Triennio elapso a Matrimonio inito inter Johannem Peyrani, et Annam Mariam Cassinelli coram Parocho Ecclesiae S. Thomae quaestio de nullitate illius contracti coram non proprio Parocho ab Anna Maria instituta est. Expositum est Annam Mariam subjectam non fuisse Parocho S. Thomae, e cujus Parochia ejus Mater discesserat. Patuit tamen eamdem penes avum Parocho S. Thomae subjectum commorasse a prima luce ad noctem usque. Insuper aderat Episcopi commissio praedicto Parocho directa de assistentia Matrimonio praestanda. De hac controversia jus dixit S. C. validitatem illius decernens: *Taurinen. Matrim.* 12. *Decem.* 1767. *confir.* 26. *Aug.* 1769.

112. Johannes Feroe amore captus Catharinae Dormier Liburnii commorantis, quum Lutheranam profiteretur haeresim, ut Matrimonium, quod Liburnii ratione cultus disparitatis inire non poterat, celebraret, Curiam Rhaetorum Vulgo *Coira* una cum Catharina se contulit, ibique ritu Catholico Matrimonium contraxere. Nobilis quidam Anglus Acatholicus suasit Johanni, ut negotiationis causa Hollandiam peteret, et revera discessit Johannes, et uxoris curam eidem reliquit. Ast advenerunt Literae obitus Johannis et Catharina Anglo clandestine nupsit; ejurata inde haeresi a Viro novum praestiterunt consensum coram P. Custode terrae sanctae in illis Infidelium partibus Ordinario. Rediit Johannes Feroe suam repetiturus uxorem. Haec ad eumdem redire renuit, agitque de nullitate primi Matrimonii non contracti coram proprio Parocho, quia in Curia Rhaetorum nec domicilium contraxerant, nec animum ibi commorandi habuerant, nec Johannes vagus reputari poterat. Emanavit a S. C. proinde decretum de nullitate primi matrimonii constare: *Pisana Nullit. Matrim.* 26. *Aug.* 1769.

113. Dominicus Maruscelli, et Ca-

milla Corona Merli sponsalia per verba de futuro coram proprio Parocho, et duobus testibus inierunt. Quum Paulo post Camilla sponsalium rescissioni assensus praebuisset matrimonium coram proprio Parocho S. Susannae de Urbe celebravit cum Aloysio Polidori Viterbiensi. Dubitatum hinc fuit; utrum prima sponsalia dissolvi potuissent; vel potius habenda essent pro vero Matrimonio? S. C. de Matrimonio non constare rescripsit: *Viterbien. Matrim.* 23. *Novem.* 1776. *Confir.* 11. *Januar.* 1777.

114. Jacobus Mastini, et Livia Fucci accesserunt ad praedium Canonici Manduchi Liviae Parochi, qui ibidem erat, et apprehenso dictae Liviae brachio se cum ea praesentavit exhibendo testes, sed Parochus eos objurgavit, ajens, *Siete matti*, *siete matti*, *sono celie. Burlate* ! et inde sponsis discedentibus, ac distantibus ratihabuerunt iidem eorum consensum, Parochusque iterum sponsos reprehendit, *non si dicono queste burle*, *queste celie*. Dubio de hoc matrimonio excitato consulta est S. C. quae validum esse existimavit: *Feretrana Matrim.* 26. *Junii* 1779. *dub.* 1.

115. Eques Raphael Paliaccius inter Sardiniae Optimates praecipuus coram Sacerdote Parochum assistente matrimonium clandestinum cum Josepha Petit celebravit; monitus tamen, quod praedicto Sacerdoti facultas non esset assistendi clandestinis Matrimoniis, consensum renovare ambo exoptarunt coram Parocho. Paullo post Eques a militibus comprehensus in arcem traductus fuit. Certo non patuit, ut facultas assistendi Matrimoniis Clandestinis eidem Vice-Parocho sublata fuerit, quum ceteroquin aliis Matrimoniis suam praeberet assistentiam et putaretur ut Parochus. In disquisitionem posita validitas fuit, et quum etiam dispensatio postularetur, S.C. dispensationem elargiri putavit: *Nicien. seu Turritana Matrim.* 11. *Martii* 1786. *dub.* 1. *confir.* 20. *Maii ejusd. anni.*

116. Eugubinus Episcopus opus habens disceptatione majore, Sedem Romanam rogat, ut illi omnem dubitationem eximat, quisnam Parochus assistere Famularum Matrimonio debeat, utrum nempe Parochus domicilii paterni, an ille, in cujus Parochia famulatum puellae exercent? quum vetus, et nunquam interrupta consuetudo in Eugubina Civitate sit, ut a Parocho illius Paroeciae, in qua famulatum praestant, conjungerentur, praesertim nunquam refragante Parocho paterni domicilii. Et S. C. sciscitantem Episcopum docuit, ut per Decretum ipse juberet, ut Matrimoniis puellarum, quae famulatum Eugubii praestant, assistat Parochus domicilii paterni, materni, fraterni ejusdem puellae, quatenus illud habeant in eadem Civitate, si non habeant, assistat Parochus domicilii, in quo degunt, quatenus in eadem Civitate Matrimonium contrahant: *Eugubina Visit. SS. LL.* 24. *Maii* 1788.

§. XVII.

Matrimonium initum coram Parocho Acatholico.

1. Si duo Cives migraverint ad Civitatem haereticam, et ibi contraxerint Matrimonium coram Ministris Sectariis, postea regressi, agat alter de nullitate, quaeritur; an Ordinarius debeat pro matrimonio judicare? declaravit S.C. ita debere si in Parochia illa intra cujus limites contrahentes fixerant sedes, non erat tunc publicatum Concilium Trid. *de reform. Matrim.* secus si publicatum fuisset, et Matrimonium contractum post 30. dies a prima publicatione: *Dubium anni* 1574. *dub.* 8.

2. Haereticos, ubi decretum *cap.* 1.

Sess. 24. *de reform. Matrim.* (113) Concil. Trid. est publicatum teneri talem formam servare, et propterea ipsorum etiam Matrimonia absque forma Concilii quamvis coram Ministro haeretico vel magistratu loci contracta, nulla atque irrita sunt: *Colonien. Matrim.* 26. *Sept.* 1602. *dub.* 3.

3. Matrimonium contractum coram Parocho haeretico nullum est, si Decretum Concilii *cap.* 1. *de Refor. Matrim.* (114) publicatum fuit in Parochia et lapsi erant 30. dies a die primae publicationis fuit definitum: *Dubium.* 27. *Maii* 1617.

4. Declaravit S. C. sive alter tantum ex Conjugibus sit haereticus sive ambo nullatenus debere Parochum haereticorum Matrimonii assistere: *Dubium.* 22. *Junii* 1724. *dub.* 2.

5. Respondit S. C. si in Parochia contrahentium ejusdem Concilii Decretum *cap.* 1. *Sess.* 24. *de reform. Matrim.* (115) nec unquam publicatum, nec unquam Decretum Concilii observatum fuerit, Matrimonia haereticorum contracta per verba exprimentia mutuum consensum Matrimonialium de praesenti esse valida, et rata, etiam non servata forma a Concilio praescripta nisi praeter haeresim aliud obstet legitimum impedimentum. At ubi Decretum hujusmodi fuit publicatum nil ut supra observatum post 30. dies ab ejusdem publicatione formam praescriptam a Concilio afficere etiam haereticos, ac proinde Matrimonia ab iis contracta coram Ministro haeretico, quippe qui verus Parochus non est, nulla prorsus atque irrita esse sancitur: *Dubium*: 22. *Junii* 1624. *dub.* 1.

6. Quum instante Internuntio Bruxellensi a Missionariis requisito propositum fuisset dubium; An in Provinciis Belgii, confederatis valeant Matrimonia Catholicorum cum Heterodoxis contracta coram Magistratu haeretico, non obstante decreto Concilii de Solemnitatibus Matrimonii in illis Provinciis publicato, et recepto? S. C. rescripsit ad Mentem cum Sanctissimo (116): *Hollandiae Matrim.* 23. *Aug.* 1681.

7. Item ad proposita dubia an si quis, dum erat haereticus matrimonium con-

(113) Bened. XIV. *de Synod. Dioeces. lib.* *11. cap.* 6. *num.* 9. *pag.* 160. *edit. Rom.* 1755. ait, magnam rationem habendam esse de ea conditione in Decreto Concilii Tridentini apposita, quod nempe Decretum ipsum non obligaret, nisi post triginta dies ab ejus publicatione in singulis parochiis elapsos. Quae quidem conditio (si fides habenda Cardinali Pallavicino *in Histor. Concilii lib.* 22. *cap.* 8. *num.* 10. ut certe habenda est) idcirco adjecta fuit, quia, absque illa, magnus heterodoxorum quaerimoniis campus apertus foret, eoque magis aucta fuisset eorum aversio a Concilio, dum, illius decreti vigore, uxores suas pro concubinis haberi, suosque liberos illegitimos declarari doluissent; siquidem nunquam futurum erat, idque Patres ignorare non poterant, ut novum Decretum ab illis acciperetur, et executioni demandaretur, eorumque matrimonia coram Parocho Catholico celebrarentur. Huic igitur incommodo provide occursum est per conditionem illam Decreto adjectam, qua imposita fuit illius publicationis necessitas, itaut in locis haereticorum, in quibus procul dubio nunquam expleta foret hujusmodi publicatio, non verificata conditione, a cujus existentia Concilium pendere voluit Decreti sui efficaciam, nec incolae haeretici unquam adstricti forent servandae formae in ipso Decreto praescriptae.

(114) *Vide not.* 113. *praecedentem.*

(115) *Vide not.* 113. *praecedentem.*

(116) „ Quae erat, quod si respondendum esset ad dubium, dicendum esset matrimonia non valere; attamen animadversum fuit id non expedire, quia potius deberent permitti in eorum bona fide permanere, quam tot periculis exponere Catholicos. Verum, ut notatum vidi in quodam voto Card. Casanatae scriptum fuit Internuntio, ut mandet Vicario Apostolico, ne audeat Missionariis prohibere, ne talia matrimonia contrahant; sane aliud est tollerari; aliud quod contrahentes

traxit coram Magistratu, vel Ministro haeretico, et postea convertatur ad Fidem Catholicam, requiratur ad validitatem hujusmodi Matrimonii novus consensus utriusque conjugis, vel conversi tantum?

8. An quatenus hujusmodi novus consensus praestari commode nequeat nihilominus indulgendum sit, ut in hujusmodi Matrimonio possit conversus licite perseverare? respondit ad mentem (117): *Boscodunen. Matrim.* 13. *Febr.* 1683. *dub.* 1. *et* 2.

9. Thomas Donadinus Patria Romanus relicta militia Veneta oppidum quoddam Dalmatiae Turcis subjectum adiit, ubi duxit in Matrimonium filiam cujusdam Incolae Catholici (cujus sola domus erat Romano-Catholici ritus) coram testibus, et Parocho, seu Ministro Schismatico Ritus Graeci, declarando expresse se non velle aliter, quam ritu Catholicis permisso contrahere, et postmodum hoc conjugium ostendit Missionario Catholico Ordinis S. Francisci, qui renovari jussit, prolesque suscepit. Inde Romam venit ad petendam legitimam paternam, sed consanguineis instantibus in carcerem conjectus est ipsis Matrimonii invaliditatem asserentibus. Excussa re in S. C. esse annuendum pro renovatione Matrimonii in Urbe ad cautelam praevio novo consensu, censuit: *Romana seu Veneta Matrim.* 16. *Januar.* 1712.

10. Anna Maria Horst nupsit Boleslao Schtaerin Heretico coram Ministro haeretico Castrensi, qui tamen proprius illius legionis, sub qua militabat Boleslaus, non erat, licet Parochus Catholicus commode in eodem loco haberi potuisset, et Concilium Tridentinum ibidem fuisset publicatum. Ex hoc connubio duo nati sunt filii. Post quinquennium vir annam Mariam deseruit, abiitque in longinquas Sveciae Legiones, et Matrimonium cum haeretica muliere contraxit. Anna Maria itaque pro declaratione nullitatis Matrimonii institit, quia coram proprio Parocho haud contractum erat. Sed S. C. ad mentem (118) respondit: *Colonien.* 21. *Febr.* 1728.

11. Episcopus Csanadiensis haec dubia proposuit. Catholica se Calvinianam fingens, alias vaga, coram Episcopo Graeci ritu Schismatico comparuit, et cum viro Schismatico copulam desideravit, cujus etiam assensu per Sacerdotem Schismaticum copulata est?

12. Catholicus cum Schismatico coram Parocho Schismatico proprio Mulieris contraxit Matrimonium?

13. Catholica cum Schismatico proprium, et stabile domicilium habente a Parocho Schismatico non proprio conjuncta est. S. C. de hisce dubiis mandavit scribi Episcopo juxta instructionem (119): *Csanadien.* 8. *Aug.* 1744. *dub.* 1. 2. *et* 3.

14. Inter augustos Cliviensis Ducatus, in quo certo non constat de publicatione Concilii Tridentini, fines, facile Haereticas uxores sibi assumunt Catholici, sequiturque foemina ritum viri, Catholica scilicet cum dimissoriis proprii Parochi coram Acatholico Mi-

induci non valeant a Missionariis ad verum matrimonium, quod ultimum falsum certe est, et modis placidioribus curandum, quoad contracta, et insistendum, quoad contrahenda " ait de hac causa agens Card. Petra: *Comment. ad Const.* XII. *Joannis* XXII. *num.* 24. *tom.* 4. *pag.* 42.

(117) „ Quae fuit, ut servaretur solitum sub dicta die 23. Aug. 1681. " ait Card. Petra: *Comment. ad Const.* XII. *Joannis* XXII *num.* 24. *tom.* 4. *pag.* 43. in causa *Hollandiae matrim. cit. num.* 6.

(118) Ut matrimonium a praefata Maria Anna contractum ex deductis sit nullum, ac proinde eidem Annae Mariae transitum ad alia vota permittas: *Regist. Lit. Lib.* 27. *die* 21. *Febr.* 1728.

(119) *Vide not.* 83 *praecedentem*.

nistello, Haeretica coram Catholico praeviis utriusque denunciationibus. Ad sedandas nuper Catholicorum conscientias, et omnem removendum scrupulum a Catholicis Parochis, qui dimissorias ad ea contrahenda Matrimonia concedunt, Parochus Xantis supplicavit pro extensione declarationis Benedicti XIV. *diei* 4. *Novem*. 1741. (120), quoad Matrimonia Hollandiae, faederatique Belgii editae. Hinc S. C. post petitas Adnotationes D. Secretarii, quae doctissime elaboratae extant in fine ejusd. Causae, ad dubia; An Matrimonia contracta inter Catholicos, et Haereticos coram Ministellis Acatholicis Ducatus Cliviensis sint valida, et licita?

15. An, et quomodo Parochi Catholici ejusdem Ducatus licite concedere valeant dimissorias ad ea contrahenda?

16. An declaratio Benedicti XIV. quoad Hollandiam, et Belgium sit extendenda ad praedictum Ducatum? respondit, consulendum Sanctissimum pro extensione declarationis Benedicti XIV. ad Ducatum Cliviensem juxta instructionem: *Dubia super Matrim. inter Cath., et Haeret. Cliviensis Ducatus* 15. *Junii* 1793. *dub*. 1. 2. *et* 3.

§. XIX.

Matrimonium quoad Delegatos et Capellanos Exercitus, ac Vice Parochum.

Censuit S. C. posita ignorantia licentiae, matrimonium non esse validum: *Colonien*. 5. *Decem*. 1626.

1. Quaeritur declarari: An Matrimonium contractum coram Sacerdote extraneo, qui habet licentiam a proprio Parocho unius ex contrahentibus, sed ignorat se habere illam, prout etiam ignorat unus ex contrahentibus, sit validum? Matrimonium cum supradicta ignorantia contractum haud esse validum S. C. judicavit: *Nullius* 15. *April*. 1628.

2. Joseph Castagnerius Miles in terra Demontii, dum Milites Pedemontani ibidem moram ducebant, Matrimonium per verba de praesenti cum Constantia Borella coram P. Hieronymo Minori Observanti Capellano Exercitus contraxit. Ambo per annum simul cohabitarunt; inde militiae causa ab uxore discessit Joseph. Rediit tamen, et Matrimonii nullitatem proposuit, ex quo Exercitus Capellanus Matrimonio praedicto assistere nequivisset; Constantia vero opposuit eidem Capellano datam fuisse facultatem a proprio Parocho. Ab anno 1713. ad 1719. siluerunt conjuges, inde vero novum certamen aggressi sunt. Monumentum nullum in libris Parochialibus inveniri potuit de hoc Matrimonio, quod tamen Joseph non inficiatur. Testes tamen quamplurimi de auditu de facultate praedicta deposuerunt. Et S. C. non constare de nullitate Matrimonii decidit: *Taurinen. Matrim*. 16. *Novem*. 1720.

3. Juxta receptam in S. C. sententiam Capellanus Castrensis, si non habet specialem facultatem a Sede Apostolica, vel expressam licentiam ab Ordinario assistere nequit Matrimoniis, quae fiunt a Militibus sive hi degant in Praesidiis, sive in castris, et stationibus hyemalibus, et aestivis, sive etiam positi sint in actuali expeditione; exinde vero statutum fuit, ut Capellani Exercitus Matrimoniis assistere possent, dum Milites in actuali expeditione tantum reperiuntur. Matrimonium igitur contractum inter Franciscam Berior, et Blasium Ximeles de Lillo tunc quum Milites nequaquam in expeditione actuali reperiebantur, ut probatum fuit ex depositione Secretarii Regii Principatus Cathaloniae, nullum declaratum fuit: *Barchinonen. Matrim* 4. *Decem*. 1723.

(120) *Bull. ejusdem Pont. tom.* 1. *pag*. 39, quae incipit *Matrimonia*.

4. Barbara Margarita Kreagh Angla vidua relicta a Jacobo Nevesio caesareis Copiis aggregato Matrimonium contraxit coram Capellano Exercitus praedicti cum Josepho Pompejo Romano, absque eo quod nec ipse, nec Barbara ad Caesareas Copias pertineret. Dissidiis inter Conjuges ortis Joseph de nullitate matrimonii, utpote contracti coram non proprio Parocho, egit. Definitio petita fuit a S.C. quae dilata, et ad D. Secretarium juxta mentem rescripsit: *Neapolitana Matrim.* 29. *Aug.* 1733. Deinde nullum illud declaravit: 19. *Sept. ejusd. anni dub.* 1.

5. Maria Archangela Vulcano sibi junxit Michaelem de Aulisio, sed coram non proprio Parocho, quia delegatio proprii Parochi a delegato accepta haud fuerat, qui nec tamen proprius Parochus diei forsan poterat, quod Archangela e sua Paroecia, et loco Rugiani discesserat animo commorandi in Urbe Neapolis, tum etiam ex inefficacia verborum quae coram Delegato fuerunt prolata, quaeque proprie ad significandum Matrimonii celebrationem apta non fuerant. De hoc S. C. consulta nullum esse sententia fuit: *Neapolitana seu Puteolana Matrim.* 3. *Julii* 1734.

6. Francisca Maria Montalva Catholica civis Mediolani, et Christophorus Bustlar Lutherana haeresi pollutus, atque ex Provincia Silesiae oriundus Matrimonium celebrarunt non coram Parocho S. Babilae, sub cujus Paroecia morabantur, sed coram Vicesgerente Capellani Exercitus Caesarei, quum tamen neuter ad Caesareas Copias pertineret. Archiepiscopi jussu separati fuerunt Conjuges; aufugit Christophorus, protestatusque est de connubii nullitate, ac se suam nunquam haeresim dimissurum. Petiit Francisca facultatem nubendi; hinc quomodo citari deberet Christophorus fuit dubitatum; et agitata causa quoad nullitatem, responsum est praevia citatione Christophori per edictum de more affigendum ad valvas in locis publicis Mediolani cum termino duorum mensium ad comparendum, ac nemine intra eumdem terminum comparente, Card. Archiepiscopus procedat ad declarationem nullitatis Matrimonii: *Mediolanen. Matrim.* 20. *Novem.* 1734.

7. Archiepiscopus Neapolitanus visitans Insulam Prochytem hoc edidit Decretum, ut Matrimonia ab Incolis illius Insulae contrahenda esse in Parochiali Ecclesia S. Michaelis, iis dumtaxat exceptis, quae aliis tribus Ecclesiis expediat legitimis causis ut contrahatur, quibus casibus, aut ipse Vicarius perpetuus ad Ecclesias illas accedat, ut ipse Matrimoniis illis praesens sit, sive expressum praestet consensum, ut quilibet respective Capellanus Coadjutor Matrimoniis assistat, quo casu statim schedula contracti connubii sua subscriptione munita in manus dicti Vicarii perpetui transmittatur. Abbas Commendatarius ab hoc Decreto reclamavit, quia ablatur facultas Vicario Perpetuo deputandi alium, quem velit Sacerdotem ad Matrimonia assistenda. Lis ad S. C. relata est, quae non sustineri decretum censuit, praecepitque licere Vicario praedicto deputare coadjutorem Ecclesiae Matricis vel alium sibi benevisum Sacerdotem: *Neapolitana Decret.* 29. *Febr.* 1744. *dub.* 3.

8. Facultas exercendi curam animarum quam ex concursu, et institutione Card. Abbatis obtinuerat Plebanus Franciscus Floruccius, eidem concessa fuit ex decretis Tribunalis Signaturae Justitiae. Hic absens a sua Ecclesia alium delegavit Sacerdotem, qui animarum curae praeesset. Coram hoc Sacerdote Silvester Salustrus, et Martha Ansuini Matrimonium celebrarunt. Sed illico ambiguus fuit Matrimonii valor ob

subdelegationem. Conjuges S. C. oraculum petierunt, quae validum esse deliberavit: *Spoletana Matr.* 31. *Julii* 1751.

9. Occasione infirmitatis Parochi S. Thomae in Parione advocatus fuit ejus Vice-Parochus in domum puellae Johannae Tironi. Coram eodem, ac testibus Comes Hercules Faella Tori Cornelii, et puella praefata consensum in Matrimonium expresserunt. Vice-Parochus perterritus rei novitate ipsos monuit se Parochum non esse, adeoque facultatem assistendi Matrimoniis non habere, ac proinde de hoc matrimonio nulla habito fuit ratio. Vir ad Patrios Lares redire a propinquis coactus fuit, quia Matrimonium ineundum pertimescebant. Alienatus vir a muliere ex longa absentia fuit. Mulier vero judicium super validitate connubii instruxit; et lata est sententia pro validitate, et S. C. illam confirmavit in gradu Appellationis: *Romana Matrim.* 11. *Aug.* 1753. *confir.* 11. *Sept. ejusd. anni.*

10. Postquam rapta fuit Baronissa Leopoldina de Poppen ex Arce Byrava a Comite Hernesto Giannini Vice-Tribuno Militiae Austriacae contractum fuit Matrimonium coram Capellano, Campestri Ordinis Minorum, ac testibus in oppido Fulnekae, uti proprio viri Parocho; inde ambo sese contulerunt ad Fortalitium Kradistinm, et post moram quinque mensium consensum Matrimonii renovarunt coram Parocho illius loci, ubi stationis causa morabatur. Mulier inde Lutheranam religionem amplexa est, et fugam arripuit; orta hinc est quaestio de validitate connubii, tum ob raptum, tum proprii ob Parochi defectum. S. C. validitatem illius praefiniit: *Omolucen. Nullit. Matrim.* 26. *Aug.* 1769. *confir.* 14. *Martii* 1772.

11. Statuerat nobilis Antonius Patino ex Marchionibus de Castellar Matrimonium cum nobili puella Nicolasia Blasio inire. Praevidit viro consanguineos, ac genitorem praesertim gravia interposituros impedimenta, et denegata ab Archiepiscopo facultate contrahendi connubium absque denunciationibus per Epistolam evocavit in Nicolasiae domum sitam sub Parochia S. Laurentii Sacerdotem Matthiam Guillen, qui post obitum illius Ecclesiae Parochi, veluti Regens, ac Vice-Parochus tunc habebatur, eoque in interiores mansiones introducto coram ipso, ac duobus testibus Matrimonium contraxit. Statim impugnatum hoc Matrimonium fuit, sed S. C. validum fuisse censuit: *Caesaraugustana Matrim.* 10. *Martii* 1770. *dub.* 1.

12. Matrimonium metu contractum per Catholicam Mariannam Mancinska cum Michaele Splittgerber acatholico coram Capellano alienae Samoklescensis Parochiae de asserta licentia Parochi Camensis, ac per tres etiam menses vi, metuque consummatum relinquitur ex hactenus deductis in statu validitatis; quum de non concessa Capellano licentia ex testimoniis dumtaxat extrajudicialibus constet; ac vis, metusque gravis, ac in constantem virum cadens non ostendebatur: *Gnesnen. Nullitatis Matrim.* 15. *Januar.* 1791.

13. Mos est in Sardinia, ut ad Parochorum praesentationem instituant Episcopi Pro-Parochos, seu Vicarios *absolute, plene, et absque ulla ministerii Parochialis restrictione.* Ut Clandestinis tamen occurreret Matrimoniis per Decretum Synodale mandavit anno 1781. decessor Episcopus Bosae, *Pro-Parochos nisi specialem a Parocho pro casu particulari facultatem in scriptis acceperint, assistere Matrimonio minime posse, subtracta iisdem amplissima, quae vulgo concedi solet, Matrimonii assistendi potestate.* Hoc neglecto Decreto hodiernus Episcopus Matrimonium coram invito Pro-Parocho celebratum iterari prohibuit. Contraria deinde mo-

tus opinione quorumdam, a S. C. petiit id declarari, quae sustineri Synodale Decretum definiit: *Bossanen. Visit. SS.LL.* 28. *Novem.* 1789. *dub.* 1. *confir.* 19. *Decem.* 1795. *dub.* 1.

14. Necnon per idem Decretum ademptam esse Pro-Parochis potestatem assistendi Matrimoniis, itaut matrimonia inita cum praesentia Pro-Parochi contra formam Decreti Synodalis valida, sed illicita sunt, statuatur: *Ibid. dub.* 2. *confir. ibid.*

15. Non autem debere interari Matrimonium coram Pro-Parocho celebratum ejusdem Decreti, est deliberatum: *Ibid. dub.* 3. *confir. ibid.*

16. Ad propositum dubium, an prudenter, ac salubriter legem ferat Episcopus in Synodo, vel extra Synodum qua vetentur Parochi illimitatam facultatem matrimonio assistendi coadjutoribus, seu Pro-Parochis concedere? respondit negative.

17. Matrimonia contracta coram Pro-Parochis ex generica Parochorum licentia declarantur licita, et valida: *Turritana Matrim.* 13. *Junii* 1795. *dub.* 1. *et* 2. Deinde praevio recessu a decisis, affirmative quoad primum dubium; quo vero ad 2. esse valida quatenus fuerit a Parocho delegatus, sed illicita respondit: 19. *Decem. ejusd. anni d.* 2.

18. Ideoque validum esse Matrimonium clandestinum contractum per Militem Eustachium N. cum Hedwige N. coram uno ex Pro-Parochis Turritanae Dioecesis : *Ibid. dub.* 3. *confir. ibid.*

§. XX.

Matrimonium coram Vicario Generali Episcopi initum.

1. Censuit S. C. coram Vicario Episcopi Matrimonium contrahi posse, perinde, ac coram Parocho : *Dubium Matrim.* 4. *Julii* 1602.

2. Promota quaestione num Matrimonium inter Principem Carolum Philippum ex Marchionibus Brandemburgensibus et Mariam Catharinam Balbianam Comitissam de Salmur initum coram Vicario Generali validum esset? responsum fuit datum affirmativum, imposita tamen Oratrici poenitentia salutari arbitrio Ordinarii: *Taurinen. Matrim.* 28. *Sept.* 1697.

3. Nicolaus Castracane rem habuit cum Vincentia Fabrini sua famula sub jurata promissione futuri Matrimonii, et gravis utero effecta fuit Vincentia, quum ambo secreto Matrimonium contrahere non valerent, convolarunt ad Vicarium Generalem Calliensem ibique Matrimonium clandestine coram testibus contraxerunt; sed statim fuerunt separati, et discussa, compilato processu, Matrimonii validitate; S. C. validum esse firmavit, addiditque ad mentem et ad D. Secretarium cum Sanctissimo quoad multam: *Callien. Matrim.* 7. *Sept.* 1776. *dub.* 1.

§. XXI.

Matrimonium quoad Impedimentum dirimens Raptus (121).

1. Inito matrimonio inter Carolum

(121) Concilium Tridentinum: *Sess.* 24 *cap.* 6. *de Reform. matrim.* Antiquis Legibus nunquam mulier rapta raptori matrimonio conjugi poterat : sed nunc potest : si a raptore separata, atque in loco tuto constituto libere assentiatur, quia procul est metus, qui suum mulieri arbitrium, et liberam voluntatem adimebat. Certum porro est raptum violenter patratum dirimens impedimentum inducere; sed non ita exploratum omnibus est, num idem impedimentum oriatur etiam ex raptu *seductionis*, ut vocant, cum scilicet mulier dolo, aut illecebris decepta est; affirmant Tournelius *Praelect. Theolog de Sacram. matrim. qu.* 8. *art.* 1, Collectus *Inst. Theolog. tom.* 9. *tract. de matrim. c.* 7. §. 2, et alii praesertim ex Gallicis Scriptoribus; sed alii tamen negant, et horum opinionem *communiorem* vocat Giraldus *Exposit. Jur. Pontif. part.* 1. *sect.* 840. *pag.* 668. Illud animadvertere oportet, ra-

Michaelem Govonum Civitatis Montis Regalis; et Annam Catharinam Ghibaudam a Cuneo, successive eadem Anna in domo viri cohabitavit, eidem matrimonialia obsequia pacifice prestando. At postmodum se contulit in locum Cunei, ac ad Ordinarium recurrit, ut nullum matrimonium ex capite raptus, vis, ac metus declaretur, quin legitimas probationes produceret. Judicium S. C. fuit imploratum, et validitas fuit resoluta et haud remissoria concessa: *Montis Regalis Matrim.* 2. *Julii* 1707.

2. Iterfaciente puella Caesarea Fucila cum ejus Matertera Rocchus Sanctes pellegrinus repente eam abripuit, domumque suae sororis transtulit. Matertera magnos clamores edidit, nullos puella. Vicarius Generalis definitive pronunciavit nullum inter eosdem intercedere impedimentum raptus; etiamsi Rocchus fassus ingenue sit raptum commisisse, consentiente imo proponente puella, quo libere exoptatum matrimonium inire posset invitis ipsius consanguineis, qui sponsalium nomen constanter rejecerant. Puella apud honestam Matronam fuit collocata. Et interim S. C. non obstare praetensum raptum ad matrimonium contrahendum declaravit: *Ruben. Rap., et Cens.* 3. *Martii* 1714. *dub.* 1.

3. Anna Ricci ab Episcopo Beneventano in Conservatorio SSmae Annuntiatae posita fugam arripuit, ac Neapolim traducta fuit apud Advocatum Thomam Simonetti, ut inde connubium iniret cum Vincentio Re Neapoli degente. In dubium venit, an constaret de raptu? et negativum datum est responsum: *Beneventana Matrim.* 20. *Sept.* 1760. *dub.* 2.

4. Baronissa Leopoldina de Poppen ex Arce Byrava rapta fuit a Comite Hernesto Giannini Vice-Tribuno militiae Austriacae cum 24. Ussaris. Inde coram Capellano Exercitus matrimonium ambo celebrarunt; et post moram quinque mensium in Fortalitio Kradistio dubitantes de matrimonii validitate coram illius Loci Parrocho consensum renovarunt. Inde vero, ut sequestrum super suis bonis appositum removeretur, Baronissa fassa fuit sponte, et voluntarie ab Arce traductam fuisse. Quum mulier in Lutheranam haeresim abiisset, ac fugam arripuisset, nolens ad virum suum, qui eam revocabat, redire, matrimonium nullitatem vir proposuit tum ex raptu, tum ex defectu proprii Parochi; sed S. C. validitatem protexit: *Omolucen. Nullit. Matrim.* 26. *Aug.* 1769. *confir.* 14. *Martii* 1772.

5. Barbara Pininski e Monasterio, in quo degebat, aufugit, ut matrimonium contraheret cum Ignatio Laszowski, et in itinere a Canonico Ignatii germano fratre una cum cubicularia comitata fuit. Ad locum habitationis Ignatii advenit, ubi eum reperiit, et matrimonium rite fuit celebratum. Plura conjuges benevolentiae signa sese invicem praestiterunt; sexto decurrente anno matrimonii sese contulerunt ad locum parentum uxoris, ut reconciliatio sequeretur. Sed uxor domi retenta, vir expulsus fuit, causaque nullitatis ex capite raptus, et vis illatae deducta est. Rationes raptus vero magni ponderis non fuerunt, quia validitas firmata est: *Praemislien. Nullit. Matrim.* 8. *Aug.* 1778. *confir.* 17. *Junii* 1780.

ptum, qui patratus est, non tantum consentiente, sed etiam postulante, et suadente puella, impedimento non esse, quominus raptor cum ea contrahat matrimonium, sicut a S. Congr. Concilii responsum fuisse testatur Giraldus *loc. cit. et part.* 2. *sect.* 123. *pag.* 999.

§. XXII.

Matrimonium quoad Impedimentum dirimens Vis, et Metus.

1. S. C. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum saepius respondit, hodie post Trid. Concilium matrimonium metu contractum, et purgato metu per cohabitationem cum carnali copula, aliosque actus non convalidari, nisi iterum contrahatur, adhibita rursus ejusdem Concilii forma: *Hispalen.* 20. *Junii* 1609.

2. Postquam per plures menses Vincentius Lettieri de Arentio carceribus una cum Mario fratre ex supposito raptu Constantiae de Alphonso comminatione pluries passa nunquam consequendi libertatem nisi per matrimonium ab eo etiam invito cum eadem ineundum, mancipatus fuerat, ad carcerem declinandam mandatum procurae subscripsit, vi cujus cum Constantia pariter invita matrimonium contrahere debuit. At in libertatem restitutus protestatus est ad eam recuperandam mandatum subscripsisse, et suae reluctantiae nunquam cohabitando cum muliere praebuit. S. C. consulta de hoc matrimonio minime fuisse validum existimavit. *Sanctae Agathae Gothorum Matrim*: 24. *April*. 1700.

3. Celebrato sub die 30. Aprilis 1693. in faciem Ecclesiae Matrimonio inter Johannam Victoriam Trucchi, et Horatium Levamen, instructum fuit ad istius instantiam judicium in Curia Episcopali super ejusdem nullitate. Dicebatur contractum ob vim, metumque sibi a Curia Laicali illatum vigore cujusdam assertae Apocae promissionis de illud contrahendo. Hinc inducti testes comprobarunt dictum Horatium fuisse ad id faciendum compulsum, quamquam contestatas denunciationes praecedenter ille emisisset, qua de causa idem a cohabitatione cum praefata Johanna semper se abstinuit. Expostulatum apud S. C. est quae validum matrimonium haud fuisse declaravit: *Vintimilien. Matrim.* 24. *April.* 1700.

4. Jo. Baptista Picinus exoptavit in matrimonium ducere Annam Rolli, postea eam dimisit ob nonnullas quaestiones circa dotem. Anna querelam proposuit de osculo ipsi in propria domo violenter lato, et Curia contra illum processit, qui ob contumaciam sequestrum in bonis passus est. Mandatum hic inde procurae confecit ad matrimonium contrahendum cum dicta Anna, quod fuit celebratum. At hic Piccinus Romam petiit pro infirmando matrimonio praedicto ob vim, et metum sibi a patre incussum. S. C. judicium fecit matrimonium illud validum esse: *Licien. Matrim.* 7. *Maii* 1701.

5. Praetendente Dominico Crognali Archipresbytero Castri Novi Leonardum de Virgiliis carnaliter cognovisse Magdalenam Crognalem sororem Amitinam viduam, ac tribus filiis onustam, una cum familia Crognalibus tantum ille egit, ut vi, metuque dictus Leonardus, qui constanter asserebat copulam non habuisse, Magdalenam desponsaret. Id peractum est absque tamen viri consensu, nisi in nonnullis signis externis expressum, quae ob metum elicuit. Sed statim ab hujusmodi matrimonio idem Leonardus recursum in S. C. habuit, quaerens examen, et rescriptum est, dilata, et ad mentem: *Lancianen. Matrim.* 3. *Sept.* 1701. Deinde causa reproducta, nullum esse matrimonium decrevit, et ut Ordinarius procedat prout de jure tam contra Archipresbyterum, quam contra Œconomum, et alios culpabiles, jussit: 26. *Novem, ejusd. anni.*

6. Ab inito matrimonio, ac sequuta cohabitatione cum prole Anna Catharina Poma ob viri Paulli Felicis Serra saevitiam Thori separationem obtinuit

postea ejusdem Sacramenti validitatem impugnare praetendit. Profert in medium vim, metumque sibi graviter incussum cum verberibus re ipsa talibus, tum a genitrice, tum a quodam ejus Patruo, sub cujus tutela tunc degebat, dum aetate annorum 14. erat, a quo metu matre superstite reclamare non potuit. Re perspecta S. C. Card. Metropolitano cognitionem, et absolutionem causae prout de jure commendavit: *Vercellen. Matrim.* 24. *Martii* 1703.

7. Paulus Ormandus, qui Pieram de Violis filiam quondam Livii a septennio, et ultra amore prosequens sub promissione matrimonii violasse, praegnantemque reddidisse dicebatur, cum illa matrimonium contrahere noluit. Hinc circa horam tertiam noctis ad ejus domum accessit frater dictae Pierae cum aliis consanguineis conquerens in illo, ac actum fuit de dotis constitutione, ac accersitus fuit Alexander Scrinaldus vices Archipresbyteri loci Montis Franchi fungens, coram quo contractum eadem nocte matrimonium fuit; et Piera cum illo per dies 40. cohabitavit. Postea idem Paullus nullum matrimonium ob vim, metumque eidem incussum fuisse asseruit; sed consulta S. C. ejusdem validitatem tenuit: *Spoletana Matrim.* 2. *Maii* 1705. *confirmat.* 14. *Novem. ejusd. anni*.

8. Vincentius Ruzzanus Loci Pontis Curvi de crimine stupri cum Apollonia Cicellini commissi in carcerem dejectus fuit. Stuprum haud probatum fuit, sed tantum attentasse, uti ipse Vincentius fassus fuerat. Promptum tamen ille se exhibuit ad ducendam in matrimonium Apolloniam, quod in libertate restitutus perfecit. Pluribus elapsis annis matrimonii nullitatem probare conatus fuit, protulit que testimonium Apolloniae ejusdem, qua stuprum attentatum non fuisse profitebatur; testimoniaque eorum, qui matrimonio interfuerunt, quique de coactione, metuque deponebant. Sed S. C. ut coadjuvarentur probationes juxta instructionem (122) resolvit: *Aquinaten. Matrim.* 27. *Martii* 1706. De mandato Vicarii Generalis matrimonium id celebratum fuisse referente Episcopo, de illius nullitate minime constare S. C. definivit: 5. *Junii ejusd. anni, confir.* 12. *Feb.* 1718.

9. Conjectus fuit in Carcerem Abbatialis Curiae Jo. Franciscus de Angelis de Castro Podii Myrteti praevia delatione Catharinae Simonetti, quod ab eodem fuerit constuprata; ut aut mulierem desponsaret, aut dotem 400. scut. constitueret, aut ad remum quandiu in vivis erit, daretur. Ille connubium delegit, et contractum fuit coram Parocho Carcerum. At Vir post matrimonium, quum nullam alioquin constaret copulam, aut alios conjugales actus interfuisse, recurrit pro nullitate considerata vi, metuque, et S. C. non constare de nullitate firmavit: *Farfen. Matrim.* 26. *Martii* 1707. (123)

10. Johannes Andreas Cascianus Januensis mandatum procurae transmi-

(122) Ideoque injunctum Episcopo fuit, ut fidem matrimonii, quod inter Vincentium Ruzzano, et Apolloniam Cicellini in Cancellaria Curiae Episcopalis celebratum dicebatur, in authentica forma transmitteret, rescriberetque etiam, cur tandiu causa nullitatis ejusdem matrimonii silvisset " *Ead. caus.* 22. *Maii* 1606.

(123) Pro nullitate matrimonii praefati Advocatus Dominicus Ursaya sua jura in medium protulit, quae habemus in sua *Discept. Eccl. xxx. tom.* 1. *part.* 11. *per tot*, ubi *in fin.* ait ,, Eademque resolutio sequuta postea fuit, et inserta in novissimo statuto Cleri urbis a SS. D. N. in forma specifica confirmato: *Cap.* 3. *de Jur. eligend. sepultur.* §. 9. *in addition. vers. Carceribus fol.* 15.

sit pro matrimonio contrahendo cum Julia Sarri Urbis Bastiae insulae Corsicae, quo contracto per annos 14. nunquam simul cohabitarunt; inde vero vir matrimonii validitatem infringere studuit, non solum quia procurator fines mandati excesserit, sed etiam ob vim, metumque sponsae incussum, et ex defectu proprii Parochi, sed a S. C. fuit bis praetentio absque probationibus rejecta: *Marianen. Matrim.* 7. *Maii* 1707. *confir.* 4. *Junii ejusd. anni.*

11. Bartholomaeus Casissus cum Catharina Cerrone nuptias contraxit. Nonnullis elapsis mensibus actum fuit de nullitate illius ob vim, metumque a matre filiae incussum annum 15. tunc agentis, et complures de verberibus, minisque probationes allatae; nec non de aversatione a viro, ac recusatione documenta exhibita sunt. Causa in S. C. agitata, dictum est, ut coadjuventur probationes coram Card. Urbis Vicario dato pro Defensore matrimonii Fiscali S. Congr. Visitationis: *Romana Matrim.* 2. *Aug.* 1710. Mulier a Statu Ecclesiastico abfuit, ideoque rescriptum exequutum haud fuit, et quum institerit pro declaratione nullitatis matrimonii, Fiscalis votum pro veritate edidit, et S. C. protelavit decisionem, et ut procedatur contra matrem, jussit: 2. *Octob.* 1723. Ac efformato processu coactio comprobata fuit, et tamen iterum dilata, et transmittantur Antiquae Scripturae per manus, et fiant diligentiae juxta instructionem rescriptum est: 2. *Aug.* 1727.

12. Joseph Felix Dopste, et Maria Clara Raboschin matrimonii inter ipsos initi nullitatem proposuerunt. Nam vis, metusque Mariae Clarae ita incussus fuit, ut propter animi perturbationem ignorabat, an affirmativam, vel negavam responsionem Sacerdoti consensum de more petenti praebuerit. Et quamquam in eodem talamo praedicti cubassent, tamen matrimonium non consummasse asserunt. Sed S. C. non constare de matrimonii nullitate rescribendo causam disceptavit: *Frisingen.* 7. *Maii* 1718. *dub.* 1.

13. Matrimonium per vim, et metum a patre incussum fecit Catharina Boufilio cum Francisco Alvarez quod nunquam mulier consummare voluit, protestata est nunquam fuisse uxorem. Vir a Panormi Urbe discessit, et fama fuit, eum obiise. Hinc Catharina alium iniit connubium cum Ignatio Colli, et filios suscepit. E contra Alvarez aliam duxit uxorem in Urbe Lillae. Actum hinc est de praetensis utriusque matrimoniis, et S. C. praecepit primum separationem omnium, et ut coadjuvarentur probationes juxta instructionem: *Panormitana Nullit. Matrim.* 18. *Novem.* 1719. Deinde non constare de nullitate primi matrimonii a Catharina contracti decidit: 8. *Junii* 1720. *dub.* 1.

14. Clericus Antonius Lobello Stuprum Catharinae Arendi intulit, indeque licet in locum immunem se receperit, tamen ejusdem Pater, ac Germanus frater Carceribus mancipati fuerunt, Matri vero, ac Germanae Sorori domus pro carcere fuit assignata. Qua de causa compulsus Antonius matrimonium iniit, et repente e patria discessit, nec unquam rediit. Hic fere septem elapsis annis matrimonii validitatem in quaestionem posuit, ac S. C. adiit, quae dilata, et coadjuventur probationes juxta instructionem dixit: *Hydruntina Matrim.* 8. *Martii* 1721. Deinde validum matrimonium judicavit: 13. *Sept. ejusd. anni*, *confir.* 21. *Novem.* 1722.

15. A Jo Antonio Cardono validitas matrimonii, quod cum Clarice Pisona contraxerat in dubium fuit revocata. Ille enim ait per vim, metumque fuisse contractum, tum quia mandatum pro-

eurae revocatum fuerat antequam matrimonium iniretur; tum quia in mandato expressum fuerat, ut connubium conjungeretur juxta ritum Sanctae Romanae Ecclesiae, et illud absque denunciationibus absolutum fuit. At haec omnia probata minime fuerunt; et S. C. validum esse affirmavit: *Ferentina Matrim.* 22. *Julii* 1721. (124). Postulavit inde Johannes iterum sua jura deducere in S. C., quae, ut audiatur, et coadjuventur probationes juxta instructionem, subministratis interim alimentis, et sumptibus litis Clarici arbitrio Card. Praefecti, rescripsit: 2. *Aug.* 1721: (125). Denique perstitit in decisis: 20. *Aug.* 1735.

16. Quum narratum fuisset a Jo. Baptista de Aro se per vim, et metum adactum fuisse ad contrahendum matrimonium de praesenti cum Catharina Moncado, et sciscitari voluerit de ejusdem validitate S. C. Haec ab Ordinarii litoris notitiam habuit Catharinam a Jo. Baptista passam stuprum fuisse. Hinc rescripsit, dilata et praefigatur terminus Catharinae ad sua jura deducenda, et hoc interim Baptista coadjuvare probationes super negativa stupri curet: *Cajetana* 23. *Maii* 1722. *dub.* 1. Deinde iterum respondit, dilata, et examinentur testes formaliter citato patre Catharinae, eodemque negligente prosequi jura filiae, deutur Fiscali Curiae interrogatoria ex officio: 21. *Novem. ejusd. anni.*

17. Sub fundamento stupri illati Mariae Eustachiae Caretti Michael Marchesius in carcerem detrusus fuit; institit hic, ut processus conficeretur, ac in causa pro ut de jure procederetur. Sed nihil actum est; imo intellexit se è carceribus nisi matrimonio contracto, non egressurum. Contestatas denunciationes proinde extrajudiciales, quas potuit, emisit. Quatuor Epistolas suo Confessario, suo tempore revelandas, scripsit, quibus declaravit, ut quatenus matrimonium ille cum Maria Eustachia celebraret, semper pro nullo haberi deberet, quod ad jugum carceris, quod ferre amplius non valebat, a se depellendum, contraxit. Postmodum matrimonium inire postulavit, et per procuratorem perfecit; et statim sua libertate donatus de nullitate connubii egit, et rescriptum tulit; dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (126): *Albinganen. Matrim.* 12. *Feb.* 1724. Deinde iterum, dilata, et testes examinarentur hinc inde formaliter, S. C. rescripsit: 9. *Sept. ejusd. anni.*

18. Coram Parocho, ac testibus Anna de Ambreville Annibalem Traerium sibi adjunxit; sed statim conquesta est de defectu interni consensus. Nam detrusam in Arce Mutinae ajebat haud potuisse libertatem acquirere, nisi vel Religiosam Professionem emitteret, vel viro paris conditionis nuberet. S. C. protendit in alium diem declarationem, praecepitque, ut examinentur testes formaliter, et coadjuventur probationes juxta instructionem: *Mutinen. Matrim.* 19. *Aug.* 1724. Et testibus examinatis nullum matrimonium fuit definitum: 9. *Julii* 1725.

19. Nuntius Cicala Domum ingressus una cum tribus aliis Sociis simul conversantes, invenit Gratiam Mariam sororem suam, et Josephum Moscam,

(124) *Discept. Eccl. xv. tom.* 5. *part.* 1. *per tot.* Advocatus Dominicus Ursaya suam defensionem in hac Causa pro nullitate matrimonii publicavit ...

(125) *Per Summaria precum.*

(126) Sibi notificandum voluit S. C, an processerint inter contrahentes Sponsalia anve Michael Angelus expediverit dispensationem Apostolicam ad effectum contrahendi matrimonium cum dicta muliere: *Regist. Lit. Lib.* 26. *die* 12. *Febr.* 1724.

ipsos hortatus est, ut si commercium inter se habuissent, proprio consuleretur honori. Ab aliquo ex adstantibus nonnulla objurgantia verba prolata fuerunt, verum nec vim, nec metum illatum fuisse probari potuit. Matrimonium inde coram Parocho, et testibus fuit contractum. De ejus validitate proinde S. C. judicium exercendo non suspicata est: *Gravinen*. 1. *Sept*. 1725.

20. Abbas Horatius Borelli vocatus ad Domum Nicolai Soldani in quodam obscuro cubiculo invenit Marcum Brunum jacentem vulneribus conflictum ac sanguine undique conspersum. Nicolaus Parocho demandavit, ut Marcum matrimonio jungeret Johannae sorori suae adstantibus aliis duobus fratribus, et Nicolao armis stipatis; reluctavit Marcus, et a Parocho quaesivit; an validum foret matrimonium hoc modo contractum; inde celebratum fuit. Dubitantibus fratribus Soldani de ejusdem validitate propter praesentiam testium consanguineorum, coram aliis duobus testibus et Parocho consensus fuit renovatus. Coactionis expressae causa fuisse dictum fuit stuprum a Marco sub spe matrimonii puellae illatum. De hoc S. C. consulta nullum esse censuit: *Virgilien. Matrim*. 13. *Julii* 1725. *confir*. 22. *Sept. ejusd. anni*.

21 Maria Gonzalez egit contra Hyacinthum Andradam ob stuprum illatum sub spe futuri matrimonii. Hinc in carcerem Hyacinthus conjectus est, efformatoque processu, paratum se dixit ad matrimonium ineundum, quod contraxit; sed prius contestatam denunciationem emiserat, qua nolle matrimonium inire, nullumque praestare consensum declaravit, juravitque nunquam cum Maria cohabitaturum. Post sexennium defuncto Mariae patre, ipsa quoque defectum interni consensus asseruit, institique pro declaratione nullitatis matrimonii, et S. C. in aliud tempus rejecit responsionem, ut scribatur Ordinario pro nova informatione juxta instructionem (127): *Compostellana Matrim*. 11. *Sept*. 1728. Inde patuit ex informatione petita, et ex actis transmissis conjuges nunquam simul cohabitasse, ac de stupri illati fama plures testes deposuisse, hinc causa reproducta S. C. iterum judicium protelavit, ut detur matrimonii Defensor: 19. *Aug*. 1730. Advocatus Ursaya datus est Defensor, et locum esse declarationi matrimonii nullitatis statutum est: 10. *Martii* 1731.

22. Post biennium a contracto matrimonio inter Johannem Petrum Schinchinellium, et Luciam Agliodolce, querelam de nullitate mulier instituit. Haec enim ostendit patrem vim, metumque incussisse, ac Confessarium suasisse illam laethaliter peccare, nec absolutionem Sacramentalem mereri, nisi Capitula matrimonialia signaret. Sed S.C. nullum consilium coepit, jussitque, ut coadjuventur probationes juxta instructionem (128): *Cremonen. Matrim*. 22.

(127) „ Quae fuit, ut legitimas recipi mandaret probationes super eo, quod inter conjuges, ost contractum matrimonium copula non fuerit subsequuta, easdemque probationes una cum processu Criminali, facto ante contractum matrimonium, transmitteret " *Ead. caus*. 19. *Aug*. 1730. §. *Proposito*.

(128) „ Quae fuit, ut Episcopus mandaret formaliter, et cum interrogatoriis dandis a Promotore Fiscali, examinari tum ambos Conjuges, tum etiam matrem praefatae Luciae, Lauram Barbò, Johannem Petrum Barbò virum ejusdem Laurae, Praepositum Johannem Baptistam Barbò, qui ex delegatione sponsos conjunxit in matrimonium, ac testes matrimoniales, nec non alios testes, quos ipse ex officio putasset posse deponere de re, de qua agitur, et demum probationes, quae respicerent tempus subsequens matrimonium, reciperet " *Ead. caus*. 22. *Sept*. 1736.

Martii 1732. Et iterum, ut scribatur Episcopo juxta mentem (129), dixit: 17. *Novem.* 1736.

23. Dominicus de Barricellis matrimonium initum cum Josepha Suriani nullum esse affirmavit in Curia Episcopali, quod initum vi, metuque a Germano fratre Josephae incusso, fuerat. Episcopus pro validitate pronunciavit, et eum S. C. sequuta est. Nam metus haud probatus fuit, et quatenus revera fuisset illatus, justus dici poterat, quia Dominicus Josepham sub spe futuri matrimonii violaverat: *Crotonen. Matrim.* 17. *Junii* 1736.

24. Anna Zidovuscki nullitatem matrimonii cum Johanne Zagoborski initi proposuit ex duplici capite tum quia vi, metuque ad illud adducta fuerat, tum quia Johannes sponsalia contraxerat cum Matre Annae, quae, deinde obiit, indeque publicae honestatis oriebatur impedimentum. S. C. consulta primum respondit dilata, et ad mentem (130): *Gnesnen. Matrim.* 2. *Januar.* 1736. *dub.* 1. Deinde iterum dilata, et scribatur Episcopo Cracoviensi pro informatione, et voto et confectione alterius processus, servatis servandis, sumptibus tamen Johannis etiam quoad testes inducendos per Annam: 6. *Julii* 1737.

25. Mariam Catharinam Albala, et Nigo puellam 16. annorum parentes optimum putantes connubium in Matrimonium cum Francisco Montenegro, et Vera conjunxerunt. Sed inde a filia facti certiores sunt, nec nuptias illas nec Matrimonium fuisse contractum nisi ob metum reverentialem, qui parentibus debetur. Illa enim semper alienam fuisse, praesertim, quum perspexerit graveolentem illius corporis halitum ferre non posse, nec passam fuisse, ut ab eo comprimeretur, testatur. Re in S. C. examinata validitas Matrimonii statuta fuit: *Toletana Matrim.* 13. *Junii* 1744.

26. Comes Joseph Sapieha, et Christina ejus uxor nuptias conciliarunt eorum Filiae Theresiae cum Principe Hieronymo Radzivillio. Ast Theresia, cujus animus non ferebatur in Hieronymum, omnem movit lapidem ad nuptias distrahendas, quod quum consequi non valuisset, dum ad aras perducta fuit, ut Sacer ritus expleretur, potius se mortem oppetere, quam hujusmodi connubium inire, declaravit. Hinc in domum sponsi nunquam in eodem talamo Theresia cubavit, nec unio sperari potuit. Misericordia igitur moti parentes ad paternas lares eam reduxerunt, ac de vi, metuque testimonium perhibuere. In S. C. causa fuit examinata, sed primum rescriptum est, ut coadjuventur probationes juxta instructionem. *Luceorien. Matrim.* 21. *Novem.* 1744. *dub.* 1. Deinde nullum fuisse Matrimonium deliberatum est: 17. *Julii* 1745. *confir.* 28. *Aug. ejusd. anni.*

27. Inhonesta Anna Jannantuono potestatem sui corporis fecit Carolo Fonte, indeque calumniose reum violenti stupri accusavit Liberum Japaullo, qui in carcere detrusus ibique a Barone terrae Casalium Cyprani, cui famulatum Anna impendebat, detentus fuit, donec Carcerum squallore et angustia confectus coram Parocho, et testibus consensum potius extortum, quam libere

(129) Quod Lucia novo examini subjiciatur praesertim super circumstantia Epistolae, quam ipsa deposuit recepisse post subscriptam apocham matrimonialem, et in qua ei plena relinquebatur potestas, et libertas non contrahendi dictum matrimonium, an scilicet reversa dictam Epistolam receperit, quo tempore, a quo, et quale responsum dederit, et quatenus in depositione jam facta non persistat, qua de causa in primo ejus examine aliter deposuerit deputato defensore matrimonii: *Regist Lit. Lib.* 28. *die* 17. *Novem.* 1736.

(130) *Vide not.* 62. *praecedentem.*

expressum praestitit. Statimac e carceribus eductus fuit amicis suis voluntatem adversam significavit, ut de se testimonium perhiberent. Nunquam cum uxore sua cohabitavit. Mulier autem thori violatrix palam comperta fuit. Mortuo dicto Barone ejusque uxore infelicissimis hujus connubii auctoribus, causam nullitatis Matrimonii vir coram Episcopo proposuit, et inde ad S.C. appellavit, quae nullum esse censuit: *Triventina Nullit. Matrim.* 14. *Maii* 1746. *confir.* 27. *Aug. ejusd. anni.* Duo viri Josephus scilicet Tramontana, et Marcus Perovich puellam Rosam Scarano amore prosequuti sunt. Huic postremo puella tamen nupsit, qui vix contracto Matrimonio, ac post unius noctis concubitum mercaturae, et navigationi intentus illam Neapoli reliquit. Pravam inde consuetudinem Rosa, et Josephus inter se habuerunt, pluresque filios susceperunt. Joseph vero falsis testium depositionibus de Marci morte notitiam evulgavit. Sed re cognita a Marco, nullitatis Matrimonii declarationem petivit, non ex defectu consensus, sed ex crimine Uxoris, idem etiam Rosa exoravit, quod vi metuque coacta fuerat. S. C. autem non constare de nullitate censuit: *Neapolitana Matrim. Nullit.* 2. *Sept.* 1747.

28. Aversus semper fuit animus Johannae Czaekae a Matrimonio cum Petro Karzevvski, nec ea lacrymis, nec verbis pepercit, ut patrem a proposito dimoveret. Episcopo voluntatem suam declaravit, ac si cogeretur, eum in testem, ac judicem accepit. Advenit tandem dies et ad Ecclesiam accedere noluit, sed ita tamen accessit, ut ad funus potius, quam ad nuptias protracta videretur, nec solemnia verba protulisset, nisi patris praesentia eam impulisset. Copiam inde sui corporis viro facere nunquam voluit. Nullitatem igitur Matrimonii ipsa proposuit. Pater vero excedit testes a Johanna inductos ejus familiares esse, et Epistolas post contractum Matrimonium scripsisse in quibus plurima erant amoris signa. Omnibus perpensis S. C. nullum haud esse illud affirmavit: *Luceorien. Nullit. Matrim.* 22. *Martii* 1749.

29. Conjuges Tiberti optarunt, ut Magdalena filia Advocato Petro Felici Vento nuberet. Id curarunt etiam omnes Magdalenae consanguinei, qui apocham miserunt, ut subscriberet, sed notare ipse noluit. Subdole igitur in agrum ductus ibique comprehensus a patre qui parvum tormentum bellicum explosit, triplici vulnere sauciatus coram Presbytero, cui ab Episcopo facultas assistendi Matrimonio facta fuerat, et testibus connubium contraxit, domum inde repetens statim ac potuit, causam nullitatis dixit in S. C. quae confectionem processus juxta mentem mandavit: *Albintimilien. Matrim.* 22. *Maii* 1751. Reproposita inde causa rescriptum fuit constare de nullitate Matrimonii: 13. *Sept.* 1755. *confir.* 22. *Novem. ejusd. anni.*

30. Sub inusitato, et antea inaudito juramento sponsalia de futuro Georgius Torti, et Antonia Folla contraxerunt. Habito inde turpi commercio utero gravis mulier reddita fuit. Cognita re germani fratris Georgii opera ipse in arce detrusus, mulier vero in Conservatorio arcta custodia detenta fuit, donec Andreae Prina Aurigae quamvis invita nupserit. Hoc contractu Matrimonium nunquam cum Andrea Mulier consummavit, et ab arce dimisso Georgio ad ipsum aufugit, cum quo plures filios procreavit; tandem S. C. adiit ad matrimonium infringendum, et primum, dilata et scribat Defensor Matrimonii rescriptum tulit: *Mediolanen. Nullit. Matrim.* 17. *Novem.* 1753. Deinde ejus votis annuit nullitatem Matrimonii decernendo: 19 *Januar.* 1754. *confir.* 9. *Feb. ejusd. anni.*

31. Post decennalem cohabitationem cum Sigismundo Lankinski, et post plures susceptos ex eo liberos nullitatem Matrimonii ejus Uxor Catharina Zabteki, quod vi metuque a patre incusso Matrimonium celebraverit, proposuit. Ex testibus patuit contraria Catharinae voluntas tum ante, tum tempore, tum post connubium initum. Et causa producta definitio protelata, et coadjuvari probationes juxta instructionem dictum fuit: *Gnesnen. Matrim.* 9. *Febr.* 1754.

32. Anna Bruna Chiaramonti terrae Canneti querelam de illato stupro, a Josepho de Staso terrae Motroni, qui jam eam in uxorem ducturam fore spoponderat, detulit in Curia Baronali, a qua in carcerem squallidum dejectus vir fuit. Hic lapsis quadraginta diebus, quum spes obtinendi libertatem nulla haberetur, paratum ad nuptias se finxit; hinc manibus vinctus, stipatus lictoribus in aulam ductus fuit, ubi coram Parocho solutis vinculis Matrimonium absque interno consensu celebravit, statimque in ecclesiasticam jurisdictionem aufugit, in qua aliam duxit uxorem, et cum ea liberos procreavit. Re comperta ambo separati fuerunt, ac processus compilatus, ac inde in S. C. causa delata, haec ad Card. Pro-Auditorem cum Sanctissimo juxta mentem respondit: *Baren. Nullit. Matrim.* 16. *Martii* 1754. Ac inde constare de nullitate decidit: 4. *Maii confir.* 22. *Junii ejusd. anni.*

33. Matrimonium contrahere Simon Thaddaeus Ornanus cum puella Maria Felici Puteaburgensi promisit. Mutato inde consilio a consanguineis puellae graviter reprehensus itant ad minas etiam graves devenerunt. Hinc iniit matrimonium in agro ubi a consanguineis comprehensum fuisse armatis manibus asseruit. De vi, metuque illato conquestus est. Et S. C. cui adiit, ut scribatur Episcopo pro confectione processus servata Constitutione SSmi Dni Nri, (131) rescripsit: *Adjacen. Nullit. Matrim.* 8. *Maii* 1756.

34. Matrimonium libere omnibusque sponsae parentibus consentientibus, ac coram legitimo Parocho contractum inter Christinam Potockia, et Thomam Konauskium nullum declarari puellae Mater postulavit. Ob id in medium protulit defectum consensus ejusdem impubertatem, et alia hujusmodi; sed eadem puella declarationem emisit quâ haec omnia fuerunt exclusa, atque nullum metum, neque reverentialem eam impullisse testatur. Et revera esse matrimonium validum S. C. judicium fuit: *Praemislien. Matrim.* 1. *Martii* 1755. *confir.* 20. *Novem.* 1756.

35. Petrus Borellius accusatus fuit de stupro Annae Savastano illato. Hujus Consanguinei ad Judices Regios Campanos convolarunt, ut Petrus ad Matrimonium contrahendum cogeretur. Quum vero is Romae moram collocasset ejus parentes, ac Consanguinei, carceribus mancipati fuerunt, ac poena inflicta nisi Petrus Matrimonium iniret. Petrus igitur ut suos propinquos liberaret mandatum procurae dedit, emissa tamen contestata denunciatione de nullitate Matrimonii. Id comperiit Anna, adeoque novo mandato opus fuit, sed ille novam elicuit expostulationem, et matrimonium fuit celebratum. Reclamavit statim Petrus, et a S. C. dilata, et exhibeantur acta Curiae Laicalis, decretum prodiit: *Capuana*, *seu Calven. Matrim.* 9. *Julii* 1757. Inde nullum matrimonium fuit declaratum: 3. *Decem. ejusd. anni confir.* 28. *Januar.* 1758.

(131) *Vide not.* 17. *praecedentem.*

36. Maria Gayselmaryn puella annorum 16. nupsit Antonio Ritterin jam seni. Post tres menses a viro divertit, divortium judice probante. Hac de causa nullum Mulier postulavit declarari Matrimonium ex vi, metuque a matre illato, adeoque absque consensu contractum. Sed quum probationes defecissent, S. C. nullitatem non admisit: *Augustana Nullit. Matrim.* 20. *Januar.* 1759.

37. Post septennium a contracto matrimonio inter Fabianum Molkium, et Franciscam Moldeckiam, a quo numerosam susceperant prolem, dum Fabianus thori separationem exequi statuerat, Francisca matrimonii nullitatem ex capite vi, et metus a matre illati proposuit. Verum quum nunquam nec sponsalium, nec matrimonii tempore ulla, vel minima tristitiae signa dedisset, etsi ad fratrem vel consanguineos confugere valeret, quod ne cogitavit quidem; hinc S. C. validitatem matrimonii sustinuit: *Leopolien. Matrim.* 31. *Martii* 1759. *dub.* 1.

38. Ignatius Leognani Ferramosca Dux Alannè, ut propagationi familiae suae consuleret, voluit nuptui tradere Ignatio de Dura Duci Collis Petri Annam Mariam suam filiam, quae nondum duodecimum aetatis annum excesserat. Impetrata itaque Apostolica Dispensatione super aetate, explorata voluntate, et malitia puellae ab Episcopo, matrimonium fuit celebratum in oppido Cattineani de licentia Parochi Hebdomadarii Ecclesiae Metropolitanae Theatinae, et Vicarii Generalis. Biennio elapso nullum dixit matrimonium Anna Maria ex defectu legitimae aetatis, et quod adhuc virgo permanserat, et ex vi, metuque a patre, qui Advocato Notario stipulari exhaeredationem puellae, nisi Ignatio de Dura nuberet, simulavit, illato, et ex defectu proprii Parochi; S. C. consulta, dilata rescripsit, et fiat processus per Archiepiscopum servatis servandis juxta instructionem (132): *Theatina nullit. Matrim.* 4. *Junii* 1763. Deinde iterum protelavit decretum, ut coadjuventur probationes juxta instructionem 16. *Martii* 1771. Demum nullum matrimonium esse existimavit: 29. *Aug.* 1772. *confir.* 23. *Januar.* 1773.

39. Conjuges Rosarius Ranieri, et Vincentia Gervasi instituerunt pro nullitate Matrimonii ex defectu consensus ex parte viri, qui suasionibus, et minis ad Matrimonium inductus fuit, ex impedimento affinitatis contractae, ex quo Rosarius cum Rosaria Vincentiae sorore rem ante Matrimonium ha-

(132) Et fuit, ut Episcopus processum conficeret servatis servandis, in quo describantur acta matrimonii, quae in sua non minus, quam in Curia Muronensi servata fuerunt, ut apparere valeat de facultatibus Archipresbyteri Catineani coram quo celebratum fuit matrimonium, ac insuper alligentur in eodem processu depositiones omnes coram S. C. productae, quae partibus fuerunt restitutae, ut in sua Curia exhibeantur, simulque inserviant pro animi sui instructione, et loco articulorum, super quibus, et aliis articulis exhibendis, si partibus placuerit, vel Defensori matrimonii, Episcopus per se vel alium, seu alios subdelegandos, si opus fuerit etiam extra Dioecesim Conjuges ipsos, et testes ab illis, vel etiam a Defensore matrimonii inducendos formaliter examinet cum interrogatoriis, et cum articulis Defensoris matrimonii eoque in omnibus actis citato tam circa allegatas nullitates, quam circa defectum consummationis matrimonii, in quantum hujus non sequutae consummationis probatio eruenda si opus est etiam ex relatione obstetricum conferre potest ad coadjuvandas alias adductas probationes, quod puella non esset viri potens, nec liberum praestiterit consensum matrimonii, si illius legibus noluit postea se submittere. Processum soluta a Partibus competenti mercede clausum transmittat: *Regist. Lit. Lib.* 32. *die* 4. *Junii* 1763.

buerit, et ex impedimento criminis, quia Rosarius idem adhuc vivente prima uxore legitima Vincentiam cum promissione futuri Matrimonii compresserit. Hinc omnia in S. C. prolata. Definitionis tempus ductum fuit, et jussum, ut Episcopo juxta instructionem (133) scribatur: *Mileten. Nullit. Matrim.* 26. *Novem.* 1768.

40. Matrimonium metu contractum per Catholicam Mariannam Macinska cum Michaele Splingerber acatholico coram Capellano alienae Samoklescensis Parochiae de asserta licentia Parochi Camensis, ac per tres etiam menses vi, metuque consummatum, relinquitur ex hactenus deductis in statu validitatis, quum de non concessa Capellano licentia ex testimoniis dumtaxat extrajudicialibus constaret, nec vis, metusque gravis, ac in constantem virum cadens non ostenderetur: *Gnesnen. Null. Matrim.* 15. *Januar.* 1791.

41. Quum dives Puella Angela Ferrarini an. 18. vi, et metu, ut ipsa testatur, contraxisset matrimonium cum Hyacintho Londinelli, et consummasset idem matrimonium non servata Bulla Benedictina. Episcopus validum esse et libero consensu utrinsque contractum per sententiam declaravit. Puella vero rogavit S. C. asserens dictum matrimonium nulliter contractum, et petiit subrogationem alterius Judicis in locum Episcopi in suspicionem allegati; et S. C. distulit definitionem, et committi praecepit Episcopo Brugnatensi confectionem processus ad formam Const. Benedictinae *Dei Miserationе* (134) cum facultatibus etiam subdelegandi: *Lunen. Sarzanen. Matrim.* 17. *Sept.* 1796.

§. XXIII.

Matrimonium quoad Impedimentum Dirimens Voti Solemnis.

Quum quidam Conversus Ordinis S. Francisci post emissam professionem fugam arripuisset, ac praetendens nulliter professum fuisse, inde uxorem duxit; at validitate professionis vindicata, S. C. quaesita de matrimonii viribus, illud non fuisse validum constituit: *Romana Pref. et Matrim.* 17. *Novem.* 1696. *dub.* 2.

§. XXIV.

Matrimonium quoad Impedimentum Impediens Voti simplicis.

Congregatio Bethlemitica erecta fuit in veram Religionem cum Votis solemnibus eliciendis ex integro etiam ab iis, qui hactenus vota in eadem emiserant. Expedito proinde Apostolico Breve anno 1710. notitia pervenit ad aures Matthiae Gonzalez de Olivera de terra de la Ortova Insulae Tanerifae Canariensis, qui in praedicta Congregatione Professionem pronunciaverat; ac inde habitum reliquerat; et obtenta sui status liberi testimoniali litera anno 1715. licentiam matrimonium contrahendi assequutus est, assumpsitque uxorem Mariam Emanuelam Peniche. Anceps de validitate sui matrimonii supplicavit declarationem, et S. C. validum, sed illicitum fuisse putavit: *Canarien.* 9. *April.* 1718.

Matrimonium Impuberum *Vide Matrimonium §. VII.*

§. XXV.

Matrimonium quoad Legitimitatem Prolis.

1. Matrimonium, ut proponitur, contractum cum infideli nullum prorsus irritum esse deciditur. Ceterum, an res ita se habeat Ordinarium diligenter dispicere debere, ac pro legitimatione prolis susceptae cum N. adeundum S. D. N. *Dubium* 26. *Novem.* 1623.

2. Petrus Ezier servata forma Concilii matrimonium contraxit cum Johanna Vauiez non obstante impedimento affinitatis proveniente ex copula il-

(133) *Vide not.* 44. *praecedentem.*

(134) *Vide not.* 17. *praecedentem.*

licita quam Petrus habuerat cum sorore dictae Johannae, ipsa autem ignorante, et bona fide durante suscepit liberos, quaeritur; an ipsi nati ex dicto matrimonio cum mala fide patris, et bona fide matris sint legitimi? affirmativum datum est responsum: *Tornacen. Legitim.* 24. *Maii* 1681.

3. Cupientes matrimonium inire Franciscus Luis, et Autonia Theresia Murris obtinuerunt dispensationem Apostolicam super duplici quarto consanguinitatis, vel affinitatis gradu, silentio praetermisso tamen stupri delicto quod patraverat, ac ante exequutionem carnaliter sese immiscuerunt, prolesque genuerunt. Inde vir laetali morbo procumbere coepit, et matrimonium contraxit, et eo morbo oppetiit. Mulier dubitans de ejusdem validitate, et illegitimitate prolis, supplicat pro revalidatione, ac legitimatione; S. C. supplicationem hujusmodi non esse signandam censuit: *Ulysiponen. Revalid. seu Dispens.*, *ac Legitim.* 28. *April.* 1714.

4. Robertus Spinula clam cum Maria Theresia Gabi disparis conditionis matrimonium contraxit, deinde ad evadendam indignationem Johannis Baptistae Lercarii Ducis Januae consanguinei clericalem habitum assumpsit, et Mariam Theresiam in Monasterium Mantuae ingredi curavit, ut post obitum Johannis eam denuo reciperet, ac palam faceret matrimonium: ex hoc conjugio duo orti fuerunt filii, hinc de eorum legitimitate disertum fuit, et S. C. controversiam ad Judices suos (135) retulit: *Januen. Legitim.* 14. *Aug.* 1700.

5. Matrimonio inito inter Principem Albertum Octavium de Seclaes Tilli, et Alexandrinam Suere de Bacq in privata principis Capella coram Sacerdote Capellano Exercitus Regis Catholici, et tribus testibus de speciali licentia Ordinarii Mechilinensis invitam, inde venit filia Albertina nuncupata: vivente adhuc Alexandrina Albertus duxit in matrimonium Mariam Magdalenam de Seclaes Tilli sibi sanguine junctam praevia Apostolica Dispensatione. Actum itaque fuit de primo matrimonio et prolis legitimitate, et rescriptum fuit, dilata, et ad mentem (136): *Mechlinien. Legit. Prolis* 6. *Julii* 1726. *dub.* 2. Habiti semper fuerunt, ut Conjuges, Albertus in suis epistolis Alexandrinam Conjugem nuncupaverat; post plures itaque propositiones declaratum fuit constare de primo matrimonio putativo; itaut proles legitima foret: 25. *Septem.* 1728. Ad instantiam vero Mariae Magdalenae secundae Uxoris iterum proposita fuit causa, et rescriptum fuit; dilata, et ad mentem: 3. *Sept.* 1729. *ac sub die* 24. *ejusdem mensis, et anni* responsum fuit ut iterum proponatur, et exhibeatur Epistola Comitis de Tillis; ac tandem exhibita epistola censuit S. C. standum esse in Decisis: 28. *Januar.* 1730.

6. Initis sponsalibus inter Carolum Comitem de Frankenberg, et Annam Sophiam de Blanc, filia ex eis procreata, ac Religiosus Familiae Franciscanae, qui Parochi munere fungebatur, testimonium exaravit de contracto matrimonio coram se Catholico ritu: Comite morte functo Anna haereditatem quae sibi, ac filiae obvenit, postulavit. Regia Curia Uratislaviensis petitionem rejecit, ex quo idem Religiosus vir aliud ediderat testimonium, quo fassus fuerat precibus importunis, ac lacrymis Annae deposuisse de inito matrimonio, quod tamen ipse ajebat nullimode contractum fuisse. S. C. respondit dilata, et coadjuventur probationes juxta instructionem: *Viennen.*, *seu*

(135) *Vide not.* 38. *lit.* 1. *pag.* 94.

(136) *Vide not.* 81. *praecedentem*.

Hungarica Matrim. 22. *Martii* 1732.

7. Franciscus Mosmile Dux Carinarii duxit in matrimonium Johannam de Roberto humili loco natam absque praecedentibus denunciationibus coram Sacerdote, cui in scriptis facta fuerat facultas assistendi matrimoniis a Parocho: matrimonium in assueto Libro relatum fuit, et filii inde orti descripti fuerunt, ut filii Francisci, et Johannae Conjugum. Obiit Franciscus, ac inter ejus fratrem, et filios de validitate matrimonii successionis causa actum est; res tamen transactione composita fuit: iterum ad instantiam sororis Francisci excitata fuit quaestio. Parochus deposuit se facultatem revocasse ante matrimonii celebrationem: idem confirmavit Sacerdos, qui matrimonio praesentiam praestitit. Ambo fassi sunt id reticuisse Episcopo, quia de revocatione interrogati non fuerant: Parochus dixit se in matrimoniorum Libro inscripsisse praefatum matrimonium jussu Episcopi, quod ex timore Francisci facultatem dederat Sacerdoti, sed eidem Francisco revocationem patefecerat, et pro validitate rescriptum fuit: *Tricarien. Matrim.* 27. *Junii* 1733.

8. Franciscus Reart sub fide matrimonii Annam Jaque in secundo affinitatis gradu sibi junctam compressit, eamque utero gravem reddidit; curarunt ambo Dispensationem a Summ. Pontif., ac Romae Agens epistolam misit, qua certiores fecit Conjuges jam obtentam fuisse dispensationem indeque missurus Apostolicas Literas; sed antequam hae pervenirent, gravi morbo a Viro contracto, ne Anna nobilissimi generis bonae famae jacturam pateretur. Vicarius Capitularis in vim Epistolae praedictae facultatem contrahendi inter ipsos matrimonium concessit, prout contractum fuit, ac biduo post decessit Johannes: pervenerunt Apostolicae Literae, patuitque eas signatas fuisse antequam matrimonium contraheretur, erronee vero directae fuerant Officiali Elnensi, et e contra Vicarius Capitularis Dispensationem executioni dederat. Quaesitum fuit; an proles suscepta ex Anna Jaquè legitima foret? et rescriptum fuit affirmative: 11. *Julii* 1682. (137). Quum vero causa reproposita fuisset super successione, dubiis exhibitis, an standum, vel recedendum esset a decisis; et an esset locus declarationi quoad effectus legitimitatis, et quomodo? S. C. rescribendum censuit, dilata, et proponatur una cum dubio; an constet de validitate matrimonii: *Elnen. Legit. Prolis, et Matrim.* 11. *Januar.* 1738. *dub.* 1. *et* 2.

9. Isabella Baronissa de Merode in Hoffalize professa in Monasterio S. Sepulchri, sententiam a Judice obtinuit nullitatis professionis, tanquam vi, metuque emissae. Existimans Isabella publicatam fuisse sententiam ab Episcopo Paderbouensi matrimonium bona fide contraxit cum Nobili Viro Barone de Molzefeldd. Episcopo vita privato, innotuit Isabellae omissam fuisse sententiae publicationem, ac ut hujusmodi omissioni suppleretur penes successorem institit: quid actum fuit, ignoratur. Vir autem abjurata Calviniana haeresi, ac spretis divitiis, et dignitatibus Catholicam Religionem una cum filiis amplexus aegre tulit in dubium revocari legitimitatem filiorum, ne sibi itaque suisque liberis damnum, ac dedecus obveniret, curavit ut proles hoc pacto suscepta legitima declararetur, prout a S. C. declarata fuit: *Colonien. Legit. Prolis* 14. *Febr.* 1746.

10. Nicolaus Castracane sub jurata promissione futuri matrimonii Vincen-

(137) *Lib.* 32. *Decret. fol.* 359.

tiam Fabrini famulam suam compressit, indeque utero gestans una cum Nicolao coram Vicario Generali matrimonium clandestine contraxit praesentibus testibus. Filium peperit Vincentia, cui Philippi nomen impositum fuit: declarata matrimonii validitate, quaerebatur; an Philippus censeri deberet filius legitimus, et naturalis Nicolai? et responsum fuit, ut partes utantur jure suo coram Judice competenti : *Callien. Matrim.* 7. *Sept.* 1776. *dub.* 2.

11. Bodo ab Alted Brunswicensis vir Nobilis sed Lutheranus adhuc minor matrimonium contraxit cum Juditha Elisabeth Cran Lutherana, deinde alterum matrimonium cum Sidonia de Fenesten ejusdem erroris. Tribunalia Acatholica nullum declararunt primum Conjugium ex defectu consensus matris, et tutoris : ex secundo ortum habuit Everardus, qui Fidei Orthodoxae nomen dedit, et Catholicam in matrimonium duxit, exoptans ipse Equestri Ordini adscribi, ac suos filios, et descendentes recipi posse in Cathedralibus Germaniae super ejus legitimitate declarationem postulavit; et S. C. decrevit filios natos ex Bodone ab Alten, et Sidonia de Teneffen legitimos haberi debere ad effectum de quo agitur : *Monasterien. seu Paderbonen. Legit.* 5. *Sept.* 1776.

§. XXVI.

Matrimonium quoad Libertatem.

1. Declaravit S. C. posse hortari, sed non compelli ad contrahenda matrimonia in Ecclesia : *Meliten. Febr.* 1590

2. Antonius Maria Ricciolius Nobilis Urbinatensis filium heredem instituit adjecta lege, quod si vellet nubere foeminae non paris gradus, et conditionis, ipso facto haereditatem amitteret excepta legitima. Matrimonium contrahere exoptans Filius praedictus cum Elisabetha Ligia honestae conditionis puella, sed ex gradu civium non Nobilium, et putans patris dispositionem repugnare libertati Sacramenti, declarari postulavit; an dicto matrimonio paternam amitteret haereditatem? et S. C. censuit consulendum esse SSmum pro gratia dispensationis ad cautelam: *Urbinaten. Matrim.* 10. *Maii* 1732.

3. In Consilio, quod vocant Reformantiae, Civitatis Maceratae die 24. April. 1756. statutum fuit, ut is, qui cum ignobili, vel plebea muliere matrimonium contraheret, ad Nobilitatis gradum evehi nequiret, et si Nobilis foret, ipse ejusque filii, et posteri ipso facto Nobilitatis ordine, et privilegiis privarentur; iis tamen exceptis, qui in possessione sunt Nobilitatis, eorum vero vita naturali dumtaxat durante. De praefato Decreto nonnulli conquesti sunt Cives : utpote libertati nuptiarum adversanti, ac die 2. April. 1759. sancitum fuit, ut deinceps ad Consilium Reformantiae jus spectaret examinandi in casibus particularibus eorum qualitates, qui inter Nobiles admitti cupiunt successionis titulo, et ut una vice a Concilio exclusus, tam is, quam ejus filii, et posteri excludantur : postulata inde fuit abrogatio, seu deletio hujusmodi Decretorum tamquam matrimonii libertati adversantium, et S. C. Decretum diei 2. April. 1759. libertati matrimonii haud obstare censuit, in reliquis respondit, dilata: *Maceraten.* 17. *Januar.* 1761. *confir.* 19. *Sept. ejusdem anni*.

4. Tertias appetens nuptias sponsalia iniit grandaevus Comes Johannes Casto Prosperi cum honesta, licet ignobili puella Theresia Bravi. At celebrationi matrimonii obstiterunt illius propinqui, ac filius praesertim Comes Angelus, et detrusa in Conservatorium puella, curarunt illi impotentiam viri tradere. Sed S. C. licet Nobilibus omni-

bus consanguineis refragantibus praedicto Comiti matrimonium permisit: *Tudertina Matrim.* 7. *Sept.* 1793.

§. XXVII.

Matrimonium quoad Obsequia Matrimonialia, Separationem Thori, ac Divortium.

1. Baronissa Susanna Rovera de Ternavas post exactum trigesimum viduitatis annum nupsit Equiti Fabritio Caccherano: nullum conclamavit inde matrimonium, tum ex suggestionibus, et importunis suasionibus, quibus ajebat se ad matrimonium inductam, tum ex viri impotentia, qui in aetate 34. annorum constitutus erat: hinc orta inter eos summa contentio; acta igitur causa super validitate matrimonii, actumque fuit de divortio, et separatione thori. Verum sevitiae probatae non fuerunt, itaut divortio locum esset; sed resolutum fuit esse locum separationi thori usquequo aliter demandatum fuisset a S. C: *Taurinen. Matrim.* 13. *Sept.* 1721. *confir.* 16. *Martii* 1726.

2. Contracto matrimonio inter Johannem Franciscum Salvadori, et Mariam Hieronymam Angelicam post pacificam cohabitationem in domo viri in oppido portus per sex menses haec a viro aufugit, domumque paternam in Civitate Recineti repetiit. Decrevit Archiepiscopus Hieronymam collocandam esse in Monasterio Convictricum Civitatis Firmi, vel in alio Monasterio Dioecesis, et alimenta ei esse suppeditanda a Patre ex fructibus dotis ab ipso non solutae: Hieronyma ejusque pater expostularunt, ac quaesitum fuit; num Hieronyma cogenda esset ad habitandum in patria viri, vel vir in patria Uxoris; num in Monasterio, vel penes patrem manere deberet, et cujus sumptibus? et S. C. ad singula respondit; teneri habitare in patria viri, et pro nunc collocandam esse in Monasterio dictae patriae ab Archiepiscopo eligendo, et in eo alendam expensis patris ex fructibus dotis: *Firmana* 22. *Novem.* 1727. *confir.* 17. *April.* 1728.

3. Marchionissa Lelia Maria Fava in statu viduitatis constituta matrimonium contraxit cum Aurelio Versalia praevia proclamationis dispositione: adhuc non consummato matrimonio, quum denunciationes fierent, aegreferentibus tum filiis Leliae ex primo connubio, tum ceteris ejus consanguineis, ut eadem ad secunda vota convolasset, dissolutionem matrimonii postularunt, et dubia proponi curarunt; an esset locus communi sponsorum cohabitationi; et an contra reluctantem censurae relaxandae forent, vel aliud adhibendum remedium? et S. C. mandavit Episcopo, ut per seipsum, prout juris fuerit, procederet, vel alium partibus non suspectum deputaret: *Caesenaten.* 20. *Decem.* 1727. *dub.* 2. *et* 3.

4. Declaraverat S. C. quatuor Cardinalium a SS. deputata non constare de nullitate matrimonii initi inter Comitissam Franciscam de Troilis, et Marchionem Johannem Franciscum Nembrini, et de non consummatione, nec esse locum ingressui in Religionem ad effectum professionis emittendae. Ast vir exoptans amicabiliter conjugem suam ad maritale consortium revocare, voluit ipsam collocare apud honestam Matronam extra Monasterii septa, priusquam severiora Canonum remedia imploraret; ideoque postulavit, quomodo esset providendum? et S. C. respondit: ad mentem (138) cum SSmo juxta petita: *Anconitana Matrim.* 10. *Sept.* 1735.

5. Quum Anna Zidovuscki nullitatem matrimonii cum Johanne Zagobarki initi proposuisset ex duplici capite; tum

(138) *Vide not.* 28. *pag.* 204.

quia Johannes sponsalia contraxerat cum matre Annae, quae deinde obiit, indeque oriebatur publicae honestatis impedimentum; tum quia vi, metuque ad matrimonium ducta fuerat, quaesivit etiam a S. C. an quando non constaret de nullitate, ipsa cogi posset ad praestanda obsequia matrimonialia? respondit S. C. dilata, et ad mentem (139), *Gnesnen. Matrim* 14. *Januar.* 1736. *dub.* 2. Inde iterum rescripsit dilata, et scribatur Episcopo Cracoviensi pro informatione, et voto et confectione alterius processus servatis servandis, sumptibus tamen Johannis etiam quoad testes inducendos per Annam: 6. *Julii* 1737.

6. Denegata dissolutione matrimonii initi inter Viduas personas Adam Izamockium, et Barbaram Szymanouskia, cujus satcgerat Barbara, ex quo Adae virilis hasta deficiebat, thori separationem petiit, et S. C. affirmative respondit quoad thori separationem tantum firma remanente obligatione cohabitandi; et quoad executionem adeat judices suos: *Plocen. Separ. Thori* 12. *Febr.* 1746.

7. Contracto matrimonio inter Elisabeth de Vincentiis, er Caesarem de Praesbyteris vigore mandati procurae, quod nec Parochus, nec Testes legerunt, actum de nullitate fuit, etiam ex capite reverentialis metus Elisabeth, et a S. C. rejecta instantia, quum numquam conjuges cohabitassent, ad petitionem Elisabeth in consultationem venit, an ipsa cogenda esset juris remediis, ac etiam per censuras ad praesta . a obsequia matrimonialia Caesari? · t cogendam esse responsum fuit: *Aprutina Matrim*. 9. *Febr.* 1754. *dub.*

8. Catharina Angela Generali separationem thalami quaesivit ob saevitias Johannis Paulli Bastiani Viri sui, ob laesum suum honorem, ob denegata alimenta, ob tentatam suam necem veneno, et armis; et S. C. rescripsit dilata, et ad mentem: (140) *Pientina, seu Montis Politiani Separationem Thori* 21. *Maii* 1757. Postmodum assertis saevitiis minime comprobantibus separationem thori inficiata est: 2. *Decem.* 1758.

9. Post septennium a contracto matrimonio inter Fabianum Mlokium, et Franciscam Mladeckiam, postque numerosam inde susceptam prolem thori separationem tentare sibi proposuit Fabianus; delata vero querela nullitatis matrimonii a Francisca ob vim, et metum sibi a matre illatum; ejusque validitate a S. C. declarata, expenso dubio; an et cujus culpa esset locus separationi thori? S. C. respondit affirmative, et ad mentem (141): *Leopolien. Matrim.* 31. *Martii* 1759. *dub.* 2.

10. Impubes Marianna Male Kovska Theophilo Rozdrazevvskio in matrimonium juncta fuit, sponsae patruus de ejusdem nullitate statim conquestus coram Officiali Posnaniensi, eam declarari obtinuit: inde puella viro potens judicata, iterum cum eodem conjuncta est, cum quo duodecim annis cohabitavit, aufugiens inde animo levis, nullitatem proposuit, ac pluries a S. C. rejecta fuit, quae validum matrimonium pronunciavit. Theophilus vero pertimescens merito propinationem veneni ab Uxore, thori separationem voluit; praesertim quum secundum matrimonium nullum prolatum fuerit ab Officiali Posnaniensi, et a Metropoli-

(139) Quae fuit, ut facti species inter Partes coram Secretario concordaretur: *Ead. caus.* 6. *Julii* 1737

(140) *Vide not.* 471. *tom.* 3. *pag.* 400.

(141) Mens fuit, ut scriberetur Nuncio Apostolico, qui mandaret collocari in Monasterio clauso D. Franciscam sumptibus viri: *in Thesaur. tom.* 28. *pag.* 26.

tano Gnesnensi, et appellatione ad S. Sedem interposita Marianna aliud matrimonium cum alio viro contraxit, adeoque adultera inde significata fuit, et S. C. thori separationem, et collocationem Mariannae in aliquo Monasterio clausuram servante, decrevit: *Posnanien. Matrim.* 21. *Junii* 1760. *d.* 2., *confir.* 23. *Aug. ejusd. anni.*

11. De validitate matrimonii initi inter Antoninm Motta, et Annam Travagli Zecchini certatum fuit; et quatenus de validitate constaret, quaerebatur; an vir cogendus esset ad praestanda obsequia matrimonialia? Quum validitatem matrimonii agnovisset S. C., decrevit etiam praestanda esse obsequia matrimonialia: *Ferrarien. Matrim.* 16. *Januar.* 1762, *dub.* 2.

12. Ab Anna Ponze de Leon thori separatione contra suum virum Josephum de Guzman, tum ex odio per ipsum contra ipsam concepto, tum ex suspicione meditatae propinationis veneni enixis precibus rogata fuit; quando vir ejus Uxorem dementem fuisse de tempore contracti matrimonii probare nitebatur; S. C. censuit rescribere, utatur jure suo coram Ordinario: *Corduben. nullit. Matrim.* 26. *Martii* 1763. *dub.* 2

13. Vehementer poposcit Isidorus Salvatori, ut Virginia Alberti sibi desponsata cogeretur ad se redire, sibique obsequia matrimonialia praestare, vel declararetur; an esset locus separationi thori? quoniam his a viro discessit, ac in patriam suam apud matrem se recepit, ex quo probrosa convicia, quibus ab Isidoro ipsius decus, ac innocentia impetebantur, sustinere nequivit: testes quoque deposuerunt, quod Isidorus in domo avunculi contra insontem Uxorem acriter inseviebat, eique vulnera, ac necem minabatur; et S. C. respondit, utatur jure suo coram Ordinario: *Balneoregien. Obseq. Matrim.* 16. *Martii* 1763.

14. Novem elapsis diebus a contracto matrimonio inter Johannem Baptistam Pagani, ac Mariannam Baruzzi aegrotavit vir, ac Lue Celtica laborare dijudicatum fuit a Chirurgo. Separationem thori statim singulari studio petivit uxor adulterii causa. Unicus tamen testis, et extrajudicialis in medium allatus fuit, de probitate viri complures deposuerunt. Periti quoque absque infirmi confessione perdifficile admodum noscere asseruerunt hujusmodi morbum, vel ab illicito complexu, vel a causis innoxiis originem trahere; et S. C. non esse locum separationi thori decrevit: *Imolen. separ. Thori* 11. *Martii* 1786. *dub.* 1. Deduxit inde jura sua Marianna, quibus praedicta infringere conata est, sed S. C. in eadem sententia permansit, addendo ad mentem: 9. *Sept. ejusd. anni.* Deinde rescriptum prodiit: praefigatur a Card. Archiepiscopo Bononiae post extrajudicialia officia terminus duorum mensium ad effectum redeundi ad obsequia matrimonialia, quo elapso collocetur in aliquo Conservatorio, aut Monasterio ab eodem Card. Archiepiscopo eligendo: 16. *Decem. ejusd: anni.* Denique quum vir per transactionem cum muliere convenisset, reddita dote sub diversis pactis, vivendi seorsim, mulier supplicavit pro facultate redeundi ad patriam. Sed timet rescriptum diei 16. Decem., ne in Monasterium detrudatur; hinc proposito dubio; an sit standum, vel recedendum a decisis sub die praedicta 16. Decem.? respondit S. C. scribendum Card. Episcopo, quod provideat juxta suum votum (142) etiam cum facultatibus S. C. 21. *Julii* 1792.

15. Post triennalem vitae consuetu-

(142) Qui favet in haec verba „ Auditis interesse habentibus, in eam sententiam de-

dinem, binosque enixos filios in Josephum Fogliette ejus virum ira exarsit nobilis mulier Francisca Moscheni, eique extra paternam domum matrimonialia obsequia ex nuptiali conventione denegavit, afferens etiam causas diffamationis ob adulterium sibi a viro imputatum, verbalium saevitiarum, et adversae valetudinis, ac licet non semel contrarias sententias passa fuerit in Auditorio Rotae, tamen redire ad virum noluit, re ad S. C. relata, non esse locum separationi thori statutum fuit. *Firmana Separ. Thori* 13. *Junii* 1789. *confir.* 19. *Sept. ejusd. anni.*

§. XXVIII.

Matrimonium quoad poenam inhabilitatis ad contrahendum, ejusque remissionem.

1. Declaravit S. C. mulierem quae incestuose cum viro vixerat, ex quo dispensationem obtinuerat a non habente facultatem, et decepta matrimonium contraxerat, etiam cum ignorantia impedimenti, inhabilitatis non esse obnoxiam: *Pragen. Matrim.* 29. *Maii* 1677.

2. Alexander Muscatus nullis praeviis denunciationibus, nullaque expetita licentia summo mane coram Parocho inopinate una cum Hieronyma Maurella, ac uterque consensum in matrimonium expressit, ac ad consummationem devenit. Dispensationem Apostolicam super consanguinitatis impedimento, ac absolutionem super patrato incestu illi exhibuerunt: matrimonium invalidum declaratum fuit; ac praeterea nec de sponsalibus constare decrevit S. C., ac Muscatum inhabilem ad contrahendum cum aliis, in casu de quo agitur, declaravit: *Salernitana Matrim.* 17. *Novem.* 1708. *dub.* 2. (143).

3. Ob incontinentiae periculum dispensationem postulavit ab inhabilitatione, eaque, in casu de quo agitur, denegata fuit: 11. *Januar.* 1710.

§. XXIX.

Matrimonium per Procuratorem initum.

1. Johannes Andreas Cascianus Januensis mandatum procurae transmisit pro contrahendo Matrimonio cum Julia Sarri Civitatis Bastiae in Regno Corsicae quo contracto per annos quatuordecim nunquam simul cohabitarunt, inde vero Cascianus Matrimonii validitatem impugnare conatus fuit, ex quo procurator mandati fines excesserit ex defectu proprii Parochi, ac ex vi metuque sponsae incusso: nil horum probatum fuit, et S. C. rescripsit ex hactenus deductis non constare de nullitate Sacramenti: *Marianen. Matrim.* 7. *Maii* 1707. *confir.* 4. *Junii ejusd. anni.*

2. Franciscus Ursinus innixus cuidam asserto mandato procurae per Epistolam exarato sub die 24. Novemb. 1706. a Margarita de Januario filia Nicolai Principis S. Martini in personam Ferdinandi de Corduba ad contrahendum Matrimonium cum ipso Ursino, noctis tempore Parochi aedes una cum procuratore adivit quem in lecto jacentem invenerunt, ac coram ipso Matrimonium contraxerunt: Parochus eos repulit, nec procurae Mandatum vidit vel legere audivit: Margarita, ejusque pater statim ac id rèsciverunt, falsitatem mandati allegarunt: at S. C. decrevit constare de legitimo mandato procurae: *Neapolitana Praef. Matrim.* 18. *Julii* 1711. *dub.* 1.

3. Nec non constare de legitimo

venio, fidem, ac securitatem, quam Oratrix postulat, esse concedendam ut ipsi tuto huc venire, et in hac urbe apud Parentes suos commorari liceat, quin quidquam ab ecclesiastico Foro vereri debeat, dummodo Christianis moribus vitae institutum accommodet." *Ead. caus.* 21. *Julii* 1792. §. 2.

(143) *Vide. not.* 66. *tom.* 3. *pag.* 95.

Matrimonio: *Ibid. dub.* 2. *confir.* 5. *Sept. ejusd. anni* addendo, et remota suspensione temporis Novitiatus Card. Archiepiscopus provideat pro suo arbitrio, et prudentia.

4. Elisabeth de Ghirardis nullitatem matrimonii per procuratorem a se initi cum Hieronymo de Raphaelibus proposuit, ex quo antequam illud contractum fuisset, mandatum a se fuerat revocatum, licet revocatio tunc deducta non fuisset ad notitiam procuratoris; vel etiam ex quo contractum fuerat coram Parocho Cathedralis, qui nec Viri, nec Mulieris proprius Parochus erat. S. C. causae resolutionem distulit, ac interim praecepit, ut puella cante transferretur ad aliquod Monasterium Civitatis Castelli, in quo exploraretur ejus voluntas ab Episcopo juxta instructionem (144). Supponebatur quippe, quod vi metuque mandatum revocasset; *Eugubina seu Perusina Matrim.* 25. *Januar.* 1747. Probata inde libertate Elisabeth; et quod mandatum revocatum fuerat saltem verbis ante celebrationem Matrimonii, pro nullitate rescriptum fuit 5. *Julii ejusd. anni.*

5. Johannes Baptista Bassand Burgundus ad evitandas violentias, quas quidam Dux in dies ei minabatur, ut in matrimonium duceret Genevefam Aloysiam des Capelles, folium quoddam a se in albo subscriptum in manibus dicti Ducis reliquit in Civitate Neapolis indeque Viennam profectus est, et Matrimonium ibi contraxit anno 1715; defunctaque Uxore aliam accepit anno 1745. cum quibus etiam Filios habuit. Dux vero praefatus anno 1706. exarato mandato procurae ad Matrimonium contrahendum cum dicta Genevefa in personam Johannis Antonii Sottomajure curavit, ut Matrimonium celebraretur, prout celebratum fuit: defuncta Genevefa, Neapolim rediit Johannes Baptista, ac re cognita nullum declarari petiit Matrimonium, quod numquam ipse contrahere voluit prout discedens a Civitate Neapolis protestatus fuerat, et S. C. pro nullitate respondit: *Neapolitana Matrim.* 7. *Julii* 1736. *dub.* 1.

6. Adolescens Philippus Giordanus Castri Maris machinationibus Beatricis Bergantinae in Civitate Neapolitana degentis deceptus folium album subscripsit his verbis; *Filippo Giordano constituisco ut supra*, ad effectum ut cum praedicta subscriptione pecuniam recipere posset: ast indigna Mulier curavit, ut inibi inscriberetur mandatum procurae ad Matrimonium ineundum cum propria Filia Angela, ac sociis doli, fraudisque adhitis Matrimonium celebratum fuit Neapolis. Sponsa ad Philippum Castri Maris commorantem pervenit cum fide contracti Matrimonii. Vir ira accensus maledictis, ac contumeliis eam affecit, eique terga vertit, ac Matrimonii nullitatem proposuit. Beatrix, et Angela conscientiae stimulis agitatae rem manifestam reddiderunt, S. autem C. praescripsit, ut daretur Defensor Matrimonii: *Neapolitana, seu*

(144) Datae fuerunt Literae Ordinario Perusino, ut transportatio adimpleretur recta via, et comitante una Matrona, de qua tamen nulla esset suspicio, quod esset subornatura Puellam, aut pro, aut contra matrimonium, aliisque adhibitis cautelis. Datae etiam fuerunt Literae ad Episcopum Civitatis Castelli, in quibus demandatum fuit, ut sequuto Puellae adventu eam collocaret in Monasterio sibi beneviso, eamque custodiendam traderet probae moniali cum prohibitione, ne aliquis cum Puella alloqueretur, vel ad eam Epistolae deferrentur, et cum additione, ut transacto termino viginti dierum, ipse sepositis Arbitris, eam interrogaret, et de responsionibus S. C. faceret certiorem: *In Thesaur. tom.* 4. §. *Coherenter, et dat. pag.* 50.

Castri Maris Matrim. 2. *Decem.* 1752. et reproposita Causa rescriptum fuit, dilata, et coadjuventur probationes juxta instructionem 13. *Januar.* 1753.

7. Elisabeth de Vincentiis Matrimonium contraxit cum Caesare de Presbiteris, ad hoc procuratore constituto Cyro Amorotti, qui, dum Matrimonium contractum fuit quamdam parvam chartam complicatam tradidit Parocho Mandatum procurae postulanti, quam chartam tamen nec Parochus, nec tetes dilataverunt; insuper in Matrimoniorum libro adnotatus fuit Cyrus ut Sponsus Elisabeth, Caesar vero ut procurator Cyri: requisitum fuit procurae mandatum, et nec Authographum, nec Copia iuveniri potuit: quum igitur post contractum Conjugium nunquam cohabitaverint Conjuges, factis dissidiis actum de nullitate fuit; ex quo etiam ad nuptias venisset Elisabeth metu quodam reverentiali erga patruum ducta, et rescriptum fuit, non constare de nullitate: *Aprutina Matrim.* 9. *Febr.* 1754. *dub.* 1.

§. XXX.

Matrimonium Putativum.

Princeps Albertus Octavius de Serclaes Tilli Matrimonium in sua privata Capella contraxit coram Sacerdote Capellano Exercitus Regis Catholici, et tribus testibus praevia speciali licentia Ordinarii Mechliniensis cum Alexandrina Suere de Bacq, cum qua filiam nomine Albertinam suscepit: aliud inde Conjugium iniit cum Maria Magdalena de Serclaes Tilli obtenta Apostolica dispensatione, adhuc vivente Alexandrina: quaesitum itaque fuit; an constaret de Matrimonio putativo inter Albertum, et Alexandrinam? et S. C. respondit dilata, et ad mentem (145): *Mechlinien. Legit. Prolis* 6. *Julii* 1726. *d.* 2. Pluries inde examinata causa declaratum fuit constare de primo Matrimonio putativo; ita ut proles legitima foret judicanda: publici enim existimati fuerant, ut Conjuges, ac Albertus in Epistolis ad Alexandrinam missis eam Conjugem suam nuncupaverat: 25. *Sept.* 1728. contendente vero prolis legitimitate Maria Magdalena secunda Uxore, iterum proposita Causa, rescriptum fuit, dilata, et ad mentem: *die* 3. *Sept.* 1729. inde responsum fuit, iterum proponatur, et exhibeatur Epistola Comitis de Tillis: 24. *ejusd. Mensis. et Anni*: Tandem exhibita Epistola censuit S. C. standum esse in decisis: 28. *Januar.* 1730.

§. XXXI.

Matrimonium ratum et non consummatum.

1. Matrimonium initum inter Annibalem Caesareum, et Annam Elisabeth Scorno ob Viri imbecillitatem consummari non potuit, prout uterque conjux fassus est. Obstetrices de Virginitate Annae retulerunt, periti Virum Connubii nescium dijudicarunt; actum igitur de consummatione fuit; vir enim Religionem ingredi cupiebat, et S. C. rescripsit constare de Matrimonio rato, et non consummato: *Neapolitana Matrim.* 11. *April.* 1761. *dub.* 1. *confir.* 18. *Julii ejusd. anni.*

2. Camilla Seassala Matrimonium celebravit cum Petro Ramoin phthisi laborante, qui post tres Menses decessit: Camilla vero, quum rem habuerit cum Francisco Ramoin ejus leviro, prolemque susceperit, ad proprium vindicandum honorem, et prolem legitimandam petiit dispensationem super publicae honestatis primi gradus impedimenta; ponderatum igitur fuit, num Matrimonium cum Petro consumma-

(145) *Vide not.* 81. *praecedentem.*

tum fuerit? Franciscus fassus fuit se deflorasse Camillam; Medicus, et Chirurgus examinati de morbi veritate deposuerunt, ast ex vi morbi ad consummationem inhabilem non censuerunt. Episcopus de consummatione dubius fuit, et S. C. declaravit non constare de Matrimonio rato, et non consummato: *Nicien. Dispens.* 7. *Junii* 1778. *d.* 1.

3. Nupsit anno 1769 Angela Timoni Michaeli Ipriano Armeno. Vix inito Matrimonio navim conscendit vir, et ad Longingua profectus, non primum Chium uxoris in patriam rediit, quam anno 1789. Ob malam tunc contractam valetudinem a maritali conjunctione se abstinuit mulier, supplicavitque pro facultate solemniter profitendi extra Claustra regulam S. Dominici. Ait Episcopus Virum senem Angelae contubernium, et convictum postulare. S. C. vero, quum per concludentes probationes non constaret de non consummatione, censuit non constare de Matrimonio rato, et non consummato, itaut non esse Sanctissimum consulendum pro facultate solemnem professionem emittendi: *Chien. Matrim.* 15. *Decem.* 1792. *dub.* 1. Deinde ex novis, et concludentibus non consummationis probationibus constare de matrimonio rato, et non consummato praevio recessu a decisis statuit: 21. *Junii* 1794. *confir.* 16. *Aug. ejusd. anni* addendo ad mentem.

§. XXXII.

Matrimonium Secretum seu Conscientiae.

1. In quibusdam Dioecesibus mos inolevit celebrandi quaedam Matrimonia secreta, seu conscientiae (146). Episcopus, qui degit in Regionibus, in quibus Matrimonia haec passim contrahuntur, super anxiis rebus, quae tenenda esset sententia sedem Apostolicam consuluit, an praedicta Matrimonia licita sint, et S. C. respondit ad mentem: *Dubium: Matrim.* 9. *Decem.* 1724. *dub.* 1. (147)

2. Postulavit etiam; an instantibus interesse habentibus eis tradenda sit authentica fides Matrimonii contracti? et pariter rescriptum fuit ad mentem: *Ibid. dub.* 2.

(146) Vide Annotationes D. Secretarii S. C. Concilii circa Matrimonia Secreta, seu occulta, et quae dicuntur Conscientiae, quae extant *tom.* 3. *Thesaur. Resolut. die* 9. *Sept.* 1724. *in fin.* Sed postmodum quia non levia mala, et absurda ex hujusmodi occultis matrimoniis saepe nascebantur, a Sum. Pont. Bened. XIV., ut opportune iis obviam iret: *Const. satis vobis* 17. *Novem.* 1741. emanavit, in qua tum in illis contrahendis, cum in prolibus exinde ortis custodiendis praescribitur regula, a locorum Ordinariis servanda: *Vid. Bull. ejusd. Pont tom* 1. *Const.* 35. pag. 40. Prodiit Liber singularis Francisci Mazzei in Romana Curia Advocati *de Matrim. Conscientiae* Romae An. 1766.

(147) Propterea quod S. C. differendum censuit judicium; donec mature perpensa, et constituta fuissent, quae necessario requireretur ad haec matrimonia licite perficienda: si enim ad recti normam exacta non fuerint, culpa non vacant; quantumvis, celebrata cum fuerint coram Parocho, et testibus, valida, et rata procul dubio debeant reputari. " Ita Bened. XIV. *De Synod. Dioeces. lib.* 13. *cap.* 23. *num.* 12. *edit. Rom.* 1755. *in fol. pag.* 638, et pag. seq. pergit „ Et quidem in ea Const. (*Satis vobis* ab ipso edita), quae in forma Brevis epistolaris directa est, et transmissa ad omnes Episcopos, nos ea resumpsimus, quae in Concilii Congregatione tunc minime definita adhuc pendebant. Cumque maturo, et diligenti examine ea omnia perpendissemus, quae visa sunt necessario requirenda, ut matrimonia *Conscientiae* possent aliquando permitti, quaeque sint adhibendae cautiones, ut proles, ex his matrimoniis nascitura, et rite educetur, et nullum accipiat detrimentum sive in his, quae pertinent ad vitae sustentationem, sive in probatione legitimorum natalium, quos, ex hujusmodi matrimoniis revera sortietur " :

Matrix Ecclesia *Vide Ecclesia Matrix*
Media Annata quibus, et a quibus solvenda sit (148)

1. Parochi ceterique Beneficiati Dioecesis Toletanae supplicarunt pro revocatione Indulti concessi anno 1479. a Sixto IV., et confirmati a Leone X. Pont. Max. Canonicis Collegiatae Complutensis, et Portionariis Cathedralis Ecclesiae Toletanae exigendi medietatem fructuum, ac proventuum primi anni omnium Beneficiorum, etiam Regularium, et cum cura, vel saltem pro illius moderatione quoad nonnulla gravaminum Capita per eosdem in XVI. dubiis exposita. Primum S. C. praecepit concordari dubia coram Secretario; *Toletana Dimid. Ann.* 27. *Januar.* 1703. Deinde declaravit Indultum de quo agitur, non esse moderandum, et quoad comprehensionem, vel non comprehensionem in Indulto necnon praetensum excessum in illius executione concordentur dubia coram Card. Acciajoli, et deinde proponentur in S. C: 1. *Decem. ejusd. anni.* Denique concessit Remissoriam, et Compulsoriam: 5. *Sept.* 1705. *dub.* 1.

2. Beneficium Parochiale obtentum a Sacerdote Matthaeo Baldi non subest oneri solvendi mediam annatam in favorem fabricae Ecclesiae Cathedralis. Idem enim ratione reservationis pensionis ab Episcopo factae literas Apostolicas expedierat, et beneficia collata ab Episcopo, vel alio inferiori collatore huic oneri dumtaxat subjiciuntur, minime vero quae ab Apostolica sede conferuntur: *Ariminen. Med. Ann.* 15. *Januar.* 1735.

3. Communitas Tusculi onus habet manutentionis, et reparationis Ecclesiae Cathedralis, turris sacrae, et expensarum pro paramentis, atque supellectilibus. Hinc non deberi huic Ecclesiae Media Annata Beneficiorum Dioecesis praetenditur. Et ad dubium; an exigi possit Media Annata, eademque erogari in Supellectilia Ecclesiae Cathedralis? rescriptum negativum a S. C. emanavit: *Tusculana* 20. *Decem.* 1727.

4. Sacerdotem Thomam Marini Ple-

(148) Multi sunt viri docti, et graves, qui annatas inductas putant exemplo Legis veteris, qua Levitae Summo Sacerdoti decimas decimarum solvere jubebantur *Num. XVIII.* Nam quemadmodum lege nova Romanus Pontifex Summus Sacerdos est, ac totius Ecclesiae Caput, ita aequum est, quod ei ab Episcopis, et Sacerdotibus aliquid persolvatur, quo ipse consulat decenti tuitioni sui, atque omnes agnoscant primatum, quem habet in Ecclesia universa. Ita sane Legatis Principum Germaniae, qui de annatis conquerebantur, responsum scribit Pallavicinus *Histor. Concil. Trident. lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 4. Confer. D. Thomam *n.* 2. *quaest.* 87. *art.* 4. Petrum Aliacensem *in tract. de Auct. Eccles. part.* 2. *tom.* 2. *opp. Gersonii pag.* 945. *ed. Antuerpiae* 1706, Baronium *ad an.* 1156 *n.* 19. *pag.* 105. *tom.* 19. *ed. Lucae*, Raynaldum *ad an.* 1399. *num.* 12. *pag.* 50. *tom.* 8. *ed. Lucae* Annatarum usum in Ecclesia Romana antiquissimum esse constat; sed quo primum tempore induci coeperit, certo definiri non potest. De Clemento V. narrant Matthaeus Westmonasteriensis *Flor. Histor. ad an.* 1306 *pag.* 454. *ed. Francofurti* 1601, et Thomas Walsinghamus *Ypodigm. Neustriae in Anglic. Hibernic. f. pag.* 497. *et* 498. *ed. Fracofurti* 1602. eum ad duos tresve annos beneficiorum, quae in Anglia vacarent, annatas reservasse. Similiter Joannes XXII. Legem edidit de annatis ad certum tempus solvendis ex omnibus beneficiis *Extrav. coet.* 11. *de Praeben. et dignit. int. communes;* et post obitum Gregorii XI. Camerae Apostolicae magna vis pecuniae ob non solutas annatas debebatur, uti tradit Thomassinus *part.* 3. *lib.* 2. *cap.* 59. *num.* 3. Denique Bonifacius IX. perpetuam ea de re legem edidit, modumque constituit, qui nunc pro solvendis annatis obtinet; atque hinc ipse Pontifex annatarum auctor a quibusdam habetur, licet eae revera multo antiquiores sint, uti ostendunt Spondanus *ad an.* 1399. *num.* 1. *et* Raynaldus *ad eumdem annum num.* 11. *pag.* 50. *tom.* 8. *ed. Lucae*.

banum Parochialis Ecclesiae S. Mariae Juris patronatus terrae Montis Carotti, Danielem Ridolfi, Florianum Carotti, et Caesarem Angelini ejusdem Ecclesiae Capellanos, dictique Plebani Coadjutores, et Clericum Carolum Antonium Marini recte esse ad mediam Annatam pro reparatione Cathedralis Ecclesiae juxta Concil. Romanum, et Constitutionem Benedicti XIII. Pont. Max. (149) exolvendam adstringendos: resolutum fuit: *Æsina Med. Ann.* 22. *Julii* 1741. *confir.* 9. *Sept. ejusd. anni.*

5. Ad preces Capituli Cathedralis Ecclesiae, a quo expositum fuerat, non alia suppetere media instaurandi suam fere collabentem Ecclesiam instruendique ejus Sacrarium necessaria supellectili pene destitutum, Benedictus XIII. Pont. Max. S. C. exquisito suffragio, indulsit, ut per decennium tantum provisi de Parochialibus positis in Civitate, et Dioecesi, quarum reditus una cum incertis annua scuta centum excedunt, itidemque provisi de Canonicatibus, et beneficiis tam residentialibus, quam non residentialibus cujuscumque sint reditus, Mediam Annatam in favorem fabricae Cathedralis, et Sacrarii solvere tenerentur. Petrus Martyr de Golorens ob Prioratum S. Jacobi de Fontania intra Celsonae Dioecesim obtentum se exemptum praesumebat discusso dubio an Beneficia exempta teneantur? et teneri responsum est; *Celsonen. Exact. Med. Ann.* 16. *Decem.* 1741.

6. Ecclesia Parochialis S. Michaelis Arcangeli Urbis Firmi de jure patronatus Parochiae incolarum pro duabus ex tribus partibus, et pro tertia Comitis Petri Galiucci, ob suam vetustatem instauratione indiget. Ambiguum inde fuit, num Canonici, aliique Clerici Beneficiati cogendi sint ad mediae annatae solutionem; vel potius reparanda ea sit sumptibus Parochiae incolarum, et familiae Galiucci? S. C. scribendum putavit Archiepiscopo pro nova informatione juxta instructionem: *Firmana Repar. Eccles.* 5. *Maii* 1742.

7. Duas Mansionarias per Laicalem erectionem fundavit Simon Oliverius Cathedralis Ecclesiae Archidiaconus: Mansionariis servitii Chori, et Parochi adjuvandi onus imposuit, at ex Parochi voluntate pendere minime illos voluit. Mansionarius Ubaldas Thomassinus a mediae Annatae solutione immunem se esse dicit, quia agitur de Parochiali beneficio annuum scut. 100. reditu non excedente re ponderata ad Mediae Annatae solutionem adstringendum esse S. C. putavit; *Foro-Sempronien. Med. Ann.* 18. *Maii* 1743.

8. Defuncto Priore prima Dignitate Ecclesiae Cathedralis ab Albano Morellio Coadjutore Capitulum petiit sex mensium fructuum praestationem in distributiones quotidianas convertendam fretum longa possessione illam exigendi, et quod titulo oneroso jus hoc ab Ecclesiae Sacrario originem habuit. Contra Morellius ajebat vetitum esse Capitulis quidquam a provisis accipere, abolitis consuetudinibus etiam immemorabilibus, et jam ante mediam Datariae Apostolicae Annatam eum solvisse. Ob id S. C. decidit, Mediam fru-

(149) Per Concilium Romanum celebr. anno 1725. *tit.* 27. *cap. unic.* Ecclesiarum Cathedralium, et Collegiatarum fabricis providetur concessione mediorum fructuum primi anni cujuslibet beneficii ab Episcopis in propria Dioecesi conferendi. Cui dispositioni accessit Const. Bened. XIII. *Pius, et Misericors* 29. *April.* 1725. *relat. in Append. Concil. cit. num.* 24. (*Bull. Rom. tom.* 9. *part.* 2. *pag.* 397.), qua per totam Italiam, et Insulas adjacentes providendia de beneficiis Ecclesiasticis non affectis, aut reservatis S. Sedi, demandatur solutio mediae annatae in favorem fabricae Metropolitanae, et Collegiatarum respective Ecclesiarum.

ctuum Annatam exigendam ut praetenditur, solitam per Capitulum Tudertinum a noviter provisis, a Morellio minime deberi: *Tudertina Med. Ann. 8. Aug.* 1744.

9. S. C. requisita ab Archipresbytero, et Canonicis cujuscumque erectionis Ecclesiae Collegiatae S. Andreae in terra Vetrallae debeatur Media Annata? deberi rescribit, exceptis provisis Apostolicis: *Viterbien. Med. Ann.* 13. *Januar.* 1748.

10. Post Benedictinam Constitutionem (150) Media Annata in favorem Ecclesiae Cathedralis soluta fuit a Beneficiatis Ecclesiae S. Mariae Fluminis, quae extra Ceccani oppidum sita est. Laurentius Sindici in eadem Ecclesia Beneficiatus illam pendere nuper restitit, excepitque non Cathedrali, sed suae Collegiatae Ecclesiae faciendam esse solutionem; itaque quaeritur; num praefata Ecclesia S. Mariae Fluminis praetensa Collegiata, ejusque Beneficiati teneantur vigore Concilii Romani (151) solvere Mediam Annatam in favorem Cathedralis? teneri S.C. definivit: *Ferentina Med. Ann. 6. Maii* 1752.

11. Capitulum Ecclesiae Cathedralis omnibus viribus contendit, ut Parochus Archipresbyter Castri Sambuci ad Mediam Annatam solvendam a Vicario Generali Tyburtis damnatus esset. Appellavit Archipresbyter, querens suam Parochialem, deductis oneribus, et expensis, annuum centum scutorum reditum non referre. Hoc causam praebuit examinandi, an et quae onera, et expensae deducendae essent ex reditibus beneficiorum tam Curatorum, quam non Curatorum? definiit S. C. deducenda esse illa onera fixa, et realia, non vero personalia in Beneficiis curatis ad effectum, ut subjiciantur taxae: *Tyburtina Med. Ann. 4. Maii* 1754.

12. Duas terrae Lugi Ecclesias Collegiatas in unam coaluit Benedictus XIV. Pont. Max. sub titulo SS. Petronii et Prosperi. Capitulum Cathedralis exegit a provisis de beneficiis in una, vel altera ex eisdem Ecclesiis Collegiatis Mediam Annatam, licet aliquando deposita fuerit cum contestata denunciatione, ut Capitulo Collegiatae solvenda illa esset. Tandem Capitulum Collegiatae supplicavit declarari; an Media Annata spectaret ad Capitulum Cathedralis, vel ad se ipsum? et ad se spectare S. C. statuit: *Imolen. Med. Ann.* 14. *Januar.* 1758. *dub.* 1. *confir.* 18. *Febr. ejusd. anni.*

13. Definitum exinde est, Capitulum Cathedralis restituere Capitulo Collegiatae Medias Annatas in praeteritum perceptas a die erectionis utriusque Collegiatae teneri: *Ibid. dub.* 2. Et causa reproposita dictum est in decisis juxta modum: 18. *Febr. ejusd. anni.*

14. Capitulum Cathedralis Ecclesiae postulavit, ut Sacerdos Jo. Baptista Philipponi Tenerini ad solvendam Fabricae Cathedralis mediam Annatam simplicis beneficii, de quo provisus ordinaria auctoritate fuit, adigeretur. Fabricam proprium non habere patrimonium fatebatur Episcopus. E contra patrimonium annui reditus 392. scut. habere ostendebat Philipponius, et licet exitus ascenderet ad annua scut. 396; suplementum tamen ex utensilibus a quolibet Capellano solvendis accipere profitebatur. Re itaque mature perpensa mediam annatam deberi ab eo S. C. declaravit: *Tudertina Med. Ann.* 12. *Junii* 1762.

15. Ad legem praestationis Mediae Annatae in favorem Ecclesiae Cathedralis non descendit Capellania amo-

(150) *Vide not.* 149. *praecedentem*.

(151) *Vide not. ut supra* 149.

vibilis sub invocatione Divi Antonii erecta in Ecclesia S. Patritii prope Moenia terrae Campi Feudoni, quae ex dispositione evincitur Sacerdotalem, ac jursdictioni ac visitationi Archiepiscopi esse subjectam, ac habere certum Missarum onus: *Firmana* 19. *Sept.* 1767.

16. Locum Mediae Annatae solutioni pro fatiscenti Cathedrali Ecclesia, cujus Capitulum ad eam exigendam statim post Benedictinam Constitutionem (152) Canonicum Camerarium elegit, esse S. C. firmavit: *Reatina Med. Ann.* 12. *Maii* 1770. *d.* 1. confirmatur Decretum ad formam dictae constitutionis (153), et Resolutionis S. C. in Tyburtina 4. Maii 1754. (154) 10. *Maii* 1794.

17. Ad ejus solutionem Canonicos, Beneficiatos, et Clericos Beneficiatos ejusdem Ecclesiae, nullam licet habentes propriam Praebendam, nullosque reditus peculiares, sed quotidianas tantum lucrantes distributiones, in futurum ad formam Constitutionis Benedictinae teneri, eadem S. C. statuit: *Idib. dub.* 2. *confir.* 16. *Maii* 1789. *et iterum confir. ut supra.*

18. Post obtentam Paroeciam seu Archipresbyteratum S. Michaelis Archangeli terrae Strangolagalli Sacerdos Johannes Dominicus Perilli in jus fuit vocatus pro solutione Mediae Annatae a Capitulo Ecclesiae Cathedralis ad formam Constitutionis Bened. XIII. *Pius. et Misericors Dominus* (155) quam detrectabat solvere ex defectu Paroeciae redituum qui annua non attingunt scut. 100. S. C. primum scribendum pro informatione status Paroeciae, de qua agitur, censuit: *Venilana Med. Ann.* 29. *Novem.* 1788. Deinde affirmativum pro solutione dedit responsum: 19. *Febr.* 1791.

19. Media Annata debetur Ecclesiae Cathedrali Nepesinae per Archipresbyterum Andora, Canonicum Biondi, et Beneficiatum Pangalozzi Ecclesiae Parochialis olim Collegiatae putatae Oppidi Flaviani, juxta assumptam per eos obligationem, licet nunquam ab edita *Const. Pius, et Misericors Bened. XIII.* (156) soluta fuerit: *Nepesina Med. Ann.* 16. *Aug.* 1794.

Medica Ars *Vide Ars Medica.*
Medicina *Vide Ars Medica.*

Medicus.

1. Episcopus S. C., quae totius Ecclesiae curam gerit, interrogat, et hanc refert responsionem; ad ea, quae circa Moniales petebantur illarum Medicum ab ipsius Monialibus esse eligendum; electum vero, aliqua justa subsistente causa, posse Episcopum recusare: *Nicien. Visit. SS. LL.* 6. *Aug.* 1677. *dub.* 2.

2. Praevia Apostolica dispensatione ab irregularitate Ordinum Sacrorum assumptio denegatur per rescriptum *non expedire* (157) Lucensi Medico Josepho Benvenuti annorum 70. licet ejus uxor an. 64. perpetuum emittere polliceatur votum castitatis, cohabitando tamen cum viro sub eodem tecto: *Lucana* 18. *Julii* 1795. *dub.* 1.

Meliorationes.

1. Meliorationes confectae ab emptore Stregapede in domibus eidem venditis, e Beneficiis non residentialibus, et simplicibus, sitis extra Ecclesias Collegiatas, cujuscumque valoris existant, teneantur solvere, et respective deponere mediam annatam pro fabrica Cathedralis " et idem disponitur in favorem Ecclesiarum Collegiatarum.

(152) *Vide not. ut supra* 149.
(153) *Vide not. ut supra* 149.
(154) *Vide num.* 11. *praesentis* §.
(155) Edita die 29. April. *Bull. Rom. cit. loc.* in qua §. 2. decernitur, et mandatur per totam Italiam, et Insulas adjacentes „ ut in posterum provisi de Parochialibus una cum incertis, annuum reditum Scut. 100. monetae Romanae excedentibus, et de Canonicatibus, e Beneficiis non residentialibus, et simplicibus, sitis extra Ecclesias Collegiatas, cujuscumque valoris existant, teneantur solvere, et respective deponere mediam annatam pro fabrica Cathedralis " et idem disponitur in favorem Ecclesiarum Collegiatarum.
(156) *Vide not.* 149. *praecedentem.*
(157) *Vide not.* 570. *tom.* 2. *pag.* 426.

ditis a Carolo Martiano Beneficiato et ad suum Beneficium spectantibus, declarata nullitate contractus emptionis, et Venditionis, atque redintegratione obtenta a Martiano, ab isto juxta liquidationem factam ab Episcopo reficiendae sunt: *Ruben. Nullit. Alien.* 28. *Aug.* 1723. *dub.* 4.

2. Meliorationum instantia contra Episcopum super bonis ad Mensam spectantibus a Conductore Caesare de Maris promota, cui Beneplacitum Apostolicum pro Emphyteusi perpetua denegatum fuit, ad Tribunal A C. remissa fuit, etiam quoad Liquidationem (158): *Savonen.* 17. *Januar.* 1728.

3. Capitulum Cathedralis Ecclesiae statuerat, ut bonorum fructus, qui separatim antea fuerant unicuique ex quadraginta Capitularibus assignati, in communem Massam a Procuratoribus omnium nomine administrandam redigerentur. S. C. hanc Capituli resolutionem firmavit. Sed planum non fuit de refectione damnorum; et modo quaeritur; an constet de meliorationibus eorumdem bonorum Capituli?

4. Et an, atque ad quorum commodum cedere deberent Capituli praedicti bonorum, ex quibus Massa communis Capitularis conflata fuit, meliorationes? mandatur ordinario ut prout de jure procedat: *Bisinianen.* 2. *Junii* 1742. *dub.* 5. *et* 6.

5. Ad dubium, an Abbas, sive Monasterium S. Mariae Castionis onus habeat solvendi Petro Parentio pretium Meliorationum in praediis sterilibus, fluvialique arena intectis hucusque factorum, una cum expensis, et damnis quatenus nullus Monasterii culpa ob non impetratum Apostolicum Beneplacitum reputatur contractus, nec sanationi locus esse possit? S. C. ad mentem rescripsit: *Burgi S. Domnini Emphyt.* 14. *Januar.* 1747. *dub.* 3. Deinde censuit, ut novus eligeretur peritus, coadjuvatis probationibus super valore praedii de tempore contractus: 30. *Maii* 1748.

6. Declaravit S. C. nullitatem contractus permutationis initi inter conservatorium Oblatarum Sacrae Familiae Setiae, et Joachim Benedictum Pacifici de licentia Card. Protectoris; inde quoad meliorationum refectionem definitio remittitur ab ead. S. C. ad D. Secretarium pro liquidatione juxta mentem, et ad eumdem cum Sanctissimo pro absolutione: *Terracinen, et Setina* 23. *Januar.* 1790. *dub.* 2.

Mendicantes Vide *Regulares.*

Mensa Episcopalis Vide *Episcopus.*

Metropolitanus Vide *Archiepiscopus.*

Metus Vide *Matrimonium* §. *XXII. Professio Religiosa* §. *VI. Sacramentum Ordinis* §. *XI.*

Militaris Ordo Vide *Religio Militaris*

Militiae Capellanus Vide *Capellanus seu Vicarius etc.*

Minister, Ministri.

Ministros sive mere laicos sive Ecclesiasticos a Curia Archiepiscopali Ravennae in Civitate, et Dioecesi Faventina pro exactione redituum Mensae Archiepiscopalis deputatos, ab ordinarii jurisdictione exemptos minime esse sancitum fuit: *Ravennaten. seu Faventina Juris.* 18. *April.* 1750. *dub.* 2. *confir.* 11. *Aug.* 1753.

§. I.

Missa seu Sacrificium Missae quando applicari debeat necne.

1. Quum certus Missarum numerus, sive ad tempus, sive in perpetuum celebrari nulla facta expressione, vel mentione circa applicationem Sacrificii

(158) Ut hoc Tribunal in via contentiosa possit prout de jure rationes utriusque partis examinare, et sententiam proferre.

constitutus esset, quaeritur, an applicatio debeatur? respondit danda esse decreta hac de re edita, et signata in Tinen. Applicationis Sacrificii 18. Aug. 1668. (159): *Lucana Appl. Sacrif.* 7. *Aug.* 1683.

2. Quoad dubium, an Missae celebratae per Capellanum S. Sebastiani sine applicatione Sacrificii de Ordine Priorum Communitatis Castri Gandulphi sint denuo celebrandae cum applicatione, et respective redintegratione? S. C. in praeteritum benigne condonavit, et in futurum Sacrificium applicari mandavit: *Albanen. Deput. Eremitae et Admin.* 21. *Junii* 1692. *d.* 1.

3. Canonici Collegiatae Ecclesiae, ac Parochialis S. Mariae terrae S. Ginesii celebrare, sed non applicare Missas in tabella celebrationum descriptas tenentur. Harum applicationis onus non apparet, sed tantum in praedicta antiquissima tebella cujus est titulus: *Ordo servandus in celebratione Missarum* absque ulla fundationum notione reperitur: *Camerinen. Celeb. Miss.* 4. *Junii* 1701.

4. Ad formam Bullae Erectionis Collegii *Gallii* nuncupati Urbis Novocomi Patres Congregationis Somaschae, qui spirituali illius regimini praesunt, tres Missas quotidianas in Ecclesiis designatis cum applicatione in favorem manuales eleemosynas elargentium celebrare curarunt. Sed Deputati eos teneri pro fundatoribus Collegii applicare putarunt; etiamsi in praefata Bulla nulla de applicatione mentio fiat. Hinc S. C. consulta Patres praedictos ad applicationem pro fundatoribus minime teneri, sed eleemosynas manuales recipere in praesenti casu posse decidit: *Comen. Appl. Miss.* 1. *April.* 1702.

5. Missas a Visitatore Apostolico Maranta in suis Constitutionibus festis diebus ordinatas, aliasque, si adsint, oneri applicationis Sacrificii minime subjacere debere sed applicari solummodo debere Missam Conventualem, quae in Collegiata terrae Opyhdae ratione Canonicatus celebratur, constituitur: *Asculana Distrib.* 13. *Aug.* 1707. *dub.* 4. *confir.* 23. *Junii* 1708.

6. Archiconfraternitas S. Hieronymi Charitatis Urbis, quum Ecclesiam, Conventum, Sacrarium, ac sacra supellectilia onere adjuncto, ut Sacerdotes seculares per se, vel per alios octo Missas, celebrare quotidianas absque applicationis expressione teneantur, obtinuisset, super hac applicatione S. C. consilia petivit, et audivit hodiernos Sacerdotes posse sacrificium applicare in satisfactionem aliorum onerum de quibus a testatoribus sunt gravati post unionem Ecclesiae dictae Archiconfraternitati; non autem pro benefactoribus ante unionem Missas applicare esse adigendos: *Romana Appl. Miss. et Subs. Dot.* 7. *Julii* 1708. *dub.* 1.

7. Praepositus, Æditinus, ac Capellani Insignis Capellae Sanctissimi Praesepis in Basilica S. Mariae Majoris existentis, Missas non applicaverunt. Nam applicatio neutiquam celebrantibus visa fuit demandata, quum neque in Bulla, neque in tabella nullum quidem verbum de applicatione legatur. Attamen S. C. consuluerunt, quae non teneri ad applicationem judicavit: *Romana Appl. Miss.* 18. *Aug.* 1708.

8. Patres Tertii Ordinis S. Paulli ad Arenulam non tenentur ad applicationem Missarum singulis festis praescriptarum in concessione Ecclesiae, prout nunquam applicaverant, eo quod ex verbis primae concessionis factae Patribus Discalceatis applicationis onus non eruatur; *Romana Applic. Miss.* 24. *Aug.* 1709. *dub.* 1.

(259) *Vide Verb. Cappellanus num.* 1. *tom.* 2. *pag.* 273.

9. Praepositus, et Capellani a Card. de Altemps instituti in Capella de jurepatronatus suae familiae in Basilica S Mariae trans Tiberim sitae adplicarunt per seculum Missam, quae celebratur qualibet feria secunda, et Anniversarium, non autem Missas per se ipsos alternatim per hebdomodas celebrandas; quum in Bulla Erectionis appareat volitus cultus, et decor Capellae, et ex discretivo loquendi modo, et ex tabella onerum Missarum idem colligatur; et revera S.C. re perpensa non teneri resolvit: *Romana Applic. Miss.* 8. *Febr.* 1710.

10. In commentariis Conventus PP. Carmelitarum Civitatis Astae onus Missarum quae pro bono statu, et conservatione Communitatis Magdeburgensis in Zelandrina applicandae erant, repertum fuit. Ob id supponitur impletum usque ad annum 1661. onus fuisse, quo anno conquievit per errorem, quia Patres opinati sunt pecuniam relictam in favorem Ecclesiae Fabricae fuisse erogatam, quando revera in stabilibus bonis collocata fuerat. Modo Patres praedicti sententiam S. C. exquirunt an teneantur ad applicationem in favorem illius Communitatis, quae nunc haeretica est; nec non reductionem Missarum postulant. Decretum est, eos teneri ad applicationem licito modo, et in futurum pro reductione juxta Indultum Apostolicum Alex. VII. Pont. Max. die 20. Julii 1661. generalis reductionis a Religione obtentae, dummodo alias vero usi non fuerint, et pro praeterito pro celebratione Missarum in numero Episcopo beneviso: *Asten. Oner. et Applic. Miss.* 29. *Martii* 1710.

11. Quum Catharina Sfortia Comitissa S. Florae praevia donatione cujusdam fundi injunxisset Patribus Cisterciensibus S. Bernardi onus celebrandi duas Missas quotidianas exceptis diebus festis, in quibus celebrari nequeunt; et quotannis peragi duas Missas cum cantu, et cum eorum officiis; obscurum fuit an, et in quibus diebus sint exempti a celebratione, et applicatione Missarum? S. C. protelata responsione faciendas diligentias juxta instructionem dixit: *Romana Miss.* 28. *Mart.* 1711.

12. Missa praescripta a Francisco Ramud in Ecclesia Monialium S. Ursulae Villae Abolenae est applicanda non pro Fundatore, aut pro dictis Monialibus, sed ad libitum Sacerdotis eam celebrantis, excepta Missa in feria secunda applicanda pro anima fundatoris. De prima nullam fundator expressit applicationem: *Tricastinen. Applic. Sacrif.* 8. *Aug.* 1711.

13. Patres Conventus S. Dominici Eugubii, quoad onus duarum Missarum in singula hebdomada injunctum a Paulo Reccolo non tenentur ad applicationem; quoad alterum vinculum pariter duarum Missarum in singula hebdomada impositum a Vincentio Buffio applicationis Sacrificii, non simplicis celebrationis onus habent. Nam primus testator enunciavit celebrationem, ac ad Officiaturam Capellae respectum habuit, tenuemque eleemosynam assignavit; secundus discretive ita proloquutus est, ut anniversarium in ejus animae beneficium expresse instituerit, quod in celebratione Missarum minime significavit: *Eugubina Oner. Miss.* 21. *Januar.* 1713. *dub.* 2.

14. Quum testatrix nobilis Flaminia Caesia de Sabellis praeordinasset quinque Missas celebrandas in suffragium defunctorum singillatim recensendo animas incruento Missae Sacrificio sublevandas, sextam vero Missam de S. Maria injunxerit in quolibet die Sabato celebrandam absque ulla applicationis mentione. Hinc putatum fuit non debere applicari ob rationem ex discretiva deductam. Et ita S. C. non es-

se applicandam censuit. *Romana Red. et Applic. Miss.* 15. *Decem.* 1714. *d.* 2.

15. Ex suppressis Capellaniis instituti fuerunt Clerici Beneficiati Ecclesiae Cathedralis, quibus datum fuit onus celebrandi bis in hebdomada, in qua Ecclesia etiam ipsi Beneficiati tenebantur, ad binas Missas hebdomadales, tum ex consuetudine, tum ex asserta Tabella; sed de hisce oneribus fuit dubitatum an teneantur applicare vel tantum celebrare pro cultu Ecclesiae, ac populi commoditate. S. C. Clericos Beneficiatos ad binas Missas hebdomadales, de quibus agitur, applicandas teneri putavit: *Reatina Applic. Miss.* 12. *Januar.* 1715. *dub.* 2.

16. Ac quoad Beneficiatos, dilata, et coadjuvantur probationes juxta instructionem respondit: *Ibid. dub.* 1.

17. Johannes Zucca celebrationis Missae unius quotidianae sub auroram ad effectum, ut omnes Viatores artibus incumbentes, et peregrinantes possint illam commode audire, onus Patribus Somaschae reliquit. Onus impleverunt Patres, Missamque pro fundatoris anima applicarunt. Verum quaestio subinde fuit facta quoad dictam applicationem an tenerentur? et eorum praetentioni se opposuerunt Dominicus Rufinus, et alii de Zucca asserentes, ut quum pius Johannes *ad implorandam etiam Divinam Misericordiam* motum se dixisset ad pium opus erigendum, ideo applicationem his verbis animo comprehendisset. S. C. audita eos teneri ad applicationem statuit. *Alexandrina* 18. *Martii* 1719.

18. Canonicum Xistum Michaelangelum ad applicationem Missarum, quibus Cornelius Severinius in testamento oneravit, non adigendum esse, sed ad celebrationem tantum, sicuti alii Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Genesii tenentur, decretum fuit. Nam testator onus praedictum imposuit juxta modum, et numerum, quo ceteri Canonici devincti sunt, qui celebrant, et non applicant: *Camerinen. Celeb. Miss.* 18. *April.* 1722. *dub.* 1.

19. Sub auroram ad Villicorum commodum Johannes Andrea de Grassis sex in hebdomada Missas celebrari voluit. Capitulum Ecclesiae Cathedralis Corneti legatum suscipiendo expressit, *Missae Jo. Andreae de Grassis celebrandae in aurora absque applicatione.* Sine applicatione idcirco diu celebratae fuere. Card. tandem Barbadicus pro anima testatoris Sacrificia applicari praecepit; et factum est. Denique Capitulum hoc onus respuit, et exemptum se esse ab eo declarari postulavit; Sed S. C. stetit pro onere applicationis: *Cornetana* 23. *Junii* 1725.

20. Clerici Regulares, per pactum cum Sodalitio S. Marci initum sibi onus susceperunt quotidie Missae Sacrificium faciendi pro fundatoribus, et benefactoribus ejusdem Ecclesiae, nec non unam Missam pro quocumque Sodali ipsa die ejus obitus. Sed quum nulla bona assignata accepissent, quaerunt num applicare Sacrificium teneantur? et unam Missam quotidie celebrare in Ecclesia S. Paulli cum sacrificii applicatione pro eisdem fundatoribus, et benefactoribus teneri S. C. putavit: *Panormitana Oner. Miss.* 15. *Decem.* 1731. *d.* 1.

21. Patres Ordinis Servorum B. M. V. Conventus Malegnani, qui Missae quotidianae celebrandae in Ecclesia S. Rocchi in Oppido Columbani onus per contractum nulla facta mentione de applicatione, cum Communitate Oppidi praedicti initum sibi sumpserunt, una cum jurepatronatus, necnon cum sacra supellectili, cunctisque proventibus tam constituentibus dotem ejusdem Ecclesiae, quam destinatis perficiendo ejus aedificio, ad applicationem teneri resolutum fuit: *Mediolanen. Applic. Miss.* 16. *Maii* 1733.

22. De Legato Juliorum decem, et consuetae cerae relictae a Michaele Angelo Porcario Capellae Sanctissimae Conceptionis in Ecclesia S. Francisci terrae Argentae in die illius Festivitatis non tenentur Patres S. Francisci celebrare, et simul applicare Missas juxta patroni voluntatem: Nam testator de hoc onere nullum sermonem fecit, sed solutionem summae citatae tantum haeredibus in favorem Patrum imposuit: *Ravennaten. Applic. Miss.* 17. *Aug.* 1737. *dub.* 1.

23. Sodales Confraternitatis S. Johannis Decollati Urbis Fulginei cesserunt, plenoque jure donarunt Patribus Barnabitis hortum quemdam cum parva area, et domunoula Oratorio ejusdem Societatis adjacente sub lege, ut iidem obstricti semper essent ad quotidianam celebrationem Missae in ejusdem Societatis Ecclesia, et gratis, et absque ulla alia eleemosyna. Patres praedicti Missam non in beneficium Societatis, sed pro iis, qui eleemosynam eis elargiebantur, celebrabant. Conquesti sunt Sodales, et S. C. Patres ad applicandum Sacrificium minime teneri resolvit: *Fulginaten. Applic. Miss.* 7. *Sept.* 1737.

24. Hierosolymitanus Ordo Ecclesiam quam Nursiae habebat, cessit PP. Congregationis Oratorii: Sodalitium autem ibi existens iisdem concessit insuper omnia bona, et supellectilia, eosdem subrogando in locum Capellanorum, lege adjecta, ut omnia ferrent onera, quae Capellani implere consueverant. Onus autem Capellanis erat faciendi quinque sacra singulis hebdomadis, et undecim die festo D. Thomae. Hoc onus a Patribus fuit semper expletum, sed sacra nunquam adplicarunt non nisi ad celebrationem teneri putantes. Auditus Episcopus censebat eos non teneri, tum quia non constabat de hac applicatione ex libris Sodalitii, tum quia reditus stipendii ad scuta 13. vel 19. tantum ascendebat. Secundum itaque ea, quae proponebantur, decisum est, Patres praedictos non ad applicationem, dictarum Missarum, sed ad earum tantum celebrationem teneri: *Spoletana* 18. *Sept.* 1751.

25. Cum quaesitum fuisset, an Patres S Augustini urbis Faventiae teneantur ad applicationem missae in donatione a Bartolo Fornario ad commodum sodalium relictae, et singulis diebus Dominicis, et Festis celebrandae in Ecclesia, seu Oratorio Societatis S. Ursulae?

26. Et an, atque a quo tempore iidem Patres cogendi sint ad obligationem missarum in praeteritum, ut ipsi asserebant, non adplicatarum? responsum est: dilata, et firmetur status: *Faventina Applic. Miss.* 12. *Maii* 1753. *dub.* 1. *et* 2. Reproposita causa, et examinato, an iidem Patres tenerentur ad solam celebrationem, S. C. ad hanc tantum teneri placuit decidere: 1. *Martii* 1755. *Confir.* 7. *Junii ejusd. anni.*

27. Patres Conventuales S. Francisci terrae Montis Philopatri, qui a Jo. Dominico Sancti Scuta 15. monetae Romanae ex testamento habuerunt, ad hoc ut celebrarent in eorum Ecclesia per octo menses cujuslibet anni in perpetuum unam Missam, pro quolibet die de mane ad horam Aurorae pro mercenariis, et operariis et quibuscumque volentibus accedere ad dictam Missam, ad applicationem non teneri decernitur: *Auximana Applic. Missae* 7. *Febr.* 1756.

28. Patres Minores Conventuales oppidi Faleronis vigore Instrumenti anni 1643. tenentur applicare Missas cum cantu, licet in illo instrumento celebrato cum Societate Immaculatae Conceptionis adhibita fuerint tantum verba *celebrare*, et *cantare*; ac in eodem plurima alia pietatis opera Patres praedicti promiserant, quae Altarium di-

ctae Societatis officiaturam respiciunt: *Firmana Offic.* 21. *Novem.* 1761. *d.* 1.

29. Fabius Glisenti praecepit celebrationem, *ogni giorno di tre Messe, con pregare Dio per l' esaltazione della Santa Fede, e del Serenissimo Dominio, e Suffragio delle anime nostre, e de' nostri Defonti*, in Oratorio SS. Petri, et Paulli oppidi Vestoni Vallis Sabiae. De his dubitatum fuit, an applicari debeant? S. C. affirmativum praebuit responsum: *Brixien.* 12. *Junii* 1762. *dub.* 1.

30. Insuper Guadagninus Ferrentinius ait: *coll' obbligo di celebrare ogni dì una Messa all' Altare del SSmo Rosario nella terra di Vestone, ed ajutare la cura, salvo legitimo impedimento*; de hac dispositione S. C. consulta esse celebrandas Missas quoad sacrificium, non quoad locum resolvit. Nam tenuitas redituum ac in cura animam adjuvandi onus applicationem excludit: *Ibid. dub.* 2.

31. Erecta in Collegiatam Ecclesia Parochiali oppidi Birchircarae insulae Melitensis, Canonici gravati fuerunt praeter diurnas, nocturnas horas, ac Missam Conventualem, altera Missa submissa voce celebranda. Capituli reditibus imminutis, ipsum Capitulum nuper institit, ut liberetur ab onere celebrationis Missae lectae, et non impetravit; modo instat, ut levetur ab ejusdem Missae adplicatione. Verum definita causa non fuit, et jussum, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem: *Melevitana* 23. *April.* 1768. *dub.* 2.

32. Parochos Ecclesiae S. Mariae Majoris Vallis Viglietti, Missam, quam singulo die Mercurii cujuslibet hebdomadae celebrare vel per se ipsos, vel per alios debent in Curata Ecclesia S. Silvestri, quam a praedicta Ecclesia dismembravit Card. Jo. Antonius Serbelloni, pro populo applicare non esse compellendos resolutum fuit; ad quod applicationis onus nec antea se adstrictos esse ipsi Parochi demonstrabant: *Novarien* 4. *Junii* 1768. *dub.* 2.

33. Quinque pii Benefactores largitionibus, legatisque suis ad fundationem Missae quotidianae summo Aurorae mane in Ecclesia Societatis Suffragii di Gourgni devenerunt. Putavit Societas liberum esse hoc celebrationis onus, nullique obligationi subjectum; sed ad hanc celebrationem illam teneri S. C. firmavit. Postulavit modo, an locus esset adplicationi Missae quotidianae pro suffragio Animarum piorum testatorum, seu liberum Societati esset dictam Missam in satisfactionem oneris sibi benevisi applicandi? S. C. negativum ad utramque dubii partem responsum dedit; mandavitque applicandas esse Missas pro Suffragio Animarum purgantium juxta disposita in testamentis: *Taurinen.* 9. *Sept.* 1775. *dub.* 2.

34. In fundatione Canonicatus Curati facta a Capitulo Cathedralis Ecclesiae inter cetera onera recensetur, ut Canonicus Curatus tres Missas celebrare quotidie studeat pro animabus benefactorum tam viventium, quam mortuorum ejusdem Capituli. Ex quo facta est quaestio, an celebrantes Missas teneantur illas applicare pro benefactoribus Capituli? Episcopus censuit, Missarum applicationem faciendam non esse, quoties in fundationis tabulis nulla de applicatione facta fuit expressa mentio, et jam eleemosynam a peculiaribus benefactoribus pro applicatione semper Curati receperant. Sed S. C. Episcopi, et Capituli voto non adhaesit: *Nicien. Oner. Miss.* 15. *Januar.* 1780.

35. Testator Blasius de Monaris beneficium erigi mandavit, beneficiatumque adegit ad celebrandam ad Altare Visitationis B. M. V. propriis sumptibus erectum in Ecclesia Collegiata S. Blasii Civitatis Centi unam quotidia-

nam Missam lectam. Primum ipse Rectorem nominavit, qui dictam Missam celebraret, et pro ipsius, et Antecessorum anima Deum exoraret. Hodiernus vero Rector petit, ut onus adplicandi Missam deleatur, qnia a testatore demandatum non fuisse praetendit; vel saltem ut adplicatio ad certum Missarum numerum coerceatur. Verum S. C. definivit, locum esse diminutioni a Card. Archiepiscopo juxta peritiam faciendam fructuum beneficii, qui in celebrationem Missam ad taxam perpetuae erogari deberent. *Bononien. Disp.* 25. *Januar.* 1783. *dub.* 2.

36. Ex piis fidelium oblationibus Senogalliensis Episcopus in Ecclesia S. Liberatae beneficium simplex erexit, cnm onere celebrandi festis diebus sacrum juxta voluntatem DD. Jacobi Mariae, et Petri Paulli, ac manutenendi Ecclesiam, ejusque supellectilem. Hae Missae hebdomadales per centum triginta et amplius annos sunt jugiter pro legantibus applicatae non item illae fundationis. Praesens beneficii possessor Dominicus Marconi quaesivit, an applicare pro benefactoribus festivas Missas teneatur? et non teneri S. C. resolvit: *Senogallien.* 26. *April.* 1788.

37. Rector Ecclesiae S. Mariae oppidi Montis Galli de jure patronatus Communitatis, Sacrum in ea diebus festis, terque in singulas hebdomadas celebrare tenebatur; eique vicissim Communitas ex Statuto habitationem praestabat in oppido, unumque quolibet bimestri florenum pro oleo lampadis coram SSmo Sacramento accensae. Ea ever Ecclesia translatum fuit patronatus jus ad alteram S. Bernardini, seu B. Mariae de Platea, cujus Rector annuum habet reditum scut. circiter 60., praetiumque olei, et cerae a Communitate in scut. 12. Adversus Rectorem expostulavit nunc Communitas, ut is quolibet die festo celebrare, et applicare Missam pro populo cogeretur. Communitas voti compos facta fuit in omnibus: *Asculana* 29. *Aug.* 1789. *dub.* 1.

38. Communitas ulterius institit, ut idem Rector adstringeretur ad praeteritas ommissiones supplendas pro Missis non applicatis. Sed S. C. rescripsit, consulendum esse SSmum juxta mentem: *Ibid: dub.* 2.

39. Missa cum cantu in die S. Catharinae Virginis, et Martyris, pro qua Julius Lavorins certum assignavit stipendium Capitulo S. Mariae de Via Lata urbis, declaratur immunis ab applicatione, quam testator, ut de aliis fecit Missis, non expressit: *Romana* 29. *Januar.* 1791.

40. Christophorus Grassi beneficium fundavit in Oratorio, seu Ecclesia S. Leonardi Paroeciae Brixilli cum onere Missarum quatuor hebdomadalium, et faciendi semper in qualibet Missa commemorationem, et orationem pro ipso Grasso; reditus assignavit scut. 53., imminuti modo sunt, ut ait Episcopus pro dote, seu parte dotis dictae Ecclesiae, et pro conservatione Rectorum quaesita proinde fuit S. C., an locus sit applicationi? et affirmativum dedit responsum: *Mutinen. Applicat. et Red. Miss.* 16. *Julii* 1791. *dub.* 1.

41. Quum Missam celebrandam diebus festis in Capella *della Volta* Patrum Celestinorum Ludovicus Cianconi constituta eleemosyna obul. 10. demandasset, hinc ad eam applicandam juxta septuagenariam etiam observantiam statutum est a S. C: *Spoletana* 26. *Novem.* 1791. *dub.* 2.

42. Quum testator in fundatione patrimonii Sacri cum onere Missae hebdomadalis declarat, et vult, ut sit in libertate Sacerdotis (vocati) dictas Missas applicare, vel non applicare Sacrificium pro anima ipsius; sed id totum suae charitati, et arbitrio remittit; hinc S. C. consulta, non esse locum applica-

tioni ad formam fundationis resolvit: *Nullius Nonantulae* 17. *Decem.* 1791. *dub.* 1.

Reliqua Vide *Capellanus* §. *III.*

§. II.

Missa an, et quomodo adimpleri Celebratio debeat.

1. Definivit S. C. per modum regulae, quando aliquod Legatum est complexivum Missae cum cantu, et Missarum lectarum, tunc omnes Legati reditus, si non sufficiant pro utroque onere implendo erogandos esse in celebrationem tot Missarum lectarum deleto onere Missae cum cantu: *Romana* 4. *Aug.* 1625.

2. Declaravit S. C. secundum ea, quae proponuntur Sodalibus Societatis Confalonis S. Virginis Mariae nuncupatae *dell' Incancellata* terrae Corrinaldi, onus Missarum praeteritarum suppleri debere per alios Capellanos. De cetero vero non suscipienda sunt nova onera Missarum, nisi Æditnus, vel alias Minister Missarum numerum describendo, atque eleemosynis accipiendis pro tempore praefigendis admonuerit singulos, qui in eleemosynas offerunt tam magno Missarum numero celebrandarum, illorumque intentioni obtemperari non posse ipsa Missarum celebratione, ac Sacrificii applicatione, sed tamen eos participes fore Missarum, quae singulis diebus in dicta Ecclesia pro Benefactoribus celebrantur: id vero, ùt commodius praestare valeant loco, quo ponuntur eleemosynae, palam affigatur tabella, in qua eademmet declaratio distincte, et clare descripta sit, adeo, ut Æditnus, vel Minister, ut supra, accipiens oblationes, praemittat declarationem, vel tabellam indicet offerentibus, quibus cantionibus adhibitis accipi tuto posse quascumque eleemosynas: *Senogallien.* 13. *Junii* 1626.

3. Circa onera celebrationis Missarum quae ob tenuitatem redituum expleri nequeunt, si sunt in fundatione alicujus Beneficii, vel Capellae imposita, aut ex conventione instrumentali recepta, exprimenda esse singula onera, et reditus in supplicatione SSmi D. Nri. si vero ex simplicibus tamen Legatis exprimenda similiter S. C., et ita opportune providebitur: *Vasionen. Visit. SS. LL.* 25. *Aug.* 1637. *dub.* 2.

4. Ad Dubium, an Episcopus vigore Sacr. Concilii Trid. *Sess.* 22. *cap. unic. de obser. et evit. in celeb. Missae* (160) possit punire etiam Censurarum poena Sacerdotes tam Seculares,

(160) Ubi accessit inter alias Pontificias Sanctiones Const. Bened. XIV. *Accepimus* 16. *Julii* 1746. (*Bull. ejusd. Tom.* 11. *pag.* 57.) quae §. *postrem.* Sum. Pontifex vehementer adhortatur Episcopos „ ne vestras in Dioeceses irrepat consuetudo, quam superius explicavimus, quod si jam ipsa invaluerit, humanitatem prius, ac deinde severitatem, si opus fuerit, adhibentes, illam penitus convelli. De Sacrificio Missae res agitur, ideoque nemo vestrum ignorat, a Tridentino Concilio eam tribui auctoritatem Episcopis, et Ordinariis Locorum, ut etiam tanquam Sedis Apostolicae Delegati corrigere valeant pravas consuetudines, quae Ritui Missae celebrandae adversantur; Ita clare desumitur a *Sess.* 22. in Decreto *de Observ.*, *et evit. in celebr. Miss.* Neque vos latet, nullum esse privilegium, aut immunitatem, quae delinquentibus in hac re suffragari possit, ut vestra ab auctoritate, poenisque per Vos irrogatis vindicentur; idem saepius confirmavit S. C. Trident. Concil. Interpres, Decreto inhaerens ejusdem Synodi, quod paullo ante memoravimus: Ideo Fagnanus testatur *ad Cap. Grave*, *num.* 46. *de Offic. Ordin. Lib.* 1. *pag.* 600. his verbis: *Et generaliter hoc Decretum* (de quo superius dictum est) *censuit Sacra Congreg. comprehendere etiam Regulares, quantumvis exemptos, eosque ea omnia, quae ab Ordinariis Locorum circa observanda, et evitanda in Missarum celebratione statuta fuerint, omnino servare teneri, ad idque etiam poenis, et censuris Ecclesiasticis ab iisdem*

quam Regulares committentes indecentiam circa Missae Sacrificium? respondit S. C. Episcopum posse: *Pistorien.* 10. *Januar.* 1649. *dub.* 1.

5. Privilegium, ut ex reditibus Capellaniarum, et eleemosynis Missarum votivarum, seu manualium, pro quibus plures Missas celebrari debebant, possit percipi summa librarum sexcentum, quae sunt scut. Rom. 100. pro unica tantum Missa in die celebranda, concessum Capellanis de Massa nuncupatis Ecclesiae Collegiatae S. Mariae de Vineis, non est sublatum per Const. Innoc. XII. Pont. Max. super celebratione Missarum (161), et apponatur tabella in loco conspicuo Ecclesiae cum expressione Privilegii: *Januen. Celebrat. Miss.* 26. *Novem.* 1701. *dub.* 1.

6. Nonnulli Patres Conventuales Minores Conventus S. Francisci Urbis Vallettae significarunt P. Marcum Antonium Fitenum tempore sui Guardianatus, ac Laicum Æditum non retinuisse Libros distinctos celebrationis Missarum ad normam decretorum Urbani VIII. Pont. Max., aliorumque S. C., et nullibi Missas adventitias adnotasse, ac etiam plures omisisse. Id summarie relatum est *die* 19. *Febr.* 1701, ac rescriptum prodiit, quod Episcopus procedat ad punitionem P. Fiteni, et Laici Vasalli, eosque compellat ad redintegrandam Ecclesiam, et omnino removeri curet dictum Fr. Vassallum a Conventu, demandando in posterum exequutionem Decretorum generalium super celebratione Missarum. Inde instantia reproposita rescriptum est, quod Dominus Tottus videat, et referat processum; et Conventus Melitensis celebraret pro nunc, et sine praejudicio majoris, et verioris summae Missas ducentum infra annum reservatis juribus eidem Conventui, contra quos de jure, et doceatur de implemento S. C, et Ordinarius curet exequutionem Decreti Pont. Max. Innocentii XII. de Celebratione Missarum: (162) *Melevitana Celeb. Miss.* 16. *Junii* 1703.

7. Exponens Capitulum Ecclesiae Cathedralis restitutam fuisse anno 1703. a debitoris haerede sortem census, qui constitutus fuerat pro fundo Legati Missarum relicti ab Archidiacono Sfortia, nullamque deinde repertam fuisse occasionem pecuniam censualem impendendi, ideoque duxit a celebratione Missarum desistere. At S. C. ad Capituli dubitationem respondit, teneri ad integram celebrationem tam quoad praeteritum, quam quoad futurum: 26. *Januar.* 1704. (163). Inde vero recessit a decisis, et ut Capitulum non teneatur, et Ordinarius curet quanto citius investimentum, decidit: *Menopolitana* 8. *Aug.* 1705. *dub.* 1.

8. Postquam Patres Reformati Ordi-

Ordinariis cogi, et compelli posse. Nos quidem his literis eamdem auctoritatem, qua jam praediti estis, iterum Vobis confirmamus " Benedictus XIV. Pont Max. omnia, quae ad Missarum celebrationem pertinent, expendit *Inst. Eccl. xxxiv. per tot. Tom. xi. pag.* 224.

(161) *Vide not.* 314. *tom.* 2. *pag.* 267.

(162) Quae incipit *Nuper* 23. *Decem.* 1697. (*Bull. Rom. Tom. ix. pag.* 464., et mandat §. 19. „ Iidemque teneantur pariter in Sacrario duos libros retinere, ac in eorum altero singula onera perpetua, et temporalia, in altero autem Missas manuales et tam illorum, quam istarum adimplementum, et eleemosynas distincte, et diligenter annotare, et annotandas, seu annotanda curare, singulisque annis de supradictis adimplementis, eleemosynis, et oneribus pariter exactam rationem suis Superioribus reddere, ac omnes, et singulas rationes hujusmodi in praefatis respective libris simili distinctione, et diligentia, tam praefatos, a quibus rationes debent reddi, quam Superiores, quibus reddendae erunt describere, seu annotare, sive describendas, vel annotandas respective curare. "

(163) *Inter Summaria precum.*

nis S. Francisci terrae Montecchij in vim instrumenti ceperint possessionem Ecclesiae, et Conventus Sanctissimi Crucifixi, ac Missas 180. ac 20. officia annua celebrarint, emiserunt contestatam denunciationem in Administros Seminarii, in cujus favorem praedicta Ecclesia, ac reditus fuerunt applicati, se nolle continuare in celebratione praefata ex grato animo hactenus, ut ajunt, expleta, ob notoriam eorum Religionis incapacitatem, nisi cum eleemosyna manuali, ac quotidiana. S. C. autem eos teneri resolvit: *Camerinen. Celeb. Miss.* 28. *Januar.* 1708. *dub.* 1.

9. Dubio exhibito, An et quomodo ex vi Decreti Alexandri VII. Pont. Max. (164) Patres Ordinis Minimorum S. Francisci de Paulla teneantur implere onera Missarum perpetua suscepta tam ante, quam post editionem Decretorum Urbani VIII. Pont. Max. super celebratione Missarum (165)? S. C. rescripsit, quoad onera perpetua suscepta ante decreta Urbani VIII. Pont. Max. de celebratione Missarum teneri sub generalitate suffragiorum ad formam eorum constitutionis, quo vero ad suscepta post dicta Decreta usque ad Decretum Alex. VII. Sum. Pont. (166) teneri ad rationem scut. 40. pro qualibet Missa perpetua ad formam decreti Innocentii X. Pont. Max. Quo vero ad onera suscepta post dictum decretum Alex. VII. Pont. Max. teneri juxta formam Decretorum Urbani VIII. Sum. Pont. (167) et cum Sanctissimo: *Romana Celeb. Miss.* 28. *Julii* 1708. Deinde quum Patres S. Andrae de Fraetis ejusdem Ordinis celebrationem Missarum, ac Anniversarii relicti a Praesule Ludovico Anguisciola instante Rev. Fabrica S. Petri, quod Indulta Pontificia, et Decretum S. C. non suffragentur, quando celebratio mandata fuit per contractum inter vivos; S. C. censuit sub decreto praedicto anni 1708. comprehendi onus Missarum, de quibus agitur: 23. *Novem.* 1737. *confir.* 30. *Januar.* 1740.

10. Quoad Legatum Magdalenae Scandiani relictum Archiconfraternitati Ecclesiae S. Jacobi Incurabilium Urbis; etiamsi eadem Archiconfraternitas unam Missam in hebdomadam, alteram in annum celebraverit, tamen non teneri ad ulla onera S. C. putavit. Nam tria testamenta condidit ille, in quorum postremo nullum onus perpetuum sed temporarium reliquit. *Romana Oner. Miss.* 11. *Maii* 1709. *dub.* 2.

11. Alexander de Raphaellis in sua dispositione ait, si ipse acquireret unam ex Capellis Collegiatae Ecclesiae Cinguli, imponeret onus triginta Missarum annuatim haeredibus. Capella ab ipso acquisita haud fuit; sed ejus-

(164) Quod emanavit ad instantiam Fratrum Minimorum Ordinis S. Francisci de Paulla *die* 17 *Novem.* 1665. ,, SS. D N. audita sententia S Congr. Concilii, cui fuerat remissa discussio, decrevit, in futurum recipere debere onera Missarum ad praescriptum Decretorum *de Celebr Miss.* Quo vero ad onera praeterita, ut juxta eorum Constitutionem usque ad diem quo fuerunt edita dicta Decreta, censeantur adimpleta, juxta eorum Constitutionem. A die vero editionis dd Decretorum, satisfaciant celebrationi onerum Missarum, ad rationem Scut 40. pro qualibet Missa perpetua; juxta Decret. editum tempore fel. record. Innoc. X. " rel. in ead

(165) Edita *in Const. Cum saepe* 21. *Junii* 1625. (*Bull. Rom. Tom. v. Part. v. pag.* 335.) ejusd. Pont. Una cum Declarationibus S. Congreg. Concilii ab eodem Pont. confirmatis. In his vero prohibetur Missarum reductio absque Sedis Apostolicae licentia, et §. 2. mandatur, ac praecipitur ,, ut absolute tot Missae celebrentur, quot ad rationem attributae eleemosynae praescriptae fuerint, itaut alioquin ii, ad quos pertinet, suae obligationi non satisfaciant, quinimmo graviter peccent, et ad restitutionem teneantur " et §. 3. revocantur Indulta satisfaciendi oneri plurium Missarum aliquibus collectis, vel orationibus.

(166) *Vide not.* 164. *praecedentem.*

(167) *Vide not.* 165. *praecedentem.*

dem haeres immediatus a Communitate habuit unam ex illis Capellis; hinc celebratae sunt praefatae Missae. Sed postea renuit celebrare alter haeres, quod purificata conditio non fuerat. S. C. etsi contra eum rejecerit instantiam primum: 7. *Julii* 1708. (168), tamen recessit inde a decisis, et non teneri ad celebrationem Missarum resolvit; *Auximana Oner. Miss.* 24. *Aug.* 1709.

12. Patres Conventus S. Mariae supra Minervam Urbis tenentur ad celebrationem Missae quotidianae pro Claudio Sala, licet in tabella hoc onus descriptum sit: *Una Messa quotidiana non per obbligo, ma per gratitudine*. Nam tenentur ex obligatione remuneratoria onerosa, et correspectiva mediante donationis dicti Claudii inter vivos peractae: *Romana Oner. Miss.* 29. *Martii* 1710. *dub.* 1.

13. Ac non tenentur praedicti Patres, nisi ex grato animo ad Missam quotidianam, et Anniversarium in favorem Johannis Solani Episcopi Cuschensis, qui complura bona Conventui pro erectione Collegii S. Thomae Aquinatis donavit: et iidem ex grato animo et ad libitum dictas Missas pro illius suffragio celebrarunt: *Ibid. dub.* 2.

14. Patres Ordinis Praedicatorum ad praesens retinentes Ecclesiam, et Conventum S. Clementis de Urbe non sunt adstricti ad celebrationem Missae perpetuae cum cantu, quam Patres suppressi Ordinis SS. Barnabae, et Ambrosii ad Nemus qualibet hebdomadae feria secunda, et in dicta Ecclesia celebrabant pro Fratribus Oblatis, ac benefactoribus defunctis juxta descriptionem eorum tabellae. Nam illud onus solvebant non ex debito, sed ex spontaneo grati animi impulsu: *Romana Celebrat. Miss.* 29. *Martii* 1710.

15. Consulta S. C. an Societas S. Jo. Baptistae Nationis Januae teneatur ad celebrationem unius Missae quolibet mense pro Melia Duce Cieala?

16. An eadem Societas onus habeat celebrationis Missae cum cantu, et aliarum Missarum lectarum 24. in Festivitate S. Jo. Baptistae?

17. An Societas praefata teneatur ad celebrationem Missarum 10. in die Expositionis Sanctissimi Sacramenti, et aliarum Missarum 15. in duobus aliis diebus subsequentibus? ad omnia in voto Card. Protectoris, (169) rescripsit S. C: *Romana Oner. Miss.* 10. *Maii* 1710. *d.* 1. 2. *et* 3.

18. Card Pimentelli reliquit Patribus S. Mariae supra Minervam scut. 2200. sub onere Missae quotidianae perpetuae. Haec summa erogata fuit in emptionem census venditi a Paullo Panizza cum fidejussione Jo. Philippi Herrera. Utroque vero debitore non solvente in reductione generali anno 1672. obtenta, resolutum fuit, Patres non teneri ad celebrationem praefatae Missae nisi posteaquam solutionem obtinuissent. Inde vero quaesitum fuit, an adstringendi sunt ad praedictum onus? nequaquam rescribitur, renovatis diligentiis contra bona debitoris, et fidejussionis: *Romana Oner. Miss.* 14. *Junii* 1710 *dub.* 1.

19. Acceperant dicti Patres per contractum pecuniam tum a Gabriele Justiniani, tum a Diamante Lucensi cum onere Missarum. His defunctis et investimento non expleto, et erogata pecunia,

(168) *Inter Summaria precum.*

(169) Confirmando Card. Protector exposita censuit „ Primum onus uti ab antiquissimo tempore observatum, atque adnotatum in Tabella veteri ejusdem Ecclesiae esse reponendum etiam in Tabella nova cum sua tamen qualitate oneris voluntarii, facta expressa relatione ad Decretum Congregationis Generalis supradicti anni 1576. Reliqua vero duo onera tanquam assumpta ex proprio arbitrio nulla praecedenti obligatione non esse describenda in Tabella credidit “ *Ead. caus.* 10. *Maii* 1710.

ut supponitur, in quotidianum victum Conventus, in praedicta reductione declaratum est Patres non teneri, et admittendos fore ad communionem aliorum suffragiorum Patrum. Sed S. C. quaesita, illos teneri quoad onus Justiniani, minime quoad Diamantem sancivit: *Ibid. dub.* 2. *confir.* 20. *Sept. ejusd. anni.* At re maturius examini subjecta, et novis juribus perpensis, S. C. recessit a decisis, et non teneri censuit: 24. *Januar.* 1711.

20. Item Paullus Capranica reliquit dictis Patribus scuta 500. cum onere Missae quotidianae; quo defuncto desuper fuit introducta lis, sed non prosequuta, et in supradicta generali reductione nihil est decisum; S. C. quaesita non teneri ad dictam Missam perpetuam statuit; bona enim legata acquisita nunquam fuerunt; *Ibid. dub.* 3.

21. Loca Montium relicta Patribus Theatinis S. Andreae de Valle in testamento Aloysii Taralli oneri Missarum in Capella animarum purgantium Ecclesiae celebrandarum subjacent, licet libere institutis haeredibus dictis Patribus, inde in eodem testamento loquens de locis Montium eos pro celebratione in dicto Sacello exoraverit. Ita resolvit S. C. *in Romana Oner. Miss.* 24. *Maii* 1710. *confir.* 18. *Julii* 1712.

22. In pervetusto Codice Conventus PP. Carmelitarum Episcopus adinvenerat Missarum onus exaratum in favorem Ducum Burgundiae. Patres sub motivo, quod onus hoc nunquam reperiatur impletum neque in tabellis, quae in usu sunt, descriptum, inquisiverunt, num teneretur ad illud explendum? ntique teneri S. C. rescripsit: *Asten. Oner. Miss.* 28. *Febr.* 1711. Deinde quaesita fuit melior informatio juxta instructionem: 12. *Novem.* 1712. Demum minime teneri Patres praedictos ad illud onus Missarum deciditur: 16. *Decem.* 1713.

23. Sacratissima B. M. V. imago miraculis amplissima ex Ecclesia Parochiali de Impruneta ad Metropolitanam translata fuit, ibique exposita per 15. dies, Magnus fuit populi concursus, ac magnae oblationes pecuniarum quae adhuc perdurant, pro Missis celebrandis, quas Plebanus, et Capellani dictae Parochialis aliis Missarum oneribus nimium gravati explere minime valent. Postulant hinc facultatem investiendi eleemosynas in bonis stabilibus ad effectum tot singulis annis in perpetuum celebrandi Missas quot fructus ferre possunt. S.C. vero negative, et Archiepiscopus curet celebrari quam citius in Ecclesia S. Mariae de Impruneta Missas in possibili numero, et ceteras in Ecclesiis sibi benevisis, et in futurum apponatur tabella juxta modum, rescripsit: *Florentina Miss.* 5. *Martii* 1712.

24. Etsi ex actibus Visitationis anni 1620, et 1624. appareat onus Missarum Beneficii S. Petri Ecclesiae ruralis Oppidi Acquaevivae, tamen S.C. resolvit Rectorem Theophilum Salvi non teneri ad celebrationem Missarum. Hoc enim onus in Bullis provisionis expressum minime erat, nec erui ex ullo documento librorum Sacrarii poterat: *Ripana Oner. Miss.* 11. *Junii* 1712.

25. Quoad Legatum pium relictum ab Alphonso Putignani Archiconfraternitati S. Hieronymi Charitatis S. C. sancivit in futurum pro dicto legato esse celebrandas Missas ad manualem pro summa annua scut. 24. non autem servandum esse decretum reductionis a Card. Vicario, seu ejus Vicesgerente editum anno 1636, atque praedicta summa scut. 24. debetur annuatim Capellano ex dicta haereditate, uti ex testamento, ut quinque Missae hebdomadales celebrarentur: *Romana Oner. et Eleem. Miss.* 8. *Martii* 1714. *d.* 1.

26. Perscrutatis priscis documentis Monasterii Cannonicorum Ecclesiae S.

Petri in Vinculis instrumentum apparuit diei 28. Januar. 1421. Matthiae Antonii de Paloscis, qui binas Missas hebdomadales celebrandas dictis Canonicis mandavit. Promotor Fiscalis praetendit onus hoc vigere, hinc Canonici S. C. adierunt, quae, non vigere resolvit: *Romana Oner. Miss.* 28. *April.* 1714. *dub.* 2

27. Reductioni Missarum quas Eques Jacobus de Ghivizzano ordinavit, S. C. refragata est, licet ab ea obtenta, et Magister Generalis Ordinis Servorum B. M. V. Lucae vigore generalis Indulti eam exequutus sit; inde eadem S. C. censuit Patres dicti Ordinis teneri supplere, vel celebrare illas omissas, et non celebratas a die praetensae reductionis, a quibus absoluti sunt, sed aliquas arbitrio Episcopi: *Lucana. Red. Miss.* 26. *Januar.* 1715. *dub.* 2.

28. Quum constaret de identitate domus relictae ab Episcopo Tornacensi Capitulo Lateranensi, ac adstrictum fuisse idem Capitulum per seculum et ultra oneribus Missarum; etiamsi postea implementum earumdem cessaverit, quia domus illa in emphyteusim concessa pro tenui canone fuit, modo auctis reditibus absoluta emphyteusi, S. C. ad illud onus explendum Capitulum teneri firmavit: *Romana. Oner. Miss.* 16. *Martii* 1715. *dub.* 2.

29. Quum Nobilis vir Martius de Alteriis dono dederit Canonicis S. Anastasiae Locum nuncupatum *La Canonica* nullo adjecto onere, Canonici sese obligarunt duas quolibet mense pro donatoris anima celebrare Missas; Inde in tabella illius Ecclesiae describi mandavit Visitator Apostolicus binas mensuales Missas. Postmodum dicti Canonici hoc onus implere detrectarunt, eo quod in instrumento donationis injunctum haud reperiatur, et dubio proposito in S. C. an sustinetur onus Missarum expressum in tabella praedicta pro anima dicti Martii? negativum datum est responsum: *Romana Onor. Miss.* 22. *Junii* 1715.

30. In qualibet feria secunda est celebranda in perpetuum Missa pro anima Card. Federici Cornelii. Hoc enim onus habetur in antiquis Visitationibus, ac praedicti Patres asserebant absque onere ab illo testatore domum quamdam accepisse, ac ex grati animi tantum titulo, non ex justitiae debito illud onus derivasse: *Romana Oner. Miss.* 1. *Junii* 1715. *dub.* 6.

31. Canonicus Gagliardi Ecclesiae Collegiatae Sinalongae, cui onus Missarum ob beneficium Sanctissimae Conceptionis inhaeret, de ejusdem implemento docere tenetur: *Pientina Distrib. et Miss.* 15. *Maii.* 1717. *dub.* 3.

32. Instante Promotore Fiscali pro celebratione Missarum ab anno 1705. usque praesens fere penitus a Sacerdote Ludovico Ramazzotto possessore cujusdam Capellaniae de jurepatronatus laicorum, omissa; S. C. decrevit dictum Sacerdotem Missam quotidianam celebrare tam pro praeterito, quam in futurum ad manualem eleemosynam a die compositionis, et Episcopus procedat pro ut de jure contra eumdem: *Fanen. Patrim. Sacri. et Miss.* 21. *Aug.* 1717. *dub.* 2.

33. Patres S. Francisci de Observantia degentes in urbe Justinopolis contractum inierunt cum Barnaba Bruti, quo sese perpetuo obligarunt ad celebrandam Missam quotidianam in Ecclesia S. Dionysii juxta Barnabae mentem. Renuentibus postea Patribus prosequutionem celebrationis eo quod sint incapaces annuorum Legatorum, quae fiunt adjecto onere Missarum; et contendentibus Brutis eosdem teneri ad observantiam contractus, causa devenit ad S. C., quae respondit eosdem Fratres Minores de Observantia non teneri ad celebrationem Missae ad formam

initi instrumenti, et ad mentem: *Justinopolitana Miss.* 18. *Novem.* 1719.

34. Antonius Maria Lancianus scripto haerede legavit Ecclesiae Sacrorum Stigmatum Loca 10. Montium, ut ex eorum fructibus tot Missae celebrari deberent. At tres ex dictis locis ante obitum alienavit idem testator, ac scuta 357. in aede sacra deposuit, et ex hac vita decessit. Quaesitum est; an Missae celebrandae sint cum fructibus 7. Locorum Montium tantum, vel teneatur haeres ad supplementum? S. C. rescripsit Missas esse celebrandas non cum fructibus tantummdo 7. Locorum Montium, sed esse locum supplemento; *Romana Legati* 2. *Octob.* 1721.

35. Sacerdotes seculares Missas celebrantes in Altari Privilegiato PP. Minor. Convent. Montis Milonis, vel in eorum Ecclesia in libro in sacrario asservato, ipsorum satisfactionem, vel pro eleemosyna, vel pro mera eorumdem devotione impletam scribere teneri fuit resolutum, atque jussum, ut Constitutio Innoc. XII. Pont. Max. super Celebratione Missarum (170) servaretur: *Maceraten. Utens.* 14. *Maii* 1729. *d.* 2.

36. Franciscus Sgamba Ecclesiam S. Mariae de Platea, cui unitum reperitur Hospitale S. Michaelis Malleani proprietariam reliquit haeredem, quae duas perpetuo celebrare curaret Missas quolibet mense in Ecclesia S. Josephi, et in altera Ecclesia S. Josephi, et in altera Ecclesia S. Mariae de Platea in numero, qui Archiepiscopo Firmano aequus videretur. Hinc conclusum fuit, ut fructus seu pecuniae superextantes ex hac haereditate in aliarum Missarum celebrationem praeter eas a testatore praescriptas et ab Ordinario taxatas erogarentur. *Firmana Legat.* 12. *Febr.* 1729. *dub.* 2.

37. Idem testator Sgamba filio suo naturali ususfructum legaverat valoris scut 1500. cum onere, ut eo sine filiis decedente haereditati praedictae uniretur; ad haereditatem ob mortem legatarii sine filiis consolidato dicto usufructu ambiguum fuit, an hujus etiam valoris fructus subjacere deberet oneri Missarum juxta testatoris mentem celebrandarum? etiam subjacere responsum est: *Ibid. dub.* 4.

38. Clara Vassallo Missam hedomadalem die sabbati ordinavit, atque cum haeredes assignarent Beneficiato seu Rectori Ecclesiae S. Mariae septem Dolorum aliquod bonum stabile, tunc exempti e praefato onere liberati essent. Disputatio statim instituta est, ad quem spectaret Missarum celebratio praelative? illam ad Beneficiatum seu Rectorem dictae Ecclesiae minime spectare credidit S. C. *Melevitana Celebr. Miss.* 8. *Maii* 1734. *dub.* 1.

39. Quum Marcus Antonius de Florentiis Archihospitali S. Spiritus in Saxia loca 15. Montium donaverit, ut duos anniversarios dies una cum Missis cum cantu, et lectis in Ecclesia S. Silvestri PP. Theatinorum celebrare curaret, atque dictis Patribus pro hoc onere scut. 4. una cum libris 50. cerae albae traderentur; praedicti Patres Missas privatas in illis diebus celebrare recusarunt, nisi de eisdem quoque eis satisfactum fuerit. S. C. re perpensa mandavit, ut quinque in singulis anniversariis Missae lectae celebrarentur: *Romana Subs. Dot. et Celebr. Miss.* 1. *Decem.* 1736. *d.* 2. *confir.* 20. *Julii* 1754.

40. Celebrationi Missarum quas Fra-

(170) Quae incipit *Nuper* 23. *Decem.* 1697. (*Bull. Rom. Tom. ix. pag.* 464.), et §. 18, et 19. praecipit, ut in omnibus Ecclesiis Secularibus, et Regularibus retineatur tabella onerum perpetuorum, et temporalium, quodque in Sacrario retineantur pariter duo libri; in quorum altero singula onera perpetua, et temporalia, in altero vero Missae Manuales, et tam illorum, quam istarum implementum distincte, et diligenter adnotari deberent.

tres ordinis S. Augustini Civitatis Asculanae in Apulia celebrare consueverant pro annuo sptipendio ducat. 50. necnon et Anniversariorum novem quolibet Mense, et alterius Anniversarii post Octavam Commemorationis omnium Defunctorum, locus est tam pro praeterito, quam in futurum ad formam Decreti S. C. editi sub die 25. Sept. 1700. (171) Nam ajebant dicti Patres illos ducatos tradi consuevisse pro servitio spirituali praestando ab iisdem Societati S. Mariae *del Soccorso*, ac pro comitatu cadaverum: *Asculana in Apulia celeb. Miss.* 16. *Martii* 1737.

41. De legato juliorum 10. et consuetae cerae relictae a Michaele Angelo Porcario Capellae Sanctissimae Conceptionis in Ecclesia S. Francisci terrae Argentae in die illius festivitatis Patres S. Francisci celebrare Missas non tenentur. Nam testator de hoc onere siluit, sed tantum solutionem praedictam haeredibus imposuit: *Rom. Applic. Miss.* 17. *Aug.* 1737. *dub.* 1.

42. Quum haeres Jo. Baptista Tucci coram testibus aperta arca, in qua testator enunciaverat ducat. 300. in pecunia numerata asservari, invenisset omnem lapidem movens solum ducat. 95. summa a testatore expressa in ducat. 720. assium 40. reducta ad ducat. 515. 40. fuit; hac de causa dubitatio orta est an haeres praedictus summam ducat. 213. 40. dumtaxat, quae solutis omnibus Legatis, superest, persolvere debeat; vel teneatur usque ad summam a testatore descriptam supplere pro implemento legati Missarum, quo ipsum testator gravaverat, et S. C., dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (172), rescripsit: *Venafrana Legati* 19. *April.* 1738. Deinde non teneri ad summam a testatore enunciatam responsum prodiit: 20. *Decem. ejusd. anni*.

43. Philippus Maria Scarfantoni Canonicus Ecclesiae Cathedralis onus habet inter cetera adnexum praebendae celebrandi unam Missam qualibet die alterius hebdomadae in Ecclesia Monialium S. Nicolai, aut solvere dicto Monasterio scut. 10. Modo quaeritur, num Moniales possint dicta Scuta in privatos usus insumere? et negativum datum est responsum: *Pistorien. Celebr. Miss.* 23. *Sept.* 1741. *dub.* 2.

44. Sed praedictae Moniales Missas celebrari qualibet die alterius hebdomadae curare tenentur, qua de causa accipere summam correspondentem stipendio Missarum ad rationem Eleemosynae manualis, licet illa aucta fuerit, debent: *Ibid.*

45. Inde quum postulatum esset, quomodo, providendum sit quoad pecunias depositas, et an dictus Canonicus praeter illas, quidquam pro tempore praeterito praestare teneatur? rescriptum fuit pecunias depositas esse erogandas in celebrationem tot Missarum ad rationem eleemosynae manualis; in reliquis negative ex gratia: *Ibid. dub.* 3.

46. In Dioecesi Neritonensi mos viget exhibendi quotannis Missarum satisfactionem ab unoquoque Sacerdote. Sacerdos Benedictus Tobba possidens beneficium S. Josephi palam accusatus raro admodum celebrasse Missam, fuit ab Episcopo, veluti reus non impleti oneris in numero 836, condemnatus; ideo perpensum fuit, utrum constaret de sufficienti Missarum implemento? sed quinque Tobba argumenta probationis expleti oneris adducens, fuit de fama sufficientis oneris Missarum expleti re-

(171) *Vide not.* 136. *tom.* 1. *pag.* 99.

(172) An scilicet ex diligentiis statim post obitum dicti Testatoris peractis constiterit, nullam aliam summam in pecunia numerata extitisse in haereditate praeter ducatos 95. repertos in enunciata Arca existente in domo uxoris: *Ead. caus.* 20. *Decem.* 1738. §. *Venafrana*.

dintegratus; *Neritonen. Adimp. Oner. Miss.* 17. *Febr.* 1742.

47. Anticipata Missarum satisfactio ab Episcopo Alexani edictali lege vetita sub variis poenis, juste vetita perhibetur; propterea que decretum super hac re editum validum esse decernitur. *Alexanen.* 1. *Sept.* 1742. *dub.* 9.

48. Ad onus sex Sacrorum singulis hebdomadis haeredes suos testamento adstrixisse Petrum Cataneum ferunt, quum ejus testamentum non reperiatur. Onus hoc haeredes solutione aureorum 250. transtulerunt in Patres S Bartholomaei Apostoli Montis Imperialis Pisauri, et summa in census emptione fuit erogata. Ast censu pluries redempto, et renovato, tandem illius deperdita fuit memoria; et hinc reductionem ad duo Sacra hebdomadalia, et unum mensuale obtinuerunt. Fabrica S. Petri ad integram satisfactionem eos adegit, cum qua compositio inita fuit. Quaesierunt itaque Patres, num ad celebrationem praefatam tenerent ab anno 1733. quo primum ab Auditore Sanctissimi remissa fuerat S. C. eorum instantia? S. C. illos teneri decrevit. *Pisauren.* 30. *Januar.* 1744. *dub.* 1.

49. Nec teneri resolvit celebrare juxta reductionem obtentam a S. C., sed juxta praedicti Petri dispositionem: *Ibid. dub.* 2.

50. Paulus Bonazius Parentes suos Hilarium, et Catharinam Procacciolias haeredes instituit in bonis quasi Castrensibus, voluitque, ut post eorum, ac Sororum mortem pium Legatum Missarum institueretur. Hisce defunctis Magdalena Paulli soror superstes cupiens fratris voluntatem implere praeventiva legati pii erectione, hanc admitti postulat reservato usufructu tum in sui, tum alterius sororis favorem spondens incrementum propriorum bonorum. S. C. hisce votis annuit: *Viterbien.* 29. *Maii* 1745.

51. Patres S. Augustini Urbis Faventiae tenentur ad solam celebrationem Missae in donatione a Bartolo Fornario ad commodum sodalium relictae, et singulis diebus Dominicis, atque festis celebrandae in Ecclesia, seu Oratorio Societatis S. Ursulae: *Faventina Appl. Miss.* 1. *Martii* 1755. *dub.* 1.

52. Legavit Christophorus Perisetti Capitulo Cathedralis scut. 200. adjecto onere perpetuo Sacrorum 48, substituitque Collegium Divi Paulli Patrum Doctrinariorum, qui legatum hoc a Capitulo repudiatum acceperunt. Ob unionem a Summo Pontifice factam ipsius Collegii, bona attributa fuerunt Ecclesiae Patrum Ministrantium Infirmis, qui onus implere neglexerunt. Haeredes reclamarunt; illi asseruerunt bona a Patribus Doctrinariis fuisse dispersa; Res deducta fuit apud S. C., quae Patrum rationibus expensis, haeredibus suo judicio suffragata est: *Reatina Legati* 22. *Januar.* 1757.

53. Celebrationem Missarum, quas ordinavit Sacerdos Johannes Padrell in Ecclesia B. M. V. de Mari ejusdem Ecclesiae Beneficiatis et Capellanis inter eos per vices explendas, non potest Leopoldus Padrell fundatoris consanguineus in dicta celebratione praelatus eam dimittere, et reassumere nam ille absens adversae valetudinis causa per aliquot menses eam intermiserat: *Barchinonen. Oper. Pii, seu Missae Quot.* 22. *Julii* 1758. *dub.* 2.

54. Legata Missarum praescripta a Reparata Fondacci in Ecclesia S. Reparatae PP. Cappuccinorum Provinciae Bananiae tam impleta, quam explenda usque ad praesens sunt ab haeredibus familiae Licciae solvenda etiamsi eadem familia doceret de sua paupertate, ac numero personarum, deque praediorum alienationibus: *Alerien. Legat.* 12. *Aug.* 1758. *dub.* 1. *confir. bis* 8. *Martii.* 21. *Junii* 1760.

55. Binis suppressis Ecclesiis Collegiatis terrae Lugi a Romano Pontifice, una, quae nunc est SS. Petronii, et Prosperi, in Collegiatam Matricem, altera, quae nunc est S. Francisci de Paulla in Parochialem erecta est, atque Patribus Scholarum Piarum concessit. Mandavit Pontifex legata pia Missarum transferri ad novam Collegiatam; hinc Canonici ajunt esse per eos implenda non per Curatum S. Francisci de Paulla etiam illa legata, quae instituta erant in eadem Ecclesia suppressa, quae nunc est Patribus concessa. S. C. adhaesit postulationibus etiam quoad legata Essani, et Zannelli, qui licet instituerint haeredes Societates suppressas, quae erectae erant in Ecclesia nunc S. Francisci de Paulla, tamen onus Missarum explendum mandaverant Presbyteris Consortialibus, postea Canonicis suppressae Collegiatae; excepit tamen legata ad Sodalitia praedicta spectantia, pro quibus Curato S. Francisci favit: *Imolen. Jur. Par.* 20. *Decem.* 1760. *dub.* 4.

56 Parochos Ecclesiae S. Mariae Majoris Vallis Vigletti, et eorum pro tempore successores, qui retroactis temporibus tam per se quam per alios absque ulla populi querela celebrasse adstruunt, vel ex eis scilicet aliquem singulo die Mercurii cujuslibet hebdomadae personaliter, et per se ipsos ire ad celebrandum Missam in Ecclesia Curata S. Silvestri Communitatis Druonii a Card. Jo. Antonio Serbelloni a praefata Ecclesia sejuncta, ac dismembrata, non teneri rescriptum fuit: *Novarien.* 4. *Junii* 1768. *dub.* 1.

57. Antonius Crova haeres Sacerdotis Ludovici de Rubeis facultatem petit retinendi bona ad causam piam de Rubeis spectantia, quae sub hasta poni debuerant ex testatoris Johannis Baptistae ejusdem familiae jussu, eorumque pretium in demandatam Missarum celebrationem erogandi, ac petit ulterius dilationem quatuor annorum, ut assumptum Missarum onus exequi possit. Episcopus auditus censuit Oratoris precibus posse assentiri, injuncto eidem onere celebrationis Missarum 4728. ita quidem, ut Missae 3918. celebrentur pro rata parte, quae respondeat valori bonorum haereditariorum necnon aliae Missae 610. in supplementum illarum, quae praeterito tempore praetermissae sunt, ac demum Missae 200. pro incremento, quod ex venditione sub hasta retrahi possit; et S. C. huic Episcopi voto adhaesit: *Asten. Celeb. Miss.* 27. *Junii* 1772.

58. Quum disceptatum esset, an et a quo tempore docendum sit de implemento legati Pii Missarum testatoris Petri Meloni? respondit S. C. ut servetur Decretum Episcopi anni 1764. (173): *Imolen. Leg.* 12. *Martii* 1774. *dub.* 3.

59. Angelus Antonius Barsetti per publicum instrumentum patrimonium sacrum constituit Clerico Johanni Baptistae Agostinangeli annui reditus scut. 65. cum onere quotidianam pro ejus anima ubilibet celebrandi Missam. In testamento autem post quatuor annos

173) Episcopus in visitatione peracta in oppido Bagnariae die 10. Julii 1764. mandavit „ per R. D. Joannem Alexium Meloni moderunm Capellanum, Capellaniae fundatae a quondam Capitaneo Petro Meloni doceri infra mensem de circomscriptione decreti alias, et usque de anno 1753. in Pastorali visitatione lati, sin minus infra mensem contra ipsum juris remediis procedi pro habendo implemento missarum pro supradicto fundatore deficientium ab anno 1739. exclusive usque ad praesens, et quoad eleemosynam missarum a Cardinali Accorambono taxatam ad rationem ob. 12. pro qualibet Missa mandavi imposterum computari debere ad rationem missae manualis, scilicet unius Julii pro qualibet missa assignando remanentes obulos duos pro utensilibus uniuscujusque ex dictis Missis „ *Sub die* 26. *Febr.* 1774. §. *Preces*.

condito indixit, ut in Ecclesia S. Luciae Civitatis Interamnae sacrum faceret. Idem Clericus aegreferens hujusmodi mutationem ostendere conatur, illum non potuisse per testamentum auferre jus per contractum mutuum quaesitum. S. C. Clerici voto favit: *Interamnen. Celeb. Miss.* 30. *Julii* 1774.

60. In Ecclesia Divae Catharinae Virginis, et Martyris oppidi S. Ginnesii erectum simplex, et perantiquum reperitur Beneficium. Nullum extat fundationis monumentum, sed occasione Visitationis anno 1624. gestae onus inventum fuit notatum duas quolibet mense celebrandi Missas. In quodam vero inventario bonorum, et redituum dicti beneficii, non aliud quam celebratio festivitatis ejusdem sanctae designatur. Hinc beneficii possessor integer conscientiae quaerit, an ad Missas has teneatur celebrandas? et non teneri, nisi ad Festum S. C. definivit: *Camerinen.* 12. *Junii* 1773. *dub.* 1.

61. Religiosi Ecclesiae S. Nicolai de Perfectis non tenentur praestare patientiam pro celebratione Missarum a Praesule Carolo Gonzaga jussa. Nam illi detrectarunt celebrationem cum eleemosyna manuali explere, quum reditus superextantes haeredes persolvere Capellano nominando exoptarent: *Romana Celeb. Miss.* 12. *Junii* 1773. *d.* 1.

62. Petrus Gavazzi ab Johanne Raini voluit tot loca Montium statim assignari, quorum fructus responderent duobus Missis in qualibet hebdomada celebrandis. Quatuor haeres post septem a die obitus menses tradidit loca et interim celebrare curavit Missas ad rationem eleemosynae manualis. Executores testamentarii putant non solutum onus Missarum, tum quia non illico post mortem fundatoris haeres fundum pro celebratione Raini non constituerat, tum quia quatuor non sufficiunt loca, ac propterea ei dandam non esse censent acceptilationem. Verum de implemento, itaut stipulanda sit acceptilatio, constare S. C. decidit: *Romana Fund. Miss.* 8. *April.* 1775. *d.* 1.

63. A remotissimis temporibus in laudabili usu fuit celebratio quotidianae Missae primo aurorae splendore in Ecclesia Societatis Suffragii di *Courgni.* Quinque in hoc pium opus largitionibus suis concurrerunt. Societas sacrificium sub auroram celebrandum liberum, nullique obligationi subjectum esse, piis his largitionibus, et legatis non obstantibus, censuit, et Societatem ipsam ab hoc onere exemptam reddere curarunt ipsius Administratores; S. C. Societatem ad praefatum onus teneri decrevit: *Taurinen.* 9. *Sept.* 1775. *dub.* 1.

64. Pius Testator Defendens Brusati Novariensis Capellaniam erigi de non nullis suis bonis jussit. Haeredes eam non erexerunt ob aes alienum, quo haereditas gravabatur; sed Missas nonnullas de consilio Theologi ad eorum conscientiam sedandam celebrare studuerunt. Modo inter reliqua quaeritur, an et quae Missae in praeteritum celebratae imputandae sint in adimplementum oneris Capellaniae? responsum fuit, quoad praeteritum ad D. Secretarium cum Sanctissimo, et quoad futurum ad D. Secretarium cum Sanctissimo pro observatione contractus initi cum Capitulo Ecclesiae Cathedralis ab haeredibus fundatoris anni 1750. et 1751. (174) et Orator acquiescat: *Novarien.* 7. *Aug.* 1779. *dub.* 5.

65. Legatum Missarum reliquit Margarita de Leopardis, et ut post mortem viri ejus census pro Legati fundo cum onere praedicto Sodalitio SSmi Sacramenti traderetur, mandavit. Obiit

(174) *Vide not.* 37. *pag.* 29.

vir, et Legatum nunquam delatum est ad Sodalitium. Modo haeredes Cocchi omnibus bonis dissipatis in longinquas abierunt regiones. Adest nunc Antonia Cocchi summa egestate laborans, quae ex paterna haereditate habet tantum praediolum, quod distrahere intendit, ut aes alienum a Patre contractum dissolvat, et ex pretio enumerare promittit scut. 30. Sodalitio, ut onus anniversarium celebrandi in die festo S. Theresiae assumat; de hac re S. C. consulta juxta votum Vicarii Generalis (175) rescripsit: *Civitatis Plebis* 22. *Maii* 1784.

66. Quum Baro Georgius Fournier teneretur solvere annua Scut. 45. Melitentia tantum ad formam Rescripti reductionis S. C. anni 1753, ratione Missarum, quibus gravatur domus ab ipso empta, decidit ead. S. C. dictam summam ab eo esse solvendam a die 24. Martii 1775; illaque cum 405. jam depositis eroganda esse in celebrationem tot Missarum, servata quantitate aucti stipendii. Nam ab illo tempore ommissa fuit celebratio Missarum: *Melevitana* 10: *Sept*. 1785. *dub*. 2.

67. Jacobus Maria de Nigro ejus neptem haeredem instituit, eidemque celebrationem Missarum ex superextantibus, detracta dote, annuo Livello in casu, quo religiosam eligeret vitam, injunxit. Illa professa est in Monasterio S. Clarae *di Carignano* nuncupato, et superfuerunt detractis expensis libell. 300; et inde exoravit, ut Capellania cum Missae quotidianae onere erigatur, et obtinuit. Et nunc postulat, ut statuatur, ex Livello a testatore sibi assignato in Libellis 150. post ejus mortem tot Missas ad rationem obol. 20. in eadem Ecclesia singulis diebus festis celebrari, et consecuta est, juxta votum Archiepiscopi (176): *Januen*. 5. *Apri*. 1788. *dub*. 2.

68 Cesinus Carmelitarum Conventus anno 1739. annum emit censum in sorte scut. 100. ab Angelo Bruni, ex propriis nempe scut. 50., aliisque scutis 50. datis Conventui a pia persona in manibus P. Galletti, ad effectum tot ex fructibus celebrandi Missas, duobus pro qualibet juliis solutis. Hic P. Galletti morti proximus declaravit, ut scuta adessent 50. dicto Angelo Bruni data ad Censum. Numquam prae debitoris census inopia exacti fuerunt fructus. Sorte integra conventui restituta, erogata fuit in emptionem Latifundii, idcirco latet a quo tempore sit locus celebrationi Missarnm? a die facti investimenti resolutum est: *Æsina Leg*. 25. *April*. 1789. *dub*. 1.

69. Missas S. Gregorii quas in perpetuum cum pingui fundo praescripsit Hieronymus Catelani Olivetanis PP. Monasterii S. Michaelis in Bosco, omnino celebrandas esse ad formam testamenti decernitur, non obstante inveterata consuetudine celebrandi simplicem Missam quotidianam: *Congreg. Olivetanae* 7. *Maii* 1791. *dub*. 1.

70. Legatum ab Anna Travaglini hae-

(175) Qui ait ,, Censerem supradictos Confratres coerceri ad receptionem Legati, dempta supradicta conditione, vel saltem ad celebrari faciendum tres Missas in Festo S. Teresiae, quas possent supplere Sacerdotes locales, et duas infra octavam, et suspenso altero legato in die obitus, ad quod obligatus fuisset Hieronymus, ejusque haeredes, in reliquis absolvendam esse Oratricem a Missis non celebratis " *Ead. caus*. 22. *Maii* 1784. §. 4.

(176) Qui putat ,, Benigno in Domino per EE. VV. Oratrici favendum censerem tum quoad institutionem Capellaniae, tum etiam quoad erogationem post ipsius mortem annuae praestationis praedictae libellarum 150. pro tot in eadem Ecclesia celebrandis Missis singulis Festis diebus rationata eleemosyna ob. 20. " *Ead. caus*. 16. *Febr*. 1788. §. 2.

redi Zacchejo impositum, *di una Messa quotidiana perpetua, che si possa celebrare nell' Oratorio di Casa*, adjectaque eidem haeredi lege, ut Sacerdos Augustinus Vannucci arcarius ejus quaestor, atque unus ex testamentariis executoribus *vita sua naturale durante stia in casa colla tavola, e Messa quotidiana;* Sicuti declaratur unam Missam quotidianam importare; ita eamdem celebrari in qualibet Ecclesia, et post ejus obitum arbitrio haeredis judicium S. C. fecit: *Spoletana Legati* 16. *Junii* 1792. *dub.* 1.

71. Missas hebdomadales duas Capellaniae institutae per Conjuges Franciscum, et Margaritam Polini in favorem pauperioris Clerici,ut Sacerdotium petere possit, oppidi Carassai, deindeque reductas per superstitem uxorem, quae nonnulla alienavit bona obligata, celebrandas esse ad formam fundationis S. C. consultum fuit: *Firmana Red. Miss.* 21. *Julii* 1794.

72. Onerum Missarum Operis pii Michaelis Raffanelli, quibus gravavit testator substitutum Sodalitium SSmi Nominis Jesu erectum in Ecclesia S. Johannis Decollati Parmae, implementum incipere debet a Kalendis Januarii currentis anni, a die nempe adeptae haereditatis, non a die purificatae substitutionis; quum vicissitudines temporum absque Sodalium culpa evenerint: *Parmen. Red. Oner.* 16. *Aug.* 1794. *d.* 6.

73. Legatum Sacerdotis Laurentii Florentini trium hebdomadalium Missarum in Ecclesia SS. Simonis, et Blasii Montis Scutuli implendum esse decernitur ad formam testamenti per haeredes Columbae Gratiosi, quae praedium emit mancipatum, et onus in se assumpsit; reprobata cessione sortis sufficientis pro annua celebratione Missarum 30, quot ex rescripto S. C. celebrare consueverunt possessores praedii ob assertam tenuitatem ejus reditus, silentio praetermissa circumstantia, quod illius venditores remisissent Columbae de justo pretio scut. 400. ratione oneris; praevia revocatione Indulti reductionis concessae: *Ariminen. Leg.* 26. *Sept.* 1795. *dub.* 1.

74. Legatum duplicis Missae quotidianae relictum ab Anna Mazzei ad designatum altare Ecclesiae S. Francisci de Paula ad Montes, implendum esse declaratur a S. C. per Sacerdotes deputandos ab haeredibus, quibus impositum est onus celebrationis: *Romana Leg. Miss.* 26. *Sept.* 1795. *dub.* 1.

75. A Vicario Apostolico Setino occasione Sacrae Visitationis Ecclesiae Collegiatae B. M. in Coelum Assumptae Sulmonis in Latio decretum emanavit super celebratione Missarum tum quoad omissas, tum quoad illas in futurum celebrandas; quia negligentiam ex capitularibus libris, quanta in Missarum celebratione fuerit, perspexit. Sed hoc impugnantes decretum Capitulares et omissionem illam errori tribuentes, adierunt ad S. C., quae sustineri decretum illud juxta modum (177) declaravit: *Terracinen., et Setina* 18. *Junii* 1796. *dub.* 6.

Missa cum cantu, seu solemnis *Vide Dignitas Ecclesiastica* §. *IV.*

§. III.

Missa: quando quis a celebratione vacare possit.

1. Ad dubia, an Sacerdotes obligati ratione beneficii, Capellaniae, Legati, aut stipendii celebrare quotidie Missam per se ipsos,possint aliquando a celebratione vacare?

2. Et quando, et quoties a dicta celebratione vacare possint? affirmativum

(177) Nempe deleta poena suspensionis: *Ead. caus.* 18. *Junii* 1796. *dub.* 11.

datum fuit responsum, accedente aliqua rationabili causa: *Collen. Celeb. Miss.* 18. *Sept.* 1633. *dub.* 1. *et* 2.

3. Ac diebus licitae vacationis non possunt Missam pro se ipsis, vel aliis, praeterquam pro fundationibus celebrare: *Ibid. dub.* 3.

4. Proposito dubio; an Sacerdotes obligati celebrare Missam quotidie, absque tamen onere celebrandi per se ipsos, possint aliquando a celebratione vacare? negativum datum est responsum: *Collen. Celeb. Miss.* 18. *Sept.* 1683.

5. Quum Catharina Sfortia Comitissa S. Florae previa donatione cujusdam fundi injunxisset PP. Cisterciensibus S. Bernardi onus celebrandi duas Missas quotidianas exceptis diebus festis, in quibus celebrari non possunt, ac quotannis peragi duas Missas cum cantu, et cum eorum officiis; dubio proposito; an, in quibus diebus sint exempti a celebratione, et applicatione Missarum? Dilata, respondit, et fiant diligentiae juxta instructionem: *Romana Miss.* 28. *Martii* 1711.

Reliqua *Vide Capellanus VIII.*

§. IV.

Missa quoad Celebrationis Locum.

1. Statuit Sacerdotibus non licere ad Sacrum Missae faciendum Virginum Monasteria introire: *Toletana anni* 1575. *dub.* 1.

2. S. C. indulsit, ut Missae, de quibus agitur, per Mansionarios in aliis Ecclesiis Cardinali Patriarchae benevisis celebrentur: *Venetiarum* 24. *Sept.* 1639.

3. Quaesita S. C., an petita facultas celebrare curandi Missam Legati Caroli Luparini in alio loco praevia sufficientis fundi assignatione sit concedenda? affirmativum dedit responsum: *Brixien. Red. Miss.* 1. *Decem.* 1685. *d.* 3.

4. In quadam Domo rurali sita in Loco, in quo plures degunt habitatores, et adest etiam Ecclesia Parochialis, commoratur unus Sacerdos Regularis, qui praeest administrationi, et culturae bonorum Conventus in dicto Loco existentium. Quum autem dictus Regularis, licet reluctante Ordinario Loci, praetendat in dicta domo Missam celebrare, fretus opinione nonnullorum Auctorum, praesertim Regularium firmantium a S. Concilio Tridentino nunquam derogatum fuisse privilegiis Regularibus concessis habendi Oratoria in Grangiis Conventuum recreationi, vel bonorum administrationi destinatis; propositum fuit dubium, an dictus Sacerdos Regularis absque peculiari Sedis Apostolicae indulto, possit in dicta domo celebrare? Negativum edidit S. C. responsum: *Dubium Orat.* 1. *Martii* 1687.

5. Quum quaedam testatrix sortem census scut. 30., injuncto generatim onere suis haeredibus, *che de' frutti di quello perpetuamente, ne dovessero far celebrare tante Messe*, reliquisset; Archipresbyter Ecclesiae, ubi testatrix tumulata fuit Missas in sua Ecclesia celebrandas esse contendit; sed ponderato dubio, an Missae celebrandae sint ab ipso Oratore in propria Ecclesia, vel in Ecclesia diversa, a Sacerdote per haeredes eligendo? Missas in Ecclesia, vel Ecclesiis arbitrio haeredis eligendis esse celebrandas deliberatum est: *Tiburtina* 9. *Sept.* 1690.

6. Quum Joseph Marianus ordinasset nonnullas Missas perpetuas cum Anniversario nullo designato Altari aut Ecclesia; S. C. consulta censuit licitum esse haeredi easdem Missas celebrari facere in Ecclesia sibi benevisa, et a Sacerdotibus ab eo eligendis: *Placentina* 13. *Januar.* 1691. *dub.* 2.

7. In Ecclesia B. M. V. sub titulo *della Cabezza* sita in asperitate cujusdam Montis distante a Civitate de Andaxar decem milliariis, etsi reperiantur plures Missae celebrandae ex vo-

luntate offerentium, vel fundatorum, tamen Capellani, et alii Sacerdotes alibi celebrant. Putant enim id fieri posse vigore licentiae tantum Nuntii Apostolici. Interrogata ab Episcopo S. C. respondit, in futurum esse concedendas similes licentias absque informatione, et requisitione Ordinarii, dummodo sint in forma Commissaria: 2. *Junii* 1703. (178): Postea vero recessit a decisis, et sancivit D. Nuntium non posse concedere Indultum alibi celebrandi, quam in loco per testatores designato; necnon posse sustineri indulta ejusdem D. Nuntii celebrandi per alium in loco tantum per testatores designato, et exequutionem dictorum Indultorum committendam esse in forma Commissaria Ordinario Loci: *Giennen. Celeb. Miss.* 18. *Aug.* 1703.

8. Vitalis Antonius Facenna Curatus Castriplani adiit S. C., et retulit nonnullos haeredes praetermittere pia Legata Missarum perficere. Hinc postulavit, quatenus sint perpetua, num expleri debeant in Ecclesia Parochiali tempore institutionis Legatorum seu in ea, ad quam nunc translata fuit cura animarum? et S. C. integra testamenta exhibenda censuit: *Æsina Leg.* 19. *Junii* 1706. *dub.* 2. Ex transmissis testamentis Sulpitiae Jacobi, Jo. Mariae de Matthaeo, et Francisci Cataldi constat de oneribus, quae mandarunt, ut implentur in Ecclesia Parochiali, ubi tantum Franciscus Cataldi pro se sepulcrum elegit, reliqui in Ecclesia S. Mariae Gratiarum, uti praeceperunt, humati fuerunt; ob id S. C. Legatum Sulpitiae, et Jo. Mariae absolvendum esse in nova Ecclesia Parochiali S. Paulli, illud Francisci in antiqua Parochiali declaravit: 21. *Aug. ejusd. anni*.

9. Procurator Generalis Ordinis S. Petri de Pisis nomine Prioris, et PP. Conventus S. Mariae Gratiarum supplex recursum habuit ad S. C. pro approbatione omnium, et singularum celebrationum Missarum extra Ecclesiam gestarum usque ad tempus ipsius recursus. Nam de legitima causa Card. Gabriellius Ordinis Protector ob non servatam testatorum mentem testatur; et S. C. hujusmodi precibus annuit: *Neapolitana Celebr. Miss.* 4. *Decem.* 1706.

10. Missae, quae proveniunt ex onere infixo Ecclesiae S. Agnetis in Foro Agonali, non sunt celebrandae a PP. Clericis Minoribus SS. Vincentii, et Anastasii in eorum praesenti Ecclesia; sed esse celebrandas in Ecclesia S. Laurentii in Lucina ad formam Brevis Innocentii X. Pont. Max. ad quam Ecclesiam dicti Patres translati fuerunt, S. C. resolvit: *Romana Celeb. Miss. pro PP. Cler. Min. SS. Vincentii, et Anastasii* 16. *Martii* 1709. *dub.* 1.

11. Missae autem, quas tenebantur celebrare Patres Fesulani, qui aderant in Ecclesia SS. Vicentii et Anastasii, debent peragi a supradictis PP. Clericis Minoribus in eorum Ecclesia SS. Vincentii, et Anastasii: *Ibid. dub.* 2.

12 Et quoad dubium, an Missae 455. susceptae a PP. praedictis absque designatione Ecclesiae SS. Vincentii, et Anastasii sint celebrandae in dicta eorum Ecclesia? ut exhibeantur particulae legatorum S. C. mandavit: *Ibid. dub.* 3.

13. Marchio Antonius Rocci instituto haerede Urbano Rocci sic disposuit erectionem Capellaniae perpetuae, cum assignatione mediefatis dotis Locorum Montium 10, ut Missae celebrarentur in Capella Familiae Rocci Ecclesiae Montis Serrati. Deinde Urbanus praedictus moriens instituit haeredem Mariam Pulcheriam Rocci Spada, deditque dotis Capellaniae praedictae aliam medietatem, ac tribuit facultatem ce-

(178) *Inter Summaria precum*.

lebrandi dictam Missam quotidianam qnolibet loco tam Romae quam extra. Maria eadem hinc quaesivit, an sit in ejus arbitrio, ut Missae celebrentur in qualibet Ecclesia, etiam privata, et extra Urbem? S. C. respondit, nequaquam quoad Missas ordinatas a Marchione Antonio pro rata parte locorum decem Montium relictorum: *Romana Celeb. Miss.* 28. *Sept.* 1709.

14. Disceptatum est in S. C. an liceat Superiori, et Patribus S. Paulli Primi Eremitae celebrare Missam in Oratorio Loci Purgergh, ubi, non obstante inhibitione ejusdem facta a Concistorio Archiepiscopali Salisburgensi sub comminatione censurarum, ne auderent sacrum celebrare, Patres in celebratione perseverarunt? decretum protenditur, et pro informatione Nuntio Apostolico, et Archiepiscopo juxta instructionem (179) rescribitur: *Salisburgen. Orat. et Cens.* 2. *Maii* 1711. *dub.* 1.

15. Onera Missarum Rosati, Venantii Galleratae quibus gravantur Clerici Regulares S. Mariae Magdalenae Urbis impleri possunt in aliis Ecclesiis ejusdem Ordinis; excepto onere Balistrochi, quod persolvi in Ecclesia praedicta S. Mariae Magdalenae debet. Nam quoad prima onera testatores de Ecclesia, ac Altari in eorum dispositionibus praetermiserunt, quoad postremum Ecclesiam sancierunt: *Romana Oner. Miss.* 1. *Junii* 1715. *dub.* 5.

16. Missae ordinatae a Francisco Baretto sunt celebrandae in Ecclesia Patrum Cappuccinorum S. Antonii Loci de Laule. Nam in illa Ecclesia satisfactio demandata fuit a testatore, etiamsi ejusdem corpus alibi sepultum fuerit; *Faraonen. Red. Missarum* 7. *Maii* 1718. *dub.* 2.

17. Missae cum eleemosynis collectis pro Animabus Purgantibus tempore Quadragesimae celebrandae, an debeant peragi in Ecclesia Plebaniae S. Laurentii terrae Urbisaliae, aut in altera Praepositurae S. Georgii ejusdem terrae? S. C., ut servetur Decretum Visitationis, donec aliter ab Episcopo statutum fuerit, mandavit: *Maceraten. Jur. Par.* 17. *Junii* 1719. *dub.* 11.

18. Inter cetera, quae leguntur in testamento Francisci Senecheti haec habentur, *oltre agli obblighi di Messe perpetue ordina il detto, che se ne dichino due altre perpetue in S. Lucia la settimana.* Paulo post testamentum conditum Ecclesia S. Luciae Nursiae devastata ob terraemotum remansit. Patres S. Philippi Nerii, quibus legatum relictum erat, celebrarunt in propria Ecclesia, ac nunquam reaedificata illa S. Luciae, imo translatis Monialibus in Monasterium Sanctissimae Trinitatis; modo obscurum est, an binae Missae celebrari debeant in Ecclesia dictorum Patrum? negativum prodiit responsum, definitumque est celebrationem peragi in Ecclesia Sanctissimae Trinitatis: *Spoletana Leg.* 23. *Maii* 1722. *dub.* 1.

19. Eques Joannes Stephanus Guazzi jure legati praescripsit haeredi onus celebrandi tot Missas *dalli Rev. PP. di S. Agostino al mio Altare, e non vo-*

(179) Ut referat, an Oratorium, de quo agitur, situm sit in loco publico, et ad illum accessus habeatur per publicas vias, sive situm sit in loco clauso, ad modum Castri, itaut Dominus ejusdem possit libere claudere januas domus, seu Castri, et plantam judicialem tam antiqui, quam moderni status confici mandet, et transmittat ubi autem contra prohibitionem Archiepiscopi continuaverint Patres celebrare in dicto Oratorio, ac justificetur recursus eorumdem ad Judices Laicos S. C. injungendum censuit, quatenus celebrationem in eodem Oratorio suspendat, donec dicti Patres recursui hujusmodi renunciaverint et absolutionem a censuris, in quas incurrerunt, ab Archiepiscopo reportaverint: *Regist. Lit. Lib.* 24. *die* 13. *Junii* 1711.

lendo potendo supplire li sudetti Padri... prego il Rev. Capitolo ec. Explevit Legatum haeres, sed sequuta translatione urbis Cerviae ad locum Mari viciniorem, et habita a Patribus facultate antiquum Conventum cum Ecclesia destruendi, et novum aedificandi in nova Civitate, facta est controversia de Missarum celebratione; S. C. Missas esse celebrandas in Ecclesia Patrum, non in Cathedrali judicavit: *Cervien. Leg.* 24. *April.* 1723.

20. Quum postulatum fuisset; an in Capella publica Patronali B. Johannae Portugalliae Principissae possint celebrari Missae votivae tam solemnes quam privatae, aliaeque ex particulari devotione, etiam per Sacerdotes dictam Capellam visitantes absque Licentia Parochi?

21. Et an Sacerdotes, sive seculares sive Regulares ad celebrandas Missas votivas eligi possint a patrona Fundatrice et successoribus in patronatu absque arbitratu praedicti Parochi? S. C. ad utrumque affirmativum dedit responsum quoad privatas tantum: *Portucallen.* 11. *Januar.* 1727. *d.* 4. *et* 5.

22. Missae celebrandae cum eleemosynis conquisitis occasione Exercitiorum spiritualium in Oratorio Societatis S. Mariae de Libertate in eodem Oratorio non autem in Ecclesia Parochiali S. Mamantis, intra cujus limites situm est Oratorium seu Sodalitii Ecclesia, sunt explendae: *Bononien.* 15. *Maii* 1728. *dub.* 12.

23. Sacra ordinata a Petro de Agazzis sunt facienda in Ecclesiis a testatore designatis sub poenis Arbitrio Ordinarii: *Bergomen. Red. Miss.* 10. *Julii* 1728. *dub.* 1.

24. Quum Ecclesia Civitatis Rubensis Patrum Ordinis Praedicatorum ruinae esset proxima, iidem PP. novam construere cogitarunt. Interim destinata fuit portio novae Ecclesiae, et etiam pars Claustri pro rebus sacris perpetrandis claudendo omnia opportunis tabulis, et cum janua in via publica aliaque ex parte novae Ecclesiae pro Patrum commoditate. Petierunt proinde benedictionem a proprio Episcopo, sed ab eo denegata, Episcopus Vigiliensis illam impertivit. Sed locus fuit dubitandi, an sit celebratio Missarum in dicto Oratorio licita, aut quomodo providendum? responsione protelata jussum est ut scribatur novo Episcopo pro informatione, et voto, non retardata interim celebratione Missarum, et usu in Oratorio, de quo agitur: *Ruben.* 7. *April.* 1731. *dub.* 1. *et* 2. Deinde licitam esse celebrationem in illo Oratorio dictum est: 28. *Julii ejusd. anni d.* 1.

25. Sacerdos Antonius Bazzonus dotem constituit beneficii fundati in Ecclesia Parochiali oppidi Cavatoris, in quo ortum habuerat, et Cappellano imposuit onus ter unaquaque hebdomada sacrificandi in Ara Sanctissimo Rosario dicata. Inde idem fundator Missas celebrari mandavit in Ecclesia S. Sebastiani. Fundatio probata fuit a Vicario Capitulari, ita tamen ut sacrum unum conficeretur in Altari Sanctissimi Rosarii, alia duo in Ecclesia S. Sebastiani, et hac conditione collatum fuit beneficium. Ast Fundator denuo mutata voluntate celebrationem trium Missarum in Ecclesia Parochiali ad normam primae dispositionis praecepit ideo quod planum non erat, S. C. definiens binas Missas in Ecclesia S. Sebastiani celebrandas aperuit: *Aquen. Celeb. Miss.* 12. *Januar.* 1732.

26. Patres Reformati S Francisci non tenentur praestare patientiam pro celebratione Missae quotidianae, qua suos haeredes Balthassar de Magistris gravavit, soluta Patribus pro utensilibus praestatione, sed esse locum translationi dictae Missae ad aliam Ecclesiam non arbitrio haeredis, sed ab Episcopo de-

signandam: *Papien. Oner. Miss.* 12. *Decem.* 1733. *dub.* 2.

27. Celebrationem Missae injunctae ex praecepto Joseph Verzaglia testatoris in die sui Anniversarii exequendam esse non dumtaxat in Altari Privilegiato existente in Ecclesia Conventus Ordinis Servorum B. M. Civitatis Caesenae, verum in singulis Altaribus Privilegiatis omnium aliarum Ecclesiarum dictae Civitatis peragi posse S. C. existimat: *Caesenaten. Oner. Miss.* 14. *Junii* 1738. *dub.* 1.

28. Neque dictarum Missarum numerum, qui celebrandae essent in omnibus Altaribus Privilegiatis dictae Civitatis, in solis geminis Altaribus Ecclesiae dicti conventus persolvi posse decernit: *Ibid. dub.* 2.

29. Missas, pro quibus Comes Carolus Blanchettus Sacerdos haeredi Caesari Blanchetto reliquit annuam summam libell. 200. enumerandam Conventibus S. Gabrielis in Ecclesia Omnium Sanctorum, in qua ibi sepulcrum elegit, et cui plurima auri, argenti, gemmarumque legata dedit, non in Ecclesia haeredibus testatoris benevisa, sed in praefata Ecclesia Omnium Sanctorum celebrandas esse decernitur: *Bononien. Leg. Miss.* 15. *Decem.* 1742. *confir.* 12. *Januar.* 1743.

30. Maximilianus Nardellius, et Dominicus Donatus Sacerdotes Ecclesiae Parochialis Matricis, et Receptitiae oppidi S. Viti ob suspicionem sacrilegi homicidii ad poenam temporalem condemnati fuerunt. Expleta poena gratiam ambo obtinuerunt absolutionis, et dispensationis ab irregularitate, dummodo Missas lectas et non solemnes tantum celebrarent in privata Ecclesia, et extra Parochialem, et Matricem. Hoc elati rescripto postularunt inde gratiae extensionem super facultate Missas celebrandi in quibuslibet Ecclesiis etiam Parochialibus, sed postularunt incassum: *Ostunen Redint. ad Particip.* 24. *April.* 1751. *dub.* 1. *confir.* 19. *Junii ejusd. anni.*

31. Licentiam ab Episcopo Nepesino agendi sacra in sua Dioecesi Fabricio Paolangeli denegatam validam esse S.C. putavit: *Nepesina* 20 *Aug.* 1757. *d.* 1.

32. Legatum Missarum relictum a Joh. Antonio Tagliaferri Sodalitio Sacrarum Stigmatum ad quod post obitum Uxoris delata haereditas fuit, occasionem praebuit quaestionis quoad Missarum celebrationem. Hac de causa S. C. censuit, ut Missae praescriptae a dicto testatore non possint celebrari in quacumque Ecclesia Societatis praedictae terrae Montani haeredi institutae benevisae, sed sunt celebrandae in Ecclesia Patrum Minorum Observantiae dictae terrae, in quorum Ecclesia est erectum Sodalitium; etiamsi locus a defuncto minime fuerit assignatus: *Ariminen. Celeb. Miss.* 12. *Martii* 1757. *dub.* 1.

33. Sacrificia Missae, quorum Dignitates, et Canonici Ecclesiae Collegiatae S. Bartholomaei Civitatis Siclis reductionem precati sunt, ac eleemosynae incrementum obtinuerant, facienda esse in Altaribus a testatoribus designatis privative a Dignitatibus, et Canonicis Ecclesiae Collegiatae; itaut incrementum praedictum stet loco distributionum quotidianarum, S. C. jussit: *Syracusana Miss.* 10. *Martii* 1759. *d.* 2.

34. Adversus Indultum a Canonico Ugolino caecitatis infortunium passo impetratum, ut mensibus hyemalibus posset celebrare in Ecclesia commodiori Missam quotidianam Capellaniae, quam obtinet, institutae in Ecclesia Hospitalis, et Conservatorii Puellarum Caesenae, reclamarunt ejusdem conservatorii Puellae, quia ipsis commodum aufertur quotidie Sacrum audiendi. Hae obreptionem allegarunt, quod ille Canonicus reticuerit facultatem celebrandi per alium expresse concessam in Capella-

niae fundatione. Examinata in S. C. questione, Indultum exequendum haud esse mandavit: *Cesenaten. Ind.* 24. *Novem.* 1759. *confir.* 12. *Januar.* 1760.

35. Capitulo Ecclesiae Collegiatae SS. Petronii, et Prosperi terrae Lugi licere Legata Missarum alterius suppressae Collegiatae implere in ejus Ecclesia, exceptis Legatis Essani, et Zannelli solvendis in Ecclesia Parochiali antea pariter Collegiata S. Francisci de Paula, resolutum fuit: *Imolen. Jur. Par.* 20 *Decem.* 1760. *dub.* 5.

36. Missas a testatore Petro Meloni relictas S.C. mandat celebrari in Ecclesia Archipresbyterali Bagnariae, et ad Altare Divi Antonii Patavini, ubi testator humari voluit, qua resolutione confirmantur Decreta Episcopi occasione Pastoralis Visitationis edita anno 1755. et 1756. Ac nonnisi injuria hodierni Capellani despecta plurium annorum consuetudine ab ea recedere praetendunt, et liberum sibi esse putant sacris ubique operari: *Imolen. Leg.* 12. *Martii* 1774. *dub.* 1.

37. Quum pius testator Defendens Brussti Novariensis Capellaniam erigi de nonnullis suis bonis mandasset, haeredes eam ob aes alienum haud erexerunt, sed nonnullas Missas de consilio Theologi celebrare curarunt. Ob id dubitatum inter cetera fuit; an et in qua Ecclesia celebrandae sint reliquae Missae in praeteritum celebratae, et intra quod temporis spatium? responsum est, ad D. Secretarium cum Sanctissimo pro observatione contractus anni 1750. et 1751. (180): *Novarien.* 7. *Aug.* 1779. *dub.* 4.

38. Et ad postulatum, an Missae in futurum celebrandae sint in Ecclesia Monialium S. Augustini Novariae. Nam Canonici Ecclesiae Cathedralis concessa eis bona restituere detractabant? idem pariter responsum dedit S. C: *Ibid. dub.* 7.

39. Canonicis Ecclesiae Cathedralis pro tempore indulgendum esse, ut Missas a Canonico Jacobo Ghilini testatore relictas possint celebrare extra Cathedralem praedictam juxta Episcopi votum (181) facto verbo cum Sanctissimo S. C. censuit. *Alexandrina* 10. *Decem.* 1785. *dub.* 5.

40. Iisdem Canonicis singulis, ut termille Missas pro tempore praeterito celebrandas, eorum quilibet pro contingenti rata in Ecclesia benevisa celebrare possit, indulgendum esse juxta votum Episcopi (182) intra terminum ab eodem praefigendum facto verbo cum Sanctissimo S. C. respondit: *Ibid. d.* 8.

41. Sacerdos Dominicus Eufemi unam possidet ex Capellaniis, quas fundavit Joseph Quatrini oppidi Amandulae cum onere quotidianum sacrum celebrandi *sempre in Altare privilegiato dentro qualunque Chiesa di questa Terra*. Alteram obtinet Dominicus Scagnoli. Ambo, ut celebrare, liceat sacra in suburbanis Amandulae Ecclesiis, pos-

(180) *Vide not.* 37. *pag.* 29.

(181) Haec habet Episcopus „ Nec leve si non quoad omnes, saltem quoad plerosque Canonicos, praesefert incommodum Missarum hujusmodi celebratio in ipsamet Cathedrali Ecclesia ex integro peragenda, et quoad illos praesertim ex eis, qui ex suis praebendis aliarum Missarum ibidem celebrandarum onere sunt gravati, adeo ut nullo prorsus tempore, ne illo quidem quoad a jure, sacrisque Canonibus permittitur, quodque in praedicta Cathedrali bimestre non excedit, vacare quesant „ Et concludit videri sibi " quod indulgendum sit Canonicis Oratoribus, ut vacationum saltem diebus 60. in alia cuique commodiori Ecclesia Missas hujusmodi valeant celebrare: *die* 16. *Novem.* 1785 §. *Quintum*.

(182) Ait „ ut Missis hujusmodi quanto citius satisfaciat e re foret eorum singulis permittere, ut illas in ea Ecclesia celebrent, quae sive in hac Civitate sive extra eamdem commodior unicuique fuerit, modo in libro exposito in Sacrario dictae Cathedralis illas describant " *die* 26. *Novem.* 1785. §. *Denique*.

tulant. S. C. annuit juxta votum Archiepiscopi (183) *Firmana* 29. *Aug.* 1789.

42. Legatum ab Anna Travaglini haeredi Zacchejo impositum *di una Messa quotidiana perpetua che si possa celebrare nell'Oratorio di Casa* adjectaque eidem haeredi lege, ut Sacerdos Augustinus Vannucci arcarius ejus quaestor, atque unus ex testamentariis exequutoribus *Vita sua naturale durante stia in casa colla tavola, e Messa quotidiana*. Sicuti declaratur unam Missam quotidianam importare, ita eamdem celebrari qualibet Ecclesia, et post ejus obitum arbitrio haeredis decernitur: *Spoletana Leg.* 16. *Junii* 1792. *d.* 1.

43. Episcopus Santandriensis juxta majorum morem in rebus dubiis S. C. consuluit; an vigore Bullae Cruciatae celebrari valeant quotidie plures Missae in Oratorio privato pro unica Missa concesso? et negativum responsum habuit *Santandrien. Dubia super Bulla Cruciatae* 15. *Julii* 1797. *dub.* 1.

44. Et ad alterum dubium an satis Missae de praecepto faciant diebus festis omnes indiscriminatim, qui Missam in Oratorio privato audiunt, dummodo Bullam Cruciatam habeant? pariter S. C. negativum dedit responsum: *Ibid. d.* 2.

Reliqua *Vide Oratorium* §. *VI.*

§. V.

Missa: a quibus celebratio possit, ac expleri debeat.

1. Episcopus Andriensis Edictum promulgavit, ne sub poena suspensionis a divinis admitti debeant ad celebrandum in Ecclesiis tam Secularium, quam Regularium Sacerdotes exteri absque expressa ejusdem licentia. Huic Edicto obstitit Abbas Monasterii S. Mariae de Miraculis Congragationis Cassinensis fretus Indulto speciali Sixti V. Pont. Max. Re in S. C. delata Sacerdotes exteros valere Missas celebrare in Ecclesia S. Mariae de Miraculis Civitatis Andriae absque licentia Episcopi in vim Brevis Sixti V. *Andrien. Edict.* 29. *Novem.* 1710. *dub.* 1.

2. Quoad permanentiam vero dictorum Sacerdotum in Civitate, ut in praefata Ecclesia celebrare valeant, ac de praefixione temporis, S. C. distulit resolutionem: *Ibid.* Inde posse eosdem per quinque dies celebrare resolvit: 24. *Januar.* 1711. *dub.* 2.

3. Ac Edictum Episcopi prohibens Æditiis Ecclesiarum admissionem Sacerdotum exterorum non comprehensorum in dicto Brevi ad celebraudum absque licentia ejusdem Episcopi afficere etiam Æditiuos dictae Ecclesiae firmatur: *Ibid. dub.* 2. *confir. ibid.*

4. Paullus de Matthaeis legavit non nulla Loca Montium Archiconfraternitati Sanctissimi Crucifixi in Ecclesia S. Marcelli Urbis erectae onere celebrationis Missae Solemnis in Capella Ecclesiae Aracaeli adjecto. In adversum trahitur; an possit Societas celebrationem Missae praedictae committere Sacerdotibus Secularibus, seu celebrari curare a Patribus S. Francisci teneatur? Negativum ad primam, affirmativum ad secundam partem praebuit responsum: *Romana Eleemos. Miss.* 5. *Sept.* 1716. *dub.* 2.

5. Celebrationem Missarum quas Franciscus Sgamba in Ecclesia S. Mariae de Platea, et in altera Ecclesia S. Josephi implendas reliquerat, a Capellanis deputandis ad rationem tantum manualis elemosynae, praevio investimento fructuum, manutentione exequendam; non vero a Sacerdotibus grega-

183) Qui petitioni favens, inquit „ Ecclesiae rurales, quae sitae sunt in oppidi districtu, comprehendi posse inter Ecclesias oppidi videntur; eoque magis, quia testator casus non exclusit, sed generaliter ad quascumque Ecclesias oppidi ipsius arbitrium, de quo agitur, concessit " *Ead. caus.* 8. *Aug.* 1789. §. 1.

riis celebrari debere S. C. putavit: *Firmana Leg.* 12. *Febr.* 1729. *dub.* 3.

6. Missarum celebratio, quae incumbit Societati Sanctissimi Sacramenti in Ecclesia Cathedrali erectae ex diversis testatorum dispositionibus, facienda est a Capitularibus tantum Ecclesiae praedictae uti etiam Episcopus demandavit: *Bituntina Miss.* 19. *Novem.* 1729. *dub.* 2. Postea reclamante Societate et praeferri illos, qui bona ejusdem conducunt exoptante; S. C. quoad Missas lectas esse Capitulares, dummodo per se ipsos celebrent, praeponendos: 20. *Aug.* 1735.

7. Religiosos Ecclesiae S. Francisci ad Ripam anteferri debere in celebratione Missarum a Martha Picconea praescriptarum, non vero in libero haeredis arbitrio esse deputare quoscumque alios Sacerdotes S. C. definivit. Nam testatrix haeredes onere Missarum in dicta Ecclesia implendo gravavit: *Romana Oner. Miss.* 12. *Januar.* 1732. *dub.* 1. *confir.* 22. *Martii ejusd. anni.*

8. Missarum celebratio, ad quam Hospitale S. Johannis Evangelistae Civitatis Tyburis tenebatur, non ad Patres Dominicanos, et Minores Observantes spectat, sed in potestate Fratrum Ordinis S. Johannis de Deo sita est, quibus cura, et administratio illius Hospitalis concredita fuit, celebrandi Missas per seipsos, vel per alios. Ita statutum est: Etsi antea persolvi onus in Ecclesiis PP. Praedicatorum, et Min. Observ. consueverit: *Tyburtina Celeb. Miss.* 24. *Sept.* 1735. *dub.* 1.

9. Patres Carmelitae Excalceati, quibus vigore transactionis initae cum haeredibus Petri Francisci Pellegrini incumbit onus explendi Capellaniam ab illo in Ecclesia Collegiata S. Mariae oppidi, modo Urbis Mathelicae institutam possunt onus praedictum absolvere per Regulares arbitrio eorumdem Patrum, nec sacrificia per Sacerdotem Secularem in eadem Collegiata offerenda sunt. Testator enim haeredibus eligendi sibi presbyterum benevisum facultatem dederat: *Camerinen. Capell.* 19. *Novem.* 1735.

10. Pro celebratione Missarum in Ecclesia S. Mariae Paradisi eligi debere Religiosos ejusdem Ecclesiae, utpote a testatrice Magdalena Galimberta electos, et in consuetudine longaeve septuaginta, et ultra annorum privative ad alios quoscumque Sacerdotes ad celebrandum constitutos, non vero esse in arbitrio haeredis deputare alios Sacerdotes, decisum fuit: *Mediolanen. Celeb. Miss.* 12. *Maii* 1736. *dub.* 1.

11. Missarum sacrificia, quae in Parochiali Ecclesia oppidi Tiliani immolanda sunt per Alexandrum Arcella, et Ignatium Saraphinum patronos, et Missarum onere gravatos, exteris Sacerdotibus iisdem benevisis, soluta tamen eleemosynae unius caroleni juxta Episcopi decretum, committi posse, Sacerdotibus dicti oppidi contradicentibus, S. C. censuit. *Alexanen. celeb. Miss.* 26. *Januar.* 1743.

12. Dominicus Caballo Annae pater solebat, dum viveret, annuam eleemosynam dare Patribus Observantibus, ut sacra quaedam peragerent pro anima Victoriae Monti; ad hoc onus Annam Mariam teneri S. C. definiit, inde decrevit non esse in arbitrio ejusdem Annae committere illarum celebrationem Sacerdoti Seculari sibi beneviso: *Uxentina Leg.* 13. *Januar.* 1748. *dub.* 2. *confir.* 27. *April. ejusd. anni.*

13. Solebat, dum spiritum ducebat, Dominicus Caballo Annae pater annuam eleemosynam dare Patribus Observantibus, ut sacra quaedam peragerent pro anima Victoriae Monti; post illius obitum Anna per aliquot annos id servavit; nuper cessavit. Sed vocata in jus a Patribus, ea ad S. C. confugit, minime teneri putans nulla

cogente obligatione, sed sola patris, ac sua pietate mota. S. C. autem teneri decrevit: *Uxentina Leg.* 13. *Januar.* 1748. *dub.* 1. *Confir.* 27. *April. ejusd. anni*.

14. Celebratio Missarum, quas Joseph Ruffo, Archidiaconus Gaballus, et Johannes Dattilo reliquerunt absolvendas in Altari SSmae Trinitatis, et Bmae Virginis erecto in Ecclesia PP. de Observantia S. Francisci, privative spectat ad dictos Patres, non autem in voluntate Annae Mariae Gaballo vertitur alios deputare Sacerdotes in actu, de quo agitur, excepto legato Archidiaconi Gaballo, qui Patres praedictos non respexit in onerum satisfactione; sed haeredibus ea imposuerat: *Uxentina Celeb.Miss.* 13. *Januar.* 1748. *dub.* 1. *confir.* 27. *April ejusd. anni*.

15. Et quoad dictam celebrationem Archidiaconi Gaballo tenentur Patres praedicti praestare patientiam, ut in eorum Ecclesia Sacerdotes seculares Missas celebrent, solitis utensilibus et non spectata reductione: *Ibid. dub.* 2. *confir. ibid.*

16. Haeredibus Leonardi Justiniani licet operam dare, ut in Altari sub invocatione S. Liborii in Eccclesiae S. Mariae Misericordiae extra oppidum Montis Raynaldi, et intra Parochiam existentis a proprio Capellano, et Sacerdotibus exteris tam Missae lectae, quam cum cantu in Anniversario celebrentur: non autem invitandi sunt Sacerdotes terrigenae pro Missis lectis; et Missae in dicto Anniversario ca[illegible]ri privative a Parocho debent: *Firmana Jur. Paroch.* 2. *Decem.* 1747. *d.*6.

17. In disquisitionem venit, an celebratio Missae quotidianae relictae a Laurentio Galliero spectet privative ad Patres Pradicatores Civitatis Cherii, in quorum Ecclesia ipse testator fuit humatus; seu nitatur in Hospitali Majoris dictae Urbis ejus haeredi testamentario electio Capellani ad nutum amovibilis, solutis tamen utensilibus PP. Praedicatoribus? S. C. respondit negative ad primam partem, affirmative ad secundam, et ad mentem (184): *Taurinen. Celeb. Missae Quotid.* 20. *Maii* 1752. *dub.* 1.

18. Celebratio Missae solemnis in Ecclesia Cathedrali absente Episcopo spectat ad Archidiaconum primam ipsius Ecclesiae Dignitatem. *Nebbien.* 17. *Novem.* 1753. *dub.* 1. *Confir.* 9. *Febr.* 1754.

19. Ad dubium, an Missae ordinatae a Johanne Antonio Tagliaferri Sodalitio Sacrarum Stigmatum terrae Montani celebrari possint a Presbyteris secularibus per dictam Societatem eligendis, seu celebrandae a Patribus Minorum Observantiae dictae terrae, in quorum Ecclesia sacra aguntur? ut scribatur Episcopo juxta mentem (185) S. C. respondit: *Ariminen. Miss.* 12. *Martii* 1757. *dub.* 2.

20. Missas, pro quibus Dignitates, et Canonici Ecclesiae Collegiatae S. Bartholomaei Civitatis Siclis reductionem deprecati sunt, ac elemosynae incrementum obtinuerant, celebrandas esse in Altaribus a testatoribus designatis privative a Dignitatibus, et Canonicis Ecclesiae Collegiatae; itaut incrementum praedictum stet loco distributionum quotidianarum, S. C. jussit: *Syracusana Miss.* 10. *Martii* 1759. *d.* 2.

(184) Et mens est, ut praeferantur Oratores Dominicani in casu de quo agitur " *Ead. caus.* 20. *Maii* 1752.

(185) Mens est, ut Episcopus quoad Missas, de quibus agitur, illarum medietatem per Sacerdotes Societatis tantum, alteram vero medietatem per ipsos Fratres Min. Observ. celebrari mandet " *Regist. Lit. Lib.* 31. *die* 12. *Martii* 1757.

21. In Oratorio S. Rocchi Societatis SSmi Nominis Jesu una cum Ecclesia, et Hospitale Patribus Ordinis Praedicatorum subjectis oppidi Viqueriae admitti nequeunt ad celebrandum tam Seculares, quam Regulares absque licentia Prioris Conventus contra formam Cap. VIII. Instrumenti die 2. Decem. 1577. addendo S. C. ad mentem: *Derthonen. Visit.* 26. *Januar.* 1760. *dub.* 20.

22. Quum Patres Minores de Observantia suetam quorumdam Missarum Legatorum eleemosynam manualem, quam Sodales SSmi Rosarii in eorum Ecclesia manentes tradebant, quadam pretensa reductione freti, recusassent, et celebrationi renunciassent, suspensum et incertum pendet, an in quolibet reductionis casu dicti Patres anteferendi sint in celebratione Missarum, de quibus agitur? esse praferendos decisum est: *Fossenen.* 9. *April.* 1766. *d.* 2.

§. VI.

Missa quoad celebrationis diem, et horam.

1. S. C. censuit Episcopo dandum esse decretum alias ab eadem S. C. editum, nempe Constitutiones Synodales disponentes, ut diebus festis Missae celebrandae non sint in aliis Ecclesiis, nisi absoluta Missa in Ecclesia Parochiali, esse observandas; ita tamen ut Missa in Ecclesia Parochiali hora opportuna celebretur: *Sanctae Agathae Gothorum* 25. *Maii* 1625.

2. Rescripsit S. C. de rigore non posse prohiberi, ut Missae non celebrentur ante Missam a Parocho non celebratam: *Urbinaten.* 27. *Junii* 1641.

3. Ad dubium, an presbyter, qui tenetur rationem beneficii pro die certa celebrare, si dicta die aliqua festivitas occurrat possit differre implementum talis obligationis ad effectum eadem die celebrandi in Ecclesia, ubi ipsa festivitas solemni pompa peragitur, recipiendo eleemosynam, et hoc sub praetextu consuetudinis loci, ne in dicta Ecclesia competens Missarum numerus desideretur? respondit, dandam esse declarationem alias editam *in Civitatis Castellanae* 8. *Aug.* 1648. *d.* 2., et inhaerendo pariter declarationibus alias editis negative: *Clusina Celeb.* 12. *Julii* 1670.

4. Censuit S. C. dandam esse declarationem alias factam *die* 12. *Aug.* 1651. *in Cajetana tenoris seq.*, de rigore non posse prohiberi, quominus in aliis Ecclesiis Missa celebretur ante Missam a Parocho non celebratam: *Suessana* 9. *Sept.* 1679.

5. Censuit dandam esse declarationem alias factam 8. *Sept.* 1627. *tenoris seq.*, a Parocho prohiberi non posse quominus in alia Ecclesia Missa celebretur ante Missam Parochialem non celebratam: *Senogallien.* 8. *Febr.* 1681.

6. Anno 1563. Pius Papa IV. Pont. Max. concessit, ut in Collegiata, et Parochiali Ecclesia S. Paulli Venetiarum nocte Natalis Domini celebrari posset Missa prima noctis hora; quo privilegio Rector, et Presbyteri Ecclesiae pacifice usi sunt; at paucis ab hinc annis ab ejus usu destiterunt. Modo supplicant pro facultate redeundi ad usum praedictum juxta privilegium concessum; sed S. C. negativum dedit responsum: *Venetiarum* 13. *Julii* 1720.

7. Inter cetera, quae leguntur in testamento Francisci Senecheti haec habentur: *Oltre agli altri obblighi di Messe perpetue ordina il detto, che se ne dichino due altre perpetue la settimana.* Hinc quaeritur, an liberum esse debeat dictis Patribus celebrare easdem Missas quibuscumque diebus infra quamlibet hebdomadam? Missas esse celebrandas diebus a D. Secretario designandis, auditis Patribus, et Monialibus, rescripsit: *Spoletana Leg.* 23. *Maii* 1722. *dub.* 2.

8. Celebrationem duarum Missarum a pio testatore Josepho Versaglia ordinatam in quolibet die solemnitatum Festivitatis B. M. V. ac ipsius SSmi Filii Jesu, dumtaxat non esse in duobus Festis solemnibus B. M. Septem Dolorum, nempe in tertia Dominica Septembris, et in Feria sexta post Dominicam Passionis; sed in omnibus solemnitatibus dictae SSmae Virginis, et D. N Jesu infra annum occurentibus, faciendam praescribitur: *Cesenaten. Oner. Miss.* 14. *Junii* 1738. *dub.* 3.

9. Decretum Episcopi Segnensis, in quo interdicebat celebrationem Missarum lectarum, dum ipse Episcopus Missam Pontificaliter celebraret, vel Sacrum solemniter die Jovis cum Expositione SSmi Sacramenti perficeretur; et etiamsi ex gravi causa persolvendae sint, minime pulsarentur tintinnabula, quod sub poena suspensionis jusserat; non esse validum declaratur, sed quoad tintinnabulorum sonitum Decretum Episcopi fuit probatum: *Segnen. Decret.* 22. *Novem.* 1749. *dub.* 3.

10. In publico Oratorio, quod Familia Testa in Agro oppidi Castri Novi Foliani possidet, die qua celebratur festivitas S. Francisci, Missarum celebrationem absolvi debere duabus horis ante meridiem arbitrio Episcopi S. C. mandavit: *Placentina Fest.* 14. *April.* 1764. *dub.* 3.

11. In Oratorio Misericordiae Civitatis Sarzanae, utpote publico, centum ab hinc annis extructum pro celebratione Missarum in omnibus solemnioribus Festis, in die Paschatis Resurrectionis Missas celebrare licet: *Lunen. Sarzanen Celeb. Miss.* 4. *April.* 1772.

12. Rescripserat S. C., ut Rector Ecclesiae S. Bernardini oppidi Montis Galli, cui Communitas habitationem, et olei pro Lampade, ceraeque pretium subministrabat in scutis 12., quique annuum habebat reditum 60. circiter scutorum, teneretur quolibet die festo celebrare, et applicare Missam pro populo. Nunc ead. S. C. respondit eumdem Rectorem non teneri in eadem Ecclesia ter in hebdomada cujuslibet mensis diebus ferialibus sacrum pro populi commoditate facere: *Asculana* 29. *Aug.* 1789. *dub.* 3.

13. Julius Caesar Sampietro Missam sub auroram in Ecclesia Patrum Minorum Conventualium celebrandam quotidie praevia solutione scut. 50. monetae Pedemontis, scut. 20. nempe monetae Romanae reliquit. Patres absque legitima facultate quotidianum onus ad Missas 200. reduxerunt, postea sequuta est concordia. Inde absoluti sunt, et celebrarunt diebus Dominicis, et festis de praecepto. Sed ne Patres amplius ferrent celebrationem primo mane cum tenui eleemosyna Julii unius, dubitarunt de viribus concordiae absque superiorum consensu initae. Hinc haeredes pii testatoris recurrunt, ut facultas celebrandi qualibet hora indulgeatur. Et favente Episcopo S. C. gratiam impertita est juxta ipsius votum: *Fossanen. Celeb. Miss.* 15. *Junii* 1793.

14. Promotori pro tempore devotionis SSmi Rosarii permittenda est celebratio Missae lectae sub auroram feriae V. in Coena Domini in Ecclesia S. Dominici Bononiae, et additur, ad D. Secretarium cum SSmo; nam ex immemorabili consuetudine hoc factum est, et ideo confirmatio praesumpta Concessionis Apostolicae ducebatur: *Bononien.* 14. *Martii* 1795.

Missa quoad Celebrationem per se ipsum *Vide Capellanus* §. *VIII.*

§. VII.

Missa quoad Celebrationis moralem, vel physicam potentiam.

1. Jacobo Paradisi Sacerdoti, et Canonico Ecclesiae Cathedralis denegatur facultas celebrandi Missam propter

morbum Paralyticum, quo laborat, qua de causa ab Ordinario fuerat suspensus. Et revera ex testimonio plurium Sacerdotum et Clericorum constat, quod post absolutam Missam, fuerunt in corporali particulae Hostiae Consecratae adinventae, et quod aliquae ex Calice guttae Sanguinis oeciderunt: *Civitatis Castellanae* 21. *Maii* 1718.

2. Quidam Sacerdos de nefando scelere accusatus, a Curia Card. Urbis Vicarii ad triremes per septennium damnatus fuit, et licet trasmissus, nunquam tamen remigravit, quia toto condemnationis tempore Hospitalis S. Barbarae servitio addictus fuit. Expleto poenae tempore facultatem Missam celebrandi petiit. Haec tamen petitio repulsam passa est: *Lavellana, seu Romana* 6. *Julii* 1726.

3. Indultum celebrandi Missam S. C. inficiatur Sacerdoti Bernardino Giorgini Canonico Ecclesiae Cathedralis, ob grave dedecus, ac deformitatem in celebrando ex diuturno podagrico, et Chiragrico morbo provenientem, atque etiam ob non probatos bonos mores: *Sarsinaten*. 21. *April*. 1792.

4. In pedes ex maligno carcinomate a septennio consistere nequit Sacerdos Carolus Ascanj Plebanus S. Viti; eodemque tempore a celebratione se abstinuit Missae. Prae nimia modo rei familiaris angustia Indultum postulat celebrandi submissis genibus, eique favet Episcopus, sed S. C. audiendum minime censuit: *Forosempronien*. 14. *Decem*. 1793.

5. Sacerdos Ferdinandus Pizzarro non potest nisi dorsali fulcro alicujus scamni innixus, Missae sacrificium facere, et ita per se accedere ad cornu Epistolae, et Evangelii nunquam vero genuflectendo, neque ad Populum, cum opus sit, se convertendo; sed reliquas caeremonias rite peragit. Idcirco supplicat idem Sacerdos pro facultate celebrandi sacrum in Oratorio privato, et licet Episcopus faveret, S. C. tamen ivit inficias: *Casertana* 27. *Aug*. 1796.

Missa Conventualis *Vide Archidiaconus* §. *V. Archipresbyter* §. *VI. Beneficiati* §. *III. Canonici* §. *IV. Capitulum Ecclesiasticum* §. *V. Dignitates Ecclesiasticae* §. *IV. Mansionarius* §. *V. Praepositus* §. *IV. Presbyteri* §. *IX*.

Occasione Visitationis Apostolicae innotum fuit Monachis S. Agathae ad Montes, ut recurrerent ad S. Congreg. Concilii pro declaratione; an applicatio Missae Conventualis in eadem Ecclesia sit libera? quia nulla aderat in dicta Ecclesia obligatio ex piis testatorum dispositionibus. Et S. C respondit *Affirmative*. *Romana* 19. *April*. 1704. De hac causa loquitur Ursaya *Discept. XXXII. tom. II. part. I. per tot.*

§. VIII.

Missa quoad Eleemosynam, et in qua summa taxari debeat.

1. S. C. definivit Sacerdotem non posse novam stipem recipere, et duabus obligationibus unica Missa satisfacere, nisi in fundatione expresse cautum sit, ut non teneatur sacrificium applicare: *Aretina* 28. *April*. 1629.

2. Eleemosynam pro qualibet Missa per Regulares celebranda in eorum Ecclesiis esse taxandam arbitrio Ordinarii juxta morem regionis deciditur: *Romana* 15. *Januar*. 1639. *dub*. 2.

3. Ad propositum dubium an possit Episcopus prohibere sub poena Censurarum Laicis, ne pinguis stipendium taxae solvant Sacerdotibus tam Secularibus, quam Regularibus Missam celebrantibus, et ut iidem Sacerdotes illud accipere non possint etiam a sponte dantibus? respondit S. C. prohiberi non posse; ideoque moderandum Decretum: *Pistorien*. 16. *Januar*. 1749.

4. Ad petitionem cujusdam Canonici rescripsit S. C. Oratorem non ob-

stante allegata consuetudine, et quamquam in fundatione non habeat onus celebrandi, et applicandi Sacrificium, non posse diebus, quibus per vices juxta tabellam Ecclesiae Missas celebrat, applicare Sacrificium pro sibi elargientibus eleemosynam: *Alexandrina* 20. *April*. 1653.

5. Quidam testator reliquit Ecclesiae S. Johannis Nationis Bononiensis scut. 500. quae impendi voluit in favorem dictae Ecclesiae ut perpetuo ex fructibus dictae summae eadem Ecclesia, seu ejus Deputati teneantur celebrari curare tot Missas defunctorum pro anima dicti testatoris, quot fructus ratione juliorum trium pro qualibet Missa. Quum vero planum fuisset: an Sacerdoti celebranti pro anima testatoris debeatur eleemosyna juliorum trium in singulis Missis, sive eleemosyna solita unius julii, et reliquum cedat commodo Ecclesiae. S. C. deberi Sacerdoti celebranti solitam eleemosynam tantum, reliquum vero cedere ad commodum Ecclesiae, sancivit: *Romana Leg*. 3. *Aug*. 1658.

6. Supposito triplici valore Missae, primo pro Pontifice, seu Episcopo, secundo pro Sacerdote, tertio pro eleemosynam elargiente, ortum est dubium quod S. C. approbante Alex. VII. declaravit, nulli Sacerdoti, qui debitam sibi sacrificanti portionem fructus (secundum nempe) non reservet, posse pro ejus applicatione aliam eleemosynam accipere praeter illam, quam accepit ab eo, pro quo Missam offerre tenetur; ac proinde casum hunc esse comprehensum in decretis alias per eamdem S. C. Concilii editis, quibus prohibetur, ne duplex stipendium pro unica Missa recipiatur; *Neapolitana* 25. *Januar*. 1659.

7. Ad dubium, an Sacerdos, qui unum stipendium accepit pro celebratione Missae, et sic cum obligatione applicandi fructum satisfactorium nempe pro defuncto, et aliud stipendium cum obligatione applicandi fructum impetratorium, nempe pro infirmo, possit unica Missa utrique obligationi satisfacere? respondit S. C. quoad primam partem non posse satisfacere, quo vero ad secundam habere locum: *Dubium* 13. *Decem*. 1659.

8. Disceptatum quum esset; an locum haberent Decreta generalia edita anno 1625 a S. C. et approbata ab Urbano VIII. Pont. Max. quoad dub. X. (186) quando Sacerdos, cui Missae celebratio cum minori eleemosyna commissa est, non ignorat majorem primo Sacerdoti tributam fuisse, et nihilominus ipse contentus est minori, intelligens alioquin ab eo primo Sacerdote celebrationem sibi non committendam proindeque minorem etiam eleemosynam sibi de futuram esse; S. C. censuit in hoc casu locum habere praemissum Decretum anni 1625. *Romana Eleemos*. 23. *Aug*. 1664.

(186) ,, Decimo; An Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemosyna major solita pro celebratione Missae, debeant dare eandem integram eleemosynam iis, quibus Missas celebrandas committunt: An vero satis sit, ut dent celebrantibus eleemosynam consuetam? respondetur " Ad Decimum, debere absolute integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse " *Const. Cum saepe* Urbani VIII. 21. *Junii* 1625. *in fin*. (*Bull. Rom. Tom. 1. Part. 1. pag*. 335.) In hoc Decreto nulla mentio fit poenarum inflictarum contra transgredientem; sed tria dubia excitata fuere super eodem in Congr. Concilii 5. *Julii* 1664 *in Anconitana Eleemosynae*. 1. An Sacerdos illud transgrediens, peccet mortaliter? 2. An muneri suo satisfaciat? 3. An ad restitutionem teneatur? ad quae respondit S. C. Ad 1. peccare mortaliter. Ad 2. Negative in casu, et ad effectum, de quo agitur, hoc est, non satisfacit muneri suo, quoad distributionem eleemosynae, licet satisfaciat, quoad Sacrificium Missae. Ad 3. Affirmative.

9. Quum Pio Monti Mortuorum relicta fuisset Massaria quaedam adjecto onere celebrationis ex ejus fructibus tot Missarum ad rationem duorum Carolenorum pro unaquaque; et expeteretur declaratio; an Pius Mons teneretur tradere celebranti dictos duos carolenos, an vero unum juxta solitam eleemosynam manualem et alium sibi posset retinere titulo, et causa impensarum? S. C. dandas esse Declarationes editas in *Romana* 3. *Aug*. 1658. (187) *Theatina* 7. *Julii* 1668.

10. Mandavit Comitissa Victoria Maria Muti celebrationem Missarum binarum quotidie cum elemosyna duorum Juliorum pro qualibet, excludendo erectionem Capellaniae, seu Beneficii, sed tantum celebrationem praedictam. Quaeritur modo an possit dari substituto eleemosyna, quae in usu est retento sibi eo, quod superest? negative S. C. respondit: *Romana Retent. Stipend. Miss.* 7. *Maii* 1672.

11. Clerus stante incremento pretii rerum, quae pro vitae conservatione sunt necessariae, petiit augmentum etiam eleemosynae Missarum. S. C. audita relatione Prioris Lerenae S. Jacobi de Spatha in Provincia Legionensi eidem benigne commisit, ut veris existentibus narratis pro Missis perpetuis in posterum fundandis taxam eleemosynae augeat ad octo regalia monetae nuncupatae de Villon, pro Missis autem manualibus ad quatuor. Et perspectis tabellis, fundationibus, testamentis, aliisque documentis, et vocatis, qui fuerint vocandi, onera hactenus accepta, vel fundata gratis moderetur, atque reducat ad rationem quatuor regalium pro qualibet Missa. Ita tamen, ut si reditus augeantur, vel causae incrementi taxae hujusmodi cessent, augeatur proportione servata numerus ipse Missarum, qui in actu Visitationis praesertim erit inspiciendus: *Nullius Lerenae* 7. *Decem*. 1673.

12. Sacerdotes obligati ratione beneficii, Capellaniae, Legati, aut stipendii quotidie hostiam coelestem immolare, diebus licitae vacationis pro aliis celebrando, nequeunt stipendium pro hujusmodi celebratione recipere: *Collen. Celeb. Miss.* 18. *Sept*. 1683. *dub*. 4.

13. Cavit in suo testamento Card. Corradus; ut quotannis celebrentur Missae 30. in Ecclesia S. Gregorii a Sacerdote eligendo a P. Rectore Societatis Jesu cui solvantur pro eleemosyna scuta annua 10. Modo non patet, an Sacerdos sic electus a P. Rectore possit dare alteri Sacerdoti eleemosynam, quae more est, retento sibi quod superest negativum datum est responsum: *Dubium Retent. Eleemos. Miss.* 21. *Febr*. 1688.

14. Quum Card. Corradus in testamento jussisset celebrari singulis annis Missas 30. in Ecclesia in honorem S. Gregorii Deo dicata a Sacerdote eligendo a Rectore Domus Professae Societatis Jesu, cui solvi mandaverat pro eleemosyna scuta decem annua ex reditibus suae haereditatis expensam fuit hoc dubium an Sacerdos sic electus a Patre Rectore possit dare alteri Sacerdoti, ad hoc ut celebret dictas Missas in praefata Ecclesia S. Gregorii juxta eleemosynam consuetam, retento sibi eo, quod superest? S. C. rescripsit *negative: Romana Eleem. Miss.* 17. *Julii* 1688.

15. Rescriptum fuit a S. C. taxandam esse stipem ad rationem Manualis eleemosynae in Urbe consuetae, detractis tamen ex eisdem fructibus haereditariis scutis quatuor pro singula Missa quotidiana ratione utensilium Sacrorum Supellectilium pro hujus Mis-

(187) *Vide num.* 5. *praec.* §.

sae celebratione: *Romana* 26. *Martii* 1689.

16. Episcopus narravit Sacrosanctum Missae sacrificium quodammodo vilescere dum Sacerdotes quotidie se offerunt, celebrando ad rationem tenuis eleemosynae dimidii Julii pro qualibet Missa; unde supplicavit ut disciplinis competentibus S.C. quid observare debeat, evidenter ostendat, an ipse statuere possit eleemosynam manualem unius integri Julii pro qualibet Missa, imponendo poenam celebrantibus pro minori quantitate? S. C. responsum dedit affirmativum, quoad eleemosynam manualem: *S. Severini Eleemos. Miss.* 16. *Julii* 1689.

17. Episcopus disputanda proponit haec dubia. Primo, quanta esse debeat eleemosyna Missarum Manualium?

18. Secundo, quanta esse debeat pro perpetuis non taxatis a fundatoribus? S. C. respondit ad utrumque, attendendam esse consuetudinem Loci, vel Legem Synodalem, quatenus adsit, sin minus statuendam esse ab Episcopo eleemosynam competentem ejus arbitrio: *Aprutina* 15. *Nov.* 1698. *d.* 1. *et* 2.

19. Et ad dubium An Sacerdos possit possidere plura beneficia, vel Capellanias, quarum Onera ab ipso impleri integre nequeant, et an Sacerdos possit celebrationem committere alteri Sacerdoti pro eleemosyna inter eos conventa retento sibi quod remanet ex fructibus Capellaniae, seu Beneficii? rescripsit, affirmative, dummodo aliter in fundatione cautum non fuerit: *Ibid. dub.* 3.

20. Dubia an Sacerdos possit se offerre celebrare Missas perpetuas alterius Capellaniae pro minori eleemosyna quam consueverit assignari? et quatenus, negative.

21. An, in quas poenas incurrat Sacerdos Missas pro minori eleemosyna celebrans? explanavit S. C. rescribendo affirmative ad quartum, et ad quintum satis provisum in antecedentibus; injungendum tamen censuit Episcopo, ut pro viribus suadeat adamusim observari Decreta Urbani VIII. Const. *super celebrat. Miss. Ibid. dub.* 4. *et* 5.

22. Quum Catharina de Zuccaris imposuisset haeredi onus tot Missarum, quot ferre possent fructus percipiendi ex bonis haereditariis, praescripta eleemosyna ad rationem trium Carolenorum pro quaque Missa, Officiales Seminarii cui portio haereditatis obvenerat, supplicarunt declarari; an ipsis liceret Missas celebrari facere per proprium Capellanum, soluta eleemosyna Manuali unius caroleni, applicando in usus Seminarii alios duos Carolenos? et affirmativum datum est responsum: *Sancti Severi* 18. *Julii* 1699.

23. Privilegium, ut ex reditibus Capellaniarum, et eleemosynis Missarum votivarum; seu Manualium, pro quibus plures Missae celebrari debent, quilibet ex Capellanis percipere possit summam librarum sexcentum pro unica tantum Missa in die celebranda, iisdem concessum Capellanis de Massa S. Mariae de Vineis nuncupatis non esse per Const. Innocentii XII. Pont. Max. super Celebratione Missarum (188): sublatum S. C. firmavit, et insuper jussit, ut apponeretur tabella in loco cospicuo Ecclesiae cum expressione Privilegii: *Januen. Celeb. Miss.* 26. *Novem.* 1701. *dub.* 1.

24. Deputatio Procuratoris pro re-

(188) Relata in *Const: Cum saepe* ejusd. Pontificis 21. *Junii* 1625. (*Bull. Rom. Tom. r. Part. p.* 335.) Quum autem post haec Decreta quaedam pravae Doctorum opiniones vulgatae fuerint, in seqq. Propositionibus expressae, videlicet = Post Decretum Urbani potest Sacerdos, cui Missae celebrandae traduntur, per alium satisfacere, collato illi minori stipendio, alia parte stipendii sibi retenta = Duplicatum stipendium potest Sacer-

cipienda eleemosyna Missarum, quae celebrantur in Ecclesia Cathedrali ad Capitulum non ad Episcopum spectat et quoad eleemosynas Sacrorum, quae inmolantur in Capellis in Cathedrali existentibus, et ad Societatem pertinentibus, servari solitum S. C. praecipit: *Sarnen.* 27. *Junii* 1705. *dub.* 4.

25. Quum a pio testatore Marco de Vecchiis Missam perpetuam hebdomadalem celebrari in Capella S. Nicolai terrae Morroni mandatum fuisset, nulla praefinita eleemosyna; S. C. quaesita taxari ad manualem debere constituit: *Larinen. Reddit. Rat.* 10. *Maii* 1710. *dub.* 3.

26. Horatius Pigna Archiconfraternitati Ecclesiae S. Jacobi Incurabilium Urbis loca sex montium cum onere perpetuo tot Missarum, quot reditus ferrent, legavit. Susceptum fuit legatum cum taxatione ad rationem eleemosynae perpetuae, ac reductionis in casu diminutionis, prout evenit, ac reductae fuerunt. Sed S. C. voluit Missas esse cebrandas ad rationem eleemosynae manualis non perpetuae: *Romana Oner. Miss.* 11. *Maii* 1709. *dub.* 3.

27. Et quoad praeteritas Missas providendum esse auctoritate Card. Protectoris fuit resolutum: *Ibid. dub.* 4.

28. Jacobus Vinea gravavit Jo. Bernardum Stratam Nepotem, et haeredem institutum, ac Successores Masculos onere Missarum 84. cum eleemosyna solidorum 10. pro qualibet, et in extinctione Lineae Masculinae eleemosynam auxit. Modo PP. Carmelitae B. M. de Carmelo, quibus celebrationem reliquit deberi durante testatoris linea, majorem eleemosynam solid. 10. autumant. Sed Curia Episcopalis in favorem haeredis decrevit, et decretum hoc S. C. sustineri affirmavit: *Asten. Eleemos. Miss.* 29. *Martii* 1710. *dub.* 1.

29. Celebratione relicta nonnullarum Missarum PP. Silvestrinis à Comite Petro Martino Ambrosio, de eleemosyna, ut Patres cum haeredibus suis convenirent, idem Comes voluit. Onera receperunt Legatarii juxta legantis dispositionem, et cum eleemosyna infimae taxae Curiae Episcopalis. Taxam hanc. S. C. approbavit, decrevitque nec augendam, nec minuendam esse: *Camerinen. Eleemos. Miss.* 18. *Novem.* 1713. *dub.* 1.

30. Paullus de Matthaeis legavit loca 43. Montium Archiconfraternitati Sanctissimi Crucifixi in Ecclesia S. Marcelli erectae, ut quotannis Missa cum cantu in Ecclesia S. Mariae de Aracoeli celebraretur. Constat cum cantu illam fuisse celebratam. Sed Conventus instat pro eleemosyna illarum pro annis 39. e converso Societas praesumptam solutionem opponit. Desuper S. C. consulta, censuit summam aliquam non deberi Sacrario, et PP. S. Mariae de Aracoeli pro celebratione Missae solemnis per ipsos celebratae quoad praeteritum; quo vero ad futu-

dos pro eadem Missa licite accipere, applicando petenti partem etiam specialissimam fructus ipsimet celebranti correspondentem, idque post Decretum Urbani VIII. = Non est contra justitiam pro pluribus Sacrificiis stipendium accipere, et Sacrificium unum offerre; neque etiam est contra fidelitatem, etiamsi promittam promissione, etiam juramento firmata, danti stipendium, quod pro nullo alio offeram annuum legatum pro anima relictum, non durat plusquam per decem annos = Quae omnes praepositiones die 24. *Sept.* 1665. prescriptae sunt ab Alex. VIII. Decreta Urbani VIII. de celebrat. Miss. confirmavit Innoc. XII. *Const. Nuper* 23. *Decem.* 1697. (*Bull. Rom. Tom. IX. pag.* 464.) Inde ad tolendum execrabilem abusum circa Missarum eleemosynas, sive a Sacerdotibus, sive ab Ecclesiasticis quibuscumque, sive etiam a Laicis collectas, et Minori celebranti tributas accessit *Const.* Bened. XIV: *Quanta cura* 30. *Junii* 1741. (*Bull. ejusd. Tom.* I. *pag.* 25.) qua in Ecclesiasticos suspensionis, in laicos excommunicationis poena infligitur.

rum celebretur Missa de requiem cum eleemosyna juliorum 15: *Romana Eleemos. Miss.* 5. *Sept.* 1716. *dub.* 1.

31. Eleemosyna Missarum, quae celebrantur diebus Dominicis, et festis, ac applicantur a Capellanis Curatis amovibiliter a Capitulo Ecclesiae Cathedralis deputatis pro exercitio curae animarum persolvenda est a Capitulo, non ab Archipresbytero: *Ferrarien.* 18. *Martii.* 1719. *dub.* 6.

32. Ac eadem eleemosyna desumenda est non ex fructibus praebendae singulorum Canonicorum, sed ex Massa distributionum; *Ibid. dub.* 7.

33. Eleemosyna pro Missis tam lectis, quam cantatis, quae ex commissione Societatis Sanctissimi Rosarii a Canonicis Ecclesiae Collegiatae, ubi ea recepta fuit, celebrantur, juxta morem loci est prestanda: *Regien.* 5. *Aug.* 1719. *dub.* 3. (189)

34. Quaesitum quum esset, an pro Missis, quas Aegidius Ursinius de Vivariis pro sua anima celebrari jussit, et hucusque celebratis a PP. Barnabitis annua semper eleemosyna scut. 60. quae in omni eventu fructuum diminutionis, in instrumento acceptionis legati constituta est, debita fuerit?

35. Atque an ex eisdem fructibus locorum Montium ante omnia sit detrahenda, et numeranda pecuniarum summa quae pro redintegratione eleemosynae Missarum celebratarum, ad instiusmodi annuam rationem sexaginta scutorum? ad utrumque respondit S. C. ad mentem: *Romana Susp. Oner. et Redint. Eleemos. Miss.* 17. *Januar.* 1722. *dub.* 1. *et* 2.

36. Supplex Libellus SSmo Duo Nro exhibitus fuit, in quo pauperes Sacerdotes, qui ut plurimum vivunt ex eleemosyna Missae, instant, ut manualis, quae in Urbe est ad rationem unius julii pro qualibet Missa augeatur. De hac petitione in S. C. actum est, quae justo examine libravit, nihil esse innovandum addendo ad Mentem: (190) *Urbis* 13. *April.* 1726.

37. Non est praestanda eleemosyna Parocho, intra cujus Paroeciae limites adest Societas S. Mariae de Libertate vel alteri per eum deputando celebranti Missam, tam pro consecratione, quam pro consumatione Sanctissimi Sacramenti, quod in exercitiis spiritualibus a dicta Societate peragendis in proprio Oratorio, seu Ecclesia exponitur. Nam S. C. Missas praedictas esse celebrandas absque stipe praeceperat: *Bononien.* 15. *Maii* 1728. *dub.* 8.

38. Eleemosynam solvendam a sodalitio Sanctissimi Sacramenti, quod fuit erectum in Ecclesia Cathedrali, pro Missis Fundationum, piorumque Legatorum a Capitularibus Ecclesiae praedictae celebrandis, ad manualem praestandam esse dummodo major non sit eleemosyna a benefactoribus taxata, S. C. decidit, addiditque ad mentem (191): *Bituntina Miss.* 19. *Novem.* 1729. *dub.* 3.

(189) Advocatus Dominicus Ursaya scripsit in hac causa in favorem Capituli, et suas exposuit rationes in *Discept. Eccl. XXIII. tom.* 3 *part.* 2. *per tot.*

(190) „ Mens est, ut agatur cum Card. Vicario super observantia Decretorum pertinentium ad utensilia, et ad non transmissionem Missarum extra urbem " ait Bened. XIV. *Inst. Eccles. LVI. num.* 23. *tom.* 11. *pag.* 386. qui Sum. Pont. obiens munus Secretarii S. C. Concilii eruditum edidit Discursum, in quo referuntur fundamenta, tam pro, quam contra instantiam promotam de incremento eleemosynae Missae manualis in urbe: *relat. in Thesaur. Resol. S. C. C. tom.* 3. *pag.* 307.

(191) Mens est, ut Episcopus Sacerdotem Padula Confraternitatis Priorem ad redditionem rationis suae administrationis Juris remediis, et prout Juris fuerit adigat, atque compellat, relictis in suspenso expensis occasione causae in S. C. agitatae factis, et recognoscat an Missarum, et Anniversariorum onera in praeteritum rite, et recte juxta testatorum dispositiones adimpleta fuerint, et

39. Stipem pro Missis celebrandis juxta dispositionem Gasparis Probstat solvendam non esse ad rationem manualis; itaut non liceat Archiconfraternitati unum julium pro singulis Missis sibi retinere solutis tamen utensilibus S. C. definivit; *Romana Eleemos. Miss.* 16. *Junii* 1731.

40. Quum Marcus Antonius de Horentiis Archihospitali S. Spiritus in Saxia 15. Loca Montium donaverit, ut duos dies anniversarios cum Missis cum cantu et lectis in Ecclesia S. Silvestri PP. Theatinorum ad Montem Quirinalem celebrare operam daret, utque dictis PP. pro duobus anniversariis quatuor scuta traderentur una cum 50. libris cerae albae; missas privatas celebrare Patres recusant, nisi de iisdem quoque sit eis satisfactum. Sed S. C. mandat, ut onus celebrandi Missas privatas in anniversariis incumbat PP. Theatinis cum ea eleemosyna, quam eis testator assignaverat, neque esset aliquid supplendum; et respective, ut quinque in singulis anniversariis Missae lectae celebrarentur, sancivit: *Romana Sub. Dot. et Celeb. Miss.* 1. *Decem.* 1736. *dub.* 2. *confir.* 20. *Julii* 1754.

41. Dum inficiatur S. C. Missarum reductionem quam postulavit Abbas Collegiatae Ecclesiae S. Jo. Baptistae oppidi Angriae, mandat, ut eleemosyna a Societate S. Mariae de Monte Carmelo dicti oppidi haeredis instituta a Camillo Coppola, ad granos 15. pro qualibet Missa augeretur: *Nucerina Paganorum Reduct. Miss.* 21. *Maii* 1735.

42. Canonicus Hieronymus Leonardellius moriens praecepit, ut suae haereditatis medietas in tot Missarum celebratione in Altari privilegiato peragenda impenderetur, et medietas altera in eleemosyna pauperum infirmorum Urbis suae Arimini erogaretur. Camillus Martinellius Clericus Regularis Theatinus in Urbe degens, testatoris ex Matre Nepos supplicavit pro facultate celebrandi Missam quotidianam cum eleemosyna obolorum 20. ex reditibus Canonici Leonardelli pro celebratione Missarum destinatis detrahenda; sed supplicavit incassum: *Ariminen.* 14. *Janar.* 1741.

43. Quum esset a Canonicis, et Beneficiatis Collegiatae Ecclesiae S. Agricolae Avenionis investigatio postulata, an Eleemosyna Missarum tam adventitiarum, quam fundatarum integra dari debeat celebrantibus; seu potius, an et quae pars detrahi possit, et in quem usum adplicanda? responsum prodiit, ut servetur solitum, dummodo pars detracta integre adplicetur in beneficium Sacrarii Ecclesiae: *Avenionen.* 21. *Aug.* 1734. *dub.* 1.

44. Haeredes de Albertis non tenentur alium fundum annui reditus scut. 15. praestare pro Missis, et Anniversariis pro anima Josephi de Albertis fundatoris celebrandis; neque repertis insolvibilibus relictorum censuum debitoribus, tenentur pro sacris jam celebratis eleemosynam solvere: *Albanen.* 10. *Martii* 1742. *dub.* 1.

45. Reductio eleemosynae juliorum trium ad manualem unius julii, ut reliquum cederet commodo Ecclesiae S. Antonii Patavini haeredis scriptae a Victoria Falaschi, non fuit a S. C. denegata: *Civitatis Castellanae Eleemos. Miss.* 15. *Decem.* 1742.

46. Eleemosyna Missarum pendenda Beneficiatis, Clericis Beneficiatis, et Capellanis Valtrinis Basilicae SS. Laurentii, et Damasi, qui debent Missas ordinatas a Canonico Pasqua in casu deficientiae, vel incapacitatis Capellanorum

demum invigilet tam pro eorumdem onerum implemento in futurum, quam pro dicti decreti S. C. observantia: *Regist. Lit. Lib.* 27. *die* 19. *Novem.* 1729.

Choralium celebrare, taxanda non est ad rationem unius julii, sed ad rationem obul. 16. cum dimidio pro qualibet Missa juxta dispositionem praedicti Canonici. Etiamsi hic nullam mentionem eleemosynae in casu substitutionis fecisset: *Romana Leg.* 8. *Febr.* 1744. *dub.* 2. *confir.* 22. *Januar.* 1746. *dub.* 1.

47. Eleemosyna Missae cum cantu in Capella S. Antonini Ecclesiae Parochialis Montis Raynaldi celebrandae ex dispositione Ansuini Justiniani a Parocho, casu quo nequit Capellaniae Rector solitam pro Missis cum cantu suppeditare, debetur: *Firmana Jur. Par.* 2. *Decem.* 1747. *dub.* 3.

48. Atque eleemosyna manualis juxta Regionis morem debetur eidem Parocho canenti Missam in Officiis Animarum Purgantium ex collectis eleemosynis: *Ibid. dub.* 4.

49. Majus Hospitale urbis Cherii a Laurentio Galliero sub onere, ut Missa quotidiana celebraretur a Patribus Ordinis Praedicatorum in Altare S. Vincentii, haeres institutum, eleemosynam ad formam manualis tradere tenetur: *Taurinen. Celeb. Miss. Quotid.* 20. *Maii* 1752. *dub.* 3.

50. Quum Communitas Presbyterorum Parochialis Ecclesiae B. M. V. de Mari Urbis Barchinonis ex causa reductionis censuum assignatorum in dotem operis pii Missarum fundati a Sacerdote Johanne Padrell eleemosynam non integre tribuere intenderet; surrexit Sacerdos Jo. Leopoldus Padrell fundatoris consanguineus, ac vocatus, et S. C. oravit. Haec ad eleemosynam Missarum celebratarum cum absolutionibus solvendam juxta liquidationem coram Ordinario faciendam praedictam Communitatem condemnavit: *Barchinonen. Oper. Pii seu Miss. Quot.* 22. *Julii* 1758. *dub.* 3.

51. Dignitates, et Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Bartholomaei Civitatis Siclis exposuerunt plurima esse in eorum Ecclesia Sacrorum, agendorum onera ex legatis, donationibus, et exiguum esse in ea urbe numerum Sacerdotum; itaut auctum fuerit eorum stipendium, et Sacerdotes inibi celebrare pro Caroleno diffugerint. Propterea diminuta etiam Ecclesiae dote, postularunt reductionem Sacrorum et respective incrementum eleemosynae, et obtinuerunt reductionem, sed incrementum arbitrio Episcopi commendatum est: *Syracusana Miss.* 10. *Mart.* 1759. *dub.* 1.

52. Eleemosynae Manuales Missarum a piis benefactoribus datae in Capsula reponi debent, et una ejusdem Clavis retinenda est a Priore Conventus S. Mariae Pietatis Ordinis Praedicatorum Oppidi Vigueriae ad formam Capituli 7. instrumenti diei 2. Decem. 1577. etiamsi Societas Sanctissimi Nominis Jesu inibi erecta adsit: *Derthonen. Visit.* 26. *Januar.* 1760. *dub.* 19.

53. Et Eleemosynae Missarum per modum provisionis celebratarum a Patribus Conventus praedicti in eorum Ecclesia tempore Interdicti Oratorii sunt a Sodalibus satisfaciendae: *Ibid. d.* 22.

54. Patres Carmelitae Conventus Vulturis, ad quos spectat jus nominandi Capellanos, et administratio dotium Capellaniarum fundationis Jo. Augustini Capelli admittere substitutum, illique eleemosynam solvere renuerunt; etiamsi nulla adsit fundatoris celebrandi lex. Hinc decretum fuit, Patres praedictos deberi Capellano substituto integram eleemosynam pensitare pro Missis usque nunc celebratis, et in posterum celebrandis: *Januen. Capell.* 25. *April.* 1761. *dub.* 4.

55. Quaesitum fuit juxta quam rationem Stipendium Missarum, quas demandavit Petrus Melonius Sodalitio Divi Antonii Patavini Bagnariae sit taxandum? rescriptum prodiit, ut servare-

tur Decretum Episcopi anni 1764. (192): *Imolen. Leg.* 12. *Martii* 1774. *d.* 3.

56. Presbyteri Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae Villae *della Puelba de Lillet* nuncupatae majorem Eleemosynam precati sunt pro Missis celebrandis in Ecclesiis extra dictam Villam, ac itinere unius horae dissitis, necnon sub auroram, et sub meridiem, et responsum tulerunt, pro aliquali honorario ratione laboris, et incommodi arbitrio Episcopi: *Celsonen. Red. Mis.* 1. *Martii* 1777. *dub.* 2.

57. Haeredes Josephi Ciambella de terra Vineanelli fundatoris Capellaniae neglexerunt nominare Capellanum; qui Missas celebraret ad rationem duorum juliorum pro qualibet ab ipso demandatorum; sed Missas tamen celebrare fecerunt a pluribus, diversisque Presbyteris, soluta eleemosyna unius tantum julii, julio altero penes se retento. Hac Sacerdos Entitius Ciambella studuit de causa declarari, an ipse, aliique, qui Missas cum eleemosyna unius tantum julii celebrarunt, integram petere valeant eleemosynam juliorum duorum a testatore pro qualibet Missa praefinitam? fuit voti compos factus, addendo S. C. ad mentem (193): *Civitatis Castellanae Eleemos. Miss.* 3. *Junii* 1780.

58. Raynaldus Narducci, et Isabella Pavoni Conjuges Capellaniam erigi in Ecclesia Parochiali S. Marci ad Altare S. Josephi onere adjecto celebrationis Missarum tot, quot ratione granorum duodecim pro qualibet ex reditibus haberi possint, praeceperunt. Verum praedicta eleemosyna, cum taxae in Civitate, et Dioecesi constabilitae non aequaretur, Episcopus arbitratus est, tot Missas celebrandas esse, quot ratione granorum viginti celebrari possent. S. C. in omnibus Episcopi votum probavit: *Pontis Curvi Cap. super Red. Miss.* 19. *Aug.* 1786.

59. Dubium propositum, an Beneficiati, et Loca Pia pro Legatis ad taxam Concilii Romani reductis solvere valeant manualem eleemosynam Sacerdotibus celebrantibus, retenta sibi excedenti summa? explicat S. C. respondendo quoad Beneficiatos affirmative juxta modum (194): Quo vero ad Loca Pia affirmative ad formam Decreti 3. *Aug.* 1658. (195): *Parmen. Dub.* 12. *Maii* 1792.

60. Cum Legatum ab Anna Travaglini haeredi Zacchejo impositum sit *di una Messa quotidiana perpetua che si possa celebrare nell'Oratorio di Casa;* adjectaque eidem haeredi lege, ut Sacerdos Augustinus Vannucci arcarius ejus quaestor, atque unus ex testamentariis executoribus *vita sua naturale durante stia in casa colla tavola, e Messa quotidiana;* quaesitum est de quantitate eleemosynae praestanda, et resolutum, deberi ad manualem ab Episcopo designandam: *Spoletana Leg.* 16. *Junii* 1792. *dub.* 2.

61. Episcopus desiderat facultatem augendi stipendium Missarum cujusdam Canonici Olorgia ab hispanico regali uno ad unum cum dimidio, dum legatum praeteuni eleemosyna neque Capitulum voluit recipere, neque aliqua ex Communitatibus religiosis etiam interpellatis. S. C. juxta votum Card. Relatoris (196) respondit: *Ecclesien.* 16. *Aug.* 1794. *dub.* 5.

(192) *Vide not.* 173. *praecedentem*.

(193) ,, Et mens est, ut Episcopus inquirat a Florentinis an haeredes celebrare fecerint annuatim Missas 70, et cogat haeredes eosdem nominare Capellanum ad formam testamenti Fundatoris " *Ead. caus.* 3. *Junii* 1780.

(194). Nempe ad formam declarationis octavae Decretorum generalium confirmatae in *Const. Nuper* Innocentii XII.

(195) *In Causa Romana Legati Vide num.* 5.

(196) Qui putat ,, Ad taxam igitur manualem in Ecclesiensi urbe constitutam solvenda e-

62. Plura in Congr. die 9. Sept. 1786. et 16. Aug. 1794. praeter praedictum dubium resoluta fuerunt, praesertim pro abolitione onerum Cathedralis Ecclesiae quae fundum amiserant, et reductione aliorum, quae adhuc cum sed imminutum habebant. Sed satis visa non fuit Capitulo hujusmodi reductio; iterumque ob aucta rerum pretia postulat per Episcopum incrementum eleemosynae Missarum, quibus ex piis fundationibus gravatur, a solidis nempe quinque ad hispanicum regale unum cum dimidio, seu obolos 12. romanos, sed S. C. rescripsit; satis provisum sub die 9. Sept. 1786., et 16. Aug. 1794: 18. *April*. 1795. Rediit petitio, et S.C. annuit juxta votum Card. Relatoris (197) 11. *Febr*. 1797.

Reliqua *Vide Capellanus* §. *I*.

§. IX.

Missa quoad Fundum.

1. Declaravit S. C. census non reputari bona stabilia ad effectum impendendi pro celebratione Missarum: *Fundana* 28. *Febr*. 1654.

2. Quum Patres S. Augustini Legatarii Victoriae Blanconi distraxissent erogando in proprios Conventus usus summam scut. 706. 60. ratam sortis scut. 1006. 75. cujus fructus ex mandato dictae Victoriae in tot Missas impendi debebant, S. C. eos damnavit ad depositum annuatim faciendum scut. 30., quoad usque occupetur integra summa scut. 706. 60. Iidem Patres modo subrogari censum scut. 200. pro intranti quantitate investimento peragendo, non retardato deposito, donec integre investimentum absolvatur efflagitant. Sed eorum petitioni S. C. non annuit. *Romana Miss*. 31. *Julii* 1717. *dub*. 3.

3. Haeredes de Albertis non tenentur alium fundum annui reditus scut. 15. praestare pro Missis, et Anniversariis pro anima Josephi de Albertis fundatoris celebrandis, repertis insolvibilibus relictorum censuum debitoribus: *Albaren*. 10. *Martii* 1742. *dub*. 1.

4. Jo. Dominicus Veneri duplici Missa quotidiana cum annua praestatione scut. 99. 50. haeredem suum oneravit. Jacobus Veneri haeres agnoscens universa haereditaria patrui bona, detracto aere alieno, longe imparia esse dictae suppeditationi conatur, ut una, et integra solutione scut. 906. 60. quae a Parochiali Ecclesia S. Catharinae, ubi testator unius Missae demandavit celebrationem, in emptionem praediorum, vel censuum convertatur, se, suosque haeredes a quacumque annuae quantitatis in posterum solvendae obligatione possit liberare. S. C. autem protelata responsione, firmari statum haereditatis testatoris coram Ordinario, qui auditis partibus, servatis servandis procedat prout de jure ad declarationem quantitatis bonorum, quae detractis detrahendis remanent libera pro implemento oneris Missarum, respondit: *Mantuana Red. Miss*. 2. *Junii* 1742. *d*. 2.

5. Testator Petrus Gavazzi Johanni Raini tot loca Montium praeberi putavit, quot responderent celebrationi duarum Missarum in singulis hebdomadis celebrandarum. Quatuor hic assignavit Loca Montium, quae satis non esse opinati sunt Exequutores testamen-

rit eleemosyna Missarum Legati, de quo agimus, alioquin illud interiturum testatus Episcopus " *Ead. caus*. 16. *Aug*. 1794. *in Rel*. 2. §. 6.

(197) Qui ait „ At brevi dicam, quod sentio, nulla scilicet injuria, immo summa ratione concedi posse Capitulo augmentum, quod postulat, eleemosynae Missarum, quae celebrari debent pro suis fundatoribus illius Ecclesiae Cathedralis " : Deinde docte, ac erudite plurimas affert solidas rationes ob quas concludit „: justissimum erit, et praeterea opportunissimum illorum Canonicatuum paupertatis adjuvandae " *Ead. caus*. 21. *Januar*. 1797. §. 14.

tarii; exoravit itaque Raini declarari in quanam quantitate sit locus assignationi? in quantitate quatuor Locorum Montium sancitum est: *Romana Fund. Miss.* 8. *April.* 1775. *dub.* 2.

6. Insuper Exequutores testamentarii loca praedicta in creditum EcclesiaeS. Mariae de Aracoeli transferenda esse censent, ne ob haeredis imperitiam, et maximam ejus ab Urbe longinquitatem fundatoris anima debitis Missarum suffragiis privaretur. Raini ob translationem illis contradixit, asserens Rev. Fabricam contra haeredem insurgere in casu non implementi. Ideo S. C. statuit, loca in creditum haereditatis cum vinculo oneris Missarum esse comparanda: *Ibid. dub.* 3.

7. Quum in occulto lateret; an in casu, quod detractis meliorationibus a Capitulo Cathedralis in bonis illi cessis factis, satis non sint reditus ipsorum bonorum ad celebrationem Missae quotidianae, supplendum sit cum aliis bonis haereditariis testatoris in praejudicium legitimae Capellae debitae? S. C. respondit quoad praeteritum in omnibus ad D. Secretarium cum SSmo: quo vero ad futurum ad D. Secretarium cum SSmo pro observatione contractus initi annis 1750. et 1751. (198) et Orator acquiescat. *Novarien.* 7. *Aug.* 1779. *dub.* 5.

8. Alexander Pilj haeredes Missae quotidianae onere temporali, ad vitam nempe haeredis proprietarii gravavit fiducia relicta, quae causa constituendi dotem in favorem Capellaniae perpetuae cum praedicto onere fuit declarata. Obtulerunt proinde fundum scut. 1000., quem satis non esse Episcopus Fanensis dixit, contradicentibus haeredibus proprietariis, qui esse legatum temporarium allegant. S. C. vero ad dubium; an et quomodo, et pro qua summa sit fundus Legati Missarum constituendus? responsum dedit affirmativum, assignato tamen fundo scut. 150: *Fanen. Capell.* 18. *Sept.* 1790.

9. Quum Mancinius vir primum Dorotheae Fiaschetti, deinde Catharinae Rusini in suos usus quaedam praediola dotalia, quae pro Legato Missarum quoad medietatem illae disposuerant, erogasset; haeres petiit facultatem solvendi quamdam summam ad effectum impendendi, ut haereditaria bona Mancini ab uno vel altero dotali debito liberentur; S. C. esse locum solutioni pecuniae numeratae juxta votum Episcopi non autem assignationi praediorum decidit. *Asculana Capell.* 3. *Mart.* 1792. *dub.* 2.

10. Episcopus tradidit fundos cuilibet legato, quibus Capitulum Ecclesiae Cathedralis gravatur, servata proportione ad numerum Missarum, pro quarum reductione tributa ei fuerat facultas anno 1786. die 9. Sept. Inde quaesitum est; an sit substituenda dicta assignatio? responsum juxta votum Card. Relatoris (199): *Ecclesien.* 16. *Aug.* 1794. *dub.* 7.

11. Opus pium Michael Raffanelli cum onere triplicis missae quotidianae, solemnis Officii pro Defunctis cum Sacerdotibus triginta, et cum Missis centum de trimestri in trimestre, omniumque functionum majoris hebdomadae in perpetuum instituit. Ad hoc opus fundus constituitur a S. C. in integra summa scut. 4618. 50. monetae romanae, quam Sodalitium SSmi Nominis Jesu erectum in Ecclesia S. Johannis Decollati Parmae, uti substitutum ad haereditatem, exegit pro haereditario fundo, ejusque

(198) *Vide not.* 37. *pag.* 29.

(199) Qui interponi auctoritatem S. C. super hac re implorat „ neque id ullo modo, vel instructioni meae, vel consequentibus vestris decretis adversatur " *Eadem caus.* 16. *Aug.* 1794. *it Rel.* 3. §. 6.

fructibus; nec non in scut. 361. 50: fructuum superextantium ad totum annum 1793. ex quibus ob defectum Sacerdotum tot celebrari nequeunt Missae; de tractis tamen omnibus expensis litis actae pro vindicanda haereditate in scutis 190. 50. *Parmen. Red. Oner.* 16. *Aug.* 1794. *dub.* 1. 2. *et* 3.

Reliqua *Vide Capellania* §. 3.

§. X.

Missa quando, bis in diem celebrare liceat, necne (200).

1. S. C. rescripsit, quod SSmus concessit licentiam ad sexennium tantum, ut in diebus festis Sacerdotes duas Missas celebrare possint cum eo tamen, ut in prima Missa a purificatione se abstineant, et cum aliis cautionibus adscriptis, aliis literis datis in similibus casibus, de quibus omnibus ipsi Sacerdotes a Vicariis foraneis admoneantur: *Comen.* 2. *April.* 1591. *dub.* 1.

2. Exposita haec consultatio fuit, an Episcopus absque Apostolico Indulto possit bis in die sacrificium offerre ex causa, quae supponitur, ut infra, nempe quum in Civitate, quam dicunt *della Assunta* in Provincia Paraquariensi pars Magna Nobilium domi se contineat, quod apparatu vestium decenti careat, ideo ut nobiles mulieres, ac viri e domibus ad templa educerentur, opus fuit Missam ante solis ortum celebrare. Sed non reperto Sacerdote, qui absque stipendio munus hoc subire vellet, Episcopus ipse Missam antelucanam Nobilium gratia, aliam vero paullo ante meridiem pauperum gratia celebrare sibi licuisse praetendit. S. C. respondit in casu proposito non posse; nam incomprehensibile visum fuit non adesse Sacerdotem: *Paraquariensi in Indiis Occiden.* 1. *Sept.* 1557.

3. Episcopus Adiacensis in Visitatione Sacr. Liminum exposuit, aliquos suae Dioecesis Parochos, cum duos parvos haberent pagos pauperes, et miserabiles, bis celebrare in diebus festis ex antiqua consuetudine ab Episcopis tolerata. Addidit praeterea, quosdam alios esse, qui ob locorum distantiam, et Parochiae incolarum incommodum idem sibi concedi exposcebant. Quum in his majore disceptatione opus esset, sedem consuluit Apostolicam, quae respondit, circa Indultum duas in diebus festis Missas celebrandi, quod ratione loci, ac distantiae petunt Parochi. S. C. in re adeo sancta nihil inconsulto, et absque sedula, et matura disquisitione concedendum rata postquam ab Episcopo explicite, ac distincte circa Locorum distantiam, et Parochiae incolarum numerum, et qualitates, et num alia commodiori ratione consuli possit, certior facta fuerit; ceterum pro sua pietate, et providentia id statuet, quod divino

(200) Excepto die Nativitatis Domini, et casu necessitatis non licet eidem Sacerdoti plures Missas eadem die celebrare *ex cap. sufficit dist.* 1. *de cons.* In die Nativitatis Domini tres Missae celebrari possunt *ex cap. nocte* 48. *de consecr. dist.* 1, *et cap. Consuluisti* 3. *de celeb. Miss.* 1. in media nocte in memoriam Christi Nativitatis, 2. in aurora in memoriam adorationis tali hora a Pastoribus factae, et 3 hora tertia diei in memoriam manifestationis omnibus factae, juxta Thelesphori Papae, qui hanc trium Missarum celebrationem instituit, intentionem *ex cap. nocte cit.* Hac de causa non possunt in ipsa nocte Nativitatis successive ad primam Missam statim celebrari aliae duae Missae, nec Communio praeberi fidelibus, nisi post auroram, non obstante privilegio ex decreto S. C. Rituum *in Pisauren.* 20. *April.* 1641, in quo decisum fuit, in nocte Nativitatis Domini post cantatam primam Missam nullo modo possunt aliae duae Missae immediate celebrari, neque fideles communicari, etiam quocumque usu in contrarium suffragante, qui tolli debet; quod Decretum confirmatum fuit 15. *Sept.* 1668. *in Januen.*, *et die* 22. *Novem.* 1681. *in Lucana, et die* 23. *Martii* 1685. *in Secun.*

cultui, et spirituali animarum saluti expedire censebit: *Adjacen*. 8 *Febr*. 1659.

4. Clemens XI. Pontif. Max. rogatus fuit ab Archiepiscopo Bracharensi, ut potestatem faceret in ejus Dioecesi Sacerdotibus ternas celebrandi Missas in die Commemorationis omnium Defunctorum, ut fidelium pietati consuleret, qui multas eo die eleemosynas pro Missarum celebratione conferebant. Re examinanda S. C. commissa, haec Archiepiscopi postulata rejecit: *Brachaten*. *Ind*. 14. *Martii* 1711.

5. Propositum fuit in S. C; an concedendum esset indultum, ut Sacerdotes Regni Castellae binas, tres vero Regulares celebrare possent Missas in die Commemorationis omnium defunctorum? et nihil fuit responsum (201): *Castellana* 2. *Maii* 1722.

6. Horatius d'Estienne de Caussegros Dynasta oppidi de Lioux a Calviniano errore ad Catholicam fidem revocatus sacellum domicilio suo proximum extruxit, in quo res sacrae diebus festis fieri possint; sed, quum tenues ei copiae essent ad Sacerdotem constituendum, ab Episcopo impetravit, ut Parochus dicti oppidi omnibus diebus festis binas Missas celebrare valeat. Nunc autem idipsum indultum per Pontificium diploma sibi donari postulat. Sed S. C. mandavit, ut adhiberentur diligentiae juxta mentem: necnon scriberetur Episcopo juxta instructionem: (202) *Apten*. *Indulti* 27. *Junii* 1733. Deinde negativum praebuit responsum; 8. *Maii* 1734.

7. Nonnullis Derthusensis Dioeceseos Parochis facultatem bis quolibet die festo, et Dominico celebrandi postulantibus eo quod ob Sacerdotum deficientiam complures ex oppidanis sacrificio carebant, S. C. ut scriberetur Episcopo juxta instructionem (203) rescripsit: *Derthusen*. 17. *Sept*. 1768. Ex relatione Episcopi necessitas comprobatur, et S. C. distulit resolutionem, et addit ad Card. Praefectum cum Sanctissimo: 26. *Novem*. *ejusd*. *anni* (204).

8. Coeduam ad vicennium conduxit sylvam Joseph Antonius Perez, extruxitque in ea sacellum, ut sacro diebus festis operariorum Colonia assisteret. Difficultas erat Sacerdotis celebrantis nec ullam ex oppidis vicinioribus spem habe-

(201) De qua Causa inquit Bened. XIV. qui eo tempore munus Secretarii laudabiliter S. C. C. fungebat (*de Sacros*. *Sacrif*. *Miss*. *lib*. 2. *cap*. 4. *num*. 10 *edit*. *Rom*. 1748. *pag*. 280.) „ Cum perspectum esset, quantum difficultatis ejusmodi contineret postulatio, in ejus honorem, cujus jussu postulata ad Sedem Apostolicam delata fuerant, captum fuit consilium, ut nihil responderetur, atque in hunc modum modeste ea petitio rejiceretur ".

(202) Exquisivit S. C. 1. An haberi possit alter Sacerdos, qui diebus festis sacrificet in publico Oratorio, de quo agitur. 2. Quanta sit distantia Ecclesiae Parochialis, et qualis conditio viae hiberno praesertim tempore. 3. Quot sint incolae non valentes comode accedere ad Ecclesiam Parochialem pro audienda Missa. 4. Quanta sit eleemosyna necessaria, ut alter Sacerdos Missam celebraret in dicto publico Oratorio. 5 An Dominus loci vere possit hujusmodi eleemosynam subministrare. 6. Denique an aliquid etiam possit contribui ab incolis, qui in eodem Oratorio Missam audirent: *Regist*. *Lit*. *Lib*. 28. *die* 27 *Junii* 1733, *et in Thesaur*. *Resol*. 20. *Aug*. 1768. *in vot*. *Secret*. §. 33.

(203) Instructio in eo versabatur, ut Episcopus referret de numero animarum, quibus constat unaquaeque ex Parochiis, quarum Rectores postulant facultatem Sacrificii oblationem iterandi, deinde exponeret quota pars Populi ex celebratione unius Missae divino Sacrificio careret, ac tandem significaret an aliqua subsit spes fore, ut ratione aliqua huic occurratur necessitati: *in Thesaur*. *tom*. 37. *pag*. 242.

(204) *In Thesaur*. *Resolut*. *Tom*. *xxxvii*. *pag*. 208. Adest impressum Votum R. P. D. Secretarii S C Concilii super hac causa, de facultate nempe a nonnullis Parochis petita bis in diebus festis celebrandi suadente necessitatis causa.

bat ille ob Sacerdotum penuriam: quum in oppidis finitimis Parochus et Ludi-Magister tantum invenirentur. Hinc Perez supplicat, ut facultatem alteri ex Ludi-Magistris ad vicennium illud celebrandi diebus festis duplicem Missam sub Auroram nempe in Oppido, procedente mane in Sacello Silvae indulgeret: Sed exoravit incassum: *Nicien.* 27. *Novem.* 1790.

§. XI.

Missa quoad Numerum ex piis Legatis adimplendum.

1. Card. de Asto Episcopus Anconae haeres institutus cupiens pie disponentis Comitis Jo. Francisci Mascioli voluntati obtemperare, in dubium venit super numero Missarum juxta ejusdem intentionem celebrandarum. Eum quippe constat bismille Missarum celebrationem demandasse simpliciter absque conditione, sed usque ad 7000. missas disposuisse sub conditione tamen, si Eques Bartholomeus intestatus decessisset. Quum autem hic facto testamento decesserit, videntur non fore celebrandae ultra bismille. Viceversa praedictus Bartholomaeus Missas decem mille exprimit, ut celebrentur quinque scilicet mille juxta mentem Jo. Francisci, quod sane ingerit dubium, an id evenerit ex errore, seu non recta fraterni testamenti intelligentia, eo quod ad illud se referat, aut expressio numeri Missarum per modum novae dispositionis sit recipienda? S. C. esse celebrandas in numero 10000. praeter alias 200. demandatas a Comite Jo. Francisco rem aperui t: *Anconitana Celeb. Miss.* 9. *April.* 1707.

2. Quum Altaristae Ecclesiae S. Mariae Castri novi per lapsum annorum 180 vigore dispositionis Antonii Ventura dumtaxat unam Missam annuam cum cantu celebraverint, provocati fuerunt a Rev. Fabrica ad peragendum praeter illam aliud sacrum quotidianum, uti habetur in testamento praedicti Antonii. Sed S. C. consulta non teneri resolvit. Nam tenuitas stipendii scut. 11., observantia vetustissima, ac tabellae descriptio pro illis stabant: *Recineten. Celeb. Miss.* 7. *Julii* 1708.

3. Etsi in tabella onerum legantur descriptae duae Missae privatae quotidianae totidemque solemnes in singulos annos quoad exequutionem voluntatis Mariae de Viguerad Ducissae de Aiguillon, S. C. testamento perpenso teneri Patres Missionis Urbis ad quinque Missas quotidianas, et duo Anniversaria, et duodecim Missas annuas in festivitatibus SS. Apostolorum, statuit: *Romana Oner. Miss.* 13. *April.* 1709. *dub.* 1. *confir.* 6. *Julii ejusd. anni.*

4. Et esse celebrandas Missas a singulis Patribus existentibus in domo Missionis tempore celebrationis Anniversariorum, non autem a duodecim Patribus tantum, licet probetur tempore legati duodenarium dumtaxat numerum Presbyterorum assignatum, et in domo fuisse: *Ibid. d.* 2. *confir. ibid.* (205).

5. Quoad Legata Missarum explenda ab Archiconfraternitate Ecclesiae S. Jacobi Incurabilium Urbis in tabella anno 1678. legitur: *Pro Antonina Marquina ab anno* 1594. *Missam unam*. Deinde paucis aliis interjectis: *Pro Antonina Marquina ab anno . . . Missam unam* Anno omisso. Quaesita de eodem S. C., unam Missam esse celebrandam putavit: *Romana Oner. Miss.* 11. *Maii* 1709. *dub.* 1.

6. Quum Jo. Dominicus Raynaldi Canonicus Basilicae S. Petri Urbis praecepisset erigendas tres Capellanias esse in

(205) Pro Presbyteris dictae Congregationis plurima congessit Advocatus Dominicus Ursaya, dum defensionem hujus causae suscepit, quod apparet *ex Discept. Eccl.* 111. *tom.* 5. *part.* 1 *per tot.*

favorem inservientium Sacrario; capitulum ejusdem Basilicae postulat; quis numerus Missarum taxari debeat pro qualibet Capellania, quia testator se expressit, celebrationem Missarum, *che comporterà l'annuo frutto di due mila Scudi di ciascuno*. Et S. C. respondit taxandas esse Missas ad rationem perpetuam juxta fructus more Urbis inspecto: *Romana Cap., et Dot.* 30. *April.* 1712. *dub.* 1.

7. Reliquit quamdam domum Rocchus Cincius Societati Conceptionis, et Corporis Christi in Ecclesia SS. Laurentii, et Damasi erectae, ut ex fructibus in perpetuum Missae celebrentur, et Societas numerum annuum Missarum 156. una cum solemni Missa constituit. Visitator Apostolicus futuris temporibus numerum 290. Sacrorum praefinivit. Ab hoc Confraternitas reclamavit exhibens observantiam annos 150. excedentem, quibus nunquam designatus numerus fuerat, ac Domus praedicta pensionem annuam locationis scut. 36. reddit. Est animadvertendum, quod Domus absque conductore remanere possit, ac exactorum, utensilium inpensae detrahi debeant. S.C. autem censuit, coadjuvandas esse probationes circa observantiam: *Romana Oner. Miss.* 9. *Febr.* 1715. Deinde ut iterum coadjuventur probationes, et ut interim celebrentur Missae ad manualem habita ratione fructuum, deducta expensa pro sacris utensilibus, jussit: 19. *Junii* 1717.

8. De nonnullis Legatis Missarum, quibus gravantur Clerici Regulares S. Mariae Magdalenae Urbis, S. C. judicavit esse continuandam celebrationem trium Missarum quolibet Mense praeter Anniversarium vigore piae dispositionis Deiphobi Balistrocchi, non autem esse augendum numerum Missarum; quum onus praefatum aperte ex testamento scateret: *Romana Oner. Miss.* 4. *Maii* 1715. *dub.* 2.

9. Nec faciendus major est numerus sacrorum ultra undecim pro quolibet Mense, de illis quae pro Legato Marcelli Rondanini sunt explendae, desumpta ratione duorum juliorum pro quolibet Sacrificio; licet testator celebrari tot Missas juxta reditus mandaverit. *Ibid. dub.* 3.

10. Nec celebrandae sunt Missae aliae ultra 25. quolibet Mense ex dispositione Odoardi Ceccarelli; quamvis Conventio inita fuisset cum iisdem Patribus a testatore pro Missa quotidiana; et e contra in suo testamento per modum expositionis facti 25. Missas tantum celebrandas esse asseruerat: *Ead. Caus.* 1. *Junii ejusd. anni dub.* 4.

11. Card. Paullus Coesius in Basilica Liberiana Capellanias quatuor instituit cum onore eidem Ecclesiae continuo inserviendi, ac binas Missas quotidie celebrandi. Iisdem inde Capellanis Legata fuere a Card. Federico Caesio 20. Loca Montium cum onere ut adsint perpetuo sex Capellani, qui in divinis juxta normam traditam deserviant. Dubitatum hinc fuit; an isti Capellani teneantur duas, seu tres celebrare Missas quotidianas? et teneri ad duas tantum Missas celebrandas responsum est: *Romana Decl. Oner. Miss.* 12. *Decem.* 1716.

12. Nobilis Matrona Eleonora de Pimantellis reliquit PP. Praedicatoribus SS. Xisti et Clementis, qui modo in Conventu S. Clementis habitare ob aeris inclementiam consueverant, loca 60. Montis Sermonetae hisce verbis. *Lascio Luoghi sessanta del medesimo Monte Sermoneta alli Padri Domenicani de Santi Sisto vecchio, e Clemente con obbligo in perpetuo di cantarmi nell'una, e nell'altra Chiesa una Messa di Requie la settimana*. Exinde orta est controversia; an unam, vel duas Missas celebrare teneantur? et teneri ad unicam Missam S. C. respondit: *Roma-*

na Leg. 23. *Julii* 1718. *confir.* 3. *Sept. ejusd. anni*.

13. Philippus Cambioni quoddam fundavit Beneficium. In primo testamento Beneficiatum obbligavit ad celebrationem Missae quotidianae, in posteriori ad onus Missarum quatuor hebdomadalium obstrinxit. Per consuetudinem vero una tantum quolibet mense Missa celebrata fuit. Reditus ejusdem summam scut. 40. excedunt. Hinc quaeritur, quaenam Missarum quantitas sit a Rectore Beneficii celebranda? At novam informationem juxta instructionem (206) S.C. quaesivit: *Praten*. 23. *Aug*. 1727.

14. Jo. Baptista Martinuccius haerede universali Monasterio, et Monialibus S. Elisabeth Amerinae Urbis statuto, voluit, ut intra trium Mensium a die suae mortis spatium in qualibet die celebrare curarent in earum Ecclesia centum Missas Lectas de Requiem, et in ultima die Missam cum Cantu. Duo argumentati sunt ex hac dispositione Moniales voluisse testatorem vel celebrationem centum Missarum in termino trium Mensium, vel centum Missarum quolibet mense spatio trium mensium, quam posteriorem opinionem Parochi, et Confessarii testimonio fulcitam S.C. approbavit; addendo quoad Missam cum cantuu servetur testamentum: *Amerina* 15. *Martii* 1727. *dub*. 1

15. Magdalena de Sbacchettis quidquid bonorum habebat, donavit Piae Poenitentium Mulierum Domui. Eidem dedit Libell. Imper. 1700. adjectis his verbis; *cum onere celebrandi usque in perpetuum Missam unam parvam in Ecclesia S. Valeriae*, quae eidem est annexa Domui. Animo perplexo erant Administratores, num in posterum censeatur unius Missae quotidianae, an vero unius Missae tantum singulis annis celebrandae? Postea pro Missis annuis duodecim Libell. 300. assignavit. Hinc facta est dubitatio super Missarum numero, et resoluta, ut Card. Archiepiscopus mandet celebrari etiam in posterum annuas Missas 85. Nam per centum, et amplius annos sacra praefato numero fuerunt peracta, qui reditibus convenit: *Mediolanen*. 14. *Martii* 1738. *dub*. 1.

16. Franciscus Pardi in suo testamento designavit tribus scriptis haeredibus celebrationem die, quo ipse obibat *un Trentesimo per l'anima sua, e della sua moglie*; ac in Codicillis postmodum duobus revocatis haeredibus, alios duos adjecit; in reliquis nihil mutavit. Tota haereditas binis adjectis haeredibus, nempe Sodalitiis, accrevit. Actum itaque est an duo haeredes adjectos tenerentur ad celebrationem 30. Missarum tantum uti consueverant? et S.C. singulis annis celebrandas esse 30. Missas non 15. pro singulo sancivit, addendo, Trigesimum Missarum videri particulariter: *Lucana Celebrat. Miss*. 7. *Julii* 1736. *dub*. 1. Deinde haeredes teneri ad implementum oneris aliarum 30. Missarum quolibet anno praeter praefatas, censuit: 28. *Januar*. 1747.

17. Missas duarum Capellaniarum quas instituerat Johannes Severoli, celebrandas esse S. C. praescripsit juxta numerum ab exequutore primo loco demandatum. Nam Episcopus decreverat celebrandum majorem numerum, quum reditus amplificati essent. Ast testator prohibuerat Episcopum manus apponere, et executor facultate a testatore numerum praefiniendi tributa pollebat: *Fo-*

(206) Instructio fuit, ut exactior diligentia fieret in perscrutandis antiquis visitationibus, quae poterunt reperiri a die fundationis beneficii usque in praesens, et recognoscendum, an aliquid resultet, quod ad causae resolutionem inservire possit, et ad rem faciat: *Regist. Lit. Lib*. 27. *die* 23. *Aug*. 1727.

rolivien. Capell. 2. *Sept.* 1747.

18. Jo. Jacobus Leonardus Comes Montis Abbatum testamento haeredibus mandavit, ut in Oratorio prope suam domum omnibus diebus festis, et duobus etiam diebus intra hebdomadam, hoc est, die Sanctissimae Annuntiationis et die Sabbati, Missae celebrarentur. Petit modo haeres sibi declarari, utrum unius, vel duarum Missarum esse locum debeat, si die Sabbati, vel alio Sanctissimae Annuntiationis festum aliquod de praecepto recurrat? et unius tantum Missae celebrationi locum esse S. C. determinavit: *Pisauren.* 11. *Aug.* 1753.

19. Antonius Lopez dotem assignavit in binis censibus reditus scut. 33. 50. pro celebratione tot Missarum, quot juxta rationem eleemosynae regalium quatuor cum dimidio celebrari potuissent. Maria Rodriqnez Antonii uxor Capellaniae dotem adauxit, ut hujusmodi quoque reditus erogarentur in Missarum celebrationem juxta eleemosynam pariter regalium quatuor cum dimidio a viro praefinitam. Labente tempore incolarum Gadicentium multiplicato numero accessionem quoque fecerunt domorum pensiones. Sacerdos Vargas Capellanus, nullum aliud a se Missarum onus subeundum dicit, quam Missam quotidianam, rogatque propterea sibi numerum praefiniri. Tot celebrandas esse Missas, quot fructus ad rationem regalium quatuor cum dimidio pro qualibet Missa sustinent, S. C. consultum fuit: *Gadicen. Miss.* 12. *Junii* 1773.

20. Horatius Silvesco haeredibus suis Legatum Missae quotidianae reliquit. Nuper vero Comes Horatius Amadeus Volperga filio haeredi jussit, ut impleret Legatum a Silvesco relictum juxta tamen Missarum numerum, et quantitatem ab Archiepiscopo declarandam. Nulla nunc reperitur determinata Missarum quantitas, et S. C. judicio hoc permittit, ut declaretur Missarum numerus? S. C. ad Missae quotidianae onus teneri aperte posuit: *Taurinen.* 17. *Aug.* 1776.

21. Capellaniis institutis ab Andrea et Thoma fratribus germanis Coccelli in Ecclesia S. Mariae Longobardorum et in Ecclesia S. Petri in Vinculis practer dotem constitutam alia bona accesserunt. Item onus Missarum quae juxta reditus bonorum sunt celebrandae, ex piis benefactoribus impositum, additum est. Hodiernus patronus Philippus Maria de Licteriis exponit perdifficile fructuum ex bonis recollectorum quotannis retinere computum, ac eorum separationem; ac propterea petiit, ut certus sibi praefiniatur Missarum numerus. S. C. censuit scribendum Episcopo pro informatione status relative ad unumquodque legatum, qui etiam referret de fructibus bonorum unicuique ex dictis Legatis assignatorum, facto calculo per decennium: *Caputaquen.* 17. *Aug.* 1776. Deinde necdum resoluta causa fuit, et mandatum est ut Episcopo scribatur juxta mentem (207) 15. *Martii* 1777. Demum prodiit declaratio, Missas esse celebrandas ad rationem unius tareni pro qualibet juxta reditus, deductis expensis, et utensilibus, et ad mentem (208): 7. *Junii ejusdem anni.*

(207) „ Quae fuit, ut denuo scriberetur Episcopo, qui referret, quae, et quanta sit Missarum eleemosyna manualis, juxta morem Regionis, nec non quae, et quantae sint expensae pro manutentione Capellarum, pro utensilibus, et pro sumptu, et pro cultura bonorum ad Capellas pertinentium " *Ead. caus.* 10. *Maii* 1777.

(208) „ Et mens est, ut scribatur Episcopo, quod in expensis non comprehendatur accensio lampadis, et Festivitatum, et unicuique Legato per ipsum assignetur, et successive detrahantur expensae necessariae, et demum ut haeredes particulariter supplicent pro aliqua diminutione durante Familiae numero, et paupertate " *Ead. caus.* 7. *Junii* 1777.

22. Interpretatio facilis non est; an Missarum numerus quoad tempus praeteritum metiri debeat juxta reditus pistrini, et prati pro Missarum celebratione a Defendente Brusati assignati dumtaxat, seu juxta reditus aliorum etiam bonorum testatoris Mosinii positorum? rescriptum est, quoad praeteritum in omnibus ad D. Secretarium cum Sanctissimo, quoad futurum ad D. Secretarium cum Sanctissimo pro observatione contractus initis annis 1750. 1751. (209) et orator acquiescat: *Novarien.* 7. *Aug.* 1759. *dub.* 4.

23. Domum assignatam pro Capellania Compagnoni, pro qua sacra juxta bonorum reditus celebranda sunt, quum alienare Patres Excalceati Ordinis S. Augustini vellent, exorarunt iidem, ut Missarum numerus præscriberetur: et rescriptum est, ad mentem (210): *Maceraten. Benep.* 26. *Aug.* 1780.

24. Brunorus de Brunoriis ex oppido Corinalti ex fructibus prædii voluit tot Missas celebrari, quot essent ejusdem praedii reditus pro animae suae expiatione in altari SSmi Crucifixi Ecclesiae Monasterii S. Annae. Idem Monasterium, cui difficile est retinere fructuum exactissimam computationem, ac expensarum, instat, ut certus praestituatur Missarum numerus ad consulendum indemnitati, conscientiaeque sanctimonialium. S. C. celebrationem Missarum 228. absque ulla detractione utensilium statuit: *Senogallien. Oner. Mis.* 22. *Decem.* 1781.

25. Jo. Jacobus Armentici extructa Ecclesia Rurali *del Poggio* nuncupata praecepit ibi celebrationem 20. Missarum. Insuper Maria Armentici Vidua Hieronymi Antici in suo testamento expressit onus suis haeredibus celebrationis duarum festivitatum in dicta Ecclesia, et numerum Missarum, quem sufficientem esse ipsi auumarent, et in quo numero comprehendi etiam illas mandavit, quibus ipsa gravabatur. Consulta S. C. de numero Sacrorum, juxta votum Episcopi (211) in omnibus edidit decretum: *Anconitana Red.* 13. *Julii* 1782. *dub* 1. *confir. juxta modum* (212) 5. *April.* 1783.

26. Franciscus Compagnoni anno 1684. plurima bona Conventui Patrum Excalceatorum reliquit, ut tot Sacra celebraret cum eleemosyna duorum juliorum pro quolibet, vetuitque petere, vel tentare reductionem. Anno 1773 quidam Victorius Marcucci omnia ejus bona donavit iisdem Patribus cum onere celebrandi tot sacra, praedicta eleemosyna statuta, quae fructibus eorum responderent. Episcopo Missas pro primo 395., pro altero 420. celebrari posse putante, S. C. conscientiae Patrum, et tranquillitati consulens, juxta Episcopi votum dedit responsum: *Maceraten.* 4. *Febr.* 1786. *dub.* 1. *et* 2.

27. Census in sorte scut. 100. constitutus primum fuit, sed 50. tantum adinventa scuta fuerunt, et nunquam

(209) *Vide not.* 37. *pa.* 29.

(210) *Vide not.* 735. *tom.* 2. *pag.* 522.

(211) Inquit Card. Episcopus, maiorem Missarum celebrationem illa viginti Missarum a Jacobo demandata suadere Pastorales Visitationes, depositionem Administri Capituli Cathedralis Ecclesiae, necnon tabellam, in qua leguntur Missarum onera dictae ruralis Ecclesiae, nimirum Missarum duodecim pro illius erectione, aliarumque viginti juxta dispositionem Jacobi Armentici, ac demum duorum officiorum Missarum quatuor pro quolibet celebrandarum, scilicet quoad unum in die festo Nativitatis B. M. V, et quoad alterum in die festo S. Antonii Patavini: *die* 13. *Julii* 1782. §. *Praeterea.*

(212) Nempe pro Missis viginti Legati Jacobi Armentici et pro aliis octo Legati Matiae Armentici, et quoad reliquas Missas inscribatur Vicario Capitulari pro informatione, transmissis particulis praecedentium Visitationum, et tabellis. et perquisitis actis Cancellariae: *die* 5. *April.* 1783.

prae debitoris inopia exsoluti sunt illius fructus. Haec scut 50. erogata fuerunt in latifundium. Re perpensa postquam decisum extitit celebrationi locum esse a die facti investimenti, decisum etiam fuit quod Missae celebrari deberent in annuis decem: *Æsina Legati* 25. *April.* 1789. *dub.* 2.

28. Nova Ecclesia sive publico Oratorio constructo in villa Brignolae cum deputatione Capellani, qui diebus festis Missam ibidem celebret, ut ex S. C. oraculo statutum fuerat, ejus incolae plures Missas in eadem Ecclesia celebrari curarunt. At in visitatione Episcopus, decretum edidit, quo unica tantum Missa permittebatur, sub pœna suspensionis secundam celebranti, excepta Sancti Titularis festivitate, ac Nativitatis D. N. Jesus Christi, quoad tres Missas, ac excepto casu senilis aetatis, vel adversae valetudinis. Reclamarunt incolae quod satis animarum curae consultum unica Missa non esset, et S. C. adierunt, quae decretum praefactum non esse firmum decidit: *Derthonen. Erect. Eccl.* 8. *Aug.* 1789. *dub.* 1.

29. Reduxit S. C. ob tenuitatem redituum Missas Capellaniae institutae a Hieronymo Fronduti cum onere Sacri hebdomadalis, et festis de praecepto in Ecclesia B. Virginis *del ponte*, ad manualem anno 1706. hac conditione, ut, *si quando augeantur reditus, augeatur quoque proportionabiliter numerus ipsarum Missarum.* Hinc quum reditus crevissent, et augeri numerus deberet Capellanus, ne id fiat exortat. S. C. tamen exequi predictum rescriptum juxta votum Episcopi (213.) respondit: *Eugubina* 27. *Aug.* 1791.

30. Legatum ab Anna Travaglini haeredi Zacchejo impositum *di una Messa quotidiana perpetua, che le si possa celebrare nell' Oratorio di casa*, adjectaque eidem haeredi lege, ut Sacerdos Augustinus Vannucci arcarius ejus quaestor, atque unus ex testamentariis executoribus, *vita sua naturale durante stia in casa colla tavola, e Messa quotidiana*, declaratur importare unicam Missam quotidianam tantum: *Spoletana Leg.* 16. *Junii* 1792. *dub.* 1.

31. Marinus, et Nicolaus Hyacinthus Lenti haerede instituto Ignatio Natali onus Missarum hebdomadalium octo ordinarunt cum facultate variandi superstiti tributa. Hac utens superstes Nicolaus quoad ratam partem fratris Marini solvendam Parochis Aquae vivae legatariis testamenti, reduxit legata pro medietate, et Legatarios sui codicilli alterius medietatis oneribus seu Missis gravavit. Hinc Joseph Natali petiit declarari; an, et quot Missae ei incumbant? S. C. respondit. Affirmative pro quatuor Missis hebdomadalium: *Ripana Oner. Miss.* 9. *Julii* 1796. *dub.* 1. *confir.* 21. *Januar.* 1797.

32. Parochus Ecclesiae S. Hippolyti Castri Fogliani terrae Casciae gravatus plurimis oneribus Missarum cum tenui reditu, dum supplicat pro Missarum reductione, et obtinet ad manualem petit etiam; an, et in quo numero sint statuendae Missae celebrandae pro quolibet legato, ut liberetur a gravi onere adnotandi praediorum fructus legatorum? S. C. Affirmative in numero ab Episcopo pro singulis legatis praefiniendo, habita ratione decennalis calculi tam redituum, quam Missarum celebratarum pro quolibet legato, et describatur in tabella respondit: *Spoletana Red. Miss.* 24 *Martii* 1798. *d.* 2.

Missa Parochialis *Vide Archiprerbyter* §. *VI. Capellanus Curatus* §. *III. Dignitates Ecclesiasticae* §. *IV. Paro-*

(213) Qui ait „ Meo quidem judicio dignus est, ut in expositis precibus exaudiatur, injuncta reductarum Missarum 85. celebratione omnino adimplenda " et cum conditione in posterum, aucto reditu, numerum Missarum augendi: *Ead. caus.* 6. *Aug.* 1791. §. 2.

chus §. *V. Praepositus* §. *IV. Vicarius Curatus* §. *V.*

§. XII.

Missa quoad Reductionem.

1. Quoad reductionem Missarum occasione relicti pii, de quo agitur, celebrandarum, tribuitur eidem Episcopo facultas in proxima Dioecesana Synodo id statuendi, quod magis ad Dei honorem, et cultum, et Ecclesiae suae utilitatem viderit expedire: *Polinianen.* 13. *Julii* 1630.

2. Quando agitur de Missarum reductione exprimendum est, an diminutio redituum sit perpetua, et ex qua causa: *Novarien.* 14. *Januar.* 1645.

3. Decretum a S. C. emanavit: Si Sanctissimus D. N. annuet concedendam esse Regularibus reductionem perpetuorum onerum in praeteritum pro Missis celebrandis ad rationem scut. 40. monetae Romanae pro qualibet Missa quotidiana perpetua, in futurum autem esse adamussim observanda decreta *de celeb. Miss.* edita *in Const. Nuper* Innoc. XII. *Regularium Mendic.* 3. *Feb.* 1646. deinde facta relatione Sanctissimo, Sanctitas Sua id approbavit; 27. *ejusd. mensis, et anni.*

4. Inde quaesivit alius Episcopus, an facultas eidem impertiri possit, ut ob beneficiorum fructus ex agris, domibus, censibusque exiguos tempore variationum, possit ex reditibus iisdem ad denarium, sive julium in singulas Missas numerum Missarum minuere? censuit S. C. singula onera titulos, et reditus attributos explicanda esse; *Maceraten. Visit. SS. LL.* 26. *April.* 1664. *dub.* 41.

5. Quoad Legata Missarum, quae ordinaverat Antonius Sparapani censuit S. C. ad petitionem haeredis, qui reductionem postulabat, inspecta diminutione redituum primi Legati reductionem esse concedendam: *Camerinen. Red. Miss.* 24. *Julii* 1677. *dub.* 1.

6. Nec est indulgendum ex primo legato, ut suppleatur ex rata parte alterius legati juxta votum Card. Episcopi: *Ibid. dub.* 2.

7. Episcopo interrogante S. C. respondit, quoad Missarum reductionem, partes Episcopi esse debere, eos, ad quos spectat, monere, ut in singulis casibus sive onera ex legatis, sive ex contractibus aut aliunde proveniant, ad S. C. expressius opportunius circumstantiis recurrant: *Nicien. ad Visit. SS. LL.* 6. *Aug.* 1677. *dub.* 1.

8. Quum de quodam legato Missarum relicto a Carolo Lupario minime teneri ad supplementum haeredes in casu diminutionis fructuum esset statutum, quod Regentes Scholae Sanctissimi Rosarii Legatum susceperant. Iidem modo institerunt pro competenti oneris reductione, et S. C. eos minime audivit: *Brixient. Red. Miss.* 1. *Decem.* 1685. *d.* 2.

9. Capellania, quae reditus scut. 30. annuos habet, gravatur onere quotidiano Missarum, excepto die Veneris. Fundator diebus lunae, et Mercurii expressit applicationem praecipiendo celebrationem Missae defunctorum pro ejus anima. Et S. C. dum ceteris diebus applicationem jussit, locum esse reductioni arbitrio Card. Episcopi mandavit: *Collen. Appl. Sacrif.* 22. *Junii* 1686. *dub.* 1.

10. Quum quaesitum esset quoad Legatum Missarum Tiburtii Massa relictum Societati Resurrectionis, et Suffragii di Morro, an, et ad quam rationem reducendum sit praefatum onus? definitio remittitur ad Card. Praefectum pro reductione quatenus de jure. Nam dicta Societas legatum recusavit, nec alius pius locus, qui recipere vellet, inveniri potuit: *Firmana Red. Miss.* 24. *Aug.* 1686. *dub.* 2.

11. Ob unionem cujusdam Capellaniae Ecclesiae. seu conventui S. Dominici peractam Patres libell. 410: acce-

perunt, ut fundum immobilem emerent ac sacra constituta facerent. Modo cupiunt habere reductionem earumdem Missarum juxta convenientem hodierni annui reditus dicti fundi lib. 410. seu scut. 82. quantitatem: et non esse locum S. C. respondit, immo ut Ordinarius eos cogat ad celebrationem jussit; *Bononien. Un. et Red. Miss.* 1. *Martii* 1687. *dub.* 2.

12. Efflagitata S.C. est pro reductione Missarum legati Marci Antonii Bassi, quum eleemosyna hodie prorsus reddita insufficiens esset. S. C. deleto anniversario necnon dempto prius uno obolo pro utensilibus pro qualibet Missa, praefatum onus Missarum juxta eleemosynam Manualem secundum rationem redituum quantitatem more regionis inspecto reduxit ita tamen si amplicentur reditus, etiam Missarum numerus, quod in actu Visitationis praesertim inspicere Ordinario pro tempore curae esse debebit: *Vicentina* 18. *Sept.* 1688. *dub.* 2.

13. Quoad Capellaniam fundatam a Rosato de Eleonoris habentem onus celebrandi, ac scholam detinendi, docendique Doctrinam Christianam sicuti reditus notabiliter sint diminuti, Missae reductae fuerunt juxta respondentem redituum quantitatem ad rationem manualis eleemosynae: *Reatina* 17. *Decem.* 1689.

14. Instante Prothasio Constantini Canonicatus possessore pro reductione Missarum cum exemptione a Chori servitio, benigne commisit Visitatori Card. Episcopi Sabinensis, ut veris existentibus narratis, et vocatis, si qui fuerint vocandi deleto servitio Chori praefatum onus Missarum servata proportione extantium redituum quantitatis ad rationem eleemosynae manualis inspecto regionis more pro suo arbitrio et conscientia gratis moderetur, atque reducat. Ita tamen ut Orator cum praefato reditu Missarum Conventualem per seipsum, vel per alium per vices celebrare reditus major fieri quoque debeat numerus ipse Missarum, quod in actu praesertim Visitationis inspicere curae esse debebit Ordinario pro tempore: *Sabinen.* 6. *Aug.* 1695.

15. Gaspar de Amantibus Rector Capellaniae sub titulo Sanctissimae Annunciatae cum onere trium Missarum qualibet hebdomada considerata redituum tenuitate in scutis 8. consistentium precatur pro reductione. Sed assequi quod postulabat, non valuit, quia Orator agere debet contra haeredes pro supplemento: *Urbinaten.* 12. *Januar.* 1697.

16. Erectis Capellaniis ad formam testamenti Pauli Carcani Sacerdos Tholomaeus Pila de harum altera provisus supplicavit S. C. pro Missarum reductione ad ratam partem fructuum, quod reditus bonorum assignatorum detracto canone scut. 25. vix sufficiunt pro implemento Missarum. S. C. indulsit reductionem ad ratam portionem fructuum assignatorum; nec non haeredes supplere teneri resolvit: *Comen. Red. Miss.* 26. *April.* 1698.

17. Attributa fuit ab Isabella Columna Principissa Sulmonae summa ducat. 150. cum onere Missarum duarum in singulis diebus. Legavitque Pompejus de Lanoya filius aliam summam pro distribuendis subsidiis dotalibus. Feuda ad Regiam Cameram devolverunt ob familiae extinctionem, et assignati sunt reditus fiscales, qui talem passi sunt diminutionem ut redacti sint ad ducat. 250. tantum. Haeredes appellarunt S. C. ut benigno auxilio reductionis refoveat, quam assequi meruerunt: ita tamen, ut prius detrahenda veniat summa annua ducat. 150. pro Missis ordinatis a Principissa Isabella: *Neapolitana Sub. Dot.* 26. *April.* 1698. *dub.* 1.

18. Ex demandata a Lazzarinio de Lazzarinis celebratione 80. Missarum in per-

petunm modo nullus Sacerdos reperitur, qui illam celebrationem velit implere, quum bonorum fructus ad annua scut. 3. tantum ascenderent. Petitur proinde reductio, et S. C. rescripsit Episcopo pro meliori informatione circa valorem bonorum, illorumque fructuum quantitatem eleemosynae de tempore mortis testatoris, et observantiam: *Lunen. Sarzanen. Red. Miss.* 6. *Febr.* 1700.

19. Relictum a Marchionissa Martia Paluzzia Legatum scut. 1000. sub onere perpetuae Missae, ab executoribus, quibus testatrix arbitrium investiendi in locis Montium, vel in censibus reliquerat, fuit impensum in tot Montium locis, qui extractionem inde passi sunt: idcirco reditibus imminutis reductio Missarum expetita est, sed non concessa: *Romana Red. Miss.* 18. *Junii* 1701.

20. Quum summa scut. 250. relicta a Fiordalisa Leoparda, tum ab Equite Horatio nepote Altaristis Ecclesiae S. M. Montis Morelli collocata in censibus fuisset, ex reditu scut. 8. modo scut. 5. tantum fructus ex quolibet centenario habetur. Hac de causa dicti Altaristae reductionem Missarum ad eleemosynam manualem sub die 2. Junii 1696. obtinuerunt. Sed recurrentibus Paullo, et aliis de Leopardis eamdem reductionem impugnantibus, S. C. recessit a decisis, reductionem infirmando. Nam aliorum Beneficiorum intuitu onus licet grave illi susceperant: *Recineten. Red. Miss.* 9. *Julii* 1701.

21. Proposito dubio, an sit locus reductioni Missarum, si non inveniatur Sacerdos, qui Missam quotidianam celebrare pro annua eleemosyna Lib. 300. a testatore praescripta velit? rescribitur, ut daretur resolutio eveniente casu; *Mediolanen. Red. Miss.* 30. *Sept.* 1702. *dub.* 2.

22. Reductio Missarum a S. C. Concilii usque de anno 1639. concessa Patribus Minoribus de Observantia S. Didaci Neapolis non comprehendit etiam onus injunctum ex contractu a quondam Paullo Ruggerio: *Neapolitana Red. Miss.* 27. *Januar.* 1703. *dub.* 1.

23. Nec locus sit novae concessioni, seu reductioni ex gratia: *Ibid. d.* 2.

24. Facta fuit Seminario unio quorumdam bonorum lib. 50000. cum suis oneribus tum Missae quotidianae, tum dotium distributionis in scut. 125. tum olei praestatione, quae Nicolaus Maffioli reliquit. Inde ex facto Principis reditus dictae summae ita imminutus est ut modo vix ad lib. 1200. ascendat: qua de causa integre cuncta onera impleri nequeunt. Postulatur proinde inter cetera Missarum reductio, sed S. C. *nihil* de reductione, rescripsit: *Novarien. Red. Oner.* 28. *Julii* 1703. Postmodum confirmavit decretum, ac addidit in reliquis ad mentem: 15. *Martii* 1704.

25. Collegium Clericorum Regularium Theatinorum S. Antonii haeres institutus est ab Alexandro Brunello, cum onere summae libellarum quotannis persolvendae Conventui S. Mariae de Paradiso Tertii Ordinis S. Francisci pro celebratione Missarum, et precum. Sed quum dictum Collegium nihil prorsus ex pecuniis perceptis causa litium onerumque habeat, praetermisit per annos 29. Missarum celebrationem, de quibus vero condonationem reportavit ea cum clausula, dummodo persolveret per septennium in propria Ecclesia, non retardato interim implemento, et quoad satisfactionem in futurum audirentur Patres Tertii Ordinis. Existimantes autem PP. Theatini adhuc nimis se gravatos solliciti sunt de reductione Missarum ad rationem eleemosynae manualis, celebrandarum pariter intra spatium 7. annorum. S. C. annuit, et Patres teneri durante septennio qualibet feria sexta recitare Litanias, Psalmum *Miserere*, et Orationem *Deus Conditor* in fine Officii

statuit: *Mediolanen. Miss.* 17. *Novem.* 1703.

26. Maria Felix Paretta de Sabellis Patribus Doctrinae Christianae terrae Ariciae donavit vineam cum onere Missarum quatuor singulis hebdomadis, adjecta conditione, ut eisdem PP. in dicta celebratione deficientibus eadem vinea ad ipsam Donatricem, ac suos libere reverteretur. Causa vineae sterilitatis ad duas hebdomadales Missas reductionem petierunt, sed effectum petitionis haud assequuti sunt: 5. *April.* 1704. *Confir. in Albanen. Red. Miss.* 27. *Martii* 1706.

27. Comitissa Aurelia de Guiderocchis instituendas relinquit septem Capellanias tum in Ecclesia S. Mariae Pietatis, tum S. Paulli Castri Montis S. Paulli, tum in Ecclesia B. M. Charitatis Asculi, pro quarum dote sua bona assignavit. Episcopus in limine erectionis Missarum reductionem peregit. De hujus inde dubitatur validitate, et non sustineri in casu, de quo agitur, resolvitur: *Aprutina Cap.* 29. *Novem.* 1704. *d.* 1.

28. Neque est ea confirmanda, seu de novo concedenda, quum ad supplendam summam deficientem haeredes teneantur: *Ibid. dub.* 2.

29. Neque est locus novae reductioni Missarum quoad Capellaniam ex dictis, quam possidet Micarellus, sed sunt cogendi haeredes ad supplementum, et quoad praeteritum providebitur. *Ibid. dub.* 3. Inde instantibus haeredibus S. C. censuit recedendum a decisis, ac reductionem dictarum Capellaniarum ad manualem impertiendam: 2. *Maii* 1705.

30. Quum annuus reditus ducatorum 70. a Lucretia Positana relictus cum onere Missae quotidianae ob injuriam temporum modo adeo esset imminutus, ut vix annuos ducatos 12. excedat, hinc Patres Monasterii S. Agrippini Majoris Neapolis Ordinis S. Basilii, qui onus per instrumentum acceperunt, implorant reductionem Missarum, quam S. C. ad manualem in casu de quo agitur indulsit: *Neapolitana Red. Miss.* 29. *Novem.* 1704.

31. Quaedam in Civitate Montncae adest Sodalitas, cujus Confratres, et Consorores quamdam quolibet anno tradunt eleemosynam, ut centum pro eorum decedentium anima sacra celebrarentur. Ex ingenti terraemotu, et a peste immaniter urbem grassante ruinam magna ex parte passa fuit domus censualis, et fratres sororesque plurimae obierunt, itaut Missae 76975. celebrandae erant. Infortunium hoc causa fuit, ut peteretur, et harum Missarum absolutio, et illarum, quae eveniente mortis Confratrum, Sororumque casu in dicto numero centum singulatim celebrari deberent. S. C. praevia absolutione postulata quoad futurum ad mentem respondit: *Syracusana* 7. *Febr.* 1705.

32. Quum ex legato Missarum relicto a Canonico Jacobo Ferratino deperditi essent census, ac eorum reditus imminuti, hinc S.C. *die* 17. *Novem.* 1703. (214) censuit quoad legatum praedictum ad manualem concedere reductionem Missarum, renovatis diligentiis pro recuperando censu amisso termino trium annorum ad sacrificia praetermissa peragenda praescripto. Iterum causa producta instante Jacobo Latino Petrignano haerede mediato, S. C. stetit in decisis, renovatis diligentiis juxta indicationem faciendam a Petrignano: *Amerina Leg.* 27. *Junii* 1705.

33. Marius Bovins Monasterio S. Clarae donavit annua scut. 50. ut ex scut. 36. celebraretur Missa quotidiana, reliqua in commodum sacrarii cederent. Monasterium onus suscepit, sed ob Locorum Montium reductiones, reducti

(214) *Per Summaria precum.*

sunt etiam reditus ad annua scut. 27. 25. Idirco exorat reductionem Missarum ad rationem eleemosynae manualis, dempta rata parte accomodata pro utensilibus. At bis diebus 27. Junii, 8. Aug. S. C. postulatis non satisfecit. Postmodum in folio relata instantia protelata fuit: *Romana Red. Miss.* 28. *Novem.* 1705.

34. Quum haeres testatoris Canonici Jo. Petri Braga devenisset ad demandatum investimentum summae relictae lib. 9000, comperiit eorum fructus minime sufficientes esse oneri Missae quotidianae ferendo: proinde ejusdem oneris reductioni inservit. S. C. respondit haeredem non teneri ad supplementum, et simul jussit, ut doceat de investimento infra tres Menses in S. C: *Mediolanen. Red. Miss.* 21. *Aug.* 1706.

35. Reductio Missarum arbitrio Card. Ordinarii impertita fuit inspecta imminutione redituum cujusdam Beneficii, quod reliquit pia mulier Demetria de Vannis in Ecclesia S. Mariae Angelorum oppidi S. Victoriae nullo expresso onere, sed scriptum in nonnullis antiquis institutionibus, ac in quadam Visitatione Sacra anni 1624. *Firmana Oner. Miss.* 10. *Julii.* 1706. *dub.* 2.

36. Seminarium Civitatis Nicoterae gravatur Missarum 1653. annuo onere, quod ex quadam unione redituum provenit. Quum magnopere fructus essent imminuti, quod ex relatione Episcopi ac ex particula antiqui Codicis constat, via sternitur ad reductionem exposcendam: sed responsio S. C. remisit ad Card. Praefectum: *Nicoteren. Red. Miss.* 18. *Decem.* 1706.

37. Gabriel Marchionius haeredes gravavit oneri eligendi duos Sacerdotes, qui celebrare tenerentur Missam quotidianam assignata dote, ac fundo in Ecclesia Parochiali S. Petri Burgi ad Bovianum. Post ejusdem mortem sequuta fuit Capellaniae fundatio, ac investimentum, cujus fructus die procedente magnam passi sunt diminutionem; qua de causa Rectores Capellaniae reductione indiguerunt: sed non sunt assequuti per S. C, quae, ut Ordinarius cogat haeredes ad supplentum, jussit: *Nullius Piscien. Red. Miss.* 9. *April.* 1707.

38. Pompejus de Amora legavit Capellae SSmi Rosarii in Ecclesia Matrici summam 2685. ducatorum in tot censibus cum onere Missarum quatuor quotidianarum. Hoc onus ratione redituum tenuitate arbitrio Episcopi anno 1635. reductum fuit. Cum hac reductione pia dispositio usque ad annum 1695. expleta fuit, quo tempore dubium venit, an sustineatur dicta reductio subreptitie facta? S. C. *die* 28. *Maii* 1695. non sustineri resolvit. Nihilominus quum reditus essent impares ad onus sustinendum, examinatum est an, et quomodo sit locus petitae reductioni, et respective condonationi Missarum non celebratarum: rescribitur, reductis omnibus in pristinum ad formam testamenti providebitur: *Nucerina Paganorum Red. Miss.* 27. *April.* 1709. Inde censuit quoad futurum moderatis, ac reductis oneribus, vel deletis arbitrio, et conscientia Episcopi ex reditibus tot Missae, ad manualem celebrentur: 16. *Martii* 1715.

39. Dominicus Brunaccius haeredibus mandatum commisit fundationis, ac erectionis jurispatronatus, ac Capellae intra Neocastri Episcopium cum dote ducat. 300. ac onere hebdomadalium Missarum trium. Statim haeredes exploratum habuerunt, dictam summam pro Capellae constructione satis non esse reductioni studuerunt; et S. C. protendit responsum, et interim non retardetur celebratio Missarum ad formam testamenti in aliqua Capella Cathedralis: *Neocastren. Cap.* 1. *Junii* 1709. *dub.* 2.

40. Donata fuit ad manualem Missarum reductio Carolo Petro Cardoni

Rectori Capellaniae a Jacobo Pastorello in Ecclesia S. Valentini Castri Laeus fundatae, deleto onere residentiae, sed firma permanente celebrandi sub Auroram obligatione. Ille apud S. C. imminutionem, difficultatem cogendae solutionis redituum ac plurimorum censuum jacturam exposuerat: *Spoletana Applic. seu Red. Miss.* 11. *Januar.* 1710. *dub.* 2.

41. Obtenta a Societate SSmae Mariae Lauretanae Urbis, quoad decem Capellanias relictas a Vincentio Justiniano ex defectu Locorum Montium quorumdam Baronalium, reductio est; nempe ut in futurum tot Missae celebrarentur, quot ad rationem duorum juliorum pro qualibet celebrari possint. Sed hujus causa ortum est dubium, an reductio ad juliorum duorum pro qualibet Missa pro quocumque tempore post reductionem sustineretur: et quatenus affirmative.

42. An valuerit, et valebit retineri ad commodum Ecclesiae reliqua pars eleemosynae pro Missis assignatae, soluta tantum Manuali Capellanis celebrantibus; vel potius debeat integra eleemosyna assignata praefatis Capellanis solvi? S. C. patefecit pro praeterito non esse molestandos, et in futurum celebrari debere Missas ad rationem manualis Eleemosynae: *Romana Eleemos. Miss.* 8. *Febr.* 1710. *dub.* 1. *et* 2.

43. Ab Emanuele Malheiro, et Isabella Fernandez Conjugibus institutus est quidam Majoratus cum onere Missarum; postmodum Emanuel alium fundavit, ac deputationem Capellani demandavit. Modo quum nullus reperiatur Sacerdos, qui cum eleemosyna assignata in testamento, et consueta, velit celebrare, Administrator Majoratuum et Capellaniarum urget occasionem de reductione: sed teneri Majoratum ad supplementum S. C. respondit: *Ulyssiponen. Red. Miss.* 8. *Febr.* 1710.

44. Canonici Collegiatae Ecclesiae terrae Hyspelli onus quotidianum Missarum impositum a Legante Poleandro Permatthaeo non obstante stipendii tenuitate expleverunt usque ad annum 1690. At postmodum ob sterilitatem praediorum aliasque temporum injurias cessarunt. Modo merere putant reductionem non excedente bonorum fructu annua scut. 3. Sed abnuit S. C. *die* 7. *Julii* 1708. (215) inde decretum confirmavit *Spoletana Red. Miss.* 11. *Januar.* 1710. *dub.* 1. Deinde rescripsit, ut coadjuventur probationes super statu haereditario, non retardata interim celebratione, auditis substitutis: 7. *Febr.* 1711. Denique censuit recedendum a decisis, et concedendam reductionem ad manualem juxta redituum quantitatem: 13. *Junii ejusd. anni.*

45. Ob jacturam in reditibus haereditatis Jo. Baptistae Stacconio, qui erigendas mandavit quinque Capellanias, postulatum fuit vel reductionem Capellaniarum numeri, vel Missarum oneris: et S. C. respondit, esse reducendum numerum Missarum ad manualem firmis remanentibus quinque Capellaniis in Ecclesiis designatis: *Romana Capel.* 10. *Maii* 1710.

46. Onus Missarum, quod legitur in commentariis Conventus PP. Carmelitarum Civitatis Astae, ponitur impletum fuisse usque ad annum 1661., a quo tempore fuit praetermissum sub erroneo argumento pecuniam relictam fuisse in fabricam Ecclesiae erogatam, quando revera ex aliis documentis apparet fuisse investitam in bonis stabilibus. Ideo discusso dubio de existentia oneris, postulatur reductio, et impertita est a S. C. juxta Indultum Apostolicum Alex. VII. Pont. Max. 20. Julii 1661. ge-

(215) *Per Summaria precum.*

neralis reductionis a Religione obtentae, dummodo alias vero usi non fuerint, et pro praeterito in numero Episcopo beneviso: *Asten. Oner. et Appl. Miss.* 29. *Maii* 1710.

47. Pro Capellania ab haerede erigenda, ac ab Anna Zaccona ordinata in Ecclesia Parochiali Salvatoris de Curte Urbis cum onere Missae quotidianae item haeres cum Dominico Mauri Rectore dictae Ecclesiae, convenit, qui assignatis ab haerede scut. 1000. erogandis in reparandas quasdam domunculas Ecclesiae, onus Missae quotidianae in se una cum successoribus suis assumpsit. Dictas domunculas inde sub hasta positas vendidit Julius Grimantes creditor ex pretio calcis, et Modernus Rector cum sorte censuum scut. 300. ejusdem Ecclesiae eas redemit. Inde sibi poposcit idem Rector reductionem Missarum, et minime fuit auditus, sed responsum habuit, ut agat contra assignantem, contra quem non valuit mandatum ob bonorum deficientiam exequi. Iterum preces Rector integravit sed inutiliter: *Romana Red. Miss.* 30. *Aug.* 1710. *dub.* 3. Deinde S. C. ad manualem impertita est reductionem: 14. *Martii* 1711.

48. Acceptis duobus Legatis Dominici Brunori, Societas Ecclesiae S. Mariae Confalonis terrae Corinalti perpensa insufficientia redituum ab Episcopo comprobata quoad secundum Legatum *die* 25. *Junii* 1665., reductionem Missarum obtinuit. Hanc ratam esse S. C. demandavit. Etiamsi haeredes testatoris eam impugnaverint, quia ipsi vocati non fuerint, et quia Societas praefata non expresserat, quod testator etiam cum fructibus primi legati, ac annua responsione frumenti tutum voluerit implementum utriusque, et ideo Societas ab utilitate eorumdem ex defectu exequutionis ceciderit: *Senogallien. Red. Miss.* 27. *Junii* 1711.

49. Vetusta est fama, ut Andreas Barbassius Societati Disciplinatorum Ecclesiae Parochialis S. Dionysii reliquerit bina prata cum Missarum onere, quae Parocho cessa fuerunt, sed postea translata in dominium Sacrarii Ecclesiae Cathedralis reperiuntur. Latebat autem tempus, et modus, et ob hanc causam satisfactio oneris omissa fuit. Modo Ministri ejusdem Sacrarii animum intendunt ad Missarum reductionem inspecta tenuitate redituum. Illam S. C. indulsit juxta fructuum quantitatem ad manualem: *Viglevanen. Condonat. et Reduct. Miss.* 27. *Junii* 1711. *d.* 1.

50. Torquatus Infanciullus conventione habita cum Archipresbytero, et aliis Sacerdotibus Loci Guarceni sortem censuum, vel Stabilium bonorum in quibus legatum pium erat investiendum cum Missarum onere, atque eleemosyna unius Caroleni pro qualibet, constituit. Sacerdotes successores numerum Missarum celebrarunt ex fructibus, quos ex censibus, ceteroquin vel deperditis, vel diminutis, vel nondum investitis, detrahebant. Sed Praesul Cancius Visitator Apostolicus illos ad numerum praetermissum Missarum 1900., quamvis autumarent illas non comprehendi in instrumento Conventionis, eo quod non constituunt Collegium, nec ullam habent Communionem, condemnavit; idcirco in S. C. sistiterunt, quae reductionem Missarum ad Manualem concessit, denegavitque exequutionem Decreti Visitatoris, addendo, ut scribatur Episcopo juxta Instructionem(216) *Alatrina Red. Miss.* 20. *Febr.* 1712.

(216) Episcopus curet exigere rationem de fructibus praeteritis ab administratoribus, qui bona administraverunt, sive ab aliis, qui forsan eos receperunt, eosdemque cogat ad praelatorum fructuum perceptorum restitutionem, et ad ratam partem eorum, qui recuperabuntur, celebrari mandet tot Missas ad rationem supradictae eleemosynae manualis, curetque in

51. Archiconfraternitas B.Mariae Suffragii causa redituum tenuitatis quaesivit reductionem Missarum. S. C. eam Cardinali Protectori commisit, ut reduceret, ac utensilia pro Ecclesia discerperet. Sed Protector non solum utensilia verum etiam alias expensas pro Clericis Exactore, ac Ratiocinatore deduxit. Hinc actum fuit de reductionis validitate, de qua non constare decernit ead. S. C: *Romana Red. Miss.* 3. *Decem.* 1712. *dub.* 1.

52. Et ad dubium an sit locus sanationi, vel potius sit nova reductio concedenda? Audiendum Card. modernum Protectorem rescribitur: *Ibid. dub.* 2.

53. Quum ex dispositione Jo. Bernardini de Benis reperta fuisset in pervetusto commentario Monasterii S. Martini PP. Praedicatorum Civitatis Eugubii adnotatio oneris quotidiani duarum Missarum, ac dotis in flor. 500. in duas ratas, una flor. 350. altera in flor. 150. tradendae; dubitatum postea fuit, si reliquatus dictae summae solutio eidem Monasterio facta fuerit. In disquisitionem venit negotium, quod ita aperte reddit S. C., quoad onus Jo. Bernardini de Benis taxari Missas ad manualem habita ratione fructuum flor. 500. ad rationem quinque pro centenario *die* 7. *Febr.* 1711. (217) Inde etiamsi Patres praedicti autument, quod in celebratione Missarum nulla haberi debeat ratio summae flor. 350., quum Monasterio nullibi persolutam fuisse appareat, S. C. non recessit a decisis, et suam declarationem confirmavit: *Eugubina Oner. Miss.* 21. *Januar.* 1713. *dub.* 1.

54. Et quoad Missas hebdomadales Legatorum Paulli Beccoli, necnon Vincentii Buffii, de quibus celebrationem Patres assumpserunt Missarum, nulla facta applicationis mentione, et testator discretive loquutus est, exigua summa persoluta, reductionem indulsit ad manualem: *Ibid. dub.* 3.

55. Impertita est reductio Missarum a S. C. possessori Capellaniae sub titulo SSmi Corporis Christi erectae in Ecclesia Parochiali S. Jacobi Villae Clauseti; ita ut onera juxta solitum implerentur. Nam postquam haec Capellania erecta fuerat ad tramites instrumenti fundationis anni 1592 aliud inventum fuit instrumentum fundationis anni 1593, ubi adduntur alia Missarum onera. Hoc postremum instrumentum servandum S. C. demandaverat: *Concordien. Cap.* 1. *April.* 1713. *dub.* 2.

56. Quum onus Missarum quatuor hebdomadalium singulis Capellanis praeter Chori onus diebus festis Ecclesiae, ubi Capellaniae sunt fundatae, injunxisset Franciscus Phisicus, ac perspecta fuisset a Capellanis tenuitas redituum; iidem praesidium reductionis implorarunt. Firmandum statum redituum Capellaniarum per Vicarium Apostolicum citatis Parocho, et Patronis S. C. mandavit: *Senogallien. Capell.* 9. *Sept.* 1713. *dub.* 2. Deinde indulsit reductionem juxta modum (218): 17. *Novem.* 1714.

57. Quum Joseph Antonius Verbellius

futurum reditus fideliter administrari, sibique ratio quolibet anno reddatur: *Regist. Lit. Lib.* 24. *die* 20. *Febr.* 1712.

(217) *Inter Sum. precum.*

218) Modus est, quoad primam Capellaniam possessam a Johanne Nicolao Buccolino, negative, quoad reliquas commisit Card. Paracciano Episcopo Senogalliae, ut veris etc., et praesertim quoad redituum quantitatem respectu secundae, et quintae Capellaniae deleto servitio Chori Missarum onera proportione servata cujuslibet Capellaniae redituum quantitatem ad rationem Manualis inspecto regionis more pro suo arbitrio gratis moder. tur, atque reducat: quoad 3, et 4. Capellaniam firma remanente celebratione Missarum fundationis ad ratam partem annui reditus, qui superrit, praeter eelemosynam manualem Missarum servitium Chori ad Festivitates ab Episcopo praescribendas, pariter moderetur. Ita

possessor Capellaniae S. Johannis Baptistae institutionis Jo. Baptistae Maffazoni agnosceret oneribus Missarum subeundis imparem esse redituum tenuitatem, qui sunt in annuis scut. 16. 50. deductis oneribus, ac bonorum necessariis restaurationibus, recursum habuit pro obtinenda reductione; et S. C. distulit resolutionem, ut citentur haeredes: *Vercellen. Red. Miss.* 17. *Junii* 1713. Deinde rescripsit pro informatione juxta instructionem (219): 28. *Julii* 1714.

58. Monasterio S. Zeni extra maenia Veronae suppressae Congregationis S. Hieronymi de Fesulis deliberato in favorem PP. Somaschorum Provinciae Venetae pretio ducat. 4300. prae ceteris se obligarunt Patres omnia Missarum onera explere. Postea inspectis quam plurimis diminutionibus sortium, referre consentaneam onerum reductionem sperant, sed sperant incassum: *Veronen. Red. Oner.* 2. *Decem.* 1713.

59. Abbas, et Canonici Regulares S. Petri in vinculis ex Legato Jo. Francisci Margoti Lanfranchi quotidiano onere Missarum perceptis ex censu scut. 1000. gravabantur. Hoc onus praevia S. C. facultate reductum fuit a Vicario Urbis ad numerum Missarum 154. quam reductionem ratam non habuit S. C. ac reductionem ad manualem concessit quoad futurum, nec esse molestandos quoad praeteritum jussit: *Romana Oner. Miss.* 28. *April.* 1714. *dub.* 1.

60. Johannes de Vernuccis oneravit haeredes suos Legato Missarum expressa conditione, ut in omni eventu diminutionis redituum haereditas suppleret. Propterea licet ex infortunio bona ab haeredibus immediatis alienata fuerint, quum alibi domicilium transtulissent, S. C. moderno haeredi supplicanti reductionem Missarum denegavit. *Neapolitana Commut. Volunt. et Red. Oner.* 7. *Julii* 1714. *dub.* 2.

61. Matthaea Alberi publicis tabulis censum Vitalitium scut. 400. Archiconfraternitati Peregrinorum Urbis cum onere celebrandi duas Missas hebdomadales in perpetuum dedit. Aliam deinde praefatae supplevit summam scut. 600. ad hoc ut Missam Officiales Societatis quotidianam celebrare curarent. Dicti Officiales contendunt deleri, vel reduci praedictum onus, eo quod contractus vitalitii natura non secum ferat onus perpetuum, nec in stabilibus bonis summa dicti census fuit implicata. S. C. autem nec delendum, nec reducendum censuit: *Romana Oner. Miss.* 15. *Decem.* 1714. *dub.* 1.

62. Nec etiam deleri, ac reduci ead. S. C. existimavit onus Missarum proveniens ex pia dispositione Hortensiae Catignanae, quae pariter alium censum Vitalitium in sorte scut. 200. pro una hebdomadali Missa reliquerat: *Ibid. d.* 2.

63. Atque quoad onus Missarum binarum hebdomadalium ex obligatione Deputatorum proveniens, in favorem Sylviae de Tanis, qui censum Vitalitium scut. 200. Archiconfraternitati praedictae nulla facta oneris mentione legavit, S. C. minime deleri, sed tantum ad manualem reduci habito respectu fructuum ad rationem quatuor pro centenario, putavit: *Ibid. dub.* 3.

64. Decem instituit Capellanias Nobilis Mulier Flaminia Caesia de Sabel-

tamen, ut si augeantur reditus proportione servata onera ipsa, quod in actu praesertim visitationis inspiciet Ordinarius pro tempore: et omnes dictarum Capellaniarum Rectores, non obstante dicta reductione facienda, in die titulari S. Blasii, et S. Crucis in Choro intervenire teneantur: *Lib.* 64. *Decret. fol.* 431.

(219) Ut Vic. Capitularis auditis haeredibus, et Patronis Statum dictorum bonorum formaliter, et serv. serv. conficiat, illumque confectum una cum integra copia testium praefati Fundatoris ad S. C. transmittat: *Regist. Lit. Lib.* 25. *die* 4. *Aug.* 1714.

lis in Ecclesia S. Andreae de Valle, assignato reditu unicuique in scut. annuis 80. 15. Sed in praesenti hujusmodi diminutis proventibus vix pro earum qualibet summa scut. 35. annuatim remanet. Hinc Capellani Missarum in reductione spem ponunt, tum etiam quia hae Capellaniae pluribus servitutibus, incommodisque subjacent. S. C. reductionem denegavit, ac addidit ad Card. Praefectum juxta mentem: *Romana Red. et Applic. Miss.* 15. *Decem.* 1714. *d.* 1.

65. Reductio Missarum obtenta ante Constitutionem Urbanam cum generali Apostolico Indulto, ac expleta a Magistro Generali Ordinis Servorum B. M. V. Lucae valida haud est: qua de causa Patres dicti Ordinis tenentur alternis diebus in perpetuum celebrare Missam ex partium conventione firmatam in suffragium animae Equitis Jacobi de Ghivizzano: *Lucana Red. Miss.* 26. *Januar.* 1715. *dub.* 1.

66. Petrus Antonius Stampa haeres institutus fuit Johannis, qui in ultimo testamento onus imposuit tradendi quamdam Domum, vel summam libellarum 8000 pro celebratione Missarum in Ecclesia S. Nazarii Mediolani. Scrupulum injicitur, an sufficeret pro implemento oneris Missarum perpetui, ac postulata fuit reductio. Sed S. C. in aliud tempus protraxit decisionem, addendo, et supplicet peracto investimento: *Mediolanen. seu Ferentina Capell.* 23. *Febr.* 1715. *dub.* 3.

67. Quum aequitatem implorantibus Clericis Regularibus S. Mariae Magdalenae Urbis pro reductione plurium Missarum onerum consuetum a S. C. prodiisset rescriptum, ut Card. Vicarius pro sua conscientia, et arbitrio moderaret, ac reduceret onus praedictum; ac inde de aliis legatis etiam reductionem iidem Clerici Regulares retulissent; eadem S. C. praefatas reductiones factas anno 1650. et 1653. ad rationem juliorum trium pro qualibet Missa minime ratam habere voluit, sed esse celebrandas Missas in futurum ad manualem statuit: *Romana Oner. Miss.* 4. *Maii* 1715. *d.* 1.

68. Ratione paupertatis Piae Domus S. Mariae *della solitaria* Nationis Hispanicae Gubernatoribus postulantibus ejusdem die 22. Martii 1659. complura Missarum onera, quae ex simplicibus legatis huic Domui incumbunt, ex auctoritate S. C. reducta fuerunt ad quinquennium juxta accomodatam redituum quantitatem, more regionis inspecto, quae iterum ad quinquennium prorogata fuit. Deinde quin novas prorogationes impetrarent reductio tamen servata fuit. Hodierni Gubernatores nunc petunt in posterum illam servandi reductionem facultatem. S. C. in alium diem declarationem protendit, et ut scribatur juxta instructionem et ad mentem jussit: *Neapolitana Conser.* 1. *Junii* 1715. *dub.* 4.

69. Rector, et Capellanus Ecclesiae B. M. Friburgi in Helvetia publico instrumento, sese eorumque successores adstrinxerunt ad annuam celebrationem 16. Missarum juxta intentionem Barbarae Sigritz Wildt; inde onus praetermiserunt, quia a S. C. anno 1693. in forma commissaria reductionem, uti asserunt, obtinuerant. Tamen Episcopus illi oneri obnoxios esse pronunciavit, et S. C. non constare de reductione Missarum, de quibus agitur, resolvit: *Lausanen. Oner. Miss.* 22. *Junii* 1715. *dub.* 1.

70. Purificata conditione locus fuit substitutioni Capituli Ecclesiae Cathedralis, uti disposuit Soror Maria Victoria Tani, antequam se Deo in Monasterio S. Marthae Urbis voveret. Idem Capitulum exposuit, sortem Locorum Montium ex iteratis extractionibus imminutam fuisse, ita ut impares sint fructus injuncto oneri Missarum. Petunt proinde reductionem earumdem ante acceptionem ad rationem perpetuae eleemosynae, cui S. C. assensa non fuit.

Testatrix enim Capitulo PP. Conventuales substituerat: *Ferentina Oner. Mis.* 24. *Aug.* 1716. *dub.* 1.

71. Etiamsi Caesar Costa mandaverat duos Capellanos esse deputandos, ut Missam quisque celebrarent in Capella in Ecclesia Parochiali Portusfini; tamen S. C. censuit reductionem impertiri ad unam Missam quotidianam, tum quod fructus bonorum vix ad onus Missae quotidianae manualis sustinendum ascendant; tum quia non inveniuntur Sacerdotes in illo loco, nisi unus, vel duo ad summum, qui legata pia absolvere possint: *Albiganen. Red. Oner.* 14. *Martii* 1716. *dub.* 2. confir. juxta modum (220): 14. *Novem. ejusd. anni.*

72. Carolus de Baldesiis moriens disposuit, ut ex reditibus vectigalium sibi a Fisco debitorum duae erigerentur Capellaniae cum onere Capellanis injuncto Missae quotidianae, et cum eleemosyna per haeredem concordanda. Reditibus imminutis facta fuit reductio Missarum ad rationem granorum 12. cum dimidio incluso jure Sacrarii. Auctis postea fructibus dubitatum fuit, num haec valida sit reductio? non esse validam S. C. firmavit: *Neapolitana Eleemos. Miss.* 16. *Maii* 1716.

73. Acceperunt Patres Ordinis Servorum B. M. V. Legatum Missarum ordinatum a Beatrice de Manfredis, ac insuper inierunt transactionem cum haeredibus testatricis ob litem de legati caducitate ortam, in qua concordia non requisito Beneplacito Apostolico, superioris Ordinis licentia juri petendi in posterum reductionem renunciarunt. Modo dum hanc reductionem postulant; S. C. requisivit informationem super valore, et fructibus tam praedii possessi a Patribus, quam alienatorum de tempore praesenti: *Pisauren. Red. Miss.* 14. *Novem.* 1716.

74. Onus Missarum relictum a Bernardino Gambini Patres Carmelitae Conventus de Albagna cum obligatione in contractu emissa sumpserunt: ac juxta mentem testatoris Domum emerunt. Modo haec Domus reparationibus indiget, et praesidio S. C. nituntur reductionem, vel suspensionem Missarum petentes. Protelatur resolutio, et interim servari testatoris mentem mandatur: *Taurinen. Red. Miss.* 5. *Junii* 1717. (221).

75. Et si Patres Ordinis Eremitarum S. Augustini, et Conventus S. Tittmonignani vigore contractus onus Missarum suscepissent a Georgio Riedi, qui florenorum summam 4040. tradidit, ac renunciassent cuicumque reductioni, ac exceptioni ex quacumque causa, tamen ex praetensa enormissima laesione reductionem quaesiverunt, sed incassum; inde confirmatur decretum: *Salisburgen. Redduct. Oner.* 19. *Junii* 1717.

76. Victoria Blancona Patribus Augustinianis Excalceatis censum, et cambium scut. 1650. cum onere tot Missarum reliquit. Sed iidem Patres nisi sortem scut. 1006. 75. exigere non valuerunt; ac de mandatis Sacrae Visitationis positum fuit in tabella Missarum 247. annuum onus, ac si integra sorte relicta a testatrice fruerentur. Modo reductionem impetratum iri confidunt; eamque S. C. admisit ad annuas Missas 165. augendas vel minuendas in posterum juxta incrementum vel diminutionem fructuum: *Romana Miss.* 31. *Julii* 1717. *dub.* 1.

77. Quum Provincia Monastica Aragoniae Ordinis Praedicatorum in Regnis Aragoniae, Valentiae, Principatu Cathalauniae, et Insulis Balearibus exposuisset Monasteria eorum ab elapsum bellum passa esse tanta damna in legatorum fundis, qui vel perierunt, vel eorum fructus diminuti sunt, itaut Reli-

(220) *Vide not.* 38. *Lit. L. praecedentem.*

(221) Hanc causam patrocinatus est Advocatus Dominicus Ursaya, et id patet ex *discept. Eccles. XVIII. tom.* 4. *part.* 1. *per tot.*

giosi ad sibi victum parandum Manualem eleemosynam recipere coacti sint, et precata sit, ut vel onera reducantur vel deleantur, necnon in formam Commissaria res Ordinariis Monasteriorum committatur. Rescriptum prodiit, ut audiantur Episcopi: *Ordinis S. Dominici* 27. *Novem.* 1717.

78. Quum Patres Ordinis S. Augustini, in quorum Ecclesia existebat Capella B. M. V. Annuntiatae, cui Ignatius Randoli reliquerat duo praedia, ut celebraretur una Missa qualibet hebdomada, non possent nancisci possessionem alterius praedii, ante acceptionem expectaverunt reductionem, quam S. C. admisit ad perpetuam; inde instante Luca Albicini Capellano, ut ipsi bona a testatore donata consignarentur, cum onere ea meliorandi, ac Missam hebdomadalem celebrandi, S. C. in proposito permansit: *Civitatis Castelli Red.* 29. *Januar.* 1718.

79. Reductioni Missarum locum esse, si nullus inveniatur Sacerdos, qui velit celebrare Missam quotidianam demandatam a Francisco Carcano pro eleemosyna 300 Libellarum; etiamsi eleemosyna haec sufficiens fuerit juxta taxam vigentem tempore erectionis Capellaniae, rescriptum fuit a S.C. *Mediolanen. Red. Miss.* 9. *April.* 1718.

80. Franciscus Barreto in testamento Majoratum, seu Fidei commissum instituit, et ut ex reditibus ejusdem duae Missae quotidianae celebrarentur in Ecclesia Patrum Cappuccinorum S. Antonii Loci de Laule jussit. Quum die procedente aucta eleemosyna manualis fuisset idcirco cura in reductione posita fuit, sed frustra, quia S. C. eam denegavit. Nam visum fuit, ut haeres teneatur ad supplendum; nam in testamento deprehensum fuit legatum ab onere non a dote Capellaniarum incipiere: *Faraonen. Red. Miss.* 7. *Maii* 1718. *dub.* 1.

81. Disceptatum fuit, an esset locus reductioni Missarum, quae petebatur a Societate Misericordiae oppidi de Guimaraens pluribus gravata oneribus. Quum in Dioecesi Bracharensi eleemosyna nimis major facta fuisset, ut testator aequo voluntatis fervore tum Missas tum alia onera elevasset. S. C. ad dubium respondit pro transmissione consuetae instructionis, et etiam jussit, ut Ordinarius ad tramites ejusdem conficiat reductionem, quam ad S. C. pro approbatione transmittere teneatur una cum informatione, et ad mentem (222): *Bracharen. Red. Miss.* 24. *Sept.* 1718.

82. Tribuit Alex. VII. Pont. Max. Abbati Generali Congregationis Vallis Umbrosae facultatem reducendi onera Missarum suae Congregationis ad rationem annuae eleemosynae scut. 40 pro qualibet perpetua Missa. Hac facultate usus est quoad onera Missarum Monasterii

(222) Archiepiscopo commisit S. C, ut vocatis vocandis Missarum onera, quae tamen taxative non autem demonstrative juxta testatorum dispositionem concepta erunt, proportione servata juxta cujuslibet Legati redituum quantitatem ad rationem manualis inspecto regionis more pro suo arbitrio, et conscientia gratis moderetur, et reducat. Ita ut si reditus augeantur proportione eadem augeatur numerus Missarum, quod in actu praesertim visitationis inspiciat Ordinarius pro tempore. Ut autem S. C. sententiae se conformet in reducendis dumtaxat oneribus taxative conceptis, non autem demonstrative, notificandum censuit, quod mature pensatis dispositionibus, ac fundationibus data fuit Instructio. Haec eidem innotescere voluit, ut ad tramites hujusce Instructionis onerum reductionem conficiat, et pro approbatione transmittat cum informatione, et ut in futurum per Officiales dictae Confraternitatis cautius, et diligentius procedatur tum in suscipiendis Legatis cum onere Missarum, tum in explendis jam receptis iisdem Officialibus observantiam novissimae constitutionis Innoc. XII. super celebratione Missarum stricto injungat: *Regist. Lit. Lib.* 25. *die* 24. *Sept.* 1718.

S. Praxedis de Urbe, quod reditus habebat valde imminutos. Sed in ultima Visitatione anno 1710. peracta in dubium fuit revocata reductio respectu oneris relicti a Card. Anchero Titulari S. Praxedis, ob quam Abbas, et Monachi recursum habuerunt ad S. C. asserentes nihil possidere, quod a dicto testatore proveniat. S. C. decrevit, in futurum servandam esse dispositionem dicti Cardinalis (223) non reductionem, seu moderationem oneris ab Abbate peractam: *Romana* 19. *Novem.* 1718. *confir.* 4. *Martii* 1719. *dub.* 1.

83. Et ad dubium alterum exhibitum, an sit locus novae oneris reductioni? S. C. rescripsit, dilata, et exhibeatur instrumentum venditionis possessionum nuncupatarum *il Castiglione, e Monte Portio*: *Ibid. dub.* 2.

84. Quum quaereretur; an sit locus reductioni Missarum 60. annuarum ad quarum celebrationem se obligavit Societas SSmi Crucifixi erecta in Ecclesia S. Joseph intra limites Parochiae Gandini recepta a Josepho de Nigris, sorte lib. 1600. investienda? S. C. protelando resolutionem voluit ut scribatur Card. Episcopo, et exprimat tempus, quo reditus investimenti decrescere coeperunt, et quo eleemosyna Missae fuit aucta, et an Societas habeat bona legatis, aut oneribus obligata et non habeat Argenta? *Bergomen.* 3. *Decem.* 1718.

85. Canonici Regulares Monasterii S. Benedicti efflagitarunt Oneris Missae quotidianae reductionem anno 1532. relictae. Ad instantiam datam *inter sum. prec.* S. C. *ad manualem* rescripsit. Agebatur enim de legato, quod incipit a quantitate, et non ab onere, et de quantitate insufficiente. Inde causa reproducta *in decisis* fuit responsum: *Cremen. Red. Miss.* 4. *Febr.* 1719.

86. Quoad contractum vero initum ab iisdem Canonicis cum Antonio Bondentes anno 1628. qui Canonicis assignaverat lib. 5400. pro celebratione annua Missae quotidianae; quum rescriptum fuisset *Lectum, et utantur jure suo coram Judice competente*, iterata instantia responsum est, pro nova informatione juxta instructionem (224) *Ibid.*

87. Quoad denique alia Missarum onera, quae in antiquis tabellis in Sacrario Ecclesiae eorumdem Canonicorum appositis exprimebantur: bis preces S. C. rejecit: *Ibid.*

88. Non esse locum reductioni Missarum, quum testator *Jo. Delphinus* ab onere inceperit, et deinde meminerit eleemosynae; et quantitas Ducatorum obstet demonstrative et non taxative, respondendum censuit S. C. *Venetiarum Red. Miss.* 4. *Febr.* 1719.

(223) „In Dei nomine amen. Anno Incarnationis Domini 1286. in die omnium Sanctorum obiit piae memoriae Dominus Ancherus Presbyter Cardinalis istius Ecclesiae S. Praxedis, pro cujus animae remedio dati sunt eidem Ecclesiae in possessionibus 5r. Floreni aurei; Crux, et candelabra argentea, et constructa in ea Capella cum Altari, ob reverentiam omnium Sanctorum, et debet in Capella ipsa lampas ardere semper, et ter in qualibet septimana Missa, et in sequenti die post diem animarum quolibet anno per Monachos ipsius Ecclesiae celebrari Anniversarium solemne pro ejusdem Cardinalis anima, quae requiescat in pace, Amen" *Ead. caus.* 19. *Novem.* 1718.

(224) Melius edoceri voluit S. C, praesertim an Libellae quinque mille, et quadringentae fuerint assignatae jam in Censibus investitae, seu potius post illarum receptionem fuerint a Canonicis regularibus investitae in Censibus necnon quanti essent annui reditus ejusdem summae, seu ad quam rationem fuerint Census impositi, quando ad manus Canonicorum pervenit sors, et de quo tempore reditus praedicti decrescere coeperint. Referat distincte, et legitima documenta super praemissis exhibeat: *Regist. Lit. Lib.* 25. *die* 4. *Febr.* 1719.

89. Ludovicus Ripa haeres Francisci Ripae exsolvit lib. 6000. ut se eximeret ab annua praestatione lib. 300. sicuti dederat eidem facultatem dictus Franciscus. Praefatam summam lib. 6000 non sufficere ad onus Missarum, quas testator demandaverat sustinendum compertum est; ideo efflagitatur Missarum reductio. S. C. primum exibitionem testamenti jussit, deinde Missarum locum esse reductioni, nec haeredem supplere teneri rescripsit: *Mediolanen. Oner. Miss.* 1. *April.* 1719.

90. Julia Cavallotti Zoboli mandavit in perpetuum celebrari in Ecclesia Monialium Misericordiae sub gubernio PP. Min. Obresv. S. Francisci tot Missas, prout convenerit Antonius suus vir. Hic praedium tradidit Presbyteris Collegiatae S. Nicolai cum onere Missarum trium hebdomadalium, ut celebrari in Ecclesia Monialium eas curarent, et onus fuit susceptum. Modo dicti Presbyteri pandunt reditum praedii in scut. 10. non sufficere ad onus ferendum, et reductionem implorant, et ad manualem assequuti sunt: *Regien.* 5. *Aug.* 1719.

91. Reductioni Missarum, ad Manualem inspecta tenuissima eleemosyna locum est, deleta Missa solmeni, et deleto Officio Mortuorum, etiamsi Canonici Ecclesiae Cathedralis Missas per contractum receperint, ac contractus fuerit per longissimum tempus exequutioni mandatus: *Fanen. Red. Miss.* 27. *April.* 1720.

92. Definitio exoptatur, an et in qua quantitate sit locus reductioni Missarum, quas Jo. Franciscus de Laurentiis injunxit perpensa redituum insufficientia? S. C. distulit resolutionem, et voluit ut scribatur Episcopo juxta instructionem (225); *Civitatis Castelli Leg.* 18. *April.* 1722. *dub.* 2.

93. Capellani S. Hilarii, qui juxta tenorem fundationis tenentur quotidie celebrare Missam in Basilica Lateranensi, et divinis Officiis in eadem interesse, considerata redituum diminutione, preces adhibent pro onerum reductione. Archipresbyter, annuente Capitulo, reductionem et Missarum, et servitii fecit. Sed non acquiescentibus Capellanis audita desuper fuit S. C, et haec respondit, firmo remanente onere Missarum, pro majori reductione servitii chori arbitrio Card. Archipresbyteri, audito Capitulo: *Romana Red. Serv. Chori, et Miss.* 18. *April.* 1722.

94. Postquam S. C. elargita erat reductionem Missarum quatuor ad duas tantum pro qualibet hebdomada Francisco, et Hortensio de Vernatiis testatoris Vincentii Vernatii pronepotibus supplicantibus, ac ejusdem S. C. decretum ab Episcopo quadrienno post exequutioni demandatum fuerit; Procurator Fiscalis Fabricae S. Petri invenit rescriptum quoddam adnotatum, in quo ad petitionem Oratorum supradictorum responsum fuit, ut transmitteretur particula legati, et videretur, an haeredes teneantur supplere, ex quo arguit nullam esse reductionem. Hinc Oratores a S. C. hanc petierunt, quae sancivit praedictos non esse molestandos quoad praeteritum; et quoad futurum scribatur Episcopo juxta instructionem: *Vuden. Red. Miss.* 4. *Julii* 1722.

95. Firmanus Episcopus duarum Capellaniarum, quas in Monialium Ecclesia S. Clarae Civitatis Firmi Theodorus Tabor fundaverat, erectionem ob redituum insufficientiam nondum pe-

(225) Ut referat, an Missae celebrari possint a Parocho Ecclesiae S. Angeli de Macignano, vel ab aliquo Sacerdote ejus Substituto: si enim possent in dicta Ecclesia a dictis Sacerdotibus celebrari nulla adesset necessitas trasmittendi a civitate Castelli Sacerdotem per illorum celebratione: *Regist. Lit. Lib.* 26. *die* 18. *April.* 1722.

regerat. Curam idem habuit, ut ante erectionem fieret Missarum reductio, sed S. C. eodem tempore, quo erectionem demandavit, respondit quoad reductionem Missarum habendam esse rationem suis loco, et tempore: *Firmana Cap.* 1. *Sept.* 1725. *dub.* 2.

96. Non esse locum reductioni Missarum expetitae ab Antonio Ginevri emptore praedii *di Valle di Veltrica*, quod donaverat Jo. Paullus de Palazzis Taddeo de Palazzi suo nepoti cum praedictarum Missarum onere; sed teneri ad supplendum Diophaebum de Palazzis venditorem ejusdem praedii, et donatarii successorem, rescriptum est a S. C. Summam enim statutam non taxative, sed demonstrative esse signatam animadversum fuit: *Fanen.* 6. *Decem.* 1727.

97. Reductionem Missarum Praepositus Generalis Congregationis Somaschae expleverat juxta facultates ab Innocentio XIII. Pont. Max. habitas. Ad illarum celebrationem Patres praedictae Congregationis recepta pecunia sese adstrinxerant contractu inito, (pacto vero adjecto quod Patres neque petere neque uti ulla reductione possent) cum Antonio Platto haerede Petri de Agazzis, qui hujusmodi onus suo haeredi reliquerat. Adversus inde reductionem reclamantibus fratribus de Plattis, eam validam non esse S.C. edixit: *Bergomen. Red. Miss.* 10. *Julii* 1728. *dub.* 1.

98. Simplex Beneficium perpetuum in publico Oratorio SS. Caroli, et Aquilini fundavit Christophorus Benzius, et onera Capellano injunxit Missarum quotidie celebrandarum, et certis etiam anni tempestatibus, necnon reparationis Ecclesiae, et coenae, ac supellectilium. Bona stabilia assignata impares his oneribus ferendis fructus reddere Capellanus agnoscens, haeredibus ex pingui testatoris haereditate supplendum esse, eo quod non taxative, sed demonstrative fuerat ille loquutus, existimat. Onerum hinc reductionem expetebat, vel supplementum. Non reductionem, sed praefatum ab haeredibus dotis incrementum est assecutus; *Cremonen. Supp. Dotis.* 13. *Aug.* 1729.

99. Vigore generalis indulti reducendi Missarum perpetuarum onera Card. Archiepiscopo tributi, Vicarius Generalis uti specialiter delegatus, devenit ad reductionem Missarum octo Capellaniis, ad Ven. Domum Sanctissimae Annuntiationis spectantibus, injuctarum ad rationem carolenorum duorum pro qualibet. De hac reductione obloquuti sunt Gubernatores dictae Domus eam viribus non subsistere, praecipue eo quod in praefacto Indulto haud comprehendi debeant illae Capellaniae, quia erectae, et confirmatae fuerant auctoritate Apostolica cum onere quotidie celebrandi, atque ideo specifica mentione indigerent. Et revera Reductionem illam ratam S. C. non habuit, jussitque ut Card. Archiepiscopus mandet servari onera praescripta in erectionibus Capellaniarum: *Neapolitana Red. Miss.* 19. *Novem.* 1729.

100. Franciscus Boni scut. 50. legavit Congregationi Praesentationis B. M. Montis Novi, ad hoc ut in quolibet die Sabbati Missa celebraretur nomine filii Petri hoc exoptantis. Amplificata dein ab Episcopo manuali eleemosyna Sodales reductionem postularunt, sed contra haeredes ob supplementum agendum esse responsum tulerunt, verum ipsam Societatem teneri ad injuncta onera praevio recessu a decisis postea idem decrevit; modo S. C. hoc confirmavit: *Senogallien. Supp. Dotis* 3. *Decem.* 1729.

101. Pater Generalis Ordinis Servorum B. M. V. oppidi Malegnani vigore Indulti super reductione onerum Missarum ab Innocentio XIII. pluribus Regularibus concessi Missas, quas per contractum cum Communitate S. Colum-

bani initum sibi susceperunt celebrandas, reduxit ad 50. unam quolibet anno. Communitas reductionem oppugnat probans bona Patribus assignata jam ab iisdem majori ex parte fuisse alienata, et eorum propterea culpa diminuta, et duo transactionum instrumenta exhibens. Revera S. C. validam non esse respondit: *Mediolanen. Red. Miss.* 7. *April.* 1731. *confir.* 1. *Sept. ejusd. anni.*

102. Clemens Boncompagnus haerede scripta Archiconfraternitate SS. XII. Apostolorum adjecit onus solvendi scut. 48. ex fructibus Locorum Montium PP. Barnabitis S. Caroli ad Catinarios pro celebratione Missae quotidianae. Sed a Bened. XIII. Pont. Max. impertita est facultas Religiosiis familiis, et Episcopis moderandi perpetua Missarum onera;itaut pro Missa quotidiana reditus annuus scut. 60. percipi possit. Hinc dicti Patres arbitrati sunt, ex vi Indulti, onus Missarum praedicti testatoris reducendi juxta eamdem proportionem, et contradicente Archiconfraternitate. S. C. praefatum Indultum etiam pro reductione Missae quotidianae, de qua agitur, non suffragari sancivit. Nam reditus assignatus nec passus est, nec diminutionem pati potest: *Romana Red. Oner. Miss.* 22. *Martii* 1732.

103. Ascanius de Matthiolis testamento cavit, ut Capellano ab haerede tribueretur fundus reddens scut. 24. quolibet anno, et eveniente casu, quo dicti fructus non sufficerent, ad Missam quotidianam celebrandam, haeredes pro tempore ad supplementum teneri mandavit. Episcopus juxta Benedicti XIII. Pont. Max. indultum onus Missarum reduxit ad normam sexagintà scutorum pro Missae quotidianae celebratione. S. C. re extra folium proposita minime ratam habuit illam reductionem, et cogendos esse ab Episcopo haeredes ad supplementum pro Missa quotidiana voluit. Quum Episcopus exequutionis difficultatem ostendisset, S. C. iterum audita, prospexit, ut Capellanum cogeret ad integrum implementum oneris, et ut Capellanus jure suo uteretur contra eos, qui ad supplementum tenerentur. Reclamat hodie Michael Angelus Menchinus Capellanus, et reductionem vi indulti factam validam esse contendit. Verum S. C. in decisis respondit: *Montis Politiani Miss.* 10. *Maii* 1732.

104. Quum quaesitum esset, an sit locus reductioni Missae quotidianae, vel potius supplemento propter tenuem sortem in censu scut. 400. existentem, quae ad summum 20. reddit annua scuta? responsum fuit, dilata, et scribatur Episcopo juxta mentem. *Senogallien. Mis.* 10. *Maii* 1732. *dub.* 2. Deinde esse locum reductioni S. C. praecepit ad rationem manualis, et ut Capellanus diebus praesertim festis omnibus celebret in Ecclesia Monialium, pro quibus Missam quotidianam testator ordinaverat: 20. *Decem. ejusd. anni.*

105. Procurator Generalis Carmelitarum Excalceatorum simul cum aliarum Regularium Familiarum Praesidibus Innocentio XIII. exposuit, Coenobia per Europam existentia propter bella, contributiones, aliasque calamitates magna inopia premi, necnon proventus pro oneribus perpetuis Missarum assignatos non mediocre detrimentum hisce de causis habuisse. Itaque in spe est in absolutione quoad Missas perpetuas non celebratas, et in moderatione onerum in posterum. Annuit Pontifex et jussit, ut singulae Missae perpetuae reducantur ad rationem scut. 60. Quaestio modo oritur, an Patres Carmelitae Excalceati in Ecclesia S. Mariae de Scala tueri se valeant praesidio generalis illius indulti: itant sit exequutioni demandandum? utique S. C. exequi debere voluit: *Romana seu Perusina Oner. Miss.* 30. *Aug.* 1732.

106. Quum adversus Sanctimoniales

S. Mariae de Turri expeditum a Curia Episcopali fuisset mandatum ex causa plurium legatorum piorum, quibus satisfactum fuisse non docebatur Monasterium cum Rev. Fabrica compositionem iniit. Ut autem in futurum sibi quoque prospiceret, preces obtulit ad impetrandam aliquorum onerum moderationem, aliorum vero commutationem. Sed propositis quinque dubiis S. C. nil dixit aliud, quam ad mentem: *Urbinaten. Red. et Commut. Oner.* 20. *Decem.* 1732. *dub.* 1. 2. 3. 4. *et* 5.

107. Bartholomaeus Bandinellus haeredem scribens Archiconfraternitatem S. Johannis Decollati, mandavit, ut perpetuo in Ecclesia S. Gregorii Missam unam quotidie celebrari curaret. Archiconfraternitas per contractum hoc onus Monachis Camaldulensibus transtulit. Hi Patres a Sum. Pont. moderationem Missarum ad normam scut. 60. pro unaquaque Missa quotidiana obtinuerunt. Hinc Missas has ad numerum 161. cum binis Anniversariis lato decreto cohibuit. At reluctante Archiconfraternitate fuit dicta Missarum reductio a S. C. rescissa: *Romana Red. Oner. Miss.* 18. *April.* 1733.

108. Fratribus Minoribus Conventualibus non suffragari indultum concessum ab Innocentio XIII. Pont. Max. pro reducendis oneribus perpetuis Missarum, quando pro illis relictae fuerunt certae annuae praestationes, quae tamen non attingunt annuam summam scutorum 60. pro qualibet Missa quotidie celebranda, resolutum fuit a S. C: *Romana Red. Oner. Miss.* 28. *Febr.* 1733.

109. S. C. invalidam fuisse putavit reductionem oneris Missarum tercentarum ad Missas tantum centum et sexdecim factam a Praeside Ordinis Cisterciensis ex indulto Benedicti XIII. Pont. Max., ad quod onus implendum Monachi praedicti Ordinis sese obligaverant contractu inito cum officialibus Sodalitii S. Mariae Angelorum haeredis scripti a Claudia de Scottis; hoc enim Missarum legatum institutum erat in Ecclesia eorumdem Monachorum: *Favent. Oner. Miss.* 27. *Feb.* 1732. *d.* 1. *confir.* 12. *Feb.* 1735.

110. Quum Nicolaus, et Fratres de Mecaroccis haeredes Laurentii Mecarocci precibus contenderint reductionem Missarum quas testator praescripserat, eo quod praedia illa satis non essent ad singula onera ab eodem testatore imposita explenda, S. C. rescripsit, esse locum reductioni ad rationem eleemosynae perpetuae, facta per Beneplacitum obligatione non petendi in posterum aliam reductionem: *Nepesina Red. Oner.* 24. *Julii* 1734.

111. Non esse proportione servata diminuendum onus Missarum a testatore Tito Massari Sacerdoti relictum S C. putavit. Nam evictio unius ex praediis ab eodem testatore legato Missarum assignatis non obstat; quum reliqua praedia fructus annuos producerent, qui pro debita illius oneris dimissione sufficiunt: *Ostunen. Red. Miss.* 4. *Decem.* 1734. *confir.* 5. *Martii* 1735.

112. Declaravit S. C. non esse locum reductioni Missae quotidianae, quam imploraverat Alexander Toscanellus Rector Capellaniae erectae in Altari existenti in Ecclesia SS. Jo. et Stephani Societatis SSmae Annunciatae oppidi Montopolis. Haec enim Capellania alteri sub invocatione S. Francisci erectae de jure patronatus praedictae Societatis incorporata ab Episcopo fuit, ac inde reditus usque ad scut. 60. multiplicaverunt: *Sancti Miniatis Appl. Miss. Quot.* 4. *Decem.* 1734. *dub.* 2.

113. Haud esse locum reductioni Missarum petitae ab Abbate Collegiatae Ecclesiae S. Jo. Baptistae erectae in oppido Angriae, sed ejus eleemosynam augendam esse a Societate S. Mariae de Monte Carmelo dicti oppidi haerede instituta a Camillo Coppola ad granos

quindecim pro qualibet Missa respondit S. C : *Nucerina Paganorum Red. Miss.* 21. *Maii* 1735.

114. Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Martini in oppido Petrae Sanctae celebrantes juxta legatum testatoris Ferdinandi de Carolis Missam quotidianam a primo sole, quam applicandam esse S. C. praeceperat, etiamsi testator tantum commodo Agricolarum consuluerit; supplices modo postulant reductionem ad rationem eleemosynae perpetuae, et S. C. reductionem arbitrio Archiepiscopi indulsit: *Lucana App. Miss. Quot.* 12. *Febr.* 1735. *dub.* 2.

115. Perspecta renunciatione facta per Patres Dominicanos reductioni prius reportatae ad quinque supra quadraginta, ut earum eleemosyna perciperetur ad rationem duorum juliorum pro qualibet Missa, eosdem non ad restitutionem eleemosynae pro Missis sub obtentu dictae reductionis non celebratis, sed ad illarum celebrationem teneri S. C. mandavit: *Tyburtina Celeb. Miss.* 24. *Sept.* 1735. *dub.* 3.

116. Reductioni Missarum, quarum eleemosyna manualis hodiernis temporibus juxta morem Regionis ad solidos 20. Mediolanensis monetae excrevit, et imparem ad onus quotidianae Missae subeundum Religiosi S. Mariae Paradisi Tertii Ordinis S. Francisci esse fatentur, neque locum esse, neque haeredes eleemosynam supplere teneri deciditur: *Mediolanen. Celeb. Miss.* 12. *Maii* 1736. *dub.* 2.

117. Pecunia deposita a variis testatoribus relicta perturbata, ac permixta adeo fuit, ut dignosci amplius non valeat, quae rata pars tribuenda est unicuique ex legatis pii eorumdem, et quot Missaé sunt celebrandae. Reditus interea insigniter fuerunt diminuti. Officiales Societatis SSmi Rosarii in Ecclesia Cathedrali erectae hac de causa in reductione referenda studium posuerunt, et ut cuncta legata uniantur, et fructibus eorumdem per integrum decennium computatis juxta eorum ratam partem in singulos quosque annos proportione servata distribuendam, tot Missae quotannis celebrentur atque indiscriminatim pro omnibus Benefactoribus applicentur. S. C. respondit, quoad Legata Pompei de Amora, et Martini Martiano pro reductionem ad manualem cum applicatione pro eisdem; quoad reliqua pariter ad manualem cum applicatione pro Benefactoribus descriptis in tabella facto verbo cum SSmo: *Nucerina Paganorum Red. Miss.* 4. *Aug.* 1736.

118. Petrus Rapaciolus Patronus binarum Capellaniarum, quas ipse in sua Ecclesia B. M. V. terrae Colli Scipionis fundavit, pro dote eis assignavit loca Montium 15. Sed quum nonnulla ex his extracta fuerint, fructus decreverunt, hinc petunt hodierni Capellani Missarum reductionem, et responsum habuerunt *Lectum, et haeredes teneri ad supplementum*, et confirmatur decretum quoad reductionem: *Narnien.* 1. *Junii* 1737. *dub.* 1.

119. Quum Rector Beneficii erecti a Petro Antonio Manasserio dignoscens summam bonorum relictorum imparem esse oneri Missae quotidianae implorasset reductionem praedicti oneris, S. C. rescripsit pro gratia reductionis ad manualem ad triennium, et interim Capellanus agat pro supplemento contra quos de jure, et Ordinarius incumbat pro implemento diligentiarum: *Montis Regalis Red. Miss.* 1. *Maii* 1739.

120. Canonici Collegiatae Ecclesiae Oppidi Summae contractu inito usum unius Sacelli Sodalibus Societatis, et Congregationis *mortuorum* nuncupatae concessere. Sodales polliciti sunt inter alias Missam fundare quotidianam. Hoc onus vi Indulti concessi a Benedicto XIII. Pont. Max. Episcopis, qui Concilio Romano interfuerunt, ac a Cano-

nicis impetrati reductionem passum est. Sed S. C. consulta praedicti oneris reductionem ratam non habuit: *Nolana Red. Miss.* 14. *Martii* 1739.

121. Inter plures Canonicatus in Ecclesia Cathedrali erectos decem numerantur a Fundatoris cognomine *Lucatelli* nuncupati. Canonici dictae fundationis reductionem bis an. 1689. ad 280. an. 1691. ad 180. Missas annuas a quolibet Canonico celebrandas praevia auctoritate S. C. ab Episcopo Mutio Dandino comperto redituum decremento assecuti sunt; ac inde pacifice, usque ad praesens Canonici reductionem servarunt. Sed hodiernus Episcopus singulos ad quotidianam Missam in fundatione indictam obstrictos esse pronunciavit. Canonici praedicti expostularunt, et actum est de decreti exequutione; et S. C. ut firmetur status, mandavit; *Senogallien Red. Miss.* 16. *Decem.* 1741. Deinde non esse exequendum declaravit: 23. *Novem.* 1743. Postmodum etiam Mansionarii pariter fundatoris Locatelli petierunt Missarum reductionem, qui majus servitium habent, quam Canonici, minores vero reditus, et S. C. rescripsit, dilata, et ad mentem: 8. *Junii* 1782. Insuper iterum dilata, et ad mentem (226) respondit: 27. *Martii* 1784. Denuo causa producta censuit S.C. onus Missarum Mansionariis impositum reducendum esse ad medietatem, Missas vero a Canonicis celebrandas restituendas esse ad numerum 280. pro quolibet juxta reductionem anni 1689: 21. *Aug. ejusd. anni.* Hoc judicium non arrisit Canonicis ob adauctum ipsis Missarum onus, hinc prodiit rescriptum, quoad Mansionarios in decisis, quo vero ad Canonicos praevio recessu a decisis servandam esse reductionem anni 1693.: 11. *Decem. ejusd. anni.*

122. Card. Tonti perpetuam Capellaniam adjectis pluribus oneribus praeter Missarum onus in Oratorio S. Petri de Bulgarnò, et in Cathedrali explendum per Capellanum erexit. Obtinuit hujus Capellaniae Rector Sebastianus Martinelli Missarum reductionem demptis impensis juxta redituum quantitatem ad rationem eleemosynae Manualis, et hoc obtinuit in forma commissaria a S. C. Episcopo directa, qui voluit, ut Capellanus qualibet hebdomada in Cathedrali, et in Oratorio diebus festis ad libitum per sex Menses celebraret. Diu haec reductio servata fuit, sed postea vitio subreptionis accusata, quaesitum fuit a S. C. quae reductio sustineatur? et omnes Missas celebrandas esse in Oratorio Villae de Bulgarno, deletis prorsus ceteris oneribus, respondere ambigua non fuit: *Caesenaten. Red. Miss.* 23. *Sept.* 1741.

123. Jo. Dominicus Veneri duplici Missa quotidiana, altera in Ecclesia S. Catharinae, altera in Ecclesia PP. Carmelitarum celebranda cum annua summa scut. 99. 50. haeredem suum gravavit. Jacobus Veneri haeres universæ haereditaria patrui bona, detracto aere alieno, longe disparia esse praediotae annuae praestationi scut. 99. 50. animadvertens, preces habuit ad S. C. pro reductione ad unam tantum Missam perpetuam, et S. C. rescripsit dilata, et firmetur status haereditatis testatoris coram Ordinario, qui auditis Partibus, servatis servandis procedat, prout de jure ad declarationem quantitatis bonorum, quae detractis detrahendis remanent libera pro implemento oneris Missarum: *Mantuana Red. Miss.* 2. *Junii* 1742. *dub.* 1.

124. Cum fundus, quem Franciscus Johanninius Sodalitio S. Mariae Mise-

(226) „ Et mens est, ut reproponatur citatis Canonicis " *Rel. in Ferrar. Bibliot. Cas. tom.* 8. *pag.* 508. *edit. Rom.* 1789.

ricordiae Urbini cum onere Missarum donavit, deterior factus esset ad reductionem Sodalitium se convertit, et ad rationem manualis concessa. Inde Archiepiscopus anno 1711. decrevit in futurum celebrari annuas Missas 72. Hoc etiam onus adimplere nequeunt Sodales, et a Benedicto XIII. Pont. Max. reduci Missas ad centum obtinuerunt. Sed quum errorem in praefata Archiepiscopi reductione irrepsisse dixissent, ancipites sunt an, et quomodo esset confirmanda reductio? responsum tulerunt negativum, et servandam esse reductionem anni 1711. *Urbinaten. Red. Oner.* 28. *Mart.* 1744. *dub.* 1.

125. Dominicus Antonius Ancioins, qui fuit a patrona Margarita Testa nominatus ad binas Capellanias amovibiles fundatas in Parochiali Ecclesia Divi Nicolai oppidi Scheggini, comperiens bona plurima eisdem supposita alienata, ac distratca esse animo confidit, vel imminui sacra agenda juxta redituum quantitatem, et eleemosynae manualis, vel subrogari tot Loca montium, praevia bonorum alienatione; et rescriptum retulit, ut circumscripta nominatione novi Capellani scribatur Episcopo pro nova informatione, et voto juxta instructionem (227) *Spoletana Capell.* 28. *Martii* 1744. *dub.* 1.

126. Jacobus Bonetus missae quotidianae onere suos haeredes gravarit, praecepitque eis venditionem bonorum in scut. 600., ut in censum haec summa constituatur, ex cujus fructibus onus explere debeatur. S. C. denegando supplementum dotis huic legato pio faciendum ab haereditate Bonetti, Missarum reductioni non esse locum resolvit. *Feretrana Capell.* 16. *Januar.* 1745.

127. Patrum Carmelitarum Monasterio civitatis Fori Cornelii, nuncupato *Montefune* suppresso, et Capellania ex ejus bonis erecta, et addita deinde animarum cura, Parochus S. Jo. Baptista Cavallarius molitur grave onus 436. Sacrorum minui, et illum ab annua praestatione scut. 11. Hospitali, ad quae onera Carmelitae tenebantur, liberari; et pro reductione juxta votum Episcopi, facto verbo cum SSmo responsum habuit: *Imolen. Red. Miss. et Liber. Oner.* 7. *Aug.* 1745. *dub.* 1.

128. Patres S. Augustini Congregationis Lombardiae susceperunt per contractum onera sacrorum pii legati Camilli Corvini cum pacto dissolvente conventionem, et traditionem latifundi, si deficerent in implemento. Requisiti post varios annos Patres, ut onerum monstrarent satisfactionem, ediderunt Rescriptum Benedicti XIII. Pont. Max. quo sacra decem ad quatuor, et sacra 12, quae qualibet hebdomada agi debebant, ad 198. singulis annis redigebantur. Re proinde ad S. C. relata, haec resolvit minime Missarum reductionem validam esse: *Faventina Red. Miss.* 18. *Novem.* 1747.

129 Quum P. Minister Generalis Ordinis Minorum Observantium a Sum. Pont. Benedict. XIII. obtinuisset, ut Sacrorum onera ad rationem eleemosynae manualis reducere posset; Monasterium Burgi S. Sepulchri perpetuis oneribus a Cosmo Rigio relictis, ac receptis gravatum sublevavit, reducendo annua sacra ad rationem manualis. Dominicus Rigius voluntates Majorum esse servandas contendit, nullamque faciendam reductionem conatur: Sed praefatam reductionem firmam esse S. C. respondit: *Burgi Sancti Sepulchri Red. Oner. Miss.* 30. *Martii* 1748.

130. PP. Praedicatores, quibus Laurentius Galliero ab haerede Hospitali Majori Civitatis Cherii onus celebrationis Missae quotidianae in Altari S.

(227) *Vide not.* 283. *tom.* 2. *pag.* 205.

Vincentii in eorum Ecclesia S. Dominici existenti reliquit, considerata eleemosyna ad rationem manualis pro celebratione ejusdem Missae, quam sibi ipsis exsolvit usque ab anno 1681. dictum Hospitale, ad celebrationem Missarum hactenus non celebratarum teneri S. C. resolvit, itaut reductio per ipsos facta non sit sustinenda: *Taurinen. Celebrat. Miss. Quot.* 20. *Maii* 1752. *d.* 4.

131. Vincentius Justinianus Clericis Regularibus Ministrantibus Infirmis Monasterii S. Mariae Magdalenae Loca Montium centum reliquit, ut ex his reditibus decem dicti Monasterii Patres alerentur, qui essent ad decem quotidianas pro anima sua celebrandas Missas obstricti. Ex sortium diminutione Patres hi reductionem ad sex Patres et sex Missas impetrarunt. Sed imminutis etiam Locorum Montium fructibus sex scut. 416. ad scut. 258. novam ad Missas quotidianas quatuor, et ad quatuor etiam Religiosos reductionem juxta Card. Petruccii Protectoris arbitrium reportarunt. Binas has reductiones hodie impugnat Fabrica S. Petri, sed ambas validas esse S. C resolvit: *Romana Red.* 7. *Febr.* 1756.

132. Denegavit S. C. reductionem Missarum ex diminutione redituum postulatam de Missis nempe ordinatis ab Alcide Galassi in Ecclesia S. Augustini Civitatis Firmi celebrandis. Nam praeiverat contractus initus in sequelam testamentariae dispositionis: *Firmana. Leg.* 28. *Aug.* 1756. *dub.* 2.

133. Quatuor in Basilica Lateranensi Capellanias Hilarius Maurus Parmensis instituit, et unicuique Capellano Missae quotidianae, et, instar Canonicorum ejusdem Basilicae, Chori servitii onus injunxit. Causa diminutionis eorumdem redituum una, deinde altera fuit suppressa, ac declaratum augendi, si augerentur et fructus. Verum quum Capellani sortem scut. 1400. et fructus scut. 1300. recuperassent, Capitulum Lateranense instituit ut majus fieret servitium Chori. S. C. audire Card. Archipresbyterum voluit, qui Missarum onus augendum, et Capellanias redintegrandas juxta numerum a testatore praefinitum existimavit. Hinc S. C. rescripsit juxta votum in omnibus Card. Archipresbyteri. Proposita inde causa in folio dictum est *in decisis*: *Romana* 11. *Aug.* 1759. Sed Capellani conqueruntur, et dubium proponunt, an et quomodo sit locus reductioni Missarum, itaut sit standum, vel recendendum a decisis praenarratis? dubium resolutum non fuit, et jussum, ut eligatur peritus judicialis pro firmatione status: 17. *Junii* 1775. Inde perstitit in decisis: 4. *April.* 1778. Denique S. C. recedendum a decisis una cum Card. Archipresbytero decidere putavit: 20. *Decem.* 1788.

134. Dignitates, et Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Bartholomaei Civitatis Siclis recenserunt plurima esse in eorum Ecclesia sacrorum agendorum onera ex Legatis, donationibus, aliisque fundationibus, et exiguum esse in ea Civitate numerum Sacerdotum, itaut auctum fuerit eorum stipendium, et Sacerdotes inibi celebrare pro Caroleno recusaverint. Ob hanc rem dote Ecclesiae diminuta, solliciti sunt de reductione numeri omnium sacrorum, et respective de incremento sacrorum singulorum eleemosynae, et contenti fuerunt, sed incrementum arbitrio Episcopi remissum fuit: *Syracusana Miss.* 10. *Martii* 1759. *dub.* 1.

135. Quoad binas Capellanias institutas a Balthassare de Ulloa memoratum fuit, minime sufficere pro consueto stipendio modicitatem redituum, quatenus Missae designatae a testatore forent applicandae, idcirco cupiunt conditionem accipere, aut applicationis libertatis, aut earum reductionis. S. C. applicationem jubens, non esse locum

reductioni censuit. Nam gravis fructuum diminutio comperta haud fuit: *Compostellana* 12. *Julii* 1760. *dub.* 2.

136. Nicolaus Fabrini de Castro S. Georgii in uno legato onus praetulit determinati numeri Missarum trium singulis hebdomadis celebrandarum, in altero numerum non definivit, taxata eleemosyna ob. 8. pro qualibet Missa, addito onere etiam celebrandi in certo Altari, audiendi confessiones, et recitandi laudes B. M. V. die Sabbati. Societatem SSmi Rosarii in Ecclesia S. Spiritus erectam legatariam ita gravatam juvat onerum moderatio; et ad rationem eleemosynam Missae perpetuae, quoad primum Legatum obtinuit, quoad Secundum impetravit ad rationem manualis, deductis expensis utensilium: *Fanen. Reduct. Miss.* 14. *Febr.* 1761.

137. Censuit S. C. Missarum reductionem concedendam ad formam reductionis anni 1711. (228) Societati S. Mariae Misericordiae Plani Mercatus, quae Urbini erecta est, quoad Legatum Propertii de Angelis, qui in censibus collocari pecuniam haereditariam praeceperat: *Urbinaten.* 16. *Januar.* 1762.

138. In quocumque casu, an Sacrificium debeat applicari, vel non, quum confusi sint asses testatorum Fabii Glisenti, et Guadagnini Ferrentini, nec separari valeant, et admodum diminuti sint reditus, locum esse reductioni S. C. existimavit ad manualem, quae in regione in usu est, deleto onere adjuvandi in cura animarum, quatenus praeter dictam Manualem non remaneat quantitas fructuum pro congruo illius emolumento sufficiens: *Brixien.* 12. *Junii* 1762. *dub.* 3.

139. Reductio Onerum Missarum Capellaniae ordinatae a Johanne Baptista Scardavi minime valida est. S. C. enim mandaverat faciendam esse reductionem ab Episcopo vocatis vocandis, et ipse non servavit ordinem juris, ac praecepti: *Faventina Red. Miss. seu Redint.* 27. *Aug.* 1763. *dub.* 1.

140. Capellano Andrea Rota, qui binas possidet Capellanias fundationis Card. Dominici Thusci non obstante redituum diminutione S. C. novam denegavit Missarum reductionem. Nam aliam ille obtinuerat anno 1756. ab Ordinaria potestate ex auctoritate Benedicti XIV. Pont. Max: *Regien.* 3. *Aug.* 1765. *dub.* 2.

141. Missarum, quas ordinavit pius testator Michael Angelus Monti, reductionem S. C. ad manualem indulsit. Nam constabat de taxative fundo apposito, ac latebat, an vere culpa primorum haeredum intercesserit bonorum diminutio, imo fundus ex fructibus censuum, qui fortasse illico post testatoris obitum extingui poterant, constituendus erat: *Firmana Oner. Miss.* 23. *Junii* 1764. *dub.* 2. *et* 3.

142. Missarum reductio minime tributa haeredibus Taverna fuit pro legato Missarum relicto a Comite Annibale Taverna, etiamsi in testamento onus expressum taxative, at in Codicillis demonstrative esse videatur, ubi abrogato legato in testamento descripto novum ordinavit: *Mediolanen.* 14. *Decem.* 1765.

143. Jo. Baptista Aicardus ex oppido Biberae Capellaniam instituit reddentem tantum scut. 15. sub onere celebrandi quatuor in hebdomada Missas. Primus Capellanus, ut onus Missarum minueretur, a S.C. obtinuit. Et hodie nullus in viciniis invenitur Sacerdos, qui pro tam tenui eleemosyna ad celebrandum accedat ad locum asperum, montuosum, ac pene impervium, et horae iter habentem: propterea Parochus et Popu-

(228) *Die* 28. *Novem. in Causa Urbinaten. Pii Operis vid. num.* 23. *Verb. Legatum Pium* §. *XII. pag.*

lus Biberae supplicant ut largior eleemosyna sit, et sacrorum numerus minuatur, haeredibus, et patronis de Gibellis dissentientibus; sed S. C. minuendum respondit arbitrio Episcopi durante tantum necessitate: *Albintimilien. Red. Miss.* 2. *Maii* 1765.

144. Capellaniam in Ecclesia Monialium S. Felicitatis de jurepatronatus familiae suae fundans Americus de Capponibus plurima onera per ipsum tantum subeunda praesertim integro Chori servitio diebus festis possessori attulit. Dos tunc assignata annua dabat scut. 42. Sed diminuta cujusdam domus pensione ad scut. nunc decrevere 32: ad examen ideo adducitur quaenam sint reducenda onera? respondetur, quoad Missas pro reductione ad manualem, in reliquis, ut scribatur Archiepiscopo juxta instructionem (229): *Florentina* 8. *Junii* 1765. *dub.* 2. Deinde rescripsit, ut praeservetur onus assistendi Missae cum cantu omnibus diebus festivis, et officiis in nocte Natalis D. N. J. Christi, et diebus hebdomadae Sanctae, in reliquis pro gratia: 23. *Novem. ejusd. anni.*

145. Onus Missae hebdomadalis cum aliis 8. festis diebus B. M. V. et S. Josephi Melchior Costaforte, ac onus Missarum diebus feriatis sub auroram implendum Maria Solco Bonelli Vidua dedit Sodalitio SSmi Rosarii in Ecclesia B. M. V. Annuntiatae PP. Min. observantiae erecto. Sacrorum agendi facultatem PP. praedictis reliquit, qui celebrarunt eleemosyna manuali, quam tradebant Sodales. Praefati Patres potestate a duobus Sum. Pont. Benedicto XIII. et XIV. tributa uti posse putantes, reductionem pro primo Legato ad Missas 30, pro secundo ad 97. quotannis fecerunt. Ast Sodales suetam PP. tradere eleemosynam detrectarunt, et Patres celebratione se abdicarunt. Quaeritur hodie de reductionis praenarratae validitate, de qua non constare S. C. respondit: *Fossanen.* 9. *April.* 1766. *dub.* 2.

146. Antonius Gandulphus tres quotidianas Missas in Ecclesia S. Andreae Civitatis Sarzanae celebrandas, dotesque puellis, ac pauperibus eleemosynam distribuendam mandavit. Sed quum ob redituum deficientiam tum dotatio, tum eleemosyna quandoque fuisset imminuta, quandoque intermissa, pauperes, ac puellae, expostulationem fecerunt. Itaque Administrator Causae Piae urget pro Missarum reductione, ad quem S. C. esse consulendum SSmum pro gratia reductionis ad duas tantum Missas quotidianas cum eleemosyna manuali juxta morem regionis respondere non haesitavit. *Lunen. Sarzanen. Red. Miss.* 17. *Junii* 1769.

147. Laicalem Capellaniam cum onere unius Missae quotidianae erigi jussit Laura Fani in Altare S. Francisci de Paulla in Ecclesia S. Andreae de Fractis, cui assignavit quantitatem Locorum Montium 24. pro fundo, adjecitque ut Religiosi Minimi ejusdem Conventus supplementum in casu evictionis, vel extractionis eorumdem minime efflagitarent. Haeredes, et exequutor inde declararunt, testatricis mentem fuisse, ut in juliis duobus eleemosyna cujuslibet Missae consisteret. Quum autem Loca Montium pro extractione sequuta decrevissent ad 22., Capellanus conqueritur, sed assequi reductionem Missarum, quam poscebat, non meruit: *Romana Red. Miss.* 29. *Julii* 1769.

(229) „ Ut de oneribus referrat, quae, et quibus diebus moderanda sint, et an temporum successu domus habere possit augmentum, sive suapte natura, sive ex multitudine incolarum, quae augeri possint ex praesentia novi Principis: et super his, aliisque, quae ad rem conferre putaverit, animi sui sensum adjicere non praetermittat: " *Ead. caus.* 24. *Aug.* 1765.

148. Jacobus Philippus Concetti testamento designavit Capellaniam ad Altare B. M. Incoronatae in Ecclesia S. Stephani terrae S. Justi, et illius Rectoribus onus imposuit celebrationis quinque Missarum singulis hebdomadis: iisdem vero sub poena caducitatis vetuit ne unquam Missarum reductionem efflagitarent, attamen contra testatoris voluntatem sibi arrogat Rector Franciscus Antonius Cardelli reductionem, et S. C. dixit dilata, et denuo proponatur causa citatis exequutoribus testamentariis, aliisque interesse habentibus: *Firmana Red. Miss.* 29. *Julii* 1769. deinde rescriptum prodiit, negative, et utatur jure suo, contra quos de jure: 15. *Decem.* 1770. *confir.* 27. *Novem.* 1773.

149. Majoratui de Villavenaxar, quem modo possidet Marchio Joseph Benedictus de Samano, et Urbina, plura onera Missarum, aliorumque piorum operum annexa sunt ex piis dispositionibus. Proventus nunc temporum injuria adeo decreverunt, ut vix constituant summam scut. 55. Quare Marchionissa de Villavenaxar mater, et tutrix Marchionis Josephi, postquam 5000. Regalium causa instaurationis et ornatus Capellae Immaculatae Conceptionis B. M. V. Ecclesiae Cathedralis impenderat, petit onerum reductionem ad numerum Missarum ab Episcopo definiendum, firma remanente qualitate Laicali Capellaniae, et juris patronatus in favore possessorum Majoratus de Villavenaxar non demonstrative, sed taxative reditus supradictos assignatos fuisse comprobans. S.C. respondit dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (230); *Calceaten. Red.* 16. *Junii* 1770.

150. Perantiquum extat in Ecclesia Cathedrali beneficium, cujus onera sunt Missa hebdomadalis, et solutio libellarum 5. Arcae anniversariorum illius Ecclesiae quotannis praestandae, lapsu vero temporis reditus adeo sunt imminuti, ut vix hodie supersit summa scut. 2. et ob. 54. Quare Subdiaconus Bartholomaeus Quetgles hodiernus Beneficii possessor onerum reductionem efflagitat. At S. C. voluit, ut responsum differretur, scribereturque Episcopo juxta instructionem. *Majoricen. Red.* 18. *Aug.* 1770.

151. Canonicatum cum onere quatuor hebdomadalium Missarum cum Sacrificii applicatione in collegiata Ecclesia S. Jo. Baptistae terrae Cryptarum instituit Leonardus Cordelli. Canonicatus hujus possessionem Sacerdos Angelus Sebastiani statim ac nactus est, adeo diminuta invenit illius bona, ad 22. redacta scuta, ut Missarum reductionem ad quantitatem reditibus respondentem postulare coactus fuerit. Reductioni annuit S. C. cum eleemosyna ad rationem taxae perpetuae, sed firma voluit cetera Canonicatus onera manere: *Montis Falisci* 24. *Novem.* 1770.

152. Constructo Sacello in Ecclesia S. Mariae Pontiani Dominicus Riccius legavit eidem scut. 225. Ex fructibus voluit scut. 10. dari Capellano, qui Sacra decem menstrua ageret. At diminutis reditibus reductio donata fuit ad annuas Missas 50. Insuper sequutis Locorum Montium extractionibus vix scut. 3. 77. supersunt. Idcirco Capellaniae possessor nunc iterum nititur pro re-

(230) Quod transmittat dispositiones singulorum Fundatorum, et Capellaniarum erectiones; referat an Regii reditus perpetuo decreverint, vel tantum fructuum solutio suspensa, et an spes sit, ut redintegrentur vel in totum, vel in partem; referat de qualitate bonorum, quae Marchionissa de Villa offert in praemissarum fundationum satisfactionem, et reductionis exemplar, ac veluti Typum efformet, et transmittat, et votum suum etc. *Regist. Lit. Lib.* 33. *die* 16. *Junii* 1770.

ductione Missarum ad eleemosynam manualem, et scire cupit, quaenam summa sit praeservanda pro conservatione Altaris, et sacrae supellectilis? cui S. C. respondit, arbitrio Card. Abbatis, dempta tamen undecima redituum parte pro manutentione altaris, et sacrae supellectilis arbitrio ejusdem Cardinalis: *Nullius Terrae Pontiani Red.* 8. *Junii* 1771. *dub.* 1. *et* 2.

153. Michael Angelus Cesi suis haeredibus mandavit, ut ex fructibus bonorum, et haereditatis, quae est Romae, et in Monte Leone scut. 50. demerentur, quae duobus distribuenda erant Presbyteris sive Monachis sub onere quotidie celebrandi alternatim in hebdomada Missam, et praecepit insuper, ut iidem haeredes pro vino, pro luminibus, proque necessario Altaris ornamento providerent. Praetermisso ab haeredibus bonorum haereditariorum inventario, bona commixta sunt cum illa Michaelis Angeli filii, et imparia inventa sunt ferendo oneri scut. 50., quae in celebratione quotidianae Missae impendi debebant; hinc experti sunt Missarum reductionem, et assequi non valuerunt: *Spoletana Red.* 8. *Junii* 1771.

154. Pia mulier Portia de Pauletti jussit, ut bonorum suorum fructus celebrationi duarum Missarum quolibet mense, et unius annuae Missae solemnis in die festo S. Antonii Abbatis inservirent, et ut celebratio fieret a Rectore pro tempore Capellae S. Jo. Evangelistae erectae in Ecclesia Parochiali terrae Morlupi. Census majorem haud reddit fructum, quam scut. 2. 50. et Capellanus hodiernus animadvertit imparem esse subeundis oneribus. Hinc pro reductione preces exhibet, cui S. C. respondit, locum esse reductioni ad rationem eleemosynae manualis, deleta Missa solemni, et ad mentem: *Nepesina Red. Miss.* 15. *Feb.* 1772.

155. Capitulum oppidi *del Comiso* gravatur onere Missarum 2896. annuarum pro implemento nonnullarum Capellaniarum, quae a piis Benefactoribus in eadem Ecclesia fundatae reperiuntur, exponitque miserrimam inter Canonicos fructuum distributionem, et precatur ut dictus Sacrorum numerus reducatur ad unum tantum sacrum ab iisdem Dignitatibus, et Canonicis mense quolibet celebrandum. Sed S.C. respondit, dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (231): *Syracusana Red. Miss.* 9. *Maii* 1772. Reproducta causa superiori simile edidit responsum (232) 8. *Julii* 1775.

156. Carolus Antonius Gazonus instituto Beneficio in Ecclesia in Burgo

(231) „ Ut instructa reddi posset S. C, primo, quibus nam ex fundis Massa illorum Canonicorum usque ab initio fuerit constituta; secundo, unde nam ex summa unciarum 212. 23. 5. post erectionem liquidata excreverit redituum incrementum ad uncias 255. 16. 2, quae nec ad Missarum, nec ad alia subeunda onera sufficiunt, tertio, quarto, et quinto, quae nam ratio de oneribus, atque emolumento pro servitio chori in erectione habita fuerit; sexto demum, quinam sit Capellaniarum numerus, quaenam peculiaris uniuscujusque testatoris dispositio, et an fundi taxative, vel demonstrative relicti, ac assignati fuerint, quae eleemosynae quantitas pro unaquaque Missa fuerit constituta, et quantum ex bonis, et fundis eorum retrahatur: *Ead. caus.* 8. *Julii* 1775.

(232) Documenta a Capitulo exhibita illegalia visa fuerunt, et grave nimis Missarum celebrationem abolere, vel imminuere, ut stipendia Canonicis augeantur, quapropter Episcopus separet Missarum onera bonis infixa, si quae sunt, quae pro erectione Collegiata assignata fuere: nihil immutandum de iis omnibus, quae post annum 1679. Capitulo obvenerunt; referat quidquid detractis oneribus in compendium Capituli cedere possit, inde vero agendum erit de imminutione aliorum onerum, quae in se Capitulum assumpsit, vel de imminutione servitii Chori, potius, quam de imminutione Missarum: *Regist. Lit. Lib.* 33. *die* 8. *Julii* 1775.

Majori onus possessori injunxit celebrandi quotidie Missas, et in diebus festis fidelium sacramentales Confessiones excipiendi. Beneficii reditus procedente tempore imminuti sunt, et impares esse reperiuntur ad onera exequenda ab hodierno possessore Guido Gaito, qui diminutionem propterea Missarum cogitat, consentientibus tam Episcopo, quam omnibus interesse habentibus in nominatione. S.C. respondit deleto onere audiendi confessiones, et reductioni Missae quotidianae minime esse locum: *Aquen. Red.* 27. *Junii* 1772. Sed idem possessor ait non satis consultum fuisse praedicto rescripto, et iterum reductionem petit, firmis remanentibus aliis oneribus, quae ad publicum commodum magis respiciunt; S. C. a sententia destitit, et esse locum reductioni Missarum ad rationem perpetuae, firmo remanente onere audiendi Confessiones, et erogandi fructus census duplarum 50. in causam a fundatore expressam, in favorem nempe sacrarum supellectilium: 19. *Decem.* 1772.

157. Petrus Ciucci haeredi onus imposuit explendi singulis annis sex officia cum applicatione decem Missarum pro quolibet in una, tot alia in altera Ecclesia peragenda. Insuper reliquit annua scut. 40. pronepoti Sacerdoti pro celebratione duarum Missarum qualibet hebdomada, et eamdem summam alteteri Sacerdoti pro Missis tribus hebdomadalibus celebrandis praeter aliam singulis diebus festis. Haeredes officio satis non fecerunt, et Rev. Fabrica rem composuit, et illos ad onerum reductionem ob sortes imminutas implorandam adegit; hinc a Sodalibus S. Hieronymi haeredibus Ciucci ad examen posito utrum onerum praescriptorum reductioni sit locus? responsum est pro reductione Missarum ad rationem perpetuae, et scribatur Episcopo juxta instructionem (a33): *Ariminen. Red.* 8. *Maii* 1773. *dub.* 1.

158. Impertita fuit reductio Missarum ad rationem eleemosynae manualis beneficii fundati a Sebastiano Tartari. Nam non semel imminutis reditibus onus sacri quotidiani, quo gravabatur dictum beneficium, diminutum fuit ad rationem eleemosynae, quae non adaequabat taxam Synodalem, ad cujus mensuram nunc reductio fuit postulata; *Viglevanen. Benef.* 23. *Januar.* 1773.

159. Presbyter Congregationis Missionis Laurentius Geraldinius ad Sacros ordines Capellaniae residentialis a Bartholomaeo Januzzi institutae a Castro Pino abesse cogitur, et stipendium altero Sacerdoti qui in designata Ecclesia Missarum oneri impleat, persolvere debet; verum Capellania bonorum detrimentum passa est, et in eo Castro exiguus Presbyterorum numerus existit. Hinc remedium invenit huic malo vel in translatione Missarum ad Ecclesiam Minorum Conventualium Civitatis Amerinae ubi fundatorum Cadavera tumulata sunt vel in Missarum reductione. Sed causam S. C. non definivit, Episcopo scribi juxta instructionem mandando: *Amerina Red. et Disp.* 7. *Aug.* 1773. *dub.* 1.

160 Petrus Petronsus summam scut. 500. in bonis stabilibus, vel in censibus, aut in Locis Montium investiendorum legavit Patribus Eremitis Excalceatis Ordinis S. Augustini cum onere trium Missarum. At quum censuum debitores foro cesserint absque culpa Patrum Legatariorum, hos certa spes tenet Missarum reductionis, et illos animus non fefellit, reductionem ad majorem Sacrificiorum numero majorem expiationem animae testatoris consequatur: *Regist. Lit. Lib.* 33. *die* 8. *Maii* 1773.

(a33) Sodales omnes curam adhibeant, ut jura, et bona pertinentia ad haereditatem Ciucci a quibuscumque possessoribus vindicentur; et juris remediis recuperentur, et auctor Sacrificiorum numero majorem expiationem animae testatoris consequatur: *Regist. Lit. Lib.* 33. *die* 8. *Maii* 1773.

nualem referendo: *Asculana Red.* 18. *Decem.* 1773.

161. Temporarias Missarum 706. reductiones pro medietate saepe obtinuere Capitulum, et Canonici S. Gregorii Magni Spoleti a S. C. ab anno 1758. usque ad annum 1775. Iterum exhibito dubio an et quomodo sit consulendum SSmum pro reductione Missarum? responsum habent pro prorogatione reductionis medietatis ad triennium. Nam exposuerant dicti Canonici fundationis onera, quibus gravantur, Praebendarumque imminutiones a terraemotus calamitatibus profectas prorsus ignorare: *Spoletana* 17. *Junii* 1775. Deinde ad aliud biennium ad formam praecedentis Indnlti, et interim ut deveniatur ad firmationem status, rescribitur postulationibus reiteratis. Postmodum meruerunt dicti Canonici gratiam ad alind triennium. 24. *Novem.* 1781. Denique S. C. indulsit reductionem ad formam praecedentis Indulti, et ut Episcopus incnmbat meliorationi bonorum, et perquisitioni instrumentorum fundationum: 18. *Junii* 1785.

162. Geminos Dux Alexander Pico in Ecclesia Collegiata Mirandulae fundavit Canonicatus quorum possessoribus quatuor hebdomadalibus Missis praeter aliam quolibet die festo celebrandam, nec non onere Chori tempore Adventus, et Quadragesimae, diebus festis, ac concionibus, et supplicationibus aggravavit. Uterque Canonicus animadvertens imparem esse tot ferendis oneribus, et Missarum et Chori, pro eorum obtinenda reductione in spem adducitur. Verum suspensa causa fuit, et Episcopo juxta mentem (234) scribi demandatum: *Regien Red. Sen. Chori, et Miss.* 29. *Julii* 1775. Mandatis omnibns ab Episcopo expletis, S. C. rescripsit, ut firmo remanente onere Missarum servitium Chori a dfestos tantum dies reduceretur: 27. *April.* 1776. *Confir.* 14. *Martii* 1778.

163. Comes Alexander Spada haeres Clementinae, et Hortensiae Spada ignorans investimentum sequutum ad formam dispositionum earumdem in censibns pro fundo Legatorum Missarum quarnm celebrationem ordinaverant, exoptat assignare praedinm valoris oneris respondentis, ut annnum Missarum onus reducatur, hinc reductionem a S. C. expectat, sed minime obtinet: *Iteramnen.* 29. *Julii* 1775. *dub.* 2.

164. Quatuor Capellanis totidem Capellaniarum institutarum a Theodoro Pellegrini exoptantibns reductionem Missarum aliorumque onerum, quibus testator Capellanos gravaverat, quia bona pro illarum fundo assignata in valore, et in reditu valde decreverant, ad illorum petitionem S. C. rescripsit dilata, et scribatnr Episcopo administratori juxta instructionem (235). *Tudertina Red. Oner.* 20. *Januar.* 1776. Reproducta causa resolutum fuit juxta votum Episcopi (236) addendo ad mentem nempe ut Episcopus incumbat pro manntentione, et melioratione bonorum: 3. *Febr. ejusd. anni.*

(234) „ quae fuit, ut Episcopus certiorem redderet S. C. de existentia, statu, et qualitate praediorum in fundatione Canonicatibus assignatorum, et cujus culpa eadem praedia, eorumque reditus decreverunt, et an faciendis restaurationibus, seu meliorationibus in dictis praediis sperari possint reditus uberiores " : *Ead. caus. Martii* 1776.

(235) „ Quae in eo versata est, ut Episcopus Administrator S. C. distincte referret, quantum ex fluminis corrosione supersit ex supradicto praedio *li Banditi*, seu *li Renari*, quantique sint ejus reditus, qui in singulos Capellanos partiuntur " : *die* 20. *Januar.* 1776.

(236) Ait enim „ Quamobrem cum valor bonorum, eornmque redditus sint adeo imminuti, bonaque ipsa, ne amplius deteriora fiant, annuatim sint reparanda, vel restauranda; Missarum rednctioni, quacumque non obstante testatoris prohibitione, locum esse censerem " *die* 20. *Januar.* 1776.

165. Michael Ardizzone Capellaniam erigens in Ecclesia B. M. Conceptioni dicata a Civitate quatuor milliariis dissita, onus Capellano dedit celebrandi Missam unam diebus festivis de praecepto. At Antonius Ardizzone, qui paternam haereditatem nimis aere alieno gravatam invenit, suum levamen collocat in reductione Missarum juxta fructuum quantitatem unciarum sex, detractis etiam expensis pro accessu, et recessu Sacerdotis. S. C. annuit addens, ut scribatur Episcopo juxta mentem (a37): *Syracusana Red. Miss.* 22. *Junii* 1776.

166. Praesul Horatius Capponi fundata Capellania onus Capellano dedit celebrationis Missae singulis diebus, uno excepto qualibet hebdomada, necnon residentiae, ac praesentiae in Choro tam in solemni Missa, quam in Vesperis omnibus Dominicis, et festis solemnioribus; et vetuit Missarum reductionem. Comes Ferdinandus Carolus Capponi patronus pandit pensiones domorum, super quibus taxative fundata Capellania est, non excedere annua scut. 20. nec spem esse incrementi: quare praesidium in reductione Missarum ad ratam redituum constituit. S. C. viso testamento respondit, deleto onere servitii Chori, esse locum reductioni Missarum arbitrio Archiepiscopi ad rationem manualis: *Florentina Red. Miss.* 13. *Julii* 1776.

167. Alphonsus Bonifaz Incola Villae de Cameno Majoratum instituit, quam plurimisque oneribus illum mancipavit. At diminutis censuum fructibus, Franciscus Xaverius Majoratus possessor ait impares esse dicti Majoratus reditus tot subeundis oneribus, hinc supplicat, ut abolito onere quinque Anniversariorum illud Missae quotidianae juxta praesentem redituum statum reducere S. C. dignetur. Sed favente quamvis Episcopo ille postulatam non impetravit reductionem: *Burgen. Red.* 15. *Martii* 1777.

168. Imminutis jussu Principis reditibus censualibus pro duabus Capellaniis a Gherardo Talliani oppidi Valentiae assignatis, ad votum Archiepiscopi, qui onus Capellaniae ad Altare S. Antonii Patavini Missae quotidianae ad unam tantum Missam pro qualibet hebdomada, onus vero alterius ad Altare S. Catharinae sitae in Ecclesia Monasterii ejusdem Sanctae trium Missarum in unaquaque hebdomada, ad annuas Missas 135. reducendum esse credidit; Missarum reductioni locum esse S. C. definivit: *Papien. Red. Miss.* 2. *Martii* 1776.

169. Paullus Porchetta haeredi suo Nicolao filio injunxit, ut Capellam quamdam extrueret, et unam in qualibet hebdomada celebrari missam operam daret. Niccolaus filius praeter summam a Patre relictam, aliam de proprio impendit in extruenda Capella, et fundum pro Capellano assignavit, duabus aliis in qualibet hebdomada adjunctis Missis. Praedictus fundus maximum detrimentum passus est, et neque alios, quam annua scut. 8. et ob. 5. reddit fructus, qua de causa Clericus Jo. Claudiani spe non labitur reductionem impetrandi. S. C. mandavit, ut onera implerentur a Paullo Porchetta ordinata, et in reliquis reductio fiat ad eleemosynam manualem: *Interamnen. Red.* 22. *Junii* 1776.

170. Ex universali demandata fructuum censuum reductione, omnes Ecclesiae, quibus censuales fructus ad onera Missarum subeunda assignati erant, ad Episcopos recurrerunt, et praefata Missarum onera redacta habuerunt ad ra-

(a37) „ Mens est, ut praeter expensas, accessus, et recessus Sacerdotis ad Ecclesiam designatam taxet pro sua conscientia incommodum dicti Sacerdotis, firma remanente obligatione Oratoris pro subministratione utensilium, et ornamentorum dictae Ecclesiae „ *Junii* 1776.

tionem sex ob. pro qualibet Missa. Modo Collegiatae Ecclesiae, et Parochialis Villae nuncupatae *della Puebba de Lillet* Presbyteri queruntur quod in illa reductione, nulla habita fuit ratio de expensis sacrorum utensilium, et de Missa matutina, et de meridiana, necnon de Missa, quae in Ecclesia itinere unius horae distante celebratur; ob id confidunt ulteriorem se impetraturos reductionem; et consecuti sunt juxta quantitatem redituum ad rationem eleemosynae manualis, detractis expensis utensilium: *Celsonen. Red. Miss.* 1. *Martii* 1777. *dub.* 1.

171. Johannes Biscardi Laurentiae oppidi Lungonensis in Etruria testatricis nepos postulans reductiones oneris Missarum, quas illa in numero tres in hebdomada praescripsit, et pro quibus duas vineas assignavit, et unica tantum remansit exigui proventus, responsum tulit affirmativum juxta votum Episcopi (238) ad decennium cum conditionibus ab eodem Episcopo designatis: *Messanen. Red. Oner Miss.* 11. *Januar.* 1777.

172. Guillelmus Gemelli septem ex Praedecessorum suorum fundationibus Missarum numero gravatur. At quum illius familia facultatum jacturam passa sit, prematurque etiam numerosa sobole, et impar propterea sit ad dictum Missarum onus ferendum, optima spe nititur pro reductione. Verum S. C. primu distulit resolutionem, mandavitque ut scribatur Episcopo juxta instructionem: *Messanen. Reduct. Miss.* 9. *Aug.* 1777. Deinde quoad Legatum Petri Gemelli, qui in suo testamento Capellaniam instituit cum onere Missae quotidianae, assignato reditu annuarum unciarum 10. respondit; negative quo vero ad alia Legata Hieronymi nempe Gemelli, qui onus Missarum 12. hebdomadalium imposuit, et harum reditus imminutos esse fatetur Archiepiscopus; et Dominici Gemelli, qui onus reliquit trium Missarum quotidianarum, pro gratia reductionis respondit, ad celebrationem unius Missae quotidianae pro Hieronymo, et Dominico Gemelli, cum obligatione tamen celebrandi alias Missas ad Manualem proportione servata ad ratam partem assignationum vitalitiorum, quae ad Oratorem, et ejus filios revertentur: 24. *Januar.* 1778.

173. Societas Suffragii erecta in Ecclesia S. Spiritus habet onus a Vincentio Lucatelli relictum Missae unius quotidianae, et unius Anniversarii cum duodecim Missis. Haec reductionem onerum exposcit, quod bona superextantia, praeter novae Ecclesiae constructionem ex testatoris praecepto faciendam satis non essent ad praedictorum onerum satisfactionem; et S. C esse locum reductioni Anniversarii ad unicam Missam lectam, et aliarum Missarum ad rationem eleemosynae manualis, deletis aliis oneribus, et pro hujusmodi exequutione ad D. Secretarium cum SSmo censuit: *Pisauren. Redint. et Red. Miss.* 29. *Novem.* 1777. *dub.* 2.

174. Quum Rector Ecclesiae ruralis S. Francisci Castri Podii Canosi reditus haberet scut. 39. 15. annuos, et ad annuam summam scut. 52. ob. 76. ascendant onera tum Missarum, tum pensionum, praeter ejusdem Rectoris obligationem manutenendi sacra supellectilia, Ecclesiam, domumque ruralem; pro Missarum proinde reductionem laborat, et responsum tulit, dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (239)

(238) „ Qui exponebat, ut aliqua pars fructus hujusce haereditatis quotannis erogetur ab eodem Oratore in demandatum augmentum, et ut quolibet triennio constare faciat apud Ordinarium de tali adimpleta conditione, ad hoc ut vel augeatur, vel resumstur numerus Missarum ad mentem fundatricis ad decenium ": *Ead. caus.* 11. *Januar.* 1777.

(239) „ Quod nempe celebrentur Missae

citatis Parochis tam S. Jacobi, quam Podii Castri Canosi: *Asculana Red. Miss.* 14. *Febr.* 1778.

175. Monasterium, et Moniales S. Clarae urbis Guardiae praeviis contractibus diversis temporibus initis plurimarum Missarum onus sibi sumpserunt. Sed cum praedictae Moniales modo erogationem pecuniae pro illis receptis ignorent, et aliunde onus exuberans aspiciant necnon gravi paupertate premantur, orant, ut reducantur, aut deleantur Missarum onera; et S. C. pro reductione juxta mentem (240) rescripsit: *Egitanien. Oner. Miss.* 14. *Febr.* 1778.

176. Aloysius Pantalupi onus possessori Capellaniae in Ecclesia S. Petronii Castri Bononiensis fundatae reliquit celebrandi Anniversarium cum decem Missis lectis in die festo S. Catherinae, totidemque in die Anniversarii, ac etiam quinque Missas in hebdomada. Sed Capellanus hodiernus dotem tam quoad sortes, quam quoad reditus invenit summopere imminutam, terrarum nempe petias deficere, domum minori ruinam, et census nonnullos deperditos; ideo omnes in reductione sitas, ac locatas rationes habuit; et petitionis salutarem effectum assecutus est, idest firma remanente celebratione Missarum in die Festo S. Catharinae, et aliarum in die sequenti ad formam testamenti, in reliquis esse locum reductioni ad rationem manualis, demptis utensilium expensis, et oneribus: *Imolen. Red. ac Susp. Oner. Miss.* 14. *Febr.* 1778. *d.* 1.

177. Honuphrius Grimaldi detexit familiam suam teneri ad celebrationem Missarum 925. relictarum a pluribus piis Auctoribus cum eleemosyna solvenda ex reditibus praediorum, quae unusquisque testator taxative assignaverat. Verum quum praediorum reditus valde diminuti essent, parumque supersit ad Grimaldam familiam decem gravatam filiis, in spem venit pro dictarum Missarum reductione ad tres tantum Missas in qualibet hebdomada: Sed S. C. rem protelavit, et adjunxit ad mentem (241): *Nucerina Paganorum Red. Miss.* 14. *Martii* 1778. reproposita causa ex decreto S. C Orator meruit gratiam suspensionis onerum Missarum eorum

duae qualibet hebdomada pro legato Canonici Barbosae, tres Missae quolibet anno pro Legato Petri Pinna, et Missa una pro Sororibus Mesquitis quolibet anno „ *Ead. caus.* 14. *Febr.* 1778.

(240) Quod Episcopus auditis, et citatis tam Parochis, et Rectoribus Ecclesiae S. Jacobi, quam alterius Podii Castri Canosii firmet statum Ecclesiae S. Francisci tam de tempore suppressi Conventus Min. Conv., quam de tempore praesenti, referat de moderno annuo reditu demptis oneribus facto calculo per decennium, referat, an imminutio redituum processerit ex natura rei, vel ex causa antecessorum Rectorum, vel hodierni Rectoris, et quatenus hoc culpa antecessorum evenerit, inquirendum erit, an eorum haereditas sit solvenda pro redintegranda Ecclesia, demum animadvertendum, utrum pensiones reservatae in favorem Praepositi Ecclesiae Curatae S. Jacobi, et Parochi Castri Canosii necessariae respective sint pro Praeposito, et Parocho, itaut absque dictis pensionibus supportare valeat onera respectivae Praepositurae, et Parochiae “ *Regist. Lit. Lib.* 33. *die* 14. *Febr.* 1778.

(241) Quae fuit, ut Episcopus absque ullo sumptu, aut Oratoris impensa transmitteret particulas testamentorum ad rem facientium, necnon Statum Familiae, ut dignosci possit, quanti sint reditus ipsius ex calculo educti; qui vel coram eodem Episcopo, vel ex ipsius mandato confici debuisset per ultimum decennium, ut erui possit, quantae expensae annuales necessariae sint ad alendam honeste Oratoris familiam: transmitteret etiam arborem genealogicam Majorum testatorum, ut cognosci possint, qui sint Ascendentes, quive inter transversales connumerari debeant, insuperque referret, quanta sit eleemosyna manualis, quae pro Missis lectis, et quae pro Missis cantatis, secundum illius Regionis morem requiritur, ac demum super his omnibus ejus animi sensum aperiret: *Ead. caus.* 8. *Aug.* 1778.

Legatorum pro quibus bona administrantur a Familia Grimaldi, celebratis tamen tribus Missis in qualibet hebdomada, in reliquis Lectum: 5. *Sept. ejusd. anni.*

178. Sacerdos Carolus Andreas Laghi narravit domum enphyteuticam combustam esse, et pro ejus reaedificatione Patrem, Patruumque suum imposuisse censum in sorte scut. 100. et ipsum etiam de proprio impendisse alia scut. 50: ac propterea Missae, ad quam in qualibet hebdomada in expiationem animae Clarae Gipponi sese obligati sunt omnes Emphyteutae, reductionem imploravit, sed studium suum inutiliter posuit, quia S. C. ivit inficias: *Forolivien. Red. Miss.* 30. *Maii* 1778.

179. Haeredes Bartholomaei Calavarone pii fundatoris consilium petentes, quomodo sit locus reductioni oneris Missarum, eo quod legatum 220. ducatorum argenteorum ex pretio, quod ex tribus taxative designatis praediis retrahi debet, impar omnino esse dignoscitur ad quatuor hebdomadales Missas celebrandas, responsum habuerunt affirmativum ad rationem eleemosynae manualis, detractis utensilibus *Alben. Red. Miss.* 16. *Maii* 1778.

180. Gravatur Familia Amari terrae Malleani Pecudatitii Missis quatuor in qualibet hebdomada, ter in quolibet anno cum cantu, ac anniversariis quatuor cum duobus lectis annuatim pariter sacris. Quum fideicommissum alienationibus diminutum in valore 1000. invenisset Jo. Baptista Amari; et quum diuturnis illud litibus a tertiis possessoribus vindicare fuisset coactus, reductionis spem concipit, ut ipsi aliquid et pro vocationis jure, et pro expensis litium, et meliorationum ab ejus Avo factis supersit. S. C. post aliquantulam dilationem, et instructionem Episcopo demandatam (242), rescribere dignata est pro gratia reductionis ad quinquennium, nempe celebrata unica Missa singulis hebdomadis, necnon aliis septem Missis, una nempe in unaquaque ex septem festivitatibus B. M. V., necnon et aliis tribus lectis in unoquoque ex tribus diebus, in quibus praescripta fuerunt Anniversaria a testatoribus: *Nepesina Red.* 5. *Sept.* 1778.

181. Missarum, quas ordinavit Jo. Franciscus Bruneri, reductio indulta fuit a S. C. juxta votum Archiepiscopi, facto verbo cum SSmo; quum perspicua redituum imminutio, ac maxima Patronorum a fundatore descendentium egestas facta fuisset: *Taurinen.* 30. *Martii* 1776.

182. Beneficiatus Civitatis Castri Regalis a Sacerdote Melchiore de Salvo fundatus, quum diligens fuisset in excolendis bonis ad Beneficium spectantibus, et his ob aeris intemperiem fructus non ferentibus, personali non obstante obligatione super quotidiana Missarum celebratione, reductionem ad rationem eleemosynae manualis, demptis tamen utensilibus, obtinuit: *Romana, et Nessanen.* 16. *Januar.* 1779.

183. Jo. Andreas de Grassis summam 1200. Capitulo Cathedralis legavit, ut sex in hebdomada Missas ad Agricolarum commodum sub auroram ce-

(242) ,, Instructio autem in eo versabatur, quod Sacra Cangregatio certior fieret 1, an Jo. Baptista Amari Orator sit haeres immediatus Jo. Baptistae Senioris ejus Avi, et respective Alexii ejus Propatrui, a quibus jura detrahendarum meliorationum desumere contendit, seu potius sit haeres mediatus per medium Felicis ejus Patris. 2. An Bona, quae titulo Fideicommissi modo retinentur ab eodem Oratore Jo. Baptista, sint illa, in quibus demonstrative Testator onus Missarum imposuit. 3. An, et super quibus bonis verificentur meliorationes. 4. Demum, an annui reditus bonorum omnium in relata quantitate scutorum 31. pares sint pro onerum implemento " *Ead. caus.* 8. *Aug.* 1778. §. 1.

lebraret. Capitulum suscepit Legatum absque applicatione. Card. Barbadicus Antistes ad applicandas Missas Capitulum coegit. Sed Capitulum inspecta fructuum diminutione, ut firma remanente celebratione Missarum sub auroram applicationis onus reducatur, bono est animo, et revera S. C. respondit, ut firma remanente applicatione, et hora celebrationis Missarum, esset locus reductioni arbitrio Episcopi, cui scribi etiam voluit juxta instructionem (243). *Cornetana* 17. *Julii* 1779.

184. Onera, quibus Capitulum Ecclesia Cathedralis praeter reditus gravabatur, juxta facultatem sibi a Benedicto XIV. Pont. Max. tributam, reduxerat Antistes. Sed quum alia postea supervenisset fructuum dimminutio, examen meruit, an, et quomodo sit locus reductioni Missarum lectarum, etiam per vices celebrandarum extra Ecclesiam Cathedralem in designatis diebus, et Capellis? et a S. C. fuit resolutum, affirmative juxta votum Card. de Zelada (244), dempta tamen Episcopo facultate reducendi Missas: *Conversana Red. Oner.* 27. *Junii* 1778. *d.* 1.

185. Capitulum Ecclesiae Cathedralis, quod onus babet curandi celebrationem quotidie trinm Missarum pro benefactoribus tam vivis, quam defunctis a suo Canonico Curato explendam, modo missarum reductionem, aut deletionem assignata Curato congrua petit; sed neutrum S. C. contra votum Episcopi concessit: *Nicien. Oner. Miss.* 15. *Januar.* 1780.

186. Hieronymus Pescatori nonnulla bona Societati SSmi Sacramenti oppidi Momi donavit, onere adjecto trium Missarum qualibet hebdomada, et singulis diebus Dominicis celebrandarum, necnon gratis grammaticae rudimenta pauperes pueros ejusdem oppidi, ac etiam diebus festis Doctrinam Christianam docendi. Accepit Sodalitium donationem, onera injuncta fuere Capellano, quo extincto nemo unus Capellaniam optavit ob tenuitatem redituum ferendis oneribus prorsus imparium. Id occasionem Sodalitio praebuit reductionem poscendi. Sed S. C., ut omnia onera in donatione exarata, et a Sodalitio suscepta, implerentur, mandavit: *Novarien. Red.* 28. *Aug.* 1780.

187. De quatuor Capellaniis ab Alphonso Lopes de Liceras institutis in Ecclesia Cathedrali Archiepiscopus binas suppressit ad reliquarum fructus augendos, sed onus tamen iis auxit Missarum. Imminutis iterum fructibus ex redemptione census, Capellani juxta redituum diminutionem, reductionem efflagitant. S. C. resolvit reducendas esse ad duas tantum Capellanias cum integro onere Missarum omnibus Capellanis a testatore injuncto, atque omnibus aliis oneribus ab eodem praescriptis, facto verbo cum SSmo: *Compostellana Red.* 10. *Febr.* 1781.

188. Oratorium S. Josephi in loco de Panicale in medio Sylvarum suis conterminum bonis extruxit Sanctes Tonelli, onusque haeredi Fidei commissario dedit celebrationis Missae quotidianae. Verum inspecta maxima redituum diminutione Primogenitus animi sui sensus enunciavit, ut illa Missa quae in distanti incommodoque Oratorio celebranda est, reduceretur ad rationabilem Missarum numerum, quarum pars in Oratorio celebretur festis tantum diebus, residualis vero illarum pars ad Capellam in pubblico Oratorio *della Giarella* transferatur. *S.* C. Oratoris precibus arbitrio, et juxta Episcopi votum

(243) Nempe ut Episcopus praefigeret quantum fieri poterit minorem taxam perpetuo servandam: *Ead. caus.* 17. *Julii* 1779.

(244) *Vide not.* 127. *tom.* 1. *pag.* 95.

(245) annuendum esse resolvit: *Lunen. Sarzanen et Parmen.* 10. *Febr.* 1781.

189. Johannes Franciscus Garrone Legatum Missae quotidianae Sodalitio SSmae Conceptionis B. M. V. reliquit. Sodalitium renuit legatum manutenere, et vidua defuncti fundatoris censum lib. 1200. ei tribuit. Attamen Sacerdotes, qui celebrarent cum eleemosyna ob. 7. cum dimidio non inveniebantur; ideo omnia studia defixa sunt in reductione Missarum juxta eleemosynam taxae Synodalis; itaut reductio Missae quotidianae fieret ad numerum 200. quolibet anno. S. C. autem reductionem concessit juxta modum (246): *Viglevanen. Red. Miss.* 28. *April.* 1781.

190 Jure Legati Puella Gratia et Franciscus Casini reliquerunt Missarum onus Archiconfraternitati SSmi Nominis Mariae Urbis habita ratione substitutionis casu, quo illud minime acceptum haberet. Utrumque pium legatum sodales admiserunt, sed inde cognoverunt, quod fructus ex relictis locis Montium eleemosynam pro unoquoque sacro a Benedicto XIII. Pont. Max. praescriptam, non attingunt, et hac de causa petierunt reductionem ad taxam eleemosynae perpetuae; et S. C. gratiam petitam indulgere non dubitavit: *Romana Reduct. Oner. Miss.* 12. *Maii* 1781.

191. Census fundi Mansionariae in Ecclesia Cathedrali a Juliano Stephani fundatae olim octo pro centenario reddebant. Modo Franciscus Pellegrini valde imminutos esse fructus, et se ad 168. peragenda sacra comprehensa Missa, quae per consuetudinem qualibet hebdomada celebrabatur in Altari SSmi Crucifixi, necnon ad Coro interveniendum, adstrictum agnoscens, institit, precatusque est aliquam sive Missarum, sive aliorum onerum reductionem. Voto illius annuit S. C, ut nimirum esset reductioni locus pro Missis in latereulo Ecclesiae, et pro servitio chori ad dies festos de praecepto, et per totam Quadragesimam: *Feretrana Red. Oner.* 16. *Junii* 1781.

192. Capellanus in Parochiali Ecclesia Cerbariae Beneficium possidens a Jacobo Colagrossi fundatum aperte reddit Capellaniae fructus non excedere summam annuorum scut. 23. cum onere celebrandi 4. Sacra in qualibet hebdomada, solvendique onera Cameralia, praeter onus adjuvandi Parochum in animarum curae exercitio, ac propterea reductionem ad unam qualibet hebdomada Missarum mereri arbitratur. Verum S. C. in alium diem decretum protendit, et ad mentem (247) rescribit: *Nullius Sublacen.* 7. *Julii* 1781. *d.* 3.

193. Ecclesia Collegiata S. Mariae Oppidi Cisternae oneratur Missis 857. Legatorum vero reditus ad scut. 177 05. annua ascendunt. Missae cum cantu, sive Anniversaria sunt 82., reditus earum conflant scut. 72. 90. annua. Quamobrem Capitulum supplex adiit S. C. pro aliqua Missarum reductione, et haec respondere non haesitavit, quoad Legata,

(245) Lunensis Sarzanensis Episcopus putabat, Oratori indulgeri posse, tum quoad Missarum reductionem, tum quoad earumdem translationem, ita tamen, ut reductio fieret dumtaxat relate ad onus Missae quotidianae, dispensatio super celebratione trium, vel quatuor Missarum in singula hebdomada, et omnibus diebus Festis celebraretur in praefato Oratorio ad Colonorum commoditatem; reliquae vero Missae in Ecclesiam Montium Oratoris Parochia transferentur; iis quoque minime exceptis, quae in Civitate Parmae sunt celebrandae: *Ead. caus.* 10. *Febr.* 1781.

(246) „ Nempe ad rationem manualis, computatis etiam fructibus excedentibus expensas utensilium " *Ead. caus.* 28 *April* 1781.

(247) „ Et mens est, ut producatur testamentum Jacobi Colagrossi, et conficiatur calculus annui reditus per decennium " *Ead. caus.* 7. *Julii* 1781.

quae habent reditum sufficientem ferendo oneri a testatore praescripto, negative; quo vero ad cetera legata affirmative, et reductionem faciendam esse juxta quantitatem redituum ad rationem taxae manualis pro Missis lectis; juxta vero morem regionis pro Missis cum cantu, demptis tamen semper sacris utensilibus: *Veliterna Red. Miss.* 22. *Decem.* 1781.

194. Quoad Beneficium fundatum in Ecclesia S. Bernardini a Georgio de Panizzis cum onere quatuor Missarum hebdomadalium, ac diebus festis, et Anniversarii, inspecta diminutione redituum, reductio petita fuit a Societate S. Spiritus in dicta Ecclesia erecta, quae Oratorium ampliavit, et transegit cum Beneficiato assumptis oneribus Missarum; S. C. ut supplicet Beneficiatus, rescripsit: *Patmen.* 26. *Januar.* 1782. *d.* 2.

195. Beneficiatus Carolus Gerardus, qui possidet Praebendam in Ecclesia S. Mariae Burgi Novi a Jo. Antonio de Dominicis Sandrini cum Missae quotidianae, residentiae, ac chori onere erectam, quique, perpensa redituum modicitate, ab Ordinario oneris Missarum ad annuas 278. reductionem obtinuit, cujus praesidium iterum implorat a S.C., quae annuit pro gratia juxta votum Episcopi (248): *Placentina* 23. *Febr.* 1782.

196. Reliquit Caesar Nicoluccius Archiconfraternitati S. Rocchi annuum censum pro sorte scut. 100. cum onere Missae hebdomadalis, ac Officii Defunctorum cum 12. Missis. Ignoratur penitus, quo faenore eadem scuta fuerunt collocata; exploratum est tamen censuales reditus ea aetate fuisse longe majores illis, qui post Innocentianam Constitutionem percipiuntur. In Missarum Codice Pastoralis Visitationis legitur; *quest' obligo cioè di una Messa alla settimana è cessato*; qua de causa inde expletum non fuit praedictum onus. Modo Societas curat ejusdem reductionem, et S. C. indulsit juxta votum Card. Episcopi (249): *Anconitana Miss.* 20. *April.* 1782. *dub.* 1.

197. Comes de Tauroleonibus prius contendit, ipsum non nisi ad 20. Missarum celebrationem a Jacobo Armentici jussam teneri deinde asseruit eam esse reducendam ad quantitatem annuarum Missarum decem. Sed quum testator, etiamsi census Missis attributus a debitore redimeretur, viginti tamen reiterasset Missas celebrandas in rurali Ecclesia *del Poggio* a se a fundamentis extructa, neutrum obtinere valuit: *Anconitana Red.* 13. *Julii* 1782. *d.* 2.

198. Reductio Missarum denegata fuit a S. C. Johanni Baptistae Gerardegno, quibus eum gravavit Lucas Cravenna, et iamsi sortes relictae deperditae fuerint, et reditus defecerint, sed bona recuperandi aliqua spes effulget, vel ad redintegrationem uti haeres adigi possit. Nam dictus Johannes Baptista dimidiam partem domus gravatae pensionis annuae lib. 120. pro filiabus ejusdem nubentur saltem procedente tempore ex defectu Sacerdotis, qui beneficium regat, jura tueatur, et onera adimpleat " . *Ead. caus.* 23. *Febr.* 1782.

(248) Qui concludit suam informationem ;, Rebus igitur ita comparatis, benigne annuendum censeo pro petita reductione ad annuas Missas centum quadraginta circiter, adjecto tamen in gratia onere residendi, quod ex inveterata jam consuetudine longissima a Canonicis illius Ecclesiae parum curatur. Hoc enim pacto consultum erit servitio Ecclesiae, cultui Altaris: et prout fieri potest, suffragio fundatoris, quorum duo priora secus omnino deficerent absque postulata reductione, et postremum in descrimen vocabi-

(249) Card. Episcopus inquit ,, Ego tamen easdem Missas ad tricenarum numerum esse adhuc redigendas existimarem , quia pro duodecim illis una die celebrandis majus procul dubio, quam unius julii stipendium praestandum erit, attenta copia Missarum Manualium ". *Ead. caus.* 16. *Martii* 1782.

dis alienavit: *Derthonen.* 3. *Aug.* 1782. *dub.* 1.

199. Dicta de reductione Missarum Legati Caesaris Casati S. C. non excepit. Hanc enim postulabant Patres S. Augustini Burgi S. Domnini supresso Conventu Oppidi Chiavennae Laudae, qui onere praedicto Missarum gravabatur. Nam cum lib. 4388. summa legatum pium Missarum accepernnt per contractum intervivos, atque onera injuncta exequi spoponderunt. Imo reditus fundi empti, ac pro dicto legato assignata onera fuerunt: *Placentina Leg. Pii* 23. *Novem.* 1772. *dub.* 4.

200. Fundata a Paulino Aquilante Capellania Laicale in Ecclesia S. Sebastiani terrae Arcis Gurgac cum onere Missae quotidianae celebrationis, reditibus extenuatis ejusdem sermonem habuit possessor de Missarum reductione, et licet decrementum praefatum ortum ex mala Francisci Cocchi administratione repetat, contra eum tamen inutile judicium esset pro redintegratione, quum ea bona, quae possidet, illius uxoris dotale creditum absorberet. S. C. re perpensa denegando reductionem sancivit Missas esse celebrandas juxta quantitatem redituum ad rationem taxae perpetuae, et Episcopum incumbere exequutioni, et rectae administrationi: *Terracinen. et Setina Red.* 10. *Maii* 1783.

201. Canonicatus in Ecclesia Collegiata Oppidi Martae gravatus reperitur celebratione quatuor Missarum quolibet Mense, et servitio Chori. Reditus hujusce Canonicatus vix ascendunt ad summam scut. 9. 35. Vicarius Generalis Missas ad numerum 80. quolibet anno praefinivit. Hodiernus possessor advertens nullam habitam fuisse ad servitium chori rationem, preces pro reductione fudit. At responsum tulit, pro nunc suspendenda esse ad sexennium omnia onera Canonicatus, celebratis quolibet anno Missis decem, et reditus superextantes erogentur pro recuperatione bonorum; et Episcopus incumbat exequutioni: *Montis Falisci Red.* 21. *Junii* 1783. Rescriptum hoc ad aliud triennium *die.* 16. *Maii* 1789. (*per Sum. prec.*) celebratis tamen Missis 20. annuis, et docto de fideli erogatione in causam expressam, fuit prorogatum. Inde sumptu scut. 56. 95. recuperatis fundis; aucti sunt reditus in scut. 18. 55. Reductionem perpetuam Canonicus implorat, et assequutus est ad annuas Missas 40: 17. *Aug.* 1792.

202. Magdalena Bessoni viro suo Antonio Fumei haeredi usufructuario mandavit, ut post ejus mortem ex suae dotis fructibus tot missae in loco haeredi beneviso celebrarentur. Archiconfraternitatem SSmi Sacramenti erectam in Ecclesia supra Minervam haeres elegit, eique assignavit quasdam domunculas, alieno dominio subjectas, retento sibi onere solvendi scut. 10. loco pensionum; et eleemosynam convenit in ob. 30. pro qualibet Missa, et ulterius statuit, ut si domus instauratione, vel nova aedificatione indigerent, celebratio Missarum suspenderetur. Archiconfraternitas pro domorum instauratione litem sustinuit. et ob id reductionem, vel ad 5. Missarum saltem suspensionem quaesivit. Sed S. C. definitionem protendens *Card. Praefecto juxta instructionem* (250) rescripsit: *Rom. Red. seu susp. Oner. Miss.* 21. *Junii* 1783. Delus sumptuum domuncularum, tum litium pro iisdem aetarum: 3. et 4. Quod Instrumentum cum R. Fabrica stipulatum, et legati status activus, passivusque ederentur " *sub die* 28. *Maii* 1785. §. *Instructio*.

(250) " Instructio quatuor capitibus circumscribebatur: 1. Quod ex Codicibus colligeretur Missarum numerus in legati causam quotannis celebratarum, fructusque itidem ex legato hactenus percepti: 2, quod calcu-

inde resolvit *affirmative* juxta votum Card. Protectoris (251) servata quoad Missas celebrandas ex reditibus domus ad Arcum Puritatis manuali, solutis utensibus: 18. *Junii* 1785.

203. Fabius de Innocentiis Canonicatum erigi jubens in Ecclesia Collegiata S. Medardi oppidi Arcis Contradae, Canonico onus inserviendi choro tempore quadragesimae, et omnibus diebus festis, necnon celebrandi duas Missas in qualibet hebdomada, ac insuper celebrandi Festum SS. Innocentium cum octo Missis, ac demum excipiendi Sacramentales confessiones, tradito ab haeredibus praedio reddente scuta 60: at diminutis inde ejus fructibus, reductionem horum onerum poposcit Sacerdos Hieronymus Bellini possessor, et juxta votum (252) ab Episcopo exaratum gratiam assecutus est: *Senogallien. Red.* 10. *Maii* 1783.

204. Franciscus Sacerdos Baldini sortem reliquit Ecclesiae Cathedrali scut. 500. pro erectione Laicalis Capellaniae, jussitque, ut Capellanus per decennium tot Missas celebraret, quot responderent eleemosynae ad rationem ob. 10. pro qualibet. Elapso decennio mandavit, ut ex reditibus dictae Capellaniae singulis annis scut. 12. 50. deponerentur ad efficiendum fundum 800. scut., et postea ad erigendam Mansionariam in eadem Ecclesia. Capitulum huic erectioni assensum non praebuit. Sacerdos Ferrandus Garattonius Capellanus probans censuum foenus imminutum fuisse, una cum deperdita sorte scut. 80., in medio ponit reductionem Missarum ad vitam, incrementum eleemosynae, et praefixionem numeri Missarum. S. C. eum non andivit, praecepitque, ut ficret investimentum singulis annis scut. 12. 50. ad redintegrandum fundum scut. 800; et pro reliqua summa, dixit, ut celebrentur tot Missae juxta eleemosynam manualem ab Episcopo taxandam, deductis utensilibus, et impensis necessariis pro cultura bonorum: *Ariminen. Red.* 6. *Sept.* 1783.

205. Parochus Ecclesiae Parochialis S. Simeonis Viterbii modo est Sacerdos Aloysius Varchi, qui mente volvens reditus bonorum nonnullorum legatorum implemento uniuscujusque legati impares, esse, reductionem implorat, quam adepturum confidit, etiam quia exiguis ditata est reditibus Parochia in scut. 34. 80. et onere, praeter Missam pro populo, fabricae, et Sacrarii manutentionis gravatur. S. C. juxta votum Episcopi (253) reductionem impertita est: *Viterbien. Red.* 10. *Maii* 1783.

206. Petrus Maria Constantini hae-

(251) Censuit, posse Archiconfraternitati perpetuum imponi onus annuae celebrationis aliarum decem Missarum pro implemento Margaritae Bessoni dispositionis, praeter illas, quae statuta lege ex fructibus domus *dell' Arco della Purità* jamdudum celebrantur. Si quid enim adhuc amplius lucratur Archiconfraternitas, non in profanos usus, sed in cultum SS. Sacramenti impendit" *Ead. caus.* 21. *Junii* 1783. §. *ult.*

(252) Ego autem ad unum sacrum tantum in qualibet hebdomada id onus contraherem, ceteris omnibus oneribus, uti Institutori placuit, firmis manentibus. Ceterum Oratoris culpa redituum decrementum non accidit, neque expedire censerem eum a Chori obsequio abducere, quum ad dies tantum Festos, et Quadragesimae tempus id onus reducatur, quibus diebus psallentium numerum frequentiorem esse decet: *Ead. caus.* 10. *Maii.* 1782.

(253) Qui suam sententiam ita exponit „ Si enim de Missis Dominicis, Festisque diebus de Praecepto pro populo applicandis loquatur, harum reductioni censeo fieri non posse locum; si autem intelligat de Missis pro satisfaciendo legatorum onere celebrandis, annuendum putarem ejus precibus quoad legatum Lancetti, ita ut redditio Missarum fiat juxta quantitatem redituum, et pro unaquaque Missa consuetum manuale stipendium detur. Quoad Legata Jacobuzj, et Mossochi, quorum fundi, et fructus absque Parochi culpa, quantum videri potui omnino jam defecerunt, crederem absolvi posse Parochum

reditatem contulit Sodalitio Suffragii Arimini, sub lege, et onere, ut binas erigere teneretur Capellanias ad nutum amovibiles cum onere Missae quotidianae. Sacerdos Jacobus Ugolini Capellaniae possessor, narratione demonstrans, quod reditus utriusque olim aequabant annua scut. 140., et modo vix attingunt summam Scut. 40, frustra operam suam locat pro Missarum reductione apud S. C: *Ariminen. Red.* 13. *Martii* 1784.

207. Margarita de Leopardis nonnullos census in sorte scut. 102. Petro Francisco Cocchi ejus viro cum onere plurium Missarum reliquit. Petro praedicto defuncto sodalitium SSmi Sacramenti substituit. Casus substitutionis nunquam evenit, et testatricis bonis dissipatis haeredes in longinquas regiones abierunt, nec onera impleri satagerunt. Antonia testatricis neptis, ad quam quaedam haereditaria bona pervenerunt, admodum depauperata absolutionem primum quoad praeteritum obtinuit: et quoad futurum, quum Sodalitium ad celebrationem quinque Missarum paratum foret cum solutione scut. 30. ab ipsa praestanda, rem omnem componi petiit. S. C. vero rescripsit quoad futurum juxta votum Vicarii Generalis. *Civitatis Plebis* 22. *Maii* 1784.

208. Beneficiati Ecclesiae Parochialis S. Mariae Villae de Reuda postquam praevio instrumento legatum pium Missarum a Rocco de Arebalo, et Catherina Ramos conjugibus relictum susceperant, et usque ad annum 1731. impleverant, ab illo tempore a quodam Villae Medinae Vicario fuisse reducta testantur. Hac de causa fundatorum haeredes in dubium revocant hanc reductionem, et S. C. validam non esse firmavit: *Vallisoletana* 22. *Maii* 1784.

209. Collegiata Ecclesia S. Petri oppidi Saxoferrati constituta ex Archipresbytero, qui curam animarum habet, et decem Canonicis, qui alternis hebdomadis, choro inserviunt, ob redituum tenuitatem rogitat, ut eximatur ab onere celebrationis Missarum, earumque loco Missa tantum conventualis quotidie applicanda substituatur. S. C. autem primum dixit dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (254): *Nucerina Red.* 13. *Martii* 1784. Deinde re examinata respondit, affirmative arbitrio Episcopi cum facultate reducendi onera Missarum uniuscujusque Canonicatus, habita tamen ratione ad reditus, et onera; et reductio pro unoquoque Canonicatu non excedat medietatem onerum: 8. *Maii ejusd. anni.*

210. Comiti Reginaldo Anzidei minime censuit S. C. esse concedendam reductionem Missarum, quibus gravabatur propter haereditatem delatam Pantasilese Pellini; etsi ipse bona haereditaria a patre distracta fuisse, et solum post obitum ejusdem patris vindicare bona nonnulla, quae omnia ero-

ab obligatione, Missas 24. pro primo, et 12. pro altero quotannis celebrandi; atque insuper in reductione, vel absolutione concedenda praescribendum putarem Parocho, ut horum piorum Fundatorum semper commemorationem faciat in Memento. Denique ad caetera Legata quod attinet, cum pro adnexis Missarum oneribus satisfaciendis congruum, consuetumque stipendium ad eleemosynam manualem ex horum fructibus habeatur, causam quare illorum reductio fieri possit non video; atque ita licet modicum levamen, et subsidium darem Parocho, cui nunc per Beneficiorum unionem succurrere non datur, et per Parochianorum Simdolam, et Collectas opem ferre expediens non videtur, ne lites, et odia ipsum inter, et Parochianos oriantur " *die* 10. *Maii* 1783. §. *Defunctus*.

(254) Mandatum nempe fuit, ut perpenderet, num Praebendarum reditus, augeri possent per unionem Beneficiorum simplicium, et quatenus non possent per suppressionem unius, vel plurium ex Canonicatibus, vel saltem per imminutionem in parte annexarum Missarum: *Ead. caus.* 8. *Maii* 1784.

gavit in solutionem aeris alieni ab eodem patre contracti, valuisse, et paternam haereditatem cum beneficio legis, et inventarii adivisse declaraverit: *Perusina Red.* 3. *Julii* 1784. *dub.* 2.

211. Capellani quatuor a pio testatore Sebastiano Pervisani in oppido Massae Tudertinae in Ecclesia ab ipsius haeredibus construenda, fundati, Missarum sub matutinam, ac meridianam horam pro populi commodo celebrandarum, aliorumque onerum reductionem propter Locorum Montium, redituumque diminutionem, postulantes repulsam reportarunt a S. C. quae addidit ad mentem (255): *Tudertina Red.* 24. *Julii* 1784. Deinde causa reproducta rescriptum prodiit, dilata, et expectetur relatio Episcopi: 11. *Decem. ejusd. anni.*

212. Marchio Gavassini, et Comes Aventi cogitationes convertentes nullum reductionis factae Missarum trium in hebdomada a Sigismundo Pajoli relictarum in unam tantum in hebdomada extare monumentum; S. C. appellarunt, ut pro Missis in futurum celebrandis congrua decernatur reductio, habito tamen respectu tum ad expensas Sacrorum supellectilium, tum etiam ad id, quod nomina fidemque Creditoribus Augustino Pajoli renunciante, defecit; S. C. quoad futurum negativum responsum dedit, detractis utensilibus sacris, et scribatur Card. Archiepiscopo, qui mandet servari qualitatem beneficii ad formam erectionis, S. C. respondit: *Ferrarien. Red.* 11. *Martii* 1785. Inde precibus iteratis, quia rescriptum exequi non potuit in Augustinum decoctorem innixum, ideo S.C. exequutioni mandandum esse per Gavassinum, et Aventi in solidum; et partes uti jure suo coram Card. Archiepiscopo ad formam rescripti 12. Martii 1785: 27. *Junii* 1789.

213. Capellano Ecclesiae SS. Cosmae, et Damiani Urbis Januae juxta voluntatem Isabellae, et Alexandri Cattaneo onus inhaerebat quotidianae Missae, ac chori. Quum reditus Locorum Montium onerum implemento minime responderent, Archiepiscopus Missarum numerum reduxit juxta reditus ad rationem ob. 10. Capellanus hodiernus Angelus Antonius Passagno de onerum gravitate quaerens, instat, ut pro Missarum celebratione major constituatur eleemosyna, habito etiam respectu ad onus chori. S. C. huic respondit ut scribatur Archiepiscopo juxta instructionem (256): *Januen. Red.* 15. *Januar.* 1785.

214. Archipresbyter, et Beneficiati Ecclesiae Collegiatae S. Mariae oppidi Filettini deprecati sunt pro Missarum, quas celebrare tenentur ratione stipis manualis unius Julii, reductione ad taxam Missarum perpetuarum. Cetera onera, quibus gravantur, ac redituum Ecclesiae tenuitatem eorum animum excitarunt; sed omnis spes a S. C. abscissa est: *Anagnina Red. Miss.* 9. *April.* 1785.

215. Unam ex Capellaniis ab Odoardo Cybo Patriarcha Constantinopolitano fundatis instante Serenissima Massae Ducissa in Archidiaconatum Ecclesiae S. Petri Massae firmis remanentibus oneribus a testatore impositis, et novis superadictis, Episcopus de con-

(255) Et mens est, ut quatenus vere constet sortium scutorum octo millium defecisse scuta tercentum, quae, ut asseritur, Carolus Pervisani in proprios usus convertit, Episcopus juris remediis cogat haeredes ad reintegrationem, et referat cur scuta viginti tantum solvantur Sacrario, quum ex voluntate testatoris solvi debeant scuta triginta, et qua ex causa: *Ead. caus.* 11. *Decem.* 1784.

(256) Nempe ab eodem requiratur de summa annua reditus uniuscujusque Legati, de qualitate servitii Choralis, et de quantitate eleemosynae manualis: *Ead. caus.* 15. *Januar.* 1785.

sensu Capituli erexit. Archidiaconus Allegretti primus nominatus hodie ad S. C. confugit pro reductione sacrorum, ad eum numerum, qui eleemosynae duorum Juliorum pro qualibet respondeat. Exprimit reditus in scut. 48., ex his scut. 36. pro sacro diurno, et onere confessiones excipiendi, et scut. 12. pro servitio chori, et residentiae. At negativum responsum S. C. gratum ei non fuit: *Lunen. Sarzanen.* 9. *Julii* 1785.

216. Quum S. C. indulsisset Sacerdoti Nicolao Forlani possessori cujusdam Capellaniae tum quarumdam domorum alienationem, tum census imponendi facultatem, ut in reliquis reparationes fierent, concedere reductionem Missarum renuit: *Recineten.* 10. *Sept.* 1785. *dub.* 4.

217. Canonici Collegiatae Ecclesiae, et Abbatialis S. Ruphilli onere ipso devinciuntur ex Marci Uccellini Collegiatae fundatoris voluntate, quatuor habendi Capellanos Choro addictos, et ad duarum Missarum quotidie obligatos. Canonicatuum reditus est exiguus in scut. 36. 49., hinc Capellanis scut. 14. pro Missis, et scut. 6. pro Chori diurno servitio pro quolibet assignarunt. Angusti hujusce emolumenti est causa, ut chori servitium a Capellanis negligatur, nec possunt in officio contineri. Precantur pro duarum Missarum reductione ad unicam, ut stipendium illis adaugeatur, et quatenus negative, quomodo providendum, postulatur. Sed S. C. negativum primum praebuit responsum: *Nullis Foro Pompilii* 10. *Sept.* 1685. *dub.* 1.

218. Deinde esse providendum censuit, assumpta in se ipsos a Canonicis celebratione unius Missae quotidianae: *Ibid. dub.* 2.

219. Capellania, quam instituit Sanctes Liegi in oppido Castri Plani, gravatur onere Missarum totidem, quot responderent cum eleemosyna ob. 12. juxta fructus haereditatis, Missa solemni in Sabbato Sancto, et Festis B. M. V., quae Missae inter illas cujusdam hebdomadae computari debant; insuper interventus vesperis, et Missis solemnibus, ac aliis quibuscumque Parochialibus functionibus. Reductio Missarum ad taxam conciliarem, ac exemptio a celebratione Missae solemnis iis diebus quibus Parochus loci solemniter Sacris operatur, aliorumque onerum moderatio desideratur. Verum S. C. non favit reductioni Missarum, et reliqua arbitrio Episcopi remisit: *Æsina* 26. *Novem.* 1785.

220. Baro Georgius Fournier possessor domus, quae indiget reparatione, quotidianae Missae onere gravatae, merere putat, ut, firma remanente obligatione annuae solutionis scut. 45. Melitensium, Missa quotidiana ad praesentem taxam manualium reducatur; hinc a S. C. statutum fuit, locum esse reductioni Missarum ad rationem eleemosynae manualis anno 1777., ex auctoritate SSmi praefinitae in ob. 12. Monetae Romanae, et ad formam rescripti reductionis anni 1779; ita tamen, ut dictus Georgius teneatur solvere annua scuta 45. Melitensia tantum ad formam rescripti S. C. anni 1753: *Melevitana* 10. *Sept.* 1785. *dub.* 1.

221. Quoddam Beneficium erectum in Ecclesia S. Antonii Viennensis Civitatis Parmae, de quo non reperitur fundatio, et in Visitatione Sacra anni 1751. colligitur habere onus Missae quotidianae, ac assistendi Missis, ac Vesperis in eadem Ecclesia, in praesentiarum reditus habet scut. 23., ac Rector ab anno 1768., medietatem dumtaxat pro celebratione Missarum insumpsit; ob id dubitans, num se bene gesserit, postulat reductionem ad rationem taxae perpetuae, et S. C. annuere censuit: *Parmen.* 6. *Maii* 1786. *dub.* 1.

222. Laicalem possidens Capellaniam

Sacerdos Joseph Carotti cum onere quotidiani sacri, et servitii Chori in Cathedrali Ecclesia pro Sacrorum reductione ob imminutos illius reditus magnopere laboravit. Sed S. C. respondit, esse providendum reductione servitii choralis ad dies festos de praecepto, et ad feriam 4. 5. et 6., et Sabbatum Majoris hebdomadae: *Æsina 20. Maii* 1786. Urgente Capitulo, ut potius reducantur Missae, quam chori servitium, S. C. a consueta regula non discessit, et in eadem sententia perstitit: 7. *Julii* 1786.

223. Conjuges Raynaldus Narducci, et Jsabella Pavoni Capellaniam erigi praeceperant in Parochiali Ecclesia S. Marci onere adjecto Missarum celebrationis, quot in ratione granorum 12. haberi ex reditibus possent. At quum haec eleemosyna taxae in Civitate, et Dioecesi Pontis Curvi probe constabilitae non responderet, Episcopus arbitratus est tot celebrandas esse Missas, quot capient ad rationem granorum viginti; et S. C. probavit in omnibus Episcopi votum: *Pontis Curvi Cap. super Red. Miss.* 29. *Aug.* 1786.

224. S. C. reductionem impertivit Missarum juxta modum (257) Patronis trium Beneficiorum, quae S. ead. C. univit, et fundavit Bernardina Almerigi de Foro Saraceno in Ecclesia Priorali dicti oppidi, et onus adjecit Rectoribus festi S. Sebastiani cum assistentia octo Sacerdotum celebrandi, et Missae singulis Dominicis, et Natali D. N. J. C. Haec reductio donata fuit; etiamsi ageretur de oneribus jam susceptis, et per exequutionem comprobatis: *Sarsinaten. Unionis et Red.* 29. *Julii* 1786. *dub.* 2.

225. Persianus Juliani Reatinae Ecclesiae Canonicus scut. 100. Capitulo suo in censum frugiferum investienda cum onere duplicis Missae in singulas hebdomadas legavit. Capitulum pecuniam accepit, munerique satis suo facturum spopondit. At aucta Missarum eleemosyna, et stabilium bonorum fructibus diminutis, Capitulum numerum Missarum in futurum taxandum postulavit; et obtinuit juxta votum Episcopi ad manualem (258): *Reatina Red. Miss.* 24. *Martii* 1787. *dub.* 1.

226. Ex annuis Mediolanensibus lib. 300. seu scut. 50. Monetae Romanae. Capellaniam instituit Antonius Robbio in Parochiali Ecclesia oppidi Salarum cum onere quotidiani sacri, et choralis residentiae in Divinis. Majore in ea regione ad ob. 16. cum dimidio manuali eleemosyna facta, S. C. exorarunt Patroni pro reductione onerum: et illa servitium chori delendum putavit, et ad rationem Manualis Missas celebrandas: *Derthonen. Red. Oner.* 19. *Maii* 1787.

227. Lancellottus de Lancellottis instituit haeredem Virginiam Valentini uxorem, eique substituit Vincentium Antonium Valentinum, mandavitque Missam quotidianam in Ecclesia Societatis Suffragii Foro Livii, ac tres alias hebdomadales Missas, et onus mittendi aliquam *al perdono di Assisi col dargli paoli* 15., *ed un giulio per la celebrazione della messa colà per l'anima mia, e de' miei defonti*. Cuncta ceci-

(257) „ Nempe celebrata una Missa singulis diebus Dominicis, et Festis de praecepto, et adimpletis aliis oneribus a testatore praescriptis „ *Ead. caus.* 29. *Julii* 1786.

(258) Considerat Episcopus quod „ dato etiam censum adhuc substinere, liberum est Capitulo ad beneplacitum ipsum redimere, quae redemptio in consequentiam, et substantialiter nihil aliud erit, nisi vel emptio Fundi alicujus pro eadem summa, cujus fructus vix ad annua scuta 4. pertingent, sive ut testator praescripsisse videtur, activi census creatio pro pretio scutorum 100, quorum fructus nunc communius, et honestius computati ad rationem quatuor pro quolibet centenario, et anno, impares sunt duarum Missarum in singulas hebdomadas celebrationi " *Ead. caus.* 24. *Martii* 1787. §. *quoad.*

derunt, ut optavit. Sed modo possessor haereditatis Jo. Baptista Valentini tum ob diminutionem redituum, tum ob gravem ejus paupertatem Missarum reductionem implorat, sed non accipit a S. C: *Forolivien. Red. Miss.* 7. *Julii* 1787.

228. Hieronymus Rati suis Primogenitis Missae dedit onus quotidianum, poenamque indixit caducitatis, si eam per annum praetermisissent. Ab antiquis Praedecessoribus conditionum ignaris omissa fuit Missarum celebratio. Hodiernus Possessor Aloysius Rati, accurate circumspiciens tum imminutos haereditatis reditus, cum aucta Regia vectigalia reductionem ad dies tantum festos avet, et omnis conatus incassum recidit: *Derthonen. Absolut. et Red. Miss.* 7. *Julii* 1787. *dub.* 1. *confir.* 5. *April.* 1788.

229. Catharina Borcone reliquit duas celebrandas hebdomadales Missas. Vir ejus Vincentius Bernardinus Bazanus, et haeres praedio subrogavit domum aucto tertii hebdomadalis sacri onere. Per Regium Montisferrati Computorum Tribunal illius patrimonium adjudicatum fuit Approbatoribus. Laura Catharina, et Jacobina Bazzana parentibus orbatae, ac valetudinariae praedium subrogatum, nec domum possidentes, animum apperuerunt pro Missarum reductione; et responsum retulere, ut scriberetur Episcopo juxta mentem (259): *Casalen. Red. Miss.* 28. *Julii* 1787. *d.* 1. Inde reductionem indulsit S. C. juxta votum Episcopi: 15. *Decem. ejusd. anni.*

230. Sacerdos Stephanus Joseph Chiodi mandavit erectionem simplicis Beneficii in Parochiali Ecclesia S. Laurentii oppidi Gamaleni. Beneficiato onus imposuit quotidianum celebrandi sacrum cum eleemosyna manuali. At quum hic praetenderet aliquid amplius, quam simplicem, seu manualem Missae stipem percipere, et propositum assequi conaretur, reductionem Missarum petens, obtinuit ad Faxam perpetuae: *Alexandrina* 18. *Aug.* 1787. *d.* 2.

231. In animo habuit Sacerdos Perfectus Perfecti Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii nonnullorum beneficiorum praediola alienandi facultatem consequi, ac etiam Missarum reductionem ad certum numerum, ne gravi cum incommodo investigare cogatur frugum pretia, quae ex praediis annuatim colliguntur, ut pro respondenti numero celebret sacra. Facultatem ille tenuit; et quoad reductionem S. C. rescripsit, dilata et habebitur ratio expleto investimento: *Camerinen.* 24. *Novem.* 1787. *d.* 2.

232. Capellaniam possidet Sacerdos Franciscus Raggi in Ecclesia S. Andreae Carariae, cui ex antiquissima Scipionis Pellegrini fundatione onus erat quotidiani sacri, ac divinis Officiis interveniendi, annuales vero reditus in scut. 40. januensibus. Hinc Episcopus hodiernus ex generalibus S. C. facultatibus ad manualem obolorum 12. reduxit. Erecta nuper Ecclesia in Collegiatam ex Capellano Mansionarius evasit Orator cum onere assistendi Choro, aliam idcirco petit reductionem Missarum ad perpetuam quam admittere renuit S. C: *Lunen. Sarzanen.* 24. *Novem.* 1787.

233. Antonius Buffa oppidi Gamalerii Parochus in Parochiali sua Ecclesia erigi jussit Laicale Beneficium cum onere trium hebdomadalium sacrorum. Fundi assignati adeo sunt a praeter labente flumine Burmida ablati, ut parum reddant. Joseph Buffa beneficiatus rogat, ut ad julios duos augeatur eleemosyna manualis, Missarum reductionem indulgendo. Assentiuntur Patroni, et favet Vicarius Capitularis. S. C. autem ad

(259) Et mens est, ut Episcopus referat, an prosequi possit domum a Vincentio Bazzano subrogatam pro onere Capellaniae a Bottaco possessam, et an spes adsit recuperandi domum sin minus cogendi possessorem ad implementum oneris: *Lib. Decret.* 137. *pag.* 363.

vitam concessit Oratoris : *Alexandrina* 19. *Januar.* 1788.

234. Missarum reductio ad manualem donatur Capellano Curato Villae SS. Philippi, et Jacobi ex Paroecia Plebis S. Petri Guastallae, quoad Legatum Simonis Gatti tantum, cujus reditus oneri non respondet; in reliquis denegatur, et injungitur Ordinario, ut provideat incremento illius congruae ad formam Concilii Tridentini (260): *Nullius Guastallae* 12. *Julii* 1788.

235. Ex quibusdam suburbanae Ecclesiae B. M. V. in Coelum Assumptae nuncupatae *del Metauro* praediolis, et censibus annui reditus ducat. 26. Auri de Camera Clemens X. Pont. Max. in Ecclesia Collegiata Mercatelli Mansionarias erexit. Ducat. 7. cum dimidio pro distributionibus servitii Choralis, reliquos duc. 18. cum dimidio pro aliis oneribus assignavit erga praedictam Ecclesiam SSmae Assumptionis, nempe Missae quotidianae cum applicatione duabus vicibus qualibet hebdomada, administrationis Sacramentorum, aliorumque piorum operum. Imminutis praediorum, et censuum fructibus rogaut Mansionarii pro reductione Missarum 104., quas applicare tenentur in illa Ecclesia ad illarum medietatem, sed S.C. rescripsit, dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (261) : *Urbani Red. Miss.* 5. *April.* 1788. Deinde annuit juxta votum Episcopi (262): 30. *Aug. ejusd. anni.*

236. Indulsit S. C. Missarum reductionem a numero 300. ad annuas 75. ad rationem obol. 15. injuncto onere Capellano utensilium solutionis quoad Capellaniam a Francisco Mastroni in Ecclesia SSmi Rosarii Montis Fortini fundatam. Nam bona imminuta culpa usufructuariae, cui de cetero erat facultas alienandi, apparent: *Signina* 29. *Novem.* 1788. *dub.* 3.

237. Patroni Capellaniae in Ecclesia Min. Conv. S. Francisci erectae imminutis ejus reditibus desiderio moti sunt Capellanum sublevari ab annuo onere subministrandi Patribus strictioris observantiae, et Cappuccinis quasdam frumenti praestationes, et Missas etiam a Fundatrice relictas reduci ad rationem eleemosynae manualis. Ea autem ob majora rerum pretia ad obol. 15. aucta, iterum obtinere nituntur reductionem ad annuas Missas 50 : Sed frustraneus evasit eorum conatus, quum ad rationem eleemosynae manualis nunc in Dioecesi vigenti Missarum celebrationi locum esse S C. rescripsisset : *Interamnen. Red. Miss.* 30. *Aug.* 1788.

238. Reductio Missarum, quibus Carolus Vivoro in solidum gravavit Stephanum Gibbone, et Antonium Costa, denegata fuit simplicibus haeredibus Costae; licet fundus qui illis obvenit, impar oneri videatur : *Lunen. Sarzanen.* 27. *Junii* 1789.

239. Quinque legata missarum ex multis, quae Rectori Parochialis Ecclesiae S. Johannis in Campo Tiferni Tiberini incumbunt, ob defectus absque illius culpa, et absque spe redintegra-

(260) *Vide not.* 10. *tom.* 5. *pag.* 7.

(261) „ Nempe ut referat, an reditus tempore, vel culpa Oratorum decreverint, et de servitio Chorali " *Ead. caus.* 9. *Aug.* 1788.

(262) „ Cum a Chori servitio dispensari nequeant Mansionarii, eum scuta octo satis non sint ad binarum singulis hebdomadis Missarum celebrationem, quam in Ecclesia *del Metauro* peragere debent, praeter multiplicia alia munera ibidem peragenda, EE. VV. erit decernere, an satius sit ad Missarum reductionem devenire, quam Collegiatam Ecclesiam Mercatelli debito, eodemque prorsus necessario servitio privare, ut contingeret, si Mansionarii Chori servitio vel tantisper quidem solverentur " *Ead. caus.* 9. *Aug.* 1788. §. *Quid.*

(263) Existimat, ut in posterum Rector celebret illorum Legatorum Missas, quorum fundus adhuc existit; reliquis, quae fundo

tionis, aboleatur juxta votum Episcopi (263), non autem conceditur reductio Missarum in reliquis; at consulendum praescribitur pauperi Paroeciae remediis a S. Concilio Trid. (264) ordinatis: *Civitatis Castelli Reduct. Oner.* 23. *Januar.* 1790. *dub.* 1.

240. Missarum celebratio ex integra haereditate Antonii Bruni e Castro Peticuli, qui deficientibus Masculis erigi jussit = *un Juspatronato colla direzione delle Messe, che parerà al Sig. Pievano pro tempore del suddetto Luogo* =, statuitur ad taxam perpetuae; licet Joseph Caterini hodiernus Plebanus ob tenues Paroeciae reditus, reductionem ad duplicem menstruam Missam postularet: *Senogallien.* 20. *Martii* 1790.

241. Missis 156. gravantur duo simplicia Beneficia de jurepatronatus Familiae Orselli quae primum fuerunt destinata pro Mansionariae in Collegiata Ecclesia S. Jacobi Civitatis Tolentini erectione, ac inde ad Seminarium ejusdem Civitatis fuerunt applicata. Modo dictae Missae reducuntur ad Missas 100. ad quinquennium. Nam aliter unio nil profuisset Seminario: *Tolentina Appl. Ben.* 20. *Martii* 1790. *d.* 2.

242. Primaevum fundum Capellaniae fundatae in Ecclesia Cathedrali a Simone de Barbulis fertur ascendisse ad scut. 2000., modo ad scut. 1214. 20. quae summa annua scut. 44. 50. reddunt. Onera vero fundator imposuit servitii Chori, Sacramenti Poenitentiae administrationis diebus festis, ac trium sacrorum hebdomadalium. Ejusdem Capellaniae Possessori supplicanti Antonio Leonardi reductionem ad unicam Missam hebdomadalem ad decennium, firmis remanentibus reliquis oneribus ad formam testamenti, indulsit: *Civitatis Castelli Red. Oner.* 17. *April.* 1790.

243. Sodalitium SS. Angelorum Custodium Urbis Legatum Missarum cum eleemosyna obol. 15. Mariae de Rubeis admisit sub conditione reductionem Missarum ad ratam perpetuae impetrandi. His precibus exhibitis apud S. C. institit exequutor testamentarius, ut ad integram celebrationem, vel Legati renunciationem sodales compelleret, S. C. autem reductionem ad perpetuam taxam concessit: *Romana* 5. *Junii* 1590. *dub.* 2.

244. Ad preces pii Gramundi petentis commutationem Missarum in anniversarium Aloysii Aulari, cujus haeres in semissem Tommasia Francisca Aulari, illam haereditatis gravatam ratam partem Pio vendiderat, commissa fuit rei cognitio pro voto Card. de Simone, qui retulit Gamundum ex contractu ad 120. Missas praestandas obligatum esse; Patres S. Martini Augustiani Alexandriae pari stipulatione ad alias 120. explendas teneri. S. C. mandavit *die* 15. *Januar.* 1780. scribi Episcopo juxta votum Card. Relatoris, ac ad reiteratas Gamundi preces prodiit *die* 14. *Febr.* 1781. rescriptum hoc. Quoad praeteritum, celebratis Missis sex, pro absolutione: quo vero ad futurum, gaudeat impetratis. Modo ob non expressum in utroque rescripto numerum Missarum 120. ac sciens per transactionem posteriorem onus Missarum 182. assumpsisse, petit numeri Missarum praefinitionem, ac reductionem. S. C. rescriptum anni 1780. die 15. Januar. esse exequendum pro nunc celebratis Missis

carent, penitus extinctis. Quo vero ad Legatum Ciliegi, quod petit Rector, penitus extingui, illius reditus uniri potest Paroeciae quocumque onere exemptus, inspecta tenuitate redituum Paroeciae, et tantummodo indulgeri supplicanti potest reductio Missarum duarum in singulas hebdomadas " *die* 19. *Decem.* 1789. §. *Paroeciae.*

(264) *Vide not.* 1. *tom.* 1. *pag.* 200.

120. per Gamundum; in reliquis protelari resolutionem, ac scribi Episcopo juxta mentem (265) mandavit: *Alexandrina Red. Miss.* 27. *Novem.* 1790.

245. Conceditur a S. C. reductio Missarum juxta votum Episcopi (266) a Bernardino Antonino relictarum; dum ad sublevandam Paroeciae oppidi Meggiani inopiam unionem haereditatis dicti testatoris praeceperat: *Spoletana* 18. *Decem.* 1790.

246. Bona piorum testatorum Alexandri de Bernardis et Hippolytae Bernardi Simoncelli Missis gravata dotis titulo transierunt ad Mariam Marini, quae ob imminutos illorum fructus ex venditis assignatis praediis, Missarum reductionem cum Venantio Latanzi ejus viro eflagitat. Exponunt reditum integrum ad scut. 28. 85. ascendere, onus Missarum ad numerum 474., et tamen expletam fuisse non sine eorum gravi incommodo celebrationem. Re perpensa S. C. reductionem concessit pro Missa quotidiana, subrogato novo fundo in locum alienati praedii in vocabulo *Covarelli: Cingulana* 29. *Januar.* 1791.

247. Missarum reductio conceditur ob imminutos reditus sodalitio Disciplinantium S. Crucis Cerviarum ad manualem, computato reditu fundi acquisiti ex libellis 200. Laurae Duto, et fructibus evicti census, quem sodalitium subrogavit in locum praedii relicti a Johanne Duto praedictae viro: *Fossanen. Red. Miss., et Abolit.* 29. *Januar.* 1791. *dub.* 1.

248. Erectione Beneficii Ecclesiastici in Ecclesia Parochiali Vallis Formatiae peracta cum onere hebdomadales Missas 4. celebrandi, residendi in dicto loco, administrandi Sacramenta, assistendi Parochialibus functionibus, fructus ejusdem imminuti sunt a scut. 55. 64. ad scut. 48., et non est, qui illud appetat. Hinc in cogitationem venit reductio Missarum, et commutatio aliorum onerum, et S.C. in omnibus negativum praebuit responsum. Nam Communitas in erectione se obligavit pecunias in fundo fructifero implicatas manutenere: *Novaren. Red., et Commut. Oner.* 26. *Martii* 1791.

249. Missarum reductio denegatur Archipresbytero Benedicto Toppi possessori, et Patroni Capellaniae utriusque, quas fundavit in Parochiali Ecclesia S. Victoriae. Anticoli Corradus a Dea de Sanctis, et Majolus de Majolis, qui Capellanias cum illarum onere accepit, diuque illud cum sufficientibus reditibus adimplevit, et addit S. C., ut Episcopus incumbat exequutioni onerum. Quum jam S. C. dictas Missas ad taxam manualem antiquitus reduxisset: *Tyburtina Red. Miss.* 26. *Martii* 1791.

250. Quum Patronus ad Capellaniae, quam taxative fundaverat Leonilda Gervasi imminutos fundos supplendos usque ad summam ejusdem auctores solvendi obligationem susceperant, fuisset damnatus, a S. C. reductio petita denegatur: *Nullius, seu Terrae Nonantulae Capell* 7. *Maii* 1791. *d.* 2. *confir.* 6. *Aug. ejusd. anni.*

251. Quum Sacerdos Jacobus Vici tamquam Parochus Villae Collium gravaretur pluribus Missarum oneribus, hebdomadalis incerti fundatoris, et annuarum Missarum 43., et aliunde reditus Parochiae, non deductis oneribus, sit in annuis scut. 41. 70., postulat reductionem Missarum, sed S.C. miseratione non permovit. Nam absque fundo non fuissent in tabella PP. Augustinianis " *Ead. caus.* 27. *Novem.* 1790.

(265) Quod nempe „ praefigat terminum ad deducenda jura sua in S. C. haeredibus Laurae Iuviliati, et Thomasiae Aulari, necnon

(266) *Vide not.* 179. *tom.* 1. *pag.* 131.

rochiali relata dicta onera, et neque tandiu Parochi ea implevissent: *Matilicen.* 16. *April.* 1791.

252. Clericus Antonius Maria Bollati obtinet Laicalem Capellaniam Ecclesiae Parochialis Capriarum fundationis Josephi Antonii Coppi, exprimitque onera Missae quotidianae, residentiae, aliaque a testatore imposita, ejus paupertatem, et sanguinis cum fundatore conjunctionem; imploratque reductionem Missarum, et incassum: Nam hic non solum pares oneribus habet reditus, sed scuta superlucratur viginti: *Segusien. Red. Miss.* 16. *April.* 1791.

253. Quum bona primogenialia Francisci Antonii de Veiga Cabral pluribus Missarum, ceterisque oneribus gravata tempore absentiae annorum 24. male administrata, et meliora praedia distracta essent, onera proinde neglecta fuerunt. Impetravit dictus Franciscus a Rev. Fabrica compositionem: inde rogavit S. C. pro reductione onerum ad congruum Missarum numerum. At S. C. negativum in omnibus dedit responsum: nam orator haeres est illorum, qui bonorum partem distraxerunt; nec inopia laborat: *Brigantien.* 25. *Junii* 1791.

254. Michaeli Pennachi Canonico Theologo Ecclesiae Cathedralis gravato onere hebdomadali duorum sacrorum denegatur eorumdem reductio; etsi ei faveret Episcopus, et inculpatam redituum imminutionem exponeret; quum sufficientem praebendam cum onere accepisset: *Sersinaten. Red.* 25. *Junii* 1791.

255. Missae celebrandae per Canonicos Collegiatae Ecclesia S. Blasii Civitatis Centi ex reditibus haereditatis Biagini ad rationem obolorum 20. pro qualibet, ob magis rigidum servitium chori a testatore praescriptum, licet cum distributionum incremento, et ob auctam in dicta urbe Missarum eleemosynam, reducuntur ad taxam obolorum 30 lucrandorum etiam in casu infirmitatis, dummodo celebrent per alium, necnon recitato bis in qualibet mense nocturno Defunctorum pro anima Benefactoris: *Bononien. Commut. Volunt.* 21. *Junii* 1794.

256. Elargita est Missarum reductio ad taxam Concilii Romani pro tenui reditu scut. 25. Capellaniae fundatae a Francisco Ravizza Sidoniensi Episcopo in Ecclesia Cathedrali cum onere sacri hebdomadalis, et servitii chori: *Urbevetana Reduct. Miss.* 16. *Julii* 1791.

257. Onus incumbit Capitulo Ecclesiae Cathedralis canendi primis cujusque mensis Dominicis Missam nuncupatam *del Rosario*, alteramque Dominicis tertiis. Primae reditus sunt annua scut. 3. 61. 2., secundae scut. 20. Hinc Capitulum dignum misericordia videtur, ut reducatur duplex Missa ad lectam. Episcopus favet, et S. C. juxta votum ipsius quoad Missam nuncupatam *del Rosario* annuit. Quoad aliam inficiatur: *Urbanien. Red. Miss.* 6. *Aug.* 1791.

258. Quum Parochus Loci Carconiae reditum haberet annuum scut. 79. monetae Romanae, ac proinde congrua ducat. 100. careat, tamen eidem denegatur trium Missarum hebdomadalium, quibus gravatur, ad unam menstruam reductio: *Novarien. Reduct. Miss.* 16. *Julii* 1791.

259. Quum Lucas de Regibus possessor canonicatus modo Ecclesiae Collegiatae Burgisexii, antea Capellaniae fundationis Gibellini cum hebdomadali onere Missarum sex, postulasset reductionem ad Missas 150., S. C. minime eum audivit. Nam idem a centenis annis fuit canonicatus reditus, nec unquam de eo questi sunt decessores. Ultro immo cum eodem reditu, oneribusque Canonicatum Orator suscepit: *Novarien.* 27. *Aug.* 1791.

260. Supplicatur S. C. pro reductione Missae quotidianae, quae singulis Capellanis Ecclesiae Collegiatae S. Stephani Lavaniae incumbit, ad eleemosynam obol. 30., ut uberius chori, Ecclesiaeque servitium habeatur, quum Canonici adessent quatuor praebenda carentes; itant honorarii potius videantur. At S. C. licet Archiepiscopo suffragante non esse locum reductioni Missarum firmavit. *Januen.* 6. *Aug.* 1791.

261. Missarum reductio efflagitatur a Domino Berettini possessore beneficii fundationis a Christophoro Grossi in Ecclesia seu Oratorio S. Leonardi Paroeciae Brixilli confectae, et minime a S.C. conceditur; quum onera ob sufficientes reditus Beneficii adimpleri possent: *Mutinen. Applicat. et Red. Miss.* 16. *Julii* 1791. *dub.* 2.

262. Parochiali rurali S. Mariae de Columna a pluribus annis prae tenuitate redituum vacanti consulitur per decennem reductionem Missarum 104. uniti Beneficii S. Annae, celebratis annuis Missis quatuor infra octavam omnium defunctorum: *Montis Falisci Reduct. Miss.* 17. *Sept.* 1791.

263. Legatum Missarum 40., et alterius cum cantu in die decollationis S. Johannis Baptistae, nec non indefinite distributionis panis eodem die pauperibus omnibus, ad domum Jo. Baptistae Maseagni legantis concurrentibus, ob plura exequutionis incommoda reducitur ad totidem Missas diebus Dominicis, et festis intra annum cum eleemosyna obolorum 20. pro qualibet, et ad distributionem panis pauperibus dumtaxat Parochiae, juxta votum Card. Archiepiscopi: *Bononien. Commut. Volunt.* 17. *Sept.* 1791.

264. Quum tria beneficia, quorum duo annuum habent reditum scut. 4. 10., et onus Missarum respectivum 36., tertium reditus scut. 1. 34, et onus Missarum trium, a nonnullis annis vacarent pro facultate applicandi duo prima Ecclesiae Parochiali S. Pancratii tenuis reditus scut. 20. nullis deductis oneribus; aliud Parochiae S. Sebastiani Casinalbi reditus scut. 10. et S. C. assensa est reductis Missis juxta votum Episcopi ad taxam perpetuae (267): *Mutinen. Un. et Red.* 26. *Novem.* 1791.

265. Haereditas Sacerdotis Hyacinthi Angelini pervenit ad Innocentiam Vasselli cum onere Missarum 10. annuo. Haec, cognita tenuitate bonorum, ac expensarum, quas peregit, gravitate, institit in reductione. Sed S. C. reductionem denegavit. Agebatur enim de levi onere, et defectus obest inventarii: *Nullius Trium Fontium Leg.* 17. *Decem.* 1791.

266. Johannes, aliique de Turre gravati onere hebdomadalis Missae, illarum exponens paupertatem sperant abolitionem, vel reductionem, et neutrum obtinent. Nam licet ad annum 1764. nulla sit memoria celebrationis, tamen ab hoc tempore usque ad annum 1780. Familia onus implevit, ac Oratores possident bona, quorum fructus oneri pares sunt, praesertim cum applicatione arbitrio Capellani a testatore remissa: *Nullius Nonantulae* 17. *Decem* 1791. *dub.* 1.

(267) Benedictus XIII. in Romano Concilio Praefectos Regulares monuit, ut in taxanda pecuniae summa pro Missis perpetuis sexaginta Scuta Romana definirent non excedendo, nec minuendo, *De Sacrif. Missae lib.* 3. *Cap.* 22. §. 9. Et revera qui perpetuas Missas reducunt vigore facultatum sibi indultarum per viam ampliationis Concilii Romani, Missarum reductionem ita componunt; ut pro quotidiana Missa perpetuam annuam statuant eleemosynam sexaginta scutorum monetae Romanae „ Unamquamque Missam perpetuam moderari valeat, et reducere ad rationem scutorum sexaginta monetae Romanae pro qualibet ".

267. Reductio oneris Missarum 340. ad taxam Concilii Romani (268) conceditur fratribus de Verdesiis patronis Capellaniae Laicalis erectae a Georgio Verdesio ad Capellam gentilitiam S. Josephi Castri Novi, ob illorum inopiam: *Alben.* 24. *Martii* 1792. *d.* 2.

268. Missarum reductio impertitur ad hebdomadalem Missam pro augendis quotidianis distributionibus possessori Canonicalis praebendae B. M. Virginis de Rosina, denegata aliis duobus Canonicis SS. Sebastiani, et Herculani SS. Petri, et Innocentium Ecclesiae Collegiatae Hispelli: *Fulginaten. Red.* 24. *Martii* 1792.

269. Quum Nicolaus Bianc instituta laicali Capellania in oppido Chiampernato possessorem gravasset enere residendi, pueros erudiendi, sacramentales confessiones excipiendi, infirmis assistendi, ac sacra 112. pro ejus anima peragendi, preces S. C. porriguntur pro Missarum reductione inspecta redituum tenuitate in libell. 245. et loci infelicissimi residentia, et benigne donavit juxta votum Card. Archiepiscopi (269): *Taurinen. Red. Miss.* 24. *Martii* 1792.

270. Quum vir Mancini primum Dorotheae Fiaschetti, deinde Catharinae Ruffini in suos usus praediola dotalia, quorum medietatem pro legato Missarum illae disposuerant, erogasset: haeres oneris absolutionem studet obtinere, sed S. C. eam denegavit, concessit tamen quoad Legatum Ruffini tantum ad manualem pro rata parte fructuum sortis scut. 74., et deliberavit insuper Missas quoad utrumque legatum in Ecclesia ab Episcopo designanda esse celebrandas: *Asculana Capell.* 3. *Martii* 1792. *dub.* 1.

271. Quum legatum oneris hebdomadalis relictum a Valentino Leona respuisset Societas SSmae Conceptionis S. Benigni prae tenuitate, S. C. retribuit reductionem Missarum arbitrio, et conscientiae Ordinarii, denegata oneris abolitione: *Nullius S. Benigni* 24. *Martii* 1792. *dub.* 1.

272. Reductio Legati Missarum 10. in singulos Menses relicti a Dominico Ricci in suburbana Pontiani Ecclesia S. Mariae ad Nives conceditur ad taxam Concilii Romani juxta votum Card. Abbatis. (270) Licet enim reductae Missae jam fuerint, tamen redituum tenuitas, celebrantium difficultas, aliaque incommoda novam suadebant reductionem: *Nullius Trium Fontium Red. Miss.* 12. *Maii* 1792.

273. Antonius Bozza Societati S. Jo. Baptistae prope oppidum Intri onus hebdomadale Missarum dedit, cujus haeredes bona valoris libell. mille tradiderunt, et modo legatum annuarum libell. l. 54. fructum edit. Supplicatur pro reductione, sed incassum. Quum reditus ad onus implendum sufficerent: *Novarien. Red. Miss. et Abs.* 12. *Maii* 1792.

274. Triplicis Legati Alexandri cum onere Missae hebdomadalis, Saucti Missarum 100, Mobiliae Giovannini duplicis sacri hebdomadalis relicti in Ecclesia S. Blasii Castri Capriliae reductionem mediatus haeres exorat ad annuas Missas 50, sed non est assequutus. Etiamsi haeres praedictus haereditatis exiguas vires demonstraret: *Camerinen. Red. Miss.* 16. *Junii* 1792.

275. Instituto ab Alexio Pusterla Fideicommisso, vocatos gravavit onore sa-

(268) *Vide not.* 267. *praecedentem*.

(269) Qui putat „ expedire videtur, si Missarum numerus minueretur in posterum, itaut ducentae libellae annuae Capellano superessent, detracta eleemosyna Missarum " *Ead. caus.* 3. *Martii* 1792. §. 2.

(270) „ Ea, (nempe) Lege, ne ulla detractio fiat pro Cera, Vino, Hostia, Supellectilibus, neque pro fructuum exactione, sed solummodo detracta undecima parte redituum pro ornatu Altaris " *Ead. caus.* 21. *April.* 1792.

cri hebdomadalis. Inde Plinius Bonini, altero condito fideicommisso onus adjecit quotidianae Missae. Ac Petrus Franciscus tandem Posterla primo fideicommisso bona univit cum onere Missae quotidianae. Modo haec in unam familiam Bonini coaluerunt, quae ob bona imminuta in abolitione, vel in reductione spem collocat duplicis oneris quotidiani. At negativum accepit responsum: *Placentina Red. Miss.* 21. *Julii* 1792.

276. Sacerdos Stephanus Pierardi in Ecclesia Cathedrali residentiale beneficium de jurepatronatus familiae Spicci, annui reditus scut. 37. possidet cum onere per alternas hebdomadas chori, et Missarum trium hebdomadalium. Prae tenui ejusdem emolumento compensari reductione Missarum putat, quam haud promeruit a S. C: *Viterbien. Red. Miss.* 18. *Aug.* 1792.

277. Quum quoad Legatum Missarum relictum a Camillo Coppini attendi deberet de mandato S. C. valor monetae de tempore conditi testamenti, hinc petita reductio Missarum a S. C. denegatur. Nam testator legavit scut. 40. de juliis 14. pro singulo scuto, juxta hunc igitur valorem annua haberentur scuta romana 56., quae longe excedunt scut. 20. requisita pro implemento Missae quotidianae: *Apuana Red. Miss.* 24. *Novem.* 1792. *dub.* 2.

278. Quousque in divitiis abundarunt Dosii Missarum quotidianum onus, quod reliquit Franciscus Coppini adamussim expleverunt; at imminuto patrimonio supplicat Marchio Aloysius Dosi pro Missarum reductione, et S. C. preces bis rejecit. Haereditas enim Coppini ad rationem trium pro quolibet centenario ad summam scut. 120. ascendit: *Apuana Red. Miss.* 15. *Decem.* 1792. *et* 20. *Sept.* 1794.

279. Reductionem Missarum per Capellanos Sormani anno 1785. ab Episcopo facultate Pontificia munito impetratam, veluti subreptitiam, non esse servandam decernitur. Silentio praeterierunt Capellani annuum reditum libell. 2348. pro quolibet praeter libell. 250. pro Missis, totidemque pro chorali servitio, ac enixum celebrationis votum. *Viglevanen. Red. Miss.* 24. *Novem.* 1792. *dub.* 1.

280. Neque est convalidanda, sed Capellani tenentur ad supplementum quoad praeteritum Missarum non celebratarum: *Ibid. dub.* 2.

281. Quum Parochis Ecclesiae S. Jo. Baptistae oppidi di *Terzorio* satis reditus scut. 49. detractis oneribus, et eleemosyna Missarum, fuissent; hodierni Parochi reductionem Missarum postulantis preces rejiciuntur a S. C. etiamsi testatores ad congruam potissimum Parochi respexissent: *Albioganen. Reduct. Miss.* 15. *Decem.* 1792.

282. Prae inopia Monasterii Matris Dei Monialium Vallisoleti reducuntur per decennium ad lectas cum eleemosyna obol. 50. pro qualibet Missae omnes cum cantu, quibus Monasterium ipsum ex dictis Monialium fundationibus, aliisque laicorum legatis gravatur, prout erat in votis Episcopi, et addidit ad mentem (171): *Vallisoletana* 17. *Aug.* 1793. *dub.* 2.

283. Quum demandaretur separatio integrae sortis libell. 13. mil. nondum investitae pro fundatione duplicis Capellaniae fundatae ab Argenta Martignone haeredi, ad quem tamen deletus fuerat bes haereditatis, ob hanc causam imploratur Missarum reductio ad eleemosynam obol. 15. pro qualibet, ad rationem taxae perpetuae, et haeres meritus est: *Januen. Cap.* 20. *April.* 1793. *d.* 3.

(171) Nempe quod Episcopus provideat Oeconomico statui Monasterii: *Ead. caus.* 17. *Aug.* 1793.

284. Johannes Zini in Oratorio S. Caroli oppidi Gralliae quotidianam fundavit Capellaniam. Antea hujusce reditus ad scut. 106. ascendebant, modo vero diminuti sunt ad scut. 48. itaut facile sacerdos, qui in alpestri resideret oppido, non inveniretur. Ideo Missa reducta fuit ad dies dominicos, et festos, et imperata domus Capellani reparatio. Postmodum vacavit Capellania, et abhinc annis septem possessore vacua est; iterum postulatur roductio, et juxta votum Episcopi (272) ad decennium conceditur a S. C. *Novarien. Red. Miss.* 7. *Sept.* 1793. *dub.* 1.

285. Rectori beneficii de jure patronatus Communitatis in Ecclesia Collegiata S. Mariae *della Torre* oppidi Montis Leonis instituti conceditur reductio Missarum ad taxam perpetuae, sublato onere assistendi Parocho in functionibus sacris Reditus enim beneficii annuus vix ascendebat ad scut. 15., itant ad manualem eleemosynam non sufficiebat: *Civitatis Plebis* 11. *Maii* 1793. *d.* 2.

286. Capellania Laicalis fundata in oppido Luxonii a Jo. Baptista Bontempo onus Missarum hebdomadalium 5, et docendi grammaticam pueros habet. Hujus reditus ex facto Principis nunc diminuti sunt ad annua scut. 37. Hactenus capellania ob sacerdotum defectum a quatriennio, et ultra vacat, reditusque depositi sunt. Itaque ad reductionem Missarum animus applicatur, et S. C. annuit juxta votum Episcopi (273): *Novarien*: *Red.* 19. *Januar.* 1793. *d.* 1.

287. Dignus non fuit Missarum reductione Capellanus fundationis institutae a Laurentio Constantini in Ecclesia Parochiali Majani, qui reditum habet annuum in scut. 11. 12, expensas in scut. 22. 90. conprehensa eleemosyna Missarum ad rationem obol. circiter 17. cum dimidio, et expensa scut. 6. pro manutentione aedium, quarum reditus non recensabatur in introitu: *Feretrana Red. Miss.* 19. *Januar.* 1793.

288. Legata pia Missarum Natalis, et Petri Bocchi quousque eadem familia opibus affluit, adimpleta fuerunt; at familiari imminuta re, ea negligi coeperunt. Hinc post obtentam a Rev. Fabrica compositionem Jo. Baptista Bocchi reductionem a S. C. curavit inspecta paupertate familiae. Et S. C. censuit celebratis Missis 32. juxta testamentum Natalis, reducendum esse legatum Petri ad Missam singulis diebus Dominicis celebrandam in Ecclesia Parochiali S. Stephani, et Card. Archiepiscopus pro suo arbitrio, et prudentia invigilet pro exequutione. Nam secundi, non primi fundus erat imminutus: *Ferrarien. Red. Miss.* 23. *Feb* 1793.

289. Parochialis Ecclesia S. Petri Apostoli Carceniae in Riparia S. Julii ob nimiam ejus paupertatem unita fuit Paroeciae loci Armeni. Deinde Joseph Mosca assignato fundo cum onere trium hebdomadalium Missarum restitui curavit. At quum nostra aetate diminutae essent primitiae satis fuit argumenti Parocho pro Missarum reductione, et S. C. indulsit ad unam tantum Missam hebdomadalem juxta Episcopi votum; sub conditione tamen, ut quatenus augeantur reditus, e actenus major fiat etiam Missarum numerus: *Novarien. Red. Miss.* 23. *Novem.* 1793.

290. Scipio Pellegrini in Abbatiali Collegiata Ecclesia Carrariae Capellaniam

(272) Qui censet „ Ut firmo remanente Anniversario pro fundatore, firmaque etiam residentiae lege, duas in singula hebdomada Missas, festis praesertim diebus celebrare in posterum Capellanus teneatur juxta fundatoris intentionem " *Ead. caus.* 17. *Aug.* 1793. §. 5.

(273) Qui probat reductionem Missarum ad dies assistentiae Divinis Officiis, ut servata ad reditum aequalitate, utrumque onus meliori, quo potest modo adimpleatur: *Ead. caus.* 23. *Novem.* 1793. §. 2

sacri quotidiani instituit, Capellanoque demandavit chori festivis diebus, ac Matutinis functionibus Cinerum, et Defunctorum assistentiam, eique annua scut. 23. assignavit. Hinc hodiernus Capellanus in reductione ad dies festos vim remedii experiri vult, et adeptus est juxta votum Episcopi (274): *Lunen. Sarzanen. Red. Miss.* 14. *Decem.* 1793.

291. Sanctinus Cassinelli filiabus Monialibus usum fructum reliquit suorum bonorum, dominium Monasteriis Vighizzolis, et oppidi S. Romuli cum reciproca inter ea substitutione, qua peracta, ac absoluta haereditatis fructus erogari in tot Missas praecepit. Haec evenit, et exstitit adhuc sors libel. 10000; ejusque fructus erogantur in celebrationem Missae quotidianae. At libellas alias 15000. consumpserunt Moniales S. Romuli in lites adversus debitores haereditatis in sumptus transactionis, Canonizationem earum Fundatricis, propriamque conservationem. Nuper tandem supplicavit Abbatissa Monasterii SSmae Visitationis dicti oppidi pro abolitione, vel reductione onerum Missarum, causa inopiae ob dictam sortem consumptam. Sed S. C. negativo dato responso suspensionem Missarum concessit celebratis 10 quolibet mense Missis, et cum lege erogandi dotes percipiendas in, et usque ad redintegrationem sortis libellarum 15000. et ad D. Secretarium cum SSmo, censuit: *Albinesanen.* 20. *Julii* 1793. *dub.* 1.

292. Denegatur a S. C. Missarum reductio Aloysio Mastini Canonico Ecclesiae Collegiatae S. Mariae Barbarani, qui ex Capellania reditus imminuti ex scut. 30. ad scut. 28, et onere Missarum 4. hebdomadalium, et Rosarii recitatione, et benedicendi singulis sabbatis aquam lustralem Canonicatum erectum cum eodem reditu, et chori onero adjuncto possidere ajebat; quem tamen cum praesenti accepit reditu: *Viterbien. Red. Miss.* 6. *Decem.* 1794. Deinde praevio recessu a decisis affirmative respondit S. C. juxta votum Episcopi: 23. *Januar.* 1796. (275).

293. Translatione Missae quotidianae ab Ecclesia Congregationis Oblatorum Novariae ubi Condomini Castri Caltiniacensis illam adimplent, ad Ecclesiam suppressae Parochiae dicti Castri postulata, inde fuit efflagitata oneris reductio, quum in dicto Castro impossibile sit ob defectum sacerdotum sacrum operari cum eleemosyna simplici manuali. Sed S. C. denegata translatione, etiam reductionem inficiata est: *Novarien. Trans. et Red. Miss.* 25. *Januar.* 1794. *dub.* 2. inde recessit a decisis, et reduxit Missas ad taxam ob. 15. juxta votum Archiepiscopi: 18. *Julii* 1795.

294. Missae quotidianae, et trium officiorum, SS. Annuntiatae, S. Antonii Patavini, et S. Josephi, quae per annos 145. celebrari fecerunt haeredes Felicis Valcherano, denegatur reductio ex antiquiori fideicommisso Johannis Philippi Valcherani, de cujus bonis praecise non constat: maxime, quia libera etiam Felicis haereditas par est oneribus: *Foro Sempronien. Red. Miss.* 5. *April.* 1794.

295. Missae hebdomadales quatuor, quibus gravantur Canonici Collegiatae S. Aldarici Placentiae ex fundatione Crollalanza, ob imminutum reditum, autem, ut in diebus feriatis, quibus celebrare ex injuncta fundationis lege; compellitur, proportionata fiat Missarum diminutio arbitrio EE. VV., et modo quo levior sit Oratori satisfactio, habito respectu ad reditus, ut supra tenues, et exiguos " *Ead. caus.* 19. *Decem.* 6795. §. 3.

(274) Qui censet, ut " ad tres in singulam hebdomadam ut reducantur Missae in fundatione praescriptae, absoluto etiam Capellano ab onere pueros erudiendi in rebus grammaticis " *Ead. caus.* 19. *Jannuar.* 1793. §. 3.

(275) Qui ait " Aliquo igitur in pretio habendae mihi videntur Oratoris preces, sal-

etamque eleemosynam reducuntur juxta votum Episcopi, ad tot nempe annuas, Missas, quot celebrari poterunt cum praesenti eleemosyna manuali ex scutis 18. 66., primitus per Fundatorem assignatis pro illarum stipendio, cum obligatione tamen celebrandi singulis diebus festis: *Placentina Red. Miss.* 8. *Febr.* 1794.

296. Missae annuae circiter 7000., quibus gravatur Capitulum Cathedralis Ecclesiae Emporiarum in Sardinia, licet semel ex rescripto S. C. reductae, iterum ob tenuitatem eleemosynae reducuntur ad obolos 12. pro qualibet: juxta Episcopi votum: *Ampurien. seu Emporien. Red. Miss.* 5. *April.* 1794. *d.* 1.

297. Annuas Missas 157. taxatas a Ferrariensi olim Archiepiscopo Card. de Verme ex legato Sacerdotis Bernardini Zecchini, detractis ad formam testamenti diebus tunc impeditis, minuendas non esse decernitur ob concessionem novorum officiorum sub ritu duplici, vel elevationem festorum a ritu semiduplici ad duplicem: *Ferrarien. Miss.* 10. *Maii* 1794. *dub.* 3.

298. Missarum trium quotidianarum reductio abnegatur Annuntiatae Cesaretti, Johannis Caroli Innocentii fundatoris consanguineae, quae licet gravata filiis octo, liberam tamen habet sortem scut. 2270. ex illius haereditate, et annua ex fundis Capellaniae superlucratur scut. 204. Et abnegatur etiam illarum reductio a tribus quotidianis ad unam antelucanam juxta votum Card. Episcopi: *Veliterna Red. Oner.* 8. *Febr.* 1794. Iterum exoratur pro unica Missa sub auroram ex tribus, et S. C. iterum etiam abnegavit reductionem: 20. *Febr.* 1796.

299. Capitaneo Carolo Nenni Seta, qui possidet bona celebrationi Missarum obligata ex dispositione Hieronymi Seta, licet summa demonstrative praefinita impar oneri sit, Missarum reductio inficiatur: *Fanen. Red. Miss.* 10. *Maii* 1794. *dub.* 1.

300. Missas hebdomadales duas Capellaniae institutae per Conjuges Franciscum, et Margaritam Polini in favorem pauperioris Clerici ut Sacerdotium petere possit oppidi Carassai, deindeque reductas per superstitem uxorem, quae nonnulla alienavit bona obligata, celebrandas esse decernitur ad formam fundationis: *Firmana Red. Miss.* 21. *Julii* 1794.

301. Opus pium instituit Michael Raffanelli cum onere triplicis Missae quotidianae; solemnis officii pro defunctis cum Sacerdotibus triginta, et Missis centum de trimestri in trimestre; omniumque functionum Majoris hebdomadae in perpetuum. Ad hoc opus fundus constitutus fuit scut. 4618. 50., et traditus Sodalitio SSmi Nominis Jesu erecto in Ecclesia S. Johannis Decollati Parmae, una cum aliis scut. 361. 50. detractis expensis in scut. 190 50. Inde dubio de reductione Missarum statutum est, firmis remanentibus in futurum tribus Missis quotidianis, et aliis oneribus, reducuntur functiones majoris hebdomadae tantum: *Parmen. Red. Oner.* 16. *Aug.* 1794. *dub.* 4.

302. Censuit S. C. minime concedendam Missarum reductionem Filiis, et Nepotibus Hyacinthi Mazzotti, licet pauperibus; quum praeter defectum inventarii bonorum haereditatis Juliani Bonini fundatoris, annuum ex haereditate haberent reditum oneri parem: *Maceraten. Red. Miss.* 12. *Julii* 1794.

303. Legatorum tam Missarum, quam onerum reductione elargita a S. Congr. postulat Episcopus, num Missae celebrandae ex contractibus, quarum in eo rescripto habita non fuit ratio, deducendae essent ex tertia parte attributa legatis piis, vel ex duabus aliis distributionum, et pro illis statui deberet summa, quam mutabiles exigerent temporum circumstantiae, ac quomodo

reducendae sint? respondetur juxta votum Card. Relat. (276): *Ecclesien.* 16. *Aug.* 1794. *dub.* 1.

304. Inde poscit pro se, suisque successoribus Episcopis facultatem iterum ad tempus reducendi Missas, jam ex altero rescripto generali de legatorum reductione, reductas, quousque scilicet otiosae erunt sortes censuum in frequenti extinctionum casu, quum nulla Fundatorum haereditas compelli posset ad compensandam fructuum deficientiam, et juxta dicti Card. votum (277), rescribitur: *Ibid. dub.* 2.

305. Item declarandum efflagitat, num tenuissimae sortes lib. 100, 200., vel ad summum 500. Magistri Chori, caeremoniarum, sacristae, diaconi, et subdiaconi, quorum tria ultima dumtaxat officia sunt in usu, addicenda sint pro Missis, quibus ea beneficia gravantur, vel potius proportione servata sit numerus reducendus, ut officia serventur. S. C. censuit erogandos esse in celebrationem Missarum reditus Officiorum Magistri Chori, et caeremoniarum, in reliquis juxta votum laudati Relatoris: (278): *Ibid. dub.* 3.

306. Quaesitum praeterea fuit, an reductio Missarum solemnium, et Anniversariorum ad Missas lectas, juxta rescriptum 9. Sept. 1786. ad V. dubium (279) complectens generalem legatorum reductionem, de iis etiam sit intelligenda fundationibus, ex quibus sufficiens est fundus pro una, vel pluribus Missis solemnibus, vel ubi neque sit satis pro una Missa solemni? rescribitur juxta votum Card. Relatoris (2 0): *Ibid. d.* 6.

307. Praeterea postulatur, an, et quomodo Vicario Generali, absente Episcopo, et Vicario Capitulari, eo defuncto, sit concedenda facultas reducendi, vel suspendendi Missas? juxta votum Card. Relatoris (281) rescribitur: *Ibid. dub.* 8.

308. Capellaniae institutae a Jacobo Seniori Bracci in Ecclesia Cathedrali Montis Politiani assignandum esse praescribitur fundum scut. 2000. ad formam ejus testamenti. Nam praeter detractiones legitimae, ac trebellanicae ei competentes ex allegato per ipsius successores fideicommisso Octavii Se-

(276) Qui sit „ Liberalius agendum, atque indulgendum, et earum Missarum onus desumatur ex massa pro Legatis Piis efformanda. = et sequitur = Ut hae Missae, de quibus agimus, ita reducantur, ut pro qualibet illarum fundus lib. 50. statuatur. Quum fundus pro bis Missis ante annum 1656. recipi solitus, fuerit lib. 25. Sardae Monetae, nunc autem sit lib. 50. " *Ead. caus.* 16. *Aug.* 1794. *in Rel.* 2. *num.* 1.

(277) Quo legitur „ Hanc igitur facultatem Episcopo impertiri, non solum aequum puto, sed imo suo quoque jure sibi illam vendicare posse arbitror " *Ead. caus.* 16. *Aug.* 1794. *in Rel* 2. §. 2.

(278) Qui animadvertit „ non oportere fundos trium Beneficiorum sacristae, diaconi, subdiaconi (quae tria officia juxta Episcopum, in usu sunt) omnino pro Missis addicere, sed potius proportione servata ad numerum Missarum in fundatione praescriptum, sic eum esse reducendum, ut etiam Beneficia, quoad officia, quamvis reducta, serventur, ut sit idem Episcopus " *Ead. caus.* 16. *Aug.* 1794. *in rel.* §. 3.

(279) *Vide Verb. Legatum Pium* §. XII. *num.* 31. *tom.* 4.

(280) Hic enim putat respondere „ Negative ad primam partem, affirmative ad secundam " *Ead. caus.* 16. *Aug.* 1794. *in Rel.* 3. §. 2.

(281) „ Nullus dubito (ait ille) quin etiam Vicario Generali, et Capitulari indulgeri possit, sub iis tamen conditionibus, quas ipsimet ultro, lubentesque offerunt... Nihilosequius igitur decerni potest, quamquod non modo Episcopus, verum etiam ipsius Vicarius, eo absente, aut Vicarius Capitularis, ex defuncto, facultate potiantur suspendendi ad tempus Missarum celebrationem, cum in eas angustias redacti fuerint, ut nulli supersint fructus ad earum eleemosynam persolvendam. " *Ead. caus.* 16. *Aug.* 1794. *in Relat.* 3. §. 8.

nioris, eam reliquit summam in libera haereditate; hinc hac de causa Missarum reductio facta non fuit: *Montis Politiani Capell.* 10. *Maii* 1794. *d.* 2.

309. Locatione fatiscentis, et maxime post incendium passae domus assignatae post centum annos a condito testamento per mediatos haeredes Ludovicae Baroni in fundum duarum Capellaniarum ab ea institutarum in Ecclesia S. Jo. oppidi Montis Bodii ad triennium concessa ob desponsam a conductore novam illius constructionem, et ampliationem, licet impar oblata pensio sit oneri Missarum; pro rata parte minoris reditus Missarum reductio impertitur juxta votum Card. Archipresbyteri (282): *Senogallien. Locat. et Red. Miss.* 28. *Febr.* 1795. *dub.* 2.

310. Quum Clericus Paullus Bondi Capellaniam fundationis Alexandri Ziani adeptus esset mediante obligatione per contractum transactionis assumpta adimplendi per alium onera, et SSmus transactionem, et nominationem approbasset, *adimpletis interim per Sacerdotem omnibus oneribus*, S. C. reductionem Missarum haud ei donavit: *Sutrina Capel.* 18. *April.* 1795. *dub.* 5.

311. Pluribus oneribus Missarum gravatur Sodalitium Reginae Coeli nuncupatum *de Poveri* Bononiae, de quibus jam reductionem obtinuerat; modo aliam postulant ad taxam ob. 16. et den. 5., ex quibus remanerent in beneficium sacrarii ob. 4., et den. 5. Paupertas, ac utilitas Sodalitii ab Archiepiscopo praedicata reductionem a S. C. non comparavit. Nam cujusque legati reditus pares erant oneribus: *Bononien. Red. Miss.* 18. *April.* 1795.

312. Suos haeredes, et Successores onere Missae hebdomadalis in Ecclesia Societatis S. Michaelis Loci Vorolenghi Jo. Stephanus Ferreri, et inde Joseph Joachim Ferreri duabus Missis hebdomadalibus gravarunt. Modo haeredes sunt Angela Maria Avenati, et Maria Catharina Galeazzo testatoribus consanguineae, qui propter longaevam aetatem liberorum copiam, et angustam rem familiarem confugiunt ad reductionem Missarum ad annuas Missas 12. ut applicari possint maximam sortis partem; et S. C. assensa est juxta votum Episcopi (283): *Hipotegien. seu Eporedien. Red. Miss.* 16. *Maii* 1795. *dub.* 1.

313. Quum imminutae essent Censuum usurae, tenuesque terrularum fructus, imminuti etiam sunt Canonicatuum duorum fundationis Marii Savallii reditus, vixque ex decenni calculo, annua attingunt scut. 52. 32. Omnibus antem detractis Missarum, Anniversarii, et Cameralium Contributionum oneribus in scut. 14. 68. vix supersunt scut. 10. 64, seu scut. 5. 32, pro quolibet. Supplicant idcirco reductionem onerum, et assequuti sunt eam juxta votum Episcopi (284): *Feretrana Red. Oner.* 16. *Maii* 1795.

314. Pluribus gravatur Legatis Missarum Sodalitium S. Nicolai Tolentinatis, quod ob ejus depauperationem suspensum fuit; et quum eorum fundi partim deperditi, et partim imminuti sint, nemini dubia abolitio, et reductio. Hinc legatum annuum Missarum 11. relictum a Sebastiana Luciani ob defectum fundi aboletur: reliqua ob tenuem reditum reducuntur a S. C. ad manualem, redintegrato tamen per Sodalitium Legato Honorati Macci in scut. 15. 50. investiendis in favorem ejusdem legati, quae erogata fuerunt in restaurationem Ecclesiae: *Tolentinaten. Red. Miss.* 13. *Junii* 1795.

315. Missarum reductio denegatur Ga-

(282) *Vide not.* 197. *praecedentem.*
(283) *Vide not.* 186. *tom.* 1. *pag.* 136.
(284) *Vide not.* 130. *tom.* 1. *pag.* 96.

spari Vacca hodierno possessori Capellaniae fundatae a Bernardo Jordani in Ecclesia Monasterii S. Rosae oppidi Finarii cum onere Capellano imposito Missae quotidianae, et haeredibus supplendi, si reditus deficerent; sed S. C. addidit, ut Cappellanus utatur jure suo contra haeredes: Nam summa ab haeredibus assignata impar est oneri; quum aucta sit in Dioecesi eleemosyna Missae quotidianae: *Savonen. Red. Miss.* 18. *Julii* 1795.

316. Persius Montebori de Castro Usitae legavit Universitati dicti Castri scut. 100. in tot censibus, reditus scut. 8. in singula centum, ut assignaret Sacerdoti cum onere trium hebdomadalium Missarum, et Festis diebus, et exercendi officium ludimagistri praesertim docendi Doctrinam Christianam in dicto Castro. Ob nova Censuum investimenta imminuti sunt fructus legati ad reditus scut. 30. Populus Castri pro certo habet reductionem Missarum ad Missas 40. annuas, et S. C. assensa est ad decennium juxta votum Episcopi, qui juxta preces reductionem esse indulgendam, donec aliter schola provideatur, censet: *Spoletana Red. Miss.* 22. *Aug.* 1795.

317. Reductio Missarum, quam Sodalitium S. Catharinae Fliscae Adurnae erectum Januae, de consensu interesse habentium decrevit sub reservatione Beneplaciti Apostolici ob tenues illius reditus, approbatur a S. C. favente Episcopo, nempe quod duo Capellani quotidiana sacra applicent in Oratorio, unum singulis Dominicis, et feriis secundis pro confratribus, et Sororibus vivis, et defunctis collective; alterum reliquis anni diebus pro defunctis, qui annuam solvunt praestationem. Sacra nimirum 10. pro iis, qui annuos praestant januenses solidos 12., et jus ex Constitutionibus Sodalitii aberent ad sacra 15. sacra 20. loco 30. pro iis, qui solidos solvunt 24; et 60. loco sacrorum 100. pro solventibi libellas 4., quod in votis erat Episcopi: *Januen. Reduct. Miss.* 22. *Aug.* 1795. *dub.* 1.

318. Locum non esse reductioni Missarum, quas reliquit Anna Mazzei ad certum Altare Ecclesiae S. Francisci de Paulla ad Montes adimplendas, pro quibus testatrix indefinite obligavit plurima loca montium, licet eorum aliqua demonstrative assignaverit pro simplici eleemosyna manuali; sed augendam esse eleemosynam quatenus opus sit, pro adimplemento oneris: *Romana Leg. Miss.* 26. *Sept.* 1795. *dub.* 2.

319. Missae duae hebdomadales praescriptae a Sacerdote Jo. Pirotio in Oratorio S. Rocchi loci Cervati, quum tenuis reditus esset in scut. 36. 75., et difficultas Sacerdotis Capellani qui in eo residere velit alpestri, omniumque infelicissimo loco, qui insuper docere pueros saltem Alphabetum tenetur, reducuntur ad dies Dominicos: *Novarien. Red. Miss.* 28. *Novem.* 1795. *dub.* 1.

320. Reducuntur ad tres tantum Missae hebdomadales sex quibus gravatur Sacerdos Viani possessor Canonicatus instituti per Sodalitium SS. Sacramenti oppidi Pellantiae in Collegiata Ecclesia S. Leonardi ejusdem oppidi, ob imminutum valorem libellarum Mediolanensium. Nam hoc erat in votis Episcopi: *Novarien. Reduct. Miss.* 19. *Decem.* 1795.

321. Sacerdoti Antonio Antonini Parocho Ecclesiae Villaemainae terrae Sillani, qui non admodum tenuem habet reditum ex pia Parochia, et de familia dives est, denegatur reductio Missarum, quibus gravatur in numero 315. praeter parochialem, quarum 124. ex incertis legatis et permixtis cum bonis Curae proveniunt: *Spoletana Red. Miss.* 28. *Novem.* 1795 *confir.* 17. *Sept.* 1796.

322. Quum Canonici Praebendati Ecclesiae Cathedralis ad quotidianum Chori Servitium adstricti sint, nec non plurimis Missis graventur; inspecta eorum Praebendarum tenuitate rem certam habet Missarum reductionem ex fundatione. S. C. rescripsit, quoad Praebendas Canonicales, quarum annuus reditus, deductis oneribus, excedit scut. 20. negative, in reliquis affirmative juxta modum (285): *Comaclen. Red. Miss.* 13. *Junii* 1795.

323. Monasterium Monialium Villae Novae de Gaya ab antiquissimo tempore pluribus gravatur piis legatis, quibus impares reditus effecti unam pro omnibus in propria Ecclesia celebrari Missam quotidianam cum cantu, et aliquot alias minori cum eleemosyna hispanis committere consueverunt. Sed modo cupiunt hoc auctoritate S. C. facere, et dictam reductionem omnium onerum considerata Monasterii paupertate implorant. S. C. indulsit reductionem quoad Missas tantum juxta votum Vicarii Capitularis, et celebratis tribus Missis in die Nativitatis D. N. J. C. *Portucalen.* 20. *Febr.* 1796. *dub.* 1.

324. Petrus Sanctes Benvenuti Canonicus Ecclesiae Collegiatae Castri Belviderii onus habet duplicis Missae ex contractu qualibet hebdomada, preter servitium Chori per hebdomadam, reditus percipit tantum annua scut. 17. 82. Hinc exorat S. C. pro reductione Missarum, sed exorat incassum, quum non esse reductioni locum S. C. resolverit: *Senogallien. Red. Miss.* 23. *April.* 1796.

325. Petita fuit reductio Missarum prae redituum tenuitate ab haeredibus Tonini Legatorum, quibus gravantur ex haereditatibus Costantii, et Tonini, quae reddunt scut. 83. 56. 3. $\frac{1}{4}$, et onera scut. 111. 17. 2. $\frac{1}{2}$. Sed. S. C. reductionem non dedit. Nam onus Missarum 400. perpetuum non est, et jam ex praescripta quadragenaria elapsi sunt 20. anni. Et firmatio status post 20. annos legitimum non supplet inventarium: *Ariminen. Red. Miss.* 18. *Junii* 1796.

326. Quoad Capellaniam Laicalem institutam a Josepho Ciampella in Ecclesia SS. Martini, et Justini Aquilae cum onere trium hebdomadalium Missarum habetur in Tabella dictae Ecclesiae, et in Codicibus SS. Visitationum nullum est illius orneris vestigium, sed tantum constat ex traditione ab initio labentis seculi quotanuis haeredes celebrare fecisse ex devotione Missas 20. die festo titularis. Ob id hodierni Fratres Ciampella supplicarunt continuandi in dicta celebratione, et S. C. esse celebrandas Missas ad formam fundationis *per sum. prec.* rescripsit. Modo vero exponunt tenuitatem redituum haereditatis, et Capellaniae bonorum, et S. C. indulsit reductionem ad taxam Synodalem: *Aquilana Capell.* 26. *Novem.* 1796.

327. Jo. de Franchis Primicerius Ecclesiae Collegiatae S. Andreae Carrariae gravatum se putans ob Missas 196, chori servitium, aliaque onera, annuum tantum habens reditum scut. 82. 82., impetraturum reductionem Missarum confidit, sed eam consequi non potuit, etsi ei faveret Episcopus. Nam cum descriptis fructu, et oneribus primiceriatum accepit, et omnes sui praedecessores onera cum eodem proventu expleverunt: *Lunen. Sarzanen. Red. Miss.* 21. *Januar.* 1797.

328. Legata pia Missarum, quibus gravatur Ecclesia Parochialis S. Laurentii oppidi Liburni diversimode reperiuntur adnotata; hinc confusio magna est quoad illorum fundos. Certum est, quod bonorum etiam Sacrarii re-

(285) *Vide not.* 179. *tom.* 2. *pag.* 138.

ditus annuus non excedit scut. 120. et onera sunt Missarum 34. hebdomadalium, et menstruarum 7. praeter alias juxta vires bonorum, et anniversaria. Hac de causa reductio Missarum necessaria videtur, et petitam S. C. inficiatur quoad legata certum fundum habentia; in reliquis conceditur, celebratis tot Missis, et Anniversariis ad taxam manualis, quot supersunt reditus Sacrarii, deductis Sacrorum suppellectilium expensis: *Casalen. Red. Miss.* 21. *Januar.* 1797.

329. Sodalitium erectum in Ecclesia S. Vitalis Parmae sub titulo Suffragii, ubi nonnullae Capellaniae Residentes nuncupate adsunt, plurimis gravatum oneribus Missarum, functionum, manutentionis Ecclesiae, ac Sacrarii, et reditus haud pares oneribus habens, propendit in Missarum reductionem ad eleemosynam ob. 15.; S. C. eam indulsit ad taxam manualis juxta votum Episcopi (286). Nam Residentium continuum a servitium in Ecclesia Sodalitii necessarium visum fuit; *Parmen. Red. Miss.* 11. *Febr.* 1797. *dub.* 1.

330. Quoad binas Capellanias a Caesareo Sen. Calvi fundatas in Ecclesia S. Mariae Montis Falchi, earum onera, ob mutata in pejus praedia censibus subrogata, reducta ab Episcopo ex Missis 7. hebdomadalibus ad annuas Missas 141. vel 112. fuerunt postea patronus suam exponens inopiam Capellanorum nominationis suspensionem ad tempus obtinuit. Sed inde neglecta fuit nuntiatio, Missis 50. tantum celebratis. Modo proponitur a patrono reductio, vel suspensio Missarum Episcopo urgente, et favente ob ejus rei familiaris angustiam, numerosaeque familiae: sed S. C. in omnibus dedit negativum responsum: *Spoletana Red. Miss.* 11. *Febr.* 1797. *d.* 3.

331. Quum Legatum pium relictum a Joseph Straopeni, inde ab haeredibus declaratum suscipere substituti vocati noluissent, nisi obtineretur reductio Missarum; haec modo postulatur, ut nempe eleemosyna Missarum moderaretur ob. 12 ½, quae minor est Ariminensi taxa Synodali ob. 15., detractis oneribus Collectae, et sumptuum festivitatis S. Josephi, et mercede exactoris. S. C. juxta preces concessit reductionem; licet per plurimos annos Legatum ex fructibus ejusdem sortis fuerit adimpletum: *Ariminen. Leg.* 11. *Febr.* 1797. *d.* 2.

332. Collegium Pium S. Adriani Urbis constat nuno Religiosis, Sacerdotibus novem, et duobus Laicis. Annuus reditus est in scut. 928. 95; exigibilia debitorum nomina in scut. 268. 08; exitus vero ad Scut. 1389. 21. ½ evehitur praeter alienum aes scut. 503. 01. Gravatur onere Missarum 1987. Haec sacra accurate Religiosi celebrarunt, dum plures erant; sed ab anno 1796. deficere caeperunt a celebratione. Cupiunt itaque reductionem ad annua Anniversaria 12. in adimplementum praeteritae, et futurae illarum celebrationis. Favet Card. Protector, et S. C. etiam annuit pro reductione celebratis quoad futurum Missis annuis 1200. ad triennium, et quoad praeteritum juxta votum Card. Protectoris (287): *Romana Red. Miss.* 6. *Maii* 1797.

333. Patres duodecim Communitatis,

(286) Aequam censet Episcopus reductionem „ ad taxam eleemosynae manualis pro tempore, et usu regionis currentis " quae fortasse est obolorum 15. *Ead. caus.* 11. *Febr.* 1797 §. 20

(287) Qui ait „ Ita tamen eadem reductio fieri posset, ut Missae tam non celebratae, quam aliae, quae in posterum celebrari non poterunt a Sacerdotibus Religiosis in eodem Conventu, et Collegio pro tempore degentibus, suppleantur celebratione duodecim Anniversariorum in singulos annos " *Ead. caus.* 18. *Martii* 1797. §. 3.

seu Societatis *de curaria* Ecclesiae Cathedralis Missarum onus habent 1615., quarum 295. cum cantu, aliaeque ad determinatum Altare. Archiepiscopus asserit, haec onera nonnulla adhuc fundos habere sufficientes pro eorum implemento, sed quia confusi omnino cum aliis, qui, vel sine reditu, vel cum eo adeo reperiuntur, ut pro tempore nequeat illis satis fieri. Refugium ponunt in Missarum reductione, et annuit S. C. arbitrio, et conscientiae Archiepiscopi ad taxam manualis reductis prius Missis cum cantu in lectas: *Bracharen. Red. Miss.* 15. *Julii* 1797.

334. Fratres B. Petri de Pisis per contractum acceperunt onus Missarum sex hebdomadalium, quo gravabatur haereditas Petri Cattani, sed imminutis bonorum reditibus reductae Missae fuerunt ad duas hebdomadales. Inde Rev. Fabrica S. Petri damnavit Familiam Cattani ad implementum totius oneris Missarum, et composuit cum ea pro scut. 200. Familia Cattani egit adversus dictos Religiosos, qui infelici exitu certarunt, et solverunt dictam summam, et scut. 85. pro expensis litis. Hi Religiosi egerunt pro contractus rescissione causa laesionis, vel pro reductione, sed nunquam auditi fuerunt. Modo apud S. C. reductionem sperant. Sed in irritum preces abierunt; quum eis a S. C. denegata reductio fuisset: *Pisauren. Red. Miss.* 15. *Julii* 1797.

335. Sacerdos Jo. Tonelli fundans Oratorium S. Antonii Patavini in oppido Fornoli, ei bona donavit pro totali ejusdem manutentione, et pro celebratione Missarum 12. annuatim cum eleemosyna ob. 7., ex quibus una cum cantu. Inde postremis tabulis addidit Missas duas hebdomadales per annos 200. Mediatus Fundatoris haeres modo ob redituum heareditariorum tenuitatem, et auctam eleemosynam ad ob. 12. petiit reductionem. Episcopus refert haereditarium assem in scut. 473. vix reditum attingere scut. 9. ½ annua, et favet reductioni, sed S. C. haud impertivit: *Apuana Red. Miss.* 9. *Sept.* 1797.

336. Comes Jo. Nicelli onus Missae quotidianae celebrandae ad Altare privilegiatum Ecclesiae tumulantis haeredi imposuit, quae celebrata fuit usque ad an. 1796. At supervenerunt rei familiaris angustiae, et Comes Albertus Nicelli reductionem, vel suspensionem, postulare solicitus fuit. Sed S. C. utrumque inficiata est. Nam Testator totam gravavit haereditatem, quum in casu evictionis praedii gravati supplere cum aliis bonis mandaverit; et Orator habet annuum reditum scut. 476. 85. *Placentina Red.* 9. *Sept.* 1797. *dub.* 1.

337. In institutione Primogeniturae per donationem facta praescripsit Stephanus Massena donatario, et primogenitis successoribus onus in Missis 25. Menstruis, et manutenendi ruralem Capellam cum aliis Missis 6. annuis. Licet ad componendam litem super bona donata exortam decrescerent bona, et licet summa scut. 16. in testamento designata nec eleemosynam ferret ob. 6. pro qualibet Missa ex menstruis Missis 25; Legatum tamen integrum fuit impletum. Modo aucta eleemosyna ad ob. 15. eo consilia diriguntur, ut Missae reducantur, sed frustra: *Ventimilien. Red. Miss.* 18. *Novem.* 1797.

338. Jo. Baptista Ricci in Ecclesia Patrum Oratorii Æsi celebrationem perpetuam quatuor officiorum annuatim Missarum 15. pro quolibet, et quovis Sabbato unam Missam, et libras quatuor cerae annuatim, et pro omnibus scut. 12. impensam mandavit. Legatum fuit adimpletum, modo autem Patres Oratorii petunt eleemosynam ob. 12. pro qualibet Missa praeter utensilia; ob id haeres testatoris toto pectore incumbit pro Missarum reductione referenda, sed esse ab haerede supplendam eleemosy-

nam jussit: *Æsina Red. Miss.* 18. *Novem.* 1797.

339. Ad perpetuam Capellaniam a Violante Farnesia de Comitibus in Ecclesia S. M. V. Pietatis extra moenia Poli cum onere Missae quotidianae, excipiendi confessiones, et pueros dictae terrae doctrinam Christianam docendi, fundatam, obtinuit Franciscus Fedeli, pro Patrimonio sacro. Imminutis itaque reditibus culpa decessorum Rectorum preces exhibuit pro reductione, et preces rejectae fuerunt an. 1791. Modo illas Capellanus Lucchetti renovat, et exponit vix scut. 36. attingere ejusdem reditus; et reductionem Missarum ad taxam Concilii Romani (288) obtinet: *Tyburtina Red. Miss.* 18. *Novem.* 1797.

340. Quum Primicerius, et Canonici Cathedralis Ecclesiae ex Canonicalibus Praebendis, et beneficiis decenter se exhibere non posse ob eorum tenuitatem affirment, ad extremum descendunt consilium, ut habeant reductionem, aut saltem suspensionem Missarum, quibus beneficia, et praebendae gravantur. Episcopus dignos oratores petita gratia videri ingenue fatetur; sed S. C. distulit resolutionem dubii propositi: *Placentina Red. Miss.* 17. *Decem.* 1797.

341. Onera Missarum diebus singulis festis, et feriis secunda, et sexta, alia decem sacra in festo S. Dominici, et praestationem librarum quatuor cerae habet beneficium simplex in Ecclesia Monialium S. Catharinae Urbis Maceratae fundatum. Ejus reditus est in scut. 21. 50., hinc Beneficiatus Clericus Petrus Bocaletti reductionem Missarum efflagitat, et ad manualem obtinet. Erat enim necessaria ad aequandum onus cum emolumento etiam ante acceptationem: *Maceraten. Red. Miss.* 16. *Decem.* 1797.

342. Pia Domus Misericordiae Urbis Tavirae Algarbiorum in Lusitania praeter receptionem Peregrinorum plurimis oneribus gravatur. Sed quum amissis nonnullis bonis reditus annuus ita decreverit, ut superextans summa, neque integri Piae Domus reditus sint pares legatis, idcirco crevit eorum non adimplementum ad ingentem summam scut. 12000. Nam reditus Piae Domus non excedit scut. 450., et pro oneribus requiruntur scut. 630. praeter id quod in receptionem peregrinorum, utensilia Ecclesiae, aliaque impendi debet. S. C. consulta pro reductione, eam impertivit juxta votum Card. Relatoris (289): *Pharaonen. Red. Oner.* 16. *Decem.* 1797. *dub.* 1.

343. Quum Monasterio S. Josephi Monialium Carmelitarum oppidi Vimarenensis sex per contractus incumbant Missarum onera, et pecunia pro his accepta pene consumpta sit in Fabrica Ecclesiae, commodo Monasterii, et Monialium indigentia; adjumentum quaerit a S. C. in reductione, vel in suspensione dictarum Missarum quas hactenus implevit, sed se aere alieno gravavit: Archiepiscopus favit, quia superat annuus Monasterii exitus introitum in scut. 503., et S. C. denegavit reductionem, sed suspensionem per decennium, celebratis Missis 12. quolibet anno, cum lege erogandi dotes percipiendas in, et usque ad reintegrationem bonorum, impertivit: *Bracharen. Red. Miss.* 20. *Januar.* 1798.

344. Parochus Ecclesiae S. Hippolyti castri Fogliani terrae Casciae gravatus

(288) *Vide not.* 267. *pag.* 389.

(289) Qui rem totam relinquere arbitrio, et conscientiae Episcopo censet " Qui injuncta Piae Domui Misericordiae Civitatis Tavirae celebratione certi, et congrui numeri Missarum lectarum ad rationem eleemosynae manualis inibi actu vigentis, eamdem Piam Domum, absolvat in reliquis a transactorum onerum adimplemento „ *Ead. caus.* 16. *Decem.* 1797. §. 5.

pluribus Missarum oneribus, cum tenui reditu, supplicat pro reductione Missarum determinati numeri ad taxam concilii Romani, ut a gravi liberetur onere adnotandi praediorum fructus legatorum, et S. C. annuit pro reductione ad manualem. Ex Parochia percepit scut. 40. ex legatis scut. 25. 70. 4. *Spoletana Red. Miss.* 24. *Martii* 1798. *dub.* 1.

§. XIII.

Missa quoad Ritum.

Placidus Sonna Sacerdos Professus Ordinis S. Basilii Ritus Jtalo-Graeci Prior Monasterii Turris Provinciae Calabriae pro gerendis ipsius Monasterii, vel propriis negotiis cogitur a Monasterio abesse, et alibi se transferre, ubi, vel nulla adest sui Ordinis, suique ritus Ecclesia, vel deest Missale Graecum, aut Minister. Indiget proinde facultatis iis in locis, ac circumstantiis Missam Ritu Latino celebrandi, sed S. C. hoc indultum minime concessit: *Ordinis S. Basilii* 4. *Maii* 1771.

§. XIV.

Missa quoad Remissionem, et Deletionem Oneris.

1. Unita fuit quaedam Capellania Ecclesiae, seu Conventui S. Dominici, et Patres lib. 410. acceperunt. Syndicus vero nomine Conventus praedicti pecuniam convertere in emptionem alicujus rei immobilis spopondit Missasque constitutas celebrare. Sed dein negotium tractarunt, an praevia restitutione lib. 410. liberari iidem valeant ab onere in posterum sacra faciendi? negativum responsum tulerunt: *Bononien. Un. et Red. Miss.* 1. *Martii* 1687. *dub.* 1.

2. Ad preces Congregationis Nobilium SSmi Sacramenti Domus Professae Societatis Jesu, ut onus Missarum injunctum ab Alphonso Ferrari ob deperditum fundum taxative assignatum deleretur, S. C. rescripsit, ut fiant diligentiae contra haereditatem Alphonsi, et deindo supplicet: 29. *Martii* 1710.; iterum, ut non cogatur Oratrix extra Ecclesiasticum Statum litem agere, rediit in S. C., et rescriptum prodiit, pro deletione oneris Card. Vicario verificatis verificandis, cum onere tamen faciendi diligentias in futurum: 24. *Maii ejusd. anni*. Hanc clausulam modo postulat auferri, sed precibus minime annuit S. C., addendo, satis provisum per Card. Vicarium: *Romana Delet. Oner.* 18. *April.* 1711.

3. Anna Zaccona gravavit haeredem Franciscum Manuccium erectionis Capellaniae cum onere Missae quotidianae in Ecclesia Parochiali S. Salvatoris de Curte Urbis. Haeres convenit cum Dominico Mauro Rectore Ecclesiae, qui scutis mille erogandis in domunculas quasdam Ecclesiae reparandas ab haerede assignatis onus Missae una cum successoribus assumpsit. At impensis scutis bismille evenit, ut Julius Grimantes creditor pro calcis pretio domunculas sub hasta venerit, et a moderno Parocho fuerunt redemptae censu scut. 800. ejusdem Ecclesiae. Rector tum opem imploravit reductionis Missarum, et non fuit auditus, sed jussum, ut agat contra assignantem. Contra hunc ob bonorum deficientiam exequi mandatum nequit; qua de causa iterum exorat pro deletione oneris, seu reductionis in futurum, quam pro Missis in praeteritum celebratis absque congruo stipendio, et S. C. quoad deletionem, ac Missas celebratas, negative, respondit: *Romana Red. Miss.* 30. *Aug.* 1710. *dub.* 1. *et* 3. et confirmatum decretum, sed impertita reductio ad manualem fuit: 14. *Martii* 1711.

4. Abolitio oneris Missarum, quas ordinavit Dominicus Bruno, non sustinetur. Nam Conventus S. Chrysogoni PP. Carmelitarum a Card. Protectore de mandato S.C. pro peragenda reductione

ac abolitione complurium onerum, subreptitiè, et obreptitie abolitionem praefatam eo sub praetextu, quod nullum habuerit fundum, obtinuit: *Romana* 1714. *Abol. Oner. Miss.* 27. *Aug.* 1712.

5. Quum oneris Missarum, quas Matthaea Alberi Archiconfraternitati Peregrinorum Urbis reliquit, pecuniae quantitas assignata, quam in vitalitium, usque dum viveret, dedit testatrix cum fructu scut. 6. pro quolibet centenario, et anno, in stabilibus bonis non fuisset constituta, sensim in quotidianos usus fuit erogata. At S. C. consulta, nec delcri, nec reduci praefatum onus censuit: *Romana Oner. Miss.* 15. *Decem.* 1714. *dub.* 1.

6. Item onus Missarum ex pia dispositione Catignanae proveniens, quod etiam in censu vitalitio fuit constitutum, non esse delendum, nec reducendum, putavit. *Ibid. dub.* 2.

7. Denique delendum nequaquam esse onus Missarum voluit, quod praedictae Archiconfraternitati Sylvia de Tanis vivens constituto censu vitalitio imposuit ut nonnullas annuas Missas celebrare post obitum curaret; et moriens vitalitium Archiconfraternitati legavit, nulla facta oneris Missarum mentione: *Ib. d.* 3.

8. Quum Provincia Monastica Aragoniae Ordinis Praedicatorum in Regnis Aragoniae, Valentiae, Principatu Cataluniae, et insulis Balearibus exposuisset eorum Monasteria ob transactum bellum tanta passa fuisse damna in legatorum fundis, qui vel perierunt, vel eorum fructus sunt diminuti, ut Religiosi ad sibi victum comparandum manualem recipere eleemosynam coacti sint; hinc exoratur, ut vel onera deleantur, vel reducantur, necnon in forma commissaria re Ordinariis Monasteriorum committatur. *Ordinis S. Dominici* 27. *Novem.* 1717.

9. Patres S. Francisci Min. Observ. Murri Vallium petierunt absolutionem ab onere Missarum, quibus Podomia Marinangeli, et Franciscus Bullius eos gravaverant; dum praeter incapacitatem Ordinis adsit circumstantia, quod legatorum bona distracta fuerant, ac in usus quotidianos Fratrum conversa. Absolutionem S. C. ob id impertivit, additque ut certiores fiant Ministri Fabricae, et ad D. Secretarium, qui insinuet Patribus, ut commemorationem aliquando in anno pro animabus defunctorum benefactorum faciant: *Firmana Leg.* 31. *Maii* 1721. *dub.* 1.

10. Monaci S. Praxedis de Urbe annua scut. 72. a Bernardo Olgiato relicta cum onere quotidiano duarum Missarum receperunt, postquam a Septimio Olgiato ad scut. 100. legatum auctum fuerit. Hi modo perpenso redituum decremento bona legati dimiserunt, et institerunt pro oneris deletione vigore pacti in acceptione appositi; S. C. negativum pro nunc responsum dedit, et mandavit Procuratores uti jure suo coram Judice competenti, et ad Card. Praefectum Fabricae juxta mentem: *Romana Leg.* 21. *Novem.* 1722. *dub.* 1.

11. Joseph. de Albertis census reliquit activos, ut Canonici Ecclesiae Collegiatae terrae Ariciae duos Anniversarios dies, Missasque lectas in duobus illis diebus in favorem suae animae celebrarent. Censum, debitoribus insolvibilibus inventis, Canonici immitti curarunt in quadam domus portione. Nunc fructibus diminutis, ab onere Missarum praedicto liberari desiderant, et liberandos esse, praeterquam pro rata parte redituum portionis Domus a Capitulo possessa, S. C. censuit: *Albanen.* 10. *Martii* 1742. *dub.* 2.

12. Caesar Peretus quatuor filiis onus centum sacrorum quotannis injunxit. Unus ex illis Andreas, qui stipendium centum Missarum pro sacro patrimonio sufficere non posse praenoveat, rudibus fratribus suasit, ut per-

petuam, ac vitalitiam Capellaniam fundarent. Fratres domum unicam haereditatem paternam pro dote constituerunt, ac onus aliorum centum sacrorum addiderunt. Sed quum duo Fratres summa egestate permantur vendere domum cupiunt, et sese esse deceptos asserunt. Verum S. C. causae definitionem protelavit, voluitque Card. Episcopo pro nova informatione scribi: *Mediolanen. Fund.* 11. *Martii* 1752. Inde respondit, haud esse oneris Missarum abolitioni locum: 20. *Maii ejusd. anni.*

13. Disputatum fuit, an super Praebendis primae erectionis sit tollendum onus Missarum, quum neque in literis Apostolicis Urbani VIII. Pont. Max., qui Ecclesiam S. Petri Civitatis Massae in Collegiatam insignem erexit, in erectionem datum illud esset? tollendum esse S.C. declaravit. *Lunen. Sarzanen. Oner. Miss.* 20. *Martii* 1756.

14. Ex actibus tantum Visitationum eruitur onus Missae hebdomadalis, quo gravatur Capella S. Nicolai Ecclesiae Parochialis oppidi Tarani quae dicitur etiam esse de jure patronatus Familiae de Rodulphis: Insuper ex iisdem actibus habetur quod Antonius de Rodulphis illam Capellam restaurans praedium quoddam pro dote donaverit; ac haeres duas hebdomadales Missas celebrari curaret. Sed in commentariis solius Visitationis legitur *onus celebrationis Missarum bis in hebdomada ex devotione*; In tabella vero Missarum onus absolutum recensetur. In posterioribus Visitationibus onus, et non origo reperitur. Quapropter Jo. Bernardinus de Rodulphis onus hujusmodi erronee fuisse suppositum praetendit, ideoque deletionis in spe ducitur. Verum de duplicis hebdomadalis Missae in praefato sacello S. Nicolai onere constare S. C. respondit: *Sabinen. Oner. Miss.* 8. *Martii* 1760.

15. Adeo aegrotantium, expositorumque infantium numerus in Hospitale S. Mariae Pietatis Cremonae crevit, ut onera Missarum, Anniversariorum, eleemosynarumque quibus illud gravatur, impleri nequeant. Praeteritorum omissorum onerum obtinuit die 16. *Febr.* 1743. absolutionem et condonationem, quoad futurum suspensionem ad decennium, exceptis tamen iis per contractum acceptis, injuncta celebratione Aniversarii pro omnibus Benefactoribus. Adprobavit resolutionem Clemens XIII. Pont. Max., et ad aliud quinquennium gratiam prorogavit. Tertio redeunt Hospitalis Administratores, et sibi videntur totalem horum onerum suppressionem obsecundante Episcopo consecuturi. Sed ad aliud decennium ad formam praecedentis Indulti pro gratia prorogationis esse consulendum SSmum S. C. duxit: *Cremonen. Supp. Oner.* 18. *Febr.* 1761.

16. Ecclesia Parochiali oppidi Birchircarae in Collegiatam erecta, onus Canonicis injunctum fuit praeter onus servitii chori, ac Missae Conventualis unam, et alteram submissa voce celebrandi Missas. Quum multa esset redituum inopia, Capitulum nunc instat, ut liberetur ab onere celebrationis Missae lectae, quae quotidie praeter Missam Conventualem ex lege erectionis habenda est; sed non obtinuit: *Melevitana* 23. *April.* 1768. *dub.* 1.

17. In Collegiata Ecclesia oppidi Ariciae Capellaniam instituit Sextilius Nicolinius cum onere binarum Missarum cum cantu una cum aliis oneribus, Missisque lectis. Capellaniae onus Fundator in actu erectionis assumpsit, et nullum fundum peculiarem assignavit. Hinc accidit, ut haeredes dissipare fere omnem haereditatem potuissent, Paullus Gramigna, et Catharina Pinci conjuges, ad quos illa haereditas pervenit, in animo habuerunt oneris Missarum duarum deletionem, se satis ceteris oneribus facturos spondentes. S. C. vero precibus

eorumdem non adhaesit: *Albanen. Capell.* 23. *April.* 1774.

18. Fundo censito evicto, quem Jo. Pancratius de Pancratiis pro Missarum celebratione assignaverat, et Societati SSmi Suffragii terrae Stimiliani tradiderat; haec, quum amplius fructus exigere non valuerit, ab satisfactione oneris Missarum cessavit, et modo nullam habet spem evictionis emendationem super bonis debitoris reportandae; hinc pro abolitione oneris exorat, et S.C. Missarum suspensionem indulsit adendo ad mentem(290): *Sabinen.* 19. *Aug.* 1775.

19. Tenuissimos videns esse reditus Parochiae suae Marcus Merinius Parochus Ecclesiae S. Mariae Gratiarum, et geminis gravari inter caetera exponens oneribus Missarum nempe, et officiorum; deletioni oneris Missae die Jovis, ac officiorum generalium, quorum onerum Institutor latet, esse locum studiose cogitavit. Exhibito revera decidendo dubio, deletioni locum esse juxta Archiepiscopi votum (291) S. C. respondit: *Firmana Delet. Oner.* 5. *Julii* 1777.

20. Monasterium, et Moniales S. Clarae Urbis Egitaniensis praeviis contractibus diversis temporibus initis Missarum plurimarum onus sibi sumpserunt. Sed quum praedictae Moniales, in quos usus erogatae fuerint pecuniae non inveniant, nimiaque onera inspiciant, nec non et gravi premantur paupertate, in assidua cura sunt, ut deleantur sive reducantur onera Missarum; quibus S. C. respondit pro reductione juxta mentem(292) *Egitanien. Oner. Miss.* 14. *Febr.* 1778.

21. Capitulum Ecclesiae Cathedralis, quod onus habet per Canonicum Curatum tres quotidie celebrandi Missas pro animabus Benefactorum tam viventium, quam defunctorum ejusdem Capituli, Missarum deletionis assignata Curato Congrua, aut reductionis beneficio deonerari optat. Sed contra votum Episcopi operam, et studium inutiliter posuit: *Nicien. Oern. Miss.* 15. *Januar.* 1780.

22. Nuper vacavit una ex tribus Capellaniis fundatis a Maria Virginia Salviati ad totidem Altaria in Ecclesia Cathedrali cum Missarum, ac Choro interveniendi solemnioribus diebus onere. Episcopus postulavit, ut sibi facultas indulgeretur supprimendi vacantem Capellaniam, reditusque dividendi inter alios duos Capellanos, qui in posterum tenerentur singulis diebus interesse divinis officiis in eadem Ecclesia, spectato exiguo Canonicorum numero ad sacras functiones peragendas. Summus Pontifex juxta petita, firma remanente celebratione Missarum, concessit. Modo hanc providentiam satis non esse Episcopus putat ad consulendum Ministrorum Cathedralis indigentiae, quia nequaquam reditus aliarum Capellaniarum cumulati sunt. Denuo exorat pro Missarum oneris deletione; et S. C. rescripsit, pro gratia juxta mentem facto verbo cum SSmo (293): *Sancti Miniatis* 8. *Maii* 1784.

23. Ascanius Bologninius Archicon-

(290) „ Et mens est, ut doceatur, si quid, et in qua summa receptum fuerit a Parocho Ragnanoni, et utrum applicaverit Missam pro populo Paroeciae S. Mariae Lauretanae Balneoli „ *Ead. caus.* 19. *Aug.* 1775.

(291) Archiepiscopi in votis erat liberare Parochum ab onere adplicandi Missam pro populo feria secunda cujuslibet hebdomadae, ut Parochiae regimen commodius sustinere valeret; secus autem censebat quoad Missarum officia, quoniam ea non ad Ecclesiam Parochialem pertineabnt, sed ad alteram suburbanam Parochiae unitam Ecclesiam, ex cujus peculiari reditu emolumentum haud modicum Parochus consequitur: *Ead. caus.* 5. *Julii* 1777.

(292) *Vide not.* 239. *pag.* 372.

(293) „ Et mens est, ut absolvatur ab onere Missarum unica tantum jam suppressa Capellania Salviati ad hoc ut fructus distribui aequaliter possint inter alios Capellanos Salviati cum onere tamen deserviendi Ecclesiae juxta votum Episcopi, et cum obligatione

fraternitati B. M. V. de Monte Carmelo in Ecclesia S. Chrysogoni erecta Legatum reliquit scut. 250. cum onere celebrationis unius Missae in singulas hebdomadas, et unius Anniversarii. Hanc summam in censu domus investivit Sodalitii Camerarius; domus autem censita ad alium possessorem jam pertinere deprehensa est: hinc labore contenditur pro oneris deletione, quum nulli amplius percipiantur fructus; et affirmativum prodiit rescriptum juxta nempe votum Protectoris, qui deletioni consenserat: *Romana Delet. Oner.* 6. *Maii* 1786.

24. Praeter sacrum quotidianum, officium unum pro anima Marchionissae Victoriae Julphiae, de quo onere nulla quaestio, Patres Carmelitae Coenobii S. Mariae Transpontem Urbis premuntur alio onere, quod eamdem respicit Marchionissam. Hoc olim putabatur diurni Sacri, reductum anno 1725. ad Missas 181. Patres carere omni fundo autumant, deleri ergo animum in spem trahunt. Nam nulla in testamento, vel in codicillis, nec de traditione fundi, aut pecuniae mentio habetur; et in tabella anni 1704. a testamento dicitur originem habuisse, quum nihil in eo hac de re legatur. S. C. delendum onus non putavit: *Romana* 20. *Maii* 1786. *dub.* 1. *confir.* 24. *Martii* 1787.

25. Duplex Laurentius Bacci Ciarpi reliquit Legatum Societati Sacrorum Vulnerum Christi erectae in Ecclesia S. Philippi Neri ad viam Juliam primum cum onere sacri hebdomadalis, secundum sacri menstrui, qua de causa post diuturnam litem duo loca Montium Communitatis anno 1657. tradita fuerunt. His extractis anno 1693., sive anno 1696. Societas hasta posita alienationem novissimi investimenti pro peculiari ejus debito passa est. Hinc onus hebdomadale ommissum fuit, ac ex justo aliquo titulo id factum fuisse beneficio 130. annorum, asseritur, et exemptio sacri hebdomadalis petitur; S. C. precibus tamen non annuit: *Romana Leg.* 19. *Januar.* 1788. *dub.* 1.

26. Quinque Legata Missarum ex pluribus, quae Rectori Parochialis Ecclesiae S. Johannis in Campo Tiferni Tiberini incumbunt, ob defectus absque illius culpa, ac absque spe redintegrationis abolentur juxta votum Episcopi (294); non autem conceditur reductio Missarum in reliquis; et consulendum praescribitur pauperi Paroeciae remediis a Sacr. Concilio Tridentino (295) ordinatis: *Civitatis Castelli Red. Oner.* 23. *Januar.* 1790. *dub.* 1.

27. De pia dispositione actum est in S. C. Dorotheae Fiaschetti, quae tributa facultate viro Mancini alienandi dimidiam partem, ac ex altera, vel integra, quatenus non alienasset, Missarum Legatum instituit. Item se gessit secunda uxor Catharina Rufini. Sed quum vir in suos usus dotalia vendita praediola erogasset; haeres Lactantius honorum Mancini exorat pro absolutione quoad futurum ab utroque Missarum onere, vel facultate solvendi quamdam summam ad effectum investiendi, ut haereditaria bona Mancini ab uno, et altero solvat dotali debito. S. C. resolutionem distulit, et scribi Episcopo juxta instructionem (296) jussit: *Asculana Capell.* 20. *Martii* 1790. *d.*

Capellanis Salviati persistentibus celebrandi Missas alternatim in tribus Altaribus a Fundatrice designatis. *Ead. caus.* 8. *Maii* 1784.

(294) *Vide not.* 263. *pag.* 385.

(295) *Vide not.* 1. *tom.* 1. *pag.* 206.

(296) „ Quod referret, nempe, an Lactantii sit haeres liber Mancini, et Rufini; an redditionem rationis de bonis haereditatis reddiderit, et an de proprio supplere debeat, et possit; et an competat Oratori detractionis legitimae actio: *Ead. caus.* 31. *Julii* 1790.

1. et 2. Iterum causa producta protelata decisione, dictum est scribi Episcopo pro firmatione status haereditatis Mancini: 31. *Julii ejusd. anni.* Denique resolvitur non esse locum abolitioni onerum Missarum, sed reductioni quoad legatum Rufini tantum ad manualem pro rata parte fructuum sortis sont. 74. tantum, et censuit Missas esse celebrandas in Ecclesia ab Episcopo designanda quoad utrumque legatum : 3. *Martii* 1792. *dub*. 1.

28. Johannes aliique de Turre gravati onere hebdomadalis Missae, illarum exponentes paupertatem, exorant abolitionem, vel reductionem, et neutrum obtinent. Nam licet ad annum 1764. nulla sit memoria celebrationis, tamen ab hoc tempore usque ad annum 1780. Familia onus implevit, et Oratores possident bona, quorum fructus oneri pares sunt, praesertim cum applicatione arbitrio Capellani a testatore remissa: *Nullius Nonantulae* 17. *Decem.* 1791. *dub*. 1.

29. Instituto ab Alexio Pusterla Fideicommisso, vocatos gravavit onere sacri hebdomadalis. Inde Plinius Bonini altero condito Fideicommisso onus adjecit Missae quotidianae. Ac Petrus Franciscus tandem Pusterla primo Fideicommisso bona univit cum onere Missae quotidianae. Modo haec in unam familiam Bonini coaluerunt, quae ob bona imminuta abolitioni, vel reductioni duplicis oneris quotidiani assequendae operam dat, sed non ex sententia successit: *Placentina Red. Miss.* 21. *Julii* 1792.

30. Abolitio Legati relicti per Valentinum Leona cum onere hebdomadalis, quod prae tenuitate Societas SSmae Conceptionis S. Benigni respuit, denegatur, concessa reductione Missarum arbitrio, et conscientiae Ordinarii: *Nullius S. Benigni* 24. *Martii* 1792. *dub*. 1.

31. Suppressio denegatur oneris Missarum 3073., quod Ecclesiae, et Hospitali S. Mariae de Misericordia Savonae quotannis incumbit, et ob defectum respondentis fundi conceditur, suspensio ejusdem oneris ad decennium prout in Cremonensi (297): *Savonen. Reduct. Miss.* 18. *Aug.* 1792.

32. Sanctinus Cassinelli filiabus Monialibus usumfructum reliquit suorum bonorum, Dominium Monasteriis Vighizzolis, et oppidi S. Romuli cum reciproca intereas substitutione, qua sequuta ac absoluta haereditatis fructus erogari in tot Missas praecepit. Haec evenit, et existit adhuc sors libellarum 10000; ejusque fructus erogantur in celebrationem Missae quotidianae. At libellas alias 15000. consumpserunt Moniales S. Romuli in lites adversus debitores haereditatis, in expensas transactionis, Canonizationem earum fundatricis, propriamque conservationem. Nuper tandem supplicavit Abbatissa Monasterii SSmae Visitationis dicti oppidi pro abolitione, vel saltem reductione oneris Missarum quoad futurum inopiae gratia quoad dictam sortem consumptam; et S. C. negativum dedit responsum, sed esse locum suspensioni Missarum ad decennium celebratis Missis decem quolibet mense, et cum lege erogandi dotes percipiendas in et usque ad redintegrationem sortis libellarum 15000; et ad D. Secret. cum SSmo censuit: *Albinganen.* 20. *Julii* 1793. *dub*. 1.

33. Missae annuae quindecim per centum fere annos, licet cum intermissione celebratae ex legato Victoriae Onofrii, de quo ex domesticis constat commentariis familiae Barlesi minime abolitioni est locum, quoad futurum servantur. Ob gravem paupertatem Mariae Barleri, ejusque sex filiorum sus-

(297) *Die* 16. *Febr.* 1743. *inter Summaria precum relata.*

penditur illarum celebratio ad decennium celebrata quotannis unica Missa: *Camerinen. Abolit. Leg. Miss. et Abs.* 25. *Januar.* 1794. *dub.* 1.

34. Exponit Vicarius Capitularis Ecclesiae Cathedralis, *trovarsi nell' antica tabella, e ne' libri annuali di Messe anteriori ad essa, Messe solenni per i Benefattori del Capitolo; altre per i Capitolari; ed altre per i Benefattori dell' opera (non sapendosi, che opera esser possa, se fabbrica, o tutt'altro) quali Messe cassò il Vescovo nella presente riduzione*, nempe elargita a S. C. in genere omnium legatorum die 9. Sept. 1786., quum de his fundatio non appareret. Ideoque quaerit, num ea deletio sit sustinenda? et juxta votum Card. Relatoris (298) rescribitur: *Eclesien.* 16. *Aug.* 1794. *dub.* 8.

35. Franciscus Faratini Sacerdos Rector Capellaniae fundationis Francisci Baglioni in Ecclesia S. Jo. Montis Fortini factae cum onere Missarum diebus festis, fecit transactionem super praediola Capellaniae, et Missas ordinavit alias quinque annuas, et de proprio solvit scut. 28. De nullitate fuit transactio imputata, hinc examinatum est, an sit locus abolitioni Oneris Missarum quinque, et S. C. negative respondit: *Senogallien. Oner. Miss.* 24. *Januar.* 1795. *dub.* 1.

36. Inter plurima legata Missarum, quibus Sodalitium S. Nicolai Tolentinatis gravatur, quod ob ejus paupertatem suspensum fuit, concessit S. C. abolitionem legati Missarum 11. 'relicti a Sebastiana Luciani ob defectum fundi: *Tolentinaten. Red. Oner.* 13. *Junii* 1795.

37. Pia Domus Misericordiae pro infirmis, et peregrinis erecta plurimis ab ipsa erectione gravabatur oneribus Missarum, et subsidiorum dotalium. Haec onera an. 1736. prae redituum imminutione ad annuas Missas 338., et dotes tres reducta fuerunt. Sed ob maximum terraemotum an. 1755. imminutio gravis evenit, et ab eo tempore omissa sunt sacra, et dotium collatio. Reditus domus nunc summam attingit scut. 800. aegrotantium, aliorumque piorum operum sumptus est in scut. 1100. Quare supplexivit pro suppressione, vel suspensione oneris Missarum, et dotium, quoad futurum, et S. C. suppressionem denegavit, sed concessit suspensionem Missarum, et dotium ad decennium, celebrato Anniversario infra octavam Omnium Fidelium defunctorum, applicando collective pro omnibus, qui onera reliquerunt: *Pharaonen. Supp. Oner. et Absol.* 9. *Julii* 1796. *dub.* 1.

§. XV.

Missa quando, et quomodo celebratio suspendi possit necne.

1. Quum eversa fuisset ob terraemotum anno 1688 Domus Professa S. Mariae Portae Coeli Clericorum Regularium Infirmis ministrantium Neapolis, dicti Patres ob instaurationem impenderunt duc. 23776; et opus non perfecerunt; id autem facere cupientes, muniunt sibi aditum reductionem decennalem 20. Missarum perpetuarum, quas in dies celebrare tenentur, ad quinque dietim commode celebrandas a totidem Religiosis Sacerdotibus ibidem commorantibus, petentes; S. C. vero hasce preces rejecit: *Neapolitana Red. Tempor. Miss.* 26. *Martii* 1707.

2. Victoria Blancona Patribus Augustinianis Excalceatis censum, ac cambium in summa scut. 1650. cum onere Missarum reliquit. Sed Patres exigere non valuerunt, nisi scut. 1006. 75., et

298) Qui haec habet „ Affirmative respondendum esse censeo, adderemque ut Orator defuncti Episcopi facto penitus acquiescat “ *Eud. caus.* 16. *Aug.* 1794 *in Rel.* 3. §. 9.

de mandato S. C. visitationis positum fuit in tabella onus Missarum 247, ac si fruerentur integra sorte a testratrice relicta. Cupiunt a S. C. suspensionem Missarum excessive celebratarum; quam indulsit juxta votum Card. Relatoris (299): *Romana Miss*. 31. *Julii* 1717. *d*. 2.

3. Onus Missarum relictum a Bernardino Gambini Patres Carmelitae Conventus de Albagna cum obligatione in contractu emissa susceperunt; et juxta mentem testatoris domum emerunt. Modo haec domus reparationibus indiget; S. C. adierunt suspensionem, vel reductionem petentes, quae protelavit decretum, et interim servari mentem testatoris mandavit: *Taurinen. Red. Miss.* 5. *Junii* 1717. (300).

4. Celebrationem Missae quotidianae pro anima quondam Aegidii Ursini de Vivariis pii fundatoris intermittendam esse, quousque fructus Locorum Montium pro hujusmodi celebratione assignatorum, per eorum continuum investimentum in alia Loca Montium in totum ascendant ad annua scuta 60. ab eodem praescripta, S. C. edixit: *Romana Susp. Oner., et Redint. Eleemos. Miss.* 21. *Maii* 1718.

5. Rector Coenobii S. Egidii Congregationis Canonicorum Regularium S. Jo. Evangelistae Ulisyponae supplicavit pro suspensione sacrorum alias reductorum, donec perficeretur nova Ecclesia, et Conventus, quorum fabricam tum incendium, tum terraemotus anni 1755. vastaverunt. Obtinuit ille juxta votum Card. Patriarchae, qui desuper pro suo arbitrio providere, et procedere debebat. Patriarcha in sensu fuit, ut celebratio pro duodecim annis in alias Congregationis Domus transferretur. Hinc sequenti anno iterum rogavit Rector pro suspensione, allegata difficultate implementi in aliis Congregationis Ecclesiis ob recusationem localium Superiorum. S. C. rescripsit *Lectum, et gaudeat impetratis*. Alia vero deesse media ad occurrendum reparationi Ecclesiae autumat Rector. Sed aliquam superesse redituum summam ad novam Ecclesiam minoris amplitudinis, et ornatus construendam referebat Patriarcha; hinc *in decisis* responsum fuit: *Lisbonen*. 20. *Sept*. 1760.

6. Adeo aegrotantium, expositorumque infantium numerus in Hospitale S. Mariae Pietatis Cremonae crevit, ut onera Missarum, anniversariorum, eleemosynarum, quibus illud gravatur, impleri nequeant. Idcirco obtinuit suspensionem eorumdem ad decennium, exceptis tamen iis per contractum susceptis: injuncta anniversarii pro omnibus benefactoribus celebratione. Clem. XIII Pont. Max. resolutionem probavit, et ad aliud quinquennium gratiam protendit. Modo repetita instantia S. C. ad aliud decennium ad formam praecedentis indulti gratiam concessit: *Cremonen. Supp. Oner.* 28. *Febr*. 1761.

7. Anno 1751. Capitulum Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae Montis Fani, ad iterum aedificandam Ecclesiam impetravit, ut suspenderetur insignis quantitas Sacrorum 1600. quolibet anno; et ut pretium quarumdem sterilium arborum in eamdem causam erogaretur. Anno 1763. S. C. novam prorogationem concessionis, favente Episcopo, postulatam denegavit. Quum vero fabricae multum deesset, preces in-

(299) Vide not. 221. *praecedentem*.

(300) Qui ait totam summam exactam fuisse in scut. 1108. Hinc ducto calculo fructuum, et Missarum celebratarum demonstrat Oratores praeter propriam obligationem celebrasse Missas 342. et in futurum teneri ad annuas Missas 165, ideoque censet celebratis Missis centum suspendi posse celebrationem aliarum Missarum 65, donec compensetur numerus excessive celebratarum" *Ead. caus*. 31. *Julii* 1717.

stauratae sunt, et S. C. Episcopo scribendum existimavit juxta instructionem (301) : *Auximana* 8. *Junii* 1765. Episcopus inter ceterat ait desperandum opus, nisi nova haec concessio accedat. Novam proinde suspensionem sacrorum indulsit S. C. ad sexennium absque spe ulterioris prorogationis, et injunctis Anniversariis facto verbo cum SSmo, et ad Card. Praefectum ad mentem: 11. *Januar.* 1766.

8. Jo. Baptista Stacconius Veliternus haeredem instituit Ecclesiam B.M. Consolationis de urbe. Onus huic indixit, erigendi quinque Capellanias amovibiles in totidem designatis Ecclesiis, eisque assignavit scut. 40. pro qualibet cum onere unicuique injuncto quotidie celebrandi Missas: Necessaria fuit domus Veliternae reparatio, pro cujus instauratione erogata fuere scuta 154. de propriis Ecclesiae Consolationis pecuniis. Propterea custodes instant, ut temporaria singularum Missarum nedum scilicet illarum, quae celebrantur in praescriptis Ecclesiis, sed etiam illarum, quae celebrari debent cum reditibus superextantibus, suspensio concedatur donec Archihospitale haeres fuerit de solutis sumptibus redintegratum. Verum S. C. rem protelari, et statum firmari respondit: *Romana Susp. Miss.* 17. *Junii* 1775.

9. Petrus Antonius Mazzitelli duo praedia ad binas in hebdomada Missas celebrandas reliquit, filioque haeredi injunxit, ut alterum adjiceret praedium ad quatuor hebdomadales Missas complendas. Quum unum praedium deterius sua conditione factum, alterum vi fluminis Naris abrosum esset, fratres de Massarucci haeredes S. C. invocarunt pro assequenda celebrationis Missarum suspensione, donec cum fructibus impensae ad culturam necessariae solutae sint, et in posterum pro reductione juxta redituum quantitatem. S. C. voluit primum, ut scriberetur Episcopo juxta instructionem. *Interamnen* 23. *Nov.* 1776. Deinde sancivit, ut firmae remanerent duae primae Missae a testatore demandatae, in reliquis vero annuit suspensioni aliarum duarum Missarum ad quinquennium juxta mentem (302): 19. *Novem.* 1777.

10. Et sortes, et reditus Capellaniae ab Aloysio Pantalupi in Ecclesia S. Petronii Castri Bononiensis fundatae ita reperit imminutos Sacerdos Paulus Naldi, ut reductionem obtinere Missarum studuerit. Nonnullas etiam sustinuit expensas pro Domus Capellae quae restauratione, et pro nova ante eamdem Domum constructione viae Superiorum jussu expleta. Reductioni, diminutionique oneris favebat Episcopus, suspensioni autem repugnabat. Perpenso itaque dubio, responsum est, non esse locum suspensioni Missarum pro redintegratione expensarum supra narratarum: *Imolen. Red. et Susp. Oner. Miss.* 14. *Feb.* 1778. *dub.* 3.

(301) Ut referret, quae de necessitate essent fabricae, non autem ornatu, quae bona, qui reditus Ecclesiae, Mensae Capitularis Canonicorum speciatim, et aliorum, qui in Ecclesia Beneficium obtinerent, quid ex populo haberi posset, aliaque, quae ad causam essent. *Ead. caus.* 11. *Januar.* 1766.

(302) Et mens est „ ut celebrata quolibet mense unica Missa, sit locus suspensioni aliarum Missarum, donec ex reditibus praedii *Capo di Croce* fratres Massarucci fuerint reintegrati de expensis faciendis pro cultura dicti praedii, et ad mentem. Et mens est, ut Episcopus praefigat congruum tempus dictis fratribus de Massarucci pro faciendis meliorationibus, docto de adimplemento, ac de quantitate expensarum ab iisdem Episcopo adprobanda, et curet reintegrationem dictorum fratrum cum fructibus praedii, et meliorationum de eis anno quolibet reddita ratione coram Episcopo " *Ead. caus.* 29. *Novem.* 1777.

11. Capitulum Ecclesiae Cathedralis obtinuit, ut ingens 66. Anniversariorum numerus in binas Missas lectas singulis diebus commutaretur. Quamvis autem annuus reditus scut. 54. ob. 55. aucta eleemosyna Missarum in ob. 10. impar foret ad onus binarum Missarum quotidianarum ferendum; Capitulum tamen hoc onus ad annum usque 1775. explevit. Deinde expensam, quae obvenit, et obventuram capitulum perpendens postulavit, ut in compensationem praeteritarum expensarum suspendantur onera Missarum usque ad redintegrationem; perpensum etiam fuit, quod pecuniae erogatae erant in causam piam, ex qua nulla dari repetitio solet. Proposita hinc causa nec suspensionem, nec redintegrationem S. C. concessit: *Placentina 16. Januar. 1779. confir. 15. April.* 1780.

12. Quum patronalis Ecclesia B. M. V. in Coelum Assumptae dicata sita in Villa de Seano proximam minetur ruinam; cum fructibus nonnullorum locorum montium, et cum suspensione Missarum in ea Ecclsia celebrandarum provideri illius necessitati exponitur: sed S. C. dixit proponi causam citato patrono: *Camerinen. Rest Eccles. 6. Mart.* 1779. Patrono suam probante paupertatem, prodiit affirmativa responsio juxta votum Episcopi (303): 27. *Novem. ejusd. anni.*

13. Officiales Sodalitiorum SSmi Sacramenti, et Bmae Virginis Rosarii, quorum tenues sunt reditus, remedium suspensionis onerum Missarum, vel reductionem per lapsum viginti annorum, ut facto pecuniarum cumulo, Altarium, Oratoriorum, sacrarumque supellectilium necessitatibus occureretur, implorarunt. S. C. precibus annuit, sed juxta modum (304): *Mutinen. Susp. vel Red. Oner.* 20. *Januar.* 1781.

14. Simon Rebutti e civitate Novarum testamento mandavit, ut quatuor qualibet hebdomada celebrarentur Missae, et insuper in Codicillis alias duas celebrandas injunxit. At quum haereditas esset aere alieno gravata, Capellanusque hactenus celebrasset minori eleemosyna ea, quae praescripta fuit in ob. 15., ea ex causa, et titulo se creditorem asseruit in summa lib. 1800, hinc operam impendit, ut intermitteretur Missarum celebratio, donec ipse fuerit de dicto credito satisfactus, et donec dissolutum etiam fuerit aes alienum testatoris. Sed S. C. dilata, et scribatur Episcopo juxta mentem (305) rescripsit: *Derthonen. Susp. et Red. Miss.* 17. *Martii* 1781. *dub.* 1. *et* 2.

15. Quum Parochialis Ecclesia S. Luciae Castri Lauri restauratione indigeret, Parochus Josephum Remuli, et For-

(303) *Vide not.* 6. *tom.* 3. *pag.* 132.

(304) „ Nempe quod Missae, quae celebrantur, atque onera, quae proveniunt ex mera consuetudine utriusque sodalitii reducantur ad unum Anniversarium pro quolibet in octava Omnium Fidelium Defunctorum. Missae vero, quae proveniunt ex dispositione fundatorum suspendantur ad quinquennium, celebratis tamen duabus Missis in qualibet hebdomada ab unaquaque sodalitate pro animabus fundatorum in genere; Et qui superfuerunt reditus erogentur ab utraque sodalitate in comparandis Supellectilibus Sacris, et in refectione Altarium dumtaxat, quae sita sunt in Ecclesia Parochiali, non antem Oratoriorum, et ad mentem; et mens est, ut Episcopus incumbat adimplemento, et curet etiam, ut Parochus aliquid conferat in refectionem Altarium „ : *Ead. caus.* 20. *Januar.* 1781.

(305) Mens fuit, ut firmetur status haereditarius Simonis Rebutti testatoris, et Episcopus referat, an ex pensionibus domus haereditariae traditae Magdalenae Rebutti nuptae Didaco Governo solutum fuerit ejus creditum lib. 1620. referendo quoque de quantitate eleemosynae manualis juxta morem regionis, an adsint alia bona, quae redire possint ad haereditatem Fundatoris, qui ea quoque obligavit" *Regist. Lit. Lib.* 34. *die* 17. *Martii* 1781.

tunatum Carducci binarum Capellaniarum Rectores interpellavit, ut ad expensarum redintegrationem rependerent. Huic contributioni impares se esse sustinent Rectores ob redituum tenuitatem. Qua de re efflagitant suspensionem onerum Missarum, quousque constituatur summa in reparandis Capellis erogata. Verum S. C. eam denegando, dixit ad mentem (306). *Firmana Susp. Oner. Miss.* 14. *Decem.* 1782.

16. Magdalena Bessoni viro suo Antonio Fumei haeredi usufructuario mandavit, ut post ejus mortem ex suae dotis fructibus tot Missae in loco haeredi beneviso celebrarentur. Archiconfraternitatem haeres elegit SSmi Sacramenti erectam in Ecclesia S. Mariae Supra Minervam, eique assignavit quasdam domunculas, alieno dominio subjectas, retento sibi onere solvendi scut. 10. loco pensionum; et eleemosynam convenit in ob. 30. pro qualibet Missa, et convenit ulterius, ut si domus instauratione, vel nova aedificatione indigeret, celebratio Missarum suspenderetur. Archiconfraternitas possessionem nacta domorum ad compellendum haeredem pro reparatione earum litem sustinuit; opinatur itaque reductionem habere ad quinque Missas, vel saltem suspensionem Missarum, donec de impensis reficiatur. Sed S. C. definitionem protelavit, et Card. Praefecto juxta instructionem (307) rescripsit: *Romana. Red. seu Susp. Oner. Miss.* 21. *Junii* 1783. Reproducta causa, affirmativum prodiit responsum juxta votum Card. Protectoris (308), servata quoad Missas celebrandas ex reditibus Domus ad Arcum puritatis manuali, solutis utensilibus: 18. *Junii* 1785.

17. Comperiit Episcopus in Visitatione neglectum fuisse implementum Missarum Capellaniae a Bartholomaeo Vitelleschi fundatae, novitque praedia Urbana restauratione in summa scut. 200. et ultra indigere; preces proinde exhibuit pro suspensione Missarum ad tempus, ut omnes reditus, detractis aliis oneribus, et dempta aliqua subministratione titulo alimentorum Capellano praestanda, erogentur in restaurationem bonorum Capellaniae. Sed S. C. primum respondit, ut scribatur Episcopo juxta mentem (309): *Cornetana Susp. Oner. Miss.* 8. *Maii* 1784. Deinde esse locum ulteriori suspensioni juxta votum Card. Episcopi ad triennium (310) putavit: 20. *Sept.* 1788. *dub.* 2.

18. Suspensionem Missarum per annos 25. petitam a Francisco Purarelli Germano fratri patroni Capellaniae ad effectum subministrandi dicto Francisco alimenta, ac suae familiae conservationem S. C. denegavit, etsi doceret de paupertate, ac alieno aere a patre contracto: *Camerinen.* 27. *Novem.* 1784.

19. Sacerdos Grisantes Armezzani in Ecclesia S. Philippi Nerii in oppido Serrae S. Quirici a se constructa Capellanias fundavit, additis pro dote censibus. Sacerdos Cecconius unus ex Capellanis impotens prorsus ad impensas subeundas litis excitatae super censu scut. 500. in sorte suspensionem efflagitat onerum pro tuendis suae Capellaniae juribus; et rescriptum habuit affir-

(306) „ Et mens est, ut praefigatur terminus patronis ad solvendum quidquid per Parochum revera fuerit expensum in restaurationem Capellarum coram Archiepiscopo liquidandum; quo termino elapso, et solutione non facta, idem Archiepiscopus patronos cecidisse a Jurepatronatus declaret " *Ead. caus.* 14. *Decem.* 1782.

(307) *Vide not.* 251. *praecedentem.*

(308) *Vide not.* 252. *praecedentem.*

(309) *Vide notam sequentem.*

(310) Qui ait „ Aequum videtur, ut iterum suspendantur onera Missarum quousque debitum fuerit extinctum; maxime, quia suo incommodo aucti sunt fructus Beneficii " ; *Ead. caus.* 20. *Sept.* 1788. §. 4.

mativum ad annum praeservato aliquo Missarum numero arbitrio Episcopi, et reddita ratione coram eodem de erogatione: *Camerinen. Susp. Oner. Miss.* 12. *Martii* 1785.

20. Clericus Aloysius Bassi, qui per renunciationem patrui Capellaniam obtinuit, ab ipso patruo petitionem temporariae Missarum reductionis exhibitam novis precibus prosequutus est, necessitate urgente domos reficiendi, et redituum ad subeundum hoc onus insufficientia. Annuit ejus precibus S. C. ad quadriennium; sed voluit, ut celebrarentur Missae 50. in singulis annis, et fieret per Beneficiatum obligatio celebrandi Missas omissas post obitum Mariae Bassi ex bonis haereditatis patrui ad ipsum deferendis: *Mathelicen. Susp. Oner. Miss.* 24. *Novem.* 1787.

21. Duplicem hebdomadalem Missam voluit Jo. Maria Serra, et duplex fecit legatum in scut. 50. ejus haereditate inter duos filios divisa. Implevit filius Marcus Antonius scut. 50. Carmelitis solvendo. Urbertini vero filii partes sui officii prae eorum paupertate non obierunt. Anno 1664. compositionem Jo. Baptista Urbertini filius a Rev. Fabrica S. Petri impetravit pro omissa novemdecim annorum celebratione. Triennem oneris suspensionem a S. C. obtinuit Clara ejus vidua. Ac bis eadem Carolo illorum nepoti, et Oratori concessa fuit gratia. Subsequuta est tamen aliorum 26. annorum omissio, ac petita Missarum reductionis gratia. S. C. indulsit suspensionem celebrationis Missarum ad decennium cum obligatione 12. Missarum quotannis: *Casalen.* 20. *Decem.* 1788. *dub.* 1.

22. Ignatius Maria Ghedinius in executionem piae Patris voluntatis instituit annuam Missarum celebrationem 200. cum eleemosyna ob. 15. pro qualibet. In codicillis vero hebdomadalem legavit Missam ex haereditate aere alieno gravata, solvendam: Nicolaus Coghius haereditatis administrator hebdomadalis tantum Missae celebrationem curavit, ceteras neglexit, ut numerosam testatoris, qui etiam omiserat, familiam aleret. Spem bonam ille nutrit pro reductione utriusque legati ad annuas Missas 30. cum synodali eleemosyna ob. 12; imparem ad omne onus ferendum haereditatem putans. S. C. donavit suspensionem ad quinquennium, firmo remanente onere Missae hebdomadalis pro utroque legato: *Ferrarien. Red. Miss. et Abs.* 20. *Decem.* 1788. *dub.* 1.

23. Missae relictae a Sacerdote Francisco Vuzzini, per quinquennium aeris alieni dimittendi causa suspenduntur juxta transactionem initam inter creditorem, et Seminarium Melitae haeredem, celebratis pro una vice Missis centum durante quindennio: *Melevitana Trans.* 15. *Maii* 1790.

24. Suppressione silentio involuta oneris Missarum 3073. Ecclesia, et Hospitale S. Mariae de Misericordia Savonae cui quotannis onus incumbit, ob defectum respondentis fundi supplicibus verbis S. C. oravit, quae concessit suspensionem ejusdem oneris ad decennium prout in Cremonensi: (311) *Savonen. Red. Miss.* 18. *Aug.* 1792.

25. Jussu Francisci Malacalza Capellania erecta fuit cum onere hebdomadali Missarum 4., residendi in sua domo in eaque recipiendi Patres Ordinum S. Francisci de Assissio, et S. Francisci de Paulla. Modo possessor institutionis labentem domum, et neglectam praediorum culturam inveniens, deprecatus est pro temporaria Missarum suspensione, et dispensatione a residentia et hospitio, ut domus, et praedia re-

(311) *Vide num.* 6. §. *praesentis.*

parentur. Annnit S. C. in omnibus ad biennium, celebrata unica Missa quolibet mense, et docto coram Episcopo de erogatione superextantium redituum in causam expressam: *Lunen. Sarzanen.* 19. *Januar.* 1793.

26. Suspensio oneris quinque Missarum hebdomadalium denegata fuit Ugolino Gualterotti possessori Canonicatus fundationis Lancislai Lignani, eodem tempore, quo permittitur eidem ob passum ex obligatione fundatoris judicatum liberationis a molestiis, alienatio bonorum deteriorum Canonicalis praebendae ad evadendam melioris fundi subhastationem; quum fructus illi sufficientes supersint: *Civitatis Castelli* 17. *Aug.* 1793. *dub.* 2.

27. Quum Moniales SSmae Visitationis oppidi S. Romuli libellas 1500. consumpsissent in lites adversus debitores haereditatis Sanctini Cassinelli fundatoris legati Missarum, in sumptus transactionis, canonizationis earum fundatricis, propriaeque conservationis; S. C. negata oneris abolitione suspensionem Missarum ad decennium celebratis Missis quolibet Mense 10. et cum lege erogandi dotes percipiendas in, et usque ad rendintegrationem sortis libellarum 15000. et ad D. Secretarium cum SSmo concessit: *Albinganen.* 20. *Julii* 1793. *dub.* 1.

28. Suspenduntur Missae hebdomadales quatuor, et alia cum cantu in festo S. Nicolai de Tolentino, quibus gravatur Jo. Franciscus filius, ob gravem illius paupertatem, et suspenduntur ad decennium, imposito aliquo pio onere per modum suffragii arbitrio Episcopi, cui mandatur, ut vindicationi bonorum alienatorum incumbat: *Derthonen. Commut. Volunt.* 10. *Maii* 1794. *dub.* 1.

29. Adducitur in controversiam, an, et quomodo Vicario Generali, absente Episcopo, et Vicario Capitulari eo defuncto, sit concedenda facultas suspendendi Missas ratione tenuitati redituum? respondetur juxta votum Card. Relatoris (312): *Ecclesien.* 16. *Aug.* 1794. *dub.* 8.

30. Missarum suspensio ob deficientes reditus fabricae, tenuesque Capitularium reditus conceditur Capitulo S. Johannis Evangelistae Placentiae ad effectum iterum aedificandi illius Ecclesiam juxta votum Episcopi, ad annos scilicet novem cum dimidio, sub lege tamen celebrandi in perpetuum gratis anniversarium pro iis omnibus, quorum suspenduntur suffragia, additaque conditione dummodo inveniatur redemptor operis affixione edictorum: *Placentina susp. Oner.* 22. *Novem.* 1794.

31. Quum locatio fatiscentis, et maxime post incendium passae domus assignatae post centum annos a condito testamento per mediatos haeredes Ludovicae Baroni in fundum duarum Capellaniarum ab ea institutarum in Ecclesia S. Jo. oppidi Montis Bodi ad triennium concessa fuisset ob desponsam a conductore novam illius constructionem et ampliationem, licet impar oblata pensio sit oneri Missam; pro rata parte minoris reditus conceditur Missarum suspensio juxta votum Card. Archipresbyteri (313): *Senogallien. Locat. et Red. Miss.* 28. *Febr.* 1795. *dub.* 2.

32. Gravatur Familia Ajcardi annuis legatis undecim; Hieronymus, et Jo. Ba-

(312) *Vide not.* 281. *pag.* 395.

(313) Qui putat. Missas suspendi posse juxta modum a fundatrice praescriptum, ut diminutis reditibus etiam Missae diminuantur. Hinc sunt celebrandae ex ejusdem voto ad rationem obolorum 20. pro quolibet Missae 50. a patronis pauperibus cum reditus in Scut. 11. sint imminuti: *Ead. caus.* 28. *Febr.* 1795. §. 6.

ptista, quos inter divisum est patrimonium, supplicant pro Missarum suspensione, et applicatione redituum partim in manutentionem utriusque pauperimae, et civilis familiae, partim in cumulum pro respectivis dotandis filiabus; quotidiana interim pro legantibus collective Missa celebrata. Favet Episcopus, sed S. C. non esse locum suspensioni pro cumulo dotium decidit: *Albinganen*. 28. *Novem*. 1795.

33. Clericus Alexander Fabroni obtinuit Beneficium cum onere Missae quotidianae fundationis Matthiae de Barberiis cum domo urbana, vinea, et praedio. Ad reparandas hujus beneficii rusticas aedes passivum super propriis bonis patroni imposuerunt censum in sorte scut. 500. cum conditione ut Rector debeat opportunas obtinere licentias, ut census transferatur super praedio beneficii. Beneficiatus hac de causa operam contulit pro suspensione tot Missarum, quot satis essent ad extinctionem sortis, sed frustra laboravit: *Faventina Red. Miss*. 23. *April*. 1796.

34. Cum domus Misericordiae pro infirmis et peregrinis erecta plurimis oneribus gravata an. 1736. ob imminutionem redituum reductionem Missarum ad annuas Missas 338; et ad dotes tres obtinuerit; gravem passa inde est pariter fructuum imminutionem ob teraemotum an. 1755. et ab eo anno omissa fuerunt sacra, et dotium collatio. Modo accurate perpendit onerum suppressionem vel suspensionem quam a S. C. expectat quia reditus piae domus attingunt scut. 800, et aegrotantium, aliorumque priorum operum sumptus sunt in scut. 1100; S. C. autem suppresionem denegando, annuit pro suspensione Missarum, et dotium ad decennium, celebrato anniversario infra octavam omnium fidelium Defunctorum applicando collective pro omnibus, qui onera reliquerunt: *Pharaonen. Suppr. Oner. et Abs*. 9. *Julii* 1796 *dub*. 1.

35. Ex Missis 7. hebdomadalibus Capellaniarum, quas binas fundavit Caesareus Sen. Calvi in Ecclesia S. Mariae Montis Falchi, ad annuas Missas 141. vel 112. Episcopus ob mutata in pejus praedia censibus subrogata, reduxit. Inde exponente suam inopiam Capellanorum nominationis suspensionem ad tempus patronus Calvi obtinuit, sed inde neglecta ea fuit nominatio Missis 50. tantum celebratis. Modo Episcopo urgente, et ei ob angustiam rei familiaris, numerosaeque familiae favente, a patrono postulatur reductio Missarum, vel suspensio, sed in omnibus negativum accepit responsum: *Spoletana Red. Miss*. 11. *Ferb*. 1797. *dub*. 3.

36. Onus Missae quotidianae implendum ad Altare privilegiatum Ecclesiae tumulantis Comes Jo. Nicelli haeredi imposuit; et hoc sacrum fuit celebratum usque ad an. 1796. At supervenerunt rei familiaris angustiae et Comes Albertus Nicelli in reductione, vel suspensione suum praesidium constituit. Sed S. C. utrumque denegavit. Nam testator totam gravavit haereditatem quum in casu evictionis praedii gravati supplere cum aliis bonis mandasset, et Orator annuum reditum scut. 476. 85. habet: *Placentina Red*. 9. *Sept*. 1797. *dub*. 2.

37. Monasterium S. Josephi Monialium Carmelitarum oppidi Vimarensis sex per contractus habet Missarum onera, et pecuniam pro his acceptam pene consumpsit per fabricam Ecclesiae, commodum Monasterii, et Monialium indigentiam. Modo in aes alienum Monasterium incidit, atque illi opus est reductionis, vel suspensionis Missarum, quas hactenus adimplevit. Archiepiscopus favet, quum expensae acceptum Monasterii in scut. 503. superarent, et S. C. suspensionem per decennium celebratis Missis 12. quolibet anno cum lege

erogandi dotes percipiendas in et usque ad reintegrationem sortium, concessit: *Bracharen. Red. Miss.* 20. *Januar.* 1798.

§. XVI.

Missa quoad Translationem.

1. Parochus Ecclesiae S. Clementis habet onus Missae quotidianae in Ecclesia Cathedrali ad Altare S. Georgii explendum: ideo modernus Parochus Jo. Baptista Auolta pro translatione dicti oneris a Cathedrali ad suam Parochialem operam navavit. S. C. primum postulavit decretum unionis, deinde annuit petitioni, ita tamen, ut Parochus ipse per alium impleat in altari S. Georgii illis diebus, in quibus in Parochia applicare pro populo devinctus est: *Cremonen. Trans. Oner.* 20. *Decem.* 1692.

2. Dubia definienda subjiciuntur ad S.C., an onus Missarum a piis disponentibus injunctum Regularibus, vel secularibus Sacerdotibus absque Ecclesiarum designatione adimpleri debeat in eorum respective Ecclesiis, vel sit eis facultas aliis celebrationem committendi, vel in aliis Ecclesiis ejusdem Ordinis, vel ubilibet? et quatenus affirmative quoad primam partem.

3. An, et sub quibus conditionibus sit indulgendum, stante penuria Sacerdotum in aliquibus Ecclesiis urbis tam Parochialibus, quam aliis, ut Missae celebrentur alibi?

4. An, et sub quibus conditionibus sit indulgendum in casu, quo onera Missarum sint injuncta cum designatione Ecclesiarum, non autem Altarium?

5. An, et sub quibus conditionibus sit indulgendum pro Missis, quarum eleemosynae manualiter elargiuntur alicui Ecclesiae, seu Capellae? S. C. ad haec respondit, dabitur resolutio in casibus particularibus: *Dubia Celeb. Miss.* 16. *Martii* 1709. *dub.* 1. 2. 3. *et* 4. (314)

6. Translatis Clericis Congregationis de Somascha ad novam Domum et Ecclesiam S. Nicolai ad Caesarinos ex Domo, et Ecclesia S. Blasii, ut Innocentius XII. Pont. Max. Curiam Magnam aedificare posset, aes alienum in conspicua summa contractum, ac diminutus numerus Praesbyterorum fuit et hac de causa Missas annuas minime explere valent. Ob id exorant dicti Patres celebrandi extra Urbem facultatem per sex saltem annorum spatium per Presbyteros eorum Congregationis annuas Missas mille, quibus non est certum Altare designatum. Et S. C. annuit ad triennium juxta modum praescribendum ab Emo Praefecto: *Romana Celeb. Miss. pro PP. Somaschis SS. Nicolai, et Blasii ad Caesarinos* 13. *April.* 1709.

(314) De Mandato S. C. pro veritate votum exaravit quoad prima duo dubia Advocatus Dominicus Ursaya, quod habetur *in discept. Eccl. r. tom. 1. part. 1. per tot.*, *ubi num.* 15 nonnullis antea praemissis, ait „ Et ex his resultare videtur negativa resolutio primae partis primi dubii: quia suffragium animae pii Benefactoris omnino, et eodem prorsus modo habetur ex Missa, celebrata in uno Altari, quod non sit privilegiatum, ac habeatur, si illa celebretur in alio; Missarum siquidem valor, quoad opus operatum intentus a piis Benefactoribus, aequalis est, juxta omnium Theologorum sententiam, neque crescit, vel minuitur ex eo, quod, praeciso particulari privilegio, celebretur in uno, vel in alio Altari, seu ab uno, vel alio Sacerdote = Et *num.* 49. ait = De mandato ejusdem S. C. Concilii egregie de more scripsit etiam Ill., et Rev. D. meus Prosper de Lambertinis S. Consistorialis Aulae Advocatus, fideique promotor, vir literis, nobilitate, ingenuitate, et probitate insignis, illiusque Discursus pro Veritate impressus fuit post meum *Tractatum de Livellis in Apend. a fol.* 33, in quo in eadem pariter fuit opinione = et paulo post subjungit = Ead. S. C. in eo fuit sensu, ut dubia tamquam nimis generalia congrue definiri nequeant unica declaratione, seu responsione adaptabili diversis defunctorum dispositionibus, vel piorum benefactorum largitionibus “.

7. Cum Dominicus Brunaceius haeredibus ordinasset, ut fundarent, ac erigerent juspatronatus et Capellam *intra Neocastri Episcopium*, cum dote ducat. 300., et cum onere trium hebdomadalium Missarum, haeredes S. C. adierunt declarantes sese ex defectum redituum non teneri ad Capellae constructionem, et ut eis permittatur, ut onus injunctum Missarum in aliis Capellis expleant. At S. C. distulit responsionem, et interim non retardetur celebratio Missarum ad formam testamenti in aliqua Capella Cathedralis: *Neocastren. Capell.* 1. *Junii* 1709. *dub.* 2.

8. Patres Societatis Jesu commiserantes spirituales indigentias incolarum praedii ab ipsis possessi ab Ecclesia Parochiali dissiti, facultatem postularunt transferendi legatum pium Missae quotidianae ex binis relictis a Fabritio Capello iisdem Patribus, aliisque substitutis, et celebrandis in eorum Ecclesia S. Fedelis Mediolani: translationem fieri vero cupiebant in Sacellum existens in medio praefati praedii. Sed eorum preces non fuerunt ratae: *Mediolanen. Celebr. Miss.* 2. *Aug.* 1710.

9. Bina oppida Montis Albani, et Ligurtiani geminas habent Parochiales Ecclesias. Prima in honorem S. Agathae, altera S. Blasii dicata est. In prima accedere solet populus ad Sacramenta suscipienda, ac fidei rudimenta ediscenda. Quando vero Lazarus Tosius Missae celebrationem diebus festis in utraque Ecclesia legaverat, populus terrae Ligurtiani post sacrum auditum ad catechesim in Ecclesia S. Agathae minime accedebat. Hac de causa Episcopus translationem legati Missae ad Ecclesiam S. Agathae ordinavit, eamque, contradicentibus incolis Ligurtiani, minime firmam esse S. C. putavit: *Ariminen. Commut. Miss.* 14. *Martii* 1711. *confir.* 13. *Junii ejusd. an.*

10. Marchionissa Angela Cremona Vicedomina de Mandellis jussit, ut sacra a se praescripta in Oratorio S. Teresiae Feudi *Olmeti*, ac in altero Feudi *di Menarolo* celebrarentur. Haeres Marchionissa Geltrudes Malvicina supplicat ut onera Missarum, quae in Oratorio Feudi di *Menarolo*, quod ad aes alienum dissolvendum vendidit, expleri debent, ad aliud oratorium *Olmeti* transferantur; et S. C. rescripsit pro meliori informatione juxta instructionem (315): *Placentina Commut. Volunt.* 28. *Julii* 1713. Deinde precibus adhaesit: 27. *Januar.* 1714.

11. Quum Archiepiscopus causa litium curam animarum ab Ecclesia Immaculatae Conceptionis Ordinis Militaris Christi transtulisset ad novam Ecclesiam a Societate SSmi Sacramenti constructam, Sodales translationem quoque Missarum onerum petierunt, quas pii fundatores instituerant sub Sodalitii administratione, et S. C. gratiam denegavit: *Ulyssiponen. Trans. Miss.* 28. *April.* 1714. At rem remisit deinde Patriarchae, ut permitteret celebrationem Missarum in Ecclesia Societatis, donec aliter a S. C. provisum fuerit; 15. *Januar.* 1718.

12. Petrus Antonius Stampa haeres Johannis contendebat, quod, recusante Capitulo S. Nazarii Mediolani sortem lib. 8000. cum onere Missarum in dicta Ecclesia celebrandarum juxta testatoris legem, celebrationem ipsam alio transferre, atque etiam in Civibus indulgeretur, num Oratorium, de quo agitur, absque dote destitutus remaneret, adeo ut ad profanos usus redigi deberet, vel quomodo consulendum? " *Ead. caus.* 27. *Januar.* 1714.

(315) „ Videlicet, quonam Civium numero tam locus Olmeti, quam locus Menaroli sit refertus? An facilis eorum incolis sit accessus ad Parochialem Ecclesiam, ejusque distantia exprimeretur. Quatenus vero pre-

tatem Ferentinam sibi liceret. Sed S. C. hanc facultatem ipsi non competere decrevit: *Mediolanen. seu Ferentina Capell.* 23. *Febr.* 1715. *dub.* 1.

13. Acceperunt PP. Servorum B. M. V. onus Missarum relictum a Jacobo de Ghivizzano, ut in omnem eventum assignata bona remanerent hypotecata, et obligata, itaut liceret haeredibus transferre cum adjuncto onere ad aliam benevisam Ecclesiam. Sequuta fuit reductio generalis, et Missarum onus fuit omissum. Inde S. C. hanc reductionem improbavit, et haeredes Ghivizzani institerunt, an esset locus regressui ad bona assignata Patribus pro dicta celebratione, ac translationi oneris praedicti ad aliam Ecclesiam haeredibus benevisam? et responsum *pronunc* prodiit negativum: *Lucana Red. Miss.* 26. *Januar.* 1715. *dub.* 3. *confir.* 24. *Aug. ejusd. anni.*

14. Nobilis Familia Malaspina jurepatronatus tam simplicis Ruralis Beneficii quam Altaris in Cathedrali Ecclesia erecti potitur. Episcopus in visitatione a Rectore Beneficii exhiberi documenta Commutationis, et Translationis oneris Missarum ab Ecclesia Rurali ad altare Cathedralis mandavit. Ob id dissidium factum est in S. C., an sit facienda celebratio Missarum in dicta Ecclesia Cathedrali, vel in altera Ecclesia Rurali S. Silvestri in territorio Casturani ad formam Decreti per Episcopum in sacra Visitatione lati? responsum est servetur Decretum factum ab Episcopo Montio in Visitatione anni 1672. *Asculana Jurisp.* 6. *Junii* 1716. *confir.* 16. *Januar.* 1717.

15. Haeredes unam qualibet hebdomada in parva Ecclesia S. Valerii loci de Lu celebrandi Missam Capitanus Carolus Trussia gravavit. Petrus, aliique Fratres de Pavaranza haeredes supplicarunt pro facultate hyberno praesertim tempore Missam celebrandi in Collegiata Ecclesia praefati loci de Lu. Rationem addebant, Ecclesiolam illam in alto, praecipitique colle nivibus, geluque obsito esse sitam, ac necessario ad celebrandum omnino destitutam. Locum propterea esse commutationi voluntatis putabat orator, sed commutationi haud esse locum S.C. rescripsit: *Casalen. Commutat. Volunt.* 24. *Sept.* 1718.

16. Quum onus Missarum a Julia Cavallotti Zoboli relictum, quod in Ecclesia Monialium Misericordiae implendum est, amplius cum consueta eleemosyna suscipi nollet, nisi ad rationem taxae Dioecesis eadem solvatur; presbyteri Ecclesiae Collegiatae S. Nicolai, qui hoc onus acceperunt, translationem earumdem Missarum ab Ecclesia Monialium ad propriam Ecclesiam petunt, et S. C. reductionem Missarum ad manualem indulgendo translationem denegavit: *Regien.* 5. *Aug.* 1719.

17. Jo. Vincentius Vitalis perpetuum legatum Missarum in Altari S. Francisci de Paula reliquit in favorem PP. Ordinis S. Francisci Strictioris Observantiae Conventus S. Rocchi terrae Liberani, et fundi constitutionem haeredi jussit, qui tamen sub obtentu incapacitatis dictorum Patrum, quam S. C. probavit, pro facultate transferendi legatum ad Ecclesiam Collegiatam dictae terrae supplicavit, sed incassum: *Brundusina Adimpl.* 26. *Aug.* 1719. *dub.* 2.

18. Congregatio antiqua Presbyterorum secularium, quae Florentiae extat, ex Benefactorum eleemosynis sponte oblatis adeo numerum Officiorum, Anniversariorum, et Missarum auxit, ut hodie hae Missae in tot diversis Ecclesiis inter se longe dissitis celebrandae grave iis afferant incommodum, quum, hi Metropolitanae, seu Collegiatis Ecclesiis addicti, summo mane has Missas celebrare coacti sint. Cupidi itaque sunt facultatis praefata officia, et

Missas in propria eorum Ecclesia, seu Oratorio, quod copiosius et decenter magis est ditatum supellectilibus explendi. S. C. pro gratia eis respondit, quoad officia, et Missas in Ecclesiis Monialium; et in reliquis etiam pro gratia dixit, exceptis iis in quibus adsunt certae fundationes: *Florentina* 16. *Decem.* 1730.

19. Obtinuerat Marchio Carolus de Mari vigore Brevis Apostolici facultatem Missas Capellaniarum, quas fundavit Jo. Baptista de Mari in Ecclesia S. Georgii, ubi sepeliri voluit, in alia quacumque Ecclesia celebrandi. Contra hoc Breve reclamarunt Gubernatores Ecclesiae praedictae S.Georgii, et vitio subreptionis accusarunt, nempe fundatorem sepulcrum elegisse in eadem Ecclesia, ubi fuit humatus. S. C. consulta non sustineri Breve, ac rescriptum, de quibus agitur, rescripsit: *Neapolitana Capell.* 16. *Junii* 1731. *confir.* 17. *Novem. ejusd. anni.*

20. Translationi Missae quotidianae a Pompejo de Justinis demandatae ab Ecclesia S. Mariae de Pace, ubi ipse testator tumulatus jacet, et celebrari voluit, ad Ecclesiam S. Agathae ad Montes, quam haeredem cum praedicto onere scripsit, locum non esse S. C. statuit: *Romana Trans. Oner. Miss.* 28. *Julii* 1731.

21. Quum PP. Reformati S. Francisci ex sententia S. C. non tenerentur patientiam praestare pro celebratione Missae quotidianae in eorum Ecclesia facienda ex dispositione Balthassaris de Magistris, qui haeredes adstrinxit ad quandam solutionem in favorem PP. pro utensilibus; locum esse translationi dictae Missae ad Ecclesiam aliam non arbitrio haeredis, sed ab Episcopo designandam, sancivit: *Papien. Oner. Miss.* 12. *Decem.* 1733. *dub.* 2.

22. Onera Missarum ad quae Hospitale S. Johannis Evangelistae Civitatis Tyburis tenebatur, ad Ecclesiam Fratrum S. Johannis de Deo, quibus cura, et administratio Hospitalis concredita est, transferenda esse, sed facto verbo cum SSmo, exceptis tamen Missis celebrandis ad certum Altare, vel in Ecclesia in qua testatores fuerunt tumulati, S. C. respondit: *Tyburtina Celeb. Miss.* 24. *Sept.* 1735. *dub.* 2.

23. Filii, et ab intestato haeredes Franciscae Baldi de Franchis urgent S. C. pro translatione legati Missae quotidianae ab Ecclesia PP. Excalceatorum Ordinis S. Augustini ad proprium privatum Oratorium, sive ad aliam ipsis benevisam Ecclesiam: sed Religiosis refragantibus, nulla justa causa accedente, et testratricis praecepto sacrum faciendi in altari privilegiato dictae Ecclesiae jubentis obluctante, gratiam postulatam S. C. denegavit: *Januen. Leg.* 28. *Sept.* 1737. *dub.* 2.

24. Inficiata est S.C. indultum translationis Missarum Capellaniae, seu Beneficii ordinati ab Alexandro Josepho Guarischetti, ac in Ecclesia Parochiali B.M. terrae Pellizzani erecti. Nam quum testator Ecclesiam designasset et, ut ait Episcopus = *adeo vix dubitari posse credam, quin certus locus ubi sacra fiant omnino sit praescriptus atque ejus voluntatis non leve sane argumentum videtur, quod testatoris majores in sacra illa aede sint sepulti*=*Tridentina Trans. Oner. Miss.* 24. *Januar.* 1739. *dub* 4. *confir.* 12. *Sept. ejusd. anni.*

25. Imo S. C. dispensationem alibi celebrandi tantum ad vitam Gasparris Particella Capellani nominati concedere minime placuit: *Ibid. d.* 5. *confir. Ibid.*

26. Quum Fratres Tertii Ordinis S. Francisci Conventus S. Mariae de Misericordia Panormi quotidianam binam Missam ordinatam a Carolo Naselli Duce Casalis novi, et Gelae per annum, et tres Menses reliquissent, nec Altare Privilegiatum habuissent; idem fundator

desiderio tenetur pro facultate substituendi aliam Ecclesiam, et Sacerdotes sibi benevisos in Civitate Panormi ob celebrationem utriusque Missae quotidianae. S. C. postulationi non favit, et dixit, utatur jure suo coram suis judicibus, prout de jure: *Panormitana Trans. Oner. Miss.* 26. *Sept.* 1739.

27. Marchio Ferdinandus Barbolani ex Comitibus Montis Acuti Missam quotidianam in Ecclesia ab eodem in suo praedio erecta fundavit: auctoritate inde Apostolica exequutor voluntatis illius Antistes onus ad numerum 215. moderavit. Nepotes, ac haeredes testatoris vero existimantes rem maxime Capellaniae utilem fore, si obligationem primaevi Missae quotidianae oneris in se, suaque bona ipsi susciperent, dummodo Capellano ad manualem eleemosynam persolvendam redigeretur, iisque potestas fieret libere administrandi bona, eademque Missarum onera in quibuscumque Ecclesiis, vel Oratoriis etiam privatis ad suum libitum implendi, institerunt pro commutatione praedicta, et non obtinuerunt. Instaurant modo preces, et decisis standum esse fuit resolutum: *Aretina Capell.* 21. *Julii* 1742.

28. Cupiens Anna Maria Gaballo Consanguineum Sacerdotem eligere, qui onera sacrorum in altari Ecclesiae PP. de Observantia persolveret; dicti Patres abnuerunt. Re ad S. C. delata, Patres contrariam passi sunt resolutionem eodem tempore, quo dictarum Missarum Onera non esse ad aliam Ecclesiam transferenda decisum est: *Uxentina Celeb. Miss.* 13. *Januar.* 1748. *dub.* 3. *confir.* 27. *April. ejusd. anni.*

29. Translationi Missae quotidianae a Laurentio Galliero praescriptae ab Altari S. Vincentii Ecclesiae S. Dominici urbis Cherii ad altare in Hospitali majore dictae urbis existens, quod idem fundator haeredem instituit, locum haud esse S. C. definivit: *Taurinen. Celeb. Miss. Quot.* 20. *Maii* 1752. *dub.* 2.

30. Canonici Ecclesiae Prioralis et Parochialis SS. Stephani, et Nicolai Patroni Beneficii cum onere Missae quotidianae in Ecclesia proxima Sodalitii Misericordiae celebrandae, a Dominico Cherubini fundati, cupiunt hac lege Capellanum nominare, ut diebus Dominicis, aliisque Festis, quibus Ecclesia Prioralis abundat sacris, agatur Sacrificium ad Altare Majus Ecclesiae Sodalitii; diebus vero ferialibus, quibus Ecclesia Prioralis caret sacris, agatur Sacrificium non a Capellano sed a Sacerdote aliquo ex solitis in eadem Ecclesia Priorali tempore sacri Conventualis. Contra Capitulum respondit Episcopus, et contra etiam S. C. resolvit: *Piscien. Offi. Miss.* 18. *Sept.* 1756.

31. Lucretia Franceschi Capellaniam fundavit ad Altare S. Cajetani Ecclesiae Parochialis S. Michaelis Theatinorum cum onere Missae quotidianae celebrandae in eodem Altari, et non alibi, vetuitque expresse commutationem. Senator Nicolaus Martelli Capellaniae patronus translationem dictae Capellaniae ad publicum Oratorium, quod ipse eleganter construxerat prope suam Villam Gricigliani consequi studuit. Episcopus asserit, petitam translationem commodum allaturum esse plurimis familiis Oratorio conterminis, quae duo circiter milliaria distant a Parochiali Ecclesia S. Johannis Baptistae. Verum haec Episcopi relatio apud S. C. nequicquam petitioni Martelli profuit: *Florentina Trans. Oner. Miss.* 3. *Julii* 1762.

32. Franciscus Fridericus Giordani Archiepiscopus Mythelenensis reliquit legatum pium Missarum primo vocato Clerico Francisco Moirani, ac ei imposita personali celebratione in terra Liburni, legeque data, ut possessor sit Sacerdos Secularis. Franciscus Congregationi S. Vincentii a Paullo nomen de-

dit, et inde animo pendens posse legatum praedictum assequi, exhibuit haec dubia in S. C., An praefatum legatum spectet ad eumdem? et quatenus affirmative, an consulendus SSmus sit pro facultate celebrationis Missarum in urbe? S. C. rescripsit ad 1. providebitur in secundo; et ad 2. negativum datum est responsum: *Casalen.* 28. *Januar.* 1764. *dub.* 2.

33. Praeposito Ecclesiae S. Johannis Baptistae in oppido Domasii Missarum translationem ab oppido Surrici, quod ob aquas undique stagnantes insalubre est, ad aliam Praepositurae Ecclesiam exoptante, S. C. voluit, ut translatio fieret ad Ecclesiam Archipresbyteralem Surrici diebus festis, minime vero diebus ferialibus: *Comen. Trans. Miss.* 24. *Novem.* 1764.

34. Irenes de Scimiana dotem Capellaniae Praesentationis B. M. V. penes bona sua in montibus agri Taurinensis ruri existenti constituit, ut Agricolarum commodo Missa quolibet die festo celebraretur. Capellaniae possessor Ludovicus Vallettus petiit translationem Sacrorum ad Ecclesiam Parochialem de Sano. Rationem translationis addebat, quod via, quae difficilis erat, facilis nunc regia munificentia esset reddita, et plana, et quod in Parochia unum pro populo sacrum non sufficeret. Laudat id Episcopus, et consentiunt Capellae Patroni. Sed S. C. dissensit, translationem petitam rejiciendo: *Taurinen.* 18. *Maii* 1765.

35. Missarum hebdomadalium a Petro Ghezzio e Signino relictarum translationi ab Ecclesia Parochiali S. Andreae Signini suae patriae, in qua ipse tumulatus fuit, et in qua per centum integros annos impleta fuit ipsius voluntas, ad alteram Ecclesiam Societatis SSmi Cordis Jesu Lugani, locum minime esse S. C. existimavit: *Comen. Trans.* 11. *Januar.* 1766.

36. De Ecclesiis S. Jacobi, S. Mariae Magdalenae, S. Andreae, et B. M. Virginis in pagis existentibus ad Parochialem Ecclesiam B. Mariae oppidi de Moya translationem oneris Missarum faciendam non esse S. C. firmavit; Etiamsi Fundatores eorum animarum expiationem tantum, non incolarum commodum respexissent: *Vicen. Trans. Oner. Miss.* 19. *April.* 1766.

37. Comes Ferdinandus Nogarola deperditis duobus fundis, quibus Missarum a Comite Galeotto relictarum innixa erat celebratio, aere proprio eas explere sategit, earumdem vero ab Ecclesia S. Laurentii ad Ecclesiam Parochialem oppidi Azzani jure Feudi ad se pertinentis translationem petiit, et obtinuit; facta tamen obligatione in forma juris valida assignandi, et manutenendi fundum sufficientem, facto verbo cum SSmo: *Veronen. Trans. Miss.* 20. *Aug.* 1768.

38. Augustina Vidua Jo. Francisci de Castro Refortiatarum onus haeredibus injunxit celebrationis decem annuatim Missarum, sed nullam Ecclesiam designavit. Deficientibus vero omnibus de sua Familia haereditatem deferri voluit ad Parochialem Ecclesiam S. Petri, ubi sepulcrum elegit, addito alterius Missae onere quolibet mense. Per diuturnum 80. circiter annorum spatium in praefata Ecclesia Missae celebratae fuerunt. Nicolaus Riva, cujus pater jam in Ecclesia Fratrum Minorum de Observantia oppidi Montis Rubri celebrari fecit has Missas, pro securtate suae conscientiae S. C. invocat, ut declaretur, num licitum sibi sit in alia qualibet Ecclesia Missarum onus adimplere, seu tranferre? fas, licitumque haud esse S. C. respondit: *Foro-Sempronien.* 20. *April.* 1771.

39. Card. Gallo quoddam transtulit Beneficium a Seminario Auximano, cui onus inhaeret celebrationis 104. Missa-

rum ad Seminarium Cingulanum firma manente Missarum celebratione in Ecclesia Societatis Mortis. Deputati Seminarii Auximi avent has Missas celebrari in Oratorio ejusdem Seminarii, ut ibi Missam Alumni habeant quotidianam; et S. C. eorum votis indulsit: *Auximana Trans. Miss.* 8. *Junii* 1771. Reproposita causa, et inspecto, quod in dicto Sodalitio Sepulcrum sibi elegerat testator, rescriptum fuit *praevio recessu a decisis servetur dispositio testatoris*: 14. *Martii* 1772.

40. Dominicus Vincentius Padovani Capellaniam erexit ad altare publici Oratorii S. Jo. Baptistae ad commodum sui, et incolarum a Parochiali Ecclesia distantium extructi. Sed quum haec familia Padovani ad aliam Parochiam territorii Brixichellae domicilium transtulisset, Raphael Padovani hodiernus Capellanus gratiam assecutus est a Sum. Pont. ad quinquennium pro translatione Missarum sex a dicto Oratorio ad alterum intra fines dictae Parochialis erectum. Incolae, et Archipresbyter Parochialis Ecclesiae de Rontana gratiam vitio obreptionis, et subreptionis redarguerunt, quod contra testatoris mentem est; hinc minime esse sustinendam contenderunt, et eorum expostulationes suo decreto S. C. firmavit: *Faventina Trans.* 31. *Aug.* 1771. *confir.* 11. *Januar.* 1772.

41. Quum Marchio Franciscus Mossius emptionis titulo acquisivisset latifundium *di Camporello*, onus quoque assumpsit celebrationis Missae quotidianae in rurali Ecclesia ibidem in insalubri loco extructa implendum ex dispositione Antonii Valletta: sed Sacerdotes ne auctum quidem stipendium invenerunt; idcirco supplicavit pro earumdem Missarum translatione ad aliam salubrioris aeris Ecclesiam, et obtinuit pro diebus ferialibus tantum juxta votum Episcopi. *Casalen. Trans. Miss.* 25. *Januar.* 1772.

42. Fundavit Capellaniam cum onere residentiae in Parochiali Ecclesia Castri Pinnae Bartholomaeus Jannuzzi. Hanc adeptus est Laurentius Geraldini Presbyter Congregationis Missionis, qui exponens residentiam non posse servare, quam nec Antecessores servarunt, pro translatione Missarum ad Ecclesiam PP. Minorum Conventualium Civitatis Amerinae, ubi Fundatorum cadavera sunt tumulata, exorat; Sed, ut scribatur Episcopo juxta instructionem rescriptum refert: *Amerina Red. et Disp.* 7. *Aug.* 1773. *dub.* 1.

43. Quum non omnes unius Missae celebrationi interesse possent in Parochiali Ecclesia Loci Massanti, institerunt incolae coram Episcopo pro translatione Missae, quae diebus Sabbati celebrabatur, ad dies festos; sed contra longam, et a seculo usque servatam consuetudinem celebrandi etiam die Sabbati, translationem consequi non potuerunt: *Placentina Trans.* 28. *Aug.* 1773.

44. Dominicus Sparapani nominatus ad Capellaniam a Petro Paolo Feretti in Ecclesia S. Josephi terrae Murri fundatam, tamquam ex descendentibus masculis patronorum sibi suadet facile consequuturum facultatem transferendi onus Missarum ad quamlibet Ecclesiam civitatis Camerini ab Episcopo designandam, ac etiam celebrandi per alium. Allegat enim ille distantiam ab urbe ad Ecclesiam S. Josephi trium lapidum asperi itineris ac montuosi. S.C. praevia consultatione SSmi implendi tantum per alium in Ecclesia a testatore designata gratiam impertivit: *Camerinen. Trans. Oner. Miss.* 18. *Maii* 1776.

45. Jo. Bapsista Ravizza gemina erexit Beneficia, et utrique Capellano onus indixit celebrationis Missae quotidianae, vel per se vel per alium in Ecclesia S. Laurentii in Corregiano, in qua tumulatus ille fuit. Sacerdos Bartholomaeus Ravizza Beneficii possessor,

quum accedere non posset ad dictam Ecclesiam pro implendo per se ipsum onere sui beneficii, se recreat translatione facienda a dicta Parochiali Ecclesia, quae ea non indiget, ad suam Parochialem Ecclesiam S. Johannis, in qua is est Archipresbyter; sed id impetrare non potuit: *Ariminen. Trans. Oner. Miss.* 27. *Novem.* 1779.

46. **Missas, quas Nicolaus Scotarinius** Civitatis Pergulae voluit celebrari ad gentilitium testatoris Altare B. M. V. in Ecclesia Patrum Minoris Observantiae S. Francisci dictae Civitatis, quum noluerint Patres inibi a secularibus Presbyteris celebrari, ad Ecclesiam Parochialem S. Marci, et ad Altare sub invocatione B. M. V. transferri posse statutum fuit: *Nullius seu Nonantulana Trans. Miss.* 2. *Decem.* 1780.

47. **Ex pia voluntate** Marini Francisci Vanni Ecclesia ruralis B. M. V. Reginae Angelorum extructa fuit, ac haeredes obstricti ad onus celebrationis Missae quotidianae in eadem Ecclesia. Moniales S. Andreae Montis Georgii a Sum. Pontifice illius Missae quotidianae translationem ad Ecclesiam Monasterii, ubi unica tantum Missa celebrabatur, previo consensu patroni obtinuerunt. At patronus consilio mutato, institit pro reportatione celebrationis praedictae ad Ecclesiam B M. V. Reginae Angelorum sumptibus testatoris aedificatam. Archiepiscopus eum non audivit, et S. C. rem remisit ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem (316): *Firmana Rep. Oner. Miss.* 22. *Decem.* 1781. Causa reproducta translationem dictam non firmam sed locum reportationi ad Ecclesiam Parochialem S. Mariae Angelorum esse decretum fuit: 14. *Decem.* 1782. Moniales non acquieverunt, et sacrum diebus festis non audivisse nonnullas ex defectu alterius Missae asserunt; hinc S. C. recessit a decisis: 15. *Martii* 1783. Sed inde standum esse in primo loco decisis censuit: 27. *Febr.* 1784. Nova deinceps a monialibus audientia postulata, S. C. rescripsit scribendum esse Archiepiscopo pro concordia: 24. *April. ejusd. anni.* Archiepiscopus itaque partes composuit cum divisione Missarum in duabus Ecclesiis explendarum; et iterum S. C. scribi mandavit Archiepiscopo pro exequutione concordiae ab ipso propositae etiam ex Officio: 7. *Maii* 1785.

48. Cum Conventus PP. S. Augustini oppidi Chiavennae Landae suppressus fuisset, et Ecclesia ejusdem pro **nova Paroecia** assignata, Patres ejusdem Ordinis Burgi S. Domnini pro Missarum legati pii Caesaris Casati translatione ad ipsorum Ecclesiam desiderium tenebat. At S. C. Missas illas quotidianas esse celebrandas in Parochiali Chiavennae per Capellanum ab ipsis deputandum responsum dedit: *Placentina Leg. Pii* 23. *Novem.* 1782. *d.* 2.

49. Capellaniam vivens instituit Jo. Cyrus Chinozzius in Ecclesia S. Philippi Nerii, et Petri de Alcantara proprio aere a fundamentis excitata, et in qua sibi sepulcrum elegit, mandavitque praeterea, quod imminutis reditibus bonorum, quae ipse assignaverat, haeredes tenerentur praestare incrementum eleemosynae pro Missis perpetuis a taxa synodali, et a S. C. praefinitae. Capellania vacata, neminem Pavonia gens patrona invenire asserit, qui Missas ibi celebrare velit,

(316) Mens est, ut praefigatur terminus Patronis ad solvendum quidquid per Parochum revera fuerit expensum in restaurationem Capellarum coram Archiepiscopo liquidandum, quo termino elapso, et solutione non facta, idem Archiepiscopus patronos excidisse a Jurepatronatus declaret" *Lib.* 132. *Decret. fol.* 645.

cogitat eas in alia Ecclesia explere. Sed suum consilium S. C. rejecit, jussitque, ut scriberetur Archiepiscopo juxta mentem(317): *Firmana Trans. Oner. Miss.* 3. *Aug.* 1782. *Confir.* 14. *Decem. ejusd. anni.*

50. Sacerdos Laurentius Aloysius Maria Bibbiui ex oppido S. Petri in Balneo Dioecesis Burgi S. Sepulcri titulo Capellaniae ab Octavio Sassi Brictinoriensi fundatae ad sacros Ordines promotus, habens matrem aetate gravem, nec per alium celebrare valens, quia nil ei de fructibus remanet, cupit ut S. C. sibi Missarum quotidianarum translationem ad unam ex Ecclesiis sui oppidi indulgeat; sed votorum apicem non attigit: *Brictinorien. Trans. Oner. Miss.* 8. *Febr.* 1783.

51. Quum Patres Cistercienses eleemosynae accessionem, et sacrorum utensilium solutionem peterent pro Missis ab eis in Ecclesia B. M. V. in agro Amerino apud Castrum Focii posita, celebrandis, et Capellanus Sandri, qui nihil sibi de reditibus fundationis superesse ostendit, translationem earumdem ad Ecclesiam Cathedralem postularet, S. C. translationi non annuit: *Amerina Trans. Miss.* 30. *Julii* 1785.

52. Capitulum Ecclesiae Cathedralis unam sub auroram, alteram sub meridiem singulis diebus celebrandi Missas onus habet; ac per suos Canonicos, ac Beneficiatos satis utrique oneri fecit. Verum quum ipsis grave esset matutinae, meridianaeque celebrationis onus, saepeque sive ob valetudinem, sive ob Capitulares obligationes contingere animadvertissent, deesse Missam, supplicarunt, ut Missarum onus matutinum, et meridianum, in binas alias residentiales Capellanias transferretur. Hoc tamen pacto, quod Capitulum quinque hebdomadalibus Missis gravetur. Expenso hinc an esset Capituli precibus annuendum? responsum est, ad Card. Gerdil pro *voto auditis*: *Asten.* 9. *Julii* 1785. Voto a Card. Gerdil exhibito, S. C. juxta votum ejusdem facto verbo cum SSmo resolvit: 1. *April.* 1786.

53. Sacerdos Angelus Moroni Capellaniam obtinet in parva rurali Ecclesia S. Annae cum quotidianae Missae obligatione, unico excepto cujuslibet hebdomadae die feriali. Quum praefata Ecclesia a Civitate Perusiae quartum supra lapidem distet, quaesivit ille translationem ad decennium in diebus tantum ferialibus ad aliam Civitatis Ecclesiam. Causa hujusce postulationis fuit, quod diuturnitate servitii rure detentus, quatuor filiorum in matrimonio antea susceptorum institutioni vacare nequit. S. C. ad Ecclesiam Patrum S. Philippi Nerii, ubi Testatoris corpus tumulatum fuerat, ut etiam censuerat Episcopus, transferendam esse celebrationem in illius, suorumque suffragium, existimavit: *Perusina Trans. Oner. Miss.* 10. *Sept.* 1785.

54. Quum in Ecclesia, in qua celebranda sunt Sacrificia, fundatorum cineres humo mandati non fuisset, ac Monachi S. Bernardi, qui soli hac in re interesse habent, consentiant, ac Oratrices aliis in locis extra Civitatem Januae cum eorum familiis morentur, translationi postulatae Missarum in Ecclesiam ab Ordinario designandam favente imo ita sentiente Archiepiscopo S. C. assensa est: *Januen. Red.*, *et Trans. Miss.* 16. *Decem.* 1786 *dub.* 3.

55. Fratribus suis haeredibus institutis onus imposuit Joseph de Benedi-

(317) „ Et mens est, ut Missae celebrentur in Ecclesia a testatore designata soluta per Pavonios eleemosyna ad rationem taxae perpetuae, et quatenus non inveniatur Sacerdos indigena, advocetur pro celebratione exterus „ *Ead. cau.* 3. *Aug* 1782.

ctis Lauretanae Basilicae Canonicus, ut celebrationi operam darent quotannis Missarum centum in rurali Ecclesia S. Mariae in suo Latifundio sita. Tres, qui modo supersunt haeredes una cum haereditate Missarum onera inter se diviserunt. Duo Benedictus nempe, et Cosmas petunt transferri a praescripto loco ad Ecclesiam Montis Albani, cujus Archipresbytero prestare cupiunt scuta 240. investienda pro dote dicti Legati. Sed S. C. causae suspendit decisionem et scribendum mandavit juxta mentem (318): *Urbin. Trans. Miss.* 3. *Martii* 1787. Archiepiscopo apprime super omnibus informante, et instruente, S. C. rescribere non haesitavit, affirmative juxta votum praedefuncti Archiepiscopi: 15. *Decem. ejusd. anni.*

56. Laicalem Capellaniam instituit Thaddaeus Guillelmus in Ecclesia Divi Blasii Castri Majuleti cum onere trium Missarum in singulis hebdomadis, alteriusque sacri in diebus Dominicis, et Festis omnium praesertim Sanctorum. Missarum onus, tanquam Apostolicus Delegatus reduxit Card. Cybo Esinus Episcopus et ad Parochialem ejusdem Castri Ecclesiam traduxit; iterumque ad triennium transferri permisit S.C. ad Parochialem Eccl. Podii S. Marcelli, ubi Seraphinus Guillelmus domicilium habet. Vota nunc facit idem Seraphinus pro perpetua dictarum Missarum translatione ad eamdem Podii S. Marcelli Ecclesiam, et pro commutatione etiam celebrationis ad dies feriales. Sed S. C. postulatis non satisfecit: *Æsina Trans. Miss.* 26. *April.* 1787.

57. Suppressa Societate Confalonis Vetrallae, ejus bona unita fuerunt Sodalitio Misericordiae ejusdem Civitatis cum onere celebrandi sacrum feria sexta cujuslibet hebdomadae in adimplementum Legati Bracalini. Sed quum Missa ex tenuitate redituum fuisset frequenter omissa, duo nunc Sodales postulant, ut Legatum implere liceat per Sacrificium, quod singulis diebus festis celebrat Capellanus Sodalitii absque ulla obligatione; et ut Sacrificium ipsum, quod Legati vi agendum esset in derelicta Ecclesia S. Petri ad suppressam olim Societatem Confalonis spectante impleri in propria Ecclesia valeat; et utrique petitioni S. C. favit: *Viterbien. Trans. Miss.* 19. *Maii* 1787.

58. Galeatius Cima patronus veniam obtinuit demoliendi publicum Oratorium SSmi Crucifixi in Suburbio S. Bartholomaei Civitatis Arimini a Lucretia de Bandis extructum. Modo expetens transferre Missarum onus cujusdam Beneficii ad aliud Oratorium S. Bartholomaei, vel potius ad Ecclesiam S. Jo. Baptistae; ad illud S. Bartholomaei obtinuit translationem juxta votum Episcopi (319), et ad mentem (320): *Ariminen. Dem., et Trans. Miss.* 5. *April.* 1788. *dub.* 2.

59. Raymundus Arcangeli hebdomadalem Missam in qualibet oppidi Montis Novi, ejusque Suburbiorum Ecclesia, assignato fundo, celebrandam praescripsit. Frater ejus Germanus Franciscus Antonius binas alias hebdomadales

(318) „ Et mens est, ut Archiepiscopus referat, utrum translationi Missarum consentiat pro sua portione tertius Frater Johannes Baptista: an Missae inserviant Incolarum commodo, diebus praesertim Festis nec non de loci distantia, et difficultate, ob quam non inveniantur Sacerdotes; et an Oratorium sub titulo S. Mariae situm sit intra limites Paroeciae Montis Albani, ad quam transferri petitur celebratio" *Ead. caus.* 15. *Decem* 1787.

(319) Ait enim in Oratorio S. Bartholomaei adesse Imago Crucifixi, quam singulari devotione, et frequentia cives prosequuntur, ac in Ecclesia S. Joannis plures quotidie Missae celebrari solent" *Ead. caus.* 16. *Febr.* 1788. §. *Ex.*

(320) „ Quod Coementa nempe cedant in favorem Beneficii " *Ead. caus.* 5. *April.* 1788.

Missas in testamento confirmavit. Divisa inter Fratres Procaccini Montis S. Viti haereditate Archangeli, Marius, cui onus in divisione obvenit Missarum 26. anuatim, in spe est, ut traducantur illas, ad alteram ex patriis sive Urbanis, sive Suburbanis, ratione tantum sui commodi; et nequit obtinere: *Senogallien. Trans. Miss.* 17. *Januar.* 1789.

60. In Ecclesia SSmi Crucifixi Humanae celebrandae sunt nonnullae Missae. Sed ex defectu Secularium Sacerdotum illas complere consueverunt PP. Minores de Observantia Conventus Siroli, qui ultra quingentos passus ab Humana dissiti jacent. Prior Archangelus Trionfi cessavit, cessarunt et Patres ab Officiorum celebratione. Ideo veniam petiit Prior explendi in aliis Ecclesiis Legata. Verum S. C. Missarum translationi locum minime esse decrevit: *Anconitana Trans. Miss.* 14. *Martii* 1789. *dub.* 1.

61. Comes Franciscus Capobianchi duas in Ecclesia S. Paulli Civitatis Veruli, ubi sepulcro conditum est ejus Cadaver, et construendam est depositum, fundans Capellanias, onus Capellanis dedit 500. simplicium Missarum, in singulos annos, et unius Missae cum cantu in Anniversaria ejus obitus die. Ecclesia in Collegiatam erecta, onus hoc respuerunt Canonici absque mercede juliorum 15. Episcopus per modum provisionis interim demandavit Missae celebrationem in Parochiali Ecclesia S. Mariae Francorum, cujus nunc Capellani perpetuam poposcerunt translationem; et fuit ei denegata: *Verulana Trans. Miss.* 16. *Maii* 1789.

62. Possessor hodiernus Beneficii fundati a Fratribus Perucca in Ecclesia S. Jo. Baptistae Villae Cereiti ex oppido Donato est Sacerdos Petrus Joseph Perucca de patronorum genere. Hic ab oppido abest, nec per se ipsum explere onera potest, atque sine gravi sumptu alios Sacerdotes habere nequit, qui Missas, aliasque functiones peragant; idcirco translationem perpetuam ad aliam commodiorem Ecclesiam rogavit. Annuit S. C. quoad translationem Missae quotidianae tantum ad Ecclesiam ab Episcopo designandam, solutis aliis oneribus in Ecclesia S. Jo. Baptistae juxta votum ejusdem Episcopi: *Bugellen. Trans. Oner.* 19. *Sept.* 1789.

63. Missa, quam diebus festis de praecepto ex fructibus sortis scut. 500. celebrari jussit Rainutius de Balleonibus in Suburbano Sacello Parocciae S. Angelis de Cellis, etsi adsit tenuitas eleemosynae, et Sacerdotum difficultas, ad aliam non transfertur Ecclesiam ad commodum Populi, et additur a S. C. ut scribatur Episcopo juxta mentem: *Perusina Trans. Miss.* 25. *Junii* 1791.

64. Missa quotidiana celebranda ex dispositione Jacobi Antonii de Vallore Pelletto in Suburbano Oratorio S. Josephi oppidi Galliati, transducitur per quinquennium ad Parochialem dicti oppidi in gratiam Clerici Taddinii hodierni beneficiati, ob difficultatem Sacerdotum, qui illuc ad eam celebrandam accedant, celebrata tamen Missa in festo S. Josephi in dicto Oratorio: *Novarien. Trans. Miss.* 6. *Aug.* 1791.

65. Capellaniam perpetuam fundavit Laura de Gattis, ac celebrationem Missarum exequi *all' Altare di S. Biagio eretto nella Chiesa Parrochiale della Pieve di Guastalla* mandavit. Haereditas hujus Capellaniae gravata pervenit ad familiam Cani, quae exorat, ut in altera Civitatis Ecclesia pro suo arbitrio celebrare valeat. Et S. C. translationem concessit ad vitam Sacerdotis Petri Cani Oratoris pro missis Capellaniae Gatti tantum. Nam Altare S. Blasii ditatum est Missis, et distat a Guastalla, in qua Familia Cani moratur: *Nullius Guastallae* 26. *Novem.* 1791. *dub.* 2.

66. Licet facile non inveniatur Sacerdos, qui pro tenui eleemosyna obul. 10. in designata Capella *della Volta* Patrum Celestinorum velit celebrare Missam in diebus festis causa Capellaniae fundatae a Ludovico Cianconi, tamen ejusdem Missae translatio ad feriales dies denegatur Marchioni Benedicto Cianconi, qui pinguem a fundatore relictam possidet primogenituram; quamvis antiqua eleemosyna non sufficiat: *Spoletana* 26. *Novem*. 1791. *d*. 1.

67. Quum Patres Oratorii S. Mariae in Vallicella permittere noluissent in ipsorum Ecclesia Capellano Arighi celebrationem Missae quotidianae juxta voluntatem fundatoris curam Patronus ponit pro facultate eam celebrandi ubique cum obbligatione reddendi rationem S. C. Visitationis; At S. C. non esse locum translationi decrevit, addendo ad mentem: *Romana Capell*. 23. *Novem*. 1793.

68. Erecta Praebenda Theologali in Ecclesia Cathedrali cum suppressione Conventiculi PP. Eremitarum S. Augustini nuncupati *della Voltre* territorii, et Paroeciae Vallis Nucis, hodiernus Theologus exorat pro demolitione Ecclesiae, aedium Conventiculi contractione, Missarum quinque translationem ad Cathedralem: quum haec Ecclesia, et Conventiculum, in quo Coloni habitant, pessimo sint statu, ac difficile illuc Sacerdotes ad celebrandum accedant, necnon leve haud sit manutentionis onus. Ideo S. C. annuit juxta votum Episcopi (321) apposita Icone Divi Augustini in altari ab eodem Episcopo designando in Ecclesia Cathedrali: *Brictinorien*. 24. *Novem*. 1792. *dub*. 1. *confir*. 17. *Junii* 1797.

69. Binae erant in Caltiniacensi Castro Parochiae, una suppressa, et bona applicata sunt Congregationi Oblatorum Novariae, hinc unica in altera est celebrata Missa ab eo tempore ob Sacerdotum defectum. Ad proprium modo, et Caltiniacensium commodum soliciti sunt Condomini Castri de secunda Missa in altera suppressae Parochiae Ecclesia, et de consensu Oblatorum translationem Missae, quam persolvunt Oratores in Ecclesia oblatorum licet testator arbitrio haeredibus reliquerat, postulant, sed non sunt assequuti: *Novarien Trans. et Red. Miss*. 15. *Januar*. 1794. *dub*. 1.

70. Denegata reductione Missarum Capitaneo Carolo Nanni Seta, qui possidet bona obligata ex dispositione Hieronymi Seta, licet summa demonstrative praefinita impar sit oneri, etiam denegatur modo translatio illarum ab Ecclesia B. M. V. de subsidio Montis Majoris ad Ecclesiam Collegiatam, vel alteram S. Francisci Montarii, ubi degit Canonicus Ignatius Nanni Seta ad celebrationem paratus; quum per supplementum eleemosynae ex bonis obligatis celebrari valeant in Ecclesia designata: *Fanen. Red. Miss*. 10. *Maii* 1794. *dub*. 2.

71. Missae antelucanae translatio a sacra Baptisterii aedicula sub titulo S. Johannis Baptistae ad Altare eidem Sancto dicatum in proxima Cathedrali quam ob noxiam dictae Ædiculae auram, et populi offensiones obtinuerunt Capellani beneficiati ejusdem Cathedralis ad quatuor menses hiemales tantum, extenditur in favorem hodierni Capellani Bossola, ejusque successorum ad reliquum anni tempus juxta Episcopi votum: *Asten. Trans. Missae* 31. *Maii* 1794.

72. Missae menstruae sex, legatae per Sacerdotem Franciscum de Villaggis Capitulo Collegiatae Castri Arquati transbent ad familiae Coloniae commoditatem: *Ead. caus*. 15. *Sept*. 1792. §. 3.

(321) Qui favet in omnibus exceptis duabus domibus ruralibus, quae restaurari debent ad familiae Coloniae commoditatem: *Ead. caus*. 15. *Sept*. 1792. §. 3.

feruntur renuente Capitulo Ecclesiae Collegiatae dicti Castri ad Oratorium Conservatorii pauperum puellarum quod erigere pollicetur in eodem Castro Sacerdos Jo. Dominicus Guarnierius Villaggi, Collegiatae Archipresbyter, et ultimus possessor bonorum testatoris; et commutatur in duas Missas Lectas Anniversarium ab eodem testatore praescriptum, sequuta tamen erectione Conservatorii: *Placentina Commut. et Trans. Oner.* 21. *Junii* 1794.

73. Missae, quas fundator Capellaniae Franciscus Baglioni in Ecclesia S. Jo. Montis fortini celebrandas diebus festivis mandavit, ob defectum Sacerdotum ad aliam traducuntur Ecclesiam arbitrio Episcopi, firma remanente celebratione duarum Missarum in festo S. Jo. Titularis designatae Ecclesiae: *Senogallien. Oner. Miss.* 24. *Januar.* 1795. *d.* 2.

74. Clericus Paulus Bondi nominatus ad Capellaniam fundationis Alexandri Ziani postulavit facultatem ubique celebrandi ob defectum Sacerdotum in oppido Treboniani, sed non impetravit. Nam defectui occurrere potest, si congruam Sacerdoti celebranti juxta vires eleemosynam subministraret ex sua pingui Capellania: *Sutrina Capell.* 18. *April.* 1795. *dub.* 5.

75. Non est locus translationi Missarum, quas ordinavit Anna Mazzei ad certum Altare Ecclesiae S. Francisci de Paulla ad Montes explendas, ab ea Ecclesia praedilecta, et ejus tumulum continente Ecclesiam S. Mariae in Trivio, cujus Parochus illam assumere absque reductione pollicetur, et cui vivens testatrix addicta fuerat: *Romana Leg. Miss.* 26. *Sept.* 1795. *dub.* 3.

§. XVII.

Missa Votiva.

Altare SSmi Praesepis in Ecclesia B. V. quae in Urbe dicitur Montium, existens est omni die ex Pontificio Indulto Privilegiatum. Qualibet die sabbati in ea Ecclesia canitur Missa cum Musica, et populi concursu. Quum indecens quodammodo videretur, ratione solemnitatis, ut Missae de requie celebrentur in praedicta Ecclesia memoratis Sabbati diebus, supplicatum fuit pro facultate Missarum Votivarum, et nil obtentum: *Romana* 9. *Febr.* 1726.

Missarum Omissio quoad Absolutionem *Vide Absolutio* §§. *I. et III.*

Molestiae quoad Liberationem *Vide Liberatio a Molestiis*

Monaci *Vide Regulares*

§. I.

Monasterium Monialium quoad Clausuram, et Cuncellos.

1. Ex decretis Concilii Tridentini (322) non licet ingredi Sacerdotibus Monasterium Monialium ad sacrum Mis-

(322) Quo decernitur ,, Ingredi autem intra septa Monasterii nemini liceat, cujuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel aetatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia in scriptis obtenta, sub excommunicationis poena, ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessariis; neque alius ullo modo possit, etiam vigore cujuscumque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi " Hanc Conciliarem dispositionem declaravit S. Cong Concil. decreto approbato ab Urbano VIII. 13. Novem. 1620, et relato a Bened. XIV. *de Synod. Dioeces. Cap. XII. num.* 25. hujusmodi licentiam, quoad Monasteria monialium exemptarum, et regularibus subjectarum, tam pro ingressu in casibus necessariis, quam pro accessu ad loquendum cum ipsis, dandam esse nedum ab earum Superioribus, sed etiam a locorum Ordinariis, licet Tridentinum utatur particula disjunctiva. Imo, ex altero Decreto ejusd. Congr. a dicto pariter Urbano approbato 21. Maii 1630. relato ut supra, sufficit tantum ipsorum Ordinariorum licentia, ubi viget consuetudo, ut ab ejsdem solummodo haec petatur.

sae faciendum: *Toletana* 1579. *dub.* 3.

2. Ad rogatum, an vigore Concilii Trid. *cap.* 5. *sess.* 25. *de Regul.* (323) ordinariis, quibus commissa est cura clausurae Sanctimonialium Regularibus subjectarum, facultas competat licentias accessus ad ipsa Monasteria concedendi, vel non, et ubi competat, an privative, vel simul cum superioribus Regularibus? respondetur, si ex consuetudine competat Archiepiscopo facultas concedendi licentias, accedendi ad collocutionem cum Monialibus, quae Regularibus subjectae sunt, servandam esse hujusmodi consuetudinem etiam privative, quoad Superiores Regulares: *Mediolanen. Junii* 1587. *dub.* 1.

3. Ac ordinarii possunt in pertinentibus ad clausuram singulas Moniales examinare seu interrogare: *Ibid. dub.* 2.

4. Ad easdem insuper sermonem habere tam de aliis, quam de pertinentibus ad Clausuram et ad Sacramenta, quae ministrabunt, et tam intra Monasterii septa, quam ad cancellos: *Ibid. dub.* 3.

5. Quantum attinet ad Sanctimonialium Monasteria, Episcopus operam det, ut tam a Monialibus Conversis, quam aliis Clausura ad praescriptum Constit. S. Pii V. editae (324) inviolabiliter observetur: *Eugubina* 12. *Novem.* 1633. *dub.* 2.

6. Regulares absque legitima licentia ad Monasteria Monialium etiam Regularibus subjectarum, ibique in loco colloquiis destinato cum Monialibus sermonem facientes ab Episcopo Dioecesano tamquam sedis Apostolicae delegato coerceri posse firmatur; *Derthusen.* 27. *Maii* 1634. *dub.* 6.

7. Quum in Civitate Colimbriensi, in qua floret Universitas celebris, oriantur populi offensiones in Cancellis Monasteriorum Monialium, quaerit Episcopus causa suae solicitudinis pastoralis, an ad ipsum spectet prohiberi hujusmodi colloquia, et in Monasteriis Regularibus, et non ipsi ordinario subjectis? respondetur, spectare ad Episcopum Cancellos Monasteriorum Monialium prohibere: etiamsi Monasteria sint eisdem Regularibus subjecta: *Colimbrien.* 16. *Julii* 1630. *dub.* 2.

8. Firmatur Episcopum Sanctimonialium Monasteria etiam exemptis subjecta, quoad Clausuram quamquam antiqua juris clausurae violatae probatio ulla, aut suspicio praecesserit, inconsultis ipsis exemptis eorumque non expectata negligentia, tamquam Apostolicae Sedis Delegatum visitare posse; et hujusmodi visitationi non obedientes, aut contradictores etiam censuris Ecclesia-

(323) *Vide not. praecedentem.*

(324) 29. *Maii* 1566. (*Bull. Rom. Tom.* IV. *part.* 2. *pag.* 292.) quae incipit *Circa*, et §. 1. decernit „ Hac igitur perpetuo valitura constitutione, inhaerentes etiam Const. fel. rec. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris Nostri, quae incipit: *Periculoso*, et decretis Conc. Tridentini super clausura monialium editis, auctoritate Apostolica tenore praesentium statuimus, atque perpetuo decernimus, universas, et singulas moniales, praesentes atque futuras cujuscumque Religionis, Ordinis, vel Militarium, etiam Hierosolymit. sint, quae, vel jam receptae sint, vel in posterum in quibusvis Monasteriis, sive domibus recipientur, et tacite, vel expresse religionem professae, etiamsi conversae, aut quocumque alio nomine appellentur, etiamsi ex institutis, vel fundationibus earum regulae, ad clausuram non teneantur, nec unquam in earum Monasteriis, seu domibus, etiam ab immemorabili tempore ea servata non fuerit; sub perpetua in suis Monasteriis, seu domibus debere de cetero permanere clausura, juxta formam dictae Const. fel. rec. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri, quae incipit: *Periculoso*, in Sacro Concilio Trid. approbatam, et innovamus, in omnibus, et per omnia, ac illam distincte observari mandamus " Haec Constitutio declaratur ab altera sequenti Constit.: *Decori* 1. *Feb.* 1670.

sticis coercere: *Suessionen*. 16 *Sept*. 1662. *dub*. 14.

9. Considerato; an in edicto, quo praecipitur, ut nemo ingrediatur Monasteria Monialium, vel cum ipsis loquatur sine licentia Archiepiscopi possint comprehendi Moniales S. Clarae exemptae a jurisdictione Archiepiscopali, et, stante consuetudine, quod nullus usque adhuc concesserit licentias alloquendi praedictas Moniales, ingrediendi vero Monasterium solus Confessarius an, eaedem concedendae sint a solo Archiepiscopo vel etiam cum subscriptione Ministri Regularis, cui subditae sunt praedictae Moniales ad declarationem Concil. Trid. *sess*. 25. *cap*. 5. *de regul*. (325)? praedictas Moniales in praenarrato edicto comprehendi, et in praesenti casu tam pro ingressu, in casibus necessariis, quam pro alloquio utriusque licentiam conjunctam requiri judicium fuit: *Urbinaten. Visit. SS. LL.* 10. *Martii* 1663. *dub*. 16.

10. Dubium, an possit Episcopus aut Ordinarius Clausuram Sanctimonialium exemptarum, maxime Cisterciensium visitare, et ubi ad praescriptum sacr. Conc. Trid. (326) non servatur, ad stricte observandum obligare, et compellere? solvit ita S.C., posse ad praescriptum Const. Gregorii XV. incipien. *Inscrutabili* (327): *Olomucen. Jurisd.* 11. *Julii* 1665. *d*. 10.

11. An liceat Superioribus Monialium exemptarum Abbatissis, et aliis Professis Monialibus interdum per annum copiam facere, ut quatenus e Monasterio ad bona sua temporalia aeconomiam visitandi gratia egrediantur, itidemque foris de nocte remaneant? dum quaeritur non licere rescribitur: *Ibid*. *d*. 12.

12. Confessario Monasterii Monialium S. Mariae Angelorum Ordinis Eremitarum S. Augustini vigore Constitutionum particularium dicti Monasterii comissa custodia clausurae fuit, ac per lapsum centenariae independenter ab Archiepiscopo exercuit. Hodie Curia Archiepiscopali opponente S. C. sancivit non licere Confessario licentias ingressus in Monasterium signare privative, et independenter ab Archiepiscopo: *Bononien. Indult.* 17. *Maii* 1704. *dub*. 1.

13. Ac posse tantum signare licentias praedictas pro personis approbatis ab Archiepiscopo firmatur: *Ibid. d.* 2.

14. Nec licentias solius Archiepiscopi posse impediri, ex Confessarii dissensu judicatur: *Ibid. dub.* 3.

15. Insuper Archiepiscopus potest prohibere Confessario, ne signet, aut concedat licentias pro allocutione tam cum Monialibus quam cum educandis ad cancellos, decernitur: *Ibid. dub*. 4.

16. Et idem Confessarius potest celebrare sacrum in Capella Valetudinarii Monasterii constituitur: *Ibid. d*. 5.

17. In iis autem casibus, in quibus potest celebrare in dicta Capella, non valet uti in Ministrum, seu Clericum qualibet persona seculari sibi benevisa, sed tenetur adhibere Clericum cum Archiepiscopi licentia approbatum, statuitur: *Ibid. dub*. 6.

18. In postrema obsidione Civitatis Gerundae quum fere omnia defecissent ad vitae conservationem tam Moniales Cistercienses, quam Moniales Ordinis Minimorum S. Francisci Superioribus eorum ordinum Regularibus subjectae obtenta ab Episcopo licentia egressae

(325) *Vide not*. 322. *praecedentem*.

(326) *Vide not*. 322. *praecedentem*.

(327) S. *Febr*. 1622. (*Bull. Rom. Tom*. r. *Part*. r. *pag*. 1.) Ubi §. 2. habetur „ In aliis vero (Monasteriis exemptis) Sedis Apostolicae auctoritate clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui; et ubi inviolata est, conservari maxime procurent; inobedientes, atque contradictores per Censuras Ecclesiasticas, aliasque poenas, quacumque appellatione postposita, compescentes "

sunt a Monasteriis, ac in patriis laribus, vel in aliis commodioribus caenobiis sese receperunt. At obsidione absoluta paucis exceptis redire renuunt. Hac occasione Episcopus inter ceteras Sedis Apostolicae occupationes haec disceptanda dubia exhibet, an Moniales praedictae in praesenti remanentes extra propria Monasteria inciderint in excommunicationem latam in Bulla S. Pii V. (328) saltem postquam extrajudicialiter ab Ordinario fuerint monitae?

19. An incurrerint excommunicationes Moniales, etiamsi commorantur in aliis Monasteriis ejusdem, vel alterius ordinis? S. C. rescripsit Episcopus cogat juris remediis ad redeundum: *Gerund. Claus.* 18. *Novem.* 1713. *d.* 1. *et* 2.

20. Ac Moniales Regularibus subjectae nequeunt egredi in casibus praemissis extra Monasteria, absque licentia Ordinarii, etiamsi ipsam a Superiobus Regularibus habuerint: *Ibid. d.* 3.

21. Neque praedictis Monialibus suffragatur observantia contra Bullam S. Pii V. (329) et Sacr. Concilium Tridentinum quoad Clausurae legem (330): *Ibid. dub.* 4.

22. Superior Regularis Monasterii Monialium S. Clarae Civitatis Graecii ingredi nequit Clausuram dicti Monasterii post electionem Abbatissae ad peragendam exhortationem, et publicandam monialibus dictae Abbatissae electionem (331): *Salisburgen. Claus.* 10. *Januar.* 1711. (332)

(328) Quae incipit *Decori* 1. *Febr.* 1570. (*Bull. Rom. Tom. IV. part.* 2. *pag.* 96.) qua declaravit Concil. Trid. *Sess.* 25. *cap.* 5. *de Regular.* reducente causam legitimam ab Episcopo approbandam a Concil. Trid. cit. loc. expressam, absque qua non licet nemini Sanctimonialium post professionem exire a Monasterio, etiam ad breve tempus, quocunque praetextu; reduxitque ad tres tantum casus, nempe magni incendii, leprae, et aepedemiae, cum licentia, et approbatione Praelati Monasterii, si hoc sit subjectum Regularibus, et Episcopis simul; et quidem in scriptis, cum de infirmitate agitur, sub poena excommunicationis ipso facto Papae reservatae, tam in aliter egredientes, quam in licentiam concedentes, comitantes, et receptantes, ac privationis ipso facto officiorum, administrationum, et inhabilitatis ad illa, et alia hujusmodi attinenda, in ipsas, aliter egressas, Praesidentes, et alios Superiores, aliter licentiam dantes. Animadvertitur tamen, ex defectu hujusmodi licentiae exeuntes non incurrere dictas poenas „ Si res ulteriorem dilationem non pateretur, v. g. quando superveniret periculosa, et inevitabilis necessitas subitae exustionis, incursus hostilis, aquarum inundationis, proximae, et irreparabilis Monasterii minae, cum in his, et similibus casibus locum habere debeat vulgaris regula, quam Nicolaus III. *in cap. Exiit* III. *de verb. signifi. in* 6. § *nec quiquam* expressit " nec jure poli in extremae necessitatis articulo ad providendum sustentationi naturae via omnibus extrema necessitate dotentis concessa praecluditur, cum ab omni lege extrema necessitas sit exempta ".

(329) *Vide not. praecedentem.*

(330) *Sess.* 25. *cap.* 5. *de Regul.* Hisce verbis „ Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire a Monasterio, etiam ad breve tempus, quocumque praetextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda: indultis quibuscumque, et privilegiis non obstantibus "

(331) „ Denegando quoque S. C. remissoriam petitam pro parte Fratrum. Resolutio innixa praesertim fuit in clara dispositione Sacr. Concil. Trident. *Sess.* 7. *cap.* 25. *de Regul.*, ubi ita habetur: *Is vero, qui electioni praest Episcopus, sive alius Superior, Claustra Monasterii non ingrediatur, ad ante cancellorum fenestrellam vota singulorum audiat, vel recipiat etc.*, ut prosequuntur plures Doctores, solum limitatione admissa, si concurrat necessitas occurrendi scilicet gratia magno periculo subornationis vocalium, de qua re vehementer auspicetur, quae scilicet omnino impediret electionem " Card. Petra *Comment. ad Const.* XVI. *Martini* V. *num.* 3. *tom.* 4. *pag.* 258, ait de dicta resolutione.

(332) Et additum fuit, et amplius causa non proponatur, ut ait Ursaya *Discept. Eccl.* X. *tom.* 3. *part.* 2. *num.* 36. *Cum denegatione Remissorialium ad probandum firmiter immemorabilem.* Praedictus Ursaya in hac Causa in favorem Regularium declamavit, ut patet *ex dict. discept.*

23. Ducissa Carlotta Columna oppidi Magdaluni occasione fundationis cujusdam Monasterii in dicto oppido petente ingressum Clausurae Monialilum duodecies per annum cum aliarum nobilium foeminarum comitatu conceditur a S. C. facultas ingrediendi per sex vices quolibet anno, et cum comitatu sex Matronarum, quoad alias in Ducatu succedentes facultas impertitur adeundi ad Monasterium per tres vices qnolibet anno, et cum tribus tantum Matronis, servata in reliquis forma aliarum Clausurarum, quae in consimilibus Brevibus pro ingressu in Monasterium apponi solent: *Magdalunen*. 22. *April*. 1719.

24. Episcopus Mazarae habens facultatem dandi benedictionem Apostolicam constitutis in articulo Mortis non tenetur quoad Moniales eam committere earum Confessario Ordinario, sed est in ejus facultate aliquando ingrediendi Monasterium, ut eis det benedictionem, et addidit ad Dominum Secretarium cum Card. Secretario Brevium: *Mazarien*. 10. *Maii* 1727. *dub*. 1.

25. Ac debet pedem ponere in casu, de quo agitur, cum Confessario Monialium, et uno probo Sacerdote per eum eligendo, *Ibid*. *dub*. 2.

26. Et ad dubium, an Episcopus, et Confessarii sive Ordinarius, sive Extraordinarius ingredi possint Monasterium absque ulla limitatione, quando vocantur ab aliqua Moniali infirma, quae pro sua pietate confiteri exoptat? respondit S. C. *uniantur decreta* (333) *Ibid*. dub. 3. Deinde affirmativum edidit responsum servatis servandis: 5. *Julii ejusd. anni*.

27. Episcopum Lyciensem visitantem Clausuram Sanctimonialium Regularibus Ordinis Praedicatorum in Conventu S. Johannis de Aymo degentium, sine pluviali, sed cum stola intrare posse respondetur: *Lycien*. *Claus*. 22. *Sept*. 1742. *dub*. 1.

28. Eidemque Episcopo Clausuram caenobiorum Sanctimonialium supradictis Regularibus subjectarum visitanti Moniales eaedem in exteriori, vel interiori Ecclesia Sedem cum Baldachino erigere non tenentur; verum illi stratam solummodo in utraque Ecclesia parari satis esse definitur: *Ibid*. *dub*. 2.

29. Hunc laudatum Episcopum dictorum Monasteriorum Clausuram lustrare volentem, eaedem praedictae Moniales excipere tenentur sine supplicatione, Cruce, et Cantu: *Ibid*. *dub*. 3.

30. Et Priorem Provincialem Ordinis Praedicatorum in Lyciensi Civitate, etiam Conventu S. Johannis de Aymo degentium Clausuram interiorem visitare septa Monasteriorum Monialium suae curae subjectarum ingrediendo absque ulla Episcopi licentia posse semel tantum in anno ad formam Const. Alex. VII. (334). concluditur: *Ibid*. *dub*. 4.

31. Praelaudatum Episcopum de die et hora talis explendae Visitationis per Clausurae custodiam reddendum esse certiorem, statuitur: *Ibid*. *dub*. 5.

32. Et praedictum Praedicatorum Provincialem Priorem pro Visitatione Clausurae interioris, in convisitatorem assumere Patrem Vicarium earumdem Monialium vel quemlibet alium Fratrem sui Ordinis maturae aetatis absque licentia, et monitu posse, servata tamen forma praedictae Alexandrinae Const. (335) decernitur: *Ibid*. *dub*. 6.

(333) D. Secretarius univit desuper Decreta; hinc doctas edidit adnotationes in ead. causa, quae in Thesaur. Resol. prostant: *die* 5 *Julii* 1727. *in fin*.

(334) Quae incipit *Felici* 10. *Octob*. 1664. (*Bull. Rom. Tom. VI. Part. VI. pag*. 34.), et §. 1. statuit, quod Superior Regularis intra septa Monasteriorum, cujus cura, et regimen quovis modo ei incumbit, nullatenus ingredi liceat, nisi ex causa visitationis localis, hoc semel tantum in anno.

(335) Quae incipit *Felici* 10. *Octob*. 1664.

33. Eumdemque Provincialem Priorem Visitationem personalem Monialium Monasteriorum exemptorum sui Ordinis ad Cancellos tantum facere posse firmatur, neque esse ab Episcopo impediendum; injungitur: *Ibid. dub.* 7.

34. Quum quaesitum exinde esset, an idem Prior Provincialis ab Episcopo impeditus, ne talem Visitationem ad Cancellos faciat, eamdem facere possit ad Exedram ad excipiendas confessiones, vel ad Fenestrellam SS. communionis? responsum est, provisum fuisse in proximo dub. 7. *Ibid. dub.* 8.

35. Hunc Priorem eadem Visitationem alibi facientem, veluti ad Exedram ad recipiendas Confessiones, vel ad Fenestrellam SS. Communionis in poenas Const. Alex. VII. (336) incidere S. C. fatetur: *Ibid. dub.* 9.

36. Ad examen aductum est, an hic Episcopus directe, vel indirecte impediens Priorem Provincialem facere volentem Visitationem personalem praedictorum Monasteriorum incidat in poenas Const. Clementinae de statu Monachorum (337)? recurrere in casibus particularibus fuit rescriptum: *Ibid. dub.* 10.

37. Praefatum Priorem Conventus S. Johannis de Aymo Ordinis Praedicatorum dictae Civitatis Lyciensis, et Vicarium Ordinarium dictorum Monasteriorum absque licentia Episcopi, Cancellos ingredi posse, ibique cum suis Monialibus alloqui in casu tantum, quo ita postulat exacta administratio officii, constituitur: *Ibid. dub.* 11.

38. Praenominatum P. Vicarium Praedicatorum Ordinis absque Episcopi licentia penetrare in Cancellos posse ad visitandas Transennas, ne Moniales absque debita licentia seculares, et Regulares clandestine loquantur, nulla exoritur ambiguitas: *Ibid. dub.* 12.

39. Tam praefatum Priorem Provincialem, quam ejus Patrem Vicarium dictorum Monasteriorum aut alium quemcumque Religiosum absque licentia Episcopi, in Exedra ad Confessiones excipiendas extraordinaria sedere, ibique Monialium Confessiones excipere, easque in eadem extraordinaria, et ordinaria exhortari, et audire non posse decernitur: *Ibid. dub.* 13. *et* 14.

40. Superiorem Regularem vestibus sacris indutum associando puellam habitui Ordinis initiandam, absque venia Episcopi, in atrio Clausurae, quod omnibus patet, ingredi posse, et ibi Puellae benedictionem dare, conceditur; at vero eumdem sistere in via publica ante januam Clausurae exterioris, non fuit permissum: *Ibid. dub.* 15.

41. Idem Superior quaerens, an hoc idem agere possit in habitu Ordinis in ingressu, et egressu puellae tam educandae, quam ancillae? responsum habuit

(*Bull. Rom. Tom.* VI. *Part.* VI. *pag.* 34.), et §. 3. decernit „ Porro si visitet Generalis, possit secum habere duos socios sui Ordinis, si alius a Generali, unum tantum, exclusis omnibus aliis etiam ratione officii. Qui quidem Socii assumantur exemplares, et maturae aetatis, et in actu visitationis a Visitatore nunquam separentur, sed eum aspicere, et ab ipso aspici semper possint "

(336) *Felici* 10. *Octob.* 1664. (*Bull. Rom. Tom.* VI. *Part.* VI. *pag.* 34.) §. 8. nempe „ Ipso facto poenam excommunicationis, et privationis omnium officiorum, quae obtinet, ac perpetuae inhabilitatis ad illa, vel alia in posterum obtinenda, vocisque activae, et passivae absque alia declaratione incurrat ".

(337) Ubi *Cap. Attendentes* statuitur, moniales, quae nulli subsunt, nisi Papae, et Canonici Seculares per Ordinarios, et alia exempta per suos Praelatos debent annis singulis visitari; addendo „ Si qui vero Visitatores ipsos in praemissis impedire praesumpserint, seu aliquo praemissorum (nisi moniti resipiscant) ipso facto excomunicationis sententiam se noverint incursuros, privilegiis, statutis, et consuetudinibus quibuslibet in contrarium minime valituris " Vid. Geraldi *Expos. Jur. Pontif. tom.* 1 *pag.* 374. *seqq.*

se agere debere, pront in 15. dubio se debet gerere: *Ibid. dub.* 16.

42. Regnlaris Superior praedictus, salvo jure Episcopi una simul cum Superiore Regulari revidendi rationes dictorum Monasteriorum, absque Episcopi licentia Cancellis interesse potest tempore, quo a Factore (qui Procurator nuncupatur) coram Monialibus deputatis mensuatim recitantur computa in libro majori reportanda. *Ibid. d.* 17.

43. Quin etiam, superior hic Regularis quibuscumque contractibus, tam activis, quam passivis per Notarium in Cancellis rogandis (salvo jure Episcopi tribuendi licentiam pro rogatione eorumdem) absque Episcopi licentia interesse valet: *Ibid. dub.* 18.

44. Et demum ut Vicarius dictorum Monasteriorum in absentia Superioris Regularis remaneat Confessarius, concessum, et datum est: *Ibid. dub. ultim.*

45. Pro dirimenda controversia excitata inter Episcopum Conversanum, et Monasterium, et Sanctimoniales Ordinis Carmelitarum oppidi Putignani, eo quod Episcopo, dum Monasterium visitare vellet, dictae Moniales sese opposuerunt; inter caetera ad propositum dubium, an Superiori, seu Commissario Monasterii quin in censuras incurrerit, licitum sit etiam cum justa, et legitima causa Clausuram ingredi absque licentia Episcopi, vel ejus Delegati? responsum latum fuit nagativum excepto casu Visitationis faciendae semel in anno. *Conversana Jurisd.* 8. *Maii* 1751. *dub.* 7.

46. Deinde decernitur, licentias concessas pro Medicis, et aliis, qui ex necessitate in Clausuram introeunt, privative dari non debent a Commissario Monasterii; sed cumulative etiam ab Episcopo: *Ibid. dub.* 8.

47. Et consilium optatum cum fuisset an hujusmodi licentiae pro Medicorum aliorumque ingressu absolute, vel ad limitatum tempus sint concedendae? rescriptum est, esse concedendas ad tempus limitatum: *Ibid. dub.* 9.

48. Et ad alloquendum cum Monialibus concessio licentiae secularibus, aliisque quibuscumque privative quoad Episcopum non pertinet ad Superiorem Monasterii, sed cumulative ad dictum Superiorem, et Episcopum, vel ejus Delegatum: *Ibid. dub.* 10.

49. Episcopus sub censurarum poena prohibere potest, ne tam Prior Conventus Carmelitarum praedictae terrae quam alii quicumque Religiosi ejusdem Ordinis absque sui vel Vicarii licentia in scriptis cum Monialibus colloquia misceant: *Ibid. dub.* 11.

50. Non autem Episcopus prohibere valeat, ne dicti Superior, et Religiosi absque sui venia Missam in Ecclesia Monialium celebrent, et in casu contraventionis aliquam in eos poenam irrogare possit: *Ibid. dub.* 12.

51. Et ad Transennas Ecclesiae, seu Cancellorum, aut alibi licet Commissario Monasterii sermonem, aut conciones habere ad Moniales tantum, et clausis januis, absque licentia Episcopi: *Ibid. dub.* 13.

52. Ordines prohibentes accessum ad Transennas, et Cancellos Monialium a solo Episcopo indicendi, et evulgandi sunt, quoad ordines publicandos per Edictum: *Ibid. dub.* 14.

53. Sub censuris autem prohibere non valet Episcopus, ne portam Clausurae Priorissa aperiat tam in accessu consanguineorum, et affinium in primo, et secundo gradu ad sermones conferendos cum Monialibus, quam ubi, et quando res in Monasterium introduci per rotam possunt: *Ibid. dub.* 15.

54. Ad Episcopum Olomuci spectat cura Clausurae Monasteriorum Monialium Regularibus praesertim Cisterciensibus, et Benedictinis subjectarum, eamdem Clausuram demandare, servan-

dam ad praescriptum Sac. Concilii Tridentini (338): *Olomucen. Jurisd.* 7. *Junii* 1755. *dub.* 7. *confir.* 2. *Aug. ejusd. anni.*

55. Ac eidem Episcopo competit Praelatis Regularibus praesertim Cisterciensibus, et Benedictinis prohibere, ne pluries in anno occasione Visitationis ingrediantur septa Monasterii Monialium sibi subjecti sine praesentia ejusdem Episcopi, sive alterius personae ab eo deputandae: *Ibid. dub.* 8. *confir. ibid.*

56. Moniales Castri Veteris a terraemotu diruto Monasterio Vallis Viridis ad Castrum vetus transmigrarunt, ibique novum construxerunt Monasterium. Pro conficienda Monasterii clausura, demolitionis desiderio aestuant parvae, ac depressae Ecclesiae Monasterio proximae exhibendo pretium Ecclesiae demoliendae Patronis, vel aliae in loco ipsis beneviso aedificandae Ecclesiae. Impetrarunt Moniales, sed pro exequutione, remissum fuit ad Card. Praefectum ad mentem. *Hieracen. Exempt.* 6. *Decem.* 1760. *dub.* 2.

§. II.

Monasterium Monialium quoad Deputatos, Inservientes, et Bona.

1. Censuit S. C. Moniales Turris Speculi comprehendi in decreto hac de re edito ex mente ipsius Congregationis; ideoque expedire, ut summus Pontifex ex sententia S. C. declaret eas non posse illius bona absque legitima licentia alienare: *Urbis.* 9. *Maii* 1626.

2. An Archiepiscopus juxta Const. Gregorii (339) possit compellere Syndicos et Ministros Monasterii Monialium S. Clarae ab Ordinarii jurisdictione exempti ad exhibendos libros expensi, et accepti dicti Monasterii pro redditione rationis administrationis bonorum ejusdem, etiam sine praesentia Ministri Provincialis, cui subest Monasterium, quatenus interpellatus recuset interesse; et an juxta dictam Const. Archiepiscopus possit compellere praedictos ad redditionem rationis administrationis bonorum ejusdem etiam sine praedicti Ministri licentia, quatenus interpellatus interesse recuset? ad utrumque dubium posse S. C. respondit: *Urbinaten: Visit. SS. LL.* 10. *Martii* 1663 *dub.* 15.

3. Postulatur consilium ab Episcopo Maceratae, quoad curam temporalem, ac spiritualem Monasteriorum Monialium suae Dioecesis quomodo sit providendum? S. C. censuit petitionem remittendam esse ad S. C. Episcopor., et Regular. (340): *Maceraten. Visit. SS. LL.* 26. *April.* 1664. *dub.* 1. 2. 3. *et* 4.

4. Ponitur quaestio, an competat Episcopo, ut ab Administratoribus bonorum temporalium Monasteriorum Monialium etiam exemptorum annuas rationes exigat, illas adprobet, aut reprobet, officiales ad reliqua adstringat. Quum experientia doceat saepius ab his Monasteriis, et Monialibus magnas fieri injurias, non sine vehementi praesumptione collusionis ipsorumque superiorum? competere ad praescriptum Bullae Gregorii XV. *Inscrutabili* (341) respondetur: *Olomuceni Jurisd.* 11. *Julii* 1665. *dub.* 13.

5. Et circa dubium, an firmum, et ratum sit, ac liceat dotes Monasteriorum Monialium, ac bona eorum pro eisdem pie fundata absque Sedis Apostolicae expressa facultate, ac sciente Episcopo, aut Ordinario in temporales dominos transferre, et abalienare? bona Monasteriorum non posse absque Sedis Apostolicae beneplacito alienari statutum est; *Ibid. dub.* 14.

6. Hebdomadarius, Clericus, Pistor,

(338) *Vide not.* 322. *praecedentem.*
(339) *Vide not.* 26. *tom.* 1. *pag.* 19.

(340) *Vide not.* 665. *tom.* 2. *pag.* 493.
(341) *Vide not.* 26. *tom.* 1. *pag.* 19.

Olitor, et Obsonator habitantes in atrio Monasterii Monialium SS. Antonii, et Clarae Ordinis S. Benedicti non habent requisita Sacr. Concilii Trid. *cap.* 11. *sess.* 24. (342) *: Barchinonen. Jur. Paroch.* 21. *Januar.* 1718. *dub.* 1.

7. Nec sunt iidem exempti ab exercitio jurium Parochialium Parochi Ecclesiae S. Mariae de Mari, intra cujus Paroeciae limites situm Monasterium est: *Ibid. d.* 2.

8. Facultatem removendi officiales, et Ministros quatuor Monasteriorum Monialium Superioribus Regularibus subjectorum Ferrariae ad Priorissam, et Moniales spectare decernitur: et ad quaesitum, an potius ad Card. pertinere Ferrariae Archiepiscopum? dictum est; servari debere Bullam *Inscrutabili* (343) *Ferrarien. Jurisd.* 28. *Sept.* 1754. *d.* 7.

9. Ad Episcopum attinet rationes exigere ab Administratoribus bonorum temporalium Monasteriorum Monialium exemptorum, et in administratores delinquentes animadvertere, illosque ad reliquum solvendum cogere, et prohibere, ne dotes alienentur sine Indulto Pontificio, et Episcopi licentia: *Olomucen. Jurisd.* 7. *Junii* 1755. *d.* 10. *confir. ibid.*

10. Disceptatur in S. C. de electione Deputati Monasterii S. Catharinae Viterbii regulae S. Dominici, quam electionem Moniales autumant vigore privilegiorum Ordinis explendam esse; et Card. Episcopus contendit Deputatum non esse officialem Monasterii, sed potius Ordinarii subdelegatum primario ad custodiendam clausuram, licet secundario gerat honorariam, et consultoriam curam in rebus temporalibus Monasterii. Illam electionem ad Episcopum, minime ad Priorissam, et Moniales spectare S. C. dicidit, et addidit ad mentem: *Viterbien. Jurisd. et Elect.* 7. *Junii* 1760.

§. III.

Monasterium Monialium quoad Erectionem, et Fundationem.

1. Episcopus notificare debet Communitati, ut jura sua circa erectionem Monasterii Monialium construendi, et clausura perficiendi in S. C. deducat, ut deinde quid justum erit maturius decerni possit: *Civitatis Castellanae* 26. *Aug.* 1628. *dub.* 5.

2. Multiplicum pro 20. annorum spatio suis bonis omnibus fieri mandavit Julianus de Orsuccis, ut et sorte, et fructibus tria Sanctimonialium Monasteria erigerentur. Unum extolli voluit Pisciae, alterum Burgi, tertium Bugiani. Exacto Multiplici tempore, et tota summa ascendente ad scut. 28220., vix unum fundari posse Monasterium putatur. Ob id de voluntatis commutatione cogitatio suscipitur, et unum Pisciae construere Monasterium, quod Piscia fuerit a testatore praedilecta, ubi ille natalem habuit diem. S. C. mandavit, ut firmaretur status haereditatis juxta instructionem (344), et interim Ordinarius incumberet constructioni Monasterii, et Ecclesiae, et post transmissam redditionem rationis supplicaret pro commutatione: *Nullius Piscien. Commut. Volunt.* 13. *Julii* 1720. Deinde fuit resolutum, esse locum commutationi voluntatis, et loco trium Monasteriorum esse erigendum unum Monasterium Pisciae sub titulo S. Juliani, quoad Ecclesiam, et quoad Monasterium sub nuncupatione Jesus, et Mariae, et in reliquis ad D. Secretarium juxta mentem: 21. *Junii* 1721.

3. Nicolaus Joseph Lucca moriens jussit, ut suae aedes in Monasterium Monialium converterentur, addita Ecclesia sub titulo S. Mariae Conceptio-

(342) *Vide not.* 233. *tom.* 3. *pag.* 273.
(343) *Vide not.* 26. *tom.* 1. *pag.* 19.

(344) *Vide not.* 24. *pag.* 16.

nis. Ædes post testatoris obitum fuerunt evictae, reditusque haereditarii litium causa imminuti, ideo locus factus esse videtur commutationi in opus magis proximum ad deferendam videlicet haereditatem Monasterio Monialium loci, vel Civitatis Ennae, in qua juxta testatoris mentem Monialium Monasterium erat aedificandum. S. C. primum scribi novo Episcopo juxta instructionem (345) censuit: *Catanien. Commut. Volunt.* 7. *Junii* 1727. Deinde respondit Card. Pico, qui dignetur rem perpendere, et votum suum S. C. Concilii aperire, et interim scribatur Vicario Capitulari qui mandet, reddi rationem de bonis haereditariis, ac deponi fructus, et certiorem faciat S. C. 17. *Decem.* 1729. Denique juxta votum Card. Pici (346) in omnibus rescripsit: 18. *Julii* 1733.

4. Andreas del Sole inter vivos agere desinens mandavit, ut omnia bona sua in constructionem, et dotationem Monasterii, et Ecclesiae erogarentur. Casu vero, quo intra quadriennium a die sui obitus non inciperetur Monasterii Fabrica, voluit, tot erigi fundarique tot Capellanias, quot fructibus bonorum responderent. Mortalitatem explevit testator die 16. Octob. 1720. et exequutores testamentarii non nisi de mense octob. anni 1725. Monasterii aedificium adorti sunt, et postea ab incepto opere destiterunt. Idcirco Beatrix haeres usufructuaria institit pro Capellaniarum erectione ad formam testamenti: et re inspecta, num esset locus praefatae Monasterii erectioni affirmativa data fuit responsio: *Cajetana Erect. Monast.* 23. *Julii* 1729. *dub.* 1.

5. Caeperunt Heidelbergae aliquot piae Mulieres amplecti Institutum Tertii Ordinis S. Dominici quas Superior Caenobii dicti Ordinis ad professionem admittere solebat, etiamsi in privata domo convivebant. Deinde Vicarius Generalis facultatem erogandi stipem pro aedificatione novae Ecclesiae, ac perfectione Monasterii eis tribuit. Magister Generalis Ordinis Praedicatorum illam Congregationem jurisdictioni Superioris Localis Ordinis subjecit. Conquesta fuit Curia Episcopalis de hac erectione, et instituta disputatione, an de ejusdem validitate constaret? responsum est dilata, et D. Secretario cum Auditore SSmi pro unione causarum. Nam coram A. C. pendebat judicium circa executionem, et observantiam privilegiorum quae a S. Pio V. Pont. Max. Ordini S. Dominici concessa fuerunt. *Wormatien. Erect. Monast. et Coll.* 1. *Sept.* 1731. *dub.* 1.

(345) Quae fuit, ut referret, quanta sit summa mutuata haereditati a dicto Monasterio S. Mariae Gratiarum, quaenam sint, jura Doctoris Medinae, quantam bonorum partem ipse praetendere possit ex dicta haereditate, et quae sint conditiones, quas Monasterium S. Michaelis proponit in casu applicationis haereditatis sibi faciendae: *Ead. caus.* 17. *Decem.* 1729. §. *Relata*.

(346) In quo omnia, quae ad seriem facti spectant, et quae juris quaestionem respicere possunt, diligentissime enucleata habentur. Summa autem ejusdem suffragii est, haereditatem illam, adhibita Pontificis auctoritate, transferendam esse in Monasterium S. Michaelis, quod in eà ipsa existit Civitate Enna, ubi notum Sanctimonialium coenobium fundari optaverat testator, quodque ob inopiam maxime indiget hac victigalium accessione. Plura etiam injungenda proponit, tum ad conservandam pii largitoris memoriam, tum ad obsecundandum ejus voluntati, quantum commode fieri possit, tum denique ad statuendum numerum sacrarum virginum, quae deinceps in illud coenobium sint cooptandae. Ex diverso autem minime annuendum existimat Eminentia Sua precibus Sanctimonialium alterius Monasterii S. Mariae Gratiarum, quae contendunt sibi potius tribuendum esse commodum memoratae haereditatis, maxime in id quoque assentientibus, tum consanguineis ipsius testatoris, tum etiam executoribus ab eo nominatis: *Ead. caus.* 18. *Julii* 1733. §. *Expectationi*,

6. Petrus de Tedeschis ex fructibus suorum bonorum confici Multiplicum suum consilium ostendit. Si vero extrui contigisset in oppido Massae Lombardae suae patriae Monasterium Sacrarum Virginum multiplici pecuniam in id impendi voluit vetuitque cuicumque, ne quid ex sorte praefata decerpere unquam possit. Quum Monasterium unquam ibi fuerit aedificatum, Episcopus obtinuit Literas Apostolicas pro applicatione scut. 7000. Seminario, ut in eo duo Alumni ejusdem oppidi cooptarentur. Commutationi huic reclamavit Communitas, literas illas subreptas esse probans. Siquidem Monasterii erectionem sperari dicebat ex legato Bergamini, et ex haereditate Cavinae, necnon ex aliis pecuniis Sodalitiorum ejusdem oppidi, et ex subventione Communitatis ipsius: ad dubium hinc num essent praefatae literae executione mandandae? responsum prodiit dilata, et ad mentem: *Imolen. Commut. Volunt.* 19. *Julii* 1732.

7. Quum inde illius Multiplici sors jam ad scut. 17000. et ultra ascendisset summam, publicus Loci Magistratus urget, ut idem Multiplicum pro erectione Conservatorii puellarum sub directione piarum Magistrarum erogaretur. Sed nil contra expressam voluntatem testatoris valuere, quia negative et ad D. Secretarium S. C. respondit: *Ead. Caus.* 24. *Martii* 1764.

8. Ad Monasterium pro Virginibus Deo sacrandis in oppido S. Laurentii in Campo aedificandum plures oppidani bona sua contulere. Benefactorum una Albina Ciuffi caducitatem, si intra sex annos non erigeretur Monasterium, in animae suae, suorumque favorem indixit. Praestituto jam jam impendente termino, et Monasterio propter redituum tenuitatem infecto, Albinae voluntatis exequutores ad animum referunt, ut erectio fieret pii instituti sub regimine Magistrarum Piarum pro educatione puellarum; et ut in hanc erigendam Domum transferrentur onera, supellectilia, et coementa collabescentis Ecclesiae S. Mariae de Quercuparum ab oppido distantis, cujus reparationi impar omnino est summa ducatium centum, quae eadem Albina in eam causam reliquerat. Utrique petitioni omnes oppidani, et Card. Commendatarius consentiebant. Attamen voti compotes fieri non valuerunt: *Nullius S. Laurentii in Campo* 11. *Julii* 1767. *dub.* 1. *et* 2.

9. Nonnulli de Forlanis conjunctim testamenti tabulas obsignarunt. Demandata in his fuit erectio Canonicatus in Ecclesia Cathedrali, et haeres instituta Maria Francisca Forlani monialis professa in Monasterio S. Mariae Gratiarum, ad hoc ut commodius in Monasterio Vita communis induci posset intra decennium sub poena devolutionis. Inde superstites de dictis Forlanis novas confecerunt tabulas, et loco Canonicatus Capellaniam ordinarunt, ac haeredem instituerunt novum Monasterium. Introducta auctoritate Episcopi fuit vita communis in Coenobio praedicto S. Mariae Gratiarum, et necessarium interim deerat subsidium ad eam vitam ducendam. Inita ideo fuit de Episcopi, Capitulique, et interesse habentium consensu conventio. Nunc Moniales fundunt preces pro commutatione quoad novi Monasterii fundationem, proque adprobatione conventionis, et rescriptum tulerunt, consulendum esse SSum pro commutatione voluntatis juxta votum Episcopi (347), et folium

(347) Qui concludit „ Cum in dicto Monasterio jam ante obitum Annae Mariae perfestissima vita comunis ab omnibus nominatis testatoribus praecipue contemplata, ardentique animo concupita reperiatur inducta, ad hoc ut eadem vita commodius, et

conventionis sub conditione tamen perseverandi in vita communi : *Civitatis Castellanae Commut. volunt.* 19. *Decem.* 1772.

10. Canonicus Martinus de Dominis erectionem Monasterii Monialium in oppido Pontiani praecepit ; sed quum haereditas haud satis inventa fuisset ad hoc onus ferendum, S. C. commutationem voluntatis concessit, nempe ut duo Canonicatus in Ecclesia Collegiata ab Abbate Commendatario erigantur, assignatis ab eo reditibus, ac bonis, ac residuum fructuum in dotes distribuendum esse : *Nullius Terrae Pontiani Commut. Volunt.* 30. *Januar.* 1745. *Confir.* 12. *Martii* 1796.

§. IV.

Monasterium Monialium quoad Exemptionem ab Ordinarii Jurisdictione, ejusque Visitationem.

1. Quoad Monasterium Monialium, respondit S.C. posse Episcopum in respicientibus Clausuram visitare ; sed illas non esse a gubernio Regularium absque illarum consensu eximendas: *Bobven.* 16. *Martii* 1630. *dub.* 4.

2. De modo, et occasione explendi Visitationem Clausurae Monialium Regularibus subjectarum interroganti Episcopo Colimbriensi S. C. sic respondit; Episcopum Colimbriensem, uti Sedis Apostolicae Delegatum, potuisse quoad Clausuram, Monasterium Monialium Conventus de Cellas Ordinis Cisterciensis Regularibus ejusdem Ordinis subjectum, visitare, etiam assumpto secum Vicario Generali, et Confessario ejusdem Monialium, Monialesque ipsas in iis, quae ad eamdem Clausuram pertinent, examini subjicere, remotis, etiam suspicione violatae Clausurae, ac quacumque Superiorum Regularium negligentia, ipsisque inconsultis, et irrequisitis : *Colimbrien.* 26. *Maii* 1640.

3. Instante Archiepiscopo Florentino proposita, ac resoluta fuerunt haec dubia. An Archiepiscopus, seu de ejus mandato Vicarius Generalis possit visitare SSmum Sacramentum, Olea Sacra, exedras ad confessiones excipiendas, et Sepulcra in Ecclesiis Monialium Regularibus subjectarum? respondit S. C. negative, nisi in his, quae respiciunt observantiam Clausurae, et quatenus non adsit legitima consuetudo in contrarium : *Florentina Jur. Visit.* 29. *Julii* 1684. *dub.* 1.

4. Ac valere easdem Moniales, dummodo velint, communicare definitur: *Ibid. dub.* 2.

5. Non autem posse earumdem Monialium Clausuram cum Pluviali, et Stola ingredi firmatur : *Ibid. dub.* 3.

6. Neque omnes Moniales praedictae tenentur instar supplicationis cum cruce, et cum Cantico *Benedictus Dominus* obviam ire Vicario ingredienti, et visitare clausuram volenti: *Ibid. dub.* 4.

7. Neque in Visitatione, et ingressu Clausurae tenentur Vicarii Generales secum ducere Priorem, et Confessarium dictarum Monialium : *Ibid. dub.* 5.

8. Instante Procuratore Generali Ordinis Minorum de Observantia declaravit S. C. Episcopum visitaturum Clausuram Monasteriorum Monalium Regularibus subjectarum non teneri ante accessum eisdem Monialibus praefinire, horam visitationis : *Dubia Visit. Claus.* 19. *Januar.* 1686. *dub.* 1.

9. Et ad dubium, an in Ecclesiis Monialium non curatis visitare possit

firmius futuris etiam temporibus in eodem Monasterio asservari valeat, videtur mihi Moniales Oratricis a SSmo D. N. exaudiri posse cum petita applicatione talium bonorum ad. Cap. Antonium spectantium in favorem Monasterii, ut in precibus supplicatur: *Ead. caus.* 21. *Novem.* 1772. §

(348) *Vide praes.* §. *num.* 2.

SSmum Eucharistiae Sacramentum, Oleum Infirmorum, exedras ad Confessiones excipiendas, Sepulcra, et Reliquias inibi existentes? dari supra allegatum Decretum in Causa *Florentina* (348) praecipitur: *Ibid. dub.* 2.

10. Ac occasione resistentiae Monialium Episcopus nequit, nisi in casibus spectantibus ad Clausuram, fores Ecclesiae frangere, tabernaculum violenter aperire, Ecclesiam interdicere, et SSmum Eucharistiae Sacramentum ad aliam Ecclesiam transferre: *Ibid. dub.* 3.

11. Et ad quaesitum, an Episcopo Monasteriorum Clausuram visitare volenti dictas Moniales teneantur erigere in Ecclesia exteriori, vel interiori Sedem cum baldachino; vel solummodo sufficiat stratum praeparare in utraque Ecclesia? et responsum est, sufficere praeparationem strati: *Ibid. dub.* 4.

12. Et ad id, quod est ambiguum, nempe an Episcopus dictam Clausuram visitaturus praeter Convisitatores possit pro suo libito secum deducere intus Monasterium alias personas, sive Ecclesiasticas, ac Seculares indeterminate, vel in certo, et praefixo numero? et rescriptum est, servandas esse Constitutiones Apostolicas, hoc est Bullam 25. Gregorii XIII. *Bull. tom.* 2. (349): *Ibid. dub.* 5.

13. Episcopum praefatum dictorum Monasteriorum Clausuram visitaturum non tenentur Moniales omnes excipere instar supplicationis cum Cruce, et Cantico *Benedictus*: *Ibid. dub.* 6.

14. Neque dictae Moniales tenentur ipsum Clausurae ingressum exorare strato; ibique genuflectenti Episcopo Monialis aliqua porrigere non debet Crucem deosculandam: *Ibid. dub.* 7.

15. Episcopus vero Clausuram ingressus potest pro suo libito convocare dictas Moniales omnes in Choro interiori, aut in alio loco, et ad eas sermonem habere: *Ibid. dub* 8.

16. Non autem absolute, et indifferenter visitare potest cellas dictarum Monialium etiam quoad non pertinentia ad Clausuram: *Ibid. dub.* 9.

17. Card. Civitatis Albanensis Ordinario in Monasterio Conceptionis Beatissimae Virginis dictae Urbis delegatam, et Card. Protectori ordinariam jurisdictionem competere S. C. definiit, eodemque tempore jussit, ut dubia circa actus pertinentes ad jurisdictionem delegatam darentur: *Albanen.* 8. *Junii* 1720. Inde causa reproducta dilata, et ad mentem dixit: 16. *Novem. ejusdem anni.*

18. Propter controversiam inter Card. Episcopum Praenestinum, et Card. Protectorem factam quoad jurisdictionem in Monasterio Monialium dictae Civitatis gerendam, quia erectum fuerat Monasterium cum explicita conditione illud subesse curae, visitationi, correctioni, gubernio, ac potestati ipsius Protectoris debere; S. C. judicium tulit jurisdictionem ordinariam Card. Protectori delegatam vero Card. Episcopo congressu Ecclesiae pro prima vice, pro secunda suspensionis a Pontificalibus, et a divinis, pro tertia et ulterioribus excommunicationis, privationis cujuscunque officii, et Ministerii. Inde fuit emanata: *Const. Alex. VII. Felici* 10. *Novem.* 1664. (*Bull. Rom. Tom* VI. *Part.* VI. *pag.* 34.), quoad Praelatos Regulares, qui visitare exoptant Monasteria sibi subjecta; cui etiam accessit *Const. Salutare* 3. *Januar.* 1742. (*Bull ejusd. Tom.* 1. *pag.* 47.) §. 3. Bened. XIV.

(349) Quae Incipit *Dub.* 23. *Dec.* 1581 *Guerra Epit. Bull. Tom.* IV. *pag.* 253. declaratoria *Const. Ubi gratiae* 13. *Junii* 1575. (*Bull. Rom. Tom.* IV. *Part.* III. *pag.* 298.) ejusd. Pont., et §. 1, *et* 2. pro ingressu Monasteriorum monialium servandum esse mandatur, ut scilicet Praelati tam Seculares, (sive Episcopi, sive Cardinales sint), quam Regulares ingrediantur comitati paucis personis, iisque senioribus, et religiosis, sub poena in Episcopos contrafacientes Interdicti eo ipso ab ingressu

petere, et dari dubia circa actus pertinentes ad jurisdictionem delegatam: *Praenestina Jurisd*. 8. *Junii* 1720. Deiu ad dubium, an sit standum, vel recedendum a decisis? rescripsit dilata, et ad mentem: 16. *Novem. ejusd. anni*.

19. Episcopum Aquilae iu Vestinis accedentem ad lustranda Monasteria Monialium PP. Coelestinis subjectarum, in ingressu Ecclesiae solitae honorificentiae, et praeeminentiae, necnon actus omnes reverentiales exigere posse, statuitur; eumque tam in ingressu, quam in egressu Ecclesiae comitari debere a Ministris Officialibus ejusdem Monasterii, ejusque Confessario tantum, item obfirmatur: *Aquilana Jurisd*. 31. *Julii* 1723. *dub*. 1.

20. Eidem Episcopo Moniales dictis PP. Coelestinis subjectae Librum Regularem in actu Visitationis exhibere, et tradere non tenentur; verum ad solitas Crates onus personalis Visitationis, quoad Clausuram spectantis, easdem subire debere, nulla difficultas: *Ibid. dub*. 2.

21. Eidem etiam Episcopo, solum cum suis convisitatoribus ingredi, et visitare Clausuram praefatarum Monialium absque P. Abbatis Coelestinorum interventu, posse, concessum fuit: *Ibid. dub*. 3.

22. Quin, et praedicto Episcopo nedum Crates, et moenia exteriora praenominatorum Monasteriorum, sed etiam Chorum interiorem, dormitoria, cellas, aliaque loca, pro Clausurae custodia visitare permissum fuit: *Ibid. dub*. 4.

23. Praelaudatum Episcopum Sacrae Visitationis officio fungentem, sermonem spiritualem, praefatis Monialibus tam intra, quam extra Monasterii septa facere, et habere non denegatur: *Ibid. dub*. 5.

24. Verum saepecitato Aquilano Episcopo nedum visitare Altaria, et Capellas Ecclesiarum praenominatorum Monasteriorum, in quibus beneficia, aliaque onera Missarum insunt, sed nec etiam Tabernaculum cum Altari majori permittitur: *Ibid. dub*. 6.

25. Episcopum Papiensem a Monialibus Monasteriorum SS. Mariae, et Aureliani, et S. Mariae Theodotae, quae Abbati Ordinis S. Benedicti subjecta sunt, rationem redditionis exquirere posse suspicata S. C. non est: *Papien*. 16. *Martii* 1743. *dub*. 9.

26. Occupatus fuit Episcopatus Misnae ab haereticorum perfidia; illiusque administratio, ac Ecclesiastica jurisdictio in Catholicos, qui in utraque Lusatia supererant, tributa fuit Capitulo Budissino, qui Vice-Episcopum elegit. At Abbatissa sive Praefecta Monasterio Stellensi exemptionem, atque immunitatem contendens ab Episcopi jurisdictione, Sacerdotem Regularem Ordinis Cisterciensis praefecit Capellae, quae est in Pago Rosenthall, ut in ea, quae patronalis dicitur, sacramenta omnia ministraret. Quaerelae proinde factae fuerunt apud Nuntios Apostolicos, et inde proposita nonnulla fuerunt dubia, quae S. C. ad S. C. de Propaganda Fide (350) remisit: *Misnen. Jurisd*. 16. *Januar*. 1745.

27. Episcopo Arimini non obstante asserto Brevi Innoc. VIII. Pont. Max. competit jus visitandi Monasterium, et Moniales S. Sebastiani Civitatis Arimini instituti Canonicorum Regularium Lateranensium, et alia, de quibus in Const. *Inscrutabilis* (351) Gregorii XV. cautum est: *Ariminen*. 27. *Januar*. 1748. *dub*. 1.

28. Eundemque Episcopum Visitaturum Clausuram Monialium Monasterii

(350) Ad quam Congregationem spectabat decisio.

(351) 5 *Febr*. 1642.

praedicti Canonicis Regularibus subjecti, ipsas cogere posse ad subeundum onus Visitationis personalis ad cancellos Collocutorii circa ea, quae ad Clausuram pertinent, resolutum est: *Ibid. dub.* 2.

29. Praefatum Episcopum in spectantibus Clausurae custodiam non solum crates, et moenia exteriora Monasterii praedictarum Monialium, sed etiam Chorum interiorem, dormitoria, Cellas omnes inferiores, et superiores, aliaque loca visitare posse stabilitum fuit: *Ibid. dub.* 3.

30. Monialesque dicti Monasterii, aliique resistentes Visitationi Clausurae custodiam respicienti, aut eam impedientes, puniendis sunt congruis juris remediis: *Ibid. dub.* 4.

31. Nuncupatum Episcopum ejusdem Monasterii clausuram visitaturum, stola indutum ingredi posse, responsum prodiit: *Ibid. dub.* 5.

32. Episcopo visitanti stratum cum pulvinari parare in Ecclesia interiori, et exteriori, eaedem Moniales tenentur: *Ibid. dub.* 6.

33. Ac eidem Episcopo accedenti pro eadem Visitatione, tam in ingressu, quam in egressu ab Ecclesia debentur honorificentiae, et praeminentiae actus reverentiales, et comitari etiam debet, quoad Confessarios, Officiales, et alios Ministros Monasterii: *Ibid. dub.* 7.

34. Quam etiam Visitationem perficere potest solus cum suis Convisitatoribus absque interventu P. Abbatis, et Confessarii earundem, sive aliorum ejusdem Ordinis Regularium: *Ibid. d.* 8.

35. Dum Episcopus Conversanus visitare Monasterium Sanctimonialium Carmelitarum oppidi Putignani intendens repulsam passus est; controversia exarsit, et praeter cetera dubium fuit in S. C. propositum, an Episcopus sub censuris prohibere valeat Superiori Regulari dicti Monasterii, atque Confessario ordinario, et extraordinario, ne extra propria respective munera cum Monialibus alloquantur? rescribitur, ut dentur Decreta (352): *Conversana Jurisd.* 8. *Maii* 1751. *dub.* 5.

36. Inde decisum fuit Episcopum pro Clausurae custodia Presbiterum secularem deputare, qui claves Monasterii retineat nequisse, sed illas per Con-

(352) Quod Clausuram omnes Moniales subjiciuntur indifferenter Episcopis, etiam illae, quae a Regularibus reguntur, prout Concil. Trid. *Sess.* 25. *de Regul.*, *et Monial.* „ Verum jurisdictio circa clausuram (ait Mattheuc. *Offic. Cur. Eccl. Cap. xi. num* 1) Monasteriorum Regularibus subjectorum competit Episcopo cumulative cum Superiori Regulari, non autem privative adeo ut, et circa eam is possit opportuna statuere, ex Decreto S. C. Concil. 1608. *ut in lib.* 11. *Decr fol.* 31, et ex mox referenda Const. Alex. VII. (*quae incipit Felici*), sed juxta terminos a Sancta Sede eidem praefixos, et non aliter; quia est certum, quoad hoc Regularium jurisdictionem per Decreta Apostolica esse restrictam, et limitatam, modumque Superiori in locali Monasteriorum, et monialium personali visitatione observandum, praefinitum, prout *ex dicta Const. Alex.* 156. *Bull. tom.* 5. „. Deinde S. C. Concili sub *die* 11. *Maii* 1669. approbante Clemente IX. Pon. Max. definivit „ Regulares cujuscumque Ordinis, Militiae, Societatis, Congregationis, Instituti; etiam de quibus specialis mentio foret habenda, qui ad Monasteria monialium, quam ab Ordinarii jurisdictione quomolibet exempta, ac etiam ipsis Regularibus subjecta, vel alias speciali mentione digna, absque legitima facultate accedunt, colloquendo etiam per quodcumque temporis spatium, cum monialibus, aut aliis intra clausuram degentibus, peccare mortaliter, eosque sub excommunicationis, privationis vocis activae, et passivae, aliisque contra Regulares, accedentes sine licentia ad Monasteria monialium, statutis poenis posse ab Ordinario tamquam Sedis Apostolicae Delegato coerceri " rel. a Monacell. *Formul. Leg. Pract. For. Eccl. de Append. part. primae*.

fessarium Regularem servandas esse: *Ibid. dub.* 6.

37. Et ad dubium, an absolutio Monialium a censuris pro violata clausura, aut pro *Can. Si quis suadente* ad P. Commissarium Monasterii pertineret, sive ad Episcopum? respondit S.C., quoad primam partem spectare ad Episcopum in casibus non reservatis S. Sedi; quo vero ad secundam pertinere ad Episcopum in percussionibus gravibus tantum: *Ibid. dub.* 16.

38. Sententiam insuper rogata S. C., an Provincialis Carmelitarum clausuram visitans juxta Alexandrinam Constitutionem teneatur praeventive Episcopum certiorem facere de die, et hora explendae visitationis, et quomodo ille fieri certior debeat? rescribitur affirmative juxta decretum in Licien. (353): *Ibid. dub.* 17.

39. Deinde firmatur, Episcopo licere in visitanda clausura stolam deferre, eique Moniales parare stratum teneri, omnesque in ingressu obviam ire: *Ibid. dub.* 18.

40. Episcopus toties, quoties expedire putaverit, potest, onerata conscientia ipsius, etiam inconsultis Superioribus Regularibus tam clausuram, quam cellas Monialium in respicientibus eamdem clausuram visitare adhuc praecisive, tam a suspicione, quod violata illa fuerit, quam a quacumque Superiorum Regularium negligentia: *Ibid. dub.* 19.

41. Dies, et hora explendae Visitationis praefatae clausurae ab Episcopo Monialibus significare ante accessum non debet: *Ibid. dub.* 20.

42. Et ejusdem clausurae lustratio sine Superiorum regularium, seu alicujus Religiosi interventu fieri valeat ab Episcopo: *Ibid. dub.* 21.

43. Ac praeter inspectionem localem licitum est Episcopo visitationem personalem cujusvis Monialis explere, illamque interrogare de attinentibus ad clausuram tam materialem, quam formalem: *Ibid. dub.* 23.

44. Ac revisio rationum Administrationis dicti Monasterii facienda est ab Episcopo una cum Superiore Regulari, dum bona, et reditus per Religiosum Carmelitam curantur: *Ibid. dub.* 23.

45. Et acta necessaria pro receptione puellarum tam pro educatione, quam pro earum ingressu, et professione facienda sunt in Cancellaria Episcopi, a quo copia danda est; ac ad eumdem spectat exploratio voluntatis earumdem puellarum: *Ibid. dub.* 24.

46. Denique ab Episcopo est praestandus assensus alienationi bonorum Monasterii, quae fit vigore *Can. Terrulas* (354); *Ibid. dub.* 26.

47. Episcopum Basileensem Moniales, et Monasterium Olsberg, quod Abbati, et Monasterio Luciscellae olim, nunc Monasterio Salemitano Ordinis Cisterciensis est subjectum, ad formam Constitutionum Apostolicarum, et praesertim Gregorii XV, et Clementis X. Pont. Max. visitare posse statuitur: *Basileen.* 9. *Febr.* 1754. *dub.* 12.

48. Episcopus Olomucii potest inhibere Regularibus praesertim Cisterciensibus, et Benedictinis, quominus sine examine Ordinarii puellas ad habitum, et professionem in Monasteriis eis subjectis admittant; et praecise, ne ad electionem Abbatissarum exemptarum deveniatur, non significata Ordinario die electionis, cui Episcopus vel per se, vel per alium interesse, et praesidere tenetur: *Olomucen. Jurisd.* 7. *Junii* 1755.

(353) *Vide num.* 31. §. 1. *Clausurae* 22. *Sept.* 1742. *dub.* 5.

(354) *Vide not.* 227. *tom.* 1. *pag.* 169.

dub. 9. *confir*. 2. *Aug*. *ejusd*. *anni*.

49. Necnon et ad eumdem Episcopum spectat rationes exigere ab administratoribus bonorum temporalium dictorum Monasteriorum exemptorum Monialium, et in administratores delinquentes animadvertere, illosque ad reliquatum solvendum cogere, et prohibere, ne dotes alienentur sine Indulto Pontificio, et Episcopi licentia: *Ibid*. *dub*. 10. *confir*. *ibid*.

50. Semper in Monasterio Sacrarum Virginum nuncupato S. Mariae de Valleviridi Episcopo praeservata fuit jurisdictio tantum delegata, quae de jure competit Episcopis in Monasteriis exemptis, Superiori Regulari subjectis; inde ingentem passum est Monasterium terraemotum; itaut Moniales novum in Civitate Castri Veteris construere coactae fuerint, quo transmigrarunt animo perseverandi in eadem regula, et instituto, ac retinendi antiqua privilegia, et exemptiones, non obstante mutatione situs necessitatis causa facta. Negat modo Episcopus exemptas unquam fuisse a jurisdictione Ordinarii Moniales Castri Veteris, et in eas jurisdictionem ullam habuisse Priorissam Messanensem, praeterquam in levioribus instar Abbatissae localis. Sed S. C. exemptionem, qua jam Monasterium gaudebat, vindicavit: *Hieracen*. *Exempt*. 6. *Decem*. 1760. *dub*. 1.

§. V.

Monasterium Monialium quoad Puellarum receptionem, earumque dotem.

1. Interrogata S.C. an possint Cistercienses absque solito examine Ordinarii puellas induere, et pariter ad professionem faciendam admittere? respondit negative: *Olomucen*. *Jurisd*. 11. *Julii* 1665. *dub*. 11.

2. Dubio disceptato, an forma praescripta in Concilio Provinciali primo Mediolanensi (355) circa examen puellarum, quae religionem ingredi volent, observari debeat privilegiis Regularium non obstantibus? voluit S. C. observari debere, dummodo examen non differatur absque legittima causa cum Superiore Regulari communicanda: *Mediolanen*. *Junii* 1587. *dub*. 4.

3. Postulatur, *nel Monastero di questa terra sono solite allevarsi le figliuole di qualunque età, si domanda se ancorchè non escano mai se non una volta per sempre dal Monastero possano nondimeno starvi quelle di picco-la età?* respondit S. C., posse in Monasterio educationis etiam degere puellas, quae minores sint novem annis, et majores 25, dummodo licentiam a Congregatione Concilii habeant: *Triventina Feb*. 1588. *dub*. 3.

4. Episcopus in Monasteriis sibi subjectis per se ipsum, in his vero, quae Regularibus subsunt una cum eorum Superioribus Regularibus numerum constitnat juxta Decretum Concilii *Sess*. 25. *cap*. 3. *de Regul*. (356), et S. Pii V,

(355) Quod, S. Pio V. Pontifice, S. Carolus Borromeus Archiepiscopus habuit anno 1565. Hoc de Puellis ad Religionem admittendis verba faciens statuit, ne admittenda sit Puella ad suscipiendam Religionem „ prinsquam libero loco ab Episcopo, aut ab eo cui ipse id munus delegavit, puella secreto examinata, ac probata, facultatem suscipiendi in eo Monasterio religionem scripto consequuta fuerit, consentiente etiam illius Monasterii superiore " *Acta Eccles. Mediolan. Part*. 1. *Concil. Prov*. 1. *pag*. 46. *edit. Bergomi anni* 1737.

(356) In quo praecipitur, ut in Monasteriis tam virorum, quam mulierum tot tantum recipiantur, quot aliunde sustentari possint ex reditibus propriis, vel ex consuetis eleemosynis. Quoad Monasteria monialium accessit Constit. *S. Pii V. circa* 29 *Maii* 1566. (*Bull. Rom. Tom. IV Part. II. pag*. 292.) decernentis, idem servandum esse respectu Monialium, etiam Regularibus subjectarum. Illarum autem numerus ex Const. Greg. XIII. *Deo Sacris* 30. *Decem*. 1572. (*Bull. Rom. Tom. IV. Part. III. pag*. 244.) taxari debet ab Episcopo una cum superiore regulari ibi;

et Gregorii XIII. *Const.* (357): *Tarracon. Febr.* 1590. *dub.* 7.

5. Intelligendum Breve Gregorii, ut omnimoda receptio, etiam earum, quae clausuram servare velint, prohibita censeatur: *Ibid. dub.* 8.

6. Existimavit S. C. Moniales ab Episcopo dumtaxat monendas esse, ne dotem ante professionem novitiae accipiant, cum anathematis poena id a Concilio prohibitum sit. *Cap.* 16. *Sess.* 25. *de regul.* (358), et si nihilominus acceperint, contra eos procedat: *Mileten. Febr.* 1590. *dub.* 4.

7. Puellae in Monasterio Monialium professionis gratia receptae, expleto probationis tempore debentur, si habiles fuerint ad profitandum admitti, vel de Monasterio ejici: *Aquilana* 5. *Feb.* 1604. *dub.* 4.

8. Circa Monialium numerum, vitam communem, et tenuitatem dotium, S. C. declarationem remisit ad S. C. negotiis Episcopor., et Regul. praepositam (359): *Eugubina* 12. *Novem.* 1633. *dub.* 2.

9. Ad dubium, an oblationes factae Novitiis ab earum consanguineis, et similibus occasione ingressus ad Monasterium, si ante professionem emissam redierint ad seculum vel obierint, spectent ad Monasteria, an ad ipsos Novitias, vel earum haeredes? S. C. respondit spectare ad ipsas novitias, vel ad earum haeredes, deducto tamen victu, et vestitu, quatenus non fuerint Monasterio soluti: *Perusina Episcop.* 2. *April.* 1650. *dub.* 3.

10. Episcopus exponens ex antiquissimo usu in Monasterio Monialium Capucinarum eleemosynas dotales non restitui, vel noluerint professionem emittere, seu intra annum probationis obierint, supplicat pro sua instructione morem majorum sequens aperte significari, an id permittere possit; ex dicto antiquissimo usu? S. C. non posse, etiamsi adsit etiam immemorabilis consuetudo, declaravit: *Eugubina* 26. *Novem.* 1650.

11. Respondit S. C. ad Episcopum pertinere voluntatem Virginum ad Regularem habitum, aut ad professionem etiam in Monasteriis exemptis admittendarum explorare: *Suessionen.* 16. *Sept.* 1662. *dub.* 12.

12. Excusso dubio, an in praescribendo Monasteriis numero Monialium juxta facultates cujuscumque Monasterii sint computandae omnes Moniales existentes in Monasteriis de tempore praefixionis numeri, et donec supersint Moniales, quae impleant praefixum numerum, non possint recipi aliae Moniales cum dote ordinaria, sed cum dote supernumeraria? remittitur ad S. C. Episcop. et Regul. *Urbinaten. Visit. SS. LL.* 10. *Mart.* 1663. *dub.* 14.

„ Quem (Monialium nempe numerum) per se ipsos locorum Ordinarios, etiam in Monasteriis ab eorum cura, et regimine quomodocunque exemptis, cum illorum Superiorum interventu stabiliri, et ordinari, neque supra illum numerum alias recipi posse, etiam de consensu Superiorum suorum, volumus, et mandamus ".

(357) *Vide notam praecedentem.*

(358) Quo statuitur „ Sed neque ante Professionem, excepto victu, et vestitu Novitii, vel Novitiae illius temporis, quo in probatione est, quocumque praetextu a parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus Monasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur; ne hac occasione discedere nequeat, quod totam, vel majorem partem substantiae suae Monasterium possideat; nec facile, si discesserit, id recuperare possit: quin potius praecipit Sancta Synodus sub anathematis poena dantibus, et recipientibus, nec hoc ullo modo fiat; et ut abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quae sua erant. Quod ut recte fiat, Episcopus etiam per Censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat ".

(359) Huic S. Congr. curae est hujusmodi negotiis prospicere.

13. Posita recusatione Monialium B Mariae Virginum Urbis exequutioni Brevis obtenti ab Johanna Francisca de Musottis locus est, pro praestatione Legati Dotis relicti a Francisco Sirtolo, et ad effectum etiam suscipiendi habitum religiosum in alio Monasterio, *dummodo suscipiat habitum in Monasterio Virginum*: Nam dictus testator suis reditibus excipi in Monasterio Virginum Urbis puellam voluit, et Moniales praefatam puellam inopem testatori consanguineam rejecierunt: *Romana Subs. Dot.* 14. *Januar.* 1708. *Confirmat.* 3. *Martii ejusd. anni.*

14. Exequi non potuit pia dispositio Tiburtii Miliani, qui erectionem in Urbe Asculi Monasterii, ubi duodecim Moniales gratuito recipi, relicta consanguineis nominatione, curare praecepit. Idcirco bona illius unita fuerunt Monasterio S. Mariae Virginum ejusdem Civitatis, ut decem Moniales reciperentur. Et hac de causa initam concordiam S. C. confirmavit. Modo vero Consanguinei Testatoris, et Compatroni exorant, num locus sit in eodem Monasterio numeri duodenarii receptioni? S. C. factis prius investimentis esse locum respondit: *Asculana Confir. Concor.* 7. *Julii* 1708.

15. Ex haereditariis reditibus Legati Ivonis Cattoli, qui Monasterii SS. Quatuor Moniales, ad hoc ut Puellas Castri Nemoris reciperent, instituerat haeredes, scut. 50., prout statutum Monasterii praedicti in aliarum puellarum admissionibus disponit, pro supellectili cujuscumque puellae suscipiendae, detrahi debere statuitur: *Romana Subs. Dot.* 27. *April.* 1709. *dub.* 2.

16. Maria Renson recepta fuit ad tirocinium in Monasterio Monialium Veteris Vineti Ordinis Cisterciensis, et inde obtinuit nominationem ab Episcopo, et Principe Leodii, qui ab immemorabili consuetudine jus habet nominandi occasione sui primi adventus ad Gubernium Dioecesis, et Principatus puellam, quae sine dote recipitur; sed deficientibus diebus decem pro complemento anni probationis fuit eadem Maria a Monasterio ejecta. Dissidium factum est hac de causa tam circa ejusdem ejectionis validitatem, quam circa ejus admissionem absque renovatione anni probationis, et absque solutione dotis ad professionem in Monasterio supradicto; S. C. protelavit decisionem, mandavitque, ut exquiratur ab Ordinario an factum fuerit scrutinium, et ad mentem (360): *Leodien. Eject. Novit.* 18. *Martii* 1719. *dub.* 1. *et* 2.

17. Maria Urania Landi de Astancollis relicto haerede proprietario Monasterio S. Mariae Majoris Tuderti voluit, ut in eo puella nobilis, et pauper ejusdem Urbis a filia nominanda susciperetur. Clara filia nulla facta valida nominatione oculos in mortem clausit; et controversia de nominatione fuit instituta. Episcopus refert Claram ante obitum unam ex sex filiabus Marci Antonii Leoni Nobilis Tuderti se nominare declarasse; sed dubiis examinatis, an Legatum Mariae Uraniae deberetur Paullae Leoni, seu jus nominandi ad id Legatum spectaret ad Monasterium S. Mariae Majoris, vel ad ipsum Tuderti Episcopum? Et quatenus debeatur Paullae Leoni, an ista emittere possit professionem in alio Monasterio Civitatis Tuderti, ubi aequalis, vel minor dos exigatur? S. C. respondit, jus nominandi pertinere ad Monasterium; et Monasterium deveniat ad ele-

(360) S. C. scire cupit, an pro admittenda dicta Puella ad professionem factum fuerit scrutinium, et quatenus affirmative censuit esse transmittendum, quatenus factum non fuerit, faciendum ser. ser., et ad eamdem S. C. transmittendum: *Regist. Lit. Lib.* 25. *die* 18. *Martii* 1719.

ctionem Puellae ad formam Testamenti: *Tudertina Monacat.* 17. *Decem.* 1729. *dub.* 1. *et* 2.

18. Abbatibus SSmi Salvatoris, et S. Spiritus, Galli Ordinis Cassinensis puellas a Monasterio Monialium SS. Mariae, et Aureliani, et S. Mariae Theodotae Capitulo admittere curare pro acceptione ad habitum antequam ab Episcopo illarum voluntas exploretur, non licere decernitur: *Papien.* 16. *Martii* 1743. *dub.* 1.

19. Quumque expensum insuper fuisset, an praedicti Abbates easdem puellas in praefatis Monasteriis recipere possint, ad finem habitus assumptionis, et ut in eis morentur in habitu seculari per mensem, vel ad aliud tempus etiam pro probanda illarum vera vocatione, vel pro quacumque alia causa absque licentia Sedis Apostolicae? rescriptum fuit, quoad admissionem causa educationis non posse absque licentia Sedis Apostolicae; quoad reliquos vero casus non posse absque licentia Episcopi: *Ibid. dub.* 2.

20. Laelius Piissimus Monasterio S. Catherinae Civitatis Maceratae nonnulla bona sua legavit cum onere recipiendi tot nobiles quidem, sed pauperes puellas, quot essent scut. mille legata. Repudiavit hoc onerosum Legatum dictum Monasterium, sed recepit Monasterium S. Clarae, hinc ab Exequutore Monialium recipiendarum numerus septem statutus est: Verum diminutis tam sorte, quam reditibus, Moniales istae supplicarunt, minui septenarium illum numerum, et obtinuerunt, addendo S. C. ad mentem (361): *Maceraten.* 27. *Junii* 1744.

21. Archiconfraternitas SSmae Annuntiatae donavit Archiconfraternitati Cathecumenorum domum in Regione Campitelli, ut in ea erecto Monasterio Neophytarum tres puellae a donatrice nominandae reciperentur. Inde auctoritate Apostolica translato Monasterio ad Regionem Montium, in Ecclesia S. Blasii sub titulo SSmae Annuntiatae; Moniales die procedente praemisso scrutinio Margaritam Gubbiesi a dicta Archiconfraternitate nominatam admittere abnuerunt; ob id S. C. consulta, rem ad Card. Praefectum juxta mentem (362) remisit: *Romana Juris Nomin., et Accept. Puellas* 28. *Febr.* 1761. Postmodum frustra concordia proposita Partes iterum S. C. petierunt, et dubio: An Puellae electae ab Archiconfraternitate enunciata ad formam Instrumenti, et Constitutionis debeant a praedictis Monialibus suscipi absque ulteriori scrutinio capitulariter ab ipsis expleri solito in admittendis ceteris puellis ad habitum religiosum? rescriptum fuit esse admittendas quoad receptionem ad habitum tantum: 29. *Aug. ejusd. anni dub.* 1. *Confir.* 30. *Januar.* 1762.

22. Ad alterum quaesitum, an Monasterium, et Moniales supradictae teneatur recipere Puellam Margaritam Gubbiesi? respondit S. C., affirmative, et ad Card. Praefectum juxta mentem (363) *Ibid. dub.* 2. *Confirmat. ibid.*

23. Quamquam admissio Puellarum Clarae et Constantiae Barvich inter Moniales S. Clarae Civitatis Maceratae

(361) Quae fuit, ut Card. Praefectus audito Episcopo statuat numerum Monialium: *Ead. caus.* 27. *Junii* 1744.

(362) Et mens est, ut cum Moniales recipere noluerint ad habitum recipere dictam Margaritam, deberent per easdem subministrari alimenta Margaritae Gubbiesi correspondentia statuti ejusdem Margaritae, et Monasterio citato ad hoc, ut ingredi possit in aliud Monasterium: inhibitione interim facta Archiconfraternitati instanti, ne deveniat ad nominationem tertiae Puellae loco Margaritae Gubbiesi ad ejus vitam: *Ead. caus.* 4. *Decem.* 1762. §. *Quibus*.

(363) *Vide notam praecedentem*.

nuncupatas Piissimas denegetur; quum praeferendae essent filiae, et descendentes Petri Mariae Piissimi quibus extraneas substituit juxta testamenti verba; tamen praedictae, ut instent suis loco, et tempore S. C. edixit: *Maceraten.* 29. *Novem.* 1766.

24. Franciscus Fusconius Monasterium S. Cosimatis Urbis in bonis substituit, ut duas pauperes puellas ad regularem professionem absque ulla dotis solutione reciperet. Pluribus gravata censibus reperta fuit haereditas, et aere etiam gravata alieno. Hinc Moniales istae supplicarunt, ut suspensio oneris recipiendi, admittendique ad habitum duas pauperes puellas demanderetur, donec omnia haereditatis debita dimitterentur, et Monasterium expensarum omnium, quas aere proprio in lites erogavit, redintegrationem fuerit assequutum. Sed ad biennium tantum arbitrio Card. Protectoris S. C. assensa est: *Romana* 29. *Aug.* 1772.

25. Marcus Antonius Freguglia Ferrariae a descendentibus suis scriptis haeredibus dotes pauperibus, honestisque ejusdem Civitatis puellis reliquit distribuendas. Pro cumulo una cum aliis consanguineis deprecata est Elisabeth Freguglia quinto sanguinis gradu a testatore dissita; et responsum tulit, ut suis tempore, et loco supplicaret. Iteravit preces suas pro cumulo, et obtinuit post tamen expletum cumulum aliarum Dotium praecedenter promissarum. Modo ad aetatem Religiosam habitum induendi pervenit, exoptavit proinde dispensationem dotem post annum solvendi. Monasterii divitiis, et Choralium necessitate id suadentibus, S. C. indulsit: *Ferrarien. Subsid. Dot.* 15. *Sept.* 1787. *dub.* 2.

26. Postulavitque quoque, quomodonam providendum sit quoad annuum Livellum, sed aequalem non habuit exitum postulatio: *Ibid. dub.* 3.

Monasterium Regularium *Vide Regularium Monasterium.*

Moniales quoad Abbatissam *Vide Abbatissa.*

§. I.

Moniales quoad Judicem Conservatorem.

Excitata acris fuit lis jurisdictionalis inter Moniales Benedictinas SS. Antonii, et Clarae, et Promotorem Fiscalem Curiae Episcopalis ad instantiam Parochi S. Mariae de Mari, quia Monialium Capellanus non dubitavit ministrare Sacramenta assistere Franciscum Rocca Pistorem, qui atrium muris circumdatum Monasterii incolebat, ac ejusdem cadaver in Ecclesia earum Monialium inferri, quod sepulcro conditum fuit; qua de causa elegerunt dictae Moniales Judicem Conservatorem. At S. C. censuit non fuisse legitime in casu de quo agitur, expletam electionem praedicti judicis: *Barchinonen. Jur. Par.* 21. *Januar.* 1713. *dub.* 4.

Moniales quoad Beneficium Restitutionis in Integrum *Vide Beneficium* §. *II.*

Moniales quoad Professionem *Vide Professio Religiosa.*

§. II.

Moniales quoad Regularium Subjectionem.

1. Non Curatores, seu Protectores Monasterii, et Monialium S. Ragegundae Civitatis Mediolani Ordinis Cassinensis S. Benedicti intervenire valent, et praestare assensum in stipulatione cujuscumque contractus, sive instrumenti faciendi a dictis Monialibus cumulative cum P. Abbate Monasterii S. Simpliciani illarum Superiore; sed ipse P. Abbas, vel ipsius Delegati absque Protectorum licentia privative intervenire stipulationi contractuum, consensumque praestare valent: *Mediolanen.* 2. *Junii* 1736. *dub.* 1.

2. Superioribus Regularibus in spiritualibus, et temporalibus super Monasteriis SS. Catharinae Martyris, et Senensis, necnon SS. Monicae, et Rocchi, et signanter in procuranda recta administratione bonorum, et redituum Monialium dictorum Monasteriorum sibi subjectorum jurisdictionem competere non denegatur; ac propterea in casibus particularibus consuetudinem minime servandam esse, pariter additur: *Ferrarien. Jurisd.* 28. *Septem.* 1754. *dub.* 1.

3. Vicarius praefatorum Monasteriorum instituti per Provincialem Lombardiae, et respective per Vicarium Generalem Congregationis S. Sabinae, et his impeditis, seu absentibus, eorumdem Monasteriorum Confessarios, intervenire posse quibuscumque contractibus eorumdem Monasteriorum Monialium nomine ineundis, haesitatum minime fuit: *Ibid. dub.* 2.

4. Eosdemque Vicarios, et his, vel impeditis, vel absentibus, Confessarios redditioni rationum, seu compntorum recognitioni de trimestre in trimestre faciendae assistere posse, et debere, firmatum est: *Ibid. dub.* 21.

5. Provincialem utriusquae Lombardiae, cui S. Catharinae Martyris, et S Catharinae Senensis Monasteria subjecta sunt, et P. Vicarium Generalem S. Sabinae, cui alia duo, nempe S. Rocchi, et S. Monicae, quae Ferrariae extant Monasteria subjecta sunt, posse, et debere visitare dicta Monasteria circa administrationem bonorum, et redituum, et sic pariter revidere Libros accepti, et expensi, ac rationum redditionem a Ministris Syndicis, aliisque eorumdem Monasteriorum Officialibus exigere quoque posse sancitum est: *Ibid. dub* 4.

6. Et Card. Archiepiscopus inconsulto Superiore Regulari, exigere, et recipere rationum redditionem a dictis Ministris, et Officialibus nequit: *Ibid. dub.* 5.

7. Electionem cujuscumque novi Ministri, et Syndici in casu obitus, dimissionis officii, vel amotionis ad Priorissam, et Moniales Ferrarienses Superioribus Regularibus subjectas, cum interventu Superioris Regularis spectare; ad Archiepiscopum vero expeditionem literarum pateutium juxta solitum pertinere obfirmatum, decisumque fuit: *Ibid. dub.* 6.

8. Priorissam, et Moniales Monasteriorum Ferrariae novo Ministro, sive Syndico in mandato procurae facultates sibi benevisas tribuere, ac etiam alios Procuratores ad certa negotia constituere posse firmatur, sed cum interventu tamen Superioris Regularis: *Ibid. dub.* 10.

9. Quaecumque instrumenta stipulari debent coram Priorissa, et Monialibus capitulariter congregatis cum dicti Superioris interventu: *Ibid. dub.* 11.

10. In quibuslibet demum Instrumentis, et Scripturis ad dictam Priorissam, et Moniales pertinentibus, quibus interveniunt Superior Regularis, et Syndicus; non Syndicus, sed Superior ipse Regularis prius praenominari, et subscribere debet: *Ibid. dub.* 12.

§. III.

Moniales quoad Renunciationem, et Ultimam voluntatem.

1. S. C. negative respondit ad petitionem cujusdam Monialis S. Clarae, quae post demandatam in suo testamento, quod in seculo condiderat Capellaniae fundationem post suum obitum erigendae, et ad quam suos vocaverat consanguineos, postulabat facultatem de iisdem bonis disponendi in favorem sui Monasterii, sed in ea Causa, Oratrix ad mutationem dispositionis procedebat non tam ex amore erga suum Monasterium, quam ex odio

concepto adversus consanguineos: *Toletana* 7. *Julii* 1668.

2. Concessit S. C. cuidam Moniali, ut de certa qnantitate disponeret, oujus dispositionem sibi reservaverat in testamento, quod fecerat ante Professionem: *Limana Facult. Nomin.* 27. *Junii* 1699.

3. Renunciationes faciendae a puellis Novitiis in Monasterio S. Catharinae Ordinis S. Benedicti terrae S. Victoriae quod ex voto Rotae jure delegato Archiepiscopus potest visitare quoad ea, quae attinent ad conservationem, et restitutionem clausurae, faciendae sunt cum licentia Archiepiscopi Firmani, non antem Abbatis Farfensis: (364) *Romana seu nullius Farfen. Jurisd.* 23. *Julii* 1707.

4. Moniali Mariae Theresiae Lopez Majo Professae in Monasterio Commendatricium Calatravae Ordinis S. Benedicti Civitatis Matriti impertita fuit facultas mutandi suam dispositionem factam, dum erat in tirocinio. Nam instituerat tres Capellanias, ac jus nominandi reservaverat sibi, nonnullis consanguineis, et postea P. Rectori Collegii Societatis Jesu, modo optat jus nominandi deferre ad dicti Monasterii Abbatissam. Qua de causa S. C. addidit decreto verba *praevia renunciatione facienda per P. Praepositum Generalem* : *Tolentana* 7. *Maii* 1718.

5. Margarita Victoria Pnrarelli ingressa Monasterium Monialium Ordinis Praedicatorum S. Catharinae a Senis Civitatis Camerini, et inter Novitias admissa fuit. Ante ultimi bimestris tirocinii lapsum inter Urbanum patrem, et filiam Margaritam excitata quaestio fuit super reservatione Livelli. Post dictos vero duos menses Urbanus autumavit factum fuisse locum tacitae renunciationi idcirco ad examen posito dubio: an illa esset admittenda ad renunciandum? S. C. respondit, affirmative: *Camerinen. Renun.* 2. *Aug.* 1721.

§. IV.

Moniales quoad Sacramenti Eucharistiae Sumptionem.

Praxis invaluit in Monasteriis Monialium Civitatis Januae tam subjectarum Ordinario, quam regularibus, ut nulla Monialis Sacramentum Eucharistiae sumere valeat extra dies, quibus juxta Constitutiones Moniales omnes Corpus Christi sumunt, nisi accedat consensus Capituli Monasterii proindeque petenti frequentiorem coelestem Panem clausa est via. S. C. huic errori occurrit decreto, nempe sacram Eucharistiam recipere de licentia Confessarii Ordinarii, et non Directorum, certiore facto prius Praelato Ordinario Moniales debere, quae sumere volunt praeter dies statutos a Constitutionibus, vel a consuetudine Monasterii, ut in illis omnes Moniales cibum celestem sumant: *Januen.* 14. *April.* 1725. *dub.* 1.

§. V.

Moniales quoad Translationem.

1. In summitate Montis Villae de Alguayre jacet insigne Monasterium Monialium B. M. Religioni Hierosolymitanae subjectum. Causa repentinae nonnullarum aedium partis depressionis, ruinam totum Monasterium minatur.

(364) ,, Quia agebatur quidem de Monasterio exempto, et subjecto Card. Abbati Farnesi, qui habet qualitatem vere nullius; tamen quia tale Monasterium erat in Dioecesi Firmana, et in illud tantum exemptionem simplicem habebat dictus Abbas, ut praeventive fuit declaratum a Rota *in Firmana Jurisd.* 10. *Maii* 1700. §. 17, *et seq.*, *et* 15. *April.* 1701. *num.* 5. coram D. Molines; ideo non sufficit, quod habeat quis jurisdictionem Episcopalem, nisi habeat eam in Territorio, in quo Monasterium extat " Card Petra: *Comment. ad Const. I. Clem. IV. Sect.* 11. *num.* 41. *tom.* 3. *pag.* 210.

Sede Episcopali vacante Fr. Felicianus Sayol Ordinis dicti Magni Prioris Cathaluniae Locumtenens easdem Moniales absque ulla Ordinarii licentia, aut magni Magistri ad Civitatem Barchinonis transtulit in domibus Prioralibus, donec quassatum Monasterium repararetur. Obloquentibus Capitulo, et Civitate Ilerdae S. C. sancivit, translationem fuisse nullam, et scribi Nuntio Apostolico pro deputatione Episcopi viciniorie, qui conficiat processum juxta instructionem (365), et interim Moniales collocentur in uno, vel pluribus Monasteriis Barchinonis, Episcopo benevisis, arbitrio S. C. et quoad censuras in quas incurrerunt, extrahentes consulant conscientiis suis: *Ilerden. Trans. Monial.* 20. *Aug.* 1701. *confir.* 3. *Octob.* 1705. *dub.* 1.

2. Easdemque Moniales restituendas esse ad antiquum Monasterium, postquam fuerit reparatum, et Ordinarios Ilerdae incumbat sollicite ejusdem reparatio cum praefixione congrui termini, necnon scribatur Episcopo Barchinonis, ut interim inhibeat, ne aliqua admittatur ad habitum, seu professionem in urbe Barchinonis: *Ibid. d.* 2. Cumque ob temporum calamitates aedes B. M. V. *del Merli* refici nequivissent, Moniales exorarunt, ut ad Urbem Ilerdae ab Episcopo reciperentur. Moniales exauditae fuerunt. Verum Episcopo Ilerdae probante, nec antiquum Monasterium reparari posse et consilium a se alias datum de reducendis ad Clausuram aedibus *del Merli* executionem non pati, et Moniales instare pro permanentia in Urbe Barchinonae, et pro facultato novas admittendi ad habitum. Quomodo sit providendum? quaesito, responsum est, ad Episcopum Barbastrensem pro informatione cum instructione (366): 22. *Junii* 1720. Reproposita causa, et omnibus memoratae Instructionis capitibus, Episcopo satisfaciente, censuit S. C. scribendum Episcopis Barchinonis, et Ilerdae juxta instructionem, et interim pro facultate admittendi ad professionem quatuor Novitias jam receptas, praevia tamen declaratione a dictis Novitiis emittenda parendi mandatis S. C.

(365) Nuntio igitur Apostolico in Regno Hispaniarum degenti per literas successive datas injunctum fuit, ut aliquem deputaret ex Episcopis vicinioribus, qui de statu Monasterii tam circa necessitatem, facilitatemque receptationis, quam circa assertam aeris intemperiem, et aquae carentiam diligenter inquireret; et deputato ad id etiam de Partium consensu Episcops Barbastrensi, ipse duplicis generis peritos elegit, alios nimirum in Arte medica, qui super aeris qualitate judicium suum interponerent, alios vero Fabros Murarios, et Architectos, qui an Monasterium esset habitabile, an reparatione indigeret, et demum an comode, et quo sumptu restaurari posset, distincte referrent". *Ead. caus* 3. *Octob.* 1705.

(366) Et Instructio fuit redacta ad capita, quae sequuntur. 1.° Ut informaret, an moniales modo Barchinone degentes commodam habeant habitationem, et decentem Ecclesiam, et an utraque saltem sit resptabilis ad formam veri Monasterii, et Ecclesiae. 2.° An practicabilis sit modus alias propositus ab Episcopo Illerdensi transferendi Moniales ad Ædes *del Merli*. 3.° An, et cum qua impensa antiquum Monasterium valeat restaurari, et an restaurationi Regii obstent Ministri. 4.° Quot sint de praesenti Moniales, et an aliquae post S. C. prohibitionem fuerint admissae ad professionem, et an major, vel minor pars sit illa, quae exoptat permanentiam in Civitate Barchinonensi. 5.° An in hypotesi, in qua monialibus permitteretur permanentia in Civitate Barchinonensi, posset recte adimpleri administratio bonorum ad Monasterium pertinentium, ed in Dioecesi Illardensi existentium. 6.° Demum, et ultimo, an magis expediat pro bono Monasterii, et Instituti Regularis, quod Moniales permaneant in Civitate Barchinonensi, vel quod transferantur ad aedes *del Merli*, seu potius quod antiquum Monasterium restauretur: *Ibid. sub die* 2. *Maii* 1720. §. *Putabatur*.

quoad translationem: 2. *Maii* 1722.

§. I.

Mons Frumentarius

1. S. C. scripsit Episcopo, quod Pii Montis Frumentarii Officiales praeter mutuatam frumenti quantitatem nihil ulterius repetere possunt, nisi parvum aliquid, quod Administratorum stipendiis, ceterisque ipsius Montis sumptibus juxta sacri Lateranensis Concilii Decreta necessarium sit: *Sancti Angeli Lombardorum, seu Biscaciarum* 1. *Sept.* 1663.

2. In disceptationem fuerant antea vocata haec dubia quoad Montes Frumentarios Dioecesis Montis Falisci videlicet, an exactio dimidii starii pro quolibet rubro frumenti sit excessiva? et quatenus affirmative, an et ad quam quantitatem sit reducenda? et resoluta haud sunt; sed sub *die* 19. *Julii* 1698. demandatum, ut firmetur status Montis coram Card. Francisco Barberino auditis interesse habentibus. Hodie vero disquiritur an sit standum, vel recedendum a decisis circa exactionem usurarum pro Monte Frumentario ad formam Bullae Leonis X. Pont. Max. (367)?

3. An salmae tercentum, et ultra tritici existentis in Monte Frumentario Valentani proveniant ex usuris? et quatenus affirmative, quid circa illud statuendum? S. C. respondit ut concordetur factum coram Card. Barberino: *Montis Falisci Montis Frumen.* 6. *Octob.* 1703. *dub.* 1. *et* 2. Deinde ad 1. rescripsit *in decisis*, ad 2. pro erectione novi Montis Frumentarii in salmis 300. circiter sub administratione Card. Episcopi (368): 1. *Martii* 1704.

4. Card. Johannes Baptista de Luca ducatos mille reliquit erogari in emptionem frumenti distribuendi in mutuum gratuitum Agricolis pro semine.

(367) Quae incipit *Inter multiplices* 4. *Maii* 1515. *Bull Rom. Cherubimi Const.* 11, cujus vigore Sum. Pontifex in Concilio generali Lateranensi V. definivit, licitum esse aliquid supra sortem mutuatam exigere a Montibus Pietatis, ad mutuandam pecuniam egenis institutis, hac tamen lege „ Sacro approbante Concilio declaramus, et definimus, Montes Pietatis antedictos per Respubblicas institutos, et auctoritate Sedis Apostolicae hactenus probatos, et confirmatos, in quibus pro eorum impensis, et indemnitate, aliquid moderatum ad solas ministrorum impensas, et aliarum rerum ad illorum conservationem, ut praeferetur pertinentiam, pro eorum indemnitate dumtaxat ultra sortem, absque lucro eorundem montium, recipitur, neque speciem mali praeferre, nec peccandi incentivum praestare, neque ullo pacto improbari, quinimo meritorium esse, ac laudari, et probari debere tale mutuum, et minime usurarium putari, licereque illorum pietatem, et misericordiam populis praedicare, etiam cum Indulgentiis a Sancta Sede Apostolica eam ob causam concessis. Ac deinceps alios etiam similes Montes cum Apostolicae Sedis, approbatione exigi posse. Multo tamen perfectius, multoque sanctius fore, si omnino tales Montes gratuiti constituerentur, hoc est, si illos erigentes, aliquos census assignarent, quibus si non omni, saltem vel media ex parte hujusmodi Montium Ministrorum solverentur impensae, ut ad leviorem aeris solvandi portionem, medio hoc, pauperes gravari contingat, ad quos cum hujusmodi census assignatione, pro impensarum supportatione erigendos, Christifideles majoribus Indulgentiis invitandos esse, decernimus ".

(368) „ Ex qua resolutione percipitur, quod S.Congr. sequuta est opinionem Comitulî *respons. moral lib.* 3. *quaest.* 35, ubi tenet, quod ex frumento montis accreto ab usuris, possit exigi novus mons in beneficium pauperum, ubi non constat, et incertum est cui sit facienda restitutio prout erat in casu: nam tunc cum intret regula de restitutione incertorum, ut in terminis usurarum montium docet Bonac. *de contract disput.* 3. *quaest.* 3. *punct.* 12. *num.* 7. pauperibus distribuendum erat, *ut dixi supra ad form.* 18. §. *Et receptas restituerit.* " Monacell. *Formul. Legal. Pract. For. Eccl. Part.* 111. *tit. for.* 25. *num.* 9. *seq.*

De hac partitione Episcopus decreta edidit; hinc et ad truinam posito, an et in qua parte decretum Episcopi super Monte Frumentario sit exequendum? rescripsit S. C. servandam esse Bullam Leonis X. Pont. Max. (369): *Venusina Leg.* 16. *Novem.* 1704. *dub.* 5.

5. Sodales Societatis Mortis Lanciani absque Archiepiscopi licentia Montem frumentarium erigere, et de illo ad libitum disponere nequeunt. *Lancianen. Confrat.* 20. *Sept.* 1710. *dub.* 8.

6. Ne caritas annonae ex incultis agris originem duceret, neve ii, quibus res domi esset angusta, fame perirent, Sodalitium SSmi Sacramenti in Ecclesia Collegiata S. Michaelis Archangeli existens statuit, horreum aedemque cerealem certis legibus constituere. Horreum absque pensione et rubra frumenti tria dedit Sodalitium; pro ceteris suam contribuere partem. Placuit ei vero e numero dispensatorum frumenti excludere, qui nil frumenti contulissent. Triginta septem familiae contulerunt, et his omnibus jus coeundi, suffragia ferendi, munera exercendi datum est. Leges probavit Card. Barberinus Abbatiae Farfensis Commendatarius Abbas, et inter has leges reperitur, etiam adjectum, ut Prior praefatae Congregationis possit, debeatque si legitime impeditus non fuerit, in numerum Congregationemve intervenire. Quum vero deliberandum esset, an certa frumenti quantitas praestanda esset, ut turris aedificari posset in Ecclesia S. Michaelis, quaestio facta fuit de numerariis, qui suffragium ferre debeant. Congruo hinc prolato dubio resolutum primum fuit, quod Prior Societatis SSmi Sacramenti advocari, et intervenire debeat in Congregationes omnes interesse Montis Frumentarii a Societate ipsa erecti respicientes: *Nullius seu Farfen. Mont. Frum.* 19. *Sept.* 1744. *d.* 1.

7. Declaratum deinde est ut quolibet anno eligendus sit Cancellarius praefati Montis, salva tamen facultate eumdem confirmandi; et quod ad tale officium exercendum arbitrio Numerariorum, et per secreta suffragia eligendum sit alter ex dictae Congregationis Confratribus: *Ibid. dub.* 2.

8. Statutum vero fuit ut in locum Familiarum extinctarum, quae inter Numerantes ejusdem Montis adscriptae reperiebantur, subrogari minime totidem ex Congregationis praedictae Confratribus: *Ibid. dub.* 3.

9. Necnon Constitutiones ab initio peractas pro bono regimine dicti Montis recte factas fuisse, itaut observandae quoque sint, decisum fuit: *Ibid. d.* 4.

10. Quaesiti demum definitio, in quas poenas earumdem Constitutionum transgressores inciderint? remissa vero fuit ad Card. Ordinarium juxta Constitutiones: *Ibid. dub.* 5.

11. Paullus Parca terae Jovii instituta haerede Archiconfraternitate XII. Apostolorum Urbis jussit, ut ex suis reditibus empto frumento Mons Frumentarius in sua patria erigeretur, voluitque etiam, ut in illius incrementum haeres rubrum unum quotannis emeret. A Duce Mattei Feudi Jovii Dominus obtenta fuit a Summo Pontifice facultas, ut summa, quae debebatur Monti, quaeque supererat ultra 28. rubrorum sortem, erogaretur pro nova construenda Parochiali Ecclesia, quae erat angusta nimis, et fatiscebat; ex hoc dissidium ortum est, an rubrum illud ab haerede singulis annis post erectionem emptum dici debeat sors? id firmat haeres, negat Dux Jovii. Verum S. C. utrumque concordans resolvit, sortem seu Capitale Montis Frumentarii Parca consistere debere in rubris 28. emp-

(369) *Vide not.* 367. *pag.* 452.

tis in ejus erectione, et quo vero ad frumentum ab haerede datum, et mutuatum non esse in sorte computandum usque ad tempus obtentae gratiae: *Amerina* 28. *Januar*. 1747:

12. Card. Tanarius Montem Urbini Frumentarium instituit, anxitque Clem. XI. Pont. Max., et jussit, ut ea comparati frumenti quantitas nunqnam decresceret, neque ex naturali restitutionis incremento cresceret; sed id Annonae beneficio esset addendum. Frumentum paulatim lolio, avena, paleis, ac zizania magno, et colonorum, et boni publici detrimento intermixtum repertum est; ideoque Praeses decrevit, ut Administrator nonnisi cribratum a debitoribus reciperet, licet immundum illi tradidissent, ita tamen ut deinceps nonnisi expurgatum mutuo daretur, et tale etiam mutuatarii redderent. Archiepiscopus vero in Visitatione decrevit, ut lucrum pauperum mutuatariorum injuria a Monte ipso perceptum peritorum judicio taxandum iisdem eorumve haeredibus restitueretur. Quid ageret incertus administrator, duobus his inter se pugnantibus decretis, oraculum audiri resolvit S. C. quae dixit ad mentem: *Urbinaten*. 2. *Decem*. 1752. *dub*. 1. *et* 2.

§. II.

Mons Pietatis.

1. Approbandum esse montem pietatis S. C. deliberarit hisce mutationibus. Primo ubi dicitur solvendas esse pensiones pecuniarum, ut solvantur ad rationem trium pro quolibet centenario pro conservatione Ministrorum dicti loci. Secundo in dispositione ubi dicitur, quod qui pignora post mensem recuperare nollent, omnes fructus mensis inchoacti solvere teneantur, etiamsi duo, vel tres tantum dies effluxerint, ita aptetur, ut qui post mensem recuperant, fructus pro rata temporis solvere teneantur. Tertio, ubi decernitur, ut oppignorantes res quae usu consumuntur, seu Menses tantum habeant ad eas recuperandas, aptetur, ut habeant spatium unius anni. Quarto, ubi cavetur, ut qui pignus rei subhastatae dederit, illud intra octo dies recuperet, alioquin ad montem pertineat, possitque vendi, absque eo quod pecunia praetium debitum excedens restituatur; ita immutanda esse, ut pignus vendi possit, retenta quantitate monti debita, reliquum Domino pignoris restituatur. Quinto, ubi dicitur, ut eo die, quo Montis pignora basta posita vendantur nullus alius bona mobilia vendere possit, sublato verbo vendere, reponatur sub hasta vendere: *Avenionen*. 26. *Maii* 1612.

2. S. C. censuit Episcopum posse pro bono regimine Montis Pietatis Decreta ipsius confirmare reformare, et augere non tam in Visitatione, quam extra, et sibi reservare facultatem hujusmodi Decreta reformandi, moderandi, et augendi, prout sibi videbitur, et placuerit: *Ravennaten. Montis Piet*. 2. *Decem*. 1617.

3. S. C permisit interesse ad tria pro quolibet centenario, dummodo non excedant expensas neccessarias dicti Montis erigendi. In reliquis servet decretum alias factum: *Tridentina* 17. *Aug*. 1626.

4. Censuit gratiam esse concedendam ad rationem trium pro quolibet centenario, si hujusmodi quantitas sit necessaria pro Ministrorum salario, et aliis expensis subenndis, nisi aliter SSmo D. N. placuerit: *Theatina* 5. *Junii* 1627.

5. Existimavit S. C. Episcopo curae esse debere, ne fenus, quod praeter sortem recipietur, rationem pro Ministrorum salario, pignorum custodia ceterisque Montis expensis subeundis vere necessariam, seu ex privilegio Sedis Apostolicae in erectione ipsius Mon-

tis concesso forsan permissam ullo modo excedat, super quo privilegio, quatenus adsit S. C. edocere debere: *Eugubina* 12. *Novem*. 1633. *dub*. 6.

6. Archiepiscopo Neapolitano S. C. scripsit loca pia, et sacras aedes, quae deposita retinent, dum mutuant indigentibus pecunias, accepto pignore, non posse quidquam a mutuariis, nisi ex Sedis Apostolicae dispensatione, accipere: *Neapolitana* 7. *Feb*. 1637. *dub*. 2.

7. Episcopus commonere debet Ministros Montis Pietatis Rodigii existentis non posse absque usurariae pravitatis latae nota pro pecuniis depositatis, seu pignoribus praeter sortem aliquid sine sedis Apostolicae dispensatione solvere, aut percipere, et ideo eos in publicum peccatum incidisse: *Adrien*. 14. *Martii* 1637. *dub*. 4.

8. Constituitur, non posse permitti ultra tria pro centenario, et nisi cum clausula, si dicta summa sit necessaria pro Ministrorum Salario, et aliis expensis Montis subeundis: *Mutinen. de Finali* 22. *Aug*. 1637.

9. S. C. quoad praefiniendam quantitatem foenoris, et habendam rationem de impensis Ministrorum, et Montis respondit de directo obstare Bullam Leonis X. Pont. Max. in Concilio Lateranensi (370), a qua recedendum non videtur: *Luceorien. Mont. Piet*. 27. *Maii* 1645.

10. Ordines emanati inspecta Praesidentium negligentia a Vicario Generali Fori Cornelii super observantia Capitulorum 19. 24. 25. et 28. (371) Sacri Montis Pietatis terrae Lugi sunt servandi quoad eleemosynas faciendas ex usuris; et in reliquis dilata: *Imolen*. 20. *Decem*. 1704. *dub*. 1.

11. Praeceptumque poenale evulgatum contra Praesidentem assistentem pro convocatione Congregationis ejusdem Montis ad effectum recognoscendi, et moderandi distributionem eleemosynarum est exequendum: *Ibid. dub*. 2.

12. Quum vero nonnulla quoad eleemosynas ex residuali pretio pignorum et ex fructibus bonorum ipsius Montis faciendas, ac quoad rationem factoris ruralis toti Montis Congregationi reddendam indecisa remansissent; hinc ad dubia, an ordines dati a praedicto Vicario Generali, et praeceptum ab eo transmissum Praesidenti assistenti Montis Pietatis sint servandi, et respective servandi etiam quoad eleemosynas faciendas ex pretio residuali pignorum, et ex fructibus bonorum dicti Montis.

13. An dicti Ordines sint servandi quoad Congregationem convocandam quoties opus fuerit, et quoad redditionem rationis faciendam a Factore rurali? Ad 1. non esse erogandum in eleemosynam pretium residuale pignorum; sed remanere debere in creditum Dominorum, sicuti etiam fructus bonorum, qui debeant investiri, respondit; et ad 2. affirmative: *Imolen. Praecept*. 28. *Martii* 1705. *dub*. 1, et 2.

14. Honuphrius Petrus Blasius dona-

(370) *Vide not*. 367. *pag*. 452.

Mons Pauperum, *Mons Pietatis*.

(371) Per easdem Constitutiones inter cetera *in cap*. 19. 20, *et* 28. disponitur, quod quidquid titulo usurae pro Pignorum custodia eidem monti tradi solet, et quidquid ex praetio ipsorum Pignorum venditorum intra certum tempus a Dominis non exactum superest, detractis Ministrorum salariis, aliisque necessariis expensis pro eleemosyna pauperibus distribuatur, quodque hujusmodi distributio in die Mercurii majoris hebdomadae, et in pervigilio SSmae Nativitatis Domini Nostri fieri debeat juxta modum, et formam, quae a praedicta Congregatione magis proficua judicabitur, sicuti etiam *in cap*. 24. praescribitur, ut ubicumque opus fuerit, Congregatio in aedibus montis convocetur, et *in cap*. 25. ut rationes Factoris ruralis in eadem Congregatione revideantur, et approbentur": *Ibid. sub die* 20. *Decem*. 1704.

vit omnia sua bona Societati SSmi Sacramenti oppidi Stronconi, ut in eodem loco Mons Pecuniarius in favorem pauperum erigeretur. Haec erectio peracta fuit. Episcopus pro recto ejusdem gubernio statutis conditis, ac in omnibus praeservata S. C. fuit auctoritas; hinc expositum fuit, an Montis pecuniarii erectio sustineatur?

15. An destinatio sortis tam pro doto, quam pro mercede Ministrorum utriusque Montis aliisque necessariis expensis sustineatur?

16. An, et quae Statuta sint approbanda, et quomodo? S. C. respondit in omnibus juxta votum Card. Pici (372): *Narnien. Erect. Montis* 26. *Januar*. 1715. *dub*. 1. 2, *et* 3.

17. Ad sublevandas pauperum indigentias, quibus Dioecesis scatet, Administri Sacri Montis Pietatis supplicarunt pro facultate accipiendi summam duplarum 6000. ad rationem interusurii trium pro centenario, et exigendi a Pignorantibus ad rationem quinque, cujusmodi Indultum relatum fuit a S. C. anno 1692. in Scut. 3000. jam restitutis. S. C. annuit pro Scut. 3000. ad formam prioris Indulti, veris existentibus narratis, praesertim quoad restituta Scut. 3000. alias accepta. Modo instaurant preces pro ampliatione gratiae in summa duplarum 6000, et S. C. esse annuendum pro Scut. 6000. tantum: *Casalen. Montis Pietat*. 7. *Julii* 1708. At hae facultates non fuerunt sufficientes, ut Pauperum indigentis occurreretur, hinc exorant pro licentia accipiendi duplas decem mille ad rationem trium pro centenario, et quinque exigendi a Pignorantibus; S. C annuit pro aliis Scutis 6000. cum iisdem cautellis, et conditionibus appositis in praecedentibus concessionibus, et ad mentem (373): 12. *Martii* 1718.

18. Pro bono Montis Pietatis Bononiensis regimine conditum jam reperitur statutum, cujus vigore uno eodemque tempore inter duodecim Praesidentes, seu Administratores admitti non possunt duo ejusdem Familiae, atque cognominis; et a Ministeriis subalternis exclusi sunt debitores prefati Montis. Anno demum 1702. additum fuit, ut nimirum a praesidentia remanerent exclusi Consanguinei, et Affines debitorum in infinitum. Inde occasione exclusionis a Praesidentia Marchionis Jo. Paulli de Pepulis, quia Marchio de Albergatis, qui est Montis debitor, filiam suam habet in uxorem, disputatum fuit illud Statutum, an esset reformandum, seu observandum? S. C. observandum est juxta modum *Bononien*. 1. *Sept*. 1725.

19. Pietatis Montem Camerini erexit Franciscus Scacchi, proque illius fundo valorem 2500. scut. assignavit. Legem fecit, ne pauperes illum solverent pro pignorum interesse. Illius voluntatis Exequutores exposuerunt duos adesse Camerini Montes congrua sorte provisos, qui tamen ex quolibet pignore pro Ministrorum stipendio detrabere solent obulos duos in singula scuta; ac proinde proponebat satius fore,

(372) „ Proindeque tam dicti Montis erectionem, quam dotis assignationem censuit sustineri, ac praeinserta statuta per dictum Card. Picum subinde revisa, et reformata benigne approbavit, et respective confirmavit. " *Lib*. 65. *Decret*. *fol*. 31.

(373) „ Proindeque inspecta relatione Episcopi Casalen. eisdem benigne commisit, ut veris ec. facultatem supradictam recipiendi alia scuta sexmille ad rationem interusurii scutorum trium pro quolibet centenario, et anno, et exigendi a pignorantibus ad rationem quinque pro suo arbitrio etc. Oratoribus gratis impertiatur. Ita tamen, ut eadem summa recipienda intra sexennium a die receptionis decurrendum restituatur " : *Lib*. *Decret*. 68. *fol*. 86.

si dicta scuta 2500. investirentur, sub lege, quod annuus eorum fructus assignaretur pro Ministrorum erectorum Montium stipendio, sed necessaria commutatio voluntatis erat. S. C. non dubitavit respondere, consulendum esse SSmum pro petita applicatione Montibus jam erectis, ita tamen, ut exemptio a solutione duorum obulorum pro quolibet scuto tantum pro pignoribus non excedentibus scuta 10. *Camerinen. et Fabrianen. Commut. Volunt.* 24. *Sept.* 1735. *dub.* 1.

20. Marchio Julius Gonzaga Montem Pietatis Mantuae substituit haeredibus, ut illius Administratores haereditatis fructus erogarent in honestis Deo, seculoque nubendis puellis, in celebratione Missarum, aedificandis Ecclesiis et Monasteriis, et in aliis peragendis piis operibus. Facto substitutioni loco, Praesides Montis exposuerunt, eumdem incuria, et mala Antecessorum administratione esse aere alieno gravatum illiusque manutentioni aliter provideri non posse, quam si medietas delatae haereditatis in aeris alieni extinctionem erogetur; idcirco aucupati sunt facultatem id peragendi. S. C. consulendum esse SSmum pro hac voluntatis commutatione juxta votum Card. Relatoris (374): *Mantuana* 12. *Maii* 1730.

21. Denegata a S. C. applicatione pro Fabrica novae Cathedralis bonorum, et multiplici Canonici Ulissis, qui novum montem Pietatis Maceratae erigi mandaverat, spectata indigentia, qua pauperes Civitatis praedictae praemuntur, obtinendi Montem Pietatis ad necessitatibus occurendum, quod ab altero Monte tenuissimae dotis, sperare pauperes non valent; S. C. mandavit novi Montis Pietatis erectionem: *Maceraten. Applicat.* 20. *Decem.* 1760.

22. In Civitate Arimini Sacer adest Mons Pietatis, cui duodecim virorum a Communitate selectorum praeest Congregatio. Hujus Moderatores Rectorem confirmabant ad libitum, unde non modica loco Pio evenere damna. S. C. Card. de Via tunc Episcopo mandavit, ut sub poena nullitatis Rectoris confirmationem ultra triennium interdiceret. Praetendit nunc Congregatio sibi benemerentem licere confirmare Rectorem, neque ei obstare debere Decretum Card. de Via. Sed hoc obstare decretum S. C. censuit, neque propterea ad Confirmationem Rectoris post triennium procedere decemviralem Congregationem posse: *Ariminen. Montis Piet. Sup. Confir. Rect.* 20. *Aug.* 1768.

23. Ad ultimam inopiam devenit Mons Pietatis Consolini Perusiae Civitatis, itaut indultum temporarium obtentum fuit Apostolicum exigendi scut. tria pro quolibet centenario, sed indulto expirato, et ejusdem prorogatio perpetua fuit quaesita, et S. C. rescripsit Dilata, et praevia firmatione status, ac re-

(374) In quo ita concludit „ Haec sunt quae rectissimo EE. VV. judicio expendenda credidi, dum determinationem illam, an sit commutanda testatoris voluntas, hujus Sacrae Congregationis declarationi relinquo. Hoc solum addito, quod quatenus putent EE. VV. locum esse voluntatis commutationi quoad petitam facultatem alienandi medietatem haereditatis supradictae ad effectum erogandi pecunias retrahendas in satisfactionem creditorum montis, id primo fiat cum pecuniis exigendis a debitoribus haereditatis cum pretio retrahendo ex argentis, et mobilibus omnibus, ac solum pro eo, quod deficit ad constituendam medietatem haereditatis, alienentur stabilia, seu credita fructifera; secundo, quod Pecuniae erogentur in satisfactionem creditorum montis ad formam Imperialis Rescripti, hoc est illorum creditorum, qui sunt pauperes, et indigentes cum cessione jurium in favorem dictae haereditatis; ac tertio, quod ex pecuniis, et creditis per montem exigendis primo loco reintegrari debeat haereditas praedicta, ut innuit quoque Ordinarius " *sub. die* 12. *Maii* 1736. §. *Rogatus.*

dituum Montis, Episcopus cogat Ministros ad redditionem rationis, non retardata interim per modum provisionis exactione ad rationem scut. trium pro centenario et ad D. Secret. juxta mentem (375): *Perusina Montis Piet.* 20. *April.* 1771. Deinde annuit pro indulto ad decennium facto verbo cum SSmo, et Episcopus incumbat investimento faciendo: 11. *Januar.* 1772. Decennio transacto ex usuris oppignorantium aucta non fuit sors usque ad summam, quam Mons in actu erectionis habebat, inde alia prorogatio postulata est, et S. C. concessit ad aliud decennium, et ut scribatur Episcopo quod anno quolibet investiatur summa, quae annuatim superuerit, necnon referat de annuo reditu alterius Montis Pietatis: 14. *Decem.* 1782. Denique eisdem semper stantibus causis ejusdem Montis Rectoribus prorogatur indultum, usque dum redintegrata fuerit primaeva dos Montis in summa scut. 14000., et Episcopus invigilet pro omnimoda exequutione qua sequuta S. C. certiorem faciat: 11. *Maii* 1793.

24. Pro meliori Beneventani Montis regimine Card. Archiepiscopus charitate motus pauperum ergo regulas edidit viginti duobus capitibus comprehensas. Has modo cupit, Apostolica auctoritate firmari; et huic S. C. adprobandis, et disquirendis regulis delegatis, resolutio non exiit, nisi quoad usuras ad rationem quatuor pro centenario, et fuit negativa, in reliquis particulariter videri: *Beneventana* 8. *April.* 1786.

Mozzetta.

1. Quaestione praeter alias, quoad usum Mozzettae Protopapae, seu Primi Presbyteri oppidi S. Christinae facta, S. C. voluit, ut coadjuventur probationes, praefixo termino sex mensium, et interim in dicto usu nulla ei molestia exhibeatur: *die* 17. *Novem.* 1725. Deinde non competere eidem usum Mozzettae decidit: *Oppiden.* 23. *Sept.* 1747. *dub.* 1.

2. Dignitatibus Collegiatae Ecclesiae terrae Galatonae B. M. V. in Coelum Assumptae dicatae violaceas deferre Mozzettas, neque Portionariis subobscuras non licere decernitur. Asserebatur enim sine Indulto detulisse illos, qui tuebantur immemorabilem consuetudinem, quam sufficere innuebant: *Neritonen. Plur.* 7. *Junii* 1760. *dub.* 14.

Mulier quoad Matrimonium *Vide Matrimonium Sponsalia.*

Multa *Vide Poena* §. *III.*

Multiplicium *Vide Bona Ecclesiastica* §. *VII. Fructus* §. *II.*

Munera, Munia *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *VI. Regulares* §. *IV.*

Musica.

1. Jo. Andreas Castellanus Domui Lauretanae Nationis Picenae in Urbe omnia sua bona donavit, jussitque Missarum celebrationem, Dotium distributionem, ac Alumnorum manutentionem; atque ex dictae haereditatis fructibus impendi etiam scut. 75. pro cantu in die Festivitatis Translationis Domus mos fuit. Hoc onus delere modo Ecclesiae student Deputati, necnon aliorum onerum reductionem, ob haereditatis impares reditus consequi. S. C. respondit delendas esse omnes Musicas, et in reliquis ad Card. Praefectum juxta mentem: *Romana Red. Oner.* 3. *Decem.* 1729. Eo sublato onere Ecclesiae Gubernatores reditus adhuc impares esse exponunt, iterumque de reliquis oneribus liberari postulant, sed satis provisum S. C. rescripsit 28. *Febr.* 1733:

(375) „ Mens est, ut nomine S. C. injungatur Episcopo sollicita demandati muneris executio, ne res tam gravis diutius in ancipiti versaretur" *Ead. caus.* 14. *Decem.* 1771. §. *Preces.*

2. Franciscus Ubaldus Trombetti donavit praedium Ecclesiae, et Patribus Oratorii S. Philippi Nerii, ea lege, ut Musicum eligerent ad eorum nutum amovibilem, qui annuos fructus praedii ab eodem administrati perciperet, ac in Oratorio canere deberet. Petrus Perusinus Musicus electus mortuo Donatario praedium neglexit; ita ut fructus pro medietate imminuti fuerint. Patres Oratorii illum amovere curarunt; et S. C. consulta censuit esse locum remotioni Petri Perugini ab officio canendi, necnon a praedicti praedii administratione: *Eugubina* 30. *Julii* 1735. *dub.* 1.

3. Ac etiam statuit esse consulendum SSmum pro commutatione voluntatis: *Ibid. dub.* 2.

4. Itaut in posterum administratio praedicti praedii penes Ecclesiam, et Patres dicti Oratorii esse debeat: *Ibid. dub.* 3.

5. Patres praedicti erogare cupiebant fructus praedii illius in stipendium alterius Musici conventa mercede, et si fructus praeter statutam mercedem superessent, eos erogare in beneficium Ecclesiae Musico consentiente. S. C. jussit, omnes reditus expendendos esse pro Musica Ecclesiae, et Oratorii: *Ibid. dub.* 4.

6. Xaverius Felci Vicarius perpetuus curatus in Ecclesia Cathedrali musicos faciebat modos, quin ullum parochi munus detrimentum caperet. Sed inter eum, et novum Mansionarium Nicolaum Vignola musicam artem callentem de praeferentia lis orta est. Episcopus mandavit, ut Xaverius in numero Musicorum admitteretur, exerceretque in Cathedrali Musicam, et ei praecepit, ut se abstineret Musicam in aliis Ecclesiis agere. Hoc displicuit Vicario Felci, et proponi conatus est, ut definiretur, num sibi Musicam organicam in eadem Ecclesia Cathedrali exercere posset? sed non posse, et ad mentem S.C. respondit: *Asculana Vicar. Perp., et Exer. Mus.* 24. *August.* 1748. *dub.* 1.

7. Jacobus Antonius Paltrius Canonicus, et Cantor Ecclesiae Cathedralis Scut. 3450. in extruendo Organo ejusdem Ecclesiae erogavit, inde testamento legavit annuos numeros argenteos Philippos biscentum pro salario electorum Musicorum; quin imo nonnullos census assignavit pro Musica, et onus supplendi haereditati adjecit, si illi deficerent. Majore hodie mercede conducendi sunt Musici, ac propterea Capitulum postulat incrementum in summa 300. Philipporum, et obtinuit durante indigentia arbitrio Episcopi: *Casalen.* 11. *Martii* 1752.

8. Canonicus Collegiatae Ecclesiae S. Agathae terrae Proxeudi Jo. Baptista Petacci munus Organistae cum stipendio Scut. 25. a Communitate, et a Societatibus oppidi praestandum exercebat. Ceteri Collegae satagerunt, ut illi prohibeatur absentia Chori pulsandi Organum causa, ne Ecclesiae Ministri defecerint. Meruerunt voti compotes fieri Canonici, quum Canonicus Organista ad interveniendum Choro fuerit a S. C. adstrictus; neque ei tempore divinorum Officiorum permittendam esse pro servitio Ecclesiae praesentiam in Organo: *Ferentina* 7. *Junii* 1700. *dub.* 1.

9. Johannes Andreas Mellini perpetuam in Ecclesia Cathedrali fundavit Capellaniam. Onus Capellano injunxit pulsandi Organum, quoties opus esset. Defuncto Fundatore Capitulum supplicavit, ut commutata istius voluntate Capellae Musicorum praefatae Capellaniae dos adplicaretur. S. C. vero juxta Episcopi votum (376) respondit. *Asten.* 14. *Maii* 1763.

(376) Qui favet applicationi petitae in favorem Capellae Musicorum; quoniam „ ex

10. Ad augendum Deiparae cultum Marchio Hugo de Pepolis reditus Sodalibus SSmi Rosarii assignavit 40. Scut. „ut harmonicus Litaniarum cantus singulis sabatis, pervigiliis, festisque eidem dicatis, haberetur, voluitque, ut haeredes in perpetuum supplerent. In eadem causa alii pii testatores pecuniam legarunt. Intermissae fuerunt Litaniae, ut argenteam Crucem a pignore sodales redimerent, qui prorogationem suspensionis deinde obtinuerunt. Nuper vero preces fundunt pro absolutione quoad praeteritum, et pro commutatione voluntatum quoad futurum, ut permissio Cantus Gregoriani perpetua fieret, et detracto cantorum stipendio, reditus in dotem erogarentur; S. C. rem non definivit, sed demandavit, ut praefigeretur a Cardin. Archiepiscopo terminus haeredibus Hugonis ad deducendum jura sua in S. C: *Bononien. Commut. volunt.* 26. *April.* 1788. *dub.* 1, *et* 2. Deinde Commutatio fuit denegata ad dub. 1, et quoad dub. 2. mandatum fuit, ut quoad illarum voluntatum exequutionem provideri debeat, haeredesque Pepoli teneri tantum ad redintegrationem usque ad summam Scut. 39: 15. *Maii* 1790.

Mutuum *Vide Contractus* §. *IX.*

Natalium Illegitimitas quoad Dispensationem *Vide Dispensatio* §. *V.*

Nominatio *Vide Beneficia Ecclesiastica* §. *VII. Capellania* §. *VI. Concionator* §. *III. Confessarius* §. *II. Subsidium Dotale* §. *VII.*

Notarius *Vide Cancellarius*.

Novae Erectionis Canonici *Vide Canonici* §. *V.*

Novalia *Vide Decima etc.*

Novitiatus *Vide Possessio Religiosa* §. *I.*

Novitius *Vide Regulares* §. *V.*

Nullitas *Vide Acta* §. *II. Alienatio* §. *III. Applicatio* §. *V. Census* §. *I. Concursus* §. *VII. Contractus* §. *I. Dispositio Testamentaria* §. *II. Donatio* §. *III. Emphyteusis* §. *IV. Legatum Pium* §. *XV. Professio Religiosa* §. *V. Sacramentum Baptismi* §. *II. Sacramentum Ordinis. Sacramentum Poenitentiae etc. Sponsalia* §. *II. Transactio* §. *III.*

Nullius Qualitas *Vide Abbas*, *Abbatia.*

Numerus *Vide Capitulum Ecclesiasticum* §. *XI. Missa* §. *XI. Presbyteri* §. *V.*

Nuntius Apostolicus.

1. Manifestum est facultatem Nuntii, quoad beneficia conferenda non extendi, nisi ad beneficia 24. ducat. annui reditus: *Tarraconen. Febr.* 1590. *dub.* 3.

2. Quum dandas esse literas D. Nuntio, ut absolvat eos, qui Abbatum Regularium liceat non subditi Regulares, vel et cum falsis dimissoriis ordinati sunt, S. C. decrevisset; eidem injunxit, ut minime facile se ad id praebeat; utpote facultatem se promoveri faciendi a quocumque nonnisi magna cum circumspectione iis dumtaxat, quos vere idoneos noverit, concedat. Quod tamen si persuasum habeat S. C. id Nuntium efficere, nihilominus eum commonefaciendum putavit, quod ea de re nonnulli Episcopi non mediocriter conquerantur: *Ibid. d.* 5.

3. Cum conquereretur Episcopus Comensis de praetenso usu excessivo facultatum, quas fertur exercere in sua

reditibus (inquit) praefatae Dotis redigi potest stipendium competens, quo Sacerdos aliquis Mansionarius in arte pulsandi organum peritus ad nutum Capituli amovibilis mancipetur, ac servitio Altaris, et Chori, necnon dicti officii musicorum statis temporibus addicatur, ceterasque obligationes in relato instrumento praescriptas adimpleat; dummodo quidquid ex praedictis reditibus superfuerit in beneficium praedicti officii musicorum impendatur" *Ead. caus.* 14. *Maii* 1763. §. 3.

Dioecesi Commissarius Nuntiatnrae Lucernae, S. C. propositis nonnullis dubiis rescripsit *Dilata, ad secundam omnino etiam unica, ac etiam concordatis dubiis, et exhibeantur praetensa Indulta per D. Nuncium, et interim idem D. Nuncius se abstineat quoad ea, quae respiciunt Confessiones, et accessum ad Moniales in Comen. Jurisd. 20. Novem.* 1706. Deinde sub die 26. *Febr.* 1707. decrevit, Reverendissimum Nnncium Apostolicum apud Helvetios non posse concedere facnltatem audiendi confessiones personarnm saecularium, vel etiam Regnlarinm, imo, et Monialinm in Dioecesi Comen. sine licentia, et approbatione Ordinarii loci *ib. d* 1. (1).

4. Eumdem Nuncium Sacerdotibus non approbatis ab Ordinario ad audiendas Confessiones concedere minime posse facultatem absolvendi in foro interno ab haeresi, Censuris etc. *Ibid. dub.* 2.

5. Nec posse concedere facultatem generalem absolvendi a Casibus Ordinario reservatis : *Ibid. dub.* 3.

6. Nec posse concedere suis Commissariis Subditis Dioecesis Comen. facultatem eligendi sibi Confessarium, etiam non approbatum ab Ordinario: *Ibid. d.* 5.

7. Et ad dubium an possit concedere licentiam retinendi, ac legendi libros haereticorum, seu alios quomodolibet prohibitos? rescripsit: *Ad S. Cong. S. Offic. Ibid. dub* 6.

8. Item Commissarios Nunciatnrae accedere non posse ad Monasteria Monialinm, easque alloqui etiam citra necessitatem Officii, absque licentia Ordinarii : *Ibid. dub.* 7.

9. Nec eosdem Commissarios concedere posse aliis ad eos recurrentibus, licentiam alloquendi Moniales sine licentia Ordinarii : *Ibid. dub.* 8.

10. Dictosque Commissarios obligatos ad residentiam ratione Canonicatus, vel alterius Beneficii, non posse ab illa abesse pro negotiis Commissariatus et nihilominus lucrari distributiones, aliaque omnia emolumenta, tamquam si essent praesentes : *Ibid. dub.* 9.

11. Eumdem Nuncium concedere non posse dictis Commissariis licentiam retinendi famulas, quamvis non annosas cum derogatione quarumcumque ordinationum per Ordinarios Locorum, quomodolibet factarnm : *Ibid. dub.* 10.

12. Nec posse concedere facultatem exorcizandi independenter ab Ordinario : *Ibid. dub.* 11.

13. Nec posse concedere eosdem Commissarios licentiam laborandi in diebus festis : *Ibid.* 12.

14. Eosdemque demum definiit Commissarios punire minime posse etiam in prima instantia, Festorum violatores, Blasphematores, aliosque contra Dei, et Sanctae Matris Ecclesiae praecepta temere agentes : *Ibid. dub.* 13.

15. Episcopus Legionensis in relatione suae Ecclesiae status quaerit declarari, an Nuntius Apostolicus Hispaniarum Sede aliqua Episcopali vacante, imposterum literas facultativas Vicariis Capitularibus, ut intra annum a die vacationis alicui dimissorias concedere valeant; aut tantummodo arctatis ratione beneficii acquisiti, vel proxime acquirendi, vel absolute et simpliciter, et absque praedictae limitatione, expedire possit? S. C. quoad Nuntium cum SSmo juxta mentem : *Legionen. Visit. SS. LL.* 15. *Decem.* 1725.

Nuptiae Vide *Matrimonium*.

Oblati Vide *Regulares* §. *V*.

Oblationes Vide *Eleemosynae, Emphyteuses* §. *II. Parochus* §. *VI*.

Obsequia Matrimonialia Vide *Matrimonium* §. *XXVII*.

(1) Pro hac causa contendit Advocatus Dominicus Ursaya, qui sua jura in favorem Episcopi exaravit : *Discept. Eccl. xxxi. tom.* 2. *part.* 2. *per tot.*

Observantia dierum Festorum Vide *Festorum Dierum Observantia*.

Obventiones, seu Emolumenta Vide *Emolumenta*, *Parochus* §. *VI*.

Œconomus seu Administrator, Vide *Administrator*.

§. I.

Œconomus Curatus quoad Congruam, Distributiones, et Emolumenta.

1. Œconomo Mensae Archipresbyteralis illis horis, in quibus extra Ecclesiam Collegiatam oppidi Terlicci ad audiendas confessiones occupatur, et Choro non adest, distributiones, necnon funerum, supplicationum emolumenta percipiendi non datur facultas: *Juvenacen. seu Nullius Terlicii Distrib.* 13. *Aug.* 1707. *dub.* 1. *et* 2.

2. Archiepiscopus Amalphitanus tempore Visitationis praecepit, ut Ecclesia Collegiata, et Curata S. Mariae ad Mare oppidi Majoris Missam quotidie Conventualem celebraret, atque applicaret, ac alia chori, curaeque exercitium respicientia perageret. Capitulum reclamavit apud S. C., quae die 9. Junii 1714., quum interrogata esset etiam, cui onus curae incumbat, mandavit, ut Archiepiscopus sine praejudicio jurium partium deputaret Œconomum Curatum cum congrua solvenda, a quo de jure. Modo quaeritur, a quo ei debetur, et in qua summa? S. C. decrevit deberi a Praeposito, cui adjudicatur cura animarum in summa taxanda ab Archiepiscopo: *Amalphina Oner. Miss. et Curae Anim.* 13. *April.* 1715. *dub.* 2.

3. In casu absentiae Parochi Januarii Olivieri Ecclesiae in Casali Cellularum existentis cum debita licentia debetur Œconomo provisio in summa inter ipsos Parochum, et Œconomum concordanda, praevia tamen approbatione Episcopi quoad personam Œconomi: *Suessana Resid. et Cens.* 15. *Martii* 1733. *d.* 4.

4. Ab Œconomo Ecclesiae Parochialis S. Bartholomaei Pagi Fucis ab Episcopo nulliter ab altera Parochiali S. Andreae sejunctae fructus omnes perceptos esse restituendos, detractis expensis, et mercede Œconomi S. C. decernit: *Montis Alti Diss. Unionis Eccles.* 5. *Decem.* 1744. *dub.* 3.

§. II.

Œconomus Curatus quoad Electionem, et Deputationem.

1. Ad vacantem Archipresbyteratum Ecclesiae Collegiatae S. Victoris Plebis Balernae Canonici capitulariter congregati duos deputarunt Canonicos pro exercitio animarum curae; inde praevio concursu magis idoneus fuit renunciatus Jacobus Turrianus. Hic causa cujusdam impedimenti quum literas expedire Apostolicas non valuisset, Episcopus eum pro Œconomo deputavit. Ratum id non habuerunt canonici, et causa fuerunt, ut S. C. electionem Œconomi, seu Vicarii in Ecclesia praedicta destituta Rectore spectare ad Episcopum, non ad Capitulum decideret: *Comen. Deput. Œcon.* 18. *Novem.* 1702.

2. Electionemque vero Jacobi Turiani in Œconomum factam ab Episcopo in casu tantum, de quo agitur, sustineri statutum est: *Ibid. dub.* 2.

3. Censuit S. C. deputationem Œconomi pro exercitio curae animarum Ecclesiae Parochialis vacantis S. Eugeniae de Relat, quae cum suis pertinentiis in dominium Monasterii Rivipulli Ordinis S. Benedicti transivit, ad Episcopum spectare: *Vicen. Jurisd.* 18. *Novem.* 1702. *dub.* 2.

4. Occasione, qua Franciscus Antonius Florentinus Parochus oppidi Alti accusatus fuit de nonnullis luxuriae criminibus, Episcopus processu inchoato putavit, ut ille suam Ecclesiam cum quadam Capellania permutaret, quod factum est; at permutationem illam in-

de S. C. improbavit; ob id eadem S. C. quoad petitum regressum ad Parochiam, voluit, ut Florentinus ad carcerem redeat, et Œconomus apponatur. *Novarien. Permut. Par.* 6. *Oct.* 1703. *dub.* 2.

5. Quum Sacerdos Secularis Vicarius perpetuus pro exercitio Curae Animarum Parochialis in Atthenausen Ecclesiae, ex illis, quae incorporatae sunt Monasterio Loci Ottoburae Ordinis S. Benedicti cujus Abbas jure presentandi ad illam gaudet, libere suum munus dimisisset, Episcopus deputavit in Œconomum semestralem alium Sacerdotem secularem; e contra Abbas P. Henricum Reincard Professum dicti Monasterii, quem Episcopus suspendit, elegit. Hinc questione in S. C. relata, rescriptum est, ut exquiratur Votum Rotae (1): *Augustana Juris Dep. Oecon.* 2. *Julii* 1707.

6. Decernit S. C. emanatum Decretum ab Episcopo super deputatione Œconomi pro exercitio curae animarum propter absentiam Matthaei Angeli Scalfati moderni Rectoris Ecclesiae S. Felicis Universitatis Paganorum qui Neapolis, quum haberet quatuor Concuratos, assiduus fere incola erat, validum esse, addens, et procedat ad formam Concilii (2): *Nucerina Paganorum Resid.* 19. *Maii* 1708. *dub.* 2.

7. Electio Œconomorum tam in casu vacationis Ecclesiarum Parochialium Abbatiae S. Laurentii in Dogliolo, quam causa inhabilium ad curae exercitium earum Parochorum privative ad Episcopum spectat: *Nullius seu S. Severini Jurisd.* 4. *Febr.* 1719. *dub.* 2. *confir.* 17. *Junii ejusd. anni.*

8. Quum nomine Populi Villae Fassinelli porrectus fuisset Archiepiscopo supplex libellus, quo recensitis pluribus defectibus Jacobi Antonii Mutii Parochi ejusdem loci, postulabatur, ut opportunum remedium adhiberetur. Archiepiscopus ei praecepit, ne ab Urbe Januae, ubi moram tunc trahebat, sub poena suspensionis a divinis discederet, mandavitque Praeposito terrae Crucis processus confectionem, et ob nimiam populi adversionem deputatus fuit Œconomus. De sua sententia S. C. interrogata est, an illa deputatio, praeceptumque de non accedendo ad propriam Paroeciam sustineantur? S. C. dilata, respondit, et interim nomine S. C. deputetur Œconomus a Parocho nominandus, et ab Archiepiscopo approbandus, assignata eidem congrua lib. 18. in singulos Menses. Reliqui vero reditus Parochiae, necnon Decimae, quae manent titulo depositi penes Praepositum terrae Crucis, libere et integre consignentur Parocho: *Januen.* 10. *Sept.* 1735. *dub.* 4. Inde iterum dilata, et ad mentem S. C. rescripsit: 9. *Febr.* 1737.

9. Electio in Œconomum facta ab Episcopo occasione qua evenit inhabilis Canonicus Marinelli, cui incumbebat exercitum curae animarum, quae habitualiter residet penes Capitulum Ecclesiae Collegiatae, et Parochialis SS. Faustini, et Jovitae in favorem Canonici Contestabili, firma non est; idemque invitus congendus est ad proseqnen-

(1) Deputatio Vicarii temporalis, seu Œconomi Clerici Secularis in casu vacationis Parochiae vel per obitum, vel per resignationem spectat ad Episcopum, in cujus Dioecesi Parochia vacans sita est, seu ad eum, qui potest instituere concursum. Sic decisum fuisse a S. C. refert Barbosa *lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 56., *et in summa Apost. decis. Verb. Vicarius amovibilis num.* 4. Unde Praelati inferiores, qui non habent jurisdictionem quasi Episcopalem cum facultate congregandi Synodum, et instituendi concursum, non possunt in tali casu Vicarium temporalem deputare, Ita Garcias *de Benef. part.* 9. *cap.* 2. *num.* 8, et alii plurimi.

(2) *Vide not.* 359. *tom.* 2. *pag.* 316.

dum in eodem onere: *Viterbien*. 28. *Sept*. 1737. *dub*. 2.

10. Inter Episcopum Vicensem, et Johannem Franciscum Copons Priorem Monasterii S. Mariae de Rivipullo Ordinis S. Benedicti Vicarium Capitularem, et vacantis Abbatiae Rivipullensis Administratorem acre adeo exarsit jurgium super deputatione Œconomi ad Ecclesiam Parochialem S. Eulaliae de Villadonia, quam unitam dicto Monasterio Prior esse praetendit, ut Episcopus declaraverit antedictum Priorem incurrisse in censuras a Bulla Coenae Domini *cap*. 16. 17. et a Trident. *cap*. 11. *Sess*. 22. *de Reform*. (3) latas, et Prior Episcopum excommunicatum vitandum denunciaverit. Uterque itaque apud S. C. quaestionem postulavit, quae spectare hujusmodi deputationem ad Episcopum decidit: *Vicen. seu Rivipullen. Jurisd*. 23. *Aug*. 1738. *dub*. 1.

11. Deputatio Œconomi per modum provisionis ad Parochiales Ecclesias locorum Rodii, et S. Mauri, qui pertinent ad Bajulivum S. Euphemiae Sacri Ordinis Hierosolymitani, ad Episcopum spectat: *Caputaquen*. 2. *Aug*. 1760. *dub*. 3. *confir*. 17. *Januar*. 1761.

12. Post mortem Prioris Collegiatae Ecclesiae S. Michaelis Archangeli oppidi S. Angeli, cui animarum cura commissa est, locum esse debere Œconomi deputationi decernitur; neque vero in exercitio curae animarum usque ad electionem novi Prioris succedere debet Canonicus senior ad confessiones adprobatus: *Pisauren*. 25. *Januar*. 1772. *dub*. 3.

13. Quum autem quaereretur, an hic Œconomus deputandus debeat esse de gremio Capituli? responsum est, arbitrio Episcopi, et ad mentem (4) *Ibid. d*. 4.

14. Deputatio per modum provisionis facta Œconomi in Ecclesiis Parochialibus nuncupatis S. Benedicti Veteris S. Crucis de Morena, et S. Petri de Salia, quae suppresso Monasterio S. Benedicti de Monte Polio unitae fuerant Ecclesiae S. Agnetis in Platea Agonali de Urbe ad Episcopum, non ad Card. Protectorem spectat, licet deputatio Vicariorum Curatorum ad Card. Protectorem pertineat: *Eugubina Jurisd*. 28. *Aug*. 1773. *dub*. 5.

15. Atque quum Card. Protector Œconomos deputaverit, in dubium cadit, an removeri, vel manuteneri debeat? rescriptum prodiit ad mentem *Ibid. d*. 7.

16. Quum deficientibus probationibus necessariis et absque trina admonitione Parochus Laetti Ecclesiae S. Annae Castri Frontalis de inhonesta vita accusatus expulsus a Parochia fuisset, deputatio statim Œconomi facta est. At petita a Parocho redintegratione, et S. C. monita quoad Oeconomi deputationis validitatem, haud sustineri hanc censuit, redintegratione concessa; reservato tamen jure Promotori Fiscali agendi contra predictum Parochum ad formam Concilii Trid. (5): *Sancti Severin*. 19. *Sept*. 1778.

17. Oeconomum Johanni Beccalini Patraneo praeferendum S. C. ex ejus mente Episcopo significat " *Regist. Lit. Lib*. 33. die 25. *Januar*. 1772.

(3) *Vide not*. 6. *tom*. 3. *pag*. 10.

(4) Deputatio Œconomi in eventum obitus Prioris Ecclesiae Collegiatae oppidi S. Angeli arbitrio Episcopi commissa, si hoc eveniente casu aliquis ex ipsius Capituli gremio erit, qui ad onera subeunda, atque ad exercitium curae animarum idoneus habeatur, dignisque commendetur praerogativis, et meritis ad servandam ipsius capituli dignitatem, et succidendas, si quae imposterum suboriri possunt controversias, hunc ceteris paribus ex-

(5) *Sess*. 21. *cap* 6 *de Reform* ubi cautum est „ Eos vero, qui turpiter, et scandalose vivunt, postquam praemoniti fuerint, coerceant, ac castigent; et si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseveraverint, eos beneficiis, juxta Sacrorum Canonum constitutiones, exemptione, et appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant „

rocho Villae S. Michaelis Dioecesis Fabiano propter illius vitae pravitatem, et bonorum stabilium ad Parochiae pertinentium alienationem malamque ejusdem administrationem a Vicario capitulari cum S. C. oraculo adpositum, firmum remanere debere judicium fuit: *Camerinen. seu Fabrianen.* 8. *Maii* 1784. *dub.* 2.

§ III.

Oeconomus Curatus quoad Potestatem et Jura.

1. Œconomo pro tempore Ecclesiae Parochialis S. Mariae Esther Commendae S. Johannis Hierosolymitani oppidi Aquaevivae Collis de Cruce, non licet conjungere in Matrimonium incolas dictae Ecclesiae absque probatione status liberi facienda coram Episcopo Guardiensi, et sine illius licentia: *Guardien. Stat. Lib.* 12. *April.* 1710. *confir.* 3 *Martii* 1736. Deinde causa reproducta, et dubio disputato, an et quae jurisdictio competat Episcopo? responsum est quoad Populum, et Clerum, exceptis habentibus tria requisita, competere Episcopo jurisdictionem Ordinariam, quoad Ecclesiam vero competere delegatam tantum: 25. *Febr.* 1741.

2. Œconomus Archipresbyteratus terrae Campobassi, impedimento detento Archipresbytero, diebus solemnibus, ac supplicationum occasione celebrare non debet, sed Canonico antiquiori cum assistentia aliorum Canonicorum jus celebrandi tribuitur. *Bojanen. Jur. Par. et Praeem.* 24 *Maii* 1732. *dub.* 16.

3. Oeconomus in Ecclesia Collegiata, et Parochiali S. Michaelis Archangeli oppidi S. Angeli post mortem Prioris cui concredita erat cura animarum, illas tantum in praefata Ecclesia functiones peragere potest, quae ad Parochialia munia pertinent: *Pisauren.* 25. *Januar.* 1772. *dub.* 5.

§. IV.

Oeconomus Curatus quoad Remotionem.

Episcopus vexavit Antonium Mari Parochum SS. Blasii, et Leonis Castriveteris quaesito rixae cum clerico, eumque a divinis suspensum declaravit. Ecclesiaeque, ejusque bonis Oeconomum praeposuit; S. C. autem, cui adiit Parochus injustitiam gestorum ab Episcopo ex testibus comprobans, Oeconomi praefati remotionem decrevit. *Hieracen. Cens.* 13. *Januar.* 1748. *dub.* 2.

Officialis.

1. Contra Officiales Principum Secularium jurisdictionem Episcopalem, et Immunitatem Ecclesiasticam laedentes, Episcopum jure sibi competenti uti debere, ac prudenti zelo juris remediis servatis servandis Jurisdictionem, et Immunitatem Ecclesiasticam tueri: S. C. praecepit. *Civitatis Castellanae* 25. *Aug.* 1628. *dub.* 3.

2. Officiales Vicarii Capitularis in collatione beneficiorum, et in dispensationibus sibi commissis quicquam recipere etiam ratione sigilli nequeunt: *Elnen.* 28. *Martii* 1748. *dub.* 5.

3. Item Officialis Vicarii Capitularis non potest quicquam recipere pro decretis in Visitatione, seu Judicatura exequutionis testamentorum piarum voluntatum, et piorum legatorum, sed omnia gratis, et sine stipendio exequi: *Ibid. dub.* 8.

4. An saltem Officiales Camerales in foro conscientiae sint Ecclesiastico Tribunali obnoxii? S. C. ad hoc dubium solvendum mandavit Declarationes (6) dari: *Maceraten. Visit. SS: LL.* 26. *Aug.* 1664. *dub.* 33.

5. Officiales pro bono regimine Ecclesiae Parochialis S. Mariae Virginis Civitatis Mataronae non ab Episcopo, sed a Rectore dictae Ecclesiae, et ad

(6) Inter resolutiones S. Congreg. nullum super hac re Decretum inventum est.

ejus arbitrium eligendi sunt, nec illa debet eligere solos Beneficiatos, et perpetuo residentes, seu etiam amovibiles dictae Ecclesiae: *Barchinonen. Erect. Comm.* 9. *Sept.* 1702. *dub.* 2.

6. Dubiis exibitis, an Praesidi, aliisque Officialibus camerae Apostolicae Carpenctoratensis competat exemptio a jurisdictione Episcopali in causis non respicientibus eorum officium in quibus ex dispositione Concilii Tridentini (7) jurisdictio est reservata Episcopo? et quatenus affirmative.

7. An exemptio extendatur ad Camerales Clericos? S. C. respondit protelando resolutionem, ut audiantur Ministri R. C. A. in urbe: *Carpenctoraten. Jurisd.* 9. *Junii* 1708. *dub.* 1. *et* 2. Postmodum ex deductis negativum ad primum dubium dedit responsum: 26. *Januar.* 1709.

Officium officia in Genere *Vide Abbas* §. *IV. Archidiaconus* §. *II. Archipresbyter* §. *VII. Capitulum Ecclesiasticum* §. *VI. Episcopus* §. *XVIII. Parochus* §. *VII. Regulares* §. *IV.*

Officium Canonistae *Vide Canonistae Officium.*

Officium Cantoratus, *Vide Cantoratus Officium.*

Officium Divinum, seu Breviarium *Vide Breviarium.*

Oleum Sanctum (8) *Vide Sacramentum Olei Sancti Administrator* §. *IV.*

Onera in Genere *Vide Albas* §. *VII. Archidiaconus* §. *V. Archipresbyter* §. *VII. Beneficiati* §. *IV. Canonici* §. *VI. Capellanus curatus* §. *IV. Capellanus Sodalitii* §. *III. Capitulum Ecclesiasticum* §. *VII. Clerici* §. *II. Clerus* §. *III. Communitas Laicalis* §. *II. Concionator* §. *IV. Dignitates Ecclesiasticae* §.

(7) *Vide not.* 247. *tom.* 3. *pag.* 284.

(8) Inter responsa data a Papa Pio VI. de Consilio selectae Cardinalium Congregationis die 15. Decem. 1794. haec habeotur

Quaestio 13. Postulata interdum fuit a SSmo Dno Nro pro aliquo ex Vicariis Generalibus Dioecesium, Regni Galliarum et pro aliis simplicibus Sacerdotibus facultas consecrandi Oleum Infirmorum, Oleum Catechumenorum, et Sanctum Chrisma extra tempora, eo quod deerat triplex Oleum commemoratum, et deerat pariter Episcopus consecrator, tum in Dioecesi carente triplici Oleo supradicto, tum in viciuis Dioecesibus legitimo Pastore orbatis?

Huic petitioni satisfactum est sequente in modo: non expedire videlicet facultatem tribui simplicibus Sacerdotibus consecrandi triplex Oleum praememoratum, cum deprehensum fuerit insuetum esse in Ecclesia latina hujusmodi potestate simplices Presbiteros ab Apostolica Sede insigniri: a qua quidem regula eo minus recedi non debere judicatum est, quod impossibile non sit triplex Oleum a Catholico Episcopo benedictum, si non ex proximis, ex remotis saltem Dioecesibus habere. Ne autem propter deficientiam Sancti Chrismatis. et olei infirmorum carere cogantur fideles Sacramentis tum Confirmationis, tum Extremae Unctionis, opportunum visum est monere Vicarium Generalem proponentem hujusmodi petitionem, muneris sui esse luctuosissimis hisce temporibus curare, ut vel ex proximis, vel saltem ex remotis Regionibus in Dioecesim, in qua ipse fungebatur munere Vicarii Generalis, transferretur citius ac fieri posset Oleum Infirmorum, et Sanctum Chrisma: quod professo deprehensum fuit non esse difficile, si debita cum cautione oleorum transportatio perageretur. Iis autem habitis ne in posterum deficerent, insinuatum ei fuit, ut prae oculis haberet regulam, quae in Rituali Romano praescribitur *tit.* 2. *cap.* 1. §. 23. Si deficere videantur vetera olea, et chrisma, aut oleum benedictum haberi non possit, aliud oleum de olivis non benedictum adjiciatur, sed in minori quantitate: neque pretermissum fuit eumdem certiorem reddere, posse oleo benedicto adjungere non benedictum pluribus vicibus, itant oleum adjunctum consideratum separatim, et in unaquaque admixtione, sit in minori quantitate quam oleuo benedictum, quamvis consideratis omnibus additionibus simul, fiat quantitas major non benedicti, quemadmodum resolutum fuit a Sacra Congr. Concili die 23. Sept. anno 1682.

V. Episcopus §. *XII. Haeres* §. *II. Mansionarius* §. *IV. Parochus* §. *VII. Patronus* §. *II. Praepositus* §. *V. Presbyteri* §. *VI. Prior* §. *IV. Rector* §. *I. Regulares* §.*VI. Sodalitium* §. *VIII. Vicarius Curatus* §. *V.*

Onera Missarum *Vide Capellanus* §. *III. V. et VIII. Missa per tot.*

Onerum Piorum Ommissio, quoad Absolutionem *Vide Absolutio* §. *III.*

Onus perpetuum vel temporaneum, *Vide Capellania* §. *VIII. Legatum Pium* §. *XI.*

Opera Pia *Vide Legatum Pium.*

Oratio Panegirica *Vide Concio etc.*

Oratorium seu Capella *Vide Capella.*

§. I.

Oratorium quomodo probetur an Publicum vel Privatum sit.

1. Censuit S. C. committendum esse Ordinario, ut quando Orator publico Instrumento se obligaverit semitam, qua itur ad Capellam cuicumque liberam in perpetuum servare, atque illius situs dominio, ac juri efficaciter renunciaverit, declaret, Capellam ipsam non comprehendi in Decreto a Congregatione edito de privatis Oratoriis, petitamque celebrandi licentiam pro suo arbitrio concedat ita tamen prius dictam Capellam visitaverit, ac divino cultui peragendo aptam, ac decentem esse compererit, atque ita ut nullum hinc praejudicium inferatur juribus Parochialis Ecclesiae: *Nullius* 13. *Junii* 1626.

2. Item putavit S. C. committendum esse Archiepiscopo Florentino, ut quando Oratrix publico instrumento se obligaverit semitam quae ducit ad Capellam, cuicumque liberam in perpetuum servare, atque illius situs dominio, et juri efficaciter renunciaverit, declaret, Capellam ipsam non comprehendi in Decreto a Congregatione edito de privatis Oratoriis, petitamque celebrandi licentiam suo arbitrio concedat; ita tamen prius dictam Capellam visitaverit, ac Divino cultui peragendo aptam, ac decentem esse compererit, atque ita nullum praejudicium inferatur juribus Parochialis Ecclesiae: *Florentina* 2. *Decem.* 1628.

3. Parum apertum est, an Oratoria domibus privatorum Civium contigua, et ab eisdem domibus non penitus sejuncta, et ad quae patet aditus per viam publicam comprehendantur sub prohibitione de privatis Oratoriis? aperit S. C. hujusmodi Oratoria non esse comprehensa sub prohibitione, si habeat Oratorium publicum aditum perpetuum etiam in via publica, nullusque ex privatis Domibus prospectus aut exitus pateat: *Perusina Episcop.* 2. *April.* 1650. *dub.* 5.

4. Episcopus Vercellarum ecclesiasticae disciplinae solicitus occasione Visitationis Sacr. Liminum ad Sedem Romanam, ad quam omnes Ecclesias oportet convenire, refert inter cetera moleste ferre unum esse in Castro Castellengi Oratorium, quod licet cunctorum rusticorum pietati pateat, tamen intra moenia ipsius Castri soli dominorum familiae inservit, ubi festis solemnioribus celebratur renuente Parocho. Comites dicti castri moniti ab eo fuerunt, ut se abstinerent in hujusmodi festis solemnioribus ad praescriptum consuetae concessionis, sed nulla obedientia, hinc opus est declarari quomodo petunt Comites Castri, dictum Oratorium publicum, et licere in eo celebrare etiam in festis solemnibus juxta solitum; quum esset antiquissimum, sacra supellectili instructum, et ab immemorabili nocte Nativitatis Domini celebrata fuit Missa solemnis. Et revera S. C. publicum esse censuit: *Vercellen.* 3. *Aug.* 1675.

5. Oratorium coherens Capellae SSmi Sacramenti Cathedralis Ecclesiae est publicum, non autem privatum; itaut non est claudenda janua exterior versus viam; et aperienda, seu construen-

da interior, quae ducat ad dictam Capellam, Sodales enim Oratorium hoc cum coemeterio cujus janua cuicumque in via publica patet, construi curarunt, et in eo sacra ex piis fidelium relictis peragi caeperunt, et pro Sodalium animabus Altare adest privilegiatum: *Sernen. Confrat.* 11. *Junii* 1712. *dub.* 4.

6. Ad disquisitionem S. C. vocat, an Ædes Sacra S. Mariae de Areneto sit publica Ecclesia, vel Oratorium privatum? rescriptum est primum, dilata, et fiat planta judicialis, et addatur dubium juxta mentem: *Savonen.* 28. *Julii* 1724. Deinde compertum fuit ex antiquo statu, ex unctione Chrismatis in muris, ubi Cruces existunt, ex Sacra turri cum tintinnabulo, et ex quatuor existentibus inibi Altaribus esse publicum Oratorium sive Ecclesiam; etiamsi clausa fuerit antiqua janua, per quam patebat aditus ad publicum, et aperta reperiatur in Atrio Palatii Senatoris Muris circumdato, S. C. tamen decernit esse Ecclesiam publicam facta per Senatorem Imperialem in publico instrumento declaratione se nullum jus habere in Area sita ante Ecclesiam, necnon quod claves tam Ecclesiae, quam dictae Areae retineantur a Capellano, et ad D. Secretarium cum SSmo pro declaratione, quod Area non gaudeat immunitate: 9. *Sept. ejusd. anni.*

7. Comes Joseph Illeshazy intra aulam sui Palatii in oppido Dubniezn habet Oratorium, quod fuit ab Episcopo benedictum, inde consecratum. At Parocho dicti oppidi refragante, quod in praedicto Oratorio functiones peragerentur, ac tintinnabula pulsarentur; quaestio orta est, de qualitate ejusdem Oratorii, et S. C. publicum judicavit, imposita tamen obligatione Comiti Josepho restituendi apertas fores Atrii, de die, et construendi Capellam congrue dotatam. Episcopus enim referebat, instructum esse supellectili sacra, duobus Altaribus, Sacrario Cathedra, subsellis, Organo, sed januam in Palatii atrio habet: *Nitrien.* 12. *Feb.* 1735. *dub.* 2.

8. Intra fines Parochialis Ecclesiae S. Jacobi, quae subest Abbatiae S. Silvestri in oppido Nonantulae, quaeque exiguum habet territorium quatuordecim rusticorum praediorum latifundium et possessiones possidet Nobilis Familia Bevilaqua, quae ut rusticationis tempore sacrum commodius audire posset juxta atrium amplissimarum aedium, Oratorium extruxit, impetrata venia Rectoris Paroeciae, *acciò possa servire unicamente per comodo di tal cavaliere, e sua Famiglia di udire la Messa in tempo di Villegiatura*. Hoc S. C. quaesita publicum non privatum Oratorium putavit: *Nullius seu Nonantulana Jur. Par.* 27. *Junii* 1744. *dub.* 1. *confir.* 8. *Maii* 1745.

9. Abbas S. Benedicti de Salute Civitatis Lisbonae non potuit Ecclesiam ruralem aedificare inscio Episcopo Elvensi, ac illam benedicere, qua de causa Interdictum latum ab eodem Episcopo validum est. Insuper locus factus est dubitandi, an ei licuerit illam Ecclesiam, quam publicam aedificavit reddere privatam novo muro circumdato post promulgationem Interdicti, quum murus exterior habeat januam Ecclesiae respondentem? sed non licuisse rescriptum a S. C. emanavit: *Elven.* 9. *Febr.* 1754. *dub.* 3.

10. Franciscus Lotharius liber Baro de Mairofen duas tenet arces Aulebacensem scilicet, et Clingenbergensem, et in utraque Sacellum adest domesticum, in quo sexaginta abhinc annis licite sacra fieri caeperunt. Utriusque arcis incolae in his Oratoriis ratione viae facilioris sacra audierunt: Ipsique Parochi, ut Parochiarum incolarum commoditati prospicerent consensum facile praestiterunt, ut diebus omnibus festis sacra fierent, conciones haberentur, sacramenta Poeni-

tentiae, et Eucharistiae omnibus indistincte ministrarentur in Oratoriis iis, quae licet publica non essent, praecepto tamen satisfaciendi apta sine scrupulo censuerunt. Hinc dictus Baro indultum postulavit, quo eadem Oratoria publica fierent, et obtinuit arbitrio tamen Card. Archiepiscopi juxta formam supplicis libelli salvis juribus Parochialibus: *Maguntina Ind.* 12. *Julii* 1755.

11. Oratorium Divi Bernardini oppidi Galliati, quod Fratres Minores Reformati Ordinis S. Francisci habent adnexum Hospitio, ad tertium ab urbe Novariae lapidem positum, publicum est, privatum, prout Episcopo arridebat, fieri non posse S. C. consultum fuit: *Novarien. Jurisd.* 15. *Decem.* 1764. *dub.* 2.

12. Nosocomium jamdiu in Civitate Grosseti sub titulo Annuntiationis B. V. reperitur erectum, suam cum turri sacra habet Capellam, et ex pontificio indulto pro sacro aegrotantium subsidio SSmum Sacramentum Eucharistiae retinet. Inter cetera dubitatum fuit, num illud Oratorium sit publicum, itaut omnibus in eo Poenitentiae, et SSmae Eucharistiae sacramenta Missae tempore ministrari valeret. Et S. C. nulla edita resolutione, mandavit scribi Episcopo, qui transmittet particulam Synodi Dioecesanae, necnon integrum exemplar indulti deinde ut audiretur Parochus et Officiales Hospitalis, qui jura sua in S. C. deducerent: *Grossetana* 30. *Maii* 1778. *dub.* 1.

§. II.

Oratorium Privatum, seu Domesticum.

1. Quoad licentias restingendas erigendi Oratoria, ac Capellas domesticas censuit S. C. Episcopos non posse, si hujusmodi licentiae concessae sint a sede Apostolica, sed debere earum formam observare. Visitando tamen haec Oratoria, si decenti in loco, ornatoque esse, ac licentias ab Episcopis concessas fuisse, repererit, posse eas restringere, prout convenire videbitur: *Regien. anni* 1573. *dub.* 2.

2. Consulta S. C. An sub prohibitione Decreti Paulli V. super Oratoriis privatis, et literarum S. C. comprehendatur Capella existens in aula publici Palatii Civitatis, itaut magistratus teneatur a Sede Apostolica licentiam impetrare? respondit, comprehendi sub prohibitione Decreti super Oratoriis editi die 10. Januar. 1615. (9): *Calaritana* 14. *Novem.* 1648. *dub.* 1.

3. Item An sub eadem prohibitione comprehendatur Capella Carcerum pu-

(9) Quum, post varios sermones in Sacro Concilio Tridentino hac de re habitos *in Sess.* 22. *in Decreto de Observ.*, *et evitand. in celebr. Missae*, sequenti modo statutum, et ordinatum fuerit: *neve patiantur* de Episcopis sermo est *privatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, et ad divinum tantum Cultum dedicata Oratoria, ab eisdem Ordinariis designanda, et visitanda, Sanctum hoc Sacrificium a Secularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi*, cum adjecta derogatione cuilibet privilegio, exemptioni, appellationibus, ut consuetudini, *non obstantibus privilegiis exemptionibus, appellationibus. ac consuetudinibus quibuscumque*; Ex quo factum est, ut non amplius Episcopis facultas sit concedendi usum Oratorii privati in domibus Laicorum, ut praedictum jus ad Sanctam Sedem devolutum est. Et hujusmodi Conciliaris textus intelligentiam tradidit S. Congr. Concilii; ac approbavit Paulus V. in Epistola Encyclica anno 1615. ad omnes Episcopos expedita, quae videtur impressa in Opere Bened. XIV. de Sacrificio Missae *Sect.* 2 §. 42, in qua ita concluditur „ Facultatem hujusmodi licentias dandi, ipsius Concilii decreto, unicuique ademptam esse, solique Beatissimo Romano Pontifici esse reservatam " De hac materia sese loquitur laudatus Benedictus XIV. Conf. Magno 2. Junii 1751. (Bull ejusd. tom. 3. pag. 377.), edita de tollendis abusibus ab Oratoriis privatis, quae sunt in domibus Laicorum.

blicorum, et petenda sit eadem licentia a Sede Apostolica, vel sufficiat licentia Ordinarii, si hujusmodi Capella sit in loco decenti ornata? rescripsit non comprehendi Capellam Carcerum publicorum: *Ibid. dub.* 2.

4. Ad rogatum, an privilegium Bullae Cruciatae (10) pro hujusmodi Oratoriis, ac Missarum celebratione possit suffragari? respondit Privilegium Bullae Cruciatae suffragari non posse: *Ibid. dub.* 4.

5. Denique utrum quatenus dictae Capellae sub decreto S. Concilii, necnon dicto decreto Paulli V. et literarum S. C. prohibitione comprehendantur, et Bulla Cruciata non suffragetur, liceat Archiepiscopo contra Sacerdotes tam seculares, quam Regulares in eisdem capellis celebrare volentes post edictum Archiepiscopi publicatum, seu denunciatum procedere, et quibus poenis illos punire? rescripsit licere Archiepiscopo contra Sacerdotes tam seculares, quam Regulares in eisdem Capellis celebrare volentes post edictum Archiepiscopi publicatum procedere etiam ad poenas censurarum: *Ibid. d.* 5.

6. Requiritur, an in Oratorio privato Francisci Fortezza Abbatis S. Vincentii Vicarii Generalis Card. Archiepiscopi Toletani, per Ordinarium visitato, et ad formam indulti approbato quilibet Sacerdos secularis, seu de superiorum suorum licentia Regularis (qui gaudet ex auctoritate Apostolica privilegio, quod possit in Ecclesiis, in quibus alias diurna officia interdicto durante quomodolibet celebrare permissum fuit, vel in privato Oratorio ad divinum Cultum tantum deputato ab Ordinario visitando, et designando etiam tempore interdicti, cui ipse causam non dederit etc. Missam celebrare) possit celebrare in casu, quo Ordinarius praedictae licentiae, ejus arbitrio remissae declaravit dissentire, eamque proinde revocavit? negativum datur responsum: *Toletana* 4. *Junii* 1672. *dub.* 1.

7. Item decernitur Sacerdotem praedictum sive secularem, sive Regularem, et praedicto Apostolico privilegio gaudens celebrare non posse in Oratorio praedicto in casu, quo in illa die jam fuit in eodem Oratorio celebrata altera Missa, ac teneri propterea super hoc se informare: *Ibid. dub.* 2.

8. Sacerdotemque praedictum, sive secularem, sive regularem, et praedicto Apostolico privilegio gaudentem celebrare non posse in dicto Oratorio in diebus Paschatis, Pentecostes, et Nativitatis D. N. Jesu Christi, aliis solemnioribus anni festis statuitur: *Ibid d.* 3.

9. Declaratur etiam Sacerdotem praefatum, sive secularem, sive regularem, et supradicto Apostolico privilegio gaudentem celebrare non valere in memorato Oratorio, in casu, quo in dicta domo non continuet habitare persona illa, in cujus favorem fuit concessum indultum dicti Oratorii: *Ibid. dub.* 4.

10. Ad Dubiumque, an Familiares praedictae personae, cui Oratorii indultum concessum fuit, qui illius servitiis tempore dictae Missae actu necessariis non sunt, et ex tenore dicti indulti non liberantur ab obligatione audiendi Missam in Ecclesia diebus festis de praecepto, satisfaciant praecepto Ecclesiae audiendo ibi sacrum ex eo quia vigore auctoritatis etiam Apostolicae gaudeant privilegio, quod possint in Ecclesiis, in quibus alias divina officia interdicto durante, quomodolibet celebrare permissum fuit, vel in privato Oratorio ad divinum cultum tantum deputato ab Ordinario visitando, et designando etiam tempore interdicti, cui ipsi causam non dederint, Missam audire, et per alios

(10) *Vide not.* 120. *tom. pag.* 92.

celebrare facere? negativum prodiit responsum: *Ibid. dub.* 5.

11. Denique statutum est quemlibet alium secularem, aut Clericum licet non familiarem praedicti domini, qui dicto Apostolico privilegio gaudeat, supradicto praecepto Paschali non satisfacere in praedicto Oratorio, vel casu praesens, vel consulto accedens Missam audierit: *Ibid. dub.* 6.

12. Nolente Archiepiscopo exequutioni demandare Breve obtentum a Duce, et Duchissa Sanctae Severinae super celebratione Missarum diebus solemnioribus in eorum Oratoriis privatis, inspecto non adimplemento Rubricarum quum expleto Evangelio, Missale ad osculandum per famulum tradatur Conjugibus, et aliis; quae Regibus tantum permittuntur, hinc petierunt a S. C. exequutionem committendam Episcopo viciniori et S. C. sub *die* 23. *Januar.* 1706. *inter sum. prec.* denegavit, modo rescripsit Episcopo viciniori pro informatione: *Sancta e Severinae Ind.* 13. *Martii* 1706.

13. Marchio Ridolphus Coloredo Sylvestri et Marchionissa Delia ejus uxor obtinuerunt Breve pro Oratorio privato, hac cum clausula = *Volumus autem, ut familiares servitiis vestris tempore dictae Missae, actu non necessariis ibidem Missae hujusmodi interessentes ab obligatione audiendi Missam in Ecclesia diebus festis de praecepto minime liberi censeantur.* Facto hinc dubio, an in vim dicti Brevis, satisfaciant praecepto Missae in diebus festis omnes famuli commensales vel quinam? S. C. dilata juxta mentem rescripsit: *Dubium. Orat.* 31. *Julii* 1706.

14. Innocentius XI. Pont. Max. Principi Tirioli, ac ejus uxori concessit Indultum in privatis Domorum Oratoriis celebrandi Missam. Desuper S. C. consulta de exorto dubio decidit, in vim Indulti, de quo agitur, posse retineri duo Oratoria pro celebratione Sacri in eadem domo; itaut modo in uno, modo in altero celebrari possit, dummodo unica tantum Missa in die celebretur in eadem domo, ac addidit juxta modum (11): *Neocastren. Orat.* 4. *Maii* 1715.

15. Presbyteri Doctrinae Christianae terrae Roncilionis habent in ea Collegium, in quo ipsi habitant una cum Convictoribus, et alii accedunt Discipuli, quos erudiunt. Supplicant hi pro facultate habendi in dicto Collegio Oratorium, ut celebrare valeant Missas, Sacramenta administrare Convictoribus Domesticis, et Discipulis, et S. C. annuit pro gratia Oratorii privati, et ulterius decernit licere Presbyteris plures Missas quolibet die, et etiam festis solemnioribus in dicto Oratorio celebrare, et sacramenta in eo Convictoribus, discipulis, et domesticis, hoc est illis, qui actu degunt in Collegio, et illi inserviunt, administrare, excepta Communione Paschali: *Sutrina Orat.* 11. *Junii* 1718.

16. In disquisitione posita est controversia, an in Oratoriis privatis, in quibus ex Apostolico Indulto infirmitatis causa concesso non solum nulli excipiuntur dies, in quibus celebrari inibi non possit, verum etiam expresse permittitur, ut iisdem diebus aliter

(11) „ Nempe pro tempore, quo celebratur in novo Oratorio Episcopus prohibeat in alio; factaque relatione SSmo per Secret. die 15. Maii Sanctitas Sua mandavit non tradi resolutionem cum fuerit in sensu non posse in vim Brevis retineri plura Oratoria, etsi in uno tantum in die celebretur; verum mandavit per S. C. scribi Vic. Capitulari, ut tolleret, quod tempore Adventus, et Quadragesimae celebretur in alio Oratorio, dummodo pro dicto tempore remaneat suspensum aliud Oratorium: idque durante vita, et habitatione D. Principissae " *Lib. Decret.* 65. *fol.* 195.

exceptis, ac praesertim die Nativitatis D. N. J. Christi celebrari possit sacrum, dicta solemnitate recourrente una tantum, vel tres Missae peragi valeant, quum in Secretaria Brevium nullum super hoc monumentum existeret? S. C. declaravit, non unicum tantum, sed tria sacrificia esse immolanda: *Dubium Orat. Priv.* 13. *Januar.* 1725.

17. Non obstante Decretum S. C. a Gregorio XV. Pont. Max. approbatum permittens Patribus Carthusianis in Capellis seu Oratoriis existentibus in domibus, ac membris, seu Granciis Monasteriorum sui Ordinis Missas celebrare *postea tamen, quam locorum Ordinarii ejusmodi Capellas semel visitaverint, ac fabrica, atque ornatu, sacraque supellectili compererint pro dignitate nitere.* Monaci Carthusiae de Trisulto tamen contendunt licitum esse, nulla praecedente Episcopi Visitatione immo eo irrequisito Oratorium in Grancia Turricis retinere, ac sacrum pro exteris etiam celebrare. Nam ajunt fuisse illud decretum revocatum a Constitutione posteriori Gregorii XV. Pont. Max. in qua generatim communicantur eorum ordini omnia privilegia Patrum Societatis Jesu. S. C. autem decrevit, licere eisdem retinere Oratorium in dicto loco praevia tamen Visitatione Episcopi ad formam Indulti Gregorii XV: *Verulana Orat.* 30. *Julii* 1735. *dub.* 1.

18. Ac exteros audientes Missam in eodem Oratorio celebratam diebus festis satisfaciant praecepto, quoad existentes tantum intra Oratorium, et ad mentem: *Ibid. dub.* 2.

19. Pervenit ad aures Episcopi Missam in Oratorio privato domus Baronis Caesaris Lentini in terra Brientiae existentis, absente eodem Barone una cum conjuge celebrari coram ejus nepotibus in eadem domo jugiter habitantibus, id praevia suspensione Oratorii prohibuit. Verba indulti sunt hujusmodi: *In vestra, ac natorum consanguineorum, et affinium in eadem domo vobiscum insimul habitantium, familiaeque praesentia celebrari facere, et licite possitis, et valeatis, ac vestrum quilibet possit, et valeat.* Examen idcirco apud S. C. factum est, quae non posse in dicto Oratorio celebrare Missae sacrificium in absentia Domini, et praesente sola familia judicium tulit: *Marsicen. Orat.* 3. *Decem.* 1740. *dub.* 1.

20. Ac validam esse suspensionem Oratorii ab Episcopo latam firmavit: *Ibid. dub.* 2.

21. Non constare S. C. decrevit de legitimis causis denegandi benedictionem novi Oratorii, et licentiam celebrandi in eo recenter extructo, et subrogato in locum alterius sub eodem tecto, et Indulto Apostolico jam existentis in favorem Paschalis Galeani civis Albintimiliensis, sed injungendum esse Ordinario, ut Visitationem, et benedictionem expleat, ac licentiam celebrandi concedat. Nam Episcopus offensus erat Familiae Galeaniae et Fenogliae ex causa acta in S. C. Rituum ob translationem, quam ipse facere voluerat diei Festi S. Secundi Civitatis Patroni: *Albintimilien. Orat.* 20. *Maii* 1747.

22. Item accidit Familiae Fenogliae ejusdem Civitatis, qui etiam obtinuerat Oratorii privati privilegium, et Vicarius Generalis illud visitavit, ac declaravit decore ornatum esse, sacraque supellectili instructum. Nam ob causam allatam Episcopus repente Praeceptum valvis Ecclesiae Cathedralis affigi jussit, quo „ *dignis de causis, de quibus rationem reddere Deo et Sanctae Sedi Apostolicae injungebatur Cajetano Fenoglio, ne sub excommunicationis latae sententiae poena deinceps Missam celebrare faciat in Oratorio domus suae, et infra sex horas sub eadem*

poena consignent Vicario Generali Petram Sacratam, Patenam, Calicem, aliasque sacras supellectiles„. Quod praeceptum ratum non habuit S. C. *Albintimilien. Suspens. Orat. et Cens.* 20. *Maii* 1747. *dub.* 1.

23. Carolus Bernardinus Nannius, et Isabella Marcotti Conjuges privilegium Oratorii privati impetrarunt a Summo Pontifice cum clausula consueta, *quod ipsi, ut asserunt de nobili genere procreati existant.* Exequutionem Brevis Apostolici denegavit Episcopus, ex quo de Conjugum nobilitate non constare putaverit. Probavit vero Familia Nanniae tum ex propria linea, tum ex linea foeminina in propriam per Matrimonium adscita inter nobiles familias Urbini, Maceratae, et Mondavii adscriptum esse, et S. C. Brevis exequutionem praecepit: *Fanen. Orat.* 14. *Maii* 1746.

24. Monachis Montis Sion Ordinis S. Bernardi extra muras Civitatis Toletanae non licet habere Oratorium privatum in domo rurali existente in praedio quod in territorio Villae del Valdepenas positum est; etsi exhibeant Indultum Apostolicum Alex. VI. Pont. Max. quod videtur non esse intelligendum de domibus ruralibus aedificatis pro utilitate agrorum vel causa recreationis: *Toletana Visit. Orat.* 29. *Aug.* 1761. *d.* 1. *confir.* 8. *Maii* 1762.

25. Neque eisdem Monachis licet in eodem Oratorio audire Sacramentales Confessiones secularium servitio Monasterii addictorum, aliarumque personarum ad praedictum Oratorium accedentium, eisque alia Sacramenta ministrare: *Ibid. dub.* 2. *confirmat. ibid.*

26 Plura in Dioecesi Alborensi extant privata Oratoria in secularium Domibus auctoritate Sedis Apostolicae erecta. Horum indulta hisce concepta verbis leguntur: *volumus, ut Familiares servitiis tuis non necessarii praeter supradictos ibidem Missae interessentes ab obligatione audiendi Missam in Ecclesiis, diebus festis de praecepto minime liberi censeantur.* In dubium quippe venit, quis nomine familiarium sit intelligendus, et S. C. ut exhiberetur Breve demandavit: *Arboren.* 23. *Febr.* 1771.

27. Sacerdos Joseph de Mazas Canonicus Poenitentiarius Ecclesiae Cathedralis exposuit saepe fuisse consultum super dubio, an clausulae quoad Oratoria privata adjectae in Bulla Cruciatae praeseferant extensionem, et ampliationem facultatum, quae in consuetis Brevibus Oratorii privati transcriptae leguntur. In spem ingreditur fore, ut explanetur, an et quomodo servandae sint conditiones in praedictis Brevibus appositae? sed nulla data est definitio, et demandatum ut audiretur Episcopus, et ad mentem: *Giennen. Orat.* 14. *Maii* 1774.

§. III.

Oratorium Publicum quoad Benedictionem, et Consecrationem.

1. Intra aulam Palatii sui in oppido Dubnieza Oratorium habet Comes Joseph Illeshazy. Hoc praevia Episcopi licentia, aliquot ante annos fuit benedictum, deindeque ab Episcopo Dorensi Suffraganeo Archiepiscopi Strigoniensis juxta facultatem sibi ab hodierno Nitriensi Episcopo tributam Ecclesiastico ritu consecratum. Contendebat Parochus, Missam solemnioribus festis in eo celebrari non posse, nec pulsari tintinnabula in turri Palatii existentia, nisi pro congrua Capellani a se dependentis constitueretur fundus, et nisi turris ab ea distincta supra Oratorium erigeretur. Disceptata est validitas consecrationis; et de valida consecratione Oratorii constare fuit definitum: *Nitrien.* 13. *Febr.* 1735. *dub.* 1.

2. Postulatum quum fuisset, an Episcopus Campaniae sine praejudicio ju-

rium Parochialium teneatur concedere facultatem benedicendi Oratorium; quod a solo extructum fuit a Gherardo Copeto juxta proprias aedes in eadem civitate, quod minuitur populi in aliis Ecclesiis frequentia, S. C. rescripsit, ut supplicet Episcopo, addendo ad mentem: *Campanien.* 16. *Decem.* 1747. *dub.* 1.

3. Hospitale cum adnexo Oratorio in terra Castri Novi inferioris cum tribus Altaribus belli vi dirutum reaedificare curavit Sodalium B. M. V. de Misericordia, piorumque hominum charitas. Apertum inde fuit Hospitale, et unum deerat, ut ab Episcopo Parmensi benediceretur Oratorium. Contradictorem se praebuit Parochialis Ecclesiae Archipresbyter. Sed discusso apud S. C. dubio responsum prodiit praetensae Hospitalis, ejusque Oratorii redintegrationi, ut ab Episcopo sit benedicendum, locum esse: *Parmen. Hospitalis* 2. *Aug.* 1755. *dub.* 1.

4. Fratres de Fabiis incolae loci Calamello publicum aere suo aedeficarunt Oratorium, ut ruriculis, advenisque hyberno praesertim tempore ad sacrum diebus festis audiendum Tarugo flumine inter ipsos, et Parochiam ducentum supra mille passibus distantem labente consuleretur. Exorantur hactenus Episcopum, ut sacro ritu benediceretur, sed frustra. Contra legem Synodi, et ad refugium facinorosorum extructum dicit ille. Rationibus hinc a S. C. ponderatis, rescripsit, concedendam esse benedicendi facultatem, salvis tamen juribus Parochialibus, et adposito lapide: *Forosempronien. Bened. Orat.* 24. *Sept.* 1763.

§. IV.

Oratorium publicum quoad Constructionem, et Refectionem.

1. Domus miraculis clara in Civitate Posnaniensi sita, ubi olim a nonnullis Judaeis anno 1399 tres divinissimi Sacramenti Hostiae cultrorum ictibus perfossae fuerunt, e quibus sanguis Sacratissimus profluit copiose, possidetur a Patribus Carmelitis Strictioris Observantiae, qui modo cupientes aedificare inibi Oratorium cum Sacello pro celebratione Missarum ad promovendam Dominicae passionis devotionem, aperitione januae ad viam publicam, ac turris Sacrae appositione, licet refragantibus Regularibus nonnullis sub praetextu, quod e conspectu Ecclesiae Parochialis sit domus, a S. C. decretum reportarunt favorabile Episcopo in forma commissaria directum: *Posnanien. Aperit. Orat.* 16. *Febr.* 1704. *confir.* ex speciali gratia: 19. *April. ejusdem anni.*

2. Oratorium situm in Pago Jeysei, et B. M. V. dicatum ampliari, et in formam publicae Ecclesiae redigi posse ab Universitate dicti Pagi, et Procuratore Piorum Operum ab eadem constructorum cum oblationibus a Fidelibus exteris, et non incolis Parochiae dicto Oratorio relictis, Parocho etiam dissentiente S. C. rescripsit, addiditque modum: *Tarantasien.* 22. *April.* 1719. *dub.* 2.

3. Carolus Bonfilius exoptat, ut Ecclesiola aedificetur in sua villa S. Pancratii prope viam publicam, ubi Sacrum quotidianum, et Festum S. Annae celebretur. Annuit S. C. Parocho contradicente, cum celebratione tamen Missae diebus ferialibus, et festis de praecepto in Ecclesia Parochiali. Ab hoc decreto Executores testamentarii reclamarunt, et in decisis responsum est: Deinde causa reproducta confirmatur decretum excepta festivitate S. Annae: *Lucana Capell.* 19. *Sept.* 1722. Denique S. C. recessit a decisis, et indulsit gratiam juxta modum ab Ordinario praescribendum (12): Nam iidem Exequutores praejudicium inferre juri-

(12) „ Juxta tamen modum ab eodem Episcopo praescribendum pro suo arbitrio, et

bus parochialibus minime intendebant: 9. *Febr.* 1726.

4. Reliquerat Nicolaus Soprani Legatum Missarum, ac inde substitutis vocatis Monachis Benedectinis S. Sixti mandavit Oratorii constructionem, ubi Missarum onus adimpleretur. Hi substituti modo desiderant quod remisso onere Oratorium aedificandi Missae celebrari possint in eorum Ecclesia Placentiae; et S. C. rescripsit primum dilata, et scribatur Episcopo juxta instructionem (13): *Placentina Commut. Volunt.* 6. *Decem.* 1760. Deinde ead. S. C. commutavit voluntatem juxta votum Episcopi (14) facta in favorem Capellani assignatione fundi ad formam testamenti: 8. *Aug.* 1761.

5. Omnia jam a Josepho parata erant pro constructione novi Oratorii in Villa Schiazzani duobus fere milliariis a Parochiali Ecclesia Castri Ceulae, ad quam difficilis, et aspera est accessio, dissita; quum Zelatores dicti Castri exposuerint aedificationem illam peragi, ut Josephus facilioris victualium lucrum aucto populi concursu faciat. Ideo in consultationem venit, an esset publici hujus Oratorii constructioni locus? responsum exiit affirmativum juxta votum Episcopi, assignata dote arbitrio Episcopi pro manutentione Oratorii, et ut scribatur juxta mentem: *Sarsinaten. Erect. Orat.* 23. *Januar.* 1773.

6 Tum Oratorium, tum Sacrarium Ecclesiae Sodalitii S. Mariae *del Gaudio* minatur ruinam, et impares sunt reditus Societatis pro explenda instauratione. Postularunt idcirco Sodales facultatem impendendi pro Oratorii, et Sacrarii reaedificatione cumulum conflatum ex fructibus in restaurandis ruralibus domibus convertendis Legati Francisci Ghirardelli, qui haereditatis medietatem in Ecclesiae Sodalitii aedificationem, et alteram medietatem in celebratione Missarum erogari jusserat. Proposito hinc ab Oratoribus definiendo dubio; responsum prodiit pro medietate summae depositae: *Bononien.* 21. *Junii* 1783. Quum nonnihil etiam post fabrorum murariorum opus faciendum restaret in Oratorio, rogatum item fuit pro altera medietate. Sed suspensa definitione, ut scriberetur Archiepiscopo juxta instructionem responsum est: 6. *Maii* 1786.

§. V.

Oratorium Publicum, quoad Demolitionem, ac Profanationem.

1. Archiepiscopus Compsanus praecepit demolitionem Oratorii existentis in aula Palatii Baronis Castri Novi, ac interdicto supposuit, quia contra decretum Vicarii Generalis in Visitatione emanati pene dirutum reaedificatum fuit, ac sacrum ibi celebratum. Hanc demolitionem demandatam per Archiepiscopum ratam non habuit S. C. Habebat enim plura signa erectionis publici Oratorii: *Compsana Cens.* 31. *Maii* 1704. *dub.* 2.

2. Expositis per Episcopum Tudensem hisce dubiis; an Oratorium publicum propter solam deficientiam ornamentorum possit profanari per eumdem?

3. An sit in arbitrio Episcopi, dote non existente congrua, neque ab eo approbata, Capellam, Ecclesiam, seu publicum Oratorium, vel fundatorem ad supplendum cogere, vel illam demoliri curare, maxime deficientibus ejusdem fundatoris bonis? S. C. respondit, ut recurrat in casibus particularibus: *Tuden. Capel.* 7. *Maii* 1707. *dub.* 3. *et* 4.

4. Quum humiditate scateat, atque foetida, squallidaque maneat aedicula

conscientia gratis (gratiam) impertiatur " *Lib.* 76. *Decret. fol.* 67.

(13) *Vide not* 43 *Lit. L. praecedentem*.
(14) *Vide not.* 44. *Lit. L. praecedentem*.

quaedam S. Antonii Abbatis in Civitate Firmi, quae pertinet ad Patres Minores Conventuales; isti exorarunt, ut sibi facultas indulgeatur claudendi, et in usus profanos non sordidos eam convertendi, ac transferendi simul in ipsarum Ecclesia ad Altare ejusdem sancti onera trium Missarum in hebdomada, quae in praefata aedicula a Religiosis celebrantur. Hisce precibus S. C. rescripsit affirmative cum onere augendi Missas juxta votum Vicarii(15): *Firmana Aediculae* 12. *Decem*. 1761. Postea recessit a decisis addendo ad mentem praevio recursu Civium, qui se exhibebant, in casu quo Patres nollent, illam parare, ac instaurare: 27. *Martii* 1762.

5. Cum Cellam, seu aediculam nuncupatam *di Gambettola* in agro Ariminensi sitam, ubi imago B. M. V. reperitur, demoliri Patres Minores Conventuales contra testatoris mentem, et onera in propria Ecclesia explere promittentes, quaesivissent; negativum tulerunt responsum, etiamsi alias hujusmodi in dicto agro existentes antecessores Episcopi demoliendi potestatem fecerint: *Ariminen. Commut. Volunt.* 2. *Decem*. 1775.

6. Demoliendum haud esse Sacellum rurale extans intra fines Paroeciae S. Crucis Urbis Ravennae, licet ex decreto Episcopi cautum est, ne Parochus S. Crucis, ad quem sacellum spectat, domunculam eidem Sacello adnexam in posterum cuiquam locaret, non leve ipsi Parocho incommodum obveniret, ob quae implementum onerum, quae ibi peragebatur, S. C. praecepit: *Ravennaten*. 29. *Julii* 1775. *dub*. 1.

7. Demolitionem templi siti in fine Suburbii Castri Montis Cerotti B. M. V. de Populo dicati, in quo plura sunt Missarum onera, et respective translationem ejus caementorum, necnon fundationum, utensilium, et onerum in eo existentium ad Ecclesiam Parochialem ejusdem Castri denegat S. C; etsi illud perditorum hominum devenerit receptaculum: *Æsina Demolit*. 26. *Aug*. 1780. *dub*. 1.

8. Ad evitandas insuper populi offensiones, vel ad expensas in fabricam jam inceptam Ecclesiae erogandas S.C. mandat, ut Episcopus provideat omnibus juris remediis, contra quos de jure: *Ibid. dub*. 2.

9. Rogantibus Monialibus S. Leonis Ordinis S. Clarae Terrae Petrae Sanctae facultatem demoliendi aedem sacram S. Vincentio dicatam, ac relictam a pia muliere Thomasia Piombini e terra praedicta iisdem Monialibus, eo quod ruinam ob vetustatem minatur, necnon postulantibus translationem Missarum onerum S. C. affirmativum praebuit responsum, facta per Moniales obligatione in forma juris valida celebrationis Missae in Ecclesia Monasterii in omnibus Sabbatis, et satisfactionis aliorum onerum ad formam testamenti, servatis cautelis a Sacro Concilio praescriptis (16) in demolitione, et aliis solitis, et consuetis: *Lucana Demolit., et Trans. Oner. Miss*. 18. *Aug*. 1781.

10. Publicum Oratorium SSmi Crucifixi jamdiu a Lucretia de Bandis aedificatum in suburbio S. Bartholomaei Civitatis Arimini, adeo fuit a terrae violenti motu concussum, ut ejus restauratio sumptum exaequet novae aedificationis. Hinc Patronus Galeatius Gima veniam petit demoliendi ruinosum illud aedificium, et impetravit:

(15) „ Et mens est, ut Ordinarius mandet exequi Decreta Visitationis (quae praecipiunt restaurationem) interdicta PP. Conventualibus locatione superioris Mansionis, et exterioris situs ad usus indecentes " *In Thesaur. tom*. 30. *pag*. 58.

(16) *Sess*. 21. *cap*. 7. *de Reform. Vide not*. 10. *tom*. 3. *pag*. 134.

Ariminen. Demolit., *et Trans. Miss.* 5. *April.* 1788. *dub.* 1.

11. Antonius Semproni Oratorium publicum juxta suam voluptatis Domum in territorio Flumicini aedificavit, assignavitque fundum pro perpetua manutentione, et trium Missarum annuatim in festivitate ejusdem dedicationis. Filius vero post obitum patris supplicavit pro ejus demolitione, et Missarum translatione, et S. C. non audivit, iterum modo exorat, et responsum refert *in decisis, et preces amplius non recipiantur; nec non Vicarius Capitularis incumbat instaurationi Oratorii*: *Caesenaten. Demolit. Orat.* 28. *Febr.* 1795.

12. In Oratorio rurali S. Blasii parum distanti ab Ecclesia Parochiali Castri Novi inferioris Beneficium simplex redituս scut. 50. annui fundatum est, cujus Rector unam ex consuetudine in festo titularis celebrare tenetur Missam cum cantu. Episcopus hoc Oratorium ruinam minari, et constitutum esse in loco aquoso testatur, hinc S. C. exorat, ut demoliri possit, et transferri beneficium ad Ecclesiam Parochialem. At S. C. demolitioni dicti Oratorii non locum esse censuit: *Parmen. Demolit. Orat.*, *et Trans. Benef.* 17. *Sept.* 1796. *dub.* 1.

§. VI.

Oratorium Publicum quoad Missam ceterasque Functiones inibi peragendas.

1. Gregorius XV. Pont. Max. ex S. C. Concilii sententia benigne indulsit, ut deinceps in Capellis, seu Oratoriis existentibus in Domibus, ac membris, seu Granciis Monasteriorum Ordinis Carthusianensium, postea tamen, quam locorum Ordinarii ejusmodi Capellas semel visitaverint, ac fabrica, atque ornatu, sacraque supellectili compererint pro dignitate nitere, sacrosanctum Missae sacrificium per Regulares, sive ejusdem, sive alterius Religionis, quam seculares presbyteros tuto celebrari valeat, missamque inibi audientes diebus festis praecepto Ecclesiae hac de re edito satisfacere intelligantur, absque tamen ullo jurium Parochialium Ecclesiarum praejudicio: *Carthusiensium* 24. *Sept.* 1622.

2. Ponderato accurate dubio, an Parochus prohibere possit, ne in Capella Ruris per Laicum aedificata in solo publico celebrari possit, antequam Missa celebretur in Ecclesia Parochiali Matrice? sequens prodiit resolutio; supposita facultate legitima celebrandi in dicta Capella, de rigore juris non posse prohiberi, sed Episcopum pro prudentia curare posse, ut in diebus festis prius celebretur Missa in Ecclesia Parochiali: *Nullius* 28. *Januar.* 1640. (17).

3. Quaeritur, an liceat in Ecclesiis, et Oratoriis intra limites Parochiae existentibus Missas canere, nempe feria quinta in Coena Domini, sabbato Sancto, Nativitatis Dominicae, et aliis solemnibus anni diebus? responsum est, affirmative praeterquam quoad Missam cantandam feria quinta, et Sabbato

(17) Bened. XIV. *de Synod. Dioeces Lib* XII. *cap.* VII. *num.* 7. *pag.* 458 *edit. Rom* 1755. hac de re ait „ Opus est adnotare, aliqua interdum a Sacris Urbis Congregationibus edi responsa, quae licet juri communi sint conformia, non tamen labefactant contraria Synodorum statuta, quae alicubi justis de causis vigeant, neque ab istis in posterum servandis quempiam excusant. Ita quamvis a Sacra Congregatione Concilii saepius decisum fuerit, *de rigore juris, non posse a Parocho prohiberi, ne in publicis Oratoriis, sitis intra suae Parochiae fines, Missae celebrentur ante Missam parochialem*; quod totidem verbis legitur *lib.* 16. *Decret. pag.* 331, *et* 543. nihilominus, si Episcopus in Synodo, aut etiam extra Synodum, contrarium jusserit, ne populus retrahatur a Missa parochiali, et concione in ea per Parochum haberi solita, Episcopi praeceptum praevalebit, eique erit obtemperan-

Majoris hebdomadae: *Nullius seu Nonantulana Jur. Par.* 13. *Januar.* 1683. *dub.* 4.

4. Idem fuit resolutum in *Brictinorien.* 21. *Junii* 1687. *dub*: 4.

5. Caesar Maria Baretta Civis in quodam suo praedio in Villa Franca posito, et per unum milliare cum dimidio a Parochiali Ecclesia S. Mariae in Lampio distante, e fundamentis Oratorium publicum erexit, inde efflagitavit, an sit concedenda licentia celebrandi Missam in praedicto Oratorio? affirmativum sine praejudicio jurium Parochialium datum est responsum: *Foro Livien. Erect. Eccles.* 16. *Januar.* 1694.

6. Super dubio, an liceat Parocho S. Nicolai Villae Belforis prohibere celebrationem Missarum diebus festivis in Oratorio publico S. Mariae ejusdem Villae? praetendente Parocho celebrationem Missae in dicto Oratorio permitti non posse diebus festivis in praejudicium, et diminutionem concursus suae Ecclesiae Parochialis; rescriptum negativum est traditum salvis juribus Parochialibus addendo ad mentem: *Fulginaten. Orat.* 7. *Julii* 1696.

7. Sub die 22. Martii 1681. Incolis Loci de Nevvilers impertita est facultas audiendi sacrum Dominicis, et festis diebus in quadam Ecclesia inibi sita, inspecta distantia ab Ecclesia Parochiali S. Petri de Chevigni, absque tamen praejudicio jurium Parochialium, committendo exequutionem Vicario Generali Leodii, qui audito Parocho speciale edidit decretum; sed Parocho reclamante facultatem limitavit quoad partem Incolarum. Inde locum factum est rationum momenta examinandi in S. C., an sententia lata anno 1681. a Vicario Generali Leodii sit simpliciter confirmanda, et observanda, vel moderanda, et quomodo? S. C. censuit audiendum esse Parochum, sublata suspensione exequutionis decreti S. C., et sententiae desuper latae: *Leodien. Jur. Par.* 19. *April.* 1704.

8. In Ecclesia, seu publico Oratorio nuncupato trium Magorum existenti intra limites Parochiae S. Mariae Loci Reazonici de jurepatronatus Familiae Tricanae licet Parocho dictae Paroeciae exercere omnes, et singulos actus Parochiales propria auctoritate: *Comen. Par.* 21. *Aug.* 1706. *dub* 2.

9. Ac ad dubios, an etiam ibi valeat benedicere, et distribuere Candelas, cineres, et palmas?

10. An ibi possit facere benedictiones Mulierum post partum, fontis baptismalis, ignis, seminis, ovorum, et similia?

11. Num omnes quoque functiones hebdomadae Sanctae?

12. Et utrum dicto Parocho competat celebratio Missae solemnis feria quinta in Coena Domini, et aliarum per annum, sive pro vivis, sive pro defunctis in dicta Ecclesia?

13. An itidem expositio quadraginta horarum, et reliquiarum, et sacrarum Imaginum, et benedictio, quae cum eis fit super Populo?

14. An etiam omnes, et singulas supplicationes per annum? S. C. respon-

dum etiam ex ejusdem Sacrae Congregationis sententia, quae *die* 25. *Maii* 1652. respondit: *Constitutiones Synodales disponentes, ut diebus festis Missae celebrari non debeant in aliis Ecclesiis, nisi celebrata Missa in Ecclesia Parochiali esse observandas*: uti habetur *lib.* 19. *Decret.* 191, et videri potest *in nostra Instit.* 44. Similiter a Sacra Rituum Congregatione anno 1703. plura emanarunt decreta ad dirimendas contentiones inter Parochos, et Capellanos Confraternitatum intra Paroeciae ambitum existentium excitari consuetas: sed in iisdem decretis expresse cautum est, ea locum non habere, ubi aliud ab Episcopo in suis Synodalibus Constitutionibus statutum fuerit; quod a nobis pariter uberius explicatum est: *Inst.* 105.

dit, ad S. C. Rituum (18) : *Ibid. dub.* 3, *Usque ad* 8.

15. Expositis per Episcopum Tudensem sequentibus dubiis; an in Ecclesia, Capella, seu Oratorio publico noviter erecto Missa celebrari possit, antequam per Episcopum Ordinarium loci visitetur per se, vel per alium?

16. An recusante Episcopo in novo Oratorio publico, Capella, seu Ecclesia licentiam celebrandi Missam concedere, possit talis licentia per Judicem Appellationis concedi, dicta Visitatione non precedente? S. C. rescripsit, ut recurrat in Casibus particularibus: *Tuden. Cap.* 7. *Maii* 1707. *dub.* 1. *et* 2.

17. Ecclesia, sive Oratorium publicum S. Jo. Baptistae situm in terra Mastennae de jurepatronatus Fratrum de Trincanis dependentiam, sive subjectionem in functionibus Parochialibus, non autem quoad non Parochiales ab Ecclesia Parochiali Rezzonici habet: *Comen. Jur. Paroch.* 9. *Jun.* 1714. *dub.* 1.

18. Nec licet Parocho dictae Ecclesiae Rezzonici independenter a patronis functiones Parochiales in dicto Oratorio ad sui libitum, iis invitis, explere: *Ibid. dub.* 2.

19. In Burgo seu Vico nuncupato *Ponte di Ronca* duodecim domunculis ad usum rusticorum composito publicum reperitur Oratorium satis pro celebratione sacrificii sacris utensilibus instructum. Modernus Curatus Abbas SS. Nicolai, et Agathae institit pro suspensione, et interdicto ab ulteriori celebratione Missarum, hinc re in S. C. deducta, haec arbitrio Card. Archiepiscopi rem commendavit: *Bononien. Orat.* 13. *Aug.* 1729.

20. Oratorium extructum a Nobili Familia Bevilaqua in suo Latifundio penes oppidum Nonantulae publicum declaratum est. Inde S. C. decrevit in eodem licere celebrare Sacrum per ejus Capellanum, vel alios Sacerdotes, exceptis tantum tribus diebus ultimis majoris hebdomadae: *Nullius seu Nonantulana Jur. Par.* 27. *Junii* 1744. *dub.* 2. *Confirmat.* 8. *Maii* 1745.

21. Ac in solemnioribus Festivitatibus B. M. V., et aliis diebus festis Missa Parochialis celebrari debeat hora determinanda a Card. Abbate, et post eam possint Missae in dicto Oratorio celebrari: *Ibid. dub.* 3.

22. Non autem retinere licet exedras ad Confessiones excipiendas in dicto Oratorio, nisi de licentia Card. Abbatis: *Ibid. dub.* 6. Inde receditur a decisis responditque S. C. affirmative de licentia Card. praedicti Abbatis: *Ibid.*

23. Neque retinere licet tabernaculum in Altari pro asservando SSmae Eucharistiae Sacramento, nec dumtaxat de mane, et post Missarum celebrationes Tabernaculum apertum, et vacuum retinere: *Ibid. dub.* 8.

24. Auctoritate Episcopi Oratorium Publicum Loveni extructum fuit de jurepatronatus Comitum Belza Patriciorum Comensium, in quo etsi peractae fuerint illae functiones, quae jura Parochialia non tangunt; attamen nonnulla dubia declaranda veniunt instante Parocho; videlicet, in festo titulari Oratorii, de qua agitur aliisque festis Missae decantari non valent absque Parochi voluntate: *Comen. Funct.* 17. *Maii* 1749. *dub.* 1. *Confir.* 14. *Martii* 1750.

25. At SSmum Sacramentum exponi potest in dicta Ecclesia, seu Oratorio, sola impetrata licentia Episcopi, et sine Parochi arbitrio: *Ibid. dub.* 2. *Confir. ibid.*

26. Ac in dicto Oratorio per Sacer-

(18) *Vide not.* 691. *tom.* 2. *pag.* 500.

dotes ab Ordinario approbatos excipi non valent quocumque tempore Sacramentales confessiones fidelium quin ex Parochi potestate penderent: *Ibid. dub.* 8. *Confir. ibid.*

27. Sub potestate pariter Parochi extra tempus Paschale administrari potest in eadem Ecclesia, seu Oratorio SSmum Eucharistiae Sacramentum, praeterquam in actu celebrationis Missarum: *Ibid. dub.* 4. *Confir. ibid.*

28. Sed citra Parochi voluntatem, et de licentia Episcopi haberi possunt panegiricae Conciones: *Ibid. dub.* 5. *Confir. ibid.*

29. Neenon Anniversaria, et Officia pro Defunctis ad libitum peragere inconsulto Parocho in eodem Oratorio valent: *Ibid. dub.* 6. *Confir. ibid.*

30. Sed jus peragendi Exequias, et Officium funebre super Cadaveribus, quae tumulantur in Sepulcro Oratorii praedicti competit Parocho: *Ibid. dub.* 7. *Confir. ibid.*

31. In Ecclesia, seu Capella publica Sodalitii B. M. V. septem Dolorum Civitatis Maratheae licet retineri exedras ad Confessiones excipiendas Sodalium de licentia tamen Episcopi, exceptis mulieribus: *Cassanen.* 12. *Aug.* 1747. *dub*: 3.

32. Dubioque agitato, an in eadem Ecclesia de sola licentia Episcopi, et per tempora ab ipso praefinita liceat publicae venerationi exponere SSmum Sacramentum, illudque tamdiu in tabernaculo retinere? S. C. affirmativum dedit responsum, addendo, ut Episcopus prudenter concordat: Nam Parochus intra cujus Paroeciae limites Ecclesia sodalitii constructa monet, detrectat: *Ibid. dub.* 4.

33. Sodales S. Spiritus Oratorium habent intra fines Parochiae S. Martini, magni populi novitate ducti frequentia, egerunt functiones majoris hebdomadae occasione, qua Ecclesia Parochialis, quae in Arce est, reparabatur. Inde fuit Ecclesia Parochialis restituta, et preces obtulit, ut indultum concedatur easdem deinceps funciones peragendi, et S. C. opponente Parocho gratiam arbitrio Episcopi remisit: *Syracusana Ind.* 13. *Januar.* 1753.

34. Benedictione Oratorii Hospitalis terrae Castri Novi inferioris demandata a S. C. deinde definivit, in eodem non SSmum Eucharistiae Sacramentum pro servitio infirmorum, neque eorum cadavera in sepulcris ejusdem Hospitalis tumulari, sed tintinnabula reponi, celebrationemque unius sacri tantum pro eorumdem infirmorum servitio fieri: *Parmen. Hospit.* 2. *Aug.* 1755. *d.* 2.

35. Capellanum inde praefati Hospitalis seu Oratorii absque Parochi arbitrio Sacramenta infirmis ibi ministrare, eorumque cadavera in praedictis condere sepulcris non valere, statutum fuit: *Ibid. dub.* 3.

36. Exposcenti nobili viro Francisco Betti, ut liceret in solemnioribus etiam anni festis Missam celebrare in publico Oratorio vulgo *delle Camatte* erecto a Nicolao Maria de Betto in districtu Ecclesiae Parochialis Villae Libollae; licet hyemali tempore iter ad Ecclesiam admodum non sit difficile, sed opportuniori via ad eam accessus scateat, S. C. affirmativum praebuit responsum addendo ad mentem (19): *Comaden.* 17. *Junii* 1769.

(19) „ Eorum mentem (EE. PP.) per praesentes Episcopo significari voluerunt, ut Capellano insinuet, ut post lectum S. Evangelium Sermonem brevem habeat, auditorumque capacitati aptum, vitia, quae declinare, et virtutes, quae sectari oportet populo enunciet, eidemque Catechesim explicet, docens ea, quae necessaria sunt ad salutem " *Regist. Lit. Lib.* 33. *die* 17. *Junii* 1769.

37. Et an Ordinarius declarare posset, quod extranei solemnioribus anni festivitatibus in eodem Missam audientes, praeceptum non implerent? nulla data est definitio, sed demandatum, ut scriberetur Episcopo, qui transmitteret particulam Synodi Dioecesanae necnon integrum exemplar Brevis Benedicti XIV. Pont. Max. deinde ut audirentur Parochus, et officiales Hospitalis, qui sua jura in S. C. deducerent: *Grossetana* 30. *Maii* 1778. *dub.* 2. *et* 3.

39. In Ecclesia, seu Oratorio Sodalitii SSmi Sacramenti terrae Bondeni arbitrio Card. Archiepiscopi celebrandae Missae audiendae confessiones, ac tintinnabula pulsanda sunt: *Ferrarien. Confrat.* 14. *Sept.* 1782. *dub.* 10.

Reliqua *Vide Missa* §. *IV*.

Ordinandorum Qualitas *Vide Sacramentum Ordinis* §. *VII*.

Ordinandus *Vide Sacramentum Ordinis per tot*.

Ordinaria Jurisdictio *Vide Episcopus* §. *VII. VIII. et IX.*

Ordinarius *Vide Abbas*, *Episcopus*.

Ordinatio *Vide Sacramentum Ordinis*

Ordinationis Titulum *Vide Patrimonium Clericorum*, *Sacramentum Ordinis* §. *X*.

Ordines Regulares *Vide Regulares*

Ordines Sacri *Vide Canonici* §. *IX. Sacramentum Ordinis*

Ordinum Collatio *Vide Abbas* §. *II. Episcopus* §. *V. Sacramentum Ordinis*

Ordo Militaris *Vide Religio Militaris etc.*

Ordo Sacer *Vide Matrimonium* §. *XXIII. Sacramentum Ordinis per tot.*

Organum.

1. S. C. ita sensit, Canonicum non debere ullum etiam minimum chori servitium praetermittere causa pulsandi organum pneumaticum, et si omiserit praeter fructuum, ac distributionum jacturam, aliis etiam poenis esse coercendum: *Brixien.* 26. *Nov.* 1611.

2. Receptis duabus Societatibus altera SSmi Sacramenti, altera SSmi Rosarii in Ecclesia Collegiata S. Stephani controversiae impenderunt; et inter cetera definitum est, de licentia Archipresbyteri Societatem SSmi Rosarii pulsari facere Organa dicta Ecclesiae non valere, sed consensum insuper canonicorum requiri: *Regien.* 5. *Aug.* 1719. *dub.* 8.

3. Dubio proposito in S.C., an Abbas Ecclesiae Collegiatae S. Mariae nuncupatae *la Greca* possit punctos delere tamquam absentibus Sacerdotibus illis, qui tempore Divinorum Officiorum organum pneumaticum pulsant? S. C. respondit pulsantes organum absque stipendio distributiones non amittere: *Nullius Putignani* 6. *Maii* 1741. *dub.* 4.

4. Jo. Baptista Petaccius Canonicus Ecclesiae Collegiatae oppidi Proxendi cum stipendio Scut. 25. a Communitate, et societatibus praestando, munus Organistae exercens, quotidianas distributiones dum organum pneumaticum pulsabat, percipere praetendebat, sed S.C. illum ad interveniendum Choro teneri, neque permittendum illi esse tempore divinorum interventum in Organo pro Ecclesiae servitio declaravit: *Ferentina* 7. *Junii* 1760. *dub.* 1.

5. Et cogendum insuper esse aliis pecuniariis poenis arbitrio Ordinarii eadem S. C. voluit: *Ibid. dub.* 2. *confir.* 2. *Aug. ejusd. anni*.

Oris Aperitio *Vide Aperitio Oris*.

Ovorum Benedictio *Vide Benedictiones etc.*